རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

༄༅། །རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་མཐར་ཐུག་ཐུན་མོང་

མ་ཡིན་པའི་མན་ངག་བཞུགས་སོ། །

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།
༡༢༩༢ __༡༣༦༡

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྤྱིའི་ཨང་།

SJRB-0442

མཚོ་སྔོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གི་པར་གཞི་ལྟར་བསྒྲིགས།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་བཟོས།སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།
༢༠༢༤ཟླ་ ༦ པར་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དྲ་བྱང་།
www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་དྲ་བྱང་།
serajeyrigzodchenmo@gmail.com

པར་སྐྲུན་གྱི་བདག་དབང་སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོར་ཡོད།

A

དཀར་ཆགམཛད་པ་པོ་ངོ་སྤྲོད།...O དཔར་སྐྲུན་གསལ་བཤད།...T

༄༅། །རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་མཐར་ཐུག་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་མན་ངག་བཞུགས་སོ། །
དང་པོ། བཤད་པ་ལ་འཇུག་པ། ....1 གཉིས་པ། ཞུགས་པའི་བཤད་པ་དངོས་ལ་གསུམ། ....3 (དང་པོ།) གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་མདོར་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། ....3 ༡ ངེས་དོན་གྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་བསྡུས་ནས་བསྟན་པ། ....3 ༢ དེ་རྣམས་ལུང་གིས་གྲུབ་ཚུལ་བསྡུས་ནས་བསྟན་པ། ....4 ༣ སྐུ་གཉིས་ཀའི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་བསྡུས་ནས་བསྟན་པ། ....11 (གཉིས་པ།) དེ་རྣམས་སོ་སོར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ....13 ༼༡༽གཞི་ལ་དོན་དམ་གྱི་སངས་རྒྱས་གདོད་ནས་བཞུགས་ཚུལ་ལ་བདུན།........................13 ༡ ཆོས་ཉིད་ཟབ་མོ་ཀུན་གཞིའི་ཡེ་ཤེས་སུ་བསྟན་པ། ....13 ༢ དེ་རྣམ་དག་ལུང་གིས་ལེགས་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་བཅུ་བཞི། ....14 ཀ །དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ལྷ་ཐམས་ཅད་བརྟན་གཡོ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར་བཞུགས་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། ....14 ༡ རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལས་གསུངས་ཚུལ། ....14 ༢ འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་གསང་སྔགས་ཟབ་མོ་ལས་གསུངས་ཚུལ། ....20 ཁ། དེ་ལྟར་བཞུགས་པ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་མཆོག་གསུམ་ཡིན་ཚུལ།.............24 ག །ཡང་དེ་ཉིད་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཡིན་ཚུལ་དཔེ་དོན་མང་པོས་བསྟན་པ། ....29 ང་། ཡང་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ། 32

དཀར་ཆག

B

ཅ། དེ་ཉིད་རྒྱུད་སྡེར་གསུངས་པའི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བསྡུ་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ། ..33 ཆ། ཡང་དེ་ཉིད་ཆོས་ཉིད་ཟབ་མོའི་རྒྱུད་དང་རྡོ་རྗེའི་རིགས་སུ་བཞུགས་ཚུལ། ....38 ཇ། ཡང་དེ་ཉིད་ནམ་མཁའ་ལྟར་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་བཞུགས་ཚུལ།46 ཉ། ཡང་དེ་ཉིད་དོན་དམ་ཆོས་སྐུའི་གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་བཞུགས་ཚུལ།...................50 ཏ། ཡང་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་བཞུགས་ཚུལ། ..51 ཐ། དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་སྔགས་ཀྱི་རིགས་དུ་མར་བཞུགས་ཚུལ།......57 ད། ཡང་དེ་ཉིད་གཞི་འབྲས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་མྱང་འདས་དང་ཆོས་སྐུ་ལ་སོགས་པར་
བཞུགས་ཚུལ། ....64 ན། ཡང་དེ་ཉིད་གཞི་འབྲས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་བཞུགས་ཚུལ། ......66 པ། ཡང་དེ་ཉིད་དོན་དམ་ཆོས་སྐུ་དང་དེའི་ཡོན་ཏན་ཀུན་འདུས་སུ་བཞུགས་ཚུལ། .....66 ཕ། དོན་དེ་ལྟར་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱང་བཞེད་པར་བསྟན་པ། ....80 ༣ ལུང་ལ་མི་མཁས་པས་བརྟགས་པའི་ལྟ་ངན་སྤངས་པར་གདམས་པ་བཅུ་གཅིག.........85 (༡)དགོས་པ་བསྟན་པས་དྲང་དོན་དུ་འཁྲུལ་བའི་སྡིག་ལྟ་སྤངས་པ་ལ་གཉིས། ....85 ༡ རྒྱུད་བླ་མར་དགོས་པ་བསྟན་པས་དྲང་དོན་དུ་འཁྲུལ་བའི་སྡིག་ལྟ་སྤང་པ། ....85 ༢ ལང་གཤེགས་སུ་དགོས་པ་བསྟན་པ་ལས་དྲང་དོན་དུ་འཁྲུལ་བའི་སྡིག་ལྟ་སྤང་བ། .

91

(༢)བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དོན་ལ་མེད་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་ཤེས་བྱེད་དགོད་པ། ....98 (༣)དག་པའི་བདག་སོགས་དོན་ལ་མེད་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་ཤེས་བྱེད་དགོད་པ། ......106 (༤)བདག་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པ་འགལ་བར་སྣང་ཡང་སྐྱོན་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན། ....113 (༥)དག་པའི་བདག་དང་ཨ་ཧཾཾ་ལ་སོགས་པ་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ། ....121 (༦)དག་པའི་བདག་གི་དབྱིངས་དང་ཤེར་ཕྱིན་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ། ....136 (༧)གནས་ལུཌ་ལ་མི་མཁས་པ་བཀག་ནས་གཞི་ཇི་བཞིན་པའི་བཞུཌ་ཚུལ་བསྟན་པ། 136 (༨)བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ས་བོན་ལ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བསྟན་པ། 141
(༩) དེས་ན་དོན་དམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཚང་བར་བཞུགས་ཚུལ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ། 144
(༡༠) དེ་ལྟར་གཞི་ལ་རྟག་ཏུ་བཞུཌ་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་ལ་མི་སྣང་བའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་པ།

145

(༡༡) དེ་ལྟར་མི་བཞུགས་ན་དོམ་དམ་ཡང་མེད་པར་ཧ་ཅང་ཐལ་བས་གནོད་ཚུལ། ...155 ༤ དེ་ལ་མ་དད་པའི་ཉེས་དམིགས་སྤང་བར་གདམས་པ་ལ་གཉིས། 157

དཀར་ཆག

C

(༡) ཉེས་དམིགས་མང་པོ་སྤང་བར་གདམས་པ། 158
(༢) དེའི་ཐབས་ལ་གུས་པར་གདམས་པ། ....179 ༥ དེ་ལ་དད་པའི་ཕན་ཡོན་བླང་པར་གདམས་པ་ལ་གཉིས། ....183 ༡ ཕན་ཡོན་རླབས་ཆེན་ཐོབ་པར་བྱ་བ། ....183 ༢ དེའི་ཐབས་ལ་བརྩོན་པར་གདམས་པ། ....194 ༦ དེ་ལ་འཆར་བའི་ལོག་རྟོག་སྣ་ཚོགས་སྤང་པ་ལ་གསུམ། 201
(༡) སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤང་རྟོགས་ཚང་བར་ཐལ་བ་སྤང་པ། 201
(༢) སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཚོགས་གཉིས་བསགས་པར་ཐལ་བ་སྤང་པ། ....205 (༣)སྦྱང་གཞི་སྦྱང་བྱ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ལོག་རྟོག་སྤང་པ། ....208 ༧ དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྡུས་ནས་བསྟོད་ཅིང་ཕྱག་འཚལ་བ། ....217 ༼༢༽ དེ་ཐོབ་པར་ནུས་པའི་ལམ་མཆོག་ཟབ་མོ་བསྟེན་པ་ལ་གསུམ། ....218 (དང་པོ།)ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་རྣམ་བཞག་སྤྱིར་བསྟན་པ་ལ་བཅུ། ....218 ༡ ལམ་རྣམ་དག་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་པ། ....218 ༢ རང་སྟོང་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རྣམ་དག་བསྟན་པ། ....218 ༣ རྟོག་མེད་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་སྒོམ་པ་རྣམ་དག་བསྟན་པ། ....219 ༤ དེ་ལ་མན་ངག་གི་གནད་ཟབ་མོ་དགོས་པར་བསྟན་པ། ....221 ༥ ཐུན་མོང་གི་སྒོམ་པ་དང་སྤྱོད་པ་རྣམ་དག་གཉིས་གཞན་དུ་བསྟན་པ། ....221 ༧ དེ་ལ་འཁོར་ལོ་གསུམ་དང་སྔགས་ཀྱི་དོན་ཤེས་དགོས་པར་བསྟན་པ། ....222 ༨ འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱིས་དྲི་མ་རིམ་གསུམ་སྦྱོང་ཚུལ་དཔེས་བསྟན་པ། ....223 ༩ འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ལེགས་པར་ཕྱེ་སྟེ་གཏན་ལ་དབབ་པ། ....225 ༡༠ དེ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ལོག་རྟོག་མང་པོ་བསལ་བ། ....229 (གཉིས་པ།)ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བ་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ....234 (༡)ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བ་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ། ....234 (༢)བཤད་པའི་དོན་དངོས་ལ་ལྔ། ....235 ༡༽སྟོང་མི་སྟོང་དང་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པར་གསུངས་པས་རང་སྟོང་འདི་ལས་གཞན་པའི་སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོ་གྲུབ་ཚུལ་ལ་གཉིས།...235

དཀར་ཆག

D

དང་པོ། སྟོང་ཚུལ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་དུ་མ་མདོར་བསྟན་པ་ལ་བཞི། ....235 ༡ ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་མི་སྟོང་དུ་དབྱེ་བ། ....235 ༢ དེ་ཉིད་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་དང་མི་སྟོང་པའི་སྟོང་པར་གསུངས་ཚུལ། ....241 ༣ དེ་ཉིད་གློ་བུར་དྲི་མ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་སྟོང་ཚུལ་དུ་གསུངས་པ། .....244 ༤ དེ་དག་ལས་གསང་སྔགས་ཟབ་མོའི་སྟོང་ཆེན་ཁྱད་པར་དུ་ངོས་བཟུང་པ། ....245 གཉིས་པ། དེ་དག་གི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པས་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་དགུ།...........247 ༡ གང་གིས་སྟོང་པ་དང་སྟོང་པའི་གཞི་གང་ཡིན་གཏན་ལ་དབབ་པ། ....247 ༢ དེ་ཉིད་གཤིས་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་དོན་དུ་གསུངས་ཚུལ། ....250 ༣ དེ་ལྟར་རྟོགས་ན་ཡོད་མེད་རྟག་ཆད་སྒྲོ་སྐུར་ལས་འདས་ཚུལ། ....253 ༤ སྟོང་ཚུལ་དེ་ཉིད་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་བསྟན་པ། ....254 ༥ སྟོང་ཚུལ་དེ་བསལ་བཞག་མེད་པ་དང་སྟོང་མི་སྟོང་གི་དོན་དུ་གསུངས་ཚུལ། .

256

༦ སྟོང་ཚུལ་དེ་ཉིད་གནས་ལུགས་ལ་ཡོད་མེད་དང་སྤངས་རྟོགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་ཚུལ། ....258 ༧ སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་ལ་ལུང་འགལ་གྱི་ལོག་རྟོག་བསལ་བ། ....261 ༨ སྟོང་གཞི་དེ་ཉིད་གནས་ལུགས་ཟབ་མོའི་སྟོང་ཉིད་ཆེན་པོར་གསུངས་ཚུལ། ....262 ༩ དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ལ་སྒྲོ་སྐུར་སྤངས་པ་ལ་བཅུ། ....266 ཀ །འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་སེམས་ཙམ་དུ་འདོད་པ་ལ་ཤེས་བྱེད་མེད་ཅིང་གནོད་བྱེད་ཡོད་པར་བསྟན་པ། ....266 ཁ། དེའི་དགོངས་འགྲེལ་ཟབ་མོ་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་པ། ....268 ག །ཁྱད་པར་དབུས་མཐའ་སེམས་ཙམ་དུ་འདོད་པ་ལ་ཡང་སྐྱོན་དེ་མཚུངས་པར་བསྟན་པ། 272

ང་། སེམས་ཙམ་ལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མ་ཤེས་པས་འགའ་ཞིག་འཁྲུལ་བར་བསྟན་པ། 275

ཅ། དོན་དམ་གྱི་སེམས་ཙམ་གསང་སྔགས་ཟབ་མོ་རྣམས་སུ་བསྟན་ཚུལ། ....278 ཆ། འགའ་ཞིག་ཏུ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སེམས་ཙམ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བསྟན་པ། .

281

ཇ། མངོན་པ་ལ་སོགས་པ་གཞུང་གཞན་ལ་ཡང་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་སྐྱོན་བསལ་བ། 284

དཀར་ཆག

E

ཉ། གནས་སྐབས་སུ་སེམས་ཙམ་སྟོན་པས་དེའི་རང་གཞུང་དུ་འགྱུར་ན་ཐལ་བ།289 ཏ། རྒྱུད་སྡེ་རྣམས་ཀྱང་སེམས་ཙམ་དུ་འདོད་ན་དེའི་དགོངས་པ་མ་ཤེས་པར་བསྟན་པ།..293

ཐ། དེས་ན་ཤན་འབྱེད་པའི་མན་ངག་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཕན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་བསྟན་པ།..294

༢༽སྟོང་གཞི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རང་སྟོང་འདི་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཉིད་གྲུབ་ཚུལ་ལ་གཉིས། ....295 དང་པོ། རྣམ་གྲངས་དངོས་ལ་གཉིས། ....295 ༡ རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཅན་གྱི་སྟོང་ཆེན་མདོར་བསྟན་པ། ....295 ༢ རང་སྟོང་དང་དོན་དམ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་གྲངས་སུ་འདོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཅུ་གསུམ། 297

༡ རང་སྟོང་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། ....297 ༢ རང་སྟོང་དང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། ....299 ༣ རང་སྟོང་དང་མཚན་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་
ཐལ་བ། 300

༤ རང་སྟོང་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། ....300 ༥ རང་སྟོང་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། ....301 ༦ རང་སྟོང་དང་དོན་དམ་བྱང་སེམས་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། ....301 ༧ དེ་རྣམས་ལ་ཉེས་སྤོང་གི་ལན་ཡང་སྐབས་ཇི་ལྟ་བར་དགག་པ། ....302 ༨ གནས་ལུགས་ཀྱི་བྷ་ག་དང་རང་སྟོང་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། ......303 ༩ གནས་ལུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་དང་རང་སྟོང་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། ......309 ༡༠ གནས་ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལ་སོགས་པ་དང་རང་སྟོང་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། 320

༡༡ གནས་ལུགས་ཀྱི་གསང་བ་གསང་ཆེན་ལ་སོགས་པ་དང་རང་སྟོང་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ།...326 ༡༢ གནས་ལུགས་ཀྱི་གྲུ་གསུམ་ཆོས་འབྱུང་ལ་སོགས་པ་དང་རང་སྟོང་རྣམ་གྲངས་

དཀར་ཆག

F

ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། ....327 ༡༣ དོན་དམ་གྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་མང་པོ་གསུངས་པ་ཡང་རང་སྟོང་ལས་གཞན་དུ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། 332

ཀ །སྤྱོད་བསྡུས་སྒྲོན་མར་གསུངས་པ་ཡང་རང་སྟོང་ལས་གཞན་དུ་བསྟན་པ། 332 ཁ། དོན་དམ་གྱི་མཚན་བརྗོད་དུ་གསུངས་པ་ཡང་རང་སྟོང་ལས་གཞན་དུ་བསྟན་པ་ལ་བཅུ་གསུམ། 339

༡ ཞུས་ལན་གྱི་སྐབས་སུ་གསུངས་པ། ....339 ༢ སྔགས་ཀྱི་རིགས་དྲུག་ལ་གཟིགས་པས་སྐབས་སུ་གསུངས་པ། ....340 ༣ སྒྱུ་འཕྲུལ་དྲ་བས་བྱང་ཆུབ་པར་གསུངས་པ། 341

༤ རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོར་གསུངས་པ། ....342 ༥ ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་གསུངས་པ། ....345 ༦ མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་སུ་གསུངས་པ། ....352 ༧ སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་གསུངས་པ། ....354 ༨ མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་གསུངས་པ། ....365 ༩ བྱ་བ་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་གསུངས་པ། ....369 ༡༠ ཡེ་ཤེས་ལྔ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བར་གསུངས་པ། ....373 ༡༡ དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་གཞན་སྟོང་དུ་གཅིག་པར་བསྟན་པ། 374
༡༢ དེ་ལ་ཀླན་ཀ་སྤངས་ནས་དོན་ལ་གནས་པར་བསྟན་པ། 375
༡༣ གདམས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཇུག་བསྡུ་བ། ....379 ག །མྱང་འདས་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པར་གསུངས་པར་ཡང་རང་སྟོང་ལས་གཞན་
དུ་བསྟན་པ། 382

གཉིས་པ། རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དགོས་པ། ....405 ༣༽ རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གསུངས་པས་རང་སྟོང་ལས་གཞན་པའི་དོན་དམ་གྲུབ་ཚུལ་ལ་བཅུ། ....407 (༡)རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་མདོར་བསྟན་པ། 407
(༢) དེ་རྣམས་སྔགས་དང་སྦྱར་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཅོ་བརྒྱད། 413

དཀར་ཆག

G

༡ རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྣམས་རྒྱལ་བ་ལྔ་དང་ཡེ་ཤེས་ལྔར་རྟག་ཏུ་བཞུགས་ཚུལ།...413 ༢ རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་དོན་དམ་གྱི་རྒྱལ་སྲས་རྣམས་སུ་བཞུགས་ཚུལ།...415 ༣ རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་དྲུག་པོ་དོན་དམ་གྱི་སེམས་མ་རྣམས་སུ་བཞུགས་ཚུལ།...415 ༤ རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཕུང་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་དོན་དམ་གྱི་རྒྱལ་བ་རྣམས་སུ་
བཞུགས་ཚུལ། ....416 ༥ རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཁམས་དྲུག་པོ་དོན་དམ་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་མ་དྲུག་
ཏུ་བཞུགས་ཚུལ། ....419 ༦ རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་དོན་དམ་གྱི་ས་དང་བདེན་དོན་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པར་བཞུགས་ཚུལ། ....420 ༧ རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་རྣམས་དོན་དམ་གྱི་ནུས་མ་དང་རིག་མ་དང་མཁའ་འགྲོ་མ་དང་ཕྱག་རྒྱ་མར་བཞུགས་ཚུལ། ....424 ༨ རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་གྱི་ལྷ་དང་སྙིང་རྗེ་
དང་བདེ་བ་ཆེན་པོར་བཞུགས་ཚུལ་ལ་ལྔ། 425
(༡) སྟོང་ཉིད་ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་གཞན་སྟོང་གཉིས་སུ་ལེགས་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ།...425

(༢) དེ་དག་ལས་སྟོང་གཞི་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་གྱི་ལྷ་དང་སྙིང་རྗེ་
ལ་སོགས་པར་བཞུགས་ཚུལ། 442
(༣) དེ་ལྟར་རྟོགས་ན་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པས་དབུ་མའམ་བར་མ་མ་ནིང་དང་དཔེ་བྲལ་དང་ཕུང་པོ་གསུམ་པར་རྟོགས་ཚུལ། 444
(༤) དེ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ལོག་རྟོག་མང་པོ་སྤངས་ནས་དོན་ཡིན་ལུགས་བཞིན་བསྟན་པ།..449

(༥) སྟོང་ཉིད་ཇི་སྙེད་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་ཚུལ་གཉིས་གཉིས་སུ་བསྡུས་ནས་བསྟན་པ།...462

དཀར་ཆག

H

༩ རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་གྱི་ལྷ་དང་
རྒྱུད་དང་གནས་ལ་སོགས་པར་བཞུགས་ཚུལ། ....463 ༡༠ རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་གྱི་ལྷ་རྣམས་སུ་བཞུགས་ཚུལ། ....474 ༡༡ མ་དག་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་ནི་རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་
མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ། ....477 ༡༢ ཚུལ་དེ་ལྟར་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་དག་གིས་ཀྱང་མདོ་རྒྱུད་དང་སྦྱར་ནས་
གསུངས་ཚུལ། ....478 ༡༣ རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཆགས་སོགས་དང་དུས་གསུམ་སོགས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་དོན་དམ་གྱི་ལྷར་བཞུགས་ཚུལ། ....482 ༡༤ རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བདག་དང་སེམས་ཅན་ལ་སོགས་པ་ཡང་དོན་དམ་
གྱི་ལྷ་རྣམས་སུ་བཞུགས་ཚུལ། ....484 ༡༥ རང་བཞིན་འོད་གསལ་གྱི་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་སྔར་བསྟན་པ་རྣམས་དང་དོན་གཅིག་ཚུལ། ....485 ༡༦ འཕོ་འགྱུར་དང་སྐྱེ་འགག་མེད་པའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་སྔར་བསྟན་པ་རྣམས་དང་དོན་གཅིག་ཚུལ། ....485 ༡༧ དོན་དེ་དག་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་ལ་སོགས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་བསྟན་པ། .

486

༡༨ དེ་རྣམས་གནས་ལུགས་ཀྱི་སྔགས་དང་རྒྱུད་དང་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ཕྱག་རྒྱ་ལ་
སོགས་པར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ། ....489 (༣)ཁམས་གསུམ་དང་དུས་གསུམ་ལས་འདས་པའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་དེ་དང་མཚུངས་ཚུལ།..489
(༤) དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་ན་རང་སྟོང་བསྒོམས་པས་སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་པར་བསྟན་པ།.

491

(༥) དེ་རྣམས་ལ་ལུང་འགལ་མང་པོ་སྤངས་ནས་ཡིན་ལུགས་གཏན་ལ་དབབ་པ། ...494
(༦) དེ་རྣམས་ཐོབ་པ་ལ་མ་དག་པའི་ཕུང་པོ་འདི་རྣམས་འགག་དགོས་པར་
བསྟན་པ། 509

(༧)དེ་རྣམས་ཐོབ་ན་གཞན་ཨེ་ཝཾཾ་ལ་སོགས་པ་གནས་ལུགས་ཟབ་མོ་ཀུན་ཐོབ་པར་

དཀར་ཆག

I

བསྟན་པ།..515

(༨)ཐོབ་བྱ་དེ་ཉིད་ཕྱི་ནང་ཀུན་རྫོབ་འདི་ལས་གཞན་མཆོག་ཕ་རོལ་ཡིན་པར་
བསྟན་པ། 524

(༩)དེ་རྣམས་རང་སྟོང་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་དོགས་པའི་མཐའ་མང་པོ་བསལ་བ། ....545 ༡༠ ཐོབ་བྱ་དེ་ལ་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕན་ཡོན་རླབས་ཆེན་བསྟན་པ། ....552 ༤༽དེ་རྣམས་ལ་ལོག་རྟོག་སྣ་ཚོགས་བསལ་ནས་དོན་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ། 557

༥༽དེ་ལྟར་དོན་བཞིན་རྟོཌ་པའི་ཡང་དག་ལྟ་བས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྤོང་ཚུལ། 570

(གསུམ་པ།)བཤད་པའི་དོན་བསྡུས་ཏེ་གདམས་ཤིང་སྨོན་ལམ་གདབ་པ། ....584 ༼༣༽ ལམ་དེས་བྲལ་བ་དང་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ....591 དང་པོ། ཐེག་ཆེན་འབྲས་བུ་སྤྱིར་བསྟན་པ། ....591 གཉིས་པ། དེའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་དྲུག །..594 དང་པོ། ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བའི་སྐུ་ཕུན་ཚོགས་བཤད་པ་ལ་དྲུག །.................................594 (དང་པོ།)ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་བ་ལ་གྲགས་པའི་སྐུའི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། ....594 ༡ གནས་ལུགས་ཟབ་མོའི་སྐུ་གཅིག་ཏུ་བབས་ཚུལ། ....594 ༢ བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། ....595 ༣ བདེན་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སྐུ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། ....596 (གཉིས་པ།)ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གསང་སྔགས་ཀྱི་སྐུའི་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། ....598 ༡ སྐུ་གཅིག་ནས་ལྔའི་བར་དུ་དབྱེ་བ། ....598 ༢ དེ་རང་བཞིན་གྱི་རིགས་དང་དོན་གཅིག་ཚུལ། ....599 (གསུམ་པ།)དེ་དག་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་ཚུལ། ....599 (བཞི་བ།)ལོངས་སྐུ་དང་སྤྲུལ་སྐུ་ལ་བདེན་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། ....601 (ལྔ་བ།)དོན་དམ་བདེན་པ་ཉིད་གནས་ལུགས་ཀྱི་སྐུ་བཞིར་བཞུགས་ཚུལ་ལ་གསུམ།602 ཀ །བསྟན་པ་ལ་གཉིས། ....602 ༡ གནས་ལུགས་ཟབ་མོའི་སྐུ་བཞི་བསྟན་པ། ....602 ༢ དེ་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ། 605

དཀར་ཆག

J

ཁ། གཉིས་པ། རྒྱས་བཤད་ལ་བཅུ། ....606 ༡ གནས་ལུགས་དེ་ཉིད་སྐུ་བཞི་དང་བཅུ་དྲུག་ལ་སོགས་པར་བཞུགས་ཚུལ། ....606 ༢ དེ་ཉིད་སྐུ་ལྔ་ཡེ་ཤེས་ལྔའི་བདག་ཏུ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར་བཞུགས་ཚུལ། ....613 ༣ དེ་ཉིད་ཕྱོགས་དང་བྲལ་བའི་མྱང་འདས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་བཞུགས་ཚུལ། ....613 ༤ དེ་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དགའ་བ་བཞི་དང་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཡང་བཞུགས་ཚུལ། ...614 ༥ དེ་ཉིད་སྐུའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཡང་བཞུགས་ཚུལ། ....615 ༦ དེ་ཉིད་རྣམ་ཐར་བཞི་དང་རྣལ་འབྱོར་བཞི་ལ་སོགས་པར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ། 616 ༧ དེ་ཉིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་སྐུ་བཞིའི་རྣམ་གྲངས་དང་རྡོ་རྗེ་བཞིར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ། ....616 ༨ དེ་ཉིད་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་བཞི་དང་དོན་ཀུན་གཟིགས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ། ....618 ༩ དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བཞི་ལ་བཞུགས་ཚུལ་ལ་བཅུ་བདུན། ....618 ༡ དེ་རྣམས་ཉིད་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཨཱ་ལི་ཀཱ་ལི་ལ་སོགས་པར་བཞུགས་ཚུལ། ...618 ༢ དེ་རྣམས་ཉིད་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་སྐུ་བཞིར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ། ....619 ༣ དེ་རྣམས་ཉིད་གནས་སྐབས་གཞན་དོན་དམ་གྱི་གནས་སྐབས་བཞིར་ཡང་
བཞུགས་ཚུལ། ....619 ༤ དེ་རྣམས་ཉིད་སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་རྡོ་རྗེ་བཞིར་བཞུཌ་ཚུལ། ...620 ༥ དེ་རྣམས་ཉིད་ཆོས་སྐུའི་ཨེ་ཝཾཾ་མ་ཡ་དང་ཡུམ་བཞིར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ། ......620 ༦ དེ་རྣམས་ཉིད་སྐད་ཅིག་གཞན་དཔེ་བྲལ་དབུ་མའི་སྐད་ཅིག་མ་བཞིར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ། ....620 ༧ དེ་རྣམས་ཉིད་དགའ་བ་གཞན་རང་བཞིན་འགྱུར་མེད་ཀྱི་དགའ་བ་བཞིར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ། ....621 ༨ དེ་རྣམས་ཉིད་བདེན་བཞི་གཞན་ཆོས་སྐུ་བདེན་པ་བཞིར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ། 621 ༩ དེ་རྣམས་གནས་ལུཌ་བདེ་གཤེཌ་སྙིང་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཞིར་བཞུཌ་ཚུལ། 622 ༡༠ དེ་རྣམས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངར་བྱེད་པ་དང་སྒྲ་བརྗོད་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ། 622

དཀར་ཆག

K

༡༡ དེ་རྣམས་ཉིད་སྡེ་བ་གཞན་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྡེ་བ་བཞིར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ། .....622 ༡༢ དེ་རྣམས་ཉིད་རང་བཞིན་གཉུག་མའི་ཟླ་ཉི་སྒྲ་གཅན་ལ་སོགས་པར་ཡང་
བཞུགས་ཚུལ། ....623 ༡༣ དེ་རྣམས་ཉིད་འཕོ་བ་གཞན་འགལ་འདུ་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་འཕོ་བ་བཅུ་དྲུག་ལ་སོགས་པར་བཞུགས་ཚུལ། ....623 ༡༤ དེ་རྣམས་ཉིད་ཐུན་མཚམས་གཞན་རང་བཞིན་འོད་གསལ་གྱི་ཐུན་མཚམས་བཞིར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ། ....624 ༡༥ དེ་རྣམས་ཉིད་ཀུན་སྤྱོད་གཞན་རང་བཞིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་བཞིར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ། ....624 ༡༦ དེ་རྣམས་ཉིད་དོན་དམ་འགོག་བདེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་ཆོས་རྣམས་སུ་ཡང་བཞུགས་ཚུལ། ....625 ༡༧ དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྡུས་ཏེ་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་དགོས་
པར་གདམས་པ། 625

༡༠ འཁོར་ལོ་བཞིར་དབུགས་ཀྱི་རྒྱུན་འགགས་པས་དེ་རྣམས་ཐོབ་ཚུལ། ....625 ག །དོན་བསྡུ་བ། ....627 (དྲུག་པ།)ཆོས་ཉིད་སྐུ་ལྔ་དང་རིགས་དྲུག་ལ་རྨོངས་མི་རྨོངས་ཁྱད་པར་བསྟན་པ། .

628

གཉིས་པ། ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཕུན་ཚོགས་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ....629 (༡)རང་བྱུང་གཞན་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་མདོར་བསྟན་པ། ....629 (༢)དེ་དག་སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ....629 (༡)གཞན་བྱུང་ཡེ་ཤེས་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ། ....629 (༢)རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་རྒྱུ་མེད་རྐྱེན་མེད་བཤད་པ་ལ་བདུན། ....631 ༡ ཕུང་པོ་གཞན་རང་བཞིན་གྱིས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཕུང་པོ་རྣམས་ཡེ་ཤེས་ལྔར་བཞུགས་ཚུལ། ....631 ༢ གཟུགས་གཞན་གཟུགས་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་བ་རྣམས་སུ་བཞུགས་ཚུལ། .

633

༣ ཁམས་གཞན་ཆོས་ཉིད་གཉུག་མའི་ཁམས་རྣམས་བདེ་བར་གཤེགས་མ་རྣམས་སུ་བཞུགས་ཚུལ། 634

དཀར་ཆག

L

༤ དོན་དམ་པའི་མཚན་བརྗོད་ཀྱིས་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ལྔ་རྒྱས་པར་བསྟན་ཚུལ། ...635 ༥ སྟོང་པ་ཆེན་པོ་ཡི་གེ་ལྔས་ཀྱང་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ལྔ་གསལ་བར་བསྟན་ཚུལ། ....635 ༦ ཐིག་ལེ་སྟོང་པ་འགྱུར་མེད་དྲུག་ཀྱང་དེ་དང་དབྱེར་མེད་པར་བསྟན་པ། ....637 ༧ དེ་རྣམས་ཉིད་དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ། 638
(༣) དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་གསུང་རབ་དང་མཐུན་ཚུལ་ལ་བཞི། ....638 ༡ སངས་རྒྱས་ལྟར་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་དགོས་པར་
བསྟན་པ། 638

༢ བདེན་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་དང་དོན་
གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ། ....640 ༣ ཡང་དེ་དག་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོན་དུ་ཡང་
གནས་ཚུལ། ....640 ༤ དེས་ན་སངས་རྒྱས་ལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དགུའམ་བཅུ་བཞི་མངའ་བར་བསྟན་པ།...641

གསུམ་པ། ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བའི་ཡོན་ཏན་ཕུན་ཚོགས་བཤད་པ་ལ་ལྔ།.....................642 ཀ །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་བདེན་གཉིས་སུ་བསྡུས་ཏེ་བཤད་པ་དངོས་ལ་གཉིས།..642 ༡ དོན་དམ་ཆོས་སྐུའི་ཡོན་ཏན། ....642 ༢ ཀུན་རྫོབ་གཟུགས་སྐུའི་ཡོན་ཏན། ....645 ཁ། དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་བརྒལ་ལན་གྱིས་དགོངས་པ་ཟབ་མོ་ཕྱེ་སྟེ་བསྟན་པ་ལ་ལྔ།..650 ༡ སངས་རྒྱས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་ཁས་ལེན་མེད་པའི་དགོངས་པ།............650 ༢ གནས་ལུགས་ལ་ཡོངས་གཅོད་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་མེད་པར་འདོད་པ་སྤངས་པ། 656 ༣ མྱང་འདས་ཆེན་པོ་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དོན་དུ་བསྟན་པ། ....657 ༤ དེ་ཡང་འགལ་འདུ་སྐྱོན་མེད་ཕུང་པོ་གསུམ་པའི་དོན་དུ་བསྟན་པ། ....660 ༥ དེ་ལྟར་ཤེས་ན་རྒྱལ་སྲས་དགོངས་ཆེན་མཐོང་བའི་རྟགས་སུ་བཤད་པ། ....663 ག །ཐེག་ཆེན་ལ་ཐུན་མོང་དུ་གྲགས་པའི་སྐུ་གསུམ་གྱི་ཤེས་བྱེད་དང་ཡོན་ཏན། ......664 ང་། ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་རྨད་དུ་བྱུང་བ་གཞན་ཡང་བསྟན་པ། 667

དཀར་ཆག

M

ཅ། དེ་ཐམས་ཅད་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅིང་ངོ་མཚར་བར་བསྟན་པ། ....675 བཞི་པ། ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བའི་ཕྲིན་ལས་ཕུན་ཚོགས་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ....676 ༡ ཕྲིན་ལས་དང་དེའི་འབྱུང་གནས་མདོར་བསྟན་པ། ....676 ༢ དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ....679 ༣ དཔེ་ཤིན་ཏུ་མང་པོས་རབ་ཏུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ....685 ལྔ་པ། ཞིང་ཁམས་དང་གླེང་གཞིའི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ། ....696 དྲུག་པ། ཁྱད་པར་གཞན་ཡང་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པ་ལ་བཅུ་དྲུག །....................................697 ༡ གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ལ་རྩོད་པ་སྤངས་ནས་སྐུ་གཉིས་ཐོབ་ཚུལ་བསྟན། .

697

༢ དྲི་མ་སྦྱོང་ཚུལ་དང་ས་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ། ....699 ༣ ས་ལམ་བགྲོད་པ་ལ་དབུགས་ཀྱི་རྒྱུན་འགག་དགོས་པར་བསྟན་པ། ....702 ༤ དེ་འགག་པས་མཐར་ཐུག་གི་གནས་གྱུར་ཟབ་མོ་ཐོབ་ཚུལ། ....705 ༥ དེ་ཐོབ་པའི་ཚེ་སྦྱང་བྱ་དྲི་མ་ཟད་ཀྱང་སྦྱང་གཞི་དོན་དམ་མི་ཟད་པར་བསྟན་པ། 709 ༦ དེ་དག་ཟད་མི་ཟད་ཀྱི་དཔེ་རྣམས་ལས་ནམ་མཁའ་ཉིད་མཆོག་ཏུ་བསྟན་པ། .....711 ༧ སྦྱང་གཞི་མི་ཟད་པར་གྲུབ་པས་ཡེ་ཤེས་རྒྱུན་ཆད་པར་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཁེགས་པར་བསྟན་པ། ....712 ༩ དེ་ཙམ་གྱིས་ཆད་པར་ལྟ་བའི་སྐྱོན་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་བར་བསྟན་པ། ....717 ༡༠ འཁྲུལ་བ་ཟད་པ་ལ་མི་སྣང་ཡང་མ་ཟད་པ་ལ་སྣང་བ་མི་འགལ་བར་བསྟན་པ། 717 ༡༡ ཡེ་ཤེས་ལ་སྣང་བ་དེ་རྣམ་ཤེས་ལ་མི་སྣང་ཞིང་རྣམ་ཤེས་ལ་སྣང་བ་དེ་ཡེ་ཤེས་ལ་མི་སྣང་བར་བསྟན་པ། ....719 ༡༢ ཡེ་ཤེས་དེས་དོན་ལ་མེད་པའི་ཁམས་གསུམ་འདི་གཟིགས་ན་དོན་ལ་གནས་པའི་ཆོས་ཉིད་མི་གཟིགས་པར་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། ....720 ༡༣ རྣམ་ཤེས་ལས་མ་འདས་པའི་ཁམས་གསུམ་འདི་སྣང་ན་དེ་རྣམ་ཤེས་ལས་མ་འདས་པར་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། 722

༡༤ ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཁམས་གསུམ་འདི་སྣང་ན་དེ་ཡང་དག་མཐོང་བའི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། ....722 ༡༥ སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་འདི་སྣང་ན་སྲིད་པའི་ས་བོན་དང་གཉིས་སྣང་རྣམས་མ་

དཀར་ཆག

N

འགགས་པར་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། 723

༡༦ དེ་རྣམས་ལ་སྐྱོན་མེད་སྐྱོན་དུ་མཐོང་བའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བ་ལ་བཅུ་གསུམ།...724 ༡ ལུང་དང་འགལ་བར་འཁྲུལ་བའི་ལོག་རྟོག་དགོད་པ། ....724 ༢ མི་འགལ་བར་ལུང་ཉིད་ཀྱིས་ལེགས་པར་སྒྲུབ་པ། ....725 ༣ དེས་མ་མཐོང་བ་ཉིད་མཐོང་བར་གསུང་བའི་དགོངས་པ་གསལ་ཚུལ། ....726 ༤ ལྷག་མཐོང་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་ཡང་མི་གཅིག་པར་བསྟན་པ། ....727 ༥ མཁྱེན་པ་ལ་ཆོས་དེ་སྣང་དགོས་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་གནོད་ཚུལ། ....728 ༦ ཡེ་ཤེས་ལ་ཆོས་ཉིད་མི་སྣང་བ་ལ་སོཌ་པར་འཁྲུལ་བའི་འཁྲུལ་གཞི་བསྟན་པ། 728 ༧ དོན་ལ་གནས་པ་བསྟན་པས་ལོག་རྟོག་གཞན་ཡང་སེལ་ཚུལ། ....729 ༨ ལུང་གིས་མི་གནོད་ཀྱང་གནོད་པར་འཁྲུལ་བའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བ། ....731 ༩ དེས་ན་སེམས་ཅན་ལ་སྣང་བ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ལ་སྣང་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། .....731 ༡༠ དེས་ན་ལས་སྣང་ཁམས་གསུམ་པ་འདི་གནས་ལུགས་ལ་སྣང་བ་ཙམ་དུ་ཡང་
མ་གྲུབ་པ། 732

༡༡ གནས་ལུཌ་ལ་མི་སྣང་ཡང་འཁྲུལ་ལུགས་ལ་སྣང་བ་མི་འགལ་བར་བསྟན་པ། 733
༡༢ མཉམ་བཞག་རིག་པའི་ཤེས་པ་ལ་གང་སྣང་དེ་དོན་དམ་དུ་བསྟན་པ། 733
༡༣ མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་གོ་སྐབས་སངས་རྒྱས་ལ་མི་སྲིད་པར་བསྟན་པ། ....734 གསུམ་པ། ཕྱག་འཚལ་ཞིང་ཉེ་བར་བསྡུ་བ། ....735 (གསུམ་པ།)དེ་རྣམས་ཉེ་བར་བསྡུས་ཏེ་གདམས་པ། ....741 གསུམ་པ། བཤད་པའི་དགེ་བ་བསྔོ་བ། 745

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོའི་ས་བཅད།...749 དཔར་བྱང་སྨོན་ཚིག..769

O

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་བ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན། ཕྱི་ལོ་༡༢༩༢ ལོར་གཙང་སྟོད་མངའ་རིས་དོལ་པོའི་གླིང་སྟེ་གྲོང༌། རྟ་ནག །ནང་ཁུང༌། ཕུལ་ཆུ། བེ་ཆེར་སྟེ་གྲོང་བཞིའི་དབུས་སུ། པན་ཚང་དེའི་ནང་དུ་སུམ་མདོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡབ་ནམ་སྟོན་ཡེ་ཤེས་དབང་ཕྱུག་དང་། ཡུམ་སྐྱི་སྟེངས་རྒྱལ་པོའི་སྲས་མོ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་གསུམ་ན་བླ་མ་སྐྱི་སྟེངས་པས་མཚན་ཤེས་རབ་མགོན་པོ་ཞེས་བཏགས་སོ། སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་དུ་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་སྦྱངས།
དགུང་ལོ་དྲུག་གི་སྐབས་བླ་མ་སྐྱི་སྟེངས་པ་ལ་འཇམ་དཔལ་དམར་པོའི་དབང་ཞུས་པ་དང་། དགུང་ལོ་བཅུ་ཕྲག་ལོན་པའི་ཚེ་ན་བླ་མ་བྱང་ཆུབ་སེང་གེ་ཟེར་བ་ལ་ཡང་དག་ཐུགས་བསྒྲུབ་གསན།
དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་ཕ་མ་གཉིས་ལ་ཞུས་ཏེ། བླ་མ་སྐྱི་སྟོན་ཚུལ་ཁྲིམས་དཔལ་ལ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བླངས་ནས། མཚན་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་བཏགས་སོ། །དེ་ནས་ཀ་རི་ཀཱ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་གསན། སྐྱི་སྟོན་འཇམ་དབྱངས་ལས། ཕར་ཚད་མངོན་གསུམ། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་རྣམས་སློབ་གཉེར་དུས་གཅིག་ཏུ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུར་གློ་བོ་དང༌། དཔལ་ས་སྐྱར་བྱོན་ནས་མཁས་མཆོག་སྐྱི་སྟོན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ལས། ཕར་ཚད་མངོན་གསུམ་དང་སྤྱོད་འཇུག །སངས་རྒྱས་ཐོད་པའི་རྒྱུད།

མཛད་པ་པོ་ངོ་སྤྲོད།

མཛད་པ་པོ་ངོ་སྤྲོད།

P

རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བའི་རྒྱུད་རྣམས་ལ་སློབ་གཉེར་མཛད། སྟོན་པ་ཤཱཀ་འབུམ་དང༌། བླ་མ་བདག་ཆེན་པ་ལ་རྒྱུད་སྡེ་སྤྱིའི་རྣམ་བཞག་དང༌། བརྟག་གཉིས་དང་ཚད་མ་རིགས་གཏེར་རྣམས་གསན། ཤར་པའི་བླ་མ་སེང་གེ་དཔལ་ལ་སོགས་པ་ས་སྐྱའི་མཚན་ཉིད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གདན་དྲངས་པ་ལྟར། དེར་ཕར་ཚད་མངོན་གསུམ་འདུལ་བ་ཕྲན་ཚེགས་རྣམས་དུས་གཅིག་ཏུ་བཤད་པར་མཛད། དགུན་ཆོས་ཚར་མ་ཐག་ཏུ། ཚོགས་ཁང་གི་ཤར་སྒོ་བྱང་མའི་ཆོས་ཁྲི་ལ། དབྱར་ཆོས་སུ་སྔ་དྲོ་ལ་མངོན་པ་དང་ཕར་ཕྱིན། ཇ་གྲོལ་མ་ཐག་ཏུ་རྣམ་ངེས་དང་འདུལ་བ་གཉིས་ངེས་པར་གསུངས་སོ། །
སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་དང་ཉི་ཕུ་པ་གཞོན་ནུ་བཟང་པོ་གཉིས་ལས་ཚད་མ་དང་། མཁན་པོ་བློ་གྲོས་བསྟན་པ་ལས་ཕར་ཕྱིན། བླ་མ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལས་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ། དབུ་མ་རིགས་ཚོགས། བསྟོད་ཚོགས། གཏམ་ཚོགས། དབང་ལུང་རྗེས་གནང་བཅས་ལོ་བཞིའི་རིང་གསན་སྦྱོང་མཛད།
དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་ལ་ཞ་ལུར་བྱོན་ནས། མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པས་དབུ་མཛད་པས། ཇོ་གདན་ཚོགས་པའི་དྲུང་དུ་བསྙེན་རྫོགས་མཛད། མཁན་ཆེན་པ་ལ་འདུལ་བ་མདོ་རྩ་ལ་སོགས་འདུལ་བ་རྣམས་གསན། སློབ་དཔོན་སྟོན་མཆོག་དཔལ་ལ་སྡོམ་ཚིག་བྱམས་ཆོས་ལྔ་པོ་རྣམས་གསན་ཅིང་རྣམ་བཞག་མཛད། ས་སྐྱར་ཀུན་སྤངས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ལ། ཕར་ཚད་འདུལ་གསུམ། དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ་ལ་སོགས་རྒྱུད་མང་དུ་གསན། སྐྱི་སྟོན་གྱི་དྲུང་དུ་མངོན་པ་མཛོད་རྩ་འགྲེལ། འདུལ་བའི་མདོ་ཕྲན་ལ་སོགས་འདུལ་བའི་སྐོར་དང༌། དབང་བཀའ་བསྒྲུབ་སྐོར་རྒྱུད་དང་འགྲེལ་པ་མང་པོ་གསན།
དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་རྒྱ་མ། འཕན་ཡུལ། བསམ་ཡས། གསང་ཕུ། འབྲི་གུང༌།

མཛད་པ་པོ་ངོ་སྤྲོད།

Q

དགའ་ལྡན། ནུབ་ཆོས་ལུང༌། བདེ་བ་ཅན་ལ་སོགས་དབུས་གཙང་གཉིས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་རྣམས་སུ་གྲྭ་སྐོར་མཛད། བླ་མ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་ལ། ཕྱག་རྒྱ་གའུ་མ་ལ་སོགས་ཕྱག་ཆེན་གྱི་སྐོར་རྣམས་དང༌། ཐེག་ཆེན་བློ་སྦྱོང་གི་ཁྲིད་རིགས། ཞུ་བྱེད་སྐོར་གསུམ་གཅོད་རིགས་ལ་སོགས་མང་དུ་གསན། ས་སྐྱར་ཕེབས་ནས་མདོ་མང་གི་ལུང་དང་། དབང་སྐོར་ཁྲིད་ལ་སོགས་འཆད་པར་མཛད། དུས་ལུང་དགའ་ལྡན་དུ་ཀྱེ་རྡོ་རྗེ་བསྒྲུབས་པར་མཛད། ས་སྐྱར་བླ་མ་ཤཱཀ་འབུམ་ཚང་ལ་རྫོགས་ཆེན་གཅོད་སྐོར་མང་དུ་ཞུས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུའི་བར་དུ་བླ་མ་ཡོངས་འཛིན་མང་པོ་ལ་བསྟེན་ནས་ཐོས་པ་མཛད།
དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པར་ཇོ་ནང་དཔལ་དུ་བྱོན། ཆོས་རྗེ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་དུ། དུས་འཁོར་དབང་མོ་ཆེ་དང་། རྒྱུད་འགྲེལ། ཟབ་ཁྲིད་ཞུས། གཟིམས་ཁང་བདེ་བ་ཅན་དུ་བཞུགས་ཏེ་ཐུགས་དམ་གཙོ་བོར་མཛད། ཆོས་རྗེ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་དུ་སེམས་འགྲེལ་སྐོར་གསུམ་དེའི་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་དྲུག །ཨ་བྷ་ཡའི་སྦྱོར་དྲུག །རྒ་ལོའི་སྦྱོར་དྲུག །ནཱ་རོ་པའི་སྦྱོར་དྲུག །ཤ་བ་རི་པའི་སྦྱོར་དྲུག །བྲམ་ཟེ་བསོད་ནམས་པའི་སྦྱོར་དྲུག །དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་སྦྱོར་དྲུག །ཀྱེ་རྡོ་རྗེའི་སྦྱོར་དྲུག ། གཉོས་ཁོང་པའི་སྦྱོར་དྲུག །ཞང་གཡུ་བྲག་པའི་སྦྱོར་དྲུག་ལ་སོགས་རྒྱ་གཞུང་གི་སྦྱོར་དྲུག་མང་པོ་ཞུས། གཞན་ཡང༌། ཙ་མི་ལོ་ཙཱ་བའི་སྦྱོར་དྲུག །གྱི་ཇོ་ལོ་ཙཱ་བའི་སྦྱོར་དྲུག །འབྲོ་ལོ་ཙཱ་བའི་སྦྱོར་དྲུག །རྭ་ལོ་ཙཱ་བའི་སྦྱོར་དྲུག །འཇམ་དབྱངས་གསར་མའི་སྦྱོར་དྲུག་ལ་སོགས་པ་བོདོ་གཞུང་མང་དུ་གསན། འཛུམ་ཆོས་ལུང་དུ་འཛུམ་ཆོས་རྗེའི་དྲུང་དུ་རྫོགས་ཆེན་ནཱ་རོ་ཆོས་དྲུག་རྣམས་ཞུས། ཇོ་ནང་དུ་སྐྱིད་ཕུག་སྟབས་སུ་བཞུགས་པའི་ཚེ། རྒྱུད་འགྲེལ་ཚར་གཅིག་གསུངས། གཞན་ཡང་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བ་བྱམས་ཆོས་ལ་སོགས་མང་དུ་གསུངས་པ་དང་། ཆོས་

མཛད་པ་པོ་ངོ་སྤྲོད།

R

རྗེ་ཡོན་ཏན་པའི་དྲུང་དུ་དུས་འཁོར་གྱི་དབང་ཞུས་པའི་ཚེ། ཆོས་རྗེ་ཡོན་ཏན་པས་བཀས་བསྐུལ་བ་སོགས་ཀྱིས་དེར་ཚོགས་ཆོས་ལ། སྐྱེས་རབས། སྤྱོད་འཇུག །བསླབ་བཏུས། དཀོན་བརྩེགས་ལ་སོགས་མང་དུ་གསུངས་པ་དང་། ཆོས་རྗེ་ཡོན་ཏན་པའི་དྲུང་དུ། ལམ་འབྲས་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ། གསང་འདུས་རིམ་ལྔ། བདེ་མཆོག་རིམ་ལྔ་ལ་སོགས་ཟབ་ཆོས་ཁྲིད་རིགས་ཐམས་ཅད། ཞི་བྱེད། གཅོད་སྐོར། དུས་འཁོར་སྦྱོར་དྲུག་ལ་སོགས་མང་དུ་གསན། ས་སྐྱར་ཏི་ཤྲི་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་དུས་འཁོར་གྱི་དབང་ཞུས། སླར་ཇོ་ནང་དུ་ཕེབས་པ་དང༌། བླ་མ་རོག་བུ་ཚང་བས། རྡོར་ཕྲེང་ལ་སོགས་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེ་བཞིའི་དབང་དང༌། དཔལ་ལྡན་རྒྱུ་སྐར་བཅུ་གཅིག་གི་དབང་ཞུས། དེ་ནས་གཟིམས་ཁང་མཁའ་སྤྱོད་བདེ་ལྡན་དུ་བཞུགས་ནས། ལོ་གཅིག་ཏུ་ཐུགས་དམ་མཛད། ལྕགས་པོ་རི་ལ་བྱོན་ནས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པའི་མདོ་དང༌། ཁང་བུ་བརྩེགས་པའི་ལུང་གསུངས།
དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པར་ཇོ་ནང་གི་གདན་སར་ཕེབས། ཇོ་ནང་དཔལ་དུ་ཕེབས་པ་དང་ཆོས་རྗེ་ཡོན་ཏན་པ་དང་། བླ་མ་སྐྱི་སྟོན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ཀྱང་གསུང་ནན་ཏན་དུ་བྱོན་པ་ལས་གདན་སར་བཞུགས་པ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་མེ་ཕོ་སྟག་གི་ལོའི་སྟོན་ཁར་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་བཞུགས། མདོ་སྔགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་མཛད་དེ་ཇོ་ནང་བའི་ལྟ་བའི་གཞི་བཏིངས། ཆོས་རྗེ་ཡོན་ཏན་པས་ཆོས་སྟོན་པའི་གསུངས་བྱོན་ནས། སྟོན་དཔྱིད་གཉིས་སུ་ངེས་དོན་མདོ་བཅུ། བྱམས་ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་སྡེ་ཉི་ཤུ། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་ཚོགས་བསྟོད་ཚོགས་གཏམ་ཚོགས་རྣམས་རྒྱུད་འགྲེལ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་སོ། །དཔྱིད་དུས་སུ་དབང་དཀའ། བསྒྲུབ་དཀའ། ཁྲིད་དཀའ། སྣ་ཚོགས་གསུངས་ཏེ་རིས་མེད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་མང་པོ་བསྐྱངས།

མཛད་པ་པོ་ངོ་སྤྲོད།

S

དགུང་ལོ་སོ་དགུའི་སྐབས་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་དཔལ་ཡོན་ཅན་རྨང་བཏིང་ནས་ལོ་བཞིའི་རིང་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་རབ་གནས་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་པར་ས་སྐྱ་དང་། ཆུ་བཟང་། ལྷ་རྩེ་རྫོང་། ཤངས། སྣར་ཐང་སོགས་སུ་ཕེབས་ནས་སྐུ་མཚམས་ལ་བཞུགས་པ་དང་རྟེན་མང་པོ་བཞེངས།
དགུང་ལོ་ང་གཅིག་པར་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་པོས་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཀྱང་མ་ཕེབས། དགུང་ལོ་ང་བདུན་པར་རྟ་ནག་རི་ཁུད་པས་གདན་དྲངས་པར་བརྟེན་རྟ་ནག་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་གཅིག་ལ་འཆད་ཉན་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ། ལོ་ཙཱ་བ་བློ་གྲོས་དཔལ་བཟང་དང་། ས་བཟང་མ་ཏི་པཎ་ཆེན་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན། མཁན་ཆེན་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ། ཉ་དབོན་ཀུན་དགའ་དཔལ། འབྲིས་གུང་ལོ་ཙཱ་བ་མ་ཎི་ཀ་ཤྲཱི་ཛྱ་ན། ཞང་སྟོན་རྒྱ་བོ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ། གཡག་སྡེ་པཎ་ཆེན་བརྩོན་གྲུས་དར་རྒྱས་སོགས་མང་པོ་བྱུང་། ༡༣༦༡ ལོར་སྐུ་གཤེགས།
གསུང་རྩོམ་ལ། དུས་འཁོར་གྱི་སྐོར་ལ་བསྟན་བཅོས་སུམ་ཅུ་སོ་བརྒྱད། གྲུབ་མཐའི་
སྐོར་ལ་བསྟན་བཅོས་བཅུ་དྲུག །ཕར་ཕྱིན་གྱི་སྐོར་ལ་བསྟན་བཅོས་བདུན། གསོལ་འདེབས་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཉེར་ལྔ། རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བའི་སྐོར་ལ་གསུམ། སྤྲིང་ཡིག་གི་སྐོར་ལ་བརྒྱད། གདམས་ངག་དང་དྲིས་ལན་གྱི་སྐོར་ལ་བཅུ་གཉིས། རྣམ་ཐར་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་བཅུ་དྲུག །སྨོན་ལམ་གྱི་སྐོར་ལ་གསུམ། བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་སྐོར་ལ་བཞི་བཅས་ཁྱོན་བསྡོམས་བསྟན་བཅོས་ཆིག་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་དོན་བཞི་ཡོད་པར་བཤད།
༢༠༡༩.༠༧.༡༤.ལ་སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་པས་བཏུས་བསྒྲིགས་བྱས།

T

དཔར་སྐྲུན་གསལ་བཤད།

བོདོ་རྒྱལ་ལོ་ ༡༤༢༨ རབ་བྱུང་ལྔ་པ་ལྕགས་གླང་ལོར་བསིལ་ལྡན་ཁ་བ་རི་པའི་ལྗོངས་འདིར་རྒྱལ་བའི་མདོ་རྒྱུད་དུ་མ་ནས་མཆོག་ཏུ་ལུང་གིས་བསྔགས་པ། གངས་ཅན་གྱི་སྔོན་མེད་ངེས་དོན་དབུ་མའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཆེན་པོ། ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས་(ཕྱི་ལོ་ ༡༢༩༢__༡༣༦༡)ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་པའི་སྐྱེས་མཆོག་ཅིག །འཛམ་གླིང་སྐྱེ་དགུའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དཔལ་དུ་ལྷམ་མེར་འཁྲུངས་ཤིང༌། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སུམ་ཅུ་ལྷག་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་རྒྱ་ཆེར་གནང༌། ཡུལ་དབུས་ཀྱི་ཆོས་གྲྭ་ཆེན་པོ་ཁག་ཏུ་གྲྭ་སྐོར་མཛད་པས་ཀུན་མཁྱེན་ཞེས་པའི་མཚན་གྱི་སྙན་པ་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་དུ་ཁྱབ། དེ་བས་ཀྱང་ངེས་དོན་བསྟན་པའི་ཆུ་མགོ་ཇོ་ནང་རྒྱལ་བའི་རི་ཁྲོད། ནགས་རྒྱལ་དཔལ་གྱི་དབེན་གནས་སུ་ཕེབས་ཏེ། མཁས་བཙུན་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་(ཕྱི་ལོ་ ༡༢༦༠__༡༣༢༧) མཆོག་གི་དྲུང་ནས་ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་སྙིང་པོའི་ཡང་སྙིང་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ཁག་དང༌། དེའིེི་དགོངས་འགྲེལ་བྱམས་པའི་ཆོས་ལྔ་དང༌། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟོད་ཚོགས། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ། ཁྱད་པར་དུ་མདོ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་དོན། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་ཐུག རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། གཉིས་མེད་རྒྱུད་ཀྱི་ཡང་རྩེ། དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་དུ་མ་སྦས་ཤིང་གསལ་བར་བསྟན་པ། ཟབ་ལམ་རྡོ་

པར་སྐྲུན་གསལ་བཤད།

U

རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་ཉམས་ཁྲིད་དུ་བཞེས་པས། སོར་སྡུད་དང་བསམ་གཏན། སྲོག་རྩོལ། འཛིན་པ། རྗེས་དྲན། ཏིང་ངེ་འཛིན་བཅས་ཀྱི་རྟགས་མཚན་རྒྱུད་ནས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་བཞིན་ཐུགས་ཉམས་སུ་འཁྲུངས།
རྒྱུད་དང་འགྲེལ་བའི་འཆད་ཉན་དང༌། ཐུན་མིན་ཡིག་འཇོག་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པས་དུས་འཁོར་བསྟན་པའི་བདག་པོ་ཉག་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ། གནམ་ལ་ཉི་ཟླ་གཉིས། ས་ལ་བུ་དོལ་གཉིས་ཞེས་གྲགས་པ་བྱུང༌། ཆོས་རྗེ་ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་པ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གི་གསུང་འབུམ་གྱི་ཆེ་བ་ནི། དོལ་པོ་སངས་རྒྱས་རང་གིས་བཀའ་བསྩལ་བའི་ཚུལ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤགས་འབྱེད་བསྡུས་པ་ལས། བདག་གིས་ནི་དང་པོར་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་མང་དུ་ཐོས་པ་བགྱིས་ཤིང་། དེ་ནས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་གདམས་ངག་ཟབ་པར་གྲགས་པ་རྣམས་ལ་ཉམས་ལེན་བགྱིས་ནས། སོ་སོའི་ཉམས་རྟོགས་ཀྱང་ཐད་ཀ་ཐད་ཀར་སྐྱེས་ལ། དེ་ནས་རྩ་རྒྱུད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ངེས་དོན་དཔལ་ལྡན་ཀ་ལ་པའི་གདམས་ངག །རིགས་ལྡན་ས་བཅུ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་གཏམ་ཟབ་མོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་མཇལ་བའི་བྱིན་རླབས་ཅུང་ཟད་ཞུགས་པ་ལ་བརྟེན། ཞེས་པ་ནས། དོན་འདི་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་ངེས་པར་བཟློག་པར་མི་སྤྱོད་ཅིང་། ཐེ་ཚོམ་འདྲི་རྒྱུ་མེད་པའི་ངེས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་མཆིས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དང༌། རིགས་གསུམ་མགོན་པོ་དང་། རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོ་དང་། མགོན་པོ་དང་། བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་ས་བཅུའི་དབང་ཕྱུག་དམ་པ་རྣམས་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་དང་། བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ་ས་ར་ཧ་པ་དང་། ནཱ་རོ་པཎ་ཆེན་ལ་སོགས་པ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་། མཁས་གྲུབ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་དཔང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་

པར་སྐྲུན་གསལ་བཤད།

V

ཆུད་ནས་སྒྲོ་སྐུར་སྤངས་ཏེ་བྲིས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལགས་ལ། བཀའ་བསྡུ་བཞི་བ་མཛད་སྐབས་ཆོས་རྗེ་གང་གི་ཞལ་སྔ་ནས། སྔོན་རྒྱ་གར་ན་བཀའ་བསྡུ་མཛད་དུས་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྔ་བརྒྱ་དཔང་པོར་བྱས་པ་ལྟར་ད་ལན་བཀའ་བསྡུ་བཞི་བ་འདི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མདོ་རྒྱུད་ལྔ་བརྒྱ་དཔང་བོར་བྱས་ནས་བརྩམས་པ་ཡིན་པར་བཀའ་བསྩལ་བ་དང༌། རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོར་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་གཞུང་ལུགས་མདོ་དང་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་ལུང་སྟོང་དང་ཆིག་བརྒྱ་སོ་དགུ་དངོས་སུ་བཀོད་ནས་གཞན་སྟོང་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཆེ་བ་དང་ལྡན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱེས་བུ་མཆོག་དེས་མཛད་པའི་སྔོན་མེད་ལེགས་བཤད་རྨད་དུ་བྱུང་བ་དེ་དག་གིས་གཙོས་ངེས་དོན་སྙིང་པོའི་གསུང་རབ་ཁག །ཐོག་མར་མངའ་རིས་རྫོང་དཀར་དུ་དཔར་དུ་བརྐོས་ཚུལ་རྗེ་བཙུན་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་རང་རྣམ་མ་བཅོས་ལྷུག་པ་ལས། དུས་འཁོར་སྒྲུབ་དཀྱིལ་སོགས་རང་རེས་བསྒྲིགས་པའི་ཡིག་སྣ་འགའ་ཤས། མངའ་རིས་རྫོང་དཀར་དུ་སྤར་རྐོ་བ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མངའ་རིས་རྫོང་དཀར་དུ་བརྐོས་པའི་གསུང་རབ་ཁག་ཅིག་པར་དུ་བསྐོས། དེ་དག་གི་དཔར་བྱང་དུ་སྦྱིན་བདག་བསོད་ནམས་དབང་ཕྱུག་ལྡེ་ཞེས་འཁོད་པ་ནི། མངའ་རིས་གུང་ཐང་གི་རྒྱལ་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་དབང་ཕྱུག་ལྡེ་(ཕྱི་ལོ་ ༡༥༧༧__༡༦༢༡)ཡིན། དེ་རྗེས་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་བསམ་གྲུབ་རྩེར་ཡང་རྫོགས་ལྡན་ཆོས་སྐོར་གྱི་ཤིང་དཔར་བསྒྲུབས་ཚུལ་ཡང༌། རྗེ་བཙུན་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་མཛད་པའི་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་ཟབ་མོའི་དོན་མཐའ་དག་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཉི་མ་ཞེས་པའི་དཔར་བྱང་དུ། དབང་འབྱོར་ཕུན་ཚོགས་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ཏེ། །གང་འདི་ཐུགས་དགོངས་རྣམ་པར་དག་པའི་བཀས། །ཆོས་ཚུལ་མཐའ་ཡས་ཕྱོགས་བརྒྱར་སྤེལ་བའི་སླད། །ངོ་མཚར་

པར་སྐྲུན་གསལ་བཤད།

W

སྤར་གྱི་འཕྲུལ་འཁོར་བསྒྱུར་བ་ནི། །ཞེས་པ་ནས། རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་བསམ་འགྲུབ་རྩེ་ཞེས་བྱ་བར་དུས་ཚེས་བཟང་པོ་ལ་སྤར་དུ་བསྒྲུབས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གནམ་སའི་དབང་ཕྱུག་ས་སྐྱོང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་གཙང་པ་སྡེ་སྲིད་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་སྦྱིན་བདག་མཛད་ནས་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་བསམ་འགྲུབ་རྩེར་མཐར་ཐུག་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཆོས་སྐོར་ཤིང་དཔར་དུ་བསྒྲུབས་ཏེ། ངེས་དོན་བསྟན་ལ་སྲི་ཞུ་བླ་མེད་བསྒྲུབས་ཡོད། དེ་རྗེས་དཔལ་རྒྱལ་བ་ཇོ་ནང་པའི་རྩ་བའི་གདན་ས་རྟག་བརྟན་ཆོས་གྲྭ་ཆེན་པོར་ཕྱི་ལོ་ ༡༦༡༨ ཡས་མས་ནས་དཔར་བརྐོའི་ལས་གྲྭ་བཙུགས་ཏེ། མདོ་སྨད་བྲག་སྣ་པ་གཞོན་ནུ་སོགས་དཔར་རྐོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་དོན་ཆོས་སྐོར་དཔར་དུ་བསྒྲུབས་ཚུལ་རྟ་ལོ་ནས་བྱ་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༦༡༨__༡༦༢༡ལོའིོི་བར་ཡིན་པར་མངོན་ལ། དེ་བས་ཀྱང༌། རྟག་བརྟན་རྒྱུད་བཞིའི་དཔར་བྱང་དུ། རྟག་བརྟན་དམ་ཆོས་གླིང་ངེས་དོན་དགའ་བའི་ཚལ་གྱི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་དུ། ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མཐའ་དག་ཕྱོགས་ཀུན་དུ་ཡུད་ཙམ་ལ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་པར་གྱི་འཁོར་ཆེན་པོ་བསྒྲུབས་པའི་ཚུལ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། བདེ་མཆོག །ཀྱཻཻ་རྡོ་རྗེ། གསང་འདུས་གསུམ། སྒྲོལ་མ་འབྱུང་བའི་རྒྱུད་སོགས་རྒྱུད་སྡེ་འགངས་ཆེ་བའི་རིགས། སྙིང་པོའི་མདོ་ལྔ་དང་གསེར་འོད་དམ་པ་སོགས་ངེས་དོན་མདོ་ཉི་ཤུ། མཚན་བརྒྱ་དང་མདོ་ཕྲན་གྱི་རིགས་ཇི་སྙེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང༌། དགོངས་འགྲེལ་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ། སེམས་འགྲེལ་སྐོར་གསུམ། གཞན་ཡང་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད། ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས། ཙནྡྲ་གོ་མི། སློབ་དཔོན་དཔའ་བོ། གྲུབ་པའི་ཁྱུ་མཆོག་སྤྱོད་འཆང་དབང་པོ་སོགས་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པའི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་པཎ་གྲུབ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་དང་བསྟོད་ཚོགས། ངེས་དོན་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་སྤྱི་དང་བྱེ་

པར་སྐྲུན་གསལ་བཤད།

X

བྲག །རྗེ་བཙུན་རྡོ་རྗེ་འཆང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་བཀའ་འབུམ་པོད་ཚད་བཞི་བཅུ་སྐོར། གངས་ཅན་དུ་ཚད་མར་གྱུར་པའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་ཅི་རིགས་འཁོད་པ་སོགས། པར་གྱི་བཞུགས་ཚུལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅིང་བགྲང་བ་ལས་འདས་པ་ཕྱོགས་ཙམ་སྤྱིར་སྨོས་ནས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་ཀྱི་བཞེད་དགོངས་དྲི་མ་མེད་པ། ངེས་དོན་ཆོས་ཀྱི་གླེགས་བམ་བགྲང་གིས་མི་ལང་བ་དཔར་དུ་བསྐྲུན་ཅིང༌། འཕྲིན་ལས་ཕྱོགས་མེད་དུ་རྒྱས་པར་བྱུང་ལ། དེ་རྗེས་དུས་རབས་ ༡༩ མགོ་སྟོད་ཙམ་དུ་རྒྱལ་རོང་རྒྱལ་པོ་ཚེ་དབང་དྲག་རྒྱལ་གྱིས་ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་འབུམ་དཔར་དུ་བསྒྲུབས་ཤིང་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ། རྗེས་སུ་ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་པའི་གསུང་འབུམ་ཛ་འགོའི་རི་ཁྲོད་དུ་གདན་དྲངས།དེའིེི་སྐབས་ཤིག་ཏུ་སྦྱངས་པ་མ་འདས་མཆོག་སྤྲུལ་ཀུན་དགའ་དཔལ་(ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༦__༡༩༦༠)གྱིས་ཀྱང་ཇོ་ནང་རིང་ལུགས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཆེས་མང་པོ་དཔར་དུ་བརྐོས་གནང་མཛད་ཚུལ་ཇོ་ནང་ཆོས་འབྱུང་དུ། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཤིང་ལུག་ལ་ཁོང་ཉིད་ཀྱིས་སྔར་བཞིན་སྤར་ཤིང་འཕྲོ་བརྐོ་ཐབས་ལ་ཆ་རྐྱེན་བསྲུང་རིམ་གང་དགོས་མཛད་པའི་སྒོ་ནས་སྤར་ཤིང་ཀ་རིང་སྟོང་ཕྲག་གཉིས་ལྷག་དང་ཀ་འབྲིང་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་ཀ་ཐུང་བརྒྱ་ཕྲག་གཅིག་ཞུ་དག་བཅས་བརྐོས་ཟིན་དེ་ལུགས་ཀྱི་ཡོན་ཐང་ཡང་འབུལ་བར་གསུངས་ལ། རིག་གསར་གྱི་དུས་ཟིང་ཡ་ང་བའི་ཁྲོད་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ལོ་ནས་བཟུང་རྗེ་བཙུན་བླ་མ་དམ་པ་ཀུན་དགའ་ཐུགས་རྗེ་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གིས་ངེས་དོན་བསྟན་པའི་དར་རྒུད་འབའ་ཞིག་ཐུགས་ལ་དགོངས་ནས། ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཁག་ཅིག་ཤིང་དཔར་དུ་བཞེངས་ཚུལ་ཡང༌། ཐོག་མའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་གཟིགས་ནས་ཆོས་རྗེ་དོལ་པོ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་སྐྱེས་རབས་ཁྱད་འཕགས་དང༌། དེ་རྗེས་རིམ་

པར་སྐྲུན་གསལ་བཤད།

Y

བཞིན་དཔལ་ལྡན་ཀ་ལཱ་པའི་ཞིང་བསྟོད་ཚོགས་གཉིས་ཟུང་འཇུག་མ་དང༌། དེ་ནས་ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་པ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ་པར་དུ་བཞེངས་བར་མཛད།
ཡང༌དུས་ཕྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༨ལོར་རྟོགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་མོ་མང་དགེ་བླ་མ་ངག་དབང་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ་(ཕྱི་ལོ་ ༡༩༢༡__༢༠༠༣)

མཆོག་གིས་བོད་ཡུལ་མཐའ་
དབུས་ཀུན་ནས་ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་འབུམ་འཚོལ་སྡུད་དང༌། ཡིག་མཁན་ཁག་ཅིག་གདན་ཞུས་ཀྱིས་དབུ་མེད་ལག་བྲིས་བྱས་ཏེ། རྙེད་ཚད་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་ཤིང་པོད་ཆེན་བདུན་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་དཔར་སྐྲུན་གནང་འདུག །འདི་ནི་རིག་གསར་རྗེས་སུ་ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་འབུམ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་བྱས་པ་ཐོག་མ་ཡིན། བོད་ཡུལ་སྟོད་སྨད་ཀུན་ཏུ་རིན་མེད་ཆོས་སྤེལ་མཛད། སྤྱིར་བཏང་བཤད་རྒྱུན་ལྟར་ན། ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་འབུམ་རྟག་བརྟན་དཔར་མར་གླེགས་བམ་བཅུ་དྲུག །དུས་འཁོར་ཆོས་སྐོར་སུམ་ཅུ་སོ་བརྒྱད། གྲུབ་མཐའི་ཆོས་སྐོར་བཅུ་དྲུག །ཕར་ཕྱིན་ཆོས་སྐོར་བདུན། གསོལ་འདེབས་ཉེར་ལྔ། རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བའི་ཆོས་སྐོར་གསུམ། སྤྲིང་ཡིག་བརྒྱད། གདམས་ངག་དང་དྲིས་ལན་ཆོས་སྐོར་བཅུ་གཉིས། རྣམ་ཐར་ཁག་བཅུ་དྲུག སྨོན་ལམ་བཞི། བཀྲ་ཤིས་བཞི་བཅས་བསྡོམས་པའི་ཆོས་ཚན་ཆིག་བརྒྱ་སོ་སུམ་བཞུགས་པར་གྲགས་མོད། དུས་འཁྲུག་རྐྱེན་ངན་དང༌། རིག་གསར་གྱི་དུས་འགྱུར་གཉིས་ཀྱི་ཁྲོད་ནས་གསུང་རབ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་འབྱུང་བཞིའི་ཞལ་དུ་སྔ་ཕྱིར་བསྟིམས་ཟིན་པས། དེང་སྐབས་དངོས་སུ་མཇལ་དུ་ཡོད་པ་ནི་གོང་གསལ་ལྟར་གླེགས་བམ་བདུན་གྱི་གྲངས་ཅན་དེ་ཉིད་དོ། །

པར་སྐྲུན་གསལ་བཤད།

Z

དེ་རྗེས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ལོར་ཤར་ཛཾཾ་ཐང་གཙང་ཆེན་དགོན་པའི་རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་ངག་དབང་ཡོན་ཏན་བཟང་པོ་(ཕྱི་ལོ་༡༩༢༨__༢༠༠༢)མཆོག་གིས། ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་འབུམ་དཔར་དུ་བརྐོས་པའི་ཚུལ་ནི། རྒྱལ་སྲས་ཚེ་དབང་དྲག་རྒྱལ་གྱིས་བཞེངས་པའི་དཔར་མ་པོད་བདུན་བཞུགས་པ་དེ་ཉིད་གཞི་རྩར་བཟུང་ཐོག །རྗེས་ནས་འཚོལ་བསྡུ་གནང་བའི་པོད་གཅིག་བཅས་བསྡོམས་པོད་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱི་ངོ་བོར་དཔར་དུ་བརྐོས་གནང་མཛད་པ་མ་ཟད། རྗེ་བཙུན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐ་དང༌། སྐྱབས་མགོན་ངག་དབང་བློ་གྲོས་གྲགས་པ་སྟེ་ཇོ་ནང་བླ་མ་རྣམ་གསུམ་གྱི་བཀའ་འབུམ་ཤིང་དཔར་དུ་བསྒྲུབས་ཤིང༌། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ལོར་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པར་བགྱིས་ཏེ་རྒྱལ་ཕྱི་ནང་ཀུན་ཏུ་འགྲེམ་སྤེལ་རྒྱ་ཆེར་མཛད།
དེ་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ལོར་སྐྱབས་རྗེ་གཟན་དཀར་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་སྤྱིའི་གཙོ་འགན་གནང་འོག །དཔལ་བརྩེགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གི་ལས་གཞི་མེས་པོའི་ཤུལ་བཞག་ཅེས་པའི་དཔེ་ཚོགས་ཆེན་མོར་ཇོ་ནང་ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་པ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་འབུམ་པོད་བཅུ་གསུམ་ཅན་དེབ་གཟུགས་སུ་བསྒྲིགས་ཏེ། ཀྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་དཔར་དུ་བསྐྲུན་ཅིང༌འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཉི་འོད་འཛམ་གླིང་ཡུལ་གྲུ་གང་སར་འཕྲོ་བཞིན་ཡོདོ།
ཇི་སྐད་དུ། དོལ་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས།
བདག་ནི་ཚེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། །བསྟན་པ་གསལ་བར་བྱེད་གྱུར་ཅིག །
བསྟན་པ་གསལ་བར་མ་ནུས་ནའང༌། །བསྟན་པའི་ཁུར་ཆེན་ཁུར་བར་ཤོག །
ཁུར་ཆེན་ཁུར་བར་མ་ནུས་ནའང༌། །བསྟན་པའི་སེམས་ཁྲལ་བྱེད་པ་དང༌། །

པར་སྐྲུན་གསལ་བཤད།

AA

བསྟན་པ་ཉམས་ཀྱི་དོགས་པ་ཡིས། །བྱ་ར་ཙམ་ཡང་བྱེད་པར་ཤོག །
ཅེས་ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཐུགས་སྨོན་མཛད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན། ལྷག་བསམ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ། ཇོ་ནང་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་དགེ་བཤེས་ངག་དབང་དངོས་གྲུབ་དཔལ་མཆོག་གིས་དབུས་གངས་ལྗོངས་རིས་མེད་མཐོ་སློབ་ཀྱི་དགེ་སློབ་ཡོངས་ཀྱིས་ཞུས་ཆེན་པ་དང་མ་ཡིག་མི་འདྲ་བ་དག་རྟགས་སོ་སོར་བཞག་ནས་ནང་གི་དོགས་གཞི་ཡོད་རིགས་རང་སོར་བཞག་ནས་དུས་རབས་དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་པའི་ཐུན་མིན་གྱི་གཞུང་དང་བརྡ་སྤྲོད་རང་སོར་བཞག་ནས་ཞུས་དག་མཐར་ཕྱིན་པ་ཐེངས་གཉིས་གནང༌ཡོད་པ་དང་།
རྗེས་སུ་ ༢༠༢༡ལོར་སྤྲུལ་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་ཀྱིས་མཐུན་འགྱུར་གནང་སྟེ་མཚོ་སྔོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་གསུང་འབུམ་པར་སྐྲུན་སྐབས་སུ་ཡང་ཞུ་དག་གནང་ཡོད་པ་སོགས་མདོར་ན་སྔ་གཞུག་ཀུན་ཏུ་ཞུ་དག་ཐེངས་མང་བྱས་ཡོད་པས་ད་ལྟ་བར་དུ་གསུང་འབུམ་པར་སྐྲུན་བྱས་ཡོད་པའི་ནང་དུ་འདི་ལས་ལྷག་པའི་དག་པ་ཞིག་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།
གཞན་ཡང་གཞུང་གི་ས་བཅད་མཐའ་རྒྱས་སུ་བཀྲལ་ཏེ་ཀློག་བདེའི་དཀར་ཆག་དང་། གཞུང་མཆན་སོགས་རྟགས་( )འདིའི་ནང་བཀོད་ཡོད་པ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་པའི་དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་མཆན་ཅན་ལ། མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོས་གཙོ་འགན་བཞེས་ཏེ་མ་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ལྟར་རང་སོར་བཞག་ནས་ཞུས་དག་ཐེངས་མང་པོར་གནང་བ་དང་། རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཕར་ཕྱིན་མདོ་ལུགས་མ་གཉིས་མ་ཕྱི་མང་པོ་བསྡུར་ནས་ཞུ་དག་ལེགས་པར་མཛད། ཀུན་མཁྱེན་ཇོ་ནང་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་རབ་ཀུན་

པར་སྐྲུན་གསལ་བཤད།

AB

གྱི་རྒྱལ་པོ་རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུར་མཚོན་ན་ཞུ་དག་ཐེངས་མང་བྱས་ཤིང་ལུང་ཁུངས་རྣམས་ཞིབ་རྒྱས་སུ་བཀོད་ཡོད་པ་དེ་རེའུ་མིག་ཏུ་བསྒྲིགས་ཤིང་དཀར་ཆག་འགོད་ལུགས་ཀྱང་དེང་རབས་ཀྱི་དཔེ་སྒྲིག་འགྲོ་ལུགས་ལྟར་སྟབས་བདེར་བསྒྲིགས་ཡོད།རྟགས་( )འདི་མཆན་ཡིན་པའི་རྟགས་དང་། མ་ཡིག་ཏུ་ཡིག་འབྲུ་ཆད་དམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་ཡོད་རིགས་རྣམས་ཀྱང་རྟགས་འདིར་བཅུག་ནས་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད། རྟགས་ [?]འདི་ཡིག་འབྲུ་རེ་གཉིས་ཆད་པ་ལ་ཁ་སྐོང་བྱས་པའི་རྟགས་ཡིན། རྟགས་ { { } འདི་དཔེ་མི་འདྲ་བས་འདེབས་རྟགས་དང་། རྟགས་ { } འདི་དཔེ་གཞན་ན་ཡོད་པའི་རྟགས་དང་། རྟགས་ [ ] འདི་རྩ་བ་གསར་དུ་ཁ་བསྐངས་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་མཚོན་པར་བྱས་ཡོད།
སྔོན་ནས་ད་ལྟ་བར་དུ་རྒྱ་གར་ནང་ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་འབུམ་ཆ་ཚང་དེབ་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོའི་ཐོག་པར་སྐྲུན་གནང་མཁན་གཅིག་ཀྱང་བྱུང་མེད་ལ། བོད་ནས་པར་སྐྲུན་གནང་བའི་གསུང་འབུམ་རྣམས་རྒྱ་གར་ནང་དཀོན་པོ་ཡིན་པ་དང་རེ་ཟུང་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཧ་ཅང་གི་རིན་གོང་ཆེ་བས་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་བླུ་ཡོན་ཞུ་མི་ཐུབ་པ་སོགས་ཀྱི་སྐུ་ངལ་ཧ་ཅང་མང་པོ་འབྱུང་བཞིན་ཡོད།
དེར་བརྟེན་སློབ་ཉེར་བའི་ཁ་ཚ་དགོས་གཏུགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་བླ་ན་མེད་པ་འདི་རྣམས་རྒྱལ་བསྟན་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་ཇོ་ནང་པའི་དགོན་སྡེ་ཁག་དང་རིས་མེད་ཆོས་སྡེ་ཁག་ཏུ་འཆད་ཉན་འཕེལ་ཐབས་སུ་དམིགས་ཏེ། ཆོས་ལྷུན་དང་ཀུན་དགའ་ལྷུན་འགྲུབ་གཉིས་ཀྱིས་ཇོ་ནང་རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་སྣང་བ་མཆོག་དང་། མཁན་ཟུར་འཚམས་

པར་སྐྲུན་གསལ་བཤད།

AC

ཆུང་མཆོག །མཁན་སྤྲུལ་སྐྱབས་རྗེ་ཀུན་དགའ་ཆོས་འཕེལ་མཆོག །མཁན་པོ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་མཆོག །རྒྱལ་སྤྱིའི་ཇོ་ནང་འགྲོ་ཕན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་བླ་མ་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟང་པོ་རྣམས་ལ་བཀའ་འདྲི་ཞུས། ཁོང་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་སློབ་ལམ་སྟོན་དང་མཐུན་འགྱུར་གང་ལེགས་གནང་། ལྷག་པར་དུ་ཇོ་ནང་རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་མཁན་སྤྲུལ་ཆོས་ཀྱི་སྣང་བ་མཆོག་གིས་ཐུགས་འགན་ཆེ་བཞེས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་སོགས་ལ་འབྲེ་བ་གནང་དགོས་པའི་རིགས་ཀྱི་ཕྱག་ལས་ཆ་ཚང་གནང་སྟེ་བཀའ་དྲིན་ལེགས་པར་བསྐྱངས།ཆོས་ལྷུན་དང་ཀུན་དགའ་ལྷུན་འགྲུབ་གཉིས་ཀྱིས་མ་ཡིག་འཚོ་སྡུད་དང་གཞུང་ཚན་བརྗོད་བྱ་ཕྱོགས་མཐུན་གང་ནུས་བྱས་ནས་རྩོམ་སྒྲིག་པའི་འགན་ཁུར་ཡོད་པ་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཇོ་ནང་འགྲོ་ཕན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་ཟུར་བ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོས་གསུང་འབུམ་ཆ་ཚང་ལག་བསྟར་རྩོམ་སྒྲིག་དང་། དེབ་གཟུགས་དང་རྒྱབ་ཤ་ཇུས་འགོད་བྱས།རྒྱལ་སྤྱིའི་ཇོ་ནང་འགྲོ་ཕན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དྲུང་ཡིག་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་དང་། ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་བཞུགས་པའི་ཇོ་ནང་གྲྭ་པ་གང་མང་ཞིག་གིས་བསྐྱར་ཞིབ་སོགས་རོགས་རམ་གང་མང་བྱས་ཏེ་མདོར་ན་དངོས་ཤུགས་བརྒྱུད་གསུམ་ནས་ཞབས་འདེགས་བྱེད་མཁན་ཡོངས་ལ་ཇོ་ནང་གསུང་འབུམ་ཞབས་ཕྱི་ཁང་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལན་བརྒྱར་ཞུ་རྒྱུ་དང་ཆབས་ཅིག་ང་ཚོའི་ངོས་ནས་རྒྱལ་བསྟན་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་དུ་དཔལ་ལྡན་རྒྱལ་བ་ཇོ་ནང་པའི་བསྟན་པ་ལ་ཞབས་ཕྱི་སྒྲུབ་འདོད་ཀྱི་ལྷག་བསམ་གཙང་མའི་སྒོ་ནས་གསུང་འབུམ་འདི་ཉིད་བསྡུ་སྒྲིག་བྱས་པ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་བསྡུ་སྒྲིག་གི་དུས་ཡུན་ཤིན་ཏུ་ཐུང་བ་དང་གཅིག །ཉིན་མཚན་བར་མེད་དུ་སློབ་གཉེར་ལ་བརྩོན་པ་དང་གཉིས། ལས་གཞི་མཐའ་རྒྱ་ཆེ་ཁར་ཆོས་རའི་བར་གསེང་གི་དུས་ཚོད་བཀོལ་དགོས་པ་དང་བཞི་སྟེ། འགལ་རྐྱེན་དུ་བགྲང་ཆོག་པའི་

པར་སྐྲུན་གསལ་བཤད།

AD

དོན་གནད་འདི་དག་གི་དབང་གིས་ད་དུང་ནོར་བ་དང༌། འཁྲུལ་བ་འབྱུང་མི་སྲིད་པ་མིན་པས། རིས་མེད་མཁས་དབང་ཁག་དང༌རྒྱ་ཆེའི་ཀློག་མཁན་རྣམ་པར་བཟོད་གསོལ་ཞུ་བ་དང་འབྲེལ། སླད་མར་དགོས་ངེས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་དང་དགོངས་འཆར་ལྷུག་པོར་གནང་བའི་རེ་
འདུན་དང་བཅས།

ཇོ་ནང་གསུང་འབུམ་ཞབས་ཕྱི་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ཟླ་ ༡ཚེས་ ༡༦ ཉིན་ལ།

1

༄༅། །རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་མཐར་ཐུག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མན་ངག་བཞུགས་སོ། །

དང་པོ། བཤད་པ་ལ་འཇུག་པ།

༄༅༅། །ༀ་གུ་རུ་བུདྡྷ་བོ་དྷི་སཏྭེ་བྷྱོ་ན་མོ་ན་མཿཿ(ༀ་བླ་མ་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ་མཆོད་དོ་)རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་མཐར་ཐུག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མན་ངག་(འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་)དཔལ་(དུ་གྱུར་པ་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་)རྡོ་རྗེ་(མི་ཕྱེད་ཞེས་བྱར་བརྗོད་)སེམས་དཔའ་(སྲིད་པ་གསུམ་གཅིག་པ་)ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །(གློ་བུར་)དྲི་མ་སྦྱང་བའི་གཞི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །(གློ་བུར་)དྲི་མ་སྦྱོང་བའི་ལམ་རྡོ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །(གློ་བུར་)དྲི་མས་དག་པའི་གཞི་བྲལ་འབྲས་ཆོས་སྐུ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །གང་གསུང་འོད་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཕྲ་བས་ཀྱང་། །སྙིང་གི་མུན་སྟུག་དཔག་ཡས་རབ་བསལ་ནས། །ཡང་དག་རྟོགས་པའི་སྣང་བ་རྒྱས་མཛད་པ། །རྗེ་བཙུན་བླ་མ་མཆོག་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

2

ལ་དང་པོར་འདུད། །གང་ཞིག་(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱིས་དབེན་ཡང་ཟག་མེད་བགྲང་ཡས་(དོན་དམ་གྱི་)ཆོས་(རྣམས་)ཀྱི་སྐུ། །ཆོས་དང་གང་ཟག་(གི་)བདག་དང་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)བྲལ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་བདག་དག་པའི་བདག །ཡོད་མེདེ་རྟག་ཆད་མཐའ་ལས་འདས་ཀྱང་(དེ་དག་གི་དབུས་མའམ་བར་མ་སྐད་ཅིག་ལས་འདས་པ་དོན་དམ་གྱི་དབྱིངས་ཡིན་པས་)རྟག་བརྟན་གཡུང་དྲུང་ཉིད་དུ་བཞུགས། །དངོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ལ་བཏུད་ནས། །རང་ཁྱིམ་ས་འོག་གཏེར་ཆེན་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་(པ་གཞི་)དང་། །དེ་ཐོབ་ཐབས་ལ་བརྩོན་པ་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་བླང་བ་གང་ཡིན་(པ་ལམ་)དང་། །དེ་ཐོབ་དོན་ཀུན་གྲུབ་པ་བཞིན་དུ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་(པ་འབྲས་བུ་)རྣམས། །ལྷ་མིག་ལྡན་པས་སྟོན་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་དག་ལུང་བཞིན་བསྟན་བྱ་ཞིང་། །རྒྱལ་བའི་ས་བོན་བཟང་པོ་(རྒྱས་པའི་རིགས་སད་པ་)ལས་བྱུང་བསོད་ནམས་ཚོགས་ལས་གང་འཁྲུངས་པ། །རྣམ་སྨིན་འབྲས་བུའི་(མཚན་དཔེ་ལ་སོགས་པ་)ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ལའང་ཕྱག་འཚལ་ནས། །འབྲས་མཆོག་ལྷགས་པའི་ཤིང་ཆེན་སྐྱེད་བཞིན་དྲང་སྲོང་(ཆེན་པོ་)རྣམས་ཀྱི་བརྡ་ཡི་སྐུ། །(རྒྱུ་)གང་གིས་(ཚུལ་)ཇི་ལྟར་སྐྱེད་པ་དེ་ཡང་ལུང་ལས་བྱུང་བཞིན་བྲི་བར་བྱ། །(འདི་དག་ལ་སོགས་པ་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པ་ལ་མཐར་ལྷུང་མ་ལྷུང་གཉིས་དང་མེད་པ་ལ་མཐར་ལྷུང་མ་ལྷུང་གཉིས་དང་རྟག་པ་ལ་མཐར་ལྷུང་མ་ལྷུང་གཉིས་དང་ཆད་པ་ལ་མཐར་ལྷུང་མ་ལྷུང་གཉིས་ལ་སོགས་པར་འབྱེད་པའི་མན་ངག་ཟབ་མོ་དྲན་པར་བྱའོ། །)

3

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

གཉིས་པ། ཞུགས་པའི་བཤད་པ་དངོས་ལ་གསུམ།

(དང་པོ།) གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་མདོར་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།

༡ ངེས་དོན་གྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་བསྡུས་ནས་བསྟན་པ།

༈ འདིར་ཐར་པའི་མཆོག་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་གཙང་བདག་བདེ་དང་རྟག་པའི་མཐར་ཐུག་པ་གང་ཡིན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་ཏུ་ནམ་ཡང་བཞུགས་པ་)དེ་ཐོབ་ནས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱ་བར་འདོད་པ་དག་གིས་དང་པོ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི་དབུལ་པོའི་ཁྱིམ་གྱི་ས་འོག་ན་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་མི་བདུན་སྲིད་ཀྱི་ས་རྡོས་
བསྒྲིབས་ནས་མ་མཐོང་ཞིང་མ་རྟོགས་ལ་མ་ཐོབ་པས་སྡུག་བསྔལ་བ་ཉིད་དུ་གནས་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་འོད་གསལ་ཆོས་སྐུའི་ཡོན་ཏན་གྱི་གཏེར་ཆེན་པོ་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་(ནམ་མཁའ་ལྟར་ཁྱབ་པར་)ཡོད་ཀྱང་གློ་བུར་དྲི་མས་བསྒྲིབས་ནས་མ་མཐོང་ཞིང་མ་རྟོགས་ལ་མ་ཐོབ་པས་རྟག་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་བ་ཉིད་དུ་གནས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་བླ་མ་དམ་པའི་མན་ངག་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་ལུང་དང་རིགས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་དག་ལས་(གནས་ལུགས་སྙིང་པོ་ནི་)ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དང་(འཁྲུལ་ལུགས་དྲི་མ་ནི་)སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའོ། །འདི་ནི་ལྷའི་མིག་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་གཏེར་དེ་ལེགས་པར་བསྟན་པ་ལས་གཏེར་ཆེན་པོ་ཉིད་ནི་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་དེ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

4

ལ་གཡོགས་པའི་ས་རྡོ་རྣམས་ནི་དོར་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་ཏེ། (སྒྲིབ་གཡོགས་)དེ་མ་བསལ་ན་(གཏེར་)དེ་མི་འཐོབ་པ་དང་། (སྒྲིབ་གཡོགས་)དེ་བསལ་བ་ཙམ་གྱིས་(གཏེར་)དེ་འཐོབ་པར་ཤེས་པ་དང་ཡང་ཆོས་མཚུངས་སོ། །
དེ་ལྟར་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་ཉམས་སུ་བླང་བར་བྱ་བ་ནི་གློ་བུར་དྲི་མ་མཐའ་དག་བསལ་བའི་ཆེད་དུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་འཁོར་དང་བཅས་པ་བསྒྲུབ་པ་ལ་བརྩོན་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། འདི་ནི་མི་བདུན་སྲིད་ཀྱི་ས་
རྡོ་དེ་རྣམས་སེལ་བར་བྱེད་པ་དང་མཚུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་བླངས་པ་ལས་ཐོབ་པ་ནི་བྲལ་འབྲས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཟག་པ་མེད་ཅིང་(དོན་དམ་དང་)མི་འབྲལ་བ་ (ངོ་བོ་གཅིག་པ་)འི་ཡོན་ཏན་གྱི་གཏེར་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། འདི་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་དེ་ཉིད་ལེགས་པར་ཐོབ་པ་དང་མཚུངས་སོ། །
༢ དེ་རྣམས་ལུང་གིས་གྲུབ་ཚུལ་བསྡུས་ནས་བསྟན་པ།
༈ འདིར་དེ་དག་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་གང་ལས་ཤེས་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་གསུངས་པ་ལས་ཤེས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོར་རིགས་ཀྱི་བུ་དག་གཞན་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་དབུལ་པོ་ཞིག་གི་ཁྱིམ་གྱི་ནང་གི་མཛོད་ཀྱི་འོག་གི་ས་ལ་གཏེར་ཆེན་པོ་དབྱིག་དང་གསེར་གྱིས་གང་བ་མཛོད་ཀྱི་ཚད་ཙམ་ཞིག་མི་བདུན་སྲིད་ཀྱི་སས་ཡོག་པའི་འོག་ན་ཡོད་ལ། གཏེར་ཆེན་པོ་དེས་མི་དབུལ་པོ་
དེ་ལ་འདི་སྐད་དུ། ཀྱེ་མི་ང་ནི་གཏེར་ཆེན་པོ་སྟེ་སས་ཡོག་ཅིང་འདུག་གོ་ཞེས་མི་

5

སྨྲ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། གཏེར་ཆེན་པོ་ནི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་(ཅན་)ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་(པས་སྨྲ་མི་ཤེས་)པའོ། །
མི་དབུལ་པོའི་ཁྱིམ་གྱི་བདག་པོ་དེ་ནི་དབུལ་བའི་སེམས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་སེམས་ཤིང་(གཏེར་)དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་ན་རྣམ་པར་རྒྱུ་ཡང་སའི་འོག་ན་གཏེར་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དེ་མ་ཐོས་མི་ཤེས་མ་མཐོང་ངོ་། །རིགས་ཀྱི་བུ་དག་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཁྱིམ་ལྟ་བུར་
གྱུར་པའི་འོག་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་(དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སྟོབས་དང་མི་འཇིགས་པ་དང་(སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་)མ་འདྲེས་པ་དང་(གཞན་ཡང་དོན་དམ་པའི་)སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་(གཾཾ་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ལས་འདས་པ་)ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཛོད་ཀྱི་གཏེར་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་སེམས་ཅན་དེ་དག་གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་པ་ལ་ཆགས་པས་སྡུག་བསྔལ་བས་འཁོར་བ་ན་འཁོར་ཏེ་(དོན་དམ་པའི་)ཆོས་ཀྱི་གཏེར་ཆེན་པོ་དེ་(རང་གཞན་ཀུན་ལ་བཞུགས་པ་)མ་ཐོས་པས་ཐོབ་པར་མ་གྱུར་ཅིང་(གློ་བུར་དྲི་མ་)ཡོངས་སུ་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་བརྩོན་པར་ཡང་མི་བྱེད་དོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་དག་དེ་ནས་(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱུང་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ནང་དུ་འདི་ལྟ་བུ(དོན་དམ་པ་)འི་ཆོས་ཀྱི་གཏེར་ཆེན་པོ་(རང་གཞན་ཀུན་ལ་བཞུགས་པ་)ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་ཏོ། །
དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་གཏེར་ཆེན་པོ་དེ་ལ་མོས་ནས་རྐོ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

6

རྒྱས་རྣམས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་གཏེར་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ(དེ་ཐོབ་པ་)ར་གྱུར་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྔོན་མ་བྱུང་བ་སྔོན་མ་བྱུང་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་དཔེ་དང་བྱེད་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་(ཆོས་གཏེར་དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་)བྱ་བ་རྣམས་སྟོན་པ་གཏེར་ཆེན་པོའི་མཛོད་ཀྱི་སྦྱིན་བདག་ཆགས་པ་མེད་པའི་སྤོབས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་(བདེན་པ་གཉི་གས་བསྡུས་པའི་)སྟོབས་དང་མི་འཇིགས་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མང་པོའི་མཛོད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་དག་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མིག་ཡོངས་སུ་དག་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་(དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཅན་)དེ་ལྟ་བུར་མཐོང་ནས་(དོན་དམ་གྱི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་སྟོབས་དང་མི་འཇིགས་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་མཛོད་(མཁའ་ཁྱབ་ཏུ་ནམ་ཡང་བཞུགས་པའི་གློ་བུར་དྲི་མ་རྣམས་)ཡོངས་སུ་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་ཏོ། ༡། ཞེས་དང་། རྒྱུད་བླ་མ་རྩ་འགྲེལ་དུ་ཡང་། ཉོན་མོངས་པ་ནི་(གཏེར་ལ་གཡོགས་པའི་)སའི་མཐིལ་དང་འདྲ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་(དྷཱ་ཏུ་ཞེས་པ་ཁམས་སུ་བསྒྱུར་ན་ལེགས་པ་སྐབས་གཞན་དུ་ཡོད་ཀྱང་དོན་དམ་གྱི་སྐབས་འདི་དག་ཏུ་དབྱིངས་སུ་བསྒྱུར་བ་ལེགས་པས་ཕྱི་མ་རྣམས་སུ་ཡང་དྲན་དགོས་པ་)ནི་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་བཞིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་མི་དབུལ་ཁྱིམ་ནང་ས་འོག་ན། །མི་ཟད་པ་ཡི་(རིན་ཆེན་)གཏེར་ནི་ཡོདོ་གྱུར་ལ། །མི་དེས་(གཏེར་)དེ་མ་ཤེས་ཤིང་གཏེར་དེ་ཡང་། །(མི་)དེ་ལ་ང་འདིར་ཡོདོ་ཅེས་མི་སྨྲ་ལྟར། །དེ་བཞིན་

7

(དུ་གློ་བུར་དྲི་མའི་)ཡིད་ཀྱི་ནང་(དུ་)ཆུད་(པ་དོན་དམ་གྱི་)རིན་ཆེན་གཏེར། །(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)དྲི་(མ་)མེད་(པའི་ཡོན་ཏན་བསྣན་ལ་)གཞག་(དགོས་མེད་པ་)དང་(ངོ་བོའི་སྐྱོན་)བསལ་(དགོས་)མེད་(པས་སྤངས་རྟོགས་རང་བཞིན་པ་ཚང་བའི་)ཆོས་ཉིད་ཀྱང་། །མ་རྟོགས་པས་ན་དབུལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ནི། །རྣམ་མང་རྒྱུན་དུ་སྐྱེ་དགུ་འདིས་མྱོང་ངོ་། །ཇི་ལྟར་དབུལ་པོའི་ཁྱིམ་ནང་དུ་ནི་རིན་ཆེན་གཏེར་ཆུད་གྱུར་པ་མི་ལ་ནི། །རིན་ཆེན་གཏེར་བདག་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པར་མི་བྱེད་(གཏེར་)དེ་ནི་མི་ཡིས་ཤེས་མིན་ལྟར། །དེ་བཞིན་(དོན་དམ་པའི་)ཆོས་གཏེར་ཡིད་ཀྱི་ཁྱིམ་གནས་སེམས་
ཅན་དག་ནི་དབུལ་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ། །(སེམས་ཅན་)དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་(གཏེར་)དེ་ཐོབ་ (པར་)བྱ་ཕྱིར་(ཆོས་སྟོན་པ་ལ་)འཇིག་རྟེན་དུ་ནི་དྲང་སྲོང་ཡང་དག་བལྟམས(ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སངས་རྒྱས་གཞན་སྣང་ལ་བྱོན)། ༢། ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར། ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་ལྷའི་ཟླ་བས་བསྒྱུར་བ་ལས་ཀྱང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅི་ལགས་སྲིད་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་
བདག་མཆིས་ཞེས་བགྱི་འམ་མ་མཆིས་ཞེས་བགྱི། བཀའ་བསྩལ་པ། བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་(སྐབས་འདིར་དེ་བཞིན་ཉིད་བདག་དག་པའི་བདག་ཡིན་པས་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་དོན་ཏོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁམས་(ཏེ་དྷཱ་དུ་ཞེས་པ་དབྱིངས་)ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་མོད་ཀྱི་དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་(མང་པོ་)རྣམས་ཀྱིས་བསྒྲིབས་ཏེ། བདག་ཉིད་ལ་ཡོད་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བར་མ་ནུས་སོ། །

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

8

འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་ཞིག་ན་དབུལ་བོའི་ཁྱིམ་ཞིག་ན་གསེར་གྱི་གཏེར་ཟད་མི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡོད་ལ། དེ་ལ་བུད་མེད་དབུལ་མོ་ཞིག་འདུག་པ་དེས་ཀྱང་བདག་གི་ཁྱིམ་གྱི་སའི་འོག་ན་གཏེར་ཡོད་པར་མི་ཤེས་ཏེ། དེར་ཐབས་དང་ལྡན་པའི་མི་ཞིག་གིས་བུད་མེད་དེ་ལ་སྨྲས་པ་ཞེས་པ་ནས་ཁྱོད་ཉིད་ཀྱི་ཁྱིམ་ན་གཏེར་ཡོད་མོད་ཀྱི་ཁྱོད་བདག་(ཉིད་ཀྱིས་)ཀྱང་མི་ཤེས་ན་གཞན་གྱིས་ལྟ་ཤེས་པར་ག་ལ་ནུས། དེ་ནས་(གཏེར་)དེ་བདག་གིས་ཐོབ་པར་འཚལ་ལོ་ཞེས་(དབུལ་མོ་)དེས་(དམ་པ་)དེ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་སོ། །དེ་ནས་(དམ་པ་)དེས་ཁྱིམ་དེའི་ནང་ནས་གཏེར་དེ་བརྐོས་ནས་(དབུལ་མོ་)དེ་ཉིད་ལ་བྱིན་ནོ། །དེ་ནས་ (དབུལ་མོ་)དེས་(གཏེར་)དེ་མཐོང་ནས་ངོ་མཚར་དུ་གྱུར་ཏེ། (དམ་པ་)དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་ལ་མཐོང་བར་མ་ནུས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ་བུད་མེད་དབུལ་མོ་དེ་ཉིད་ལ་གཏེར་ཡོད་པ་དང་འདྲའོ། །
རིགས་ཀྱི་བུ་ད་ངས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་(དོན་དམ་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གཏེར་ཆེན་)ཡོད་དོ་ཞེས་ཡང་དག་པར་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། །ཇི་ལྟར་དབུལ་མོ་དེས་གཏེར་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་བསྟན་ཀྱང་(སྒྲིབ་གཡོགས་མ་བསལ་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་)མི་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་(དོན་དམ་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གཏེར་ཆེན་)ཡོད་པ་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ(མང་པོ་)ས་བསྒྲིབས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཤེས་ཤིང་མ་

9

མཐོང་ནས་དེ་དག་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན་ཏེ་དེ་དག་མགུ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོའོ་༣ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མྱང་འདས་ཆེན་པོ་རྒྱ་ནས་བརྒྱུད་པར་ཡང་རིགས་ཀྱི་བུ་ངས་ཀྱང་འདི་སྐད་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་དཔེར་ན་བུད་མེད་དབུལ་མོའི་ཁྱིམ་གྱི་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་དང་(གྱད་)སྟོབས་པོ་ཆེའི་དཔྲལ་བའི་༤རིན་པོ་ཆེའི་ནོར་བུ་རྡོ་རྗེ་དང་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོའི་ཟིལ་དངར་གྱི་ཆུ་མིག་དང་མཚུངས་སོ། །༥ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རབ་ཏུ་རྒྱས་པར་བཞུགས་ཤིང་། རྣམ་པར་མི་རྟོགས་༦པ་ལ་འཇུག་པའི་གཟུངས་སུ་ཡང་། རིགས་ཀྱི་བུ་དག་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་བྲག་གཅིག་ཏུ་མཁྲེགས་ཤིང་སྲ་བའི་འོག་ན་ཡིད་བཞིན་
གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོ་སྣ་ཚོགས་འོད་གསལ་བ་འདི་ལྟ་སྟེ་དངུལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་གསེར་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྡོའི་སྙིང་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ཐ་དད་པས་ཡོངས་སུ་གང་བའི་གཏེར་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་ལ་དེ་ནས་གཏེར་ཆེན་པོ་འདོད་པའི་མི་ལ་ལ་ཞིག་འོངས་པ་དེ་ལ་གཏེར་ཆེན་པོ་མངོན་པར་ཤེས་པའི་མིས་འདི་སྐད་དུ་ཀྱེ་སྐྱེས་བུ་བྲག་གཅིག་ཏུ་མཁྲེགས་ཤིང་སྲ་བ་དེའི་འོག་ན་རིན་པོ་ཆེ་འོད་གསལ་བས་ཡོངས་སུ་གང་བའི་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་ཆེན་པོ་ཡོད་དེ་དེའི་འོག་ན་ཡིད་

བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་ཡོད་ཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་རྡོའི་རང་བཞིན་ཐམས་ཅད་རྐོས་ཤིག དེ་རྐོས་དང་དངུལ་དུ་སྣང་བའི་རྡོ་ཁྱོདོ་ལ་སྣང་བར་འགྱུར་ཏེ་དེ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་གཏེར་ཆེན་པོར་འདུ་ཤེས་མི་བྱའི། དེ་ཡོངས་སུ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

10

ཤེས་པར་བྱོས་ཏེ་རྐོས་ཤིག དེ་རྐོས་དང་གསེར་དུ་སྣང་བའི་རྡོ་སྣང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་གཏེར་ཆེན་པོར་འདུ་ཤེས་མི་བྱའི། དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱོས་ཏེ་རྐོས་ཤིག དེ་རྐོས་དང་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བའི་རྡོ་སྣང་བར་འགྱུར་ཏེ་དེ་ལ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་གཏེར་ཆེན་པོར་འདུ་ཤེས་མི་བྱའི་དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱོས་ཏེ་རྐོས་ཤིག ཀྱེ་སྐྱེས་བུ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བརྩོན་པར་བྱས་ན་(ཕྱིས་)རྐོ་བའི་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་ཅིང་འབད་མི་དགོས་
པར་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་ཆེན་པོ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །
ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་ཆེན་པོ་དེ་རྙེད་ན་ཁྱོད་ཕྱུག་ཅིང་
ནོར་ཆེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བར་འགྱུར་ཏེ་བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་ལ་མཐུ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ལྟར་རིགས་ཀྱི་བུ་དག་ཇི་ཙམ་དུ་(གློ་བུར་དྲི་མ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་)ིདོན་འདི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་(སྒྲིབ་གཡོགས་དང་བཅས་པའི་གཏེར་ཆེན་)འདི་དཔེར་བྱ་སྟེ་བྲག་གཅིག་ཏུ་མཁྲེགས་ཤིང་སྲ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་(འི་སྒྲིབ་པ་)དང་(གཟུང་འཛིན་)གཉིས་ལ་སོ་སོར་ཉེ་བར་གནས་པ(ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་)འི་ཚིག་བླ་དྭགས་སོ

(ཞེས་པ་ནི་དེ་དང་འདྲ་

བའི་དོན་ཏེ་ཕྱི་མ་རྣམས་སུ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ)། །འོག་ན་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་
གཏེར་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་(དོན་དམ་)རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་དབྱིངས་ཀྱི་ཚིག་བླ་དྭགས་སོ། །ཡིདི་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་ཆེན་པོ་འདོད་པའི་མི་ཞེས་
བྱ་བ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཚིག་བླ་དྭགས་སོ། །

11

གཏེར་ཆེན་པོ་མངོན་པར་ཤེས་པའི་མི་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚིག་བླ་དྭགས་སོ། །བྲག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ནི་རང་བཞིན་ལ་རྟོག་པའི་མཚན་མ་རྣམས་ཀྱི་ཚིག་བླ་དྭགས་སོ། །རྐོས་ཤིག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ནི་(གང་ཡང་)ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ(ཞི་ལྷག་ཟུང་
འཇུག་ཏིང་འཛིན་སྒོམ་པ་)འི་ཚིག་བླ་དྭགས་སོ། །དངུལ་དུ་སྣང་བའི་རྡོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་གཉེན་པོ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་མ་རྣམས་ཀྱི་ཚིག་བླ་དྭགས་སོ། །གསེར་དུ་སྣང་བའི་རྡོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་(དེ་ཁོ་ན་ཉིད་)ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་མ་རྣམས་ཀྱི་ཚིག་བླ་དྭགས་སོ། །རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བའི་རྡོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་འཐོབ་པ་(འབྲས་བུ་)ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་མ་རྣམས་ཀྱི་ཚིག་བླ་དྭགས་སོ། །ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་ཆེན་པོ་རྙེད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ནི་(དོན་དམ་)རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་དབྱིངས་ལ་རེག་(ཅིང་ཐོབ་)པའི་ཚིག་བླ་དྭགས་སོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་དག་དེ་ལྟར་དཔེ་ཉེ་བར་བཀོད་པ་འདིས(དོན་དམ་)རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་དབྱིངས་སུ་འཇུག་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། ༧། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཏེ། རྒྱས་པར་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་རྣམས་དང་དེ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་ཟབ་མོ་(རྒྱུད་བླ་རྩ་འགྲེལ་)དེ་ངེས་པར་བལྟ་དགོས་སོ། །༣ སྐུ་གཉིས་ཀའི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་བསྡུས་ནས་བསྟན་པ།
༈ དེ་ལྟར་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཅིང་འོད་གསལ་བའི་དབྱིངས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་རིགས་སོ། །དེ་ལ་རྟེན་པ་རྒྱས་པའི་རིགས་ནི་ཐར་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

12

པའི་ས་བོན་ཐེབས་ཤིང་རྟས་པ་ལས་དགེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་(སྔར་མེད་གསར་དུ་)སྐྱེད་པར་བྱེད་པའོ། །འདི་ནི་འབྲས་བུ(ཕུན་ཚོགས་ལྷགས་པ་)འི་ལྗོན་ཤིང་བཟང་པོ་(སྔར་མེད་གསར་དུ་)སྐྱེད་པ་དང་མཚུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་གཤིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་རིགས་རྣམ་པ་གཉིས་གཞིར་གྱུར་པ་ལས་ལམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཉམས་སུ་བླངས་པས་(བྲལ་བ་དང་སྐྱེད་པའི་)འབྲས་བུ་(དོན་དམ་)ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་(ཀུན་རྫོབ་)གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་རྣམ་པ་གཉིས་འཐོབ་པར་གསུངས་ཏེ།
ཇི་སྐད་དུ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མར། གཏེར་དང་འབྲས་བུའི་ཤིང་བཞིན་
དུ། །

རིགས་དེ་རྣམ་གཉིས་ཤེས་བྱ་སྟེ། །ཐོག་(མ་)མེད་(པ་ནས་)རང་བཞིན་(གཉུག་མར་)གནས་པ་(དོན་དམ་རང་བཞིན་གྱི་རིགས་)དང་། (གློ་བུར་དུ་དགེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་)ཡང་དག་བླངས་པ་མཆོག་(རྒྱས་པའི་རིགས་)ཉིད་དོ། །རིགས་འདི་གཉིས་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །སྐུ་གསུམ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ཡིན། །(རིགས་)དང་པོ(རྣམ་པར་དག་པ་)ས་སྐུ་ནི་དང་པོ(ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་)སྟེ། །(རིགས་)གཉིས་པ་(རྫོགས་པ་)ཡིས་ནི་(སྐུ་)ཕྱི་མ་(གཟུགས་སྐུ་)གཉིས་(འཐོབ་)༨ཞེས་སོ། །
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་གཞུང་དུ་ཡང་། རང་བཞིན་དང་ནི་རྒྱས་པ་དང་། །(རང་བཞིན་)དེ་ནི་རྟེན་དང་(རྒྱས་པ་དེ་ནི་)བརྟེན་པ་

13

དང་། །(རང་བཞིན་དེ་ནི་གཤིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་)ཡོད་(ཉིད་དང་རྒྱས་པ་དེ་ནི་གཤིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་)མེད་ཉིད་དང་། ༩ཞེས་གསུངས་(ལ་དེ་དག་རྒྱུར་ནི་ཡོད་ལ་འབྲས་བུར་ནི་མེད་ཅེས་ཀྱང་འགྲེལ་པས་འཆད་)ཏེ། འདི་ནི་རེ་ཞིག་མདོར་བསྟན་པའོ། །

(གཉིས་པ།) དེ་རྣམས་སོ་སོར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

གཞིའི་སྐབས།

༼༡༽གཞི་ལ་དོན་དམ་གྱི་སངས་རྒྱས་གདོད་ནས་
བཞུགས་ཚུལ་ལ་བདུན།

༡ ཆོས་ཉིད་ཟབ་མོ་ཀུན་གཞིའི་ཡེ་ཤེས་སུ་བསྟན་པ།
༈ ད་ནི་(གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་)དེ་རྣམས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱས་པ་བཤད་པ་ཡང་བརྗོདོ་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་མཐར་ཐུག་གི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དོན་དམ་འོད་གསལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་ཁྱབ་པ་པོ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་དང་གནས་སུ་གསུངས་ཤིང་ཡང་དག་པར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞི་དང་དབེན་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

14

པའི་གཞི་དང་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དག་པའི་གཞིར་ཡང་གསུངས་ལ། ཆོས་སྐུའི་ཡོན་ཏན་གཾཾ་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ལས་འདས་པ་རྣམས་རང་བཞིན་དབྱེར་མེད་དུ་ལྡན་པར་ཡང་གསུངས་སོ། །

༢ དེ་རྣམ་དག་ལུང་གིས་ལེགས་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་བཅུ་བཞི།

ཀ །དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ལྷ་ཐམས་ཅད་བརྟན་གཡོ་ཀུན་ལ་
ཁྱབ་པར་བཞུགས་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས།

༡ རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལས་གསུངས་ཚུལ།
༈ དེ་ཡང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་འགྲེལ་པར་མདོ་དྲངས་ནས་བཤད་པ། ཐོག་མ་མེད་དུས་ཅན་གྱི་དབྱིངས། །ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཡོད་པས་ན་འགྲོ་ཀུན་དང་། །མྱ་ངན་འདས་པའང་ཐོབ་པ་ཡིན། ༡༠། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཇི་ལྟར་ན་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་སྔོན་གྱི་མཐའ་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་བསྟན་ཅིང་རབ་ཏུ་གཞག་པ་གང་ཡིན་པའོ། །
དབྱིངས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཇི་སྐད་དུ། (དཔལ་ཕྲེང་གི་མདོར་)བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་གང་ལགས་པ་འདི་ནི་(རང་བཞིན་གྱིས་)འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྙིང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཞེས་གསུངས་པའོ། །ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་བྱ་བ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

15

གཞིའི་སྐབས།

ནི། ཇི་སྐད་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེའི་སླད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ནི་(བདག་གཅིག་ཏུ་)འབྲེལ་བ་(ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་)རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པ་བྲལ་མི་ཤེས་པ་ (སྟེ་འབྲལ་དུ་མི་རུང་བ་)འདུས་མ་བྱས་པ(དོན་དམ་པ་)འི་ཆོས་(གཾཾ་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ལས་ཀྱང་འདས་པ་)རྣམས་ཀྱི་གནས་དང་གཞི་དང་རྟེན་ལགས་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ནི་(བདག་གཅིག་དེ་བྱུང་གང་དུ་ཡང་)མ་འབྲེལ་བ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པའི་ཆོས། བྲལ་ཤེས་པ་(སྟེ་འབྲལ་དུ་རུང་བ་)འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཡང་གཞི་དང་གནས་དང་རྟེན་ལགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའོ། །(དེ་ལ་དང་པོ་ནི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཐ་མི་དད་ཡིན་ཞིང་གཉིས་པ་ནི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཐ་དད་ཡིན་ནོ་)ོདེ་ཡོདོ་པས་ན་འགྲོ་ཀུན་དང་། །ཞེས་བྱ་བ་ནི།
ཇི་སྐད་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་མཆིས་ན་ (གློ་བུར་དྲི་མ་དང་ལྡན་པ་དེ་སྲིད་དུ་)དེ་ལ་འཁོར་བ་ཞེས་ཚིག་གིས་བཏགས་པ་ལགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའོ། །མྱ་ངན་འདས་པའང་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཇི་སྐད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་མ་མཆིས་ན་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཡང་ཡིད་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། །མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་
ལ་ཡང་། འདོད་པ་དང་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་སྨོན་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། ༡༡། ཞེས་རྒྱས་པར་གསུངས་པའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱུད་བླ་མར་ཡང་། ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དུ། །(འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་)ནམ་མཁའ་ལ་ནི་སྐྱེ་ཞིང་འཇིག །དེ་བཞིན་འདུས་མ་བྱས་(དོན་དམ་གྱི་)དབྱིངས་ལ། །(ཕུང་པོ་ཁམས་དང་)དབང་པོ་རྣམས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

16

ནི་སྐྱེ་ཞིང་འཇིག །ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་མེ་རྣམས་ཀྱིས། །སྔོན་ཆད་ནམ་ཡང་ཚིག་པ་མེད། །དེ་བཞིན་(དུ་དོན་དམ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)འདི་ནི་འཆི་བ་དང་། །ན་དང་རྒ་བའི་མེས་མི་འཚིག །ས་(འི་དཀྱིལ་འཁོར་)ནི་ཆུ་(འི་དཀྱིལ་འཁོར་)ལ་(གནས་)ཆུ་(འི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་)རླུང་(གི་དཀྱིལ་འཁོར་)ལ(འབྲེལ་ཏེ་གནས)། །རླུང་(གི་དཀྱིལ་འཁོར་)ནི་མཁའ་ལ་ (མ་འབྲེལ་བར་)རབ་ཏུ་གནས། །མཁའ་ནི་རླུང་དང་ཆུ་དག་དང་། །ས་ཡི་ཁམས་ལ་(འབྲེལ་ཏེ་)གནས་(པ་)མ་ཡིན། །དེ་བཞིན་ཕུང་པོ་ཁམས་དབང་རྣམས། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་དག་ལ་(འབྲེལ་ཏེ་)གནས། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་(ནི་)ཚུལ་བཞིན་མིན། །ཡིད་ལ་བྱེད་ལ་(འབྲེལ་ཏེ་)རྟག་ཏུ་གནས། །ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་
ཡིད་བྱེད་ནི། །སེམས་ཀྱི་དག་པ་(སྟེ་དག་པའི་སེམས་རང་བཞིན་འོད་གསལ་)ལ་རབ་ (ཏུ་)གནས། །སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་(འོད་གསལ་དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་ནི་)ཆོས་(ཀུན་རྫོབ་པ་)རྣམས་ནི། །ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་(འབྲེལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་)གནས་པ་མེད། ༡༢། ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་ཤིང་དེའི་འགྲེལ་པར་མདོ་དྲངས་པ་ཡང་ས་དང་ཆུ་ལ་སོགས་པ་ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པ་དཔེར་མཛད་ནས་དེ་བཞིན་དུ་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་རབ་ཏུ་
གནས་པ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པ་(འོད་གསལ་ཆོས་ཉིད་)ལ་(མ་འབྲེལ་ཡང་ཁྱབ་སྟེ་)རབ་ཏུ་གནས་པའོ། །དེས་ན་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་(གདོད་ནས་དག་ཅིང་)འོད་གསལ་བ་སྟེ། གློ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

17

གཞིའི་སྐབས།

བུར་གྱི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ(རྣམས་གནས་ཀྱང་དེ་)ས་(རང་བཞིན་འོད་གསལ་གྱི་ངོ་བོ་)ཉོན་མ་མོངས་པའོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། ༡༣། ཞེས་(པ་ལ་)སོགས་(པ་)དང་། རྒྱན་སྟུག་པོའི་མདོར་ཡང་། (དོན་དམ་པའི་)ས་རྣམས་སྣ་ཚོགས་(ཚང་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་འཁོར་འདས་)ཀུན་(གྱི་)གཞི་(རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་)སྟེ། །བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་(འང་དེ་ཡིན་ལ་དོན་དམ་པའི་)དགེ་བའང་དེ

(ཡིན་ཞིང)། །(བདེ་གཤེགས་)སྙིང་པོ་དེ་ལ་ཀུན་གཞིའི་སྒྲས། །དེ་
བཞིན་གཤེགས་རྣམས་སྟོན་པར་མཛད། །(བདེ་གཤེགས་)སྙིང་པོ་ཀུན་གཞིར་བསྒྲགས་པ་ཡང་། །བློ་ཞན་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཤེས་(ཏེ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་སམ་དེ་ལ་ཟག་མེདེ་ཀྱི་ས་བོན་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ཞེས་སོགས་འཁྲུལ་པ་མང་དུ་སྨྲ་བས་)སོ། ༡༤། ཞེས་དང་། ཀུན་གཞིའི་(ཡེ་ཤེས་གང་ཡིན་པ་བདེ་གཤེགས་)སྙིང་པོར་བསྒྲགས་པ་ནི། །རྟོག་པའི་སེམས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན། །རང་བཞིན་(གཉུག་མ་རྟོག་གེ་ལས་འདས་པ་ནི་)རྣམ་པར་བརྟགས་པ་ན། །བརྟག་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་དང་། །(འགྱུར་མེད་)ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡང་(ཡིན་པས)། །རྣལ་འབྱོར་(བཟང་པོ་ཅན་དང་རླུང་སེམས་)ཐུབ་(པ་)ཅན་(རླུང་སེམས་འགགས་པས་)རྟག་ཏུ་མཐོང་། ༡༥ཞེས་གསུངས་ཏེ

(ཟབ་མོ་མཐར་ཐུག་གསལ་བར་

སྟོན་པས་འདི་ངེས་པར་བལྟ་དགོས་སོ)། འདིར་དོན་དམ་པའི་ས་རྣམས་ཚང་བའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་ཀུན་གཞི་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དང་དོན་དམ་པའི་དགེ་བ་ཡང་ཡིན་པར་བསྟན་ལ་དོན་དམ་པའི་ས་རྣམས་ནི། རྡོ་རྗེའི་སྙིང་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད་དང་། མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པ་དང་། ནཱ་རོ་འགྲེལ་ཆེན་རྣམས་ནས་རྒྱས་པར་སྟོན་ཅིང་། དོན་དམ་པའི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

18

ལ་སོགས་པར་(དག་པ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་འཆང་། །བདེན་དོན་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ལྡན། །ཞེས་སོགས་སུ་)ཉེ་བར་བསྡུས་ནས་གསུངས་ཏེ་དམ་པའི་མན་ངག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལས་ (དེ་དག་གི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་)ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བ་(ཡིན་གྱི་དེ་ལས་གཞན་གྱི་ནི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་)ཁོ་ནའོ། །(ཀུན་གཞི་ཡེ་ཤེས་དེ་)དོན་དམ་པའི་དགེ་བ་ཡིན་པར་ནི། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་མདོར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དགེ། རྟོག་གེ་ཅན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། ༡༦། ཞེས་དང་། (དོན་དམ་པའི་)སེམས་ནི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཏེ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དགེ

(ཞེས་དང་མཚན་
བརྗོད་དུ་ཡང་གྲགས་པ་བཀྲ་ཤིས་སྙན་གྲགས་དགེ། ཞེས་དང་། རྒྱུད་བླ་མར་ཡང་། མ་རིག་སོགས་འབྲས་ཀྱི། ལྤགས་སྦུབས་ནང་ཆུད་ཆོས་ཁམས་དགེ་བ་ཡང་)། ༡༧ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་(དེ་བཞིན་ཉིད་དགེ་བར་)གསུངས་ཤིང་། དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། དོན་དམ་པའི་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། ༡༨། ཞེས་ (ཆོས་མངོན་པར་)གསུངས་ལ། ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོར་ཡང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་དགེ་བ་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བུ་ངས་འདི་སྐད་དུ་རྩ་བ་བཞི་ཉམས་པ་དང་ལོག་སྲེད་ཅན་དང་། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་མདོ་ལ་སྐུར་པ་དང་མཚམས་མེད་པའི་སྡིག་པ་བྱས་པ་ལ་ཡང་(དེ་བཞིན་ཉིད་ཡོད་པས་)སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་དེ་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་(བྱས་པའི་)དགེ་བའི་ཆོས་ཡོང་མེད་མོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་(མ་བྱས་པའི་)དགེ་བའོ། ༡༩། ཞེས་སོགས་དང་། རིགས་ཀྱི་བུ་ངས་མདོ་སྡེ་འདི་ལས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

19

གཞིའི་སྐབས།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་(འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་)དངོས་པོ་དྲུག་དང་ལྡན་ཏེ། (སྐད་ཅིག་ལས་འདས་པས་)རྟག་པ་དང་། ཡང་དག་པ(འི་མཐའ་)དང་། (དོན་དམ་དུ་)བདེན་པ་དང་། (མ་བྱས་པ་དང་ཡོད་པའི་)དགེ་བ་དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ་དང་། (མཉམ་གཞག་རིགས་པའི་ཤེས་པས་)མཐོང་བའོ། ༢༠། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རབ་ཏུ་རྒྱས་སོ། །རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས་ཀྱང་། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་(འཇིག་རྟེན་དུ་)བྱུང་ཡང་རུང་། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་(འཇིག་རྟེན་དུ་)མ་བྱུང་ཡང་རུང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། ཆོས་ཀྱི་གནས་ཉིད་དང་ཆོས་སྐྱོན་མེད་པ་དེ་ནི་(སྔ་ཕྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་རྟག་ཏུ་)དེ་བཞིན་དུ་ (མི་འགྱུར་བར་)གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །མངོན་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད་དོ། །མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ་མངོན་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད་ནས་ཀྱང་གསུང་ངོ་སྟོན་ཏོ་བརྗོད་དོ་འགྲེལ་ཏོ། །རྣམ་པར་འབྱེད་དོ་གསལ་བར་བྱེད་དོ་ཡང་དག་པར་སྟོན་ཏོ། ༢༡། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཤིང་། ལང་ཀར་གཤེགས་པར་ཡང་བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་གང་(ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་)ང་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་(གཞན་)དེ་དག་གིས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་། ཆོས་ཀྱི་གནས་ཉིད་དང་། ཆོས་མི་འགྱུར་བ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པ་ཉིད་དང་། བདེན་པ་ཉིད་དེ་ནི་(ནམ་ཡང་གང་ནའང་)འདུག་པ་སྟེ། ༢༢ཞེས་པ་དང་། དབུ་མ་ཆེན་པོའི་མདོ་གཞན་དང་གཞན་མང་པོར་ཡང་(དོན་དམ་པའི་དབྱིངས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

20

རིག་དབྱེར་མེད་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནམ་ཡང་གང་ནའང་བཞུགས་པའི་)ཚུལ་འདི་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོར་ཡང་རིགས་ཀྱི་བུ་དག་ (བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)འདི་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ (གཟུགས་སྐུ་)རྣམས་(འཇིག་རྟེན་དུ་)བྱུང་ཡང་རུང་མ་བྱུང་ཡང་རུང་། སེམས་ཅན་འདི་དག་(ཐམས་ཅད་)ནི་རྟག་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་ཡིན་ནོ། ༢༣། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་(དང་དེ་བཞིན་ཉིད་)ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཅན་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་དང་གནས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དྲི་མས་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན། དྲི་མ་གནས་པའི་གཞི་དང་མ་དག་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་དྲི་མ་སྦྱོང་བའི་གཞི་དང་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གི་གནས་སྐབས་ན་དྲི་མས་དག་པའི་གཞིར་བཞུགས་པས། ནམ་མཁའ་ལྟར་ཀུན་ཁྱབ་ཏུ་ནམ་ཡང་བཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །

༢ འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་གསང་སྔགས་ཟབ་མོ་ལས་གསུངས་ཚུལ།
༈ དེ་བཞིན་དུ། དཔལ་ཀྱེའི་རྡོ་རྗེར་ཡང་། སེམས་ཅན་རྣམས་(ཀྱི་རང་གཞིན་འོད་གསལ་བའི་སེམས་)ནི་(དོན་དམ་གྱི་)སངས་རྒྱས་ཉིད(ཡིན་ཏེ)། །འོན་ཀྱང་གློ་བུར་དྲི་མས་བསྒྲིབས(པས་དེ་མ་བསལ་བར་ལ་སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་ཅིང)། །(གློ་བུར་དྲི་མ་)དེ་ཉིད་(མ་ལུས་པར་)བསལ་ན་སངས་རྒྱས་(ཐོབ་པ་)ཉིད(ཡིན)། ༢༤། ཅེས་པ་དང་། རང་དང་རང་གིས་རྟོགས་པ་ལས། །སངས་རྒྱས་(ཀྱི་སྙིང་པོ་ཅན་)མ་ཡིན་(པའི་)སེམས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

21

གཞིའི་སྐབས།

ཅན་ནི། །གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ

(ཏེ)། །དམྱལ་བ་ཡི་དྭགས་བྱོལ་སོང་
དང་། །ལྷ་དང་ལྷ་མིན་མི་རྣམས་དང་། །བཤང་བའི་སྲིན་བུ་ལ་སོགས་པ། །ལྷ་དང་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་ཡང་། །(སྙིང་པོར་གྱུར་པ་རང་བཞིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་)བདེ་བ་(གདོད་ནས་རང་ཆས་སུ་བཞུགས་ཀྱང་)གང་ཕྱིར་(དེ་)མི་ཤེས་པས(སེམས་ཅན་ཞེས་བརྗོད་མོད)། །རྟག་ཏུ་རང་བཞིན་(ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་)བདེ་བ་(བཞུགས་པ་)ཅན(ཡིན་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཅན་ནོ)། །(དེས་ན་)འཇིག་རྟེན་ཁམས་ནི་གང་དུ་ཡང་། །(དོན་དམ་གྱི་)སངས་རྒྱས་ (ནི་སེམ་ཅན་ལ་བཞུགས་པ་དེ་ལས་རང་བཞིན་)གཞན་དུ་(གྱུར་པ་)རྙེད་མི་འགྱུར། །(གདོད་ནས་དག་པའི་)སེམས་(རང་བཞིན་འོད་གསལ་)ནི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད(ཡིན་པས)། །སངས་རྒྱས་(ཆོས་སྐུ་ནི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དེ་ལས་)གཞན་དུ་བསྟན་དུ་མེད། ༢༥། ཅེས་པ་ལ་སོགས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་བཞུགས་པའི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བའི་སེམས་སངས་རྒྱས་སུ་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཉིད་གློ་བུར་དྲི་མ་མཐའ་དག་བྲལ་བ་ཙམ་གྱིས་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་དང་(སེམ་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི)། ལུས་ལ་(རང་བྱུང་)ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་གནས(ཤིང)། །(དེ་ཡང་)རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཡང་དག་སྤངས(པས་སྤངས་བ་རང་བཞིན་པ་ཚང་ལ)། །(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་ཡིན་པས་ལུས་ཁོ་ནར་མ་ཟད་)དངོས་པོ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པ་པོ(ཡིན་ཞིང)། །ལུས་ལ་གནས་ཀྱང་(དེ་)ལུས་(ལས་)སྐྱེས་(པ་)མིན་༢༦(ཏེ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་གང་ལས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལུས་དང་བདག་གཅིག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁྱད་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མ་འབྲེལ་བཞིན་དུ་ཁྱབ་པར་བཞུགས)། །ཞེས་སེམས་ཅན་ཐམས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

22

ཅད་ཀྱི་ལུས་ལ་(ཁྱབ་པར་)བཞུགས་པའི་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དེ་ཉིད་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་ནམ་མཁའ་ལྟར་ཁྱབ་པར་བཞུགས་ཀྱང་དངོས་པོ་གང་ལས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་པར་གསུངས་པ་དང་། དཔལ་སཾཾ་བུ་ཊིར་ཡང་། རང་གི་ལུས་ལ་(དོན་དམ་གྱི་)སངས་རྒྱས་(གདོད་ནས་)བཞུགས། །(དེ་ལས་)གཞན་དུ་གང་ནའང་ (དོན་དམ་གྱི་)སངས་རྒྱས་མེད། །མི་ཤེས་མུན་པས་བསྒྲིབས་པ་རྣམས། །ལུས་ (ལ་བཞུགས་པའི་ཆོས་ཉིད་འོད་གསལ་དེ་མ་རྟོགས་པར་དེ་)ལས་གཞན་དུ་(གྱུར་པའི་)སངས་རྒྱས་(ཆོས་སྐུ་)འདོད(པ་ནི་འཁྲུལ་ཏེ)། །རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་སྤངས་པའི། །(རང་བྱུང་)ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་ལུས་ལ་(ཡང་)གནས(ཤིང)། །དངོས་པོ་(གཞན་)ཀུན་ལ་ཁྱབ་པ་ (འི་ཕྱིར་)སྟེ། །ལུས་ལ་གནས་ཀྱང་(སྐད་ཅིག་དང་རྟེན་འབྲེལ་ལས་འདས་པས་)ལུས་(ལས་)མི་སྐྱེ། ༢༧། ཞེས་སོགས་དང་།
དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བར་ཡང་། རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་ལུས་འདི་ལ། ། (དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རྒྱལ་བའི་སྐུ་ནི་རིམ་བཞིན་གནས(ཏེ)། །དང་པོ་སྐུ་ཡི་རྡོ་རྗེ་(རྣམ་སྣང་)ནི། ། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)གཟུགས་ཕུང་ལ་ནི་ཡང་དག་བཞུགས། །རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་རྡོ་རྗེ་(རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་)ནི། །(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)ཚོར་བ་ཡི་ནི་ཕུང་པོ(ལ་ཁྱབ་པ་)ར་བཞུགས། །བཅོམ་ལྡན་གསུང་གི་རྡོ་རྗེ་ (འོདོ་དཔག་མེདེ་)ནི། །(ཀུན་རྫོབ་)འདུ་ཤེས་ཀྱི་ནི་ཕུང་པོ(ལ་ཁྱབ་པ་)ར་བཞུགས། །མཆོདོ་པ་(ལས་རྣམས་ཟེར་)ཀུན་གྱི་རྡོ་རྗེ་(དོན་ཡོདོ་གྲུབ་པ་)ནི། །(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)འདུ་བྱེད་ཀྱི་ནི་ཕུང་པོ(ལ་ཁྱབ་པ་)ར་བཞུགས། །བཅོམ་ལྡན་ཐུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་(མི་བསྐྱོད་པ་)ནི། །(ཀུན་རྫོབ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

23

གཞིའི་སྐབས།

ཀྱི་)རྣམ་ཤེས་ཕུང་པོ(ལ་ཁྱབ་པ་)ར་ཡང་དག་བཞུགས། །ཡང་(ཀུན་རྫོབ་)འདིའི་ཤ་
སོགས་ས་ཁམས་ལ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་(མ་)ཡུམ་(སངས་རྒྱས་)སྤྱན་(མ་)བཞུགས་སོ། །ཁྲག་སོགས་ཆུ་ཡི་ཁམས་ལ་ནི། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡུམ་མཱ་མ་ (ཀཱི་)བཞུགས། །དྲོ་བ་ལ་སོགས་མེ་ཁམས་ལ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡུམ་གོས་དཀར་(མོ་)བཞུགས། །བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་རླུང་ཁམས་ལ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡུམ་སྒྲོལ་མ་བཞུགས། །དེ་ཡི་མིག་གི་དབང་(པོ་)གཉིས་ལ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ས་(འི་)སྙིང་པོ(བཞུགས)། །དེ་ཡི་རྣ་བའི་དབང་(པོ་)གཉིས་ལ། །བདེ་གཤེགས་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ(བཞུགས་པ་)འོ། །དེ་ཡི་སྣ་ཡི་དབང་པོ་ལ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་(ནམ་)མཁའ་(འི་)སྙིང་པོ(བཞུགས)། །དེ་ཡི་ལྕེ་དབང་ལ་བཞུགས་པ(ནི)། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་(ཕྱུག་གོ)། །ཁམས་བཞིའི་རང་བཞིན་གོང་བུ་ནི། །ལུས་ཞེས་བྱ་བར་གདགས་པ་ལ། །སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་སེལ་བ(ཞེས་བྱ་བའི)། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་བཞུགས་སོ། །དེ་ཡི་ཡིད་ཀྱི་དབང་
པོ་ལ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཇམ་དབྱངས་བཞུགས། །ལུས་ཀྱི་ཚིགས་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་(པོ་བཞུགས)། །ལུས་ཀྱི་རྩ་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་ལ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱམས་པའོ། །ལག་པ་གཡས་པའི་རྩ་བར་ནི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཤིན་རྗེའི་གཤེད(བཞུགས)། །ལག་པ་གཡོན་པའི་རྩ་བར་ནི། །བདེ་གཤེགས་གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་པ(ཤེས་རབ་མཐར་བྱེད་བཞུགས)། །ཁ་ཡི་པད་མར་བཞུགས་པ་ནི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་(པད་མ་མཐར་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

24

བྱེད་)རྟ་མགྲིན་ནོ། །གསང་བའི་གནས་སུ་བཞུགས་པ་ནི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བདུད་རྩི་འཁྱིལ(པ་བགེགས་མཐར་བྱེད་དོ)། །དཔུང་པ་གཡས་ལ་བཞུགས་པ་ནི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་གཡོ་བ(འོ)། །དཔུང་པ་གཡོན་པར་བཞུགས་པ་ནི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདོད་པའི་རྒྱལ(པོའོ)། །པུས་མོ་གཡས་ལ་བཞུགས་པ་ནི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དབྱིག་པ་སྔོ། །པུས་མོ་གཡོན་པར་བཞུགས་པ་ནི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟོབས་པོ་ཆེ། །རང་གི་སྤྱི་བོར་བཞུགས་པ་ནི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་(གཙུག་ཏོར་)འཁོར་ལོས་བསྒྱུར། །འོག་གི་རྐང་པར་བཞུགས་པ་ནི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གནོད་མཛེས་ཏེ། །ལུས་ནི་འདི་ཉིད་ཀུན་ལ་འདིར། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་བཞུགས། ༢༨། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་དོན་དམ་གྱི་རྒྱལ་བ་ཡབ་ཡུམ་དང་རྒྱལ་སྲས་དང་ཁྲོ་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ལུས་ལ་བཞུགས་པར་གསུངས་ཏེ།

ཁ། དེ་ལྟར་བཞུགས་པ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་
དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཀ་ཡིན་ཚུལ།
༈ འདིར་དོན་དམ་གྱི་རྒྱལ་སྲས་ལ་སོགས་པ་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཏུ་སྣང་བ་རྣམས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་དངོས་ཡིན་ཞིང་དོན་དམ་གྱི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཀ་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་དགོས་སོ། །འདི་དག་ལ་དགོངས་ནས། ལྷག་པའི་བསམ་པ་བརྟན་པའི་ལེའུར་ཀུན་དགའ་བོ་(མཐར་ཐུག་དོན་དམ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

25

གཞིའི་སྐབས།

གྱི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་བསྟན་དུ་མེད་པ་སྟེ། དེ་ནི་མིག་གིས་བལྟ་བར་མི་ནུས་སོ། །ཀུན་དགའ་བོ་(མཐར་ཐུག་དོན་དམ་གྱི་)ཆོས་ནི་བརྗོད་དུ་མེད་པ་སྟེ། དེ་ནི་རྣ་བས་མཉན་པར་མི་ནུས་སོ། །ཀུན་དགའ་བོ་(མཐར་ཐུག་དོན་དམ་གྱི་)དགེ་འདུན་ནི་འདུས་མ་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ནི་ལུས་དང་སེམས་ཀྱིས་བསྙེན་བཀུར་བྱ་བར་མི་ནུས་སོ། ༢༩། ཞེས་དང་། རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་། (གདོད་ནས་)དྲི་མེད་ (འོད་གསལ་བའི་)སེམས་ནི་(དོན་དམ་གྱི་)སངས་རྒྱས་ཏེ། (དོན་དམ་གྱི)། །ཆོས་(དཀོན་མཆོག་)ནི་(རང་བཞིན་འོད་གསལ་གྱི་)ངག་ཏུ་ཡང་དག་གསུངས། །(རང་བཞིན་འོད་གསལ་གྱི་)སྐུ་ནི་(དོན་དམ་གྱི་)དགེ་འདུན་ཞེས་བྱ་སྟེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་ཀྱི་གནས(སོ་རྐང་པ་འདི་ནི་བདེན་གཉིས་གང་དུའང་བཤད་དུ་རུང་ངོ)། །(དོན་དམ་གྱི་)སངས་རྒྱས་ (ནི་དོན་དམ་གྱི་)ཡི་གེ་ཧཱུཾཾ་དུ་བཤད། །(དོན་དམ་གྱི་)གསུང་(དམ་ཆོས་)ནི་(དོན་དམ་གྱི་)ཡི་གེ་ཨཱཿཿ རུ་བརྗོད། །(དོན་དམ་གྱི་)དགེ་འདུན་ཞེས་བྱ་བ་(དོན་དམ་གྱི་)ཡི་གེ་ༀ(ཡིན་ཏེ)། །(དེ་ཡང་)ཀུན་ནས་(འོད་)འཕྲོ་བའི་བདག་ཉིད་དོ། །(དོན་དམ་གྱི་)སངས་རྒྱས་ (ནི་དོན་དམ་གྱི་)ཨ་བ་ངྷཱུ་ཏཱིར་འགྱུར། །(དོན་དམ་གྱི་)ཆོས་ཀྱང་(དོན་དམ་གྱི་)ལ་ལ་ནཱ་རུ་བརྗོད། །(དོན་དམ་གྱི་)དགེ་འདུན་(ནི་དོན་དམ་གྱི་)ར་ས་ནཱ་རུ་བརྗོད། །འདི་ནི་(དོན་དམ་གྱི་རྩ་གསུམ་དང་དཀོན་མཆོག་)གསུམ་པོ་(འི་)ིམཚན་ཉིད་དོ། །(དོན་དམ་གྱི་)གཟུགས་མེད་ཁམས་ནི་(དོན་དམ་གྱི་)སངས་རྒྱས་སོ། །(དོན་དམ་གྱི་)གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ནི་(དོན་དམ་གྱི་)ཆོས་དང་ནི། །(དོན་དམ་གྱི་)འདོད་ཁམས་དེ་བཞིན་(དོན་དམ་གྱི་)དགེ་འདུན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཁམས་གསུམ་མཚན་ཉིད་མཆོག་(གམ་གཞན་ནམ་ཕ་རོལ་ཏེ་བདེ་གཤེགས)།

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

26

སྙིང་པོར་གྱུར་པ་(ནམ་ཡང་མི་འཆད་པས་)རང་སྲོག་(ཆེན་པོ་)ལས། །ཁམས་གསུམ་ན་ནི་གཞན་མེད་དེ

(ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་འགའ་ཡང་གཤིས་ལ་མེད་པའི་

ཕྱིར་རོ)། །སྒྱུ་མ་རླུང་གི་ཁམས་གསུམ་པ། །རྨི་ལམ་རྨི་ལམ་བཞིན་དུ་མཐོང་ (རྐང་པ་འདི་གཉིས་ནི་བདེན་གཉིས་གང་དུ་ཡང་བཤད་དུ་རུང་ངོ)། །(དོན་དམ་གྱི་)ཁམས་གསུམ་བདག་ཉིད་(ནི་)ིདེ་བཞིན་ཉིད(ཡིན་ལ)། །(ཆོས་གཞན་མེདེ་པས་)གཅིག་པུ་(སྟེ་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་ན་དེ་)མྱུར་བ་མཐོང་བ་ཉིད། །(བདག་)བྱིན་གྱིས་བརླབས་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད། །(ཁམས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་མཆོག་གི་)དངོས་གྲུབ་མྱུར་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །(དོན་དམ་གྱི་)སངས་རྒྱས་(ནི་དོན་དམ་གྱི་)ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ། །(དོན་)དམ་པའི་ཆོས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ། །(དོན་དམ་གྱི་)དགེ་འདུན་(ནི་དོན་དམ་གྱི་)སྤྲུལ་པའི་སྐུར་ནི་འགྱུར། །དེ་ནི་(དོན་དམ་གྱི་)སྐུ་གསུམ་བདག་ཉིད་ཅན(ནོ)། །(དོན་དམ་གྱི་སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་ལས་)སྣང་བ་(དོན་དམ་གྱི་)སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་གཟུགས། །(དོན་དམ་གྱི་)ཆོས་ནི་སྣང་བ་ཐོབ་པའོ། །(དོན་དམ་གྱི་)དགེ་འདུན་(ནི་)སྣང་བ་མཆེད་པར་འགྱུར། །དེ་ནི་སྣང་བ་གསུམ་མཚན་ཉིད། ༣༠། ཅེས་དང་། དཔལ་སྡོམ་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་(དོན་དམ་གྱི)། སངས་རྒྱས་དེ་བཞིན་ཆོས་དགེ་འདུན། །གཅིག་ཀྱང་གསུམ་དུ་བཏགས་པའོ། །(དོན་དམ་གྱི་)སྐྱབས་གསུམ་དང་ནི་(དོན་དམ་གྱི་)དེ་ཉིད་གསུམ། །(དོན་དམ་གྱི་)སྐུ་གསུམ་(དོན་དམ་གྱི་)རྣམ་པར་ཐར་པ་གསུམ། །(དོན་དམ་གྱི་)ཞལ་གསུམ་ (དོན་དམ་གྱི་)ཡིག་(གེ་)གསུམ་(དོན་དམ་གྱི་)ལྷ་(ཚངས་པ་ཁྱབ་འཇུག་དབང་ཕྱུག་)གསུམ་དང་། །(དོན་དམ་གྱི་)ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་རང་བཞིན་འགྱུར། །(དོན་དམ་པའི་སྐུ་གསུང་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

27

གཞིའི་སྐབས།

ཐུགས་ཀྱི་)དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་དང་(རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་)རྣལ་འབྱོར་གསུམ། །(དོན་དམ་གྱི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་)ལམ་གསུམ་དུ་ནི་བསྟན་པ་ཡིན། །(རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་)དམ་ཚིག་གསུམ་དང་(ཐོག་མཐའ་བར་དུ་)དགེ་བ་(འམ་སྐུ་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་)གསུམ། །(རྡོ་རྗེའི་)སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཉིད་ཀྱང་(ཡིན)། །(རྡོ་རྗེའི་)ཤེས་རབ་དང་ནི་ཐབས་ཀྱང་སྟེ། (ཐབས་ཤེས་)དེ་ཡི་སྦྱོར་པ་གསུམ་པའོ། །(སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་)གསང་(བ་)གསུམ་ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་དང་། །ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་(གྲུ་གསུམ་གྱི་)རང་བཞིན་ལས། །འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། །(རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་)སྔགས་གསུམ་གྱི་ནི་རང་བཞིན་དང་(རྡོ་རྗེའི་ལུས་ཀྱི)། །རྩ་གསུམ་གྱི་ནི་རང་བཞིན་(ཏེ་དོན་དམ་ཉིད་དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཡིན་)ནོ། ༣༡། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་དོན་དམ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཉིད་(རང་བཞིན་གཉུག་མའི་)སྐྱབས་གསུམ་དང་དེ་ཉིད་གསུམ་དང་སྐུ་གསུམ་དང་རྣམ་ཐར་གསུམ་དང་ཞལ་གསུམ་དང་ལྷ་གསུམ་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་(དང་རྩ་གསུམ་)ལ་སོགས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་མཐར་ཐུག་གི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ་དོན་དམ་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ནི་(སྟོང་གཞི་)ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ

(ཀུན་

རྫོབ་ཀྱི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ནི་རབ་ཏུ་གྲགས་ཏེ)། །དེ་ལྟར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་(དང་ཡི་གེ་གསུམ་དང་ཁམས་གསུམ་དང་ལྷ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་)ལ་ཡང་བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་ན་ཐུབ་པའི་བཀའ་ལ་མི་རྨོངས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ། མྱང་འདས་ཆེན་པོར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་(ནམ་རང་བཞིན་གྱི་སངས་རྒྱས་དེ་བཞིན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

28

ཉིད་)ནི་འདུས་མ་བྱས་པས་ན་རྟག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ནམ་མཁའ་(གཞན་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ནམ་མཁའ་)ཞེས་བྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ(ཆོས་སྐུ་)འོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ(དེ་)ནི་འདུས་མ་བྱས་པའོ། །འདུས་མ་བྱས་པ(འི་སངས་རྒྱས་དེ་)ནི་རྟག་པའོ། ༣༢། རྟག་པ(འི་སངས་རྒྱས་དེ་)ནི་ཆོས་སོ། །ཆོས་(དེ་)ནི་དགེ་འདུན་ནོ། །དགེ་འདུན་(དེ་)ནི་འདུས་མ་བྱས་པའོ། །འདུས་མ་བྱས་པ་ནི་རྟག་པའོ། །ཞེས་དང་། རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་ (དོན་དམ་པའི་)སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་རྟག་ཏུ་དྲན་ཞིང་ནན་ཏན་བྱའོ། །(དོན་དམ་པའི་)ཆོས་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་འདི་ནི་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། མི་འཕོ་བའི་མཚན་ཉིད་དོ། །གང་ཞིག་ (དོན་དམ་གྱི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་)ཆོས་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་འདི་ལ་ཐ་དད་པར་འདུ་ཤེས་ན་སྐྱེ་བོ་དེ་ནི་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་གསུམ་ལ་མི་གནས་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་མི་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་ཐོབ་པར་མི་ནུས་སོ། །གང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ(འི་དབྱིངས་དོན་དམ་གྱི་དཀོན་མཆོག་)དེ་ལ་རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ནན་ཏན་བྱེད་ན། དེ་ནི་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་གནས་ཡིན་ནོ། །
རིགས་ཀྱི་བུ་དཔེར་ན་ཤིང་ཡོད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་(ཚད་པ་ལས་སྐྱོབ་པའི་)གྲིབ་མ་ཡོད་དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། རྟག་པའི་ཆོས་ཡོད་པས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་གནས་ཡོད་ཀྱི། །མི་རྟག་པ་ནི་(གཏན་གྱི་སྐྱབས་མཆོག་)མ་ཡིན་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

29

གཞིའི་སྐབས།

ནོ། །གང་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མི་རྟག་པའོ། །ཞེས་སྨྲ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་ལྷ་དང་འཇིག་རྟེན་དུ་བཅས་པའི་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་གནས་མ་ཡིན་ནོ། ༣༣། ཞེས་དང་། དེ་བས་ན་(གདོད་ནས་)རབ་ཏུ་ཞི་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡང་དག་པར་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །(གདོད་ནས་)ཡང་དག་པར་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའོ། །(དོན་དམ་གྱི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་(དོན་དམ་གྱི་)ཆོས་སོ། །ཞེས་དང་། གང་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ཐ་དད་དོ། །ཞེས་སྨྲ་ན་དེ་ནི་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་གནས་གསུམ་པོར་མི་འགྱུར་རོ། ༣༤། ཞེས་སོགས་དང་། རྒྱུད་བླ་མར་ཡང་། དམ་པའི་དོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡི། །སྐྱབས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ཉིད། །ཐུབ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཅན་ཕྱིར། །ཚོགས་ཀྱང་དེ་ཡི་མཐར་ཐུག་ཕྱིར། ༣༥། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་སྔར་བསྟན་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ།

ག །ཡང་དེ་ཉིད་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཡིན་ཚུལ་
དཔེ་དོན་མང་པོས་བསྟན་པ།
༈ གཞན་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་ལ་སོགས་པའི་དོན་བསྡུས་ནས། རྒྱུད་བླ་མར་གསུངས་པ། སངས་རྒྱས་(ཀྱི་སྐུ་)པད་ངན་ (གྱི་སྦུབས་ན་གནས་པ་དང་)སྦྲང་རྩི་སྦྲང་མ་(མང་པོའི་ཁོངས་)ལ(གནས་པ་དང)། །སྦུན་ (པ་)ལ་(འབྲས་བུའི་)སྙིང་པོ་(གནས་པ་དང་)མི་གཙང་(བའི་འདམ་གྱི་)ནང་ན་གསེར(གྱི་གོང་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

30

བུ་གནས་པ་དང)། །ས་ལ་གཏེར་(གནས་པ་)དང་མྱུག་སོགས་འབྲས་(བུ་)ཆུང་(ངུ་ལ་གནས་པ་)དང་། །གོས་ཧྲུལ་ནང་ན་རྒྱལ་བའི་སྐུ་དང་ནི། །བུད་མེད་ངན་མའི་ལྟོ་ན་མི་བདག་(འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་རྒྱལ་)དང་། །(ལུགས་བཏང་བའི་)ས་ལ་རིན་ཆེན་གཟུགས་ཡོད་(པ་)ཇི་ལྟ་བར། །གློ་བུར་ཉོན་མོངས་དྲི་མས་བསྒྲིབས་པ་ཡི། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་(དོན་དམ་གྱི་)ཁམས་(ཏེ་དབྱིངས་)འདི་གནས(ཏེ་བཞུགས་སོ)། །(དེ་ལ་གློ་བུར་)དྲི་མ་(ནི་པད་མ་)ངན་པ་(དང་)སྲོག་ཆགས་(སྦྲང་མ་དང་)སྦུན་པ་ (དང་)མི་གཙང་(བའི་འདམ་དང་གཏེར་ལ་གཡོགས་པའི་)ས་(དང་)འབྲས་(ཆུང་དང་)གོས་ཧྲུལ་དང་། །སྡུག་བསྔལ་འབར་བས་མངོན་པར་གདུངས་པའི་བུད་མེད་(དང་རིན་ཆེན་གར་ལུགས་ལ་གཡོགས་པའི་)ས་ཡི་ཁམས་དང་མཚུངས(ཏེ་དྲི་མའི་དཔེ་དགུའོ)། །(སྙིང་པོའི་དཔེ་དགུ་ནི་པད་མའི་སྦུབ་ན་བཞུགས་པའི་)སངས་རྒྱས་(དང་)སྦྲང་རྩི་(དང་འབྲས་བུའི་)སྙིང་པོ་(དང་)གསེར་(གྱི་གོང་བུ་)དང་(རིན་ཆེན་)གཏེར་དང་ནྱ་གྲོ་(ཏའི་མྱུག་སོགས་དང་)རིན་ཆེན་(ལས་བྱས་པའི་རྒྱལ་བའི་)སྐུ(དང)། །གླིང་བདག་མཆོག་(འཁོར་ལོས་སྒྱུར་རྒྱལ་)དང་རིན་ཆེན་(གར་ལུགས་ཀྱི་)གཟུགས་(རྣམས་)དང་(གདོད་ནས་)དྲི་མེད་(ཀྱི་)ཁམས་(ཏེ་དབྱིངས་)མཆོག་མཚུངས་པ་ཉིད། ༣༦། ཅེས་དང་། སེམས་ཅན་ཁམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྦུབས(ནི)། །(སྙིང་པོ་དང་)མ་འབྲེལ་(ཡང་)ཐོག་མ་མེད་པ་ན(ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་གནས་པ་)འོ། །སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དྲི་མེད་(འོད་གསལ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)ནི། །ཐོག་མ་མེད་པ་(ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་)ཡིན་པར་བརྗོད། ༣༧། ཅེས་སོགས་དང་། སོ་སོའི་སྐྱེ་(བོ་དང་)འཕགས་(པ་རྒྱལ་སྲས་དང་)རྫོགས་སངས་(རྒྱས་རྣམས་)ཀྱི། །དེ་བཞིན་ཉིད་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

31

གཞིའི་སྐབས།

(གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་)དབྱེ

(བ་)འི་འཇུག་པ་ལས། །དེ་ཉིད་གཟིགས་པས་སེམས་
ཅན་ལ། །རྒྱལ་བའི་སྙིང་པོ་འདི་(བཞུགས་པར་)བསྟན་ཏོ། ༣༨། ཞེས་དང་།
ཡང་། དེ་ལ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དོན་གང་གིས་ཡིན་ཞེ་ན། (དོན་དམ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་)རྫོགས་སངས་(རྒྱས་ཀྱི་)སྐུ་ནི་(སྔར་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པ་ལས་ཕྱིས་)འཕྲོ་(བ་སྟེ་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་)ཕྱིར་དང་། །(སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་གྱི་)དེ་བཞིན་ཉིད་(ཀྱི་ངོ་བོ་)དབྱེར་མེད་(པའི་)ཕྱིར་དང་། །(རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་)རིགས་(ཀུན་ལ་)ཡོད་(པའི་)ཕྱིར་ན་ལུས་ཅན་ཀུན། །རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་སྙིང་པོ་ཅན(ནོ)། ༣༩། ཞེས་སོགས་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་ལྔ་བཅུ་པར་ཡང་། (ཆོས་ཉིད་ནི་ཆོས་)ཐམས་ཅད་ཀྱི་(ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་)རང་བཞིན་ཡིན་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་ནོ། །ཐམས་ཅད་རྡོ་རྗེའི་སྙིང་པོས་(ཁྱབ་པར་)དབང་བསྐུར་བ་ཉིད་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་རྡོ་རྗེ(མི་ཤིགས་པ་དོན་དམ་པ་)འི་སྙིང་པོ་ཅན་ནོ། །(ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ངག་ཐམས་ཅད་རང་བྱུང་(ཡིན་གྱི་གཞན་བྱུང་མ་ཡིན་)བས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་(དོན་དམ་པའི་)ཆོས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཅན་ནོ། ༤༠། ཞེས་དང་།

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

32

ང་། ཡང་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་དང་
དོན་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ།

༈ དབུ་མ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། (རང་བཞིན་གྱིས་)ཡོངས་སུ་དག་པའི་རིགས་(གང་ཡིན་པ་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་(ཏེ་དབྱིངས་)འདི་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས། ཇི་ལྟར་(གསེར་ཡོད་པའི་)རྡོ་ཡི་ཕྱེ་མ་ལ། །ས་ལེ་སྦྲམ་ནི་མི་མཐོང་བ། །ཡོངས་སུ་སྦྱངས་པས་དེ་མཐོང་བཞིན། །འཇིག་རྟེན་ལ་ནི་(དོན་དམ་གྱི་)དེ་བཞིན་གཤེགས(པ་བཞུགས་ཀྱང་གློ་བུར་དྲི་མ་མ་སྦྱངས་བར་ལ་མི་མཐོང་ཞིང་སྦྱངས་ན་མཐོང)། ༤༡། ཞེས་དང་། ཡང་། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་རིགས་(ཀུན་ལ་)ཡོད་པའི་ཕྱིར་འགའ་ཡང་(གློ་བུར་དྲི་མས་)གཏན་རྣམ་པར་དག་པར་མི་འགྱུར་བ་(སྟེ་དག་པར་མི་རུང་བ་)ནི་འོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་མེད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་(གློ་བུར་དྲི་མས་)རྣམ་པར་དག་པ་(ཐོབ་ཏུ་)རུང་བ་ཉིད་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས། (གློ་བུར་དྲི་མ་ལ་)ཐོག་(མ་)མེད་(པར་)གྱུར་ཀྱང་ (ལམ་མཆོག་བསྒོམས་པ་ལ་)ཐ་མ་དང་ལྡན་པ། །རང་བཞིན་གྱིས་དག་(ཅིང་འོད་གསལ་བ་)རྟག་པའི་ཆོས་ཅན་(བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)ནི། །ཐོག་མེད་(གློ་བུར་དྲི་མའི་)སྦུབས་ཀྱིས་བསྒྲིབས་ཕྱིར་མི་མཐོང་སྟེ། །ཇི་ལྟར་གསེར་གྱི་གཟུགས་ནི་བསྒྲིབས་པ་བཞིན། ༤༢། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་རིགས་ཡིན་པར་གསུངས་ལ།

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

33

གཞིའི་སྐབས།

ཅ། ཡང་དེ་ཉིད་རྒྱུད་སྡེར་གསུངས་པའི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བསྡུ་དང་
དོན་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ།
༈ རིགས་དེ་ཡང་རིགས་གསུམ་དང་ལྔ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་ནམ་ཡང་རྒྱུན་ཆད་མེད་པ་རང་བཞིན་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་གསུངས་ཏེ། དཔལ་འདུས་པར་(དབྱེ་བསྡུ་མང་པོ་ཅན་རང་བཞིན་གྱི་)རིགས་ནི་(རྒྱུན་མ་ཆད་པ་དོན་དམ་གྱི་)རྒྱུད་ཅེས་བྱ་བར་བཤད། །རྒྱུད་(དེ་)ནི་ཐོག་མ་(འི་སངས་རྒྱས་སམ་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་)ཞེས་བརྗོད་དེ། །(འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་)མི་འཇིག་(ཅིང་)སྐྱེ་བ་མེད་ (པ་)གང་ཡིན(པའི)། །མགོན་པོ་(རྡོ་རྗེ་འཆང་)དེ་ནི་ཡིན་པར་བཤད། ༤༣། ཅེས་དང་། (ཟབ་མོ་སྔགས་ཀྱི་)རྒྱུད་(དོན་དམ་)ནི་(རྒྱུན་ཆད་པ་མི་སྲིད་ཅིང་)རྒྱུན་ཆགས་སུ་བརྗོད་དོ། ༤༤། ཞེས་དང་། (རང་བཞིན་གྱི་)རིགས་ནི་(དོན་གྱི་རྒྱལ་བ་)ལྔ་དང་(རྡོ་རྗེ་)གསུམ་དག་དང་། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་(གྲུབ་པའི་)རིགས་བརྒྱ་(ལ་སོགས་པ་དབྱེ་བསྡུ་མང་པོ་རུང་བ་)འོ། ༤༥། ཞེས་སོགས་དང་། དཔལ་ཀྱེའི་རྡོ་རྗེའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་། (རང་བཞིན་གྱི་)རིགས་ནི་(དོན་དམ་གྱི་རྒྱལ་བ་)རྣམ་པ་དྲུག་(ཏུ་)བརྗོད་ཅིང་། །(དེ་ཡང་)མདོར་བསྡུས་པས་ནི་(རྒྱལ་བ་)རྣམ་པ་ལྔ། །སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡིས། །ཕྱི་ནས་(དེ་ཡང་བསྡུ་ན་རྡོ་རྗེ་)རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར། །(དོན་དམ་གྱི་)རིགས་དང་(དོན་དམ་གྱི་)འབྱུང་བ་ལྔ་རྣམས་(ཡུམ་ལྔ་)དང་། །(དོན་དམ་གྱི་)ཕུང་པོ་ལྔ་(ཡབ་ལྔ་)ཡི་རང་བཞིན་གྱི། །རིགས་(སུ་བྱེད་པ་)དང་(དབྱེ་བསྡུ་དུ་མར་)བགྲང་བྱ་འདི་ཡིས་ནི། །རིགས་ཞེས་མངོན་པར་བརྗོད་པར་བྱ། ༤༦། ཞེས་དང་། སེམས་ནི་ཆེན་པོ་(དོན་དམ་གྱི་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

34

སེམས་)གཅིག་ཉིད་ལ། །(རིགས་)ལྔ་ཡི་གཟུགས་ཀྱིས་རྣམ་པར་མཚོན། །རིགས་ནི་ལྔ་པོ་དེ་ཉིད་ལས། །(དོན་དམ་གྱི་ལྷའི་ཚོགས་)སྟོང་ཕྲག་དུ་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད(དེ་སྐྱེས་པ་གཞན་འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་སྐྱེས་པའོ)། །དེ་ཕྱིར་(དོན་དམ་གྱི་ལྷ་མང་ཉུང་)འདི་དག་རང་བཞིན་གཅིག་(ཡིན་ཏེ་རང་བཞིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི)། །བདེ་ཆེན་མཆོག་ཏུ་ཕན་པ་ཉིད(དོ)། །(དེ་ཉིད་ལ་དོན་དམ་པའི་)འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་སེམས་ལྔ་ཡི། །དབྱེ་བས་ (ཡབ་སམ་ཡུམ་)ལྔ་རུ་འགྲོ་བར་འགྱུར། །(ཁ་)གང་གཱའི་ཀླུང་ནི་བཅུ་ཡི་བྱེ་སྙེད་ཉིད(དུ་འགྱུར་ཞིང)། །(རང་བཞིན་གྱི་)(ཀ་)རིགས་གཅིག་ལ་ནི་(དོན་དམ་གྱི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚོགས། །(ག་)རིགས་ཀྱི་ཚོགས་(གཾཾཾ་གཱའི་ཀླུང་བཅུའི་བྱེ་སྙེད་དེ་)ལ་ (ཡང་)རིགས་ནི་དུ་མ་རྣམས(སུ་འགྱུར་ཞིང)། །དེ་རྣམས་རིགས་(ཏེ་རིགས་དེ་རྣམས་)ལ་ (ཡང་)རིགས་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱ(བརྒྱར་འགྱུར་ལ)། །དེ་རྣམས་(རེ་རེ་)ལ་ཡང་འབུམ་ཕྲག་རིགས་ཆེན་རྣམས(སུ་འགྱུར་ཞིང་དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང)། །བྱེ་བའི་རིགས་(སུ་འགྱུར་བས་རིགས་དེ་)ལ་(རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་)གྲངས་ནི་མེད་པར་འགྱུར། །(དེ་ལྟར་གནས་པ་)དེ་ལ་རིགས་ (རང་བཞིན་གཅིག་པ་)ལ་(རྣམ་)གྲངས་མེད་རིགས་རྣམས་ཉིད། །(དེ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་རང་བཞིན་ལྷན་སྐྱེས་)མཆོག་ཏུ་དགའ་བ(འགྱུར་མེད་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་)འི་རིགས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས(ཡིན་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པ་དུ་མ་ཅན་ངོ་བོ་རོ་གཅིག་པ་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ)། ༤༧། ཞེས་དང་། དོན་དམ་པའི་མཚན་(མང་པོ་)ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་(འི་རྒྱུད་)ལས་ཀྱང་། གསང་སྔགས་རིགས་ཆེན་ཐམས་ཅད་དང་། །གསང་སྔགས་རིག་པ་འཆང་བའི་རིགས། །རིགས་གསུམ་ལ་ནི་རྣམ་པར་གཟིགས། །འཇིག་རྟེན་འཇིག་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

35

གཞིའི་སྐབས།

རྟེན་འདས་པའི་རིགས། །འཇིག་རྟེན་སྣང་བྱེད་རིགས་ཆེན་དང་། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རིགས་མཆོག་དང་། །གཙུག་ཏོར་ཆེན་པོ་རིགས་ཆེན་ནོ། ༤༨། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར། གཙུག་ཏོར་(ཆེན་པོའི་རིགས་ཆེན་ནི་)སྟོང་པ་(ཆེན་པོ་འགྱུར་མེད་)ལྔ་སྟེ་རིགས་གསུམ་(ལ་ནི་རྣམ་པར་གཟིགས་)དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་སྐུ་(རྡོ་རྗེ་ༀ་)དང་གསུང་(རྡོ་རྗེ་ཨཱཿཿ)དང་ཐུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ(ཧཱུཾཾ་)འོ། །ཨ་སོགས་ (ཞེས་པ་ཨ་ཨི་ར་ཨུ་ལ་)ཕྱག་རྒྱ(ཆེན་པོ་)འི་རིགས་(མཆོག་རྒྱལ་བ་ལྔ་ཡིན་)ཏེ་ཧ་ཡ་ར་ཝ་ལ་(ཀྵ་)དང་ལྡན་པའི་ཀ་སོགས་སྡེ་པ་(དྲུག་པོའི་གསལ་བྱེད་)མཐའ་དག་(གི་ལྷའམ་རྒྱུད་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་)རྣམས(ནི)། །འཇིག་རྟེན་སྣང་བྱེད་(རིགས་ཆེན་ནོ་)དབྱངས་(བཅུ་གཉིས་སྲོག་ཏུ་ཞུགས་པ་)དང་བཅས་པའི་ཧ་ཡ་ར་ཝ་ལར་ལྡན་(དྲུག་ཅུ་དང་། གསལ་བྱེད་སུམ་ཅུ་ལ་དབྱངས་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱེ་བ་དང་།ཡོན་ཏན་དང་འཕེལ་བའི་ཕྱེ་བ་དང་། ཡ་ཎར་བསྒྱུར་བས་ཕྱེ་བ་སྟོང་བརྒྱད་ཅུ་ནི་)འཇིག་རྟེན་འཇིག་རྟེན་འདས་པ(འི་རིགས་ཞེས་བྱ)འོ། །(གསང་སྔགས་རིག་པ་འཆང་བའི་རིགས་ཞེས་པ་)རིགས་སྔགས་འཆང་གི་དབང་པོར་འགྱུར་ཏེ

(དེ་གང་

ཞེ་ན་)ཀ་སོགས་(སྡེ་པ་དྲུག་གི་ཡི་གེ་ལྔ་ལྔ་པོ་)མཐའ་དག་བརྩེགས་པར་གནས་པ(དང་ལ་ཝ་ར་ཡ་ཧ་བརྩེགས་པ་དང་། ལ་ཝ་ར་ཡ་ཀྵ་བརྩེགས་པ་)འི་སྡེ་པ་(སྟེ་དོན་དམ་གྱི་སྡེ་པ་)བརྒྱད་རྣམས་སོ། ༤༩། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ། (བརྗོད་དུ་མེད་པ་དོན་དམ་གྱི་)སྡེ་པ་ཀ་ལ་སོགས་པ་དྲུག་པོ་རིམ་པར་ཡོངས་སུ་བཀོད་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ (དྲུག་)ནི་རིམ་པ་ཡིས(ཏེ)། །(ཀ་སྡེ་ནི་)རྡོ་རྗེ་(འི་རིགས་ཙ་སྡེ་ནི་)རལ་གྲི་(ཊ་སྡེ་ནི་)རིན་ཆེན་(ཏ་སྡེ་ནི་)འཁོར་ལོ་(པ་སྡེ་ནི་)ཆུ་སྐྱེས་དེ་བཞིན་(ས་སྡེ་ནི་)གྲི་གུག་(གི་རིགས་)ཉིད་(དོ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

36

དེས་ན་དེ་རྣམས་)ནི་རྒྱལ་བ་(དྲུག་པོ་)རྣམས་ཀྱི་(རིགས་)སྟེ། །སླར་ཡང་སྡེ་པ་རེ་རེ་ལ་ཡང་མཐའ་དག་རྒྱལ་བ་མཆོག་གི་དབྱེ་བ་(དོན་དམ་གྱི་ཡི་གེ་)ལྔ་རྣམས་དག་གིས་དབྱེ

(སྟེ་དོན་དམ་གྱི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡི་གེའི་དབྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷའི་དབྱེ་བར་ཡང་འགྱུར)། ༥༠། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་རིགས་དེ་ཉིད་ལ་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དུ་མ་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ། (དོན་དམ་གྱི་)རིགས་ལྔ་སྟོན་པ་ལ། གདོང་ལྔ་ཟུར་ཕུད་ལྔ་དང་ལྡན། ༥༡། ཞེས་དང་(དོན་དམ་གྱི་)རིགས་དྲུག་སྟོན་པ་ལ། ཁྲོ་བོའི་རྒྱལ་པོ་གདོང་དྲུག་འཇིགས། ༥༢། ཞེས་དང་། (དོན་དམ་གྱི་)རིགས་བརྒྱ་སྟོན་པ་ལ། ཧ་ལཱ་ཧ་ལ་གདོང་བརྒྱ་པ། ༥༣། ཞེས་པས་གསུངས་ཤིང་། རྗེ་བཙུན་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། འདིར་(དོན་དམ་གྱི་)རིགས་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་(དོན་དམ་གྱི་)སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཞལ་གསུམ་པ་བརྗོད་པར་བྱ་བའོ། །(དོན་དམ་གྱི་)རིགས་བཞིའི་བདག་ཉིད་ལ་(དོན་དམ་གྱི་)སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཞལ་བཞི་པ་བརྗོད་པར་བྱ་བའོ། །(རིགས་གསུམ་ནི་)རང་བཞིན་གྱི་རིགས་གཅིག་དང་ལྷན་ཅིག་རིགས་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་རྒྱུད་དང་བརྗོད་པར་བྱ་བར་འགྱུར་(ཏེ་བྱིས་པ་ལ་ལོ་བཅོ་ལྔའི་བར་དུ་གནས་སྐབས་གསུམ་དང་བཅུ་དྲུག་པ་ནས་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་སྣོན་པ་ཇི་ལྟ་བར་)རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རིགས་ལྔའི་བདག་ཉིད་ (ནི་)རང་བཞིན་གྱི་གཅིག་དང་ལྷན་ཅིག་རིགས་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་ (ཏེ་བྱིས་པ་ལ་ལོ་བཅོ་ལྔའི་བར་དུ་ཁམས་ལྔ་དང་བཅུ་དྲུག་པ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་སྣོན་པ་ཇི་ལྟ་བར་)རོ།

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

37

གཞིའི་སྐབས།

༥༤། ཞེས་སོགས་དང་། དཔལ་མཆོག་གི་དང་པོའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་། རྡོ་རྗེ་(འགྱུར་མེད་བདེ་བ་)ཆེན་པོ་འཛིན་(པ་དོན་དམ་)པའི་རྒྱུད། །(གང་ཡིན་པ་)དེ་ཉིད་(རྣམ་སྣང་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས(ཀྱང་ཡིན་ལ)། །དེ་ཉིད་(མི་བསྐྱོད་པ་)རྡོ་རྗེའི་རིགས་ཆེན་པོ། (འང་ཡིན་ཞིང)། དེ་ཉིད་(སྣང་བ་མཐའ་ཡས་)པད་མའི་རིགས་དག་པ། (ཡང་ཡིན་ལ)། དེ་ཉིད་(རིན་འབྱུང་)ནོར་བུའི་རིགས་ཆེན་(དུ་ཡང་)བཤད། །དེ་(རྣམས་)ཉིད་(དོན་དམ་གྱི་)འདོད་ཆགས་(ཀྱང་ཡིན་ཞིང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)ཆགས་བྲལ་ཉིད། ༥༥། ཅེས་དང་། རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་། (དོན་དམ་པའི་)ིརིགས་ཀྱི་དབྱེ་བའི་དོན་བསྡུས་པ། །དེ་ཚེ་ (རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་)རིགས་ནི་རྣམ་པ་ལྔར། །རྩ་བའི་རྒྱུད་དུ་གསལ་བར་གསུངས། ༥༦། ཞེས་སོགས་དང་། མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་སུ་ཡང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་ཀྱི་)རིགས་གསུམ་དང་ནི་རིགས་ལྔ་ཉིད། །རང་བཞིན་གཅིག་དང་རིགས་བརྒྱའོ། ༥༧། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་རྒྱུད་སྡེ་ཟབ་མོ་རྣམས་སུ་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བསྡུ་ཇི་སྙེད་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བསྡུ་ཡིན་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའི། རྒྱས་པའི་རིགས་ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་དུ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །རིགས་ནི་ཐ་དད་རུང་མ་ཡིན། ༥༨། ཞེས་རང་བཞིན་གྱི་རིགས་ལ་དབྱེ་བ་ཐ་དད་མི་རུང་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེར་ནི་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་པ་ལ་དགོངས་ཤིང་། རྒྱུད་སྡེ་ཟབ་མོ་རྣམས་སུ་ནི་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱང་། རྣམ་པ(ཐ་དད་པ་)འི་སྒོ་ནས་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

38

ན་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་(དབུ་མ་རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་པ་)ཤེས་རབ་སྒྲོན་མར་དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པའི་ལུང་དྲངས་པར་གང་ལ་ལས་མེད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མེད་པ་དེ་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་ལ། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་གང་ཡིན་པའི་རིགས་དེ་ལ་ནི། ལུས་ཀྱི་ལས་མི་བྱེད། ངག་གི་ལས་མི་བྱེད། ཡིད་ཀྱི་ལས་མི་བྱེད་དོ། ༥༩།
ཞེས་པ་ཡང་ལས་འབྲས་མེད་པའི་གཞི་ཆོས་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དགོངས་སོ། །
དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱི་རིགས་ཉིད་མདོ་རྒྱུད་ཟབ་མོ་རྣམས་སུ་གསུངས་པའི་དོན་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཉིད་དུ་གཅིག་ཀྱང་དེའི་རྣམ་པ་དང་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཤིན་ཏུ་མང་བ་རྣམས་ལ་རྨོངས་པ་དང་མ་རྨོངས་པའི་ཁྱད་པར་ནི་ཡོད་པར་གསུངས་པས་རྒྱུད་སྡེའི་དགོངས་པ་ཟབ་མོའི་གནམ་འཕང་བཅད་དེ་མཐོ་ས་ནས་ལྟ་བ་ཉིད་མན་ངག་གི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་(པས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དྲན་ན་ལེགས་པ་ཡིན་)ནོ། །

ཆ། ཡང་དེ་ཉིད་ཆོས་ཉིད་ཟབ་མོའི་རྒྱུད་དང་རྡོ་རྗེའི་
རིགས་སུ་བཞུགས་ཚུལ།
༈ དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱི་རིགས་དེ་ཉིད་མཐར་ཐུག་གི་སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

39

གཞིའི་སྐབས།

དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱང་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་རྟག་ཏུ་བཞུགས་པ་ནི་རྒྱུའི་རྒྱུད་དེ་རྡོ་རྗེའི་རིགས་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་དཔལ་ཀྱེའི་རྡོ་རྗེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དང་པོར། རྡོ་རྗེ་རིགས་ཀྱི་ལེའུར་གསུངས་པ་ཇི་སྐད་དུ། ཧེ་ཡིག་གིས་ནི་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)སྙིང་རྗེ་(ཆེན་པོ་བདེ་བ་)ཆེ། །བཛྲའང་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཤེས་རབ་(སྟོང་ཆེན་དུ་)བརྗོད་པར་བྱ། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཤེས་རབ་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་(དབྱེར་མེད་པའི་)རྒྱུད། (མཁའ་ཁྱབ)། དེ་ནི་ང་ཡིས་བཤད་ཀྱིས་ཉོན། ༦༠། ཞེས་དང་། རྩ་བའི་རྒྱུད་འབུམ་ཕྲག་ལྔ་པར་ཡང་། སེམས་ཅན་(ལ་དམིགས་པ་དང་)ཆོས་(ལ་དམིགས་པ་)དང་དམིགས་པ་མེད། (པའི)། སྙིང་རྗེ་(སྟེ་)འདི

(གསུམ་)ནི་
(དགའ་བ་)རྣམ་གསུམ་(དུ་)བཤད། །ཆེན་པོའི་སྒྲ་ལས་དམིགས་པ་མེད་(པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་རང་བཞིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བ་སྟེ་དེ་ལྟར་རང་བཞིན་འགྱུར་མེདེ་ཀྱི་དགའ་བ་བཞི་ནི)། །ཧེ་ཡིག་གིས་ནི་མངོན་བརྗོད་བྱ། །(དེ་ཡང་ཐིག་ལེ་ཟླ་བ་ཞུ་བ་)སྐུ་(རྣམ་པར་བཅད་པ་རྡུལ་ཉི་)གསུང་ (ཨ་ཡིག་མུན་ཅན་)ཐུགས་(རབ་བརྗོད་)ཀྱི་སྦྱོར་པ་ཡིས། (གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ)། སྔར་གྱི་ཝང་ཡིག་དེ་ཉིད་དོ། །རྡོ་རྗེའི་སྒྲས་ཀྱང་ཨེ་ཡིག་སྟེ། །རྣམ་པ་ཀུན་༦༡དོན་སྟོང་པ་ཉིད། །(གཤིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དོན་དམ་)གང་ཞིག་(བདེ་ཆེན་སྟོང་ཆེན་)འདི་དག་(གཉིས་མེད་དུ་)སྙོམས་འཇུག་པ། །རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་ཡིས་བརྗོད་པར་བྱ། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཤེས་རབ་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རྒྱུད། །རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་དུ་བརྗོད་པར་བྱ། ༦༢། ཞེས་པ་དང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་སྡོམ་པ་ནི། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཨེ་ཝཾཾ་ཡི་གེར་རབ་ཏུ་གནས། །(དེ་ལྟར་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རིགས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

40

བའི་)ཕྱི་ནས་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)རིགས་གསུམ་དབྱེ་བ་ཡིས(རང་བྱུང་གི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་དང)། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)རིགས་ལྔར་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལས་(རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ལྔ་དང་)(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)རིགས་དྲུག་རྣམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡིས(རྒྱལ་བ་དྲུག་གམ་དྲུག་ཚན་དྲུག་དང)། །དེ་བཞིན་བཞི་རུ་རྣམ་དབྱེ་ལས་(རང་བྱུང་གི་སྐུ་བཞི་རྡོ་རྗེ་བཞི་ལ་སོགས་པ་དབྱེ་བསྡུ་མང་པོ་ཅན)། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཤེས་རབ་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རྒྱུད། །ང་ཡིས་བསྟན་པར་བྱ་ཡིས་ཉོན། ༦༣། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)རིགས་གཉིས་ནི་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་རིགས་སོ། །
(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)རིགས་གསུམ་ནི་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་རིགས་སོ། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)རིགས་བཞི་ནི་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)སྐུ་བཞི་དང་རྡོ་རྗེ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ཏེ། དེ་ཡང་རིགས་ཀྱི་ལེའུ་འདི་ཉིད་དུ་བཀའ་བསྩལ་པ། (གང་གིས་ཀྱང་)མི་ཕྱེད་(པ་དོན་དམ་གྱི་བདེ་བ་ནི་)རྡོ་རྗེ་ཞེས་པར་བརྗོད། །སེམས་དཔའ་(འམ་སེམ་ཅན་གཞན་ནི་)སྲིད་པ་གསུམ་(ཡང་ཡིན་ལ་)གཅིག་ (ཀྱང་ཡིན་པས་འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེད་དོན་དམ་གྱི་སྲིད་གསུམ་)ཉིད། །ཤེས་རབ་(མ་སྟེ་ཐབས་དང་དབྱེར་མེད་པའི་)རིགས་པ་འདི་ཡིས་ནི། །རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་(ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་)ཞེས་པར་བཤད། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)བྱང་ཆུབ་ལ་གནས་སེམས་དཔའ་(སྲིད་གསུམ་གཅིག་པ་)དེ། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)བྱང་ཆུབ་སེམས་པ(ཆོས་སྐུ་)ར་བརྗོདོ་པར་བྱ། །ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་རོས་གང་བ། །སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ(ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུ་)ར་བརྗོད་པར་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

41

གཞིའི་སྐབས།

བྱ། །རྟག་ཏུ་དམ་ཚིག་ལ་གནས་པས། །དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ(སྤྲུལ་སྐུ་)ར་མངོན་པར་བརྗོད། ༦༤། ཅེས་དང་། རྩ་བའི་རྒྱུད་འབུམ་ཕྲག་ལྔ་པར་ཡང་། མི་ཕྱེད་རྡོ་རྗེ་ཞེས་བཤད་གང་། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཝཾཾ་གི་ཡི་གེར་དེ་རབ་གྲགས། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)སྐུ་གསུང་ཐུགས་ནི་མི་ཕྱེད་པ། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཡི་གེ་ཝཾཾ་གིས་མངོན་བརྗོད་བྱ། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)སེམས་དཔའ་སྲིད་གསུམ་གཅིག་ཉིད་
ནི། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཡི་གེ་ཨེ་ཡིས་བརྗོད་པར་བྱ། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཨེ་ཡིག་ཤེས་རབ་དང་ལྷན་ཅིག །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཝཾཾ་ཡིག་རིགས་གསུམ་བདག་ཉིད་ཅན། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ལྟེ་བའི་དབུས་ནས་དཔའ་བོ་ནི། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཟེ་འབྲུ་གསང་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ན། །རང་འདྲའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་ཏེ། །རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔར་རབ་བརྗོད་བྱ། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཕྱག་གཉིས་ཧེ་རུ་ཀ་རུ་བཤད། །དེ་ཉིད་(ཏྲེ་ལོ་ཀྵ་ཨ་ཀྵེ་པ་)འཇིག་རྟེན་གསུམ་བསྐྱོད་ཉིད། །དེ་ཉིད་(སྐུ་)ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བརྗོད། །སངས་རྒྱས་སྐུ་སྟེ་བདེ་བ་ཆེ། །དེ་ཉིད་(རྡོ་རྗེ་བཞི་པ་)ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེར་འགྱུར། །དེ་ནི་(རང་བཞིན་འགྱུར་མེད་གྱི་དགའ་བ་བཞི་པ་)ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་དགའ་ཉིད། །(འབྲས་བུ་གཞན་བཞི་པ་)རྒྱུ་མཐུན་པར་ཡང་དེ་ཉིད་བཤད། །(མཚན་མ་བཞི་པ་)རྡོ་རྗེ་རྩེ་གཅིག་པ་རུ་བརྗོད། །དེ་ཡང་(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)བཞི་པའི་གནས་སྐབས་ཟད(པའི་གཞི)། །རྣམ་དག་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བ(འི་བདེ་བ་སྟེ་ལུས་ཀྱི་ལྟེ་བར་བཞུགས་པ་)འོ། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)བྱང་ཆུབ་ལ་གནས་གང་ཡང་ནི། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)སྙིང་ཁའི་པད་མའི་དབུས་གནས་པ། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཧཱུཾཾ་ཡིག་ཁོ་ན་སེམས་དཔར་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

42

བཤད། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)མི་བསྐྱོད་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཐུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེར་དེ་ཉིད་བརྗོད། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཁྱབ་འཇུག་ཉིད་དེ་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཕྱག་བཞི་པ(འི་ཧེ་རུ་ཀ)། །དེ་ཉིད་ཛྭ་ལ་(འབར་བ་)ཛྭ་ལ་(འབར་བ་)བྷྱོ། །དེ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་རུ་བཤད། །(སྙིང་ཁ་)ཆོས་འཁོར་ལོར་གནས་རྡོ་རྗེ་ཅན། །(རང་བཞིན་འགྱུར་མེད་ཀྱི་)ཁྱད་དགའི་དགའ་བའི་ཚུལ་འཆང་བ། །དེ་ཉིད་རྣམ་སྨིན་(གྱི་འབྲས་བུ་གཞན་)དུ་ཡང་བཤད། །(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)གཉིད་སྟུག་ཟད་(ཅིང་ཟད་)པར་བྱེད་པ(སྟེ་དེ་རྣམས་ལུས་ཀྱི་སྙིང་ཁར་བཞུགས་པ་)འོ། །
(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་རོས་གང་བ། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)སེམས་དཔའ་ཆེན་པོར་དེ་བརྗོད་བྱ། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)མགྲིན་པར་ལོངས་སྤྱོད་འཁོར་ལོའི་དབང་(ཕྱུག)། །འོད་དཔག་མེད་དུ་མངོན་བརྗོད་བྱ། །དེ་ཉིད་ (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)གསུང་གི་རྡོ་རྗེར་བཤད། (ཏེ་ཨཱཿཿ)། པད་མའི་ཕྱག་ཅན་དེ་བཞིན་གཤེགས། །དེ་ཉིད་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)མཆོག་ཏུ་དགའ་བར་བཤད། །སྐྱེས་བུ་བྱེདེ་པ(འི་འབྲས་བུ་གཞན་ཡིན་པ་)ར་རབ་བརྗོདོ་བྱ། །ཀུན་རྫོབ་(གཞན་)དང་ནི་དོན་དམ་ (དབྱེར་མེད་)གྱིས། (གནས་པ)། དེ་ཡང་(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)རྨི་ལམ་(གྱི་)གནས་སྐབས་ཟད། (པའི་གཞི་ཡིན་ལ)། དེ་ཉིད་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུར་འགྱུར། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་མཛད། །དེ་ཉིད་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)བདེ་བྱེད་(དུ་)རབ་ཏུ་བརྗོད། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཞལ་གསུམ་རྣམ་པ་ཕྱག་དྲུག་(པའི་ཧེ་རུ་ཀ་)སྟེ། །ཀི་ཊི་ཀི་ཊི་རྡོ་རྗེ་ཉིད། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཧེ་རུ་ཀ་ཉིད་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

43

གཞིའི་སྐབས།

གསུམ་པར་འགྱུར། །(དེ་རྣམས་ལུས་ཀྱི་མགྲིན་པར་བཞུགས་)རྟག་ཏུ་དམ་ཚིག་ལ་གནས་པས། །གང་ཞིག་གནས་པ་དེ་བརྗོད་བྱ། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)དམ་ཚིག་རི་བོང་འཛིན་ཁུ་བ། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)བདེ་བ་ཆེན་པོ་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)དཔྲལ་བར་གནས། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)བདུད་རྩིར་ལེགས་གནས་སེམས་དཔའ་འོ། ། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ༀ་གྱི་ཡི་གེར་ཡོངས་བཤད་བྱ། །དེ་ཉིད་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)རྣམ་པར་སྣང་མཛད་བརྗོད། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)སྐུ་ཡི་རྡོ་རྗེ་དེ་ཁོ་ནའོ། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཚངས་པ་སྐུ་ཡི་རྡོ་རྗེ་འཛིན། །དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་བརྗོད་པར་བྱ། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)དགའ་བ་ཚངས་པའི་ངོ་བོ་སྟེ། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་རུ་དེ་བརྗོད་བྱ། །དེ་ཉིད་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཕྱག་ན་འཁོར་ལོར་བཤད། །སྐུ་ནི་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)སྤྲུལ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། །(བྱང་སེམས་གྱེན་དུ་)བཟློག་པས་དེ་ཡང་དྲི་མ་མེད(པའི་འབྲས་བུ་མཆོག་ཡིན་ལ)། །དེ་ཉིད་སད་པ་ (འི་གནས་སྐབས་)ཟད་པ་ཉིད། །དེ་ཉིད་(དེ་བ་)པི་ཙུ་བཛྲར་འགྱུར། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཞལ་བརྒྱད་ཧེ་རུ་ཀ་རུ་བཤད། །དཔའ་བོ་ཆེན་པོ་ཞབས་བཞི་པ། །བཅུ་དྲུག་ཕྱག་དང་ཡང་དག་ལྡན། །དེ་ལྟར་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)སྐུ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡིས། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཧེ་རུ་ཀ་ནི་བཞི་པར་བཤད། །(དེ་རྣམས་ལུས་ཀྱི་དཔྲལ་བར་བཞུགས་)ངོ་བོ་ཉིད་ཅན་(ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་)ལས་ཆོས་(སྐུར་)འགྱུར། །ཆོས་ལས་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་ཉིད། །དེ་ལས་སྤྲུལ་པའི་སྐུར་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ལྟར་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)སྐུ་ནི་བཞི་ཡིན་ནོ། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཚངས་པ་སྐུ་ཡི་རྡོ་རྗེ་འཛིན། །གསུང་གི་རྡོ་རྗེ་(སྟོང་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

44

གཞི་དོན་དམ་གྱི་)དབང་ཕྱུག་ཆེ། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཁྱབ་འཇུག་ཐུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་འཛིན། །རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་བདེ་བ་ཆེ། ༦༥། ཞེས་དང་། ཡང་རིགས་ཀྱི་ལེའུའི་འགྲེལ་པར་འཕགས་པ་རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)རིགས་ནི་གསུམ་དུ་བརྗོད་པར་བྱ། །ངོ་བོ་ཉིད་(ཀྱི་རིགས་)དང་ལྡན་པ་ནི། །རིགས་བཞི་ཞེས་པར་བཤད་པ་ཡིན། །(སྐུ་བཞིའི)མཛད་པ་བཞི་ཡི་དབྱེ་བ་ཡིས། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)རིགས་རྣམས་ཀྱི་ནི་རྣམ་གཞག་དེའོ། །སངས་རྒྱས་ལམ་ནི་མངོན་འདོད་པའི། །རྣལ་འབྱོར་ལྡན་པས་ཤེས་པར་བྱ(འི་རྟོག་གེའི་སྤྱོད་ཡུལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ)། ༦༦། ཞེས་དང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཨེ་ཝྂྂ་གི་ཡི་གེ་ནི་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སྟེ་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཧཱུཾཾ་ཡིག་ནི་ཐུགས་རྡོ་རྗེའོ། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཨཱཿཿ ཡིག་ནི་གསུང་རྡོ་རྗེའོ། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ༀ་ཡིག་ནི་སྐུ་རྡོ་རྗེའོ། ༦༧། ཞེས་གཞིའི་རྒྱུད་དམ་རྒྱུའི་རྒྱུད་དེ་ཉིད་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཧེ་རུ་ཀ་བཞི་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་གྱི་ལྷ་རིགས་བཞིའི་བདག་ཉིད་དུ་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་ལེའུ་དང་པོ་འདི་ནི་འབྲས་བུའི་རྒྱུད་དུ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་གཞིའམ་རྒྱུའི་རྒྱུད་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་འགའ་ཞིག་སེམས་པར་གྱུར་ན། དེའི་ཕྱིར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་རྡོ་རྗེའི་རིགས་ཀྱི་ལེའུ་ཞེས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གསུངས་ཀྱི། འབྲས་བུའི་ལེའུ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་མི་སྣང་བར་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པོ། །གཞིའམ་རྒྱུའི་རྒྱུད་ཐོག་མར་གསུངས་བ་མི་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ།
ཇི་སྐད་དུ། (མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས་)རིགས་དང་ཆོས་ལ་མོས་པ་དང་། །དེ་བཞིན་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

45

གཞིའི་སྐབས།

སེམས་ནི་བསྐྱེད་པ་དང་། །སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་བསྒྲུབ་པ་དང་། །སྐྱོན་མེད་པ་ལ་འཇུག་ཉིད་དང་། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སྨིན་བྱེད་དང་། །ཞིང་ནི་རྣམ་པར་སྦྱོང་བ་དང་། །མི་གནས་མྱ་ངན་འདས་པ་དང་། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་དང་སྟོན་པའོ། ༦༨། ཞེས་(རྒྱལ་བ་བྱམས་པས་)གསུངས་པ་ལྟར། དང་པོ་གཞིའམ་རིགས་ནས་བརྩམས་ཏེ་ལམ་དང་འབྲས་བུ་ལ་ཐུག་པ་སྟོན་པར་མཛད་པ་ནི་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མི་འོས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་(འཁོར་འདས་)ཐམས་ཅད་ལ(བཞུགས་པ)། །ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་(གང་ལ་གློ་བུར་དྲི་མས་)དག་གྱུར་པ(དེ)། །དེ་བཞིན་གཤེགས་(པ་ཐོབ་པ་)ཉིད་(ཡིན་ནོ་གློ་བུར་དྲི་མ་ཟད་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཐོབ་པ་)དེ་ཡི་ཕྱིར། །འགྲོ་ཀུན་(དེ་བཞིན་ཉིད་)དེ་ཡི་སྙིང་པོ་ཅན། ༦༩། ཞེས་པ་ལྟར། (གནས་ལུགས་གཉུག་མའི་)གཞི་དང་འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གཅིག་པ་ལ་དགོངས་ནས་འདིར་གཞིའམ་རྒྱུའི་རྒྱུད་ལ་འབྲས་བུའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་བརྗོད་པ་ཡིན་ན་ནི་སྐྱོན་མེད་དེ། འཕགས་པ་བརྒྱད་སྟོང་པར་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། ༧༠། ཞེས་སོགས་དང་། །ཡུམ་རྒྱས་པ་ལ་སོགས་པ་མང་པོར་ཡང་། །སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

46

ཇ། ཡང་དེ་ཉིད་ནམ་མཁའ་ལྟར་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་
ཀྱི་རྒྱུད་དུ་བཞུགས་ཚུལ།
༈ དེ་བཞིན་དུ་གཞིའམ་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནམ་མཁའ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ཁྱབ་པར་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། མཁའ་འགྲོ་མ་རྡོ་རྗེ་གུར་ལས། ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ཇི་སྙེད་དང་། །འཇིག་རྟེན་ཁམས་ནི་སྟོང་ཕྲག་ན། །(རང་བཞིན་འགྱུར་མེད་ཀྱི་)བདེ་ཆེན་ཕུན་ཚོགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ། །(གང་ཡིན་པ་དོན་དམ་གྱི་)སངས་རྒྱས་ནམ་མཁའ་འདྲ་བར་ (བརྟན་གཡོ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར་ནམ་ཡང་)བཞུགས། ༧༡། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་རྡོ་རྗེའི་རིགས་སམ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་རིགས་དེ་ཉིད་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་དང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་བདེ་ཆེན་ཕུན་ཚོགས་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང་ནམ་མཁའ་ལྟར་ཀུན་ལ་ཁྱབ་ཅིང་ཀུན་གྱི་གཞིར་བསྟན་ལ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོར་ཡང་། སེམས་ཅན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་སྟེ། ནམ་མཁའ་ནི་འདས་པ་མ་ཡིན། མ་འོངས་པ་མ་ཡིན། ད་ལྟར་མ་ཡིན། ནང་མ་ཡིན། ཕྱི་རོལ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་བྱས་མ་བསྡུས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། ༧༢། ཞེས་སོགས་དང་། རིགས་ཀྱི་བུ་དཔེར་ན། ནམ་མཁའ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ཡང་མ་ཡིན། ཕྱི་རོལ་ཡང་མ་ཡིན། ཕྱི་ནང་གཉི་ག་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐོགས་པ་མེད་དེ། སེམས་ཅན་གྱི་སངས་རྒྱས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

47

གཞིའི་སྐབས།

ཀྱི་རང་བཞིན་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། ༧༣། ཞེས་དང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་(འདུས་བྱས་ཀྱི་)རིགས་མེད་པ་སྟེ་སྐྱེ་བ་དང་(འདུས་བྱས་ཀྱི་)རིགས་མེད་པས་ན་རྟག་པའོ། །རྟག་པའི་ཆོས་(དེ་བཞིན་ཉིད་)ནི་ཐམས་ཅད་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་སྟེ་ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་པ་བཞིན་ནོ། ༧༤། ཞེས་དང་། བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པར་ཡང་། གནས་གང་ན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་འདུག་པའི་གནས་དེ་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་(ཏེ་དབྱིངས་)ཀྱང་འདུག་གོ།སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་(ཏེ་དབྱིངས་)གནས་གང་ན་འདུག་པ་དེ་ན་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱང་འདུག་སྟེ། དེ་བས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་དང་མཚུངས་པ་ཞེས་བྱའོ། ༧༥། ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནམ་མཁའ་ལྟར་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར་བཞུགས་ཤིང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་དང་གནས་སུ་ཡང་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ། རྒྱུད་བླའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། གང་ཞིག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ནི་འགའ་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ན་མེད་དེ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་(ཁོངས་ན་མེད་པའི་)གཟུགས་(མི་སྲིད་པ་)བཞིན་ནོ། ༧༦། ཞེས་དང་། རྡོར་སྙིང་འགྲེལ་བར་ཡང་། ཇི་ལྟར་བུམ་པ་ཞིག་གྱུར་ཀྱང་། །ནམ་མཁའ་ལ་ནི་འཇིག་པ་མེད། །དེ་བཞིན་ལུས་ནི་ཞིག་གྱུར་ཀྱང་། །(དེ་ལ་ཁྱབ་པར་བཞུགས་པའི་རང་བྱུང་)ཡེ་ཤེས་ལ་ནི་འཇིག་པ་མེད། ༧༧། ཅེས་དང་།
དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་དུ་ཡང་། བུམ་པའི་ནང་དུ་ཆུ་ནི་ལེན་པར་བྱེད་པ་ན་(བུམ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

48

པ་འགྲོ་)ཡང་ནམ་མཁའ་འགྲོ་བ་མིན་པ་ཇི་ལྟ་བར། །མཁའ་ཁྱབ་(ཏུ་ནམ་ཡང་བཞུགས་པ་)མཁའ་ཡི་རྡོ་རྗེ་ཅན་(རྡོ་རྗེ་འཆང་)ནི་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་བྲལ་བ་(འི་ཡུལ་ཏེ་འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེད་གཟུང་འཛིན་དང་བྲལ་བའི་དབྱིངས་)ལུས་ཀྱི་དབུས་སུ་(བཞུགས་པ་ཡང་འགྲོ་འོང་མེད་པ་)དེ་བཞིན་ནོ། །༧༨ཞེས་དང་། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དུ་ཡང་། ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་རྟག་ཏུ་ཀུན་སོང་འདོད། །དེ་བཞིན་(དུ་ཆོས་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་)དེ་ཡང་རྟག་ཏུ་ཀུན་སོང་འདོད། །ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་གཟུགས་གྱུར་ཀུན་ཏུ་སོང་། །དེ་བཞིན་(དུ་ཆོས་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་)དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ཚོགས་ཀུན་(ལ་)སོང་། ༧༩། ཞེས་(ཕྱིར་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པ་དང་ཁྱད་པར་སེམས་ཅན་ལ་ཁྱབ་པར་བསྟན་པ་)དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་མདོར་ཡང་། ཞི་བའི་བློ་གྲོས་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། ནམ་མཁའ་ནི་གཟུགས་སུ་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ཞུགས་པའོ། །ཞི་བའི་བློ་གྲོས་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་(ཆོས་ཀྱི་)སྐུ་ཡང་། སེམས་ཅན་དུ་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ཞུགས་པའོ། །ཞི་བའི་བློ་གྲོས་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་ནང་དུ་ནི་གཟུགས་སུ་སྣང་པ་ཐམས་ཅད་འདུས་སོ། །ཞི་བའི་བློ་གྲོས་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་(ཆོས་)སྐུའི་ནང་དུ་ཡང་སེམས་ཅན་དུ་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་འདུས་སོ། ༨༠། ཞེས་དང་།
རྒྱུད་བླ་མར་ཡང་། ཇི་ལྟར་རྟོག་མེད་བདག་ཉིད་ཅན། །ནམ་མཁའ་ཀུན་ཏུ་རྗེས་སོང་ལྟར། །སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་(འོད་གསལ་)དྲི་མེད་དབྱིངས། །དེ་བཞིན་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཉིད། །དེ་སྤྱི

(ལ་ཁྱབ་པ་)འི་མཚན་ཉིད་(ཡིན་པས་)ཉེས་པ་(ཅན་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

49

གཞིའི་སྐབས།

སེམས་ཅན་)དང་། །ཡོན་ཏན་(ཅན་རྒྱལ་སྲས་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་)མཐར་ཐུག་(པ་སངས་རྒྱས་ལ་)ཁྱབ་(པར་རྟག་ཏུ་བཞུགས་)པ་སྟེ། །གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དམན་པ་དང་། །བར་མ་ (དང་)མཆོག་ལ་ནམ་མཁའ་(ཁྱབ་པར་ནམ་ཡང་ཡོདོ་པ་)བཞིན། ༨༡། ཞེས་དང་། ཇི་ལྟར་ (འདུས་མ་བྱས་)ནམ་མཁའ་ཀུན་(ཏུ་)རྗེས་སོང་བ། །ཕྲ་ཕྱིར་(དངོས་པོ་གང་ལ་ཡང་)ཉེ་བར་གོས་པ་མེད། །དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། །(འཁོར་འདས་ཀུན་གྱི་)གནས་ (སམ་གཞིར་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་)འདི་ཉེ་བར་གོས་པ་མེད(ཏེ་མ་འདྲེས་པར་བཞུགས་སོ)། །ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དུ། །ནམ་མཁའ་ལ་ནི་སྐྱེ་ཞིང་འཇིག །དེ་བཞིན་འདུས་མ་བྱས་(དོན་དམ་གྱི་)དབྱིངས་ལ། །(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)དབང་པོ་རྣམས་ནི་སྐྱེ་ཞིང་འཇིག༨༢། ཅེས་སོགས་དང་། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་(འོད་གསལ་ནི་)ནམ་མཁའ་ཡི། །ཁམས་ལྟར་རྒྱུ་མེད་རྐྱེན་མེད་དེ། །(འདུས་བྱས་གང་ཡང་)ཚོགས་པ་མེད་ཅིང་སྐྱེ་བ་དང་། །འཇིག་དང་གནས་པའང་ཡོད་མ་ཡིན། །སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་འགྱུར་མེད་དེ། །ཡང་དག་མིན་རྟོག་ལས་བྱུང་འདོད་ཆགས་སོགས། །གློ་བུར་དྲི་མས་(རང་བཞིན་འོད་གསལ་)དེ

(འི་ངོ་

བོ་)ོཉོན་མོངས་(པར་)མི་འགྱུར། ༨༣། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་ནམ་མཁའ་
དང་འདྲ་བར་གསུངས་ལ།

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

50

ཉ། ཡང་དེ་ཉིད་དོན་དམ་ཆོས་སྐུའི་གནས་སྐབས་གསུམ་
དུ་བཞུགས་ཚུལ།
༈ ཡང་དེ་ཉིད་དུ་(དྲི་མ་གློ་བུར་བས་)མ་དག་(པའི་གནས་སྐབས་དང་ལ་ལས་)མ་དག་ (ལ་ལས་)དག་པ(འི་གནས་སྐབས་)དང་། །ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་(གི་གནས་སྐབས་དང་གསུམ་ལ་)གོ་རིམ་བཞིན། །སེམས་ཅན་(པ་དང་)བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། ༨༤། ཞེས་ཆོས་སྐུའི་གནས་སྐབས་གསུམ་གསུངས་ཤིང་། དེའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་(ཏེ་དབྱིངས་)ཞེས་བྱ་བ་དང་། མ་དག་པ་དང་དག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱ་བའོ། །
ཇི་སྐད་དུ། ཤཱ་རིའི་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་སྦུབས་བྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པས་བཏུམས་པ་(དང་འདྲ་བར་བསྒྲིབས་པས་)འཁོར་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ཁྱེར་བ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པའི་འཁོར་བའི་འཁོར་བར་འཆི་བ་དང་སྐྱེ་བ་དག་ཏུ་འཁོར་བ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་(ཏེ་དབྱིངས་)ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཤཱ་རིའི་བུ་ཆོས་

ཀྱི་སྐུ་དེ་ཉིད་འཁོར་བའི་རྒྱུན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ལ་སྐྱོ་བར་གྱུར་པ། འདོད་པའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དོན་དུ་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཤཱ་རིའི་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

51

གཞིའི་སྐབས།

ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་སྦུབས་ཐམས་ཅད་ལས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བ་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ། དག་པ་རྣམ་པར་དག་པ་མཆོག་ཏུ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་གནས་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བལྟ་བར་བྱ་བའི་ས་ལ་བཞུགས་པ། ཤེས་བྱའི་ས་ཐམས་ཅད་ལ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐྱེས་བུའི་མཐུ་ཐོབ་པ་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་གི་སྟོབས་ཐོགས་པ་མེད་པ་ཐོབ་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ (ཐོབ་པ་)ཞེས་བརྗོད་དོ། ༨༥། ཞེས་དང་། ཤཱ་རིའི་བུ་དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་གྱི་
ཁམས་(ཏེ་དབྱིངས་)གཞན་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡང་གཞན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་(ཏེ་དབྱིངས་)ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐུ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཉིད་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་(འོདོ་གསལ་བ་ཉིད་)ཏེ། འདི་ནི་དོན་གྱིས་གཉིས་སུ་མེད་དེ། ཡི་གེ་ཙམ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ། ༨༦། ཞེས་དང་།

ཏ། ཡང་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་
གསུམ་དུ་བཞུགས་ཚུལ།
༈ འབུམ་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པར་ཡང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གཞུང་(མཆོག་ཁྱད་འཕགས་རྣམས་)ལས་འབྱུང་བས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རངབཞིན་ཅན་ཡིན་ནོ། །

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

52

དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ལ་ཡང་གནས་སྐབས་གསུམ་ཡོད་དེ། མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་དང་(དྲི་མ་ལ་ལས་)དག་པ་དང་(ལ་ལས་)མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་དང་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་གནས་སྐབས་སོ། །དེ་ལ་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་(ཐོབ་པ་)ནི་མེད་ཀྱི། སེམས་དཔ(ས་ཏྭ་ཞེས་པ་སེམས་ཅན་པ་)འི་གནས་སྐབས་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ལ་སེམས་དཔའ་(ས་ཏྭ་ཞེས་པ་སེམས་ཅན་པ་)ཞེས་བྱ་བའི་མིང་དུ་བརྗོད་དོ། (དྲི་མ་ལ་ལས)། དག་པ་དང་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ནི་(བྱང་སེམས་)འཕགས་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ (ཅི་རིགས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་)དང་། སེམས་དཔའི་གནས་སྐབས་(རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ལྷག་མའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་)ེགཉི་ག་ཡོདོ་པས་དག་པ་དང་མ་དག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་དུ་བརྗོད་དོ། །(ཤིན་ཏུ་)ཡོངས་སུ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་(ཐོབ་པ་)ཞེས་བྱ་བའི་མིང་དུ་བརྗོད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། རབ་འབྱོར་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་ཡང་དག་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་བླ་དྭགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། ༨༧། ཞེས་དང་།

ཡུམ་རྒྱས་པ་དང་ཉི་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་པ་དང་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་རྣམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ(གནོད་འཇོམས་མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་)ར་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

53

གཞིའི་སྐབས།

པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ལ་ཡང་གནས་སྐབས་གསུམ་སྟེ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ས་ལ་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལ་དག་པ་དང་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་ལ་དག་པའི་གནས་སྐབས་སོ། །དེ་ལ་མ་དག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ནི་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་(དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་)ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱོན་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །དག་པ་དང་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་དག་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་མ་དག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱོན་མེདེ་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །དག་པའི་གནས་སྐབས་ལ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡང་དག་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་བླ་དྭགས་སོ། ༨༨། ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ལ་ཆོས་སྐྱོན་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། ༨༩། ཞེས་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་(ཡུལ་གང་ནའང་)ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་དེ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་(ཡུལ་གང་ནའང་)ཡོད་དོ། ༩༠། ཞེས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སུ་སྐྱེ་བར་འདོད་པས། ཞེས་བྱ་བ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་(རང་བཞིན་པ་)ནི་འདིར་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་བྱ་སྟེ། ༩༡ཞེས་དང་། འཇིག་རྟེན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱིས་ཀླས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

54

སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ལ་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ལ་ཡང་མཐའ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོས་ཀླས་ཞེས་བྱའོ། ༩༢། ཞེས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པས། སེམས་ཅན་གྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། ༩༣། ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་སྡུད་པར་ཡང་། འདས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་(ཡིན་པ་དེ་)མ་བྱོན་ (པའི་)དེ་བཞིན་ཉིད(ཡིན་ལ)། །ད་ལྟར་(བའི་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་)དེ་བཞིན་ཉིད་གང་(ཡིན་པ་དེ་)དགྲ་བཅོམ་(པའི་)དེ་བཞིན་ཉིད(ཡིན་ཞིང)། །(དུས་གསུམ་གྱི་)ཆོས་ཀུན་(གྱི་)དེ་བཞིན་ཉིད་གང་(ཡིན་པ་དེ་)རྒྱལ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད(ཡིན་པས)། །ཆོས་(ཐམས་ཅད་)ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་ཐམས་ཅད་བྱེ་བྲག་(ཐ་དད་)མེད། ༩༤། ཅེས་དང་། འཇིག་རྟེན་ (པའི་)དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དགྲ་བཅོམ་(པའི་)དེ་བཞིན་ཉིད(དང)། །རང་རྒྱལ་(བའི་)དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རྒྱལ་སྲས་(ཀྱི་)དེ་བཞིན་ཉིད། (རྣམས)། གཅིག་པ་ཉིད་དེ་དངོས་ (པོ་ཀུན་དང་)བྲལ་(བའི་གཞི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཁོ་ནར་ངེས་ཀྱི་)གཞན་(དུ་འགྱུར་བ་)མིན་(པ་)དེ་བཞིན་ཉིད། (གང་ཡིན་པ་དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་དེ)། ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་(ཡིན་ལ་དེ་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་(མངོན་སུམ་དུ་)མཁྱེན། །མཁས་པ་(སངས་རྒྱས་གཟུགས་སྐུ་)འཇིག་རྟེན་(དུ་)གནས་སམ་མྱ་ངན་འདས་(ཏེ་གྲོངས་)ཀྱང་རུང་། །ཆོས་ཉིད་སྐྱོན་(གདོད་ནས་)མེད་(པ་)ཆོས་རྣམས་(ཀྱི་)སྟོང་པ་(འི་གཞི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)འདི་ (ནམ་ཡང་གང་ནའང་)གནས་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་དེ་བཞིན་ཉིད་(བདེ་གཤེགས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

55

གཞིའི་སྐབས།

སྙིང་པོ་)འདི་རྗེས་སུ་རྟོགས། །དེ་ཕྱིར་(དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་གསུམ་གྱིས་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ལ་)དེ་བཞིན་གཤེགས་ཞེས་སངས་རྒྱས་མཚན་གསོལ་(ཏེ་གཤེགས་པ་རྟོགས་པའི་དོན་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་)ཏོ། ༩༥། ཞེས་དང་། (དོན་དམ་གྱི་དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་ཤེར་ཕྱིན་)འདི་ནི་(དོན་དམ་གྱི་)ཆོས་(བགྲང་ཡས་ཀྱི་)གཏེར་(ཆེན་)མཆོག་དང་(དོན་དམ་གྱི་)ཆོས་(བགྲང་ཡས་ཀྱི་)མཛོད་དམ་པ་ཡིན། (ཞིང)། སངས་རྒྱས་(ཀྱི་)རིགས་(རང་བཞིན་པ་)ཡིན་ (ལ་)འགྲོ་བའི་བདེ་དང་སྐྱིད་པའི་མཛོད་(ཀྱང་ཡིན)། །འདས་དང་མ་བྱོན་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་རྣམས། །དེ་དག་(དོན་དམ་གྱི་དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་ཤེར་ཕྱིན་)འདི་ལས་འཁྲུངས་ཀྱང་ཆོས་དབྱིངས་(རང་རིག་ཤེར་ཕྱིན་དེ་)ཟད་(པར་)མི་འགྱུར། །ཤིང་དང་འབྲས་བུ་མེ་ཏོག་ནགས་ཚལ་ཇི་སྙེད་པ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ས་ལས་ཡང་དག་འབྱུང་ཞིང་འཐོན། །འོན་ཀྱང་ས་ལ་ཟད་པ་མེད་ཅིང་འཕེལ་བ་མེད། །ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་སྐྱོ་བ་མེད། །(དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)སངས་རྒྱས་(དང་དེའིེ་)ིསྲས་དང་ཉན་ཐོས་(དང་)རང་རྒྱལ་(དང་)ལྷ་རྣམས་དང་། །(མི་ལ་སོགས་པ་)འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་བདེ་སྐྱིད་ཆོས་རྣམས་ཇི་སྙེད་པ། །དེ་ཀུན་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་མཆོག་ལས་བྱུང་། །ཤེས་རབ་ནམ་ཡང་ཟད་པ་མེད་ཅིང་འཕེལ་བ་མེད། ༩༦། (ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་སྐྱོ་བ་མེད་)ཅེས་གནས་སྐབས་གསུམ་པོ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཆོས་སྐུ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཆོས་དབྱིངས་དེ་བཞིན་ཉིད་(རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྦྱོར་སངས་རྒྱས་མཉམ་སྦྱོར་དབུ་མ་ཆེན་པོ་)གང་ཡིན་པ་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

56

དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་(གང་ནའང་)ཡོད་པར་གསུངས་ལ། དེ་ཉིད་ཧེ་རུ་ཀ་བཞི་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པའི་ལྷ་དང་སྔགས་དང་རྒྱུད་དང་དཀྱིལ་འཁོར་(དང་ཕྱག་རྒྱ་དང་དངོས་གྲུབ་)ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་(མདོ་སྔགས་ཀྱི་)གསུང་རབ་ཟབ་མོ་འདི་དག་གི་དགོངས་པ་མི་འགལ་ཞིང་དོན་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱ་སྟེ། (དེ་ཡང་
རིགས་གསུམ་མགོན་པོ་དང་མ་ཕམ་པ་ལ་སོགས་པ་)དཔལ་ལྡན་ས་བཅུ་པ་རྣམས་ཀྱི་མན་ངག་མཆོག་ལ་བརྟེན་ནས་སོ། །འདི་དང་འདི་འདྲ་བ་དག་ལ་ཉེ་བར་དགོངས་ནས། མགོན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གིས་(གནས་ལུགས་ཟབ་མོའི་སྐབས་)འདིར་(དོན་)གཅིག་ལ་ཡང་(ཡོན་ཏན་གྱི་)དངོས་པོ་(སྟེ་ངོ་བོ་ཡོད་པ་)དང་(སྐྱོན་གྱི་)དངོས་པོ་མེད་པའི་(ཆ་ནས་སྨོས་པའི་)མིང་སྣ་ཚོགས་(མང་པོ་གསུངས་)ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་ཡང་མིང་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་མིང་(ཐ་དད་ལས་དོན་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ་དག་)གི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མི་བྱ་སྟེ། བླ་མ་དམ་པ(ས་བཅུ་པ་)འི་མན་ངག་གིས་(བསྲེགས་བཅད་བརྡར་བས་)གསེར་(བརྟག་པ་)བཞིན་དུ་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ཏེ་དོན་ལ་རྟོན་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་ལས་སོ་༩༧ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

57

གཞིའི་སྐབས།

ཐ། ཡང་དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་སྔགས་ཀྱི་
རིགས་དུ་མར་བཞུགས་ཚུལ།
༈ དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་རིགས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དབྱིངས་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པར་ཡང་། རྣམ་སྣང་(ནི་སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཞེ་སྡང་རིགས་མཆོག་དང་། །(དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་)ང་རྒྱལ་(ནི་)རིན་ཆེན་དབང་གི་རིགས(ཡིན་ལ)། །(དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་)འདོད་ཆགས་(ནི་)ཆོས་ཆེན་པོ(འོད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་)ཡི་རིགས(ཡིན་ཞིང་)། །(དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་)ཕྲག་དོག་(ནི་)དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་སྟེ། །མི་བསྐྱོད་(པ་ནི་དོན་དམ་གྱི་)གཏི་མུག་ (གི་)རིགས་ཆེན་པོ(ཡིན་ལ)། །(རིགས་ལྔའི་)རྒྱུད་འདི་(ལ་རྒྱས་འདེབས་པ་)རྒྱུ་ནི་བྱེད་པ་པོ། །(ཁ་)དེ་ཉིད་རྡོ་རྗེ་(ཀ་)སེམས་དཔའ་(ག་)སྟེ། །(ཆོས་ཀུན་ལ་ཁྱབ་ཀྱང་ཆོས་ཀུན་ལ་འབྲེལ་ནས་)རབ་ཏུ་མི་གནས་(པ་བདེ་གཤེགས)སྙིང་པོ་(རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་)ནི། །མི་བསྐྱོད་ (པའི་)རིགས་ལ་(ཡང་)ཡོད་ཕྱིར་རོ། ༩༨།
ཞེས་དོན་དམ་པའི་ཞེ་སྡང་དང་ང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔར་གསུངས་པ་དང་། །དཔལ་སཾཾ་བུ་ཊིར་ཡང་(རྣམ་པ་)སྣ་ཚོགས་སྒྱུ་མ་(ཆེན་མོ་)འི་ཕྱག་རྒྱ་(ཆེན་མོ་)འདི། །བརྡ་ཡིས་(དོན་དམ་གྱི་)མཁའ་འགྲོ་མ་ཞེས་བྱ། །འདི་ནི་ནམ་མཁར་(ཀུན་ཁྱབ་ཏུ་)འགྲོ་མ་ཞེས། །འདིར་ནི་(ཊེ་ཞེས་པའི་)ཁམས་ལས་རྣམ་པར་བཏགས(ཏེ)། །ནམ་མཁའ་ཀུན་ཏུ་(ཁྱབ་པར་)རྒྱུ་(བར་)གྲུབ་པས། །མཁའ་འགྲོ་མ་ཞེས་རབ་ཏུ་གྲགས། །ཀུན་ཏུ་(བཟང་མོ་དང་)སྣ་ཚོགས་(ཡུམ་དང་)ཕྱག་རྒྱ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

58

(ཆེན་མོ་)ོདང་། །ཀུན་ཏུ་(བཟང་པོ་དང་)སྣ་ཚོགས་(རྡོ་རྗེ་དང་འཁོར་ལོ་)ོསྡོམ་པ་སྟེ། །(དེ་རྣམས་ཉིད་)རྡོ་རྗེ་(་ཡང་ཡིན་ཞིང་)རྡོ་རྗེ་འཛིན་(པ་)ཉིད་དང་། །པད་མ་(དང་)པད་མ་འཛིན་(པ་དང་)དེ་བཞིན(དུ)། །ནོར་བུ་(དང་)ནོར་བུ་འཛིན་(པ་)ཉིད་ཀྱི། །རིགས་རྣམས་སུ་(དོན་དམ་གྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་)ནི་འདི་གྱུར་ཏོ། ༩༩། ཞེས་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་དོན་དམ་པའི་མཁའ་འགྲོ་མ་སྣ་ཚོགས་གཟུགས་ཅན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཉིད་རྡོ་རྗེ་དང་པདྨ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་སུ་གསུངས་ཏེ། འདི་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱི་རིགས་སོ། །མངོན་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱུད་བླ་མའི་བླ་མར་ཡང་། (དུ་མ་རོ་གཅིག་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་ལྷ་དང་སྔགས་དང་རྒྱུད་དང་དཀྱིལ་འཁོར་)སྣ་ཚོགས་དུ་མའི་རིགས་སུ་བཤད། །(དེ་རྣམས་)མདོར་བསྡུས་ན་ནི་(རིགས་)གསུམ་དང་ལྔ། །དྲུག་ཏུ་ཡང་ནི་རབ་ཏུ་གྲགས། །(དེ་རྣམས་ཉིད་རྡོ་རྗེའི་)རྣལ་འབྱོར་(དང་ཐབས་ཤེས་རབ་)སྦྱོར་བའི་བླ་མ་སྟེ། །(དོན་དམ་གྱི་)མཁའ་འགྲོ་མ་(དང་རིག་མ་དང་ཕྱག་རྒྱ་མ་དང་ཤེས་རབ་མ་ལ་)སོགས་ (པ་མིང་དང་རྣམ་པ་མང་པོས་མཁའ་ཁྱབ་)ཀུན་ཏུ་འཁོར། །(དོན་དམ་གྱི་)ཁམས་གསུམ་དག་ནི་མ་ལུས་པ། །(རང་བཞིན་གྱི་)རིགས་ལས་ཡང་དག་འབྱུང་བ་(རང་བྱུང་)ཡིན། །(དོན་དམ་གྱི་)སྐུ་ཀུན་(ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཀློང་དུ་)སོ་སོར་འབྱུང་བ་སྟེ། (དེ་ཐམས་ཅད་ཕྱི་ནས་ཀུན་རྫོབ་འདི་ལས་)གཞན་དུ་(གྱུར་པ་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པ་)ཐམས་ཅད་(པ་)མ་མོའིོི་རིགས(དང་མཁའ་འགྲོ་མའི་རིགས་ཏེ)། །(རང་བཞིན་འགྱུར་མེད་ཀྱི་དགའ་བ་བཞི་དང་བཅུ་དྲུག་འོད་གསལ་བ་ཡིན་པས་)དགའ་ཞིང་དགྱེས་པ་ཡིད་འོང་བ། །ཡིད་(གཞན་ཀུན་བཟང་)ལས་སྐྱེ་ཞིང་འབྱུང་བ་(འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དང་འབྱུང་བ་)ཡིན། ༡༠༠། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

59

གཞིའི་སྐབས།

གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་རིགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་(བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་འོད་གསལ་ཆོས་སྐུ་)ལས་བརྩམས་ཏེ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ལ། །དེ་བཞིན་དུ། དཔལ་རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་རིགས་དེ་ཉིད་རིགས་དྲུག་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་དོན་དམ་པའི་ལྷར་གསུངས་པ། དེ་ལྟར་རིགས་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཧེ་རུ་ཀ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་(དང་གཞིའི་སངས་རྒྱས་དང་གདོད་ནས་གྲོལ་བའི་སངས་རྒྱས་)ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པར་བྱའོ། །
(དོན་དམ་གྱི་ཧེ་རུ་ཀ་)འདིའི་ཞལ་བརྒྱའི་(ཁ་)མགོ་བོ་(བརྒྱ་)འི་ཕྲེང་བ་ནི་(དོན་དམ་)(ཀ་)རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡལ་ག་བརྒྱ་(རིགས་བརྒྱ་སྟེ་ཧ་ལཱ་ཧ་ལ་)ཡིན་ལ། (འཇིག་རྟེན་མེས་པོ་)(ག་)ཚངས་པའི་མགོ་བོ་བཅད་པ་(བདུད་རིགས་བརྒྱ་)རྣམས་(གདོད་ནས་བཅད་པ་ཉིད་)ཀྱིས་རྡོ་རྗེ་(སྟོང་ཆེན་དང་)ཐོད་པ་(བདེ་ཆེན་དག་གཅིག་པ་)ཅན་ཆེན་པོ་བཅོམ་ལྡན་འདས་སོ། །ཞེས་པའོ། །(འཁོར་ལོ་སྡོམ་པ་ཆུང་བ་)ཉིས་འགྱུར་གྱི་མཁའ་འགྲོ་མའི་དྲ་བ་སྡོམ་པ་(ཆེན་པོ་)ནི་རིགས་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་(ནམ་མཁའ་རླུང་མེ་ཆུ་ས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དྲུག་རྩེག་)ཅན་ནོ། །རྒྱུད་གཞན་དང་གཞན་དུ་ནི་རིགས་ལྔའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར(དོན་དམ་གྱི)། རིགས་ནི་(འཁོར་ལོ་སྡོམ་ཆེན་ལ་སོགས་སུ་)རྣམ་པ་དྲུག་བཤད་པ། །མདོར་བསྡུས་པས་ནི་(རྒྱུད་གཞན་དུ་)རྣམ་པ་ལྔ། །སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡིས། །ཕྱི་ནས་རྣམ་པ་གསུམ་ཉིད་(བཤད་པར་)འགྱུར། ༡༠༡། ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པའི་རིམ་པས། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)རིགས་དང་(སྟོང་གཞི་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

60

དོན་དམ་གྱི་)འབྱུང་བ་ལྔ་རྣམས་དང་། ༡༠༢། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཕུང་པོ་ལྔ་ཡི་རང་བཞིན་ཅན། །འདི་ཡི་(ལྷའི་)རིགས་(སུ་)བྱེད་(ཅིང་དུ་མར་)བགྲང་བྱེད་པ། (དེ་ལ)། རིགས་ཞེས་མངོན་པར་བརྗོད་པར་བྱ་༡༠༣ཞེས་པ་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)རིགས་དྲུག་དང་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)རིགས་ལྔ་དང་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)རིགས་གསུམ་གྱི་ངེས་པའོ། ༡༠༤། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ། དཔལ་ཟླ་གསང་ཐིག་ལེའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)རིགས་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱར་བསྟན་དང་། །མདོ་རུ་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་ལྔ། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ལུས་དང་ངག་(དང་)ཡིད་

སྦྱོར་བ་(རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་)ཡིས། །(རིགས་)གསུམ་དུ་ཡང་ནི་འགྱུར་བ་ཡིན། ༡༠༥། ཞེས་དང་།
དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཐིག་ལེའི་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)སྐུ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་(པ་འཇིགས་པ་ཀུན་ལས་)སྐྱབས་སྦྱིན(པ་ཡིན་ལ)། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)སེམས་ནི་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པར་དྲན། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཕུང་པོ་ལྔ་ལས་གྲུབ་པའི་སྐུ། །(རྒྱལ་བ་)རིགས་ལྔ་ཡིས་ནི་བདག་ཉིད་མཆོག །རིགས་ནི་དྲུག་པ་(རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་)ཐུགས་རྡོ་རྗེ། (སྟེ་དེ་ནི)། གྲངས་མེད་རིགས་(རྣམ་ཀུན་)ཀྱི་གཙོ་བོའོ། །འཁོར་ལོ(ོའི་རིགས་དང་)རིན་ཆེན་(རིགས་དང་)དེ་བཞིན་པད(མའི་རིགས་དང་)། །རལ་གྲི་(འི་རིགས་དང་)རྡོ་རྗེ་(འི་རིགས་ཏེ་)ལྔ་པའོ

(དེ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན)། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)གཟུགས་དང་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཚོར་བ་(དང་སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)འདུ་ཤེས་དང་། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)འདུ་བྱེད་(དང་སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)རྣམ་ཤེས་དེ་བཞིན་(ཡིན་)ནོ། །(སྟོང་གཞི་དོན་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

61

གཞིའི་སྐབས།

དམ་གྱི་)གཟུགས་ནི་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་(དུ་)གྲགས(ཏེ་དེ་ཉིད)། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)གཏི་མུག་རྡོ་རྗེ་(འི་ངོ་བོ་ཉིད་ཟེར་)རང་ངོ་བོ

(ཡིན་ནོ)། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཚོར་བ་དེ་
ནི་རིན་ཆེན་རྒྱལ(པོ་རིན་འབྱུང་སྟེ་དེ་ནི)། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ང་རྒྱལ་རྡོ་རྗེ་(འི་ངོ་བོ་ཉིད་ཟེར་)རང་ངོ་བོ

(ཡིན་ནོ)། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)འདུ་ཤེས་དེ་ནི་སྣང་མཐའ་ཡས(ཏེ་དོན་
དམ་ནི)། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཆགས་པའི་རྡོ་རྗེར་རབ་ཏུ་གྲགས། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)འདུ་བྱེད་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་སྟེ

(དེ་ཉིད)། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཕྲག་དོག་རྡོ་རྗེ་རུ་ནི་
བསྟན། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)རྣམ་པར་ཤེས་འདིར་མི་སྐྱོད་པ(སྟེ་དེ་ཉིད)། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཞེ་སྡང་རྡོ་རྗེ་(ཡིན་པར་)རབ་ཏུ་བསྒོམ། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ནམ་མཁའ་ (ནི་)རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔར་གྲགས། (ཏེ་དེ་ཐམས་ཅད)། རྣམ་པ་(འི་དངོས་པོ་)དང་བྲལ་(བའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་འགྱུར་མེད་ཡོངས་སུ་)གྲུབ་(པའི་)མངའ་བདག(གོ)། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)གཏི་མུག་(ནི་)མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་(བལྟ་ཟེར་)ཏེ

(གཏི་མུག་གཞན་ནམ་མཆོག་གོ)། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ང་རྒྱལ་(ནི་)མཉམ་པ་ཉིད་དུ་དྲན(དེ་ང་རྒྱལ་གཞན་ནམ་མཆོག་གོ)། །སོ་སོར་རྟོག་པ་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)འདོད་ཆགས་ཡིན(ཏེ་འདོད་ཆགས་གཞན་ནོ)། །བྱ་བ་གྲུབ་པ་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཕྲག་དོག་(ཆེ་ཟེར་)སྟེ

(ཕྲ་དོག་གཞན་ནོ)། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཞེ་སྡང་(ནི་)ཆོས་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་(པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་ཞེ་སྡང་གཞན་ནམ་མཆོག་གོ)། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)བདེ་ཆེན་གཅིག་པུ་ལས་ནི་འདིར། །(རིགས་ཀྱི་)བྱེ་བྲག་ལྔ་རུ་གྱུར་བར་(གདོད་ནས་ཀུན་ལ་)གནས། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)བདེ་བ་དཀར་པོ་བསྲུབས་པ་ལས། །ཞལ་བཟང་མོ་(སངས་རྒྱས་སྤྱན་མ་)ནི་སྲ་བ་(གཞན་)གང་། (ཡིན་པ)། དེ་ནི་རྣམ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

62

པར་སྣང་མཛད་(དུ་)ཤེས(ཏེ་དེ་ནི)། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)གཏི་མུག་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན(ཡིན་ནོ)། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)བདེ་བ་ནག་པོ་ཞུ་བའི་གཟུགས། །དེ་ནི་མི་བསྐྱོད་པ་རུ་དྲན། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)བདེ་བ་དམར་པོའི་འོད་ཀྱི་ཕྱིར(དེ་ནི་སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི)། །འོད་དཔག་མེད་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས(པའོ)། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)རླུང་གིས་ཁྱབ་ཕྱིར་བདེ་བ་སྔོ

(དངོས་ཟེར)། །(བསངས་སམ་ལྗང་ཁུ་ནི་)དོན་ཡོད་
གྲུབ་པ་དེ་རབ་བསྟན། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ང་རྒྱལ་ལས་ནི་འདིར་བདེ་སེར། །དེ་ནི་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་ཡིན། །(ཐ་མལ་པའི་)ནམ་མཁའ་(ཡིན་པ་)དང་བྲལ་(པའི་ནམ་མཁའ་གཞན་བདེ་ཆེན་ལྷུན་གྱིས་)གྲུབ་(པའི་)མགོན་པོ། །རྡོར་སེམས་རྒྱལ་བ་ཀུན་མངའ་བདག །སྤྱན་རིངས་(ཏེ་སྤྱན་ཡངས་མ་ཕྱག་རྒྱ་)བཟང་མོ་(ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པ་)དེ་ཕྱིར་(ཆོས་ཀྱི་)སྐུ། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ལྷ་མོ་རྣམ་པར་(ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་མེད་པ་)རབ་ཏུ་མཆོག་ (གམ་གཞན་ནམ་ཕ་རོལ་ལོ)། །འབད་པ་ཡིས་ནི་དེ་(ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པས་)མཆོད་ (པར་)བྱ། །ནམ་ཡང་སྨད་པར་མི་བྱའོ། ༡༠༦། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་དོན་དམ་པའི་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འཁོར་ལོ་དང་རིན་ཆེན་ལ་སོགས་པའི་རིགས་སུ་བསྟན་ཅིང་། དོན་དམ་པའི་གཏི་མུག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ལྔའི་རིགས་སུ་བསྟན་ལ། དོན་དམ་པའི་བདེ་བ་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ལ་སོགས་པའི་རིགས་སུ་བསྟན་ཏོ། །
འདིར་དོན་དམ་པའི་བདེ་བ་ཁ་དོག་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པར་གསུངས་པ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

63

གཞིའི་སྐབས།

ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཁ་དོག་ནི་མ་ཡིན་གྱི་ཁ་དོག་ཆེ་ཞིང་ལུས་བོང་ཆེ། ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཁ་དོག་སྟེ་ཁ་དོག་གཞན་འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་ཁ་དོག་(མན་ངག་ཁྱད་འཕགས་ཀྱིས་རྟོགས་བར་བྱ་བ་དག་)གོ།
དོན་དམ་པའི་ཁ་དོག་གི་རིགས་འདི་རྣམས་ལ་དགོངས་ནས། དཔལ་ཀྱེའི་རྡོ་རྗེར་ཡང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱིས་)བདེ་བ་ནག་ཅིང་བདེ་བ་སེར། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱིས་)བདེ་བ་དམར་པོ་བདེ་བ་དཀར། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱིས་)བདེ་བ་ལྗང་ཁུ་བདེ་བ་སྔོ། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱིས་)བདེ་བ་རྒྱུ་(བ་སེམས་ཅན་)དང་མི་རྒྱུ་(བ་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་)ཀུན(གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ནོ)། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱིས་)བདེ་བ་ཤེས་རབ་(ཨེ་ཡིག་)བདེ་བ་ཐབས། །(ཝཾཾ་ཡིག་སྟེ་དེ་དག་གང་དང་འདྲ་ན་)ཀུན་ཏུ་རུ་སྐྱེས་(དབང་པོ་གཉིས་སྦྱོར་གྱི་)བདེ་ (བ་)དེ་བཞིན(ནོ)། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)བདེ་བ་དངོས་(པོའི་རྣམ་པ་)དང་དངོས་མེད་ (ཀྱི་རྣམ་པའི་)བདེ

(བའམ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་པའི་གཞིའི་དངོས་པོ་སྟེ་ངོ་བོའི་བདེ་བའོ)། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱིས་)བདེ་བ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔར་བརྗོད། ༡༠༧། ཅེས་པ་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་(དབྱིབས་དང་)ཁ་དོག་(གི་རྣམ་པ་)ཐམས་ཅད་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པའི་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྡོ་རྗེའི་རིགས་ཀྱི་ལེའུ་དེ་ཉིད་འབྲས་བུ་ཡང་ཡིན་ནོ། །

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

64

ད། ཡང་དེ་ཉིད་གཞི་འབྲས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་མྱང་འདས་དང་
ཆོས་སྐུ་ལ་སོགས་པར་བཞུགས་ཚུལ།
༈ མྱང་འདས་ཆེན་པོར་ཡང་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱིས་)གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་གསུངས་པ་ཡོད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། མོའུ་འགལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཚིག་གི་ཐ་སྙད་དོ། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)རྐང་པའི་རྗེས་སོ། །མཐར་ཕྱིན་པའི་གནས་(ཏེ་ཡང་དག་མཐའ་ལ་རྣམ་པར་གནས་)སོ། །འཇིགས་པ་མེད་པའོ། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི)། སྟོན་པ་ཆེན་པོའོ། །(བྲལ་བའི་)འབྲས་བུ་ཆེན་པོའོ། །མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི)། བཟོད་པ་ཆེན་པོའོ། །ཐོགས་པ་མེདེ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཆེན་པོའོ། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཟིལ་དངར་གྱི་རོའོ། །(རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་)མཐོང་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། ༡༠༨། ཞེས་ཀུན་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་ཉིད་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་དང་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་སྟོན་པ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་བཞིན་དུ། གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོར་ཡང་། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ཉིད་རྒྱུ་དང་གནས་དང་འབྲས་བུ་དང་གཞི་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལ་སོགས་པར་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཛད་པ་སྣ་ཚོགས་མངོན་དུ་གྱུར་པའོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་(ཆོས་)སྐུ་འདི་ནི་(དྲི་མ་བྲལ་)རྒྱུ་དང་(རང་རིག་ཡེ་ཤེས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

65

གཞིའི་སྐབས།

ཀྱི་)སྤྱོད་ཡུལ་དང་(འགྱུར་མེད་བདེ་བའི་)གནས་དང་(དྲི་མ་བྲལ་བའི་)འབྲས་བུ་དང་། གཞི་(ཆོས་)ཉིད་ལ་བརྟེན་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་སྟེ། དོན་དེ་མངོན་པར་ཤེས་ན་(ཆོས་)སྐུ་དེ་ཉིད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའོ། །དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །(དེ་ཉིད་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་སྟེ་སྐུ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་། ས་(རྣམས་)ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་སེམས་མངོན་པར་འབྱུང་སྟེ་ (སངས་རྒྱས་ཀྱི་)ས་ལས་(ཕྱིར་)མི་ལྡོག་པའི་སེམས་ཀྱང་མངོན་དུ་འགྱུར་པ་དང་། (སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ལ་)སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དང་། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་མངོན་པར་འབྱུང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཚད་མེད་གྲངས་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མངོན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་(རང་བཞིན་འོད་གསལ་)དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཆེན་པོ་ཡང་མངོན་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་(རང་བཞིན་འོད་གསལ་)འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །
དེ་ལྟ་བས་ན་(གཟུགས་)སྐུ་གཉིས་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཡེ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་(འདུས་མ་བྱས་)འདི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་(མི་འགྱུར་བ་)ལ་བརྟེན་པས་རྟག་པ་ཞེས་བྱའོ། །(དག་པའི་)བདག་ཅེས་བྱའོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་པས་ན་(དོན་དམ་གྱི་)བདེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་པས་ན་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྟག་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

66

པར་བདེ་བ་དང་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་མངའ་བརྙེས་ཤིང་བཞུགས་པའོ་༡༠༩ཞེས་སོ། །

ན། ཡང་དེ་ཉིད་གཞི་འབྲས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་བཞུགས་ཚུལ།
༈ དེ་བཞིན་དུ། ལང་ཀར་གཤེགས་པར་ཡང་། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ (འགྱུར་མེད་)ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། མཚན་མ་དང་མིང་དང་དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་(ཅན་)རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་(གཞིར་གྱུར་པ་)དེ་བཞིན་ཉིད་(འོད་གསལ་བ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ཞིང་)འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ (ཀྱི་)རྟོགས་པ་ཐོབ་པས་འཕགས་པ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་(དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ཡིན་)ཏེ། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་(འགྱུར་མེད་)ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་པོ་(སྟེ་)ཐུགས་སོ། ༡༡༠། ཞེས་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་(པ་)དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དང་ཐུགས་ཡིན་པར་གསུངས་ལ་དེ་ཉིད་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ལྔ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་ལ་འདི་ཡང་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

པ། ཡང་དེ་ཉིད་དོན་དམ་ཆོས་སྐུ་དང་དེའི་ཡོན་ཏན་
ཀུན་འདུས་སུ་བཞུགས་ཚུལ།

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

67

གཞིའི་སྐབས།

༈ དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་འདི་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐུར་ཡང་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། འགྲིབ་པ་མེད་པ་དང་འཕེལ་བ་མེད་པ་(ཆོས་)ཉིད་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། ཤཱ་རིའི་བུ་དོན་དམ་པ་ནི་(སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་
ལས་)དད་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཤཱ་རིའི་བུ་དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་(ཏེ་དབྱིངས་)ཀྱི་ཚིག་བླ་དྭགས་སོ། །ཤཱ་རིའི་བུ་སེམས་
ཅན་གྱི་ཁམས་(ཏེ་དབྱིངས་)ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་ཚིག་བླ་དྭགས་སོ། །ཤཱ་རིའི་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་ཚིག་བླ་དྭགས་སོ། ༡༡༡། ཞེས་སོ། །གལ་ཏེ་(ཆོས་སྐུ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་བོན་ཙམ་ལ་དགོངས་པ་འམ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་ཙམ་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། (ཆོས་སྐུ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)དེ་ནི་ཚད་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། རྒྱུད་བླ་མར། རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་ཆོས་ཕྱིར། ༡༡༢། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་དེ་ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་(སྟོབས་སོགས་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་གཾཾ་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་)ནི་(མཐའ་)གཅིག་ཏུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ས་ལ་ཡང་(ཡོད་དེ་དེ་ལྟར་འཁོར་འདས་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་)རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པར་ཆོས་ཉིད་(རོ་གཅིག་པ་དེ་ཉིད་)སྔ་(མ་དྲི་བཅས་སེམས་ཅན་པ་དང་)ཕྱི་(མ་དྲི་མེད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་)ཁྱད་པར་མེད་པར་(ཁྱབ་པར་)ཡོད་པའི་ཕྱིར་གནས་འདི་བསམ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

68

གྱིས་མི་ཁྱབ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་གང་ལ་(གཤིས་ལུགས་གྱི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐའ་དག་རྗེས་སུ་མ་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་རིས་ན་འགའ་ཡང་མེད་དེ། འོན་ཀྱང་འདུ་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་པས་(བསྒྲིབས་ནས་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མི་མངོན་ནོ། །འདུ་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ་ལས་ནི་(གཤིས་ལུགས་ཀྱི་)ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཐོགས་པ་མེད་པ་(མངོན་དུ་གྱུར་པ་)རབ་ཏུ་འབྱུང་ངོ། །(སངས་རྒྱས་ཕལ་པོ་ཆེ་ལས་)ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཚད་དང་ལྡན་པའི་དར་ཡུག་ཆེན་པོ་གཅིག་ཡོད་པར་གྱུར་(པའི་དབང་དུ་བྱས་)ལ། དར་ཡུག་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ཡང་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བྲིས་པར་གྱུར་(པའི་དབང་དུ་བྱས་)ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ཁོར་ཡུག་ཆེན་པོའི་ཚད་དུ་ནི་ཁོར་ཡུག་ཆེན་པོ(བྲིས)། ས་ཆེན་པོའི་ཚད་དུ་ནི་ས་ཆེན་པོ(བྲིས)། སྟོང་གཉིས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཚད་དུ་ནི་སྟོང་གཉིས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས། སྟོང་གི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཚད་དུ་ནི་སྟོང་གི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས། གླིང་བཞི་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཚད་དུ་ནི་གླིང་བཞི་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ཚད་དུ་ན་ི�ིརྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ། འཛམ་བུའི་གླིང་གི་ཚད་དུ་ནི་འཛམ་བུའི་གླིང་། ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་གླིང་གི་ཚད་དུ་ནི་ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་གླིང་། ནུབ་ཀྱི་བ་ལང་སྤྱོད་ཀྱི་གླིང་གི་ཚད་དུ་ནི། ནུབ་ཀྱི་བ་ལང་སྤྱོད་ཀྱི་གླིང་། བྱང་གི་སྒྲ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

69

གཞིའི་སྐབས།

མི་སྙན་གྱི་གླིང་གི་ཚད་དུ་ནི་བྱང་གི་སྒྲ་མི་སྙན། རི་རབ་ཀྱི་ཚད་དུ་ནི་རི་རབ། ས་ལ་སྤྱོད་པའི་ལྷའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཚད་དུ་ནི་ས་ལ་སྤྱོད་པའི་ལྷའི་གཞལ་ཡས་ཁང་། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ལྷའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཚད་དུ་ནི་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ལྷའི་གཞལ་ཡས་ཁང་། གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་ལྷའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཚད་དུ་ནི་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་ལྷའི་གཞལ་ཡས་ཁང་བྲིས་(པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཡོན་ཏན་དང་རྣམ་པ་དུ་མའི་དཔེ་རྣམས་)སོ། །དར་ཡུག་ཆེན་པོ་དེ་ཡང་ཆུ་ཞེང་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཚད་ཙམ་དུ་གྱུར་(པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཆོས་ཉིད་རྒྱ་ཆེ་བའི་དཔེ་ཡིན་)ལ། དར་ཡུག་ཆེན་པོ་དེ་ཡང་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་རྡུལ་གཅིག་ཏུ་བཅུག་པར་གྱུར་ཏོ། (དེ་ནི་གློ་བུར་དྲི་མས་བསྒྲིབས་ནས་བཏུམས་པ་ལྟར་གྱུར་པའི་དཔེའོ)། ཇི་ལྟར་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་རྡུལ་གཅིག་ཏུ་དར་ཡུག་ཆེན་པོ་བཅུག་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་རྡུལ་མ་ལུས་པ་རྣམས་སུ་(སྟོང་གསུམ་)དེའི་ཚད་ཀྱི་དར་ཡུག་ཆེན་པོ་བཅུག་པར་གྱུར་ཏོ

(དེ་ནི་སེམ་ཅན་ཀུན་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཀུན་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་

དཔེའོ)། །དེ་ནས་མཁས་པ་མཛངས་པ། གསལ་བ་ཡིད་གཞུངས་པ་དེར་ཉེ་བར་
ཞུགས་པའི་དཔྱོད་པ་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་སྐྱེས་ཏེ། དེའི་མིག་ལྷ་ཡིར་(མིག་ཏུ་)གྱུར་ཅིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་འོད་གསལ་བར་གྱུར་པ་ཞིག་ལ། དེའི་ལྷའི་མིག་གིས་རྣམ་པར་བལྟས་ཏེ་འདི་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་དར་ཡུག་ཆེན་པོ་འདི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་རྡུལ་ཆུང་ངུ་འདི་ཉིད་ལ་གནས་ཏེ་སེམས་ཅན་འགའ་ལ་ཡང་ཉེ་བར་མཁོ་བར་མ་གྱུར་ཏོ། །

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

70

དེ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། ཀྱེ་མའོ་གང་བདག་གིས་བརྩོན་པ་ཆེན་པོའི་སྟོབས་དང་མཐུས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་རྡུལ་འདི་ཕྱེ་སྟེ། དར་ཡུག་ཆེན་པོ་འདི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེ་བར་འཚོ་བར་བྱའོ་སྙམ་པས། དེ་བརྩོན་པ་ཆེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་མཐུ་བསྐྱེད་དེ། རྡོ་རྗེ་ཕྲ་མོས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་རྡུལ་དེ་ཕྱེ་ནས་བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དར་ཡུག་ཆེན་པོ་དེ་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་ཉེ་བར་འཚོ་བར་བྱེད་ཅིང་། གཅིག་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལུས་པ་མེད་པ་མཐའ་དག་ལ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་བྱེད་དོ(དེ་ནི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དཔེའོ)། །ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དེ་བཞིན་དུ་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚད་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་འཚོ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མ་ཚང་བ་མེད་པར་རྗེས་སུ་ཞུགས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་དེ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་འདྲ་བར་ཚད་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་པས་བཅིངས་པའི་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་(རང་གཞན་ཀུན་ལ་བཞུགས་པ་)མི་ཤེས་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་ཤིང་ཉམས་སུ་མི་མྱོང་། མངོན་དུ་མི་བྱེད་དོ། །དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་(རྣམ་པ་དང་ཡོན་ཏན་མང་པོ་ཅན་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་)སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་པ་རྣམ་པར་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

71

གཞིའི་སྐབས།

གཟིགས་ནས་སློབ་དཔོན་གྱི་འདུ་ཤེས་སུ་གྱུར་ཏེ། ཀྱེ་མ་མ་ལ་སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་ཤེས་པ་དང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་(རང་གཞན་ཀུན་ལ་)རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་དག་(ཏུ་མཁྱེན་)སྟེ། གང་ཡང་ངས་སེམས་ཅན་འདི་དག་ལ་(རྡོ་རྗེ་ཕྲ་མོ་དང་འདྲ་བར་རྣམ་རྟོག་གིས་མི་ཕྱེད་པའི་)འཕགས་པའི་ལམ་ཉེ་བར་བསྟན་པས། འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བྱས་པའི་འཆིང་བ་མཐའ་དག་བསལ་བར་བྱ་སྟེ། ཇི་ལྟར་(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སངས་རྒྱས་)རང་ཉིད་(སྔར་སློབ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་)འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་པས་འདུ་ཤེས་ཀྱི་མདུད་པ་ཆེན་པོ་བསལ་ནས་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ་སོར་མངོན་པར་ཤེས་ཤིང་(སྐུ་གཉིས་ཐོབ་ནས་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་(གཞན་)དང་མཉམ་པ་ཉིད་རྗེས་སུ་ཐོབ་པ་(དེ་)བཞིན་དུ་(སེམས་ཅན་)དེ་དག་(ལ་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལམ་(རྡོ་རྗེ་དང་འདྲ་བ་)བསྟན་པས། འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བྱས་པའི་འཆིང་བ་ཐམས་ཅད་ཟློག་པར་བྱེད་དོ། །འདུ་ཤེས་ཀྱི་འཆིང་བ་ཐམས་ཅད་ལོག་པ་དག་ལ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚད་མེད་པ་དེ་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གི་ཉེ་བར་འཚོ་བར་འགྱུར་རོ། ༡༡༣། ཞེས་(གཤིས་ཀྱི་)གནས་ལུགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཆོས་སྐུའི་ཡོན་ཏན་དང་རྣམ་པ་ཚད་མེད་པ་དེ་རྣམས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཚང་བ་མེད་པར་བཞུགས་པར་གསུངས་ཤིང་། འཕགས་པ་དཔལ་ཕྲེང་གི་མདོར་ཡང་(དོན་དམ་ལས་གུད་དུ་)རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

72

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་ལས་འདས་པ་དང་ལྡན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུར་བསྟན་པ་སྟེ་བཅོམ་ལྡན་འདས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་འདི་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་སྦུབས་ལས་མ་གྲོལ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བགྱིའོ། ༡༡༤། ཞེས་ཆོས་སྐུ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཾཾ་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ལས་ཀྱང་འདས་པ་རྣམས་དང་རང་བཞིན་དབྱེར་མེད་དུ་གསུངས་ལ། མྱང་འདས་ཆེན་པོར་ཡང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་རང་བཞིན་གྱི་སངས་རྒྱས་དེ་ཉིད་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་)སྟོབས་དང་མི་འཇིགས་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཚད་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་སྐུའི་ཡོན་ཏན་ཚད་མེད་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གསུངས་ཏེ།
ཇི་སྐད་དུ། རིགས་ཀྱི་བུ་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་བཅུ་དང་མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་གསུམ་དང་། དཔའ་བར་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་)ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྣམ་གྲངས་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱད་ཁྲི་རྣམས་དང་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་)མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལྔ་ལ་སོགས་པ་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་)ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྣམ་གྲངས་སུམ་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་རྣམས་དང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་)རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སོགས་པ་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

73

གཞིའི་སྐབས།

གཞན་སྟོང་གི་)ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྣམ་གྲངས་བཞི་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་རྣམས་དང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་)ཐབས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཚད་མེད་མཐའ་ཡས་པ་རྙེད་དང་། དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་)ཆོས་(རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་གྲངས་མེད་ཐབས་མཁས་)ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་)སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ནི་དངོས་པོ་(སྟེ་ཆོས་)རྣམ་པ་བདུན་དང་ལྡན་ཏེ་(སྐད་ཅིག་ལས་འདས་པས་)རྟག་པ་དང་ (དེ་བཞིན་ཉིད་བདག་དག་པའི་)བདག་དང་(རང་བཞིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་)བདེ་བ་དང་(རང་བཞིན་གྱིས་)ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། ཡང་དག་པ་(འི་མཐའ་)དང་(དོན་དམ་དུ་)བདེན་པ་དང་ (ཡོད་པའི་)དགེ་བ་སྟེ་དེ་ནི་རྣམ་པར་ཕྱེ་ནས་ལན་བཏབ་པ་ཞེས་བྱའོ། ༡༡༥། ཞེས་དང་། རིགས་ཀྱི་བུ་དཔེར་ན་ཟླ་བ་ཚེས་(མ་ཐག་)པ་ནི་མི་མཐོང་མོད་ཀྱི་མེད་ཅེས་བྱར་མི་རུང་ངོ་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི)། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ་བུས་པ་མ་རབས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་མཐོང་མོད་ཀྱི་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་ཅེས་བྱར་མི་རུང་ངོ་། །རིགས་ཀྱི་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ།(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི) སྟོབས་བཅུ་དང་མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་གསུམ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་ཡོད་པ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་ཡོངས་སུ་བཅོམ་ན་གདོད་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །ལོག་སྲེད་ཅན་དག་ནི་ལོག་སྲེད་ཡོངས་སུ་བཅོམ་ན་གདོད་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

74

གཞན་སྟོང་གི་)སྟོབས་བཅུ་དང་མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་གསུམ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དོན་དེ་ལྟ་བས་ན་ངས་རྟག་ཏུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་)སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་དོ། ༡༡༦། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་དང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་(རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྤངས་རྟོགས་)རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་(རང་བཞིན་གཉུག་མའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་)ཡོད་པ་དང་(བཅོས་མ་གློ་བུར་པའི་སྐྱོན་རྣམས་)མེད་པའོ། །དེ་ལ་ཡོདོ་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་)མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་དང་སྟོབས་བཅུ་དང་མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་གསུམ་དང་། བྱམས་པ་ཆེན་པོ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སོགས་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཚད་མེད་པ་སྙེད་དང་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སོགས་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཚད་མེད་པ་སྙེད་དང་ཐབས་མཁས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཚད་མེད་པ་སྙེད་དང་། ཡེ་ཤེས་ལྔ་ལ་སོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཚད་མེད་པ་སྙེད་ནི་ཡོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །
དེ་ལ་མེད་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འདས་པའི་དགེ་བ་རྣམས་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མི་སྟོན་པ་དང་ལས་དང་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་ཏེ་བྱུང་བ་བཅུ་གཉིས་ནི་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། ༡༡༧། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་གང་ཞིག་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

75

གཞིའི་སྐབས།

གང་ན་མེད་པ་དེ་དེས་སྟོང་པ་དང་། དེ་ལ་ལྷག་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྟག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྤངས་(པ་དང་)རྟོགས་(པའི་ཁྱད་པར་)དང་མེད་དགག་(དང་)མ་ཡིན་དགག་གི་ཁྱད་པར་དང་མེད་ཙམ་དང་མེད་པའི་གཞིའི་ཁྱད་པར་དང་རྣམ་གཅོད་དང་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། སྟོང་ཞིང་དབེན་ལ་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་ཙམ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་གཞིའི་ཁྱད་པར་ལ་སོགས་པར་ཡང་དོན་ལ་གནས་པས་དོན་ལ་རྟོན་པའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་ཅིང་རྟོགས་དཀའ་ལ་ཕྲ་བའི་གནས་གལ་པོ་ཆེ་འདི་དག་ཚུལ་བཞིན་དུ་(ངེས་པར་)རྟོགས་དགོས་སོ། །
རྗེ་བཙུན་མ་ཕམ་པའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། (རང་བཞིན་)འོདོ་གསལ་(ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་གང་གིས་ཀྱང་)བྱས་(པ་)མིན་(ལ་དེ་དང་)དབྱེར་མེད་པར། །འཇུག་(པ་)ཅན་གཾཾ་གཱའི་ཀླུང་གི་ནི། །རྡུལ་ལས་འདས་པའི་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་)སངས་རྒྱས་ཀྱི། །ཆོས་རྣམས་ཀུན་དང་ལྡན་པ་ཉིད། ༡༡༨། ཅེས་པ་ལ་སོགས་པས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་རང་བཞིན་འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས་པའི་དབྱིངས་དེ་ཉིད་མི་འབྲལ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་གཾཾ་གཱའི་ཀླུང་གི་རྡུལ་སྙེད་ལས་འདས་པ་རྣམས་དབྱེར་མེད་དུ་ལྡན་པར་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ། འཕགས་པ་སོར་མོའི་ཕྲེང་བ་ལ་ཕན་པ་ཨུ་དུམ་ཝཱ་རའི་མེ་ཏོག་ལྟར་དཀོན་པའི་མདོར་ཡང་། ༡༡༩སྐྱེ་འགག་ལ་སོགས་པ་སྐྱོན་གྱི་ཆ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་མཚན་དཔེ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་མང་པོ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

76

ཅན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབྱིངས་སམ་དབྱིངས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་དེ་ཉིད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར་གསུངས་ཏེ།
ཇི་སྐད་དུ། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀུན་ཏུ་ནན་ཏན་ཏུ་བཙལ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་སྐྱེས་པ་མ་བརྙེས་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབྱིངས་མ་སྐྱེས་པ་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་མཐའ་ཡས་པས་བརྒྱན་པའི་དབྱིངས་ཡོད་དོ། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་ནན་ཏན་དུ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བཙལ་ཡང་དབྱིངས་བྱུང་བ་མ་བརྙེས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མ་བྱུང་བའི་དབྱིངས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབྱིངས་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་མཐའ་ཡས་པས་བརྒྱན་པའི་དབྱིངས་ཡོད་དོ། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་ནན་ཏན་ཏུ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བཙལ་ཡང་དབྱིངས་མི་རྟག་པ་མ་བརྙེས་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྟག་པའི་དབྱིངས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབྱིངས་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་མཐའ་ཡས་པས་བརྒྱན་པའི་དབྱིངས་ཡོད་དོ། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་ནན་ཏན་ཏུ་བཙལ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཐེར་ཟུག་མ་ཡིན་པ་མ་བརྙེས་ཏེ་སེམས་ཅན་(ཐམས་ཅད་)ལ་ཐེར་ཟུག་གི་དབྱིངས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབྱིངས་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་མཐའ་ཡས་པས་བརྒྱན་པའི་དབྱིངས་ཡོད་དོ། །
སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་ནན་ཏན་ཏུ་བཙལ་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་གཡུང་དྲུང་མ་ཡིན་པ་མ་བརྙེས་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

77

གཞིའི་སྐབས།

ཅད་ལ་གཡུང་དྲུང་གི་དབྱིངས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབྱིངས་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་མཐའ་ཡས་པས་བརྒྱན་པའི་དབྱིངས་ཡོད་དོ། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་ནན་ཏན་ཏུ་བཙལ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལ་ནད་མ་བརྙེས་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ནད་མེད་པའི་དབྱིངས་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་མཐའ་ཡས་པས་བརྒྱན་པའི་དབྱིངས་ཡོད་དོ། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་ནན་ཏན་ཏུ་བཙལ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལ་རྒ་ཤི་མ་བརྙེས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྒ་ཤི་མེད་པའི་དབྱིངས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབྱིངས་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་མཐའ་ཡས་པས་བརྒྱན་པའི་དབྱིངས་ཡོད་དོ། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་ནན་ཏན་ཏུ་བཙལ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་འཇིག་པ་མ་བརྙེས་ཏེ་མི་འཇིག་པའི་དབྱིངས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབྱིངས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་མཐའ་ཡས་པས་བརྒྱན་པའི་དབྱིངས་ཡོད་དོ། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་ནན་ཏན་ཏུ་བཙལ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་གཞིག་ཏུ་རུང་བ་མ་བརྙེས་ཏེ་མི་ཤིགས་པའི་དབྱིངས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབྱིངས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་མཐའ་ཡས་པས་བརྒྱན་པའི་དབྱིངས་ཡོད་དོ། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་ནན་ཏན་ཏུ་བཙལ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལ་དྲི་མ་མ་བརྙེས་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབྱིངས་མཚན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

78

དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་མཐའ་ཡས་པས་བརྒྱན་པའི་དབྱིངས་ཡོད་དེ་དཔེར་ན་ཆུ་དང་འབྲུ་མར་བསྲེས་པ་(ཐ་དད་དུ་)མི་དམིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་བྱེ་བས་གཡོགས་མོད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབྱིངས་འདྲེས་པར་གྱུར་པའི་གནས་མེད་དོ། །དབྱིངས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་བྱེ་བའི་ནང་ན་འདུག་མོད་ཀྱི། བུམ་པའི་ནང་ན་མར་མེ་འདུག་པ་བཞིན་དུ། བུམ་པ་བཅག་ན་མར་མེ་རབ་ཏུ་འབར་ཞིང་མཛེས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ནི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སོ། ༡༢༠། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཏེ། འདིར་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་རྣམས་ལ་ཡང་བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་ན་ཐུབ་པའི་བཀའ་ལ་མི་རྨོངས་པར་འགྱུར་རོ། །
དེ་ཡང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཚང་བར་གསུངས་པའི་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་རྣམས་ནི་དོན་དམ་ཆོས་སྐུའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་གྱི། ཀུན་རྫོབ་གཟུགས་སྐུ་ཡི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་མཚན་འཆང་བ། ༡༢༡། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་སྡེ་ཟབ་མོ་རྣམས་སུ་(ངེས་དོན་)མཐར་ཐུག་གི་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་བླ་མ་དམ་པའི་མན་ངག་(ཁྱད་འཕགས་བསྒོམས་པ་)ལས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་རྟོག་གེའི་སྤྱོད་ཡུལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། (རྒྱུད་བླའི་འགྲེལ་བར་)དེ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

79

གཞིའི་སྐབས།

ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་(འི་ཐབས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱན་བཞི་སྣང་བ་བརྒྱད་སྙིང་རྗེ་བཅུ་དྲུག་ཕྲིན་ལས་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཏེ་)རྣམ་པ་དྲུག་ཅུ་(གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པའི་མདོར་)བསྟན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབྱིངས་(ཡོན་ཏན་མང་པོ་ཅན་)གསལ་བར་མཛད་དེ་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱ་བའི་དོན་ཡོན་ཏན་(མང་པོ་)དང་ལྡན་པ་དེ་ཡོད་ན་དེ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་འཐད་(ཀྱི་དེ་མེད་ན་དེ་སྟོན་པ་མི་འཐད་)པའི་ཕྱིར་རོ། ༡༢༢། ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྦྱོང་བྱེད་གཉེན་པོ་གསུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྦྱང་གཞི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཡོན་ཏན་མང་པོ་ཅན་གསུངས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དངོས་སུ་མི་སྟོན་ཡང་། སྦྱོང་བྱེད་གཉེན་པོ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་། སྦྱང་གཞི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དོན་གྱིས་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཉེ་བར་དགོངས་སོ། །དེ་ལྟ་བས་ན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཡོད་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་ཡང་དོན་དམ་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཡོད་ཅིང་། དེ་རྣམས་ཀྱང་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་འབྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་གཾཾ་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ལས་འདས་པ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་ལ་མཁས་པར་བྱའོ།(དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་བློར་ཤོང་ཙམ་བྱུང་ཡང་དེ་ལ་ཆོས་སྐུའི་ཡོན་ཏན་ཚང་པ་བློར་མི་ཤོང་ན་ལུང་གསལ་པོ་དེ་རྣམས་དང་འགལ་ཞིང་འཆད་འགྱུར་མང་པོ་དང་ཡང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ)།

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

80

ཕ། དོན་དེ་ལྟར་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱང་
བཞེད་པར་བསྟན་པ།
༈ གལ་ཏེ་གཞན་དག་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ངེས་དོན་དུ་འདོད་ཀྱང་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་མི་འདོད་དོ་ཞེ་ན། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ནི་བཞེད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་བསྟོད་པར། གང་ཞིག་ཀུན་ཏུ་མ་ཤེས་ན། །སྲིད་པ་གསུམ་དུ་རྣམ་འཁོར་བ། །སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ངེས་གནས་
པ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་(དོན་དམ་གཞན་སྟོང་)ལ་ཕྱག་འཚལ་འདུད། །གང་ཞིག་(གློ་བུར་དྲི་མས་བསྒྲིབས་ན་)འཁོར་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པ། །དེ་ཉིད་སྦྱང་བ་བྱས་པ་ལས། །དག་པ་(གཉིས་ལྡན་)དེ་ཉིད་མྱ་ངན་འདས(པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ)། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་(ཐོབ་པ་)ཡང་དེ་ཉིད་དོ། །ཇི་ལྟར་འོ་མ་དང་འདྲེས་པས། །མར་གྱི་སྙིང་པོ་མི་སྣང་བ། །དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་དང་འདྲེས་པས། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱང་མི་མཐོང་ངོ་། །ཇི་ལྟར་འོ་མ་རྣམ་སྦྱངས་པས། །མར་གྱི་སྙིང་པོ་དྲི་མེད་འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་རྣམ་སྦྱངས་པས། །ཆོས་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་དྲི་མེད་(མངོན་དུ་)འགྱུར། །ཇི་ལྟར་མར་མེ་བུམ་ནང་གནས། །ཅུང་ཞིག་སྣང་བར་མི་འགྱུར་བ། །དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་བུམ་ནང་གནས། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱང་མི་མཐོང་ང་ོ�ོ། །ཕྱོགས་ནི་གང་དང་གང་དག་ནས། །བུམ་པ་བུ་ག་བཏོད་གྱུར་པ། །དེ་དང་དེ་ཡི་ཕྱོགས་ཉིད་ནས། །འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་འབྱུང་བར་འགྱུར། །གང་ཚེ་ཏིང་འཛིན་རྡོ་རྗེ་ཡིས། །(རྣམ་རྟོག་གི་)བུམ་པ་དེ་ནི་བཅག་གྱུར་ན། །དེ་ཚེ་(འོད་གསལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་)དེ་ནི་ནམ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

81

གཞིའི་སྐབས།

མཁའ་ཡི། །མཐར་ཐུག་བར་དུ་སྣང་བར་བྱེད། །(དེ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་ལ་སྣང་བ་)ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་(ནམ་ཡང་)སྐྱེ་མ་ཡིན། །ནམ་ཡང་འགག་པར་འགྱུར་བ་མེད། །དུས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་ཉོན་མོངས་མེད། །ཐོག་མ་བར་མཐའ་དྲི་མ་བྲལ། །(ཏེ་འགོག་བདེན་རང་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་)ཇི་ལྟར་རིན་ཆེན་བཻཻ་ཌཱུརྱ། །དུས་རྣམས༡༢༣་ཀུན་ཏུ་འོད་གསལ་ཡང་། །(ས་)རྡོ་ཡི་ནང་ནི་གནས་གྱུར་ན། །དེ་ཡི་འོད་ནི་གསལ་མ་ཡིན། །དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བསྒྲིབས་པའི། །(འོད་གསལ་)ཆོས་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་དྲི་(མ་རང་བཞིན་གྱིས་)མེད་པའང་། །འཁོར་བར་འོད་ནི་གསལ་མ་ཡིན། །(ཏེ་བསྒྲིབས་ཀྱི་བར་ལ་མི་མཐོང་)མྱ་ངན་འདས་ན་(གདོད་ནས་རྟག་ཏུ་བཞུགས་པའི་)འོད་གསལ་ (དེ་མངོན་དུ་)འགྱུར། ༡༢༤། ཞེས་དང་། དྲི་མེད་ཉི་མ་ཟླ་བ་ཡང་། །སྤྲིན་དང་ཁུག་རྣ་དུ་བ་དང་། །སྒྲ་གཅན་གདོང་དང་རྡུལ་ལ་སོགས། །སྒྲིབ་པ་ལྔ་ཡིས་བསྒྲིབས་པར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡི་སེམས། །འདོད་དང་གནོདོ་སེམས་ལེ་ལོ་དང་། །རྒོད་པ་དང་ནི་ཐེ་ཚོམ་སྟེ། །སྒྲིབ་པ་ལྔ་ཡིས་བསྒྲིབས་པར་གྱུར། །ཇི་ལྟར་མེ་ཡིས་དག་པ(རྡོ་དྲེག་སྐུད་པ་)འི་གོས། །སྣ་ཚོགས་དྲི་མས་དྲི་མ་ཅན(དུ་གྱུར་པ)། །ཇི་ལྟར་མེ་ཡི་ནང་བཅུག་ན། །དྲི་མ་ཚིག་(པར་)འགྱུར་(གྱི་)གོས་(ཚིག་པ་)མིན་ (པ་)ལྟར། །དེ་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡི་སེམས། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་དྲི་མ་ཅན(དུ་གྱུར་ན་ལམ་གྱི)། །ཡེ་ཤེས་མེ་ཡིས་དྲི་མ་སྲེག །དེ་ཉིད་འོད་གསལ་(སྲེག་པ་)མ་ཡིན་ནོ། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་སྟོན་པའི་མདོ། །རྒྱལ་བས་ཇི་སྙེད་གསུངས་པ་གང་། །དེ་དག་(གི་དོན་བསྒོམས་པ་)ཀུན་གྱིས་ཉོན་མོངས་ལྡོག །ཁམས་(ཞེས་པ་དབྱིངས་རང་བཞིན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

82

འོད་གསལ་)དེ་ཉམས་པར་བྱེད་མ་ཡིན། །ས་ཡི་དཀྱིལ་ན་ཡོད་པའི་ཆུ། །དྲི་མ་མེད་པར་གནས་པ་ལྟར། །ཉོན་མོངས་ནང་ན་(དོན་དམ་གྱི་དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་རང་བྱུང་)ཡེ་ཤེས་ཀྱང་། །དེ་བཞིན་དྲི་མ་(གདོད་ནས་)མེདེ་པར་གནས། ༡༢༥ཞེས་དང་། ཇི་ལྟར་སྦྲུམ་མའི་ལྟོ་ན་བུ། །ཡོད་ཀྱང་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པ། །དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གཡོགས་པའི། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱང་མཐོང་མ་ཡིན། ༡༢༦། ཞེས་དང་། ཇི་ལྟར་སོ་ཀའི་དུས་སུ་ཆུ། །དྲོ་འོ་ཞེས་ནི་རྗོད་པར་བྱེད། །དེ་ཉིད་གྲང་བའི་དུས་སུ་ནི། །གྲང་ངོ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཉོན་མོངས་དྲ་བས་གཡོགས་པ(འི་ཆོས་དབྱིངས)ལ། །སེམས་ཅན་ཞེས་ནི་བརྗོདོ་པ་སྟེ། །(ཆོས་དབྱིངས་)དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་(གློ་བུར་པ་དང་)བྲལ་གྱུར་ན། །སངས་རྒྱས་(ཐོབ་པ་)ཞེས་ནི་རྗོདོ་པར་བྱེདེ། ༡༢༧། ཅེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བའི་སེམས་དང་། རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་དོན་གཅིག་པའི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དཔེ་དུ་མའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་གནས་སུ་ཡང་སློབ་དཔོན་(འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་)འདིས་གསུངས་པ་ (རང་བཞིན་འོད་གསལ་)འདི་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་སྟེ། (དེ་རྣམ་ཤེས་ལ་)སྣང་བ་མེད་ཅིང་ (དེ་ལའང་ཁམས་གསུམ་གྱི་དངོས་པོའི་སྣང་བ་མེད་ལ་)མཚན་མ་མེད(པའི་གཞི)། །དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་གྱི་གནས། ༡༢༨། ཞེས་དང་། འདིའི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་གསུངས་པ། (རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རྣམ་ཤེས་དང་ནི་(རང་བཞིན་)འོད་གསལ་དང་། །(རང་བཞིན་གྱིས་)མྱ་ངན་(ལས་)འདས་(པ་)དང་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

83

གཞིའི་སྐབས།

(ཆོས་)ཀུན་(གྱིས་)སྟོང་(པའི་གཞི་)དང་། །ཆོས་ཀྱི་སྐུར་ཡང་བཤད་པ་ཡིན། ༡༢༩། ཞེས་(འཕགས་པས་གསུངས་པ་)སློབ་དཔོན་བྷ་བྱ་(ལེགས་ལྡན་བྱེད་པ་)ཡིས་དབུ་མ་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མར་དྲངས་སོ། །སྐབས་འདིའི་རྣམ་ཤེས་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་རྣམ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པ་(དང་ཁམས་གསུམ་དང་དུས་གསུམ་ལས་འདས་པའི་རྣམ་ཤེས་)ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། འོད་གསལ་ཆོས་སྐུའི་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕགས་པ་ལྷའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་(བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དཔེ་ངེས་དོན་དུ་)བཞེད་དེ།སྤྱོད་བསྡུས་སྒྲོན་མར། (སྟོང་གཞི་)དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་ལུས་མེད་ (ལུས་ཏེ་ལུས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་)པ་(འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེད་ཡིན་པས་)དཔེ་མེད་པ་(འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་)རྩོམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ། སོ་སོ་རང་གི་རིག་པ་(ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་)སྟེ། དེ་བས་ན་བླ་མའི་ཁ་ནས་བསྟན་པ་(འི་དོན་བསྒོམས་པ་)མེད་པར་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །༡༣༠ཇི་སྐད་དུ་གསུངས་པའི་ཚིག་ལས་ཀྱང་། ཇི་ལྟར་མར་མེ་བུམ་ནང་གནས། །ཕྱི་རོལ་དུ་ནི་སྣང་མི་འགྱུར། །བུམ་པ་དེ་ཉིད་བཅག་གྱུར་ན། །དེ་འོག་མར་མེའི་འོད་སྣང་འགྱུར། །དེ་བཞིན་བུམ་པ་(དང་འདྲ་བ་)རང་ལུས་(ཕུང་པོ་ལྔ་རྣམས་)ཉིད(ཡིན་ལ)། །དེ་(ཁོ་ན་)ཉིད་(དོན་དམ་ནི་)མར་མེ་ལྟ་བུ་ཉིད(ཡིན་པས)། །བླ་མའི་ཁ་ཡིས་(ཏེ་ཞལ་གྱི་གདམས་པ་བསྒོམས་པས་)ལེགས་བཅག་ན། །སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་(གདོད་ནས་བཞུགས་པ་དེ་)གསལ་བར་(མངོན་དུ་)འགྱུར། །ནམ་མཁའ་ (གཞན་སྟོང་ཆེན་)ལས་ནི་(བདེ་ཆེན་གྱི་)ནམ་མཁའ་འབྱུང་(བ)། །(དོན་དམ་གྱི་)ནམ་མཁས་༡༣༡ནམ་མཁའ་མཐོང་གྱུར་པའི

(དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་པ)། །དེ་ཉིད་(ནི་)བླ་མའི་ཁ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

84

ཉིད་ལས། །སྦྱོར་བ་(སྟེ་རྡོ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་)ལེགས་པར་སྟོན་(ཅིང་དེ་བསྒོམས་པས་མཐོང་)པ་ཡིན། ༡༣༢། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །གལ་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ངེས་དོན་ཡིན་པ་བཀག་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། གསང་འདུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་སྒྲོན་གསལ་དུ་ནི་གསལ་པར་བསྟན་ཏེ།
ཇི་སྐད་དུ། ཡི་གེ་ༀ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་(ཅན་)སྟེ་དེས་རྣལ་འབྱོར་པའི་མི་ཕྱེད་པའི་ལུས་བསྐྱེདེ་པས་ན། རྡོ་རྗེའི་སྐུ་ནི་ཐོབ་བྱེདེ་པའོ། ༡༣༣། ཞེས་དང་། རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་གནས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་(ཅན་)ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དབུ་མ་ལ་འཇུག་པར་ཡང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་བྱུང་བའམ། །མ་བྱུང་ཡང་རུང་དངོས་སུ་ན། །དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་(ཆོས་ཉིད་)སྟོང་པ་ཉིད(ནི)། །གཞན་གྱི་དངོས་པོར་རབ་ཏུ་བསྒྲགས(དེ་ནི)། །ཡང་དག་མཐའ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད(ཡིན་ཏེ)། །དེ་(ནི་ཀུན་རྫོབ་འདི་ལས་)གཞན་(གྱི་)དངོས་པོ(སྟེ་ངོ་བོ་དོན་དམ་པ་)འི་སྟོང་ཉིད་དོ། ༡༣༤། (ཀུན་རྫོབ་འདི་ལས་)གཞན་གྱི་དངོས་པོ་(སྟེ་ངོ་བོ་)ནི་(ཕ་རོལ་ལམ་)མཆོག་ཏུ་བྱུང་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ། །དེའི་མཆོག་ཏུ་བྱུང་བ་(དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་)ཉིད་ནི་རྟག་ཏུ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་ཡང་བྱུང་བས་ནང་འགལ་གསུང་པ་ཡིན་ནམ་ཅི་ཞེས་དཔྱད་པར་རིགས་ཏེ། སྔར་མཚན་ཉིད་པའི་དུས་ན་(མུ་སྟེགས་པས་བརྟགས་པའི་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

85

གཞིའི་སྐབས།

བདག་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་འདྲ་སྙམ་པ་)དེ་འདྲའི་ཐུགས་རྟོག་སྐྱེས་ཀྱང་ཕྱིས་གསང་སྔགས་ཟབ་མོ་ལ་ཞུགས་པས་ཐུགས་སྐྱེད་ཐོན་ནས་གྲུབ་མཐའ་འགྱུར་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་དུ་ཡང་སེམས་སོ། །

༣ ལུང་ལ་མི་མཁས་པས་བརྟགས་པའི་ལྟ་ངན་
སྤངས་པར་གདམས་པ་བཅུ་གཅིག
(༡) དགོས་པ་བསྟན་པས་དྲང་དོན་དུ་འཁྲུལ་བའི་སྡིག་ལྟ་སྤངས་པ་ལ་གཉིས། ༡ རྒྱུད་བླ་མར་དགོས་པ་བསྟན་པས་དྲང་དོན་དུ་འཁྲུལ་བའི་སྡིག་ལྟ་སྤང་པ། ༈ གལ་ཏེ་རྒྱུད་བླ་མར། སྤྲིན་དང་རྨི་ལམ་སྒྱུ་བཞིན་(འཁོར་ལོ་བར་བ་)དེ་དང་དེར། །ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རྣམ་ཀུན་སྟོང་པ་ཞེས། །གསུངས་ནས་ཡང་(འཁོར་ལོ་ཐ་མ་)འདིར་རྒྱལ་(བ་)རྣམས་སེམས་ཅན་ལ། །སངས་རྒྱས་སྙིང་པོ་ཡོད་ཅེས་ཅི་སྟེ་གསུང་(སྙམ་ན)། །
སེམས་ཞུམ་སེམས་ཅན་དམན་ལ་བརྙས་པ་དང་། །ཡང་དག་མིན་འཛིན་ཡང་དག་ཆོས་ལ་སྐུར། །བདག་ཆགས་ལྷག་པའི་སྐྱོན་ལྔ་གང་དག་ལ། །ཡོད་པ་དེ་དག་དེ་སྤང་དོན་དུ་གསུངས། ༡༣༥། ཞེས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དྲང་དོན་དུ་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་དེ་ལ་དྲང་དོན་དུ་སྟོན་པའི་ཚིག་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་སྤང་དོན་དུ་གསུངས། །ཞེས་པ་འདིས་དྲང་དོན་དུ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དགོས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ཉིད་ཀྱི་སྔ་འགྲེལ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

86

དུ་(གཤིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་)ཁམས་(ཏེ་དབྱིངས་)འདི་བལྟ་བར་དཀའ་བ་དེས་ན་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་བརྩམས་ཏེ་བསྟན་པ་འདིས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེ་ན། (གཤིས་ལ་གནས་པ་གསལ་བར་)བསྟན་པའི་དགོས་པ་བསྡུས་པ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ཏེ། གཅིག་གིས་དྲིས་ལ། གཉིས་པས་ནི་ལན་བསྟན་པའོ། ༡༣༦། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དགོས་པ་བསྟན་པས་དྲང་དོན་དུ་འགྱུར་ན་ནི། (དགོས་པ་བསྟན་པའི་)ངེས་དོན་རྣམས་ལ་ཡང་(དྲང་དོན་གྱིས་ཁྱབ་པར་)ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དགོས་པ་དེ་དག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། ཡང་དག་མཐའ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་(ཀྱིས་)དབེན་པ་སྟེ

(དེས་ན་གཞན་སྟོང་ངོ)། །ཉོན་མོངས་ལས་དང་རྣམ་སྨིན་
དོན། །སྤྲིན་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་(རང་སྟོང་དུ་)བརྗོད(དེ)། །ཉོན་མོངས་(ནི་)སྤྲིན་འདྲ་བྱ་བ་ཡི། །ལས་ནི་རྨི་ལམ་ལོངས་སྤྱོད་བཞིན། །ཉོན་མོངས་ལས་ཀྱི་(འབྲས་བུ་)རྣམ་པར་སྨིན(པ)། །ཕུང་པོ་(རྣམས་ནི་)སྒྱུ་མ་(སྣ་ཚོགས་)སྤྲུལ་པ་བཞིན(དུ་དོན་ལ་མེད་ཅིང་སྟོང་ངོ་ཞེས)། །སྔར་ནི་དེ་ལྟར་རྣམ་གཞག་ནས། །སླར་ཡང་བླ་མའི་རྒྱུད་ (དམ་ཕྱི་མའི་གཞུང་)འདིར་ནི། །ཉེས་པ་ལྔ་དག་སྤང་བྱའི་ཕྱིར། །(གཤིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་ཆོས་རྣམས་མེད་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་)ཁམས་(ཏེ་དབྱིངས་ཡང་དག་མཐའ་ནི་)ཡོད་ཉིད་ཅེས་ (གསལ་བར་)བསྟན་པ་ཡིན། ༡༣༧། (དེ་མ་བསྟན་ན་ཉེས་པ་ལྔ་མི་སྤོང་ཞིང་བསྟན་ན་སྤོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་)འདི་ལྟར་(བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)དེ་ནི་མ་ཐོས་པས། །(བདག་ཉིད་ཀྱིས་)བདག་ (རང་)ལ་བརྙས་པའི་ཉེས་པ་ཡིས། །སེམས་ནི་ཞུམ་པ་འགའ་ཞིག་ལ། །བྱང་ཆུབ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

87

གཞིའི་སྐབས།

སེམས་ནི་སྐྱེ་མི་འགྱུར། །གང་(འགའ་ཞིག་)ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྐྱེས་པས། །བདག་ནི་མཆོག་ཅེས་རློམ་པ་ན། །བྱང་ཆུབ་སེམས་མ་སྐྱེས་པ་ལ། །དམན་པའི་འདུ་ཤེས་རབ་ཏུ་འཇུག(ཅིང་བརྙས་པར་འགྱུར)། དེ་ལྟར་སེམས་དཔའ་དེ་ལ་ནི། །(དོན་བཞིན་རྟོགས་པའི་)ཡང་དག་ཤེས་པ་མི་སྐྱེ་བ། །དེས་ན་ཡང་དག་མིན་(པ་ཆོས་རྣམས་རང་སྟོང་ལ་དོན་དམ་དུ་)འཛིན་ཅིང་། །ཡང་དག་(པའི་)དོན་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་)ནི་རིག་མི་འགྱུར། །བཅོས་མ་གློ་བུར་བ་ཉིད་ཕྱིར། །སེམས་ཅན་(གྱི་)སྐྱོན་(དུ་གྱུར་བའི་ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་)དེ་ཡང་དག་མིན། །ཡང་དག་(མཐའ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་)ཉེས་(པ་)དེ་ (རྣམས་ཀྱི་)བདག་(ཉིད་དུ་)མེད་པ་(དང་)། །(རང་བཞིན་གཉུག་མའི་)ཡོན་ཏན་(བགྲང་ཡས་ཚང་ཞིང་)རང་བཞིན་(གྱིས་གདོད་ནས་)དག་པ་(འོད་གསལ་བ་)ཡིན་(པ་ལ་འགའ་ཞིག་དེ་ལས་བཟློག་ནས)། །ཡང་དག་མིན་པའི་ཉེས་(པ་ཆོས་རྣམས་རང་སྟོང་ལ་དོན་དམ་དུ་)འཛིན་ཅིང་། །ཡང་དག་(པའི་)ཡོན་ཏན་(མང་པོ་ཅན་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་ལ་)སྐུར་(བ་)འདེབས་པས། །བློ་ལྡན་བདག་དང་སེམས་ཅན་(ཐམས་ཅད་)ནི། །(བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཅན་དུ་མཚུངས་པ་དང་དེ་དྲི་མ་མ་བསལ་ན་མི་ཐོབ་ཅིང་བསལ་བ་ཙམ་གྱིས་ཐོབ་པར་)མཚུངས་(པར་)མཐོང་(བའི་)བྱམས་པ་འཐོབ་མི་འགྱུར། །(འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་གཞུང་)འདི་ལས་(དོན་དམ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)དེ་ནི་ཐོས་པ་ལས། །(རང་ཉིད་ལམ་སྒོམ་པ་ལ་)སྤྲོ་(བ་ཆེན་པོ་)དང་(སེམ་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་)སྟོན་པ་བཞིན་གུས་(པ་)དང་(ཡང་དག་མིན་པ་རང་སྟོང་ལ་དོན་དམ་དུ་འཛིན་པ་སྤངས་པའི་)ཤེས་རབ་ (དང་སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་)ཡེ་ཤེས་(དང་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཅན་དུ་མཚུངས་པར་མཐོང་བའི་)བྱམས་ཆེན་སྐྱེ

(དེ་ལྟར)། །ཆོས་ལྔ་སྐྱེ་ཕྱིར་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

88

དེ་ལས་ནི། །(ཞུམ་ནས་ལམ་ལ་རྩོལ་བ་དོར་བའི་)ཁ་ན་མ་ཐོ་(བ་)མེད་(པ་དང་གཞན་ལ་མི་བརྙས་པར་སངས་རྒྱས་དང་)མཚུངས་(པ་ཙམ་དུ་)ལྟ(བ་དང་)། །(རང་སྟོང་ལ་དོན་དམ་དུ་འཛིན་པའི་)ིསྐྱོན་མེད་(པ་དང་དོན་དམ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་)ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་དང་། །བདག་དང་སེམས་ཅན་ (ཐམས་ཅད་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཅན་དུ་)མཚུངས་(པར་མཐོང་བའི་བྱམས་ཆེན་འཕེལ་བར་)བྱས་

ཏེ། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་མྱུར་དུ་ཐོབ། །༡༣༨།
ཅེས་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་ལྔ་སྤངས་ཤིང་ཡོན་ཏན་ཆེན་པོ་ལྔ་ཐོབ་ནས་སངས་རྒྱས་མྱུར་དུ་ཐོབ་པ་ནི་འཁོར་ལོ་ཐ་མར་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་གསལ་བར་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དགོས་པ་སྟོན་པའི་གཞུང་འདིས་དྲང་དོན་དུ་བསྟན་པར་སྨྲ་བ་ནི་(སྟོང་ཉིད་ལ་བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་མ་ཤེས་པའི་)མུ་ཅོར་རོ། །གཞུང་འདི་ཉིད་དུ་ཡང་དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་སྙིང་པོ་ནི། །(ངོ་བོ་རྒྱུ་འབྲས་ལས་ལྡན་འཇུག་པ་ལ་སོགས་)རྣམ་གཞག་རྣམ་པ་བཅུ་ཞེས་བརྗོད། ༡༣༩། ཅེས་པ་ལ་སོགས་པས་རྣམ་གཞག་བཅུ་དང་(སངས་རྒྱས་པད་ངན་ཞེས་སོགས་)དཔེ་དགུས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དྲི་བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པ་མང་པོ་ནས་རྒྱ་ཆེར་གཏན་ལ་ཕབ་ཅིང་གལ་པོ་ཆེའི་དོན་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྔར་བསྟན་པ་དེ་རྣམས་ཉིད་འདིར་དྲང་དོན་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་རྗེས་ནས་དྲི་མེད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་
སུ་ཡང་། ཐུབ་པའི་ཁྱུ་མཆོག་(དང་)སྦྲང་རྩི་(དང་འབྲས་བུའི་)སྙིང་པོ་དང་། །རིན་ཆེན་གསེར་(གྱི་གོང་བུ་)དང་གཏེར་དང་(གསེར་དང་རིན་ཆེན་གཏེར་ཞེས་པར་ཡོད་དམ་རྒྱ་དཔེ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

89

གཞིའི་སྐབས།

བལྟ་དགོས་)ལྗོན་པ་བཞིན། །དྲི་མེད་རིན་ཆེན་(ལས་བྱས་པའི་)བདེ་གཤེགས་སྐུ་དང་ནི། །ས་བདག་(འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་རྒྱལ་དང་)གསེར་(གར་ལུགས་)གྱི་གཟུགས་འདྲ་རྒྱལ་བ་ཉིད། ༡༤༠།
ཅེས་སྔར་དྲི་བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་དཔེ་དགུ་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་འབྲས་བུའི་སྐབས་འདིར་ཡང་གསུངས་པ་ནི་གློ་བུར་དྲི་མ་ཡོད་མེད་ལས་གཞི་དང་འབྲས་བུར་བཞག་པ་མ་གཏོགས་པ་ངོ་བོ་སྔ་ཕྱི་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པས། གཞིའི་ངོ་བོ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དྲང་དོན་ཡིན་ན། འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡང་དྲང་དོན་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་ལྟར་སྔར་བཞིན་ཕྱིས་དེ་བཞིན། །འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་དོ། ༡༤༡། ཞེས་(རྒྱུད་བླ་མར་)གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞི་འབྲས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ངོ་བོ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཡོན་ཏན་(གྱི་)རིན་ཆེན་མཆོག་ཚོགས་དང་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཆུ་མཚོ་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཉི་འོདོ་ཅན(གྱི)། །ཐེག་པ་མ་ལུས་ངེས་པར་བསྒྲུབས་ཏེ་(སངས་རྒྱས་ཐོབ་ནས་གཞན་དོན་མཛད་པ་ན་ཆོས་དབྱིངས་)མཐའ་དང་དབུས་མེད་རྒྱ་ཆེ་ནམ་མཁའ་ལྟར་(ཀུན་ལ་)ཁྱབ་པ་(གང་ཡིན་པ་དོན་དམ་གྱི་)སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་(དོན་དམ་གྱི་)ཡོན་ཏན་དྲི་མ་མེད་(པ་མང་པོའི་)ིགཏེར་(ཡིན་ལ་དེ་)སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཁྱད་མེད་(དུ་བཞུགས་པ་)རྣམ་ (པར་)གཟིགས་ནས། །ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱའི་(སྒྲིབ་པའི་)སྤྲིན་གྱི་དྲ་བ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་རླུང་གིས་རྣམ་པར་གཏོར(བས་ནམ་མཁའ་སྤྲིན་ཡོད་ལས་སྤྲིན་མེད་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

90

དུ་གྱུར་པ་ལྟར་ངོ་བོ་མི་འགྱུར་བའི་གནས་གྱུར་ཐོབ་པར་མཛད་ཅིང་དེས་ཀྱང་གཞན་དག་དེ་ལྟར་མཛད་

དོ)། ༡༤༢ཞེས་ཆོས་སྐུའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་ཚང་བའི་སངས་རྒྱས་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཁྱད་མེད་དུ་གནས་པ་གཟིགས་པར་གསུངས་པ་དང་། མཐར་ཡང་། དཀོན་མཆོག་(གསུམ་དང་གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་བྱང་(བའི་)ཁམས་ (ཏེ་དབྱིངས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དང་)དྲི་མེད་བྱང་ཆུབ་(དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་)ཡོན་ཏན་(དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་)ཕྲིན་ལས་ཏེ། དོན་གནས་རྣམ་བདུན་ཚུལ་བཞིན་བཤད་ལས་བདག་གིས་དགེ་བ་གང་ཐོབ་པ། །དེས་ནི་འགྲོ་འདི་མཐའ་ཡས་འོད་མངའ་དྲང་སྲོང་ཚེ་དཔག་མེད་མཐོང་ཞིང་། །མཐོང་ནས་ཀྱང་ནི་ཆོས་མིག་དྲི་མེད་སྐྱེས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཐོབ་ཤོག༡༤༣། ཅེས་དོན་གྱི་གནས་བདུན་པོ་དོན་ལ་གནས་པར་(དོན་གྱིས་)གསུངས་པས། དྲི་བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་དོན་ལ་གནས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །
གཞན་ཡང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དྲང་དོན་ཡིན་ན། ཆོས་དབྱིངས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་དྲང་དོན་ཡིན་པར་འགྱུར་(ཏེ་དེ་དང་དེ་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པས་གནོད་)ལ། དེ་འདོད་ན་དོན་དམ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡང་དྲང་དོན་ཡིན་པར་འགྱུར་(ཏེ་དེ་དང་དེ་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པས་གནོད་)ཞིང་དེ་ཡང་འདོད་ན། །བདེ་དགྱེས་དུས་འཁོར་གསང་འདུས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་གྱི་ལྷ་དང་སྔགས་དང་རྒྱུད་དང་ཕྱག་རྒྱ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པ་ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་ཀུན་ཁྱབ་ཏུ་ནམ་ཡང་བཞུགས་པ་ཐམས་ཅད་དྲང་དོན་ཡིན་པར་ཧ་ཅང་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

91

གཞིའི་སྐབས།

ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་གཞུང་གཅིག་ཉིད་དུ་སྔ་ཕྱི་ནང་འགལ་པ་ནི་རྒྱལ་པ་བྱམས་པ་ལ་མི་སྲིད་ཅིང་། བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་
དོན་ལ་མེད་ན་མདོ་རྒྱུད་ཟབ་མོ་རྣམས་དང་འགལ་ལ། སེམས་འགྲེལ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་རྣམས་དང་ཡང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །

༢ ལང་ཀར་གཤེགས་པར་དགོས་པ་བསྟན་པ་ལས་དྲང་དོན་
དུ་འཁྲུལ་བའི་སྡིག་ལྟ་སྤང་བ།
༈ དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་པའི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དབྱིངས་གསལ་བར་བསྟན་པས། ཉེས་པ་ཆེན་པོ་ལྔ་སྤོང་ཞིང་ཡོན་ཏན་ཆེན་པོ་ལྔ་ཐོབ་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་མེད་པས་འཇིགས་པ་སྤང་བའི་དགོས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་བདག་མེད་པའི་གཞི་དང་། བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་(དོན་)གཅིག་མོད་ཀྱི། སྟོང་ཉིད་དང་བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་(མིང་གི་)སྒོ་ནས་བསྟན་ན། ཁ་ཅིག་མིང་ཙམ་ལ་སྐྲག་པ་སྐྱེ་བར་གཟིགས་ནས། དོན་དམ་པའི་བདག་ཉིད་མ་ཆད་པ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་(མིང་གི་)སྒོ་ནས་བསྟན་པས། སྟོང་པ་ཉིད་དང་བདག་མེད་པའི་དོན་རང་བཞིན་འོད་གསལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་དབྱིངས་གློ་བུར་དྲི་མའི་སྣང་བ་མེད་པ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་དེ།

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

92

ཇི་སྐད་དུ། ལང་ཀར་གཤེགས་པར། བློ་གྲོས་ཆེན་པོས་ཞུས་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་{གསུངས་པའི}མདོ་གཞན་བརྗོད་པ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་གསུངས་པ་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་༡༤༤རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་རྣམ་པར་དག་པས་ཐོག་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་(ཕུང་པོ་ལྔས་བསྡུས་པའི་)ལུས་ཀྱི་ནང་ན་མཆིས་པར་བརྗོད་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་རིན་ཐང་ཆེན་པོ་གོས་དྲི་མ་ཅན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དཀྲིས་པས་མ་མཐོང་བ་ལྟར(ཉེར་ལེན་གྱི)། ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གོས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་དཀྲིས་པ(ལྟར་མི་མཐོང་བར་འགྱུར་པ)། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་གིས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་པ(ལྟར་མི་མཐོང་བར་གྱུར་པ)། ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་དྲི་མས་དྲི་མ་ཅན་དུ་གྱུར་པ། རྟག་པ་བརྟན་པ་ཐེར་ཟུག་པར་ནི་བརྗོད་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོར་སྨྲ་བ་འདི་ནི་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་དང་ཇི་ལྟར་མི་འདྲ་བ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་མུ་སྟེགས་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་རྟག་པ་བྱེད་པ་ཡོན་ཏན་མེད་(བྱེད་ཟེར་བས་དཔྱད་)པ་ཁྱབ་པ་མི་འཇིག་པའོ་ཞེས་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་སྟོན་པར་བགྱིད་དོ། །
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ་བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་ངའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་བསྟན་པ་ནི་མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་དང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

93

གཞིའི་སྐབས།

ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་དང་མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྨོན་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་གི་དོན་རྣམས་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོར་བསྟན་པ་བྱས་ནས། བྱིས་པ་རྣམས་བདག་མེད་པས་འཇིགས་པར་འགྱུར་བའི་གནས་རྣམ་པར་སྤང་བའི་དོན་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་སྒོ་(ནས་)བསྟན་པས་(དོན་དམ་ཅིར་ཡང་)རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ(བདེ་བ་ཆེན་པོ་)འི་གནས་(ཀུན་རྫོབ་ཐམས་ཅད་)སྣང་བ་མེད་པའི་(རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་)སྤྱོད་ཡུལ་(རང་བཞིན་འོད་གསལ་དེ་བཞིན་ཉིད་)སྟོན་ཏེ། འདི་ལ་བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་(གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་)བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱའོ། །(དེའི་རྒྱུ་མཚན་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ནི་བདག་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་)བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་དཔེར་ན་རྫ་མཁན་ནི་འཇིམ་པའི་རྡུལ་གྱི་ཕུང་པོ་གཅིག་ལས། ལག་པ་དང་། བཟོ་དང་། ལག་ཟུངས་དང་། ཆུ་དང་། སྲད་པུ་དང་། ནན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ལས་སྣོད་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་བྱེད་དོ། །བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱང་(དོན་དམ་གྱི་)ཆོས་ལ་བདག་(གཉིས་ག་)མེད་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་ལོག་པ་(རང་བཞིན་འོད་གསལ་དེ་བཞིན་ཉིད་)དེ་ཉིད་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་(ཞེས་པའི་མིང་གིས་)བསྟན་པ་འམ་བདག་མེད་པ་(ཞེས་པའི་མིང་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

94

གིས་)བསྟན་པས་ཀྱང་རུང་སྟེ། རྫ་མཁན་བཞིན་དུ་ཚིག་དང་ཡི་གེའི་རྣམ་གྲངས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་(རང་བཞིན་འོད་གསལ་དེ་བཞིན་ཉིད་)སྟོན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་བློ་གྲོས་ཆེན་པོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་བསྟན་པ་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྨྲ་བའི་བསྟན་པ་དང་མི་འདྲའོ། །བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ནི་མུ་སྟེགས་བྱེད་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་(ཟབ་མོ་ལ་)དྲང་བའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་(ཞེས་པའི་མིང་གིས་)བསྟན་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་(བདག་མེད་པའི་གཞི་)སྟོན་ཏེ། (མིང་དེས་དོན་དེ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི་)ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཏུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ལྟ་བར་ལྷུང་བའི་བསམ་པ་ཅན་(བདག་མེད་པས་འཇིག་པ་)དག་(སྟོང་ཉིད་མཚན་མེད་སྨོན་མེད་ཀྱི་)རྣམ་པར་ཐར་པ་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་གནས་པའི་བསམ་པ་དང་ལྡན་ཞིང་མྱུར་དུ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་(ཏེ་བདག་འཛིན་དང་མ་བྲལ་ན་སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་པས་བདག་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་གཞུག་དགོས་)ཞེས་དགོངས་ཏེ། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་(བདག་ཏུ་ཞེན་པ་རྣམས་བདག་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་འཇུག་པ་)དེའི་དོན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་(བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)དེ་ནི་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་དང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བས་ན་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་(བདག་ཏུ་)ལྟ་བ་རྣམ་པར་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

95

གཞིའི་སྐབས།

བཟློག་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་(དེ་བཞིན་ཉིད་བདག་དག་པའི་བདག་ནི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་)བདག་མེད་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་ (ཐམས་ཅད་ཀྱིས་)སྟོང་པ་(འི་གཞི་)ཉིད་དང་། སྐྱེ་བ་མེད་པ་(འི་གཞི་)དང་(ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཟད་ཀྱི་)གཉིས་མ་ཡིན་པ་དང་(དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་)རང་བཞིན་མེད་པར་བསྟན་པ་(དེ་བཞིན་ཉིད་)འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་བླ་ན་མེད་པའོ། །(གང་གིས་སྟོང་པ་དང་སྟོང་པའི་གཞི་གང་ཡིན་པའི་)ཆོས་ཟབ་མོ་བསྟན་པ་འདི་ཡོངས་སུ་བཟུང་བས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། ༡༤༥། ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་བདག་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་དང་མི་མཚུངས་ཤིང་ཆོས་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་སྐ་ཅིག་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་རྟག་བརྟན་ཐེར་ཟུག་ཡིན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ནུས་པ་དང་རྣམ་པ་འགའ་ཡང་མེད་པ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་འམ། མུ་སྟེགས་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་རྟག་པར་ཀུན་བརྟགས་པ་དང་ཡང་མི་མཚུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ལ་ཚང་པའི་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་དང་ནུས་པ་ཐམས་ཅད་པ་དང་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་གཟུགས་སྐུའི་མཚན་དཔེ་རྣམས་དང་མི་གཅིག་གོ། འདིར་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་དྲང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་འདིས་དགོས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

96

གྱི། མའི་ལ་དུའི་ཚིག་ལྟར་དོན་ལ་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་སྐད་སྟོན་པའི་དྲང་དོན་དུ་གསུངས་པར་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་དགོངས་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ཡོད་ཅིང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལ་དགོངས་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྣམ་གྲངས་མང་པོས་གསུངས་པ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི། དེ་དག་ཐམས་ཅད་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དོན་ལ་གནས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཡང་དོན་ལ་གནས་སོ། །དོན་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ཡང་མིང་གི་སྒོ་ནས་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པ་དེ། འགའ་ཞིག་གི་བློ་དང་མི་མཐུན་ཞིང་དེའི་བློ་དང་མཐུན་པ་དེ་གཞན་དག་གི་བློ་དང་མི་མཐུན་པ་ནི་ཡོད་དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞི་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་པའི་དབྱིངས་གཅིག་ཉིད་ལ་མདོ་རྒྱུད་ཟབ་མོ་རྣམས་སུ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་། བདག་གི་དབྱིངས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་སོགས་པ་དང་། ཧེ་རུ་ཀ་དང་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དང་། ཨེ་ཝྂྂ་ཡི་གེ་དང་། ཨ་ཧྂྂ་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། ཆོས་འབྱུང་དང་། བྷ་ག་དང་། རྡོ་རྗེ་དང་ཨ་ཡིག་ལ་སོགས་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལས་འདིར་མུ་སྟེགས་བྱེད་འགའ་ཞིག་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་བདག་མེད་པའི་མིང་གིས་བསྟན་ན་དོན་དུ་མི་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

97

གཞིའི་སྐབས།

འགྱུར་ཞིང་། བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་མིང་གིས་བསྟན་ན་དོན་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་གཟིགས་ནས་དེ་སྐད་གསུངས་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། དེ་ལྟ་བས་ན་དོན་ལ་གནས་པར་གཅིག་ཀྱང་མིང་དང་ཚིག་ལ་རྟོན་པ་འགའ་ཞིག་ལ་མིང་གི་སྒོ་ནས་སྟོན་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར་ལྷའི་ཟླ་བས་བསྒྱུར་བའི་མྱང་འདས་ཆེན་པོར་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ནི་སྟོང་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ན། བྱིས་པ་(ལྟར་བློ་ཞན་ཅིང་ངེས་དོན་ལ་ཤེད་མ་བྱེ་བ་)རྣམས་ཆད་པ་འཇིགས་སུ་རུང་བའི་ཡོན་པོ་(ཕྱོགས་ལྷུང་ཅན་)སྒོམ་པར་བྱེད་དོ། །ཤེས་རབ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྟག་པ་དང་ཐེར་ཟུག་པ་(འི་དབྱིངས་འོད་གསལ་བ་)དེ་(སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་ཡང་དེ་རྣམས་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་པས་)སྒྱུ་མ་(དང་མཚུངས་པ་)ཙམ་དུ་(གཤིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་)ཡོད་པར་ཤེས་སོ། ༡༤༦། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་དྲང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་འདི་ཙམ་གྱི་དྲང་དོན་དུ་འགྱུར་ན་ནི

(མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དུ)། ཁ་ཅིག་དག་ནི་དྲང་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་
མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་གསུངས་པ་འདི་ཡང་དྲང་དོན་དུ་སྟོན་པའི་གཞུང་དུ་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། གཞན་ཡང་ངེས་དོན་གྱི་ལམ་ཟབ་མོ་ཐམས་ཅད་གདུལ་བྱ་སྲིད་ཞིའི་གནས་ནས་ཐར་པ་ཆེན་པོའི་
གྲོང་ཁྱེར་མཆོག་ཏུ་དྲང་བའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་ཡིན་པས་དེ་ཐམས་ཅད་དྲང་དོན་ཉིད་དུ་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་དྲང་དོན་དང་གདུལ་བྱ་དྲང་བའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་དེ་མ་རྟོགས་པ་ཁ་ཅིག ལང་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

98

ཀར་གཤེགས་པ་ལས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དྲང་དོན་དུ་གསུངས་ཞེས་འཁྲུལ་བའི་གཞི་ནི་དེ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་འདིར་དྲང་དོན་ཞེས་གསུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

(༢)བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དོན་ལ་མེད་ན་ཧ་ཅང་
ཐལ་བའི་ཤེས་བྱེད་དགོད་པ།
༈ གལ་ཏེ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དོན་ལ་མེད་ན་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ཉིད་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ནང་དུ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་ལ་གནས་ཤིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བློས་ནམ་མཁའ་དང་ནང་ནས་ (དོན་དམ་གྱི་)སྒྲ་ཐོས་པ། ལང་ཀའི་བདག་པོ་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ། ཡང་ལང་ཀའི་བདག་པོ་ཁྱོདོ་ནི་ལེགས་སོ། །ཇི་ལྟར་ཁྱོདོ་སློབ་པ་དེ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བསླབ་པོ། །ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་(ཆོས་ཉིད་)མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་(དོན་དམ་གྱི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་དང་(དོན་དམ་གྱི་)ཆོས་རྣམས་(ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མེད་ཀྱང་དོན་དམ་དུ་བཞུགས་པར་)བལྟ་བར་བྱའོ། །(དེ་ལས་)རྣམ་པ་གཞན་དུ་(དོན་དམ་རང་སྟོང་དང་དོན་དམ་དུ་གང་ཡང་མ་གྲུབ་པ་དང་ཡོངས་གཅོད་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་གང་ཡང་དོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་སོགས་

སུ་)བལྟས་ན་ཆད་པ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། ༡༤༧། ཞེས་སོགས་དང་། (དོན་དམ་གྱི་)སེམས་ནི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཏེ། (དེ་ཉིད་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་(ཡང་ཡིན་ལ་མ་བྱས་པའི་)དགེ

(བའམ་དོན་དམ་པའི་དགེ་བ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཡིན་པས)།

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

99

གཞིའི་སྐབས།

སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་(གྱི་ཕུང་པོ་)ནི། །(དངོས་པོའི་)ིམཐའ་(ཡིན་པ་)དང་ (ཐོག་མའི་)མཐར་མེད་(ཀྱང་ཡིན་ཏེ་དེ་རྣམས་གཤིས་ལ་)རྣམ་(པར་)སྤངས་པའོ། །(དྲི་མ་སེལ་བའི་)བྱི་དོར་བྱས་པས་གསེར་མདོག་(གསལ་བ་)དང་། །ས་ལེ་སྦྲམ་དང་འཁར་བ་དག །ཇི་ལྟར་(དྲི་མ་ཕྱིས་པས་)མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་(མཐོང་བའི་དོན་དམ་གྱི་)ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)སེམས་ཅན་དང་། །གང་ཟག་མེད་ཅིང་ཕུང་པོ་མེད(པའི་གཞི་དོན་དམ་གྱི)། །སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཟག་(པ་)མེད་(ཅིང་བདེ་)ལ། །རྟག་ཏུ་ཞི་བ་རྣམ་བསྒོམས་ཏེ། །དེ་ལ་བདག་ནི་སྐྱབས་སུ་མཆི། (དེ་ལྟར་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་གནས་སུ་གྱུར་པའི་)སེམས་ནི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ། །(སེམས་དང་)ཡིད་(དང་རྣམ་ཤེས་)ལ་
སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་དང་། །བདག་(འཛིན་)དང་ལྷན་ཅིག་ལྡན་པར་(དྲི་བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་)ནི། །སྨྲ་བའི་མཆོག་གིས་རབ་ཏུ་བསྟན། ༡༤༨། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དེ། །རྟོག་གེ་ཅན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། ༡༤༩། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་དོན་དམ་པའི་ས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་རྟོག་གེ་ལས་འདས་པའི་སེམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དགེ་བ་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་གཞི་སྐྱབས་གནས་ཀྱི་མཐའ་ཐུག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་པ་གང་གིས་ཟློག་པར་བྱེད།
དེ་བཞིན་དུ། དཔལ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དག །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཚུལ་ཆེན་ཏེ། །(ངོ་བོ་)ཉོན་མོངས་འདམ་གྱིས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

100

མ་གོས་(ཤིང་མ་བསླད་)པ(དེ)། །རྡོ་རྗེ་(བདེ་ཆེན་དང་)པད་མ་(སྟོང་ཆེན་དབྱེར་མེད་པ་)འི་དབང་བསྐུར་ཡིན། ༡༥༠། ཞེས་དང་། པད་མ་(ཆུ་དང་འདམ་ལ་གནས་ཀྱང་)ཆུ་ཡིས་མ་གོས་ཤིང་། །འདམ་གྱི་ཉེས་པས་གོས་མི་འགྱུར། །(ཁ་)སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་(ལ་བཞུགས་པ་གདོད་ནས་)དེ་(ཀ་)བཞིན་(ག་)དག(པའི)། ཆོས་ཉིད་གཟོད་ནས་མ་སྐྱེས་པའི

(དབྱིངས་གང་ཡིན་པ)། །དེ་བཞིན་གཤེགས་(པའི་)སྙིང་(པོ་)འདི་གང་ཞིག(ནི་དོན་དམ་གྱི)། ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་(དེ་)སྟོང་(པའི་གཞི་)གང་ཡིན(པའོ)། །(དེ་ནི་)གཟུགས་སོགས་(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི(ཁྱབ་བྱེད་དུ་གྱུར་པ)། །ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་འདོད། ༡༥༡། ཅེས་དང་། (དོན་དམ་གྱི་)ཆོས་ཀུན་(གདོད་ནས་)རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར། །ཉེས་པ་ཀུན་དང་(རང་བཞིན་གྱིས་)བྲལ་བ་སྟེ། །ཐོག་མ་མེད་ (པ་ནས་)བྱུང་(བ་)ཆོས་(ཀུན་གྱི་)སྙིང་པོ། (དེ་སེམས་ཅན་ལ་བཞུགས་ཀྱང་)། གློ་བུར་དྲི་མས་(སེམས་ཅན་དེ་)ཉོན་མོངས་(པར་)གྱུར(མོད)། །(བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཨ་ཧཾཾ་)ང་ནི་(ཉོན་མ་མོངས་པ་)ཁོ་ན(ཡིན་ཞིང་)ཆོས་ཆེན་པོ(དོན་དམ་གྱི་ཆོས་ཀྱང་ཡིན་ལ)། །(ཨ་ཧཾཾ་)ང་ནི་ཆོས་ (ཀུན་)ཀྱི་སྙིང་པོར་བཤད། །དེ་བས་(ཨ་ཧཾཾ་)ང་ནི་(ཆོས་རྒྱལ་)རྒྱལ་པོ་ཆེ། ༡༥༢ཞེས་དང་(གདོད་ནས་)དག་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་(པའི་)སྙིང་པོ(ནི)། །སེམས་དཔའ་(སྟེ་སེམས་ཅན་གྱི་)སྙིང་པོ་ཞེས་བྱར་བཤད། །(ཨ་ཧཾཾ་)ང་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་སྙིང་པོ། །(དོན་དམ་གྱི་)སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་(སངས་རྒྱས་ཀྱི་)བདག་དང་(ཨ་ཧཾ་)ཾམཚུངས། ༡༥༣། ཞེས་པ་(འམ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སངས་རྒྱས་བདག་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དོན་དམ་གྱི་སངས་རྒྱས་བཞུགས་པར་མཚུངས་ཞེས་པ་)ལ་སོགས་པས་གཟོད་མ་ནས་མ་སྐྱེས་པའི་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

101

གཞིའི་སྐབས།

བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དེ་བཞིན་ཉིད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ཁྱད་མེད་དུ་བཞུགས་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་ཉེས་པས་མ་གོས་པར་གསུངས་པ་དང་ཡང་ (བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དོན་ལ་མི་གནས་པར་འདོད་པ་)འགལ་པར་འགྱུར་རོ། །
དེ་བཞིན་དུ། དཔལ་དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་པའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་། (བདེ་གཤེགས་)སྙིང་པོ་ཞེས་(པ་)ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །ཆོས་ཉིད་དག་པ་འདི་ཡིན་ཞིང་། །(དོན་དམ་གྱི་)སྔགས་ཀྱི་སྤྱོད་དོན་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི། །བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པའི་མཆོག་འདི་ཡིན། ༡༥༤། ཞེས་སྔགས་ཀྱི་སྤྱོད་མཆོག་ཟབ་མོའི་དོན་ཆོས་ཉིད་དག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོར་གསུངས་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་མཚན་བརྗོད་དུ་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་སྙིང་པོ་ཆེ། ༡༥༥། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྙིང་པོར་གྱུར་པའོ། །
ཞེས་དོན་དམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ཉིད་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོར་གསུངས་པ་དང་། མགོན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། (དོན་དམ་རང་གིས་མི་སྟོང་ལ་གཞན་གྱིས་)སྟོང་པ་ཆེན་པོ་འགྱུར་མེད་(རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་)ལྔ་གཅིག་ཏུ་(གདོད་ནས་)འདྲེས་པར་གྱུར་པའི་རྣལ་འབྱོར་(གཞི་འབྲས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་)ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་པོ་སྟེ། ༡༥༦ཞེས་སོགས་དང་། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་ཡང་། སེམས་ཅན་རྣམས་(ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བའི་སེམས་)ནི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཆེན་པོ་(དེ་ལས་)གཞན་འདིར་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ན་ཡོད་མ་ཡིན། ༡༥༧། ཞེས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བཞུགས་པའི་རང་བཞིན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

102

འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ལས་གཞན་པའི་སངས་རྒྱས་ཆེན་པོ་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ན་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་། སེམས་ལ་གནས་པ་(འི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་)དེ་ནི་མི་དགེའི་འབྲས་བུའི་དབང་གིས་སྡིག་པའི་ལས་ཅན་སེམས་ཅན་གྱིས་མི་མཐོང་(ཡང་)། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་སྐྱོན་མིན་(གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱོན་ཡིན་ཞིང་)མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བ་(གང་བྱས་པ་)འི་འབྲས་བུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་སྤྱོད། །(རང་བཞིན་དག་པའི་)སེམས་ནི་(གློ་བུར་དྲི་མས་)དག་ན་མི་དེ་ཡང་ནི་(དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་)རྒྱལ་བའི་དབང་པོར་འགྱུར་ཏེ་རྒྱལ་བ་གཞན་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། ༡༥༨། ཞེས་བཅོས་མ་གློ་བུར་བའི་སེམས་ལ་གནས་པའི་རང་བཞིན་གཉུག་མའི་སེམས་འོད་གསལ་བ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལྟ་བུའི་སྙིང་པོ་དེ་གློ་བུར་དྲི་མའི་
ཚོགས་ཀུན་འགགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དོན་ལ་གནས་པར་གསུངས་པ་དང་ཡང་(བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དོན་ལ་མེད་པར་འདོད་པ་)འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །
དེ་བཞིན་དུ། མཁའ་འགྲོ་མ་རྡོ་རྗེ་གུར་དུ་ཡང་། (གཟུང་འཛིན་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པས་)བདག་དང་གཞན་དུ་འཛིན་སྤངས་ཤིང་། །(དོན་དམ་)རང་གིས་(དོན་དམ་རང་)རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་(དངོས་པོ་དངོས་མེད་སྤངས་པའི་བར་མ་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ)། །(དེ་ཡང་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ལ་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་སྣང་བས་)དངོས་(པོ་)དང་དངོས་ (པོར་གྲུབ་པ་)མེད་(པས་དངོས་མེད་ཀྱི་)བདག་ཉིད་མཆོག །(སྟེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕུང་གསུམ་མོ། །ཡང་དེ་ཉིད་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་ཕུང་གསུམ་ཡང་ཡིན་ཏེ་སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་ཡང་གསུངས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

103

གཞིའི་སྐབས།

པའོ། །དེ་ནི)། མཁའ་མཉམ་སྟོང་པ་རྡུལ་དང་བྲལ(བའི་གཟུགས་ཏེ་ནམ་མཁའ་འདྲ་ཞིང་རྡུལ་བྲལ་གཟུགས་བཟང་བ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའོ)། །(དེ་ཉིད་དོན་དམ་གྱི་འདོད་ཆགས་ཡིན་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡིན་)འདོད་ཆགས་(དང་)ཆགས་བྲལ་འདྲེས་པ་(དེ་ནི་ཕུང་པོ་གསུམ་པའམ་མ་ནིང་)སྟེ། །(དེ་ཉིད་)ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་འདྲེས(པ་མ་ནིང་གི་གོ་འཕང་ངོ་)། །དེ་ཉིད་སྲོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་སྲོག(ཆེན་པོ་ནམ་ཡང་མི་འཆད་པ་ཡིན་ལ)། །དེ་ཉིད་མི་འགྱུར་དམ་པ་སྟེ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་(བརྟན་གཡོ་)ཐམས་ཅད་(ལ་)ཁྱབ(པ)། །(བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)དེ་འདིར་(དོན་དམ་གྱི་)སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཏེ། །དཔལ་ལྡན་ཧེ་རུ་ཀ་ཞེས་བྱ། ༡༥༩། ཞེས་དང་། དཔལ་བརྟག་པ་གཉིས་པར་ཡང་། (བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)དེ་ཉིད་(དོན་དམ་གྱི་)དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་ལོ་དང་། །(དོན་དམ་གྱི་)ཡེ་ཤེས་ལྔ་ཡི་རང་བཞིན་ཅན། །(བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)དེ་ནི་(དོན་དམ་གྱི་)མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་གཟུགས། །(དོན་དམ་གྱི་)མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་དངོས་པོ་(འི་རྣམ་པ་)ཅན། །ཡང་དག་ (པའི་མཐར་)གྱུར་པ་སོ་སོར་རྟོག(པའི་ཡེ་ཤེས་དང་)། (བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)དེ་ཉིད་(དོན་དམ་གྱི་)བྱ་བ་ནན་ཏན་(གྱི་ཡེ་ཤེས་)ཏེ། །ཆོས་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་པ(འི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ངོ་)ོ། །(བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)དེ་ཉིད་(དོན་དམ་གྱི་)དཀྱིལ་འཁོར་བདག་པོ་ང་(ཨ་ཧཾཾ)། ༡༦༠། (བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)དེ་ཉིད་བདག་མེད་རྣལ་འབྱོར་མ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན། ༡༦༡ཞེས་དང་། (བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)འདི་ཉིད་(རང་བྱུང་)ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་ཉིད། །ཐམས་ཅད་ལུས་ལ་རྣམ་པར་གནས། །(ཐབས་ཤེས་རབ་སྙིང་རྗེ་སྟོང་ཉིད་བདེ་ཆེན་སྟོང་ཆེན་གཉིས་)གཉིས་(སུ་བཞུགས་པ་)དང་(དེ་དག་)གཉིས་སུ་མེད་པ་(ར་འདྲེས་པ་)འི་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

104

ཚུལ། །དངོས་དང་དངོས་མེད་བདག་ཉིད་གཙོ

(བོ་ནི་སྔར་དངོས་དང་དངོས་མེད་བདག་ཉིད་

མཆོག་ལ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ)། །བརྟན་དང་གཡོ་བ་ཁྱབ་ནས་གནས། །སྒྱུ་མ(དང་པྲ་ཕབ་པ་)འི་གཟུགས་ཅན་ཉིད་དུ་འདོད། ༡༦༢། ཅེས་དང་། (བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)དེ་ཉིད་སྲོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་སྲོག(ཆེན་པོ་སྟེ)། (བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)དེ་ཉིད་(དོན་དམ་པའི་ཡི་གེ་ཡིན་པས་)ཡི་གེ་དམ་པ་ཉིད་(དམ་འགྱུར་མེད་མཆོག་གོ)། །(བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)དེ་ཉིད་(དོན་དམ་གྱི་)འགྲོ་བའི་བདག་ཉིད་དེ

(འགྲོ་བ་གཞན་ནམ་མཆོག་གོ)། །(བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)དེ་ཉིད་
(ཀྱིས་)ཐམས་ཅད་(ལ་)ཁྱབ་པ་པོ། །ཐམས་ཅད་ལུས་ལ་རྣམ་པར་གནས། །དངོས་ (པོ་གཞན་)དང་དངོས་མེད་(གཞན་)དེ་ལས་བྱུང་(སྟེ་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་ནོ)། ༡༦༣ཞེས་སོགས་དང་། མངོན་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱུད་བླ་མར་ཡང་། (བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)དེ་ནི་སྲོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་སྲོག(ཆེན་པོ་སྟེ)། དེ་ཉིད་མི་འགྱུར་དམ་པ་ཡིན། །དེ་ཉིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བྱེད་དེ། །ལུས་ཀུན་ལ་ནི་རྣམ་པར་གནས། །དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཏེ། །ཧེ་རུ་ཀ་དཔལ་ཡིན་པར་བཤད། ༡༦༤། ཅེས་སོགས་དང་། དོན་དམ་པའི་མཚན་བརྗོད་དུ་ཡང་། (བརྗོད་དུ་མེད་པ་)ཨ་ནི་ཡིག་འབྲུ་ཀུན་གྱི་མཆོག །དོན་ཆེན་འགྱུར་མེད་དམ་པ་ཡིན། །(དེ་ཉིད་སྲོག་ཆགས་ཀུན་གྱི་)སྲོག་ཆེན་པོ་སྟེ་སྐྱེ་བ་མེད། །(ཡི་གེ་ཡིན་ཡང་)ཚིག་ཏུ་བརྗོད་པ་སྤངས་པ་སྟེ། །བརྗོད་པ་ཀུན་གྱི་རྒྱུ་ཡི་མཆོག༡༦༥(དེས་ན་འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེད་འཇིག་རྟེན་དཔེ་ལས་འདས་པའོ)། ཅེས་པ་ལ་སོགས་པས་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ལྔའི་དབྱིངས་བརྟན་གཡོ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར་བཞུགས་པ་དེ་ཉིད། ཧེ་རུ་ཀ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་ལོ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

105

གཞིའི་སྐབས།

བདག་པོ་དང་ཨ་ཡིག་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་སྲོག་ཆགས་ཀུན་གྱི་སྲོག་ཆེན་པོར་གསུངས་ཤིང་། དཔལ་འདུས་པ་ལ་སོགས་པར། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་སེམས་ཆེན་པོ(དོན་དམ་པའི་སེམས)། ༡༦༦། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དེ་ཉིད་སེམས་ཆེན་པོར་ཡང་གསུངས་ལ། (མཚན་བརྗོད་དུ་)མཆོད་པ་ཆེན་པོ་འདོད་ཆགས་ཆེ། ༡༦༧། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོར་ཡང་གསུངས་ཤིང་། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར། གང་དུ་ངེས་པར་(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)རིགས་ཀྱི་གཟུགས་ནི་(གདོད་ནས་)ཉམས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་(འི་གཞི་)དེ་ནི་ཆེན་པོའི་གཟུགས་(རྣམ་སྣང་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་)སུ་གསུངས། །གང་དུ་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་(གདོད་ནས་)ཉམས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་(འི་གཞི་)དེ་ནི་ཚོར་པ་ཆེན་པོར་(རིན་འབྱུང་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་)གསུངས་པ་སྟེ། ༡༦༨། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ཆེན་པོར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་བདག་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་ཉིད་ཆེན་པོའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་དོན་ཡིན་པས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དོན་ལ་མི་གནས་ན་དེ་རྣམས་ཀྱང་དོན་ལ་མི་གནས་པར་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དང་བདག་གི་དབྱིངས་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་ལ་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་ན། མིང་དེས་བསྟན་ཡང་མུ་སྟེགས་ཅན་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་དྲང་བར་མི་ནུས་སོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཡང་འདི་ནི་བདག་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

106

གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་བདག་དང་དག་པའི་བདག་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

(༣) དག་པའི་བདག་སོགས་དོན་ལ་མེད་ན་ཧ་ཅང་
ཐལ་བའི་ཤེས་བྱེད་དགོད་པ།
༈ གལ་ཏེ་བདག་གི་དབྱིངས་དང་བདག་ཆེན་པོ་དང་དག་པའི་བདག་ལ་སོགས་པ་༡༦༩རང་གཏན་ནས་མི་སྲིད་དེ། བདག་གང་ཡང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་བདག་དག་པའི་བདག་ཀྱང་མི་སྲིད་པར་

འགྱུར་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ། རྡོ་རྗེ་ལས་སྐྱེས་རྡོ་རྗེའི་བདག་དང་། གཅིག་པུ་སྲ་མཁྲེགས་རྡོ་རྗེའི་བདག་དང་། ཤེས་དང་ཤེས་བྱའི་བདག་པོ་མཆོག་དང་། མི་གཡོ་རབ་ཏུ་དང་བའི་བདག་དང་། སངས་རྒྱས་ཀུན་བདག་དངོས་པོ་མཆོག་དང་། སྐྱེས་མ་ཐག་པ་འགྲོ་བའི་བདག་དང་། ནམ་མཁའི་བདག་པོ་སྣ་ཚོགས་སྟོན་དང་། འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་ཀུན་གྱི་བདག་དང་། ཁྱབ་བདག་རིན་ཆེན་ཀུན་གྱི་མཆོག་དང་། ཁྱབ་བདག་དམ་ཤེས་དམ་ཚིག་ལྡན་དང་། ཁྱབ་བདག་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་གདུགས་དང་། རྒྱུད་ཀུན་གྱི་ནི་བདག་པོ་མཆོག་དང་། ཤིན་ཏུ་སད་པ་སད་པའི་བདག་དང་། ཉོན་མོངས་ཁམས་རྣམས་དག་པའི་བདག་ཀྱང་མི་
སྲིད་པར་འགྱུར་(ཏེ་བདག་གང་ཡང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་)རོ། ༡༧༠།
དེ་བཞིན་དུ། དཔལ་འདུས་པར་ཡང་། (དོན་དམ་པའི་)སངས་རྒྱས་སྐལ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

107

གཞིའི་སྐབས།

(བ་)མཆོག་(ལྡན་གདོད་ནས་)དག་པའི་བདག༡༧༡། ཅེས་དང་། རྣམ་ཤེས་མིན་ (པའི་)བདག་(གི་)ཆོས་རྣམས་ནི། །དོན་དམ་(བདེན་པ་)མི་འགྱུར་(བའི་)བདག་ (ཏུ་)འགྱུར་(པ་)ཉིད། ༡༧༢། ཅེས་དང་། གཟུགས་རྡོ་རྗེ་ལ་སོགས་པ་དྲུག །རྡོ་རྗེའི་བདག་པོ་ཞེས་བཤད་དོ། ༡༧༣།
ཞེས་དང་། བསམ་གཏན་རྡོ་རྗེ་(འམ་རྡོ་རྗེའི་བསམ་གཏན་)རབ་སྒོམ་པ། །འདི་ཡིས་སངས་རྒྱས་ཆེ་བའི་བདག(གང་ཡིན་པ)། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དབང་(དུ་)བྱེད་པ། །(དེ་ཡང་)ཚེ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པར་འགྱུར། ༡༧༤། ཞེས་དང་། དཔལ་རྙོག་པ་མེདེ་པའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་བདག །མྱུར་བར་བྱིན་གྱིས་རློབ་པར་འགྱུར། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་བདག །སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་སྡོམ་པའི་བདག༡༧༥། ཅེས་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཡང་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་དག་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་བདག་ (གཤིས་ལ་གནས་པ་)ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་མ་གསུངས་ཤིང་། ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་མི་འདོད་ལ། མིང་གཞན་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མིང་ཙམ་ལས་འཁྲུལ་བར་མི་བྱ་སྟེ། དོན་ལ་རྟོན་པ་ཉིད་ལས་སོ། །
དེའི་ཕྱིར་བདག་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞི་དོན་དམ་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ནམ་ཡང་མ་ཆད་པ་ལ་དགོངས་ནས། དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་(གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་)བདག་ནི་མེད་ཀྱི་བདག་(དེ་གཉིས་)མེད་པ་(འི་གཞི་དོན་དམ་བའི་བདག་ཉིད་)ནི་(མ་ཆད་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

108

པར་ནམ་ཡང་)ཡོད་པར་(རྟོགས་ནས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་)སྟོང་པ་ཉིད་(གཉི་ག་)ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །(སྟོང་ཙམ་དང་སྟོང་པའི་གཞི་)འདི་ལ་དགོངས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་)ཡོད་པ་ཡང་ཡོད་པར། (སྟོང་ཙམ་ཀུན་རྫོབ་)མེད་པ་ཡང་མེད་པར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། ༡༧༦། ཞེས་གསུངས་པའི་ལུང་དྲངས་སོ། །
གཞན་ཡང་དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་བདག་གི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་བདག་དང་མི་མཚུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། རྔ་བོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་མདོར། འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་བདག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་དག་གཞིག་པའི་ཕྱིར་བདག་མེད་པ་བསྟན་ཏོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལས་(བདག་མེད་པ་)མ་གསུངས་ན། ཇི་ལྟར་གྲོང་པ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་(ཏེ་གྲོང་པ་དང་ཁྱད་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་གཉེན་པོར་བདག་མེད་གསུངས་པས་)སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་བདག་མེད་པར་གསུང་བར་གྲག་གོ། ཞེས་ཡ་མཚན་སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱུ་དང་གཏན་ཚིགས་བརྒྱ་སྟོང་གིས་(བདག་གཉིས་མེད་པའི་)བསྟན་པ་ལ་འཛུད་དོ། །དེ་ལྟར་བཙུད་པ་ལས་གང་གི་ཚེ་ཡང་(བདག་ཡོད་ཀྱི་བསྟན་པ་ལས་)གོང་མ་(བདག་མེད་པའི་བསྟན་པ་ལ་)དད་པ་སྐྱེས་ཤིང་ཞུགས་པ་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་སློབ་པར་བྱེད། བརྩོན་པར་བྱེད་འབད་པར་བྱེད(དོ)། དེ་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་དེ་དག་ལ་ཐར་པ་ (མཐར་ཐུག་)ནི་(གདོད་ནས་)ཞི་བ་རྟག་པ་གཟུགས་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་(དག་པའི་བདག་)སྟོན་(ཏེ་དེ་ལྟར་བདག་མེདེ་པ་དང་ཡོདོ་པ་རིམ་གྱིས་སྟོན་)ཏོ། །གཞན་ཡང་འཇིག་རྟེན་པ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

109

གཞིའི་སྐབས།

ཁ་ཅིག་(འདུས་བྱས་ཀྱི་)ཐར་པ་(བདེན་པ་ཡང་དག་པ་)ཡོད་དོ་ཟེར་ཏེ་ངས་དེ་དག་གཞིག་པའི་ཕྱིར་ཐར་པ་ནི་ཅུང་ཟད་མེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་སྟོན་པས་(འདུས་བྱས་ཀྱི་ཐར་པ་ཡོད་པར་)ལྟ་བ་(དེ་)ཆུད་གཟོན་པར་བྱེད་པ་དང་འདྲ་བར་མ་བསྟན་ན་ཇི་ལྟར་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་(གཤིས་ལ་འདུས་
བྱས་ཀྱི་ཐར་པ་མེད་པ་)ལ་ཡིད་ཆེས་པར་འགྱུར། དེ་ལྟ་བས་ན་རྒྱུ་དང་གཏན་ཚིགས་བརྒྱ་སྟོང་གིས་(འདུས་བྱས་ཀྱི་)ཐར་པ་ཆུད་གཟོན་པ་ཉིད་ཀྱི་(ཐབས་)བདག་མེད་པ་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་(ཐར་པ་གང་ཡང་མེད་པས་དོན་དམ་གྱི་ཐར་པ་ཡང་མེད་ཅེས་གནས་ལུགས་ཟབ་མོའི་)ིཐར་པ་ཆུད་གཟོན་པའི་ལྟ་བ་མཐོང་ན་མི་བླུན་པོ་རྣམས་ཉམས་པར་འགྱུར་བས། དེའི་འོག་ཏུ་ངས་ཡང་རྒྱུ་དང་གཏན་ཚིགས་བརྒྱ་སྟོང་གིས་(དོན་དམ་གྱི་)ཐར་པ་ཡོདོ་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་སོ། ༡༧༧། ཞེས་དང་། ངས་ཀྱང་གལ་ཏེ་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་བདག་ཡོད་དོ་ཞེས་བསྟན་ན་སུ་ཞིག་དད་པར་འགྱུར། གལ་ཏེ་དེ་(དང་པོར་བདག་ཡོད་ལ་)དད་པར་གྱུར་ན་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་(ཅན་དུ་འགྱུར་ཞིང་དེ་)ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྤྱི་མཐུན་(ཡིན་)པས་ངའི་ (བསྟན་པ་དེ་)ཡང་(འཇིག་རྟེན་པའི་བདག་འཛིན་ཅན་)དེར་འགྱུར་རོ། །ངས་ཀྱང་ཡུལ་ཙམ་པ་ཀ་ན་གནས་པའི་མི་(ཐབས་ལ་མཁས་པས་སྔ་ཕྱི་འགལ་བ་ལྟ་བུའི་ཚིག་གིས་ཕན་པའི་དོན་བཟང་པོ་བསྟན་ཚུལ་མདོར་གསུངས་པ་དེ་)བཞིན་དུ་ཐོག་མར་(གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་)བདག་མེད་པ་བསྟན་ནས། དེའིེི་འོག་ཏུ་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)བདག་ཡོདོ་པ་ཉིད་སྟོན་པར་འགྱུར་ཏེ་ (དག་པའི་བདག་)དེ་ཉིད་དང་བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱང་བཤད་དོ། །(དེ་ལྟར་སྔོན་དུ་བདག་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

110

མེད་གསུངས་པ་ནི་གཤིས་ལུགས་ལ་ཀུན་བརྟགས་དང་གཞན་དབང་མེད་པར་དགོངས་ཤིང་ཕྱི་ནས་བདག་ཡོདོ་གསུངས་པ་ནི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ནམ་ཡང་གང་ནའང་བཞུགས་པ་ལ་དགོངས་ཏེ་དེ་ནི་རྒྱུད་སྡེར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཞི་གསུངས་པ་ལས་བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ་)འོད་སྲུང་དེ་ལྟ་བས་ན་(བདག་མེད་པ་དང་ཡོདོ་པ་རིམ་གྱིས་སྟོན་བའི་)ཐབས་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །
འོད་སྲུང་གཞན་ཡང་དཔེར་ན་མི་ཞིག་ལམ་པོ་ཆེ་ཞིག་ནས་འབྲོག་དགོན་པར་སོང་བ་ལས་བྱ་རབ་གནོད་ཅེས་བྱ་བས་སྒྲ་ཕྱུང་བ་དང་། དེ་ནས་མི་དེས་ལམ་དུ་ཞུགས་ཏེ་འགྲོ་བ་ལས་བྱའི་སྐད་དེ་ཐོས་ནས་བསམས་པ། ཅི་ཆོམ་རྐུན་མ་བྱུང་ངམ་ཞེས་(ལོག་རྟོག་སྐྱེས་པའི་མི་)ིདེ་ཆོམ་རྐུན་པས་འཇིགས་སྐྲག་སྟེ་(ལམ་གཞན་དུ་)བྱོལ་བ་ལས་(འབྲོག་)དགོན་པ་གང་ན་སྟག་ཡོད་པ་དེར་ཆུད་ནས་ཚུལ་མ་ཡིན་པས་སྡུག་བསྔལ་བར་གྱུར་ཏོ། །འོད་སྲུང་དེ་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པའི་དུས་ན་དགེ་སློང་དང་དགེ་སློང་མ་དང་དགེ་བསྙེན་དང་དགེ་བསྙེན་མ་རྣམས་བདག་དང་བདག་གི་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ཙམ་གྱིས་སྐྲག་ནས་འཇིག་རྟེན་པའི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ནི་བདག་(གང་ཡང་)མེད་པ་སེམས་ཤིང་སྟོང་པ་ཉིད་ཆེན་པོ་(སྟེ་ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་ཡིན་ཞེས་)ཆད་པའི་ལྟ་བ་སྨྲ་བའི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བས་(དོན་དམ་གྱི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྟག་པ་(དོན་དམ་གྱི་)སངས་རྒྱས་རྟག་པའི་བདག་ཉིད་ (དང་)ལྡན་པའི་མདོ་སྡེ་(ཟབ་མོ་ཁྱད་འཕགས་)འདི་ལྟ་བུ་འདི་དག་ལ་དད་པར་མི་འགྱུར་རོ། ༡༧༨། ཞེས་དང་། གང་མདོ་སྡེ་(ཟབ་མོ་ཁྱད་འཕགས་)འདི་ལྟ་བུ་དག་འཆད་པར་མི་འགྱུར་བ་དེར་ཕན་པ་སྟོན་(པར་འདོད་)པ་དག་འདི་ལྟ་སྟེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལེའུ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

111

གཞིའི་སྐབས།

དང་ལྡན་པ་(སྟེ་ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་ཡིན་ཞེས་)ཕལ་པ་གཞན་དག་སྟོན་ཅིང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཚེ་(སེམས་ཅན་)དེ་དག་གིས་(རང་སྟོང་སྟོན་པའི་)མདོ་སྡེ་དེ་ལྟ་བུ་མང་པོ་དག་མཐོང་(ཞིང་)ཐོས་ནས་སེམས་ཅན་དེ་དག་སློབ་ཅིང་། དེ་དག་གིས་ལོབས་ནས་གང་གི་ཚེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྟག་པའི་བདག་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་མདོ་སྡེ་(ཟབ་མོ་ཁྱད་འཕགས་)འདི་ལྟ་བུ་འདི་དག་ཐོས་ན་ (རང་སྟོང་ཙམ་གོ་བའི་གང་ཟག་)དེ་དག་ཡིད་གཉིས་དང་ཐེ་ཚོམ་འཐོབ་ཅིང་(རང་སྟོང་ལས་
ལྷག་པའི་སྟོང་ཉིད་མེད་ཅེས་དང་རང་སྟོང་གང་ཡིན་དོན་དམ་དང་ཆོས་སྐུ་དང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་ངོ་ཤེས་པས་ཆོག་རང་བཞིན་ངོ་ཤེས་པས་གྲོལ་ཞེས་སོགས་)བློ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་(དཔག་མེད་)ཏུ་འགྱུར་རོ། ༡༧༩། ཞེས་དང་། འོད་སྲུང་ངས་སེམས་ཅན་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་རྣམས་ལ་(སྟོང་མི་སྟོང་དང་བདག་མེད་པ་དང་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པ་)དགོངས་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་མདོ་རྣམས་བསྟན་པ་ན་དེ་ལ་སྙོམ་ལས་ཅན་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་མ་བསྡམས་

པ་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་སངས་རྒྱས་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་མདོ་(ཟབ་མོ་ཁྱད་འཕགས་)འདི་ལྟ་བུ་འདི་དག་བོར་ནས། (རང་སྟོང་ཙམ་སྟོན་པ་)སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལེའུའི་མདོ་དག་ལ་སློབ་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ནི་(དགོངས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་)ཚིག་དང་ཡི་གེ་འདྲེན་པར་བྱེད། ཁ་ཅིག་ནི་ཕན་ཚུན་ཚིག་དང་ཡི་གེ་དག་ (ཕྱིས་ནས་སྤོང་བའམ་ངེས་དོན་ཡིན་ཡང་དྲང་དོན་ཡིན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་)སྤོང་བར་བྱེད་དོ། །
དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཐམས་ཅད་ལས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

112

དང་བདག་མེད་པ་སྟོན་ཏོ

(ཞེས་དེ་ཙམ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་སྤོང་བར་བྱེད་དེ)། །(དོན་དམ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དོན་གཅིག་པའི་)སྟོང་པ་ཉིད་དང་བདག་མེད་པའི་དོན་(ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞི་དང་བདག་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཡིན་པ་ལ་དེ་)མ་ཤེས་པའི་མི་བླུན་པོ་རྣམས་ནི་(ཆད་ལྟར་ལྷུང་ཞིང་དོན་དམ་གྱི་དཀོན་མཆོག་ཐམས་ཅད་ལ་སྐུར་བ་བཏབ་སྟེ་ལམ་ལས་)ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། ༡༨༠། ཞེས་པ་དང་། མྱང་འདས་ཆེན་པོར་ཡང་། མུ་སྟེགས་ཅན་གདུལ་བའི་ཕྱིར་འདི་སྐད་དུ་བདག་མེད་དོ། །གང་ཟག་མེད། སེམས་ཅན་མེད། འཚོ་བ་(འམ་སྲོག་)མེདེ། ཤེད་ཅན་མེདེ། ཤེད་བདག་མེདེ། ཤེས་པ་(པོ་)དང་། མཐོང་བ་(བོ་)ོདང་། བྱ་བ་དང་། བྱེད་པ་པོ་མེད་དོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་གསུངས་སོ། །དགེ་སློང་དག་མུ་སྟེགས་ཅན་གྱིས་བདག་ཅེས་བརྗོད་པ་ནི་སྲིན་བུའི་རྗེས་ལ་ཡི་གེར་གྱུར་པ་དང་འདྲ་སྟེ། (ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་བདག་ལེགས་པར་རྟོགས་ནས་སྨྲ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་)དེ་བས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ནི་(བདག་གཉིས་པོ་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་)སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་བདག་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ནི་སེམས་ཅན་གདུལ་བའི་ཕྱིར། དུས་མཁྱེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བདག་མེད་ཅེས་(སྔར་)གསུངས་པ་ཡང་། (གདུལ་བྱ་ལ་ཕན་པའི་)རྒྱུ་ཡོད། རྐྱེན་ཡོད་པས་ན། (ཕྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་བདག་དག་པའི་)བདག་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་ན། (སྔ་ཕྱི་འགལ་བ་ལྟར་སྣང་ཡང་དགོངས་པའི་དོན་མི་འགལ་ཞིང་དོན་ཆེ་སྟེ་)ཇི་ལྟར་སྨན་པ་མཁས་པས་འོ་མ་ལ་སྨན་དུ་རུང་བ་དང་མི་རུང་བ་ཤེས་(ནས་སྔ་ཕྱི་འགལ་བ་ལྟ་བུའི་ཚིག་གིས་བསྟན་)པ་དང་འདྲ་སྟེ་བྱིས་པ་མ་རབས་ཀྱིས་བདག་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

113

གཞིའི་སྐབས།

ཏུ་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བྱིས་པ་མ་རབས་ཀྱིས་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ནི་ (གང་ཟག་གི་བདག་)མཐེ་བོ་ཙམ་ཞེ་འམ། ཡུངས་དཀར་ཙམ་ཞེ་འམ། རྡུལ་ཕྲ་མོ་ཙམ་(ཞེས་སོགས་མང་པོ་དག་)དུ་འཛིན་ཏོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)བདག་ཅེས་བརྗོད་པ་ནི་(མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱིས་བརྟགས་པ་)དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་ཡང་དག་པར་ན་ (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)བདག་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་གང་། བདེན་པ་ཡང་དག་པ། རྟག་པ། གནས་པ། བདག་པོར་གྱུར་པ། མི་འགྱུར། མི་འཕོ་བ་དེ་ནི་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)བདག་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཇི་ལྟར་སྨན་པ་ཆེན་པོ་དེ་སྨན་འོ་མ་ལ་མཁས་པ་བཞིན་ནོ། ༡༨༡། ཞེས་དང་། བདག་མེད་པ་ནི་འཁོར་བ་(སྟེ་འཁོར་བའི་བདག་ཉིད་གཤིས་ལ་རི་བོང་གི་རྭ་བཞིན་དུ་གཏན་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་)ཞེས་བྱའོ། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའོ། ༡༨༢། ཞེས་དང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ་༡༨༣ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་དག་པའི་བདག་ལ་རྣམ་པ་དུ་མར་བསྔགས་པ་མཛད་དོ། །

(༤)བདག་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པ་འགལ་བར་སྣང་ཡང་སྐྱོན་མེད་
པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་པ།
༈ སྔར་བདག་མེད་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་སྣང་ཡང་སྐྱོན་མེད་པར་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

114

གསུངས་ཏེ། མྱང་འདས་ཆེན་པོར། རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་སྔོན་བཱ་ར་ཎ་སིར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་ན་(ཀུན་རྫོབ་གློ་བུར་དྲི་མ་ལ་དགོངས་ནས་)མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པ་བསྟན་ཏོ། །ད་རྩྭ་མཆོག་གི་གྲོང་ཁྱེར་འདིར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་ན་(དོན་དམ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ལ་དགོངས་ནས་)རྟག་པ་དང་བདེ་བ་དང་བདག་དང་ཡོངས་སུ་དག་པར་བསྟན་ཏོ། ༡༨༤། ཞེས་དང་། རིགས་ཀྱི་བུ་རྟག་པ་དང་བཅས་(རང་བཞིན་འགྱུར་མེད་ཀྱི་)བདེ་བ་དང་བཅས། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)བདག་དང་བཅས། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་བཅས་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་བདེན་པའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། ༡༨༥། ཞེས་དང་། འདུས་མ་བྱས་(དེ་བཞིན་ཉིད་)ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་རྟག་པ་(ཉིད་དུ་)མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ། །རྟག་པ་(དེ་)ནི་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)བདག་གོ་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)བདག་ནི་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་(རང་བཞིན་འགྱུར་མེད་ཀྱི་)བདེ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ་(དེ་ལྟར་)རྟག་པ་དང་བདེ་བ་དང་བདག་དང་ཡོངས་སུ་དག་པ་(འི་དབྱིངས་)ནི་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པའོ། ༡༨༦། ཞེས་དང་། རིགས་ཀྱི་བུ་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་དོན་ཏོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ནི་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)བདག་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། ༡༨༧། ཞེས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་བྱེད་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་མེད་པར་བྱ་བའི་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

115

གཞིའི་སྐབས།

གནས་མེད་དོ། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)བདག་ཅེས་བྱ་བའི་རང་བཞིན་ཉིད་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་སྙིང་པོ་སྟེ་དེ་ལྟར་གསང་བའི་སྙིང་པོ་དེ་ནི་ (གཞོམ་མེད་ནཱ་དའི་དབྱིངས་ཡིན་པས་)གང་གིས་ཀྱང་འཇིག་ཅིང་མེད་པར་བྱེད་ནུས་པ་མ་ཡིན་༡༨༨ཞེས་དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བདག་གི་མཚན་ཉིད་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)བདག་(གཤིས་ལ་བཞུགས་པ་ཉིད་)ཏུ་འཛིན་པ་(སྟེ་རྟོགས་པ་)ནི་ཤིན་ཏུ་མཆོག་ཅེས་བྱའོ། ༡༨༩། ཞེས་དང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དབང་པོ་གཅིག་གིས་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)གཟུགས་མཐོང་སྒྲ་ཐོས་དྲི་ཚོར་རོ་མྱོང་རེག་བྱ་ཚོར་ཞིང་ཆོས་ཤེས་ཀྱང་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དབང་པོ་དྲུག་(ལ་སྣང་བའི་ཚུལ་དག་)གིས་(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)གཟུགས་མི་མཐོང་སྒྲ་མི་ཐོས་དྲི་མི་ཚོར་རོ་མི་མྱོང་རེག་བྱ་མི་ཚོར་ཆོས་མི་ཤེས་ཏེ་(དེ་རྣམས་གཤིས་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་རྣམས་མེད་པ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་ཤིང་དོན་དམ་གྱི་གཟུགས་སོགས་སྣང་ནས་དངོས་སུ་རྟོགས་

པའི་)དབང་གི་ཕྱིར་དབང་པོས་དབང་མཛད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་དབང་ནི་བདག་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་(བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་བདག་)ཡིན་༡༩༠ཞེས་སོགས་དང་། སྤྲིན་ཆེན་པོའི་མདོར་ཡང་། མི་རྟག་པ་དང་སྟོང་པ་དང་(ཉན་རང་གི་)ིཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་བདག་མེད་པའི་བསྔགས་པ་བརྗོད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆེ་བ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ (ཆེན་པོ་)རྟག་པ་དང་ཐེར་ཟུག་པ་དང་བརྟན་པ་དང་(གདོད་ནས་)ཞི་བའི་རང་བཞིན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

116

གྱི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་པར་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་དོན་དང་༡༩༡ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཤིང་། ལྷའི་ཟླ་བས་བསྒྱུར་བའི་མྱང་འདས་ཆེན་པོར་ཡང་། གྱད་གཉིས་སྟོབས་འགྱེད་པ་ན་གཅིག་གི་དཔྲལ་བའི་རྡོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་རྨ་ནང་དུ་ནུབ་པ་མ་ཚོར་ཏེ་སྟོར་བར་འདུ་ཤེས་པ་ལ། སྨན་པས་རྡོ་རྗེ་དེ་ཕྱུང་ནས་བསྟན་པས་ངོ་མཚར་དུ་གྱུར་པ་དཔེར་མཛད་ནས་བཀའ་བསྩལ་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཡོད་མོད་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དེ་མི་ཤེས་ཏེ། ༡༩༢ཞེས་དང་། ཇི་ལྟར་གྱད་དེ་རང་གི་ལུས་ལ་རྡོ་རྗེ་འདུག་ཀྱང་འདུ་ཤེས་ཉམས་པས་སྟོར་བའི་འདུ་ཤེས་སུ་རྟོག་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་པ་དང་། མི་དགེ་བའི་གྲོགས་པོའི་དབང་དུ་གྱུར་པ་དང་། དགོངས་པའི་ཚིག་མི་ཤེས་པས་ (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)བདག་ཡོད་བཞིན་དུ་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)བདག་མེད་པར་སྒོམ་པར་བྱེད་དོ། །(གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་)བདག་མེད་པ་མི་སྒོམ་པ་རྣམས་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་བདག་(མཐོ་བོང་ཙམ་ཞེས་སོགས་)སྒོམ་པར་བྱེད་དོ། །ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་པའི་བདག་ཡོད་དོ་ཞེས་བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་(བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་)ཡང་(འཇིག་རྟེན་བའི་བདག་)དེ་དང་འདྲ་(བར་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་)སྟེ། མི་དགེ་བའི་གྲོགས་པོ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དགོངས་པའི་ཚིག་གི་མཐའ་མི་ཤེས་པས་བདག་མེད་དོ་བདག་མེད་དོ་ཞེས་སྒོམ་བཞིན་དུ། བདག་(གཉིས་པོ་)མེད་པ་ (འི་གཞིའི་)དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མི་ཤེས་ཏེ། བདག་ག་ལ་ཡོད། གང་ན་གནས། ཅི་རྫ་མའི་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

117

གཞིའི་སྐབས།

ནང་ན་རྫ་མ་འདུག་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་གམ། འོན་ཏེ་རླན་ལྟ་བུར་ཁྱབ་པར་འདུག་གམ། གྱད་རྨོངས་པའི་སྨིན་མཚམས་ཀྱི་རྒྱན་ལྟ་བུར་འདུག་གམ་སྙམ་པ་ལ། སྨན་པ་ (མཁས་པ་མདོ་ལས་གསུངས་པ་དེ་)བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་དག་ལ་འདི་སྐད་དུ། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)བདག་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་(ཀུན་ལ་སྣང་བར་)གནས་པ་མ་ཡིན་ལ། རིན་པོ་ཆེ་རྡོ་རྗེ་ལྟར་(རང་བཞིན་)འོད་གསལ་(བར་བཞུགས་)ཞིང་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པས་བསྒྲིབས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏེ། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་པ་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡིད་ཆེས་པར་འགྱུར་ལ། ཉོན་མོངས་པ་ཟད་
པར་བྱ་དགོས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །(ཉོན་མོངས་ཟད་པ་)དེ་ནས་(གྱད་ཀྱི་)རྡོ་རྗེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་ལྟར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ནི་(བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅིང་ཡོན་ཏན་)དཔག་ཏུ་མེད་དོ། ༡༩༣། ཞེས་དང་། ཡང་ཇི་ལྟར་རྒྱལ་པོའི་སྨན་པ་མཁས་པས་སྔར་སྨན་དུ་འོ་མ་བཀག་ཅིང་། ཕྱིས་མ་བཀག་པས་སྔ་ཕྱི་འགལ་བ་ལྟར་སྣང་ཡང་། ཕྱི་ནས་ལེགས་པར་ཕྱེ་སྟེ་བསྟན་པས་སྔ་ཕྱི་མི་འགལ་བར་བསྒྲུབས་པ་དཔེར་མཛད་ནས། སངས་རྒྱས་སྨན་པའི་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་གདུལ་བའི་དབང་གིས་སྔར་བདག་མེད་པ་བསྟན་ཅིང་ཕྱི་ནས་བདག་གི་དབྱིངས་ཡོད་པར་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། བདག་མེད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚིག་ཡིན་ནོ་༡༩༤ཞེས་ཆོས་ཀྱི་བཀའ་འདོགས་པར་མཛད་ནས། ཡང་གདུལ་བར་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་དུས་མཁྱེན་པར་མཛད་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

118

བདག་མེད་པར་བསྟན་པའི་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་སྨན་པ་བཟང་པོ་བཞིན་དུ་(ཕྱི་ནས་དོན་དམ་གྱི་)བདག་ཡོད་དོ་ཞེས་ཡང་དག་པར་སྟོན་པར་མཛད་དེ། འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་བདག་མཐེ་བོང་ཙམ་དང་ཁྲེ་རྒོད་ཀྱི་འབྲུ་ཙམ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་(གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་)བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)བདག་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)བདག་ནི་རྟག་པ་ཉིད་དོ། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)བདག་ནི་ཡོན་ཏན་ཉིད་དོ། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)བདག་ནི་ཐེར་ཟུག་པ་ཉིད་དོ། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)བདག་ནི་བརྟན་པ་ཉིད་དོ། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)བདག་ནི་ཞི་བ་ཉིད་དོ། ༡༩༥། ཞེས་སྨན་པ་བཟང་པོའི་འོ་མ་བཞིན་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་(སྔར་བདག་མེད་པ་སྟོན་ཅིང་ཕྱི་ནས་བདག་གི་)དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་སྟོན་པར་མཛད་དེ། དེ་བསྒོམ་པ་ལ་(དགེ་སློང་དགེ་སློང་མ་དགེ་བསྙེན་དགེ་བསྙེན་མ་སྟེ་)འཁོར་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བརྩོན་པར་གྱིས་ཤིག༡༩༦ཅེས་དང་། ཡང་མའི་ནུ་མ་ལ་ནིམ་པའི་ལོ་མའི་ལྡེ་གུ་བསྐུས་ཏེ། བུའི་སྨན་མར་མ་ཞུའི་བར་དུ་འཐུང་དུ་མ་བཅུག་ལ། ཞུ་བ་དང་འཐུང་དུ་བཅུག་པ་དཔེར་མཛད་ནས་བཀའ་བསྩལ་པ། རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་བཞིན་དུ་ངས་ཀྱང་སྔར་ནི་གདུལ་བར་བྱ་བའི་དབང་གིས། བྱིས་པའི་སྨན་མར་ཞུ་བར་བྱ་བ་བཞིན་དུ། དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱི་འཇིག་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

119

གཞིའི་སྐབས།

རྟེན་པའི་(བདག་ཏུ་)ལྟ་བ་གཞོམ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་ (པ་བདག་གཉིས་མེད་)པའི་ཆེ་བ་ཉིད་ཡང་དག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་བདག་ཉིད་(ཀྱི་)དེ་ཁོ་ན་ཉིད་(སྨྲ་བ་དེ་)བརྫུན་པར་ཡང་དག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་(གཉིས)མེད་པར་བསྒོམས་པས་ལུས་རྣམ་པར་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དགེ་སློང་དག་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་སྒོམས་ཤིག དེ་ལྟར་བསྒོམས་དང་ངར་འཛིན་པ་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ། །ངར་འཛིན་པ་ཡོངས་སུ་སྤོངས་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། ༡༩༧། ཞེས་བྱས་ཏེ། ཇི་ལྟར་བྱིས་པའི་མས་རང་གི་ནུ་མ་ནིམ་པའི་ལོ་མའི་ལྡེ་གུས་བསྐུས་པ་དེ་བཞིན་དུ། ངས་ཀྱང་(སྔར་ནི་)ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྒོམས་ཤིག་ཅེས་བྱས་སོ། །ཇི་ལྟར་བྱིས་པའི་མ་དེས་ཕྱིས་རང་གི་ནུ་མ་བཀྲུས་ཏེ། བུ་ལ་སྨྲས་པ། སྔར་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་སྨན་མར་ཞུ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ནུ་མ་ནུར་མ་བཅུག་གིས་ད་ནི་ནུས་ཤིག་ཅེས་ཟེར་བ་དེ་བཞིན་དུ། ངས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པའི་(བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་)ཆོས་ལས་བསྒྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་ཅེས་བསྟན་ཏེ། བདག་(གཉིས་)མེད་དོ་ཞེས་བྱས་ནས། ད་ནི་ང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་(དེ་བཞིན་ཉིད་བདག་དག་པའི་བདག་)ཡོད་དོ་ཞེས་སྟོན་གྱིས། དགེ་སློང་དག་བྱིས་པ་(ལ་མས་ནུ་མ་བཀྲུས་ནས་ནུར་བཅུག་ཀྱང་ནིམ་པའི་རོ་ཁ་བས་སྐྲག་ནས་མི་ནུ་བ་དེ་)བཞིན་དུ་(ཁྱེད་ཀྱང་བདག་ཅེས་པའི་སྒྲ་ཙམ་ལ་)མ་སྐྲག་པར་ཇི་ལྟར་བྱིས་པ་དེས་(མའི་ནུ་མ་ལ་རོ་ཁ་བ་ཡོད་མེད་ལེགས་པར་)བརྟགས་ན་(མེད་པར་ཤེས་ནས་)ཕྱིར་ཡང་མའི་ནུ་མ་ནུ་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། དགེ་སློང་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

120

དག ཁྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་(ཀུན་བརྟགས་གཞན་དབང་གིས་སྟོང་པའི་གཞི་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ནམ་ཡང་གང་ནའང་བཞུགས་པ་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། (ཁ་)བདག་ཅག་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཡོད་དོ་སྙམ་དུ་(ཀུན་བརྟགས་གཞན་དབང་གི་བདག་ཡོད་མེད་དང་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་བདག་ཡོད་མེད་ལེགས་པར་)(ཀ་)བརྟགས་ནས་(ག་)བསྒོམ་པ་ལ་བརྩོན་པར་གྱིས་ཤིག་དང་། ད་བསྟན་ཏོ། ༡༩༨། ཞེས་དང་། ཆོས་ཁ་ཅིག་(ཀུན་བརྟགས་གཞན་དབང་)ནི་བདག་(ཉིད་གཤིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སུ་)མེད་ལ་ཆོས་ཁ་ཅིག་(ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་)བདག་(ཉིད་གཤིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སུ་)ཡོད་པ་ནི་དཔེར་ན་ས་ལ་འདུག་པའི་མི་ལྷའི་མིག་མེད་པས་ནམ་མཁའ་ལ་བྱ་འཕུར་བའི་རྗེས་མི་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ལ་(བདེ་གཤེགས་)སྙིང་པོའི་མཆོག་ཡོད་པ་བདག་ (རང་)གིས་མི་མཐོང་སྟེ། དེ་བས་ན་ངས་དགོངས་པའི་ཚིག་གིས་བདག་མེད་དོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །
ལྷའི་མིག་མེད་པའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བདག་(རང་)ལ་(ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)བདག་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་མི་མཐོང་སྟེ་ཉོན་མོངས་(པས་བསྒྲིབས་)པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ང་ཟེར་རོ། ༡༩༩། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་སྔར་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་ཐར་པ་(དང་མྱང་འདས་དང་རང་བཞིན་དང་སྙིང་པོ་)ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་མེད་ཅིང་སྟོང་པ་དང་། བདག་མེད་པ་(དང་སེམས་ཅན་དང་སྲོག་མེད་པ་)ལ་སོགས་པར་གསུངས་པ་ནི། གང་ཞིག་གང་ན་མེད་པ་(མེད་དགག་དང་རང་སྟོང་དང་མེད་ཙམ་དང་སྟོང་ཙམ་)ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། ཕྱི་ནས་མི་སྟོང་པ་དང་བདག་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པར་གསུངས་པ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

121

གཞིའི་སྐབས།

རྣམས་ནི་མེད་པའི་ལྷག་མ་གང་ཡིན་པ་(མ་ཡིན་དགག་དང་གཞན་སྟོང་དང་མེད་པའི་གཞི་དང་སྟོང་པའི་གཞི་)ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པས་གསུང་རབ་སྔ་ཕྱི་འགལ་འགལ་འདྲ་ཡང་ལེགས་པར་བརྟགས་ན་མི་འགལ་བ་ནི་མེད་དགག་གི་གཞི་ལ་མ་ཡིན་དགག་ཡོདོ་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱོན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་ཅིང་སྤངས་པའི་གཞི་ལ་(རང་བཞིན་)གཉུག་མའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཚང་བའི་ཡེ་ཤེས་མཁའ་ཁྱབ་(སྤངས་རྟོགས་རང་བཞིན་པ་ཚང་ཞིང་ཚོགས་གཉིས་རང་བཞིན་པ་གདོད་ནས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་ལ་)ཡོངས་སུ་གྲུབ་པར་བཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དགོངས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་དང་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་མཁས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དཔལ་ལྡན་ས་བཅུ་པའི་མན་ངག་(ཟབ་མོ་ཁྱད་འཕགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་)ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དང་ (གང་ཟག་དང་ཚིག་དང་དྲང་དོན་དང་རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་པར་ཆོས་དང་དོན་དང་ངེས་དོན་དང་ཡེ་ཤེས་ལ་

རྟོན་པ་སྟེ་)རྟོན་པ་བཞི་ལ་ཡང་དག་པར་བརྟེན་ནས་སོ། །

(༥) དག་པའི་བདག་དང་ཨ་ཧཾཾ་ལ་སོགས་པ་དོན་
གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ།

༈ དེ་བཞིན་དུ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐིག་ལེའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་། (ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་)བདག་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ། །ཁྱབ་པར་དེ་ནི་ཡོད་པ་སྟེ། །(ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་)བདག་ནི་མེད་ན་འགྲོ་བ་ཀུན(ལ་སྲོག་ཆེན་པོ་མེད་པར་འགྱུར་བས)། །ཇི་ལྟར་རྩ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

122

བཅད་ཤིང་བཞིན་ནོ། ༢༠༠། ཞེས་དང་། དཔལ་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བ་མངོན་པར་བརྗོདོ་པ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྙིང་པོ་གསང་བ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བར་ཡང་། (ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་)ཨ་ཧཾཾ་(སྟེ་)དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ། །ཁྱབ་པ་ཡིས་ནི་ལྷག་པར་གནས། །(ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་)ཨ་ཧཾཾ་དང་བྲལ་སྐྱེས་བུ་ནི

(མི་སྲིད་གལ་ཏེ་སྲིད་ན་དེ)། །རྩ་བ་ཆད་
པའི་ཤིང་བཞིན་ནོ། ༢༠༡། ཞེས་དང་། དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཐིག་ལེའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་། གཞན་མིན་(ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་)བདག་རང་(རྟག་ཏུ་བཞུགས་ཀྱི་)ཁྱོད་མེད་པ(ནི་མ་སྲིད་པས)། །སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་རྙེད་པར་དཀའ(སྟེ་རྙེད་མི་སྲིད་དོ)། །ཁྱོད་མེད་ན་ནི་ཁམས་གསུམ་པོ། །མགོ་བོ་བཅད་པའི་མི་བཞིན་(སྲོག་མེདེ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་)ནོ། ༢༠༢། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བདག་མེད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་རྙེད་པ་དང་དེ་མེད་ན་ཉེས་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་ཚུལ་གསུངས་སོ། །རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དུ། (དོན་དམ་)སྟོང་པ་ཉིད་(རང་བཞིན་རྣམ་དག་)ནི་(གློ་བུར་དྲི་མས་)རྣམ་དག་ན། །བདག་མེད་(པའི་གཞི་)མཆོག་གི་བདག་ཐོབ་པས། །སངས་རྒྱས་དག་པའི་བདག་ཐོབ་ཕྱིར། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་བདག་ཏུ་འགྱུར། ༢༠༣། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་བར། ཟག་པ་མེད་པ་(དོན་དམ་པ་)འི་དབྱིངས་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བདག་གི་མཆོག་སྟོན་ཏོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བདག་(གཉིས་)མེད་པ་(འི་གཞིའི་)མཆོག་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །བདག་མེད་པའི་(གཞིའི་)མཆོག་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པའོ། །དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་(སྐུའི་)དོན་གྱིས་སངས་རྒྱས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

123

གཞིའི་སྐབས།

རྣམས་ཀྱི་བདག་ཡིན་ནོ། །(རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་དབྱིངས་)དེ་(གློ་བུར་དྲི་མས་)རྣམ་པར་དག་ན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བདག་མེད་པ་(འི་གཞིའི་)མཆོག་གི་བདག་(གདོད་ནས་)དག་པ་འཐོབ་པོ། །དེ་བས་ན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་དག་པའི་བདག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་བདག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དགོངས་པ་འདིས་ནི་ཟག་པ་མེདེ་པ་(དོན་དམ་པ་)འི་དབྱིངས་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བདག་གི་མཆོག་རྣམ་པར་འཇོག་གོ༢༠༤། ཞེས་དང་། རྒྱུད་བླ་མར་ཡང་། གཙང་(པ་དང་)བདག་ (དང་)བདེ་(བ་)དང་རྟག་(པ་)ཉིད་ཀྱི། །ཡོན་ཏན་(གྱི་)ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་(ཐོབ་པ་ནི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་བྲལ་)འབྲས(ཡིན)། ༢༠༥། ཞེས་དང་། བདག་དང་བདག་མེདེ་སྤྲོས་པ་དག །ཉེ་བར་ཞི་བའི་དམ་པའི་བདག(ཐོབ)། ༢༠༦། ཅེས་དང་། གྲུབ་པའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཉི་མ་སྦས་པའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། གཙང་བདག་བདེ་དང་རྟག་པ་ཉིད་ཐོབ་པ། །ན་རྒ་སྐྱེ་འཆི་མེད་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ། ༢༠༧། ཞེས་སྒྲོལ་མ་ལ་བསྟོད་པར་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདག་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞི་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་བདག་གི་དབྱིངས་སུ་གང་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་མཐར་ཐུག་གི་ཨ་ཧཾཾ་དུ་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དཔལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐིག་ལེའི་རྒྱུད་ལས། བདག་(ཨ་ཧཾཾ་)གིས་སྒྲ་ཡི་ངེས་པའི་དོན། །ཉོན་ཅིག་བདག་ (ཨ་ཧཾཾ་)གིས་དེ་ཉིད་བཤད(པར་བྱའོ)། །(དོན་དམ་གྱི་)ཨ་ནི་ཡིག་འབྲུ་(འི་མཆོག་དང་)གཟུགས་ཀྱི་མཆོག(སྟེ་དེ)། ཐམས་ཅད་(བརྟན་གཡོ་)ོཀུན་གྱི་ལུས་(ཀྱི་)ནང་(ལའང་ཁྱབ་པར་)ཡོད། །(དེ་ནི་)རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་(རྣམ་པ་མེད་པ་)རབ་(དང་ཕུལ་དུ་)གནས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

124

(པ་)མཆོག །ཀུན་(ལ་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་པར་)ཡོད་(ཀྱང་རྒྱུ་ལས་)མ་སྐྱེས་(པ་)ཐམས་ཅད་མཁྱེན་(པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ)། །རྟག་ཏུ་(ཀུན་རྫོབ་ཀྱིས་)སྟོང་པ་(འི་གཞི་དོན་དམ་བདེན་པས་)ཐམས་ཅད་ཁྱབ། །(རྣམ་པ་)ཐམས་ཅད་(པ་དུས་)ཀུན་(ཏུ་བཞུགས་ཀྱང་ངོ་བོ་)གཅིག་(པ་)འབྱུང་ (བ་གཞན་གྱི་)བདག་པོ། །སྲིདི་པ་(གཞན་དང་)སྲིདི་བདག་(གཞན་གྱི་རྣམ་པར་)ཤར་བ་(རང་

བཞིན་འོད་གསལ་)ནི། །(དོན་དམ་གྱི་)སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ཡི་བདེ་བའོ། །(དོན་དམ་གྱི་)སྐུ་ཡི་དེ་བཞིན་གཤེགས་(པ་འཇིགས་པ་ཀུན་ལ་)སྐྱབས་སྦྱིན(པས)། །ཐམས་ཅད་དོན་ནི་བྱེད་ནུས་པའོ། །(དོན་དམ་གྱི་)ཧཾཾ་གི་ཡིག་འབྲུ་(ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)གཟུགས་(སོགས་དངོས་པོ་)མེདེ་མ(བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)འོ། །(དེ་ཀུན་གྱི་)ལུས་(ལ་)ཡོད་ན་ཡང་ལུས་(ལས་)མ་སྐྱེས(ཤིང་)། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་(པ་ཡིན་ཡང་དེའིེི་དངོས་པོ་)དང་བྲལ་བ། །ཐམས་ཅད་ (ཀྱི་)བྱད་གཟུགས་(དང་)དཔེ་བྱད་(ཚང་ཡང་དེ་རྣམས་ཀྱི་དངོས་པོ་)མེད(པ)། །དངོས་ (པོ་)དང་དངོས་མེད་(ལས་)རྣམ་པར་གྲོལ(ཏེ་གཉི་ག་མིན་པའི་ཕུང་པོ་གསུམ་པ)། །(སྐྱེ་འཇིག་དང་བྲལ་ཡང་)སྐྱེ་དང་འཇིག་(པ་གཞན་ནམ་དམ་)པའི་བྱེད་པའོ། །དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ནུབ་པའི་(གཞིའི་)མཚན(ཉིད)། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡི་རང་བཞིན་ཅན། །(དོན་དམ་གྱི་)སེམས་ནི་རྡོ་རྗེ་སྐྱབས་སྦྱིན་ཡིན(དེ་རྣམས)། །ཐམས་ཅད་(བརྗོདོ་དུ་མེད་པས་)ཡི་གེ་མེད་པའོ། །(དོན་དམ་)སྟོང་པའི་རྣམ་པ་(རང་བཞིན་གྱིས་)མྱ་ངན་འདས། །(རང་བྱུང་)ཡེ་ཤེས་སྐུ་ཡི་རང་བཞིན་ཅན། །(ནམ་ཡང་)དྲི་མེད་བརྗོད་མེད་ཞི་བ་སྟེ། །དེ་ནི་(དོན་དམ་གྱི་)ཧཾཾ་དུ་ཀུན་ཏུ་གྲགས། །(དེ་ལྟར་)བདག་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་ (ཡུལ་)ཐམས་ཅད་(དང་དུས་)ཐམས་ཅད་ན། །(རྣམ་པ་)ཐམས་ཅད་(ཀྱི)བདག་ཉིད་(དུ)

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

125

གཞིའི་སྐབས།

རྟག་ཏུ་བཞུགས། ༢༠༨། ཞེས་དང་། (དོན་དམ་གྱི)ཧཾཾ་གི་ཡིག་འབྲུ་(ཀུན་རྫོབ་ཟད་པའི་)ིམཚམས་(ཀྱི་)མཐའ་མ(སྟེ)། །(དོན་དམ་གྱི་)ཨ་ཡི་ཡིག་འབྲུ་(རྡོ་རྗེ་)ཟླ་བ་དག །(དོན་དམ་གྱི་)ཧཾཾ་གི་ཡིག་འབྲུ་(རྡོ་རྗེ་)ཉི་མའི་འོད། །(དོན་དམ་གྱི་)ཨ་ཡི་ཡིག་འབྲུ་རྟེན་ཡིན་ཏེ། །(དོན་དམ་གྱི་)ཧཾཾ་གི་ཡིག་འབྲུ་བརྟེན་པར་བཤད། །(དོན་དམ་གྱི་)ཨ་ཡི་ཡིག་འབྲུ་སྲོག་(གཞན་ནམ་མཆོག་)ཅེས་བཤད། །(དོན་དམ་གྱི་)ཧཾཾ་གི་ཡིག་འབྲུ་རྩོལ་པར་(གཞན་མཆོག་ཡིན་པ་)དྲན། །གང་ཞིག་(རང་བཞིན་གྱི་)གནས་སུ་(ཨ་ཧཾཾ་)དེ་ཉིད་(གཉིས་ཟེར་)སྦྱོར(བ)། །དེ་ནི་(དོན་དམ་གྱི་)བདག་ཉིད་གསལ་བར་འགྱུར། །རྒྱུད་རྣམས་ཀུན་ལས་རྙེད་དཀའ་བ། །(ཨ་ཧཾཾ་)དེས་ནི་ཡང་དག་(པའི་)བདག་(གི་)སྒྲར་བཤད། ༢༠༩། ཅེས་དང་། དཔལ་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བར་ཡང་། {ཨ་ཧཾཾ་འཁོར་བའི་འཆིང་བ་དག །དེ་ནི་ཡོངས་ཟད་གྲོལ་བའོ། །ཞེས་དཔེ་ཁ་ཅིག་ཏུ་བྱུང་བས་རྒྱ་དཔེ་རྙེད་ན་དཔྱད}ཨ་ཧཾཾ་(གཞན་ནི་གདོད་ནས་)ཡོངས་སུ་གྲོལ་བའོ། །(དོན་དམ་གྱི་)ཨ་ནི་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་(རྣམ་པ་ཅན་)མཆོག(དང་ཕ་རོལ་ཏེ)། །(དེ་ནི་)ལུས་རྣམས་ཀུན་ལ་ལྷག་པར་གནས། །རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་དང་ལྡན། །(བརྟན་གཡོ་)ཀུན་ཁྱབ་(ཤེས་བྱ་)ཀུན་མཁྱེན་(ནམ་ཡང་)ཟད་པ་མེདེ། །ཐོག་མ་ཐ་མ་མེདེ་ཅེས་བྱ། །(ཐོག་མེདེ་སྙིང་སྟོབས་ཞེས་བྱ་བ་ཟེར་བས་བརྟག་)ཐམས་ཅད་(ཀྱི་རྣམ་པ་ཚང་ཡང་ངོ་བོ་)གཅིག་ཏུ་(མིར་སྐྱེད་པའི་)བསྐྱེད་ (ཐབས་གཅིག་ཏུ་ནི་སྐྱེ་བར་བྱེད་ཟེར་བས་བརྟག་)པར་བྱེད། །དུས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་(རྟོག་མེད་ཡེ་ཤེས་ལ་)འཆར་ཞིང་ཁྱབ། །(དོན་དམ་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་པས་)སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ཡི་མཆོག་དང་ནི། །དོན་ཀུན་བྱེད་པ་ལ་མཁས་པ། །(དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དབུགས་དབྱུང་བའོ། །)ཡོན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

126

ཏན་དེ་བཞིན་གཤེགས་དབུགས་དབྱུང་(ཟེར་བས་ཀྱང་ངོ)། །(དོན་དམ་གྱི་)ཧཾཾ་ནི་དངོས་པོ་དང་བྲལ་བ(འི་གཞི་སྟེ)། །ལུས་ལ་གནས་ཀྱང་ལུས་སྐྱེས་མིན། །(རྟེན་འབྲེལ་གྱི་)དབང་པོ་ལས་འདས་(ཤིང་རྣམ་ཤེས་ལ་)མི་གསལ་བ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་(པ་ཡིན་ཡང་)རྣམ་པའི་(དངོས་པོ་)སྤངས། །དངོས་དང་དངོས་མེད་ལས་གྲོལ་(བ་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་ཡིན་)ཞིང་། །གང་དུའང་ལྷག་པར་མི་(གང་ཟེར་)གནས་(ཤིང་མ་ཆད་པ་འམ་འབྲེལ་ཏེ་མི་གནས་)པ། །དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་(གདོད་ནས་)ནུབ་པ(འི་གཞི་)འོ། །(དེ་ནི་)ཆོས་ཀྱི་སྐུ་
ཡི་རང་ངོ་བོ

(ངོ་བོ་ཉིད་ཟེར)། །སེམས་(ཆེན་པོ་)ནི་རྡོ་རྗེ་འཆང་(གི་)དབུགས་དབྱུང་(བ་
སྟེ)། །དོན་ཀུན་བྱེད་(ཀྱང་དེའི་འབད་)པ་དང་བྲལ་བ། །སྟོང་པའི་རང་བཞིན་མྱ་ངན་འདས། །ཡེ་ཤེས་སྐུ་ཡི་རང་བཞིན་ཉིདི། །རྗོད་དང་བརྗོད་བྱ་(ཐ་དད་ལས་)རྣམ་པར་
གྲོལབའི་གཞི)། །དེ་ཡང་ཡི་གེ་ཧཾཾ་དུ་གྲགས། །(དོན་དམ་གྱི་ཆོས་)ཐམས་ཅད་ཨ་ཧཾཾ་ (སྟེ་)ཀུན་འགྲོ་(ལ་ཟེར་)(ཀུན་)ཁྱབ། །(རྣམ་པ་)ཐམས་ཅད་(པའི་)བདག་ཉིད་རྟག་ཏུ་བཞུགས། ༢༡༠། ཞེས་དང་། དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཐིག་ལེའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་། (དོན་དམ་གྱི་)ལྷ་མོ་ཁྱོད་ནི་(རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་)འབྱུང་པ་མིན། །སྐྱེ་བ་དང་ནི་འཕོ་(བ་)མེད་ (ཅིང་)རབ(དང་)། །མཆོག་(དང་ཕ་རོལ་ཡིན་པ་)ནི་རྣམ་རྟོག་(གི་)རླབས་དང་བྲལ(བའི)། །རང་གི་ངོ་བོ་(རང་བྱུང་)ཡེ་ཤེས་འོདོ། (གསལ་བ་དག་པའི)། བདག་རང་གི་ནི་ཡེ་ཤེས་སྐུ། །མཆོག་(གམ་ཕ་རོལ་)ནི་(ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་)དབང་ཕྱུག་མ་ཁྱོད་(ཡིན་དེ་རང་བཞིན་)འོད(གསལ་བའོ)། ༢༡༡། ཅེས་དང་། གྲངས་མེད་འཇིག་རྟེན་གྱི་ནི་ཁམས(གཞན་ནམ་ཕ་རོལ)། །ཁྱོད་ནི་(རང་བྱུང་)ཡེ་ཤེས་འོད་བྱེད་པ། །ཁྱོད་ནི་ཐམས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

127

གཞིའི་སྐབས།

ཅད་དངོས་ཀུན་གྱི(རྣམ་པ་ཅན)། །ཐམས་ཅད་བདག་ཉིད་འབྱུང་པ་ཀུན(ཞེས་པ་བདག་གཞན་དང་འབྱུང་བ་གཞན་ཏེ)། །(དོན་དམ་གྱི་)ཆོས་ནི་ཐམས་ཅད་(རང་རིག་གིས་)ཡོངས་ཤེས་ནས(པ་ཟེར)། །དེ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་རབ་གྲགས། ༢༡༢། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་དོན་གཅིག་པར། དཔལ་བརྟག་པ་གཉིས་པའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་། (དོན་དམ་ཀྱེའིེི་རྡོ་རྗེ་)ང་ལས་(ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་བྱུང་། །(དོན་དམ་ཀྱེའིེི་རྡོ་རྗེ་)ང་ལས་ (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)གནས་གསུམ་པོ་ཡང་བྱུང་། །(དོན་དམ་ཀྱེའི་རྡོ་རྗེ་)ང་ཡིས་(བརྟན་གཡོ་)འདི་ཀུན་ཁྱབ་པ་སྟེ། །འགྲོ་བའི་རང་བཞིན་(དེ་ལས་)གཞན་མ་མཐོང་(སྟེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་འགྲོ་བ་གཤིས་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ)། ༢༡༣། ཞེས་དང་། (ཆོས་)འཆད་པ་པོ་ང་ཆོས་ཀྱང་(དོན་དམ་ཀྱེའི་རྡོ་རྗེ་)ང་(ཡིན)། །རང་གི་ཚོགས་ལྡན་(ཆོས་)ཉན་པ་(དོན་དམ་ཀྱེའི་རྡོ་རྗེ་)ང་ (ཡིན)། །འཇིག་རྟེན་སྟོན་པ་(སངས་རྒྱས་དང་མཐར་ཐུག་གི་)བསྒྲུབ་བྱ་(དོན་དམ་ཀྱེའི་རྡོ་རྗེ་)ང་ (ཡིན)། །(འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་ཡིན་པས་)འཇིག་རྟེན་(དང་)འཇིག་རྟེན་(ལས་)འདས་པ་ (དོན་དམ་ཀྱེའི་རྡོ་རྗེ་)ང་(ཡིན)། །ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་དགའི་རང་བཞིན་(དོན་དམ་ཀྱེའི་རྡོ་རྗེ་)ང་ (ཡིན)། ༢༡༤། ཞེས་དང་། མཁའ་འགྲོ་མ་རྡོ་རྗེ་གུར་དུ་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅེས་བགྱི་བ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ(རང་བྱུང་བ་)འོ། །དེ་ཅི། ལུས་ཅན་ཞིག་གམ། དེ་བཞིན་དུ་བདེན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྡོ་རྗེ་འཛིན་པས་བཀའ་བསྩལ་པ། (དོན་དམ་གྱི་)མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུས་བརྒྱན་པའི་(ཆོས་)སྐུ་འདི་ནི་(དོན་དམ་ཀྱེའི་རྡོ་རྗེ་)ང་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། (དོན་དམ་གྱི་)ཡུལ་རྣམས་ཀྱི་(ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་)རྒྱུས་(རྒྱུད་ལ་ཐོབ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

128

པར་)བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ནའོ། །ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེས་ཡང་གསོལ་པ། ཅི་བཅོམ་ལྡན་འདས་བེམས་པོ་འམ། རྡོ་རྗེ་འཛིན་པས་བཀའ་སྩལ་པ། (དོན་དམ་ཀྱེའི་རྡོ་རྗེ་)ང་ནི་(བེམ་པོ་མིན་ཏེ་)མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཇི་ལྟ་བུ། རྡོ་རྗེ་འཛིན་གྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། དེ་(ཀུན་རྫོབ་ཏུ་)བདེན་པ་ཡང་མ་ཡིན། (དོན་དམ་དུ་)བརྫུན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ། བླང་བར་བྱ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་དོར་བར་བྱ་བ་ཡང་མ་ཡིན་(ཞེས་པ་བླང་དོར་གྱི་བློའི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཡིན་)ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་(དོན་དམ་ཀྱེའི་རྡོ་རྗེ་)ངའོ། །སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་(དོན་དམ་ཀྱེའི་རྡོ་རྗེ་)ངའོ། །བྱ་བ་ནན་ཏན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་(དོན་དམ་ཀྱེའི་རྡོ་རྗེ་)ངའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་(དོན་དམ་ཀྱེའི་རྡོ་རྗེ་)ངའོ། །དེ་བས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ། (གཤིས་ལུགས་ཟབ་མོའི་)ིབྱང་ཆུབ་འདི་(རྨོངས་པ་འགའ་ཞིག་གཤིས་ལ་སངས་རྒྱས་མེད་པ་དང་སྟོང་པ་དང་ཨར་སངས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆད་པར་སྨྲ་བ་)དེ་སྐད་དུ་དངོས་པོ་(འམ་ངོ་བོ་)མེད་པར་མ་སྨྲ་ཞིག་(དེའི་རྒྱུ་མཚན་)དངོས་མེད་ཉིད་དང་དངོས་པོ་(སྟེ་གཉི་ག་ཡིན་པའི་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་དཔེ་བྲལ་ཨ་ཧཾཾ་)ངའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གདོད་ནས་(རང་བཞིན་གྱིས་)གྲོལ། །(གཞན་ནམ་ཕ་རོལ་ལ་)མཆོག་གི་སྐུ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། །ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་(དོན་དམ་པ་)སྐུ་མངའ་བ། །ཧེ་རུ་ཀ་ངའོ་སེམས་དཔའ་ཆེ། །བདག་མེད་མ་དང་ཐབས་གཅིག་སྦྱར། །བེམས་པོ་མ་ཡིན་བདེ་ཆེན་ང་(ཨ་ཧཾཾ)། །འཇིག་རྟེན་གཞུག་ཕྱིར་བེམས་པོ་(འི་རྣམ་པ་ཅན་)ང་(ཨ་ཧཾཾ)། །བུད་མེད་སྐྱེས་པ་མ་ནིང་དང་། །འགྲོ་བ་ལྔ་ལ་(དོན་དམ་ཀྱེའི་རྡོ་རྗེ་)ངས་ཁྱབ་པོ(དེས་ན་གཤིས་ལ་སངས་རྒྱས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

129

གཞིའི་སྐབས།
མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ལུང་འདི་དག་གིས་ཀྱང་ལྟ་བ་བཟང་པོ་དང་མཐོན་པོར་འདོད་པ་མང་པོ་ཞིག་ཆད་ལྟ་ལ་

ཤོར་བ་མ་ཚོར་བར་བསྟན་ནོ)། ༢༡༥། ཞེས་དང་།
དཔལ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་། (དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་ཁོ་ན་ (གཤིས་ལ་གནས་པའི་)ཆོས་ཆེན་པོ། །(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་ཆོས་ཀྱི་སྙིང་པོར་བཤད། །དེ་བས་(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་(ཆོས་ཀྱི་)རྒྱལ་པོ་ཆེ། །(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་སྲིད་པ་གསུམ་(གཞན་ནམ་མཆོག་)དུ་བསྒྲགས། །འཇིག་རྟེན་གསུམ་(གཞན་ནམ་མཆོག་)ནི་ཅི་ཡིན་(དེ་ཡིན་པར་)བརྗོད(དེ)། །འདོད་པ་(ཁམས་པ་)འི་འཇིག་རྟེན་(དང་)དེ་བཞིན་གཟུགས་(ཁམས་དང་)། །གཟུགས་མེད་པ་ཡི་སྐྱེ་དགུ་རྣམས(ཏེ)། །འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་(གཞན་ནམ་མཆོག་)ཞེས་པ་སྟེ། །(དེ་ནི་)རང་བྱུང་(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ཉིད་ཁོ་ན་ཉིད། །འདོད་པ་(ཆེན་པོ་)ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན་ (གཞན་)ཏེ། །(གདོད་ནས་)དག་པ་(འི་དབྱིངས་)བཙལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །གཟུང་འཛིན་ཆོས་རྣམས་(གཞན་ནམ་མཆོག་)ཞེས་བྱ་བའི། །དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོ་སོར་རྟོག །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་(གདོད་ནས་དག་པའི་)ཆོས་དེ་(གློ་བུར་དྲི་མས་)དག་པར་བྱེད། །དེ་བས་(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་རྒྱལ་པོ་ཆེ། །འཇིག་རྟེན་གསུམ་(གཞན་ནམ་མཆོག་)གྱི་བདག་པོར་བསྟན(ཏེ)། །ཇི་ལྟར་འདོད་པ་(འི་ཁམས་དང་)དེ་བཞིན་གཟུགས(ཁམས་དང་)། །དེ་བཞིན་གཟུགས་མེད་(གཞན་ནམ་མཆོག་)རབ་ཏུ་བསྒྲགས། །(མི་སྟོང་པའི་)སྟོང་པ་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་པས། །(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་(བདེ་གཤེགས་)སྙིང་པོ་(གདོད་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

130

ནས་)དག་པར་བཤད། །(དོན་དམ་གྱི་)ཁམས་གསུམ་པོ་ཡི་དོན་ཅི་ཞིག(ཡིན་ན)། འདོད་ཁམས་དེ་བཞིན་གཟུགས་ཁམས་དང་། །གཟུགས་མེད་པ་ནི་ཉིད་དག་དང་། །ཁམས་གསུམ་(གཞན་ནམ་མཆོག་)བཟང་པོ་འདི་དག་ནི། །རང་བྱུང་(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན། །(ཨ་ཧཾཾ་)འདི་ནི་ཁམས་(ཏེ་དབྱིངས་)དང་(དྲི་མ་བྲལ་)རྒྱུ་དང་དོན(དམ་པའི)། །ཁམས་གསུམ་གྱི་ནི་རྒྱུ་(གཞན་དང་)སེམས་དཔའ(སྟེ་སེམས་ཅན་གཞན་དང་)། །སྟོང་(པ་ཉིད་)དང་མཚན་མ་མེད་བཤད་ཅིང་། །སྨོན་པ་མེད་པ་(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ཉིད་(ཡིན་པར་)བཤད། །(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)འཁོར་བའི་དོན་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན(ན)། །བྱིས་པ་རྣམས་ནི་(ལས་དང་ཉོན་མོངས་ལས་)ཀུན་ཏུ་བྱུང་། །དེ་བཞིན་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཁོར(བ་སྟེ་མ་དག་པའི་འཁོར་བའོ)། །འཁོར་པ་(གཞན་ནི་གདོད་ནས་)དག་པའི་བདག་ཉིད་དེ། (དེ་ནི)། རང་བྱུང་(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན། །གང་ལ་འཁོར་བ་(ཀུན་རྫོབ་ཏུ་)ཡོད་པ་ཡི། །ཆོས་ནི་རྡུལ་ཙམ་(ཡང་གཤིས་ལ་)ཡོད་མ་ཡིན། །(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་འཁོར་བ་ནི་)ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་བརྟགས་ཕྱིར། །དེ་ནི་ཐོག་མཐའ་མེད་པ་ཡིན། །(ཆོས་རྣམས་)མེད་དོ་(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་ (ཨ་ཧཾཾ་)ནི་སྟོང་པ་(འི་གཞི་)སྟེ། །སྟོང་པ་(ཆོས་རྣམས་)གང་ཡིན་(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ཉིད་དོ། །དེ་བས་(ན་)འཁོར་བ་(གཞན་མཆོག་)དེ་ཉིད་ནི། །རྡོ་རྗེ་འཆང་རྒྱལ་ང་ཉིད་ནི། །མྱ་ངན་འདས་པ་(གཞན་ནམ་མཆོག་)ཅི་ཡིན་(པ་དེ་ཡིན་པར་)བརྗོད། །གང་ཞིག་དེ་བཞིན་ཉིད་དག་སྟོང་། །བདེན་བཞི་རང་བཞིན་བཟང་པོ་(ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བདེན་བཞི་)ཉིད(དེ་དེ་ནི)། །མཚན་ཉིད་དང་ནི་དངོས་པོ་(དང་)གཟུགས(དང་)། །མཚན་མ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

131

གཞིའི་སྐབས།

ཉིད་ཀྱང་རྣམ་པར་སྤངས། །ཚིག་དང་སྒྲ་ཡིས་གཟུང་བྱ་མིན། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །དེ་བས་མྱ་ངན་འདས་སྒྲ་རུ། །(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ཉིད་ཁོ་ནར་རབ་ཤེས་བྱ། ༢༡༦། ཞེས་དང་། (དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་བྱེད་པོ་སྐྱེད་བྱེད་(གཞན་ནམ་མཆོག་)དང་། །(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་སྐྱེ་དགུའི་བདག་པོ་(གཞན་ནམ་མཆོག་)ཡིན། ༢༡༧། (དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་སྣ་ཚོགས་བདག་པོ་(གཞན་ནམ་མཆོག་)སྟེ། །བྱེད་པོ་སྐྱེད་བྱེད་མེས་པོ་(གཞན་ནམ་མཆོག་)ཡིན། ༢༡༨། ཞེས་དང་། (དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་རྒྱལ་པོ་སེམས་དབང་ཕྱུག(གཞན་ནམ་མཆོག)། ཅི་ཕྱིར་(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་བྱེད་པར་བརྗོད། །ཇི་སྐད་གསང་བ་གཞན་ལ་གསུངས། །(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ཉིད་རང་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། །མྱ་ངན་འདས་པ་(ཆེན་པོ་)ས་འོག་(གཞན་ནམ་མཆོག་)སྟེ། །ས་བླ་(གཞན་ནམ་མཆོག་)སྲིད་

གསུམ་(གཞན་ནམ་མཆོག་)འཇིག་རྟེན་གསུམ(གཞན་ནམ་མཆོག)། །གང་ཞིག་(ཆོས་ཀུན་གྱི་)གནས་ཞེས་བྱ་བའི་སེམས། །(ཆོས་གང་ལ་ཡང་འབྲེལ་ཏེ་)གནས་མེད་ལས་བྱུང་གང་ཡིན་པ། ༢༡༩། ཞེས་དང་། (དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་རྡོ་རྗེ་ཅན་ཡང་ཡིན། །སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་(སྤངས་ཤིང་)སྤང་བ་དང་། །ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པ་དང་། །(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ོང་(ཨ་ཧཾ་)ཾནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་རྡོ་རྗེ(ཡིན་ལ)། །(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ཉིད་རང་ནི་བྱུང་བའོ། །(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ཉིད་ཡང་ནི་ཁྱབ་འཇུག་(གཞན་ནམ་མཆོག་)སྟེ། །གཟུང་བ་(དང་འཛིན་པ་)ལ་སོགས་(སྐྱོན་)ཀུན་སྤངས་ཏེ། །དག་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་(དང་)རྣམ་ཤེས(གཞན་ནམ་མཆོག)། །བདག་དང་ཉོན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

132

མོངས་མེད་པ་(འི་གཞི་)སྟེ། །དེ་བས་(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་ཁྱབ་འཇུག་(གཞན་དུ་)བཤད། ༢༢༠། ཅེས་དང་། ཇི་ལྟར་དེ་(ཁོ་ན་)ཉིད་ཅེས་བཤད་པ། །ཟབ་མོའི་ཆོས་ནི་ངས་རྟོགས་པ། །དེ་ཕྱིར་རང་བྱུང་(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ཉིད་ནི། །(རྡོ་རྗེ་)ཉི་མ་ཞེས་ནི་རབ་ཏུ་བརྗོད། །(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་(རྡོ་རྗེ་)ཟླ་བ་རུ་བརྗོད་དེ། །(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །(གདོད་ནས་)ཞི་བ་ཉིད་ནི་རྟོགས་པར་བཤད། ༢༢༡། ཅེས་དང་། (དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ཉིད་ཁོ་ན་མེས་པོ་(གཞན་ནམ་མཆོག་)ཡིན། །(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་འདོད་པའི་འཇིག་རྟེན་(གཞན་ནམ་མཆོག་)ཡིན། །ངོ་བོ་ཉིད་དང་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས། །སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ནི་རབ་འཇུག་བྱེད༢༢༢། ཅེས་དང་། སྲིད་པའི་ཞགས་པ་གཅོད་བྱེད་པ། །(དོན་
དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་སྲིད་པའི་རྒྱལ་པོ་ཆེ། ༢༢༣། ཞེས་དང་། (དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་ཐེག་པ་གསུམ་(གཞན་ནམ་མཆོག་)འཛིན་པས། །(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་ (ཨ་ཧཾཾ་)ནི་(ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཁམས་གསུམ་པ་རུ་བཤད། ༢༢༤། ཅེས་དང་། ཇི་ལྟར་ས་ནི་(གཞན་ནམ་མཆོག་)འཛིན་པའི་མཆོག །དེ་བཞིན་(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་ཆོས་(གཞན་ནམ་མཆོག་)འཛིན་པ། ༢༢༥། ཞེས་དང་། (ཨ་ཧཾཾ་ནི་)ས་སྟེང་(དང་)ནམ་མཁའ་(གཞན་ནམ་མཆོག་)ཞེས་སུ་བརྗོད། །(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་(ཀུན་ལ་)མཚུངས(པར་ཁྱབ)། །ཆོས་དང་གང་ཟག་(གི་)བདག་མེད་པ་(འི་གཞི་)(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་ས་སྟེང་(གི་)དེ་(ཁོ་ན་)ཉིད་(དུ་)བཤད། ༢༢༦། ཅེས་དང་། (དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་གཟོད་ནས་མ་སྐྱེས་བྱུང་བ་མེད། །(ཆོས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

133

གཞིའི་སྐབས།

དང་གང་ཟག་གི་)བདག་མིན་བདག་མེད་(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་སྐྱེ་དགུའི་བདག(གཞན་ནམ་མཆོག)། སྲིད་པའི་འཁྲི་ཤིང་གིས་བཅིངས་སེམས་ཅན་(ཉོན་མོངས་
ཀྱིས་)གདུངས(པ་ལ)། །(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་གྲོལ་བྱེད་འཁྲི་ཤིང་དག་བྱེད་པ། ༢༢༧། ཞེས་དང་།
མཚན་མ་མེད་པ་འདུས་མ་བྱས(ཀྱི་དབྱིངས་དོན་དམ)། །བྱང་སེམས་(ནི་སྲིད་པའི་)ིའཁྲི་ཤིང་(དང་)ཞགས་པ་དག །འཐོར་བྱེདེ་དེ་བཞིན་རླུང་ཡིན་ཏེ། །(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་(གཞན་ནམ་མཆོག་)སྟེ། །རྡོ་རྗེ་ཚོགས་ཀྱི་བདག་པོ་ཆེན་པོ་(གཞན་ནམ་མཆོག་)བྱེད། །(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་སངས་རྒྱས་དབང་ཕྱུག་གཞན་ཞེས་སྨོས། །བདུད་རྩི་ཆེན་པོ་ཐར་པའི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེ། །(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་དབང་ཕྱུག་དབང་བསྐུར་དབང་ཕྱུག་ཆེ། ༢༢༨། ཞེས་དང་། (དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ོང་(ཨ་ཧཾ་)ཾནི་བརྟུལ་ཞུགས་(གཞན་ནམ་མཆོག་)ཞེས་བཤད་དེ། །(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་ཉོན་མོངས་འཇོམས་པར་བཤད། །(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་རྒ་དང་འཆི་བ་ལས། །ངེས་པར་གྲོལ་བས་(ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཚངས་པར་བཤད། །འཇིག་རྟེན་གསུམ་(གཞན་ནམ་མཆོག་)གྱི་ལུས་ཀྱི་ནི། །ཆགས་པའི་(རང་བཞིན་དང་)ཞེ་སྡང་ (དང་)གཏི་མུག་(གཞན་ནམ་མཆོག་)ནི། ༢༢༩། ཁམས་གསུམ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་ (གཞན་ནམ་མཆོག་)ཡིན་ཏེ། །(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་སྲུངས་མ་(དང་)བྲན་དུ་འགྱུར། ༢༣༠། ཞེས་དང་། སངས་རྒྱས་(རྣམ་སྣང་གི་རིགས་དང་)རྡོ་རྗེ་(མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་དང་)རིན་ཆེན་(འབྱུང་ལྡན་)དང་། །(རྡོ་རྗེ་)ཆོས་(པད་མའི་རིགས་)དང་ལས་(ཀྱི་རིགས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

134

དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་)དང་གསང་འཛིན་(རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དང་)བཅས(པའི་རིགས)། །རྣམ་པ་དྲུག་ནི་(ཆོས་ཀྱི་)འཁོར་ལོ་ཆེ(སྟེ་དེ་ལྟར)། །(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་(རིགས་དྲུག་གི་)གདོང་དྲུག་མཆོག་ཆེན་པོ(ཡིན)། ༢༣༡།(གཞན་ཡང་གཟའ་དང་ཚོགས་སོགས་གང་ཡིན་པ། ང་བདག་ཉིད་ཅེས་ཇི་ལྟར་རུང་བར་འགྱུར། གང་ཞིག་གདོན་ལ་སོགས་པ་ཀུན། སེམས་ལས་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བའི་རླབས། ང་ནི་ཐུགས་འཛིན་རྒྱལ་པོ་སྟེ། དེ་བས་ང་ནི་སྲིད་པའི་གནས། ཞེས་དཔེ་ན་

བཞུགས་)ཞེས་དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཐར་པའི་རང་བཞིན་གྲོང་ཁྱེར་ཆེ། །དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ང་ཡིས་བཤད། །(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་སེམས་ཅན་ཀུན་(གཞན་ནམ་མཆོག་)ལ་འདོད། །དེ་བས་(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་(ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)འདོད་པར་བཤད། ༢༣༢། ཅེས་དང་། (དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ཉིད་ཐར་པའི་སེམས་ཅན་ཀུན(ཡིན་ལ)། །(སེམས་ཅན་)སོ་སོར་ཡང་ནི་གྲོལ་བར་བྱེད། །དེ་བས་རང་བྱུང་(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ཉིད་ནི། །ཐར་པ་འཛིན་པའི་རྒྱལ་པོ་ཡིན། ༢༣༣། ཞེས་དང་། (དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་བདག་(གཉིས་)དང་(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)ཆོས་རྣམས་མིན། །(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་ཆགས་(སོགས་དྲི་མ་)དང་ཀུན་ཏུ་བྲལ། །(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་ཡིས་འཆི་མེད་ལམ་བསྟན་པ། །(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་དམྱལ་བའི་དམྱལ་པ་(གཞན་ནམ་མཆོག་ཡིན་)ལ། ༢༣༤། ཞེས་དང་། མངོན་པར་འདོད་པ་དེ་ཡིས་ཐོབ། །སེམས་ཅན་(ཆོས་ཀྱི་)སྐོམ་ལ་(ཆོས་ཀྱིས་)སྨིན་པར་བྱེད། །(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་ཡིས་དགའ་༢༣༥བའི་གནས་ཐོབ་པ། །(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་ཡི་དྭགས་༢༣༦ཡི་དྭགས་སྐྱེས་༢༣༧(གཞན་ནམ་མཆོག་ཡིན)། །ཞེས་དང་། འཁོར་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

135

གཞིའི་སྐབས།

པའི་ཆུ་བོ་རྒལ་དཀའ་ལས། །སེམས་ཅན་དག་ནི་ཐམས་ཅད་གནས། །ཇི་ལྟར་མི་ཤེས་རྨོངས་འགྱུར་བས། །དེ་བཞིན་(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་ཡིས་གྲོལ་བར་བྱེད། །གཞན་ཡང་(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་ཆགས་པ་(གཞན་ནམ་མཆོག་ཡིན་)སྟེ། །སེམས་ཅན་གྲོལ་ལ་རྗེས་ཆགས་ཕྱིར། །སྲིད་པ་གཅོད་ཕྱིར་ཞེ་སྡང་
(གཞན་ནམ་མཆོག་ཡིན་)དང་། །གསང་མཛོད་འཛིན་པས་སེར་སྣ་ཅན(གཞན་ནམ་མཆོག་ཡིན)། །སེམས་ཅན་འདོད་པས་འདོད་པ་(གཞན་ནམ་མཆོག་ཡིན་)དང་། །སེམས་ཅན་སྨིན་བྱེད་སེམས་ཅན་(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ)། །གསང་བ་འཛིན་པའི་རྒྱལ་པོ་གང་། །དེ་ནི་(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ཡི་འཇིགས་མེད་སྲས། །དེས་ན་གསང་བ་ཆེན་པོ་ཡིན། །(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་ཆོས་ཀྱི་མཛོད་འཛིན་པ། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་གསང་ཆེན་པོ། །དེ་བས་(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་)ནི་གསང་བའི་བདག༢༣༨། ཅེས་དང་། ཀྱེའི་རྡོ་རྗེར་ཡང་། སྐྱེས་བུ་སྔོན་རབས་དབང་ཕྱུག་(གཞན་ནམ་མཆོག་ཡིན་)དང་། །བདག་དང་གསོ་བ་སེམས་ཅན་(གཞན་ནམ་མཆོག་ཡིན་)དང་། །དུས་དང་གང་ཟག་(གཞན་ནམ་མཆོག་ཡིན་)ཉིད་དང་ནི། །དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་(གཞན་ནམ་མཆོག་ཡིན་)འདི། །(པྲ་ཕབ་པ་དང་)སྒྱུ་མའི་གཟུགས་ཀྱིས་ཡང་དག་གནས། ༢༣༩། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཚིག་ཡི་གེ་རྣམ་པ་མང་པོས་རྒྱུད་སྡེ་ཟབ་མོ་ཆེས་མང་བ་རྣམས་སུ་བདག་གཉིས་ཀྱི་དངོས་པོ་གདོད་ནས་མེད་པའི་གཞིའི་ངོ་བོ་དོན་དམ་སྟོང་ཉིད་རང་བཞིན་འོད་གསལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་རང་བཞིན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས། སྐ་ཅིག་ལས་འདས་པ་དེ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

136

ཉིད་ནམ་ཡང་མ་ཆད་པར་དེ་བཞིན་ཉིད་བདག་དག་པའི་བདག་ཏུ་བཞུགས་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་མཐོང་བར་བྱ་སྟེ། སེམས་འགྲེལ་སྐོར་གསུམ་ལ་སོགས་པ་དཔལ་ལྡན་ས་བཅུ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་དོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་མན་ངག་ཟབ་མོ་ལ་ཡང་དག་པར་བརྟེན་ནས་སོ། །

(༦) དག་པའི་བདག་གི་དབྱིངས་དང་ཤེར་ཕྱིན་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ།
༈ དེ་བཞིན་དུ། ཡུམ་ཆེན་མོ་ལས་ཀྱང་། སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དབྱིངས་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་དབྱིངས་དང་བདག་གི་དབྱིངས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དབྱིངས་རྣམས་ཐ་དད་མེད་པར་གསུངས་ཤིང་། ༢༤༠བདག་རྣམ་པར་དག་པ་དང་སེམས་ཅན་རྣམ་པར་དག་པ་ནས་མཐོང་བ་པོའི་བར་དུ་རྣམ་པར་དག་པར་གསུངས་པ་ཡང་། རྣམ་པར་དག་པའི་བདག་དང་སེམས་ཅན་ལ་སོགས་པར་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་སྟེ། གང་ཞིག་གང་ན་མེད་པ་དེ་དེས་དག་པ་དང་། དེའི་ལྷག་མ་དག་གཞི་གང་ཡིན་པ་དེ་རྟག་ཏུ་བཞུགས་སོ་ཞེས་པ་མན་ངག་གོ།

(༧)གནས་ལུགས་ལ་མི་མཁས་པ་བཀག་ནས་གཞི་ཇི་བཞིན་
པའི་བཞུགས་ཚུལ་བསྟན་པ།
༈ དེ་བཞིན་དུ། ཨུ་དུམ་ཝཱ་རའི་མེ་ཏོག་ལྟར་དཀོན་པའི་མདོར་ཡང་། དེ་ནས་ཡང་སོར་མོའི་ཕྲེང་བས་གང་པོ་བྱམས་མའི་བུ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

137

གཞིའི་སྐབས།

སྨྲས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀུན་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱིས། །གང་དེ་ཀུན་ཏུ་མ་བརྙེས་པ། །ཆོས་དེ་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་ནས། །སྲོག་ཆགས་རྣམས་ལ་བསྟན་པར་བྱ། །དེ་སྐད་གསུངས་པའི་དོན་ཅི། གང་པོས་སྨྲས་པ། འདས་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་དབྱིངས་དང་བདག་དང་སྲོག་དང་གང་ཟག་དང་ཤེད་ལས་སྐྱེས་པ་དང་ཤེད་བུ་ཤིན་ཏུ་ནན་ཏན་དུ་བཙལ་ཀྱང་མ་རྙེད་ནས་བདག་མེད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚིག་གོ་སྙམ་སྟེ་འདས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ་ད་ལྟར་དང་མ་བྱོན་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་བརྙེས་བརྙེས་པར་མི་འགྱུར། དེ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་སྦྱར་ཏེ་གསུངས་ནས་དེ་ལྟར་སྲོག་དང་གང་ཟག་དང་། ཤེད་ཅན་དང་ཤེད་བུ་དང་སེམས་ཅན་དང་བདག་གི་དབྱིངས་མེད་པར་སྟོན་ཏེ། དེ་ལྟར་བདག་མེད་པར་སྟོན། དེ་ལྟར་སྟོང་པར་སྟོན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཀྱི་གཏམ་སྟོན་ཏོ། །སོར་མོའི་ཕྲེང་བས་གང་པོ་བྱམས་མའི་བུ་ལ་སླར་འདི་སྐད་ཅེས་སྨྲས་སོ། །ཀྱེ་མ་བཙུན་པ་གང་པོ་ཁྱོད་ནི་སྦྲང་བུའི་སྤྱད་པ་སྤྱོད་དེ། ཆོས་ཀྱི་གཏམ་སྟོན་མི་ཤེས་སོ། །སྦྲང་བུ་ཡང་ཟི་ཟི་ཞེས་སྒྲ་འབྱིན་ཤེས་ཀྱིས། སྦྲང་བུ་ལྟར་བླུན་པོ་ཁྱོད་ཅང་མ་ཟེར་ཅིག གང་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལྡེམ་པོའི་ངག་མི་ཤེས་པས་བདག་མེད་པ་(ཙམ་)ལ་ཆོས་སུ་སེམས་པ་ནི་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་བདག་ལ་རྨོངས་པས་)གཏི་མུག་གི་ཆོས་ཀྱི་མར་མེའི་ནང་དུ་ཕྱེ་མ་ལེབ་ལྟར་ལྟུང་ངོ་། །གང་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མ་བརྙེས་ཞེས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

138

བྱ་བ་ནི་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་(དོན་དམ་གྱི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་མེད་པ་མ་བརྙེས་ནས་འདས་སོ། །ད་ལྟར་གྱི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་(དོན་དམ་གྱི་)བདག་གི་ཁམས་(ཏེ་དབྱིངས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)མེད་པ་མི་བརྙེས་སོ། །མ་བྱོན་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་(ཏེ་དབྱིངས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)མེདེ་པ་བརྙེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རང་སངས་རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དུས་གསུམ་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་མེད་པ་མ་བརྙེས་མི་བརྙེས་བརྙེས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དེའི་དོན་ནི་འདིའོ། །ཡང་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱིས་གང་མ་བརྙེས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདས་
པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ནན་ཏན་དུ་བཙལ་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པའི་བདག་མཐེ་བོང་ཙམ་དང་ཅི་ཙེའི་འབྲུ་དང་འབྲས་དང་ཡུངས་འབྲུ་དང་ཏིལ་གྱི་རིལ་བུ་ཙམ་དམར་པོ་དང་སྔོན་པོ་དང་སེར་པོ་དང་དཀར་པོ་དང་ཐུང་ངུ་དང་རིང་པོ་དང་ཤིན་ཏུ་རིང་པོ་ལ་སོགས་པ་སྙིང་ཁ་ན་འབར་ཞིང་འདུག་ཅེས་བྱ་བ་དང་། ༢༤༡ཞེས་པ་ནས། གང་དེ་དག་གི་རྟག་པ་བརྟན་པ་ཐེར་ཟུག་སྟེ་བདག་དེ་ནི་འདི་འདྲའོ། །ཞེས་བྱ་བ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་ཉན་ཐོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མ་བརྙེས་ནས་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་ནས་སྲོག་ཆགས་རྣམས་ལ་བཤད་དོ། །ཞེས་བྱ་སྟེ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དེའི་དོན་ནི་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

139

གཞིའི་སྐབས།

འདི་ཡིན་གྱི། གང་པོ་ཡི་(བཤད་པ་དེ་)ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྣམ་པར་བརྟགས་པས་ན་ (མདོ་)དེའི་དོན་(དེ་ལྟར་)མ་ཡིན་ནོ། །
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གང་མ་བརྙེས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་(དོན་དམ་གྱི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་བྱས་པ་མ་བརྙེས་ནས་འདས་ཏེ། མ་བྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁམས་(ཏེ་དབྱིངས་)མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་མཐའ་ཡས་པས་བརྒྱན་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་དོ། །ད་ལྟར་གྱི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་བྱས་པ་ནི་ནན་ཏན་དུ་བཙལ་ཀྱང་མ་བརྙེས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མ་བྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབྱིངས་མཐའ་ཡས་པའི་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་ཡོད་དོ། །དུས་གསུམ་དུ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་སྦྲང་མ་ལྟ་བུ་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཡོད་ཅེས་གྲག་སྟེ། མིག་གིས་ནི་ལྟ་མི་ནུས་སོ་ཞེས་འདྲི་བ་དེ་ལ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ནི་བསྟན་ཏོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་སྒྲ་གཅན་ཟིན་དཔལ་གྱི་བསླབ་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྷུར་བྱེད་པས་སྲོག་ཆགས་ཅན་གྱི་ཆུ་ལ་ཤིན་ཏུ་ནན་ཏན་དུ་ལྟ་སྟེ། སྲོག་ཆགས་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་འོན་ཏེ་རྡུལ་འདྲ་བ་ཞིག་སྟེ་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པ་ལས་རིམ་གྱིས་བརྟགས་ན་སྲོག་ཆགས་ཕྲ་མོ་ཡིན་པར་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ། ས་བཅུ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟག་(དང་འདྲ་བར་དཔའ་བ་)རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་ལུས་ལ་(དོན་དམ་གྱི་)བདག་གི་དབྱིངས་ཡོད་པར་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་སྟེ།

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

140

འདི་འདྲ་བ་དེ་ལྟ་བུ་མཐའ་ཡས་པའི་དབྱིངས་སུ་མཐོང་ངོ་། །དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལ་འཇུག་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། གང་དག་ཀུན་ཏུ་འབར་བ་དང་རབ་ཏུ་འབར་བ་ལྟ་བུའི་འཇིག་རྟེན་དུ་རང་གི་སྲོག་ཀྱང་བཏང་སྟེ་སྟོན་པར་འགྱུར་བ་ནི་རབ་ཏུ་དཀའ་བ་བྱེད་པ་ཕན་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟག་(དང་འདྲ་བར་དཔའ་བ་)དེ་དག་ལ་ང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་སྟོན་གྱི་གཞན་(ཝ་ལྟ་བུ་རྣམས་)ལ་མི་སྟོན་ཏོ། །སེམས་ཅན་དག་ནི་བདག་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་(འི་སྙིང་པོ་ཅན་)ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་འཕྲུལ་གྱི་མིག་དང་ལྡན་པའི་ནང་ན་མ་འགགས་པ་བཞིན་ཏེ། མ་འགགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བྱིས་པ་ཤའི་མིག་ཅན་(ཏེ་ཆུ་བུར་གྱི་མིག་ཅན་)སོང་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་བྱ་སོང་བའི་རྗེས་ལ་བལྟས་ན་བྱིས་པ་ཤའི་མིག་ཅན་(ཏེ་ཆུ་བུར་གྱི་མིག་ཅན་)གྱིས་ཅི་ནམ་མཁའི་བྱ་རྗེས་མཐོང་ངམ། གནས་བརྟན་མ་འགགས་པས་ནི་གསལ་བར་མཐོང་སྟེ། སྐྱེས་བུ་ཤའི་མིག་ཅན་(ཏེ་ཆུ་བུར་གྱི་མིག་ཅན་)ཡང་གནས་བརྟན་གྱི་དྲིང་ལ་རབ་ཏུ་ཡིད་ཆེས་ནས་འགྲོ་བ་དེ་བཞིན་དུ། བྱིས་པ་ཤའི་མིག་ཅན་(ཏེ་ཆུ་བུར་གྱི་མིག་ཅན་)དང་འདྲ་བ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ཡིད་ཆེས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཡོད་པར་ཤེས་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་(སྤྱོད་)ཡུལ་གྱི་དབྱིངས་ལྟ་ཡང་དག་པར་ག་ལ་མཐོང་། དེ་སྟེ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་(རྣམས་ཀྱང་)གཞན་གྱི་དྲིང་ལ་འཇོག་(དགོས་ཀྱི་རང་གིས་མི་མཐོང་བ་ཡིན་)ན་མི་དམུས་ལོང་(ལྟ་བུ་)ཙམ་(སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

141

གཞིའི་སྐབས།

བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ལ་)ལྟ་ཡིད་ག་ལ་ཆེས། སྔོན་བྱུང་བ་ས་(གཞི་)འདི་དངར་སྣ་བཞི་
ཅན་དུ་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་སྔོན་གྱི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གཞན་དུ་མི་གསུང་བ་རྣམས་ལས་ཁོ་བོས་ཐོས་ཏེ་སེམས་ཅན་གང་དག་གིས་དངར་སྣ་བཞི་མྱོང་བའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ད་དུང་ཡང་བྱིས་པའི་ཚེ་ས་ཟ་སྟེ་གང་གིས་ཡུན་རིང་པོ་ནས་བསྙེན་པ་རོ་ཞིམ་པོ་དེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ད་དུང་ཡང་གཏོང་མི་ནུས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྔོན་གྱི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མང་པོའི་དྲུང་དུ་གང་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལ་བསྒོམས་ཤིང་(བྱ་བ་)མང་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ད་དུང་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཏེ་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ཡུན་རིང་པོ་ནས་བསྒོམས་
ཤིང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བྱས་པ་བཟོ་བ་སྟེ། གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །མ་འོངས་པའི་དུས་ན་ཡང་སེམས་ཅན་གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་སྟོན་པ་དང་ཐོས་ནས་ཡིད་ཆེས་པར་འགྱུར་བའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་གཞན་མ་ཡིན་
ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྲས་(དངར་སྣ་བཞི་མྱོང་བའི་བྱིས་པ་)ས་ལ་ཟ་བ་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བྱས་པ་བཟོ་བའོ། །༢༤༢། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པས་དགོངས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་ཟབ་མོ་མཐར་ཐུག་པ་རྟོགས་པར་འདོད་ན་མདོ་མཆོག་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དེ་ཡང་ཚུལ་བཞིན་དུ་ངེས་པར་ཐོས་ཤིང་མཐོང་ནས་དགོངས་པ་བཞིན་དུ་ལེགས་པར་རྟོགས་དགོས་སོ། །

(༨)བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ས་བོན་ལ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བསྟན་པ།

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

142

༈ གལ་ཏེ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཆོས་སྐུའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ན་ས་བོན་ལ་གསུངས་པ་རྣམས་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། (ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་བསྟོད་པར་)ས་བོན་གྱུར་པ་(ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཁམས་(ཏེ་དབྱིངས་)དེ་ཉིད། །ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་རྟེན་དུ་འདོད། །རིམ་གྱིས་(གློ་བུར་དྲི་མ་)སྦྱངས་པར་གྱུར་པ་ལས། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། ༢༤༣། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྙམ་དུ་འགའ་ཞིག་སེམས་པར་གྱུར་ན། དེའི་ཕྱིར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འདིར་ས་བོན་ཞེས་པ་ཐར་པའི་ས་བོན་བཏབ་པ་ལྟ་བུ་འདུས་བྱས་ཀྱི་ས་བོན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་འདིར་ས་བོན་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཉིད་ས་བོན་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐིག་ལེའི་རྒྱུད་དུ། གཞན་ཡང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གྲགས་པ། །དེ་ཉིད་ཉོན་ཅིག་བདག་གིས་བཤད(པར་བྱའོ)། །ནམ་མཁའ་(གཞན་དོན་དམ་གྱི་ནམ་མཁའ་)ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཡིན་ཏེ། །(ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)དབྱིངས་ནི་ས་བོན་ཞེས་སུ་དྲན། །(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་ནང་ན་(བུམ་ནང་མར་མེ་བཞིན་དུ་)ཡོད། །(རྒྱུ་དང་མཆོག་གི་གནས་ཡིན་ནོ་)མཆོག་གི་གནས་(ཀྱང་ཡིན་)ལ་(དྲི་མ་སྦྱང་)རྒྱུ་(ཡང་)ཡིན་ནོ

(ཟེར)། །ཇི་ལྟར་ཏིལ་ནང་(ན་)མར་ཡོད་བཞིན། །ཇི་ལྟར་
ཤིང་རྣམས་(ལ་)མེ་ཡོད་པ། །དེ་བཞིན་ཆོས་རྣམས་ཀུན་ལ་(དོན་དམ་དབྱིངས་ཀྱི་ས་བོན་)ཡོད། །(ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་ནི་ཞེས་པ། ལ་ལ་ན་ཡོད་)དེ་ལྟར་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ། །(ས་བོན་གྱི་མིང་ཅན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་)ཡོདོ་ན་ཡང་ནི་(རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་)མཐོང་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

143

གཞིའི་སྐབས།

མི་འགྱུར། །༢༤༤ཞེས་པ་ལ་འདིར་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བཤད་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མཁའ་ཁམས་དང་། ཆོས་འབྱུང་དང་། ཆུ་སྐྱེས་ལ་སོགས་པ་(དོན་དམ་)ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས་པ་ཉིད་ལས་སོ། །དབྱིངས་ནི་ས་བོན་ཞེས་སུ་དྲན། །ཞེས་པ་ས་བོན་གཞན་དོན་དམ་པའི་ས་བོན་ཏེ་འཇིག་རྟེན་དཔེ་ལས་འདས་པ་འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་ས་བོན་(རྣམ་ཤེས་དང་རྟོག་གེ་ལས་འདས་པ་ཡིན་)ནོ། །ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་ནང་ན་ཡོད། །ཅེས་པ་ལ་སོགས་པས་གློ་བུར་དྲི་མའི་ཆོས་ཤུན་པ་དང་འདྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ས་བོན་དང་འདྲ་བར་བཞུགས་ཀྱང་མི་མཐོང་བ་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་བསྟན་པ་དང་། མྱང་འདས་ཆེན་པོར། བདག་ལ་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བའི་ས་བོན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དོ། ༢༤༥། ཞེས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཉིད་ས་བོན་ཡང་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱང་ཡིན་ལ། ས་བོན་ཡང་ཡིན་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་འདུས་བྱས་གང་ལ་ཡང་མི་སྲིདི་པས་

འདི་ནི་ས་བོན་གཞན་ནམ་མཆོག་གམ་ཕ་རོལ་(འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེད་)ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ། མྱང་འདས་ཆེན་པོར། རིགས་ཀྱི་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་(དོན་དམ་པའི་དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་)འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བླ་ན་མེད་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་དབུ་མའི་ས་བོན་ནོ། ༢༤༦། ཞེས་དང་། ལྷའི་ཟླ་བས་བསྒྱུར་བའི་མྱང་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

144

འདས་ཆེན་པོར་ཡང་། ཤེས་རབ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ངའི་ལུས་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་ས་བོན་(དོན་དམ་བདེན་པ་)དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་དོ་སྙམ་དུ་ཤེས་པས་(དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་སུ་ཆོས་)ཐམས་ཅད་(ཏེ་གང་ཡང་)འཛིན་པར་མི་བྱེད་དོ། ༢༤༧། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་འདྲ་བའི་གསུང་རབ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡང་དེ་ལྟར་རྟོགས་དགོས་ཏེ་གཞན་དུ་ན། (དོན་དམ་ཉིད་)ཕྲ་མོ་(ཡང་ཡིན་ཞིང་)ས་བོན་(ཡང་ཡིན་ལ་)ཟག་པ་མེད། ༢༤༨། ཅེས་(དོན་པའི་མཚན་བརྗོད་དུ་གསུངས་པ་)དང་། (དོན་དམ་གྱི་)ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མཐའ་ཡས་པ། །(སངས་རྒྱས་)བདག་གི་ཆོས་ཀྱི་སྐུར་རབ་བསྒྲགས། ༢༤༩། ཞེས་སོགས་(འཇམ་དཔལ་གྱིས་རང་གི་ལྟ་བའི་འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པར་གསུངས་པ་)དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་སྟོབས་དང་མི་འཇིགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་བདག་ཉིད་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ཆོས་འབྱུང་དུ་(རྗེ་བཙུན་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་)གསུངས་པ་དང་གཞན་ཡང་སྔར་བསྟན་པའི་གསུང་རབ་རྣམས་དང་ཕན་ཚུན་ནང་འགལ་པར་འགྱུར་བ་ལས་དེ་ལྟ་བུའི་གནས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

(༩) དེས་ན་དོན་དམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཚང་བར་བཞུགས་ཚུལ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ། ༈ དེ་བས་ན་ཆོས་སོ་སོ་ལ་རང་རང་གི་ཡོན་ཏན་ཡོདོ་པ་ལྟར་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་པ་ལ་ཡང་རང་གི་ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་པ་རྣམས་ཚང་དགོས་ཏེ་དེ་ཡང་ཉི་ཚེ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་ཀུན་ནས་ཁྱབ་པ་དང་ཐམས་ཅད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་ཆོས་སྐུའི་ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཚང་བ་གང་ཡིན་པ་རྣམས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

145

གཞིའི་སྐབས།

བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ལ་ཡང་ཚང་དགོས་ཏེ། དེ་དང་དེ་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

(༡༠) དེ་ལྟར་གཞི་ལ་རྟག་ཏུ་བཞུགས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་ལ་
མི་སྣང་བའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་པ།
༈ དེ་ལྟ་ན་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མི་མཐོང་བ་ནི་གློ་བུར་དྲི་མས་བསྒྲིབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། (དོན་དམ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)དེ་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡེ་ཤེས་རང་རིག་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་། མྱང་འདས་ཆེན་པོར། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སེང་གེ་སྒྲས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྡོ་རྗེ་མཐུ་བོ་ཆེ་ལྟ་བུ་མཆིས་ན། དོན་ཅིའི་སླད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་མཐོང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རིགས་ཀྱི་བུ་དཔེར་ན་གཟུགས་ནི་སྔོན་པོ་དང་སེར་པོ་དང་དམར་པོ་དང་དཀར་པོ་དང་རིང་པོ་དང་ཐུང་ངུ་ཐ་དད་དེ་༢༥༠ཐོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་དམུས་ལོང་གིས་མི་མཐོང་ངོ་། །དེ་ལྟར་མི་མཐོང་མོད་ཀྱི་སྔོན་པོ་དང་སེར་པོ་དང་དམར་པོ་དང་དཀར་པོ་ཐ་དད་པ་དང་དབྱིབས་རིང་ཐུང་མེད་ཅེས་བྱར་མི་རུང་ངོ་། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དམུས་ལོང་གིས་མི་མཐོང་ཡང་། མིག་ཅན་གྱིས་མི་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ་(ལམ་གྱི་ཡེ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

146

ཤེས་མ་སྐྱེས་པའི་)སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་མཐོང་མོད་ཀྱི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་བཅུ་པས། ཕྱོགས་ཙམ་ཞིག་མཐོང་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ནི་མ་ལུས་པར་གཟིགས་སོ། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་བཅུ་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མཚན་མོའི་གཟུགས་(ཟླ་བའི་འོད་ཀྱིས་གསལ་བ་)ལྟ་བུར་མཐོང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཉིན་པར་གྱི་གཟུགས་ལྟ་བུར་གཟིགས་སོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་དཔེར་ན་ཞར་བ་(སྟེ་ལོང་བ་)ས་ནི་གཟུགས་གསལ་བར་མི་མཐོང་སྟེ། དེ་ལ་སྨན་པ་མཁས་པས་མིག་བཅོས་ན། སྨན་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་གསལ་བར་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་བཅུ་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་མཐོང་མོད་ཀྱི་མི་གསལ་ལོ། །དེ་ལ་དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་གསལ་བར་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། ༢༥༡། ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་ཤེས་ལ་མི་མཐོང་བ་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་ཤེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་ནི་(ལུང་རིགས་རྣམ་དག་གིས་)ཤེས་ན་(འང་)ཉོན་མོངས་པས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་ཏེ་བསྒྲིབས་ནས་མི་མཐོང་བས་ན་དེ་ནི་ཤེས་ལ་མི་མཐོང་བ་ཞེས་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ཤེས་ལ་ཅུང་ཟད་མཐོང་བ་ཡོད་དོ། །ས་བཅུ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དག་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་ཤེས་ཀྱང་གསལ་པར་མི་མཐོང་བ་ནི་ཟླ་བ་ཉིན་མོ་(མཚན་མོའི་ཟླ་འོད་)མི་གསལ་བ་དང་འདྲའོ། །གཞན་ཡང་མཐོང་ཡང་མཐོང་ལ་ཤེས་ཀྱང་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

147

གཞིའི་སྐབས།

ཤེས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སོ། །དེ་ནི་གཟིགས་པ་དང་མཁྱེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་(ཆེན་པོ་)ཉིད་ནི་ཐོག་མ་མེད་ལ། ད་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཐོག་མ་མེད་ལ་ད་ལྟར་ཡོད་ན་(འདུས་བྱས་སུ་འགྱུར་བས་)ཟག་པ་མེད་པ་རྟག་ཏུ་གནས་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་བྱུང་ཡང་རུང་། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་མ་བྱུང་ཡང་རུང་། རང་བཞིན་(གཉུག་མ་)དང་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)མཚན་ཉིད་ནི་རྟག་ཏུ་གནས་དེ་སེམས་ཅན་དག་ཉོན་མོངས་པས་བསྒྲིབས་པས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར་མེད་དོ་སྙམ་(དུ་ལོག་པར་)སེམས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ལ་གོམས་པ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པ་བཅད་ནས་(བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་(ཆེན་པོ་)ནི་ (སྐད་ཅིག་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ཡིན་པས་)རྟག་ཏུ་གནས་པའི་ཆོས་ཅན་ཏེ། སྔོན་མེད་པ་ལ་ད་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་(ནམ་ཡང་བཞུགས་པ་འདུས་མ་བྱས་སུ་)རིག་པས་དེ་བས་ན་རྟག་པ་ཞེས་བྱའོ། ༢༥༢། ཞེས་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་དེ་ཉོན་མོངས་པས་ཡོངས་སུ་ཁེབས་པས་མི་མཐོང་ངོ་༢༥༣ཞེས་སོགས་དང་། རྔ་བོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་མདོར་ཡང་། འོདོ་སྲུང་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ན་སྒྲིབ་པའི་རྒྱུ་དང་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དཔེ་ཡིན་ཏེ་བཞི་གང་ཞེ་ན། མིག་ལིང་ཏོག་སེར་པོའམ་སྔོན་པོས་རབ་རིབ་ཏུ་གྱུར་པ་ལྟ་བུ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

148

དང་ཟླ་བ་སྦྲིན་གྱིས་ཁེབས་པ་ལྟ་བུ་དང་ཁྲོན་པ་རྐོ་བ་ལྟ་བུ་དང་བུམ་པའི་ནང་གི་སྒྲོན་མ་ལྟ་བུའོ། །
འོད་སྲུང་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་(བདེ་གཤེགས་)སྙིང་པོ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུ་དང་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་དང་གཏན་ཚིགས་དེ་དག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་སྲོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁམས་(ཏེ་དབྱིངས་)ཡོདོ་དེ་(དོན་དམ་གྱི་)མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་མཐའ་ཡས་པས་བརྒྱན་པ་(མཉམ་གཞག་རིགས་པའི་ཤེས་པ་ལ་)སྣང་བར་འགྱུར་ཞིང་། ཁམས་དེ

(མཐོང་ཞིང་རྟོགས་

ནས་ཐོབ་པ་)ས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་མིག་རབ་རིབ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལིང་ཏོག་སེར་པོ་དང་སྔོན་པོས་གཡོགས་ནས་རབ་རིབ་ཏུ་གྱུར་པ་བཅོས་སུ་རུང་བ་ནི་ཇི་སྲིད་དུ་སྨན་པ་མ་

རྙེད་པ་དེ་སྲིད་དུ་ལོང་བར་འགྱུར་ཞིང་། སྨན་པ་རྙེད་ན་ཡང་མྱུར་དུ་མཐོང་བར་
འགྱུར་རོ། །སྔོན་པོས་གཡོགས་ནས་རབ་རིབ་ཏུ་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་བྱེ་བའི་སྦུབས་ཀྱིས་ཁེབས་པའི་ཁམས་(ཏེ་དབྱིངས་)འདི་ཇི་སྲིད་དུ་ཉན་ཐོས་
དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་(ཀྱི་ཐེག་པ་)ལ་དགའ་བར་བྱེད་པ་དེ་སྲིད་དུ་(དོན་དམ་
གྱི་)བདག་(དོན་དམ་གྱི་)(བཞུགས་པ་)ནི་(དོན་དམ་གྱི་)བདག་(བཞུགས་པ་)མ་ཡིན་པ་(ལྟ་)ར་འགྱུར་ཞིང་། (ཆོས་ཀྱི་)བདག་གི་བདག་ཏུ་(འཛིན་པ་དང་བཅས་པར་)འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཚེ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ལ་དགའ་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་(དོན་དམ་གྱི་)བདག་(རྟོགས་རུང་)ཏུ་འགྱུར་ཞིང་དེའི་འོག་ཏུ་(སངས་རྒྱས་)སྒྲུབ་ཏུ་རུང་བའི་མིར་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

149

གཞིའི་སྐབས།

འགྱུར་རོ། །(སྔར་དཔེར་བཀོད་པའི་)མི་དེའི་མིག་ནད་ལིང་ཏོག་སེར་པོ་དང་སྔོན་པོའི་རབ་རིབ་གང་ཡིན་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ནི་མིག་བཞིན་དུ་ངེས་པར་ཡོད་དོ། །ཟླ་བ་སྤྲིན་གྱིས་ཁེབས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཇི་ལྟར་སྤྲིན་སྟུག་པོས་ཁེབས་པའི་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་མི་སྣང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་སྦུབས་ཀྱིས་ཁེབས་པའི་ཁམས་ (ཏེ་དབྱིངས་)མི་སྣང་ངོ་། །གང་གི་ཚེ་ཉོན་མོངས་པའི་ཚོགས་སྤྲིན་(སངས་པ་)བཞིན་དུ་བྲལ་བར་གྱུར་ན་དེའི་འོག་ཏུ་ཟླ་བ་ཉ་བ་བཞིན་དུ་ཁམས་(ཏེ་དབྱིངས་མཉམ་གཞག་རིགས་པའི་ཤེས་པ་ལ་)སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཁྲོན་པ་རྐོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔེར་ན་མི་ཞིག་ཁྲོན་པ་རྐོ་ཞིང་རྐོ་བ་ན་ཇི་ཙམ་ཇི་ཙམ་དུ་ས་སྐམ་པོ་བྱུང་བ་དེ་ཙམ་དེ་ཙམ་དུ་རྟགས་དེས་ན་འདི་ནས་ཆུ་རིང་ངོ་སྙམ་དུ་སེམས་ཤིང་། གང་གི་ཚེ་འཇིམ་པ་བྱུང་བ་དེའི་ཚེ་རྟགས་དེས་ན་འདི་ནས་ཆུ་ཉེའོ་ཞེས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཚེ་ཆུ་ལ་ཐུག་པ་དེའི་ཚེ་རྐོ་བའི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་མཉེས་པར་བྱེད་ཅིང་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པ་བསྟེན་པས་ཉོན་མོངས་པ་རྐོ་བར་བྱེད་དེ་བརྐོས་ནས་(ཁྲོན་པའི་)ཆུ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་རྙེད་པར་འགྱུར་རོ། །བུམ་པའི་ནང་གི་སྒྲོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཇི་ལྟར་བུམ་པའི་ནང་ན་སྒྲོན་མ་ཡོད་པའི་འོད་ལམ་མེར་མ་ཡིན་ལྷན་ནེར་མ་ཡིན་ཞིང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་(གསལ་བའི་བྱ་བ)ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

150

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་(དོན་དམ་གྱི་)མཚན་དང་དཔེ་བྱད་མཐའ་ཡས་པ་དང་ལྡན་པར་གསུངས་པ་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་མི་བྱེད་དོ། །གང་གི་ཚེ་ཡང་བུམ་པ་ཆག་ནས་དེ་ནས་སྒྲོན་མ་རང་སྣང་བས་སྲོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་པར་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཉོན་མོངས་པ་བྱེ་བའི་སྦུབས་ཅན་འཁོར་བའི་བུམ་པ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་གནས་པ་སྒྲོན་མ་བཞིན་རབ་ཏུ་འབར་བས། འཁོར་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པའི་ཚེ་བུམ་པ་ཆག་པའི་སྒྲོན་མ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །གཏན་ཚིགས་བཞི་པོ་འདི་དག་གིས་ཇི་ལྟར་ང་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་(ཏེ་དབྱིངས་)ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱའོ། ༢༥༤། ཞེས་སོགས་དང་འགའ་ཞིག་བདག་ལྟ་བར་འདོད་ནས་དེ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། མ་ལ་རེ་ཞིག་བདག་གིས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་བདག་གི་དང་པོ་དང་ཐ་མ་བཙལ་ལོ་སྙམ་ན་ཅི་རྙེད་པར་འགྱུར་རམ། གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་མི་འགྱུར་ལགས་སོ། །གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་སྦྱང་བ་བྱས་ན་དེའི་འོག་ཏུ་(ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)བདག་རྙེད་པར་འགྱུར་རོ། ༢༥༥། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ཟབ་མོ་ཆེས་མང་བ་རྣམས་སུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་རྟག་ཏུ་བཞུགས་ཀྱང་གློ་བུར་དྲི་མ་དང་མ་བྲལ་ན་མི་མཐོང་ཞིང་མི་ཐོབ་པའི་དཔེ་དང་རྒྱུ་མཚན་མང་པོ་གསུངས་སོ། །

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

151

གཞིའི་སྐབས།

དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་དུ་ཡང་(ཀུན་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་དོན་དམ་དེ་)ཀུན་ནས་ནི། དང་ཞིང་མ་སྐྱེས་མ་འགགས་མཆོག་གི་བདེ་བྱེད་(རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་)གོས་པ་མེད་ཅིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་རྟོགས་བྱ་སྟེ། །ཁམས་གསུམ་དག་ཏུ་(ཡེ་ཤེས་ལས་)གཞན་གྱི་གཟུང་བྱ་(མིན་པ་)དང་ནི་མཐའ་དག་འགྲོ་བའི་དབང་པོ་(ཉི་ཚེ་བ་)འི་སྒོ་ཡིས་རྟོགས་བྱ་མིན། ༢༥༦། ཞེས་དང་། སྲིད་གསུམ་གནས་ན་སེམས་ཅན་དོན་གྱི་བྱེད་
པོ་(ཆོས་སྐུ་)དང་ནི་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལ་ཡང་(རྟོག་པའི་)བསམ་པ་མེད། །སེམས་ལ་གནས་པ་(ཆོས་སྐུ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་)དེ་ནི་མི་དགེའི་འབྲས་བུའི་དབང་གིས་སྡིག་པའི་ལས་ཅན་སེམས་ཅན་གྱིས་མི་མཐོང་། །(ཡང་དེ་)ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་
སྐྱོན་མིན་མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བའི་འབྲས་བུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་སྤྱོད། །སེམས་ནི་དག་ན་མི་དེ་ཡང་ནི་རྒྱལ་བའི་དབང་པོར་འགྱུར་ཏེ་རྒྱལ་བ་གཞན་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། ༢༥༧། ཞེས་དང་། (དོན་དམ་ཆོས་སྐུ་ནི་)རྣམ་པ་ཀུན་ལྡན་ཡིན་ཡང་(རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་)མཐོང་བ་མིན་ཏེ་རང་སྙིང་དྲི་མ་ཉོན་མོངས་བདུད་ཀྱི་མཐུ་ལས་སོ། ༢༥༨། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། རྣམ་པ་ཀུན་ལྡན་(ཆོས་སྐུ་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་བཞུགས་པ་)ཡིན་ཡང་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བ་མིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་བདུད་ཀྱི་མཐུ་ལས་ཏེ།(རྣམ་ཤེས་སྒྱུ་བས་) གཡོན་པ་དང་གཡས་པའི་རྩ་ལ་སྲོག་རབ་ཏུ་རྒྱུ་བ་ལས་(རྣམ་ཤེས་རྒྱུ་བས་)སོ་ཞེས་པ་ངེས་པའོ། ༢༥༩། ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཏེ་གློ་བུར་དྲི་མ་ནི་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཡིན་ལ་དེའི་བཞོན་པའམ་རྩ་བ་ནི་གཡོན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

152

དང་གཡས་ལ་དབུགས་རྒྱུ་བ་སྟེ་(རིམ་པ་ལྟར་)ཉོན་མོངས་པ་དང་བདུད་ཀྱི་རླུང་ངོ་། །དེའི་ཕྱིར་དེ་མ་འགགས་ན་གློ་བུར་དྲི་མ་མི་འགག་ཅིང་དེ་མ་འགགས་ན་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་མངོན་དུ་འགྱུར་བའམ་ཐོབ་པར་མི་ནུས་པ་ནི་ངེས་པའོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཡང་དབུགས་ཀྱི་ལྷག་མ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མངོན་དུ་གྱུར་པའམ་ཐོབ་པ་མེད་ན། སེམས་ཅན་གཞན་དག་ལྟ་ཅི་སྨོས། དེ་ཡང་། ལྷའི་ཟླ་བས་བསྒྱུར་བའི་མྱང་འདས་ཆེན་པོར། སྨན་པས་ལོང་བ་མང་པོའི་མིག་ཕྱེ་ནས་སོར་མོ་ལན་གཉིས་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བསྟན་ཡང་དེའུ་མ་མཐོང་བ་ལས་མཐར་མཐོང་བ་དཔེར་མཛད་ནས་གསུངས་པ། དེ་བཞིན་དུ་རིགས་ཀྱི་བུ་ས་བཅུ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བའི་དཔྱད་ཐམས་ཅད་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་བྱས་ཀྱང་མི་དེ་དག་དང་འདྲ་བར་བདག་ཉིད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཡོད་པར་ལན་གཉིས་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ངས་བསྟན་པ་དང་། དེའུ་མ་མཐོང་སྟེ་མཐོང་ནས་འདི་སྐད་ཅེས་ཟེར་ཏེ་བདག་ཅག་ཀྱང་ཡུན་འདི་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་
བདག་མེད་པའི་འཁོར་ལོ་གཅིག་པུས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་ན་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ལྟ་མཐོང་རེ་སྐན། ཞེས་ཟེར་ཏེ་རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་ལྟར་ན་ངའི་ཁམས་(ཏེ་དབྱིངས་)ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པ་ནི་མཐོང་བར་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། ༢༦༠། ཞེས་དང་། ས་བཅུ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

153

གཞིའི་སྐབས།

དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བདག་ཅག་གིས་རང་རང་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཡོད་པར་འོལ་སྤྱིར་མཐོང་ངོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལྟ་མཐོང་རེ་སྐན། དཔེར་ན་མི་ལ་ལ་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་ལ་འཁྲིས་པ་འཁྲུགས་ཏེ་ཕྱོགས་སླད་ནས་ལེགས་པར་བརྟགས་ན་ལམ་དང་གཟུགས་འོལ་སྤྱིར་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ས་བཅུ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། ལེགས་པར་བརྟགས་ན་རང་གི་ལུས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཁམས་(ཏེ་དབྱིངས་)ཡོད་པར་འོལ་སྤྱིར་མཐོང་བར་ཟད་དོ། །ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་བའི་མཐར་ཡང་རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་ལྟར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ནི་(རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་)མཐོང་བར་ཤིན་ཏུ་དཀའ་སྟེ

(མཐོང་མི་སྲིད་དོ)། (དེས་ན་)དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་ཡུལ་ཡིན་གྱི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་ལྟར་ན་ངའི་བསྟན་པ་ནི་མཁས་པས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དང་མི་མཐུན་ནོ། ༢༦༡། ཞེས་སོགས་དང་། གསང་བདག་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། (རང་བྱུང་)ཡེ་ཤེས་འདི་ནི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དང་ཆོས་དང་(དོན་དམ་གྱི་)ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་དང་(དོན་དམ་གྱི་)སྤྲུལ་པའི་བདག་ཉིད་ (དོན་དམ་གྱི་)ཡེ་ཤེས་དང་(དོན་དམ་གྱི་)ཐུགས་དང་(དོན་དམ་གྱི་)གསུང་དང་(དོན་དམ་གྱི་)སྐུ་(གདོད་ནས་)གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་གྱུར་པ་(དོན་དམ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ནི་)འཇིག་རྟེན་གསུམ་ན་(ལ་ཁྱབ་པར་བཞུགས་ཏེ་)མཐོ་རིས་དང་ས་སྟེང་དང་ས་འོག་རྣམས་སུ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

154

ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་གནས་པ་(ཡིན་ཡང་)། བསོད་ནམས་དམན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྙེད་པར་དཀའ་བའོ། ༢༦༢། ཞེས་སྐུ་བཞི་རྡོ་རྗེ་བཞིའི་བདག་ཉིད་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར་བཞུགས་ཀྱང་བསོད་ནམས་དམན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྙེད་དཀའ་བར་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ། ལྷ་མོ་དཔལ་ཕྲེང་གི་མདོར་ཡང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཡང་བདག་མ་ལགས་སེམས་ཅན་མ་ལགས། སྲོག་མ་ལགས་གང་ཟག་མ་ལགས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ནི་སེམས་ཅན་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་(བདག་དང་བདག་གི་བ་)ར་ལྷུང་བ་དག་དང་(གཙང་བདག་བདེ་དང་རྟག་པ་ལས་)ཕྱིན་ཅི་ལོག་(ཏུ་རྟོགས་པ་དག་)གིས་ཉམས་པར་གྱུར་པ་དག་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སེམས་གཡེངས་(ནས་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་མ་སྐྱེས་)པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་འདི་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ལགས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་སྙིང་པོ་ལགས་སོ། །(རང་བཞིན་གྱིས་)འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ལགས་སོ། །རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པ་གློ་བུར་གྱི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པས་ཉེ་བར་ཉོན་མ་མོངས་པ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡུལ་ཏེ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པོ་སྙམ་བདག་བགྱིད་དོ། ༢༦༣། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཡོད་ཀྱང་སེམས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

155

གཞིའི་སྐབས།

ཅན་གྱིས་མི་མཐོང་བ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱོན་གྱིས་བསྒྲིབས་པ་ཡིན་ནོ། །

(༡༡) དེ་ལྟར་མི་བཞུགས་ན་དོམ་དམ་ཡང་མེད་པར་ཧ་ཅང་
ཐལ་བས་གནོདོ་ཚུལ།
༈ གལ་ཏེ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་མེད་ན་དོན་དམ་པ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་དང་དེ་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པར་མི་ནུས་ཏེ། དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་གྱི་མདོར། རིགས་ཀྱི་བུ་(སྟོང་གཞི་)དོན་དམ་པ་(འི་དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་)ནི་(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་སྐྱེས་ཀྱང་རུང་(ནམ་ཡང་)མ་སྐྱེས་ཀྱང་རུང་མི་འཇིག་པ་(ར་རྟག་ཏུ་བཞུགས་པ་)སྟེ། རིགས་ཀྱི་བུ་དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སྐྲ་དང་ཁ་སྤུ་བྲེགས་ཏེ་གོས་ངུར་སྨྲིག་བགོས་ནས་དད་པས་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་ངོ་། །རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཀྱང་(དོན་དམ་པའི་)ཆོས་(དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་)འདི་ཁོ་ན་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མགོ་འམ་གོས་ལ་མེ་འབར་པ་བཞིན་དུ་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་ཤིང་གནས་སོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་གལ་ཏེ་དོན་དམ་པ་(དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་)མེད་དུ་ཟིན་ན་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་འབྱུང་བ་ཡང་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་(དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་)ཡོད་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དོན་དམ་པ་ལ་མཁས་པ་ཞེས་བྱ་(འི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་མཁས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ལ་མཁས་པ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

156

ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པ་མཁས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་)འོ། ༢༦༤། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །(ཟབ་མོ་མཐར་ཐུག་གསལ་བར་སྟོན་པས་མདོ་འདི་ཡང་ངེས་པར་བལྟ་དགོས་སོ། །)དེ་བཞིན་དུ། སོར་ཕྲེང་གི་མདོར་ཡང་། གཞན་ཡང་འཇམ་དཔལ། བའི་འོ་མ་ལ་མར་ཡོད་པར་རྟོགས་པས་(མར་འདོད་པའི་)མི་རྣམས་སྲུབ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཆུ་ལ་མི་རྣམས་མི་སྲུབ་ཅེ་ན་(མར་གྱི་)རྫས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་(དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་)ཡོད་པའི་ཕྱིར་མི་རྣམས་ཚུལ་ཁྲིམས་སྲུང་ཞིང་ཚངས་པར་སྤྱད་པ་སྤྱོད་དོ། །གཞན་ཡང་འཇམ་དཔལ་མི་གསེར་འདོད་པ་རྟོག་པ་དང་ལྡན་པ་(གསེར་ཡོད་པའི་)བྲག་ལ་བརྐོ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཤིང་ལ་མི་རྐོ། རྡོ་བ་གསེར་གྱི་ཁམས་ཡོད་པ་ལ་ནི་རྐོ་ཡི་ཤིང་གསེར་མེད་པ་ལ་ན་ི�ིམི་རྐོའོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཇམ་དཔལ་(དོན་དམ་གྱི་)དབྱིངས་ཡོད་པ་ལ་རྟོག་པའི་མི་རྣམས་བདག་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་རོ་སྙམ་སྟེ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྲུང་ཞིང་ཚངས་པར་སྤྱོད་དོ། །གཞན་ཡང་འཇམ་དཔལ་དབྱིངས་མེད་ན་ནི་(ཆོས་སྐུ་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་དེ་མེད་ན་གཟུགས་སྐུ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བས་)ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ལོ་བྱེ་བར་ཆུ་ལ་བསྲུབས་ཀྱང་སྣུམ་མི་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། གལ་ཏེ་(དོན་དམ་གྱི་)བདག་གི་དབྱིངས་མེད་ན་(དོན་དམ་གྱི་)བདག་ལ་ཆགས་པ་(སྟེ་འདོད་ཅིང་དོན་དུ་གཉེར་བ་)ས་ཚངས་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤྱོད་པ་རྣམས་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། ༢༦༥། ཞེས་སོགས་དང་། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། (རྡོ་བ་ལ་གསེར་གྱི་)ཁམས་ཡོད་ན་ནི་ལས་བྱས་པས། །ས་ལེ་སྦྲམ་དག་མཐོང་བར་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

157

གཞིའི་སྐབས།

འགྱུར། །ཁམས་མེད་པར་ནི་ལས་བྱས་ཀྱང་། །ཉོན་མོངས་(ཏེ་སྡུག་བསྔལ་)འབའ་ཞིག་སྐྱེད་པར་ཟད། ༢༦༦། ཅེས་དང་། རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་(ཀྱི་)ཁམས་(ཏེ་དབྱིངས་)མེད་ན། །སྡུག་(བསྔལ་)ལ་སྐྱོ་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། །མྱ་ངན་འདས་ལ་འདོད་པ་དང་། །དོན་གཉེར་སྨོན་པའང་མེད་པར་འགྱུར། །སྲིད་དང་མྱ་ངན་འདས་ལ་དེའི། །སྡུག་(བསྔལ་དང་)བདེ་(བ་)འི་སྐྱོན་ཡོན་(རིམ་པ་ལྟར་)མཐོང་པ་དེ། །(རང་བཞིན་གྱི་)རིགས་ཡོད་(པའི་བྱེད་)ལས་ཡིན་ (ཏེ་)གང་ཕྱིར་(སྡུག་བདེའི་སྐྱོན་ཡོན་མཐོང་བ་)དེ། །རིགས་མེད་དག་ལ་མེད་ཕྱིར་རོ། ༢༦༧། ཞེས་དང་། འཕགས་པ་དཔལ་ཕྲེང་གི་མདོར་ཡང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་མ་མཆིས་ན་ནི། སྡུག་བསྔལ་ལ་སྐྱོ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་འདོད་པ་དང་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་སྨོན་པ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། ༢༦༨། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་དོན་དམ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་མེད་པར་འདོད་པ་ལ་སྐྱོན་མང་པོ་དང་། ཡོད་པར་རྟོགས་པ་ལ་ཡོན་ཏན་མང་པོ་གསུངས་ཏེ། རྒྱས་པར་མྱང་འདས་ཆེན་པོ་དང་རྔ་བོ་ཆེ་ཆེན་པོ་དང་། སོར་ཕྲེང་གི་མདོ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མདོ་མཆོག་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་རྣམས་དང་རྒྱུད་སྡེ་ཟབ་མོ་རྣམས་བལྟས་ཤིང་མཉན་ནས་ངེས་པར་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ལ་ཡིདི་ཆེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

༤ དེ་ལ་མ་དད་པའི་ཉེས་དམིགས་སྤང་བར་གདམས་པ་ལ་གཉིས།

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

158

(༡) ཉེས་དམིགས་མང་པོ་སྤང་བར་གདམས་པ།
༈ དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཉེས་དམིགས་ཆེན་པོ་དཔག་ཏུ་མེདེ་པ་འབྱུང་བར་བཀའ་བསྩལ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སོར་ཕྲེང་གི་མདོར། གང་སྔོན་ཕྱུགས་སུ་གྱུར་ཏེ་རང་གི་མ་ལ་བརྒལ་ཞིང་(ལོག་པར་ཞུགས་ནས་)རྣམ་པར་མྱོས་༢༦༩པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ད་དུང་ཡང་ཉལ་བའི་ཚེ་སོ་སྒྲ་ཁྲིག་ཁྲིག་ཟེར་ཞིང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་(ཟབ་མོ་མཐར་ཐུག་གི་)ཆོས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་སོ། །མ་འོངས་པའི་
དུས་ན་ཡང་སེམས་ཅན་གང་སོ་སྒྲ་ཁྲིག་ཁྲིག་ཟེར་ཞིང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ་བཙུན་པ་གང་པོ་དེ་དག་ནི་ཕྱུགས་སུ་གྱུར་པ་ཆོས་ཉིད་མི་ཤེས་པ(རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་)འོ། །སྔོན་ཕུག་རོན་དུ་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་གཟུགས་འདོད་ཅིང་གཡེམ་པའི་དབང་དུ་སོང་སྟེ་ཕལ་ཆེར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་
ཤིང་དྲག་ཤུལ་གྱི་ལས་(ངན་པ་)བྱེད་དོ། །མ་འོངས་པ་ན་ཡང་སེམས་ཅན་གང་གཡེམ་པའི་དབང་དུ་སོང་བ་དག་ཕལ་ཆེར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལ་
ཡིད་མི་ཆེས་(པར་འགྱུར་)ཏེ་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་གཞན་མ་ཡིན་གྱི། ཕུག་རོན་དུ་གྱུར་པ་ཡུན་རིང་པོ་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་གོམས་པ་གང་ཡིན་པ(རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་)འོ། །གང་སྔོན་ངོ་ཚ་མེད་པའི་ཁྭར་གྱུར་པ་ཤིན་ཏུ་བྱས་པ་མི་བཟོ་བ་མི་གཙང་བ་ཟ་བའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ད་དུང་ཡང་དབུལ་ཞིང་ངོ་ཚ་བ་མེད་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་སོ། །མ་འོངས་པ་ན་ཡང་སེམས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

159

གཞིའི་སྐབས།

ཅན་གང་ཕན་པར་སྟོན་པའི་དྲུང་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཐོས་ན་ (མུ་སྟེགས་གསལ་བྱེད་པ་ལྟར་)རྒོད་དེ་(ཁྲེལ་བ་ལྟར་བྱས་ནས་)འགྲོའོ། །བདག་གི་དབྱིངས་
ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་གཞན་མ་ཡིན་གྱི། བཙུན་པ་གང་པོ་དེ་ནི་ངོ་ཚ་བ་མེད་པ་མི་གཙང་བ་ཟ་བའི་ཁྭ་(རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་)ཡིན་ནོ། །སྔོན་སྤྲེའུ་མི་སྡུག་པར་གྱུར་ཏེ། ཡིད་རྒྱ་མཚོ་སྣ་ཚོགས་རྣམ་པར་བཀྲ་བའི་རླབས་ལྟ་
བུར་གཡོ་བའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ད་དུང་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཐོས་ན་སེམས་འཁྲུག་པར་གྱུར་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལ་ཡིད་

མི་ཆེས་སོ། །མ་འོངས་པ་ན་ཡང་སེམས་ཅན་གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཐོས་ནས་སེམས་འཁྲུག་ཅིང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལ་ཡིད་

མི་ཆེས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ་བཙུན་པ་གང་པོ་སྤྲེའུ་ལྟ་བུ་(སེམས་)རྒོད་པ་(བློ་)དམའ་བ་(རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་)ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་གང་སྔོན་འུག་པར་གྱུར་པ་ཉིན་བར་ཤིན་ཏུ་མི་མཐོང་ཞིང་མཚན་མོ་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ད་དུང་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་(བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་སྟོན་པའི་)བླ་མ་མཐོང་ན་ལྟ་ཡང་མི་འདོད་དོ། །མ་འོངས་པའི་དུས་ན་ཡང་སེམས་ཅན་གང་དག་ཕན་པར་སྟོན་པའི་དྲུང་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཐོས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལུང་བསྟན་པ་ལ་
ཡིད་(མི་)ཆེས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་བཙུན་པ་གང་པོ་གང་འུག་པར་གྱུར་
པ་ཡིད་མི་ཆེས་པ་(རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་)ཡིན་ཏེ། མོ་མཁན་(ཅལ་ཅོལ་ཤབ་ཤོབ་ཅན་)གྱི་ཚིག་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

160

བཞིན་ནོ། །
བཙུན་པ་གང་པོ་གང་སྔོན་གྲམ་ཁྲོད་དུ་སྐྱེས་པ་ཤིན་ཏུ་དོན་མེད་པའི་གཞུང་གིས་གོས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པའི་
སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ད་དུང་ཡང་བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དགོངས་པའི་ཚིག་ཏུ་མི་ཤེས་པས་(བདག་གི་དབྱིངས་ལ་སྐྲག་པའི་)སེམས་ཅན་གྲམ་ཁྲོད་པ་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་སོ། །མ་འོངས་པའི་དུས་ན་ཡང་ཤིན་ཏུ་དོན་མེད་པའི་གཞུང་ལ་ཆགས་པའི་(དབང་གིས་བདག་མེད་པ་)ལྡེམ་པོ་ངག་ཏུ་གསུངས་པ་མི་ཤེས་པ་གྲམ་ཁྲོད་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལ་ཡིད་

མི་ཆེས་པ་དེ་དག་ནི་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ་བཙུན་པ་གང་པོ་ངེས་པར་གྲམ་ཁྲོད་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པ་(རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་)ཡིན་ནོ། །གང་
སྔོན་སྒོ་གང་ཡང་རུང་བ་ན་འདུག་ཅིང་རྐུན་པོ་དམའ་བའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ཁྱི་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་སྟེ་མ་འོངས་པའི་དུས་ན་ཡང་སེམས་ཅན་གང་གཞན་གྱི་ཁྱིམ་རྒྱུ་ཞིང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པའི་སེམས་ཅན་
དེ་དག་ནི་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ་བཙུན་པ་གང་པོ་དེ་དག་ནི་ཁྱི་དང་འདྲ་བར་དམའ་བ་ (རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་)ཡིན་ནོ། །སྔོན་བྱི་ལར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་གང་རྟག་ཏུ་ཤ་ཟ་བ་ལ་ཆགས་ཤིང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པའི་སེམས་ཅན་
དེ་དག་ནི་ད་དུང་ཡང་ཤ་ལ་ཆགས་ཤིང་སྲོག་གཅོད་པའི་བྱི་ལའི་གཟུགས་སུ་བསྒྱུར་བའི་སྲིན་པོར་འགྱུར་རོ། །

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

161

གཞིའི་སྐབས།

མ་འོངས་པའི་དུས་ན་ཡང་སེམས་ཅན་གང་བྱི་ལའི་གཟུགས་སུ་བསྒྱུར་བའི་སྲིན་པོ་གཞན་གྱི་སྲོག་གཅོད་ཅིང་ཤ་ཟ་བ་མི་བཟད་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པ་དེ་དག་ནི་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ་གཞན་གྱི་སྲོག་གཅོད་ཅིང་། ཤ་ཟ་བ་བྱི་ལའི་གཟུགས་སུ་བསྒྱུར་བའི་སྲིན་པོ(རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་)འོ། །གང་བྱི་བ་དང་མ་ནིང་དུ་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ད་དུང་ཡང་ཆང་འཐུང་ཞིང་བྱི་བ་དང་མ་ནིང་དུ་གྱུར་ཏེ། ཤིན་ཏུ་མི་གཙང་བ་འཐུང་བ་ཡིན་ནོ། །མ་འོངས་པ་ན་ཡང་སེམས་ཅན་གང་ཆང་འཐུང་ཞིང་མ་ནིང་ལྟ་བུ་དམའ་བ་དེ་དག་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་(འདོད་ཡོན་གྱི་)རོས་ངོམས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་མི་འདོད་དེ་དེ་དག་ནི་གཞན་མ་ཡིན་གྱི་མ་ནིང་དང་བྱི་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཏུ་(སྐྱེ་བར་)བལྟའོ། །གང་ལྕེ་སྤྱང་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ཁྲེལ་མེད་ཅིང་གཡོ་ངན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པ་དེ་དག་ནི་ད་དུང་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་(ལ་དགོངས་ནས་བདག་མེད་གསུངས་པ་བདག་མེད་པའི་གཞི་ལ་དགོངས་པའི་)ལྡེམ་པོ་ངག་ཏུ་བཤད་པ་(ཡིན་པར་)མི་ཤེས་ཤིང་སེམས་ཅན་གཡོ་ཅན་ལྕེ་སྤྱང་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏེ། མ་འོངས་པ་ན་ཡང་སེམས་ཅན་གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་(ལ་དགོངས་ནས་བདག་མེད་གསུངས་པ་བདག་མེད་པའི་གཞི་ལ་དགོངས་པའི་)ལྡེམ་པོ་ངག་ཏུ་བཤད་པ་མི་ཤེས་པ་(བདག་མེད་གསུངས་པ་)འདི་ལྟར་སྣང་ངོ་ཞེས་(བདག་གི་དབྱིངས་ལ་)ལོག་པར་རྟོག་པ་དེ་དག་ནི་ངེས་པར་ལྕེ་སྤྱང་དུ་གྱུར་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

162

པ(རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་)འོ། །སྔོན་སེམས་ཅན་གང་སྲིན་བུ་མི་སྡུག་པ་སྡིག་པར་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ད་དུང་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཐོས་ན་(ཉོན་མོངས་ཀྱི་མེ་)རབ་ཏུ་འབར་ཏེ། སྙིང་ཞེ་སྡང་བར་གྱུར་པ་དེ་ནི་ངེས་པར་སྡིག་པ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །མ་འོངས་པ་ན་ཡང་སེམས་ཅན་གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཐོས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཡིད་མི་ཆེས་པ་དེ་དག་ནི་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ་བཙུན་པ་གང་པོ་ངེས་པར་སྡིག་པ་ལྟ་བུ་ཚ་བའི་ལས་བྱེད་པ(རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་)འོ། །གང་སྔོན་སྦྲུལ་གདུག་པ་མི་བཟད་པར་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལ་མི་བསྔགས་པར་སྨྲ་བའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ད་དུང་ཡང་ང་རྒྱལ་ཆེ་ཞིང་འཇིགས་པའི་གཟུགས་སྦྲུལ་གདུག་པ་མི་བཟད་པ་(རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་)ར་འགྱུར་རོ། །མ་འོངས་པ་ན་ཡང་སེམས་ཅན་གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཕན་པར་བསྟན་པ་ལ་མི་བསྔགས་པར་སྨྲ་ཞིང་སྡིག་པ་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། བཙུན་པ་གང་པོ་ངེས་པར་སྦྲུལ་གདུག་པ་མི་བཟད་པ(རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་)འོ། །སྔོན་སེམས་ཅན་གང་ལུག་ཏུ་གྱུར་པ་གླེན་ཞིང་ཁོ་རེ་ཆུང་བ་ཡོན་ཏན་མི་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་(དབང་)བཙན་པར་མི་བྱེད་ཅིང་(འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་)མདོ་སྡེ་ལ་(སེམས་ཙམ་གྱི་གཞུང་ཡིན་ཞེས་)སྨོད་པ་དེ་དག་ད་དུང་ཡང་(འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་)མདོ་སྡེ་ལ་(སེམས་ཙམ་གྱི་གཞུང་ཡིན་ཞེས་)སྨོད་དེ་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ངེས་པར་ལུག་ཏུ་གྱུར་པ་གླེན་ཞིང་ཁོ་རེ་ཆུང་བ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

163

གཞིའི་སྐབས།

པ་ན་ཡང་སེམས་ཅན་གང་གཉིད་ཆེ་ཞིང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཐོས་ན་སྨོད་པ་དེ་དག་ནི་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ་ངེས་པར་ཁོ་རེ་ཆུང་ཞིང་ཞན་པ(རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་)འོ། །སྔོན་མ་ཧེ་ཁོ་རུ་ཆུང་བར་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ད་དུང་ཡང་ངེས་པར་ཞན་ཞིང་བརྐམ་སྟེ་(དུག་གསུམ་གྱི་)ལྟ་བ་གསུམ་གྱིས་འཇུངས་པའི་མ་ཧེ་ལྟ་བུའོ། །མ་འོངས་པ་ན་ཡང་བརྐམ་ཞིང་ཁྲོ་ལ་ཞན་ཞིང་ཁོ་རུ་ཆུང་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། ངེས་པར་(དུག་གསུམ་གྱི་)ལྟ་བ་གསུམ་གྱིས་མཇུངས་པའི་མ་ཧེ

(རྣམས་སྐྱེ་བ་)འོ། །
སེམས་ཅན་གང་སྔོན་དོམ་དུ་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཤིང་ཡིད་མི་ཆེས་ཏེ། སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ད་དུང་
ཡང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྒྲོགས་ཏེ་ངེས་པར་དོམ་དང་ལྕེ་སྤྱང་ལྟ་བུ(རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་)འོ། །མ་འོངས་པ་ན་ཡང་སེམས་ཅན་གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཤིང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྒྲོགས་པ་དེ་དག་ནི་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། བཙུན་པ་གང་པོ་དོམ་དང་ལྕེ་སྤྱང་ལྟ་བུ(རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་)འོ། །གང་སྔོན་བྱ་ཀ་ལན་ད་ཀར་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་(ལ་དགོངས་ནས་བདག་མེད་གསུངས་པ་བདག་མེད་པའི་གཞི་ལ་དགོངས་པ་)ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཤིང་ཡིད་མི་ཆེས་ཏེ། ད་དུང་
ཡང་སེམས་ཅན་གང་མིག་རྟུལ་བ་དེ་དག་ནི་ངེས་པར་བྱ་ཀ་ལན་ད་ཀར་གྱུར་པའོ། །མ་འོངས་པ་ན་ཡང་སེམས་ཅན་གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཤེས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

164

པ་འཆབ་ཅིང་མ་རུང་པ་སྡིག་པའི་ལས་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་མི་སྟོན་པ་དེ་ནི་ངེས་པར་མིག་རྟུལ་བའི་བྱ་ཀ་ལན་ད་ཀ་ (རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་)ཡིན་ནོ། །གང་སྔོན་བོང་བུར་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལ་མི་དགོས་པར་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་ནི་ད་དུང་ཡང་དབུལ་ཞིང་བོང་བུ་ལྟ་བུར་ཟས་རྩུབ་པོ་ཟ་བར་འགྱུར་རོ། །མ་འོངས་པ་ན་ཡང་དབུལ་པོ་གཞན་གྱིས་མངག་པའི་རིགས་ངན་པར་སྐྱེའོ། །གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ (བདག་གི་དབྱིངས་)ལ་ཡིདི་མི་ཆེས་ཤིང་བདག་མེདེ་པ་(ཙམ་)ལ་(ཡིདི་ཆེས་ནས་)སྒོམ་པ་
དེ་དག་ནི་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། བཙུན་པ་གང་པོ་འདོད་ལྡན་དང་གདོལ་པ་དང་བྱ་བ་བོང་བུ་ལྟ་བུ(རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་)འོ། །གང་སྔོན་ལྷ་མ་ཡིན་ལུས་ཐུང་ངུར་གྱུར་ཅིང་མཆེ་བ་རིང་བ་མི་སྡུག་པ་ཁོག་པ་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལ་ཁ་ཟེར་བ་དེ་དག་ནི་ད་དུང་ཡང་ལུས་ཐུང་ཞིང་ཁོག་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏེ་དེ་དག་ནི་ངེས་པར་ལྷ་མ་ཡིན་ནོ། །མ་འོངས་པ་ན་ཡང་སེམས་ཅན་གང་ཁོག་པ་ལྟ་བུ་ཐུང་ཞིང་མཆེ་བ་རིང་བ་གཏུམ་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལ་ཁ་ཟེར་བ་དེ་དག་ནི་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། བཙུན་པ་གང་པོ་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་རིགས་སུ་གཏོགས་པའི་སེམས་ཅན་(རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་)ཡིན་ནོ། །གང་སྔོན་ཡི་དྭགས་ཁ་ནས་མེ་ལྕེ་འབར་བར་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལ་སྨོད་ཅིང་འཕྱ་བའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ད་དུང་ཡང་མཆུ་དང་རྐན་སྐམས་ཤིང་ཡི་དྭགས་རིད་པ་ཁ་ནས་

མེ་ལྕེ་འབྱུང་བའི་སྲོག་ཆགས་སུ་འགྱུར་རོ། །མ་འོངས་པ་ན་ཡང་སེམས་ཅན་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

165

གཞིའི་སྐབས།

གང་ལུས་ཤིན་ཏུ་རིད་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལ་སྨོད་ཅིང་འཕྱ་བ་དེ་
དག་ནི་བཙུན་པ་གང་པོ་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ་ངེས་པར་ཡི་དྭགས་ཁ་ནས་མེ་འབྱུང་བ་ཉམ་ཆུང་བ་(རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་)ཡིན་ནོ། ༢༧༠། ཞེས་སོགས་དང་།
སྤྲིན་ཆེན་པོར་ཡང་། སྤྲིན་ཆེན་སྙིང་པོ་སེམས་ཡོངས་སུ་རྨོངས་ཤིང་རྣམ་པར་འཁྲུལ་པ་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་རྟག་ཅིང་ཐེར་ཟུག་པ་མ་ཡིན་ལ་མི་བརྟན་ཞིང་ནུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ལོག་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་འཁྲིས་པས་བརྒྱལ་ཞིང་དུག་གི་ཟུག་རྔུས་རྣམ་པར་བསྲེགས་པའི་ལྟ་བའི་གཉིད་ཀྱི་མུན་པས་གནོད་པར་བྱས་པའི་ཁྱིམ་དུ་ཉལ་ནས་གཉིད་ལོག་སྟེ་རྨི་ལམ་མི་བཟད་པའི་ལྟ་བས་བསྲེགས་ནས་མྱོས་ཤིང་རྨིས་ཏེ་སྐྲག་པའི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་བ་རྒན་གྲུམ་མོ་དང་འདྲ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆེ་བ་ཉིད་རྟག་པའི་རང་བཞིན་ཤེས་པའི་འབྲུ་མར་དང་དེ་ཁོ་ན་རིག་པའི་སྙིང་པོ་རབ་ཏུ་འབར་པར་གྱིས་ཤིག དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རང་བཞིན་རྟག་པ་(འི་དབྱིངས་གསལ་བར་བྱེད་པ་)མར་མེ་ (ལྟ་བུའི་ཆོས་མཆོག་)ལ་འཇུག་པ་སྤངས་ནས་ཤཱཀྱའི་རིགས་ལ་(བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དྲང་དོན་ཡིན་གཞན་སྟོང་གིས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་གོ་མི་ཆོད་པས་དོན་དམ་ཡང་དོན་དམ་གྱིས་སྟོང་ཆོས་སྐུ་ཡང་ཆོས་སྐུས་སྟོང་དེས་ན་གཤིས་ལ་རྣམ་གཅོད་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་ཡོངས་གཅོད་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་འགའ་ཡང་མེད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱང་མེད་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་)བསྔགས་པ་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པའི་སེམས་ཅན་(གནས་ལུགས་)མི་ཤེས་པའི་ལྟ་བ་མང་བ་དེ་དག་ལ་(གནས་ལུགས་)དེ་ཁོ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

166

ན་ཤེས་པའི་ཀ་ཏ་ཀའི་འབྲས་བུའི་མིག་སྨན་གྱིས་ཕྱི་བར་གྱིས་ཤིགདེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་(རང་བཞིན་གྱི་)རིགས་ཀྱི་ཆེ་བ་(སྤངས་རྟོགས་རང་བཞིན་པ་གདོད་ནས་ཚང་ཞིང་ཚོགས་གཉིས་རང་བཞིན་པ་གདོད་ནས་རྫོགས་པ་)ཉིད་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤངས་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྗེས་སུ་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་(བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ལ་)ཉེས་པ་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་གི་ལྕེ་ཆོད་དེ་འོར་ཅིག དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལྡེམ་པོ་ངག་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྗེས་སུ་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྲས་སུ་གྱུར་པ་དེ་དག་ལ་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པར་འཕྲུལ་བ་(བདེན་ལུགས་གཉིས་དང་སྣང་ལུགས་གཉིས་དང་སྟོང་ལུགས་གཉིས་དང་ཡོད་ལུགས་གཉིས་དང་མེད་ལུགས་གཉིས་དང་འཁོར་འདས་དབྱེར་ཡོད་དབྱེར་མེད་བདེན་གཉིས་དབྱེར་ཡོད་དབྱེར་མེད་བདེན་བཞི་དབྱེར་ཡོད་དབྱེར་མེད་འགལ་འདུས་སྐྱོན་ཡོད་སྐྱོན་མེད་ལ་སོགས་པར་ལེགས་

པར་ཕྱེ་བ་)འདི་གཏད་པར་གྱིས་ཤིག༢༧༡ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སོར་ཕྲེང་ལ་ཕན་པར་ཡང་། སྔོན་ཡང་སེམས་ཅན་གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་རྟག་པ་ལ་མི་རྟག་པར་ལྟ་བ་རྣམས་མཛེ་ན་བར་གྱུར་ཏེ་ད་དུང་ཡང་སེམས་ཅན་གང་ཞན་ཅིང་མཛེ་ན་བར་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་ངེས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ལ་ (མི་རྟག་གོ་ཞེས་)སྨོད་པ་ཡིན་ནོ། །མ་འོངས་པ་ན་ཡང་སེམས་ཅན་གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་རྟག་པ་ལ་མི་རྟག་པར་ལྟ་བ་མཛེ་ན་བར་འགྱུར་པ་དེ་དག་ནི་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། བཙུན་པ་གང་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་རྟག་པ་ལ་(མི་རྟག་གོ་ཞེས་)སྨོད་པ་ཡིན་ནོ། ༢༧༢། ཞེས་དང་། གང་སྔོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

167

གཞིའི་སྐབས།

དུས་ན་རྒུད་པར་གྱུར་ཏེ། ནད་མང་བའི་སེམས་ཅན་རྣམ་པ་མང་པོ་དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཡུང་དྲུང་གི་སྐུ་ལ་གཡུང་དྲུང་མ་ཡིན་པར་བལྟ་བ་ཡིན་ནོ། །
ད་དུང་ཡང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་དུས་ན་རྒུད་པར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཡུང་དྲུང་གི་སྐུ་ལ་གཡུང་དྲུང་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ། །མ་འོངས་པ་ན་ཡང་སེམས་ཅན་གང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་དུས་ན་རྒུད་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཡུང་དྲུང་གི་སྐུ་ལ་གཡུང་དྲུང་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་སྟེ་བཙུན་པ་གང་པོ་དེ་དག་ནི་ངེས་པར་གཞན་མ་ཡིན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་(འོད་)གསལ་བའི་སྐུ་(འོད་)མི་གསལ་བའོ་ཞེས་སུན་འབྱིན་པའོ། །སྔོན་གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ཐེར་ཟུག་ལ་ཐེར་ཟུག་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་དམ་པའི་མངལ་དུ་སྐྱེས་ནས་ཤི་སྟེ་མི་རྟག་པར་གྱུར་ཏོ། །ད་དུང་ཡང་སེམས་ཅན་གང་ལ་ལ་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་དམ་པའི་མངལ་དུ་སྐྱེས་ནས་ཤི་བ་དེ་དག་ནི་ངེས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ཐེར་ཟུག་དང་(རང་བཞིན་འོད་)གསལ་བ་ལ་སྨོད་པའོ། །མ་འོངས་པ་ན་ཡང་སེམས་ཅན་གང་མི་རྟག་ཅིང་ཚེ་ཐུང་བར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་ཐེར་ཟུག་གི་སྐུ་ལ་སྨོད་པ་ཡིན་ཏེ། བཙུན་པ་གང་པོ་དེ་དག་(ནི་)ིགཞན་མ་ཡིན་གྱི་ངེས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐེར་ཟུག་གི་སྐུ་ལ་སྨོད་པའོ། ༢༧༣། ཞེས་དང་། རྔ་བོ་ཆེའི་མདོར་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་གཏམ་བསྟན་པ་ན་(དྲང་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

168

དོན་ཡིན་ཞེས་)སྨོད་པས་སངས་རྒྱས་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་སྤོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་མི་འགྱུར་རོ། ༢༧༤། ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ལ་རང་བཞིན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་སྐ་ཅིག་ལས་འདས་པའི་དོན་གྱིས་རང་བཞིན་(གྱིས་)རྟག་པར་གྲུབ་ན་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། སྔར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་སངས་རྒྱས་ནི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གི་ཞལ་སྔ་ནས། སྐད་ཅིག་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅེས་གསུངས་སོ། ༢༧༥།
ཞེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་ལས་འདས་པར་གསུངས་པ་དང་། རྒྱལ་བ་བྱམས་མགོན་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། (མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དུ་)རང་བཞིན་དང་ནི་རྒྱུན་མི་འཆད། །རྒྱུན་གྱིས་དེ་དག་རྟག་པར་འདོད། ༢༧༦། ཅེས་ཆོས་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་རང་བཞིན་(གྱིས་)རྟག་པར་གསུངས་པ་དང་། (རྒྱུད་བླ་མར་)འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ། ༢༧༧། ཅེས་པ་ལ་སོགས་པས་མཐར་ཐུག་གི་སངས་རྒྱས་འདུས་མ་བྱས་སུ་གསུངས་པ་ཡང་སྐད་ཅིག་དང་བྲལ་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་དག་ཆོས་སྐུ་འམ་ཡེ་ཤེས་རྟག་པར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་རྟག་པ་ལ་དགོངས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གིས་ནི་མི་རྟག་གོ། ཞེས་འདོད་པ་དང་སངས་རྒྱས་སམ་ཡེ་ཤེས་འདུས་མ་བྱས་སུ་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་འདུས་མ་བྱས་པ་ཙམ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདོད་པ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

169

གཞིའི་སྐབས།

དེ་དག་གིས་ནི་དགོངས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་འདི་དག་མ་རྟོགས་པ་ཉིད་དུ་ཟད་ཅིང་། ལུང་ཟབ་མོ་འདི་དག་ཀྱང་མ་མཐོང་བ་ཉིད་དུ་བས་(ལ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གསང་ཚིག་ཟབ་མོའི་ཁུངས་ཀྱང་མ་ཆོད་པ་ཉིད་དུ་བས་)སོ། །དེ་བཞིན་དུ། ལྷའི་ཟླ་བས་བསྒྱུར་བའི་མྱང་འདས་ཆེན་པོར་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་བདག་མེད་པར་བསྒོམས་ཤིང་གཏན་དུ་(ཐམས་ཅད་རང་རང་ངོ་བོས་)སྟོང་པ་ཉིད་བསྒོམས་པས་ནི་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་མི་འགག་པར་ཕྱེ་མ་ལེབ་མར་མེའི་ནང་དུ་སོང་བ་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཡོདོ་པར་བསྒོམས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཡོད་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་འགོག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་རྐྱེན་གྱི་ཕྱིར་ཏེ། ༢༧༨ཞེས་དང་། དགེ་སློང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདུས་མ་བྱས་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདུས་བྱས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་(བ་)བས་ནི། མུ་སྟེགས་པར་གྱུར་ཏེ་ཤི་ཡང་བླའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་བཞིན་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདུས་བྱས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདུས་བྱས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་རྣམས་ནི་རང་གི་ཁྱིམ་(དུ་འགྲོ་བ་)དང་འདྲ་བར་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་(ཚམ་ཚོམ་མེད་པར་)འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །བཙུན་པ་འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འདུས་བྱས་དང་འདྲ་བར་ (མི་རྟག་པར་)མ་ལྟ་ཞིག ད་ཕྱིན་ཆད་འཁོར་བར་རྒྱུ་བ་ན་མི་ཤེས་པ་ལས་བཟླས་ཏེ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

170

༢༧༩བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་འདུས་མ་བྱས་པའོ་སྙམ་པའི་ཤེས་པ་འབའ་ཞིག་རྟོགས་པར་གྱིས་ཤིག དེ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་(སྟེ་བྱས་ན་)སྒོམ་པ་དེའི་འབྲས་བུས་ཁྱོད་མྱུར་བ་ཁོ་ནར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞིན་དུ་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། ༢༨༠། ཞེས་སོགས་དང་། འཕགས་པ་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་བསྟན་པ་ལས་ཀྱང་། ལས་དང་པོ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་བདག་ལ་རྨ་འབྱིན་ཏེ་ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་ངེས་པར་སེམས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གཉིས་གང་ཞེ་ན། སྔོན་མ་ཐོས་པའི་མདོ་སྡེ་ཟབ་མོ་ཐོས་ན་སྐྲག་ཅིང་ཐེ་ཚོམ་དུ་གྱུར་ནས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་མི་བྱེད་ཀྱི་སྟེང་དུ། འདི་སྟོན་པར་གྱུར་ཀྱང་འདི་ལྟ་བུ་བདག་ཅག་གིས་སྔོན་མ་ཐོས་ན་ད་གང་ནས་འོངས་ཞེས་སྤོང་བར་བྱེད་པ་དང་། རིགས་ཀྱི་བུ་གང་མདོ་སྡེ་ཟབ་མོ་འཛིན་པ་དང་། ཆོས་ཟབ་མོའི་སྣོད་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཆོས་ཟབ་མོ་སྟོན་པ་དེ་དག་ལ་མི་བསྟེན་མི་འགྲོགས་བསྙེན་བཀུར་མི་བྱེད་ཅིང་དེ་དག་ལ་སྟི་སྟང་མི་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བར་བར་དུ་དེ་དག་ལ་མི་སྙན་པ་ཡང་བརྗོད་པའོ། ༢༨༡། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་། དག་པའི་བདག་དང་། བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་རང་བཞིན་པའི་སྐུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་དོན་གཅིག་པའི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ལ་ཡིདི་མི་ཆེས་པ་དང་མ་གུས་པ་དང་སུན་འབྱིན་པ་
ལ་སོགས་པ་བྱེད་ན་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་བསྟན་ལ། འཕགས་པ་འཇིག་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

171

གཞིའི་སྐབས།

རྟེན་དབང་ཕྱུག་གི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། དྲུག་པ་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་སྨོད་པ་སྟེ་གྲུབ་པའི་མཐའ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལེའུ(དོན་གཅིག་པ་)འོ། །དེ་ལ་སྨོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དྲུག་པའོ། ༢༨༢། ཞེས་དང་། རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་གཞན་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་སྐྱོན་འཛིན་ན་རྩ་བའི་ལྟུང་བ་དྲུག་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱུད་(གཞན་དང་)གཞན་ལ་སྔ་མ་དང་ཕྱི་མར་(མིང་དུ་མའི་དོན་གཅིག་ཏུ་)འབྲེལ་བར་ཤེས་ནས་(དུ་མ་རོ་གཅིག་ཤེས་པའི་)ིཡོན་ཏན་དང་(མི་ཤེས་པའི་)སྐྱོན་རྟོགས་པར་བྱའོ། །རྣམ་པ་གཞན་དུ་ན་གདུག་པའི་སློབ་དཔོན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་(རྟོགས་པ་)ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་(ཕུང་པོ་ལྔ་རྒྱལ་བ་ལྔ་ཡིན་པས་མཆོད་པ་དོན་ཆེ་ཞེས་)ཡུལ་ལ་དབང་པོ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་ཆགས་ཤིང་བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་རྣམས་མ་མཐོང་པའི་སྐྱོན་བཟུང་བ་ལས་མནར་མེདེ་པར་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། ༢༨༣། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་མཐར་ཐུག་སྔགས་དང་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གཅིག་ཅིང་། དེ་ཡང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དང་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གྲངས་སུ་མ་ཤེས་པར་དེ་དག་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་དུ་བཟུང་སྟེ་རྩོད་ཅིང་སྨོད་པར་བྱེད་ན་སྔགས་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་རྩ་བའི་ལྟུང་བར་འགྱུར་ཞིང་དོན་གཅིག་ལ་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཡོད་པ་མ་མཐོང་བའི་རྒྱུས་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་སྐྱོན་བཟུང་ན་མནར་མེད་པར་འགྲོ་བར་བསྟན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཡུམ་རྒྱས་པ་ལས་ཀྱང་བཙུན་པ་ཤ་ར་དྭ་ཏིའི་བུ། གལ་ཏེ་ཐེག་
པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

172

མདུན་དུ་(གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཟབ་མོ་འདི་བཤད་ན་ཉེས་པ་ཅིར་འགྱུར། ཤ་ར་དྭ་ཏིའི་བུས་སྨྲས་པ། ཀོའུ་ཤི་ཀ་གལ་ཏེ་
ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་མདུན་དུ་(གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཟབ་མོ་འདི་བསྟན་ན་དེ་(གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཟབ་མོ་འདི་ཐོས་ནས་འཇིགས་པར་འགྱུར། དངང་བར་འགྱུར་སྐྲག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཕྱིར་ཟློག་པར་འགྱུར་རོ། །སྤོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་མོས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། ཀོའུ་ཤི་ཀ་ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེས་(གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ཐོས་ནས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དེ་ལོག་པར་ལྟུང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེདེ་ཅིང་སྩོགས་པ་དང་། ལས་བྱས་པ་དང་བརྩགས་པ་དེས་ཀྱང་བླ་ན་མེདེ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་ཡང་དཀའ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་གནས་ཡོད་དོ། ༢༨༤། ཞེས་སོགས་རབ་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་། ཡུམ་བར་མ་དང་བསྡུས་པ་ལས་ཀྱང་། རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ལ། ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་སྡུད་པར་ཡང་། སྔོན་སྤྱོད་ཚེ་ན་སངས་རྒྱས་ཁྲག་ཁྲིག་བཀུར་བྱས་ཀྱང་ (གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི)། །རྒྱལ་བའི་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ལ་མ་དད་ན། །ཐོས་ནས་བློ་ཆུང་དེ་ཡིས་འདི་ནི་སྤོང་བྱེད་དེ། །སྤངས་ནས་སྐྱབས་མེད་གྱུར་པ་དེ་ནི་མནར་མེད་འགྲོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་མཆོག །རེག་པར་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

173

གཞིའི་སྐབས།

འདོད་ན་(གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)རྒྱལ་བའི་ཡུམ་འདིར་དད་པར་གྱིས། ༢༨༥། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྐྲག་ཅིང་སྤོང་བ་དང་ཡིད་མི་ཆེས་ཤིང་མ་
གུས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་དམིགས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དང་དག་པའི་བདག་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་ཙམ་གྱིས་སྐྲག་ནས་སྤོང་བ་དང་། ཡིད་མི་ཆེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་དམིགས་སུ་འགྱུར་ཏེ་དེ་དང་
དེ་དག་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ། ལྷའི་ཟླ་བས་བསྒྱུར་བའི་མྱང་འདས་ཆེན་པོར་ཡང་། དཔེར་ན་བའི་འོ་མ་ཞིམ་པ་བཞིན་དུ་མདོ་འདིའི་རོ་ཡང་

དེ་དང་འདྲའོ། །མདོ་སྡེ་འདི་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་བསྟན་པ་སྤོང་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་བ་ལང་དང་འདྲ་སྟེ། དཔེར་ན་དྲིན་དུ་མི་གཟོ་བ་བདག་གིས་བདག་བསད་པར་སེམས་པ་དེ་དག་མཆོག་ཏུ་མྱ་ངན་དུ་བྱ་བ་ (ཡིན་པ་)དེ་བཞིན་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་སྤངས་ནས་བདག་མེད་པ་ཙམ་སྟོན་པའི་སེམས་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་མཆོག་ཏུ་མྱ་ངན་དུ་བྱ་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། ༢༨༦། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དང་། དག་པའི་བདག་ལ་སོགས་པ་སྤོང་པ་དང་དེ་དག་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པའི་ཉེས་སྐྱོན་
རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་སྤངས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་དང་དེ་དག་དོན་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ། རྒྱུད་བླ་མར་ཡང་། ཉོན་མོངས་(ཤིང་)རྨོངས་(པའི་)བདག་(ཉིད་)རྣམས་ཀྱིས་འཕགས་ (པ་)ལ་སྐུར་པ་དང་། །དེས་གསུངས་ཆོས་ལ་བརྙས་(པ་)གང་(ཡིན་པ་)དེ་ཀུན་(ལོག་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

174

པ་ལ་ཡང་དག་ཏུ་)ཞེན་ལྟས་བྱས། །དེས་ན་ཞེན་ལྟའི་དྲི་ཅན་དེ་ལ་བློ་མི་སྦྱར། །གོས་གཙང་ཚོན་གྱིས་རྣམ་བསྒྱུར་སྣུམ་གྱིས་གོས་པ་(བཟང་པོ་)མིན(པ་བཞིན་ནོ)། །(ཆོས་སྤོང་བའི་རྒྱུ་བཅུ་ནི་)བློ་དམན་ཕྱིར་དང་དཀར་མོས་བྲལ་ཕྱིར་ལོག་པའི་ང་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ཕྱིར། །དམ་ཆོས་(ཀྱིས་)ཕོངས་པས་བསྒྲིབས་པའི་བདག་ཕྱིར་དྲང་དོན་དེ་ཉིད་ངེས་འཛིན་ཕྱིར། །རྙེད་(པ་)ལ་བརྐམ་ཕྱིར་ལྟ་བ་(ངན་པ་)འི་དབང་(དུ་སོང་བའི་)ཕྱིར་ཆོས་སུན་འབྱིན་པ་བསྟེན་ཕྱིར་དང་། །ཆོས་འཛིན་བསྲིངས་ཕྱིར་མོས་པ་དམན་ཕྱིར་དགྲ་བཅོམ་(ཆེན་པོ་)རྣམས་ཀྱི་ཆོས་སྤོང་བྱེདེ། །(དེས་ན་ཆོས་སྤོང་གི་ལས་སྤོང་བ་ལ་གཞན་གང་བས་ཀྱང་གལ་ཆེ་བར་བྱ་དགོས་ཏེ་)ཇི་ལྟར་ཟབ་མོའི་ཆོས་ཉམས་དེ་བཞིན་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མེ་དང་ནི། །མི་བཟད་སྦྲུལ་གདུག་གཤེད་མ་དང་ནི་ཐོག་ལའང་ཤིན་ཏུ་འཇིགས་མི་བྱ། །མེ་སྦྲུལ་དགྲ་དང་རྡོ་རྗེའི་མེས་ནི་སྲོག་དང་བྲལ་བ་ཙམ་བྱེད་དེ། །དེ་ལས་མནར་མེད་རྣམས་ཀྱི་འགྲོ་བ་ཤིན་ཏུ་འཇིགས་པར་འགྲོ་མི་འགྱུར(ལ་ཆོས་སྤོང་གིས་ནི་དེར་འགྲོ་བར་འགྱུར་བས་སོ)། །(གཞན་ཡང་)གང་ཞིག་ཡང་ཡང་སྡིག་གྲོགས་བསྟེན་པས་སངས་རྒྱས་(ལ་)ངན་སེམས་ལྡན་གྱུར་དང་། །ཕ་མ་(དང་)དགྲ་བཅོམ་གསོད་པ་བྱ་བ་མིན་བྱེད་མཆོག་ཚོགས་(མཐུན་པའི་དགེ་འདུན་)འབྱེད་པའི་མི། །དེ་ཡང་ཆོས་ཉིད་(བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)ངེས་པར་བསམས་ན་མྱུར་དུ་དེ་ལས་ཐར་འགྱུར་གྱི། །གང་ཞིག་ཡིད་ནི་(དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་)ཆོས་ལ་
སྡང་བ་དེ་ལ་ཐར་པ་ག་ལ་ཡོདོ། ༢༨༧། ཅེས་དང་། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དུ་ཡང་། འགྲོ་བ་(གང་དག་སྐྲག་པ་)དེ་ཡི་གནས་མིན་(པས་བདག་ཞེས་པ་ཙམ་དང་། རྟག་པ་དང་ཐེར་ཟུག་དང་།

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

175

གཞིའི་སྐབས།
གཡུང་དྲུང་དང་བདེན་པ་དང་ཡང་དག་པ་དང་ཡོད་པ་དང་མི་སྟོང་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཙམ་)ལ་

སྐྲག་(པ་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་)གདུང་བྱེདེ་འགྱུར། །བསོདོ་ནམས་མ་ཡིན་(པའི་)ིཕུང་ (པོ་)ཆེན་(པོ་)བསགས་བྱས་ཡུན་རིང་དུ། །(ཆོས་ཟབ་མོས་སྐྲག་པའི་རྒྱུ་བཞི་ནི་རྒྱས་པའི་)རིགས་(སད་པ་)མེད་(པ་དང་)གྲོགས་ངན་(དང་འགྲོགས་པ་དང་)སྔོན་དགེ་(བ་)མ་བསགས་(པ་དང་ཐེག་ཆེན་མཐར་ཐུག་ལ་)བློ་མ་སྦྱངས་(པ་སྟེ་དེ་རྣམས)། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཆོས་འདིས་སྐྲག་འགྱུར་འདི་ན་དོན་ཆེན་འདི་ལས་ལྟུང་༢༨༨ཞེས་དང་། བདག་གིས་མི་ཤེས་(པ་དང་)སངས་རྒྱས་(ཀྱིས་)ཟབ་མོ་མཁྱེན་མ་ཡིན(ཞེས་པ་དང་)། །ཟབ་མོ་ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་རྟོག་གེའི་ཡུལ་མ་ཡིན(ཞེས་པ་དང)། །ཅི་ཕྱིར་ཟབ་མོའི་དོན་རིག་པ་དག་ཐར་འགྱུར་ཞེས། །བྱ་བ་(རྒྱུ་མཚན་ལྟར་སྣང་བཞི་པོ་)དེ་ནི་སྐྲག་པའི་གནས་སུ་རིགས་མ་ཡིན། ༢༨༩། ཞེས་དང་། (དོན་གཅིག་པོ་)(ཁ་)དེ་ལས་གཞན་དང་གཞན་(ཐ་དད་དུ་སོང་བ་)མེད་(ལ་)ཤིན་ཏུ་ཟབ་ཅིང་(ཀུན་ལ་)རྗེས་སོང་ཕྱིར། །(གཤིས་ལུགས་ཟབ་མོ་གཅིག་ཉིད་རྣམ་པ་)(ཀ་)སྣ་ཚོགས་(ཀྱིས་)སྟོན་ཅིང་(མིང་ཚིག་ཡི་གེ་)ེམང་བོའིོི་སྒོ་ནས་རྟག་ཏུ་སྟོན་དང་ལྡན་(ཡང་)། །(སྟོང་ཉིད་བདག་མེདེ་ལ་སོགས་)(ག་)ཇི་སྐད་བཤད་བཞིན་དོན་མིན་(སྟོང་གཞི་དང་བདག་མེད་པའི་གཞི་ལ་དགོངས་པ་ལ་སོགས་)བཅོམ་ལྡན་དགོངས་པ་ཤིན་ཏུ་ཟབ། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་(མེད་པ་དང་མེད་པའི་གཞི་གང་ཡིན་ཞེས་སོགས་སུ་)ཚུལ་བཞིན་བརྟགས་ན་(དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་)ཆོས་འདིར་སྐྲག་མི་འགྱུར་(ཡང་ན་འགྲེལ་པ་ལྟར་བཤད་དོ)། ༢༩༠། ཞེས་དང་། དོན་(ལ་)སྒྲ་ཇི་བཞིན་ཡོངས་རྟོག་ན(རང་སྟོང་གང་ཡིན་དོན་དམ་དང་ཆོས་སྐུ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ཞིང་རང་སྟོང་མ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

176

ཡིན་པ་འགའ་ཡང་མེདེ་པས་གང་ཤར་ཐམས་ཅད་ཆོས་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་ཕྱི་དུས་ལ་མ་ལས་པར་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་ཐོབ་ཟིན་པས་ཉམས་རེ་དགའ་ཞེས་སོགས་སུ)། །བདག་ཉིད་སྙེམས་ཤིང་བློ་ཉམས་འགྱུར། །(སྟོང་ཙམ་དང་སྟོང་གཞི་ལེགས་པར་ཕྱེ་བའི་)ལེགས་པར་གསུངས་པའང་སྤངས་པས་ན། །བརླག་(པར་)འགྱུར་(བས་)ཆོས་ལ་ཁོང་ཁྲོ་(ནི་)སྒྲིབ་(པ་ཆེ)། ༢༩༡། ཅེས་ (པའི་བཤད་པ་འདི་དག་བྱ་རྒོད་ཀྱི་ལྟ་ལུགས་ལྟར་གནམ་འཕང་བཅད་དེ་མཐོ་ས་ནས་བལྟས་པ་ཡིན་པས་

འགའ་ཞིག་ལ་སྔར་གྲགས་པ་དང་མི་མཐུན་ཡང་སྐྱོན་མེད་པ་)དང་། དབུ་མའི་ཆོས་མངོན་པར་ཡང་། ཅིའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ལ་སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ཟབ་པར་མི་མོས་ཤིང་སྐྲག་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཆོས་ཉིད་(ཇི་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་)དང་བྲལ་བ་དང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་མ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྡིག་པའི་གྲོགས་པོས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ༢༩༢། ཞེས་དང་། ཅིའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ལ་སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་མོས་ཀྱང་ངེས་པར་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། བདག་ཉིད་ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་གནས་པ་དང་། (བདག་མེདེ་ཐར་པ་མེདེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞེས་སོགས་)དོན་ལ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་མེ་ལོང་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ལས་གསུངས་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཆོས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལ་ལྟ་བ་ངན་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་འབྱུང་སྟེ། ལྟ་བ་ངན་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་པོ་གང་ཞེ་ན། (ཐམས་ཅད་མེད་པ་ལ་སོགས་པར་ཞེན་པའི་)མཚན་མར་ལྟ་བ་དང་། བཏགས་པ་(ཀུན་བརྟགས་)ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ལྟ་བ་དང་། ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་(གཞན་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

177

གཞིའི་སྐབས།

དབང་)ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ལྟ་བ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ལ་(ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་)སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ལྟ་བ་དང་། (དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་མེདེ་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་རིགས་པ་ལྟར་སྣང་)ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་དང་། (སྟོང་གཞི་སྟོན་པའི་ལུང་རྣམས་ཀྱང་ཆད་ལྟ་དེ་དང་མཐུན་པར་)སྒྱུར་བའི་ལྟ་བ་དང་། (དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་དུ་རྟོགས་ན་སྡིག་པ་བྱས་ཀྱང་)ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་ལྟ་བ་དང་། (དེས་སྔོན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ལས་)ངེས་པར་འབྱུང་བར་ལྟ་བ་དང་། (ལྟ་བ་དེ་ལས་བཟློག་པ་ལ་ཁྱད་གསོད་བྱེད་པས་)དབང་ཟ་བའི་ལྟ་བ་དང་། (ལྟ་བ་དེ་ལ་མི་མོས་པ་ལ་)རབ་ཏུ་འཁྲུག་པའི་ལྟ་བ་དང་(ལྟ་བ་དེ་དག་གསུང་རབ་དང་མི་མཐུན་ཡང་མཐུན་ནོ་སྙམ་པ་)ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། (ལྟ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་བཀོད་ན་བསོད་ནམས་)འཕེལ་(སྙམ་)བའི་ལྟ་བ་དང་། (གཞན་གྱིས་དྲིས་ན་ངེད་ལ་ཁས་ལེན་མེད་ཅེས་སོགས་)ཁས་མི་ལེན་པའི་ལྟ་བ་དང་། (ཚིག་དོར་དང་ལྟག་གཅོད་ཀྱིས་གཞན་ལ་ཅོ་འདྲི་བ་)ངན་གཡོའི་ལྟ་བ་དང་། (དེ་ལྟར་སྒྲུབ་ན་སངས་རྒྱས་ལ་)བཀུར་སྟིའི་(མཆོག་ཏུ་འགྱུར་སྙམ་དུ་)ལྟ་བ་དང་། (ཤེས་བྱེད་ཡང་དག་གིས་ལྟ་ངན་དེ་བཟློག་ཀྱང་མི་བཟློགས་པ་ནི་)རྨོངས་པ་བརྟན་བའི་ལྟ་བ་དང་། (ལྟ་ངན་དེ་དག་གི་གནས་ངན་ལེན་ནི་)ིརྩ་བའི་ལྟ་བ་དང་(སྔར་བསྟན་པའི་མཚན་མར་ལྟ་བ་ནི་)ིལྟ་བ་ལ་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་དང་། (ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པ་ནི་)སྦྱོར་བ་སེལ་བའི་ལྟ་བ་དང་། (ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་དང་བསྒྱུར་བའི་ལྟ་བ་ནི་)ངེས་པར་འབྱིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བ་དང་། (ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་ལྟ་བ་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བར་ལྟ་བ་ནི་)སྒྲིབ་པ་སྩོགས་པའི་ལྟ་བ་དང་། (དབང་ཟ་བའི་ལྟ་བ་དང་རབ་ཏུ་འཁྲུག་པའི་ལྟ་བ་ནི་)བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་འཕེལ་བའི་ལྟ་བ་དང་། (ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་འཕེལ་བའི་ལྟ་བ་ནི་)འབྲས་བུ་མེད་པའི་ལྟ་བ་དང་། (ཁས་མི་ལེན་པའི་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

178

ལྟ་བ་དང་ངན་གཡོའི་ལྟ་བ་ནི་)ཆད་པས་བཅད་པའི་ལྟ་བ་དང་། (བཀུར་བསྟིའི་ལྟ་བ་ནི་)སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ལྟ་བ་དང་། (རྨོངས་པ་བརྟན་པའི་ལྟ་བ་ནི་)བསྙད་པ་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བ་ (སྟེ་དེ་དང་འབེལ་གཏམ་བྱ་བ་བཀག་པའི་ཕྱིར་)དང་། (རྩ་བའི་ལྟ་བ་ནི་)ལྟ་བ་ཆེན་པོ་(སྟེ་དེ་ལས་ལྟ་ངན་ཐམས་ཅད་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་)དང་། (དེ་ལྟར་ལྟ་ངན་ཉེར་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་)མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་ལྟ་བའོ། ༢༩༣། (ཡང་མདོ་དེ་ཉིད་ལས་འདི་དག་ནི་བཅུ་བདུན་ཡིན་ཡང་བཅུར་འགྱུར་རོ། །བཅུ་ཡིན་ཡང་བཅུ་བདུན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་ཡིན་ཡང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །གཅིག་

ཡིན་ཡང་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་དུ་འགྱུར་རོ་)ཞེས་གསུངས་(ཤིང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་རབ་ཏུ་སྒོམ་པའི་མདོར་ཡང་འདི་དང་མཐུན་པ་ཞིབ་བཤད་བཅས་པ་བཀའ་བསྩལ་)པས་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་བཟུང་བ་དང་། དགོངས་པའི་དོན་ནམ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའི་དོན་མ་ཤེས་པ་དང་ཟབ་མོའི་དོན་གཅིག་ཉིད་རྣམ་གྲངས་མང་པོས་བཀའ་བསྩལ་བར་མ་རྟོགས་པ་ལས། བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དག་པའི་བདག་ཉིད་སྤོང་བ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་སྤོང་གི་ལས་རླབས་པོ་ཆེར་འགྱུར་བ་དགག་པའི་དོན་དུ། མྱང་འདས་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མདོ་སྡེ་ཟབ་མོ་རྣམས་དང་། སེམས་འགྲེལ་གྱིས་གསལ་བར་བྱས་པའི་རྒྱུད་སྡེ་ཟབ་མོ་རྣམས་ཀྱི་མན་ངག་ལས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དག་པའི་བདག་ལ་དགོངས་ཏེ་སྟོང་ཉིད་དང་བདག་མེད་ལ་སོགས་པར་གསུངས་པ་དང་། སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པའི་གཞི་ལ་དགོངས་ཏེ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བདག་ལ་སོགས་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་མི་འགལ་ཞིང་དོན་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

179

གཞིའི་སྐབས།

དགོས་སོ། །

(༢) དེའི་ཐབས་ལ་གུས་པར་གདམས་པ།
༈ དེ་ཡང་། མྱང་འདས་ཆེན་པོར། གཞན་ཡང་རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། ཤིང་པ་ལ་ཤ་དང་ཀ་ནི་ཀ་དང་། ཨ་ཤོ་ཀ་ནི་ཐན་ཆེན་བྱུང་ན་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེ་སྟེ། གཞན་ཡང་ཆུ་ལས་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྣུམ་(སྟེ་རླན་)མེད་ན་ཚད་དུ་ཕྱིན་པར་མི་སྐྱེ་ཞིང་སྨན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐུ་ཆུང་བར་འགྱུར་རོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་འདི་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། ང་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་སེམས་ཅན་དག་སྟི་སྟང་མི་བྱེད་དོ། །གཟི་བརྗིད་ཀྱང་ཆུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་(སྟོང་ཉིད་དང་བདག་མེད་ལ་དགོངས་ཏེ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ལ་)དགོངས་ཏེ་(སྟོང་ཉིད་དང་བདག་མེད་)གསུངས་པ་ (འི་དགོངས་པ་)མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན་སེམས་ཅན་དག་བསོད་ནམས་ཆུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་རྣམ་པར་འཇིག་ཅིང་ཟད་དུ་ཉེ་བ་ན། དེའི་ཚེ་དེའི་དུས་ན། དགེ་སློང་སྡིག་པ་སྤྱོད་པ་མང་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་(ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞི་དང་བདག་མེད་པའི་གཞི་ལ་)དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའི་(བདེ་གཤེགས་)སྙིང་པོ་མི་ཤེས་པས་ལེ་ལོ་དང་སྙོམ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

180

ལས་བྱེད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡང་དག་པའི་ཆོས་ཀློག་པ་དང་འདོན་པ་དང་རྣམ་པར་འབྱེད་ཅིང་སྟོན་མི་ནུས་སོ། །དཔེར་ན་རྐུན་པོ་གླེན་པ་དག་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་དག་པ་བོར་ནས་ཕུབ་མ་ཁུར་དུ་ཁྱེར་བ་དང་འདྲ་བར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་(ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞི་དང་བདག་མེད་པའི་གཞི་ལ་)དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའི་(བདེ་གཤེགས་)སྙིང་པོ་མི་ཤེས་པས་(བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་གསལ་པར་སྟོན་པའི་)མདོ་སྡེ་འདི་ལ་ལེ་ལོ་བྱེད་དེ་བརྩོན་འགྲུས་མི་བསྐྱེད་དོ། །ཀྱེ་ཧུད་དེ་དག་ནི་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་ཤིན་ཏུ་འཇིགས་པའི་གཡང་ས་ཆེན་པོར་ལྟུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཀྱེ་ཧུད་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་(བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་གསལ་པར་སྟོན་པའི་)ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་འདི་ལ་བརྩོན་པར་མི་བྱེད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འབའ་ཞིག་གིས་ནི་(བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་གསལ་པར་སྟོན་པའི་)མདོ་སྡེ་འདིའི་དོན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ (རྟོགས་ནས་)འཇུག་སྟེ་(ཡིག་)འབྲུ་དང་ཚིག་ལ་མི་ཆགས་པར་(དོན་ཟབ་མོ་)དེའི་རྗེས་སུ་གཞོལ་ཞིང་(དགོངས་པ་དང་)འགལ་བར་མི་བྱེད་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་ཏོ། ༢༩༤། ཞེས་སོགས་དང་། མདོ་སྡེ་(གསུང་རབ་ཡན་ལག་)བཅུ་གཉིས་ལས་ནི་མདོའི་སྡེ་འབྱུང་ངོ། །མདོའི་སྡེ་ལས་ནི་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་འབྱུང་ངོ་། །ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་མདོ་སྡེ་ལས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འབྱུང་ངོ་། །
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས་ནི་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

181

གཞིའི་སྐབས།

ཆེན་པོ་མར་གྱི་སྙིང་པོ་ལྟ་བུ་འབྱུང་ངོ་། །མར་གྱི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་དཔེའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་(གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པའོ། ༢༩༥། ཞེས་དང་།
རིགས་ཀྱི་བུ་ཁྱོད་ཀྱིས་གོང་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འོད་སྲུང་ལ་མདོ་སྡེ་འདི་ཡོད་དམ་ཞེས་དྲིས་པ་ནི་རིགས་ཀྱི་བུ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་(ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པའི་གཞི་ལ་)དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའི་(བདེ་གཤེགས་)སྙིང་པོ(སྟོན་པ་)འོ་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་མདོ་སྡེ་བཅུ་གཅིག་མངའ་མོད་ཀྱི། དེ་དག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྟག་པ་དང་བདེ་བ་དང་བདག་དང་ཡོངས་སུ་དག་པ་(གསལ་བར་)མི་འཆད་(དོན་དམ་གྱི་)སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་མཐའ་ཡུན་དུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་ (བ་སྟེ་མི་རྟག་པར་མི་འགྱུར་)བས། དེའི་ཕྱིར་(སངས་རྒྱས་ཐེར་ཟུག་གསལ་བར་སྟོན་པའི་)མདོ་སྡེ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དགོངས་པ་(མཐར་ཐུག་པ་)འི་སྙིང་པོ། (གསལ་བར་སྟོན་པ་)ཞེས་བྱའོ། ༢༩༦། ཞེས་སོགས་དང་རིགས་ཀྱི་བུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་འདི་ནི། ཚད་མེད་དཔག་ཏུ་མེད་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་སྙིང་པོ་(གསལ་བར་)འཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་རིགས་ཀྱི་བུ་འམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

182

བའི་སྙིང་པོ་མྱུར་དུ་ཤེས་པར་འདོད་ན། མདོ་སྡེ་འདི་ལ་སྦྱོར་བའི་ནན་ཏན་ལ་བརྩོན་འགྲུས་སུ་བྱའོ། ༢༩༧། ཞེས་སོགས་དང་། ལྷའི་ཟླ་བས་བསྒྱུར་བའི་མྱང་འདས་ཆེན་པོར་ཡང་། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལས་འབྲུག་སྒྲ་གྲགས་ན་ཤ་མོ་མྱུར་བར་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། སོས་ཀ་ནི་ཤ་མོའི་མིང་ཡང་མེད་དོ། །འབྲུག་སྒྲས་འཐོན་པར་འགྱུར་པ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དེ་ཡང་། ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པས་བསྒྲིབས་པས་(དག་པའི་)བདག་(ཡོད་ཀྱང་)མེད་པ་བཞིན་དུ་སྣང་ལ། མདོ་ཆེན་པོ་འདི་ཐོས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་འདི་ཐོས་མ་ཐག་ཏུ་ཤ་མོ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་མི་གསལ་བའི་)མདོ་སྡེ་ཐམས་ཅད་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ནི་སོས་ཀའི་དུས་དང་འདྲ་སྟེ་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་མི་གསལ་བའི་)མདོ་སྡེ་ཐམས་ཅད་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཐོས་པས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཡོད་པར་ཡང་དག་པར་མི་ཤེས་སོ། །དབྱར་གྱི་ནམ་ལ་ཤ་མོ་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ཆེན་པོ་འདི་ལས་དགོངས་པའི་ཚིག་གསང་བ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་སྟེ། མདོ་སྡེ་འདི་ཐོས་མ་ཐག་ཏུ་དབྱར་གྱི་ནམ་ལ་ཤ་མོ་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཡོད་པར་ཡང་དག་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། ༢༩༨། ཞེས་དང་། རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་དཔེར་ན་ཆུ་ཀླུང་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱ་མཚོའི་ཁོངས་སུ་འདུས་སོ། །རིགས་ཀྱི་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

183

གཞིའི་སྐབས།

བུ་དེ་བཞིན་དུ་མདོ་སྡེ་ཐམས་ཅད་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ཆེན་པོ་འདིའི་ཁོངས་
སུ་འདུས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་མཐར་ཐུག་པ་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ༢༩༩ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་བཀའ་བསྩལ་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡུམ་ཆེན་མོ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་དང་། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པ་དང་དོན་གཅིག་པའི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དག་པའི་བདག་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་རང་བཞིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ལ་སྨོད་ཅིང་སྐུར་པ་གདབ་པར་མི་བྱའི།

༥ དེ་ལ་དད་པའི་ཕན་ཡོན་བླང་པར་གདམས་པ་ལ་གཉིས།
༡ ཕན་ཡོན་རླབས་ཆེན་ཐོབ་པར་བྱ་བ།
༈ དད་ཅིང་གུས་པ་དང་ཡིདི་ཆེས་པ་ཉིད་དུ་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཕན་ཡོན་
ཆེན་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་། སོར་ཕྲེང་གི་མདོར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་རྟག་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུས་འཇིག་རྟེན་ན་བདེ་བའི་རྣམ་པ་མཆོག་རྣམས་དང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་རྙེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་རྟག་པ་ཐོས་པས་སྔོན་བྱུང་བ་དང་ད་ལྟར་དང་མ་འོངས་པ་དང་། དུས་གསུམ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

184

དུའང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མཐོ་རིས་དང་ས་སྟེང་གི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་རྟག་ཏུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། ༣༠༠། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྟག་པའོ་ཞེས་བསྟན་པ་མི་འཆི་བའི་ཚིག་འདི་ལས་ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྟོན་པ་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ནོ། ༣༠༡། ཞེས་དང་། ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་སྟོན། །ལེགས་བརྗོདོ་གར་བགྱིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཐོས། །(དྲང་སྲོང་)མེ་སྦྱིན་ལྟ་བུར་སྒྲ་སྙན་ཐེག་ཆེན་མདོ་སྡེ་ཀླག །མི་འམ་ཅི་དང་དྲི་ཟའི་རྔ་དང་རྔ་ཕྲན་དང་། །སིལ་སྙན་དག་གིས་(དོན་དམ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་སྟོན་པའི་)གླེགས་བམ་ལ་ཡང་མཆོད་པར་བགྱི། །སེམས་ཅན་གང་རྣམས་དེ་ལྟར་རྟག་ཏུ་མཆོད་བགྱིད་པ། །དེ་དག་འཇིག་རྟེན་དུ་ནི་ཁོར་མོར་མིག་ཅིག་བུ(རྣམས་སུ་སྐྱེ་ལ)། །ཕྱི་དུས་སངས་རྒྱས་འགྱུར་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གསུང་༣༠༢ཞེས་དང་། ཡང་འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་ཏེ། ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་ངའི་བསྟན་པ་ལོ་དུ་མ་ཞིག་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །ཁྱོད་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་རང་གི་སྲོག་ཀྱང་བཏང་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྟག་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐེར་ཟུག་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཡུང་དྲུང་ངོ་། །ཞེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་སྟོན་པར་འགྱུར་ཏེ། ༣༠༣ཞེས་དང་།
འཇམ་དཔལ་ཁྱོད་ལྟ་བུ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ལོ་བརྒྱད་ཅུའི་བར་དུ་གནས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

185

གཞིའི་སྐབས།

པར་འགྱུར་བའི་ཚེ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཁུར་ཆེན་པོ་ཁྱེར་ཏེ། བདག་གིས་དམ་པའི་ཆོས་ཕྲག་པར་བཀུར་རོ་སྙམ་ནས་འཛམ་བུའི་གླིང་དང་གླིང་ཕྲན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་རྟག་པ་ཐེར་ཟུག་ཞི་བ་གཡུང་དྲུང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རང་གི་སྲོག་ཀྱང་བཏང་སྟེ་རབ་ཏུ་བསྟན་པར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཡིད་ཆེས་ཀྱང་རུང་མི་ཆེས་ཀྱང་རུང་ངའི

(སྟེ་བདག་རང་

གི་)ལུས་བསད་དམ་དུམ་བུར་བྱས་ཀྱང་རུང་གདོད་བདག་གིས་ལུས་རྟག་པའི་སྐུར་འགྱུར་ཏེ། ཁུར་ཁྱེར་བ་རབ་ཏུ་དཀའ་བ་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ནས་འབྱུང་ངོ་། ༣༠༤། ཞེས་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། སོར་མོའི་ཕྲེང་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ནམ་མ་འོངས་པའི་དུས་ན་དམ་པའི་ཆོས་ལོ་བརྒྱད་ཅུའི་བར་དུ་གནས་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་སྟོན་པ་དེ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པར་སྟོན་ཅིང་ཤིན་ཏུ་བྱ་དཀའ་བ་བྱེད་པའོ། །སེམས་ཅན་གང་དག་དེའི་ཕྱོགས་འཛིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་བྱ་དཀའ་བ་བྱེད་པར་བསྟན་ཏོ། ༣༠༥། ཞེས་དང་། ལྷོ་ཕྱོགས་པའི་རྒྱུད་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྟོན་པར་འགྱུར་ཏེ་ནན་ཏན་སྙིང་པོར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པ་དངོས་ཆེན་པོ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྟག་པ་དང་ཐེར་ཟུག་དང་ཞི་བ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་བརྟན་པའོ་ཞེས་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །ངའི་ཉན་ཐོས་དགེ་སློང་དང་། དགེ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

186

སློང་མ་དང་། དགེ་བསྙེན་དང་། དགེ་བསྙེན་མ་རྣམས་(ཆོས་དེ་ལ་)ནན་ཏན་སྙིང་པོར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ངའི་བསྟན་པ་ཁུར་དུ་ཐོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཐོས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་རྒྱུས་ནད་མེད་པ་དང་(གཞན་གྱིས་)གཙེ་བ་(སྟེ་གཙེས་པ་)མེད་པ་དང་ཚེ་རིང་བ་དང་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་དགའ་བར་འགྱུར་རོ། །(རང་བཞིན་གཉུག་མའི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྟག་པ་གཡུང་དྲུང་ཐེར་ཟུག་སྟེ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་འཆི་བ་མེད་པར་ཐོས་པས་ཐམས་ཅད་འབྱོར་ཞིང་ཡུན་རིང་དུ་སྲ་བ་དང་རྟག་པར་འགྱུར་རོ། ༣༠༦། ཞེས་དང་། ཆོས་སྟོན་པར་འདོད་པས་འདི་ལྟར་བསྟན་ཏེ། (རང་བཞིན་གཉུག་མའི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྟག་པ་དང་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་བསྔགས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་མི་སྟོན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་འདོར་བ་དེ་དག་ནི་དཔེར་ན་གདོལ་བ་ལ་རྒྱལ་པོའི་བལ་གླང་ལྟ་བུར་དེ་ལ་སེང་གེའི་ཁྲི་ཡང་མི་འོས་སོ། ༣༠༧། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཤིང་། མྱང་འདས་ཆེན་པོར་ཡང་། དེ་བས་ན་འཇམ་དཔལ་རིགས་ཀྱི་བུ་དག་ཁྲེལ་ཞིང་ངོ་ཚ་བ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ནི་(རང་བཞིན་གཉུག་མའི་)སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ལ་འདུས་བྱས་རྣམས་དང་མཐུན་པར་མི་ལྟའོ། །འཇམ་དཔལ་མུ་སྟེགས་ཅན་ངན་པར་ལྟ་བ་ནི་(རང་བཞིན་གཉུག་མའི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འདུས་བྱས་དང་མཐུན་ནོ་ཞེས་སྨྲའི། ཚུལ་ཁྲིམས་སྲུང་བའི་དགེ་སློང་དག་ནི་དེ་ལྟར་(རང་བཞིན་གཉུག་མའི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འདུས་བྱས་པ་ཡིན་པར་མི་ལྟའོ། །ཇི་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

187

གཞིའི་སྐབས།

སྟེ་(རང་བཞིན་གཉུག་མའི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འདུས་བྱས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་ན་དེ་ནི་བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་དེ་ནི་ཤི་མ་ཐག་ཏུ་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་སྐྱེ་བར་རིག་པར་བྱ་བ་ནི་ཇི་ལྟར་གང་ཟག་བདག་(རང་)གི་ཁྱིམ་ན་གནས་པ་བཞིན་(དམྱལ་བར་གནས་པ་ཡིན་)ནོ། །འཇམ་དཔལ་(རང་བཞིན་གཉུག་མའི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཡང་དག་པར་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས། འདུས་བྱས་ཞེས་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ། །འཇམ་དཔལ་དེང་སླན་ཆད་འཁོར་བར་འཁོར་བ་ན་(གཤིས་ལུགས་)ཤེས་པ་མེད་པ་སྤངས་ཏེ

(གཤིས་ལུགས་)ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་
བཙལ་བར་བྱའོ། །(རང་བཞིན་གཉུག་མའི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་པ་སྟེ་གང་ཞིག་(རང་བཞིན་གཉུག་མའི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་དུ་ལྟ་ན་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་ལྡན་ཞིང་མྱུར་དུ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འཚང་རྒྱའོ། །དེ་ནས་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པས་ཙུན་དཱ་ལ་སྨྲས་པ། ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་རིགས་ཀྱི་བུ་ཁྱོད་ནི་ཤིན་ཏུ་ཚེ་རིང་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་ཏེ། (རང་བཞིན་གཉུག་མའི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྟག་པའི་ཆོས་ཅན་མི་འགྱུར་མི་འཕོ་བའི་ཆོས་ཅན་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཆོས་སུ་རྟོགས་པ་ལེགས་སོ། །ཁྱོད་ཀྱིས་(རང་བཞིན་གཉུག་མའི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མ་བརྗོད་པ་ལེགས་སོ། །ཇི་ལྟར་མེས་ཚིག་པའི་གང་ཟག་དེ་ཁྲེལ་ཞིང་ངོ་ཚ་བ་དང་ལྡན་པས། གོས་ཀྱིས་ལུས་གཡོགས་པ་དང་། བསམ་པ་དེ་དགེ་བས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་གནམ་གྱི་ལྷར་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

188

སྐྱེས། ཚངས་པའི་རྒྱལ་བོ་དང་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་བོར་གྱུར་ཏེ་རྟག་ཏུ་གནས་བདེ་བར་སྐྱེས་ཀྱི་ངན་སོང་དུ་མ་སྐྱེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱང་(རང་བཞིན་གཉུག་མའི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མ་བརྗོད་པས་ཕྱི་མ་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་གདོན་མི་ཟ་བར་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་དང་། མ་འདྲེས་པའི་(སངས་རྒྱས་ཀྱི་)ཆོས་བཅྭ་བརྒྱད་དང་། ཚེ་ཚད་མེད་པ་དང་། འཁོར་བར་མི་གནས་པ་དང་། རབ་ཏུ་བདེ་བ་དང་། རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། ༣༠༨། ཞེས་དང་། (རང་བཞིན་གཉུག་མའི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་རྟག་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་ཡིད་ཆེས་ན་གང་ཟག་དེ་ནི་མེ་ཏོག་ཨུ་དུམ་བཱ་ར་ལྟར་ཤིན་ཏུ་
དཀོན་པའོ། །ང་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་གང་གིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ཤིན་ཏུ་ཟབ་མོ་འདི་ཐོས་ནས་དད་པའི་སེམས་སྐྱེས་ན་དེ་ནི་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་བསྐལ་བ་བརྒྱ་སྟོང་གི་བར་དུ་ངན་སོང་དུ་མི་ལྟུང་བར་རིག་པར་བྱའོ། ༣༠༩། ཞེས་དང་། དེ་ལ་སེང་གེའི་སྒྲ་སྒྲོགས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་སྡུག་བསྔལ་བ་བདག་མེད་པ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་ཞེས་མི་འཆད་དེ། (རང་བཞིན་གཉུག་མའི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྟག་པ་བདེ་བ་བདག་དང་ཡོངས་སུ་དག་པ་འབའ་ཞིག་འཆད་དོ། ༣༡༠། ཞེས་དང་།
(རྒྱན་སྟུག་པོའི་མདོར་ཡང་།ཆོས་འདི་འཛིན་ཅིང་སྨྲ་བ་དེ་མཐོང་ངམ་རེག་གམ་མཆོད་དམ་དེའི་དུར་རམ་རོའམ་རོ་བམ་པོ་མཐོང་ངམ་དེའི་ཤ་ཟོས་པས་ཀྱང་མཚམས་མེད་པ་རྣམས་བྱང་ཞིང་ངན་སོང་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

189

གཞིའི་སྐབས།
ལས་གྲོལ་ནས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་དང་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་ཕན་ཡོན་དཔག་

མེད་གསུངས་པས་རྒྱས་པར་མདོ་དེ་ཉིད་བལྟ་དགོས་སོ་)སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས། དབུ་མའི་འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མར། མྱང་འདས་ཆེན་པོ་ཤེས་བྱེད་དུ་དྲངས་པ་ཡང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཡོད་དོ། །ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། དམ་པའི་ཆོས་འདོད་པའི་རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་དག་ནི། སྡིག་པའི་ལས་གྲངས་མེད་པ་བྱས་པ་རྣམས་ཀླད་པ་ན་བ་དང་། རིམས་ཀྱིས་བཏབ་པ་དང་། ཟུག་རྔུ་དང་སྐུར་བ་བཏབ་པ་ཙམ་གྱིས་བྱང་བར་འགྱུར་རོ། ༣༡༡། ཞེས་གསུངས་སོ། །(དེས་ན་སློབ་དཔོན་འདི་ཡང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ངེས་དོན་དུ་བཞེད་པར་གསལ་ལོ་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ཡེ་ཤེས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བསྟན་པའི་མདོར་ཡང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་བསྐལ་བ་བྱེ་བ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་དུ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལྔ་ལ་སྤྱད་པ་བས་འཇམ་དཔལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞན་གང་ཞིག་(རང་བཞིན་གཉུག་མའི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་རྟག་པའོ་སྙམ་དུ་མོས་པར་བྱེད་ན་འདི་ནི་(སྔ་མ་)དེ་བས་ཆེས་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་པར་བསྐྱེད་དོ། ༣༡༢། ཞེས་སོགས་དང་། (རབ་ཞི་རྣམ་ངེས་ཀྱི་མདོར་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་རྟག་པའོ། །གཡུང་དྲུང་ངོ་ཞེས་ཚིག་ཏུ་སྨྲ་ན་ཡང་བསྐལ་བ་བྱེ་བར་དགེ་

འདུན་དཔག་ཡས་ལ་ཅི་འདོད་པ་ཕུལ་བ་བས་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཆེས་ལྷག་པར་གསུངས་སོ་)སྤྲིན་ཆེན་པོའི་མདོར་ཡང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྤྲིན་ཆེན་སྙིང་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

190

པོས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་མདོ་གང་དང་ལྡན་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱ་མཚོར་ཡང་འགྱུར་བ་དང་། ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ་(རང་བཞིན་གཉུག་མའི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་རྟག་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་བར་ཡང་འགྱུར་བ་དང་། (རང་བཞིན་གཉུག་མའི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྟག་པ་དང་ཐེར་ཟུག་པ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མཐོང་ནས་བདག་ཉིད་བསྔགས་པ་བརྗོད་པའི་རྒྱལ་པོར་ཡང་འགྱུར་བ་དང་། (རང་བཞིན་གཉུག་མའི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཐེར་ཟུག་པའི་སྐུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཐེར་ཟུག་ཏུ་སྨྲ་བར་ཡང་འགྱུར་བ་དང་(རང་བཞིན་གཉུག་མའི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཞི་བའི་རང་བཞིན་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་ལྟ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་ཡང་འགྱུར་བ་དང་། (རང་བཞིན་གཉུག་མའི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་རྟག་པ་དང་ཐེར་ཟུག་པ་དང་བརྟན་པ་དང་ཞི་བའོ། །ཞེས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ལྟ་བའི་རྒྱ་མཚོ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་འགྱུར་བ་དང་། ༣༡༣ཞེས་དང་། མི་རྟག་པ་དང་སྟོང་པ་དང་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་བདག་མེད་པའི་བསྔགས་པ་བརྗོད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་(རང་བཞིན་གཉུག་མའི་)སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆེ་བ་ཉིད་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་རྟག་པ་དང་ཐེར་ཟུག་པ་དང་བརྟན་པ་དང་ཞི་བའི་རང་བཞིན་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་པར་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་དོན་དང་། ཆོས་ནུབ་པར་འགྱུར་བར་སྨྲ་བའི་སེམས་ཅན་ལ་(རང་བཞིན་གཉུག་མའི་)དམ་པའི་ཆོས་བརྟན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་མིག་རྣམ་པར་སྦྱང་བའི་དོན་དང་། ༣༡༤ཞེས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

191

གཞིའི་སྐབས།

དང་།(རང་བཞིན་གཉུག་མའི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་ཁྱོད་དང་འཚམ་པའི་ཚིག་གི་དོན་ཕྲ་ཞིང་ཟབ་མོའི་ཚིག་དང་ཡི་གེ་སྤེལ་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་(རང་བཞིན་གཉུག་མའི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆེ་བ་ཉིད་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་དམ་པའི་ཆོས་བསྟན་པའི་གཏེར་དང་ཁྱོདོ་དང་འདྲ་བ་དག་གི་མཚུངས་པ་མེདེ་པའི་མདོའི་རྒྱལ་པོའི་གཏེར་དང་། དམ་པའི་ཆོས་བསྟན་པའི་གཏེར་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདུད་རྩི་མི་ཟད་པའི་གཏེར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཞུས་པ་ལེགས་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་(ཆོས་ཉིད་རིན་པོ་ཆེའི་)གཏེར་བརྟན་པར་བཞག་པ་ངས་བཤད་པར་བྱའོ། ༣༡༥། ཞེས་དང་། (རང་བཞིན་གཉུག་མའི་)ིསངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་བཅོས་མ་མིན། །(རང་བཞིན་གཉུག་མའི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་མ་སྐྱེས་ཏེ། །རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུར་མཁྲེགས་པའི་སྐུ། །སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ཡང་སྟོན་པར་མཛད། །ཡུངས་འབྲུ་ཙམ་གྱི་རིང་བསྲེལ་ཡང་། །འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཡོང་མེད་དེ། །རུས་པ་ཁྲག་དང་ཤ་མེད་ལ། །རིང་བསྲེལ་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར། །ཐབས་ཀྱིས་རིང་བསྲེལ་བཞག་པ་མཛད། །(རང་བཞིན་གཉུག་མའི་)ིབཅོམ་ལྡན་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ། །(རང་བཞིན་གཉུག་མའི་)ིདེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས། །(རང་བཞིན་གཉུག་མའི་)བཅོམ་ལྡན་སྐུ་ནི་དེ་འདྲ་ལ། །(རང་བཞིན་གཉུག་མའི་)ཆོས་བསྟན་པ་ཡང་དེ་འདྲ་སྟེ། ༣༡༦། (ཞེས་སོགས་དང་གསེར་འོད་དམ་པ་ལ་སོགས་སུ་ཡང་། སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ཡོང་མི་འདའ། །ཆོས་ཀྱང་ནུབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་)ཞེས་སོགས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

192

དང་། རྒྱུད་བླ་མར་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཁམས་(ཏེ་དབྱིངས་)དང་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་དང་། །སངས་རྒྱས་(ཀྱི་)ཆོས་(ཡོན་ཏན་)དང་སངས་རྒྱས་(ཀྱི་)ཕྲིན་ལས་ཏེ

(རྡོ་རྗེའི་གནས་བདུན་པོ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པས)། །དག་པའི་སེམས་ཅན་གྱིས་ཀྱང་བསམ་བྱ་མིན། །འདི་ནི་འདྲེན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན། །བློ་ལྡན་རྒྱལ་བའི་ཡུལ་འདི་ལ་མོས་པ། །སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་ཚོགས་ཀྱི་སྣོད་གྱུར་ཏེ། །བསམ་ (དུ་)མེད་(པའི་)ཡོན་ཏན་ཚོགས་ལ་མངོན་དགའ་བས། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་བསོད་ནམས་ཟིལ་གྱིས་གནོན། །གང་ཞིག་བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་གཉེར་བས་གསེར་ (གྱི་)ཞིང་(ཁམས་)ནོར་བུས་སྤྲས་པ་ནི། །སངས་རྒྱས་(ཀྱི་)ཞིང་རྡུལ་(དང་)མཉམ་པ་ཉིན་རེ་(བཞིན་)ཆོས་རྒྱལ་རྣམས་ལ་རྟག་འབུལ་ལ། །གཞན་དག་(བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་སྟོན་པ་)འདི་ལས་ཚིག་ཙམ་ཐོས་ཤིང་ཐོས་ནས་ཀྱང་ནི་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ལ་)མོས་ན་འདི། །སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་དགེ་བ་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་ཐོབ་པར་འགྱུར། །བློ་ལྡན་གང་ཞིག་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་འདོད་པས་བསྐལ་བ་དུ་མར་ཡང་། །ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱིས་འབད་པ་མེད་པར་ཚུལ་ཁྲིམས་
དྲི་མེད་སྲུང་བྱེད་ལ། །གཞན་ཡང་(བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་སྟོན་པ་)འདི་ལས་ཚིག་ཙམ་ཐོས་ཤིང་ཐོས་ནས་ཀྱང་ནི་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ལ་)མོས་ན་འདི། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་དགེ་བ་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་ཐོབ་པར་འགྱུར། །གང་ཞིག་འདི་ན་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་མེ་འཇོམས་བསམ་
གཏན་ནི། །ལྷ(འི་གནས་པ་བསམ་གཏན་བཞི་)དང་ཚངས་(པའི་)གནས་(པ་ཚད་མེད་པ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

193

གཞིའི་སྐབས།

བཞི་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་)མཐར་སོན་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འཕོ་མེད་(ཐོབ་པའི་)ཐབས་ (སུ་)བསྒོམས་ལ། །གཞན་གང་(བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་སྟོན་པ་)འདི་ལས་ཚིག་ཙམ་ཐོས་ཤིང་ཐོས་ནས་ཀྱང་ནི་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ལ་)མོས་ན་འདི། །བསམ་གཏན་ལས་བྱུང་དགེ་བ་དེ་ལས་བསོདོ་ནམས་ཆེས་མང་ཐོབ་པར་འགྱུར། །(དེ་ཙམ་དུ་ཁྱད་ཞུགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་)ིགང་ཕྱིར་སྦྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་དག་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་ཅིང་། །ཁྲིམས་ཀྱིས་མཐོ་རིས་(ཐོབ་ཅིང་བསམ་གཏན་བཞི་སོགས་)བསྒོམས་པས་ཉོན་མོངས་སྤོང་བྱེད་ལ། །(གཤིས་ལུགས་རྟོགས་པའི་)ཤེས་རབ་(དང་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་)ཉོན་མོངས་(པའི་སྒྲིབ་པ་དང་)ཤེས་བྱ(འི་སྒྲིབ་པ་)ཀུན་སྤོང་དེ་ཡི་ཕྱིར། །(ཤེས་རབ་)འདི་མཆོག་ཉིད་དེ་(ཤེས་རབ་)དེ་ཡི་རྒྱུ་ནི་(བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)འདི་ཐོས་(པ་)ཡིན་(པས་སོ)། ༣༡༧། ཞེས་གསུངས་ལ། སྔོན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྟག་ཏུ་འོད་ཟེར་གཏོང་ཞེས་བྱ་བས་གདན་གཅིག་ལ་འདུག་བཞིན་དུ་བསྐལ་བ་ཆེན་པོ་ལྔ་བརྒྱར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་ཆོས་འདི་དཔེ་འབུམ་ཕྲག་དུ་མས་བསྟན་པ་ན་ཕྱོགས་བཅུ་ཀུན་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བཅུའི་རྡུལ་སྙེད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་ཡང་ཚེགས་ཆུང་ངུས་གོ་བར་གྱུར་ཅིང་ཐ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་པའི་མིང་ཐོས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རིམ་གྱིས་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་སྨིན་ནས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་གསུངས་ཤིང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐུ་ཆེན་ཐོབ་དང་སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་འཇམ་དཔལ་དང་རྡོ་རྗེའི་བློ་གྲོས་ཏེ་བཞི་ནི་མ་གཏོགས་སོ། ༣༡༨། ཞེས་པའི་དོན་འདི་དེ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

194

བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོར་གསལ་ཞིང་རྒྱས་པར་གསུངས་ནས། ཡང་དེ་ཉིད་དུ། ང་ཡང་སྔོན་ནི་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པའི་ཚེ། །བདེ་བར་གཤེགས་པ་སེང་གེའི་རྒྱལ་མཚན་ལས། །མདོ་སྡེ་འདི་ཡི་མིང་ནི་ཐོས་པར་གྱུར། །གུས་པར་བྱས་ཏེ་ཐོས་ནས་ཐལ་མོ་སྦྱར། །ང་ནི་ལེགས་པར་བྱས་པའི་ལས་དེ་ཡིས། །བྱང་ཆུབ་དམ་པ་མྱུར་དུ་ཐོབ་པར་གྱུར། །དེ་བས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །རྟག་ཏུ་མདོ་མཆོག་འདི་ནི་གཟུང་བར་བྱ། ༣༡༩། ཞེས་(དང་།རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་རྒྱས་པར་ཡང་། ང་ནི་འདས་ནས་གཤེགས་ཕྱི་ན། །མི་ཡི་ནང་ན་ལ་ལ་ཞིག །སེམས་ཅན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ། །བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཉིད་ཡོད་ཅེས། །མོས་པ་རྣམ་དག་བྱེད་ནུས་ན། །སངས་རྒྱས་

བཀའ་དྲིན་འཚོབ་པ་ཡིན། ཞེས་)པ་ལ་སོགས་པས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ལ་དད་ཅིང་གུས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕན་ཡོན་རླབས་པོ་ཆེ་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། །

༢ དེའི་ཐབས་ལ་བརྩོན་པར་གདམས་པ།

༈ དེ་ལྟར་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་མཚན་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འགྱུར་ན་དད་ཅིང་གུས་པ་དང་མངོན་དུ་བྱས་ནས་སྒོམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས། དེའི་ཕྱིར་མཁས་པ་སྙིང་རྗེ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་སྲོག་ལ་སོགས་པ་དོར་ནས་ཀྱང་བསྟན་པར་བྱ་བ་དང་། ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་པ་རྣམས་ཀྱིས་མེའི་འོབས་ཆེན་པོ་ལ་འབོགས་ནས་ཀྱང་བཙལ་ཞིང་མཉན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

195

གཞིའི་སྐབས།

ཇི་སྐད་དུ། མྱང་འདས་ཆེན་པོར། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འོད་སྲུང་གིས་ཡང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མདོ་ནི་མར་གྱི་སྙིང་པོ་ལྟར་མཆོག་ཏུ་གྱུར་ཕུལ་དུ་གྱུར་ཏེ། གང་ཞིག་གིས་འཐུངས་ན་ནད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡང་འབྱང་བར་འགྱུར་ལ་སྨན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་དུ་ཡང་འགྲོའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཐོས་ནས་བདག་འདི་སྙམ་དུ་གྱུར་ཏེ། གང་(ཟབ་མོ་མཐར་ཐུག་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་)མདོ་སྡེ་འདི་མི་ཉན་ཅིང་མི་འདོད་པ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་གཏི་མུག་ཆེ་བ་སྟེ། དགེ་བའི་སེམས་མ་མཆིས་པར་འཚལ་ལོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་ནི་ལྤགས་པ་བཤུས་ཏེ་ཡི་གེ་འདྲི་བའི་གཞིར་བྱས་ལ་ཁྲག་ཕྱུང་སྟེ། སྣག་ཚར་བྱ་བ་དང་། རྐང་ཕྱུང་སྟེ་ཆུར་བྱ་བ་དང་། རུས་པ་བཞོགས་ཏེ་སྨྱུག་གུར་བྱས་ལ་(ཟབ་མོ་མཐར་ཐུག་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་)ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མདོ་སྡེ་འདི་བྲི་བར་བཟོད་དོ། །བྲིས་ནས་ཀྱང་ཀློག་པ་དང་འདོན་པ་དང་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བ་དང་གཞན་དག་ལ་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་ཅིང་འཆད་ཀྱང་བཟོད་དོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་གང་ཞིག་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཆགས་པར་གྱུར་ན་བདག་གིས་དེ་ལ་སྔར་ལོངས་སྤྱོད་བྱིན་ཏེ་དེའི་འོག་ཏུ་(ཟབ་མོ་མཐར་ཐུག་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་)ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་འདི་ཀློག་པར་བསྐུལ་ལོ། །གལ་ཏེ་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་(ཡིན་)ན་སྔར་ཡིད་ལ་འདོད་པའི་གཏམ་སྙན་པ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

196

བྱས་ཏེ་དེའི་འོག་ཏུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་(ཟབ་མོ་མཐར་ཐུག་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་)ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མདོ་སྡེ་འདི་ཀློག་པར་བསྐུལ་ལོ། །གལ་ཏེ་མ་རབས་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་མཐུས་ནན་གྱིས་ཀློག་ཏུ་གཞུག་གོ། གལ་ཏེ་ང་རྒྱལ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ནའང་བདག་གིས་སྔར་ཡིད་བཞིན་དུ་གཡོག་བྱས་
ཏེ་ཤིན་ཏུ་དགའ་ཞིང་མགུ་བར་བྱས་ལ་དེའི་འོག་ཏུ་(ཟབ་མོ་མཐར་ཐུག་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་)ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མདོ་སྡེ་འདི་བསྟན་ཏོ། །གལ་ཏེ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་མདོ་སྡེ་ལ་སྐུར་པ་(འདེབས་པ་)ཞིག་མཆིས་ན་མཐུ་སྟོབས་ཀྱིས་གདུལ་བར་འཚལ་ལོ། །བཏུལ་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་(ཟབ་མོ་མཐར་ཐུག་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་)ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མདོ་སྡེ་འདི་ཀློག་ཏུ་གཞུག་གོ། གལ་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ལ་དད་ཅིང་མོས་པ་ཞིག་ (ཡིན་)ན་བདག་དེའི་དྲུང་དུ་མཆིས་ཏེ་ཤིན་ཏུ་སྟི་སྟང་དུ་བཅས་པས་རིམ་གྲོ་དང་བསྐུར་བསྟི་དང་མཆོད་པ་དང་བསྟོད་པ་བགྱིའོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འོད་སྲུང་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་༣༢༠ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་བཀའ་སྩལ་པའི་མཐར་ཁྱོད་ནི་རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་མང་པོ་ལ་(ཟབ་མོ་མཐར་ཐུག་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་)ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མདོ་སྡེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་(ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པའི་གཞི་ལ་)དགོངས་ཏེ་གསུངས་བའི་(བདེ་གཤེགས་)སྙིང་པོ་སྟོན་ཅིང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། ༣༢༡།

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

197

གཞིའི་སྐབས།

ཞེས་དང་། རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཅན་གང་ཞིག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་རྟག་པ་ཉིད་དུ། མི་ཤེས་ན་གང་ཟག་དེ་ནི་དམུས་ལོང་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་གང་ཞིག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་ན་གང་ཟག་དེ་ནི་(ད་ལྟ་ཆུ་བུར་ལྟ་བུའི་)ཤའི་མིག་ཅན་ཡིན་མོད་ཀྱི་(རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར་)ལྷའི་མིག་དང་ལྡན་པར་ངས་བཤད་དོ། ༣༢༢། ཞེས་དང་།
སོར་ཕྲེང་གི་མདོར་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་རབ་ཏུ་ནན་ཏན་དུ་མི་འཆབ་ཅིང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པར་བསྟན་པ་སྟོན་ན་དེས་ (རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར་)ལྷའི་མིག་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་(རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར་)ལྷའི་མིག་ཅན་ནོ། ༣༢༣། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པའམ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའམ་སུ་ཡང་རུང་སྟེ་དེ་ཉིད་(རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར་)རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱའོ། ༣༢༤། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ནི་(རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར་)རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སོ། ༣༢༥། ཞེས་སོགས་དང་། རྔ་བོ་ཆེ་ཆེན་པོར་ཡང་། དེ་ལས་གཞན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་རྟག་པ་དང་བརྟན་པ་དང་ཞི་བ་དང་ཐེར་ཟུག་ (པ་)འདོད་པའི་སེམས་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དབང་བསྐུར་བའི་ཅོད་པན་འཆིང་བར་མཛད་དོ། ༣༢༦། ཞེས་དང་།

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

198

གང་དུ་སངས་རྒྱས་རྟག་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཡོད་དོ་ཞེས་བསྟན་པ་གཞན་(ལ་)ཡང་སྒྲོགས་ཤིང་མི་སྤོང་པ་(གྲུབ་མཐའ་བཟང་པོ་ལ་)བརྟན་པ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བས་སྟོང་པ་ཉིད་(ཙམ་)མ་ཡིན་གྱི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་(འི་གཞི་དོན་དམ་འདུས་མ་བྱས་)ཐེར་ཟུག་མཆོག་གི་གཞི་དེ་(ཐོབ་པར་)འདོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་(བློ་)བརྟན་པ་དག་སྟེ་ཡོན་ཏན་ལྷག་མ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པོ། ༣༢༧། ཞེས་དང་། ང་ལ་གང་དག་ཕྱི་མའི་ཚེ་ཕྱི་མའི་དུས་ན་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པར་འགྱུར་བའི་སློབ་མ་མང་དུ་ཡོད་དེ། གོང་དུ་མདོ་འདི་ལས་གསུངས་པ་བཟང་སྐྱོང་དང་ཕུག་སྦས་ལ་སོགས་པ་བརྒྱ་པོ་དེ་དག་གི་ཕྱི་མ་ཤོས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །འོད་སྲུང་དེ་གང་ཞེ་ན། ལི་ཙ་བི་གཞོན་ནུ་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་ན་དགའ་བ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཏེ་ཕྱི་མའི་དུས་ན་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཁས་པར་གྱུར་ནས་ཆོས་ཀྱི་རྔ་བོ་ཆེ་རྡུང་བར་འགྱུར་ཆོས་ཀྱི་དུང་འབུད་པར་འགྱུར་རོ། ༣༢༨། ཞེས་དང་། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཡང་འོད་སྲུང་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། །འོད་སྲུང་ཁྱོད་ནི་ཞིང་བསྲུང་བ་ལྟ་བུར་མ་ནུས་ཏེ། ཞིང་བསྲུང་བ་བཞིན་དུ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་གཞོན་ནུས་མདོ་འདི་ཐམས་ཅད་མཉན། མཉན་ནས་ལུས་ལ་ཐོགས་ཏེ་འཇིག་རྟེན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་འབྱིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་ངས་ས་བདུན་པ་ལ་བཞག་སྟེ་མི་ཕལ་བ་ཞིག་ཏུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ནས་གང་གི་ཚེ་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པ་ལ་བསྟན་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ཡུལ་མུ་རུན་ཏེ་ཞེས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

199

གཞིའི་སྐབས།

བྱ་བ་ན། ཆུ་བོའི་འགྲམ་ལ་རྟེན་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དམག་གིས་མི་ཚུགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཉེ་བའི་གྲོང་ཕྲེང་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བར་ཀར་ཡོ་རི་ཞེས་བྱ་བའི་རིགས་རྒྱུད་དེར་སྐྱེས་ནས་ངའི་མིང་འཆང་བའི་དགེ་སློང་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ། ཞིང་བསྲུང་བ་(ལྟ་བུ་)འི་ཐབས་མཁས་པས་ངའི་དགེ་སྦྱོང་གཡེལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་དེ་དག་བསྡུ་བའི་དངོས་པོས་བསྡུས་ཏེ། མདོ་འདི་རྙེད་ནས་ལུས་ལ་བཅངས་ཏེ་དགེ་འདུན་དག་པར་བྱས་ནས་དང་པོ་རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ་ཆོས་ཆེན་པོ་སྒྲོགས་པར་འགྱུར། རྔ་བོ་ཆེ་ཆེན་པོ་ལས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དུང་དང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་སྒྲོགས་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་སྨྲ་བར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་(ཏེ་དབྱིངས་)རྟག་པའི་གཏམ་དང་། རྔ་བོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་མདོའི་གཏམ་སྨྲ་བར་འགྱུར། ཆོས་ཆེན་པོའི་རྔ་བོ་ཆེ་བརྡུང་བར་འགྱུར། ཆོས་ཆེན་པོའི་དུང་འབུད་པར་འགྱུར། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་འཛུགས་པར་འགྱུར། ངའི་མངོན་སུམ་དུ་གོ་གྱོན་པར་འགྱུར་རོ། ༣༢༩། ཞེས་དང་། དེར་ཡང་གདུལ་བའི་༣༣༠སེམས་ཅན་དག་ཡོད་ན་སེམས་ཅན་དེ་འདྲ་བ་དག་གི་ནང་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་འདི་བྱོན་པ་ལ་ལྟོས་ཞེས་སྨྲ་ཞིང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་རྟག་པ་བརྟན་པ་ཞི་བ་ཐེར་ཟུག་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུ་དེ་ལ་ལྟོས་ཤིག ངས་བརྟན་པ་དང་བདེ་བ་བསྟན་པ་བཤད་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་ལུང་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་ཕྱོགས་བཅུ་ནས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

200

ནམ་མཁའ་ལས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོའི་ཞལ་དེ་ལ་སྟོན་ཅིང་འདི་སྐད་ཅེས་དེ་ནི་དེ་ལྟ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་བར་འགྱུར། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེའི་ཆོས་བསྟན་པ་ལ་ལེགས་པར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་ཡིད་

ཆེས་པར་འགྱུར་རོ། ༣༣༡། ཞེས་དང་། འགྲོ་བ་ལ་(དོན་དམ་པའི་)དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་བསྔགས་པའི་སྒྲ་བརྗོདོ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསང་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྟག་པ་བརྟན་པ་ཞི་བ་ཐེར་ཟུག་པའོ། །ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསང་བ་འདི་སྒྲོགས་སོ། ༣༣༢། ཞེས་དང་། སྤྲིན་ཆེན་པོའི་མདོར་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆེ་བ་ཉིད་ཟབ་པ་དང་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། རྟག་པ་དང་། ཐེར་ཟུག་པ་དང་། བརྟན་པ་འཆད་པའི་མདོའི་མིང་གི་དོན་ཡང་རུང་སྟེ་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་ཆོས་)གང་ན་ཡང་དག་པར་གནས་པ་དེར་ནི་མེའིེི་ལམ་གྱི་བཞི་མདོའི་དབུས་སུ་(འགྲོ་དགོས་ན་)ཡང་འགྲོ་བར་བྱའོ། །སྤྲིན་ཆེན་སྙིང་པོ་གཞན་ཡང་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་ཆོས་)མཉན་པའི་དོན་དང་། བཀུར་སྟི་བྱ་བ་དང་། རི་མོ་བྱ་བ་དང་། མཆོད་པ་དང་། རིམ་གྲོ་བྱ་བའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་མེས་ཤིན་ཏུ་གང་བའི་ནང་དུ་ཡང་ཞུགས་ཏེ་(འགྲོ་དགོས་ན་)འགྲོ་བར་བྱའོ། ༣༣༣། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་ཡང་དང་ཡང་དུ་ལེགས་པར་བཀའ་བསྩལ་བའི་ཕྱིར་(ཕྱི་ནང་ཀུན་རྫོབ་འདི་ལས་)གཞན་ནང་གི་རིག་པ་(འགྱུར་མེད་)སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ། དེ་བཞིན་ཉིད་བདག་དག་པའི་བདག་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་རང་བཞིན་འོད་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

201

གཞིའི་སྐབས།

གསལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཆོས་འབྱུང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ཨ་ཡིག དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཨེ་ཝྃྃ་ཡི་གེ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་མ་ནིང་གི་གོ་འཕང་ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་ཁྱབ་པ་པོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པ། རྡོ་རྗེའི་ཟླ་ཉི་དེ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་བདེན་དོན་བཅུ་གཉིས་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཡོངས་གྲུབ་རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ། སྔགས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་རྣམ་པ་ཀུན་ལྡན་རྣམ་པ་མེད་པ་འཇིག་རྟེན་དཔེར་བྱ་ཀུན་ལས་འདས་པ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཆེན་པོ་དང་། དཔག་བསམ་ཤིང་ཆེན་
རྒྱས་པའི་མཆོག་ལ་དད་ཅིང་གུས་པས། ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་སྒོམ་པ་ལ་ཉིན་དང་མཚན་དུ་བརྩོན་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག དེ་དག་ནི་དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས་གཞི་ལ་རྟག་ཏུ་གདོད་ནས་བཞུགས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རིགས་ཏེ་དྲི་མ་སྦྱང་བའི་གཞིའོ། །དེ་ལ་བརྟེན་པ་རྒྱས་པའི་རིགས་ནི་ཐར་པའི་ས་བོན་ཐེབས་ཤིང་བརྟས་པ་ལས་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་སྟེ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདིར་ཡི་གེ་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་ཏེ་རྒྱས་པར་ནི་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལ་སོགས་པར་བལྟ་དགོས་སོ། །

༦ དེ་ལ་འཆར་བའི་ལོག་རྟོག་སྣ་ཚོགས་སྤང་པ་ལ་གསུམ།
(༡) སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤང་རྟོགས་ཚང་བར་ཐལ་བ་སྤང་པ།

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

202

༈ གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས་རང་ཆས་སུ་ཡོད་ན་སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། འདི་ལ་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་བསྟན་དགོས་པས། སྤངས་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་སྤངས་པ་དང་། དྲི་མ་གློ་བུར་བ་གཉེན་པོས་བཅོམ་ནས་ཟད་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཆོས་ཉིད་ལ་ {གདོད་ནས}ཚང་སྟེ། (གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པར་གཤིས་ལུགས་ཟབ་མོའི་སྐབས་སུ་ཟག་པ་ཟད་པ་ཞེས་པའི་)ཟད་པ་(དེ་)གཉེན་པོས་ཟད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །སྔོན་(ཉིད་)ནས་ (རང་བཞིན་གྱིས་)ཟད་པས་དེའིེི་ཕྱིར་ཟད་ཅེས་བསྟན། ༣༣༤། ཞེས་དང་། (རྒྱུད་བླ་མར་ཆོས་ཉིད་)རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཡོངས་དག་ཕྱིར། །ཉོན་མོངས་གདོད་ནས་ཟད་ཕྱིར་རོ། ༣༣༥། ཞེས་དང་། (ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་བསྟོད་པར། ཆོས་དབྱིངས་ལ་)དུས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་ཉོན་མོངས་(རང་བཞིན་གྱིས་)མེད། །ཐོག་མ་བར་མཐའ་དྲི་མ་(རང་བཞིན་གྱིས་)བྲལ། ༣༣༦། ཞེས་དང་། (དྲི་མེད་འོད་ལས་བྷ་ག་ཆོས་འབྱུང་ཀུན་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་)དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཞེས་སོགས་(ཐམས་ཅད་)ཀྱི་དོན་ཚང་བའི་ཕྱིར་དང་། (དོན་དམ་)དེ་ནི་(དོན་དམ་པའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་བརྗོད་པའི་རྒྱུད་དུ་གསུངས་བ་)རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོས་ལས་(རང་བཞིན་གྱིས་)འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲིབ་པ་ཀུན་ལས་ངེས་པར་(རང་བཞིན་གྱིས་)གྲོལ་(བ་)ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་(དང་)ཉེ་(བའི་)ཉོན་(མོངས་ཏེ་)ཀུན་(ནས་)ཉོན་མོངས་(པ་ཐམས་ཅད)། །བག་ཆགས་(དང་)བཅས་པ་(རང་བཞིན་གྱིས་)གཏན་སྤངས་པ་༣༣༧ཡིན་པའི་ཕྱིར་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

203

གཞིའི་སྐབས།

དང་། (རང་བཞིན་གྱིས་)རྡུལ་མེད་རྡུལ་བྲལ་དྲི་མ་མེད(དང་)། །(རང་བཞིན་གྱིས་)ཉེས་པ་སྤངས་པ་(རང་བཞིན་གྱིས་)སྐྱོན་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ༣༣༨། དེ་ལྟ་བས་ན་རང་བཞིན་གྱི་སྤངས་བ་དེ་ནི་དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ལ་གདོད་མ་ཉིད་ནས་ཚང་སྟེ། ཆོས་ཉིད་དེ་ནི་(རྡོ་རྗེ་གུར་དུ་གསུངས་པ་)གདོད་ནས་གྲོལ་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་(པ་)ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། (ངན་སོང་སྦྱོང་རྒྱུད་དུ་གསུངས་པ་)སངས་རྒྱས་(གཟུགས་སྐུ་)ཀུན་པས་སྔར་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། (རིན་པོ་ཆེ་ཏོག་གི་གཟུངས་ལས་གསུངས་པ་དོན་དམ་གྱི་)ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་གཟོད་ནས་རྣམ་གྲོལ་ཐུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆོས་ཉིད་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྤངས་པ་(རང་བཞིན་པ་)དེ་ཡང་ཡོད་དེ་ཆོས་ཉིད་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤངས་པ་གཉིས་པ་ནི་ལམ་མ་བསྒོམས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་མེད་ཀྱང་(སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱོན་དུ་ཟད་མོད་)གྲུབ་མཐའ་ལ་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའམ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ཡིན་པར་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་(དོན་དམ་གྱི་སངས་རྒྱས་བཞུགས་པར་ཁས་བླངས་ཀྱི་)ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཡོད་པར་ཡང་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། གདོད་ནས་ཆོས་ཉིད་རང་གིས་རང་རིག་པའི་རྟོགས་པ་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་དང་། ལམ་ཟབ་མོ་བསྒོམས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྟོགས་པ་གཞན་བྱུང་ཡེ་ཤེས་སོ། །དང་པོ་ནི་དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཚང་སྟེ། (དོན་དམ་)དེ་ནི་བདག་རིག་གཞན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

204

རིག་ཐམས་ཅད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་ཤེས་ཀུན་རིག་དམ་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སོ་སོ་རང་རིག་མི་གཡོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱབ་བདག་(རང་བྱུང་)ཡེ་ཤེས་ལྔའི་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་འཆང་བ། ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། (རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ལྔ་ལ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཕྱེ་བའི་)ཤེས་བཅུ་རྣམ་དག་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། (རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ལྔ་ལ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཕྱེ་བའི་)ཤེས་བཅུ་རྣམ་དག་འཆང་བ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ༣༣༩། དེ་ལྟ་བས་ན་རང་བཞིན་གཉུག་མའི་སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པ་ནི་དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་ལ་ཚང་སྟེ། (རྒྱུད་བླ་མར་)རྣམ་དབྱེར་བཅས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། །(ཀུན་རྫོབ་)གློ་བུར་(བ་)དག་གིས་(དོན་དམ་ཆོས་ཀྱི་)དབྱིངས་སྟོང་གི༣༤༠། རྣམ་དབྱེ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། །བླ་མེད་ཆོས་(དོན་དམ་གྱི་སྟོབས་སོགས་གཾཾ་གཱའི་ཀླུང་གི་རྡུལ་ལས་འདས་པ་རྣམས་)ཀྱིས་སྟོང་མ་ཡིན། ༣༤༡། ཞེས་དང་། (གཤིས་ལུགས་ཟབ་མོ་)འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །གཞག་པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་མེད། ༣༤༢། ཅེས་སོགས་དང་ཡང་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྟོགས་པ་དང་པོ་ནི་ཆོས་ཉིད་ལ་དབྱེར་མེད་དུ་ཚང་བས་(ཆོས་ཉིད་)དེ་ཡོད་པ་ན་(རྟོགས་པ་རང་བཞིན་པ་)དེ་ཡང་ཡོད་ལ། རྟོགས་པ་གཉིས་པ་(གློ་བུར་བ་)ནི་ལམ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་མ་ཚང་ཞིང་(སེམས་ཅན་)དེས་བདག་མེད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་རྟོགས་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་ལ་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་དེ་(སེམས་ཅན་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཁས་མ་བླངས་པ་ལ་སོགས་)རྒྱུ་མཚན་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

205

གཞིའི་སྐབས།

(༢) སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཚོགས་གཉིས་བསགས་
པར་ཐལ་བ་སྤང་པ།

༈ ཡང་སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་རང་ཆས་སུ་བཞུགས་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཚོགས་གཉིས་བསགས་ཤིང་སྒྲིབ་གཉིས་སྤངས་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཡང་ཁྱབ་པ་མེད་དེ་(སེམས་ཅན་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཁས་མ་བླངས་པ་ལ་སོགས་)རྒྱུ་མཚན་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཚོགས་གཉིས་བསགས་པ་ལ་བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་དགོས་ཤིང་། དོན་དམ་པའི་ཚོགས་གཉིས་བསགས་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཚང་སྟེ། དོན་དམ་བདེན་པ་ནི། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་པའི་)བསོད་ནམས་ལྡན་པ་(དང་)བསོད་ནམས་ཚོགས་(ཡིན་ཞིང་)། །(གདོད་ནས་རང་བཞིན་པའི་)ཡེ་ཤེས་(དང་)ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་ཆེ་(ཡིན་ལ)། །(གདོད་ནས་རང་བཞིན་པའི་)ཡེ་ཤེས་ལྡན་པ་ཡོད་མེད་ཤེས་ (ཡིན་པས)། །(གདོད་ནས་རང་བཞིན་པའི་)ཚོགས་གཉིས་ཚོགས་ནི་བསགས་པ་པོ། ༣༤༣། ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་པའི་)སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ཆེ(དང་)། །(གདོད་ནས་རང་བཞིན་པའི་)ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་(དང་)ཐུབ་ཆེན་ལྡན། ༣༤༤། ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་པའི་)ཐུབ་དབང་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་པའི་)སྟོབས་བཅུ་ཁྱབ་པའི་བདག༣༤༥། ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཆོག་གི་དང་པོ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་པའི་)སྐུ་གསུམ་འཆང་(བ་དང་)། །(གདོད་ནས་རང་བཞིན་པའི་)སངས་རྒྱས་སྐུ་ལྔའི་བདག་ཉིད་ཅན། ༣༤༦། ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། (གདོད་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

206

ནས་རང་བཞིན་པའི་)རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་འདྲེན། ༣༤༧། ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལམ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་བསགས་པ་མ་ཡིན་ཡང་གྲུབ་མཐའི་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། (སེམས་ཅན་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཁས་མ་བླངས་པ་ལ་སོགས་)རྒྱུ་མཚན་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །
དེ་བཞིན་དུ་སྒྲིབ་གཉིས་སྤངས་པ་ལ་ཡང་ཚུལ་གཉིས་ཏེ་སྔར་སྤངས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཁ་ཅིག་སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་ཡོདོ་ན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་དང་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་དང་། སེམས་ཅན་གྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་ལོག་པའི་ཀླན་ཀ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་རྣམས་ནི་ཡོད་པ་དང་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་མ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་བབ་ཅོལ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པས་ཡིན་པར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འགྲུབ་ན་མི་(འདི་)རྣམས་ལ་བཤང་བ་ཡོད་པས་མི་(འདི་)རྣམས་བཤང་བ་ཡིན་ནམ་ཅི། དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་རྟོགས་པའི་༣༤༨སྤངས་རྟོགས་དང་ཚོགས་གཉིས་ནི་ལམ་བདེན་ཡིན་ལ། དོན་དམ་བདེན་པར་རྟོགས་པའི་སྤངས་རྟོགས་དང་ཚོགས་གཉིས་ནི་འགོག་བདེན་ཡིན་པས། དེ་དག་རིམ་པ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་གཟུགས་སྐུ་དང་། དོན་དམ་ཆོས་སྐུ་ལ་ཚང་ཞིང་། དང་པོ་ནི་རབ་ཏུ་གྲགས་ལ། གཉིས་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་(དོན་དམ་པའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་བརྗོདོ་པའི་རྒྱུད་དུ་གསུངས་པ་)རྒྱལ་བ་དགྲ་རྒྱལ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་རྒྱལ་དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་དང་།

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

207

གཞིའི་སྐབས།

(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)སངས་རྒྱས་ཀུན་བདག་དངོས་པོ་མཆོག་དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)མི་གནས་མྱ་ངན་འདས་པ་པོ་དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་མཚན་འཆང་བ་དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡེ་ཤེས་མཚོ་དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཡེ་ཤེས་སྐུ་རྣམས་མ་ལུས་འཆང་དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཡེ་ཤེས་སྐུ་སྟེ་རང་བྱུང་བ་དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཡེ་ཤེས་ལུས་ཅན་དེ་བཞིན་གཤེགས་དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་མཛོད་འཛིན་པ་དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་འཆང་དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་བླ་ན་མེད་དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཨ་ལས་བྱུང་དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྡོ་རྗེ་དཀྱིལ་དཀྲུང་རྫོགས་སངས་རྒྱས་དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)སྟོན་པ་གཅིག་པུ་འགྲོ་བའི་བླ་(མ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་སྙིང་པོ་ཆེ་དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་ཐུགས་ཆེ་བ་༣༤༩ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཉིད་རང་བཞིན་གཉུག་མ་གནས་ལུགས་ཟབ་མོའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་སེམས་ཅན་ལ་བཞུགས་པ་ནི་དྲི་བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་དྲི་མ་སྦྱང་བའི་གཞིར་བཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །(དེ་སངས་རྒྱས་ལ་བཞུགས་པ་ནི་དྲི་མེད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་སྦྱངས་འབྲས་སུ་བཞུགས་པ་ཡིན་ལ་གཉི་

གའི་ཆོས་ཉིད་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཡིན་ནོ་)ལུང་དང་རིགས་པ་རྒྱས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

208

པར་ནི་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)རྣམ་གྲངས་མང་པོའི་སྐབས་ལ་སོགས་པར་ཡང་བཤད་པར་བྱའོ། །

(༣)སྦྱང་གཞི་སྦྱང་བྱ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ལོག་རྟོག་སྤང་པ།
༈ གལ་ཏེ་སྦྱང་གཞི་དེ་ལྟར་(དོན་དམ་ལ་འདོད་པ་)ཡིན་ན་སྦྱང་གཞི་ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་(འདི་ན་ཡོངས་སུ་)གྲགས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། (མི་ལ་ལ་ལ་གྲགས་པ་དང་འགལ་པ་)བདེན་མོད་ཀྱི། གསུངས་རབ་དང་ནི་འགལ་བ་མེད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོར། །ཇི་ལྟར་འདི་ན་སྦྲང་ཚང་ཡོད་པ་ལ། །བུང་བས་ཀུན་དུ་བསྲུངས་ཤིང་སྦས་གྱུར་པ། །མི་གང་སྦྲང་རྩི་འདོད་པས་དེ་མཐོང་ནས། །དེ་ནི་བུང་བ་རབ་ཏུ་སྐྲོདོ་པར་བྱེདེ། །དེ་བཞིན་འདིར་ཡང་སྦྲང་ཚང་ལྟ་བུ་ནི། །སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དོ། །(སེམས་ཅན་)དེ་དག་ཉོན་
མོངས་བྱེ་བ་མང་བ་སྟེ། །ཉོན་མོངས་དབུས་ན་(དོན་དམ་གྱི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་ (པ་)འདུག་(པར་)མཐོང་། །ང་ཡང་སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་སྦྱང་དོན་དུ། །བུང་བ་སྐྲོད་པ་ལྟ་བུར་ཉོན་མོངས་སེལ། ༣༥༠། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིར་སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་སྦྱང་དོན་དུ་ཞེས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ནི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀུན་པས་སྔར་སངས་རྒྱས་ཞེས་པ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའོ། །དེ་རྣམ་པར་སྦྱང་ཞེས་པ་སྦྱང་བའི་གཞི་ཡིན་གྱི་སྦྱང་བྱའི་དྲི་མ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་(པས་སྦྱང་གཞི་མ་ཡིན་)ཏེ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

209

གཞིའི་སྐབས།

སྦྱང་བྱ་དྲི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཡང་མདོ་དེ་ཉིད་དུ། རིགས་ཀྱི་བུ་དག་(དོན་དམ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)འདི་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱུང་ཡང་རུང་མ་བྱུང་ཡང་རུང་སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་རྟག་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་ཡིན་ན། རིགས་ཀྱི་བུ་དག་སྨད་པར་འོས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྤུབས་རྣམས་ཀྱིས་ཡོག་པས་དེ་དག་གི་ཉོན་མོངས་པའི་སྦུབས་གཞིག་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་ཏེ། བྱ་བ་འདི་ལ་ཡང་མོས་པར་བྱེད་དོ་༣༥༡ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིར་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཏེ། གདོད་ནས་གྲོལ་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་ཞེས་པ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའོ། །དེ་ཡོངས་སུ་སྦྱང་ཞེས་པ་སྦྱང་བའི་གཞི་ཡིན་གྱི་སྦྱང་བྱའི་དྲི་མ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་གློ་བུར་དྲི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་ནོ། །
ཡང་མདོ་དེ་ཉིད་དུ། རིགས་ཀྱི་བུ་དག་གཞན་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་འབྲས་ས་ལུ་འམ་ནས་སམ་ཅི་ཙེའམ་འབྲུ(འི་རྣམ་པ་)རྣམས་ནི་སྙིང་པོ་ཕུབ་མ་ནས་ཡོངས་སུ་བསྲུངས་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་རང་གི་ཕུབ་མ་ལས་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

210

བཟའ་བ་དང་བཅའ་བ་དང་མྱང་བའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་བུ་དག་སྐྱེས་པའམ་བུད་མེད་གང་དག་བཟའ་བ་དང་བཅའ་བ་ལ་སོགས་པ་ཟས་སྐོམ་གྱི་བྱ་བ་འདོད་པ་དེ་དག་གིས་བརྔས་ཤིང་བརྡུངས་ཏེ་ཕུབ་མའི་སྦུབས་དང་ཕྱི་ཤུན་སེལ་ཏོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་དག་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་(དོན་དམ་གྱི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱན་གྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ(དོན་དམ་གྱི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཉིད་རང་བྱུང་ཉིད། ཉོན་མོངས་པའི་སྦུབས་ཀྱི་ཤུན་པས་དཀྲིས་ཤིང་གནས་པར་མཐོང་ངོ་། །རིགས་ཀྱི་བུ་དག་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་སྦུབས་ཀྱི་ཤུན་པ་བསལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་དང་། སེམས་ཅན་འདི་དག་ཇི་ལྟར་ཉོན་མོངས་པའི་སྦུབས་ཀྱི་ཤུན་པ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་སྙམ་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །དེ་ནས་དེའི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདི་དག་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། །ཇི་ལྟར་འབྲུའམ་ས་ལུའི་འབྲས་ཀྱང་རུང་། །ཅི་ཙེའམ་ནི་འོན་ཏེ་ནས་ཀྱང་རུང་། །ཇི་སྲིད་བར་དུ་དེ་དག་ཕུབ་བཅས་པ། །དེ་སྲིད་བར་དུ་བྱ་བ་མི་བྱེད་
དེ། །དེ་དག་གི་ནི་བརྡུངས་ནས་ཕུབ་བསལ་ན། །བྱ་བ་རྣམ་པ་མང་པོ་དག་ཀྱང་བྱེད། །སྙིང་པོ་ཕུབ་མ་ལྡན་པ་དེ་དག་ནི། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱ་བ་མི་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་སངས་རྒྱས་ས། །ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱིས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

211

གཞིའི་སྐབས།

ཁེབས་པར་ངས་མཐོང་ནས། །ངས་ནི་དེ་དག་རྣམ་པར་སྦྱང་བ་དང་། །སངས་རྒྱས་མྱུར་ཐོབ་བྱ་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་ཏོ། ༣༥༢། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ང་འདྲའི་ཆོས་ཉིད་ནི། །ཉོན་མོངས་བརྒྱ་ཡིས་དཀྲིས་ནས་གང་ཡོད་པ། །དེ་ནི་རྣམ་(པར་)སྦྱང་ (ཞིང་སྦྱངས་པ་)ཐམས་ཅད་ཇི་ལྟ་བུར། །རྒྱལ་བར་མྱུར་འགྱུར་བྱ་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་དོན་དམ་རང་བྱུང་གི་བདེ་གཤེགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་གང་ཡིན་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བཞུགས་པ་དེ་ཉིད་སྦྱང་གཞིར་གསུངས་ཀྱི། ཕུང་པོ་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་(སྦྱང་གཞི་)མ་ཡིན་ནོ། །ཉོན་མོངས་པའི་སྦུབས་ཀྱི་ཤུན་པ་བསལ་བ་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་སྦྱང་བར་བྱ་བའི་དྲི་མ་བསྟན་ཏེ་རིམ་པ་ལྟར་འབྲུའི་སྙིང་པོ་དང་ཤུན་པ་བཞིན་ནོ། །
ཡང་མདོ་དེ་ཉིད་དུ། ཇི་ལྟར་མི་ཡི་གསེར་གྱི་གར་བུ་ནི། །ཉལ་ཉིལ་རྣམ་པའི་ནང་དུ་ལྷུང་གྱུར་ལ། །དེར་དེ་ལོ་ནི་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཏུ། །དེ་ལྟར་གནས་ཀྱང་མི་འཇིག་ཆོས་ཅན་ནོ། །ལྷ་ཡིས་ལྷ་ཡི་མིག་གིས་དེ་མཐོང་ནས། །རྣམ་པར་སྦྱང་ཕྱིར་གཞན་ལ་སྨྲས་པ་ནི། །འདི་ན་རིན་ཆེན་མཆོག་གི་གསེར་ཡོད་པ། །རྣམ་པར་སྦྱོངས་ལ་དེས་ནི་བྱ་བ་གྱིས། །དེ་བཞིན་ངས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱིས་ཡུན་རིང་རྟག་ནོན་མཐོང་། །དེ་དག་གི་ནི་གློ་བུར་ཉོན་མོངས་(སྦྱང་རུང་དུ་)ཤེས་(ནས)། །རང་བཞིན་སྦྱང་ཕྱིར་ཐབས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་ཏོ། ༣༥༣། ཞེས་གསུངས་ཏེ་འདིར་ཡང་རང་བཞིན་སྦྱང་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ་རང་བཞིན་ནི་རང་བཞིན་གྱི་སྐུ་སྟེ། །(དབུ་མ་རྩ་ཤེར་)རང་བཞིན་དག་ནི་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

212

བཅོས་མིན་དང་། །གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན། །རང་བཞིན་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ནི། །ནམ་ཡང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ༣༥༤། ཞེས་པ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའོ། །དེ་སྦྱང་ཞེས་པ་སྦྱང་བའི་གཞི་ཡིན་གྱི་སྦྱང་བྱའི་དྲི་མ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་བོ་རྣམས་ནི་གློ་བུར་དྲི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་འོད་གསལ་མ་ཡིན་ཏེ་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་། (དབུ་མ་རྩ་ཤེར་)རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་ཡི། །རང་བཞིན་བྱས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། ༣༥༥། ཞེས་སོགས་དང་། (ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དུ་)སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཏེ། །དྲི་མ་རྣམས་ནི་གློ་བུར་བ། ༣༥༦། ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཡང་(སྙིང་པོའི་)ིམདོ་དེ་ཉིད་དུ། རིགས་ཀྱི་བུ་(དག་)གཞན་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སྤྲ་ཚིལ་ལ་རྟའི་གཟུགས་སམ་གླང་པོ་ཆེའི་གཟུགས་སམ་བུད་མེད་ཀྱི་གཟུགས་སམ་སྐྱེས་པའི་གཟུགས་དག་ཅིག་བྱས་ཏེ། འཇིམ་པའི་ནང་དུ་བཅུག་ནས་གཡོགས་ལ་(སྤྲ་ཚིལ་)བཞུ་སྟེ་ཟགས་པར་བྱས་ལ་(དེའི་ཤུལ་)གསེར་བཞུ་སྟེ་ཞུ་བར་གྱུར་པས་བཀང་ན་རིམ་གྱིས་གྲངས་བར་གྱུར་ནས་མཉམ་པར་གནས་པར་གྱུར་པའི་གཟུགས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཕྱི་རོལ་གྱི་འཇིམ་པ་ནག་ཅིང་ཁ་དོག་མི་སྡུག་ཀྱང་ནང་གི་རྣམས་ནི་གསེར་ལས་བྱས་པ་དག་གོ། དེ་ནས་འགར་བའམ་འགར་བའི་སློབ་མ་ཞིག་གིས་དེ་ལས་གཟུགས་གང་དང་གང་དག་གྲངས་པར་གྱུར་པར་མཐོང་བ་དེ་དང་དེ་དག་གི་ཕྱི་རིམ་གྱི་འཇིམ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

213

གཞིའི་སྐབས།

པ་ཐོ་བས་བཀོགས་ན། དེ་ནས་སྐད་ཅིག་དེ་ལ་ནང་ན་གསེར་ལས་བྱས་པའི་གཟུགས་ཡོད་པ་དག་ཡོངས་སུ་དག་པ་(མཐོང་བ་)ར་འགྱུར་རོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་དག་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱན་གྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཇིམ་པའི་གཟུགས་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཉོན་མོངས་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྦུབས་ཀྱི་ནང་གི་སྦུ་གུ་(དོན་དམ་པའི་)སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་(སྟོབས་སོགས་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་རྡུལ་ལས་འདས་པ་རྣམས་)ཀྱིས་གང་སྟེ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཛེས་པ་ནང་ན་འདུག་པ་མཐོང་ངོ་། །རིགས་ཀྱི་བུ་དག་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་མཐོང་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ནང་དུ་སོང་སྟེ་(གློ་བུར་དྲི་མ་བསལ་དུ་རུངཞིང་།དེ་བསལ་བ་ཙམ་གྱིས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་སུས་ཀྱང་བསལ་དུ་མི་རུང་བ་

དེ་ཐོབ་པར་སྟོན་པ་)འདི་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་དག་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་ཏོ། །དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གང་དག་ཞི་ཞིང་བསིལ་བར་གྱུར་བ་དེ་དག་གི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རིན་པོ་ཆེ་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྡོ་རྗེའི་ཐོ་བས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་འགོགས་སོ། ༣༥༧། ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རིན་པོ་ཆེ་སྦྱང་གཞིར་གསུངས་ཀྱི། གློ་བུར་བའི་ཕུང་པོ་རྣམས་ནི་(སྦྱང་གཞི་)མ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་སྦྱང་གཞི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཉིད་སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

214

ཀྱི་ས་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་གསུངས་པ་འདི་དག་གིས་ནི། ཁ་ཅིག་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དཔེ་གཞན་དང་(གཞན་)རྣམ་པ་མང་པོའི་སྒོ་ནས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ལ་གཡོགས་པའི་གློ་བུར་དྲི་མའི་སྦུབས་སྦྱང་བ་དང་། བསལ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན། ཞེས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་སྦྱང་བའི་གཞི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དང་སྦྱང་བྱའི་སྐྱོན་གློ་བུར་དྲི་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པས་རྒྱས་པར་མདོ་དེ་ཉིད་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ། རྒྱུད་བླ་མར་ཡང་། རྟོགས་བྱ་(བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དྲི་བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དེ་)རྟོགས་པ་(དྲི་མེད་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་)དེ་ཡི་ནི། །ཡན་ལག་(སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་དེ་རྣམས་)རྟོགས་པར་བྱེད་ཕྱིར་(སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕྲིན་ལས་)ཏེ། །གོ་རིམ་ཇི་བཞིན་གནས་གཅིག་(དྲི་བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་)ནི། །དག་(པར་བྱ་)རྒྱུ་(ཡིན་ལ་གནས་ལྷག་མ་)གསུམ་ནི་(དག་པར་བྱེད་པའི་)རྐྱེན་ཡིན་ནོ། ༣༥༨། ཞེས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དག་པར་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་པར་གསུངས་ལ་དག་པར་བྱ་རྒྱུའི་དྲི་མ་ནི་མ་ཡིན་པས་དག་པར་བྱ་རྒྱུའི་གཞི་ཉིད་ལས་འོས་མེད་དུ་གྲུབ་པོ། །གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་གློ་བུར་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དུས་ན་སྦྱང་གཞི་དང་། དྲི་མ་དེས་དག་པའི་དུས་ན་སྦྱངས་འབྲས་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། སྙིང་པོའི་དཔེ་དགུས་བསྟན་པ་རྣམས་སྦྱང་གཞི་དང་། དྲི་མའི་དཔེ་དགུས་བསྟན་པ་རྣམས་སྦྱང་བྱ་དྲི་མར་གསུངས་ཏེ། དྲི་མ་ནི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་སོ། །འཕགས་པ་སྒོ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

215

གཞིའི་སྐབས།

པར་སྦྱོང་བའི་མདོར་ཡང་། བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དང་དོན་གཅིག་པའི་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དག་པར་བྱ་བ་དང་སྦྱང་བར་བྱ་བའི་གཞིར་གསུངས་ཏེ།
ཇི་སྐད་དུ། སྒོ་དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་ཅིང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་(ཆོས་མཆོག་གི་)སྒོ་དེས་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་སྦྱོང་བར་བྱེད་དེ། རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྐོར་བར་བྱེད་ཅིང་རིམ་གྱིས་སེམས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་རྣམ་པར་སྦྱང་བ་དང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སྒོ་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒོ་ཉེ་བར་ལེན་དུ་ཡང་འཛུད་༣༥༩ཅེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །གཞན་ཡང་ཆོས་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཅན་གྱི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དྲི་མ་གནས་པའི་གཞི་དང་དེ་སྦྱང་བའི་གཞི་ཡང་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཀྱེའི་རྡོ་རྗེར། (དོན་དམ་ཀྱེའི་རྡོ་རྗེའི་)ཕུང་པོ་ལྔ་དང་དབང་པོ་དྲུག །སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དང་འབྱུང་ཆེན་ལྔ། །རང་བཞིན་གྱིས་ནི་རྣམ་པར་དག །ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་སྦྱང་བྱ། ༣༦༠། ཞེས་ཕུང་པོ་ཁམས་སོགས་སྦྱང་གཞིར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་ཕུང་པོ་ཁམས་སོགས་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེའང་དོན་དམ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དང་དོན་གཅིག་ལ། ཉོན་མོངས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

216

ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་སྦྱང་བྱ། །ཞེས་པ་འདིས། མ་དག་པའི་ཕུང་པོ་ཁམས་སོགས་ནི་(སྒྲིབ་པ་གཉིས་ལས་མ་འདས་པས་)སྦྱང་བྱ་དྲི་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཞེ་སྡང་ལ་སོགས་རྣམ་སྦྱོང་བ། ༣༦༡། ཞེས་དང་། འདིས་ནི་ཕུང་པོ་སྦྱང་བར་བྱ་༣༦༢ཞེས་དང་། །དེ་བཞིན་དངོས་པོའི་རྣམ་རྟོག་ཀྱང་། །རྣམ་པར་ངེས་པར་སྦྱང་བར་བྱ། ༣༦༣། ཞེས་དང་། །གང་ཞིག་ཡུལ་རྣམས་རྣམ་སྦྱོང་བ། །དེས་ནི་བླ་མེད་རྙེད་པར་འགྱུར། ༣༦༤། ཞེས་སོགས་མང་པོ་ལ་ཡང་བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྦྱང་བའི་གཞི་(དོན་དམ་དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་)དང་སྦྱང་བྱ་དྲི་མ་(ཀུན་རྫོབ་གློ་བུར་བ་སྟེ་དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་བཀག་པའི་)ིཐ་དད་པའི་ཚུལ་རིག་པར་བྱ་ཞིང་། དཔལ་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་སུ་ཡང་། ཆགས་སོགས་དྲི་མ་ལྡན་པའི་སེམས། །འགྱུར་བ་འཁོར་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། །དེ་དང་བྲལ་བས་རྣམ་པར་དག(པ་གཉིས་ལྡན་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ)། །རང་བཞིན་(འོད་གསལ་ནི་གདོད་ནས་)དྲི་མེད་དག་པའོ། ༣༦༥། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུང་རབ་མང་བོར་ཕུང་པོ་ཁམས་སོགས་སྦྱང་གཞིར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ནི་དེ་ལྟར་(དོན་དམ་གྱི་ཕུང་པོ་ཁམས་སོགས་ལ་)རིག་པར་བྱ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་སྦྱང་གཞི་དང་། མ་དག་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་སྦྱང་བྱ་དྲི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་། སྦྱང་གཞི་ཡིན་པར་འགྱུར་བས་སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་དྲི་མ་སྦྱང་དགོས་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་ལ་སྦྱངས་འབྲས་སུ་བཞུགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སེམས་ཅན་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

217

གཞིའི་སྐབས།

རྣམས་ལ་སྦྱང་གཞིར་བཞུགས་ཤིང་། སེམས་ཅན་ལ་སྦྱང་གཞིར་བཞུགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད། སངས་རྒྱས་ལ་སྦྱངས་འབྲས་སུ་བཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེདེ་པའི་ཕྱིར། སྤྲིན་ཡོདོ་མེདེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་གང་ཟག་གི་དབང་གིས་དྲི་བཅས་ཀྱང་ཡིན་ལ་དྲི་མེད་ཀྱང་ཡིན་པ་དང་། སྦྱང་གཞི་ཡང་ཡིན་ལ་སྦྱངས་འབྲས་ཀྱང་ཡིན་པས་འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་གནད་ཟབ་མོ་ལ་མཁས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

༧ དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྡུས་ནས་བསྟོད་ཅིང་ཕྱག་འཚལ་བ།
༈ གནས་ལུགས་ཟབ་མོ་ཀུན་གཞི་ཡེ་ཤེས་དབྱིངས། །འགའ་ཞིག་ལ་ནི་དྲི་མ་སྦྱང་གཞིར་བཞུགས། །འགའ་ཞིག་ལ་ནི་དྲི་མ་བྲལ་གཞིར་བཞུགས། །དབྱེར་མེད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཕྱག་འཚལ་འདུད། །
གཞིའི་སྐབས་སོ། །གཞི་ལ་སངས་རྒྱས་རྟག་ཏུ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སོ། །

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

218

ལམ་གྱི་སྐབས།

༼༢༽ དེ་ཐོབ་པར་ནུས་པའི་ལམ་མཆོག་ཟབ་མོ་བསྟེན་པ་ལ་གསུམ། (དང་པོ།)ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་རྣམ་བཞག་སྤྱིར་བསྟན་པ་ལ་བཅུ།
༡ ལམ་རྣམ་དག་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་པ།
༈ དེ་ལྟར་དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མི་འབྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པའི་བདག་ཉིད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རང་ཆས་སུ་བཞུགས་ཀྱང་ལམ་ཚོགས་གཉིས་མི་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གློ་བུར་དྲི་མ་བསལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་རྫོབ་གཟུགས་སྐུ་བསྐྱེད་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་འདིར་རྣམ་དག་ལེགས་པའི་ལམ་དུ་འགྱུར་བ་ལ་ཡང་། ལྟ་བ་དང་སྒོམ་པ་དང་སྤྱོད་པ་རྣམ་པར་དག་ཅིང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཚང་དགོས་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱང་སོ་སོར་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་གཉིས་སུ་ལེགས་པར་གནས་སོ། །

༢ རང་སྟོང་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རྣམ་དག་བསྟན་པ།
༈ དེ་ལ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཐུན་མོང་དུ་གྲགས་པ་ལེགས་པར་རྟོགས་པ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

219

ལམ་གྱི་སྐབས།

ལ་ནི་(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)ཆོས་ཐམས་ཅད་གནས་ལུགས་ལ་རི་བོང་གི་རྭ་དང་མོ་ཤམ་གྱི་བུ་ལྟར་ཅིར་ཡང་མ་རེད་ཅིང་། གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པས་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་ལྟ་བུར་(སྣང་བ་ཙམ་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་)ཐག་ཆོད་པ་དགོས་ཏེ། འདིའི་ཤེས་བྱེད་རྣམས་ནི་
བཀའ་འཁོར་ལོ་བར་བ་དང་། དབུ་མ་རིགས་པའི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སུ་རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིར་ཡི་གེ་མངས་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་མ་བྲིས་སོ། །

༣ རྟོག་མེད་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་སྒོམ་པ་རྣམ་དག་བསྟན་པ།
༈ དེའི་ངང་ལ་མཉམ་པར་འཇོག་པ་ཡང་བླ་མ་དམ་པའི་མན་ངག་ལས་རིག་པར་བྱ་ཞིང་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་ཡང་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ན་རབ་ཏུ་རྒྱས་པར་བཞུགས་སོ། །དེ་ཡང་ཤཱ་རིའི་བུ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དམ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ (དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་)སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་རོ། ༣༦༦། ཞེས་དང་། ཤཱ་རིའི་བུ་དེ་ལྟར་སློབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནི་ཆོས་གང་ལ་ཡང་སློབ་པ་(འི་རྟོག་པ་)མེད་དོ། ༣༦༧། ཞེས་དང་། དྲན་པ་མེད་ཅིང་ཡིད་ལ་བྱ་བ་མེད་པ་(ལ་མཉམ་པར་འཇོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མཆོག་)ནི་སངས་
རྒྱས་རྗེས་སུ་དྲན་པའོ། ༣༦༨། ཞེས་དང་། (མཉམ་གཞག་ཏུ་)ཆོས་(ཀྱི་རྣམ་རྟོག་)ཀྱང་སྤང་བར་བྱ་ན་ཆོས་མ་ཡིན་པ་(འི་རྣམ་རྟོག་)སྤོང་བ་ལྟ་ཅི་སྨོས། ༣༦༩ཞེས་སོགས་དང་། འདུ་ཤེས་(ནི་)ཚུལ་རོལ་(འཁོར་བ་)ཡིན་ཞེས་འདྲེན་པས་ཡོངས་སུ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

220

བསྒྲགས། །འདུ་ཤེས་རྣམ་པར་བཤིག་ནས་སྤོང་བ་ཕ་རོལ་འགྲོ། ༣༧༠། ཞེས་སོགས་དང་། སྐྱེ་བ་མེད་དང་སྐྱེ་བ་གཉི་གར་མི་རྟོག་པ། །འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་མཆོག་སྤྱོད་པ་ཡིན། ༣༧༡། ཞེས་དང་། ཕུང་འདི་སྟོང་ཞེས་རྟོག་ནའང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། །མཚན་མ་ལ་སྤྱོད་(པ་ཡིན་གྱི་)སྐྱེ་མེད་གནས་ (ཆོས་ཉིད་)ལ་དད་མ་ཡིན། ༣༧༢། ཞེས་དང་། སྣ་ཚོགས་འདུ་ཤེས་བྲལ་ཞིང་ཉེ་བར་ཞི་སྤྱོད་པ། །འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་མཆོག་སྤྱོད་པ་ཡིན། ༣༧༣། ཞེས་སོགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཆོས་གང་ལ་ཡང་མི་རྟོག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་། དེ་དག་གི་མཚན་མ་དང་རང་བཞིན་དུ་མི་རྟོག་རྣམ་པར་མི་རྟོག༣༧༤ཅེས་སོགས་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དང་དུས་གསུམ་དང་ཁམས་གསུམ་དང་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྒོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། ༣༧༥། ཞེས་སོགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཅི་ནས་ཀྱང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་མི་རྒྱུ་བ་དེ་ལྟར་བསྒོམ་པར་བྱའོ། ༣༧༦། ཞེས་དང་། ཆོས་གང་ལ་ཡང་བདེ་སྡུག་དང་། རྟག་མི་རྟག་དང་། བདག་ཡོད་མེད་དང་། ཞི་མ་ཞི་དང་། སྟོང་མི་སྟོང་དང་། མཚན་མ་ཡོད་མེད་དང་། སྨོན་པ་ཡོད་མེད་དང་། འདུས་བྱས་མ་བྱས་དང་། སྐྱེ་མི་སྐྱེ་དང་། འགག་མི་འགག་དང་། དབེན་མི་དབེན་དང་། དགེ་མི་དགེ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡོད་མེད་དང་། ཟག་པ་ཡོད་མེད་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཡོད་མེད་དང་། འཇིག་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

221

ལམ་གྱི་སྐབས།

རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་དང་། ཉོན་མོངས་རྣམ་བྱང་དང་། བརྩོན་མི་བརྩོན་ལ་སོགས་པ་གང་དུ་ཡང་མི་མཐོང་ཞིང་མི་དམིགས་ལ་མི་འཛིན་པ་དང་། མི་སེམས་པ་དང་། མི་བསྒོམ་པ་དང་། མི་གནས་པ་དང་། མི་འདྲེ་བ་དང་། མི་ཆགས་པ་དང་། མི་ཞེན་པ་དང་། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། མི་སྦྱོར་མི་འབྱེད་པ་
ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་མང་པོས་རབ་ཏུ་རྒྱས་པར་བཀའ་བསྩལ་པ་རྣམས་རབ་ཏུ་གྲགས་མོད་ཀྱི། (དེ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོག་པ་ལ་)དཔལ་ལྡན་ས་བཅུ་པ་རྣམས་ཀྱི་མན་ངག་དང་ལྡན་པར་བྱས་ཏེ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེས་ན་འདིར་རྒྱ་ཆེར་མ་བྲིས་སོ། །

༤ དེ་ལ་མན་ངག་གི་གནད་ཟབ་མོ་དགོས་པར་བསྟན་པ།
༈ དེ་ལྟར་མི་བསྒོམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྒོམས་པ་ན། རིན་ཆེན་སྒྲོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཟུང་དུ་ཆུད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་མང་པོ་སྐྱེ་བ་ལ་ནི་དབུགས་འགག་པ་དང་རྩ་འཆིངས་པ་ལ་སོགས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མན་ངག་ཟབ་མོ་དགོས་ཏེ། དེ་དག་ནི་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བསྟན་པར་བྱའོ། །

༥ ཐུན་མོང་གི་སྒོམ་པ་དང་སྤྱོད་པ་རྣམ་དག་གཉིས་གཞན་དུ་བསྟན་པ།
༈ བྱམས་སྙིང་རྗེ་དང་བདག་གཞན་མཉམ་རྗེ་དང་བསྐྱེད་རིམ་བསྒོམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྟོག་བཅས་ཀྱི་བསྒོམ་པ་ཐུན་མོང་བ་རྣམས་ཀྱང་གཞན་དུ་གྲགས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

222

པའི་ཕྱིར་དང་། འདིར་ཡི་གེ་མངས་སུ་དོགས་པའི་ཕྱིར་མ་བྲིས་སོ། །ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྦྱོད་པ་ཡང་གཞན་དུ་བསྟན་པར་བྱའོ། །
༦ འདིར་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པ་ལེགས་པར་ཕྱེ་ནས་ངོ་སྤྲད་པ།
༈ དེ་ལྟར་ལུས་སེམས་ལ་གནད་དུ་བསྣུན་པས་རྩ་འཆིངས་ཤིང་རླུང་སེམས་འགགས་པ་ན་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཟུང་དུ་ཆུད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལེགས་པར་སྐྱེས་པའི་ཚེ། ཡོད་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པར་ཡང་དག་པར། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤིང་། མེད་པ་ལ་ཡང་མེད་པར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་པའི་ལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་དགོས་ཏེ། རང་བཞིན་དང་བཅོས་མ་དང་། གཉུག་མ་དང་གློ་བུར་བ་དང་། སྙིང་པོ་དང་ཤུན་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་རྣམ་ཤེས་དང་། སྣང་བཅས་དང་སྣང་མེད་(དང་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་རང་བྱུང་གཞན་བྱུང་དང་།རང་རིག་ལ་ཡང་རྣམ་ཤེས་རང་རིག་དང་།ཡེ་ཤེས་རང་རིག་དང་། བདེན་པ་གཉིས་དང་། བཞི་དང་ངོ་བོ་ཉིད་

གསུམ་དང་ཆོས་ལྔ་)ལ་སོགས་པ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དང་། ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་གསང་སྔགས་ཟབ་མོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ངོ་འཕྲོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༧ དེ་ལ་འཁོར་ལོ་གསུམ་དང་སྔགས་ཀྱི་དོན་ཤེས་དགོས་པར་བསྟན་པ། ༈ དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་དོན་ཉམས་སུ་བླངས་པས་བདེ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

223

ལམ་གྱི་སྐབས།

གཤེགས་སྙིང་པོ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལྟ་བུའི་དྲི་མ་རགས་པ་དང་ཕྲ་བ་དང་ཤིན་
ཏུ་ཕྲ་བ་རྣམས་སྦྱོང་བར་མཐུན་ཞིང་། དེ་ཡང་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་དོན་ཟབ་མོ་བསྒོམ་པའི་སྔོན་འགྲོ་དང་ཡང་རྗེས་སུ་མཐུན་ལ། འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་ནི་ཟབ་མོའི་དོན་ལ་མཉམ་པར་འཇོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཁྱད་པར་ཅན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དང་མཐུན་ཞིང་། འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེས་པ་ན་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པར་ལེགས་པར་ཕྱེ་སྟེ་ངོ་སྤྲོད་པ་གསང་སྔགས་ཟབ་མོ་དང་ཡང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༨ འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱིས་དྲི་མ་རིམ་གསུམ་སྦྱོང་ཚུལ་དཔེས་བསྟན་པ།
༈ དེ་ལ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱིས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་དྲི་མ་རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་སྦྱོང་བ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་(འམ་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པ་)འི་མདོར། རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ནོར་བུ་མཁན་མཁས་པ་ནོར་བུ་སྦྱོང་བའི་ཚུལ་ལེགས་པར་ཤེས་པ་དེས་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་ནས་ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་(མི་གཙང་བའི་འདམ་གྱི་གཡོགས་པ་)འི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་(བཻཻ་དཱུ་)བླངས་ཏེ་ལན་ཚྭའི་ཆུ་རྣོན་པོས་སྦངས་ནས་སྐྲའི་རེ་བའི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་བརྩོན་པ་འདོར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་ཟས་ཀྱི་ཁུ་བ་རྣོན་པོས་སྦངས་ནས་བལ་གྱི་ལ་བའི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་བརྩོན་པ་འདོར་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

224

བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་སྨན་(བཟང་པོ་)ཆེན་པོའི་ཁུ་བ་ལ་ཡང་སྦངས་ནས་རས་སྲབ་མོའི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་བྱེད་དོ། །ཡོངས་སུ་སྦྱངས་ཏེ་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་ནི་བཻཻ་དཱུ(དག་པ་)འི་རིགས་ཆེན་པོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་(གློ་བུར་དྲི་མས་)ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་(དེ་དབྱིངས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)མཁྱེན་ནས་མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་བདག་མེད་པ་དང་། མི་གཙང་བ་ཡིད་འབྱུང་

བའི་གཏམ་གྱིས་འཁོར་བ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྐྱོ་བ་སྐྱེད་པར་མཛད་དེ། འཕགས་བའི་ཆོས་འདུལ་བ་(འཁོར་ལོ་དང་པོ་)ལ་འཛུད་པར་མཛད་དོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བརྩོན་པ་འདོར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་(ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་རྣམས་ལ་)སྟོང་པ་ཉིད་དང་མཚན་མ་མེད་པ་དང་སྨོན་པ་མེད་པའི་གཏམ་གྱིས་(འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་བསྟན་ནས་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚུལ་རྟོགས་པར་མཛད་དོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བརྩོན་པ་འདོར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་(འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་དོན་དམ་རྣམ་ངེས་)ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་གཏམ་འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་གཏམ་གྱིས་རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་(ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཞུགས་པ་)དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་དོ། །ཞུགས་པར་གྱུར་ཅིང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཉིད་(ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་)རྟོགས་ན་ནི་བླ་ན་མེད་པའི་ཡོན་གནས་༣༧༧ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ལ།

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

225

ལམ་གྱི་སྐབས།

༩ འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ལེགས་པར་ཕྱེ་སྟེ་གཏན་ལ་དབབ་པ།
༈ འཁོར་ལོ་གསུམ་ལ་དྲང་དོན་དང་ངེས་དོན་གང་ཡིན་པ་དང་། ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་གསལ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་སོགས་པ་ནི། དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བའི་མདོར། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དང་པོར་ཡུལ་ཝཱ་ར་ཎ་སི་དྲང་སྲོང་སྨྲ་བའི་རི་དྭགས་ཀྱི་ནགས་སུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་རྣམ་པར་བསྟན་པས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ངོ་མཚར་རྨད་དུ་བྱུང་བ་སྔོན་ལྷར་གྱུར་པའམ་མིར་གྱུར་པ་སུས་ཀྱང་ཆོས་དང་མཐུན་པར་འཇིག་རྟེན་དུ་མ་བསྐོར་བ་ཅིག་རབ་ཏུ་བསྐོར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་དེ་ཡང་བླ་ན་མཆིས་པ་(བར་)སྐབས་(སམ་བར་ལོག་)མཆིས་པ་དྲང་བའི་དོན་རྩོད་པའི་གཞིའི་(སྐད་དོད་པཱ་ད་ཞེས་པ་ཚིག་ལའང་འཇུག་པས་འདིར་ཚིག་གི་)གནས་སུ་གྱུར་པ་ལགས་ལ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས་སྐྱེ་བ་མ་མཆིས་པ་དང་འགག་པ་མ་མཆིས་པ་དང་གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་སྨོས་པའི་རྣམ་པས་ཆེས་ངོ་མཚར་རྨད་དུ་བྱུང་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་བསྐོར་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

226

ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་དེ་ཡང་བླ་ན་མཆིས་པ་(བར་)སྐབས་(སམ་བར་ལོག་)མཆིས་པ་དྲང་བའི་དོན་རྩོད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་བ་ལགས་ཀྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས། སྐྱེ་བ་མ་མཆིས་པ་ཉིད་དང་འགག་པ་མ་མཆིས་པ་ཉིད་དང་གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་ཉིད་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས་ནས་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ། ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་དང་ལྡན་པ་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་བསྐོར་ཏེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་འདི་ནི་བླ་ན་མ་མཆིས་པ་(བར་)སྐབས་(སམ་པར་ལོག་)མ་མཆིས་པ་ངེས་པའི་དོན་ལགས་ཏེ། རྩོད་པའི་གཞིའི་(སྐད་དོད་པཱ་ད་ཞེས་པ་ཚིག་ལའང་འཇུག་པས་འདིར་ཚིག་གི་)གནས་སུ་གྱུར་པ་མ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་འདས་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ལས་བརྩམས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ངེས་པའི་དོན་བསྟན་པ་(འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་)འདི་རིགས་ཀྱི་བུ་འམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་གིས་ཐོས་ནས་མོས་པར་བགྱིད་པ་དང་། ཡི་གེ་འདྲིར་རྩོལ་བ་དང་ཡི་གེ་བྲིས་ནས་ཀྱང་འཆང་བ་དང་ཀློག་པ་དང་མཆོད་པ་དང་(གཞན་དག་ལ་ཡང་)ཡང་དག་པར་འགྱེད་པ་དང་ལུང་ནོད་པ་དང་ཁ་ཏོན་བགྱིད་པ་དང་སེམས་པ་དང་སྒོམ་པའི་རྣམ་པས་སྦྱོར་བར་བགྱིད་པ་དེ་བསོད་ནམས་ཇི་ཙམ་ཞིག་སྐྱེད་པར་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

227

ལམ་གྱི་སྐབས།

གྱུར་པ་ལགས། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་དེ་ནི་བསོད་ནམས་དཔག་ཏུ་མེད་གྲངས་མེད་པ་སྐྱེད་དེ་དེའི་དཔེ་བྱ་བར་སླ་བ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་མདོར་བསྡུས་ཏེ་ཁྱོད་ལ་བཤད་པར་བྱའོ། །
དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། སེན་མོའི་རྩེ་མོ་ལ་གནས་པའི་སའི་རྡུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ས་(བྱིན་པོ་)ལ་གནས་པའི་སའི་རྡུལ་རྣམས་དང་བསྒྲུན་ན་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགྲོ་ཞིང་སྟོང་གི་ཆ་དང་འབུམ་གྱི་ཆ་དང་གྲངས་དང་ཆ་དང་བགྲང་བ་དང་དཔེ་དང་རྒྱུར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགྲོའོ། །བ་ལང་གི་རྗེས་ཀྱི་ཆུ་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་བཞིའི་ཆུ་དང་བསྒྲུན་ན་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགྲོ་བ་ནས་རྒྱུའི་བར་དུ་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགྲོའོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་དེ་བཞིན་དུ་ངས་དྲང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལ་མོས་པ་ནས་སྒོམ་པའི་རྣམ་པས་༣༧༨སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་བར་གྱི། བསོད་ནམས་གང་བཤད་པ་དེ་ནི་ངེས་པའི་དོན་བསྟན་པ་ལ་མོས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་ནས་སྒོམ་པའི་རྣམ་པས་སྦྱོར་བ་ལས་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པའི་བར་གྱི་བསོད་ནམས་འདི་དང་བསྒྲུན་ན་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགྲོ་བ་ནས་རྒྱུའི་བར་དུ་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགྲོའོ། ༣༧༩། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པའི་ཚེ་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་དགོས་པས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

228

ཡུལ་ཅན་འཛིན་པ་འགོག་པའི་དོན་དུ་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དགག་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་མེད་པ་དང་མ་གྲུབ་པ་དང་དབེན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་མང་པོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་ལྷུར་མཛད་ཀྱི། ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་ལྷུར་མཛད་པ་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་སྨོས་པའི་རྣམ་པས་ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱས་པས། ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་ཟུང་འཇུག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེས་པ་ན་ཡོད་མེད་དང་སྟོང་མི་སྟོང་ལ་སོགས་པར་ཕྱེ་ནས་བསྟན་ཅིང་ཇི་ལྟར་གནས་པ་དང་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ངོ་སྤྲོད་པ་དགོས་ཏེ་(དེའི་རྒྱུ་མཚན)། ཐམས་ཅད་མེད་ཅིང་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པར་གནས་པ་མ་ཡིན་གྱི་མེད་ཅིང་སྟོང་པ་དང་དེ་དག་གི་གཞི་(གང་ཡིན་)ལ་སོགས་པའི་མེད་དགག་གི་གཞི་ལ་མ་ཡིན་དགག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་གཅོད་ཀྱི་གཞི་ལ་ཡོངས་གཅོད་བཞུགས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱོན་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྤངས་པའི་གཞི་ལ། མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཚང་བའི་རྟོགས་པ་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་བཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ནི་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་སོ། །
དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་ལོ་གཉིས་པར་དགོས་པའི་དབང་གིས་རང་སྟོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་སྟོང་དུ་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ལེགས་པར་ཕྱེ་སྟེ་ནང་འགལ་མེད་པར་མ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་འགའ་ཞིག་གིས། བླ་ན་མཆིས་པ་སྐབས་མཆིས་པ་དྲང་བའི་དོན་རྩོད་པའི་གཞིའམ་ཚིག་གི་གནས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

229

ལམ་གྱི་སྐབས།

སུ་གྱུར་ཞེས་གསུངས་ལ། འཁོར་ལོ་གསུམ་པར་ནི་དེ་དག་ལས་བཟློག་ནས་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ལེགས་པར་ཕྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་བླ་ན་མ་མཆིས་པ་སྐབས་མ་མཆིས་པ་ངེས་པའི་དོན་ལགས་ཏེ་རྩོད་པའི་གཞིའམ་ཚིག་གི་གནས་སུ་གྱུར་པ་མ་ལགས་ཞེས་པའོ། །

༡༠ དེ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ལོག་རྟོག་མང་པོ་བསལ་བ།
༈ འདིར་ཁ་ཅིག་མདོ་འདི་དྲང་དོན་དུ་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་མེད་ཅིང་། རིགས་པ་ཡང་མེད་ལ་ངེས་དོན་ཡིན་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འཁོར་ལོ་བར་བ་དབུ་མ་ཡིན་ཞིང་ཐ་མ་སེམས་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བར་པ་ངེས་དོན་དང་ཐ་མ་དྲང་དོན་དུ་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གནོད་དོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་ཧ་ཅང་ཡང་མི་རིགས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་སེམས་ཙམ་གྱི་རང་གཞུང་ཡིན་པའི་ལུང་དང་རིགས་པ་འགའ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་སེམས་ཙམ་ལས་འདས་པར་སྟོན་པ་དང་དབུ་མ་ཆེན་པོ་མཐར་ཐུག་པའི་དོན་སྟོན་པ་དང་རྡོ་རྗེའི་ཐེག་པ་མཐར་ཐུག་པའི་དོན་དང་མཐུན་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་འདི་ཉིད་ནས་ཀྱང་འཁོར་ལོ་གསུམ་པར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགགས་པ་དང་གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟོན་པར་གསུངས་པ་ལས་ཀྱང་སེམས་ཙམ་གྱི་རང་གཞུང་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་པོ། །གལ་ཏེ་འཁོར་ལོ་གཉིས་པར་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

230

ཤེར་ཕྱིན་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ངེས་པའི་དོན་དང་བླ་ན་མེདེ་པ་ཡིན་པ་ལ་(འདིར་)དེ་ལས་བཟློག་པར་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ལུང་འདི་དྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་པའི་ཚིག་སྟེ་ཤེར་ཕྱིན་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དྲང་དོན་དང་བླ་ན་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། རང་སྟོང་མ་ཡིན་པ་རང་སྟོང་དུ་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་སྐྱེས་མ་འགགས་གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་ནི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པར་ཡང་སྟོན་ཅིང་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པར་ཡང་སྟོན་ཏེ་(འོན་ཀྱང་)མི་གསལ་བ་དང་གསལ་བ་དང་རབ་ཏུ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་དག་གི་དོན་ལ་རྨོངས་པ་དང་མ་རྨོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་ནི་ཆེ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་ཡང་ཡོད་དོ། །
དེའི་ཕྱིར་བླ་ན་ཡོད་མེད་དང་སྐབས་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་གསུངས་པ་ཡང་གཞུང་ལུགས་དེ་དག་ཏུ་མཐར་ཐུག་ཟབ་མོའི་དོན་མི་གསལ་ཞིང་མ་རྫོགས་པ་དང་གསལ་ཞིང་རྫོགས་པ་ལ་སོགས་པར་སྟོན་པའི་ཁྱད་པར་ལས་ཡིན་གྱི། དོན་གྱི་ངོ་བོ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མཐར་ཐུག་དོན་གྱི་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་དང་ཡང་འཁོར་ལོ་༣༨༠ཕྱི་མ་འདི་གཉིས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་དོན་གྱི་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། (ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་མར་)དོན་གཅིག་ན་ཡང་མ་རྨོངས་དང་། ༣༨༡། (ཐབས་མང་དཀའ་བ་མེད་པ་དང་། །)ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་གང་དུ་ཇི་ལྟར་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

231

ལམ་གྱི་སྐབས།

གཅིག་ཅེ་ན་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པར་གཅིག་སྟེ

(དེ་བཞིན་དུ)། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)རྡོ་རྗེ་སེམས་
དཔའ་དང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)རྡོ་རྗེ་འཆང་དང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)སྣ་ཚོགས་ཡུམ་དང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)རྡོ་རྗེ་བདག་མེད་མ་དང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)རྡོ་རྗེ་ཕག་མོ་དང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)ཨེ་ཝྂྂ་དང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)ཨ་ཧཾཾ་དང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)ཆོས་འབྱུང་དང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)བྷ་ག་དང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)རྡོ་རྗེ་དང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)གསང་བ་དང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)གསང་ཆེན་དང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞི་འབྲསངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)ཆུ་སྐྱེས་དང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)མཁའ་ཁམས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་དང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)དག་པའི་བདག་དང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)རང་བཞིན་འོད་གསལ་བའི་སེམས་དང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)རང་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

232

བཞིན་གྱིས་དག་པའི་སེམས་དང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)སྟོང་པ་ཉིད་དང་། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)མཚན་མ་མེད་པ་དང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་རིགས་(དང་བསལ་བཞག་མེདེ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀུན་འགྲོ་དང་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་དབུས་མའམ་བར་མ་དང་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་དང་རང་བཞིན་ལྷན་སྐྱེས་དང་རང་བཞིན་ལྷུན་གྲུབ་དང་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་)ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་མང་པོས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་དབྱིངས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཉིད་རང་གིས་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དོན་དམ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་ཤེར་ཕྱིན་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཡུལ་ལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་མོ་ཞེ་ན། འདི་ཡང་དོན་དང་མི་མཐུན་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། (དོན་དམ་)དེ་ཤེར་ཕྱིན་དངོས་ཡིན་པ་ལ་གནོད་བྱེད་(རྣམ་དག་)མེད་(ཅིང་ཤེས་བྱེད་རྣམ་དག་ཡོད་)པའི་ཕྱིར་དང་། བཏགས་པ་བ་ཡིན་པར་སྟོན་པའི་ལུང་དང་རིགས་པ་འགའ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་(བརྒྱད་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

233

ལམ་གྱི་སྐབས།

སྟོང་དོན་བསྡུས་སུ)། ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་(པ་ནི་)གཉིས་མེད། །ཡེ་ཤེས་(ཡིན་ལ་)དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་(པ་ཡང་ཡིན)། །སྒྲུབ་བྱ་དོན་དེ་དང་ལྡན་པས། །གཞུང་ལམ་དག་ལ་དེའི་སྒྲ་ཡིན།
༣༨༢། ཞེས་ཤེར་ཕྱིན་མཚན་ཉིད་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་ནི་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་དང་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ་དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། བེམས་པོ་མིན་ཕྱིར་རང་རིག་ཉིད། ༣༨༣། ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལུང་དང་རིགས་པ་རྣམ་དག་མང་པོས་གཉིས་མེདེ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་(དང་སྔར་ཡང་མང་དུ་དྲང་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར་)རོ། །འདིར་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཞེས་པ་ལ། གང་དང་གང་གཉིས་སུ་མེད་ན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སུ་མེད་པར་གཅིག་ཏུ་(གདོད་ནས་)འདྲེས་ཤིང་རོ་མཉམ་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་མཐར་ཐུག་(དོན་དམ་)གི་སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེ་དང་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་དང་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཟུང་འཇུག་རོ་གཅིག་པ་ཡང་ཡིན་ལ་མཐར་ཐུག་(གཤིས་ཀྱི་)གནས་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་གཅིག་པ་དང་། དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་རོ་གཅིག་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཤེར་ཕྱིན་མཚན་ཉིད་པ་དེ་ནི་གཞི་ཤེར་ཕྱིན་དང་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེདེ་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། །དེ་མངོན་དུ་བྱེདེ་པའི་ལམ་(བསྒྲུབ་བྱ་དང་ལྡན་པ་)དང་དེ་དག་སྟོན་པའི་གཞུང་(བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་ལྡན་པ་)ལ་ནི་བཏགས་པ་ཙམ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

234

སྟེ་དེ་བཞིན་དུ་དབུ་མ་ཆེན་པོ་དང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྦྱོར་དང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་པར་སྦྱོར་བ་དང་རྡོ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ཤིན་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་དང་བདེ་དགྱེས་དང་གསང་འདུས་དང་དུས་འཁོར་(དང་མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཚོ་)ལ་སོགས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སུ་གཏོགས་པ་ཇི་སྙེད་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་གཞུང་དང་ལམ་གང་ཡིན་པ་བཏགས་པ་བ་དང་གཞི་དང་འབྲས་བུ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་གང་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་པ་ཉིད་དུ་དོན་ལ་གནས་ཏེ་འདི་ནི་མདོ་རྒྱུད་ཟབ་མོ་མཐར་ཐུག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་པོ་དང་། རྡོ་རྗེའི་ཚིག་ཏུ་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མདུད་འགྲོལ་ཆེན་པོ་དང་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའམ་དགོངས་ཆེན་ཟབ་མོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་འགྲེལ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་དེ་དག་དེ་ལྟར་ཚུལ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་ལ་སྐྱོ་མ་སྔ་བཙན་གྱི་བག་ཆགས་སྤངས་ནས་རྟོན་པ་བཞི་དང་ས་བཅུ་པ་རྣམས་ཀྱི་མན་ངག་ཟབ་མོ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་སྒྲོན་མེ་བཟང་པོ་ལ་བརྟེན་དགོས་སོ། །

(གཉིས་པ།)ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བ་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། (༡)ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བ་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ།
༈ དེའི་ཕྱིར་འཁོར་ལོ་ཕྱི་མ་གཉིས་དང་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་དོན་གཅིག་མོད་ཀྱི་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ན་(གང་ཡང་བློས་དོར་བས་)ལ་ཟློ་བ་(སྟེ་)ཆོས་ཉིད་ཟབ་མོ་ལ་འཁོར་ལོ་བར་བ་དང་མཐུན་པར་(གཉིད་ལོག་པ་བཞིན་)རྟོག་མེད་སྤྲོས་བྲལ་དུ་མཉམ་པར་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

235

ལམ་གྱི་སྐབས།

བཞག་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཤན་འབྱེད་པའི་ཚེ་(གཉིད་སངས་པ་བཞིན་)ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ན་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དང་རྡོ་རྗེའི་ཐེག་པ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་ངོ་སྤྲད་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ཟབ་མོ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཚང་ལ་མ་ནོར་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་འདིར་གནས་ལུགས་ལ་ཡོད་མེད་དང་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་མི་སྟོང་དང་(སྐྱོན་)རྣམ་གཅོད་(དང་ཡོན་ཏན་)ཡོངས་གཅོད་དང་མེད་དགག་མ་ཡིན་དགག་དང་སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་གཤིས་ལ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་དུ་ལེགས་པར་ཕྱེ་སྟེ་བསྟན་པར་བྱའོ། །

(༢)བཤད་པའི་དོན་དངོས་ལ་ལྔ།

༡༽ སྟོང་མི་སྟོང་དང་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པར་གསུངས་པས་རང་སྟོང་འདི་ལས་གཞན་པའི་སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོ་གྲུབ་ཚུལ་ལ་གཉིས།
དང་པོ། སྟོང་ཚུལ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་དུ་མ་མདོར་བསྟན་པ་ལ་བཞི།
༡ ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་མི་སྟོང་དུ་དབྱེ་བ།
༈ དེ་ཡང་། ཨུ་དུམ་བཱ་རའི་མེ་ཏོག་ལྟར་དཀོན་པ་སོར་ཕྲེང་གི་མདོར། སོར་མོའི་ཕྲེང་བས་འཇམ་དཔལ་ལ་སྨྲས་པ། འཇམ་དཔལ་ཁྱོད་སྟོང་པ་ཆེན་པོ། མཐོང་བའི་མཆོག་ན་འཇིག་རྟེན་ན་སྟོང་པ་མཐོང་བ་གང་ཡིན། སྟོང་པ་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཅི། ཤེས་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་མྱུར་དུ་སྨྲོས་ཏེ་ངའི་ཐེ་ཚོམ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

236

མྱུར་དུ་ཆོད་ཅིག དེ་ནས་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པས་སོར་མོའི་ཕྲེང་བ་ལ་ཚིགས་སུ་བཅད་དེ་སྨྲས་པ། སངས་རྒྱས་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་སྟེ། །ནམ་མཁའ་མཚན་ཉིད་མེད་པའོ། །སངས་རྒྱས་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་སྟེ། །ནམ་མཁའ་མཚན་མ་མེད་པས་སྐྱེས། །སངས་རྒྱས་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་སྟེ། །ནམ་མཁའ་གཟུགས་མེད་གྱུར་པའོ། །ཆོས་རྣམས་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་སྟེ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ། །ཡེ་ཤེས་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་སྟེ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡེ་ཤེས་སྐུ། །གཟུང་དུ་མེད་ཅིང་རེག་ཏུ་མེད། །ཆགས་མེད་ཡེ་ཤེས་དེ་བཞིན་གཤེགས། །ཐར་པ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་སྟེ། །ནམ་མཁའ་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་མེད། །ཐར་པ་སངས་རྒྱས་དེ་བཞིན་གཤེགས། །སྟོང་པ་ཅི་ཡང་མེད་པ་དག །སོར་ཕྲེང་ཁྱོད་ཀྱིས་ག་ལ་ཤེས། །དེ་ནས་སོར་མོའི་ཕྲེང་བས་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་སླར་འདི་སྐད་ཅེས་སྨྲས་སོ། །
འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་སྤྲིན་ཆེན་པོ་ལས་ཆར་རབ་ཏུ་བབ་པ་དང་། སྐྱེས་བུ་བྱིས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱིས་སེར་པའི་འབྲུ་བླངས་ཏེ་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་བཻཻ་ཌཱུརྱ་བསམས་ནས་ཁྱིམ་དུ་ཁྱེར་བ་དང་ཧ་ཅང་གྲང་ཆེས་ནས་བཟུང་མ་ནུས་ཏེ་གཏེར་དུ་བྱའོ་སྙམ་ནས་བུམ་པའི་ནང་དུ་ལེགས་པར་བཅུག་པ་དང་། སེར་བའི་རིལ་བུ་དེ་ཞུ་(ནས་སྐམས་)བ་མཐོང་ནས་སྟོང་པའོ་སྙམ་སྟེ་ཅང་མི་ཟེར་བར་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་དུ། བཙུན་པ་འཇམ་དཔལ་ཤིན་ཏུ་སྟོང་པ་(རང་སྟོང་)ཉིད་ལ་བསྒོམས་ཤིང་སྟོང་པར་ཟབ་ཏུ་བསམས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་(ཡང་དག་པར་དཔྱད་ན་)ཞིག་པ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

237

ལམ་གྱི་སྐབས།

མི་བཟོད་པར་མཐོང་ངོ་། །(དོན་དམ་གྱི་)ཐར་པ་(རང་གི་ངོ་བོས་)སྟོང་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ (རང་གི་ངོ་བོས་)སྟོང་པར་མཐོང་ཞིང་རྟོག་གོ།
འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སེར་བའི་རིལ་བུ་ནོར་བུའོ་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་ནོར་བུ་ཡང་(བུམ་པར་བཅུག་ན་མེད་ཅིང་)སྟོང་པར་(འགྲོ་སྙམ་དུ་)སྒོམ་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱང་(རང་གི་ངོ་བོས་)སྟོང་པ་མ་ཡིན་པ་(དོན་དམ་པ་)འི་ཆོས་ལ་(རང་གི་ངོ་བོས་)སྟོང་པར་སེམས་ཏེ་(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)ཆོས་(རང་གི་ངོ་བོས་)སྟོང་པར་མཐོང་ནས་(རང་གི་ངོ་བོས་)སྟོང་པ་མ་ཡིན་པ་(དོན་དམ་པ་)འི་ཆོས་ལ་ཡང་(རང་གི་ངོ་བོས་)སྟོང་པར་འཇིག་པར་བྱེད་དོ། །(རང་གི་ངོ་བོས་)སྟོང་པའི་ཆོས་ཀྱང་གཞན། (རང་གི་ངོ་བོས་)སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་གཞན་ཏེ། སེར་བའི་རིལ་བུ་ལྟ་བུ་ཉོན་མོངས་པ་བྱེ་བ་ནི་(རང་གི་ངོ་བོས་)སྟོང་པའོ། །སེར་བའི་རིལ་བུ་ལྟ་བུར་མི་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ནི་མྱུར་དུ་འཇིག་གོ། ནོར་བུ་བཻཻ་ཌཱུརྱ་(ཞུ་ནས་མི་འགྲོ་བ་)བཞིན་དུ་ (དོན་དམ་གྱི་)སངས་རྒྱས་ནི་རྟག་པ་སྟེ་ཐར་བའི་མཐའ་ཡང་ནོར་བུ་བཻཻདཱུ་(ཞུ་ནས་མི་འགྲོ་བ་)བཞིན་ནོ། །(དོན་དམ་གྱི་)ནམ་མཁའ་ཡང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་ཏེ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐར་པ་གཟུགས་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །(དོན་དམ་གྱི་)སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐར་པ་ལ་ཡང་གཟུགས་(གཞན་)ཡིན་ཏེ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཐར་པ་གཟུགས་མེད་པ་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་ཐར་བའི་མཚན་ཉིད་(རང་གི་ངོ་བོས་)སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་དབྱེ་བ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་མ་བྱེད་ཅིག འཇམ་དཔལ་གང་གྲོང་ཁྱེར་བརྩིགས་པའི་ཁྱིམ་སྟོང་པ་ནི་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

238

མི་མེད་པས་སྟོང་ངོ་། །བུམ་པ་ནི་ཆུ་མེད་པས་(ན་དེས་)སྟོང་ངོ་། །ཀླུང་(སྟེ་དྲེག་པོ་)ནི་ཆུ་མི་འབབ་པས་(ན་དེས་)སྟོང་ངོ་། །ཅི་གྲོང་གི་བར་སྐབས་ཁྱིམ་མེད་པ་ལ་སྟོང་པ་སྟོང་པ་ཞེས་བྱའམ། ཅི་ཁྱིམ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཡིན་ནམ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་མ་ཡིན་གྱི་མི་མེད་པས་སྟོང་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཅི་བུམ་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཡིན་ནམ། ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཆུ་མེད་པས་སྟོང་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཅི་ཀླུང་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཡིན་ནམ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཆུ་མི་འབབ་པའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་(དོན་དམ་གྱི་)ཐར་པ་(དོན་དམ་གྱི་ཡོན་ཏན་)ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཐར་པ་སྟོང་པ་ཞེས་བྱའོ། །སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་(ཡོན་ཏན་གྱིས་)སྟོང་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཞིང་ཉོན་མོངས་པ་བྱེ་བའི་མི་དང་ལྷ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ཞེས་བྱའོ། །
ཀྱེ་མ་བཙུན་པ་འཇམ་དཔལ་ནི་སྦྲང་བུའི་སྤྱད་པ་སྤྱོད་དེ། སྟོང་པ་དང་མི་སྟོང་པའི་དོན་དེ་ཁོ་ན་མི་ཤེས་སོ། །གཅེར་བུ་པ་ཡང་ཐམས་ཅད་སྟོང་པར་སྒོམ་སྟེ་གཅེར་བུ་པའི་སྦྲང་མ་ཁྱོད་ཅང་མ་ཟེར་ཞིག་༣༨༤ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་སྟེ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ། སྟོང་པ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ནི། །སོར་ཕྲེང་ཁྱོད་ཀྱིས་ག་ལ་ཤེས། །ཞེས་པའི་མཐར་ཐུག་པས་འགའ་ཞིག་གི་འདོད་པ་ལྟར་ཐམས་ཅད་ཅིར་ཡང་མེད་པའི་རང་སྟོང་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ནི་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་མཁྱེན་བཞིན་དུ་རང་སྟོང་གཞན་སྟོང་གི་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

239

ལམ་གྱི་སྐབས།

ཁྱད་པར་གཏན་ལ་དབབ་པའི་ཕྱིར་གླེང་བསླང་བའོ། །དེ་ནས་སོར་མོའི་ཕྲེང་བས་སེར་བའི་རིལ་བུ་ཞུ་ནས་མེད་པར་སོང་བ་དཔེར་མཛད་དེ་ཉོན་མོངས་པ་དང་མི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་སྟོང་པར་བསྟན་པ་འདིས་ནི། འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་རང་རང་ངོ་བོས་སྟོང་པར་བསྟན་ལ་ཞུ་ནས་མེད་པར་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པའི་ནོར་བུ་བཻཻ་ཌཱུརྱ་དཔེར་མཛད་ནས་ཐར་པའི་མཐར་ཐུག་པ་(དོན་དམ་གྱི་)སངས་རྒྱས་མི་སྟོང་པར་བསྟན་པ་འདིས་ནི་དོན་དམ་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བདེན་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །ཁྱིམ་སྟོང་པ་དང་བུམ་པ་སྟོང་པ་དང་ཀླུང་སྟོང་པ་དཔེར་མཛད་ནས་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པར་བསྟན་པ་འདིས་ནི་མཐར་ཐུག་གི་ཐར་པ་(རང་གིས་མི་སྟོང་པའི་)གཞན་སྟོང་དུ་བསྟན་ཏོ། །
ཐར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པ་མ་ཡིན། ཞེས་པ་དང་། ༣༨༥སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་སྟོང་པ་མ་ཡིན་༣༨༦ཞེས་པ་དང་། སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་གཞན་ཏེ། ༣༨༧ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་མི་སྟོང་པར་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་རང་གིས་རང་མི་སྟོང་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ་མདོ་རྒྱུད་གཞན་མང་པོར་སྟོང་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། མི་སྟོང་ཞེས་གསུངས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་ནི་རང་སྟོང་གཞན་སྟོང་གཉི་ག་ལེགས་པར་མཁྱེན་མོད་ཀྱི་མི་མཁས་པ་དག་ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གཅེར་བུ་པ་དང་མཚུངས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

240

པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་ཉིད་དུ་སྨྲ་བ་ནི་རང་སྟོང་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ལེགས་པར་ཕྱེ་སྟེ་སྨྲ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་སྦྲང་མ་ཙམ་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཙུན་པ་འཇམ་དཔལ་ནི་སྦྲང་བུའི་སྤྱད་པ་སྤྱོད་དེ། སྟོང་པ་དང་མི་སྟོང་པའི་དོན་དེ་ཁོ་ན་མི་ཤེས་སོ། །གཅེར་བུ་པ་ཡང་ཐམས་ཅད་སྟོང་པར་སྒོམ་སྟེ་གཅེར་བུ་པའི་སྦྲང་མ་ཁྱོད་ཅང་མ་ཟེར་ཞིག་༣༨༨ཅེས་པ་དང་། བཙུན་པ་འཇམ་དཔལ་ཤིན་ཏུ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བསྒོམས་ཤིང་སྟོང་པར་ཟབ་ཏུ་བསམས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཞིག་པ་མི་བཟོད་པར་མཐོང་ངོ་། །ཐར་པ་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་སྟོང་པར་མཐོང་ཞིང་རྟོག་གོ༣༨༩། ཞེས་དང་། ཁྱོད་ཀྱང་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ལ་སྟོང་པར་སེམས་ཏེ་ཆོས་སྟོང་པ་མཐོང་ནས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ལ་ཡང་སྟོང་པར་འཇིག་པར་བྱེད་དོ། ༣༩༠། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་དཔྱད་མི་བཟོད་ཅིང་མཐར་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་རང་རང་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་རང་སྟོང་ལ་ཟབ་མོ་མཐར་ཐུག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ཁ་ཚོན་གཅོད་པ་རྣམས་ལ་གདམས་པ་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །
སངས་རྒྱས་རྟག་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐར་པ་གཟུགས་ཡིན་པ་དང་ནམ་མཁའ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ནི་གཟུགས་སོགས་གཞན་དང་། གཟུགས་སོགས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་དང་ཁམས་གསུམ་དང་དུས་གསུམ་ལས་འདས་པའི་གཟུགས་སོགས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

241

ལམ་གྱི་སྐབས།

པ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་སྐབས་སུ་རིག་པར་བྱ་ཞིང་གཞན་རྣམས་ནི་རྟོགས་པར་སླའོ། །གཞན་ཡང་དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་ལུགས་མདོ་འདི་ཉིད་ལས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསལ་བར་གསུངས་བའི་ཕྱིར་དབུ་མའི་མདོ་སྡེ་མཐར་ཐུག་པ་འདི་ནི་ངེས་པར་མཐོང་དགོས་སོ། །གལ་ཏེ་སོར་ཕྲེང་ཅན་ནི་སྡིག་ཅན་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་དེའི་ངག་བཞིན་མི་བདེན་ནོ་སྙམ་དུ་ཡང་བསམ་པར་མི་བྱ་སྟེ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཞིང་འདི་ནས་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་གང་གཱའི་ཀླུང་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་མ་སྙེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་འདས་པ་ན་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཞིང་ཁམས་ཡོད་ལ། དེ་ན་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་མཐོང་ན་དགའ་བ་མངོན་པར་འཕགས་པ་བརྩོན་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་སངས་རྒྱས་བཞུགས་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་སོར་ཕྲེང་ཅན་དུ་སྤྲུལ་པར་མདོ་འདི་ཉིད་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༣༩༡

༢ དེ་ཉིད་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་དང་མི་སྟོང་པའི་སྟོང་པར་གསུངས་ཚུལ།
༈ གཞན་ཡང་ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་ཡིན་ན་རྣམ་གྲོལ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡང་རང་སྟོང་དུ་འགྱུར་ཞིང་དེ་འདོད་ན་དེའང་ཅང་མེད་དུ་འགྱུར་བས་མུ་སྟེགས་གཅེར་བུ་པ་ལ་སོགས་པའི་ལུགས་དང་མཐུན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། མྱང་འདས་ཆེན་པོའི་མདོར། གཞན་ཡང་རྣམ་པར་གྲོལ་པ་ནི་(རང་གི་ངོ་བོས་)མི་སྟོང་པའི་སྟོང་པའོ། །སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་(རང་སྟོང་)ནི་ཅི་ཡང་མེད་པའོ། །ཅི་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

242

ཡང་མེད་པ་ནི་མུ་སྟེགས་ཅན་གཅེར་བུ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལྟ་བུའོ། །གཅེར་བུ་པ་ལ་ནི་ཡང་དག་པར་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མེད་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་དག་པར་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པས་(རང་གི་ངོ་བོས་)མི་སྟོང་པའི་སྟོང་པའོ། །མི་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་(དོན་དམ་གཞན་སྟོང་)ནི་ཡང་དག་པར་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །ཡང་དག་པར་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་(མཐར་ཐུག་)ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའོ། །
གཞན་ཡང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་(རང་གི་ངོ་བོས་)མི་སྟོང་པའོ། །དཔེར་ན་ཆུ་དང་མར་དང་ཞོ་དང་ཆང་དང་སྦྲང་རྩིའི་སྣོད་རྫེའུ་(སྟོང་པ་)ལྟ་བུ་ཆུ་དང་མར་དང་
ཞོ་དང་ཆང་དང་སྦྲང་རྩི་མེད་ཀྱང་དེ་ལ་ཆུ་ལ་སོགས་པའི་རྫེའུ་ཞེས་འདོགས་ཏེ་རྫེའུ་དེ་ལ་ནི་སྟོང་ཞེའམ་མི་སྟོང་ཞེས་གདགས་སུ་མེདེ་དོ། །དེ་ལ་(ཀུན་རྫོབ་ཏུ་)སྟོང་ཞེས་བྱར་(རྫེའུ་ཡི་)ནི་གཟུགས་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་མེད་ཅེས་གདགས་སུ་མི་རུང་ངོ་། །མི་སྟོང་ཞེས་བྱར་ནི་(དེ་ན་)ཆུ་(དང་མར་)ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་མེད་དོ(དེས་ན་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྫེའུའི་དངོས་པོས་མི་སྟོང་ཡང་ཆུ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོས་སྟོང་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ)། །རྣམ་པར་གྲོལ་བ་(དོན་དམ་པ་)ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ་གཟུགས་ཞེའམ་གཟུགས་མ་ཡིན་ཞེའམ་སྟོང་ཞེའམ་མི་སྟོང་ཞེས་གདགས་སུ་མེད་(པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་ཀྱིས་སྟོང་ཞིང་དོན་དམ་གྱི་གཟུགས་སོགས་ཀྱིས་མི་སྟོང་པ་ཉིད་)དོ། །ཞེས་དང་། འདི་ལྟ་སྟེ་
སྲིད་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་པོ་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་ཐམས་ཅད་དང་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་དང་འདུས་བྱས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མེད་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

243

ལམ་གྱི་སྐབས།

པའི་ཕྱིར་རྫེའུ་ན་ཞོ་མེད་པ་དང་འདྲ་སྟེ་སྟོང་པ་ཞེས་བྱའོ། །མི་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡང་དག་པའི་གཟུགས་རྟག་པ་དང་བདེ་བ་དང་བདག་དང་དག་པ་ཞེས་བྱ་བ་མི་གཡོ་བ་མི་འཕོ་བ་དཔེར་ན་རྫེའུ་ཡི་གཟུགས་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་ཡོད་པས་མི་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེ་བས་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་རྫེའུ་དེ་དང་འདྲའོ། །(ཀུན་ནས་འདྲ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་)རྫེའུ་དེ་ནི་རྐྱེན་དང་ཕྲད་ན་ཆག་པའམ་འཆག་པར་འགྱུར་གྱི་(དོན་དམ་གྱི་)རྣམ་པར་གྲོལ་བ་(ལ་)ནི་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ་ (འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་)གཞིག་ཏུ་མེད་དོ། །གཞིག་ཏུ་མེད་པ་(དོན་དམ་)ནི་ཡང་དག་པར་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །ཡང་དག་པར་རྣམ་གྲོལ་བ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའོ། ༣༩༢། ཞེས་སོགས་རབ་ཏུ་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཡང་མདོ་དེ་ཉིད་དུ། བ་ལང་ལ་རྟ་མེད་པ་དང་རྟ་ལ་བ་ལང་མེད་པ་དཔེར་མཛད་ནས་དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་མྱང་འདས་ཆེན་པོ་རང་གིས་མི་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་དུ་བཀའ་བསྩལ་པ། འདི་ལྟ་སྟེ། རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལྟར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་སྔ་ནས་མེད་པ་སྟེ། འཇིམ་པའི་ཚེ་རྫ་མ་མེད་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན། འགགས་ཏེ་མེད་པ་སྟེ་རྫ་མ་ཞིག་ནས་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡང་མ་ཡིན། གཏན་མེད་པ་སྟེ་རུས་སྦལ་གྱི་སྤུ་དང་རི་བོང་གི་རྭ་ལྟ་བུ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་པ་དང་ནི་མཐུན་ནོ(འོདིས་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིདི་པར་འདོད་པ་བསལ་བ་ཡིན་ནོ)། །རིགས་
ཀྱི་བུ་ཁྱོད་སྨྲ་བ་ལྟར་བ་ལང་ལ་རྟ་མེད་མོད་ཀྱི་བ་ལང་མེད་ཅེས་བྱར་མི་རུང་ངོ་། །རྟ་ལ་བ་ལང་མེད་མོད་ཀྱི་རྟ་ཡང་མེད་ཅེས་བྱར་མི་རུང་ངོ་། །མྱ་ངན་ལས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

244

འདས་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མེད། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་དེ་དེ་བས་ན་གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། ༣༩༣། ཞེས་སོགས་རབ་ཏུ་རྒྱས་པར་བཞུགས་སོ། །(དྲི་མེད་འོད་དུ་ཡང་སྲིད་པ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་གཅིག་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ་གྲིབ་མ་དང་ཉི་མ་བཞིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ་)

༣ ཡང་དེ་ཉིད་གློ་བུར་དྲི་མ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་
སྟོང་ཚུལ་དུ་གསུངས་པ།
༈ ཡང་མདོ་དེ་ཉིད་དུ་། སྟོང་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་མི་སྟོང་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལེགས་པར་ཕྱེ་སྟེ་བཀའ་སྩལ་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཀེའུ་དི་ནྱ་༣༩༤(གློ་བུར་དྲི་མའི་)གཟུགས་ནི་(རང་གི་ངོ་བོས་)སྟོང་པའོ། །སྟོང་པའི་གཟུགས་ (དེ་)འགགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་(རང་གི་ངོ་བོས་)སྟོང་པ་མ་ཡིན་པ་(བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)འི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པར་(གཉིས་གཉིས་སུ་)རིག་པར་བྱའོ། ༣༩༥། ཞེས་པ་ལ་དེ་དག་ནི་རིམ་པ་ལྟར་གློ་བུར་དྲི་མའི་གཟུགས་སོགས་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་(དང་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་)དེ་རང་རང་ངོ་བོས་སྟོང་པ་དང་། བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་གཟུགས་སོགས་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་(དང་མི་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་)དེ་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་ངོ་། །

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

245

ལམ་གྱི་སྐབས།

༤ དེ་དག་ལས་གསང་སྔགས་ཟབ་མོའི་སྟོང་ཆེན་
ཁྱད་པར་དུ་ངོས་བཟུང་པ།
༈ དེ་བཞིན་དུ། དཔལ་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་ཀུན་ལྡན་རྣམ་པ་མེད་ནི་རྒྱུ་(གཞན་ནམ་མཆོག་)སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའོ་༣༩༦ཞེས་ (བདེ་མཆོག་འཁོར་ལོའི་འགྲེལ་པར་)གསུངས་སོ། །དེ་བས་ན་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་པ་(ཡང་ཡང་གསུངས་)ཡང་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་ལ་དགོངས་ཀྱི། གཟུགས་སོགས་རང་སྟོང་གིས་ནི་(རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་ཤེར་ཕྱིན་)དེ་དག་གི་གོ་མི་ཆོད་དེ། (རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་ཤེར་ཕྱིན་)དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་(རང་བཞིན་པ་)དཔག་ཡས་གསུངས་པ་རྣམས་(གཟུགས་སོགས་རང་སྟོང་)དེ་ལ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་པ་ཆེན་པོ་ཡི་གེ་ལྔ་དང་ཐིག་ལེ་སྟོང་པ་ཡི་གེ་དྲུག་ཅེས་གསུངས་པ་ཡང་རང་སྟོང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་གདོད་མ་ཉིད་ནས་སྒྲིབ་བྲལ་རོ་མཉམ་གཞོམ་མེད། རྡོ་རྗེའི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕུང་པོ་གཞན་དང་། ཁམས་གཞན་དང་། དབང་པོ་གཞན་དང་། ཡུལ་གཞན་(དང་ལས་དབང་གཞན་)ལ་སོགས་པ་རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ། རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་རྟེན་འབྲེལ་ལས་འདས་པ་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཞན་ཡང་། ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་ཁྱབ་པ་པོ་དང་། ༣༩༧རྣམ་བཅུ་དབང་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

246

ལྡན་ཆེ་བ་པོ་དང་། རྡོ་རྗེ་ཉི་མ་སྣང་བ་ཆེ་དང་། ཨ་ནི་ཡིག་འབྲུ་ཀུན་གྱི་མཆོག་དང་། དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་མཆོག་དང་། གཟུགས་མེད་གཟུགས་བཟང་དམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་སྡེ་ཟབ་མོ་རྣམས་སུ་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་གི་སྟོང་ཉིད་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པར། མན་ངག་ཟབ་མོའི་སྒྲོན་མེ་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་པར་བྱའོ། །
དེ་བཞིན་དུ་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཤིང་དྲི་མ་མེད་པ་རྣམས་སུ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་། མཚན་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། ཨེ་ཡིག་དང་། གསང་བ་དང་། གསང་ཆེན་དང་། མཁའ་ཁམས་དང་། བྷ་ག་དང་། ཆོས་འབྱུང་དང་། ཆུ་སྐྱེས་དང་། རྡོ་རྗེ་དང་། གྲུ་གསུམ་དང་། ཨ་ཡིག་དང་། སེང་གེའི་ཁྲི་དང་། བདེ་བའི་གནས་དང་། བདེ་བ་ཅན་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་མ་དང་། སྣ་ཚོགས་ཡུམ་དང་། རྡོ་རྗེ་ཕག་མོ་དང་། རྡོ་རྗེ་བདག་མེད་མ་དང་། སྣ་ཚོགས་གཟུགས་ཅན་མ་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་དང་དོན་གཅིག་ཅིང་། རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས་པའི་སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་(དང་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་དང་སྐྱེས་པའི་སྟོང་པ་དང་ཆད་པའི་སྟོང་པ་དང་ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པའི་སྟོང་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་དང་འབྲེལ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྒྲུབ་ཆོས་ཀྱིས་དོར་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་)ཙམ་ནི་མ་ཡིན་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

247

ལམ་གྱི་སྐབས།

གྱི། སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་(དང་མི་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་མ་སྐྱེས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཀུན་འགྲོའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཀུན་རྫོབ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྒྲུབ་ཆོས་ཀྱིས་མ་དོར་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་)ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ། དེ་དག་གི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པས་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་དགུ།
༡ གང་གིས་སྟོང་པ་དང་སྟོང་པའི་གཞི་གང་ཡིན་གཏན་ལ་དབབ་པ།
༈ དེ་ལྟར་རང་སྟོང་གཞན་སྟོང་དུ་ཕྱེ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་ལེགས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་འདི་ནི། དབུ་མ་ཆེན་པོ་པ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། མཐར་ཐུག་དབུ་མའི་ཆོས་མངོན་པར་སྟོང་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། གང་ལ་གང་མེད་པ་དེ་ནི་དེས་སྟོང་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་སྟེ་འདི་ལ་ལྷག་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདིར་ཡོད་པའོ་ཞེས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །འདི་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་སྟེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །གང་ལ་ཅི་ཞིག་མེད་ཅེ་ན། ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ལ། རྟག་པ་དང་བརྟན་པ་དང་ཐེར་ཟུག་དང་མི་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཅན་(གང་ཟག་གི་བདག་)དང་(ཆོས་ཀྱི་)བདག་དང་བདག་གི་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་དེ་དག་ནི་(བདག་གཉིས་པོ་)དེས་སྟོང་ངོ་། །དེ་ལ་ལྷག་མ་ཡོད་པ་ཅི་ཞིག་ཅེ་ན་གང་བདག་མེད་པ་(འི་གཞི་)དེ་ཉིད་དེ། དེ་ལྟར་བདག་ནི་མེད་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

248

ཀྱི། བདག་མེད་པ་(འི་གཞི་)ནི་ཡོད་པར་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཡོད་པ་ཡང་ཡོད་པར། མེད་པ་ཡང་མེད་པར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། ༣༩༨། ཞེས་འབྱུང་སྟེ་སྟོང་པའི་གཞི་གང་ལ་སྟོང་པའི་ཆོས་གང་མེད་པ་དེ་ནི་ཆོས་དེས་སྟོང་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་སྟེ་འདི་ལ་ཆོས་དེས་སྟོང་པའི་ལྷག་མ་སྟོང་པའི་གཞི་གང་ཡིན་པ་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་དེ་ནི་འདིར་ནམ་ཡང་ཡོདོ་པའོ། །ཞེས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །
དེ་ལྟར་སྟོང་པའི་ཆོས་རང་སྟོང་དང་སྟོང་པའི་གཞི་གཞན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པ་འདི་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་སྟེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཞེས་བྱའི། །དེ་ལས་གཞན་དུ་ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་ཉིད་དུ་འདོད་པའམ་ཐམས་ཅད་གཞན་སྟོང་ཉིད་དུ་འདོད་ན་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །གལ་ཏེ་བདག་དང་བདག་གི་བས་སྟོང་པའི་གཞི་ནི་འདིར་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ལ་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ། འདིར་ཅིའི་ཕྱིར་སྟོང་པའི་གཞི་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ལ་འདོད་ཅེས་འགའ་ཞིག་སེམས་པར་གྱུར་ན་དེའི་ཕྱིར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་རེ་ཞིག་གཞན་དབང་དུ་གཏོགས་པའི་ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀུན་བརྟགས་དང་བདག་དང་བདག་གིས་༣༩༩སྟོང་པས་སྟོང་པའི་གཞིར་གསུངས་ཀྱང་མཐར་སྟོང་གཞི་གཞན་དབང་གིས་ཀྱང་སྟོང་པའི་གཞི་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོན་གཅིག་གོ།

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

249

ལམ་གྱི་སྐབས།

གང་ཡང་འདུས་མ་བྱས་སུ་གཏོགས་པའི་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་འགའ་ཞིག་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དེ་བདག་དང་བདག་གི་བས་སྟོང་པའི་གཞིར་གསུངས་པ་ལས་ཀྱང་མཐར་སྟོང་པའི་གཞི་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་མེདེ་དོ། །དེ་ལ་ལྷག་མ་ཡོདོ་པ་ཅི་ཞིག་ཅེ་ན། གང་བདག་མེད་པ་དེ་ཉིད་དེ་དེ་ལྟར་བདག་ནི་མེད་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ནི་ཡོད་པར་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ཡང་ཀུན་བརྟགས་མེད་པའི་ལྷག་མ་གཞན་དབང་བདག་མེད་པ་ནི་རེ་ཞིག་ཡོད་པའོ། །གཞན་དབང་དེས་ཀྱང་སྟོང་པའི་ལྷག་མ་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་བདག་མེད་པ་ནི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་སྟེ་གྲངས་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་དང་། དོན་དམ་པར་ཡོད་པའོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཡོད་པ་ཡང་ཡོད་པར་མེད་པ་ཡང་མེད་པར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ་༤༠༠ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟར་ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞི་ནི་གཞན་དབང་ངོ་། །གཞན་དབང་གིས་ཀྱང་སྟོང་པའི་གཞི་ནི་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་པོ། །ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞི་ནི་གཏན་ནས་མི་སྲིད་དེ་དེ་ནི་ནམ་ཡང་གང་ནའང་ལྷུན་
གྲུབ་ཏུ་བཞུགས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། (གལ་ཏེ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞི་སྲིད་ན་དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར་བས་ཆོས་ཉིད་ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ)། དེ་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ། སྟོང་པའི་སྟོང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་འདི་དག་ལ་དགོངས་ནས། མཐར་ཐུག་གི་དབུ་མ་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དུ་ཡང་། མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཤེས་ཤིང་། །དེ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

250

བཞིན་ཡོད་པའི་སྟོང་ཉིད་དང་། །རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཤེས་ན། །སྟོང་པ་ཤེས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། ༤༠༡། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཀུན་བརྟགས་ནི་རྟག་ཏུ་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །གཞན་དབང་ནི་རེ་ཞིག་ཡོདོ་ཀྱང་དེ་ཁོ་ནར་མེདེ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། དེ་གཉིས་ནི་བཅོས་མ་གློ་བུར་བའོ། །ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ནི་རང་བཞིན་གཉུག་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་རང་གི་ངོ་བོས་མི་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ཡོད་པ་དང་། གཞན་དབང་གིས་ཀྱང་སྟོང་པའི་ཕྱིར་མེད་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་(ལས་ཀུན་བརྟགས་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་ཡང་མེད་པས་)རྟག་(ཏུ་)མེད་(པ་)དང་། །(གཞན་དབང་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་)ཡོད་ཀྱང་(དེ་)ཁོ་ན་མ་ཡིན་(པ་)དང་། །(ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ནི་དོན་དོམ་དུ་)ཡོད་(པ་)དང་(ཀུན་རྫོབ་ཏུ་)མེད་ (པ་དོན་དམ་པའི་)དེ་ཁོ་ན་སྟེ། ༤༠༢། ཞེས་མཐར་ཐུག་གི་དབུ་མ་དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་དུ་ཡང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཐར་ཐུག་གི་དབུ་མ་ཆོས་མངོན་པར་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་༤༠༣སྟོང་པ་ཉིད་(ཀུན་བརྟགས་)དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་(གཞན་དབང་)དང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་(ཡོངས་གྲུབ་ཆོས་ཉིད་)དོ། ༤༠༤། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལ་(དེ་ལྟར་)སྦྱར་རོ

(དེ་བཞིན་དུ་ཤེར་ཕྱིན་ལྔ་བརྒྱ་པར་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་
པ་ཉིད་དང་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་སྟོང་ཉིད་ལ་སྟོང་ལུགས་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ནས་བཀའ་སྩལ་པས་རྒྱས་པར་མདོ་མཆོག་དེ་ཡང་མཐོང་བར་གྱུར་ཅིག)། །
༢ དེ་ཉིད་གཤིས་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་དོན་དུ་གསུངས་ཚུལ།

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

251

ལམ་གྱི་སྐབས།

༈ གཞན་ཡང་ཡང་དག་པར་མེད་པ་དང་ཡོད་པའི་དོན་ནི་(རིམ་པ་ལྟར་)ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་ལ་རྒྱལ་བ་བྱམས་པས་གསུངས་ཏེ། མཐར་ཐུག་གི་དབུ་མ་ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལས་(ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་)གཉིས་པོ་དག་ནི་ (ངོ་བོ་)གཅིག་ཉིད་དང་། (ངོ་བོ་)སོ་སོ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། (ཆོས་ནི་འགལ་འདུས་སྐྱོན་ཡོད་ཡིན་པས་)ཡོད་པ་དང་ནི་མེད་པ་དག །ཁྱད་པར་ཡོད་(དེ་ཡོད་ན་མེད་པར་འགལ་ཞིང་མེད་ན་ཡོད་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་)དང་(ཆོས་ཉིད་ནི་འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེད་ཡིན་པས་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཁྱད་པར་)མེད་(པའི་)ཕྱིར་རོ། ༤༠༥། (དེས་ན་དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཡིན་)ཞེས་དང་། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དུ་ཡང་། བྱིས་པ་(རྣམ་ལ་)ཡང་དག་(པའི་མཐའ་)ཉིད་ (རྣམ་ཤེས་ཀྱི་)བསྒྲིབས་ནས་(མི་མཐོང་ཞིང་)། །ཡང་དག་མིན་པ་(ལས་གཟུགས་)ཀུན་ཏུ་སྣང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་(སྒྲིབ་གཡོགས་)དེ་བསལ་ནས། །ཡང་དག་(པའི་མཐའ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)ཉིད་ནི་ཀུན་ཏུ་སྣང་། ༤༠༦། ཞེས་དང་། (གནས་ལུགས་ཀྱི་)དོན་(ལ་)མེད་པ་(འི་ཆོས་ཀུན་རྫོབ་)དང་(གནས་ལུགས་ཀྱི་)དོན་(ལ་)ཡོད་(པ་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་)དག །(གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་ལ་)མི་སྣང་(བ་དང་)སྣང་བ་ཉིད་(དུ་)ཤེས་(པར་)བྱ། ༤༠༧། ཞེས་དང་། འགྲོ་བ་དག་ན་(ཆོས་ཉིད་དོམ་དམ་)དེ་ལས་གཞན་ཡང་ཅུང་ཟད་ཡོད་མིན་ལ། །འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་ཡང་(ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་)དེ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པའི་བློས། །(གཤིས་ལ་)ཡོད་པ་(ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་)ཀུན་ནས་སྤངས་ཏེ་(གཤིས་ལ་)མེད་(པ་ཆོས་ཀུན་རྫོབ་)ལ་མངོན་ཞེན་གང་ཡིན་པ། །འཇིག་རྟེན་རྨོངས་པའི་རྣམ་པ་ཚབས་ཆེན་འདི་ཀོ་ཇི་ལྟ་བུ་༤༠༨ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཀུན་བརྟགས་གཞན་དབང་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

252

གི་ཆོས་རྣམས་ནི་ཡང་དག་པར་མེད་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ནི་ཡང་དག་ཏུ་ཡོད་པར་བསྟན་ཏེ་འདི་དག་གིས་ཀྱང་རང་སྟོང་དང་གཞན་སྟོང་གི་དོན་ (རང་སྟོང་ཙམ་དང་སྟོང་གཞིའི་དོན་དང་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་མི་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དང་ཀུན་

འགྲོ་མིན་པ་དང་ཡིན་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་སོགས་པ་)བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས། (དོན་དམ་པའི་མཚན་མང་པོ་བརྗོད་པའི་རྒྱུད་དུ་)ཡེ་ཤེས་ལྡན་པ་ཡོད་མེད་ཤེས། ༤༠༩། ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིར་ཡང་(གཤིས་ཀྱི་)གནས་ལུགས་ལ་ཡོད་པ་ནི་ (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་)གཞན་སྟོང་དང་མེད་པ་ནི་(སྟོང་ཙམ་ཀུན་རྫོབ་)རང་སྟོང་ངོ་། །མདོ་སྡེའི་རྒྱན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་། དོན་དམ་པ་གཞན་སྟོང་དུ་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ། ཡོད་མིན་མེདེ་མིན་དེ་བཞིན་མིན་གཞན་མིན། །སྐྱེ་དང་འཇིག་མེདེ་འབྲི་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། །འཕེལ་བ་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་དག་པའང་མེད། །རྣམ་པར་དག་འགྱུར་དེ་ནི་དོན་དམ་མཚན་༤༡༠ཞེས་སོ། །འདིའི་དོན་ནི་ཡོད་མིན་ཞེས་པ་ཀུན་བརྟགས་
དང་གཞན་དབང་ནི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མེད་མིན་ཞེས་པ་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ནི་ཡང་དག་པར་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་མིན་ཞེས་པ་དེ་དག་ངོ་བོ་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ལ། གཞན་མིན་ཞེས་པ་དེ་དག་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བརྟགས་གཞན་དབང་ལ་ཡང་དག་པར་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། (དེས་ན་དེ་དག་ངོ་བོ་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་དད་ལུགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ་)། དེ་ལྟར་(ཀུན་བརྟགས་གཞན་དབང་)དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞི་ཆོས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

253

ལམ་གྱི་སྐབས།

ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ནི་འདུས་མ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་འཇིག་དང་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་རྣམ་པར་དག་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡང་མེད་ཅིང་། དེ་ཐོབ་པ་ལ་གློ་བུར་དྲི་མ་རྣམ་པར་དག་དགོས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་གཉིས་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ལྔ་ཚང་བ་དེ་ནི་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་དགོངས་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལྟར་བཤད་པའོ། །དེས་ན་འདི་ཡང་ཀུན་བརྟགས་དང་གཞན་དབང་གིས་སྟོང་པའི་(གཞི་)ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་གཞན་སྟོང་ཉིད་དུ་ལེགས་པར་གྲུབ་པོ། །

༣ དེ་ལྟར་རྟོགས་ན་ཡོད་མེད་རྟག་ཆད་སྒྲོ་སྐུར་ལས་འདས་ཚུལ།
༈ འདིར་ཡོད་མིན་མེད་མིན་གྱི་དོན་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པར་དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་དུ་ཡང་། (ཀུན་བརྟགས་གཞན་དབང་)ཡོད་པ་མ་ཡིན་(ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་)མེད་པའང་མིན། ༤༡༡། ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་དྲི་མ་མེད་པ་ཆེས་མང་བ་རྣམས་སུ། ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཀུན་རྫོབ་རྟེན་འབྲེལ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་ཡོདོ་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་རྟོགས་ན་ཡོདོ་པའི་མཐར་མ་ལྷུང་བ་དང་། སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་ལ། དོན་དམ་རྟེན་འབྲེལ་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཉིད་ནམ་ཡང་མེད་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་རྟོགས་ན་མེད་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

254

པའི་མཐར་མ་ལྷུང་བ་དང་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་གྱི། དེ་ལས་གཞན་དུ་འགའ་ཞིག་གི་འདོད་ལུགས་ལྟར་དོན་དམ་པ་ཉིད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་དོན་དམ་པར་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་གཅིག་ཉིད་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་མཐའ་བྲལ་ངེས་དོན་དུ་འདོད་པ་རྣམས་ནི། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་དང་མི་མཐུན་ཞིང་། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །

༤ སྟོང་ཚུལ་དེ་ཉིད་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་བསྟན་པ།
༈ འབུམ་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པར་ཡང་། (ཆོས་ཉིད་)ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་(ཅན་ཀུན་རྫོབ་ཐམས་ཅད་)ཀྱིས་སྟོང་སྟེ། ༤༡༢ཞེས་དང་། ཀུན་བརྟགས་པ་དང་། རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་(གཞན་དབང་གི་)གཟུགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་བྲལ་བ་(འི་གཞི་)ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཙམ་དུ་ཟད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཞེས་བྱའོ། ༤༡༣། ཞེས་དང་། ཀུན་བརྟགས་པ་དང་རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་གཟུགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་(འི་གཞི་)གང་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལས་དབེན་པའི་ཕྱིར་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

255

ལམ་གྱི་སྐབས།

རོ། ༤༡༤། ཞེས་དང་དེ་ལ་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟན་པ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་གནས་ཉིད་དང་། ཆོས་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སུ་གཏོགས་པ་འདི་རྣམས། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱུང་ཡང་རུང་། མ་བྱུང་ཡང་རུང་སྟེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ནི་ཡེ་ནས་དེ་བཞིན་དུ་ (མི་འགྱུར་བར་ནམ་ཡང་)གནས་པ་སྟེ། དེ་དག་ལ་ཕུང་པོ་(དང་ཁམས་)ལ་སོགས་པ་ཆོས་གཞན་རྣམས་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་པ་དེ་ཉིད་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། ༤༡༥། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་མང་པོས་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་ལ། ཡུམ་རྒྱས་པ་དང་། ཉི་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་པ་དང་། ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་རྣམས་ཀྱི་འགྲེལ་བར་ཡང་། (དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སུ་གྱུར་པའི་)སྟོང་པ་ནི་(རང་གིས་སྟོང་པའམ་རང་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་གྱི་)གཞན་དང་གཞན་(ཀུན་རྫོབ་དང་)བྲལ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་ཆུ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་བུམ་པ་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། ༤༡༦། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གསུངས་ཤིང་དེ་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་རྣམ་པ་དགུར་ཡང་གསུངས་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། མ་ནོར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། གཞན་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཆོས་ཉིད་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། ཆོས་གནས་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་སྐྱོན་མེད་པ་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་དབྱིངས་རྣམས་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། འཇིག་པ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་(ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

256

དང་)། འགྱུར་བ་མེད་པར་(ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་དང་)། ངོ་བོ་ཉིད་དུ་(ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་དང་)། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་(ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་དང་)། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ (ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་དང་)། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་(ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་དང་)། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ(ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་དང་)། རྟོག་གེའི་ལམ་ལས་འདས་པར་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའོ། །༤༡༧

༥ སྟོང་ཚུལ་དེ་ཉིད་བསལ་བཞག་མེད་པ་དང་སྟོང་མི་སྟོང་གི་
དོན་དུ་གསུངས་ཚུལ།
༈ རྒྱུད་བླ་མ་རྩ་འགྲེལ་དུ་ཡང་། དེ་ལ་(དོན་དམ་པའི་དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་ཉིད་)སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བརྗོད་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་གང་ཞེ་ན།(གཤིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་)འདི་ལ་བསལ་(བར་)བྱ་(དགོས་པའི་སྐྱོན་)ཅི་ཡང་མེད་ (ཅིང་)། །(ཡོན་ཏན་སྣན་ལ་)གཞག་པར་བྱ་(དགོས་)པ་ཅུང་ཟད་མེད(དེ་སྤངས་རྟོགས་རང་བཞིན་པ་གདོད་ནས་ཚང་བ་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་དང་གཞིའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ)། །(དེ་ནི་)ཡང་དག་(པའི་མཐའ་)ཉིད་(ཡིན་ཞིང་དེ་)ལ་ཡང་དག་(པར་)ལྟ(བར་བྱ་སྟེ)། །ཡང་དག་མཐོང་ན་(རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཆིང་བ་ལས་)རྣམ་པར་གྲོལ་(བ་ཡིན་ནོ)། །རྣམ་དབྱེ་བཅས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། །གློ་བུར་དག་གིས་ཁམས་(ཏེ་དབྱིངས་)སྟོང་གི །རྣམ་དབྱེ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། །བླ་མེད་(ཀྱི་)ཆོས་(གང་གཱའི་ཀླུ་གི་བྱེ་མ་ལསའདས་པ་རྣམས་)ཀྱིས་སྟོང་མ་ཡིན། ༤༡༨། འདིས་ཅི་བསྟན་ཞེ་ན་གང་གི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་(དེ་དབྱིངས་འོད་གསལ་)འདི་ལ་བསལ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

257

ལམ་གྱི་སྐབས།

བར་བྱ་བ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དེ། གློ་བུར་བའི་དྲི་མ་དང་(གདོད་ནས་)བྲལ་བ་ནི་འདིའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་(ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྣན་ལ་)གཞག་པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།(སྙིང་པོ་ལས་) རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་(གང་གཱའི་ཀླུ་གི་བྱེ་མ་ལས་འདས་པ་རྣམས་)དག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ནི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཡོད་པ། བྲལ་ཤེས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་སྦུབས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་སྟོང་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པ་བྲལ་མི་ཤེས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ལས་འདས་པས་ནི་མི་སྟོང་ངོ་། ༤༡༩། ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟར་ན་གང་ཞིག་གང་ན་མེད་པ་དེ་ནི་དེས་སྟོང་ངོ་ཞེས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་ལ་གང་ཞིག་དེ་ལས་ལྷག་མར་གྱུར་པ་དེ་ནི་དེ་ལ་རྟག་པར་ཡོད་དོ། །ཞེས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་སོ། །ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་ནི་(ཀུན་རྫོབ་ཡོད་ཅེས་)སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་(དོན་དམ་མེད་ཅེས་)སྐུར་བ་འདེབས་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་(བདེན་པ་གཉིས་ལ་)རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་མི་སྟོང་གི་དོན་ (དང་མེད་དགག་ཡིན་མིན་དང་ཀུན་འགྲོ་ཡིན་མིན་དང་ཆོས་ཅན་དང་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་)གསུངས་ལ།

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

258

༦ སྟོང་ཚུལ་དེ་ཉིད་གནས་ལུགས་ལ་ཡོད་མེད་དང་སྤངས་
རྟོགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་ཚུལ།
༈ མྱང་འདས་ཆེན་པོར་ཡང་དེ་ལྟར་རྟག་པ་དང་བདེ་བ་དང་བདག་དང་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་ཆོས་རྣམ་པ་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་(རང་གི་ངོ་བོས་)སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་མི་བྱ་སྟེ། ༤༢༠ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་རང་གིས་མི་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་ཤིང་གང་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་དེ་གཤིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་མེད་པ་དང་། དེའི་ལྷག་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཤིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་ཡོད་པར་ཡང་། མདོ་དེ་ཉིད་དུ། གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། (ཡོན་ཏན་རྣམས་)ཡོད་པ་དང་(སྐྱོན་རྣམས་)མེད་པའོ། །དེ་ལ་(རང་བཞིན་པའི་ཡོན་ཏན་)ཡོད་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ།(དོན་དམ་པའི་) མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་(དོན་དམ་པའི་)དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་དང་(དོན་དམ་པའི་)སྟོབས་བཅུ་དང་(དོན་དམ་པའི་)མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་(དོན་དམ་པའི་)དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་གསུམ་དང་(དོན་དམ་པའི་)བྱམས་པ་ཆེན་པོ་དང་(དོན་དམ་པའི་)སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་(དོན་དམ་པའི་)དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སོགས་པ་(དོན་དམ་པའི་)ཏིང་ངེ་འཛིན་ཚད་མེད་པ་སྙེད་དང་། (དོན་དམ་པའི་)རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སོགས་པ་ཚད་མེད་པ་སྙེད་དང་(དོན་དམ་པའི་)ཐབས་མཁས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཚད་མེད་པ་སྙེད་དང་། (དོན་དམ་པའི་)ཡེ་ཤེས་ལྔ་ལ་སོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཚད་མེད་པ་སྙེད་ནི་(གདོད་ནས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

259

ལམ་གྱི་སྐབས།

རང་བཞིན་གྱིས་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་)ཡོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་(བཅོས་མ་གློ་བུར་བ་རྣམས་)མེད་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འདས་པའི་དགེ་བ་རྣམས་དང་། ༤༢༡མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མི་སྟོན་པ་དང་ལས་དང་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་ཏེ་འབྱུང་བ་བཅུ་གཉིས་ནི་(རང་བཞིན་དུ་)མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་(ཚང་བ་)དང་འདྲ་བར་(ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཚང་སྟེ་མ་བྱས་པ་དོན་དམ་པའི་)དགེ་བ་(ཡིན་པ་)དང་མི་དགེ་བ་(མ་ཡིན་པ་)དང་ཟག་པ་དང་། བཅས་པ་(མ་ཡིན་པ་)དང་། ཟག་པ་མེད་པ་(ཡིན་པ་)དང་། འཇིག་རྟེན་(མ་ཡིན་པ་)དང་། འཇིག་རྟེན་མ་ཡིན་(ཏེ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་)པ་(ཡིན་པ་)དང་། འཕགས་པ་(ཡིན་པ་)དང་། འཕགས་པ་མ་ཡིན་པ་(མ་ཡིན་པ་)དང་། འདུས་བྱས་(མ་ཡིན་པ་)དང་། འདུས་མ་བྱས་(ཡིན་པ་)དང་། ཡང་དག་པ་(ཡིན་པ་)དང་། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་(མ་ཡིན་པ་)དང་། ཞི་བ་(ཡིན་པ་)དང་། མ་ཞི་བ་(མ་ཡིན་པ་)དང་། རྩོད་པ་(མ་ཡིན་པ་)དང་། རྩོད་པ་མ་ཡིན་པ་(ཡིན་པ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་)ཁམས་(ཏེ་དབྱིངས་ཡིན་པ་)དང་། ཁམས་(ཏེ་དབྱིངས་)མ་ཡིན་པ་(མ་ཡིན་པ་)དང་། ཉོན་མོངས་པ་(མ་ཡིན་པ་)དང་། ཉོན་མོངས་པ་མ་ཡིན་པ་(ཡིན་པ་)དང་། (ཉེ་བར་)ལེན་པ་(མ་ཡིན་པ་)དང་། ལེན་པ་མ་(ཡིན་པ་)ཡིན་པ་དང་། (དགེ་བ་ཡིན་པས་)ལུང་སྟོན་པ་(ཡིན་པ་)དང་། ལུང་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པ་(མ་ཡིན་པ་)དང་། (གཤིས་ལ་)ཡོད་པ་(ཡིན་པ་)དང་། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་(མ་ཡིན་པ་)དང་། དུས་གསུམ་(མ་ཡིན་པ་)དང་དུས་གསུམ་མ་ཡིན་པ་(ཡིན་པ་)དང་། དུས་(མ་ཡིན་པ་)དང་དུས་མ་ཡིན་པ་(ཡིན་པ་)དང་།

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

260

རྟག་པ་(ཡིན་པ་)དང་མི་རྟག་པ་(མ་ཡིན་པ་)དང་(དོན་དམ་གྱི་)བདག་(ཡིན་པ་)དང་། (དོན་དམ་གྱི་)བདག་མེད་པ་(མ་ཡིན་པ་)དང་(དོན་དམ་གྱི་)བདེ་བ་(ཡིན་པ་)དང་བདེ་བ་མེད་པ་ (མ་ཡིན་པ་)དང་། (གདོད་ནས་)ཡོངས་སུ་དག་པ་(ཡིན་པ་)དང་(གདོད་ནས་)ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་(མ་ཡིན་པ་)དང་། (དོན་དམ་གྱི་)གཟུགས་དང་། ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་(ཡིན་པ་)དང་། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)གཟུགས་དང་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་(དོན་དམ་གྱི་)ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་(དྲུག་ཡིན་པ་)དང་(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་(དྲུག་)མ་ཡིན་པ་དང་(དོན་དམ་གྱི་)ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་(དྲུག་ཡིན་པ་)དང་། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་ (དྲུག་)མ་ཡིན་པ་དང་། (དོན་དམ་གྱི་)རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་ཏེ་བྱུང་བ་བཅུ་གཉིས་(ཡིན་པ་)དང་། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་ཏེ་བྱུང་བ་བཅུ་གཉིས་མ་ཡིན་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་(དང་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པ་)ཞེས་བྱ་སྟེ། ལོག་སྲེདེ་ཅན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོདོ་པ་དང་མེདེ་པ་(དང་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པ་)འི་བར་དུ་དེ་དང་འདྲའོ། ༤༢༢། ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཏེ། འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་མན་ངག་ཟབ་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོད་མེད་དང་། སྤངས་རྟོགས་དང་། རྣམ་གཅོད་ཡོངས་གཅོད་དང་། མེད་དགག་མ་ཡིན་དགག་ལ་སོགས་པའི་དོན་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སམ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དང་གློ་བུར་དྲི་མའི་གནས་ལུགས་ (སམ་རང་བཞིན་གཉུག་མ་དང་བཅོས་མ་གློ་བུར་བའི་ཁྱད་པར་)ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་བཞིན་ལེགས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

261

ལམ་གྱི་སྐབས།

པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །གཞན་དུ་ན་ཟབ་མོའི་དེ་ཉིད་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གང་དག་བདེན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི། །རྣམ་དབྱེ་རྣམ་པར་མི་ཤེས་པ། །དེ་ཡིས་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ཡི། །ཟབ་མོའི་དེ་ཉིད་རྣམ་མི་མཐོང་། ༤༢༣། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༧ སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་ལ་ལུང་འགལ་གྱི་
ལོག་རྟོག་བསལ་བ།
༈ འདིར་གལ་ཏེ་ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོར། སྟོང་ཉིད་བདུན་གསུངས་པ་ལས། གཅིག་གིས་གཅིག་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ནི་བདུན་པོ་ཀུན་གྱི་ཐ་ཤལ་དུ་གསུངས་ཤིང་དེ་འདྲའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། ༤༢༤ཁྱེད་ཀྱི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་ཡང་དེ་ལས་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྙམ་དུ་སེམས་ན། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོར། གཅིག་གིས་གཅིག་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཐ་ཤལ་དུ་གསུངས་པ་དེ་ནི་ཁང་པ་མིས་སྟོང་པའམ་བུམ་པ་ཀ་བས་སྟོང་པ་ལྟར། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཉིད་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ལྟ་བུ་དེ་ལ་དགོངས་པར་མདོ་དེ་ཉིད་ལས་གསུངས་ཤིང་། ༤༢༥དེ་དང་དོན་དམ་རང་བཞིན་པ་དེ་ཀུན་རྫོབ་གློ་བུར་བའི་ཆོས་རྣམས་(ཐམས་ཅད་)ཀྱིས་སྟོང་པ་ནི་ཁྱད་པར་ཆེ་བ་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྟོང་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

262

པ་ཉིད་ཆེན་པོ་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་གི་སོ་སོ་རང་གིས་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ནི། ལྟ་བ་དང་ཉེས་པའི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། ༤༢༦། ཞེས་སྟོང་ཉིད་བདུན་གྱི་ནང་ནས་དོན་དམ་པ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལྟ་བ་དང་ཉེས་པའི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་ལ་སྟོང་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཁང་པ་རྟ་གླང་གིས་སྟོང་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་དཔེར་གསུངས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་མ་གསུངས་ཏེ། དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་སྟོང་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ་དོན་དམ་སྟོང་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལྟ་བས་ན་རང་སྟོང་གིས་དོན་དམ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་གོ་མི་ཆོད་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ། གཞན་སྟོང་གིས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་གོ་མི་ཆོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་སྟོང་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་གཅིག་གིས་གཅིག་སྟོང་པ་དེ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཐ་ཤལ་ཡིན་པས་སྤང་བར་གསུངས་ལ། དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ལུང་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་མེདེ་དོ། །

༨ སྟོང་གཞི་དེ་ཉིད་གནས་ལུགས་ཟབ་མོའི་སྟོང་ཉིད་ཆེན་
པོར་གསུངས་ཚུལ།
༈ གཞན་ཡང་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་ནི་ཆོས་སྐུའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པའི་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

263

ལམ་གྱི་སྐབས།

བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་ཙམ་གྱི་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་སྟོང་ཉིད་ཁྱད་འཕགས་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཆེན་པོ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མདོ་འདི་ཉིད་དུ། དོན་དམ་པ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པ་ཆེན་པོར་གསུངས་པ་དང་། མྱང་འདས་ཆེན་པོར་ཡང་། རིགས་ཀྱི་བུ་སྟོང་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་(གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟེ་སྟོང་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། ༤༢༧། ཞེས་དང་། གསང་སྔགས་ཟབ་མོ་རྣམས་སུ། སྟོང་པ་ཆེན་པོ་འགྱུར་མེད་ལྔའམ། སྟོང་པ་ཆེན་པོ་ཡི་གེ་ལྔ་༤༢༨ཞེས་དང་། དཔལ་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་ཀུན་ལྡན་རྣམ་པ་མེད་ནི་རྒྱུ་(གཞན་མི་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་)སྟེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའོ། ༤༢༩། ཞེས་དང་། དངོས་གྲུབ་ནི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཆེན་པོ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་(ཀྱི་ཡེ་ཤེས་)ཀྱིས་རང་རིག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། ༤༣༠། ཞེས་དང་། འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་ཐུགས་ཆེན་པོ་ནི་(རྡོ་རྗེ་)ཟླ་བ་ཆ་བཅུ་དྲུག་པའི་མཐར་(ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་དགའམ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་)སྟོང་པ་ཆེན་པོའོ། ༤༣༡། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་སྐུ་ཆེ་བ་ནི་སྟོང་པ་ཆེན་པོའོ། ༤༣༢། ཞེས་དང་། རྡོ་རྗེ་ཟླ་བ་དྲི་མེད་འོད་ནི་སྟོང་པ་ཆེན་པོ་འགྱུར་མེད་ལྔའོ། ༤༣༣། ཞེས་སོགས་དྲི་བྲལ་འོད་དུ་རྒྱས་ཤིང་། གཞུང་ལུགས་རྣམ་དག་གཞན་མང་པོར་ཡང་སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་ལ་སྟོང་པ་ཆེན་པོའི་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

264

མིང་གིས་གསུངས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལ་མཁས་དགོས་སོ། །
སྟོང་པ་ཉིད་ཆེན་པོའི་མདོར་ཡང་། ཀུན་དགའ་བོ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རི་དྭགས་འཛིན་གྱི་མའི་ཁང་བཟང་འདི་གླང་པོ་ཆེ་དང་རྟ་དང་བ་ལང་དང་ལུག་དང་བྱ་གག་དང་ཕག་གིས་སྟོང་ཞིང་ནོར་དང་འབྲུ་དང་མགྲོན་བུ་དང་གསེར་གྱིས་སྟོང་ལ་བྲན་དང་བྲན་མོ་ལས་བྱེད་པ་དང་། ཞོ་ཤས་འཚོ་བ་དག་དང་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་དང་ཁྱེའུ་དང་བུ་མོ་དག་གིས་སྟོང་ཡང་འདི་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་ཁོ་ནའམ། དེ་ལས་གཞན་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་མི་སྟོང་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཀུན་དགའ་བོ་དེ་བཞིན་དུ་གང་ལ་གང་མེད་པ་དེ་དེས་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་ཡང་དེ་ལ་ལྷག་མ་གང་ཡོད་པ་དེ་དེ་ལ་ཡོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ཏེ། ཀུན་དགའ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་འདི་ནི་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡིན་ནོ། ༤༣༤། ཞེས་སོགས་གཞན་སྟོང་གི་ཚུལ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པའི་མཐར་ཡང་བཀའ་བསྩལ་པ། དེ་ལ་འདོད་པའི་ཟག་པ་དང་སྲིད་པའི་ཟག་པ་དང་
མ་རིག་པའི་ཟག་པ་ལ་རྟེན་པ་ཉོན་མོངས་པའི་གནས་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་མེད་ཀྱང་དེ་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། སྲོག་རྐྱེན་དུ་བྱས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་ལུས་དེ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པ་ཙམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་གནས་ནི་ཡོདོ་དོ། །ཀུན་དགའ་བོ་དེ་ལྟ་བས་ན་གང་ལ་གང་མེད་པ་དེ་དེས་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

265

ལམ་གྱི་སྐབས།

མཐོང་ཡང་དེ་ལ་ལྷག་མ་གང་ཡོདོ་པ་དེ་དེ་ལ་ཡོདོ་དོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ཏེ། ཀུན་དགའ་བོ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཟག་པ་རྣམས་ཟད་པས་ཟག་པ་མེདེ་ཅིང་(མེད་པའི་གཞི་ཆོས་ཉིད་)མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་བླ་ན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་དགའ་བོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གང་དག་འདས་པའི་དུས་ན་བྱུང་བར་གྱུར་བའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དག་གིས་ཀྱང་འདི་ལྟ་སྟེ། ཟག་པ་རྣམས་ཟད་པས་ཟག་པ་མེད་ཅིང་ (མེད་པའི་གཞི་ཆོས་ཉིད་)མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་བླ་ན་མེད་པ་འདི་ཉིད་སྐུས་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་ནས་བསྒྲུབས་ཏེ་བཞུགས་པར་གྱུར་ཏོ། ༤༣༥། ཞེས་པའི་མཐར་ད་ལྟར་དང་མ་འོངས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལའང་སྦྱར་ཏེ་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་རི་དྭགས་འཛིན་གྱི་མའི་ཁང་བཟང་རྟ་གླང་ལ་སོགས་པས་སྟོང་ཡང་དགེ་འདུན་ལ་སོགས་པས་མི་སྟོང་པ་དཔེར་མཛད་ནས། ཆོས་འགའ་ཞིག་གིས་སྟོང་ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་མི་སྟོང་པའི་ཚུལ་མང་དུ་གསུངས་པའི་མཐར། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཟག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་ཡང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྟོང་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་མི་སྟོང་པར་གསུངས་ཏེ་འདིས་ཀྱང་སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོང་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་འདི་ནི་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཏེ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་འདིས་ནི། ཐམས་ཅད་རང་རང་ངོ་བོས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

266

སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་རྣམས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་དོན་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །

༩ དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ལ་སྒྲོ་སྐུར་སྤངས་པ་ལ་བཅུ།
ཀ །འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་སེམས་ཙམ་དུ་འདོད་པ་ལ་ཤེས་
བྱེད་མེད་ཅིང་གནོད་བྱེད་ཡོད་པར་བསྟན་པ།
༈ གལ་ཏེ་བཀའ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ནི་སེམས་ཙམ་པའི་རང་གཞུང་ཡིན་པས་མཐར་ཐུག་གི་དབུ་མར་འཆད་པ་མི་རིགས་སོ། །ཞེ་ན། དེ་རྣམས་སེམས་ཙམ་པའི་རང་གཞུང་ཡིན་པར་སྟོན་པའི་ཤེས་བྱེད་རྣམ་དག་ནི་འགའ་ཙམ་ཡང་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་ཏུ་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཙམ་གྱི་རང་གཞུང་ཉིད་དུ་གྲུབ་པོ། །ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ནི་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ཡང་སེམས་ཙམ་གྱི་རང་གཞུང་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་དེར་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ། ཡུམ་བར་མར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པ་ལ་བཀའ་བསྩལ་པ། བྱམས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་ཅིང་ཆོས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་མཁས་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་གཟུགས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གདགས་པར་རྗེས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བར་དུ་རྣམ་པར་དབྱེ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

267

ལམ་གྱི་སྐབས།

བ་གདགས་པར་རྗེས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་འདི་ནི་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་(སྟེ་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་)འི་གཟུགས་འདི་ནི་རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་(གཞན་དབང་གི་)གཟུགས། འདི་ནི་ཆོས་ཉིད་(ཡོངས་གྲུབ་)ཀྱི་གཟུགས་སོ། ༤༣༦། ཞེས་པ་ནས་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱས་པར་སྦྱར་ནས་གསུངས་ཏེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཀུན་བརྟགས་དང་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །ཡང་དེ་ཉིད་དུ། ཀུན་བརྟགས་དང་གཞན་དབང་གི་སྟོང་པའི་གཞི་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་གྱི་དབྱིངས་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱུང་ཡང་རུང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་མ་བྱུང་ཡང་རུང་སྟེ་ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་ཀྱི་གནས་ཉིད་ཀྱི་དབྱིངས་འདི་དག་ནི་(ནམ་ཡང་གང་ནའང་)གནས་པ་ཉིད་དེ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་(ཀུན་བརྟགས་པ་)འི་གཟུགས་གང་ཡིན་པ་དེས་རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་(གཞན་དབང་གི་)གཟུགས་དེ་རྟག་ཅིང་རྟག་པའི་དུས། བརྟན་ཞིང་བརྟན་པའི་དུས་སུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཅིང་(གཞན་དབང་གི་)ཆོས་(ཀྱི་)བདག་མེད་ (པའི་གཞི་)དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་སོ། །འདི་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནས་འདི་དག་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུའོ། ༤༣༧། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་གསུངས་ཏེ། བྱམས་པ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའི་གཟུགས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

268

གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་(ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་ཡང་མ་གྲུབ་པས་)རྫས་མེད་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་གཟུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྫས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྫས་ཡོད་པར་བལྟའི་(གཞན་དབང་དུ་སོང་བས་)རང་དབང་དུ་འཇུག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་(དོན་དམ་གྱི་)རྫས་(ཏེ་ངོ་བོ་)མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)རྫས་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་དོན་དམ་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། ༤༣༨། ཞེས་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བར་དུ་སྦྱར་ནས་གསུངས་(ཤིང་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པར་ཡང་འདི་དང་མཐུན་པར་གསུངས་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ལྔ་བརྒྱ་པར་ཡང་གཟུགས་སོགས་ཆོས་རྣམས་ལ། དངོས་པོ་མེད་པ་དང་།དངོས་པོ་ངན་པ་དང་དངོས་པོ་ཡོད་པའི་གཟུགས་སོགས་ཞེས་ལེའུ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ནས་རིམ་པ་ལྟར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། སྤང་བ་དང་སྦྱང་བ་བྱས་པས་སངས་རྒྱས་འཐོབ་ཀྱི་གཞན་དུ་ཉན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་མི་འཐོབ་ཅིང་

འཁོར་བར་སྡུག་བསྔལ་བར་གསུངས་)པ་སྟེ།

ཁ། དེའི་དགོངས་འགྲེལ་ཟབ་མོ་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་པ།
༈ དེ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡང་། ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་རྟག་མེད་དང་། །ཡོད་ཀྱང་ཁོ་ན་མ་ཡིན་དང་། །ཡོད་དང་མེད་དེ་ཁོ་ན་སྟེ། །ངོ་བོ་ཉིད་ནི་གསུམ་དུ་འདོད། ༤༣༩། ཅེས་(སྔར་བཤད་པ་)དང་། ཀུན་ཏུ་རྟོག་དོན་(ཀུན་བརྟགས་དང་)རྣམ་རྟོག་དོན(གཞན་དབང་དང་)། །ཆོས་ཉིད་དོན་གྱིས་(ཡོངས་གྲུབ་སྟེ་དེ་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་)དེ་དང་དེར་༤༤༠ཞེས་དང་། ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་རྟོག་(གཞན་དབང་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་)ཡོད། །དེ་ལ་(བདག་)གཉིས་པོ་ཡོད་མ་ཡིན། །(བདག་དང་གཟུང་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

269

ལམ་གྱི་སྐབས།

འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་)སྟོང་པ་ཉིད་(ཀྱི་གཞི་དོན་དམ་)ནི་(ཀུན་རྫོབ་)དེ་ལ་ཡོད། །(དོན་དམ་)དེ་ལ་ཡང་ནི་(ཀུན་རྫོབ་)དེ་ཡོད་དོ། །(དོན་དམ་གྱིས་)སྟོང་པ་མ་ཡིན་(ཀུན་རྫོབ་ཀྱིས་)མི་སྟོང་ (པ་)མིན། །དེ་ལྟ་བས་ན་(བདེན་གཉིས་སུ་གཏོགས་པ་)ཐམས་ཅད་བཤད། །(ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ(ཡང་དག་མིན་པའི་ཀུན་རྟོག་ཏུ་)ཡོད་པས་(ན་གཞན་དབང་དང་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་)མེད་པས་(ན་ཀུན་བརྟགས་དང་དོན་དམ་དུ་)ཡོད་པས་ན། །(ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་སྟེ་)དེ་ནི་(མཐའ་གཉིས་སྤངས་པ་)དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ། ༤༤༡། ཞེས། དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བ་བྱམས་པས། ལེགས་པར་ཕྱེ་སྟེ་གསུངས་བ་དང་དོན་གཅིག་གོ། དེ་ལྟ་བས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སེམས་ཙམ་གྱི་རང་གཞུང་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དབུ་མ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལུགས་ཡུམ་རྒྱས་པ་དང་། བར་མ་དང་། ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་རྣམས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་དང་། འབུམ་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལ་སོགས་པ་(དབུ་མའི་གཞུང་)གཞན་དང་གཞན་མང་པོར་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་ཤིང་། ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞི་གཞན་དབང་། དེས་ཀྱང་སྟོང་པའི་གཞི་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ། དེས་སྟོང་པའི་གཞི་མི་སྲིད་པ་དང་། ཡང་སྔ་མ་གཉི་ག་ཀུན་བརྟགས་
སུ་གསུངས་ནས། དེས་སྟོང་པའི་གཞི་དོན་དམ། དེས་སྟོང་པའི་གཞི་མི་སྲིད་

པར་གསུངས་བའི་ཕྱིར་དང་། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྡུས་སུ་ཡང་། ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པར་ནི། །བསྟན་པ་གསུམ་ལ་ཡང་དག་བརྟེན། །(ཀུན་ཏུ་)བརྟགས་པ་དང་ནི་གཞན་དབང་དང་། །ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཁོ་ནའོ། །མེད་ཅེས་བྱ་ལ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

270

སོགས་ཚིག་གིས། །(ཀུན་ཏུ་)བརྟགས་པ་ཐམས་ཅད་(ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བདེན་པ་དང་)འགོག་པ་སྟེ། །སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་དཔེ་རྣམས་ཀྱིས། །གཞན་གྱི་དབང་ནི་ཡང་དག་བསྟན། །(རང་བཞིན་དང་དྲི་བྲལ་དང་དམིགས་པ་དང་རྒྱུ་མཐུན་པའི་རྣམ་བྱང་སྟེ་)རྣམ་པར་བྱང་བ་བཞི(ཞེས་སློབ་དཔོན་དཀོན་མཆོག་འབངས་ཀྱིས་བཀྲལ་བ་)ཡིས་ནི། །ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་རབ་ཏུ་བསྒྲགས། །ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པར་ནི། །སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་གཞན་བསྟན་མེད། ༤༤༢། ཅེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་སེམས་ཙམ་པའི་ཆོས་སྐད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་རྣམས་ནི་ཤིན་ཏུ་འཁྲུལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། དབུ་མ་སྣང་བར། དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་འགལ་བ་ཇི་ལྟར་སྤོངས་པར་འགྱུར། ༤༤༣ཞེས་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་དགོངས་པ་བསྟན་པས་དབུ་མའི་ལམ་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བར་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ངེས་པའི་དོན་ཁོ་ན་གཞུང་འཛུགས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ་༤༤༤ཞེས་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་གཞུང་དུ་ཡང་། ངོ་བོ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་ནི། ངས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས། ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་དུ་གསུངས་སོ་ཞེས་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་ཡང་མི་འགལ་བ་ཉིད་དེ། འདིར་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་རྣམ་པར་གཞག་པ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་མ་བརྟགས་པ་གྲགས་པ་དངོས་པོ་རྣམས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

271

ལམ་གྱི་སྐབས།

ཀྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་རྐྱེན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བས་(ཡང་དག་པར་)ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ནོ། ༤༤༥། ཞེས་སོགས་རྒྱས་པ་དང་། དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་སློབ་དཔོན་ཀླུའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་སྐུ་གསུམ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོར་ཡང་། ངོ་བོ་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་པོ་(ལས)། །(ཀུན་བརྟགས་ནི་)ཡོངས་སུ་ཤེས་དང་(གཞན་དབང་ནི་)སྤངས་(པ་དང་ཡོངས་གྲུབ་ནི་གློ་བུར་དྲི་མས་)དག་པས། །སྐུ་གསུམ་པོ་དང་འཐོབ་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་དེ་དག་དེ་ཡིས་བསྡུས། ༤༤༦། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བ་སློབ་དཔོན་དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་ཡེ་ཤེས་ཟླ་བས་མཛད་པར་ཡང་། ཀུན་བརྟགས་པ་དང་གཞན་གྱི་དབང་དང་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམས། དཔེས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། སྤང་བ་དང་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་ཏོ། །༤༤༧ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་(ཁ་ཅིག་)དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མེད་དོ། །ཞེས་འདོད་པ་རྣམས་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་སྐད་སྨྲ་བ་དེ་དག་གིས་གཞུང་དེ་དག་མ་མཐོང་བའམ་མ་ངེས་པ་ཉིད་དུ་ཟད་དོ། །(ཤེར་ཕྱིན་ལྔ་བརྒྱ་པར་ཡང་གཟུགས་སོགས་ཆོས་རྣམས་ལ་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་།དངོས་པོ་ངན་པ་དང་།དངོས་པོ་ཡོད་པ་སྟེ་ལེའུ་གསུམ་གསུམ་དུ་འབྱེད་ཤེས་པའི་ཕན་ཡོན་དང་། མ་ཤེས་པའི་ཉེས་དམིགས་རླབས་པོ་ཆེ་གསུངས་པ་ཡང་མ་མཐོང་བའམ་མ་ངེས་པ་ཉིད་དུ་ཟད་དོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་མདོ་དེ་ཉིད་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པར་མཐོང་ཞིང་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་གཞན་མང་པོ་ལའང་སྟོན་པར་གྱུར་ཅིག)། གཞན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

272

ཡང་དོན་ལ་སེམས་ཙམ་ལས་འདས་པར་སྟོན་ཡང་། འགའ་ཞིག་སེམས་ཙམ་དུ་འཁྲུལ་ནས་དེ་ལྟར་བསྒྲགས་པའི་གཞུང་ལུགས་མང་པོར་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་བསྟན་པ་ཡོད་དེ། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོར། དེ་འདི་ལྟར་(གཤིས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཡོད་དོ་ཞེས་)སྒྲོ་བཏགས་པའི་མཐའ་དང་། (གཤིས་ལ་དོན་དམ་མེད་དོ་ཞེས་)སྐུར་བའི་མཐའ་སྤངས་ནས་དབུ་མའི་ལམ་གྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་དེའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་རབ་དེས་ཀྱང་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། སྨོན་པ་མེད་པ་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་གསུམ་ལ། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོའི་དོན་ཀྱང་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ཀུན་བརྟགས་པ་དང་། གཞན་གྱི་དབང་དང་། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡང་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། ༤༤༨། ཞེས་སོགས་མཐའ་བྲལ་དབུ་མ་སྟོན་པའི་གཞུང་རྣམས་སུ་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་གྱུར་ཅིག(དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་བསྟན་པ་ཙམ་གྱིས་སེམས་ཙམ་ལས་འོས་མེད་སྙམ་དུ་འགའ་ཞིག་འཁྲུལ་ནས་དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་དང་ཕྱོགས་གླང་དང་། མཆེ་བའི་སྡེ་ལ་སོགས་པས་ཤེར་ཕྱིན་སེམས་ཙམ་དུ་བཀྲལ་ཞེས་སོགས་འཆལ་གཏམ་གྱིས་ཆོས་སྤོང་ལ་སྦྱོར་རོ)།

ག །ཁྱད་པར་དབུས་མཐའ་སེམས་ཙམ་དུ་འདོད་པ་
ལ་ཡང་སྐྱོན་དེ་མཚུངས་པར་བསྟན་པ།
༈ དེ་བཞིན་དུ་དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་ལ་སོགས་པར། ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

273

ལམ་གྱི་སྐབས།

དང་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སེམས་ཙམ་གྱི་རང་གཞུང་དུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱང་འཁྲུལ་ཏེ།(ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་དང་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་)དེ་དག་ནི་མཐར་ཐུག་དབུ་མའི་མདོ་རྒྱུད་རྣམས་སུ་ཡང་སྟོན་(ཅིང་མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཚོའི་འགྲེལ་བ་གྲུ་གཟིངས་སུ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མང་དུ་གསུངས་)པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དབུས་མཐར། ཐམས་ཅད་མིང་ཙམ་ཁོ་ན་སྟེ། ༤༤༩། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བ་(རྣམ་ཤེས་དོན་དམ་དུ་བདེན་པར་འདོད་པ་)དང་འགལ་ཞིང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པ། །འདི་ལྟར་ཆོས་ (རྣམས་)ཡོད་(པ་)མ་ཡིན་ཏེ། ༤༥༠། ཞེས་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས། །རྣམ་པར་དག་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་བཞིན། །(གཟུང་འཛིན་)གཉིས་ནི་གློ་བུར་ (དུ་)བྱུང་བ་སྟེ། ༤༥༡། ཞེས་དང་། ཐ་དད་པ་དང་གཅིག་མཐའ་དང་། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་(གཉིས་ཚན་དུ་སྦྱར་བ་)བཅྭ་ལྔ་དང་བྲལ་བའི་དབུ་མ་བསྟན་པ་ཡང་སེམས་ཙམ་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་ནི་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ་༤༥༢ཞེས་པའི་འགྲེལ་བར། དེ་ལྟར་འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ནང་ནས་འདི་ཐམས་ཅད་ནི་(དོན་དམ་གྱིས་)སྟོང་པ་ཡང་མ་ཡིན་ (ཀུན་རྫོབ་ཀྱིས་)མི་སྟོང་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། ༤༥༣། ཞེས་འབྱུང་བ་དང་མཐུན་པར་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་པ་ཡང་སེམས་ཙམ་པ་དང་འགལ་ཞིང་། དོན་དང་སེམས་ཅན་བདག་རྣམ་རིག །སྣང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། །རབ་ཏུ་སྐྱེའོ་དེའི་དོན་མེད། །དེ་མེད་པས་ན་དེ་ཡང་མེད། ༤༥༤། ཅེས་པའི་འགྲེལ་བར་དེའིེི་དོན་མེད་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

274

ཅེས་བྱ་བ་ནི་དོན་དང་སེམས་ཅན་དུ་སྣང་བ་རྣམ་པ་མེད་པ་དང་བདག་དང་རྣམ་པར་རིག་པར་སྣང་བ་ནི་ལོག་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་མེད་པས་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡང་མེདེ་དོ་༤༥༥ཞེས་སེམས་དང་ཡིདི་དང་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་དོན་དམ་པར་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་འདི་ཡང་སེམས་ཙམ་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ། (རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་)དམིགས་པ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་སུ། །(དོན་)མི་དམིགས་པ་ནི་རབ་ཏུ་སྐྱེ། །(དོན་)མི་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སུ། །(རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ཡང་)མི་དམིགས་པ་ནི་རབ་ཏུ་སྐྱེ། ༤༥༦། ཞེས་པ་འདིས་སེམས་ཙམ་གྱི་གཞུང་དུ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་མི་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ཡང་མི་དམིགས་པ་སྐྱེ་སྟེ་ཞེས་དང་། མཐའ་(གཉིས་ཚན་དུ་སྦྱར་བ་)བཅྭ་ལྔ་དང་བྲལ་བའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། དོན་དངོས་པོ་མེད་པར་ཤེས་པ་དེས་ཀྱང་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་བཟློག་གོ། དོན་དངོས་པོ་མེད་ན་རྣམ་པར་རིག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཞེས་སེམས་ཙམ་ལས་འདས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ༤༥༧། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་འགྲེལ་སྐོར་གསུམ་གྱི་མན་ངག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པས་ལེགས་པར་བལྟས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གཞི་འབྲས་དང་བཅས་པ་ཚང་བར་སྟོན་གྱི་སེམས་ཙམ་ལ་ཚོད་འཛིན་པའི་གཞུང་ནི་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

275

ལམ་གྱི་སྐབས།

ང་། སེམས་ཙམ་ལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མ་ཤེས་
པས་འགའ་ཞིག་འཁྲུལ་བར་བསྟན་པ།
༈ དེ་བཞིན་དུ་ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོར་ཡང་། གནས་སྐབས་སུ་སེམས་ཙམ་སྟོན་མོད་ཀྱི། མཐར་དེ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ནས་སྣང་མེད་དབུ་མ་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་འདས་ནས་སྣང་བཅས་དབུ་མ་སྟོན་ཞིང་། དེ་ལ་མ་སླེབས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་ཟབ་མོ་མི་མཐོང་བར་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། སེམས་ཙམ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་སུ། །ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མི་བརྟག་གོ། (ཀུན་རྫོབ་)སྣང་བ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །སེམས་ཙམ་ལས་ནི་འདའ་བར་བྱ། །ཡང་དག་(པའི་མཐའ་)དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །སྣང་བ་མེད་(པ་ཙམ་)ལས་འདའ་བར་བྱ། །རྣལ་འབྱོར་སྣང་བ་མེད་(པ་ཙམ་ལ་)གནས་ན། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མི་མཐོང་ངོ་། ༤༥༨། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ། གང་གི་ཚེ་ན་འདུས་བྱས་རྣམས་ (ཀྱི)། །དམིགས་(པ་ཡུལ་)དང་དམིགས་པར་བྱེད་(པ་ཡུལ་ཅན་དང་)བྲལ་ཞིང་། །(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)སེམས་མེད་(པའི་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)སེམས་ཙམ་མཐོང་བ་ལ། །དོན་དམ་(དོན་དམ་)སེམས་ཙམ་དུ་ནི་ངས་བཤད་དོ། །ཙམ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དབྱིངས། (དང་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས)། རྐྱེན་དང་དངོས་པོ་སྤངས་པ་སྟེ། །མཐར་ཕྱིན་ངོ་བོ་(ཉིད་ཀྱི་སྐུ་)ཚངས་བའི་མཆོག །(སྐུ་རྡོ་རྗེ་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་)དེ་ལ་ངས་ནི་ཙམ་ཞེས་བཤད་༤༥༩ཅེས་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དང་རྐྱེན་དང་བྲལ་ཞིང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སེམས་མེད་པའི་གཞི། དོན་དམ་པའི་སེམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

276

དབྱིངས་དང་སྐུ་རྡོ་རྗེ་ཚངས་པའི་མཆོག་ལ་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ། ལྟ་བ་(ངན་པ་)ཐམས་ཅད་རྣམ་བཟློག་པ། །བརྟག་པར་བྱ་དང་རྟོག་པ་སྤངས། །དམིགས་པ་མེད་ཅིང་སྐྱེ་མེད་(ཆོས་ཉིད་འོད་གསལ་)ལ། །སེམས་ཙམ་དུ་ནི་ངས་བཤད་དོ། །(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)དངོས་མིན་(དོན་དམ་གྱི་)དངོས་(པོ་སྟེ་ངོ་བོ་)མེད་པ་ཡང་མིན། །དངོས་དང་དངོས་མེད་རྣམ་སྤངས་པའི། །དེ་བཞིན་ཉིད་(ཕུང་བོ་གསུམ་པ་)ནི་སེམས་བྲལ་བ། །(དེ་ལ་)སེམས་ཙམ་དུ་ནི་ངས་བཤད་དོ། །སྟོང་པ་(འི་གཞི་དང་ཡང་དག་)མཐའ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་(དང)། །མྱ་ངན་འདས་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་(དང)། །ཡིད་(ཀུན་བཟང་)ཀྱི་ལུས་ནི་སྣ་ཚོགས་པ། །སེམས་ཙམ་དུ་
ནི་ངས་བཤད་དོ། ༤༦༠། ཞེས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སེམས་དང་བྲལ་བའི་གཞི། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་ཡིད་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་ལུས་སྣ་ཚོགས་འོད་གསལ་
ཞིང་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པ་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་གཞི་ལ་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་ཤིང་ཡང་དེ་ཉིད་དུ། ཕྱི་རོལ་གྱི་ནི་སྣང་བ་མེད། །ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་གནས་ལྟ་བུར། །(དོན་དམ་གྱི་)སེམས་ནི་སྣ་ཚོགས་པར་སྣང་བ། །(དེ་ལ་)སེམས་ཙམ་དུ་ནི་ངས་བཤད་དོ། ༤༦༡། ཞེས་ཕྱི་རོལ་གློ་བུར་དྲི་མའི་སྣང་བ་མེད་པའི་གཞི་ནང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་གནས་ལ་སོགས་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྣང་བ་དོན་དམ་པའི་སེམས་ལ་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སེམས་ཙམ་ལས་འདས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

277

ལམ་གྱི་སྐབས།

པ་དོན་དམ་པའི་སེམས་ཙམ་ཡང་ཡང་གསུངས་པའི་དོན། སེམས་འགྲེལ་སྐོར་གསུམ་གྱི་མན་ངག་ཟབ་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བས་ན། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སུ། དོན་དམ་པའི་སེམས་ཙམ་གསུངས་པ་ལས་འཁྲུལ་ནས། རྣམ་ཤེས་ལས་མ་འདས་པའི་སེམས་ཙམ་གྱི་རང་གཞུང་དུ་སྨྲ་བར་མི་བྱ་སྟེ། རྣམ་ཤེས་ལས་འདས་མ་འདས་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་གཞུང་དེ་དག་ཏུ་འཇིག་རྟེན་པའི་སེམས་ཙམ་གསུངས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་དང་ཐབས་སུ་གྱུར་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་མཐར་ཐུག་ཏུ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་སེམས་ཙམ་ནི་མདོ་དེ་ཉིད་དུ། །རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་འབྲེལ། །སེམས་ལས་བྱུང་བ་སྣ་ཚོགས་པ། །མི་ལ་ཕྱི་རོལ་སྣང་བ་ནི། །འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་སེམས་ཙམ་མོ། ༤༦༢། ཞེས་གསུངས་ཏེ་རྟོག་གེ་བ་དག་ལ་གྲགས་པའི་སེམས་ཙམ་དང་གཅིག་གོ། དེས་ནི་མཐར་ཐུག་གི་སེམས་ཙམ་དུ་མི་རུང་སྟེ། མདོ་དེ་ཉིད་དུ། ཇི་སྲིད་སེམས་
ནི་འཇུག་པའི་བར། །དེ་སྲིད་འཇིག་རྟེན་རྒྱང་འཕེན་(པ་དང་འདྲ་བར་ཆོས་སྐུ་མ་ཐོབ་
པ་)ཡིན། ༤༦༣། ཞེས་དང་། གཟུང་དང་འཛིན་པའི་དངོས་པོར་ནི། །གལ་ཏེ་སེམས་ནི་འཇུག་འགྱུར་ན། །དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་སེམས་(ཡིན་པས)། །(དོན་དམ་གྱི་)སེམས་ཙམ་དུ་ཡང་མི་རུང་ངོ་། ༤༦༤། ཞེས་དང་། ནམ་མཁའ་ལ་ནི་སྤྲིན་བཞིན་དུ། །དེ་བཞིན་(གློ་བུར་པའི་)སེམས་ཀྱང་(ཡེ་ཤེས་ལ་)མི་སྣང་ངོ་། །(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)སེམས་ནི་ལས་ཀྱང་སྩོགས་པར་བྱེདེ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པར་སེལ། །(རྣམ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

278

པར་མི་རྟོག་པའི་)ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་(གློ་བུར་པའི་ཆོས་རྣམས་)སྣང་མེད་དང་། །(མངོན་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་)མཐུ་ཡང་རབ་ཏུ་ཐོབ་པར་བྱེད། ༤༦༥། ཅེས་པ་ལ་སོགས་པས་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སེམས་ཙམ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཅ། དོན་དམ་གྱི་སེམས་ཙམ་གསང་སྔགས་ཟབ་མོ་
རྣམས་སུ་བསྟན་ཚུལ།
༈ དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར། དབུ་མ་ཆེན་པོའི་མཐར་ཐུག་པ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སེམས་གདོད་ནས་འགགས་པའི་གཞི་དོན་དམ་པའི་སེམས་ཙམ་གསུངས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། (དོན་དམ་གྱི་)སེམས་ཙམ་(དོན་དམ་གྱི་)སྔགས་ཀྱི་ངོ་བོ་(དོན་དམ་གྱི་)ལྷ་ཡིས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་བ་(བདེན་བཞི་དབྱེར་མེད་ཡིན་པས་)སྡུག་བསྔལ་དང་ནི་བདེ་བའི་རང་བཞིན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་དང་། (དོན་དམ་གྱི་)སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་ཙམ་སྟེ་རང་གི་ཡིད་(ཀུན་བཟང་)ལས་སྐྱེས་
པ་(པྲ་ཕབ་པའི་)མེ་ལོང་གི་ནི་གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུ་ཉིད། །གང་ཞིག་མཐའ་དག་རྒྱལ་བའི་སྲས་དང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བསྟེན་པ་རྣལ་འབྱོར་དབང་པོས་བསྟེན་བྱ་སྟེ། ༤༦༧། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་རང་བྱུང་དོན་དམ་པའི་དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལ་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་ཡང་། དོན་དམ་པའི་སེམས་ཙམ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལང་ཀར་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

279

ལམ་གྱི་སྐབས།

གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་ལོ་གསུམ་པའི་གཞུང་ལུགས་ཟབ་མོ་རྣམས་སུ་གསུངས་པའི་དོན་དམ་པའི་སེམས་ཙམ་དང་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྗེ་བཙུན་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། གང་ཞིག་ (དོན་དམ་གྱི་)སེམས་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྙིང་རྗེའི་བདག་ཉིད་༤༦༨ཅེས་པ་ལ་སོགས་པས་དོན་དམ་པའི་སེམས་གསུངས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །མཁའ་འགྲོ་མ་རྡོ་རྗེ་གུར་དུ་ཡང་། ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་དེ་བཞིན་(དོན་དམ་གྱི་)སེམས་(བཞུགས་པའི)། །སྐྱེ་(བོ་)འདི་སངས་རྒྱས་མཆོག་ཉིད་དུ། །(དོན་དམ་གྱི་)སེམས་བསྒོམས་པས་ནི་འཚང་རྒྱའོ། །རིན་ཆེན་ (འབྱུང་ལྡན་དང་གཅིག་པའི་)སེམས་ལས་ཕྱིར་གྱུར་པའི། །སངས་རྒྱས་(གཤིས་ལ་)མེད་ཅིང་སེམས་ཅན་མེདེ། ༤༦༩། ཞེས་དང་། (དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་)ནམ་མཁའ་འབྱུང་བ་(བཞི་པོ་)ཐམས་ཅད་དང་། །ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་གཞིར་གྱུར་བཞིན། །(རང་བཞིན་འགྱུར་མེད་)བདེ་མཆོག་(གདོད་ནས་)དག་པའི་སེམས་ཉིད་(འོད་གསལ་)དེ། །མཁའ་བཞིན་(གདོད་ནས་)དག་པའི་སེམས་ཉིད་ཀྱང་(ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་གཞི་ཡིན་ལ)། །(དོན་དམ་གྱི་)ཡུལ་དང་དབང་པོའི་རང་བཞིན་ནི། །(དོན་དམ་གྱི་)སེམས་ལས་ཕྱི་རོལ་གྱུར་མིན་ཡང་། །(དོན་དམ་གྱི་)གཟུགས་སོགས་སོ་སོར་སྣང་བ་རྣམས། །(དོན་དམ་གྱི་)སེམས་ཉིད་ཁོ་ནར་སྣང་བ་ཡིན། ༤༧༠། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་སེམས་གསལ་བར་མཛད་དེ། དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས་ནམ་མཁའ་ལྟར་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་འདུས་མ་བྱས་པའི་སེམས་བསྒོམས་པས་འཚང་རྒྱ་བ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

280

དང་། འཁོར་འདས་ཀུན་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་དོན་དམ་གྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ནམ་མཁའ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པ་བདེ་མཆོག་(འཁོར་ལོ་གདོད་ནས་)དག་པའི་སེམས་ཉིད་ཡུལ་དང་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ཀུན་ལྡན་རྣམ་པ་མེད་པའི་སེམས་ནི་དོན་དམ་པའི་སེམས་སོ། །ས་ར་ཧ་པའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། (དོན་དམ་གྱི་)སེམས་ཉིད་གཅིག་པུ་ཀུན་གྱིས་ས་བོན་ཏེ། །གང་ལ་སྲིད་

དང་མྱ་ངན་འདས་འཕྲོ་བ། །འདོད་པའི་འབྲས་བུ་སྟེར་བར་བྱེད་པ་ཡི། །ཡིད་

བཞིན་ནོར་འདྲའི་སེམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། ༤༧༡། ཞེས་འཁོར་འདས་ཀུན་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་གྱི་སེམས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལྟ་བུར་
གསུངས་ལ(སེམས་འདི་དག་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སེམས་ལ་འཆད་པ་ནི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ)། དེ་བཞིན་དུ། དཔལ་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་། དབྱིངས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་སུ་གསུངས། ༤༧༢། ཞེས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་དོན་དམ་གྱི་སེམས་སུ་གསུངས་ཤིང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐིག་ལེའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་། དབྱིངས་ནི་སེམས་སུ་ཤེས་པར་དྲན། ༤༧༣། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་དོན་དམ་གྱི་སེམས་སུ་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ། དཔལ་སཾཾ་པུ་ཊིར་ཡང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དོན་གྱི་སེམས་ནི་ནམ་མཁའ་ལྟར་)ཆ་(ཤས་)མེད་(ཅིང་)མཆོག་ཏུ་ཕྲ་བ་སྟེ། །ཐིག་ལེའི་གཟུགས་ཅན་(ནམ་རང་བཞིན་ཅན་དོན་དམ་གྱི་)ཡིད་ཀྱི་དངོས། །གཟི་བརྗིད་ཆེན་པོའི་
འོད་དང་ལྡན། །རྟག་ཏུ་སྙིང་གི་དབུས་ན་གནས། ༤༧༤། ཞེས་དང་། །དྲི་མེད་ཤེལ་དང་མཚུངས་པའི་འོད། །(དོན་དམ་)བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་འོད་གསལ་བ། །ཡེ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

281

ལམ་གྱི་སྐབས།

ཤེས་ལྔ་ཡི་དངོས་པོ་(སྟེ་ངོ་བོ་)ཉིད། ༤༧༥། ཅེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་སེམས་གསལ་བར་མཛད་དེ། རྟག་ཏུ་ཀུན་གྱི་སྙིང་ལ་གནས་པའི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཆ་མེད་མཆོག་ཏུ་ཕྲ་བའི་ཐིག་ལེ་ཡེ་ཤེས་ལྔ་དང་། དོན་དམ་
པའི་ཡིད་ཀུན་དུ་བཟང་པོ་ལ་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སུ་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། །དེ་བཞིན་དུ། དཔལ་མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཚོར་ཡང་། །འཇིག་རྟེན་གསུམ་དུ་རྙེད་དཀའ་བ། །ཐོག་མ་དབུས་མཐར་ཡང་དག་གནས། (ཏེ་ནམ་ཡང་བཞུགས་པ)། གང་ཞིག་མཐའ་བྲལ་རྣམས་ཀྱི་(སྟེ་མཐའ་རྣམས་དང་བྲལ་བའི་)སེམས། །(བདེ་སྟོང་གི་)སེམས་དེ་རོ་མཉམ་གྱུར་བའོ། ༤༧༦། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་མཐའ་བྲལ་རོ་མཉམ་དོན་དམ་གྱི་སེམས་ཐོག་མ་དབུས་མཐར་རྟག་ཏུ་བཞུགས་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་པས་རྙེད་དཀའ་བ་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ། དཔལ་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལས་ཀྱང་། མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགགས་པའི། །ཤེས་བྱ་གང་ཞིག་འདིར་མཐོང་བ། །དེ་ནི་རང་སེམས་(དོན་དམ་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་)གཞན་མ་ཡིན་༤༧༧ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་དོན་དམ་པའི་ཤེས་བྱ་ཡང་ཡིན་ལ་དོན་དམ་པའི་སེམས་ཀྱང་ཡིན་པ་གསུངས་སོ། །

ཆ། འགའ་ཞིག་ཏུ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སེམས་ཙམ་གསུངས་པའི་
དགོངས་པ་བསྟན་པ།
༈ ཡང་གལ་ཏེ་འདི་སྙམ་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བསོདོ་ནམས་ཡེ་ཤེས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

282

ཀྱི། །མཐའ་ཡས་ཕ་རོལ་ཚོགས་རྣམས་ལེགས་བསགས་ནས། །ཆོས་ལ་སེམས་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་ངེས་ཕྱིར། །དོན་གྱི་རྣམ་པ་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་ཅན་རྟོགས། །(རྒྱལ་སྲས་མོས་སྤྱོད་ལ་གནས་པ་)དེ་ཡིས་བརྗོདོ་པ་ཙམ་དུ་དོན་རིག་ནས། །དེར་སྣང་སེམས་ཙམ་ལ་ནི་ཡང་དག་གནས། །དེ་ནས་(ས་དང་པོར་)ཆོས་དབྱིངས་(བདག་གཉིས་དང་གཟུང་འཛིན་)གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། །བྲལ་བ་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར། །(དེ་ལྟར་མོས་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་)སེམས་ལས་གཞན་མེད་པར་ནི་བློས་རིག་ནས། །དེ་ནས་(ས་དང་པོར་)སེམས་ཀྱང་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས། །བློ་དང་ལྡན་པས་(གཟུང་འཛིན་)གཉིས་པོ་མེད་རིག་ནས། །དེ་མི་ལྡན་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་གནས། །བློ་དང་ལྡན་པའི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སྟོབས། །རྟག་ཏུ་ཀུན་ནས་མཉམ་པར་སོང་བ་ཡིས། །དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་ཚོགས་ཚང་ཚིང་དག །དུག་སྨན་ཆེན་པོས་དུག་བཞིན་སེལ་བར་བྱེད། ༤༧༨། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཙམ་གྱི་རང་གཞུང་ཉིད་དུ་གྲུབ་པོ་སྙམ་ན་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནས་སེམས་ཀྱང་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ཞེས་པ་འདིས་ཀྱང་སེམས་ཙམ་ལས་འདས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་ལ་ཚོགས་བསགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྲིད་པ་གསུམ་དུ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་བདག་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པར་
རྟོགས་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དེའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། བློ་དང་ལྡན་པས་སྲིད་(པ་གསུམ་དུ་)གཏོགས་
(པ་ཐམས་ཅད་)བདག་མེད་རྣམ་པ་གཉི་གའང་(ཡིན་པར་)རིག་གྱུར་ལ། །དེ་ཡང་(ཆོས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

283

ལམ་གྱི་སྐབས།

ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དུ་)མཉམ་པར་ཤེས་ནས་(རྒྱལ་སྲས་)དེ་ནི་(རྣམ་རིག་ཙམ་ཞེས་)འཛིན་པ་(མ་འགགས་པ་)འི་སྒོ་ནས་དེ་(ཁོ་ན་)ཉིད(ལ་)འཇུག །དེ་ནས་(རྣམ་རིག་ཙམ་)དེ་ལ་
ཡིད་གནས་ཕྱིར་ན་དེ་ལ་(དོན་)དེ་ཡང་མི་སྣང་ངོ་། །(དོན་མེད་པས་རྣམ་རིག་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་རིག་)དེ་མི་སྣང་བ་གྲོལ་བ་ཡིན་ཏེ་མཆོག་ཏུ་དམིགས་(པ་འཛིན་པ་)དང་བྲལ་བའོ། ༤༧༩། ཞེས་དང་། ཚོགས་(བསགས་པ་ཉིད་)ཀྱི་གཞི་(ཐོས་བསམ་)དང་བསྐྱེད(པ་སྒོམ་བྱུང་)ཡོད་ན། །མིང་ཙམ་དུ་ནི་མཐོང་བར་འགྱུར། །མིང་ཙམ་མཐོང་སྟེ(རྣམ་ ེརིག་ཙམ་)དེར་མཐོང་ན། །(རྣམ་རིག་ཙམ་)དེ་ཡང་ཕྱིས་ནི་མི་མཐོང་ངོ་། ༤༨༠། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ། སེམས་ཙམ་ལ་གནས་ཤིང་དེའི་རྗེས་ཐོགས་ཉིད་དུ་སེམས་ཀྱང་མེད་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ཏེ་མཚམས་དེ་ནས་སེམས་ཙམ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །
ཚུལ་འདི་ལ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་ཞེས་དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་བར་ཡང་གསུངས་ཤིང་། ༤༨༡ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྡུས་པར་ཡང་དེར་འཇུག་དང་། ༤༨༢ཞེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་དང་སྒོ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །སེམས་ཙམ་ཉིད་ལ་ཚོདོ་འཛིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། (ཐེག་བསྡུས་)དེ་ཉིད་ལས། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་ཅེ་ན། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་བཟློག་ནས་འཇུག་སྟེ། དེའི་ཚེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་གྱི་འདུ་ཤེས་རྣམ་པར་བཤིག་པ་དེ་ལ་ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་ཐོས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

284

པའི་ཆོས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་དེ་དག་ལ་དོན་དུ་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་སྐབས་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་སྣང་བ་ཡང་མི་འབྱུང་སྟེ། ༤༨༣ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་རྒྱུ་བ་རྟོག་མེད་ལ། །དོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་མི་སྣང་ཕྱིར། །དོན་མེད་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ། །དེ་མེད་པས་ན་རྣམ་རིག་མེད། ༤༨༤། ཅེས་པ་ལ་སོགས་པས་རྣམ་རིག་མེད་པར་གསུངས་པ་རྣམས་སེམས་ཙམ་པ་རྣམ་ཤེས་དོན་དམ་དུ་བདེན་པར་འདོད་པ་དང་ཤིན་ཏུ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཇ། མངོན་པ་ལ་སོགས་པ་གཞུང་གཞན་ལ་ཡང་
སྐུར་འདེབས་ཀྱི་སྐྱོན་བསལ་བ།
༈ དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལ་སོགས་པར་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སེམས་ཙམ་གྱི་རང་གཞུང་དུ་འདོད་པ་ཡང་འཁྲུལ་ཏེ། རྒྱུད་སྡེ་ཟབ་མོ་རྣམས་དང་། སེམས་འགྲེལ་སྐོར་གསུམ་ལ་སོགས་པ་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་སུ་ཡང་། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པས་ཀྱང་སེམས་ཙམ་གྱི་རང་གཞུང་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ནི། དབུ་མ་ཆེན་པོའི་མདོ་རྒྱུད་ཟབ་མོ་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སུ་ཡང་། ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་གཞུང་འདིར། (མོས་སྤྱོད་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

285

ལམ་གྱི་སྐབས།

ལ་གནས་པའི་)བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཉམ་བཞག་པས། །(དོན་ཐམས་ཅད་)ཡིད་ཀྱི་
གཟུགས་བརྙན(ཙམ་དུ་)མཐོང་བས་ན། །དོན་གྱི་འདུ་ཤེས་ལྡོག་དེ་ནས། །(རྣམ་རིག་ཙམ་)རང་གི་འདུ་ཤེས་ངེས་པར་གཟུང་། །དེ་ལྟར་ནང་གི་སེམས་(ཙམ་)གནས་ཤིང་། །གཟུང་བ་མེད་པར་རྟོགས་པར་བྱ(སྟེ་སྦྱོར་ལམ་དུའོ)། །དེ་ཡི་འོག་ཏུ་འཛིན་ (པའང་)མེད་པར་(འགྱུར་ཞིང་)། །དེ་ནས་(གཟུང་འཛིན་གཉི་ག་)མི་དམིགས་(པ་ཆོས་ཉིད་ལ་)རེག་པར་བྱ(སྟེ་ས་དང་པོ་ལ་སོགས་སུའོ)། ༤༨༥། ཞེས་སེམས་ཙམ་ལས་འདས་པའི་མདོ་དྲངས་པ་དང་། གང་དུ་མིག་དང་རྣ་བ་དང་། །དེ་བཞིན་སྣ་དང་ལྕེ་དང་
ལུས། །ཡིད་དང་དེ་བཞིན་མིང་དང་གཟུགས། །མ་ལུས་པ་ནི་འགག་འགྱུར་
བ། ༤༨༦། ཞེས་དང་། གང་དུ་མིག་འགག་པ་དང་། ཁ་དོག་གི་འདུ་ཤེས་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བར་དུ་འགག་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་གནས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། ༤༨༧། ཞེས་སེམས་ཙམ་ལས་འདས་པའི་ལུང་དྲངས་པ་དང་།
གཞན་ཡང་། རྟེན་འབྲེལ་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་དང་། སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགགས་པ་དང་། གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་། བདག་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་འགྲེལ་སྐོར་གསུམ་གྱི་མན་ངག་ཟབ་མོ་དང་ལྡན་པས། འདོད་མཁན་མང་ཉུང་(གིས་བདེན་བརྫུན་དུ་འཇོག་པ་)དང་སྐྱོ་མ་སྔ་བཙན་གྱི་བག་ཆགས་སྤངས་ཏེ་ལེགས་པར་བལྟས་ན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

286

གནས་སྐབས་སུ་སེམས་ཙམ་སྟོན་ཡང་མཐར་སེམས་ཙམ་ལས་འདས་པའི་གཞུང་དུ་གསལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་བདག་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞི་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པས་ཀྱང་སེམས་ཙམ་གྱི་རང་གཞུང་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་སྟོན་པ་རྣམས་ལ་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་མཚན་དེ་དག་གིས་ནི་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་སེམས་ཙམ་དུ་འདོད་པ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ། (ཉན་ཐོས་མ་ངེས་པ་)ཁ་ཅིག་དག་ནི་(ཐེག་ཆེན་ལ་)དྲང་(བའི་)ཕྱིར་དང་། །(རྒྱལ་སྲས་མ་ངེས་པ་)གཞན་དག་(ཐེག་ཆེན་ལ་བློ་བསྟན་པར་)ཡང་དག་གཟུང་བའི་ཕྱིར། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །(རིགས་)མ་ངེས་(པ་)རྣམས་ལ་(མཐར་ཐུག་གི་)ཐེག་ (པ་)གཅིག་(ཏུ་དོན་ལ་གནས་པ་དེ་གསལ་བར་)བསྟན། ༤༨༨། ཞེས་ཐེག་གཅིག་དྲང་དོན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། (མདོ་སྡེའི་རྒྱན་)དེ་སེམས་ཙམ་གྱི་གཞུང་དུ་གྲུབ་པོ། ཞེ་ན། གཞུང་འདིས་ཐེག་གཅིག་དྲང་དོན་དུ་བསྟན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །ཁ་ཅིག་དྲང་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དག་ཡང་དག་གཟུང་བའི་ཕྱིར། ༤༨༩ཞེས་པ་འདི་དག་ནི། མཐར་ཐུག་གི་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་(དོན་ལ་གནས་པ་དེ་གསལ་བར་)བསྟན་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ་དགོས་པ་བསྟན་པས་དྲང་དོན་དུ་འགྱུར་ན་ནི་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །(དེས་ན་ཉན་ཐོས་མ་ངེས་པ་ཐེག་ཆེན་ལ་དྲང་བའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་དང་དྲང་དོན་ལ་ཁྱད་ཆེན་པོ་ཡོད་དོ)། ཡང་གལ་ཏེ་ལ་ལ་གཅིག་ཏུ་ཉེས་པར་སྤྱོད་ངེས་ཡོད། །ལ་ལ་དཀར་པོའི་ཆོས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་བཅོམ། །ལ་ལ་ཐར་བའི་ཆ་མཐུན་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

287

ལམ་གྱི་སྐབས།

དགེ་བ་མེད། །(ལ་ལ་)དཀར་པོ་དམན་པ་(ཙམ་)ཡོད་པ་(སྟེ་དེ་རྣམས་ནི་)རྒྱུ(རྒྱས་པའི་རིགས་)དང་བྲལ། ༤༩༠། ཞེས་རིགས་ཆད་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སེམས་ཙམ་གྱི་རང་གཞུང་དུ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཡང་ཁྱབ་པ་མེད་དེ། རང་བཞིན་གྱི་རིགས་ཆད་པ་ནི་སུ་ཡང་མི་སྲིད་ཅིང་། རྒྱས་པའི་རིགས་ཆད་པ་ནི་མང་པོ་
ཡོད་ལ། དེ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་པ་བཞིན་དུ་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་མྱང་འདས་ཆེན་པོ་དང་། སོར་མོའི་ཕྲེང་བ་ལ་ཕན་པ་དང་རྒྱུད་བླ་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སུ་ཡང་(རང་བཞིན་གྱི་རིག་ཆད་པ་ནི་མི་སྲིད་ཅིང་རྒྱས་པའི་རིག་ཆད་པ་ཡོད་ཚུལ་)ལེགས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཅན་ཡིན་ཡང་། ཐར་བའི་ས་བོན་མ་ཐེབས་པ་དང་། དགེ་བ་མ་བསྐྱེད་པ་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །རང་བཞིན་གྱི་རིགས་ཆད་པ་མི་
སྲིད་པ་ནི་གཞུང་(མདོ་སྡེའི་རྒྱན་)དེ་ཉིད་དུ། དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཐམས་ཅད་ལ། །ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་དག་གྱུར་བ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་(པ་ཐོབ་པ་)ཉིད་(ཡིན་པ་)དེ་ཡི་ཕྱིར། །འགྲོ་ཀུན་དེ་ཡི་སྙིང་པོ་ཅན། ༤༩༡(ཞེས་དང་།ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་གཟུགས་གྱུར་ཀུན་དུ་སོང་། །དེ་བཞིན་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ཚོགས་ཀུན་སོང་། །)ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་དེ་ཉིད་དུ། དེ་བཞིན་ཉིད་དམིགས་ཡེ་ཤེས་དང་། །གཉིས་སུ་འཛིན་པ་རྣམ་སྤངས་དང་། །གནས་ངན་ལེན་ལུས་མངོན་སུམ་པ། །བློ་ལྡན་དེ་ཟད་བྱེད་པར་འདོད། ༤༩༢། ཅེས་པའི་འགྲེལ་པར་འདིས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཟད་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

288

པར་འགྱུར་བ་དེ་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། གཉིས་སུ་འཛིན་པ་རྣམ་པར་སྤངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་བརྟགས་པ་དང་། གནས་ངན་ལེན་གྱི་ལུས་མངོན་སུམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་གྱི་དབང་ཡོངས་སུ་ཤེས་ནས་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ལུས་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞན་གྱི་དབང་དེ་ཉིད་ཟད་པར་འགྱུར་རོ། ༤༩༣། ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཞན་དབང་ཟད་པ་དང་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཟད་པ་ནི་སེམས་ཙམ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བས་ན་སེམས་ཙམ་པ་རིགས་ཆད་འདོད་ཀྱི་དབུ་མ་པ་མི་འདོད་ཅེས་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པ་ཐེག་ཅིག་དྲང་དོན་དུ་འདོད་ཅེས་པ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་སེམས་ཙམ་པ་ཁོ་ནའི་ཆོས་སྐད་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་སྟོན་པས། སེམས་ཙམ་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པར་གྲགས་པ་ངན་པས་ཁྱབ་(པར་བྱས་)པ་ལ་ནི་ཤེས་བྱེད་རྣམ་དག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྣང་ཞིང་། གནོད་བྱེད་ཆེན་པོ་ཤིན་ཏུ་མང་བར་འདུག་པས་དུག་བཞིན་དུ་དོར་བར་བྱ་སྟེ་དེ་དག་ནི་སེམས་འགྲེལ་གྱི་མན་ངག་ཟབ་མོ་དང་མ་མཇལ་བས་སེམས་ཙམ་ལ་བདེན་གཉིས་སུ་འབྱེད་མ་ཤེས་པ་དང་། གཞུང་འགའ་ཞིག་གི་འབྲུ་མ་ནོན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁྲུལ་ཞིང་(བརྒྱུད་མར་)འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་སྡེ་ཟབ་མོ་གཞན་དང་། གཞན་རྣམས་སུ། སེམས་ཆེན་པོ་དང་། རྡོ་རྗེའི་སེམས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། བདེ་བའི་སེམས་དང་།

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

289

ལམ་གྱི་སྐབས།

ཆགས་པ་ཆེན་པོ་དང་། ཞེ་སྡང་ཆེན་པོ་དང་། གཏི་མུག་ཆེན་པོ་དང་། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཞན་དང་། རྣམ་ཤེས་གཞན་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་མང་པོའི་སྒོ་ནས་དོན་དམ་པའི་སེམས་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་འགའ་ཡང་གཤིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་འགའ་ཡང་མེད་པར་གསུངས་པ་རྣམས་དང་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གནས་སྐབས་སུ་སེམས་ཙམ་སྟོན་ཡང་། མཐར་དེ་ལས་འདས་པ་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་དོན་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་སྟོན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་རྣམས་སེམས་ཙམ་གྱི་རང་གཞུང་དུ་ཕབ་ན་དམ་པའི་ཆོས་སྤོང་པའི་ལས་སུ་འགྱུར་རོ། །

ཉ། གནས་སྐབས་སུ་སེམས་ཙམ་སྟོན་པས་དེའི་
རང་གཞུང་དུ་འགྱུར་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ།

༈ གལ་ཏེ་གནས་སྐབས་སུ་སེམས་ཙམ་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཙམ་གྱི་གཞུང་དུ་གྲུབ་པོ་སྙམ་ན། དེ་ལྟ་ན་ནི་རིགས་པ་མཚུངས་པས་ཡུམ་དང་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་སོགས་པར་ཡང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཞུང་དུ་འགྱུར་རམ་ཅི། དེ་ལྟ་བས་ན་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་ལོ་གསུམ་པའི་མདོ་སྡེ་ཟབ་མོ་རྣམས་དང་། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དང་། དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་ལ་སོགས་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

290

པའི་ས་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྡུས་པ་དང་ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལ་སོགས་པ་གནས་སྐབས་སུ་སེམས་ཙམ་སྟོན་ཡང་མཐར་དེ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་དབུ་མ་ཆེན་པོ་གསང་སྔགས་དང་གཅིག་པའི་དོན་སྟོན་པ་རྣམས་ལ་སྐུར་བ་གདབ་པར་མི་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ས་སྡེ་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ཞེས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མིང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཙམ་དུ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ནི་ (འཕགས་པ་ལྷའི་དབུ་མ་)རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ཡང་སེམས་ཙམ་གྱི་གཞུང་དུ་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །སའི་དངོས་གཞིར་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པ་དང་། ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་དང་། (ཡོད་མེད་དང་རྟག་ཆད་ལ་སོགས་པའི་)མཐའ་གཉིས་རྣམ་པར་སྤངས་པའི་(གཞི་བར་མ་འམ་ནང་མ་)དབུ་མའི་ལམ་སྟེ། (ཆོས་གློ་བུར་བ་རྣམས་གཤིས་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་)སྒྲོ་བཏགས་པའི་མཐའ་རྣམ་པར་སྤངས་པ་དང་(ཆོས་ཉིད་གཉུག་མ་གཤིས་ལ་མེད་དོ་ཞེས་)སྐུར་བ་བཏབ་པའི་མཐའ་རྣམ་པར་སྤངས་པ་༤༩༤ཞེས་སོགས་མཐའ་བྲལ་དབུ་མ་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་མཐོང་ཞིང་རྟོགས་པར་གྱུར་ཅིག །སུམ་ཅུ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཡང་། སེམས་ཙམ་གྱི་གཞུང་ཉིད་དུ་གྲགས་མོད་ཀྱི། ནམ་ཞིག་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་རྣམས། །མི་དམིགས་དེ་ཡི་ཚེ་ན་ནི། །རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ལ་གནས། ༤༩༥། ཞེས་པའི་མཐར་རྣམ་རིག་ཙམ་ལས་འདས་པར་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་དེའི་རྗེས་ཐོགས་ཉིད་དུ། གཟུང་བ་མེད་པས་དེ་འཛིན་མེད། །དེ་ནི་སེམས་མེད་མི་དམིགས་པ། །འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། །གནས་ནི་གཞན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། །གནས་ངན་ལེན་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

291

ལམ་གྱི་སྐབས།

གཉིས་སྤངས་པས་སོ། །དེ་ཉིད་ཟག་པ་མེད་དང་དབྱིངས། །བསམ་མི་ཁྱབ་དང་དགེ་དང་བརྟན། །དེ་ནི་བདེ་བ་རྣམ་གྲོལ་སྐུ། །ཐུབ་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཞེས་བྱ། ༤༩༦། ཞེས་པའོ། །འདིར་སེམས་མེདེ་མི་དམིགས་པ་ཞེས་པ་ཡང་སེམས་ཙམ་པ་སེམས་རྣམ་ཤེས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་འགལ་ཞིང་། ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་དང་། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་དབྱིངས་དང་། དོན་དམ་པའི་དགེ་བ་དང་། ཆོས་ཉིད་མི་འགྱུར་ཞིང་བརྟན་པ་དང་། དོན་དམ་གནས་ལུགས་ལ་བདེན་པ་དང་། གདོད་ནས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྐུ་དང་། ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་ཆོས་སྐུ་དང་དབྱེར་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ལས་འདས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཙམ་པ་རྣམ་ཤེས་དོན་དམ་དུ་བདེན་པར་འདོད་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ། གྲུབ་ནི་དེ་ལ་སྔ་མ་བོ

(འོ)། །རྟག་ཏུ་མེད་པར་གྱུར་པ་གང་། ༤༩༧། ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པས་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ཡང་གཉིས་མེདེ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་གཞུང་འདིར་སེམས་ཙམ་སྟོན་མོད་ཀྱི་མཐར་ནི་དེ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཙམ་གྱི་རང་གཞུང་ཉིད་དུ་ཕབ་ན་རྩོམ་པ་པོའི་དགོངས་པ་དང་མི་མཐུན་ནོ། །(ཉི་ཤུ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པར་ཡང་།སེམས་ཙམ་སྟོན་མོད་ཀྱི་མཐར་ནི་དེ་ལས་འདས་པར་སྟོན་ཞིང་།དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་དུ་ནི་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་ཡང་སྟོན་པས་གཞུང་ལུགས་རྣམ་དག་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལེན་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་གྱུར་ཅིག །)གཞན་ཡང་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

292

རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལེགས་པར་སྟོན་ན་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལས་འདས་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔལ་ལྡན་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་འོདོ་དུ། འདིར་རྣམ་པར་ཤེས་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་ཉིན་མོར་བྱེད་པའི་སྐུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་པ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །འདིར་ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་ཉིན་མོར་བྱེད་པའི་སྐུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་པ་འགའ་ཡང་མེདེ་ཅེ་ན། བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་རྣམ་པར་ཤེས་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོས་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོས་ཉིད་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ། ༤༩༨། དེ་ལྟར་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོདོ་པར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བསྟོད་པར་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་པས་གསུངས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོས་ཉིད་འདས། །གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་འཆང་བ། །རྣམ་པར་རྟོག་མེད་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ། །དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་སྐུ་འཆང་བ། །༤༩༩ཞེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་བདག་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པ་དང་གཟུང་འཛིན་དང་བྲལ་བར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་སེམས་ཙམ་ལས་འདས་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔལ་ལྡན་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་དུ། ད་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་རྣམས་ཀྱི་འཛིན་པའི་སྐྱོན་གསུངས་པ། སྲིད་གསུམ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

293

ལམ་གྱི་སྐབས།

མཐའ་དག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་དུ་སྨྲ་བ་པོ་ཡང་རྣམ་པ་ཤེས་པ་(དོན་དམ་དུ་བདེན་པ་)འདོད་པར་བྱེད། ༥༠༠ཅེས་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་རྣམས་ལ་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཛིན་པ་ཡོད་དེ། ༥༠༡
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཛིན་པ་ཡོད་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་དང་བྲལ་བར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ

(ཁ་ཅིག་སེམས་ཙམ་པ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་དང་བྲལ་བར་འདོད་པ་ལ་ནི་ལུང་གསལ་བོ་འདི་དག་གིས་གནོད་དོ)། །

ཏ། རྒྱུད་སྡེ་རྣམས་ཀྱང་སེམས་ཙམ་དུ་འདོད་ན་དེའི་
དགོངས་པ་མ་ཤེས་པར་བསྟན་པ།
༈ དེ་བཞིན་དུ་དུས་འཁོར་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་སྡེ་ཟབ་མོ་རྣམས་སེམས་ཙམ་ལས་མ་འདས་པར་འདོད་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། དཔལ་ལྡན་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་དུ། རྣམ་ཤེས་དེ་ཡང་དོན་དམ་དུ། །ཡོད་པར་མཁས་རྣམས་མི་འདོད་དེ། །གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་དང་། །བྲལ་བས་ནམ་མཁའི་པད་མ་བཞིན། །ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཡོད་མེད་མིན། །གཉི་གའི་བདག་ཉིད་མིན་པའང་མིན། །མཐའ་བཞི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡི། །དེ་ཉིད་དབུ་མ་པ་ཡིས་རིག༥༠༢། ཅེས་དང་། དེའི་ཕྱིར། གཅིག་དང་དུ་མ་དག་ཀྱང་གཅིག་ཅིང་མཉམ་དང་མི་མཉམ་པ་ཡང་མཉམ་པ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དབུ་མ་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའོ། །༥༠༣ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཙམ་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཟབ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

294

ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་དུ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དུས་འཁོར་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་དང་སྔགས་དང་ལྷ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་མཐར་ཐུག་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་དང་
ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་ལས་འདས་པའི་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་སེམས་ཙམ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའི་གསུང་རབ་ཟབ་མོ་རྣམས་ལ་སྐུར་པ་གདབ་པར་མི་བྱ་སྟེ། ཆོས་སྤོང་གི་ལས་ཆེན་པོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཐ། དེས་ན་ཤན་འབྱེད་པའི་མན་ངག་ཡོད་མེད་ཀྱི་
ཕན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་བསྟན་པ།
༈ དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་གནས་ལུགས་ལ་ཡོད་མེད་དང་རང་སྟོང་གཞན་སྟོང་དང་མེད་དགག་མ་ཡིན་དགག་དང་རྣམ་གཅོད་ཡོངས་གཅོད་དང་སྤངས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་དང་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་དང་མི་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་དང་གང་མེད་ཅིང་དེའི་ལྷག་མ་གང་ཡིན་པ་(དང་གང་ཟད་ཅིང་དེའིེི་ལྷག་མ་གང་ཡིན་པ་དང་། གང་དང་བྲལ་ཞིང་དེའི་ལྷག་མ་གང་ཡིན་པ་དང་། གང་གིས་དབེན་ཞིང་དེའི་ལྷག་མ་གང་ཡིན་པ་དང་། གང་མ་གྲུབ་ཅིང་དེའི་ལྷག་མ་གང་

ཡིན་པ་དང་། གང་འགགས་ཤིང་དེའི་ལྷག་མ་གང་ཡིན་པ།) ལ་སོགས་པ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་འདི་ཡང་སེམས་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་གསལ་བར་བྱས་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དང་། རྒྱུད་སྡེ་ཟབ་མོའི་མན་ངག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པ་ལས་གསལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་དག་དང་ལྡན་ན་འཁོར་ལོ་བར་བའི་དོན་ཡང་རབ་ཏུ་གསལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རི་བོ་ཆེན་པོ་དག་ལ་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་མཐོན་པོ་ནས་བལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་དང་བྲལ་ན་ནི་རང་སྟོང་ལས་ལྷག་པའི་སྟོང་ཉིད་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

295

ལམ་གྱི་སྐབས།

དང་དག་པའི་བདག་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་དང་གཞི་འབྲས་དབྱེར་མེད་ལ་སོགས་པ་མི་སྲིད་ཅིང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་
པོ་དྲང་དོན་ཡིན་པས་དོན་ལ་མེདེ་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་ངན་གྱི་ཕྲེང་བ་དུ་མར་འགྱུར་བས་ལྟ་བའི་སྙིགས་མ་བརྡོ་བར་འགྱུར་རོ། །

༢༽སྟོང་གཞི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རང་སྟོང་འདི་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཉིད་གྲུབ་ཚུལ་ལ་གཉིས།

དང་པོ། རྣམ་གྲངས་དངོས་ལ་གཉིས།

༡ རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཅན་གྱི་སྟོང་ཆེན་མདོར་བསྟན་པ།
༈ དེའི་ཕྱིར་ལྟ་བ་ངན་པ་ཐམས་ཅད་སྤང་པར་འདོད་པ་དང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པར་འདོད་པ་དང་། དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའམ་དགོངས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་མཐོང་བར་འདོད་པ་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མཆོག་མཐོང་བར་འདོད་པས་རང་སྟོང་གཞན་སྟོང་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ནས། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ངེས་པ་རྙེད་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་། རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་ཞལ་སྔ་ནས་(དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་དུ)། སྟོང་པ་ཉིད་ནི་མདོར་བསྡུ་ན། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐའ། །མཚན་མ་མེད་དང་དོན་དམ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་རྣམ་གྲངས་སོ། །གཞན་མིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ཡིན། །དེ་འགགས་འཕགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་དང་། །འཕགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡི་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

296

ཕྱིར། །རྣམ་གྲངས་དོན་དེ་གོ་རིམ་བཞིན། ༥༠༤། ཞེས་དང་། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། (དོན་དམ་)བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་དེ་ཉིད་ནི། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐའ། །མཚན་མ་མེད་དང་དོན་དམ་དང་། །(མ་སྐྱེས་པའི་)སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན། ༥༠༥། ཞེས་དང་། མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་པར་ཡང་། ཨེ་གསང་མཁའ་ཁམས་བྷ་གའམ། །ཆོས་འབྱུང་ཆུ་སྐྱེས་སེང་གེའིེི་ཁྲིར། ༥༠༦། ཞེས་དང་།(ཇི་ལྟར་ས་ལ་རིན་ཆེན་མིང་།དབྱེ་བ་ཐ་
དད་ཐ་དད་ནི། ཡུལ་དང་ཡུལ་གྱི་དབང་གིས་བརྗོད། རིན་ཆེན་དབྱེ་བ་འགའ་ཡང་མེད། དེ་བཞིན་བདག་

གི་དག་པའི་ཆོས། ཞེས་སོགས་དང་།) བཅོམ་ལྡན་འདས་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་དུ་ཨེ་ཡིག་དང་གསང་བ་དང་པད་མ་དང་ཆོས་འབྱུང་དང་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་དང་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་གནས་དང་སེང་གེའི་ཁྲི་དང་བྷ་ག་དང་གསང་བའི་མིང་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཨེ་ཡིག་གཅིག་པུ་གཙོ་བོའི་མིང་མ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ༥༠༧། ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཅིག་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཚང་བ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་གང་ལ་ཡང་མི་སྲིད་(མི་སྲིད་པས་དོན་དམ་ལས་འོས་མེད་)དོ། །དེ་ལྟ་བས་
ན་ཨེ་ཡིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་ཅན་དོན་གཅིག་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་དོན་དམ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་མི་
སྲིད་(པས་དོན་དམ་ལས་འོས་མེད་)དོ། །

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

297

ལམ་གྱི་སྐབས།

༢ རང་སྟོང་དང་དོན་དམ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་གྲངས་སུ་འདོད་
པ་ལ་གནོད་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཅུ་གསུམ།
༡ རང་སྟོང་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ།
༈ གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་སྟོང་ཉིད་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་རང་ངོ་བོ་སྟོང་པའི་རང་སྟོང་ཁོ་ནའོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ནི་འོ་ན་ལོག་སྲེད་ཅན་གཏན་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་(མྱ་ངན་འདས་ཆེན་པོ་དང་། རྒྱུད་བླ་མའི་འགྲེལ་པ་ལ་སོགས་པར་)གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན་དེ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་ཁྱབ་པ་མེད་སྙམ་དུ་བསམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྟན་པའི་མདོར། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དོན་ཏོ། ༥༠༨། ཞེས་དང་།(རབ་ཞི་རྣམ་ངེས་སུ་ཡང་།ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་སངས་རྒྱས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ནི་ཡང་དག་པའི་མཐའོ། །སྡུག་བསྔལ་ནི་མེད་པའོ། །ཞི་བ་པོ། །བསིལ་བར་གྱུར་བའོ། །མ་སྐྱེས་པའོ། །མ་འགགས་པའོ། །ཞེས་དང་།) རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། (མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དུ་)དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་སངས་རྒྱས་འདོད། ༥༠༩། ཅེས་དང་། ཡུམ་རྒྱས་པར་ཡང་། རབ་འབྱོར་ཡང་དག་པའི་དོན་ནི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ༥༡༠ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། ཡང་དག་པའི་དོན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ༥༡༡ཞེས་དང་། ཤེར་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

298

ཕྱིན་བདུན་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་སློབ་དཔོན་བི་མ་ལ་མི་ཏྲས་མཛད་པར་ཡང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་པོ། །ཞེས་མདོ་དྲངས་ཤིང་། ༥༡༢འཕགས་པ་བརྒྱད་སྟོང་པར་ཡང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ནི་འོང་བའམ་འགྲོ་བ་མེདེ་དེ་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའོ། ༥༡༣། ཞེས་པ་(དང་། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྡུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་སློབ་དཀོན་མཆོག་འབངས་ཀྱིས་མཛད་པར་ཡང་།དེར་གྱུར་དེ་བཞིན་ཉིད་རང་བཞིན། བཅོམ་ལྡན་འདས་

ཉིད་ཡིན་པར་བརྗོད། ཅེས་པ་)ལ་སོགས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་སྟོན་པའི་ལུང་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་མང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
གཞན་ཡང་དེ་དང་དེ་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་གློ་བུར་བ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་རང་རང་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདོད་ན་གཞན་དང་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་ཧ་ཅང་ཐལ་ཏེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས། ཅིའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། ༥༡༤། ཞེས་དང་། རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། གཞན་མིན་༥༡༥ཞེས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དོན་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་མི་དགེ་བ་རྣམས་ཀྱང་རང་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་དེ་དགེ་བ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དོན་དམ་པའི་དགེ་བ་དང་། ཡོད་པའི་དགེ་བ་དང་། འདུས་མ་བྱས་པའི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

299

ལམ་གྱི་སྐབས།

དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་འདི་ཁས་བླངས་ཤིང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ན་དོན་དམ་པའི་དགེ་བ་དང་ཡོདོ་པའི་དགེ་བ་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དགེ་བ་ཡིན་པར་ལུང་རྣམ་དག་རྣམས་སུ་ཡང་ཡང་གསུངས་པས་དེ་ལ་དེ་དང་དེས་ཁྱབ་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་དངོས་པོ་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཅན་གང་ཡིན་པ་རྣམས་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ཡང་རང་སྟོང་མ་ཡིན་ཞིང་རང་གིས་རང་མི་རིག་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །

༢ རང་སྟོང་དང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་རྣམ་གྲངས་
ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ།
༈ དེ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་སོགས་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་། རང་སྟོང་དང་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་རང་སྟོང་དང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གང་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ་དེ་འདོད་ན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་ཞལ་སྔ་ནས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ཡིན་༥༡༦ཞེས་ཡང་དག་པའི་མཐའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

300

༣ རང་སྟོང་དང་མཚན་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་རྣམ་གྲངས་
ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ།
༈ དེ་བཞིན་དུ་རང་སྟོང་དང་མཚན་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་རྣམ་གྲངས་སུ་འདོད་ན་མཚན་མ་མ་འགགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱང་རང་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཚན་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན་མཚན་མ་འགགས་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་ཞལ་སྔ་ནས། དེ་འགགས་༥༡༧ཞེས་མཚན་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་ཀྱི་དོན་མཚན་མ་དེ་འགགས་པའི་གཞི་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། ཅིའི་ཕྱིར་མཚན་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། མཚན་མ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཕྱིར་༥༡༨ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༤ རང་སྟོང་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་རྣམ་གྲངས་
ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ།
༈ དེ་བཞིན་དུ་རང་སྟོང་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྣམ་གྲངས་སུ་འདོད་ན། སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀྱང་རང་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་དེ་གཉེན་པོ་གང་གིས་ཀྱང་སྤང་དུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་ཞིང་། འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་རང་རིག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡང་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔལ་མགོན་པོ་བྱམས་པའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། འཕགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་དང་།

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

301

ལམ་གྱི་སྐབས།

༥༡༩ཞེས་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་། ཅིའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པའི་༥༢༠ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༥ རང་སྟོང་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ།
༈ དེ་བཞིན་དུ་རང་སྟོང་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་གྲངས་སུ་འདོད་ན་ངན་སོང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་མི་བཟད་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་དེ་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པར་འགྱུར་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། (རྒྱལ་བ་བྱམས་མགོན་གྱིས་)འཕགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡི་ཕྱིར། ༥༢༡། ཞེས་དང་། (འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་)ཅིའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་༥༢༢ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༦ རང་སྟོང་དང་དོན་དམ་བྱང་སེམས་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། ༈ གཞན་ཡང་། དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྣམ་གྲངས་སུ་(འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་)གསུངས་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ། རང་སྟོང་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ན། དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མ་ཡིན་པ་སྡིག་པ་མི་བཟད་པའི་སེམས་གང་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

302

ཀྱི་སེམས་ཡིན་པར་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །

༧ དེ་རྣམས་ལ་ཉེས་སྤོང་གི་ལན་ཡང་སྐབས་ཇི་ལྟ་བར་དགག་པ།
༈ གལ་ཏེ་སྡིག་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་སྔར་སྨོས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་པའི་ཆ་གང་ཡིན་པ་དེ་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། སྣང་བའི་ཆ་གང་ཡིན་པ་དེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པས་སྐྱོན་དེ་དག་མེད་དོ་སྙམ་ན། དེ་ལྟ་ན་ནི་སྣང་བའི་ཆ་དེ་སྟོང་ངམ་མི་སྟོང་། གལ་ཏེ་སྟོང་ན་ནི་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། མི་སྟོང་པའི་དངོས་པོ་ནི་མི་སྲིད་དེ། (འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་)ཀུན་རྫོབ་སྟོང་པ་ཉིད་
དུ་བཤད། །སྟོང་ཉིད་ཁོ་ན་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། །བྱས་དང་མི་རྟག་པ་བཞིན་དུ། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། ༥༢༣། ཞེས་དང་། (ཤེས་རབ་སྙིང་པོར་)གཟུགས་སྟོང་པའོ། །སྟོང་པ་ཉིད་གཟུགས་སོ། ༥༢༤། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་དང་། རིགས་པས་སྣང་བ་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །སྟོང་པ་ཉིད་སྣང་བའོ། །དེ་ལས་དེ་གཞན་མ་ཡིན་ཞིང་། །དེ་ལས་ཀྱང་དེ་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྟོང་ཆ་དོན་དམ་དུ་འདོད་པ་)འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་པ་ཁོ་ན(སྟེ་དོན་དམ་གྱི་སྣང་བ་ཡང་དོན་དམ་ལས་མ་འདས་ཤིང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྟོང་ཆ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ལས་མ་འདས་པས། སྣང་

བ་ལ་ཡང་བདེན་པ་གཉིས་དང་སྟོང་པ་ལ་ཡང་བདེན་པ་གཉིས་སུ་གནས་པ་མ་གོ་བའི་ཕྱིར་ན་)འོ། །དེ་བཞིན་དུ་མི་དགེ་བའི་སྟོང་པའི་ཆ། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རྣམ་གྲངས་སུ་འདོད་ན་ཡང་། (དེ་བཞིན་ཉིད་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་དགེ་བའི་སྟོང་ཆ་)དེ་དགེ་བ་ཡིན་དགོས་པས།

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

303

ལམ་གྱི་སྐབས།

འདིར་སྣང་བའི་ཆ་མི་དགེ་བ་དང་། སྟོང་པའི་ཆ་དགེ་བ་ཡིན་པར་ཁས་བླང་དགོས་པར་ཡང་འགྱུར་ཞིང་། (དེ་འདོད་ན་སྣང་སྟོང་ཁྱབ་མཉམ་དབྱེར་མེད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ་)མི་སྟོང་པའི་སྣང་ཆ་མི་སྲིད་པས་མི་དགེ་བའི་སྣང་ཆ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་
སྟོང་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དགེ་བ་ཡིན་པར་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས། དོན་དམ་པའི་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། ༥༢༥། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༨ གནས་ལུགས་ཀྱི་བྷ་ག་དང་རང་སྟོང་རྣམ་གྲངས་
ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ།
༈ གཞན་ཡང་མཐར་ཐུག་གི་བྷ་ག་(མཁའ་ཁྱབ་)ལ་སོགས་པ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། རང་སྟོང་གི་(རྣམ་གྲངས་སུ་དགོངས་པ་)ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ། རང་སྟོང་དང་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཀུན་མཁྱེན་གྱི་ཡོན་ཏན་མ་ཚང་བའི་གློ་བུར་དྲི་མ་མི་བཟད་པ་རྣམས་ཀྱང་(རང་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་)མཐར་ཐུག་གི་བྷ་ག་(མཁའ་ཁྱབ་)ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་དེ་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཚང་བའི་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་ཟ་མ་ཏོག་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐིག་ལེའི་རྒྱུད་དུ། ཇི་ལྟར་ཏིལ་སོན་ཏིལ་མར་དང་། །ཇི་ལྟར་ཤིང་ལ་གནས་པའི་མེ། །དེ་བཞིན་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ། །ཡང་དག་གནས་ཀྱང་མི་མཐོང་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

304

བ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་(མཁའ་ཁྱབ་)བྷ་གར་བཤད། །(མཁའ་ཁྱབ་)བྷ་ག་(ནི་སྙིང་རྗེའི་སྙིང་པོ་ཅན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པས་)རིན་ཆེན་(གྱི་སྙིང་པོ་ཅན་གྱི་)ཟ་མ་ཏོག(གཞན་ནམ་མཆོག་སྟེ)། །གང་ཕྱིར་(དོན་དམ་པའི་)དབང་ཕྱུག་སོགས་ཡོན་ཏན། །(དཔག་མེད་)ལྡན་པ་དེ་ཕྱིར་(སྐལ་ལྡན་ཏེ་)བྷ་གར་བཤད། །(དོན་དམ་པའི་)ཆོས་ནི་བྷ་ག་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་བྱར་གྲགས། །དབྱིངས་ནི་(དོན་དམ་པའི་)ིསེམས་སུ་ཤེས་པར་དྲན། ༥༢༦ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་པའི་ཆོས་ཉིད་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་བྷ་ག་(མཁའ་ཁྱབ་)དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་སུ་གསུངས་པར་ཡང་རིག་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་སེམས་ཅན་ངན་པ་སྡིག་པོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱང་རང་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཐར་ཐུག་གི་བྷ་ག་(མཁའ་ཁྱབ་)ཡིན་པར་འདོད་དགོས་པས་དེའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཚང་བར་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་(གདོད་ནས་ཆད་ལ་གཞན་གྱི་འདོད་ཆགས་)གཅོད་བྱེད་ཅིང་། །ཉོན་མོངས་རྣམས་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)བཅོམ་(ཞིང་)གཞན་(གྱིས་)མི་ཐུབ། །དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་(མཁའ་ཁྱབ་)བྷ་གར་བརྗོདོ། ༥༢༧། ཅེས་ནཱ་རོ་འགྲེལ་ཆེན་དུ་དྲངས་པའི་ཕྱིར་དང་། (དོན་དམ་གྱི་)དབང་ཕྱུག་དང་ནི་གཟུགས་བཟང་དང་། །དཔལ་དང་གྲགས་དང་ཡེ་ཤེས་དང་། །བརྩོན་འགྲུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྟེ། །དྲུག་རྣམས་(ལྡན་པའི་ཕྱིར་སྐལ་ལྡན་ཏེ་)བྷ་ག་(མཁའ་ཁྱབ་)ཅེས་པར་བཤད། །(དོན་དམ་གྱི་)སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་ཁམས་(གདོད་ནས་)དག་པ། །(དོན་དམ་གྱི་)ས་སོགས་(ཁམས་དྲུག་ནི་)རྡོ་རྗེ་བཙུན་མོ་ (སངས་རྒྱས་སྤྱན་མ་ལ་སོགས་པ་)རྣམས་(ཡིན་ལ)། །དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་(དོན་དམ་གྱིས་)དབང་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

305

ལམ་གྱི་སྐབས།

ཕྱུག་སོགས། །དྲུག་པོ་དེ་རྣམས་(དོན་དམ་པའི་)བྷ་གར་བསྒྲགས། ༥༢༨། ཞེས་རྩ་རྒྱུད་མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་སུ་གསུངས་པའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་ཀྱེའི་རྡོ་རྗེའི་ལུང་སློབ་དཔོན་ཨ་ཙ་ལ་གརྦྷས་(དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་མདོར་བསྡུས་དང་པོའི་)ིབཤད་སྦྱར་དུ་དྲངས་པ་ཡང་། འཇོམས་བྱེད་བྷ་ག་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་བྱ་སྟེ། །བདུད་དང་ཉོན་མོངས་དགྲ་འཇོམས་ཕྱིར། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་གཞོམ་(གང་འཇོམས་ན་)ཉོན་མོངས་དེ་(འོ)། །དེ་ཕྱིར་ཤེས་རབ་(ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་མ་མཁའ་ཁྱབ་)བྷ་གར་བརྗོད། །༥༢༩ཅེས་བདུད་དང་ཉོན་མོངས་པ་ལས་གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱལ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)བྷ་གར་གསུངས་པ་དང་། དཔལ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་། ཉོན་མོངས་(པ་དང་)ལས་དང་དེ་བཞིན་ (དུ་)སྐྱེ། །(བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ་གསུམ་དང་)ཉོན་མོངས་(པའི་སྒྲིབ་པ་དང་)ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་(པ་དང་)དེ་བཞིན(དུ་མདོར་ན)། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་གང་(ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)བཅོམ་(པའི་གཞི)། །དེ་ནི་བྷ་ག་(མཁའ་ཁྱབ་)ལྡན་ཞེས་བཤད། ༥༣༠། ཅེས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀུན་གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་བཅོམ་པའི་གཞི་ལ་(མཁའ་ཁྱབ་)བྷ་གར་གསུངས་པ་དང་།
དཔལ་ཀྱེའི་རྡོ་རྗེར་ཡང་། སངས་རྒྱས་འདི་ལ་བྷ་ག་(མཁའ་ཁྱབ་)མངའ། །བཅོམ་ལྡན་ཞེས་ནི་བརྗོད་པར་བྱ། །བྷ་ག་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་བརྗོད། །(དོན་དམ་གྱི་)དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་ཡོན་ཏན་ཀུན(ལྡན་པས་སྐལ་ལྡན་ནོ)། །ཡང་ན་ཉོན་མོངས་ལ་སོགས་བདུད(བཞི)། །འཇོམས་ཕྱིར་བྷ་ག་(མཁའ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

306

ཁྱབ་)ལྡན་ཞེས་བརྗོད། ༥༣༡། ཅེས་རང་བཞིན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་སངས་རྒྱས་(མཁའ་ཁྱབ་)ལ་(མཁའ་ཁྱབ་)བྷ་གར་གསུངས་པ་དང་། དཔལ་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་། ཆོས་དབྱིངས་བྷ་ག་ (མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་ནི་བཤད། །བྷ་ག་(མཁའ་ཁྱབ་)རིན་ཆེན་ཟ་མ་ཏོག །གང་ཕྱིར་དབང་ཕྱུག་སོགས་ཡོན་ཏན། །ལྡན་པ་དེ་ཕྱིར་(མཁའ་ཁྱབ་)བྷ་གར་བརྗོད། །བྷ་ག་ (མཁའ་ཁྱབ་)ཆོས་རྣམས་ཀུན་དུ་ནི། །དབྱིངས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་སུ་གསུངས། ༥༣༢། ཞེས་དོན་དམ་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་ཀུན་ཚང་བའི་དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་(མཁའ་ཁྱབ་)བྷ་གར་གསུངས་པ་དང་། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་པའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱིས་གང་བསྟེན་པ། །བཅུ་གསུམ་པ་ཡི་སར་གྱུར་གང་། །དེ་ནི་(རྡོ་རྗེ་)བཙུན་མོར་ཡང་དག་བཤད། །(དོན་)དམ་ (གྱི་)ཆོས་བྷ་ག་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་པར་ཡང་། ༥༣༣། ཞེས་བདེན་དོན་བཅུ་གཉིས་ལྡན་པའི་གཞི་(ཁྱབ་བྱེད་པ་བཅུ་གསུམ་པ་)དོན་དམ་པའི་ཆོས་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་བཙུན་མོ་(མཁའ་ཁྱབ་)ལ་(མཁའ་ཁྱབ་)བྷ་གར་གསུངས་པ་དང་། དཔལ་སངས་རྒྱས་(ཀ་པཱ་ལ་)ཐོད་པ་(སྟེ་བདེ་བ་སྐྱོང་བ་)འི་རྒྱུད་དུ་ཡང་། (བདེ་བ་)མཆོག་གི་ཡེ་ཤེས་ཇི་བཞིན་པ། །(མཁའ་ཁྱབ་)བྷ་གའི་དབུས་ན་རྣམ་པར་བཞུགས། །བདེ་བ་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེར་བྱེད་པ། །འདི་ཉིད་དུ་ནི་(བརྟན་གཡོ་)ཀུན་གནས་ཀྱང་། །བྱིས་པ་རྨོངས་པས་མི་ཤེས་སོ། ༥༣༤། ཞེས་འགྱུར་མེད་མཆོག་གི་བདེ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེར་ཞིང་། དེའི་བཞུགས་གནས་སུ་གྱུར་པའི་དབྱིངས་(མཁའ་ཁྱབ་)ལ་(མཁའ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

307

ལམ་གྱི་སྐབས།

ཁྱབ་)བྷ་གར་གསུངས་པ་དང་། དཔལ་རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་། །གོང་བུ་དགུག་པ་པད་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཉིད། །(མཁའ་ཁྱབ་)བྷ་གའི་ནང་དུ་ངེས་ཆུད་པ། །ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་(མཁའ་ཁྱབ་)བསམ་པར་བྱ། ༥༣༥། ཞེས་བདེ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གོང་བུ་འགུགས་པ་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་པད་མ་ལ་(མཁའ་ཁྱབ་)བྷ་གར་གསུངས་པ་དང་། གསང་འདུས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་སྒྲོན་གསལ་དུ་དྲངས་པ་ཡང་། བཙུན་མོ་(མཁའ་ཁྱབ་)ལེགས་སྦྱངས་ཕྱག་རྒྱ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ། །(མཁའ་ཁྱབ་)བྷ་ག་ལེགས་སྦྱངས་(མཁའ་ཁྱབ་)པད་མའོ། ༥༣༦། ཞེས་སངས་རྒྱས་(མཁའ་ཁྱབ་)ཀུན་གྱི་བཙུན་མོ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་(མཁའ་ཁྱབ་)ལ་བྷ་ག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(མཁའ་ཁྱབ་)པད་མར་གསུངས་པ་དང་། དཔལ་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེས་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་འགྲེལ་པར་དྲངས་པ་ཡང་། དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་ཡོན་ཏན་(གྱི་སྐལ་བ་)ལྡན་ (པས)།(མཁའ་ཁྱབ)། བྷ་ག་(འོ་)ཡང་ན་བདུད་བཅོམ་ཕྱིར་(བྷ་ག་སྟེ)། །གང་ལ་(སྤངས་རྟོགས་རང་བཞིན་པ་)དེ་མང་(འ་བ་)འི་ཕྱིར་ན་འདི། །བཅོམ་ལྡན་(ཏེ་བྷ་ག་ཝན་ནི་)ཁམས་གསུམ་(གཞན་གྱི་)དབང་ཕྱུག་(དུ་)གསུངས། ༥༣༧། ཞེས་སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཐར་ཐུག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཚང་བའི་དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་ལ་(མཁའ་ཁྱབ་)བྷ་གར་གསུངས་ཤིང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། བྷ་ག་ཝན་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་བཅོམ་ལྡན་ནི། བདུད་དང་ཉོན་མོངས་པ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)བཅོམ་པའི་ཕྱིར་བཅོམ་པའམ་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྐལ་བ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

308

སྟེ་དེ་འདི་ལ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ལྡན་པའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་ནོ། ༥༣༨། ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིར་བྷ་ག་ཝན་ཞེས་པ་བཅོམ་ལྡན་དུ་འགྱུར་བ་ལྟར་སྐལ་ལྡན་དུ་ཡང་འགྱུར་བས་སྐད་སོར་གཞག་ཉིད་ལ་བཤད་ན་འགྲིག་ཅིང་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་བོར་ཡང་། (དེ་ལྟར་སྟོང་ཆེན་འགྱུར་མེད་ལྔ་རྡོ་རྗེ་སྟེ། ཝཾཾ་ཡིག་གི་རྟེན་ཆོས་འབྱུང་ཨེ་ཡིག་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་སྣང་ལ་)གཅིག་དང་དུ་མ་(ར་སྣང་བ་)དག་ཀྱང་(ཆོས་ཉིད་དུ་རོ་)གཅིག་ཅིང་མཉམ་(པ་ཤེས་རབ་)དང་མི་མཉམ་པ་(ཐབས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་)ཡང་མཉམ་པ་(ཉིད་)གཡས་(དང་)གཡོན་(དང་)མདུན་(དང་)རྒྱབ་དང་། །སྟེང་(དང་)འོག་(རྣམས་)ཀུན་ནས་(པ་དང་ཐམས་ཅད་པ་)དཀར་(པོ་དང་)ལྗང་ (ཁུ་ལ་སོགས་པ་ཁ་དོག་དང་བྲལ་ཡང་ཁ་དོག་ཐམས་ཅད་པ་ཡིན་པས་)སྣ་ཚོགས་(པའི་)ཁ་དོག་ཆེན་པོ(ར་རོ་)གཅིག་གི་གཟུགས་ཏེ་ཐུང་ངུ་(ལུས་ཏེ་སྙིང་སྟོབས་དང་)རིང་པོ་(ངག་སྟེ་རྡུལ་)དང་། །ཤིན་ཏུ་རིང་པོ་(ཡིད་དེ་མུན་པའི་)ཡོན་ཏན་(རྣམས་)མེད་ཅེས་(པ་ཡང་ཡིན་ལ་སྟོབས་བཅུ་ལ་སོགས་པ་མི་འབྲལ་བའི་)ཡོན་ཏན་(ཀུན་)དང་བཅས་(པའི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)བུད་མེད་སྐྱེས་པ་(འི་གཟུགས་སུ་སྣང་བ་)འང་སྐྱེས་པ་བུད་མེད་མིན(པའི་སྟོང་གཟུགས)། །གང་ཞིག་(བདེ་བ་)ཀུན་གྱི་རྟེན་གཅིག་(པུ་)བྷ་ག་(མཁའ་ཁྱབ་)བཟང་མོ་ (མཁའ་ཁྱབ་)མཆོག་གི་བྷ་ག་(མཁའ་ཁྱབ་)ཁྱོད་ལ་འདུད་དེ་ཁྱོད་ལ་འདུད། ༥༣༩། ཅེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། བྷ་ག་བཟང་མོ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་པ་ནི་(དོན་དམ་གྱི་)དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་(དཔག་མེད་)གྱི་བདག་ཉིད་དོ། །མཆོག་གི་བྷ་ག་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་(ཁམས་གསུམ་གཞན་ཏེ་)ཁམས་གསུམ་གྱི་མཆོག་གོ། རྒྱུ་དེས་ན་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

309

ལམ་གྱི་སྐབས།

མགོ་བོས་འདུད་པ་སྟེ། ༥༤༠ ཞེས་དང་།
མངོན་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱུད་བླ་མའི་བླ་མར་ཡང་། (དོན་དམ་གྱི་)དམ་ཚིག་ (སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་)གསང་(བ་)གསུམ་སྦྱོར་བ་ཡིས། །(མཁའ་ཁྱབ་)བྷ་གའི་དབུས་སུ་བསྒོམ་པར་བྱ། ༥༤༡ཞེས་དང་། (མཁའ་ཁྱབ་)བྷ་གར་རྡོ་རྗེ་ཕག་མོ་(བདེ་ཆེན་)ནི། (དོན་དམ་གྱི་)གསང་བ་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་བསྒོམ་ཞེས་དང་། ༥༤༢(དོན་དམ་གྱི་)དཀྱིལ་འཁོར་(ལ་མཎྜལ་ཞེས་པ་སྙིང་པོ་ཡང་ཡིན་ཞིང་དེ་གཉིས་གང་དུ་བསྒྱུར་ཡང་རུང་བ་)བྷ་ག་(མཁའ་ཁྱབ་)ཡིན་པར་བཤད། ༥༤༣། ཅེས་པ་ལ་སོགས་པས་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་གསུང་རབ་ཟབ་མོ་མཐར་ཐུག་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བ་རྣམས་སུ། (དོན་དམ་གྱི་)དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་མཐའ་ཡས་པའི་བདག་ཉིད་དོན་དམ་པའི་ལྷ་དང་སྔགས་དང་ཕྱག་རྒྱ་དང་རྒྱུད་དང་དཀྱིལ་འཁོར་(དང་སྐྱབས་གནས་དཀོན་མཆོག་)ལ་སོགས་པ་མིང་དུ་མ་ཅན་སྟོང་གཞི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་(མཁའ་ཁྱབ་)བྷ་གར་གསུངས་པ་རབ་ཏུ་མང་བར་བཞུགས་པས་རྒྱས་པར་དེ་རྣམས་སུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །

༩ གནས་ལུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་དང་རང་སྟོང་རྣམ་གྲངས་
ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ།
༈ གཞན་ཡང་རྒྱུད་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམས་སུ། སྟོང་ཉིད་རྡོ་རྗེར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་ཉིད་ལ་དགོངས་ཀྱི།

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

310

རང་སྟོང་ལ་ནི་(དགོངས་པ་)མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རང་སྟོང་གིས་རྡོ་རྗེ་དེའི་གོ་ཆོད་པར་འདོད་ན། སྙི་བ་དང་སྙིང་པོ་མ་ཡིན་པ་དང་ཁོང་སྟོང་ཅན་དང་གཅད་དུ་ཡོདོ་ཅིང་དབྱེར་ཡོད་པ་དང་། འཚིག་པ་དང་འཇིག་པའི་དངོས་པོ་ངན་པ་སབ་སུབ་དང་། ལྗན་ལྗིན་དང་ལུད་ཁུང་ལ་སོགས་པ་མི་གཙང་བའི་རྫས་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་མཐར་ཐུག་གི་རྡོ་རྗེ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་དེ་རྣམས་སྲ་བ་དང་སྙིང་པོ་ཡིན་པ་དང་ཁོང་སྟོང་མེད་པ་ལ་སོགས་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། དཔལ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོའི་རྒྱུད་དུ། རྡོ་རྗེ་རྡོ་རྗེ་ཞེས་གསུངས་པ། །ཅིས་འདི་རྡོ་རྗེར་བརྗོད་ཅེ་ན། །སྲ་ཞིང་སྙིང་པོ་ཁོང་སྟོང་མེད། །གཅད་མེད་དབྱེར་མེད་མཚན་ཉིད་ཅན། །མི་འཚིག་འཇིག་པ་མ་ཡིན་པ། །(དོན་དམ་)སྟོང་ཉིད་(ལ་)རྡོ་རྗེར་བརྗོད་པར་བྱ། ༥༤༤། ཞེས་དང་། (དོན་དམ་དུ་)བདེན་ཞིང་དོན་ཡོད་དེ་བཞིན་ཉིད། །འགྱུར་པ་མེད་ཅིང་སྐྱེ་བ་མེད། །འགག་མེད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གང་། (ཡིན་པ་སྟོང་གཞི)། དེ་ལྟ་བུ་ནི་(དོན་དམ་)རྡོ་རྗེ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཡིན། ༥༤༥། ཞེས་དང་། འགྱུར་བ་མེད་པ་དེ་བཞིན་ཉིད། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་བརྟན་པ་གང་། །དེ་ལྟ་བུ་ནི་འདིར་རྡོ་རྗེ་༥༤༦(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་དང་། འགྲོ་དྲུག་འཁོར་ལོ་ཉེས་བྱས་ཀྱང་། །རྡོ་རྗེ་ཡིས་ནི་འཇོམས་པར་བྱེད། །(དོན་དམ་)བྱང་ཆུབ་སེམས་གང་(ཡིན་པ་)དེ་རྡོ་རྗེ། (སྟེ་དེ་ནི)། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་(གདོད་ནས་བཅོམ་ཞིང་དེ་སྒོམ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་)འཇོམས་པར་བྱེད། ༥༤༧། ཅེས་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་(དང་རྣམ་གྲངས་སུ་གྱུར་པའི)། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་རྡོ་རྗེར་བརྗོད(ཀྱི་རང་སྟོང་ནི་རྡོ་རྗེ་མ་ཡིན་ནོ)། ༥༤༨། ཅེས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

311

ལམ་གྱི་སྐབས།

པ་ལ་སོགས་པ་དང་།
དཔལ་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་། མི་ཆོདོ་མི་ཕྱེདེ་མི་འགྱུར་བ། །མི་འཚིག་པ་དང་མཆོག་ཏུ་འབིགས། (དོན་དམ་གྱི་)སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ལྔ་ཡི་མཆོག །རང་བཞིན་(གཉུག་མ་ལས་)རྡོ་རྗེ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་ནི་བརྗོདོ། ༥༤༩། ཅེས་དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཞི་བ་གཉིས་མེད་རྣམ་པ་བྲལ(ཡང་)། །དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་ (ནམ་རྣམ་པའི་)བདག །(དོན་དམ་གྱི་)བདེ་ཆེན་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་ནི་འདི་ལ་བརྗོད། །རྡོ་རྗེ་ (མཁའ་ཁྱབ་)ཡེ་ཤེས་(མཁའ་ཁྱབ་)ལྔའི་དངོས་(པོ་སྟེ་ངོ་བོ་)ོཉིད། །(དོན་དམ་གྱི་)སངས་རྒྱས་ལྔ་བདག་རང་བཞིན་ཅན། ༥༥༠། (མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་སོགས་དང་། དཔལ་ཐམས་ཅད་གསང་བའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་། རང་བཞིན་གྱིས་ནི་འོད་གསལ་བའི། །སེམས་ནི་(མཁའ་ཁྱབ་)རྡོ་རྗེར་མངོན་བརྗོད་བྱ། ༥༥༡། ཞེས་དང་། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་ཡང་། རྡོ་རྗེ་(མཁའ་ཁྱབ་)དག་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་སྐུ་ཆེན་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམ་པར་མི་ཕྱེདེ་པའོ། ༥༥༢། ཞེས་སོགས་དང་། དཔལ་ཀྱེའི་རྡོ་རྗེ་དང་། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་སྡེ་མང་པོ་རྣམས་སུ་ཡང་། (གང་གིས་ཀྱང་)མི་ཕྱེད་(པ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འདུས་མ་བྱས་ནི་)རྡོ་རྗེ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་བྱར་བརྗོད། ༥༥༣ཅེས་སོགས་དང་། འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། རྡོ་རྗེ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་པ་ནི་མི་ཕྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བསམ་དུ་མེད་པའི་ཐུགས་རྡོ་རྗེ(དོན་དམ་པའི་བདེ་བ་)འོ། །དེ་གང་ལ་ཡོདོ་པ་དེ་ནི་རྡོ་རྗེ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཅན་ཏེ། ༥༥༤ཞེས་པ་དང་། རྡོ་རྗེ་ནི་མི་ཕྱེད་པ་དང་མི་ཆོད་པ་(བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་ཉིད་)ཆེན་པོ་(དབྱེར་མེད་རོ་མཉམ་དུ་གདོད་ནས་རང་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

312

བཞིན་གྱིས་འདྲེས་པ་)ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་ཐེག་པ་ཡིན་པ་ནི་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ་(རིམ་པ་ལྟར་)སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་(མཁའ་ཁྱབ་)འབྲས་བུ་(གཞན་)དང་རྒྱུ(གཞན་ནམ་དམ་པ་)འི་བདག་ཉིད་གཅིག་དུ་(གདོད་ནས་)འདྲེས་པར་གྱུར་པ་(མྱང་འདས་ཆེན་པོ་)འོ་༥༥༥ཞེས་དང་། རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ། མུ་སྟེགས་པ་དང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཕྱེདེ་པའི་ཕྱིར་རྡོ་རྗེ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ་ཐར་བར་འདིས་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)འོ་༥༥༦ཞེས་སོགས་དང་། རྡོ་རྗེ་རྣམ་འཇོམས་སུ་ཡང་མི་ཆོད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)མི་ཤིགས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)བདེན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྲ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)བརྟན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཐམས་ཅད་དུ་ཐོགས་པ་མེད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས། གང་གིས་ཀྱང་མི་ཆོད་ཅིང་མི་ཤིགས་པའི་དབྱིངས་བདེན་པ་ཡང་དག་པ་སྲ་ཞིང་བརྟན་པ་སྐྱེ་འགག་འཕོ་འགྱུར་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ལྔ་དང་སངས་རྒྱས་ལྔའི་བདག་ཉིད་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་(མཁའ་ཁྱབ་)གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་རྡོ་རྗེར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དམ་པའི་མཚན་བརྗོད་དུ་ཡང་། (ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་གཞན་གཤིས་ལ་མེད་པས་)གཅིག་པུ་(སྟེ་)སྲ་མཁྲེགས་རྡོ་རྗེའི་བདག༥༥༧། (མཁའ་ཁྱབ་)ཅེས་དང་། རྡོ་རྗེ་ཤུགས་ཅན་འཇིགས་བྱེད་པ(མཁའ་ཁྱབ)། །རྡོ་རྗེའི་གྲགས་པ་རྡོ་རྗེའི་སྙིང་(མཁའ་ཁྱབ)། །སྒྱུ་འཕྲུལ་རྡོ་རྗེ་གསུས་པོ་ཆེ(མཁའ་ཁྱབ)། །རྡོ་རྗེ་ལས་སྐྱེས་(པ་ཡང་ཡིན་ལ་མ་སྐྱེས་པ་ཡང་ཡིན་པས་འགལ་འདུས་སྐྱོན་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

313

ལམ་གྱི་སྐབས།

མེད་)རྡོ་རྗེའི་བདག(མཁའ་ཁྱབ)། རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོ་མཁའ་འདྲ་བ(ཡང་ཡིན་ལ་དཔེ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་པ)། ༥༥༨། ཞེས་དང་། རྡོ་རྗེ་གད་མོ་ཆེར་སྒྲོགས་པ(མཁའ་ཁྱབ)། །རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེ(མཁའ་ཁྱབ)། །རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་བདེ་བ་ཆེ(མཁའ་ཁྱབ)། །རྡོ་རྗེ་དྲག་པོ་དགའ་བ་ཆེ(མཁའ་ཁྱབ)། །རྡོ་རྗེ་ཧཱུྃྃ་སྟེ་ཧཱུྃྃ་ཞེས་སྒྲོགས་(མཁའ་ཁྱབ)། །མཚོན་དུ་རྡོ་རྗེ་མདའ་ཐོགས་པ(མཁའ་ཁྱབ)། །རྡོ་རྗེ་རལ་གྲི་(ཁམས་གསུམ་)མ་ལུས་གཅོདོ(མཁའ་ཁྱབ)། །རྡོ་རྗེ་ཀུན་འཆང་རྡོ་རྗེ་ཅན(མཁའ་ཁྱབ)། །རྡོ་རྗེ་གཅིག་པུ་(སྲིད་ཞིའི་)གཡུལ་སེལ་བ་(མཁའ་ཁྱབ)། །རྡོ་རྗེ་འབར་བ་མིག་མི་བཟད(མཁའ་ཁྱབ)། །སྐྲ་ཡང་རྡོ་རྗེ་འབར་བ་སྟེ

(མཁའ་ཁྱབ)། །རྡོ་རྗེ་འབེབས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)འབེབས་པ་ཆེ(མཁའ་
ཁྱབ)། །མིག་བརྒྱ་པ་སྟེ་རྡོ་རྗེའི་མིག(མཁའ་ཁྱབ)། ལུས་ནི་རྡོ་རྗེའི་བ་སྤུ་ཅན(མཁའ་ཁྱབ)། །རྡོ་རྗེའི་སྤུ་ནི་གཅིག་པུའི་ལུས་(མཁའ་ཁྱབ)། །སེན་མོ་སྐྱེས་པ་རྡོ་རྗེའི་རྩེ(མཁའ་ ེཁྱབ)། །རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོ་ལྤགས་པ་མཁྲེགས་(མཁའ་ཁྱབ)། །རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་ཐོགས་དཔལ་དང་ལྡན(མཁའ་ཁྱབ)། རྡོ་རྗེ་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པ་སྟེ

(མཁའ་ཁྱབ)། ༥༥༩། ཞེས་དང་། ཡི་
གེ་དྲུག་པ་རྡོ་རྗེའི་སྒྲ(མཁའ་ཁྱབ)། ༥༦༠། ཞེས་དང་། རྡོ་རྗེ་རིན་ཆེན་དབང་བསྐུར་དཔལ(མཁའ་ཁྱབ)། ༥༦༡། ཞེས་དང་། རྡོ་རྗེ་འཆང་བ་ཀུན་གྱི་རྗེ(མཁའ་ཁྱབ)། ༥༦༢། ཞེས་དང་། རྡོ་རྗེ་ཉི་མ་སྣང་བ་ཆེ(མཁའ་ཁྱབ)། །རྡོ་རྗེ་ཟླ་བ་དྲི་མེདེ་འོད(མཁའ་ཁྱབ)། ༥༦༣། ཅེས་དང་། རྡོ་རྗེ་རྣོན་པོ་རལ་གྲི་ཆེ(མཁའ་ཁྱབ)། ༥༦༤། ཞེས་དང་། མཚོན་ཆ་ཆེན་པོ་རྡོ་རྗེ་ཆོས་(མཁའ་ཁྱབ)། །རྡོ་རྗེ་ཟབ་མོ་འཛི་ན་ཛིག(མཁའ་ཁྱབ)། རྡོ་རྗེ་བློ་གྲོས་དོན་བཞིན་རིག(མཁའ་ཁྱབ)། ༥༦༥། ཅེས་དང་། རྡོ་རྗེའི་གདན་ནི་མ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

314

ལུས་ལྡན(མཁའ་ཁྱབ)། ༥༦༦། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་དོན་དམ་པ་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་གཅིག་པུ་སྲ་མཁྲེགས་ཀྱི་ཤུགས་དང་གྲགས་པ་དང་སྒྲ་དང་གད་མོ་དང་སྒྱུ་འཕྲུལ་དང་སྙིང་དང་སྙིང་པོ་དང་བདག་དང་བདེ་བ་དང་དགའ་བ་དང་མིག་དང་སྐྲ་དང་སྤུ་དང་བ་སྤུ་དང་སེན་མོ་དང་པགས་པ་དང་གསུས་པ་དང་གདན་དང་ཕྲེང་བ་དང་རྒྱན་དང་མདའ་དང་རལ་གྲི་ལ་སོགས་པ་མཚོན་ཆ་རྣམས་དང་དབང་བསྐུར་བ་དང་འབེབས་པ་དང་བློ་གྲོས་དང་དཔལ་དང་ཉི་ཟླ་ལ་སོགས་པ་(ཕྱི་ནང་ཀུན་རྫོབ་འདི་ལས་)གཞན་(དོན་དམ་)བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ(འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེད་ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)འི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྡོ་རྗེ་ཉིད་དུ་གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ། རྐང་པ་བདུན་ཅུ་རྩ་གཉིས་པར་ཡང་། རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་(མཁའ་ཁྱབ)། རྡོ་རྗེའི་ཚོགས་(མཁའ་ཁྱབ)། རྡོ་རྗེའི་སྐུ(མཁའ་ཁྱབ)། རྡོ་རྗེའི་སྤྱན(མཁའ་ཁྱབ)། རྡོ་རྗེའི་སྙན(མཁའ་ཁྱབ)། རྡོ་རྗེའི་ཤངས་(མཁའ་ཁྱབ)། རྡོ་རྗེའི་ལྗགས་(མཁའ་ཁྱབ)། རྡོ་རྗེའི་ཚེམས་(མཁའ་ཁྱབ)། རྡོ་རྗེའི་སེན་མོ

(མཁའ་ཁྱབ)། །རྡོ་རྗེའི་སྐྲ(མཁའ་ཁྱབ)། རྡོ་རྗེའི་བ་
སྤུ(མཁའ་ཁྱབ)། རྡོ་རྗེའི་རྒྱན(མཁའ་ཁྱབ)། རྡོ་རྗེའི་བཞད་པ(མཁའ་ཁྱབ)། རྡོ་རྗེའི་གླུ(མཁའ་ཁྱབ)། རྡོ་རྗེའི་གར(མཁའ་ཁྱབ)། རྡོ་རྗེའི་མཚོན་ཆ་(མཁའ་ཁྱབ)། ༥༦༧ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་(འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེད་ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དོན་དམ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་དབྱེར་མེད་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷའི་སྐྱེ་མཆེད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཡན་ལག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གླུ་གར་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། མཚོན་ཆ་(མཁའ་ཁྱབ་)ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་རྡོ་རྗེ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཉིད་དུ་གསུངས་ལ། གསང་བདག་ཕྱག་ན་རྡོ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

315

ལམ་གྱི་སྐབས།

རྗེའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། ཆོས་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐུ་(མཁའ་ཁྱབ་)འདི་དག་གཅིག་པ་ཉིད་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། རྡོ་རྗེ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་སྟོང་པ་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ཤེས་རབ་ (མཁའ་ཁྱབ་)པོ། །སེམས་དཔའ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་པ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐུ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་སྙིང་རྗེ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ཐབས་(མཁའ་ཁྱབ་)སོ། །དེ་ལྟར་(དོན་དམ་པའི་)ཤེས་རབ་དང་(སྟོང་ཉིད་དང་ཆོས་སྐུ་དང་དོན་དམ་པའི་)ཐབས་(དང་སྙིང་རྗེ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྐུ་)ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བའི་བདག་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔར་མངོན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། ༥༦༨། ཞེས་ཆོས་སྐུ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཡང་ཡིན་ལ་སྟོང་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)ཀྱང་ཡིན་པའི་རྡོ་རྗེ་(མཁའ་ཁྱབ་)གསུངས་པ་འདི་ནི་སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ལས་འོས་མེདེ་པ་ཉིད་དུ་ཡིདི་ཆེས་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ། ངན་
སོང་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)སངས་རྒྱས་ཀུན་བས་སྔར་སངས་རྒྱས(པ་དང་པོའི་སངས་རྒྱས)། །མི་ཤེས་དྲི་མ་ཀུན་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)བཅོམ་པ(དེ་ཉིད)། །རྡོ་རྗེ་(ཡང་ཡིན་)རྡོ་རྗེ་འཛིན་(པའི་)རྒྱལ་པོ(ཡང་ཡིན)། །རྡོ་རྗེ་(ཅན་དང་)རྡོ་རྗེ་(སྔགས་དང་)རྡོ་རྗེ་འཛིན(པ་ཡང་ཡིན)། །རྡོ་རྗེ་སྐུ་སྟེ་སྐུ་ཆེ་བ་(མཁའ་ཁྱབ)། །ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་ཕྱག་འཚལ་བསྟོད། །རྡོ་རྗེ(འི་)ཡན་ལག་(གམ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་རྡོ་རྗེ་སྟེ་)རྡོ་རྗེ་མཆོག(མཁའ་ཁྱབ)། །རྡོ་རྗེ(ཆོས་ཉིད་ཀྱི་འོད་)འབར་བ་ཆེར་འབར་བ་(མཁའ་ཁྱབ)། །རྡོ་རྗེ(ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཤུགས་(སམ་སྟོབས་)ཏེ་ཤུགས་ཆེ་བ་(མཁའ་ཁྱབ)། །(མི་མཐུན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

316

ཕྱོགས་ཀུན་འཇོམས་ཤིང་བཅོམ་པས་)རྡོ་རྗེ་མཚོན་ཆ་མཚོན་ཆ་ཆེ(མཁའ་ཁྱབ)། །ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་ཕྱག་ཆེན་པོ(མཁའ་ཁྱབ)། །རྡོ་རྗེ་མདའ་སྟེ་(ཁམས་གསུམ་ཀུན་ལ་)རབ་འབིགས་པ(མཁའ་ཁྱབ)། །རྡོ་རྗེ་རྣོན་པོ་(དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཆོད་པས་)རྣོ་བ་ཆེ་(མཁའ་ཁྱབ)། ༥༦༩། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་ཐམས་ཅད་རྡོ་རྗེའི་བདག་ཉིད་གཙོ་(མཁའ་ཁྱབ)། ཞེས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཐམས་ཅད་རྡོ་རྗེར་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འདུས་པར་ཡང་། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་(མཁའ་ཁྱབ་)སེམས་དཔའ་ཆེ་(མཁའ་ཁྱབ)། །རྡོ་རྗེ་(དོན་དམ་གྱི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན(མཁའ་ཁྱབ)། །རྡོ་རྗེ་དང་པོ་(འ་ི�ིསངས་རྒྱས་)ཀུན་ཏུ་བཟང་(མཁའ་ཁྱབ)། །ཕྱག་འཚལ་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་(མཁའ་ཁྱབ་)ལའོ། །(དོན་དམ་གྱི་)རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་སངས་རྒྱས་མཆོག(མཁའ་ཁྱབ)། །(དོན་དམ་གྱི་)རྡོ་རྗེ་ལྕགས་ཀྱུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་(མཁའ་ཁྱབ)། །(དོན་དམ་རྣམ་པར་)ངེས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྡོ་རྗེ་མཆོག(མཁའ་ཁྱབ)། ཕྱག་འཚལ་རྡོ་རྗེ་འགུགས་(མཁའ་ཁྱབ་)ཁྱོད་ལ། །(དོན་དམ་གྱི་)རྡོ་རྗེ་ཆགས་པ་བདེ་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ)། །(དོན་དམ་གྱི་)རྡོ་རྗེ་མདའ་ནི་དབང་བྱེད་པ(མཁའ་ཁྱབ)། །བདུད་ཀྱི་འདོད་པ་(གཞན་ནམ་བདུད་གསོད་པར་འདོད་པ་)རྡོ་རྗེ་ཆེ(མཁའ་ཁྱབ)། །ཕྱག་འཚལ་རྡོ་རྗེ་གཞུ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཁྱོད་ལ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་རྡོ་རྗེ་བསྡམས་པ་(སྡོམ་པའི་མཆོག་)ཕྱག་རྒྱ་ཆེ(མཁའ་ཁྱབ)། ༥༧༠། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་ལྷ་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

317

ལམ་གྱི་སྐབས།

ཐམས་ཅད་རྡོ་རྗེར་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ། དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་། སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཐམས་ཅད་རྡོ་རྗེ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྡོ་རྗེ་སྲ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྡོ་རྗེ་མཉམ་པ་ཉིད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཆེན་པོའོ། ༥༧༡། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྣམས་རྡོ་རྗེར་གསུངས་ཤིང་།དཔལ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོར་ཡང་། རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ནི་ཤིན་ཏུ་བརྟན་(མཁའ་ཁྱབ)། །དེ་ཉིད་(རང་བྱུང་)ཡེ་ཤེས་མངོན་སངས་རྒྱས་(མཁའ་ཁྱབ)། ༥༧༢། ཞེས་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་(དོན་དམ་གྱི་)ཡེ་ཤེས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་སངས་རྒྱས་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་རྡོ་རྗེར་གསུངས་སོ། །དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་། (དོན་དམ་)བདེ་བ་ཆེན་པོ་རྡོ་རྗེ་ཆེ(མཁའ་ཁྱབ)། །(དོན་དམ་)རྡོ་རྗེ་ཀུན་གྱིས་ལེགས་བརྒྱན་པ(མཁའ་ཁྱབ)། ༥༧༣། ཞེས་དང་། རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་ཀུན་གྱི་གནས་(མཁའ་ཁྱབ)། །(རང་བཞིན་འགྱུར་མེད་ཀྱི་)བདེ་བ་ཆེན་པོ་རྡོ་རྗེ་ཆེ(མཁའ་ཁྱབ)། ༥༧༤། ཞེས་དང་། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསང་བའི་ཆོས་ཉིད་(བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)བརྙེས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྲོས་པ་མེད་པ་ཡང་(དོན་དམ་)བདེ་བ་ཆེན་པོ་རྡོ་རྗེ་(མཁའ་ཁྱབ་)དོན་ཡོད་པའི་དམ་ཚིག་ (མཁའ་ཁྱབ་)ཅེས་བྱ་བ་རྡོ་རྗེ་ཆོས་ཉིད་(གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དཔལ་མཆོག་དང་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་དང་དབུས་མེད་པའི་དམ་པ་(བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)འདི་གསུངས་སོ། ༥༧༥། ཞེས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

318

སྤྲོས་པ་མེདེ་པའི་ཆོས་ཉིད་བདེ་བ་ཆེན་པོ་(གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེདེ་ཀྱི་)ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་(བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)ལ་རྡོ་རྗེར་གསུངས་ཤིང་། དཔལ་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་དུ་ཡང་། སྟོང་པ་ཆེན་པོ་འགྱུར་མེད་ལྔ་ནི་(དོན་དམ་པའི་ལྷ་དང་རྒྱུད་)སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་(མཁའ་ཁྱབ་)རྡོ་རྗེར་གསུངས་ཏེ། དེ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རྡོ་རྗེ་(མཁའ་ཁྱབ་)འཛིན་པའོ། ༥༧༦། ཞེས་དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་དོན་དམ་གྱི་ཕུང་པོ་དྲུག་ལ་སོགས་པ་ལྷ་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་ལ་(མཁའ་ཁྱབ་)རྡོ་རྗེར་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དཔལ་འདུས་པར་ཡང་། དེ་ལ་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་ནི། རྡོ་རྗེའི་སྤྱན་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེ་སྙན་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེའི་ཐུགས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེའི་གནས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (མཁའ་ཁྱབ་)རྡོ་རྗེའི་རྫུ་འཕྲུལ་ལོ་༥༧༧ཞེས་(རྡོ་རྗེའི་མངོན་ཤེས་)གསུངས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་སྒྲོན་མ་གསལ་བར་ཡང་། རྡོ་རྗེ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་(མཁའ་ཁྱབ་)ཏེ། དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཆང་བར་མཛད་པས་ན་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ་མཐར་ཐུག་པའོ། ༥༧༨། ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ། རྒྱུད་དང་རྒྱུད་གཞན་ཤིན་ཏུ་མང་པོར་ཡང་། སྐུ་རྡོ་རྗེ་(མཁའ་ཁྱབ་)གསུང་རྡོ་རྗེ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཐུགས་རྡོ་རྗེ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་སོགས་དང་། རྡོ་རྗེའི་འདུ་ཤེས་(མཁའ་ཁྱབ་)རྡོ་རྗེའི་འདུ་བྱེད་(མཁའ་ཁྱབ་)ཅེས་སོགས་དང་། རྡོ་རྗེའི་མིག་(མཁའ་ཁྱབ་)རྡོ་རྗེའི་གཟུགས་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྡོ་རྗེའི་སྐྱེ་མཆེད་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་དང་། རྡོ་རྗེ་འཆང་(མཁའ་ཁྱབ)། རྡོ་རྗེ་བདུད་རྩི

(མཁའ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

319

ལམ་གྱི་སྐབས།

ཁྱབ)། རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་(མཁའ་ཁྱབ)། རྡོ་རྗེ་ཧཱུྃྃ་མཛད(མཁའ་ཁྱབ)། རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད(མཁའ་ཁྱབ)། རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག(མཁའ་ཁྱབ)། རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ(མཁའ་ཁྱབ)། རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ

(མཁའ་ཁྱབ)། རྡོ་རྗེ་གདན་བཞི་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་སོགས་དང་། འདོད་ཆགས་རྡོ་རྗེ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེ་སྡང་རྡོ་རྗེ(མཁའ་ཁྱབ)། གཏི་མུག་རྡོ་རྗེམཁའ་ཁྱབ)། ཕྲག་དོག་རྡོ་རྗེ(མཁའ་ཁྱབ)། ཞེས་སོགས་དང་། རྡོ་རྗེ་སྟོན(མཁའ་ཁྱབ)། རྡོ་རྗེ་དགུན་ (མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་སོགས་དང་། རྡོ་རྗེའི་ཐེག་པ(མཁའ་ཁྱབ)། རྡོ་རྗེའི་སྔགས་(མཁའ་ཁྱབ)། རྡོ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར(མཁའ་ཁྱབ)། རྡོ་རྗེ་ཕག་མོ

(མཁའ་ཁྱབ)། རྡོ་རྗེ་སྒྲོལ་མ་(མཁའ་
ཁྱབ)། རྡོ་རྗེ་བདག་མེད་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཆོས་ཀྱི་གནས་ཉིད་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཆོས་སྐྱོན་མེད་པ་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། མ་ནོར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གཞན་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་དབྱིངས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། མ་སྐྱེས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། མ་འགགས་པ་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པ་(མཁའ་

ཁྱབ་)ལ་སོགས་པ་རྣམ་དག་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་དང་། ༥༧༩ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་(མཁའ་ཁྱབ་)ལ་སོགས་པ་དང་། ཁམས་གསུམ་དང་དུས་གསུམ་ལས་འདས་པའི་གཟུགས་(མཁའ་ཁྱབ་)ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་དོན་གཅིག་པ་ཁོ་ན་སྟེ།

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

320

ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱུང་རུང་མ་བྱུང་རུང་། གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས་ཁུངས་ཆོད་རུང་མ་ཆོད་རུང་། ཡིད་ཆེས་རུང་མ་ཆེས་རུང་། གློ་བུར་དྲི་
མ་འགགས་རུང་མ་འགགས་རུང་མཁའ་ལྟར་ཀུན་ཁྱབ་ཏུ་ནམ་ཡང་བཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །

༡༠ གནས་ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལ་སོགས་པ་དང་
རང་སྟོང་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ།
༈ གཞན་ཡང་རང་སྟོང་ལས་གཞན་པའི་སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོ་མེད་པར་འདོད་ན་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཡུམ་ཤེར་ཕྱིན་(མཁའ་ཁྱབ་)ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་རང་སྟོང་གིས་དེ་རྣམས་ཀྱི་གོ་མི་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཆོད་ན་དུག་དང་བཤང་བ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་ངན་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་དེ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་རང་རང་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པར་མི་ནུས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གི་ཞལ་སྔ་ནས། ཕྲ་རབ་རྡུལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་འདས། །པྲ་ཕབ་པ་ཡི་རང་བཞིན་ཅན། །རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ལྡན་མ་(མཁའ་ཁྱབ)། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དེ་ལ་འདུད། ༥༨༠། ཅེས་དང་། གང་ཞིག་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་སྒྲིབ་པ་(གདོད་ནས་)རབ་ (ཏུ་)བཅོམ་(པའི་གཞི་དོན་དམ་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་)ཡུལ་ནི་པྲ་ཕབ་བརྒྱད་ལྟ་བུ(མཁའ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

321

ལམ་གྱི་སྐབས།

ཁྱབ)། །ཀུན་མཁྱེན་(གྱི་)བདེ་སྟེར་དེ་ཉིད་གཅིག་པུ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ། ༥༨༡། ཞེས་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ནི

(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་

ཀྱི་)རང་བཞིན་མེད་པའི་(གཞི་དོན་དམ་པའི་)ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་(ཡང་རྣམ་པའི་དངོས་པོ་མེད་)པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)སངས་རྒྱས་(ཐམས་ཅད་)སྐྱེད་པར་མཛད་པའོ། ༥༨༢། ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཤིང་། །རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་ཡང་། ཕྱག་རྒྱ་(ཆེན་མོ་)སྒྱུ་མའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཡིད་དང་ནམ་མཁའ་ལ་ནི་(པྲ་ཕབ་པའི་)མེ་ལོང་དག་ལ་
གཟུགས་བཞིན་ཏེ། །(དོན་དམ་གྱི་)འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྣང་བར་བྱེད་ཅིང་དྲི་མེད་གློག་དང་མཚུངས་པའི་འོད་ཟེར་དུ་མ་འཕྲོ་བར་བྱེད། ༥༨༣། ཅེས་སོགས་དང་། མཁའ་འགྲོ་མ་རྡོ་རྗེ་གུར་དུ་ཡང་། ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ཇི་སྙེད་པ(ཁྱབ་ཅིང)། །འཇིག་རྟེན་ཁམས་ནི་སྟོང་ཕྲག་ན(རྟག་ཏུ་བཞུགས་པའི)། །བདེ་ཆེན་ཕུན་ཚོགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ(གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་གྱི)། །སངས་རྒྱས་(དེ་བརྟན་གཡོ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པས་)ནམ་མཁའ་འདྲ་བར་བཞུགས། ༥༨༤། ཞེས་དང་།
དེ་ཉིད་འདུས་པར་ཡང་། (དོན་དམ་གྱི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་(ནི་)ཕྱག་རྒྱ་ཆེ(མཁའ་ཁྱབ)། ༥༨༥། ཞེས་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་དུ་ནི། །ཇི་ལྟར་རྡོ་རྗེ་འཛིན་(གདོད་ནས་ལྷུན་གྱིས་)གྲུབ་པ(མཁའ་ཁྱབ)། ༥༨༦། ཞེས་དང་། གསང་བདག་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། (མཆོག་གི་)དངོས་གྲུབ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

322

(ཡང་རྣམ་པའི་དངོས་པོ་མེད་)པའོ། ༥༨༧། ཞེས་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་འདོད་པའི་དངོས་གྲུབ་(མཁའ་ཁྱབ་)དེ་ནི་(དོན་དམ་སྐུ་བཞི་མཁྱེན་པ་བཞིའི་སྟེ་)ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་(རང་བཞིན་པའི་སྐུ་མཁའ་ཁྱབ་)དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་(སྤྲུལ་བའི་སྐུ་མཁའ་ཁྱབ་)དང་ལམ་མཁྱེན་པ་ཉིད་(ལོང་སྐུ་མཁའ་ཁྱབ་)དང་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་(ཆོས་སྐུ་མཁའ་ཁྱབ་)དང་(དོན་དམ་གྱི་)སྟོབས་བཅུ་དང་། མི་འཇིགས་པ་བཞི་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་(མཁའ་ཁྱབ་)མཐའ་དག་སྟེར་བར་བྱེད་པ་མོ་སྟེ། ༥༨༨ཞེས་དང་། ནང་དུ་ནི

(དོན་དམ་གྱི་)ཁམས་གསུམ་
པ་མ་ལུས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་མཐོང་བ་སྟེ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཐོང་བ་དང་། ༥༨༩ཞེས་དང་། སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དང་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)བྲལ་བ་པྲ་ཕབ་པ་ལྟ་བུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱི་སྤྲིན་མཐའ་ཡས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྤྲོ་བར་བྱེད་(ཀྱང་སྤྲོ་བསྡུ་མེད་)པ་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་སྤྲས་པ། ༥༩༠ཞེས་དང་། (སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་)དེ་ནི་༥༩༡རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)རང་གི་སེམས་(རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་)ཀྱི་སྣང་བ་ཙམ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་(མི་སྟོང་པའི་)སྟོང་པ་ཉིད་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རིགས་ལྡན་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་པད་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། ༥༩༢། ཞེས་སོགས་དང་། དཔལ་ཀྱེའི་རྡོ་རྗེའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་། (དོན་དམ་གྱི་)བོ་ལའི་བདེ་བ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ(མཁའ་ཁྱབ)། །(དོན་དམ་གྱི་)རྡོ་རྗེའི་སྐྱེ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

323

ལམ་གྱི་སྐབས།

མཆེད་(སེམས་དཔའ་སེམས་མ་)ཐམས་ཅད་ཉིད། (ཡིན་ལ་དོན་དམ་གྱི་བོ་ལ་དང་བྷ་ག་སྦྱོར་བ)། གསང་བའི་སྙོམས་འཇུག་འདི་ཡིས་ནི། །(དོན་དམ་གྱི་)ཕྱི་རོལ་(ཀུན་རྫོབ་ཕོ་མོ་)གཉིས་ (ཀྱིས་དབང་པོ་)གཉིས་(སྦྱོར་བ་ངེས་དོན་དུ་)བསྟན་པ་མེད། ༥༩༣། ཅེས་སོགས་དང་། (དོན་དམ་གྱི་)ག་པུར་(ཐིག་ལེ་)ཉིད་ནི་བདག་མེད་མ་(མཁའ་ཁྱབ)། །(དོན་དམ་གྱི་)བདེ་བ་བདག་མེད་ཚུལ་ཅན་ཉིད(མཁའ་ཁྱབ)། །(དོན་དམ་)དེ་ཡི་བདེ་བ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ(མཁའ་ཁྱབ)། །(དོན་དམ་གྱི་)ལྟེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉིད་དུ་གནས། དང་པོའི་དབྱངས་ཡིག་རང་བཞིན་(ཨ་ཡིག་)ཏེ། །(དོན་དམ་གྱི་)བློ་ཞེས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བརྟགས། ༥༩༤། ཞེས་དང་། (དོན་དམ་)དེ་ཉིད་བཅོམ་ལྡན་ཤེས་རབ་མ་(མཁའ་ཁྱབ)། །(དོན་དམ་)དེ་ནི་(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)རིང་མིན་ཐུང་བ་མིན། །(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)གྲུ་བཞི་མ་ཡིན་ཟླུམ་པོ་མིན། །(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)དྲི་དང་རོ་དང་མྱང་ངན་འདས། །(དོན་དམ་གྱི་)ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་དགའ་བྱེད་པ་ཅན། །{སྟོང་ཆེནདེ་ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་ཆེན་)རྣལ་འབྱོར་པ། །དེ་ཡི་བདེ་བ་ཟ་བ་(སྟེ་སྤྱོད་པ་)ཉིད། །{དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་དེ། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡི་སྤྱོད་པ་ཉིད། །ཅེས་པར་བསྒྱུར་བ་བདེ}(དོན་དམ་བདེ་ཆེན་སྟོང་ཆེན་)དེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ(མཁའ་ཁྱབ)། ༥༩༥། ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་(དོན་དམ་སྟོང་ཆེན་)དེ་ཉིད་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་གཟུགས་(མཁའ་ཁྱབ)། །(དོན་དམ་)བདེ་ཆེན་(སྟོང་ཆེན་དེ་ཉིད་)བཟང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་མ་(མཁའ་ཁྱབ)། །(དོན་དམ་བདེ་ཆེན་སྟོང་ཆེན་)དེ་ཉིད་དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་ལོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། །(དོན་དམ་བདེ་ཆེན་སྟོང་ཆེན་)ཡེ་ཤེས་ལྔ་ཡི་རང་བཞིན་ཅན(མཁའ་ཁྱབ)། །(དོན་དམ་བདེ་ཆེན་སྟོང་ཆེན་)དེ་ནི་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་གཟུགས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

324

(མཁའ་ཁྱབ་)(དང)། །མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་དངོས་པོ་ཅན(དང)། །ཡང་དག་(མཐར་)གྱུར་པ་སོ་སོར་རྟོག(པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ཡིན་ལ)། (དོན་དམ་བདེ་ཆེན་སྟོང་ཆེན་)དེ་ཉིད་བྱ་བ་ནན་ཏན་ (གྱི་ཡེ་ཤེས་)ཏེ། །ཆོས་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་པ(ཡང་ཡིན་ལ)། །(དོན་དམ་བདེ་ཆེན་སྟོང་ཆེན་)དེ་ཉིད་དཀྱིལ་འཁོར་བདག་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)ང་(ཨ་ཧཾཾ་ཡང་ཡིན་ཞིང)། །(དོན་དམ་བདེ་ཆེན་སྟོང་ཆེན་)དེ་ཉིད་བདག་མེད་རྣལ་འབྱོར་མ་(སྟེ)། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན(ནོ)། ༥༩༦། ཞེས་དང་། (མཆོག་གི་)དངོས་གྲུབ་(དོན་དམ་གྱི་)མཚན་ཉིད་ (ཅན་གང་གིས་ཀྱང་)མི་ཕྱེད་པ། །(དོན་དམ་བདེ་ཆེན་སྟོང་ཆེན་)ཕྱག་རྒྱ་(ཆེན་པོ་རྡོ་རྗེའི་)རྣལ་འབྱོར་པ་ཡི་འགྲུབ། ༥༩༧། ཅེས་དང་།
རྗེ་ནཱ་རོ་པཎ་ཆེན་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་དཔེ་རྣམས་ཀྱིས། །(དོན་དམ་བདེ་ཆེན་སྟོང་ཆེན་)གང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་བྱ་བ། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ (མཁའ་ཁྱབ་)དེ་ཉིད་ལ། །ཀུན་ཏུ་གུས་པས་བདག་ཕྱག་འཚལ། ༥༩༨། ཞེས་དང་། ཐོབ་བྱ་ཞེས་པ་{དོན་དམ་བདེ་ཆེན་སྟོང་ཆེན{མཁའ་ཁྱབ}ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་དབྱེར་མེད་གཅིག་པ་དེ་ཉིད་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་གི་བོ་ལའི་བདེ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་བདག་མེད་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་མ་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་ཨ་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་པདྨ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་དེ་བཞིན་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་སྟོང་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་རིགས་ལྡན་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམ་པ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

325

ལམ་གྱི་སྐབས།

ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་(དོན་དམ་གཞན་སྟོང་)གསུངས་ལ། དེ་ཡང་རང་སྟོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཤེས་བྱེད་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མཐར་ཐུག་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཡུམ་ཆེན་མོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་བདག་མེད་མ་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཨ་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་པདྨ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐུ་འམ་དགའ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་ལོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ཡེ་ཤེས་ལྔ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་དེ་བཞིན་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་རིགས་ལྡན་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞི་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མི་འབྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པའི་བདག་ཉིད་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་བཞིན་ཉིད་བདག་དག་པའི་བདག་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་(དང་།གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་།མི་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མ་སྐྱེས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཀུན་འགྲོའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་།མེད་དགག་མ་ཡིན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཀུན་རྫོབ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་།

རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་ཡེ་ཤེས་རང་རིག་གི་སྟོང་པ་ཉིད།) ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་མཐོང་ན་དགོངས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་ཡང་དག་པ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་(གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་(དང་།དབུ་མ་ཆེན་པོ་དང་། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྦྱོར་དང་།ཤིན་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་དང་། སངས་རྒྱས་མཉམ་སྦྱོར་དང་། བདེ་དགྱེས་གསང་འདུས་བདག་

མེད་མ་རྡོ་རྗེ་ཕག་མོ་)ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་ཚུལ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་དགོངས་པ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

326

བཞིན་དུ་རྙེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

༡༡ གནས་ལུགས་ཀྱི་གསང་བ་གསང་ཆེན་ལ་སོགས་པ་
དང་རང་སྟོང་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ།
༈ གཞན་ཡང་དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོས་རྒྱུད་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་སུ་གསང་བ་ཞེས་པ་དང་གསང་ཆེན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་སྟོང་ཉིད་མཐར་ཐུག་གི་རྣམ་གྲངས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་(དང་། རང་གི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་།སྐྱེས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་།མེད་དགག་ཡིན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཀུན་རྫོབ་དང་འབྲེལ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་།ཆད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་།བེམ་པོའི་སྟོང་པ་ཉིད་)ཙམ་གང་ཡིན་པ་རང་སྟོང་ལ་ནི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་དེ་རྣམ་གྲངས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གསང་བ་ཞེས་པ་རང་སྟོང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡང་རང་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཐར་ཐུག་ངེས་དོན་གྱི་གསང་བ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་དེ་རྣམས་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པར་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་འགྱུར་ཏེ། གསང་བདག་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེའི་ཞལ་སྔ་ནས། གསང་བ་ཞེས་པ་དྲང་བའི་དོན་གྱིས་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའི་བྷ་ག་བརྗོད་དོ། །ངེས་པའི་དོན་གྱིས་(གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། ༥༩༩། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

327

ལམ་གྱི་སྐབས།

འདིར་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་སྟོང་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་འདི་ཡང་རང་སྟོང་ནི་མ་ཡིན་གྱི་སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)ཡིན་ཏེ་ཤེར་ཕྱིན་(མཁའ་ཁྱབ་)ཡང་ཡིན་ལ་ཆོས་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཐར་ཐུག་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོའི་རྣམ་གྲངས་སུ། གསང་གནས་ཆེན་མོ་ (མཁའ་ཁྱབ་)མཁའ་འགྲོ་མ་(འི་)གསང་བ་(མཁའ་ཁྱབ)། །(རྣམ་པ་)ཀུན་གྱི་བདག་ཉིད་ (དོན་དམ་སྟོང་ཆེན་)དུ་(དོན་དམ་བདེ་ཆེན་)ནི་རྟག་ཏུ་བཞུགས། །ཞེས་མཁའ་འགྲོ་མ་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་ཀུན་གྱི་བདག་ཉིད་(དང་། གསང་བ་དང་། གསང་གནས་ཆེན་མོ་)ལ་སོགས་པ་དཔལ་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེས་རབ་ཏུ་གསུངས་ཤིང་། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པ་ཉུང་ངུའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་། །གསང་ཆེན་(དང་)མཆོག་ཏུ་དགྱེས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། །(རྣམ་པ་)ཀུན་གྱི་བདག་ཉིད་(དོན་དམ་སྟོང་ཆེ་)ན་(དོན་དམ་བདེ་ཆེན་)རྟག་(ཏུ་)བཞུགས། ༦༠༠། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་(ལ་སོགས་པ་སྔར་སྨོས་པའི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཅན་)གང་ཡིན་པ་སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་(མཁའ་ཁྱབ་)གི་རྣམ་གྲངས་མང་དུ་གསུངས་སོ། །

༡༢ གནས་ལུགས་ཀྱི་གྲུ་གསུམ་ཆོས་འབྱུང་ལ་སོགས་པ་
དང་རང་སྟོང་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ།
གཞན་ཡང་དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གིས། མཐར་ཐུག་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

328

མེད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་གྲུ་གསུམ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ཨེ་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་རྡོ་རྗེ་རོལ་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་བཙུན་མོའི་བྷ་ག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ཤེར་ཕྱིན་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)ལ་སོགས་པ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི་རང་སྟོང་(ལ་སོགས་པ་སྔར་སྨོས་པའི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཅན་)ནི་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཡིན་ན་མཚམས་མེདེ་པ་ལྔ་ལ་སོགས་པ་སྡིག་པ་ཆེན་པོ་མི་བཟད་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ (ཆོས་འབྱུང་དང་གྲུ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་)དེ་རྣམས་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་(སྡིག་པ་)དེ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱིས་བསྟེན་བྱ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་ཉམས་དགའ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡིན་པར་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔལ་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བའི་རྒྱུད་དུ། སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱིས་བསྟེན་པ་ཡི། །གྲུ་གསུམ་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམ་དག་(དོན་དམ་སྟོང་ཆེན་)འདི་ཉིད་ནི། །དབུས་སུ་(དོན་དམ་བདེ་ཆེན་)ཝྂྂ་གིས་བརྒྱན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ། །(དོན་དམ་སྟོང་ཆེན་)ཨེ་ཡིག་ཆ་བྱད་ཇི་བཞིན་དུ། །གྲུ་གསུམ་དཀྱིལ་འཁོར་(མཁའ་ཁྱབ་)ཉམས་དགའ་བར། །(དོན་དམ་བདེ་ཆེན་)རྡོ་རྗེ་རོལ་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་བརྗོདོ་དེ། །(དོན་དམ་སྟོང་ཆེན་)བཙུན་མོའིོི་བྷ་ག་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་བྱ་ཞིང་། །ཆོས་འབྱུང་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་ཀྱང་བཤད་པ་ཡིན། ༦༠༡། ཞེས་དང་། (དོན་དམ་སྟོང་ཆེན་)རྒྱུད་རྣམས་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ། །གྲུ་གསུམ་ཤིན་ཏུ་ཡངས་པ་(ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་དོན་དམ་པ་)འི་གཟུགས། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་(དེ་བཞིན་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

329

ལམ་གྱི་སྐབས།

ཉིད་སུ་ལའང་ཉེ་རིང་མེད་པས་)ཐུན་མོང་བ་(ཡིན་ལ)། །ལྷ་མིན་ལྷར་བཅས་ཚངས་ (པ་ལ་)སོགས་(སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་)ཀྱི། །གནས་སུ་(ཀུན་གཞི་ཡེ་ཤེས་)དེ་ནི་གྱུར་པ་སྟེ། ༦༠༢། ཞེས་དང་། (དོན་དམ་སྟོང་ཆེན་)དེ་ཉིད་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན(མཁའ་ཁྱབ)། །(དོན་དམ་སྟོང་ཆེན་)དེ་ཉིད་(རྣམ་ཤེས་ཀྱི་)ཡུལ་ལས་འདས་པ་སྟེ(མཁའ་ ེཁྱབ)། །(སྲོག་
ཆེན་པོ་ཡིན་པས་)སྲོག་ཆགས་ཀུན་གྱི་སྙིང་ལ་གནས། ༦༠༣། ཞེས་སོགས་དང་། མཁའ་འགྲོ་མ་རྡོ་རྗེ་གུར་དུ་ཡང་། (དོན་དམ་གྱི་)བདེ་བ་ཅན་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(མཁའ་ཁྱབ་)གྲུ་གསུམ་(རྣམ་དག་)དང་། །(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྡུལ་མེད་དང་ནི་སྐྱོན་བྲལ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། །(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྡུལ་བྲལ་དང་ནི་སྡིག་བཅོམ་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། །རང་བཞིན་(གཉུག་མ་ལྷན་སྐྱེས་ཏེ་རྣམ་རྟོག་གི་)རྦ་རླབས་མེད་པ་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། །(ཡང་དག་པའི་)ིམཐའ་ཡི་བདེ་(བ་)དང་བདེ་(བ་དེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རང་)རིག་ (པ་)(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། །གསང་བ་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་དགྱེས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ༦༠༤། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་(ཆོས་འབྱུང་གྲུ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ནི་)རང་བཞིན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་(མཁའ་ཁྱབ་)དུ་མའི་བདག་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོའི་རྣམ་གྲངས་སུ་གྱུར་པའི་ཆོས་འབྱུང་གི་དོན་(མཆོག་མི་འགྱུར་དུ་)གསུངས་པ། ཆོས་འབྱུང་གི་སྒྲས་ཀྱང་(དོན་དམ་སྟོང་ཆེན་)དེ་བརྗོད་དེ་ཆོས་འབྱུང་གང་ལས་(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)རང་བཞིན་མེད་པའི་(གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

330

བའོ། །(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)རང་བཞིན་མེད་པའི་(གཞི་དོན་དམ་གྱི་)ཆོས་རྣམས་ནི་(རང་བཞིན་གཉུག་མ་ཀུན་གཞི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་)སྟོབས་བཅུ་དང་། མི་འཇིགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་སོ། །དེ་རྣམས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་(ཡིན་ཡང་དེ་རྣམས་དང་དབྱེར་མེད་པས་འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེད་)ནི་ཆོས་འབྱུང་སྟེ་(དོན་དམ་གྱི་)སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་(ཡང་དོན་དམ་ཡེ་ཤེས་རང་སྣང་)ངོ་༦༠༥ཞེས་དང་། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་འབྱུང་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་སྣ་ཚོགས་ཡུམ་ (མཁའ་ཁྱབ་)བཅོམ་ལྡན་འདས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་འཁྱུད་པ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དང་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)བྲལ་བ(སྟེ་དེ་གང་ཟག་གིས་ཐོབ་པ་ལ་ནི་གློ་བུར་དྲི་མ་བྲལ་དགོས་པ་)འོ། ༦༠༦། ཞེས་པ་ལ་འདིར་ཡང་བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་དགོས་ཏེ། དོན་དམ་པའི་སྟོབས་བཅུ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྣམས་ནི་ཆོས་འབྱུང་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར་འབྱུང་བ་མེད་པའི་འབྱུང་བ་ཞེས་འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་མན་ངག་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །
དེ་བཞིན་དུ་། གསང་བདག་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། གསང་ཆེན་མཆོག་ལ་བཞུགས་པ་ཞེས་པ་ལ་ཆོས་འབྱུང་ནམ་མཁའི་ཁམས་(གཞན་)ནི་གསང་ཆེན་(མཁའ་ཁྱབ་)ཏེ། དེ་ལ་བཞུགས་པ་ནི་གསང་ཆེན་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)ལ་བཞུགས་པའོ། ༦༠༧། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཤིང་། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་འགྲེལ་བར་ཡང་། ཨེ་དང་བྷ་ག་(དང་)པད་མ་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། །(གདོད་ནས་)དག་(པ་)དང་བདེ་གནས་(དང་)བདེ་བ་ཅན་(མཁའ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

331

ལམ་གྱི་སྐབས།

ཁྱབ་དང)། །སེང་གེའི་ཁྲི་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་དམིགས་པ་མེད་(པའི་སྙིང་རྗེ་དང)། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་(ཤེས་རབ་ཀྱི་)ཕ་རོལ་ཕྱིན་(པ་རྣམས་དོན་གཅིག)། ༦༠༨། ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མཁའ་འགྲོ་མ་རྡོ་རྗེ་གུར་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ། མཁའ་དབྱིངས་(གཞན་དང་)བེམས་(པོ་)མིན་(པའི་སྟོང་ཉིད་སྲིད་གསུམ་ཀུན་ནས་)དང་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། །(བརྟན་གཡོ་ཀུན་གྱི་)གོ་འབྱེད་(ཅིང་འོད་)རབ་ཏུ་གསལ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། །སྣ་ཚོགས་རྡོ་རྗེ་(དང་འཁོར་འདས་ཀུན་གྱི་)གནས་དང་གཞི(སྟེ་ཀུན་གཞི་ཡེ་ཤེས་དང)། །ཀུན་གྱི་(ཆོས་)དབྱིངས༦༠༩་དང་(ལྷ་མོ་སྣ་ཚོགས་གཟུགས་ཅན་)ཡིད་འོང་
བམཁའ་ཁྱབ། ༦༡༠ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས། གསང་ཆེན་མཆོག་ཏུ་དགྱེས་པ་དང་། །ཀུན་གྱི་བདག་ཉིད་ན་རྟག་བཞུགས། ༦༡༡། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་མིང་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་(དོན་དམ་བདེ་ཆེན་གྱི་)གནས་(དོན་དམ་སྟོང་ཆེན་ཡིན་པར་)བསྟན་པ་གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་རྣམ་གྲངས་རྡུལ་མེད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་རྡུལ་བྲལ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་སྐྱོན་མེད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་སྡིག་བཅོམ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་རྦ་རླབས་མེད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་མཐར་ཐུག་པའི་བདེ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། དེ་རང་རིག་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་གསང་བ་མཆོག་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་བདེ་བ་ཅན་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་བདེ་བའི་གནས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་རང་བཞིན་རྣམ་དག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་དགྱེས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་དམིགས་མེད་(སྙིང་རྗེ་མཁའ་ཁྱབ་)དང་(དོན་དམ་པའི་)མཁའ་དབྱིངས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་བེམས་པོ་མིན་པའི་སྟོང་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་སྲིད་གསུམ་ཀུན་ནས་དང་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གོ་འབྱེད་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

332

(དེ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་སྲིད་གསུམ་མཁའ་ཁྱབ་)དང་(འོད་)རབ་གསལ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་སྣ་ཚོགས་རྡོ་རྗེ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་གཞི་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(ཡོན་ཏན་དང་རྣམ་པ་)ཀུན་གྱི་དབྱིངས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་གཟུངས་མ་ཡིད་

འོང་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་རང་བཞིན་(གཉུག་མ་མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་མང་པོ་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་རང་བཞིན་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་མ་བྱུང་ཞིང་མ་བཅོས་ལ་(རང་དབང་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་)གཞན་གང་ལ་ཡང་མི་ལྟོས་པར་གསུངས་ཏེ། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས། རང་བཞིན་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་ནི། །འབྱུང་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་ཡི། །རང་བཞིན་བྱས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། །རང་བཞིན་བྱས་པ་ཅན་ཞེས་བྱར། །ཇི་ལྟ་བུར་ན་རུང་བར་འགྱུར། །རང་བཞིན་དག་ནི

(རྒྱུ་རྐྱེན་གང་གིས་ཀྱང་)བཅོས་མིན་དང་། །(རང་དབང་དུ་གྲུབ་པས་)གཞན་(གང་)ལ(ཡང་)ལྟོས་པ་མེདེ་པ་ཡིན། ༦༡༢། ཞེས་སོ། །(གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པའི་དོན་རྣམ་འཇོག་ཆོས་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་ཞེས་ཁ་ཅིག་འཆད་པ་ནི་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོན་མ་གོ་བའི་རྣམ་འགྱུར་རོ། །)

༡༣ དོན་དམ་གྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་མང་པོ་གསུངས་པ་
ཡང་རང་སྟོང་ལས་གཞན་དུ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།
ཀ །སྤྱོད་བསྡུས་སྒྲོན་མར་གསུངས་པ་ཡང་རང་སྟོང་ལས་གཞན་དུ་བསྟན་པ། ༈ དེ་བཞིན་དུ། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཨཱརྱ་དེ་བའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། སྤྱོད་བསྡུས་སྒྲོན་མར། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དེ་ཡང་(རྒྱུ་རྐྱེན་གང་གིས་ཀྱང་)མ་བཅོས་པ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

333

ལམ་གྱི་སྐབས།

(རྒྱ་)ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་དྲི་མ་(རང་བཞིན་གྱིས་)མེདེ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་(ཀྱི་སྐུ་ཡིན་)དེ། དོན་འདི་ཉིད་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཚུལ་གཅིག་པར་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། ཆོས་འདི་སྒྲ་སྐད་དག་གིས་ལུང་བསྟན་ཏེ། །ཆོས་དང་སྒྲ་དག་འདིར་ནི་སྣང་མི་འགྱུར། །(དེ་ལྟར་འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེད་)ཆོས་ཉིད་(རྣམ་པ་མང་ཡང་)ཚུལ་གཅིག་དངོས་ལའང་འཇུག་བྱེད་པ། །བཟོད་མཆོག་བླ་ན་མེད་(པ་ཀུན་གཞི་ཡེ་ཤེས་མཁའ་ཁྱབ་)ལ་རེག་པར་འགྱུར། ༦༡༣། ཞེས་དང་། མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་ལུས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་(དོན་དམ་གྱིས་)འབྱུང་བར་གྱུར་བའི་གཟུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་མིང་ནི་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་བྱའོ། །འཁོར་བའི་འཆིང་བ་ལས་ངེས་པར(རང་བཞིན་གྱིས་)གྲོལ་བས་ན་ཐར་པ་(ཆེན་པོའི་གྲོང་མཆོག་མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་བྱའོ། ༦༡༤། ཞེས་སོགས་དང་། གང་མི་ཕྱེད་པ་དེ་མི་སྐྱེ་བའོ། །གང་མི་སྐྱེ་བ་དེ་མི་འཇིག་པར་འདོད་དོ། །གང་མི་འཇིག་པ་(འི་དོན་དམ་)དེ་(རང་བཞིན་གྱིས་)དང་བའོ། །གང་(རང་བཞིན་གྱིས་)དང་བ་དེ་(རང་བཞིན་གྱིས་)དག་པའོ། །གང་(རང་བཞིན་གྱིས་)དག་པ་དེ་དྲི་མ་(རང་བཞིན་གྱིས་)མེད་པའོ། །གང་དྲི་མ་(རང་བཞིན་གྱིས་)མེད་པ་དེ་ (རང་བཞིན་གྱིས་)འོད་གསལ་བའོ། །གང་(རང་བཞིན་གྱིས་)འོད་གསལ་བ་དེ་(རང་བཞིན་གྱིས་)སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། ༦༡༥། ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བསྡུས་པའི་ཐེ་ཚོམ་གཅོད་པའི་ལེའུ་ལས། ད་ནི་མིང་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་ཀྱི་འཁྲུལ་བ་བསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་འགའ་ཞིག་(བཤད་པ་)ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་དང་པོར་ནི་(རང་བཞིན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

334

གྱིས་)འོད་གསལ་བ་(རང་བཞིན་གྱིས་)དང་། (ཆོས་)ཐམས་ཅད་(ཀྱིས་)སྟོང་པ་(འི་གཞི་)དང་། (དོན་དམ་གྱི་)སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (དོན་དམ་གྱི་)རྡོ་རྗེའི་ཡེ་ཤེས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། བླ་ན་མེད་པའི་(དོན་དམ་གྱི་)ཡེ་ཤེས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། དྲི་མ་(གདོད་ནས་)མེད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་(འི་གཞི་)དང་། (རྣམ་ཤེས་ལ་)སྣང་བ་མེད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། བདག་མེད་པ་(འི་གཞི་)དང་། བདག་ (གཉིས་)ལས་འདས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)སེམས་ཅན་མེད་པ་(འི་གཞི་)དང་། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)སྲོག་མེད་པ་(འི་གཞི་)དང་། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)གང་ཟག་མེད་པ་(འི་གཞི་)དང་། (དྲི་མས་)གོས་པ་མེད་པ་(འི་གཞི་)དང་། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)སྐྱེ་བ་མེད་པ་(འི་གཞི་)དང་། འགག་པ་མེད་པ་(འི་གཞི་)དང་། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)ཡི་གེ་མེད་པ་(འི་གཞི་)དང་། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)ཚིག་མེད་པ་(འི་གཞི་)དང་། དམིགས་སུ་མེད་པ་(འི་སྙིང་རྗེ་)དང་། བླ་ན་མེད་པ་(འི་མཆོག་)དང་། བརྗོད་དུ་མེད་པ་(འི་མཆོག་)དང་། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ (འི་མཆོག་)དང་། (ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་)མཐའ་ཡས་པ་(འི་མཆོག་)དང་། (ཡོན་ཏན་དང་རྣམ་པ་)གྲངས་མེད་(ལ་རོ་གཅིག་)པ་དང་། (རྣམ་ཤེས་ཀྱི་)དབང་པོ་ལས་འདས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་གང་ལ་ཡང་འབྲེལ་ཏེ་)ེགནས་(པ་)མེདེ་པ་དང་། (དངོས་པོའམ་)མཚན་ཉིད་མེད་པ་(འི་གཞི་)དང་། འདུས་མ་བྱས་པ་(འི་གཞི་)དང་། མཚན་མ་མེད་པ་(འི་གཞི་)དང་། མི་གཡོ་བ་(འི་གཞི་)དང་། དམིགས་པ་དང་བྲལ་(འི་གཞི་)བ་དང་། (རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་)རྣམ་པར་མི་ཤེས་པ་(འམ་རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་པ་)དང་། (རྟོག་གེས་)བརྟག་ཏུ་མེད་པ་མཁའ་ཁྱབ་དང་། (ནམ་ཡང་)ཟད་པ་མེད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཚིག་(གིས་བསྟན་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

335

ལམ་གྱི་སྐབས།

ཏུ་)མེད་པ་(འམ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཚིག་མེད་པ་)དང་། (རང་བཞིན་གྱིས་)སྒྲིབ་པ་མེད་པ་(འི་གཞི་)དང་(རྣམ་པ་མང་ཡང་)ཚུལ་གཅིག་པ་མཁའ་ཁྱབ་དང་ཞི་བ་ཉིད་དང་། (ཡུལ་དང་དུས་ཀྱི་རྒྱ་)ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཐོག་མ་མེདེ་པ་(འི་གཞི་)དང་། དབུས་མེད་པ་(འི་གཞི་)དང་། ཐ་མ་མེདེ་པ་ (འི་གཞི་)དང་། འགྲོ་བ་མེད་པ་(འི་གཞི་)དང་། འོང་བ་མེད་པ་(འི་གཞི་)དང་། (སུ་ལ་ཡང་)རིང་པོ་མ་ཡིན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (སུ་ལ་ཡང་)ཉེ་བ་མ་ཡིན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (རྣམ་པ་)གཅིག་པ་མ་ཡིན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ངོ་བོ་)ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་)རེག་པར་དཀའ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་)རྣམ་པར་བསྒོམ་པར་དཀའ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (རང་བཞིན་གྱིས་)བསམ་གཏན་(མཁའ་ཁྱབ་)ཉིད་དང་། ཡང་དག་པ་(འི་དོན་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཆགས་པ་༦༡༦མེད་པའི་མཐའ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ལུས་མེད་པ་(འི་ལུས་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡུལ་མེད་(རྡུལ་བྲལ་དྲི་མ་མེད་)པ་དང་། མཐའ་(ཐམས་ཅད་)མེད་པ་(འི་གཞི་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་རང་དབང་དུ་)གྲུབ་པ་དང་། གསང་བ་(རང་བཞིན་གྱིས་)གྲུབ་པ་དང་། (སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་)ིཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམ་པར་དག་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྒྱུ་(གཞན་སྟོང་ཆེན་)རྣམ་པར་དག་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། འབྲས་བུ་(གཞན་བདེ་ཆེན་)རྣམ་པར་དག་པར་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཁམས་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པ་(འམ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཁམས་གསུམ་)(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། བསོད་ནམས་(གདོད་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

336

ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། སྡིག་པ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཉོན་མོངས་པ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ལས་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། སྐྱེ་བ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུམ་མཁའ་ཁྱབ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་(ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་)དང་། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་མཁྱེན་པ་(ཆོས་སྐུ་)དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་(དོན་དམ་གྱི་སྤྲུལ་སྐུ་སྟེ་དོནདམ་སྐུ་གསུམ་གྱི་མཁྱེན་པ་གསུམ་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། མ་ནོར་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། མཉམ་པ་ཉིད་དང་། བསོད་ནམས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་(རང་བཞིན་ལྷུན་གྲུབ་)མི་ཟད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཉིད་དང་། ཡེ་ཤེས་འབབ་པ་(འམ་རྡོ་རྗེ་འབེབས་པ་)ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (དོན་དམ་གྱི་)བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (དོན་དམ་གྱི་)ཉན་ཐོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུམ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (དོན་དམ་གྱི་)རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་སྐྲུན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (དོན་དམ་གྱི་)འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་འབྱིན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་འཕགས་པ་རྣམས་དང་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་སྐྱེ་བའི་གཞིར་གྱུར་པ་དང་།)ལྷའི་མིག་རྣམ་པར་དག་པར་བྱེད་པ་དང་། ལྷའི་རྣ་བ་རབ་ཏུ་སྟེར་བར་བྱེད་པ་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་། སྔོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པར་བྱེད་པ་དང་། རྫུ་འཕྲུལ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་བྱེད་པ་(སྟེ་མངོན་ཤེས་ལྔ་ལ་ཡང་བདེན་པ་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་དགོས་པ་ལས་དོན་དམ་གྱི་མངོན་ཤེས་ལྔ་དོན་དམ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

337

ལམ་གྱི་སྐབས།

དང་རོ་གཅིག་ཅིང་།དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མངོན་ཤེས་སྐྱེ་བའི་གཞི་)དང་། (དེ་བསྒོམས་པ་)ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བྱེད་པའོ། ༦༡༧། ཞེས་དང་། (ཐབས་ཤེས་)ཟུང་དུ་འཇུག་(པ་དོན་དམ་)པའི་སྐུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་འདི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་འགའ་ཞིག་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། (དོན་དམ་གྱི་)རིག་པ་ཆེན་པོའི་སྐྱེས་བུའི་གཟུགས་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ངོ་བོ་དོན་དམ་རྣམ་པ་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པས་)བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་གནས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (དོན་དམ་གྱི་)ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (དོན་དམ་གྱི་)འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (དོན་དམ་གྱི་)ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (དོན་དམ་གྱི་)དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། དེ་བཞིན་དུ་(དོན་དམ་གྱི་)སྐྱེས་བུ་དམ་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (དོན་དམ་གྱི་)སྐྱེས་བུ་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (དོན་དམ་གྱི་)སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (དོན་དམ་གྱི་)སྐྱེས་བུ་ཅང་ཤེས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (དོན་དམ་གྱི་)སྐྱེས་བུ་དཔའ་བོ་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (དོན་དམ་གྱི་)སྐྱེས་བུ་བརྟན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (དོན་དམ་གྱི་)སྐྱེས་བུ་འདུལ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (དོན་དམ་གྱི་)སྐྱེས་བུ་འདུལ་བ་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (དོན་དམ་གྱི་)སྐྱེས་བུ་མཆོག་(སྟེ་དམ་པ་)(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (དོན་དམ་གྱི་)སྐྱེས་བུ་ཁ་ལོ་སྒྱུར་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (དོན་དམ་གྱི་)སྐྱེས་བུ་སེང་གེ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (དོན་དམ་གྱི་)སྐྱེས་བུ་ནམ་མཁའ་(གཞན་ནམ་མཆོག་)(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (དོན་དམ་གྱི་)སྐྱེས་བུ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

338

ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (དོན་དམ་གྱི་)སྐྱེས་བུ་དག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་བ་ལས་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྒལ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)སྐམ་སར་ཕྱིན་པ་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)བདེ་བ་ཐོབ་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)འཇིགས་པ་མེད་པ་ཐོབ་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཕ་རོལ་ཏུ་འགྲོ་བས་(གཟི་བརྗིད་)འབར་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཚེར་མ་དཀྲུགས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)སྤྲོས་པ་མེད་པ་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (དོན་དམ་གྱི་)དགེ་སློང་མཁའ་ཁྱབ་དང་། (དོན་དམ་གྱི་)དགྲ་བཅོམ་པ་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཟག་པ་ཟད་པ་(འི་གཞི་)དང་། ཅི་ཡང་(ངམ་ཉོན་མོངས་པ་)མེད་པ་(འི་གཞི་)དང་། (དོན་དམ་གྱི་)དགེ་སྦྱོང་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (དོན་དམ་གྱི་)བྲམ་ཟེ་མཁའ་ཁྱབ་དང་། (དོན་དམ་གྱི་)རྒྱལ་རིགས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (དོན་དམ་གྱི་)སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྲས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཉོན་མོངས་པ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)མེད་པ་(འི་གཞི་)དང་། (རང་)དབང་དུ་གྱུར་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། སེམས་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་གྲོལ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཤེས་རབ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་གྲོལ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཤེས་བྱ་)ཀུན་ཤེས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གླང་པོ་ཆེན་པོ(འི་མཆོག་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)བྱ་བ་བྱས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)བྱེད་པ་བྱས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཁུར་བོར་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)བདག་གི་དོན་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

339

ལམ་གྱི་སྐབས།

རྗེས་སུ་ཐོབ་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། སྲིད་པར་སྦྱོར་བ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཡོངས་
སུ་ཟད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཡང་དག་པའི་བཀས་སེམས་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་གྲོལ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་ཐོབ་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)མཆོག་ཏུ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)འཁོར་བའི་ཕ་རོལ་གྱི་མཐའ་ལ་གནས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རང་བྱུང་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་བཤད་དོ། ༦༡༨། ཞེས་གསུངས་ཏེ་གང་དུ་བཤད་ཅེ་ན། དོན་དམ་པའི་མཚན་བརྗོད་ལ་སོགས་པ་མཐར་ཐུག་ངེས་པའི་དོན་གྱི་གསུང་རབ་བླ་ན་མེདེ་པ་རྣམས་སུ(བཤད་པ་འཕགས་པ་ལྷས་བསྡུས་པ་)འོ། །

ཁ། དོན་དམ་གྱི་མཚན་བརྗོད་དུ་གསུངས་པ་ཡང་རང་
སྟོང་ལས་གཞན་དུ་བསྟན་པ་ལ་བཅུ་གསུམ།
༡ ཞུས་ལན་གྱི་སྐབས་སུ་གསུངས་པ།
༈ དེ་ཡང་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་ཉིད་)དཔལ་ལྡན་ཤྲཱི་ཡིག་(ཀྱང་ཡིན་པ་)དང་། (དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་ལ་སྦྱར་ཏེ་)རྡོ་རྗེ་འཆང་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (རླུང་སེམས་ཐུལ་བས་)གདུལ་དཀའ་འདུལ་བའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (སྲོག་ཐམས་ཅད་ཆོད་པས་)དཔའ་བོའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། འཇིག་རྟེན་གསུམ་(ལས་གདོད་ནས་རང་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

340

བཞིན་གྱིས་)རྒྱལ་(བ་)དང་། རྡོ་རྗེའི་དབང་ཕྱུག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གསང་བའི་རྒྱལ་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྣམ་རྒྱས་པད་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)དཀར་པོའི་སྤྱན་(ཏེ་ཀུན་ནས་སྤྱན་)དང་། པད་མ་རྒྱས་པའི་ཞལ་(ཏེ་ཀུན་ནས་ཞལ་)དང་། ལག་ན་རྡོ་རྗེ་ (འཆང་)དང་། ཁྱབ་བདག་(མཆོག་)དང་། འགྲོ་བའི་བླ་མ་(མཆོག་)དང་། འགྲོ་བའི་སྟོན་པ་པོ་(མཆོག་)དང་། དམ་ཚིག་ཆེན་པོ་(མཆོག་)དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཁྱེན་པ་ (མཆོག་)དང་། དབང་པོ་བསམ་པ་མཁྱེན་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཡེ་ཤེས་སྐུ་ (མཆོག་)དང་། གཙུག་ཏོར་ཆེན་པོ་(མཆོག་)དང་། ཚིག་གི་བདག་པོ་(མཆོག་)དང་། རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་མཁའ་ཁྱབ་དང་། འཇམ་དཔལ་(ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་(ཀུན་འགྲོ་)དང་། དོན་ཟབ་རྒྱ་ཆེན་གྱི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། དོན་ཆེན་གྱི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། མཚུངས་མེད་ཀྱི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་གཞིན་གྱིས་)རབ་ཏུ་ཞི་བའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཐོག་མཐའ་བར་དུ་དགེ་བས་)རྟག་ཏུ་དགེ་བའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྒྱུད་ཆེན་(མཆོག་)དང་། སྒྱུ་འཕྲུལ་དྲ་བ་ (མཆོག་)དང་། སྔགས་འཆང་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྐང་གཉིས་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཡེ་ཤེས་ལུས་ཅན་གྱི་འཇམ་དཔལ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ༦༡༩

༢ སྔགས་ཀྱི་རིགས་དྲུག་ལ་གཟིགས་པས་སྐབས་སུ་གསུངས་པ།
༈ གསང་སྔགས་མཐའ་དག་གི་རིགས་ཆེན་མཁའ་ཁྱབ་དང་། གསང་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

341

ལམ་གྱི་སྐབས།

སྔགས་ཀྱི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (དོན་དམ་པའི་)རིག་པ་འཆང་བའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རང་བཞིན་གྱི་རིགས་གསུམ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། འཇིག་རྟེན་འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་རིགས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། འཇིག་རྟེན་སྣང་བྱེད་རིགས་ཆེན་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རིགས་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གཙུག་ཏོར་ཆེན་པོའི་རིགས་ཆེན་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ༦༢༠(རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འདི་རྣམས་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ།)

༣ སྒྱུ་འཕྲུལ་དྲ་བས་བྱང་ཆུབ་པར་གསུངས་པ།
༈ (ཡིད་སྐྱོབ་པའི་)སྔགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དྲུག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གཉིས་སུ་མེད་པར་འབྱུང་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཨ་ཨཱ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཨི་ཨཱི་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ཨུ་ཨཱུ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ཨེ་ཨཻཻ་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་ཨོ་ཨཽཽ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཨཾཾ་ཨཿཿ(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (སྠི་ཏོ་ཧྲི་ཏི་ཛྙཱ་ན་མཱུརྟི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་)སྙིང་ལ་གནས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐུ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ང་འམ་བདག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། དུས་གསུམ་དུ་འཇུག་པའི་སངས་རྒྱས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ༀ་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེ་རྣོན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། སྡུག་བསྔལ་གཅོད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་སྐུ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་སམ་སྐུ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གསུང་གི་དབང་ཕྱུག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ཨ་ར་པ་ཙ་ན་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ༦༢༡

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

342

༤ རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོར་གསུངས་པ།
༈ (དོན་དམ་གྱིས་)ཨ་ལས་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (དོན་དམ་གྱིས་)ཨ་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། དོན་ཆེན་འགྱུར་མེད་དམ་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སྲོག་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། སྐྱེ་བ་མེད་པ་(འི་གཞི་)(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། བརྗོད་དུ་མེད་པ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)བརྗོད་པ་ཀུན་གྱི་རྒྱུ་ཡི་མཆོག་ (འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེད་)དང་། འོད་གསལ་གྱི་ཚིག་ཀུན་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)མཆོད་པ་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)འདོད་ཆགས་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཞེ་སྡང་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)གཏི་མུག་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཁྲོ་བ་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཆགས་པ་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་གདོད་ནས་(རང་བཞིན་གྱིས་)བཅོམ་པ་(འི་གཞི་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)འདོད་པ་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)བདེ་བ་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)དགའ་བ་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)མགུ་བ་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)གཟུགས་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ལུས་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཁ་དོག་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ལུས་བོང་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)མིང་(མང་པོ་)ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་)རྒྱ་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་ཡངས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཤེས་རབ་ཆེན་པོའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)མཚོན་འཆང་བའི་མཆོག་(མཁའ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

343

ལམ་གྱི་སྐབས།

ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཉོན་མོངས་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ལྕགས་ཀྱུ་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)གྲགས་པ་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སྙན་གྲགས་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཡེ་ཤེས་ལ་)སྣང་བ་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)གསལ་བ་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)མཁས་པ་ཆེན་པོའམ་རིག་པ་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སྒྱུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་འཛིན་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སྒྱུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོའི་དོན་སྒྲུབ་(མཁའ་)ཁྱབ་དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སྒྱུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོའི་དགའ་བས་དགའ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སྒྱུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོའི་མིག་འཕྲུལ་ཅན་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སྦྱིན་བདག་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)གཙོ་བོའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཚུལ་ཁྲིམས་ཆེན་པོ་འཆང་བའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)བཟོད་ཆེན་འཆང་བའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)བརྟན་པ་ཆེན་པོའི་མཆོག་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)བརྩོན་འགྲུས་ཆེན་པོའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཕ་རོལ་གནོན་པའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)བསམ་གཏན་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཏིང་འཛིན་མཆོག་ལ་གནས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཤེས་རབ་ཆེན་པོའི་སྐུ་འཆང་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སྟོབས་པོ་ཆེ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཐབས་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སྨོན་ལམ་རྒྱ་མཚོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)བྱམས་པ་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རང་བཞིན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

344

དཔག་མེད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)བློ་ཡི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཤེས་རབ་ཆེན་པོའི་མཆོག་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)བློ་ཆེན་ལྡན་པའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཐབས་ཆེན་གྱི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)བྱེད་པ་ཆེན་པོའི་མཆོག་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)འཕྲུལ་ཆེན་གྱི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སྟོབས་ལྡན་གྱི་མཆོག་(མཁའ་)ཁྱབ་དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཤུགས་ཆེན་གྱི་མཆོག་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ༦༢༢(ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)མགྱོགས་ཆེན་གྱི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རྫུ་འཕྲུལ་ཆེ་ཞིང་ཆེ་བར་གྲགས་པའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སྟོབས་ཆེན་ཕ་རོལ་གནོན་པའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། སྲིད་པའི་རི་བོ་(རང་
བཞིན་གྱིས་ཆོམས་ཤིང་)འཇོམས་པའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (དེ་བཞིན་ཉིད་)མཁྲེགས་པའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རྡོ་རྗེ་ཆེན་པོ་འཆང་བའི་མཆོག་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)དྲག་པོ་ཆེན་པོའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)དྲག་ཤུལ་ཆེ་བའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། འཇིགས་ཆེན(དབུགས་དང་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་)ཡང་འཇིགས་པར་མཛད་པ་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)མགོན་པོའི་མཆོག་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རིག་པའི་མཆོག་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)བླ་མ་ཆེན་པོའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)གསང་སྔགས་ཆེན་པོའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཐེག་ཆེན་ཚུལ་ལ་གནས་པའམ་བརྟན་པའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཐེག་ཆེན་ཚུལ་གྱི་མཆོག་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

345

ལམ་གྱི་སྐབས།

(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ༦༢༣

༥ ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་གསུངས་པ།
༈ (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སངས་རྒྱས་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཐུབ་པ་ཆེན་པོའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཐུབ་ཆེན་ལྡན་པའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)གསང་སྔགས་ཚུལ་ཆེན་ལས་བྱུང་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)གསང་སྔགས་ཚུལ་ཆེན་གྱི་བདག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཕ་རོལ་ཕྱིན་བཅུ་ཐོབ་པའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཕར་ཕྱིན་བཅུ་ལ་གནས་པའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཕ་རོལ་ཕྱིན་བཅུ་དག་པའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཕ་རོལ་ཕྱིན་བཅུའི་ཚུལ་གྱི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ས་བཅུའི་དབང་ཕྱུག་གི་མགོན་པོ་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ས་བཅུ་ལ་གནས་པའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཤེས་བཅུ་རྣམ་དག་གི་བདག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཤེས་བཅུ་རྣམ་དག་འཆང་བ་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རྣམ་པ་བཅུ་པོ་དོན་བཅུའི་དོན་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཐུབ་དབང་ཁྱབ་པའི་བདག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སྟོབས་བཅུ་ཁྱབ་པའི་བདག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཀུན་དོན་མ་ལུས་མཛད་པ་པོ་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རྣམ་བཅུ་དབང་ལྡན་ཆེ་བ་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

346

ཉིད་)ཐོག་མ་མེད་པའི་བདག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། སྤྲོས་པ་མེད་པའི་བདག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་བདག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གདོད་ནས་དག་པའི་བདག་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་)བདེན་པར་གསུང་བའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)གསུང་མི་འགྱུར་བའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་)ཇི་སྐད་སྨྲས་བཞིན་མཛད་པའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་)གཉིས་སུ་མེད་པའི་མཆོག་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་)གཉིས་མེད་སྟོན་པའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཡང་དག་མཐར་བཞུགས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། བདག་མེད་པའི་སྒྲ་སྒྲོགས་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། མུ་སྟེགས་ངན་པ་འཇིགས་མཛད་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཀུན་འགྲོའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་)དོན་ཡོད་པའི་གནས་སམ་སྟོབས་ཀྱི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཡིད་ལྟར་མགྱོགས་པའི་མཆོག་
(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རྒྱལ་བའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། དགྲ་ལས་(རང་བཞིན་གྱིས་)རྒྱལ་བའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སྟོབས་པོ་ཆེའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཚོགས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་གྱི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཚོགས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཚོགས་རྗེའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཚོགས་བདག་གི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)དབང་ལྡན་གྱི་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

347

ལམ་གྱི་སྐབས།

མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)མཐུ་ཆེན་གྱི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་)གཅེས་པར་འཛིན་པའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཚུལ་ཆེན་གྱི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གཞན་གྱི་དྲིང་མི་འཇོག་གི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཚིག་རྗེའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཚིག་བདག་གི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སྨྲ་མཁས་ཀྱི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཚིག་ལ་དབང་བའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཚིག་མཐའ་ཡས་པའི་མཆོག་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཚིག་བདེན་པའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་)བདེན་སྨྲའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)བདེན་བཞི་སྟོན་པའི་མཆོག་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཕྱིར་མི་འོང་བའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)འདྲེན་པའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རང་རྒྱལ་བའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ངེས་འབྱུང་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་(གདོད་ནས་)ངེས་འབྱུང་གི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)འབྱུང་བ་ཆེན་པོའམ་ཡོད་པ་ཆེན་པོའམ་བདེན་པ་ཆེན་པོའམ་ཡང་དག་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཀུན་གྱི་རྒྱུའམ་རྟེན་ནམ་གནས་གཅིག་པུ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)དགེ་སློང་གི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)དགྲ་བཅོམ་པའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་)ཟག་པ་ཟད་པའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཆགས་བྲལ་གྱི་གཞིའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་)དབང་པོ་ཐུལ་བའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)བདེ་བ་རྙེད་པའི་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

348

མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། འཇིགས་མེད་ཐོབ་པའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་)བསིལ་བར་གྱུར་བའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་)རྙོག་པ་མེད་པའམ་གོས་པ་མེད་པའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རིག་པ་དང་རྐང་པར་ལྡན་པའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)བདེ་གཤེགས་སམ་བདེར་གནས་སམ་བདེ་བ་རྟོགས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་)འཇིག་རྟེན་རིག་པའི་མཆོག་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ང་བདག་ཏུ་མི་འཛིན་པ་(འི་གཞི་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་)དང་། བདེན་གཉིས་ (དབྱེར་མེད་ཀྱི་)ཚུལ་དུ་བཞུགས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གདོད་ནས་འཁོར་བའི་མཐར་སོན་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གདོད་ནས་བྱ་བ་བྱས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གདོད་ནས་སྐམ་སར་གནས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (སྤང་བྱ་)ངེས་པར་བསལ་བའམ་ངེས་འབྱུང་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཤེས་རབ་མཚོན་ཆས་(གཞོམ་བྱ་)རྣམ་འཇོམས་ཀྱི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)དམ་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་མཆོག་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)གསལ་བའམ་སྣང་བའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)འཇིག་རྟེན་སྣང་བྱེད་ཀྱི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ལེགས་པའི་ལམ་མམ་ལམ་མཆོག་སྟོན་པ་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)དོན་གྲུབ་པའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)བསམ་པ་གྲུབ་པའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཀུན་རྟོག་ཐམས་ཅད་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)སྤངས་པ་(མཁའ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

349

ལམ་གྱི་སྐབས།

ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་)རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་དབྱིངས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་)མི་ཟད་པའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཆོས་དབྱིངས་དམ་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཟད་མི་ཤེས་པའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རང་བཞིན་གྱིས་བསོད་ནམས་ལྡན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གདོད་ནས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གདོད་ནས་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་།
(ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཡེ་ཤེས་ལྡན་པའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་)ཡོད་པ་ལ་ཡོད་པར་ཤེས་ཤིང་(ཆོས་རྣམས་)མེད་པ་ལ་མེད་པར་ཤེས་པའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཚོགས་གཉིས་བསགས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་སྐ་ཅིག་ལས་འདས་པས་)རྟག་པའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (མི་མཐུན་ཕྱོགས་)ཀུན་ལས་རྒྱལ་བའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གདོད་ནས་(ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རྣལ་འབྱོར་ཅན(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གདོད་ནས་(ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)བསམ་གཏན་གྱི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)བསམ་བྱའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)བློ་ལྡན་གྱི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)བདག་གི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་)སོ་སོ་རང་རིག་གི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་)མི་གཡོ་བའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་)མཆོག་གི་དང་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (དོན་དམ་གྱི་)སྐུ་(ལྷག་མ་)གསུམ་འཆང་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སངས་རྒྱས་སྐུ་ལྔའི་བདག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཀུན་ལ་ཁྱབ་པའི་བདག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

350

ཀྱི་)ཡེ་ཤེས་ལྔའི་བདག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སངས་རྒྱས་ལྔ་བདག་གི་ཅོད་པན་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གདོད་ནས་(ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སྤྱན་ལྔ་ཆགས་མེད་འཆང་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པ་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སངས་རྒྱས་སྲས་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། དམ་པའམ་གཞན་ནམ་ཕ་རོལ་ལམ་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཤེས་རབ་ཀྱི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་)གདོད་ནས་སྲིད་འབྱུང་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་)སྐྱེ་གནས་
མེད་པའམ། སྐྱེ་གནས་ཀྱི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཆོས་ལས་བྱུང་བའམ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་གནས་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གདོད་ནས་སྲིད་པ་
གསལ་བའམ་སྲིད་པ་མཐར་མཛད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཟླ་མེད་པས་)གཅིག་པུའི་བདག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གང་གིས་ཀྱང་མི་ཤིགས་པས་)སྲ་མཁྲེགས་ཀྱི་བདག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེའི་བདག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ནམ་ཡང་སྐྱེས་མ་ཐག་པ་སྟེ་ནམ་ཡང་མི་རྒ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)འགྲོ་བའི་བདག་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ནམ་མཁའ་ལས་རང་བྱུང་བའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཡེ་ཤེས་)རང་བྱུང་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་ཆེན་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ཆེན་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་སྣང་མཛད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་ལམ་མེ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། འགྲོ་བའི་སྣང་གསལ་གྱི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཡེ་ཤེས་སྒྲོན་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གདོད་ནས་(ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)གཟི་བརྗིད་ཆེན་པོ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

351

ལམ་གྱི་སྐབས།

(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རང་བཞིན་འོད་གསལ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སྔགས་མཆོག་གི་མངའ་བདག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རིག་པའི་རྒྱལ་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)གསང་སྔགས་རྒྱལ་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)དོན་ཆེན་མཛད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)གཙུག་ཏོར་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)གཙུག་ཏོར་རྨད་བྱུང་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་)ནམ་མཁའི་བདག་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་)སྣ་ཚོགས་སྟོན་པའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སངས་རྒྱས་ཀུན་བདག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)དངོས་པོའི་མཆོག་མཁའ་ཁྱབ་དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)འགྲོ་བའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཀུན་དགའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)མིག་ལྡན་གྱི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་)སྣ་ཚོགས་གཟུགས་ཅན་སྐྱེད་པ་པོའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་)མཆོད་འོས་བརྗོད་འོས་ཀྱི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)དྲང་སྲོང་ཆེན་པོའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རང་བཞིན་གྱི་རིགས་གསུམ་འཆང་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)གསང་སྔགས་ལྡན་པའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གདོད་ནས་(ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)དམ་ཚིག་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)གསང་སྔགས་གདོད་ནས་འཛིན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)གཙོ་བོའིོི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དཀོན་མཆོག་)དེ་རྣམས་འཆང་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཐེག་པ་གསུམ་མཆོག་སྟོན་པའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)དོན་ཡོད་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

352

ཞགས་པའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཐིག་ལེ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རྡོ་རྗེ་ཞགས་པའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རྡོ་རྗེ་ལྕགས་ཀྱུའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཞགས་པ་ཆེན་པོའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ༦༢༤

༦ མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་སུ་གསུངས་པ།
༈ (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། འཇིགས་པའང་འཇིགས་མཛད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཁྲོ་བོའི་རྒྱལ་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)གདོང་དྲུག་འཇིགས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)མིག་དྲུག་པ་སྟེ་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ལག་པ་དྲུག་པ་སྟེ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སྟོབས་ཐམས་ཅད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཀཾཾ་ཀ་ལའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)མཆེ་བ་གཙིགས་པའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཁྲོ་ཆེན་ཧ་ལཱ་ཧ་ལ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)གདོང་བརྒྱ་པའམ་ཞལ་ཐམས་ཅད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གཤིན་རྗེའི་གཤེད་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (སྲིད་ཞིའི་)བགེགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རྡོ་རྗེ་ཤུགས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རྡོ་རྗེ་དྲེགས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རྡོ་རྗེའི་སྙིང་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེའི་སྒྱུ་འཕྲུལ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེ་གསུས་པོ་ཆེ་(མཁའ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

353

ལམ་གྱི་སྐབས།

ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེ་ལས་སྐྱེས་པའམ། རྡོ་རྗེའི་སྐྱེ་གནས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེའི་བདག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེའི་སྙིང་པོའམ། རྡོ་རྗེའི་དཀྱིལ་འཁོར་མཁའ་འདྲ་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)མི་གཡོ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་བདེ་ཆེན་རལ་པ་གཅིག་པའམ། རལ་གཅིག་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེ་བསྒྱིངས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གླང་ཆེན་ཀོ་རློན་གྱོན་པ་སྟེ་འཆི་བདག་གདོད་ནས་བཅོམ་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)དྲག་པོ་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)གད་རྒྱངས་ཀྱིས་འཇིགས་པར་བྱེད་པའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གད་མོ་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་གད་རྒྱངས་(མཁའ་ཁྱབ་)ཅན་དང་། རྡོ་རྗེའི་གད་མོ་ཆེར་སྒྲོགས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)བདེ་ཆེན་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེ་དྲག་པོའམ་རྡོ་རྗེ་གཏུམ་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེ་དགའ་བ་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེ་ཧཱུྃྃ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེ་ཧཱུྃྃ་མཛད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེའི་མདའམ་དེ་ཐོགས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་དང་། རྡོ་རྗེའི་རལ་གྲི་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། འཆིང་བ་ཀུན་གཅོད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེ་ཀུན་འཆང་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེ་ཅན་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེ་གཅིག་པུ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བའམ་གཡུལ་སེལ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེ་འབར་བའི་མིག་མི་བཟད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེ་འབར་བའི་སྐྲ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེ་འབེབས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། འབེབས་པ་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སྤྱན་བརྒྱ་རྒྱས་པ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

354

(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེའི་སྤྱན་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེའི་བ་སྤུའམ་དེའི་ལུས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེའི་སྤུ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེ་གཅིག་པུའི་སྐུ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེའི་སེན་མོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེའི་པགས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེའི་ཕྲེང་ཐོགས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེའི་དཔལ་ལྡན་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེའི་རྒྱན་ནམ་དེས་བརྒྱན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་གད་རྒྱངས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཡི་གེ་དྲུག་པའམ་འགྱུར་མེད་དྲུག་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེའི་སྒྲ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། འཇམ་དབྱངས་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཡི་གེ་མེདེ་པའི་སྒྲ་ཆེན་པོའམ་ནཱ་ད་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། འཇིག་རྟེན་གསུམ་གཅིག་པའི་སྒྲའམ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་གཞན་གྱི་སྒྲ་དུ་མ་རོ་གཅིག་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། སྒྲ་མེད་ཀྱི་སྒྲ་(འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེདེ་)(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། སྒྲ་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་(ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ༦༢༥

༧ སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་གསུངས་པ།
༈ ཡང་དག་པའི་དོན་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། བདག་མེད་པའི་དབྱིངས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཡང་དག་མཐའ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)ཡི་གེ་མེད་པའི་གཞི་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། སྟོང་ཉིད་སྨྲ་བའི་ཁྱུ་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཟབ་ཡངས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྒྲོགས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རང་བཞིན་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་ཆོས་དུང་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་གཎ་ཌི་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྟག་ཏུ་ཀུན་ཁྱབ་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་རྔ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

355

ལམ་གྱི་སྐབས།

ཆེན་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གཟུགས་མེད་པའི་གཟུགས་བཟང་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གཟུགས་མེདེ་པའི་གཟུགས་དམ་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ལས་བྱུང་བའི་སྣ་ཚོགས་གཟུགས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)དཔལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཟུགས་རྣམས་སྣང་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)གཟུགས་བརྙན་མ་ལུས་འཆང་བའི་ཆོས་སྐུ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གང་གིས་ཀྱང་ཚུགས་པ་མེད་པའམ་འཛིན་པ་མེད་པ་(འི་གཞི་)དང་། (ཆོས་ཉིད་)ཆེ་བར་གྲགས་པའམ་གྲགས་པ་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཁམས་གསུམ་གཞན་(མཆོག་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་)དེའི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)འཕགས་ལམ་ཤིན་ཏུ་མཐོན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། དེ་ལ་གནས་པའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་)མ་རྒུད་ཅིང་དར་བ་ཆེན་པོའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཆོས་ཀྱི་ཏོག་དམ་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། འཇིག་རྟེན་གསུམ་གཅིག་གཞོན་ནུའི་ལུས་ཏེ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གསུམ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་)གནས་བརྟན་གྱི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རྒན་པོའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སྐྱེ་དགུའི་བདག་གི་མཆོག་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཆོས་འབྱུང་གི་མཚན་དཔེ་འཆང་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་)སྡུག་གུའམ་ཡིད་དུ་འོང་བས་འདོད་པར་བྱ་བའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གསང་ཆེན་གྱི་འཇིག་རྟེན་གསུམ་མཛེས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། འཇིག་རྟེན་ཤེས་པའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཀུན་ནས་ལེགས་པའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཀུན་གྱི་སློབ་དཔོན་གྱི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། འཇིག་རྟེན་སློབ་དཔོན་འཇིགས་མེད་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

356

ཀྱི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། འཇིག་རྟེན་མགོན་པོའི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། འཇིག་རྟེན་སྐྱོབ་པ་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཡིད་གཅུགས་པའི་
གནས་སམ། འཇིག་རྟེན་གསུམ་ཁྱབ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། སྐྱབས་བླ་ན་མེད་པ་ (ཆ་མེདེ་ཀུན་འགྲོ་)དང་། སྐྱོབ་པ་བླ་ན་མེདེ་པ་(ཆ་མེདེ་ཀུན་འགྲོ་)དང་། གཞན་ནམ་མཁའི་མཐའ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའམ་ནམ་མཁའ་ཁྱབ་པར་ལོངས་སྤྱོད་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། མ་རིག་སྒོ་ངའི་སྦུབས་འབྱེད་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། སྲིད་པའི་དྲ་བ་གདོད་ནས་བཅོམ་ཞིང་
འཇོམས་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཉོན་མོངས་གདོད་ནས་ཞི་ཞིང་ཞི་བྱེད་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། འཁོར་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཕྱིན་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཡེ་ཤེས་དབང་བསྐུར་གདོད་ནས་ཐོབ་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། གདོད་ནས་ཡེ་ཤེས་ལྔའི་ཅོདོ་པན་ཅན་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཐོགས་པའམ་བརྒྱན་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། གསུམ་སེལ་བའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། མཐའ་ཡས་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། གྲོལ་བ་གསུམ་ཐོབ་པའི་མཆོག་(ཆ་མེདེ་ཀུན་འགྲོ་)དང་། སྒྲིབ་པ་ཀུན་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་པར་གྲོལ་བ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། མཁའ་ལྟར་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་རྟག་ཏུ་གནས་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཉོན་མོངས་དྲི་མ་ཀུན་ལས་རྟག་ཏུ་འདས་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། དུས་མེད་པའི་དུས་གསུམ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

357

ལམ་གྱི་སྐབས།

འགྲོ་)དང་། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་(སྐྱིད་པའི་འབྱུང་གནས་)ཀླུ་ཆེན་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་ཐོད་ཅན་(འཕགས་པ་)རྣམས་ཀྱི་ཐོད་(ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་)དང་། ཉོན་མོངས་ཀུན་ལས་གདོད་ནས་གྲོལ་བའམ་ལྷག་མ་ཀུན་ལས་གཟོད་མ་ནས་གྲོལ་བ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། གཞན་ནམ་མཁའི་ལམ་ལ་རབ་གནས་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། གཞན་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའམ་དེ་འཆང་བ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཀུན་ཁྱབ་ཀྱི་རིན་ཆེན་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། གཞན་དཔག་བསམ་ཤིང་ཆེན་རྒྱས་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། གཞན་བུམ་པ་བཟང་པོའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། བྱེད་པ་པོའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། སེམས་ཅན་ཀུན་དོན་མཛད་པ་པོ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། སེམས་ཅན་ལ་ཕན་འདོགས་ཤིང་མཉེས་གཤིན་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། བཟང་ངན་ཤེས་པའི་མཆོག་དང་། དུས་ཤེས་པའི་མཆོག་དང་། ཁྱབ་བདག་གི་དམ་ཚིག་ཤེས་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཁྱབ་བདག་གི་དམ་ཚིག་ལྡན་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཁྱབ་བདག་གི་དུས་ཤེས་ཤིང་སེམས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་ཤེས་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། རྣལ་གྲོལ་གསུམ་ལ་མཁས་པ་པོ་(ཆ་མེདེ་ཀུན་འགྲོ་)དང་། བྷ་ག་བཟང་མོའིོི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ལྡན་ཞིང་ཤེས་པ་(ཆ་མེདེ་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཆོས་ཀུན་ཤེས་པའི་མཆོག་(ཆ་མེདེ་ཀུན་འགྲོ་)དང་། རབ་ཏུ་ཞི་བའི་བཀྲ་ཤིས་འབྱུང་བའི་མཆོག་(ཆ་མེདེ་ཀུན་འགྲོ་)དང་། བཀྲ་ཤིས་ཀུན་གྱི་བཀྲ་ཤིས་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་གྲགས་པའམ་གྲགས་པ་ཕུན་ཚོགས་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། སྙན་པ་རྒྱས་པའི་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

358

མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཡོད་པའི་དགེ་བའམ་དོན་དམ་པའི་དགེ་བའམ་མ་བྱས་པའི་དགེ་བ་(ཆ་མེདེ་ཀུན་འགྲོ་)དང་། དབུགས་འབྱིན་པ་ཆེན་པོའི་མཆོག་(ཆ་མེདེ་ཀུན་འགྲོ་)དང་། དགའ་སྟོན་ཆེན་པོའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། དགའ་ཆེན་གྱི་རོལ་བ་ཆེན་པོའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། བཀུར་སྟི་རིམ་གྲོ་ཕུན་ཚོགས་བྱ་བའི་གནས་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། མཆོག་ཏུ་དགའ་བའམ་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་དཔལ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། གྲགས་པ་ཆེན་པོའི་བདག་གི་དཔལ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། མཆོག་ལྡན་གྱི་གཙོ་བོ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། མཆོག་སྦྱིན་གྱི་གཙོ་བོ་ (ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། སྐྱབས་ཀྱི་དམ་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། སྐྱབས་སུ་འོས་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། འཇིགས་ཆེན་ཀུན་གྱི་དགྲ་(འི་མཆོག་)དང་། འཇིགས་ཆེན་དགྲ་ཡི་རབ་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། འཇིགས་པ་མ་ལུས་གདོད་ནས་བསལ་ཞིང་སེལ་བ་པོ་(ཆ་མེདེ་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)གཙུག་ཕུད་ཀྱི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཕུད་བུའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ལྕང་ལོ་ཅན་གྱི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རལ་བའི་མཆོག་(ཆ་མེདེ་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)མུན་ཛའམ་མགོ་རེག་གི་མཆོག་(ཆ་མེདེ་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཅོད་པན་ཐོགས་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རིགས་ལྔ་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)མགོ་ཟླུམ་གྱི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)བརྟུལ་ཞུགས་ཆེན་པོ་འཆང་བའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་།

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

359

ལམ་གྱི་སྐབས།

(ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)དཀའ་ཐུབ་མཐར་ཕྱིན་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)དཀའ་ཐུབ་ཆེ་བའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་)གཙང་བར་གནས་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)གོ་ཏ་མའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)བྲམ་ཟེའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཚངས་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཚངས་པའི་རིག་པའམ་ཤེས་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཚངས་པར་མྱ་ངན་འདས་པ་ཐོབ་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་)གྲོལ་བའི་ལུས་ཀྱི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་)ཐར་བའི་ལུས་ཀྱི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་)རྣམ་གྲོལ་ལུས་ཀྱི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་)རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། གདོད་ནས་སྤྲོས་པ་ཞི་བ་ཉིད་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། རང་བཞིན་གྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཉེ་བར་ཞི་བར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ལེགས་པར་ངེས་འབྱུང་མཐར་མཛད་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་བདེ་སྡུག་སེལ་བའམ་མཐར་བྱེད་གནས་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་)ཆགས་བྲལ་གྱི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)ལུས་ལས་འདས་པའམ་བརྟགས་པ་ཟད་པའམ་ཉེར་ལེན་ཟད་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (སུས་ཀྱང་)ཐུབ་པ་མེད་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། དཔེ་མེད་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། རྣམ་ཤེས་ལ་མི་མངོན་མི་སྣང་གསལ་བྱེད་མིན་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་ཀུན་ཁྱབ་ཀྱི་མཆོག་དང་། ཕྲ་ཞིང་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

360

རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་ནམ་གཞིའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (གདོད་ནས་)རྡུལ་མེད་རྡུལ་བྲལ་དྲི་མེད་ཀྱི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་གདོད་ནས་སྤངས་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་)འགྲོ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱོན་མེད་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (རང་བྱུང་)ཡེ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་སད་པའི་མཆོག་(ཆ་མེདེ་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཆོས་ཉིད་རྣམ་བར་སད་པའི་བདག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཀུན་མཁྱེན་ཀུན་རིག་གི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། རྣམ་ཤེས་ལས་འདས་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚུལ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། མི་རྟོག་ལྷུན་གྲུབ་(ཆ་མེདེ་ཀུན་འགྲོ་)དང་། དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཐོག་མཐའ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཐབས་ཤེས་རབ་སོ་སོའི་)ིརྒྱུད་དམ་རིས་མེད་པར་འདྲེས་པའི་སངས་རྒྱས་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། དྲི་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་གཅིག་པུ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཡེ་ཤེས་ལུས་ཅན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཚིག་གི་དབང་ཕྱུག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སྨྲ་བ་ཆེན་པོ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སྨྲ་བའི་ (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སྐྱེས་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སྨྲ་བའི་རྒྱལ་པོ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སྨྲ་བའི་དམ་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (གཞན་ནམ་ཕ་རོལ་ལམ་)མཆོག་གི་གནས་སམ་གཞི་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སྨྲ་བའི་སེང་གེ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

361

ལམ་གྱི་སྐབས།

ཚུགས་མེད་དམ་ཐུབ་པ་མེད་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཀུན་ཏུ་ལྟ་བའམ་ཀུན་ནས་གཟིགས་པའི་མཆོག་(ཆ་མེདེ་ཀུན་འགྲོ་)དང་། གདོད་ནས་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་(ཆ་མེདེ་ཀུན་འགྲོ་)དང་། གདོད་ནས་གཟི་བརྗིདི་ཕྲེང་བ་(ཆ་མེདེ་ཀུན་འགྲོ་)དང་། །ལྟ་ན་
སྡུག་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། རང་བཞིན་འོད་བཟང་འབར་བ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། གདོད་ནས་དཔལ་གྱི་བེའུ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། གསལ་ཞིང་འོདོ་བྱེད་སྣང་བའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། སྨན་པ་ཆེན་པོའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། སྨན་པ་ཆེན་པོའི་གཙོ་བོ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཟུག་རྔུ་འབྱིན་པ་བླ་མེདེ་(ཆ་མེདེ་ཀུན་འགྲོ་)དང་། སྨན་རྣམས་མ་ལུས་ཚང་བའི་ལྗོན་པ་མཆོག་(ཆ་མེདེ་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ནད་རྣམས་ཀུན་གྱི་དགྲ་ཆེན་མཆོག(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། སྡུག་གུ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་མཆོག་སྟེ་སྲིད་གསུམ་གཞན་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། དཔལ་ལྡན་རྒྱུ་སྐར་(གཞན་གྱི་ཆུ་ཚད་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་གཞན་གྱི་ལྷའི་)དཀྱིལ་འཁོར་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་མཁའ་ཁྱབ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཆོས་ཀྱི་གདུགས་མཆོག་ཡངས་པ་གཅིག་གིས་ཀུན་ཁྱབ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)བྱམས་དང་ཐུགས་རྗེའི་དཀྱིལ་འཁོར་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)དཔལ་ལྡན་པད་མ་གར་གྱི་བདག་གམ་དབང་ཕྱུག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཁྱབ་བདག་ཆོས་སྐུའི་རིན་ཆེན་གདུགས་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་གཟི་བརྗིད་དམ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སངས་རྒྱས་ཀུན་བདག་གི་ངོ་བོ་འཆང་བ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

362

ཉིད་ཀྱི་)སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་བསྟན་པ་གཅིག་པུ་(ཆ་མེདེ་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རྡོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)དཔལ་གྱི་དབང་བསྐུར་བའི་མཆོག་(ཆ་མེདེ་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རིན་ཆེན་ཀུན་གྱི་བདག་གི་མཆོག་(ཆ་མེདེ་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རིན་ཆེན་ཀུན་གྱི་དབང་ཕྱུག་གི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་ཀུན་གྱི་བདག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རྡོ་རྗེ་འཆང་བ་ཀུན་གྱི་རྗེ་ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་ཐུགས་ཆེན་པོ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་ཐུགས་ལ་གནས་དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་སྐུ་ཆེན་པོ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་གསུང་ཆེན་པོ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རྡོ་རྗེ་ཉི་མ་སྣང་བ་ཆེ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རྡོ་རྗེ་ཟླ་བ་དྲི་མེད་འོད་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཆགས་བྲལ་(གྱི་)དང་པོ་(ཆག་པའི་མཐའ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་དགའ་)ཆགས་པ་ཆེ་ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་འབར་བའི་འོདོ་(ཆ་མེདེ་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རྡོ་རྗེ་རྫོགས་སངས་རྒྱས་པའི་གནས་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སངས་རྒྱས་གསུང་གི་ཆོས་འཛིན་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)དཔལ་ལྡན་སངས་རྒྱས་པད་མ་ལས་སྐྱེས་པ་ (ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་མཛོད་འཛིན་པ་ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སྒྱུ་འཕྲུལ་སྣ་ཚོགས་འཆང་བའི་རྒྱལ་པོ་(ཆ་མེད་ཀུན་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

363

ལམ་གྱི་སྐབས།

འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སངས་རྒྱས་རིག་པ་འཆང་བ་ཆེན་པོ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རྡོ་རྗེ་རྣོན་པོའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རལ་གྲི་ཆེན་པོའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (གདོད་ནས་)རྣམ་དག་འགྱུར་མེད་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཐེག་ཆེན་གྱི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། སྡུག་བསྔལ་གཅོད་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)མཚོན་ཆ་ཆེན་པོའི་མཆོག་ (ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རྡོ་རྗེ་ཆོས་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རྡོ་རྗེ་ཟབ་མོ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཛི་ན་ཛིག་གམ་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་བ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རྡོ་རྗེའི་བློ་གྲོས་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། དོན་བཞིན་དུ་རིག་པའི་མཆོག་(ཆ་མེདེ་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཕ་རོལ་ཕྱིན་ཀུན་གདོད་ནས་རྫོགས་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ས་རྣམས་ཀུན་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱན་དང་ལྡན་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (གདོད་ནས་)རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། བདག་(གཉིས་)མེད་པའི་ཆོས་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ཟླ་འོད་བཟང་པོ་ (ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བརྩོན་ཆེན་ནམ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུ་འཕྲུལ་དྲ་བ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་རྣམས་ཀུན་གྱི་བདག་པོ་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རྡོ་རྗེའི་གདན་ནམ་གནས་ཀུན་ལྡན་པའམ་རྡོ་རྗེ་ཀུན་གྱི་མཐར་ཐུག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཡེ་ཤེས་སྐུ་རྣམས་མ་ལུས་འཆང་བ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཀུན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

364

ཏུ་བཟང་པོ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བློ་གྲོས་བཟང་པོ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཀུན་ནས་སྤྱན་སའི་སྙིང་པོ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། འགྲོ་བ་འཛིན་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སངས་རྒྱས་སྙིང་པོ་སྟེ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སྤྲུལ་བའི་འཁོར་ལོ་སྣ་ཚོགས་འཆང་བ་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་འཛིན་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། སྐྱེ་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་སྣ་ཚོགས་དོན་དུ་སྣང་བ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་འཆང་བ་(ཆ་མེདེ་ཀུན་འགྲོ་)དང་། སྐད་ཅིག་ཙམ་ལ་ཆོས་ཀུན་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཆོས་ཀུན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཐུབ་པ་བློ་མཆོག་ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)འབྱུང་བོའི་མཐའམ་ཡང་དག་མཐའམ་ཡོད་པའི་མཐའམ་བདེན་པའི་མཐའ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་)མི་གཡོ་བའི་བདག་དམ་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་)རབ་ཏུ་དང་བའི་བདག་དམ་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་འཆང་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་མངོན་སུམ་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཡེ་ཤེས་མེ་ལྕེ་འོདོ་རབ་གསལ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ༦༢༦

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

365

ལམ་གྱི་སྐབས།

༨ མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་གསུངས་པ།
༈ (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)འདོད་པའི་དོན་གྲུབ་དམ་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ངན་སོང་ཐམས་ཅད་རྣམ་སྦྱོང་བའམ་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་སྦྱོང་མཛད་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མགོན་པོ་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རབ་སྒྲོལ་མཛད་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཉོན་མོངས་གཡུལ་ལས་ (གདོད་ནས་)རྒྱལ་བའི་དཔའ་བོ་གཅིག་པུ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། མ་རིག་པའམ་མི་ཤེས་པའི་དགྲའི་དྲེགས་པ་འཇོམས་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བློ་ལྡན་ (ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སྒེག་འཆང་གི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)དཔལ་ལྡན་གྱི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཆོས་ཉིད་བརྟན་པའི་མཆོག་གམ་དཔའ་བོ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་)མི་སྡུག་གཟུགས་འཆང་ཁྲོས་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཀུན་ནས་ཕྱག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཀུན་ནས་ཞབས་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཕྱག་ཐམས་ཅད་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)གར་མཁན་གྱི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རྡུལ་དང་ཉི་མ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཁུ་བ་དང་ཟླ་བ་གདོད་ནས་དག་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)དོན་གཅིག་གཉིས་མེད་ཆོས་ཀྱི་དོན་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། དོན་དམ་འཇིག་པ་མེད་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་སྣ་ཚོགས་གཟུགས་དོན་ཅན་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་དམ་ཡོད་པའི་སེམས་(ཆ་མེད་ཀུན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

366

འགྲོ་)དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུད་དམ་ཡོད་པའི་རྣམ་ཤེས་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དངོས་དོན་མ་ལུས་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དགའ་བ་མ་ལུས་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དགའ་བ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་བློ་གྲོས་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། སྲིད་པའི་ཉོན་མོངས་གདོད་ནས་སྤངས་པའི་
གཞི་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། སྲིད་གསུམ་གཞན་གྱི་དགའ་བ་ཆེན་པོ་(ཆ་མེད་ཀུན་
འགྲོ་)དང་། གདོད་ནས་དག་པའི་ཁུ་བའི་སྤྲིན་དཀར་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ཟླའི་འོད་བཟང་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཉི་མ་གཞོན་ནུའི་དཀྱིལ་འཁོར་མཛེས་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)འདོད་ཆགས་ཆེན་པོ་སེན་མོའི་འོད་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་ཕུད་བཟང་པོ་མཐོན་ཀ་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྲ་མཆོག་མཐོན་ཀ་ཆེན་པོ་འཆང་ (ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ནོར་བུ་ཆེན་པོ་འོད་ཆགས་དཔལ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་པའི་རྒྱན་ལྡན་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། འཇིག་རྟེན་ཁམས་བརྒྱ་ཀུན་བསྐྱོད་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)རྫུ་འཕྲུལ་རྐང་བ་སྟོབས་ཆེན་ལྡན་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། དེ་ཉིད་དྲན་པ་ཆེན་པོ་འཆང་བའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)དྲན་པ་བཞི་བོའི་རྒྱལ་པོ་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱིཏིང་འཛིན་ངེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

367

ལམ་གྱི་སྐབས།

པོ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཆོས་དབྱིངས་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་གི་མེ་ཏོག་སྤོས་སམ། མེ་ཏོག་དགའ་བ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཚོ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། གཉུག་མའི་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཚུལ་རིག་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཤས་ཆེར་ཆགས་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་ཆགས་མེད་ཀྱི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིད་ལ་གདོད་
ནས་ཞུགས་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིད་གཞན་གདོད་
ནས་མགྱོགས་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དབང་དོན་ཤེས་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིད་འཕྲོག་པའི་མཆོག་
(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཕུང་པོ་ལྔ་དོན་དེ་ཉིད་ཤེས་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། རྣམ་དག་ཕུང་པོ་ལྔ་འཆང་བའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ངེས་འབྱུང་ཀུན་གྱི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཀུན་ལ་མཁས་ཀྱི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ངེས་འབྱུང་ཀུན་གྱི་ལམ་ལ་གནས་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཀུན་སྟོན་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སྲིད་རྩ་

བཏོན་གྱི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཆོས་ཉིད་དག་པ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་འཆང་གི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཆོས་ཉིད་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་ཅན་ཆ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

368

མེད་ཀུན་འགྲོ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་པ་བརྒྱད་པོ་རྟོགས་པ་འཆང་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་)བདེན་དོན་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ལྡན་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)དེ་ཉིད་(དགའ་བ་)རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་རིག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྐང་ལག་གི་སོར་མོ་)རྣམ་པ་ཉི་ཤུས་བྱང་ཆུབ་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་)རྣམ་པར་སངས་རྒྱས་ཀུན་རིག་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུ་ (བདེན་པ་གཉི་གས་བསྡུས་པ་)དཔག་མེད་འགྱེད་པ་པོ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། སྐད་ཅིག་ (གཞན་)ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཅིག་(གི་ཡུན་ཙམ་)ལ་དོན་ཀུན་རིག་པའི་མཆོག་(ཆ་མེདེ་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཐེག་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་འགྲོ་དོན་མཛད་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་ངེས་འབྱུང་སྟོན་ཡང་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གདོད་ནས་གནས་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ལས་དང་ཉོན་མོངས་གདོད་ནས་ཟད་པའི་བདག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (སྐྱེ་བའི་)ཆུ་བོ་(དང་འཁོར་བའི་)རྒྱ་མཚོ་(དང་སྲིད་པར་)སྦྱོར་བ་ཀུན་ལས་གདོད་ནས་རྒལ་བ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱང་གདོད་ནས་སྤངས་པ་(འི་གཞི་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཤེས་རབ་ཐབས་ཀྱི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་)དོན་ཡོད་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། འགྲོ་དོན་མཛད་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། འདུ་ཤེས་རྣམ་ཤེས་གདོད་ནས་འགགས་པའི་གཞིའི་དོན་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། གཞན་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་།

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

369

ལམ་གྱི་སྐབས།

སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིདི་རིག་པའི་མཆོག་(ཆ་མེདེ་ཀུན་འགྲོ་)དང་། སེམས་ཅན་ཀུན་
གྱི་ཡིད་ལ་གདོད་ནས་བཞུགས་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། དེ་དག་སེམས་དང་མཉམ་པར་འཇུག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། སེམས་ཅན་ཀུན་ཡིད་ཚིམ་པར་བྱེད་
(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིད་ལ་གནས་པའི་དགའ་བ་ཆེན་པོ་
(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། གདོད་ནས་གྲུབ་པ་མཐར་ཕྱིན་འཁྲུལ་པ་མེད་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ནོར་བ་ཐམས་ཅད་གདོད་ནས་སྤངས་པའི་གཞི་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། དོན་གསུམ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པའི་བློ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཀུན་དོན་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་བདག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཕུང་པོ་དང་དུས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་སྐ་ཅིག་ཐམས་ཅད་བྱེ་བྲག་ཕྱེད་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། སྐད་ཅིག་གཅིག་མངོན་རྫོགས་སངས་རྒྱས་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་འཆང་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ལུས་མེད་པའི་ལུས་ཀྱི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ལུས་ཀྱི་མཐའ་གདོད་ནས་རྟོགས་པའམ་སྐུ་བྱེ་བ་འགྱེད་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་རྣམས་མ་ལུས་ཀུན་ཏུ་སྟོན་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། གསང་བའི་ནོར་བུ་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་ཏོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ༦༢༧

༩ བྱ་བ་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་གསུངས་པ།
༈ སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱིས་རྟོགས་བྱའི་གསང་ཆེན་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། གདོད་ནས་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་བླ་ན་མེད་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་།

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

370

(ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)གསང་སྔགས་སྐྱེ་གནས་ཡི་གེ་མེད་པའི་གཞི་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)གསང་སྔགས་ཆེན་པོ་རིགས་གསུམ་པ་(ཆ་མེདེ་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)གསང་སྔགས་དོན་ཀུན་སྐྱེད་པ་པོ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཐིག་ལེ་ཆེན་པོ་ཡི་གེ་མེད་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། སྟོང་པ་ཆེན་པོ་ཡི་གེ་ལྔའམ་འགྱུར་མེད་ལྔ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཐིག་ལེ་སྟོང་པ་ཡི་གེ་དྲུག་གམ་འགྱུར་མེད་དྲུག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། རྣམ་པ་ཀུན་ལྡན་རྣམ་པ་མེད་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཐིག་ལེ་བཞི་གདོད་ནས་འཛིན་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ནག་པོའི་)ིཆ་(ལ་ཞུགས་པ་)མེད་(དཀར་པོའི་)ིཆ་ལས་འདས་པ་(ཡེ་ཤེས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་དགའམ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་)དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞིའི་རྩེ་མོའམ་མཐའ་གདོད་ནས་འཛིན་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)བསམ་གཏན་མཆོག་གི་ཡན་ལག་གམ་ཆ་ཀུན་ཤེས་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཏིང་འཛིན་རིག་དང་རྒྱུད་རིག་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལུས་ཅན་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ལུས་ཀྱི་མཆོག་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ལུས་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུ་ཀུན་གྱི་རྒྱལ་པོ་སྟེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། སྤྲུལ་སྐུའི་མཆོག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (བདེན་པ་གཉི་གའི་)སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་པའི་རྒྱུད་འཆང་བ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཕྱོགས་བཅུར་(བདེན་པ་གཉི་གའི་)སྤྲུལ་བ་སྣ་ཚོགས་འགྱེད་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཇི་བཞིན་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ལྷའི་ལྷ་སྟེ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

371

ལམ་གྱི་སྐབས།

རང་བཞིན་འོད་གསལ་གྱི་ལྷ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ལྷ་དབང་གི་མཆོག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་དབང་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་མིན་དབང་པོ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྦྱིན་བྱེད་བདག་པོ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་འཆི་མེད་དབང་པོ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ལྷའི་བླ་མའི་མཆོག་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ (ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། འཇོམས་བྱེད་ཀྱི་མཆོག་གློ་བུར་དྲི་མ་འཇོམས་བྱེད་ཀྱི་(གཞི་འམ་)རྩ་བ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། འཇོམས་བྱེད་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སམ་ཡང་ན་ལྷའི་ལྷ་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་ཚངས་པ་(གཞན་ནམ་མཆོག་)དང་ཁྱབ་འཇུག་(གཞན་ནམ་མཆོག་)དང་སྟོབས་ལྡན་(གཞན་ནམ་མཆོག་)དང་སྒྲ་གཅན་(གཞན་ནམ་མཆོག་)དང་བརྒྱ་བྱིན་(གཞན་ནམ་མཆོག་)དང་ཕུར་བུ་(གཞན་ནམ་མཆོག་)དང་ཚོགས་བདག་(གཞན་ནམ་མཆོག་)དང་དབང་ཕྱུག་གཞན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཚངས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། སྲིད་པའི་དགོན་པ་ལས་རང་
བཞིན་གྱི་རྒལ་བ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། འགྲོ་བའི་སྟོན་པ་(རང་བཞིན་པ་)གཅིག་པུ་ (ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། འགྲོ་བའི་བླ་མ་(རང་བཞིན་པ་)གཅིག་པུ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། འཇིག་རྟེན་ཕྱོགས་བཅུར་གྲགས་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་བདག་ཆེ་བའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། བྱམས་པའི་གོ་ཆ་གྱོན་པའི་མཆོག་ (ཆ་མེདེ་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སྙིང་རྗེའི་ཡ་ལད་(ཏེ་གོ་ཁྲབ་)བགོས་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཤེས་རབ་རལ་གྲི་མདའ་གཞུ་ཐོགས་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། སྒྲིབ་གཉིས་གཡུལ་ངོ་གདོད་ནས་བསལ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། བདུད་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

372

ཀྱི་དགྲ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། བདུད་རྣམས་གདོད་ནས་ཐུལ་བའི་དཔའ་བོ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། བདུད་བཞིའི་འཇིགས་པ་སེལ་མཛད་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། བདུད་དཔུང་ཕམ་མཛད་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་འདྲེན་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། མཆོད་འོས་བསྟོད་འོས་ཕྱག་གི་གནས་ཀྱི་མཆོག་ (ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། རྟག་ཏུ་རི་མོར་བྱ་བའི་འོས་ཀྱི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། བཀུར་འོས་རྗེད་པར་བྱ་བའི་འོས་ཀྱི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཕྱག་བྱར་འོས་པ་བླ་མའི་རབ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། འཇིག་རྟེན་གསུམ་ལ་(ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)གོམ་པ་གཅིག་གིས་བགྲོད་ཅིང་ཁྱབ་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། མཁའ་ལྟར་མཐའ་མེད་རྣམ་པར་གནོན་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། གསུམ་རིག་གཙང་མ་དག་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། མངོན་ཤེས་རྗེས་དྲན་ལ་སོགས་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་མཆོག་ལྡན་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ (ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་དང་། ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པའི་མཐའ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཐོབ་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། བདག་རིག་གཞན་རིག་ཐམས་ཅད་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཀུན་ལ་ཕན་པའི་གང་ཟག་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། དཔེར་བྱ་ཀུན་ལས་འདས་པའམ་འཇིག་རྟེན་དཔེ་ལས་འདས་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་གཞན་གྱི་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

373

ལམ་གྱི་སྐབས།

བདག་པོ་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། གཙོ་བོ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་བདག་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་དམ་ཚིག་གི་ཕྱག་རྒྱ་སྟེ་)ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་དོན་སྟོན་མཆོག་(ཆ་མེདེ་ཀུན་འགྲོ་)དང་། འགྲོ་བའི་བསྙེན་བཀུར་གནས་ཀྱི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ངེས་འབྱུང་གསུམ་དང་བགྲོད་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ (ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། དོན་གྱི་དམ་པ་རྣམ་དག་དཔལ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། སྐལ་བཟང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གསུམ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། དཔལ་ལྡན་འབྱོར་བ་ཀུན་བྱེད་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། འཇམ་དཔལ་དཔལ་དང་ལྡན་པའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ༦༢༨

༡༠ ཡེ་ཤེས་ལྔ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བར་གསུངས་པ།
༈ མཆོག་སྦྱིན་རྡོ་རྗེའི་མཆོག་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཡང་དག་མཐར་གྱུར་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། སྟོང་ཉིད་ལས་བྱུང་བའམ་སྟོང་ཉིད་སྙིང་པོ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སངས་རྒྱས་ཆགས་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སངས་རྒྱས་འདོད་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སངས་རྒྱས་དགྱེས་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སངས་རྒྱས་རོལ་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སངས་རྒྱས་འཛུམ་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སངས་རྒྱས་བཞད་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ༦༢༩(ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སངས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

374

རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པའི་གཞི་ཆོས་ཉིད་ལས་བྱུང་བ་(ཆ་མེདེ་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (བདེན་པ་གཉི་གའི་)ིསངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་གནས་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་བ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུ་འཕྲུལ་དྲ་བ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སངས་རྒྱས་རོལ་སྟོན་ནམ་གར་མཛད་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་བཞུགས་པ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)དང་། རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་(ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་)སྟེ། དེ་ལྟར་དོན་དམ་པའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཡང་དག་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དཔང་དུ་གྱུར་ཅིང་ཚད་མར་གྱུར་བ་འདི་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞི་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཅན་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་རབ་ཏུ་མང་པོ་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའོ། །

༡༡ དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་གཞན་སྟོང་དུ་གཅིག་པར་བསྟན་པ།
༈ དེའི་ཕྱིར་རྒྱུད་འདིའི་དོན་བསྐྱེད་པའི་སངས་རྒྱས་དང་ལམ་གྱི་བདེན་
པར་འཆད་པ་རྣམས་ནི་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་དགོངས་པ་དང་མི་མཐུན་ཏེ། དེ་རྣམས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པ་དོན་དམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་ཞེས་མ་གསུངས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

375

ལམ་གྱི་སྐབས།

པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་འདི་རྣམས་དང་འདི་འདྲ་བ་གསུང་རབ་གཞན་རྣམས་ནས་ཀྱང་མང་ཞིང་ཆེས་མང་བར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ནི་མཐར་ཐུག་གི་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཟག་པ་མེད་ཅིང་མི་འབྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་མཁའ་ཁྱབ་ཀྱི་བདག་ཉིད་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་ཆེན་པོའི་དབྱིངས་ཉིད་དུ་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཟབ་མོ་མཐར་ཐུག་སྟོན་པའི་སྐབས་འདིར་མིང་ཐ་དད་པ་ཙམ་ལས་དོན་ཐ་དད་པར་བཟུང་དུ་མི་རུང་ཞིང་རྒྱུད་སྡེ་ཐ་དད་ཐ་དད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཐ་དད་ཐ་དད་ཡིན་ཞེས་འགའ་ཞིག་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་འཁྲུལ་བར་མི་བྱའོ། །

༡༢ དེ་ལ་ཀླན་ཀ་སྤངས་ནས་དོན་ལ་གནས་པར་བསྟན་པ།
༈ གལ་ཏེ་མཐར་ཐུག་གི་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཡིན་ན་ལམ་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྙམ་ན་འདི་ལ་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་ལུང་བསྟན་པར་བྱའོ། །རྟག་ཏུ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར་བཞུགས་པའི་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་དུ་སུ་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་མེད་མོད་ཀྱི་གློ་བུར་བའི་དྲི་མས་དག་པ་དང་། མ་དག་པའི་ཁྱད་པར་ནི་གང་ཟག་གི་དབང་གིས་ཡོད་དེ་སྤྲིན་གྱི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅིང་དག་པའི་ནམ་མཁའ་གཅིག་ཉིད་ཡུལ་འགའ་ཞིག་ན་སྤྲིན་གྱིས་མ་དག་ཀྱང་འགའ་ཞིག་ན་དག་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡུལ་གང་དུ་ཡང་སྤྲིན་གྱིས་མ་དག་པའི་ནམ་མཁའ་མེད་པ་ལྟར་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

376

ཡུལ་གང་དུ་ཡང་སྤྲིན་གྱིས་དག་པའི་ནམ་མཁའ་མེད་མོད་ཀྱི། ཡུལ་གྱི་དབང་གིས་མ་དག་པའི་ནམ་མཁའ་དང་དག་པའི་ནམ་མཁའ་ཞེས་པ་མི་འགལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དོན་དམ་གྱི་དབྱིངས་གཅིག་ཉིད་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ལ་དྲི་བཅས་སུ་བཞུགས་པ་དང་འགའ་ཞིག་ལ་དྲི་མེད་དུ་བཞུགས་པ་ལ་གཞི་དང་འབྲས་བུར་འཇོག་པ་ནི་གང་ཟག་ལ་དྲི་མ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དོ། །
དེའི་ཕྱིར་གློ་བུར་དྲི་མ་མཐའ་དག་སྤངས་ཟིན་པའི་གང་ཟག་གིས་ནི་ད་ཡང་། ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཉམས་སུ་བླང་དགོས་པ་མེད་དེ། བསླབ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་དམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་ཐོབ་ཟིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་གང་ཟག་གིས་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཚུལ་བཞིན་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། མཐར་ཐུག་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་རང་ལ་རང་ཆས་སུ་བཞུགས་ཀྱང་གློ་བུར་དྲི་མས་བསྒྲིབས་ནས་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ལམ་སྒོམ་པ་དེ་ཡང་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། (ཆོས་སྐུ་)རང་བཞིན་འགྱུར་བ་མེདེ་ཅིང་འདུས་མ་བྱས་པའི་དབྱིངས་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་གང་གིས་ཀྱང་བསྐྱེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། བསྐྱེད་མི་དགོས་པར་གདོད་མ་ཉིད་ནས་རང་བཞིན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་རྟག་ཏུ་བཞུགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡོད་ཀྱང་བསྐྱེད་དགོས་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མྱང་འདས་ཆེན་པོར་ཡང་། རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་རྒྱུ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། བྱས་པའི་རྒྱུ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

377

ལམ་གྱི་སྐབས།

དང་གསལ་བའི་རྒྱུའོ། །ཇི་ལྟར་རྫ་མཁན་གྱི་འཁོར་ལོ་ནི་བྱས་པ་(སྟེ་བྱེད་པ་)འི་རྒྱུ་ཞེས་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་མེ་སྒྲོན་ལ་སོགས་པས་མུན་པའི་རྫས་སྣང་བར་བྱེད་པ་ནི་ (སྔར་ནས་ཡོད་པ་)གསལ་བའི་རྒྱུ་ཞེས་བྱའོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་ནི་བྱས་པའི་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། (སྔར་ནས་ཡོད་པ་)གསལ་བའི་རྒྱུ་འབའ་ཞིག་(གིས་གསལ་བར་བྱེད་པའོ་)གོ། (སྔར་ནས་ཡོད་པ་)གསལ་བའི་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། (ལམ་བདེན་དུ་གཏོགས་པའི་)བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་དང་། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ནི

(ཆོས་སྐུ་སྔར་ནས་ཡོད་པ་)གསལ་བ་(ར་བྱེད་

པ་)འི་རྒྱུ་ཞེས་བྱའོ། ༦༣༠། ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་(འི་དགོངས་པ་རྒྱུ་ལ་སྐྱེད་བྱེད་དང་བྲལ་བྱེད་གཉིས་དང་། འབྲས་བུ་ལ་སྐྱེད་འབྲས་དང་བྲལ་འབྲས་གཉིས་སུ་གནས་པ་)རིག་པར་བྱའོ། །འོན་ཏེ་ལམ་གྱིས་ཆོས་སྐུ་མི་སྐྱེད་ན་འབྲས་བུར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ་དྲི་མ་སྦྱངས་པས་ཆོས་སྐུ་ཐོབ་པ་ནི་བྲལ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་གཟུགས་སྐུ་རྣམ་པ་གཉིས་ནི་གདོད་མ་ནས་རང་ཆས་སུ་བཞུགས་པ་མ་ཡིན་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་དགོས་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་སྤྱིར་(བྱེད་རྒྱུ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་སྟེ་)རྒྱུ་དྲུག་དང་(རྒྱུའི་རྐྱེན་བདག་པོའི་རྐྱེན་དམིགས་པའི་རྐྱེན་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་ཏེ།)རྐྱེན་བཞིར་གསུངས་པ་ཡང་། དྲི་མ་བྲལ་བར་བྱེད་པ་དང་ངོ་བོ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་གཉིས་སུ་འདུས་ཤིང་(རྒྱུ་མཐུན་གྱི། རྣམ་སྨིན་གྱི། སྐྱེས་བུ་བྱེད་པའི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་དབང་གི་འབྲས་བུ་སྟེ་)འབྲས་བུ་ལྔ་གསུངས་པ་ཡང་། བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་དང་སྐྱེད་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

378

པའི་འབྲས་བུ་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཁྱད་པར་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་སམ་(གཤིས་ལ་)ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་སམ་རང་གི་དོན་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་སངས་རྒྱས་(ཆོས་སྐུ་གཟུགས་སྐུ་)ལ་ཡང་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་(ཆོས་སྐུ་)དང་སྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་(གཟུགས་སྐུ་)གཉིས་སུ་གནས་པར་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བས་ལེགས་པར་རྟོགས་དགོས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བས་ནི་གང་ཞིག་གང་ན་མེད་པ་ཡང་རྟོགས་ཤིང་དེ་ལ་ལྷག་མར་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་ཡང་རྟོགས་ཏེ། རང་སྟོང་དང་གཞན་སྟོང་གི་ཁྱད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། མེདེ་ཅིང་མ་གྲུབ་ལ་དབེན་ཞིང་འགགས་པའམ་དག་པ་ཙམ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་གཞི་གང་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། མེད་དགག་མ་ཡིན་དགག་དང་རྣམ་གཅོད་ཡོངས་གཅོད་དང་། སྤངས་རྟོགས་རང་བཞིན་པའི་ཁྱད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དམ་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་དང་། མི་སྟོང་པའི་སྟོང་པའམ་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་(དམ་ཀུན་འགྲོ་མིན་པ་དང་ཡིན་པའི་སྟོང་ཉིད་དམ་མེད་དགག་ཡིན་མིན་གྱི་སྟོང་ཉིད་དམ་ཀུན་རྫོབ་དང་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་གྱི་སྟོང་ཉིད་དམ་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པའི་སྟོང་ཉིད་དམ་ཆད་

པའི་སྟོང་ཉིད་དང་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་ཉིད་)ཀྱི་ཁྱད་པར་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

379

ལམ་གྱི་སྐབས།

༡༣ གདམས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཇུག་བསྡུ་བ།
༈ དེ་ལྟ་བས་ན་སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་ནི་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་མཁས་པ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་གཞན་དག་ལ་ཡང་རབ་ཏུ་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་མ་རྟོགས་ན་དང་པོ་མཆོག་གི་སངས་རྒྱས་མི་རྟོགས་ཤིང་། དེ་མ་རྟོགས་ན་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་མི་རྟོགས་ལ། དེ་མ་རྟོགས་ན་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་དང་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པ་མི་རྟོགས་པས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གོ་འཕང་བླ་ན་མེད་པ་ཐོབ་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ལ་དགོངས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། གང་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་འགྱུར་བ་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་ཚད་མར་བྱས་ནས་ཏེ། དེས་ན་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངེས་པའི་དོན་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་ལ་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པས་ཡང་དག་པར་བསྟན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་གིས་མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)མི་ཤེས་པ་དེས་ (དོན་དམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུའི་)མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་མི་ཤེས་སོ། །གང་གིས་(དོན་དམ་གྱི་)མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་མི་ཤེས་པ་དེས་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་མི་ཤེས་སོ། །གང་གིས་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་མི་ཤེས་པ་དེས་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པ་མི་ཤེས་སོ། །གང་གིས་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པ་མི་ཤེས་པ་དེ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

380

ཐམས་ཅད་ནི་འཁོར་བ་པ་སྟེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པའི་ལམ་དང་བྲལ་བའོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)ནི་བླ་མ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་(གལ་པོ་ཆེའི་དོན་དང་མེད་ཁ་མེད་ཀྱི་དོན་དུ་)བསྟན་པར་བྱ་ཞིང་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སློབ་མ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ (གལ་པོ་ཆེའི་དོན་དང་མེད་ཁ་མེད་ཀྱི་དོན་དུ་)མཉན་པར་བྱའོ། ༦༣༡། ཞེས་གསུངས་ཤིང་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཉེ་བར་བསྡུས་པ་ཡང་། མགོན་པོ་(སྤྱན་རས་གཟིགས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་)འདི་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པའི་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་པོར་གྱུར་པ། གསོལ་བ་འདེབས་པ་དང་བཅས་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་བསྟན་ཏོ། ༦༣༢། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་མཐར་ཡང་གསུངས་པ། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལས་(སྙིང་པོ་མཐར་ཐུག་)ཕྱུང་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པའི་སྙིང་པོ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་(ཀུན་བདག་ཉིད་)མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི

(སྟེ་འགྱུར་མེད་མཆོག་གི་)བདེ་བ་ཆེན་པོ་(རང་བཞིན་འོད་གསལ་)ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཀུན་ནས་སྣང་བར་བྱེད་པ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)བསགས་པ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་(དོན་དམ་གྱི་)གཟུགས་འཆང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

381

ལམ་གྱི་སྐབས།

བ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་(འི་སེམས་དཔའ་ནི་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དགའ་བ་ཆེ་)བདག་དང་བདག་གི་བའི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་དྲི་མ་དང་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)བྲལ་བ་དུས་ཐམས་ཅད་(དུ་བཞུགས་)པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)མེད་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་(གཉུག་མ་)མཁྱེན་པ་འཁོར་བའི་བག་ཆགས་ལས་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་གྲོལ་བ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)འགྲོ་བ་དང་འོང་བ་དང་བྲལ་བ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)སྤྲོས་པ་མེད་པའི་(གཞིའི་)ངོ་བོ་(ཉིད་ཀྱི་སྐུ་)རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་ཅིང་འཕེལ་བའི་(དོན་དམ་གྱི་)ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། གཟུངས་སྣ་ཚོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་(ཏེ་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དབྱེར་མེད་)བུམ་པ་བཟང་པོ་དང་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་དང་ཡིད་བཞིན་
གྱི་ནོར་བུ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ། ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་(དྲང་སྲོང་དང་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་)རྣམས་ཀྱི་ཡང་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་སེམས་ཅན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་མཆོག་ཏུ་ཞི་བར་མཛད་པ་(མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ལ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་ཡང་དེའི་དངོས་པོ་མེད་པས་)སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་རྨི་ལམ་ལྟ་བུ་གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུ་སྒྲ་བརྙན་ལྟ་བུས་ཡང་དག་པར་བསྡུས་པ་སྟེ། སྲིད་པ་གསུམ་

གྱིས་མཆོད་པར་བྱ་བ་(འི་འོས་སུ་གྱུར་པ་)རྣལ་འབྱོར་པའི་ཡེ་ཤེས་(ཀྱིས་སོ་སོ་)རང་རིག་པ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་(དོན་དམ་གཞན་སྟོང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)འདི་ཉིད་ནི་རྣལ་འབྱོར་བས་(བློས་)དོར་བར་མི་བྱ(འི་ཉམས་སུ་བླང་བར་བྱ་)འོ། ༦༣༣། ཞེས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ངེས་པའོ། །ཞེས་སོ། །

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

382

ག །མྱང་འདས་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པར་གསུངས་པར་
ཡང་རང་སྟོང་ལས་གཞན་དུ་བསྟན་པ།
༈ དེ་བཞིན་དུ། མྱང་འདས་ཆེན་པོར་ཡང་། སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་རྣམ་གྲངས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ཇི་ལྟར་ན་མིང་གཅིག་ལས་མིང་གྲངས་མེད་པར་འཆད་པ་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་(དོན་དམ་གཞན་སྟོང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)ལ། (རང་བཞིན་གྱིས་)མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)(དོན་དམ་གཞན་སྟོང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)ཞེས་ཀྱང་བྱ། སྐྱེ་བ་མེད་པ་(འི་གཞི་)ཞེས་ཀྱང་བྱ། འབྱུང་བ་མེད་པ་(འི་གཞི་)ཞེས་ཀྱང་བྱ། བྱེད་པ་མེད་པ་(འི་གཞི་)ཞེས་ཀྱང་བྱ། འདུས་མ་བྱས་པ་(འི་གཞི་)ཞེས་ཀྱང་བྱ། སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་(འི་གནས་མཐར་ཐུག་)ཞེས་ཀྱང་བྱ། (ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་)གནས་དང་རྟེན་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་ཀྱང་བྱ། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་གྲོལ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་ཀྱང་བྱ། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)འོད་སྣང་བ་མཁའ་ཁྱབ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)སྒྲོན་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་ཀྱང་བྱ། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)མཐར་ཕྱིན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་ཀྱང་བྱ། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)འཇིགས་པ་མེད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་ཀྱང་བྱ། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ལྡོག་པ་མེད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་ཀྱང་བྱ། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)བདེ་བའི་གནས་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་ཀྱང་བྱ། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཞི་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་ཀྱང་བྱ། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)མཚན་ཉིད་མེད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་ཀྱང་བྱ། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)གཉིས་སུ་མེད་པ་མཁའ་ཁྱབ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

383

ལམ་གྱི་སྐབས།

གྱིས་)སྤྱོད་པ་གཅིག་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་ཀྱང་བྱ། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཡོངས་སུ་བསིལ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་ཀྱང་བྱ། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)མུན་པ་མེད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་ཀྱང་བྱ། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཐོགས་པ་མེད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་ཀྱང་བྱ། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྩོད་པ་མེད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་ཀྱང་བྱ། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཡངས་པ་ཆེན་པོ་མཁའ་ཁྱབ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཟིལ་དངར་(གྱི་མཆོག་མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་ཀྱང་བྱ། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)བཀྲ་ཤིས་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་མིང་གཅིག་(གི་དོན་)ལས་མིང་གྲངས་མེད་པར་འབྱེད་པའོ། ༦༣༤། ཞེས་དང་། རིགས་ཀྱི་བུ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་(ལ་)ནི་མིང་རྣམ་པ་ལྔ་ཡོད་དེ། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་ཀྱང་བྱ། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་ཀྱང་བྱ། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་ཀྱང་བྱ། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)སེང་གེ་སྒྲ་སྒྲོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་ཀྱང་བྱ། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ་(སྐྱོན་མེད་པའི་ཆ་དང་ཡོན་ཏན་ཡོད་པའི་ཆ་)ཅི་དང་ཅིར་ལྡན་པ་དེ་དང་དེའི་སྐབས་སུ་(དེ་དང་འཚམ་པའི་)མིང་འདོགས་(པས་མིང་མཐའ་ཡས་)སོ། ༦༣༥། ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིར་ཡང་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་ལ་བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་དགོས་ཤིང་དོན་དམ་པའི་དཔའ་བར་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ནི་སངས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

384

རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །
དེ་ཡང་མདོ་མཆོག་དེ་ཉིད་དུ། གཞན་ཡང་རིགས་ཀྱི་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཏེ་རང་བཞིན་(གཉུག་མ་རང་བཞིན་འོད་གསལ་རང་བཞིན་ལྷན་སྐྱེས་རང་བཞིན་འགྱུར་མེད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་རང་བཞིན་ལྷུན་གྲུབ་རང་བཞིན་མ་བཅོས་པ་ནི་)མར་གྱི་ཉིང་ཁུ་དང་འདྲ་བས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུམ་མོ། །(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཐུས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྟག་པ་དང་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)བདེ་བ་དང་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)བདག་དང་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཡོངས་སུ་དག་པར་གྱུར་ཏོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡོད་མོད་ཀྱི། མ་བསྒོམས་པའི་ཕྱིར་(ཡེ་ཤེས་མ་སྐྱེས་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་)མི་མཐོང་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མ་གྱུར་ཏོ། ༦༣༦།
ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མཚན་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་པ་ལས་ཀྱང་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་རྣམ་གྲངས་གསུངས་ཏེ)།འདས་དང་མ་བྱོན་ད་ལྟར་གྱི། །རྒྱལ་བ་གང་ལགས་དེ་ཀུན་གྱི། །ཡུམ་ནི་དགེ་མ་(དོན་དམ་ཤེར་ཕྱིན་)ཁྱོད་ལགས་ཏེ། །ཁྱོད་ནི་(དོན་དམ་གྱི་)ལྷ་མོ་(དང་དོན་གྱི་)རྒྱལ་བའི་སྲས། །(ལགས་ཤིང་)། །(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)རང་བཞིན་མེད་པའི་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

385

ལམ་གྱི་སྐབས།

(གཞི་དོན་དམ་གྱི་)རང་བཞིན་ཅན། །སངས་རྒྱས་ཡུམ་གྱུར་(དོན་དམ་ཤེར་ཕྱིན་)དེ་ཡི་མཚན། །དགེ་མ་བདག་གིས་བརྗོད་པར་བགྱི། །(ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་དཔལ་གྱིས་)འབྱོར་བར་འདོད་པས་མཉན་པར་གྱིས། །(གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)ལམ་གྱི་རྣམ་པ་མཁྱེན་པ་ཉིད་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)ཡང་དག་པའི་མཐའ་མཁའ་ཁྱབ་དང་། (གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)དེ་བཞིན་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)མ་ནོར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)གཞན་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)བདེན་པ་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)དེ་ཁོ་ན་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)ཡང་དག་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)སྟོང་པ་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)མཚན་མ་མེད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)སྨོན་པ་མེད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)དངོས་པོ་མེད་པ་(འི་གཞི་)ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)ངོ་བོ་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)དངོས་པོ་མེད་པ་(འི་གཞི་)འི་ངོ་བོ་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)ཆོས་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གཞི་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

386

འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)ཆོས་གནས་པ་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)ཆོས་མི་འགྱུར་བ་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)ཆོས་སྐྱོན་མེད་པ་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)ཆོས་བདག་(གཉིས་)མེད་པ་(འི་གཞི་)ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་(འི་གཞི་)ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)སེམས་ཅན་མེད་པ་(འི་གཞི་)ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)སྲོག་མེད་པ་(འི་གཞི་)ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)གསོ་བ་མེད་པ་(འི་གཞི་)ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)སྐྱེས་བུ་མེད་པ་(འི་གཞི་)ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)གང་ཟག་མེད་པ་(འི་གཞི་)ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (དོན་དམ་གྱི་)བརྗོད་པར་བྱ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)སེམས་དང་ཡིད་

དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བྲལ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། མཉམ་པ་མེད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། བདག་གི་མེད་པ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྒྱགས་པ་མེད་པ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། སྤྲོས་པ་མེད་པ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུམ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཉན་ཐོས་ཐམས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

387

ལམ་གྱི་སྐབས།

ཅད་(རྗེས་སུ་)འཛིན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བསྐྲུན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་(རྗེས་སུ་)འཛིན་པ་དང་། (གདོད་ནས་)བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཟད་མི་ཤེས་པ་(རང་བཞིན་གྱིས་)བསགས་པ་དང་། (རང་བྱུང་)ཡེ་ཤེས་འབབ་པ་(རྡོ་རྗེ་འབེབས་པ་)དང་། (བདེན་པ་གཉི་གའི་)རྫུ་འཕྲུལ་མཛད་པ་དང་། (དོན་དམ་གྱི་)ལྷའི་མིག་(བྱང་ཞིང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ལྷའི་མིག་)རྣམ་པར་སྦྱོང་བར་མཛད་པ་དང་། དོན་དམ་གྱི་ལྷའི་རྣ་བ་(དང་ཞིང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ལྷའི་རྣ་བ་)རབ་ཏུ་དང་བར་མཛད་པ་དང་། ཕ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་(ཤིང་ཤེས་)པར་མཛད་པ་དང་། སྔོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་(ཞིང་དྲན་)པར་མཛད་པ་དང་། འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་རྗེས་སུ་དྲན་(ཞིང་དྲན་)པར་མཛད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་(ཅིང་ཟད་)པར་མཛད་པ་དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱི་)འཕགས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱི་)གཙང་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱི་)བསགས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱི་)དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་(བཞི་)ལ་གནས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱི་)ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་(བཞི་)འི་ཤུགས་དང་ལྡན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱི་)རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་བ་བཞིའི་ཞབས་དང་ལྡན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱི་)དབང་པོ(ལྔ་ཚང་ཞིང་དེ་)སྦྱོང་བར་མཛད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱི་)སྟོབས་(ལྔ་)མཛད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱི་)བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་གྱི་རིན་པོ་ཆེས་མཛེས་པར་བྱས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

388

གྱི་)(འཕགས་པའི་)ནོར་བདུན་(ཚང་ཞིང་དེ་)སྦྱིན་པར་མཛད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱི་)འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་(ཚང་ཞིང་དེ་)སྟོན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱི་)མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ(ཚང་ཞིང་དེ་)སྟོན་པར་མཛད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱི་)དབང་བཅུ་(གྲུབ་ཅིང་)སྒྲུབ་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱི་)ས་བཅུ་ལ་གནས་ (ཤིང་གནས་)པར་མཛད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)སྟོབས་བཅུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་(ཤིང་རྫོགས་)པར་མཛད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱི་)ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུས་མཛེས་པར་བྱས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱི་)ཤེས་པ་བཅུ་(གྲུབ་ཅིང་)བསྒྲུབ་(པར་མཛད་)པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། བག་ལ་ཉལ་བ་བཅུའི་དགྲ་(ཞིག་ཅིང་)འཇིག་པར་མཛད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱི་)བསམ་གཏན་རྣམས་(གྲུབ་ཅིང་)སྒྲུབ་པར་མཛད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ལས་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཡང་དག་པར་(འདས་ཤིང་)འདའ་བར་མཛད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟོད་པ་(འི་གནས་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱི་)ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་མཛད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (དེ་ལྟར་འགོག་བདེན་དུ་གཏོགས་པའི་མངོན་ཤེས་དང་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་རྣམས་ནི་དོན་དམ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཚང་ཞིང་དེའི་བྱིན་བརླབས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་གྲུབ་པར་མཛད་དོ་དེ་བཞིན་དུ།)ནང་སྟོང་པ་(འི་གཞི་)ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཕྱི་སྟོང་པ་(འི་གཞི་)ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཕྱི་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

389

ལམ་གྱི་སྐབས།

ནང་སྟོང་པ་(འི་གཞི་)ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། སྟོང་པ་ཉིད་(རྟོགས་པའི་བློས་)སྟོང་པ་(འི་གཞི་)ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཆེན་པོ་(སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་)སྟོང་པ་(འི་གཞི་)ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། དོན་དམ་པ་(འི་རྣམ་པར་མཐོང་བའི་དངོས་པོས་)སྟོང་པ་(འི་གཞི་)ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། འདུས་བྱས་(ཀྱི་དགེ་བས་)སྟོང་པ་(འི་གཞི་)ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། འདུས་མ་བྱས་(ཀྱི་དགེ་བ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་)སྟོང་པ་(འི་གཞི་)ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གཞན་ཕན་)མཐའ་ལས་འདས་པ་(སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་)སྟོང་པ་(འི་གཞི་)ཉིད་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་(འཁོར་བའི་)སྟོང་པ་(འི་གཞི་)ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (དགེ་བ་)དོར་བ་མེད་པ་(སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་)སྟོང་པ་(འི་གཞི་)ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རང་བཞིན་(རིགས་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་)སྟོང་པ་(འི་གཞི་)ཉིད་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (དོན་དམ་གྱི་)ཆོས་ཐམས་ཅད་(དག་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་)སྟོང་པ་ (འི་གཞི་)ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་(དེ་མཚན་དཔེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་)སྟོང་པ་(འི་གཞི་)ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་(དེ་འདི་གསུམ་སྔར་ནས་བཤད་ཟིན་པ་)དང་། མ་བྱུང་བ་ (འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། མ་སྐྱེས་པ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། མ་འགགས་པ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ནམ་ཡང་)ཆད་པ་མེད་པ་དང་། (ནམ་མཁའ་ལྟར་ནུས་མེད་ཀྱི་)རྟག་པ་མེད་པ་དང་། དོན་(གྱི་རྣམ་པ་)གཅིག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དོན(གྱི་ངོ་བོ་)ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། (འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་)འོང་བ་མེད་པ་དང་། འགྲོ་བ་མེད་པ་དང་། རྟེན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

390

ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་(གཞན་)རྣམ་པར་བསྒོམ་པ་(འི་གནས་)དང་། (རྟོག་གེའི་ཡུལ་ལས་འདས་པས་)རབ་ཏུ་བརྟག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། (རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པས་)རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། (ཀུན་)གཞི་(རྣམ་ཤེས་)མེད་པ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (འདུས་བྱས་ཀྱི་)མཚན་ཉིད་མེད་པ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (རྟོག་གེའི་ཡུལ་ལས་འདས་པས་)བརྟག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། (རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་)རིག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་འཇིག་པ་མེད་(ཅིང་མེད་པ་ཐོབ་)པར་མཛད་པ་དང་། གཡོ་བ་མེད་(ཅིང་དེ་ཐོབ་)པར་མཛད་པ་དང་། (ངོ་བོ་)གཉིས་མེད་པ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (རྣམ་པ་)གཉིས་མེདེ་པ་མ་ཡིན་པ་(སྟེ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་དང་བདེ་སྟོང་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཞི་བ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (རྣམ་ཤེས་ཀྱི་)བློ་འཇུག་པ་རྣམ་པར་སྤངས་པ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གཉེན་པོ་མེད་པ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (དྲི་མས་)མ་གོས་པ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་དང་རྟག་བརྟན་ཐེར་ཟུག་ལ་སོགས་པར་)ནམ་མཁའི་ལམ་དང་འདྲ་བ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཀུན་རྫོབ་)ཡོད་པ་དང་(དོན་དམ་)མེད་པར་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པ་(འམ་སྨྲ་བསམ་བརྗོད་མེད་)དང་། (མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ལ་དངོས་པོར་སྣང་ཡང་དངོས་པོར་མེད་པས་)རྨི་ལམ་(ལྟ་བུ་ཉིད་)གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་(དམ་རྨི་ལམ་གཞན་)དང་། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཉིད་དང་། འགལ་མེ་བསྐོར་བ་འདྲ་བ་དང་། (དོན་དམ་གྱི་)ཆོས་ཐམས་ཅད་རོ་གཅིག་པ་ཉིད་དོ། ༦༣༧། ཞེས་དང་།
དབུ་མ་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མར། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོང་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

391

ལམ་གྱི་སྐབས།

པ་ཉིད་བཅྭ་བརྒྱད་ཅེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ལུང་དྲངས་ཏེ། དེ་དག་ནི་སྟོང་གཞི་བཅྭ་བརྒྱད་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། ༦༣༨། ཤེར་ཕྱིན་ཡི་གེ་ཉུང་ངུ་ལས་ཀྱང་། དོན་དམ་པ་(ཡང་ཡིན་ལ་)ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་(ཡང་ཡིན་པ་)འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡུམ་འཕྲལ་དུ་སྡིག་པ་འཕྲོག་པ། བྱང་ཆུབ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་༦༣༩ཞེས་སོགས་དང་། ཤེར་ཕྱིན་ཚུལ་(བརྒྱ་)ལྔ་བཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། ༀ་(སྐུ་རྡོ་རྗེ་)བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ། ༀ་ (རྣམ་པར་མཛད་)ཀུན་དུ་བཟང་པོའི་སྤྱོད་པ། ༀ་(ཡེ་ཤེས་ལྔ་)ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ།
ༀ་(ཆོས་ཉིད་)འགག་པ་མེད་པ(མཁའ་ཁྱབ)། ༀ་སྐྱེ་བ་ཟློག་པ་(མཁའ་ཁྱབ)། ༀ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་(གཞན་མི་བསྐྱོད་པ་རྣམ་པ་)ཐམས་ཅད(པ)། ༀ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཆེན་པོ། ༀ་(མཁའ་ཁྱབ་)(དོན་དམ་པའི་)བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་གོ་ཆ(མཁའ་ཁྱབ)། ༀ་(ཆོས་ཉིད་)ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ། ༀ་རྡོ་རྗེ་སྲ་བའི་སེམས་(མཁའ་ཁྱབ་)ཧཱུྃྃ། ༀ(དོན་དམ་ཀྱི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད(མཁའ་ཁྱབ)། ༀ་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པ(མཁའ་ཁྱབ)། ༀ་ཆོས་ཉིད་ཤེས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་༦༤༠(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་དང་། ༀ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་དང་། ༀ(དོན་དམ་གྱི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསུང་རྣམ་པར་དག་པ(མཁའ་ཁྱབ)། ༀ(དོན་དམ་གྱི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་རྡོ་རྗེ་༦༤༡(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོང་གཞི་དོན་དམ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་རྣམ་གྲངས་གསུངས་ལ། དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་གྱི་མདོར་ཡང་། དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

392

པ་དྲི་མ་མེད་པ་མ་གོས་པ་དང་བ་རྣམ་པར་དག་པ། གྱ་ནོམ་པ་མཆོག་དམ་པ་ཕུལ་རྟག་པ་བརྟན་པ་ཐེར་ཟུག་མི་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་(མཁའ་ཁྱབ་)ཡིན་ཏེ། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱུང་ཡང་རུང་མ་བྱུང་ཡང་རུང་།ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་(བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)འདི་ནི

(ནམ་ཡང་གང་ལའང་ཁྱབ་པར་)འདུག་

པ་ཁོ་ནའོ། ༦༤༢། ཞེས་དང་། རིགས་ཀྱི་བུ་(བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཞེས་བྱའོ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་དབྱིངས་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་སུ་མེད་པའི་དབྱིངས་ཞེས་བྱའོ། ༦༤༣། ཞེས་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡང་དག་པ་ཞེས་བགྱི་བ་འདི་ཅི་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་བ། རིགས་ཀྱི་བུ་གང་མི་སླུ་བ་དེ་ནི་ཡང་དག་པའོ། །གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་མི་སླུ་བ་ཞེས་བགྱི་བ་འདི་ཅི་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་བ། (མི་སླུ་བ་)དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། མ་ནོར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། གཞན་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། ༦༤༤། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ(སྟེ་འདི་དག་གིས་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པར་འདོད་པ་ཡང་བསལ་བ་)འོ། །དེ་བཞིན་དུ། འཕགས་པ་ཁྱེའུ་བཞིའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མདོར{རབ་ཏུ་ཞི་བ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མདོར}ཡང་། གང་མི་བདེན་པ་དེ་(དོན་དམ་གྱི་)དེ་བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །གང་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེ་(དོན་དམ་གྱི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། (དོན་དམ་གྱི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

393

ལམ་གྱི་སྐབས།

བདེན་པ། ཡང་དག་པ་དེ་བཞིན་ཉིད། མ་ནོར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད། གཞན་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད། མ་ལོག་པ། བདེན་པ་སྨྲ་བ། ཡང་དག་པར་སྨྲ་བ། ཤེས་པ་སྨྲ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཚོན་ཆ་ཅན། ཡེ་ཤེས་མཐའ་ཡས་པ་དང་ལྡན་པ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ། ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ། (དོན་དམ་གྱི་)སྟོབས་བཅུ་དང་ལྡན་པ། (དོན་དམ་གྱི་)མི་འཇིགས་པ་བཞི་དམ་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཐོབ་པ། མི་རྟོག་པ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ། (རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་)མི་གོས་པ། (ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་སྐ་ཅིག་ལས་འདས་པ་ལ་སོགས་པར་)ནམ་མཁའ་དང་མཚུངས་པ། གྲངས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་མི་འགྲངས་པ། མ་བྱས་པ། མ་སྐྱེས་པ། མ་འགགས་པ། (ཀུན་རྫོབ་ལ་འབྲེལ་ཏེ་)འཇུག་པ་མེད་པ། མཐའ་ཡས་པ། (ཀུན་རྫོབ་འབྲེལ་ཏེ་)གནས་(པ་)མེད་པ། (རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་)རྣམ་པར་མི་རིག་པ། རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་(འགྲོ་འོང་མེད་པས་)ཀུན་དུ་རྒྱུ་བ་མེད་པ། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཤིན་ཏུ་དག་པ། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ། (རྒྱུ་ལས་)མ་བྱུང་བ། (འདུས་བྱས་ཀྱི་)སྤྱོད་པ་མེད་པ། (ཀུན་རྫོབ་ལ་འབྲེལ་ཏེ་)ེགནས་(པ་)མེདེ་པའོ། ༦༤༥། ཞེས་སྟོང་གཞི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གསུངས་ཤིང་(ཟབ་མོ་མཐར་ཐུག་ལ་གསལ་བར་སྟོན་པས་མདོ་འདི་ཡང་ངེས་པར་བལྟ་དགོས་སོ)། ལྷའི་ཟླ་བས་བསྒྱུར་བའི་མྱང་འདས་ཆེན་པོར་ཡང་། ཐར་པ་གང་དེ་(དོན་དམ་གྱི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་(ཡིན་པ་)དང་། (ཀུན་རྫོབ་ལ་འབྲེལ་ཏེ་)གཟུགས་ཅན་དང་། འཆིང་བ་ཐམས་ཅད་དང་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)བྲལ་བ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། མ་བྱུང་བ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། མ་བྱས་པ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། སྐྱེ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

394

འཆི་མེད་པ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ནད་མེད་པ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། འདུས་མ་བྱས་པ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཟག་པ་མེད་པ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཞི་བ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (དོན་དམ་པ་གྱི་)བདེ་བ་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཟླ་མེད་པ་དང་། མྱ་ངན་མེད་པ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡུལ་མེད་པ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡུལ་དང་བྲལ་བ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། སོབ་སོབ་མ་ཡིན་པ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཅི་ཡང་བྱར་མེདེ་པའི་ཆོས་ཅན་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གནོད་པ་མེད་པ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཉེན་པ་མེད་པ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཟག་བཅས་)ཅི་ཡང་མེད་པ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ངོ་མཚར་བ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྨད་དུ་བྱུང་བ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། སྐྱེ་བ་མེད་པ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། དཔག་ཏུ་མེད་པ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། མཆོག་དང་(མཁའ་ཁྱབ)། ཕུལ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གཙོ་བོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རབ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། བླ་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། བླ་ན་མེདེ་པ་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ངེས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཡོན་ཏན་དང་རྣམ་པ་)མཐའ་ཡས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (རྣམ་ཤེས་ལ་)བསྟན་དུ་མེད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཟབ་མོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་)ལྟ་དཀའ་བ་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། སྐྱོན་མེད་པའི་སྐུ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་)དག་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གྲོལ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱི་)ཞི་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱི་)ཉེ་བར་ཞི་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་)ཕ་རོལ་(དུ་སོན་པ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)བཟང་པོ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

395

ལམ་གྱི་སྐབས།

(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། དུག་གསུམ་དང་བྲལ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱི་)འགོག་པ་དང་(གནས་མེད་ཀྱི་)གནས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (སྐྱབས་མེད་ཀྱི་)སྐྱབས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། དཔུང་གཉེན་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཉམ་ང་བ་མེད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གནས་(ཏེ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་)བཅོམ་པ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ང་རྒྱལ་མེདེ་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། སྙིང་པོ་མེདེ་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྤངས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཆོས་ཀྱི་)དབྱིངས་དང་། (དོན་དམ་པའི་)དགེ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (དོན་)དམ་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། མི་གཡོ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཤིན་ཏུ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)སྦྱངས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། མཐར་ཐུག་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་བདེ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཕུང་པོ་སྤངས་པ་དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ལམ་ཆད་པ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (དོན་དམ་)སྟོང་པ་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)སྲེད་པ་ཟད་པ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (དོན་དམ་གྱིས་)སངས་རྒྱས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཟད་མི་ཤེས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའོ། ༦༤༦། ཞེས་པའི་རྣམ་གྲངས་སུ་བསྟན་ནས་རེ་རེ་ཞིང་ཡང་འདུས་བྱས་ལས་ཡང་དག་བར་འདས་པར་དན་རྟགས་དང་བཅས་ཏེ་གསུངས་པས་རྒྱས་པར་མདོ་དེ་ཉིད་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྡུས་པར་ཡང་། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་བྱང་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། (དོན་དམ་པ་)སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་། །མཚན་མ་མེད་པ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

396

(འི་དབྱིངས་)དང་། དོན་དམ་པ་(འི་བདེན་པ་)སྟེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱང་དེ་ཡིན་ནོ། དྲི་མ་(གློ་བུར་པ་)མེདེ་པས་རྣམ་པར་བྱང་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་(རང་བཞིན་རྣམ་དག་)དེ་ཉིད་སྒྲིབ་པ་(གློ་བུར་པ་)ཐམས་ཅད་དང་(ཡང་)མི་ལྡན་པའོ། ༦༤༧། ཞེས་(དག་པ་གཅིག་ལྡན་དང་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཁྱད་པར་གསུངས་པ་ལས་འདིར་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྔ་མས་ཀྱང་རུང་བ་)དང་།

དཔལ་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་། ཆོས་རྣམས་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པ་ཡི

(ཆོས་ཉིད)། །
ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་(བཅོམ་ཞིང་)འཇོམས(པ)། །དྲི་མེད་དྲི་བྲལ་ (ཀུན་ནས་)དང་བ་(འི་སྲིད་གསུམ་)དང་། །(དོན་དམ་རང་གིས་)རང་རིག་པ་ཡི་གོ་འཕང་མཆོག །དང་པོའི་སངས་རྒྱས་རང་བཞིན་ཅན། །(རང་བཞིན་གྱི་)རིགས་ལྔ་རྣམས་ནི་རྒྱས་པར་བྱེད། ༦༤༨། ཅེས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་(པ་གཞན་ནམ་མཆོག་)དང་ཆོས་དབྱིངས་དང་། །དོན་དམ་པ་དང་(རང་བཞིན་འགྱུར་མེད་)བདེ་བ་ཆེ(མཁའ་ཁྱབ)། །གཟུང་དང་འཛིན་པ་རྣམ་གྲོལ་བ། །(དོན་དམ་)བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་དྲི་མ་(རང་བཞིན་གྱིས་)མེད། །རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་(རང་བཞིན་གྱིས་)ཞི་བ་ཆེ་(མཁའ་ཁྱབ)། །གཉིས་མེད་(ཡེ་ཤེས་)ཡང་དག་རྨད་དུ་བྱུང་། །དབང་བསྐུར་བཞི་པ་(འི་དོན་འགྱུར་མེད་)བདེ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། །བཞི་པའི་དགའ་བའི་གོ་འཕང་མཆོག(མཁའ་ཁྱབ)། དེ་སོགས་མིང་གི་བྱེ་བྲག་གིས། །(མཐའ་བྲལ་དབུས་མའམ་བར་མ་མ་ནིང་གི་)གོ་འཕང་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་གསུངས་པ་ཡིན། ༦༤༩། ཞེས་དང་། ཨེ་ཝཾཾ་ཞེས་བྱའི་ཡི་གེ་གཉིས། །
ཨེ་ནི

(མི་སྟོང་པའི་)སྟོང་པ་ཉིད་(ཤེས་རབ་)དུ་གསུངས། །དེ་བཞིན་ཝཾཾ་ནི་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

397

ལམ་གྱི་སྐབས།

(དོན་དམ་གྱི་)ཐུགས་རྗེ་ཐབས། །ཐིག་ལེ་དེ་(ཐབས་ཤེས་)གཉིས་སྦྱོར་ལས་བྱུང་། །དེ་ནི་རྣལ་འབྱོར་རྨད་མཆོག་བྱུང་(མཁའ་ཁྱབ)། །ཨེ་ཝཾཾ་གཉིས་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས། །(ཐམས་ཅད་)མདོར་བསྡུས་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཡིས། །(རྒྱས་བཏབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་)རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཕྱག་རྒྱ་(ཆེན་པོ་)ཉིད(གཉིས་ཟེར་བའང་སྣང་བས་བརྟག)། །རྒྱུད་རྣམས་སུ་ནི་ཐོག་མར་གསུངས། ༦༥༠། ཞེས་དང་། ཨེ་ནི་གསང་བ་(དོན་དམ་གྱི་)མཁའ་དབྱིངས་སམ། །བྷ་ག་(དང་)ཆོས་འབྱུང་(དང་)པད་མ་དང་། །(རྡོ་རྗེའི་)རྣལ་འབྱོར་སེང་གེའི་གདན་ལ་བཞུགས(པ)། །མཆོག་ཏུ་རྨད་བྱུང་སྟོན་པར་མཛད(པ)། །རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་(དང་)ཝཾཾ་(དང་)རྡོ་རྗེ(དང)། །རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་(དང་རྡོ་རྗེ་)དབང་ཕྱུག་དང་། །ཧེ་རུ་ཀ་དང་དུས་འཁོར་ལོ

(དང)། །དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་
མཚན(སྣ་ཚོགས་པ་ཅན)། །ཨེ་ཝཾཾ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་(ཕྱག་)རྒྱ(སྟེ)། (ཐབས་ཤེས)། གཉིས་སུ་མེད་པའི་མཚོན་བྱེད་(བདེ་མཆོག་ཟེར་)དང་། །(དོན་དམ་གྱི)སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེ་དབྱེར་མེད་པ། །(རྒྱུད་)གང་ལ་དེ་ཉིད་མངོན་པར་བརྗོད(པ)། །དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་(ཕྱག་)རྒྱ། (སྟོན་པ་ཡོད་དེ་ཐབས་ཤེས)། གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་མཚན་མ་ (ཨེ་ཝཾཾ་ཨ་ཧཾཾ་ཧཾཾ་ཀྵ་ལ་སོགས་)ནི། །རྒྱུད་ཀུན་གྱི་ནི་གླེང་གཞིར་གསུངས། །རྒྱུད་ཀུན་གྱི་ནི་དོན་བསྡུས་པ། །སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེ་མི་ཕྱེད་པ་(མཁའ་ཁྱབ)། །གང་ལ་དེ་ཉིད་མངོན་པར་བརྗོད་(པ)། །ཨེ་ཝཾཾ་ཞེས་བྱའི་ཡི་གེ་གཉིས། །གང་ལ་འདི་གཉིས་མེད་པ་ནི། །དེ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མེད། །གང་ལ་འདི་གཉིས་ཡོངས་ཤེས་པ། །བཅོས་མའི་གསེར་ལྟར་གསལ་པོར་ནི། །རྒྱུད་ཀྱི་ལོག་བཤད་(དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

398

ཨེ་ཝཾཾ་གི་དོན་སྟོན་པ་དང་མི་སྟོན་པ་)དེ་ཉིད་(ཀྱིས་)ཤེས(པར་འགྱུར་རོ)། །སྔགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ (མཁའ་ཁྱབ་)ལ་གནས་པ། །དེ་ལྟར་(རྒྱུད་ཡང་དག་)འདིར་ནི་(ཨེ་ཝཾཾ་གི་དོན་)ཡང་དག་མཆོག(མཁའ་ཁྱབ)། ༦༥༡ཅེས་དང་།
འཇམ་དཔལ་ཞལ་གྱི་ལུང་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ཆོས་ཀུན་(གྱི་)དེ་བཞིན་ཉིད(མཁའ་ཁྱབ)། །དཔག་མེད་དམ་པའི་(ཡོན་ཏན་)ཕུན་སུམ་ཚོགས་(མཁའ་ཁྱབ)། །དེ་དམིགས་(ཤིང་སྣང་བའི་ཡེ་ཤེས་)ཡང་དག་སྐྱེ་འགྱུར་བ། །སྒོམ་པའི་ཆོ་ག་རྣམ་བཤད་པ། །(བསྒོམ་བྱ་དོན་དམ་གྱི་)རྣམ་གྲངས་དག་ཀྱང་རབ་ཏུ་བསྟན(ཏེ)། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐའ་(མཁའ་ཁྱབ)། །བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡི་དབྱིངས(མཁའ་ཁྱབ)། །ཆོས་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ནི་ཆོས་སྐྱོན་མེད(པ་དང)། །(གཞན་གྱི་དངོས་པོ་)སྟོང་པ་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་མཚན་མ་མེད(པའི་གཞི་དང)། །སྨོན་པ་མེད་པ་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ཡང་། །ཉོན་མོངས་འཁྲུལ་འཁོར་འབོར་བྱེད་པ(མཁའ་ཁྱབ)། །སྐྱེ་བ་མེད་དང་འོད་གསལ་བ(མཁའ་ཁྱབ)། །(གདོད་ནས་)མངོན་པར་བྱང་ནི་ཆུབ་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། །གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་བྱེད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། །ལྷ་ཡི་རྣ་བ་བྱེད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། །རང་བཞིན་ལྷ་ཡི་མིག་སྟེར་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། །རྫུ་འཕྲུལ་དཔག་མེད་འཕྲུལ་བྱེད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། །དངོས་པོ་མཐར་ནི་ཕྱིན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། །དོན་དམ་པ་ཡི་བདེན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། །(རང་བཞིན་གྱིས་)རྫོགས་པ་ཡི་ནི་རིམ་པ་(སྟེ་རྫོགས་རིམ་གཞན་)དང་། །(རང་བཞིན་གྱིས་)ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྐུ་གཙང་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། །(འཕགས་པ་)ཀུན་གྱི་བསྟེན་བྱ་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དག་དང་། །(རང་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

399

ལམ་གྱི་སྐབས།

བཞིན་གྱིས་)མཁའ་ལྟར་རྣམ་པར་དག་པ་དང་(མཁའ་ཁྱབ)། །(ངོ་བོ་ལ་)གློ་བུར་དྲི་མས་མི་གོས་དང་། །གདོད་ནས་དག་པ་(འོད་)གསལ་བ་ཉིད(མཁའ་ཁྱབ)། །གང་གིས་ཀྱང་ནི་མི་ཤིགས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། །(ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)དངོས་པོ་(སྟེ་ངོ་བོ་)དེ་ལ་མདོ་རྒྱུད་རྣམས(སུ)། །(མིང་མང་པོ་)དེ་འདྲ་རྣམ་པ་མཐའ་ཡས་པ། །གསུང་ཞིང་ཡང་དག་གསུང་འགྱུར་པ། །དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་ལས། །གཞན་ནི་ཅི་(ལ་)ཡང་མ་གསུངས་(པའི་གཤིས་ཡིན་ལུགས་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་མིང་མི་འདྲ་བ་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་དོན་ཟབ་མོ་གཅིག་ཉིད་དུ་རྟོགས་དགོས།)སོ། ༦༥༢། ཞེས་དང་། (ཆོས་ཉིད་)བདག་པོ་རྡོ་རྗེ་འཆང་བ་མཆོག(མཁའ་ཁྱབ)། རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ(གཞན་ནམ་མཆོག)། །བྱ་བ་བྱས་པ་(གཞན་ནམ་མཆོག་)བྱེད་པ་བྱས(གཞན་ནམ་མཆོག)། །དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་ (གཞན་ནམ་མཆོག་)ཁུར་ཆེན་པོར(གཞན་ནམ་མཆོག)། །སེམས་མ་དཀྲུགས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན(མཁའ་ཁྱབ)། །སྐྱེས་བུ་དཔའ་བོ་(མཁའ་ཁྱབཅང་ཤེས་པ(མཁའ་ཁྱབ)། །གླང་པོ་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དུལ་བ་པོ་(མཁའ་ཁྱབ)། །(རང་བཞིན་གྱི་)འཁོར་བའི་མཐའ་ཡི་ཕ་རོལ་སོན(མཁའ་ཁྱབ)། །(ངོ་བོ་)དོན་དམ་དང་ནི་(རྣམ་པ་)ཀུན་རྫོབ་ཀྱི། །བདེན་པ་གཉིས་མེད་(ཀྱི་)རྣལ་འབྱོར་ཆེ(མཁའ་ཁྱབ)། །(རང་བཞིན་གྱི་)ཐ་མ་སྤངས་བའམ་ལམ་ཀུན་རྫོགས(མཁའ་ཁྱབ)། །(རང་བཞིན་གྱི་)ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་ཀུན་དུ་བཟང་(མཁའ་ཁྱབ)། །(གཤིས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ལྷ་སྔགས་རྒྱུད་དཀྱིལ་འཁོར་ཕྱག་རྒྱ་དངོས་གྲུབ་སྐྱབས་གནས་དཀོན་མཆོག་ལ་སོགས་)ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་ཁོ་ན་ཉིད(མཁའ་ཁྱབ)། །སྐུ་(གསུང་ཐུགས་ལ་)སོགས་(ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་)ཁམས་ཀུན་འགེགས་པ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

400

པོ(སྟེ་གང་བ)། །གོང་ན་མེད་པ་ཡང་དག་གནས(མཁའ་ཁྱབ)། །(དོན་ཟབ་མོ་)དེ་ལ་ (མིང་ཆོས་ཉིད་ཞེས་པ་)དེ་(ལ་)སོགས་(པ་)རབ་གྲགས་པ། །མིང་ནི་རྣམ་པ་མཐའ་ཡས་པ། །(ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐབས་ཤེས)གཉིས་(སུ་)མེད་(པ་རང་བྱུང་)ཡེ་ཤེས་(དེ་བཞིན་ཉིད་)མཚོན་(ཅིང་སྟོན་)པ་སྟེ། །མདོ་དང་རྒྱུད་(དང་བསྟན་བཅོས་ཁྱད་འཕགས་)རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ། །བློ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་(ཆོས་ཉིད་མིང་དུ་མའི་དོན་རོ་གཅིག་པ་)རྟོགས་པར་བྱ། ༦༥༣། ཞེས་དང་།
ཡུམ་རྒྱས་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དུ་ཡང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་། མཉམ་པ་ཉིད་དང་། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་དབྱིངས་དང་། མི་གཡོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སུ་གཏོགས་སོ་༦༥༤ཞེས་དང་། (འགྱུར་མེད་)ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི

(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་
དང་། འགག་པ་མེད་པ་དང་། བཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་(གཞིའི་)ངོ་བོ་ཉིད་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (མི་སྟོང་པའི་)ིསྟོང་པ་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)ལ་སོགས་པའོ་༦༥༥ཞེས་དང་།རྒྱུད་བླ་རྩ་འགྲེལ་དུ་ཡང་། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་མཐར་ཕྱིན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་རྣམ་པར་དག་པའི་གནས་སྐབས་འདི་ཉིད་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པའི་དོན་ལས་བརྩམས་ཏེ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ། གང་ཕྱིར་(སྟོང་གཞི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)དེ་ནི་ཆོས་སྐུ་(དང་)དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། (པ་དང)། དེ་ནི་འཕགས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

401

ལམ་གྱི་སྐབས།

པའི་བདེན་པ་དོན་དམ་(པ་དང་)མྱ་ངན་འདས་(པ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ)། །དེ་ཕྱིར་ཉི་དང་ཟེར་བཞིན་ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་པས། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ལས་མ་གཏོགས་མྱ་ངན་འདས་པ་མེད། །དེ་ལ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཕྱེད་སྔ་མས་ཅི་སྟོན་ཞེ་ན། མདོར་ན་(སྟོང་གཞི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)ཟག་མེད་དབྱིངས་ལ་ནི། །དོན་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བཞིས། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་སོགས་པ་ཡི། །རྣམ་གྲངས་བཞིར་ནི་རིག་པར་བྱ། །(རྒྱས་པར་མིང་མཐའ་ཡས་ཀྱང་)མདོར་བསྡུ་ན་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལ་དོན་བཞིའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བཞིར་རིག་པར་བྱའོ། །དོན་བཞི་གང་ཞེ་ན། (དོན་དམ་གྱི་)སངས་རྒྱས་(ཀྱི་)ཆོས་ (མཁའ་ཁྱབ་)དབྱེར་མེད་པ་(ཆོས་སྐུ་)དང་། །དེ

(འི་)རིགས་(རང་བཞིན་པ་ཇི་ལྟ་བ་)དེ་བཞིན་
ཐོབ་པ་(དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་)དང་། །བརྫུན་མེད་སླུ་མེད་ཆོས་ཉིད་(དོན་དམ་བདེན་པ་)དང་། །གདོད་ནས་རང་བཞིན(གྱིས་)ཞི(བ་མྱང་འདས་ཆེན་པོ་)ཉིད་དོ། ༦༥༦། ཞེས་དང་། དཔལ་འདུས་པར་ཡང་། དུས་གསུམ་(དུས་མེད་ནི་)རྡོ་རྗེའི་ཐུགས་(མཁའ་ཁྱབ་)ཡིན་སྲིདི་(པ་གཞན་སྐྱེ་འཇིག་མེད་པའི་སྲིདཔི་)དང་(ཡང་དག་)མཐར་གྱུར་གང་། །(ཡིན་པ་གདོད་ནས་)ཞི་ཞིང་སྒྲིབ་མེད་(དོན་དམ་གྱི་)ནམ་མཁའ་(རང་བཞིན་གྱིས་)དག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད(མཁའ་ཁྱབ)། །(དོན་དམ་གྱི་)སངས་རྒྱས་རྣམ་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་དབང་ཕྱུག་རྡོ་རྗེ་ཅན(མཁའ་ཁྱབ)། །དེ་ལ་ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །གང་ཞིག་ (དོན་དམ་གྱི་)གཟུགས་དང་ཚོར་བ་(དང་)འདུ་ཤེས་(དང་)འདུ་བྱེད་དང་། །རྣམ་པར་ཤེས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དང་དབང་པོ་དྲུག(དང)། །ས་(དང་)ཆུ་(དང་)མེ་དང་རླུང་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

402

དང་ནམ་མཁའ་(པྲ་བརྒྱད་ཕབ་པ་དང་མཚུངས་པ་)ཐམས་ཅད་ནི། །(དོན་དམ་གྱི་)བྱང་ཆུབ་སེམས་འདྲ་རྒྱ་ཆེན་(མཁའ་ཁྱབ་)དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། ༦༥༧། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་སྟོང་གཞི་དོན་དམ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དག་པའི་བདག་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀུན་དུ་འགྲོ་བ་ལ། མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ། འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གཉིས་མེད་(ཡེ་ཤེས་དང་)གཡོ་བ་མེད་(པའི་བདེ་བ་)དང་(དང་པོའི་སངས་རྒྱས་)རིས་མེད་དང་། །འདོད་(བྱའི་མཐར་ཐུག་)དང་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་(བའི་བདེ་བ་དང་མཆོད་པ་ཆེན་པོ་)འདོད་ཆགས་ཆེ(དང)། །དངོས་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་མེད་པ་(འི་གཞི་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་)དང་། (རང་བྱུང)། ཡེ་ཤེས་དང་ནི་སེམས་དཔའ་(སྲིད་གསུམ་གཅིག་པ་དང་)ཀུན་དུ་བཟང་(པོ་དང)། །(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)ཉོན་མོངས་མེད་(པའི་གཞི་)དང་ (དོན་དམ་གྱི་)ཉོན་མོངས་ཆེན་པོ་དང་། །ལྷན་སྐྱེས་(ཡེ་ཤེས་དང་)དཔལ་ལྡན་(ཤྲཱི་ཡིག་དང་དོན་དམ་)བྱང་སེམས་(དང་ཨཱ་ལི་)ཐིག་ལེ་འཛིན(པ་དང)། །དཔལ་ལྡན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་(དང་)རྡོ་རྗེ་དང་། །ཐབས་དང་ཤེས་རབ་(དབྱེར་མེད་ཀྱི་)བདག་ཉིད་(དང་རྡོ་རྗེའི་)རྣལ་འབྱོར(ལ་སོགས་པ་མིང་དུ་མར་འགྱུར་)རོ་༦༥༨ཞེས་དང་། (ཟབ་མོ་)སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་(དོན་དམ་བདེན་པ་)འདི་ལ་ཨེ་ཝཾཾ་ཉིད་(དམ་ཁོ་ན་)མིང་མ་ཡིན་ཏེ་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་ཡང་མིང་དུ་མའོ། །མིང་མང་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མིང་གཅིག་ཁོ་ན་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ཏེ། མིང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དངོས་པོ་གཅིག་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་བུད་མེད་དང་མི་མོ་དང་ན་ཆུང་མ་རྣམས་ལས་བུད་མེད་གཅིག་པུ་གཙོ་བོའི་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

403

ལམ་གྱི་སྐབས།

མིང་མ་ཡིན་ཏེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནུ་མ་དང་སྐྲར་ལྡན་པའི་དངོས་པོ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཨེ་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་གསང་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་པད་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ཆོས་འབྱུང་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(དོན་དམ་པའི་)ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་གནས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་སེང་གེའི་ཁྲི་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་བྷ་ག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གསང་བའི་མིང་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཨེ་ཡིག་གཅིག་པུ་གཙོ་བོའི་མིང་མ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཝཾཾ་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་བདེ་བ་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ཆགས་པ་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(རང་བཞིན་)ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ཐིག་ལེ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་དེ་ཁོ་ན་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ (རང་བྱུང་)ཡེ་ཤེས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་རྣམ་པར་དག་པའི་སེམས་(མཁའ་ཁྱབ་)ཀྱི་མིང་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཝཾཾ་ཡིག་གཅིག་པུ་གཙོ་བོའི་མིང་མ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཨེ་ཡིག་དང་ཝཾཾ་ཡིག་དག་གིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྙིང་རྗེ་(མཁའ་ཁྱབ་)དབྱེར་མེད་པའི་(དོན་དམ་)བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དངོས་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཨེ་ཝཾཾ་གི་ཡི་གེ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

404

(མཁའ་ཁྱབ་)དང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་སྦྱོར་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ཤེས་པ་(གཞན་)དང་། ཤེས་བྱ(གཞན་དབྱེར་མེད་པ་)འི་བདག་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(བདེ་སྟོང་)གཉིས་སུ་མེད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་ཅིང་ཞི་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གསང་བ་)འདུས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (འཁོར་ལོ་)སྡོམ་པ་ (མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ། དེ་ལྟ་བུ་(དང་དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེ་མ་ཧཱ་མ་ཡ་རྡོ་རྗེ་གདན་བཞི་རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་རྡོ་རྗེ་བདུད་རྩི་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་རྡོ་རྗེ་ཧཱུྃྃ་མཛད་)ལ་སོགས་པའི་མིང་དུ་མ་རྣམས་ཀྱིས་རྣལ་འབྱོར་པས་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་རིས་མེད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)རྟོགས་པར་བྱའོ། ༦༥༩། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་དང་རྒྱུད་གཞན་རྣམས་སུ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་(ལས་གྲགས་པའི་)མིང་(ལྷ་ལ་སྐབས་གསུམ་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་)དང་ཡུལ་(སྐད་)གྱི་མིང་(དུ་མ་)དང་སྔགས་ཀྱི་ཡི་གེའི་མིང་(ཀཱ་ལ་ཙཀྲ་ལྟ་བུ་)དང་(ཤྲཱི་ནི་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཏེ་ཞེས་སོགས་)ཡི་གེ་རེ་རེའི་མིང་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་གང་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ངེས་པར་བསྟན་ཅིང་སྡུད་པར་བྱེད་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བྲིས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་དྲང་བའི་དོན་དང་ངེས་པའི་དོན་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །
འདིར་གཅིག་ལ་ཡང་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་མིང་སྣ་ཚོགས་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་ཡང་མིང་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་མིང་(ཐ་དད་)གི་(རྗེས་སུ་དོན་ཐ་དད་ཀྱི་)རྣམ་པར་རྟོག་པ་མི་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

405

ལམ་གྱི་སྐབས།

བྱ་སྟེ

(བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་རོ་གཅིག་སྟོན་པའི་)བླ་མ་དམ་པའི་མན་ངག་གིས་གསེར་བཞིན་དུ་(ལེགས་པར་)ཡོངས་སུ་བརྟགས་ཏེ་དོན་ལ་རྟོན་པ་ལ་རྟེན་པ་ཉིད་ལས་སོ་༦༦༠ཞེས་སོགས་དང་། (གསུང་རྣམ་དག་ལ་བསྟོད་པར་ཡང་། སྨྲ་བའི་དམ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ། །རྣམ་གྲངས་དུ་མ་ཉིད་མཆིས་ཤིང་། །ཟློས་བུ་ཡང་ནི་མ་མཆིས་ལ། །སྦྱོར་བའི་ལུགས་ཀྱང་རིགས་

པ་ལགས། །ཞེས་དང་)གཞན་ཡང་། མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་མང་ཞིང་ཆེས་མང་བ་རྣམས་སུ། སྟོང་གཞི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀུན་དུ་འགྲོ་བ་གནས་ལུགས་ཟབ་མོ་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ཉིད་ལྷ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ཡི་གེ་དང་ཕྱག་མཚན་ལ་སོགས་པའི་མིང་གི་ཁྱད་པར་མང་པོ་དང་། སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཚང་བའི་ཆ་ནས་སྨོས་པའི་མིང་གི་ཁྱད་པར་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མང་བ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པ་གཞན་དང་གཞན་རྣམས་ནི་འདིར་ཡི་གེ་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་མོད་ཀྱི་སྔར་བསྟན་པའི་རིགས་པ་དང་མན་ངག་དེ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་རྟོགས་པར་ནུས་པས། ངེས་དོན་གྱི་གཞུང་ལུགས་དྲི་མ་མེད་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེར་བལྟས་ནས་མིང་དུ་མའི་དོན་རོ་གཅིག་པ་དང་རྣམ་པ་དུ་མའི་ངོ་བོ་རོ་གཅིག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཟབ་མོ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱས་ཏེ་སྣོད་དུ་རུང་བ་གཞན་དག་ལ་ཡང་རྒྱ་ཆེར་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་བསྟན་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ། རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དགོས་པ།
༈ དེ་ལྟར་དོན་གཅིག་ཉིད་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་མང་པོས་བཀའ་བསྩལ་པ་ལ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

406

དགོས་པ་བརྒྱད་ཡོད་པར། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས་གསུངས་ཏེ་། ཇི་སྐད་དུ། འདིར་དགོས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན་དགོས་པ་དག་ནི་བརྒྱད་དེ། རྣམ་གྲངས་གསུངས་པ་ནི་འདུལ་བ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དེའི་ཚེ་དང་ཕྱི་མའི་ཚེ་(དོན་)ཁ་ཅིག་ལ་(གང་ཟག་)ལ་ལས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་ཚེ་རྣམ་པར་གཡེངས་(ནས་མ་ངེས་)པ་རྣམས་ལ་བརྗོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་(གསུངས་)ལ་ནི་གཞན་དག་གིས་སྨད་པར་འགྱུར་བས་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་དེའི་དོན་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡིད་མི་གཞུངས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་དེའི་དོན་ཡང་དག་
པར་མཚོན་པས་མི་བརྗེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། དོན་གཅིག་ལ་མིང་དུ་མ་བྱུང་བས་དོན་གཞན་དུ་རྟོག་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། (སྐབས་)གཞན་དུ་མིང་དེ་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་དོན་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་སྒྲ་ངེས་པར་སྦྱོར་བ་ལྟ་བུ་དང་ཆོས་སྒྲོགས་པ་རྣམས་དོན་གྱི་བཤད་སྦྱར་དང་གོ་བར་བྱེད་པ་གཉིས་ལ་ཐབས་མཁས་པ་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། (སངས་རྒྱས་རང་)ཉིད་ལ་ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་མངའ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། (གདུལ་བྱ་)གཞན་དག་ལ་དེའིེི་ས་བོན་བསྐྱེདེ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་པར་བཤད་པ་བྱེདེ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ་དག་གིས་སློབ་མ་རྣམས་ལ་གོ་བར་བྱེདེ་པས་ན་(མིང་གི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་)དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཅན་ལ་ཟློས་པའི་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། ༦༦༡ཞེས་སོ། །

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

407

ལམ་གྱི་སྐབས།

༣༽ རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གསུངས་པས་རང་སྟོང་ལས་གཞན་པའི་དོན་དམ་གྲུབ་ཚུལ་ལ་བཅུ།
(༡)རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་མདོར་བསྟན་པ།

༈ དེ་ལྟར་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཅན་སྟོང་གཞི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཆོས་གློ་བུར་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གདོད་ནས་སྟོང་ཞིང་དབེན་ལ་དག་པའི་གཞི་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་གདོད་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་ (དང་ཡོངས་སུ་དག་པ་)རྣམས་དང་། གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ནས་ཚན་པ་གསུམ་གསུངས་པ་ལས་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་དང་ཁམས་གསུམ་དང་དུས་གསུམ་ལས་འདས་པའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། དཔལ་ཀྱེའི་རྡོ་རྗེར། ངེས་པར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)དག་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་བརྗོད་(དེ་སྤྱིར་བསྟན་པའོ)། །ཕྱི་ནས་(བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་)རེ་རེའི་དབྱེ་བ་ཡིས། །ལྷ་རྣམས་ཀྱི་(དག་པ་)ནི་བརྗོད་པར་བྱ། ༦༦༢། ཞེས་གང་གསུངས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་(དེ་དང་དོན་གཅིག་པར)། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། (དྲི་མ་གློ་བུར་བ་བྲལ་བའི་)འབྲས་བུ་དག་པ་(གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་)གཟུགས་ལ་སོགས། །(གདོད་ནས་)དག་པ་ཉིད་དེ་གང་གི་ཕྱིར། །(དག་པ་)དེ་གཉིས་(ངོ་བོ་)ཐ་དད་མ་ཡིན་ཞིང་། །གཅད་དུ་མེད་པས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

408

(གདོད་རང་ནས་བཞིན་གྱིས་)དག་པར་བརྗོད། ༦༦༣། ཅེས་(དག་པ་གཅིག་ལྡན་དང་གཉིས་ལྡན་གྱི་དག་ཞིའི་ངོ་བོ་གཅིག་པར་)གང་གསུངས་པ། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་དུ། རབ་འབྱོར་ (འགོག་བདེན་གྱི་)གཟུགས་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་(དྲི་མ་གློ་བུར་བ་བྲལ་བའི་)འབྲས་བུ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པའོ། ༦༦༤། ཞེས་སོགས་(འགོག་བདེན་གྱི་)རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་དུ་སྦྱར་བ་དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)གཟུགས་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཡོངས་སུ་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ (འགོག་བདེན་གྱི་)ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཡོངས་སུ་དག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཡོངས་སུ་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་(འགོག་བདེན་གྱི་)གཟུགས་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་(འགོག་བདེན་གྱི་)གཟུགས་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཡོངས་སུ་དག་པ་འདི་ལ་གཉིས་སུ་མེད་དེ་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་སོ་སོ་མ་ཡིན་ཐ་མི་དད་དོ། ༦༦༥། ཞེས་(འགོག་བདེན་)སོགས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་དུ་སྦྱར་བ་དང་དེ་བཞིན་དུ་(ཕྱི་མ་རྣམས་ལ་ཡང་)སྦྱར་ཏེ། (འགོག་བདེན་གྱི་)བདག་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་ཅིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་)དང་(འགོག་བདེན་གྱི་སེམས་ཅན་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་ཅིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་)དང་སྲོག་དང་(འགོག་བདེན་གྱི་གསོ་བ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་ཅིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་)དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)སྐྱེས་བུ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་ཅིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་)དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)གང་ཟག་(གདོད་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

409

ལམ་གྱི་སྐབས།

ནས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་ཅིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་)དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)ཤེད་ཅན་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་ཅིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་)དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)ཤེད་བདག་ (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་ཅིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་)དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)བྱེད་པ་པོ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་ཅིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་)དང་། འགོག་བདེན་གྱི་ཚོར་བ་པོ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་ཅིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་)དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)ཤེས་པ་པོ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་ཅིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་)དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)མཐོང་བ་པོ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་(འགོག་བདེན་གྱི་)གཟུགས་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ་དང་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞེས་སོགས་(འགོག་བདེན་གྱི་)རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་དུ་སོ་སོར་སྦྱར་བ་དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)འདོད་ཆགས་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་ཅིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་)དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)ཞེ་སྡང་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་ཅིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་)དང་། འགོག་བདེན་གྱི་གཏི་མུག་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་ཅིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་རྣམ་པར་དག་པ་)དང་། ཡོངས་སུ་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། (འགོག་བདེན་གྱི་)གཟུགས་ནས་(འགོག་བདེན་གྱི་)རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་དུ(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞེས་རྒྱས་པར་སོ་སོར་སྦྱར་བ་དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)མ་རིག་པ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པས་(འགོག་བདེན་གྱི་)འདུ་བྱེད་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ། (འགོག་བདེན་གྱི་)འདུ་བྱེད་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

410

(འགོག་བདེན་གྱི་)མ་རིག་པ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོགས་(འགོག་བདེན་གྱི་)རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་དུ་སྔ་མ་སྔ་མ་དག་པས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་དག་ཅིང་། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་དག་པས་ཀྱང་སྔ་མ་སྔ་མ་དག་པ་རྒྱས་པར་སྦྱར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་(འགོག་བདེན་གྱི་)ཤེར་ཕྱིན་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པས་(འགོག་བདེན་གྱི་)གཟུགས་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ། (འགོག་བདེན་གྱི་)གཟུགས་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པས་(འགོག་བདེན་གྱི་)རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོགས་(འགོག་བདེན་གྱི་)ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རྐྱེན་
གྱིས་ཚོར་བའི་བར་དུ་སྦྱར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་(འགོག་བདེན་གྱི་)བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན་ལ་སོགས་པ་ནས་(འགོག་བདེན་གྱི་)རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་དུ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པས་(འགོག་བདེན་གྱི་)གཟུགས་ནས་ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་
རེག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཚོར་བའི་བར་དུ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ། (འགོག་བདེན་གྱི་)ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཚོར་བ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པས་(འགོག་བདེན་གྱི་)རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ་༦༦༦དེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་སོ་སོར་སྦྱར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ། (འགོག་བདེན་གྱི་)རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པས་(འགོག་བདེན་གྱི་)གཟུགས་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ། (འགོག་བདེན་གྱི་)གཟུགས་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

411

ལམ་གྱི་སྐབས།

པར་དག་པས་(འགོག་བདེན་གྱི་)ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོགས་(འགོག་བདེན་གྱི་)ཡིད་ཀྱི་འདུས་
ཏེ་རེག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཚོར་བའི་བར་དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་བར་ལ་རྒྱས་པར་སྦྱར་བ་དང་། གཞན་ཡང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)འདུས་བྱས་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པས་(འགོག་བདེན་གྱི་)འདུས་མ་བྱས་ (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་(འགོག་བདེན་གྱི་)འདུས་བྱས་ (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ་དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)འདུས་མ་བྱས་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་འདི་ལ་གཉིས་སུ་མེད་དེ་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་སོ་སོ་མ་ཡིན་ཐ་མི་དད་དོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་(འགོག་བདེན་གྱི་)འདས་པ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པས་(འགོག་བདེན་གྱི་)མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོགས་དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)མ་འོངས་པ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པས་(འགོག་བདེན་གྱི་)འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)ད་ལྟར་བྱུང་བ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པས་(འགོག་བདེན་གྱི་)འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོགས་སྦྱར་བ་གསུངས་ཤིང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)དེ་བཞིན་དུ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་དག་པ་ཟབ་པོ་ཞེས་པ་ནས་(འགོག་བདེན་གྱི་)རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་དུ་སྦྱར་བ་དང་། (འགོག་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

412

བདེན་གྱི་)ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་དག་པ་སྣང་བའོ། །ཞེས་པ་ནས། (འགོག་བདེན་གྱི་)བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན་ལ་སོགས་པ་(འགོག་བདེན་གྱི་)རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་དུ་སྦྱར་བ་དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)གཟུགས་ལ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)འཕོ་བ་མེད་ཅིང་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་མེད་པ་ནི་རྣམ་པར་དག་པའོ་ཞེས་པ་ནས་(འགོག་བདེན་གྱི་)རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་དུ་སྦྱར་བ་དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)གཟུགས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་དག་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)མེད་པའོ། །ཞེས་པ་ནས་(འགོག་བདེན་གྱི་)རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་དུ་སྦྱར་བ་དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)གཟུགས་(ལ་ཐོབ་བྱ་ཐོབ་བྱེད་ངོ་བོ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་)ཐོབ་པར་བྱ་བ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)མེད་པ་དང་(རྟོགས་བྱ་རྟོགས་བྱེད་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་)མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱར་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)མེད་པ་ནི་རྣམ་པར་དག་པའོ། །ཞེས་པ་ནས་(འགོག་བདེན་གྱི་)རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་དུ་སྦྱར་བ་དང་། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)གཟུགས་ (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)མངོན་པར་མ་གྲུབ་པ་(འི་གཞི་)ནི་(གཟུགས་)རྣམ་པར་དག་པའོ། ཞེས་པ་ནས་(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་དུ་སྦྱར་བ་གསུངས་ནས་ཡང་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། (གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་)བདག་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)མེད་པའི་ཕྱིར(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)གཟུགས་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)མེད་པ་(འི་གཞི་)ནི་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའོ། ༦༦༧། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རབ་ཏུ་རྒྱས་སོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་དག་པ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

413

ལམ་གྱི་སྐབས།

ནི་གཉིས་ཏེ། (ལམ་ལ་མི་ལྟོས་པར་)རང་བཞིན་གྱིས་གདོད་ནས་དག་པ་དང་། དྲི་མ་གློ་བུར་བ་(ལམ་གྱི་བཅོམ་ན་)ས་དག་པའོ། །གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ལ་ཡང་། གང་གིས་དག་པ་ནི་ཀུན་བརྟགས་གཞན་དབང་གང་ཡིན་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པས་དག་པ་སྟེ། ཆོས་དེ་རྣམས་ནི་གཤིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལྟར་གཏན་ནས་མེད་ཅིང་(སྣང་བ་ཙམ་དུ་ཡང་)མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་དག་པའི་གཞི་དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་ནམ་ཡང་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་ཡང་རུང་མ་བྱོན་ཡང་རུང་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རིག་ཀྱང་རུང་མ་རིག་ཀྱང་རུང་སྟེ། དེ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་དག་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པར་རྟག་ཏུ་བཞུགས་ཤིང་། དེ་ཡང་དོན་དམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷ་ཚོགས་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་སུ་བཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

(༢) དེ་རྣམས་སྔགས་དང་སྦྱར་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཅོ་བརྒྱད།
༡ རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྣམས་རྒྱལ་བ་ལྔ་དང་
ཡེ་ཤེས་ལྔར་རྟག་ཏུ་བཞུགས་ཚུལ།
༈ དེ་ལ་རྣམ་པར་དག་པའི་གཞི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པའམ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷ་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

414

པར་སྣང་མཛད་(ཡིན་)དེ་(དེ་ཡང་)མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་སོ། །(དེ་ལྟར་གཤིས་ལ་གནས་པའི་
ཆོས་ཉིད་ལ་སྤངས་རྟོགས་རང་བཞིན་པ་ཚང་ཞིང་ཚོགས་གཉིས་རང་བཞིན་པ་གདོད་ནས་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ཏེ་དེ་ནམ་ཡང་གང་ནའང་ཁྱབ་པར་བཞུགས་ཀྱང་རླུང་སེམས་མ་འགགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ཐོབ་པས་དེ་ཐོབ་པ་ལ་རླུང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་འདི་ངེས་པར་འགག་དགོས་སོ་ཕྱི་མ་རྣམས་སུ་ཡང་)དེ་བཞིན་དུ་(དྲན་དགོས་སོ་)(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པའི་ཚོར་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། འདུ་ཤེས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། འདུ་བྱེད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་ཀྱང་(གྲངས་བཞིན་དུ་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་གྱི་ལྷ་)རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། སྣང་བ་མཐའ་ཡས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། མི་བསྐྱོད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་(ཡིན་)ཏེ། (དེ་རྣམས་ཀྱང་རིམ་པ་ལྟར་)མཉམ་པ་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་སོ་སོར་རྟོག་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་བྱ་བ་གྲུབ་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་སོ། །ཡང་དེ་རྣམས་ཉིད། (གདོད་ནས་དག་པའི་)གཟུགས་ཕུང་(ནི་)རྡོ་རྗེ་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཡིན་ཏེ། །(གདོད་ནས་དག་པའི་)ཚོར་བ་ལ་ཡང་(མཁའ་ཁྱབ་)དཀར་མོར་བརྗོད། (གདོད་ནས་དག་པའི་)འདུ་ཤེས་ཆུ་ཡི་རྣལ་འབྱོར་མ་(མཁའ་ཁྱབ)། །(གདོད་ནས་དག་པའི་)འདུ་བྱེད་རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་མ་(མཁའ་ཁྱབ)། །(གདོད་ནས་དག་པའི་)རྣམ་ཤེས་ཕུང་བོའི་ཚུལ་གྱིས་ནི། །བདག་མེད་རྣལ་འབྱོར་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)གནས་སོ། ༦༦༨། ཞེས་(ཀྱེའི་རྡོ་རྗེར་)གསུངས་པ་དང་ཡང་དོན་གཅིག་སྟེ། (དེ་ཡང་མཚན་བརྗོདོ་དུ་གསུངས་པའི་)རྣམ་དག་ཕུང་བོ་ལྔ་(མཁའ་ཁྱབ་)འཆང་བའོ། །

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

415

ལམ་གྱི་སྐབས།

༢ རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་དོན་དམ་
གྱི་རྒྱལ་སྲས་རྣམས་སུ་བཞུགས་ཚུལ།
༈ དེ་བཞིན་དུ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པའི་མིག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྣ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། སྣ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ལྕེ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ལུས་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཡིད་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་དོན་དམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷ་སའི་སྙིང་པོ་(མཁའ་
ཁྱབ་)དང་། ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ནམ་མཁའི་སྙིང་པོ(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། སྒྲིབ་པ་རྣམ་སེལ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ

(དེ་རྣམས་ཉིད་)གཏི་མུག་རྡོ་རྗེ་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཞེ་སྡང་
རྡོ་རྗེ་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། སེར་སྣ་རྡོ་རྗེ་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། འདོད་ཆགས་རྡོ་རྗེ་མ་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཕྲག་དོག་རྡོ་རྗེ་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། བདག་མེད་རྣལ་འབྱོར་མ་ (མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་སོ། །

༣ རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་དྲུག་པོ་དོན་དམ་གྱི་
སེམས་མ་རྣམས་སུ་བཞུགས་ཚུལ།
༈ དེ་བཞིན་དུ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པའི་གཟུགས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། སྒྲ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། དྲི་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རེག་བྱ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་གཟུགས་རྡོ་རྗེ་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། སྒྲ་རྡོ་རྗེ་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། དྲི་རྡོ་རྗེ་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རོ་རྡོ་རྗེ་མ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

416

(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རེག་བྱ་རྡོ་རྗེ་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་མ་ (མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ། (དེ་ཡང་)རྡོ་རྗེའི་གཟུགས་(དང་རྡོ་རྗེའི་སྒྲ་)ལ་སོགས་པ་དྲུག་གོ། ཡང་དེ་རྣམས་ཉིད། (དོན་དམ་གྱི་)གཟུགས་ལ་དཀར་མོར་རྟག་ཏུ་བཤད། །(དོན་དམ་གྱི་)སྒྲ་ལ་ཆོམ་རྐུན་མར་རབ་གྲགས། །(དོན་དམ་གྱི་)དྲི་ཡི་ཆ་ལ་རོ་ལངས་མ་(མཁའ་ཁྱབ)། །(དོན་དམ་གྱི་)རོ་ལ་གྷས་མ་རི་རབ་གྲགས། །(དོན་དམ་གྱི་)རེག་ལ་ས་སྤྱོད་མ་(མཁའ་ཁྱབ)ཞེས་བཤད། །(དོན་དམ་གྱི་)ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་(དེ་འདིར་ཁམས་སུ་བསྒྱུར་བ་ལེགས་པ་)ལ་མཁའ་སྤྱོད་མ་༦༦༩མཁའ་ཁྱབ་ཞེས་(ཀྱེའི་རྡོ་རྗེར་)གསུངས་པ་དང་ཡང་དོན་གཅིག་གོ།

༤ རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཕུང་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་དོན་
དམ་གྱི་རྒྱལ་བ་རྣམས་སུ་བཞུགས་ཚུལ།
༈ དེ་བཞིན་དུ་གདོད་ནས་(རང་བཞིན་གྱིས་)དག་པའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་ཤེས་དྲུག་ནི་སའི་སྙིང་པོའི་མི་བསྐྱོད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེའི་མི་བསྐྱོད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ནམ་མཁའི་སྙིང་པོའི་མི་བསྐྱོད་པ་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གི་མི་བསྐྱོད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། སྒྲིབ་པ་རྣམ་སེལ་གྱི་མི་བསྐྱོད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་མི་བསྐྱོད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ་རྡོ་རྗེའི་དབང་པོ་དྲུག་གིས་ཕྱེ་བའི་རྣམ་ཤེས་གཞན་རྡོ་རྗེའི་རྣམ་ཤེས་དྲུག་གོ། དེ་བཞིན་དུ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པའི་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

417

ལམ་གྱི་སྐབས།

པ་ལ་སོགས་པ་རེག་པ་གཞན་དྲུག་ནི་དོན་དམ་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོར་འདུ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རེག་པ་དྲུག་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོར་འདུ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །
གདོད་ནས་(རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པའི་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཚོར་བ་དྲུག་ནི་སའི་སྙིང་པོའི་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེའི་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ནམ་མཁའི་སྙིང་པོའི་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གི་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། སྒྲིབ་པ་རྣམ་སེལ་གྱི་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་(མཁའ་ཁྱབ་)ཏེ། ཚོར་བ་གཞན་རྡོ་རྗེའི་ཚོར་བ་དྲུག་གོ། དེ་བཞིན་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གི་ཞལ་སྔ་ནས། (དོན་དམ་གྱི་)ཕུང་པོ་དྲུག་(དོན་དམ་གྱི་)དབང་པོ་དྲུག་གི་དབྱེ་བས་(དོན་དམ་གྱི་)ཕུང་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། (དོན་དམ་གྱི་)རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་(དོན་དམ་གྱི་)རྣམ་པར་ཤེས་པ་དྲུག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་(དོན་དམ་གྱི་)འདུ་བྱེད་དྲུག་དང་། (དོན་དམ་གྱི་)ཚོར་བ་དྲུག་དང་། (དོན་དམ་གྱི་)འདུ་ཤེས་དྲུག་དང་། (དོན་དམ་གྱི་)གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དྲུག་དང་། (དོན་དམ་གྱི་)ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དྲུག་ནི་(དོན་དམ་གྱི་)ཕུང་པོའི་རྣམ་པར་འགྱུར་བའོ། ༦༧༠། ཞེས་ཕྱི་ནང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་(འདི་)ལས་གཞན་དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཕུང་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དག་པའི་མིག་གི་འདུ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

418

ཤེས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྣ་བ་དང་། སྣ་དང་། ལྕེ་དང་། ལུས་དང་། ཡིད་ཀྱི་འདུ་
ཤེས་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་ནི་སའི་སྙིང་པོའི་འོད་དཔག་མེད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ནམ་མཁའི་སྙིང་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། སྒྲིབ་པ་རྣམ་སེལ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་ཀྱི་འོད་དཔག་མེད་(མཁའ་ཁྱབ་)དེ་འདུ་ཤེས་གཞན་རྡོ་རྗེའི་འདུ་ཤེས་དྲུག་གོ། དེ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་མིག་གི་འདུ་བྱེད་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྣ་བ་དང་སྣ་དང་ལྕེ་དང་ལུས་དང་ཡིད་ཀྱི་འདུ་བྱེད་(མཁའ་
ཁྱབ་)རྣམས་ནི། སའི་སྙིང་པོའི་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ནམ་མཁའི་སྙིང་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། སྒྲིབ་པ་རྣམ་སེལ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ་འདུ་བྱེད་གཞན་རྡོ་རྗེའི་འདུ་བྱེད་དྲུག་གོ། དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་མིག་དང་རྣ་བ་དང་སྣ་དང་ལྕེ་དང་ལུས་དང་
ཡིད་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་སའི་སྙིང་པོའི་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ནམ་མཁའི་སྙིང་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། སྒྲིབ་པ་རྣམ་སེལ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་(མཁའ་ཁྱབ་)དེ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གཞན་རྡོ་རྗེའི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དྲུག་གོ། དེ་བཞིན་དུ་གདོད་ནས་རྣམ་པར་དག་པའི་མིག་གི་ཡེ་ཤེས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྣ་བ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

419

ལམ་གྱི་སྐབས།

དང་སྣ་དང་ལྕེ་དང་ལུས་དང་ཡིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་ནི་སའི་སྙིང་པོའི་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་དང་། ནམ་མཁའི་སྙིང་པོ་དང་། འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་དང་། སྒྲིབ་པ་རྣམ་སེལ་དང་། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ་ཡེ་ཤེས་གཞན་རྡོ་རྗེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དྲུག་གོ། དེ་ལྟར་གདོད་མ་ཉིད་ནས་རྣམ་པར་དག་པའི་འདུ་ཤེས་དྲུག་དང་འདུ་བྱེད་དྲུག་དང་གཟུགས་དྲུག་དང་ཡེ་ཤེས་དྲུག་ནི་གསུང་རབ་གཞན་དང་གཞན་དུ་གསུངས་པ་སྟེ། སྐབས་འདིར་ནི་ཞར་ལ་རྣམ་པར་འཕྲོས་པའོ། །

༥ རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཁམས་དྲུག་པོ་དོན་དམ་གྱི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་མ་དྲུག་ཏུ་བཞུགས་ཚུལ།
༈ ད་ནི་སྔར་འཆད་བཞིན་པའི་འདྲེས་རྐང་གི་མཚམས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་སའི་ཁམས་(མཁའ་ཁྱབ་)གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་སྤྱན་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་(གདོད་ནས་དག་པའི་)ཆུ་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་(གདོད་ནས་དག་པའི་)མེ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(གདོད་ནས་དག་པའི་)རླུང་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་དག་པའི་)ནམ་མཁའ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (གདོད་ནས་དག་པའི་)རྣམ་པར་ཤེས་པའི་(མཁའ་ཁྱབ་)ཁམས་རྣམས་ཀྱང་། མཱ་མ་ཀཱི་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གོས་དཀར་མོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། སྒྲོལ་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། །སྣ་ཚོགས་ཡུམ་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་སོ། །ཡང་དང་པོ་བཞི་ནི།

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

420

ཀྱེའི་རྡོ་རྗེར། (གདོད་ནས་དག་པའི་)ས་ནི་པུཀྐ་སི་མཁའ་ཁྱབ་ཞེས་བཤད། །(གདོད་ནས་དག་པའི་)ཆུ་ཁམས་(ནི་)རྔོན་པ་མོ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་བརྗོད། །(གདོད་ནས་དག་པའི་)མེ་ནི་ (མཁའ་ཁྱབ་)གཏུམ་མོར་ཤེས་པར་བྱ། །(གདོད་ནས་དག་པའི་)རླུང་ནི་(མཁའ་ཁྱབ་)གཡུང་མོར་རབ་ཏུ་གྲགས། ༦༧༡། ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཡང་དོན་གཅིག་གོ། དེ་ལྟར་ཀུན་བརྟགས་གཞན་དབང་གི་ཕུང་པོ་ཁམས་སོགས་ཀྱིས་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)སྟོང་པའི་གཞི་གང་ཡིན་པ། ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཁམས་སོགས་རྣམས་ནི་གདོད་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཕུང་པོ་ཁམས་སོགས་རྣམས་(ཏེ་དེ་ཡང་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་གྱི་ལྷ་ཚོགས་རྣམས་)སོ། །

༦ རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་དོན་དམ་གྱི་ས་དང་
བདེན་དོན་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པར་བཞུགས་ཚུལ།
༈ དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་བརྟགས་(དང་)གཞན་དབང་དུ་གཏོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པས་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པའི་གཞི་གང་ཡིན་པ་དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་གཉིས་ནི་བདེན་པའི་དོན་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་(དང་། མ་རིག་པ་གཞན་ནས་རྒ་ཤི་གཞན་གྱི་བར་ཡིན་)ཏེ། དོན་དམ་པའི་ས་བཅུ་གཉིས་དང་། གནས་ལ་སོགས་པ་བཅུ་གཉིས་དང་། སྐུ་བཞིའི་ངོ་བོ་རྡོ་རྗེ་བཞིའི་ཡོན་ཏན་དང་ཞལ་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ཡང་། དཔལ་ལྡན་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་ལས། བདེན་པ་བཅུ་གཉིས་ནི་མ་རིག་པ་(གཞན་)དང་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

421

ལམ་གྱི་སྐབས།

འདུ་བྱེད་(གཞན་)དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་(གཞན་)དང་མིང་དང་གཟུགས་(གཞན་)དང་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་(གཞན་)དང་། རེག་པ་(གཞན་)དང་། ཚོར་བ་(གཞན་)དང་། སྲེད་པ་ (གཞན་)དང་། ལེན་པ་(གཞན་)དང་། སྲིད་པ་(གཞན་)དང་། སྐྱེ་བ་(གཞན་)དང་རྒ་ཤི་ (གཞན་)སྟེ་(དེ་ལྟར་)བདེན་པ་(འི་དོན་)བཅུ་གཉིས་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་མངལ་སྐྱེས་(ལ་སོགས་པ་སེམས་ཅན་)རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་བཅས་པ་(ར་བཞུགས་པ་)ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བ(ར་བཞུགས་པ་)འོ། །(དེ་ཡང་)འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྲོག་གི་དབྱེ་བས་སྲོག་གི་རླུང་རྒྱུ་བའི་ཕྱིར་(རྣམ་ཤེས་འགྱུ་བ་)མངལ་ནས་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་(བདེན་དོན་བཅུ་གཉིས་མཁའ་ཁྱབ་)སྒྲིབ་པ་དང་བཅས་པ་(དག་པ་གཅིག་ལྡན་)ཡིན་ལ། (འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རླུང་འགགས་པས་སྲིད་པའི་)ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འགགས་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་(བདེན་དོན་བཅུ་གཉིས་མཁའ་ཁྱབ་)ནི་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་པའོ(ོདག་པ་གཉིས་ལྡན་ནོ)། ༦༧༢། ཞེས་བདེན་དོན་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་(མཁའ་ཁྱབ་)ཀྱི་ངོ་བོ་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་ལ(ནམ་མཁའ་ལྟར་)ཁྱད་པར་མེདེ་པར་བཞུགས་ཀྱང་དུས་སྦྱོར་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རླུང་(རིམ་པ་ལྟར་)འགགས་པ་དང་མ་འགགས་པ་ལས་གློ་བུར་གྱི་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བ་དང་མ་བྲལ་བའི་དབང་གིས་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པའི་ཁྱད་པར་གསུངས་ལ།
དེ་ཡང་། དོན་དམ་པའི་མཚན་བརྗོདོ་དུ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སྲིདི་རྩ(གདོད་

ནས་)བཏོན། །(གདོད་ནས་)དག་པ་(འི་གཞི་)རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་འཆང་། ༦༧༣། ཞེས་དང་། བདེན་དོན་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ལྡན། ༦༧༤། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དྲི་མ་དང་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

422

བྲལ་བའི་འོདོ་དུ་ཡང་། དེ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ལ(གདོད་ནས་དག་པའི་)ིཡོན་ཏན་གསུམ་ (མཁའ་ཁྱབ་)ནི་(གདོད་ནས་དག་པའི་)མ་རིག་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(གདོད་ནས་དག་པའི་)འདུ་བྱེད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(གདོད་ནས་དག་པའི་)རྣམ་པར་ཤེས་པ(མཁའ་ཁྱབ་)འོ། །སྐུ་རྡོ་རྗེ་ལ་ (གདོད་ནས་དག་པའི་)མིང་དང་གཟུགས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(གདོད་ནས་དག་པའི་)སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(གདོད་ནས་དག་པའི་)རེག་པམཁའ་ཁྱབ་འོ། །གསུང་རྡོ་རྗེ་ལ་ (གདོད་ནས་དག་པའི་)ཚོར་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(གདོད་ནས་དག་པའི་)སྲེད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ (གདོད་ནས་དག་པའི་)ལེན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)འོ། །ཐུགས་རྡོ་རྗེ་ལ་(གདོད་ནས་དག་པའི་)སྲིད་

པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(གདོད་ནས་དག་པའི་)སྐྱེ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(གདོད་ནས་དག་པའི་)རྒ་ཤི་ (མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ་(གདོད་ནས་དག་པའི་)ཐིག་ལེའི་གཟུགས་(མཁའ་ཁྱབ་)ཀྱི(རྡོ་རྗེ་བཞི་ལ་ཡོན་ཏན་གསུམ་གསུམ་དང་ཞལ་གསུམ་གསུམ་གྱི་)དབང་གིས་(བཅུ་གཉིས་)སོ། །དེ་ལྟར་(གདོད་ནས་དག་པའི་)མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་(བདེན་དོན་བཅུ་གཉིས་མཁའ་ཁྱབ་)སྐྱེད་པར་བྱེད་ (ཀྱང་རྒྱུ་ལས་མ་སྐྱེས་)པ་མཆོག་གི་བདེ་བྱེད་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་དག་ནི་བཞི་པའོ། །ཞེས་པ་ནི་(གདོད་ནས་དག་པའི་)སྔགས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་གནས་ཏེ་ཐམས་ཅད་དུ(བདེན་པའི་དོན་)རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་པ་(གདོད་ནས་དག་པའི་)སྐུ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་གསུང་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ཐུགས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ཡེ་ཤེས་(མཁའ་ཁྱབ་)རྡོ་རྗེའོ་ཞེས་པ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ངེས་པ(སྟེ་དེ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་མི་སྲིད་པ་)འོ། ༦༧༥། ཞེས་(གདོད་ནས་དག་པའི་)རྡོ་རྗེ་བཞིའི་ཡོན་ཏན་(མཁའ་ཁྱབ་)བདེན་པའི་དོན་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་པ་དོན་དམ་པའི་སྔགས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་གནས་སུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་(མཁའ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

423

ལམ་གྱི་སྐབས།

ཁྱབ་)ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་རྣམ་པར་དག་པའི་མ་རིག་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)ལ་སོགས་པ་(དང་དོན་གཅིག་པ་)ར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་ཡི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་(འམ་དེ་རྣམས་རང་རང་ངོ་བོས་སྟོང་པའམ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་)རྣམས་ནི་གློ་བུར་དྲི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་(གདོད་ནས་)རྣམ་པར་དག་པ་(འི་དོན་)མ་ཡིན་ནོ། །དཔལ་འཁོར་ལོ་དྲུག་གི་སྡོམ་པར་ཡང་། (སྲིད་པའི་)ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ (གདོད་ནས་)འགགས་པ་ཡིས། །དུས་སྦྱོར(བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དབུགས་)རྣམས་ནི་(གདོད་ནས་)མི་འབབ་ཕྱིར། །(དོན་དམ་གྱི་)ས་རྣམས་བཅུ་གཉིས་ཞེས་གྲགས་པ། །གནས་ (དང་ཉེ་བའི་གནས་)ལ་སོགས་པ་(བཅུ་གཉིས་ནི་འགོག་བདེན་ཏེ་)ེདོན་དམ་མོ། ༦༧༦། ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ལ།
དཔལ་ཀྱེའི་རྡོ་རྗེར་ཡང་། གནས་(དོན་དམ་གྱི་ས་དང་པོ་)དང་ཉེ་བའི་གནས་(ས་གཉིས་པ་)དང་ནི། །ཞིང་(ས་གསུམ་པ་)དང་ཉེ་བའི་ཞིང་(ས་བཞི་པ་)ཉིད་དང་། །ཚན་དྷོ

(ཧ་ས་ལྔ་པ་)ཉེ་བའི་ཚན་དྷོ་ཧ་(ས་དྲུག་པ)། །དེ་བཞིན་(དུ་)འདུ་བ་(ས་བདུན་པ་)ཉེ་འདུ་བ་(ས་བརྒྱད་པ)། །འཐུང་གཅོད་(ས་བཅུ་གཅིག་པ་)ཉེ་བའི་འཐུང་གཅོད་(ས་བཅུ་གཉིས་པ་)ཉིད(མཁའ་ཁྱབ)། །དུར་ཁྲོད་(ས་དགུ་པ་)ཉེ་བའི་དུར་ཁྲོད་(ས་བཅུ་པ་ཉིད་)དེ། །འདི་རྣམས་(དོན་དམ་གྱི་)ས་ནི་(མཁའ་ཁྱབ་)བཅུ་གཉིས་སོ། ༦༧༧། ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིར་དུར་ཁྲོད་དང་འཐུང་གཅོད་གོ་བཟློག་པ་ནི་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག་དང་ལྡན་པའི་བླ་མ་དམ་པ་ལ་རག་ལས་པར་བསྟན་པའི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་མཆོག་གི་སངས་རྒྱས་ལས་ཀྱང་། (སྲིད་པའི་)ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་(གདོད་ནས་)འགགས་པ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

424

ཡིས། །(དཀྱིལ་འཁོར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་)སྒོ་ནི་བཅུ་གཉིས་པོ(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་ཏེ། །དེ་བཞིན་(དོན་དམ་གྱི་)ས་ནི་བཅུ་གཉིས་(མཁའ་ཁྱབ་)ཀྱིས། །(དཀྱིལ་འཁོར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་)རྟ་བབས་དག་ནི་མཛེས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས། ༦༧༨། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལ་ཡང་བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་གང་ཞིག་གང་གདོད་ནས་མེད་པ་དེ་དེས་(གདོད་ནས་)དག་པ་དང་། (གདོད་ནས་)དག་པའི་གཞི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་(གདོད་ནས་)རྣམ་པར་དག་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་དོན་(མཁའ་ཁྱབ་)དུ་རིག་པར་བྱའོ། །(འབུམ་དུ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཤིང་དེ་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་རྣམ་པར་བྱང་བ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ། ཟག་པ་མེད་པ། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ། དགེ་བའི་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་ལ། ཡུམ་བར་མར་ཡང་དེ་དག་དང་དོན་འཐུན་པར་གསུངས་ཤིང་སངས་རྒྱས་ཕལ་པོ་ཆེར་ཡང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གསུངས་པ་རྣམས་རྟེན་འབྲེལ་གཞན་མཆོག་ཕ་རོལ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པས་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །)

༧ རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་རྣམས་དོན་དམ་གྱི་ནུས་མ་དང་རིག་མ་དང་མཁའ་འགྲོ་མ་དང་ཕྱག་རྒྱ་མར་བཞུགས་ཚུལ།
༈ དེ་བཞིན་དུ་སྦྱིན་སོགས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་དང་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་ན་ཐུབ་པའི་བཀའ་ལ་མི་རྨོངས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞི་གཞན་དབང་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པར་གཏོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ནི་ཀུན་རྫོབ་འདུས་བྱས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

425

ལམ་གྱི་སྐབས།

ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཤིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་མ་གྲུབ་ཅིང་དེ་རྣམས་ཀྱིས་གདོད་ནས་རྣམ་པར་དག་པའི་གཞི་གང་ཡིན་པ་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་(དང་)འགོག་པའི་བདེན་པར་གཏོགས་པའི་སྦྱིན་སོགས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ནི་ནུས་མ་བཅུ་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་མཁའ་འགྲོ་མ་བཅུ་(མཁའ་ཁྱབ་)ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཉིད་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། ཡང་དེ་རྣམས་ཉིད་ཕྱག་རྒྱ་དྲུག་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་གསུམ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་གཅིག་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ་མཐར་ཐུག་གི་ཕྱག་རྒྱ་(མཁའ་ཁྱབ་)བཅུར་ཡང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྦྱིན་སོགས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་དོན་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་རང་བཞིན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ལྷ་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། །

༨ རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་གྱི་ལྷ་དང་སྙིང་རྗེ་དང་བདེ་བ་ཆེན་པོར་བཞུགས་ཚུལ་ལ་ལྔ།

(༡)སྟོང་ཉིད་ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་གཞན་སྟོང་གཉིས་སུ་
ལེགས་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ།
༈ དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་ཉིད་བཅྭ་བརྒྱད་དང་ཉི་ཤུར་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འདུ་ཞིང་། དེ་ཡང་། རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་ཞལ་སྔ་ནས། ཟ་བ་བཟའ་དང་དེ་ཡི་ལུས། །གནས་ཀྱི་གཞི་ཡི་སྟོང་པ་ཉིད། །དེ་ཡང་གང་གིས་ཇི་ལྟར་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

426

མཐོང་། །གང་ཕྱིར་དེ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད། །དགེ་གཉིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །རྟག་ཏུ་སེམས་ཅན་ཕན་བྱའི་ཕྱིར། །འཁོར་བ་བཏང་བར་མི་བྱའི་ཕྱིར། །དགེ་བ་མི་ཟད་བྱ་བའི་ཕྱིར། །རིགས་ཀྱང་རྣམ་པར་དག་བྱའི་ཕྱིར། །མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་དག་བྱའི་ཕྱིར། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲུབ་པར་བྱེད། ༦༧༩། ཅེས་གསུངས་པ་ལ། ཟ་བ་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཏེ། ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱེད་པའོ། །
བཟའ་བ་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཏེ་ལོངས་སྤྱད་པར་བྱའོ། །དེའི་ལུས་ནི་ཟ་བ་དང་བཟའ་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གནས་ཁོག་པ་སྟེ། དེའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ཕྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །གནས་ཀྱི་གཞི་ནི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟེ་དེའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་དེ་ཡང་གང་གིས་སྟོང་པར་མཐོང་ཞེ་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཤེས་པས་མཐོང་སྟེ། དེའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །དེས་ན་འདི་ནི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་དེ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་དུ་(སྟོང་པའང་སྟོང་པས་སྟོང་ཞེས་སོགས་)སྨྲ་བ་དག་ནི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་ནི་དོན་དམ་པའི་རྣམ་པར་མཐོང་བ་སྟེ་དེའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །འདིས་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་རྣམ་པ་མཐོང་བའི་ཤེས་པ་དེ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་གྱི་དོན་དམ་རང་སྟོང་དུ་བསྟན་པ་ནི་མེད་དོ། །གང་གི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡང་སྟོང་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

427

ལམ་གྱི་སྐབས།

པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་རྣམ་པ་བརྒྱད་དེ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དགེ་བ་གཉིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །རྟག་ཏུ་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་(གཞན་ཕན་)མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །འཁོར་བ་བཏང་བར་མི་བྱ་བའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི

(འཁོར་བ་)ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་
དོ། །ནམ་ཡང་དགེ་བ་མི་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི

(དགེ་བ་)དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །རང་བཞིན་གྱི་རིགས་ཀྱང་ (དྲི་མ་གློ་བུར་བས་)རྣམ་པར་དག་བྱའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །འདིར་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་(སྐྱེ་སོགས་)ལ་འཆད་པ་ནི་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་དང་མི་མཐུན་ཏེ། དཔལ་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བའི་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། འདི་དང་མཐུན་པར(རྡོ་རྗེ་འཆང་གིས་)གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ༦༨༠། སྟོབས་དང་མི་འཇིགས་པ་ལ་སོགས་པ་གདོད་ནས་དག་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ (དྲི་མ་གློ་བུར་བས་)དག་བྱའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་ཟ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་པོ་བཞི་ནི་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་ལས་བརྩམས་པའོ། །དེ་ཡང་གང་གིས་མཐོང་བ་དང་། ཇི་ལྟར་མཐོང་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

428

བ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་དོན་དམ་པའི་རྣམ་པ་མཐོང་བ་ཡུལ་ཅན་ལས་བརྩམས་པ་སྟེ་ལྔ་པ་དང་དྲུག་པའོ། །གང་གི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལས་བརྩམས་པ་ནི་བདུན་པ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་བཞི་པའི་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་རེ་ཤིག་སྟོང་པ་ཉིད་བཅུ་བཞི་རྣམ་པར་གཞག་ནས་དེ་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟར་སྟོང་པའི་དོན་ནམ་མཚན་ཉིད་གསུངས་པ། གང་ཟག་དང་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །དངོས་པོ་མེདེ་འདིར་སྟོང་པ་ཉིད། །དེ་དངོས་མེདེ་པའི་དངོས་ཡོདོ་པ། །དེ་ནི་དེ་ལས་སྟོང་ཉིད་གཞན(མཁའ་ཁྱབ)། ༦༨༡། ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་གང་ཟག་དང་ཆོས་སུ་གཏོགས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་(གཤིས་ཀྱི་)གནས་ལུགས་ལ་གཏན་ནས་མེད་ཅིང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རང་རང་ངོ་བོས་སྟོང་པ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། (གཤིས་ཀྱི་)གནས་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་མེད་དོ། །ཆོས་དེ་དག་གིས་སྟོང་པའི་གཞི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནམ་ཡང་བཞུགས་པ་ནི་རང་གིས་མི་སྟོང་ཡང་གློ་བུར་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་དང་། (གཤིས་ཀྱི་)གནས་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བཅས་སོ། །དེ་ལྟར་བཅྭ་ལྔ་པ་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ནི། གང་ཞིག་གང་ན་མེད་པ་དེ་དེས་སྟོང་ངོ་། །ཞེས་ཡང་ཡང་གསུངས་པའི་དོན་ཏེ། རང་གི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་(དང་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཆད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་ཞིང་ཀུན་རྫོབ་དང་འབྲེལ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྒྲུབ་ཆོས་ཀྱིས་དོར་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་)གང་ཡིན་པ་ཀུན་རྫོབ་རང་སྟོང་ངོ་། །བཅུ་དྲུག་པ་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི། དེ་ལ་ལྷག་མར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདིར་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

429

ལམ་གྱི་སྐབས།

རྟག་ཏུ་ཡོད་པའོ། །ཞེས་ཡང་ཡང་གསུངས་པའི་དོན་ཏེ་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་(དང་མི་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཀུན་འགྲོ་ཡིན་ཞིངཀུན་རྫོབ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྒྲུབ་ཆོས་ཀྱིས་མ་དོར་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་)གང་ཡིན་པ་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་ངོ་། །དོན་འདི་དག་ནི། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་སཾཾ་པུ་ཊིའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་དང་། དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པར་ཡང་(མཐུན་པར་)གསུངས་ཏེ།ཇི་སྐད་དུ། དེ་ལ་ཟ་བ་སྟོང་པ་ཉིད་(བཀའ་བསྩལ་པ་ཞེས་པ་སཾཾ་པུ་ཊི་ལ་བཞུགས། གཞན་འདྲ་བ་)ནི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ལས་བརྩམས་སོ། །བཟའ་བ་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་(ཡུལ་)རྣམས་སོ། །དེའི་ལུས་ནི་ཟ་བ་དང་བཟའ་བ་གཉིས་ཀྱི་གནས་གང་ཡིན་པ་སྟེ་ཁོག་པའོ། །དེའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ཕྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །གནས་ཀྱི་གཞི་ནི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཏེ། དེ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དེའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ།༦༨༢། ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་དེ་ཡང་གང་གིས་སྟོང་པར་མཐོང་ཞེ་ན། སྟོང་པ་ཉིད་ཤེས་པས་(མཐོང་)ཏེ། དེའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །ཇི་ལྟར་དོན་དམ་པའི་རྣམ་པར་མཐོང་བ་དེའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །གང་གི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་(བརྒྱད་དེ་)དེ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཅེ་ན། (བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ་ཞེས་པ་རྒྱུད་ལ་བཞུགས། གཞན་འདྲ་)དགེ་གཉིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དགེ་གཉིས་ནི་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་སོ། །རྟག་ཏུ་སེམས་ཅན་ཕན་བྱའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་གཏན་དུ་ཕན་པར་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

430

བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཁོར་བ་གཏང་བར་མི་བྱའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཁོར་བ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མ་མཐོང་ན་སྐྱོ་སྟེ་འཁོར་བ་ཡོངས་སུ་གཏོང་ངོ་། །དགེ་བ་མི་ཟད་བྱ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ན་ཡང་། མི་གཏོང་ཞིང་མི་འདོར་བ་གང་ཡིན་པའོ། །རིགས་ཀྱང་རྣམ་པར་དག་བྱའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་རིགས་ནི་རང་བཞིན་(གྱི་རིགས་)ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི(སྐུ་ཡིན་པའི་)ཕྱིར་རོ། །མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན་རྣམས་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་རྣམས་དང་བཅས་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་དག་བྱའི་ཕྱིར། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲུབ་པར་བྱེད། །ཅེས་བྱ་བ་ནི

(དོན་དམ་གྱི་)སྟོབས་དང་མི་འཇིགས་
པ་དང་མ་འདྲེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་སྟོང་པ་ཉིད་བཅུ་བཞི་རྣམ་པར་གཞག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་(ཀྱི་དོན་)གང་ཡིན་ཞེ་ན། གང་ཟག་དང་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །དངོས་པོ་མེད་འདིར་སྟོང་པ་ཉིད། །དེ་དངོས་མེདེ་པའི་(གཞིའི་)ིདངོས་ཡོདོ་པ། །དེ་(རང་སྟོང་)ནི་དེ་ལས་སྟོང་ཉིད་གཞན(མཁའ་ཁྱབ)། ༦༨༣།
ཞེས་བྱའོ། །གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་པ་ནི

(དངོས་པོ་མེད་པ་)སྟོང་པ་
ཉིད་(དེ་རང་སྟོང་དང་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་)དོ། །དངོས་པོ་མེད་པ་དེའི་(གཞིའི་)དངོས་པོ(འམ་ངོ་བོ་)ཡོད་པ་ནི

(དངོས་པ་ོ�ོམེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་)སྟོང་པ་ཉིད་(དང་གཞན་སྟོང་དང་མི་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་
ཉིད་)དོ། །ཟ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་གོང་དུ་ཇི་སྐད་སྨོས་པ་དེར་སྟོང་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

431

ལམ་གྱི་སྐབས།

པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་རྣམ་པ་གཉིས་ཐ་མར་འཇོག་ (རྣམ་པར་གཞག་ཅེས་པ་རྒྱུད་ལ་བཞུགས་གཞན་འདྲ་)སྟེ། གང་ཟག་དང་ཆོས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་། དེའི་སྟོང་པ་ཉིད་(ཀྱི་གཞི་)ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་གོ་རིམ་བཞིན(སྟོང་ཉིད་དེ་གཉིས་གསུངས་པ་ཡིན་)ནོ། །དེ་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །འདིའི་རྗེས་ཐོགས་ཉིད་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྒྲུབ་
པ་ཡང་། དཔལ་སཾཾ་པུ་ཊིའི་རྒྱུད་དུ་གསལ་བར་བཀའ་སྩལ་པ་དེ་ཉིད་རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་དང་། མཁས་པ་ཆེན་པོ་(དབུ་མ་པ་)སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས། དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་རྩ་འགྲེལ་དུ། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བཀོད་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། སྒྲུབ་པ་ཇི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་དེ་མ་གྱུར། །ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྲོལ་བར་འགྱུར། །གལ་ཏེ་རྣམ་དག་དེ་མ་གྱུར། །འབད་པ་འབྲས་བུ་མེདེ་པར་འགྱུར།༦༨༤། གལ་ཏེ་གཉེན་པོ་མ་སྐྱེས་པར་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད། གློ་བུར་དུ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྱུར་ན་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པས་འབད་པ་མེད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཇི་སྟེ་གཉེན་པོ་སྐྱེས་ཀྱང་རྣམ་པར་དག་པར་མི་འགྱུར་ན་ནི་ཐར་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བརྩོན་པ་འབྲས་བུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན། ཉོན་མོངས་མ་ཡིན་མི་མོངས་མིན། །དེ་ནི་དག་དང་མ་དག་མིན། །ཇི་ལྟར་ཉོན་མོངས་པར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ལ། མ་དག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེ་ན།

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

432

སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་ཉོན་མོངས་པར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པའང་མ་ཡིན་ལ་དག་པའང་མ་ཡིན་ཞེ་ན། གློ་བུར་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་ནོ། ༦༨༥།
(དེ་ལྟར་རྒྱུད་དང་དབུས་མཐའ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་རྒྱ་དཔེ་འདྲ་བར་བཞུགས་ནའང་འབྲོག་མི་ལ་སོགས་ལོ་ཙཱ་བ་ལ་ལས་དབུས་མཐའ་རྩ་འགྲེལ་བཞིན་དུ་ལེགས་པར་མ་འགྱུར་སྣང་བས་དེ་དག་གི་འགྱུར་ལ་

བརྟེན་ནས་འདི་སུན་ཕྱུང་ན་སྤ་གྲོ་བའི་ལུགས་སུ་འགྱུར་རོ། །)ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་མཐར་ཐུག་པ་རྣལ་འབྱོར་བླ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་སྡེ་ཟབ་མོར་དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོས་ལེགས་པར་བཀའ་སྩལ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་དབུས་མཐའ་ (རྣམ་འབྱེད་)སེམས་ཙམ་དུ་འཁྲུལ་བའི་གྲགས་པ་ངན་པས་ཁྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་མ་གྱུར་ཅིག །འདི་ནི་འཕགས་པ་སོར་ཕྲེང་དང་། མྱང་འདས་ཆེན་པོ་དང་། རྒྱུད་བླ་རྩ་འགྲེལ་དང་། ཡུམ་གྱི་ཆེ་འགྲེལ་ལ་སོགས་པ་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་ཤིན་ཏུ་མང་བ་རྣམས་ལས་རབ་ཏུ་བསྟན་ཅིང་། དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་ཉིད་དུ་ཡང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་དོན་གཅིག་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུངས་པ། (བདག་)གཉིས་(ཀྱི་)དངོས་(པོ་)མེད་ (པ་)དང་དངོས་(པོ་)མེད་པའི། (གཞིའི)། དངོས་པོ(འམ་ངོ་བོ་ནི་)སྟོང་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། ༦༨༦། ཞེས་པ་སྟེ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་གནས་ལུགས་ལ་གཏན་ནས་མེད་ཅིང་མ་གྲུབ་པའི་གཞིའི་ངོ་བོ་ཉིད་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

433

ལམ་གྱི་སྐབས།

(མཁའ་ཁྱབ་)གང་ཡིན་པ་དོན་དམ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་སོགས་པ་དང་དོན་གཅིག་པའི་སྟོང་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)འདི་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་དང་། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་༦༨༧ཅེས་དང་། མི་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད། ཅེས་གསུངས་རབ་དྲི་མ་མེད་པ་རྣམས་ལས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་རང་སྟོང་ཙམ་གྱིས་ནི་དེའི་གོ་མི་ཆོད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་དམ་སྟོང་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། (རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་ཞལ་སྔ་ནས་)ཡོད་པ་མ་ཡིན་མེད་པ་མིན། །ཞེས་ཡོད་པའི་མཐའ་བསལ་བར་མ་ཟད། མེད་པའི་མཐའ་ཡང་བསལ་བ་(ལ་གསུངས་པ་)ཡིན་ལ། རང་སྟོང་གིས་ནི་མེད་པའི་མཐའ་བསལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཡོད་པའི་མཐའ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་(གཤིས་ཀྱི་)གནས་ལུགས་ལ་གཏན་ནས་མེད་པ་ཡིན་ཡང་ཡོདོ་དོ། །ཞེས་སྒྲོ་འདོགས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །མེད་པའི་མཐའ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར་རྟག་ཏུ་བཞུགས་ཀྱང་མེད་ཅིང་མ་གྲུབ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་ངོ་ཞེས་སྐུར་པ་འདེབས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །མཐའ་དེ་དག་དང་བྲལ་བའི་དབུས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡོད་མེད་དང་སྒྲོ་སྐུར་དང་རྟག་ཆད་ལ་སོགས་པ་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་གཞི(ཕུང་པོ་གསུམ་པ་)ཡིན་པའི་ཕྱིར་དབུ་མ་ཆེན་པོ་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ་དེ་ནི། བེམས་པོ་མ་ཡིན་པ་(རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་རང་རིག་པ་)འི་སྟོང་པ་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཆད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལས་རིང་དུ་གྱུར་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། འཕགས་པའི་ཡེ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

434

ཤེས་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། སྟོང་པ་ཆེན་པོ་འགྱུར་མེད་ལྔ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཐིག་ལེ་སྟོང་པ་འགྱུར་མེད་དྲུག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཨ་ནི་ཡིག་འབྲུ་ཀུན་གྱི་མཆོག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། སངས་རྒྱས་ཀུན་པས་སྔར་སངས་རྒྱས་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་།

གདོད་ནས་གྲོལ་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་རྒྱུ་མེད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྣམ་པ་ཀུན་ལྡན་རྣམ་པ་མེད(མཁའ་ཁྱབ)། ༦༨༨། ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་གཞོམ་དུ་མེད་ཅིང་སྤང་དུ་མི་རུང་ལ་སྐུར་པ་གདབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་དབྱིངས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོས་ལས་འདས་ཤིང་། རྟོག་གེའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ལ། རྣལ་འབྱོར་པས་སོ་སོར་རང་རིག་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་དག་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཙམ་ལ་དབུ་མ་ཞེས་བཏགས་པར་ཟད་ཀྱི་དབུ་མ་ཡང་དབུ་མས་སྟོང་ངོ་ཞེས་པ་དང་། དོན་དམ་ཡང་དོན་དམ་གྱིས་སྟོང་ཞེས་པ་(དང་ཆོས་སྐུ་ཡང་ཆོས་སྐུས་སྟོང་ཞེས་པ་)ལ་སོགས་པར་ཁ་ཚོན་གཅོད་པ་དེ་དག་ནི། རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་དང་(ཤིན་ཏུ་)མི་མཐུན་ཏེ། གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པའི་སྟོང་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་། དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེདེ་རྩ་འགྲེལ་དུ། དེ་ལྟར(བདག་གཉིས་ཀྱི་)དངོས་པོ་མེདེ་པའི(གིཞིའི་)ིངོ་བོ་ཉིད་
ནི་སྟོང་པ་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །(བདག་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

435

ལམ་གྱི་སྐབས།

གཉིས་ཀྱི་)དངོས་པོ་མེད་པ། དེའི(གིཞིའི་)ངོ་བོ་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། (ཀུན་བརྟགས་གཞན་དབང་གི་བདག་)ཡོད་པ་མ་ཡིན་(ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་བདག་ཉིད་)མེད་པའང་མིན། ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན། ཞེ་ན། འདི་ལྟར(བདག་)གཉིས་པོའི་དངོས་པོ་མེད་པའོ། །ཇི་ལྟར་མེད་པའང་མ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་(བདག་)གཉིས་པོའི་དངོས་པོ་མེད་པའི

(གཞིའི་)དངོས་པོ་(འམ་ངོ་བོ་)དེ་ནི་(དོན་དམ་)སྟོང་པ་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)ཀྱི་མཚན་
ཉིད་དོ། ༦༨༩། ཞེས་གསུངས་ལ།
ཡུམ་རྒྱས་པ་དང་། ཉི་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་པ་དང་། ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་རྣམས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་ཡང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ཆོས་(ཀུན་རྫོབ་)རྣམས་ལ་དངོས་པོ་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལས་བཟློག་པ་(དོན་དམ་པ་)འི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)ཅེས་བྱའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་(དོན་དམ་དེ་ཉིད་)ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་(ཡང་ཡིན་ལ་)དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་(ཀྱང་)ཡིན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ཐབས་མཁས་པ་དག་བསྟན་ཏོ། ༦༩༠། ཞེས་གློ་བུར་དུ་ཀུན་བརྟགས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱིས་སྟོང་ཞིང་ཀུན་རྫོབ་ལས་ཟློག་པ་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དུ་གསུངས་ནས་དེ་ཡང་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་(མཁའ་ཁྱབ་)དུ་གསུངས་པ་ལས་ཀྱང་དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་དང་རྣམ་གྲངས་སུ་གྱུར་པའི་སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོ་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་གཞན་སྟོང་ཉིད་དུ་གྲུབ་པོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་། དབུ་མ་སྒོམ་རིམ་དུ། མ་སྐྱེས་པ་(དོན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

436

དམ་པ་)ཡི་སྟོང་ཉིད་གཅིག(ཡིན་ལ)། །གཅིག་ནི་སྐྱེས་པ་(རྟེན་འབྲེལ་)སྟོང་པ་སྟེ། །(དེ་དག་ལས་ཀྱང་)མ་སྐྱེས་པ་ཡི

(དོན་དམ་)སྟོང་ཉིད་(ནི་)མཆོག(གམ་གཞན་ནམ་ཕ་རོལ་ཡིན་ལ)། སྐྱེས་པའི་སྟོང་པ་(ནི་)འཇིག་པ་ཡིན(པས་གཞན་མཆོག་ཕ་རོལ་མ་ཡིན་ནོ)། ༦༩༡། ཞེས་ (བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལང་ཀར་གཤེགས་པར་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པར་)གསུངས་ཏེ་སྐྱེ་འཇིག་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །སྟོང་པ་ཉིད་སྐྱེ་འཇིག་གོ། དེ་ལས་དེ་གཞན་མ་ཡིན་ཞིང་དེ་ལས་ཀྱང་དེ་གཞན་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འདིར་སྐྱེ་འཇིག་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་རང་སྟོང་སྟེ་དངོས་པོ་མེདེ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་(དང་སྐྱེས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་)དོ། །གཞན་སྟོང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་མཁའ་ཁྱབ་ནི་མ་སྐྱེས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། དེ་ནི་སྔ་མ་ལས་མཆོག་དང་དམ་པ་དང་གཞན་ཡིན་ནོ། །
དེ་ཡང་། གང་ཟག་དང་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །དངོས་པོ་མེད་འདིར་སྟོང་པ་ཉིད། །དེ་དངོས་མེད་པའི་དངོས་ཡོད་པ། །དེ་ནི་དེ་ལས་སྟོང་ཉིད་གཞན(མཁའ་ཁྱབ)། ༦༩༢། ཞེས་སྔར་དྲངས་པ་དང་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཅུ་དྲུག་ལ། མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་བསྣན་པས་བཅྭ་བརྒྱད་ཡིན་ལ། རང་གི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་བསྣན་པས་ཉི་ཤུ་ཡང་ཡིན་ཞིང་། ཕྱི་མ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་སྟོང་དང་གཞན་སྟོང་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་པའི་གཞིའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་པ་སོ་སོ་རང་རིག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཉིད་བསྟན་ཏོ། །(དེ་ལྟར་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

437

ལམ་གྱི་སྐབས།
ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མི་གཏོགས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་འགའ་ཡང་མེད་པ་ལྟར། རང་གི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མི་གཏོགས་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱང་མེད་པས་དེ་དག་ནི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་

བ་ཇི་སྙེད་གསུངས་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྡུད་བྱེདེ་ཡིན་ནོ། །ོ)དེ་ལྟ་བས་ན་གནས་ལུགས་ཟབ་མོ་སྟོན་པའི་གཞུང་ལུགས་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཞེས་པའམ། ཡོད་དང་མེདེ་ལས་རྣམ་པར་འདས། །ཞེས་པའམ། ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་ཕབ་པ་རྣམས་ནི། རང་སྟོང་གང་ཡིན་པའི་ཆོས་དེ་ཡོདོ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྟོང་གཞི་དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་ཡོད་མིན་མེད་མིན་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་མཐོང་ན་དགོངས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་(ཡང་དག་པ་)མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །
དེ་སྐད་དུ་ཡང་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དུ། ཡོད་མིན་མེད་མིན་དེ་བཞིན་མིན་གཞན་མིན། ༦༩༣། ཞེས་སོགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུངས་པའི་འགྲེལ་པར། ཀུན་བརྟགས་པ་དང་། གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་དག་གིས་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །(ཆོས་ཉིད་)ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ནི་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་བ་མེད་དོ། །གློ་བུར་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བས་རྣམ་པར་མི་འདག་པ་ཡང་མ་ཡིན། ༦༩༤ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེད་(མཁའ་ཁྱབ་)ཀྱི་དོན་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

438

པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་། དབུ་མ་སྒོམ་རིམ་དུ། དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་དག་པ་ཡིས། །རང་གི་ངོ་བོ་དོན་དམ་(མཁའ་ཁྱབ་)འདི། །ཤིན་ཏུ་ཡང་ནི་(གཤིས་ལ་)གྲུབ་པས་ན། །བརྟགས་པའི་གཞན་དངོས་འབྱུང་མ་ཡིན། ༦༩༥། ཞེས་གསུངས་ཏེ་དོན་དམ་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཤིན་ཏུ་ཡང་གྲུབ་པས་ན་མེད་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་བརྟགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་འབྱུང་བའམ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ཡོད་མིན་མེད་མིན་གྱི་དོན་དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ལ་ཤེས་རབ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །འདི་ནི་དཔལ་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བའི་རྒྱུད་དུ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་ལྡན་པའི། །སྔགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་མཐོང་། ༦༩༦། ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཡང་དོན་གཅིག་སྟེ། མཉམ་གཞག་རིགས་པའི་ཤེས་པས་ཤིན་ཏུ་མཐོང་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །(དབུ་མ་རྩ་ཤེའི་རང་འགྲེལ་ག་ལ་འཇིགས་མེད་དུ་ཡང་། དོན་དམ་པར་བདེན་པ་ཉིད་ཡིན་པས་དོན་དམ་པའོ་བདེན་པའི་ཞེས་དོན་དམ་དུ་བདེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དོན་དམ་བདེན་པར་འཇོག་ཚུལ་གསུངས་ཏེ་འདི་དག་གིས་ནི་ཁ་ཅིག་དོན་དམ་དུ་བདེན་པ་མི་སྲིད་པར་འདོད་པ་བསལ་

བ་ཡིན་ནོ། །)དེས་ན་གཞུང་འདི་དག་གིས་ཀྱང་དོན་དམ་པ་རང་སྟོང་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་དོན་དམ་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ནི། རང་བྱུང་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་(མཁའ་ཁྱབ་)ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས། (རང་བཞིན་གཉུག་མའི་)ངོ་བོ་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་རང་རིག་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་(མཁའ་ཁྱབ་)ཏེ་ངོ་བོ་དེས་(ན་ཡུལ་)འཛིན་པར་བྱེད་པ་(དྲུག་)དང་གཟུང་བ་(དྲུག་)དང་འཛིན་པ་(དྲུག་སྟེ་)ཁམས་བཅྭ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་དང་(གདོད་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

439

ལམ་གྱི་སྐབས།

ནས་)བྲལ་བ་(འི་གཞི་)ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས། དེ་ལྟར་ཁམས་བཅྭ་བརྒྱད་དང་ (གདོད་ནས་)བྲལ་བའི་(གཞི་)དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིན་པོ་ཆེ་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣལ་འབྱོར་བས་(མོས་པ་དང་དེ་ཁོ་ན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་)བསྒོམ་པར་བྱ། ༦༩༧ཞེས་པའི་བར་ཏུ་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རང་གིས་རང་རིག་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དེ་ནི། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ལས་འདས་ཤིང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ལ། རང་གི་ངོ་བོས་མི་སྟོང་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོས། རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་པའི་ལམ་ལས། གང་ཞིག་(རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་)བརྟེན་ནས་མི་སྐྱེ་ཞིང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་བ་(གཤིས་ཀྱི་འགོག་བདེན་)དེ་ནི་དོན་དམ་པའི་རང་བཞིན་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་བྱའོ། ༦༩༨། ཞེས་གསུངས་ལ། རབ་ཏུ་དང་བ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པའི་མདོར་ཡང་། གཞན་གྱི་རྐྱེན་(ལས་སྐྱེ་བ་)མིན་(ཞིང་གདོད་ནས་)ཞི་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། །སྤྲོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་སྤྲོས་པ་(མཁའ་ཁྱབ)། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་(ཡེ་ཤེས་རང་བྱུང་ངོ་བོ་ཐ་དད་)སྣ་ཚོགས་མིན(པ)། །དེ་(ཁོ་ན་)ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་ཀྱི་)མཚན་ཉིད་(དོ)། ༦༩༩། ཅེས་དང་།
དབུ་མ་རྩ་ཤེར་ཡང་། (སོ་སོར་རང་རིག་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པས་)གཞན་(གྱིས་བསྟན་པ་)ལས་(མངོན་སུམ་དུ་)ཤེས་(པ་)མིན་(ཞིང་གདོད་ནས་)ཞི་བ་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། །སྤྲོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་སྤྲོས་པ་(མཁའ་ཁྱབ)། །རྣམ་རྟོག་མེད་ (པའི་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་མང་ཡང་)དོན་ཐ་དད་མིན(པ)། །དེ་ནི་དེ་(ཁོ་ན་)ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

440

ཀྱི་)མཚན་ཉིད་དོ། ༧༠༠། ཞེས་གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་ཞིང་སྤྲོས་པ་མེད་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་རོ་གཅིག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ལས་འདས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)ཡང་དག་པར་བསྟན(ཏེ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་བསྟན་)ཏོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་པོ་ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་ཉིད་དུ་སྨྲ་བ་ནི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་རང་བཞིན་གྱི་རིགས་དང་ཆོས་སྐུའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་རྣམས་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ཡང་རང་སྟོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཟ་བ་དང་བཟའ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་རང་རང་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་གང་ཞིག་གང་ན་མེད་པ་སྟེ་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་ཅིང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའོ། །ཆོས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་ལྷག་མར་གྱུར་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)གང་ཡིན་པ་སྟེ་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའོ། །འདི་དག་ལ་ཉེ་བར་དགོངས་ནས། དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས། ཇི་ལྟར་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ལོག་པར་ཟིན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དགེ་སྦྱོང་ངམ་བྲམ་ཟེ་གང་ལ་ལ་གང་གིས་སྟོང་པ་ཉིད་ (ཀྱི་གཞི་)དེ་ཡང་མི་འདོད་ལ། (དགག་བྱ་)གང་གིས་(དགག་གཞི་)གང་སྟོང་པ་དེ་ཡང་མི་འདོད་(པར་ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་ཡིན་ཞེས་)པ་དེ་ལྟ་བུ་འདི་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ལོག་པར་ཟིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་གིས་སྟོང་པ་(འི་ཆོས་)དེ་མེད་པ་དང་གང་སྟོང་པ་(འི་གཞི་)དེ་ཡོད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐམས་ཅད་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

441

ལམ་གྱི་སྐབས།

མེདེ་ན་ནི་གང་དུ་ཅི་ཞིག་གང་གིས་སྟོང་པར་འགྱུར་ཏེ། (སྟོང་གཞི་ཆོས་ཉིད་)དེས་(སྟོང་གཞི་ཆོས་ཉིད་)དེ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་དུ་མི་རུང་ངོ་། །(གལ་ཏེ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞི་སྲིད་ན་ཆོས་ཉིད་ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པར་ཧ་ཅང་ཐལ་བས་གནོད་དོ། །)དེ་བས་ན(ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་དུ་འདོད་པ་)དེ་ལྟ་བུ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ལོག་པར་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ལེགས་པར་ཟིན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་(གཞི་)གང་ལ་(ཆོས་)གང་མེད་པ་དེ་ནི་(ཆོས་)དེས་སྟོང་པར་ཡང་དག་པར་མཐོང་ལ་དེ་ལས་ལྷག་མ་(སྟོང་གཞི་)གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདི་ན་ཡང་དག་པར་ཡོད་དོ། །ཞེས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱའོ། ༧༠༡། ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར(བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སར་)གསུངས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ཡང་ངེས་པར་བལྟ་དགོས་སོ། །(དེ་དག་དང་མཐུན་པར་)དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པར་ཡང་། འོད་སྲུང་གང་ཟག་ཏུ་ལྟ་བ་རི་རབ་ཙམ་ལ་གནས་པ་བླའི། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན(ཐམས་ཅད་རང་རང་ངོ་བོས་)སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་འོད་སྲུང་ལྟ་བར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ལས་འབྱུང་བ་(འི་ཐབས་)ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ན། འོད་སྲུང་གང་(ཐམས་ཅད་རང་རང་ངོ་བོས་)སྟོང་པ་ཁོ་ནར་ལྟ་བ་དེ་ནི་གསོར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་ངས་བཤད་དོ། ༧༠༢། ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་མཐར་ཡང་། དཔེར་ན་སྨན་པས་ནད་ནི་བསལ་བའི་ཕྱིར། །མི་ཞིག་ལ་ནི་བཀྲུ་སྨན་བཏང་བ་ལས། །ནད་རྣམས་བསྐྱོད་ནས་འཁྲུས་པར་མ་གྱུར་ན། །དེ་ཡི་གཞི་ལས་ནད་ནི་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

442

སོས་མི་འགྱུར། །དེ་བཞིན་ལྟ་བའི་ཐིབས་པོར་གནས་པ་ལས། །འབྱུང་བའི་མཆོག་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ན། །གང་ཞིག་(ཐམས་ཅད་རང་རང་ངོ་བོས་)སྟོང་པ་ཁོ་ནར་ལྟ་གྱུར་པ། །དེ་ནི་གསོར་མི་རུང་ཞེས་རྒྱལ་བས་གསུངས། ༧༠༣། ཞེས་དང་། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད། །ལྟ་ཀུན་ངེས་པར་འབྱུང་བར་གསུངས། །གང་དག་(ཐམས་ཅད་རང་རང་ངོ་བོས་)སྟོང་པ་ཉིད་(དུ་)ལྟ་བ། །དེ་དག་བསྒྲུབ་ཏུ་མེད་པར་གསུངས། ༧༠༤། ཞེས་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ལྟ་ཉེས་ན། །(ཆོས་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུའང་རང་སྟོང་ཡིན་པས་གཤིས་ལ་མེད། དེས་ན་སངས་རྒྱས་མིང་སྟོང་ཡིན། འབྲས་བུ་སྟོར། ཨར་སངས་པས་ལམ་སྒྲུབ་མི་དགོས་དགེ་སྡིག་ཁྱད་མེདེ་ཅེས་སོགས་ལྟ་ངན་མང་པོ་དར་ནས་)ཤེས་རབ་ཆུང་ལྡན་(རྣམས་)ཕུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་ཉིད་དུ་ཐག་གཅོད་པ་ལ་སྐྱོན་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ

(ཚུལ་དེ་ལས་འདི་ན་གཞན་དུ་འཆད་པ་རྣམས་ནི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་སྟོང་ལ་མཐར་ཐུག་ཏུ་བྱས་པའི་རྣམ་འགྱུར་རོ)། །

(༢) དེ་དག་ལས་སྟོང་གཞི་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་གྱི་ལྷ་དང་
སྙིང་རྗེ་ལ་སོགས་པར་བཞུགས་ཚུལ།
༈ (དེ་བཞིན་དུ་)རྒྱུད་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་སུ། སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ཀ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་༧༠༦ཞེས་(དང་པོའི་སངས་རྒྱས་སུ་གསུངས་པ་)དང་། ཕྱག་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་སྟོང་པ་བཅུ་དྲུག་(མཁའ་ཁྱབ་)ཉིད། །ཅེས་(ཀྱེའི་རྡོ་རྗེར་གསུངས་པ་)དང་། གཞན་ཡང་། (འཁོར་ལོ་སྡོམ་ཆེན་དུ་སྙིང་པོའི་)ིཔད་འདབ་བཅུ་དྲུག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (ཕྱིའི་)དུར་ཁྲོད་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

443

ལམ་གྱི་སྐབས།

བཅུ་དྲུག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (རྒྱུད་མང་པོར་)དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཆ་བཅུ་དྲུག་ལ་སོགས་པས་སྟོང་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)བཅུ་དྲུག་བསྟན་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ནི། ཨེ་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ཆོས་འབྱུང་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་བྷ་ག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་མཁའ་ཁམས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་སེང་གེའི་ཁྲི་(མཁའ་ཁྱབ་)ལ་སོགས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་སྟོང་དངོས་པོ་མེདེ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་(དང་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་)ལ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་གྱི་སྟོང་གཞི་དོན་དམ་རང་བཞིན་གྱི་རིགས་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མི་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)ལ་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་(བཅུ་དྲུག་ཏུ་)ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ཡང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གི་ཞལ་སྔ་ནས། སྟོང་པ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ཞེས་པ་ནི་ནག་པོའི་ཕྱོགས་(གཞན་)དང་ཉི་མ་(གཞན་)དང་ཤེས་རབ་(མཁའ་ཁྱབ་)པོ་༧༠༧(སྙིང་རྗེའི་བཅུ་དྲུག་ཅེས་པ་ནི་དཀར་པོའི་ཕྱོགས་དང་ཟླ་བ་ཐབས་སོ། །)ཞེས་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་(ཆེན་པོ་)ལ་དབྱེ་བ་གསུམ་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཉིད་དོ། །དེ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི

(ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཕུང་པོ་ལྔ་སྟོང་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཉིད་དེ་ནག་པོའི་ཚེས་གཅིག་(གཞན་)ལ་སོགས་པ་ཚེས་(གཞན་)ལྔའོ། །ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཁམས་ལྔ་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་དྲུག་པ་ལ་སོགས་པ་ཚེས་(གཞན་)ལྔའོ། །དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་དབང་པོ་ (གཞན་)ལྔ་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་བཅུ་གཅིག་པ་ལ་སོགས་པ་ཚེས་(གཞན་)ལྔའོ། །དེས་ན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

444

གནམ་སྟོང་གི་མཐར་ཐུག་པ་ཚེས་(གཞན་)བཅོ་ལྔ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)བཅོ་ལྔའོ། །གནམ་སྟོང་(གཞན་)གི་མཐའ་དང་དཀར་པོའི་ཚེས་གཅིག་(གཞན་)འཇུག་པའི་དང་པོའི་དབུས་སུ་ཆ་བཅུ་དྲུག་པ་(ཕུང་པོ་དྲུག་པ་ཁམས་དྲུག་པ་དབང་པོ་དྲུག་པ་སྟེ་)རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཉིད་དོ། ༧༠༨། ཞེས་(དང་དེ་བཞིན་དུ་དཀར་ཕྱོགས་ལ་སྙིང་རྗེ་བཅུ་དྲུག་གསུངས་པའི་མཐར་འདི་དག་གཅིག་པ་ཉིད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་དང་སྙིང་རྗེས་བཅུ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་བརྗོད་པར་བྱ་བ་སྟེ་ཞེས་ཕྱག་བཅུ་དྲུག་དང་ཐོད་པ་བཅུ་དྲུག་གི་དོན་ལ་

སོགས་པ་)གསུངས་ཏེ་འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་ལ་ཕྱི་ནང་ཀུན་རྫོབ་(འདི་)ལས་གཞན(མཆོག་ཕ་རོལ་)ཆོས་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་དོན(འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེད་)ལེགས་པར་རྟོགས་དགོས་སོ། །

(༣) དེ་ལྟར་རྟོགས་ན་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པས་དབུ་མའམ་བར་མ་མ་ནིང་དང་དཔེ་བྲལ་དང་ཕུང་པོ་གསུམ་པར་རྟོགས་ཚུལ།
༈ དེ་རྟོགས་ན་མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་དོན་ཟབ་མོ་ཡང་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་མཐའ་དང་བྲལ་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་གམ། རྣམ་གཅོད་ཙམ་དུ་བས་པ་མ་ཡིན་གྱི། ༧༠༩མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་དབུས་མའམ་བར་མ་ཡོངས་གཅོད་དུ་གྲུབ་ཅིང་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་། འཕགས་པ་ལྷས་མཛད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་བཤད་སྦྱར་དུ། ཡོད་མེད་མིན་ཞེས་སྨོས་ཏེ། ཕུང་པོ་གསུམ་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། ༧༡༠། ཞེས་མཁས་པ་ཆེན་པོ་སློབ་དཔོན་བྱང་ཆུབ་བཟང་པོས་གསུངས་ཤིང་། དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

445

ལམ་གྱི་སྐབས།

པར་འོད་སྲུང་གིས་ཞུས་པར་ཡང་། འོད་སྲུང་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ནི་(འདུས་མ་བྱས་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་)མཐའ་གཅིག་གོ། མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ནི་(བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་)མཐའ་(གཅིག་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་མཐའ་)གཉིས་སོ། །མཐའ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབུས་(ནམ་མཁའ་ལྟར་ནུས་པ་མེད་པས་རྟག་པ་མ་ཡིན་ལ་མི་རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་)གང་ཡིན་པ་ (རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་)དེ་ནི་(རྟོག་གེས་)དཔྱད་དུ་མེད་པ། ༧༡༡(རྣམ་ཤེས་ལ་)བསྟན་དུ་མེད་པ། (འབྲེལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་)རྟེན་མ་ཡིན་པ། (ཁམས་གསུམ་པོ་)སྣང་བ་མེད་པ། རྣམ་པར་རིག་པ་(སྟེ་རྣམ་ཤེས་)མེད་པ། (ཆོས་རྣམས་ལ་འབྲེལ་ཏེ་)གནས་(པ་)མེད་པ་སྟེ། འོད་སྲུང་འདི་ནི་དབུ་མའི་ལམ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ(འི་ཡེ་ཤེས་རང་བྱུང་མཁའ་ཁྱབ་)འོ། །འོད་སྲུང་བདག་ཅེས་བྱ་བ་(མུ་སྟེགས་པའི་འདོད་པ་ལྟ་བུ་)དེ་ནི་མཐའ་གཅིག་གོ། བདག་མེད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་(ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་དུ་འདོད་པ་ལྟ་བུ་)ནི་མཐའ་(གཅིག་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་མཐའ་)གཉིས་སོ། །མཐའ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབུས་(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། དོན་དམ་གྱི་བདག་མེད་པ་མ་ཡིན་པས་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་)གང་ཡིན་པ་ (རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་)དེ་ནི་དཔྱད་དུ་མེད་པ། བསྟན་དུ་མེད་པ། རྟེན་མ་ཡིན་པ། སྣང་བ་མེད་པ། རྣམ་པར་རིག་པ་མེད་པ། གནས་མེད་པ་སྟེ། འོད་སྲུང་འདི་ནི་དབུ་མའི་ལམ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་(འམ་སོ་སོར་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་བྱའོ། ༧༡༢། ཞེས་དང་། འོད་སྲུང་ཡོདོ་ཅེས་བྱ་བ་(དངོས་སྨྲ་བ་འདོད་པ་ལྟ་བུ་)དེ་ནི་མཐའ་གཅིག་གོ། མེད་ཅེས་བྱ་བ་(ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་དུ་འདོད་པ་ལྟ་བུ་)དེ་ནི་མཐའ་(གཅིག་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་མཐའ་)གཉིས་སོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་དབུས་(ཆོས་རྣམས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

446

ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཉིད་མེད་པ་མ་ཡིན་པས་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་)གང་ཡིན་པ་(རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་མཁའ་ཁྱབ་)དེ་ནི་དཔྱད་དུ་མེད་པ། བསྟན་དུ་མེད་པ། རྟེན་མ་ཡིན་པ། སྣང་བ་མེད་པ། རྣམ་པར་རིག་པ་མེད་པ། གནས་མེད་པ་སྟེ། འོད་སྲུང་འདི་ནི་དབུ་མའི་ལམ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་(འམ་སོ་སོར་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་བྱའོ། ༧༡༣། འོད་སྲུང་འཁོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་མཐའ་གཅིག་གོ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བ་(ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ལྟ་བུ་)དེ་ནི་མཐའ་(གཅིག་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་མཐའ་)གཉིས་སོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་དབུས་(མྱང་འདས་ཆེན་པོ་)གང་ཡིན་པ་(འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་)དེ་ནི་དཔྱད་དུ་མེད་པ། བསྟན་དུ་མེད་པ། རྟེན་མ་ཡིན་པ། སྣང་བ་མེད་པ། རྣམ་པར་རིག་པ་མེད་པ། གནས་མེད་པ་སྟེ། འོད་སྲུང་འདི་ནི་དབུ་མའི་ལམ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་(རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་བྱའོ། ༧༡༤། ཞེས་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་དབུས་གང་ཡིན་པ་ཆོས་ཉིད་དབུ་མའི་དོན་ནི་ཕུང་པོ་གསུམ་པའི་དོན་དུ་གསུངས་ལ། དེ་ཉིད་རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་ཞལ་སྔ་ནས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་དུ། དེས་ན(མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་དབུས་མའམ་བར་མ་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་)འདི་ནི་བརྟག་(དུ་)མེདེ་པ་དང་། །བསྟན་དུ་མེདེ་པ་གནས་མེདེ་པ། །སྣང་བ་མེདེ་ཅིང་རྣམ་རིག་མེད། །གནས་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། །(ཆོས་དྲུག་པོ་དེ་ནི་)རྣམ་པར་མི་རྟོགརང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི། །མཚན་ཉིད་(ཡིན་པར་དཀོན་བརྩེགས་ཀྱི་)མདོ་བཞིན་བརྗོད་པ་ཡིན། ༧༡༥ཞེས་སོ། །

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

447

ལམ་གྱི་སྐབས།

གཞན་ཡང་མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་དོན་དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པར་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་བར་གསལ་བར་མཛད་པ་ཡང་། གང་ཟག་དང་ཆོས་དེ་གཉིས་ཡོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། (ཆོས་འདུས་བྱས་རྣམས་གཤིས་ལ་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་ན་རྟག་པར་ཁས་བླངས་པར་འགྱུར་པས་མི་རྟག་པ་

ལ་)རྟག་པ་(ར་ལྟ་བ་)འི་མཐའོ། །(ཐམས་ཅད་)མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་(དོན་དམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱང་མེད་པར་ཁས་བླངས་པར་འགྱུར་པས་མ་ཆད་པ་ལ་)ཆད་པ་(ར་ལྟ་བ་)འི་མཐའོ། །དེ་ (གཉིས་)ཡོངས་སུ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དབུ་མའི་ལམ་སྟེ། མཐའ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབུས་
(གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་བདག་མེད་པ་མ་ཡིན་པས་ཕུང་པོ་

གསུམ་པ་)གང་ཡིན་(པ་དོན་དམ་བདེན་)པའོ་༧༡༦ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིས་ནི་ཁ་ཅིག་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་དབུས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་དག་དབུས་མི་འདོད་པར་དབུ་མ་འདོད་པ་ཡང་འཁྲུལ་ཏེ། འདིར་(སྐད་དོད་)མ་ངྷྱ་ཞེས་པའི་སྒྲའི་དོན་ནང་ངམ། བར་རམ། དབུས་ཡིན་པས། ཟབ་མོ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་མཐའ་གང་ཡང་མ་ཡིན་གྱི་དབུས་མའམ་བར་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། ཕུང་པོ་གསུམ་པར་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ལ། མ་ནིང་གི་གོ་འཕང་དུ་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ཞིང་། འཇིག་རྟེན་དཔེ་ལས་འདས་པའི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ཏེ། འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེད་དང་དངོས་འགལ་གྱི་ཕུང་གསུམ་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
(དབུ་མ་ཆེན་པོའི་གཞུང་)དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་རྩ་འགྲེལ་དུ་ཡང་། དབུས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

448

(མ་དོན་དམ་ནི་མཐའ་མ་ཀུན་རྫོབ་ལས་)རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཏེ། དབུ་མའི་ལམ་རབ་ཏུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་དབུས་(དངོས་པོ་ཡོད་མེད་ལས་འདས་པའི་དོན་དམ་)དང་མཐའ་(དངོས་པོ་ཡོད་མེད་ལས་མ་འདས་པ་ཀུན་རྫོབ་དག་)རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དབུས་(དོན་དམ་)དང་མཐའ་(ཀུན་རྫོབ་)གཉིས་རབ་ཏུ་(ཕྱི་ནས་)སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་སྤངས་པའི་དབུས་རབ་ཏུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། ༧༡༧། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། (དངོས་པོ་ཡོད་མེད་ལས་འདས་པའི་དོན་དམ་)རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་ནམ་མཁའ་ལས་(རང་)བྱུང་བ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་པ་སེམས་ཅན་(གཞན་)ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་པ་(རང་བཞིན་)ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་སྤངས་པ་འདི་ཡི་དཔེར་(རུང་བ་ཚོལ་ན་)དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་གཅིག་པ་ཉིད་(ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་སྲིད་ན་དེ་རུང་བར་)འགྱུར་ཏེ་ (དོན་ནི་)ཆོས་མི་མཐུན་(པ་གཉིས་འདུས་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་)པའི་ཕྱིར་རོ། །
དཔེར་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་དཔེ་བུམ་པ་དང་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་ནི་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་དང་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་བུམ་པ་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡོད་དོ། །ཞེས་འདི་གཉིས་ཕན་ཚུན་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་(དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་སྲིད་ན་དོན་དམ་གྱི་)དཔེར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆད་པ་དང་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་སྲིད་པ་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡོད་དོ། །སྲིད་པ་དང་ཆོས་མི་མཐུན་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

449

ལམ་གྱི་སྐབས།

པའི་ཕྱིར་ཆད་པ་ནི་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མེད་དོ། །ཆད་པའི་སྒྲས་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་(ཉན་རང་ལ་གྲགས་པ་མར་མེ་ཤི་བ་དང་མཚུངས་པ་ལྟ་བུ།)དངོས་པོ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །(དེ་དག་གིས་ནི་འཁོར་འདས་དབྱེར་ཡོདོ་ཀྱང་བསྟན་ཏོ། །ོ)དེ་བཞིན་དུ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་(དོན་དམ་པ་)འི་དཔེར་(འོས་པ་ཚོལ་ན་)བུམ་པ་དང་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་འདི་གཉིས་གཅིག་པ་ཉིད་(སྲིད་ན་དེ་འོས་པར་)འགྱུར་ཏེ་(དོན་དམ་ནི་)ཆོས་མི་མཐུན་(པ་འདུས་པ་འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེདེ་ཡིན་)པའི་ཕྱིར་རོ། །བུམ་པ་དང་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་འདི་དག་འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གཅིག་པ་ཉིད་མེད་དེ་ཕན་ཚུན་འགལ་བ་(འདུས་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་མི་སྲིད་པ་)འི་ཕྱིར་རོ། ༧༡༨། ཞེས་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་དཔེ་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། སེམས་གང་(གཤིས་ལ་)ཡོདོ་པའི་སེམས་(རང་བཞིན་འོད་གསལ་)དེ་ནི་(གློ་བུར་བའི་)སེམས་(སུ་)མེད་པ་རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་བྲལ་བ་(དོན་དམ་གྱི་)སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྙིང་རྗེ་དབྱེར་མེད་(པས་དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་)པའོ། ༧༡༩། ཞེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཟབ་མོ་ནི་ཡོད་མེད་ཀྱི་དབུས་སམ་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་དཔེ་འཇིག་རྟེན་དུ་མི་
སྲིད་པར་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །

(༤) དེ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ལོག་རྟོག་མང་པོ་སྤངས་ནས་དོན་
ཡིན་ལུགས་བཞིན་བསྟན་པ།
༈ གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་ཡོདོ་མེདེ་དང་དངོས་པོ་ཡོདོ་མེདེ་དང་གཟུགས་ཡོདོ་མེདེ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

450

ལ་སོགས་པ་དངོས་འགལ་ལ་ཕུང་གསུམ་མི་སྲིད་པར་གྲགས་པ་དང་འགལ་

ལོ་ཞེ་ན་བདེན་མོད། དེ་དག་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་པ་ནི་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་དངོས་འགལ་གྱི་ཡ་གྱལ་དེ་དག་གང་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། (དུས་འཁོར་ལ་སོགས་པ་མང་པོར་)ཡོད་དང་མེད་ལས་རྣམ་པར་འདས། ༧༢༠། ཞེས་དང་། ཡོད་མིན་མེད་མིན་༧༢༡ཞེས་དང་། (དུས་འཁོར་ལ་སོགས་པ་མང་པོར་)དངོས་དང་དངོས་མེད་ཟད་པའི་གཙོ། ༧༢༢། ཞེས་དང་། (ཀྱེའི་རྡོ་རྗེར་)དེ་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་དངོས་པོ་མིན། །དེ་ཉིད་དངོས་མེད་ཚུལ་ཡང་མིན། ༧༢༣། ཞེས་དང་། (དབང་མདོར་བསྟན་དུ་)གཟུགས་དང་གཟུགས་མིན་རྣམ་པར་གྲོལ། ༧༢༤། ཞེས་སོགས་(རྣམ་པ་མང་པོས་འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེད་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་)ལེགས་པར་བཀའ་སྩལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་དངོས་མེད་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་པའི་གནས་ལུགས་མ་རྟོགས་པ་ཉིད་དུ་ཟད་དེ། (དོན་དམ་)དེ་ནི་ཤེས་བྱ་(འི་ཁྱད་པར་)ཡིན་ཡང་དངོས་པོ་དངོས་མེད་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་ནི་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་དང་དབུས་མའམ་བར་མ་ཉིད་དུ་ཡང་གྲུབ་པོ། །
གལ་ཏེ་དོན་དམ་ཤེས་བྱ་ཡིན་ན། (སྤྱོད་འཇུག་ལས་)དོན་དམ་བློ་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། ༧༢༥། ཞེས་དང་། (རྡོ་རྗེ་གཅོད་པར་)ཆོས་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ་མིན་པས། །དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་མི་ནུས། ༧༢༦། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་དག་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བློའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

451

ལམ་གྱི་སྐབས།

(མངོན་སུམ་དུ་)ཤེས་པར་མི་ནུས་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། (སློབ་དཔོན་རཏྣ་ཀཱརྟིས་སྦྱོར་བ་བཞིའི་ལྷ་ལ་བསྟོད་པར། སྨྲ་བསམ་བརྗོད་མེད་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན། །མ་སྐྱེས་མ་འགག་ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་ཉིད། །)སོ་སོར་རང་རིག་ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་ཡུལ་བ། ༧༢༧། ཞེས་དང་། (རྒྱུད་བླ་མར་)དོན་དམ་གཟིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཉིད་དོ། ༧༢༨། ཞེས་དང་། (རྒྱུད་སྡེ་མང་པོར་འགོག་བདེན་དོན་དམ་ནི་)བེམས་པོ་མིན་ཕྱིར་བདག་ཉིད་རིག ༧༢༩། ཅེས་དང་། བེམས་པོ་མིན་ཕྱིར་རང་རིག་ཉིད། ༧༣༠། ཅེས་དང་། བདག་རིག་གཞན་རིག་ཐམས་ཅད་པ། ༧༣༡། ཞེས་དང་། (ཀྱེའི་རྡོ་རྗེར་ཡང་འགོག་བདེན་དོན་དམ་ནི་རང་གིས་)རང་རིག་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉིད། །(ཡིན་ལ་དེ་ལམ་བདེན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་)རང་རིག་ནས་ནི་བྱང་ཆུབ་(ཐོབ་པར་)འགྱུར། ༧༣༢། ཞེས་དང་། (ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་སྡུད་པར་)བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་དེ་བཞིན་ཉིད་(འགོག་བདེན་ཡེ་ཤེས་)འདི་རྗེས་སུ་རྟོགས། །དེ་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་ཞེས་སངས་རྒྱས་མཚན་གསོལ་ཏོ། ༧༣༣། ཞེས་དང་། (ལུང་རྣམ་དག་མང་པོར་)མཐར་ཐུག་གི་སྟོང་ཉིད་ནི་སྙིང་རྗེའི་བདག་ཉིད་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡིན་པར་ཡང་ཡང་གསུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་དབུས་གང་ཡིན་པ་ཟབ་མོ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཡང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་ལྔ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་བྱུང་ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་བྲལ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

452

བའི་གཞི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ནི་(གཤིས་ཀྱི་)གནས་ལུགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཡོད་ཅེས་པའམ་མེད་ཅེས་བྱས་ན་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐར་ལྷུང་བའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། དེ་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཡོད་མིན་ཞིང་། །མེད་པར་ཡང་ནི་མི་བརྗོད་དོ། །དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་དེ་སྐད་འདྲི། །ལུང་མ་བསྟན་པའི་ཚུལ་དུ་འདོད། ༧༣༤། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། འདིར་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་ཞེས་པའི་དོན་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ཟབ་མོ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་སྐབས་སུ་ནི་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དོར་ཞིང་སྨྲ་བསམ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཡིན་ལ། རྗེས་ཐོབ་ལ་སོགས་པར་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ་ནི་ཡོད་པ་ལ་ཡོད་ཅེས་པ་དང་མེད་པ་ལ་མེད་ཅེས་གནས་ལུགས་དང་མཐུན་པར་ཁ་ཚོན་གཅོད་ན་སྐྱོན་མེད་ཀྱི། དེ་ལས་བཟློག་ན་མཐར་ལྷུང་བའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ། །འདིར་སངས་རྒྱས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་སེམས་ལ(དབྱེར་མེད་དུ་)ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ལ(དབྱེར་མེད་དུ་)མེད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་དུ། ཇི་ལྟར་ལྕགས་ལ་ཚ་བ་(ཞི་བ་)དང་། །མིག་ལ་རབ་རིབ་ཞི་བ་(ན་ཡོད་དང་མེད་པར་བརྗོད་དུ་མེད་པ་)ལྟར། །(མཐར་ཐུག་གི་)སངས་རྒྱས་(ནི་)སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་ལ(གོ་རིམ་བཞིན་དབྱེར་མེད་དུ)། །ཡོད་དང་མེད་པར་མི་བརྗོད་དོ། ༧༣༥། ཞེས་ལྕགས་གྲང་པ་ན་ཚ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་ལྕགས་ཉིད་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་མིག་སྐྱོན་མེད་པ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

453

ལམ་གྱི་སྐབས།

ན་རབ་རིབ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་མིག་ཉིད་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་དཔེར་མཛད་ནས་སོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཞེས་འགལ་བ་འདུས་པ་ལྟར་སྣང་ཡང་ལེགས་པར་བརྟགས་ན་འགལ་བའི་སྐྱོན་མེད་པའི་ཚུལ་དང་རྒྱུ་མཚན་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་འདོད་པ་བཞིན་དུ་གནས་ལུགས་ལ་སངས་རྒྱས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། སངས་རྒྱས་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་ཆོས་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་ཡོད་པ་བཀག་ཀྱང་མེད་པར་མི་འགྲུབ་ལ། མེད་པ་བཀག་ཀྱང་། ཡོད་པར་མི་འགྲུབ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་མི་མཐུན་ཞིང་དོན་དང་ཡང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་མེད་ཕན་ཚུན་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དགག་པ་བཀག་པ་སྒྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དགག་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྣལ་མ་གོ་བའི་ཕྱིར་དང་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་གནས་ལུགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་དེ་ཡོད་མེད་སྤངས་པའི་དབུས་དང་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་ཡིན་པར་སྔར་བསྒྲུབས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། སྔར་ནི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོར་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་སྤངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། འདིར་ནི་མཐའ་བྲལ་དེ་ཉིད་གནས་ལུགས་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་རྟོགས་ན་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་གང་དུ་ཡང་མ་ལྷུང་བར་གསུངས་པ་དང་མཐའ་བྲལ་དེ་ཉིད་གནས་ལུགས་ལ་ནམ་ཡང་ཡོད་པར་གསུངས་པ་རྣམས་མི་འགལ་པ་ཉིད་དུ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

454

རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པ་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་གཞི་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་གནས་ལུགས་ཟབ་མོའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཆོས་ཉིད་དང་སངས་རྒྱས་ཤེས་བྱ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན། དེ་ལྟ་ན་ནི་རི་བོང་གི་རྭ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པ་ཐམས་ཅད་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཧ་ཅང་
ཐལ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །
གཞན་ཡང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་ཆད་པར་ལྟ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མ་རུངས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ་སྡིག་པའི་ལྟ་བ་ཆེན་པོ་མི་བཟད་པའོ། །འདི་འདྲ་བ་དག་ལ་དགོངས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་(མདོ་མང་པོར་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱོན་ཡང་རུང་། མ་བྱོན་ཡང་རུང་། ༧༣༦ཞེས་སོགས་དང་། སངས་རྒྱས་མེད་ཅེས་མི་བྱ་སྟེ། །སངས་རྒྱས་མཉམ་པར་གཞག་པ་ཡོད། ༧༣༧། ཅེས་སོགས་རྒྱས་པར་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། །
འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། (ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་བསྟོད་པར་)ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་གྱིས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་(ཡོད་ཀྱང་)མི་མཐོང་སྟེ། །ཇི་ལྟར་ཡི་དྭགས་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །རྒྱ་མཚོ་(ཡོད་ཀྱང་)སྐམས་པར་མཐོང་བ་བཞིན། །དེ་བཞིན་མི་ཤེས་པས་བསྒྲིབས་པས། །སངས་རྒྱས་རྣམས་
ནི

(ཡོད་ཀྱང་)མེད་པར་(ཀུན་ཏུ་)བརྟགས། །(བློ་གྲོས་སམ་སྐལ་བ་)དམན་པ་བསོད་ནམས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

455

ལམ་གྱི་སྐབས།

དམན་པ་ལ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཅི་བགྱིར་མཆིས། །ཇི་ལྟར་དམུས་ལོང་ལག་པ་རུ། །རིན་ཆེན(འོད་འཕྲོ་བ་)མཆོག་ནི་གཞག་པ་འདྲ། །སེམས་ཅན་བསོད་ནམས་བྱས་རྣམས་ལ། །འོད་ཀྱིས་གསལ་ཞིང་དཔལ་ལྡན་པའི། །སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་མཚན་འབར་བ། །སངས་རྒྱས་དེ་ཡི་མདུན་ན་བཞུགས། ༧༣༨། ཞེས་དང་། ཆུ་ཤིང་སྙིང་པོ་མེད་དོ་ཞེས། །འཇིག་རྟེན་ན་ནི་དཔེར་བྱེད་ཀྱང་། །དེ་ཡི་སྙིང་པོ་འབྲས་བུ་ཉིད། །དངར་པོ་ཟ་བར་བྱེད་པ་ལྟར། །སྙིང་པོ་མེད་པའི་འཁོར་བ་ལས། །ཉོན་མོངས་གཟེབ་དང་བྲལ་གྱུར་ན། །དེ་ཡི་སྙིང་པོ་སངས་རྒྱས་ཉིད། །ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་བདུད་རྩིར་འགྱུར། །༧༣༩ཞེས་དང་། དོན་དམ་པ་ (ལ་བསྟོད་པ་)དང་། སྐུ་གསུམ་ལ་བསྟོད་པ་(དང་སེམས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་ལ་བསྟོད་པ་)ལ་སོགས་ (མང་དུ་)གསུངས་ཤིང་། ཇོ་བོ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། འཁོར་བ་སྙིང་པོ་མེད་(པ་)དེ་ཟད་གྱུར་བ། །དེ་ལས་སྐྱེས་བུའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་འབྲས་ (ཐོབ་)ཏེ། །ཆུ་ཤིང་གི་ནི་འབྲས་བུ་སྨིན་པ་དག །ཆུ་ཤིང་(མ་ཉམས་པར་ལ་མི་འབྱུང་ཞིང་)ཉམས་པས་ཡང་དག་འབྱུང་བ་བཞིན། ༧༤༠། ཞེས་སོགས་གནས་ལུགས་ལ་སངས་རྒྱས་ཡོད་ཚུལ་དུ་མ་གསུངས་པས་དེ་ལ་སྐུར་བ་གདབ་པར་མི་བྱའོ། །གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཡོད་མིན་མེད་མིན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་འགའ་ཞིག་སེམས་པར་གྱུར་ན། དེའི་ཕྱིར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་དོན་དམ་དུ་མེད་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པས་སངས་རྒྱས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཐར་ཐུག་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

456

གི་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་ཏེ། མཐར་ཐུག་ཆོས་སྐུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་གང་དུ་ཡང་མེད་ཅིང་། དོན་དམ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་རྟག་ཏུ་བཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་མཐར་ཐུག་གི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡོད་པའི་མཐར་ཐུག་པ་དང་བདེན་པའི་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་དང་། དོན་དམ་པར་བདེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ཡང་བྷཱུ་ཏ་ཀོ་ཊི། ཞེས་པ་འདིར་ཡོད་པའི་མཐར་ཐུག་པ་དང་བདེན་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་འཇུག་པའི་དོན་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཉིད་མཐར་ཐུག་གི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཞིང་འདི་ལ་དགོངས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། (ཁྱེའུ་བཞིའི་རབ་ཏུ་ཞི་བ་དང་རྣམ་པར་ངེས་པའི་ཆོ་འཕྲུའ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མདོར་)གང་དོན་དམ་དུ་མི་བདེན་པ་དེ་དེ་བཞིན་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)མ་ཡིན་ནོ། །གང་དེ་བཞིན་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)མ་ཡིན་པ་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། ༧༤༡། གལ་ཏེ་ཆོས་གང་ལ་ཡང་བདེན་པ་མེད་པས་དོན་དམ་པར་བདེན་པ་མི་སྲིད་དོ། །ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མི་བདེན་ན་ཀུན་
རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་མི་རུང་བས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བདེན་གྱི། དོན་དམ་དུ་མི་བདེན་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ། དོན་དམ་དུ་མི་དེན་ན་དོན་དམ་བདེན་པར་མི་རུང་བས་དོན་དམ་བདེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དོན་དམ་དུ་བདེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བདེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱིས་རང་འགྲེལ་ག་ལ་འཇིགས་མེད་དུ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི། འཕགས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

457

ལམ་གྱི་སྐབས།

པ་རྣམས་ཀྱིས་(ཁམས་གསུམ་པ་)ཕྱིན་ཅི་ལོག་(ཏུ་)ཐུགས་སུ་ཆུད་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་གཟིགས་པ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་དེ་དག་ཉིད་ལ་དོན་དམ་པར་བདེན་པ་ཉིད་ཡིན་པས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ(མཁའ་ཁྱབ་)འོ། ༧༤༢། ཞེས་དང་། (འགྲེལ་མཆོག་འདི་བོད་མར་འདོད་པ་རྣམས་ནི་འཁྲུལ་ཏེ། སློབ་དཔོན་སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་བཞུགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཊཱི་ཀཱ་དང་།ཇོ་བོའི་ལམ་སྒྲོན་གྱི་རང་འགྲེལ་དུ། དབུ་མ་རྩ་ཤེས་ལ་འགྲེལ་པ་བརྒྱད་ཡོདོ་དེ། སློབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ག་ལས་འཇིགས་མེདེ་དང་།ཞེས་

སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །)དགེ་སློང་དག་འདི་ལྟ་སྟེ། མི་སླུ་བའི་ཆོས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དེ་ནི་བདེན་པའི་མཆོག་གོ༧༤༣། ཞེས་དང་། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་འགྲེལ་བཤད། སློབ་དཔོན་སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་མཛད་པར་ཡང་ཚིག་དེ་ཉིད་གསུངས་ཤིང་། ༧༤༤སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པར་ཡང་ཚིག་དེ་ཉིད་དང་། གཞན་ཡང་(གཤིས་ལ་)བདེན་པ་གཅིག་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ་གཉིས་པ་མེད་༧༤༥ཅེས་དང་།
རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པར་ཡང་། མྱ་ངན་འདས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)བདེན་(པ་)གཅིག་པུར། །རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ། །དེ་ཚེ་ལྷག་མ་(ཀུན་རྫོབ་ཕྱིན་ཅི་)ལོག་མིན་ཞེས། །མཁས་པ་སུ་ཞིག་རྟོགས་པར་བྱེད། ༧༤༦། ཅེས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་མདོར་ཡང་། བདེན་པ་ནི་གཅིག་པུ་གཉིས་མ་ཡིན་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་འགོག་པའི་བདེན་པ(མཁའ་ཁྱབ་)འོ། ༧༤༧། ཞེས་དང་། གང་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

458

སྐྱེ་བ་མེད་པ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)དེ་ནི་ངེས་པར་གྱུར་པའོ། །གང་ངེས་པར་གྱུར་པ་ (ཆོས་ཉིད་)དེ་ནི་ངེས་པའི་དོན་ཏོ། །གང་ངེས་པའི་དོན་(མཁའ་ཁྱབ་)དེ་ནི

(དོན་)དམ་
པའོ། ༧༤༨། ཞེས་དང་། གསེར་འོད་དམ་པར་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་ཡང་དག་པའི་བདེན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དེ་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་བྱའོ། ༧༤༩། ཞེས་དང་། ཡབ་སྲས་འཇལ་བར་ཡང་། བྱང་ཆུབ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཅེས་བགྱི་བ་འདི་ནི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ། ༧༥༠ཞེས་དང་། དཔལ་ཕྲེང་དུ་ཡང་། སྡུག་བསྔལ་འགོག་པའི་བདེན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཉིད་ནི་ཡང་དག་པར་ན་བདེན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་རྟག་པ་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་སྐྱབས་(མཁའ་ཁྱབ་)ལགས་སོ། ༧༥༡། ཞེས་དང་། དབུ་མ་ཚིག་གསལ་དུ་ཡང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སློང་དག་འདི་ནི་བདེན་པ་དམ་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སླུ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཅན་(མཁའ་ཁྱབ་)མྱ་ངན་ལས་འདས་པ(མཁའ་ཁྱབ་)འོ། ༧༥༢། ཞེས་དང་། གསང་སྔགས་ཟབ་མོ་རྣམས་སུ་ཡང་། བདེན་དོན་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ལྡན་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། །བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་(མཁའ་ཁྱབ་)དུ་བཞུགས། །ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་བདེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དོན་དམ་དུ་བདེན་ནོ། ༧༥༣། དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བདེན་པ་རྣམས་ཡང་དག་ཏུ་མི་བདེན་ཞིང་མ་སྐྱེས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་བཀག་ན་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ཏེ།
དབུ་མ་བདེན་གཉིས་ལས། རྩོད་ངན་གྲགས་པ་ཁ་ཅིག་ནི། །ཡང་དག་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

459

ལམ་གྱི་སྐབས།

པར་དངོས་མ་སྐྱེས་པ། །མོ་ཤམ་བུ་ལ་སོགས་བཞིན་དུ། །ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མི་སྐྱེ་ཟེར།༧༥༤། ཞེས་སོགས་དགག་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མཐར་ཐུག་གི་སངས་རྒྱས་དེ་དོན་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་པར་བལྟས་ན་མཐར་ལྷུང་པར་འགྱུར་ཏེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས། (ཟབ་མོ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སྐབས་སུ་)ཡོད་(པར་འཛིན་པ་)དང་མེད་(པར་འཛིན་)པ་གཉི་གའང་མཐའ། །དག་(པར་རྟོག་པ་)དང་མ་དག་(པར་རྟོག་པ་)འདི་ཡང་མཐའ། །དེ་ཕྱིར་མཐའ་གཉིས་(ཀྱི་རྟོག་པ་)རྣམ་སྤངས་ནས། །(མཉམ་གཞག་ལ་)མཁས་པ་དབུས་ལའང་(སེམས་ཤིང་)གནས་(པར་)མི་བྱེད། ༧༥༥། ཅེས་དང་། དབུ་མ་རྩ་ཤེར་ཡང་། ཡོདོ་ཅེས་བྱ་བ་(ར་སེམས་ན་)རྟག་པར་འཛིན། །མེད་ཅེས་བྱ་བ་(ར་སེམས་ན་)ཆད་པར་ལྟ། །དེ་ཕྱིར་ཡོད་དང་མེད་པ་ལ། །མཁས་པས་(སེམས་ཤིང་)གནས་པར་མི་བྱའོ། ༧༥༦། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་མཉམ་གཞག་ཟབ་མོ་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པར་སྤྲོས་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ལ་འཇོག་པ། ལ་ཟློ་བའི་སྐབས་ཡིན་ལ་འདིར་ནི་ཡོད་མེད་ཤན་འབྱེད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ། (རྩ་ཤེར་)བློ་ཆུང་གང་དག་དངོས་རྣམས་ལ། །ཡོད་པ་ཉིད་དང་མེད་ཉིད་དུ། (རྟོག་ཅིང)། ལྟ་བ་དེས་ནི

(ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་)ལྟ་བྱ་བ། །(གདོད་ནས་)ཉེ་བར་ཞི་བ་(འི་དབྱིངས་རྣམ་རྟོག་)ཞི་ (བའི་སྒོ་ནས་)མི་མཐོང་། ༧༥༧། ཞེས་པ་ཡང་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པར་ལྟ་བའམ་འཛིན(ཅིང་སེམས་)ན་ཉེ་བར་ཞི་བའི་དབྱིངས་མི་མཐོང་བས་དབྱིངས་དེ་མཐོང་བ་ལ་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་མཉམ་གཞག་ཟབ་མོ་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

460

ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྟག་མི་རྟག་ཤན་ཕྱེ་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྐ་ཅིག་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་ཀུན་ཁྱབ་ནི་རྟག་བརྟན་ཐེར་ཟུག་གཡུང་དྲུང་མི་འགྱུར་བ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གཞག་ཅིང་སྐད་ཅིག་ལས་མ་འདས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་ཅིང་མི་བརྟན་ལ་ཐེར་ཟུག་མ་ཡིན་འགྱུར་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་རྣམ་པར་གཞག་ཀྱང་། ལ་ཟློ་བ་མཉམ་བཞག་ཟབ་མོའི་སྐབས་སུ་ནི་རྟག་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ་གང་དུ་ཡང་མ་སྤྲོས་པ་དགོས་ཏེ།
དབུ་མ་རྩ་ཤེར། རྟག་དང་མི་རྟག་ལ་སོགས་བཞི(རུ་རྟོག་པ)། །ཞི་བ་(ཆོས་ཉིད་)འདི་ལ་ག་ལ་ཡོད། །མཐའ་དང་མཐའ་མེད་ལ་སོགས་བཞི(རུ་རྟོག་པ)། །ཞི་བ་(ཆོས་ཉིད་)འདི་ལ་ག་ལ་ཡོད(དེས་ན་དོན་དེ་དང་མཐུན་པར་འཇོག་དགོས)། ༧༥༨། ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དགོས་ཚུལ་གསུངས་ཤིང་། དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པར་གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེས་ཞུས་པར་ཡང་། རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་བདག་དང་བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་(ར་སེམས་པ་)དེ་གཉི་ག་ཡང་མཐའ་སྟེ། བདག་དང་བདག་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་(དུ་རྟོག་པས་)རྣམ་པར་དག་པ་ནི་དབུ་མའི

(དབྱིངས་ཐོབ་པའི་)ལམ་མོ། །སྲོག་དང་གང་ཟག་ཅེས་བྱ་བ་(ར་རྟོག་
པ་)དེ་གཉི་ག་ཡང་མཐའ་སྟེ། སྲོག་དང་གང་ཟག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་(དུ་འཛིན་པས་)རྣམ་པར་དག་པ་ནི་དབུ་མའི་ལམ་མོ། །མཚན་མ་དང་མཚན་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ (ར་འཛིན་པ་)དེ་གཉི་ག་ཡང་མཐའ་སྟེ། མཚན་མ་དང་རྟོག་པ་མེད་པ་ནི་དབུ་མའི་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

461

ལམ་གྱི་སྐབས།

ལམ་མོ། །དམིགས་པ་དང་མི་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་(ར་སེམས་པ་)དེ་གཉི་ག་ཡང་མཐའ་སྟེ། རྟོག་པ་དང་འཇིག་པ་མེད་པ་ནི་དབུ་མའི་ལམ་མོ། །བརྫུན་པ་དང་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་(ར་རྟོག་པ་)དེ་གཉི་ག་ཡང་མཐའ་སྟེ

(སྨྲ་བསམ་)བརྗོད་དུ་
མེད་པ་(ལ་མཉམ་པར་འཇོག་པ་)ནི་དབུ་མའི་ལམ་མོ། །ཚུ་རོལ་དང་ཕ་རོལ་ཞེས་བྱ་བ་(ར་འཛིན་པ་)དེ་གཉི་ག་ཡང་མཐའ་སྟེ། འཇིག་(ཅིང་)ཚོགས་(པ་ཕུང་པོ་)འགག་པ་(འི་ཐབས་)ནི་དབུ་མའི་ལམ་མོ། །འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཞེས་བྱ་བ་(ར་འཛིན་པ་)དེ་གཉི་ག་ཡང་མཐའ་སྟེ། དཔྱོད་པ་(འམ་རྟོག་པ་)མེད་པ་ཡང་དབུ་མའི་ལམ་མོ། །འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བ་(ར་འཛིན་པ་)དེ་གཉི་ག་ཡང་མཐའ་སྟེ། རྣམ་པར་རིག་པ་(རྣམ་ཤེས་)མེད་པ་(འི་གཞི་ཡེ་ཤེས་རང་བྱུང་)ནི་དབུ་མའི་ལམ་མོ། ༧༥༩། ཞེས་སོགས་ཀྱང་མཉམ་བཞག་ཟབ་མོ་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པའི་སྐབས་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། (རྗེས་ཐོབ་ཏུ་)སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྐབས་ལ་དགོངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ལ་གཞུང་ལུགས་རྣམ་དག་གཞན་དང་གཞན་རྣམས་སུ་ཡང་། ཡོད་མེད་དང་། བདེ་སྡུག་དང་། བདེན་བརྫུན་དང་། རྟག་མི་རྟག་དང་། སྟོང་མི་སྟོང་དང་། གཙང་མི་གཙང་དང་། ཞི་མ་ཞི་དང་། དབེན་མི་དབེན་དང་། བདག་ཡོདོ་མེདེ་དང་། སྐྱེ་འགག་ཡོདོ་མེདེ་དང་། མཚན་མ་ཡོདོ་མེདེ་དང་། ཟག་པ་ཡོདོ་མེད་དང་། དགེ་མི་དགེ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་དང་། རྣམ་ཤེས་དང་རྟོག་གེ་ལས་འདས་མ་འདས་དང་། སྐད་ཅིག་དང་རྟེན་འབྲེལ་ལས་འདས་མ་འདས་ལ་སོགས་པ་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་གསུངས་པ་རྣམས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

462

ཀྱང་། ལ་ཟློ་བ་མཉམ་བཞག་ཟབ་མོ་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པའི་སྐབས་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པས་ཁུངས་དེ་རྣམས་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པར་ཤན་འབྱེད་པ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྐབས་རྣམས་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་མི་རུང་ངོ་། །དེ་ལྟ་བས་ན་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ལ་མཁས་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐབས་སོ་སོ་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་མ་འདྲེས་ཤིང་མ་འཆོལ་བར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚད་མ་རྟག་པ་ཉིད་ཡོད་མིན། ༧༦༠ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན(གྱི་དོན་དམ་གྱི་ཚད་མ་ལ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་)ཞིང་། འགའ་ཞིག་ཏུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་འདུས་བྱས་སུ་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན(གྱི་དོན་དམ་གྱི་ཤེས་པ་ལ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་)ལ། དེ་བཞིན་དུ་འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེདེ་མི་སྲིད་

པ་དང་དངོས་འགལ་ལ་ཕུང་གསུམ་མི་སྲིད་པ་དང་ཤེས་བྱ་གང་ཡིན་དངོས་
པོ་དངོས་མེད་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་དེ་རྣམས་གང་ལ་ཡང་མི་གཏོགས་སོ། །

(༥)སྟོང་ཉིད་ཇི་སྙེད་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་ཚུལ་
གཉིས་གཉིས་སུ་བསྡུས་ནས་བསྟན་པ།
༈ དེ་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་བཅྭ་བརྒྱད་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་དོན་ནི་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་བཅྭ་བརྒྱད་དེ་ཀུན་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

463

ལམ་གྱི་སྐབས།

བརྟགས་དང་གཞན་དབང་གི་སྟོང་པ་ཉིད་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་གཞི་གང་ཡིན་པ་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་བཅྭ་བརྒྱད་དོ། །རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བའི་རྒྱུད་དུ་གསུངས་པའི་སྟོང་ཉིད་རྣམས་ནི། དེ་དང་དེར་རྟོག་ཅིང་འཛིན་པས་སྟོང་པ་ལ་བཤད་དེ། འདིར་ཡི་གེ་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །

༩ རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་གྱི་ལྷ་དང་རྒྱུད་དང་གནས་ལ་སོགས་པར་བཞུགས་ཚུལ།
༈ དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་དོན་ཡང་ཀུན་བརྟགས་དང་གཞན་དབང་གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་དག་པའི་གཞི་གང་ཡིན་པ་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཡིན་ལ་དེ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱུད་རྒྱལ་ཟབ་མོ་རྣམས་ཀྱི་གླེང་གཞིའི་ཡི་གེ་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་དང་དོན་དམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་སུ་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། འཕགས་པ་རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས། (ཨེ་ཝཾཾ་མ་ཡཱ་ཤྲུ་ཏཾཾ་ཨེ་ཀ་སྨིན་ས་མ་ཡེ་བྷ་ག་ཝཱན་སརྦ་ཏ་ཐཱ་ག་ཏ་ཀཱ་ཡ་ཝཱཀ་ཙིཏྟ་བཛྲ་ཡོ་ཥི་ཊ་བྷ་གེ་ཥུ་བི་ཛ་ཧཱ་ར་ཞེས་པ་འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཏེ་གླེང་གཞིའི་ཡི་གེ་རེ་རེའང་ལྷ་རེ་རེར་གསུངས་

པ་)ཨེ་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་སྤྱན་(མཁའ་ཁྱབ་)མའོ། །ཝཾཾ་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་མཱ་མ་
ཀཱི

(མཁའ་ཁྱབ་)འོ། །མ་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་གོས་དཀར་མོ

(མཁའ་ཁྱབ་)འོ། །ཡཱ་ཡིག་
(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་སྒྲོལ་མ(མཁའ་ཁྱབ་)འོ། །ཤྲུ་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

464

ཕྱུག་མ(མཁའ་ཁྱབ་)འོ། །ཏཾཾ་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་པ(ནི་ཁམས་གཞན་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཁམས་དྲུག་གོ་)འོ། །དེ་ནས་(ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ཕུང་པོ་རྣམས་ནི་ཨེ་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་(མཁའ་ཁྱབ་)འོ། །ཀ་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་མི་བསྐྱོད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)འོ། །སྨིན་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་ (མཁའ་ཁྱབ་)འོ། །ས་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་རིན་ཆེན་དབང་པོ(མཁའ་ཁྱབ་)འོ། །མ་ཡིག་ (མཁའ་ཁྱབ་)ནི་འོདོ་དཔག་ཏུ་མེདེ་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)འོ། །ཡེ་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་(མཁའ་ཁྱབ་)དོ། །བྷ་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་དྲི་རྡོ་རྗེ་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)འོ། །ག་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་རོ་རྡོ་རྗེ་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)འོ། །ཝཱན་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་གཟུགས་རྡོ་རྗེ་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)འོ། །ས་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་རེག་བྱ་རྡོ་རྗེ་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)འོ། །རྦ་ཡིག་ (མཁའ་ཁྱབ་)ནི་སྒྲ་རྡོ་རྗེ་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)འོ། །ཏ་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)འོ། །ཐཱ་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སེལ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)འོ། །ག་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་(མཁའ་ཁྱབ་)གོ། ཏ་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་སའི་སྙིང་པོ(མཁའ་ཁྱབ་)འོ། །ཀཱ་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་ནམ་མཁའི་སྙིང་པོ(མཁའ་ཁྱབ་)འོ། །ཡ་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ(མཁའ་ཁྱབ་)འོ། །ཝཱཀ་ཡིག་ (མཁའ་ཁྱབ་)ནི་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ། །དེ་ལྟར་(དོན་དམ་པའི་)སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་རྣམས་སོ། །ཙི་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་རེངས་བྱེད་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)འོ། །ཏྟ་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་ང་རྒྱལ་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)འོ། །བ་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་རྨུགས་བྱེདེ་མ་ (མཁའ་ཁྱབ་)འོ། །ཛྲ་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་ཤིན་ཏུ་བརྩོན་འགྲུས་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)འོ། །ཡོ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

465

ལམ་གྱི་སྐབས།

ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་ཤིན་ཏུ་སྔོན་མོ

(མཁའ་ཁྱབ་)འོ། །ཥིཊ་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་དྲག་
སྦྱན་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)འོ

(དེ་ལྟར་དོན་དམ་པའི་ལས་དབང་གི་བྱ་བ་རྣམས་སོ)། །བྷ་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་གནོད་མཛེས་(དམཁའ་ཁྱབ་)སོ། །གེ་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་གཙུག་ཏོར་(མཁའ་ཁྱབ་)རོ། །ཥུ་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་བགེགས་མཐར་བྱེད་(མཁའ་ཁྱབ་)དོ། །བི་ཡིག་ (མཁའ་ཁྱབ་)ནི་ཤེས་རབ་མཐར་བྱེད་(མཁའ་ཁྱབ་)དོ། །ཛ་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་པད་མ་མཐར་བྱེད་(མཁའ་ཁྱབ་)དོ། །ཧཱ་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་གཤིན་རྗེ་མཐར་བྱེད་(མཁའ་ཁྱབ་)དོ། །(དེ་ལྟར་དོན་དམ་པའི་ལས་དབང་དྲུག་སྟེ་ཁྱབ་པར་བྱ་བ་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་གོ། དེ་རྣམས་ལ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་)ར་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་གཙོ་བོ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་པའོ། །(འདིར་དོན་དམ་པའི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་དབྱེར་མེད་པའི་གསང་ཚིག་ཟབ་མོ་དྲན་པར་བྱའོ། །)དེ་ལྟར(འགོག་བདེན་གྱི་)སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རིམ་པ་ཇི་ལྟ་བར་(གདོད་ནས་)ཡོངས་སུ་དག་པ་རྣམས་(དོན་དམ་གྱི་ལྷ་རྣམས་)ཏེ་(འགོག་བདེན་གྱི་)ཁམས་དྲུག་ (མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)ཕུང་པོ་དྲུག་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)ཡུལ་དྲུག་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)དབང་པོ་དྲུག་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)ལས་ཀྱི་དབང་པོའི་བྱ་བ་དྲུག་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)ལས་ཀྱི་དབང་པོ་དྲུག་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)བདེ་བ་ཆེན་པོ(མཁའ་ཁྱབ་)འོ། །ཞེས་པ་སྟེ་བཞི་པ་(གདོད་ནས་)ཟད་པ་ལས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་(འགོག་བདེན་གྱི་)དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞི་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

466

དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་བཞི་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་བ་བཞི་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)དབང་པོ་ལྔ་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)སྟོབས་ལྔ་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་དང་། (འགོག་བདེན་)འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་(འགོག་བདེན་གྱི་ལྷ་རྣམས་དང་རྒྱུད་རྣམས་)སོ། ༧༦༡། ཞེས་པའོ། །
དཔལ་ལྡན་དྲི་བྲལ་འོད་དུ་ཡང་། ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་དང་འགོག་པའི་བདེན་པར་གཏོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་དང་གནས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སུ་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ད་ནི་དྲན་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་(འགོག་བདེན་གྱི་)བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་རྣམས་ཀྱིས་(འགོག་བདེན་གྱི་)རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་ཀྱི་ (གདོད་ནས་)རྣམ་པར་དག་པ་གསུངས་པ་འདིར་(འགོག་བདེན་གྱི་)ལྷ་མོ་བཞི་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྟེ། (འགོག་བདེན་གྱི་)ལུས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི

(སངས་

རྒྱས་)སྤྱན་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)ཚོར་བ་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ (མཁའ་ཁྱབ་)ནི་གོས་དཀར་མོ

(མཁའ་ཁྱབ་)འོ། །ཞེས་པ་(འགོག་བདེན་གྱི་)རྒྱབ་དང་
གཡས་སོ། །(འགོག་བདེན་གྱི་)སེམས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་མཱ་མ་ཀཱི་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)ཆོས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་སྒྲོལ་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)འོ། །ཞེས་པ། (འགོག་བདེན་གྱི་)གཡོན་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་མདུན་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

467

ལམ་གྱི་སྐབས།

(མཁའ་ཁྱབ་)ཏེ། (འགོག་བདེན་གྱི་)ལུས་ཀྱི་དབྱེ་བས་གནས་དང་ཉེ་བའི་གནས་(མཁའ་ཁྱབ་)གཉིས་སོ། །དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་རབ་ཏུ་གྲགས་ཞེས་པ་རྒྱུད་གཞན་དུ་རབ་ཏུ་མ་གྲགས་ཏེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྦས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་(འགོག་བདེན་གྱི་)བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་གྱི་ནང་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གཅིག་ནི་ཡུམ་རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ། རིགས་ཀྱི་གནས་བཏང་སྙོམས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ

(མཁའ་ཁྱབ)། གཞན་

པ་རྣམས་ཀྱང་སྒྲའི་རྡོ་རྗེ་མ་ལ་སོགས་པ་དྲུག་ཅེས་པ་སྟེ། (འགོག་བདེན་གྱི་)དྲན་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་སྒྲ་རྡོ་རྗེ་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ (མཁའ་ཁྱབ་)ནི་རེག་བྱ་རྡོ་རྗེ་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)བརྩོན་འགྲུས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་གཟུགས་རྡོ་རྗེ་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ་(འགོག་བདེན་གྱི་)ལུས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཉེ་བའི་ཞིང་(མཁའ་ཁྱབ་)ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་(འགོག་བདེན་གྱི་)དགའ་བ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་དྲི་རྡོ་རྗེ་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ (མཁའ་ཁྱབ་)ནི་རོ་རྡོ་རྗེ་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ་ཞིང་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆུ་གཏེར་ཡང་དག་སྤོང་བ་རྣམས་དང་ཞེས་པ་སྟེ་སྡིག་པ་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་སྤོང་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

468

བ་ནི་(འགོག་བདེན་གྱི་)ཙར་ཙི་ཀཱ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་སྡིག་པ་སྐྱེས་པ་རྣམས་སྤོང་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ནི་(འགོག་བདེན་གྱི་)ཁྱབ་འཇུག་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། མི་དགེ་བ་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་སྤོང་བའི་དགེ་བ་བསྐྱེད་པ་ནི་(འགོག་བདེན་གྱི་)དབང་ཕྱུག་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། དགེ་བ་སྐྱེས་པ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བས་སྤོང་བ་ནི་(འགོག་བདེན་གྱི་)དཔལ་ཆེན་མོ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ་ཉེ་བའི་ཚན་དྷོ་ཧ་(མཁའ་ཁྱབ་)བཞིའོ། །གཞན་པ་ཆུ་གཏེར་ལྷ་མོ་བཞི་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་(འགོག་བདེན་གྱི་)འདུན་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་ཚངས་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་དབང་མོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)སེམས་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་ཕག་མོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)སྤྱོད་(དཔྱོད་)པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་ནི། གཞོན་ནུ་མ(མཁའ་ཁྱབ་)འོ། །ཞེས་པ་ཚན་དྷོ་ཧའི་དབྱེ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ་དེ་ལྟར་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་(འགོག་བདེན་གྱི་)ཁྲོ་མོ་ལྔ་ནི་སྟོབས་རྣམས་དག་སྟེ་འདིར་(འགོག་བདེན་གྱི་)དད་པའི་སྟོབས་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི། ཤིན་ཏུ་སྔོན་མོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་མ་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)དྲན་པའི་སྟོབས་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་རྡོ་རྗེ་ལྕགས་སྒྲོག་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་ང་རྒྱལ་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་ཙུན་དཱ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ། ཉེ་བའི་འདུས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)འོ། །དེ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་གསལ་ཞིང་ངེས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

469

ལམ་གྱི་སྐབས།

པར་དབང་པོ་རྣམས་ནི། ལྔ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་(འགོག་བདེན་གྱི་)དད་པའི་དབང་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི། རེངས་བྱེད་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི། རྨུགས་བྱེད་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)དྲན་པའི་དབང་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་འོད་ཟེར་ཅན་མཁའ་ཁྱབ་དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི། ཁྲོ་གཉེར་ཅན་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་དྲག་སྤྱན་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)འོ། །ཞེས་པ་འདུས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ་དེ་ལྟར་བཅུའོ། །ཡང་དག་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཀྱི་ལམ་ནི། མི་ཡི་བདག་པོ་ལྷ་མིན་དག་ལས་སྐྱེས་པ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལ། འདིར་(འགོག་བདེན་གྱི་)ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི། ཁྱི་གདོང་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་བྱ་རོག་གདོང་མ་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)ཡང་དག་པའི་ངག་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་སྟག་གདོང་མ་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་འུག་གདོང་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)ཡང་དག་པའི་འཚོ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་ལྕེ་སྤྱང་གདོང་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ་མཁའ་ཁྱབ་ནི་མཁའ་ལྡིང་གདོང་མ་མཁའ་ཁྱབ་དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)ཡང་དག་པའི་དྲན་པ་ (མཁའ་ཁྱབ་)ནི་ཕག་གདོང་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)ཡང་དག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་བྱ་རྒོད་གདོང་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ། དེ་ལྟར་ན་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་སྲིད་པ་གསུམ་(གཞན་)གྱི་གནས་སུ་(འགོག་བདེན་གྱི་)བྱང་ཆུབ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

470

ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམས་མཐའ་དག་(འགོག་བདེན་གྱི་)རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་ས་ཡི་སྟེང་གི་གནས་སུ་(འང་བཞུགས་པར་)རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ་གཡུང་མོ་(གཞན་)ལ་སོགས་པའོ། །
དེ་ལྟར་(འགོག་བདེན་གྱི་)བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་གྱིས་(གདོད་ནས་)རྣམ་པར་སྦྱངས་པའི་གནས་ལ་སོགས་པ་(དོན་དམ་གྱི་ས་བཅུ་གཉིས་)ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་མཚན་ཉིད་དུ(རང་བཞིན་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་བཞུགས་པར་)འགྱུར་ཏེ་ (ཀྱེ་)མི་ཡི་བདག་པོ་ཕྱི་དང་ལུས་ལ་ཡང་(ནམ་མཁའ་ཇི་ལྟ་བ་)དེ་བཞིན(དུ་ཁྱབ་པར་བཞུགས་)ཞེས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ངེས་པའོ། ༧༦༢། ཞེས་པ་སྟེ་འདིར་ཡང་བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་ན་ཐུབ་པའི་བཀའ་ལ་མི་རྨོངས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་རང་བཞིན་གཉུག་མའི་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་ནི་དོན་དམ་འགོག་པའི་བདེན་པར་གཏོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཏེ་ཕྱི་དང་ལུས་ལ་ཡང་ནམ་མཁའ་ལྟར་ཁྱབ་པར་བཞུགས་པ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པའོ། །གཟུགས་ཀྱི་སྐུར་གཏོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པར་གཏོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་སྟེ་འདུས་བྱས་གློ་བུར་བའི་ཆོས་སོ། །
དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ལམ་གྱི་བདེན་པས་གློ་བུར་དྲི་མ་མཐའ་དག་སྦྱངས་ན་དེའི་གཞི་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གནས་སོགས་བདེན་དོན་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པའི་བདག་ཉིད། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་གདོད་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

471

ལམ་གྱི་སྐབས།

ནས་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་བཞུགས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ནི་དགོངས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་ཡང་དག་པའོ། །
དེ་བཞིན་དུ། དཔལ་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། ངེས་པའི་དོན་གྱིས་མཁའ་འགྲོ་མ་ཡི་འཁོར་ལོ་སྡོམ་ཞེས་པ་(འགོག་བདེན་གྱི་)མཁའ་འགྲོ་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་(འགོག་བདེན་གྱི་)བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་སོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ནི་འཁོར་ལོ

(མཁའ་ཁྱབ་

སྟེ་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་མཚན་ཉིད་(མི་སྟོང་པའི་)སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ནོ། །དེ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་(མཁའ་ཁྱབ་)དམིགས་པ་མེད་པའི་སྙིང་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་དང་ལྷན་ཅིག་སྡོམ་པ་སྟེ་གཅིག་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཉིད་དོ། ༧༦༣། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དོན་དམ་འགོག་པའི་བདེན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ་མཐར་ཐུག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ(མཁའ་ཁྱབ་)དང་དབྱེར་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ(འགོག་བདེན་གྱི་)ཀ་རྡོ་རྗེ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)ཁ་རྡོ་རྗེ་(མཁའ་ཁྱབ་)ལ་སོགས་པ་(འགོག་བདེན་གྱི་)ལྷ་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་རྩ་བདུན་གྱི་བདག་ཉིད་(འགོག་བདེན་གྱི་)རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་(མཁའ་ཁྱབ་)ལ་སོགས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བ་རྣམས་སུ་(འགོག་བདེན་གྱི་)ལྷའི་ཚོགས་རྣམས་(འགོག་བདེན་གྱི་)བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གསུངས་པ་ཇི་སྙེད་ཡོདོ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཀུན་བརྟགས་གཞན་དབང་གི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་(གདོད་ནས་)དབེན་ཞིང་སྟོང་ལ་དག་པའི་གཞི་གང་ཡིན་པ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

472

ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་རང་བཞིན་འོད་གསལ་རང་བཞིན་ལྷུན་གྲུབ་རང་བཞིན་སྐྱེ་མེད་རང་བཞིན་དྲི་བྲལ་རང་བཞིན་པའམ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་བདེ་ཆེན་སྟོང་ཆེན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཉིད་དེ་དེ་རྣམས་བསགས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཉེ་བར་བསྡུས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ཡང་། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་རང་གི་ལྟ་བའི་འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ་ལས། (དོན་དམ་གྱི་)ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མཐའ་ཡས་པ། །(མཁའ་ཁྱབ་ནི་སངས་རྒྱས་)བདག་གི་ཆོས་ཀྱི་སྐུར་རབ་བསྒྲགས། ༧༦༤། ཞེས་དང་། (དོན་དམ་གྱི་ཆོས་མང་པོ་)བསྡུས་པ་ཕུང་པོ་(དང་)དེ་བཞིན་སྐུ(ནི)། །(དོན་དམ་གྱི་ཆོས་མང་པོ་)ཡང་དག་བསགས་པར་ཡོངས་སུ་བསྒྲགས། ༧༦༥། ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་དཔལ་ལྡན་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པ་ཆེན་པོའི་(འགོག་བདེན་གྱི་)ལྷ་མོ་བདུན་ཅུ་རྩ་གཉིས་པོ(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་དོན་དམ་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ཕུང་པོ་གཞན་ལྔ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་འབྱུང་བ་གཞན་ལྔ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་བཅུ་གཉིས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་འགོག་བདེན་གྱི་དབང་པོ་ལྔ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་སྟོབས་ལྔ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ས་བཅུ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་སྟོབས་བཅུ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་དབང་བཅུ་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་ལ་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོར། (འགོག་བདེན་གྱི་)སྦྱིན་པ་སོགས་(བཅུ་)དང་ཕུང་པོ(ལྔ་)འབྱུང་བ་(ལྔ་)ཡུལ་(དྲུག་)དང་ཡུལ་ཅན་(དྲུག་)གཞན་ཡང་དབང་པོ་ལྔ(དང་)ལ་སོགས་པ་(འི་སྒྲས་སྟོབས་ལྔ་)དང་།

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

473

ལམ་གྱི་སྐབས།

ཕྱོགས་ས་(སྟེ་ས་བཅུ་དང་)ཕྱོགས་ཀྱི་སྟོབས་(ཏེ་སྟོབས་བཅུ་)དང་། དཔལ་ལྡན་རྒྱལ་སྲས་(ཀྱི་)དབང་(བཅུ་)རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་(འགོག་བདེན་གྱི་)ལྷ་མོ

(གདོད་ནས་བཞུགས་

པ་)རྣམ་པར་སྦྱང་བར་བྱ། ༧༦༦ཞེས་པའོ། །འདིར་སྦྱང་བར་བྱ། ཞེས་པ་ལ་སྦྱང་བའི་གཞི་གང་ཡིན་པ་འགོག་པའི་བདེན་པར་གཏོགས་པ་དང་། སྦྱང་བྱའི་དྲི་མ་གང་ཡིན་པ་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་དུ་གཏོགས་པ་དང་། སྦྱོང་བྱེད་གང་ཡིན་པ་ལམ་གྱི་བདེན་པར་གཏོགས་པ་དང་། སྦྱངས་འབྲས་གང་ཡིན་པ་གདོད་ནས་གྲུབ་པའི་འགོག་བདེན་ཐོབ་པ་སྟེ། ཚུལ་འདི་ནི་ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་མན་ངག་ཟབ་མོ་ལས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བ་(ཡིན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གསང་ཚིག་ཟབ་མོའི་མན་ངག་དང་།བྲལ་བ་རྣམ་ཀྱི་ནི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་)འོ། །དེས་ན། འདིར་འགོག་བདེན་དང་འགོག་བདེན་(གང་ཟག་གིས་)ཐོབ་པའི་ཁྱད་པར་ཤེས་དགོས་ཏེ། ཆོས་སྐུ་དང་ཆོས་སྐུ་(གང་ཟག་གིས་)ཐོབ་པའི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུའོ། །དེ་བཞིན་དུ། རང་བཞིན་གྱི་རིགས་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དང་དོན་དམ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐའ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། མྱང་འདས་ཆེན་པོ་དང་ཨ་ཧཾཾ་དང་ཨེ་ཝཾཾ་དང་ཨ་ཡིག་དང་ཡུམ་ཆེན་མོ་དང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། ཀྱེའི་རྡོ་རྗེ་དང་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པ་དང་གསང་བ་འདུས་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པའི་ལྷ་དང་སྔགས་དང་རྒྱུད་དང་ཕྱག་རྒྱ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་ (དང་སྐྱབས་གནས་དཀོན་མཆོག་)ལ་སོགས་པ་དོན་གཅིག་ཉིད་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་མང་པོས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་(དེ་དང་དེའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དང་།དེ་གང་ཟག་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

474

གིས་ཐོབ་པའི་ཁྱད་པར་ཤེས་དགོས་པར་སྣང་)ངོ་། །

༡༠ རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་གྱི་ལྷ་རྣམས་སུ་བཞུགས་ཚུལ།
༈ དེ་བཞིན་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གསུང་གི་དབང་ཕྱུག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་(འགོག་བདེན་གྱི་)ས་བཅུ་གཉིས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)ཕར་ཕྱིན་བཅུ་གཉིས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)དབང་བཅུ་གཉིས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)གཟུངས་བཅུ་གཉིས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་(མཁའ་ཁྱབ་)ཡང་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷ་མོར་གསུངས་པ་དང་གཞན་ཡང་ཀྱེའི་རྡོ་རྗེ་དང་། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་ཟབ་མོ་གཞན་དང་གཞན་མང་པོར། འཕགས་པའི་བདེན་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་ཚད་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་གཞན་རྣམས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ལྷར་གསུངས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་བདེན་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་དོན་དམ་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དོན་དམ་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་རང་བཞིན་མེད་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཆོས་སྟོབས་བཅུ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་ཏེ་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

475

ལམ་གྱི་སྐབས།

རོལ་ཏུ་ཕྱིན་མའི་རང་བཞིན་(མཁའ་ཁྱབ་)ཆོས་འབྱུང་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་ཞིང་(མཁའ་ཁྱབ་)ངོ་། །
དེ་ཡང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གི་ཞལ་སྔ་ནས། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ནི་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་མ་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པར་མཛད་མའོ། །ཆོས་འབྱུང་གི་སྒྲས་ཀྱང་དེ་བརྗོད་དེ། ཆོས་འབྱུང་གང་ལས་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའོ། །རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་སྟོབས་བཅུ་དང་མི་འཇིགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་སོ། །དེ་རྣམས་འབྱུང་བར་གྱུར་པ་ནི་ཆོས་འབྱུང་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་(མཁའ་ཁྱབ་)ངོ་། །སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཏེ་བདེ་བའི་གནས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་སྐྱེ་བའི་གནས་(མཁའ་ཁྱབ་)སོ། །གང་ལས་ཁྲག་དང་གཅི་བ་དང་ཁུ་བ་རྣམས་འབྱུང་བ་(སྐྱེ་གནས་)དེ་ནི་ཆོས་འབྱུང་མ་ཡིན་ནོ། །འདིར་འཁོར་བ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆགས་པ་(སྐྱེ་བ་)དང་ཆགས་བྲལ་གྱི་ཞིང་(སྐྱེ་གནས་)ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི(ཞིང་ཁམས་)མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆོས་འབྱུང་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་སྣ་ཚོགས་ཡུམ་(མཁའ་ཁྱབ་)བཅོམ་ལྡན་འདས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་འཁྱུད་པ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའོ། ༧༦༧། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

476

དེ་ལ་དོན་དམ་པའི་སྟོབས་བཅུ་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་འབྱུང་ཞེས་པ་ནི་རང་བྱུང་འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་འབྱུང་ཚུལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་དཔེ་ལས་འདས་པའོ། །དེའི་བྱིན་གྱིས་བརླབས་དང་བསྒོམས་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་སྟོབས་བཅུ་ལ་སོགས་པ་གཞན་བྱུང་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྣ་ཚོགས་ཡུམ་དང་། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་ཆོས་འབྱུང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་འདུས་བྱས་ལ་རང་བྱུང་དང་གཞན་བྱུང་གི་ཁྱད་པར་ཤེས་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞི་གཞན་དབང་གང་ཡིན་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པས་སྟོང་པའི་གཞི་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་སོགས་པ་གདོད་ནས་དག་པའི་ཆོས་དེ་རྣམས་གསང་སྔགས་ཟབ་མོ་རྣམས་སུ་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷ་ཚོགས་རྣམ་པ་མང་པོར་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་འདིར་ཡི་གེ་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་ཤིང་། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ལས་འདས་པས་མི་སྟོང་པ་ཞེས་གང་གསུངས་བ་དེར་འདུ་བ་ཉིད་དེ

(རྒྱུད་བླ་མར་)ཉེས་པ་གློ་བུར་དང་
ལྡན་ཞིང་། ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་ཉིད་ལྡན་ཕྱིར། །ཇི་ལྟར་སྔར་བཞིན་ཕྱིས་དེ་བཞིན། །འགྱུར་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་དོ། ༧༦༨། ཞེས་གང་གསུངས་པའོ། །

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

477

ལམ་གྱི་སྐབས།

༡༡ མ་དག་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་ནི་རྣམ་དག་
ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ།
༈ དེ་ལྟ་བས་ན་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བས་ནི་གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་དག་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ཤིང་། མ་དག་པ་ལ་ཡང་མ་དག་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་མ་དག་པ་ནི་གློ་བུར་དྲི་མས་བསྡུས་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ། དཔལ་ཀྱེའི་རྡོ་རྗེའི་རྒྱུད་དུ། ཀྱེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམ་པར་མ་དག་པ་གང་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའོ། །ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་དངོས་པོའི་ཕྱིར་རོ། ༧༦༩། ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་པའོ། །འདིས་ནི་ཁ་ཅིག་རྣམ་དག་གི་དོན་རང་རང་ངོ་བོས་སྟོང་པ་(འམ་དེ་ལྟར་ངོ་ཤེས་ཤིང་ཡིད་ཆེས་པ་)ལ་འདོད་པ་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་བཟུང་འཛིན་གྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་རང་ངོ་བོས་སྟོང་ཡང་རྣམ་པར་དག་པ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་(ཤིང་དེ་རྣམ་རང་སྟོང་དུ་ངོ་ཤེས་པའི་སེམས་ཀྱང་དྲི་མ་ཡིན་)པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་མ་ཡིན་ལེགས་པར་ཕྱེ་སྟེ་རྟོགས་པ་ལ་ཡང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དང་གློ་བུར་དྲི་མའི་ཁྱད་པར་རྟོགས་དགོས་ཤིང་དེ་དག་གི་སྟོང་ཚུལ་(དང་། སྣང་ཚུལ་དང་། བདེན་ཚུལ་ལ་སོགས་པ།)ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་ལེགས་པར་རྟོགས་དགོས་སོ། །

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

478

༡༢ ཚུལ་དེ་ལྟར་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་དག་གིས་ཀྱང་
མདོ་རྒྱུད་དང་སྦྱར་ནས་གསུངས་ཚུལ།
༈ དེ་ལྟར་མདོ་སྔགས་ཟབ་མོའི་དགོངས་པ་མི་འགལ་བར་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་འདི་ནི། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་གྲུབ་པའི་སློབ་དཔོན་དཔལ་ལྡན་ནཱ་རོའི་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། ཀྱེའི་རྡོ་རྗེའི་རྒྱུད་དུ། ངེས་པར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །དག་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་བརྗོད། །ཕྱི་ནས་རེ་རེའི་དབྱེ་བ་ཡིས། །ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནི་བརྗོད་པར་བྱ། ༧༧༠། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། ད་ནི་དེ་ལས་གཞན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་རྣམ་པར་དག་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་དབྱེ་བས་ཏེ། ཐོག་མར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པ་གསུངས་ཏེ། དཔལ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོར་གསུངས་པ། རྣམ་པར་དག་པ་(འི་དོན་)ཅི་ཞེས་བརྗོད(ཅེ་ན)། །(ཀུན་རྫོབ་)ཡོད་མིན་(དོན་དམ་)མེད་པའང་མ་ཡིན་ལ། །(འདུས་བྱས་ཀྱི་)དངོས་པོ་མེད་ཅིང་(ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)དངོས་(པོ་སྟེ་ངོ་བོ་)མེད་ (པ་)མིན། །(འདུས་བྱས་ཀྱི་)སྨྲ་པོ་མིན་ཞིང་སྨྲ་བྱའང་མིན། (པའི་གཞི་གདོད་ནས)། རྣམ་དག་མྱ་ངན་འདས་པ་(ཆེན་པོ་)ཉིད(ཡིན)། ༧༧༡། ཅེས་སོ། །དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་དང་ནང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་(འཛིན་མེདེ་དུ་)མཉམ་པ་(འི་གཞི་)ཉིད་ནི། རྣམ་དག་དེ་བཞིན་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དེ། དེ་ལྟ་ཁོ་ནར་རྟག་ཏུ་གནས་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་(གདོད་ནས་)རང་བཞིན་གྱིས་དྲི་མ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་འདུས་མ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་(མཁའ་ཁྱབ་)དུ་བཤད་ལ། དེའི་ངོ་བོས་དེ་བཞིན་ཉིད་(རིམ་པ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

479

ལམ་གྱི་སྐབས།

གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་)བསྒོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། དཔལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ལེའུར་གསུངས་པ། ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི། འགྱུར་བ་མེད་པ་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་མེད་པ་རྟོག་པ་མེད་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ། འགའ་ཞིག་ཏུ་ཡང་གཞོམ་དུ་མེད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ། དེ་བཞིན་དུ(གཟུགས་སོགས་)ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་འགྱུར་བ་མེད་པ་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་མེད་པ། རྟོག་པ་མེད་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ། འགའ་ཞིག་ཏུ་ཡང་གཞོམ་དུ་མེདེ་པའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་གང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་གཅིག་པ་ཁོ་ན་སྟེ་དེ་བཞིན་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་པའོ། ༧༧༢། ཞེས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། ཡང་ (ནཱ་རོ་འགྲེལ་ཆེན་)དེ་ཉིད་དུ། (འགོག་བདེན་གྱི་)ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་(འགོག་བདེན་གྱི་)ལྷ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པ་ཕྱི་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། (འགོག་བདེན་གྱི་)གཟུགས་ཕུང་(འགོག་བདེན་གྱི་)རྡོ་རྗེ་མ་རུ་འགྱུར། །༧༧༣ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་སོ། །འོ་ན་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་དག་པར་བརྗོདོ་ཅེ་ན། གསུངས་པ། ཉོན་མོངས་མི་ཤེས་པས་བསྒྲིབས་པ། ཞེས་པ་སྟེ། མི་ཤེས་པ་ནི་མ་རིག་པ་དང་ང་ཡི་འོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་སེམས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རྣམས་སོ། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་བསྒྲིབས་པ་ནི

(འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ལ་)གཡོགས་པ་(དེ་འདྲ་པ་)སྟེ་དེ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

480

སྦྱང་བར་བྱའོ། །
དཔལ་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་དུ་ཡང་། གསུངས་པ། (ནམ་མཁའ་)སྟོང་པ་ལ་ནི་དངོས་པོའི་ཚོགས་(གཞན)། །བརྟགས་པའི་གཟུགས་ནི་རྣམ་སྤངས་གང་། །(མཉམ་བཞག་རིགས་པའི་ཤེས་པ་ལ་)སྣང་བ་མཐོང་སྟེ་མེ་ལོང་ལ། །པྲ་ཕབ་(པའི་)གཞོན་ནུ་མ་ཡིས་(མཐོང་བ་)བཞིན། ༧༧༤། ཞེས་པ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི

(དོན་དམ་པའི་)བདེན་པས་(བསྡུས་པ་)གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་དྲངས་ནས་སླར་ཡང་དེ་ཉིད་དུ་གསུངས་པ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མཁའ་ཁྱབ་ནི་འཕོ་བའི་བདེ་བ་དང་རྟོག་པའི་སྒྲིབ་པ་ཟད་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པའོ། ༧༧༥། ཞེས་སོ། །དཔལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་ཡང་རྣམ་པར་དག་པའི་ལེའུར་གསུངས་པ། རབ་འབྱོར་གང་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་སྦྱང་གཞིའི་)གཟུགས་ (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ་དེ་ནི

(གཉེན་པོས་དྲི་མ་སྦྱངས་པའི་)འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པ་(གཉེན་པོས་དྲི་མ་སྦྱངས་པའི་)འབྲས་བུ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི

(འགོག་བདེན་དོན་དམ་སྦྱང་གཞིའི་)གཟུགས་(གདོད་ནས་
རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་ན(འགོག་བདེན་དོན་དམ་སྦྱང་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

481

ལམ་གྱི་སྐབས།

གཞིའི་)གཟུགས་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ་དང་(གཉེན་པོས་དྲི་མ་སྦྱངས་པའི་)འབྲས་བུ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ་འདི་ནི་གཉིས་སུ་མེད་དེ་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་སོ་སོ་མ་ཡིན་ཐ་མི་དད་དོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ(འགོག་བདེན་གྱི་)ཚོར་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)འདུ་ཤེས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)འདུ་བྱེད་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་ཏེ། རབ་འབྱོར་(འགོག་བདེན་གྱི་)རྣམ་པར་ཤེས་པ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་(གཉེན་པོས་དྲི་མ་སྦྱངས་པའི་)འབྲས་བུ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ། གང་(གཉེན་པོས་དྲི་མ་སྦྱངས་པའི་)འབྲས་བུ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ་དེ་ནི་(འགོག་བདེན་གྱི་)རྣམ་པར་ཤེས་པ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པའོ། ༧༧༦། ཞེས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་དུ། རྡོ་རྗེ་གུར་གྱི་ལུང་དྲངས་པ། འཇིག་རྟེན(གྱི་རྣམ་པ་)ཇི་བཞིན་(དུ་ཆོས་ཉིད་)དེ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)སངས་རྒྱས་(རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་ཡིན་ལ)། །ཇི་ལྟར་ཆོས་(དབྱིངས་)ནི་རྙོག་མེདེ་པ། །དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཁམས་ (ཏེ་དབྱིངས་འོད་གསལ་)རྣམས་(ཀྱང་སྙོག་པ་མེད་པར་)བཤད། །ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་ (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)དྲི་མ་མེད(ཀྱང)། །དམ་(པ་)མིན(པའི་)ཀུན་རྟོག་རྣམ་རྟོག་གིས། །སེམས་ཀྱི་(རང་བཞིན་འོད་གསལ་གྱི་)རིན་ཆེན་(གློ་བུར་)དྲི་མར་བཅས་(པས་སེམས་ཅན་པ་ཡིན་ལ་གདོད་ནས་དག་པའི)། །སེམས་(དེ་དྲི་མ་གློ་བུར་བས་)དག་ན་ནི་དག་(པ་གཉིས་ལྡན་ཐོབ་)པར་འགྱུར། །(དྲི་མ་དག་ཏུ་མ་དག་ཏུ་ངོ་བོ་འགྱུར་མེད་དུ་གནས་ཏེ་)ནམ་མཁའ་འཇིག་མེད་(ལ་སྤྲིན་ཡོད་རུང་མེད་རུང་འགྱུར་མེད་དུ་གནས་པ་)ཇི་(ལྟ་བ་)བཞིན་ནོ། ༧༧༧།

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

482

ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཤིང་།

༡༣ རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཆགས་སོགས་དང་དུས་གསུམ་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་གྱི་ལྷར་བཞུགས་ཚུལ།
༈ དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་དག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཐོབ་པས། ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཉམ་པ་ཉིད་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་(མཁའ་ཁྱབ་འདི་གསུངས་ཏེ(འགོག་བདེན་གྱི་)འདོད་ཆགས་ཐམས་ཅད་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་ཀྱིས་(འགོག་བདེན་གྱི་)ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ན་(འགོག་བདེན་གྱི་)ཞེ་སྡང་ཐམས་ཅད་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་རོ། །(འགོག་བདེན་གྱི་)དྲི་མ་ཐམས་ཅད་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་ཀྱིས་(འགོག་བདེན་གྱི་)འཇིག་རྟེན་ན་(འགོག་བདེན་གྱི་)སྡིག་པ་ཐམས་ཅད་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་རོ། །(འགོག་བདེན་གྱི་)ཆོས་ཐམས་ཅད་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་ཀྱིས་(འགོག་བདེན་གྱི་)འཇིག་རྟེན་ན་(འགོག་བདེན་གྱི་)སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་རོ། །(འགོག་བདེན་གྱི་)ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པས་(འགོག་བདེན་གྱི་)འཇིག་རྟེན་ན་(འགོག་བདེན་གྱི་)ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་(གདོད་ནས་རང་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

483

ལམ་གྱི་སྐབས།

བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་གོ༧༧༨། ཞེས་སོགས་དང་། དཔལ་ཀྱེའི་རྡོ་རྗེར། (འགོག་བདེན་གྱི་)ཞེ་སྡང་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་བཤད་(འགོག་བདེན་གྱི་)རྡོ་རྗེ་མ་(མཁའ་ཁྱབ)། །(འགོག་བདེན་གྱི་)འདོད་ཆགས་(མཁའ་ཁྱབ་)ཆུ་ཡི་རྣལ་འབྱོར་མ་(མཁའ་ཁྱབ)། །(འགོག་བདེན་གྱི་)ཕྲག་དོག་(མཁའ་ཁྱབ་)རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་མ་(མཁའ་ཁྱབ)། །(འགོག་བདེན་གྱི་)སེར་སྣ་ (མཁའ་ཁྱབ་)གསང་བའི་དཀར་མོ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཉིད། །(འགོག་བདེན་གྱི་)གཏི་མུག་(མཁའ་ཁྱབ་)དེ་བཞིན་(མཁའ་ཁྱབ་)རྡོ་རྗེར་བཤད། ༧༧༩། ཅེས་གདོད་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཞེ་སྡང་ལ་སོགས་པ་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷ་མོ་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་སུ་གསུངས་ཤིང་། རྒྱུད་གཞན་དང་གཞན་དུ་ཡང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)མཆོད་པ་ཆེན་པོ་འདོད་ཆགས་ཆེ(མཁའ་ཁྱབ)། ༧༨༠། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)ཞེ་སྡང་(མཁའ་ཁྱབ་)གཤིན་རྗེའི་གཤེད་མཁའ་ཁྱབ་དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)གཏི་མུག་(མཁའ་ཁྱབ་)གཤིན་རྗེའི་གཤེད་(མཁའ་ཁྱབ་)ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་མང་བོའི་སྒོ་ནས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དོན་དམ་པའི་ཞེ་སྡང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷར་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་(འགོག་བདེན་གྱི་)འདུས་བྱས་དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)དུས་གསུམ་ལ་སོགས་པ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་། རྣམ་པ་ཀུན་ལྡན་རྣམ་པ་མེདེ། ༧༨༡། ཅེས་དང་། དུས་གསུམ་དུས་མེད་རྟོགས་པ་པོ། ༧༨༢། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ (འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེད་)གྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་སྟེ། (དེ་ཡང་)དཔལ་ལྡན་ས་བཅུ་པ་རྣམས་ཀྱི་མན་ངག་ཟབ་མོ་ལས་སོ། །

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

484

༡༤ རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བདག་དང་སེམས་ཅན་ལ་སོགས་པ་ཡང་
དོན་དམ་གྱི་ལྷ་རྣམས་སུ་བཞུགས་ཚུལ།
༈ དེ་བཞིན་དུ་(འགོག་བདེན་གྱི་)བདག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་སེམས་ཅན་(མཁའ་ཁྱབ་)ནས་མཐོང་བ་པོའི་བར་དུ། (གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ་དང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་དོན་ཡང་། སྔར་བསྟན་པའི་(འགོག་བདེན་གྱི་)བདག་གི་མཐར་ཐུག་པ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་བདག་དག་པའི་བདག་(མཁའ་ཁྱབ་)ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་ནུས་ཤིང་། ལྷའི་ཟླ་བས་བསྒྱུར་བའི་མྱང་འདས་ཆེན་པོར་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་(ཏེ་དབྱིངས་)དེ་ནི་(འགོག་བདེན་གྱི་)སྐྱེས་བུའི་རང་བཞིན་(མཁའ་ཁྱབ་)ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན(སེམས་ཅན་གྱི་)སྲོག་བཅད་(པའམ་ཆད་)པས་སྲོག་ཆགས་བསད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་སྲོག་ཆགས་(གཞན་འགོག་བདེན་གྱི་སྲོག་ཆགས་)བསད་པར་འགྱུར་ན་ནི་འཚོ་བ་པོ(གཞན་འགོག་བདེན་གྱི་འཚོ་བ་པོ་)གཏན་མེད་པར་བྱས་པར་འགྱུར་ལ། འཚོ་བ་པོ(གཞན་འགོག་བདེན་གྱི་འཚོ་བ་པོ་)གཏན་མེད་པར་འགྱུར་བ་ནི་མི་སྲིད་དོ། །དེ་ལ་འཚོ་བ་པོ་(གཞན་འགོག་བདེན་
གྱི་འཚོ་བ་པོ་)ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཡིན་ལ། (འགོག་བདེན་གྱི་)ཁམས་(མཁའ་ཁྱབ་)དེ་ནི་གཞིག་པའམ་བསད་པའམ། གཏན་མེད་པར་བྱ་མི་ནུས་ལ། སངས་རྒྱས་ཉིད་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་མཐོང་བར་ཡང་མི་ནུས་སོ། ༧༨༣། ཞེས་སྲོག་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་རྡོ་རྗེའི་སྲོག་གམ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་(མཁའ་ཁྱབ་)སྲོག་དང་སྲོག་གཞན་ནམ་སྲོག་རྣམ་པར་དག་པ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

485

ལམ་གྱི་སྐབས།

མཁའ་ཁྱབ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གསུངས་སོ། །

༡༥ རང་བཞིན་འོདོ་གསལ་གྱི་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་སྔར་
བསྟན་པ་རྣམས་དང་དོན་གཅིག་ཚུལ།
༈ དེ་བཞིན་དུ་(འགོག་བདེན་གྱི་)གཟུགས་(མཁའ་ཁྱབ་)རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་དག་པ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའོ། ༧༨༤། ཞེས་སོགས་དང་།

༡༦ འཕོ་འགྱུར་དང་སྐྱེ་འགག་མེད་པའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་སྔར་
བསྟན་པ་རྣམས་དང་དོན་གཅིག་ཚུལ།
༈ (འགོག་བདེན་གྱི་)གཟུགས་མཁའ་ཁྱབ་ལ་འཕོ་བ་མེད་ཅིང་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་(གདོད་ནས་)མེད་པ་ནི་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པའོ། ༧༨༥། ཞེས་སོགས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་དུ་སྦྱར་བ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ནས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ། གཞན་རྣམས་ནི་ཡི་གེ་ཧ་ཅང་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་མོདོ་ཀྱི་གང་གིས་དག་པ་དང་དག་པའི་གཞི་གང་ཡིན་པ་ལེགས་པར་འབྱེདེ་པའི་མན་ངག་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

486

༡༧ དོན་དེ་དག་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་ལ་སོགས་པའི་
དགོངས་པ་ཡིན་པར་བསྟན་པ།
༈ (དེ་བཞིན་དུ་)ཡུམ་རྒྱས་པ་དང་བར་མ་དང་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་རྣམས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་ཡང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)གཟུགས་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་(གཉེན་པོས་དྲི་མ་བྲལ་བའི་)འབྲས་བུ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། (ལམ་བདེན་གྱི་)ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་(ས་དྲི་མ་བྲལ་བའི་)འབྲས་བུར་གྱུར་བ་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱ་བ་(གཞིའི་ངོ་བོ་ལས་)གུད་ན་གང་ཡང་མེད་ཀྱི། གང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་(གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)ངོ་བོ་ཉིད་(ཀྱི་སྐུ་ཉིད་)དུ་གྱུར་པ་རྟག་ཏུ་གནས་པ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ་དེ་ཉིད་(དྲི་མ་བྲལ་བའི་)འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པའོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། དེ་བཞིན་དུ་(གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་)ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་(རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཐ་མི་དད་པ་)སྦྱར་བར་བྱའོ། ༧༨༦། ཞེས་དང་། ཤཱ་རིའི་བུ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་
དག་པ་ནི་སྣང་བའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། སྤྲིན་དང་ན་བུན་དང་། ཁུག་སྣ་ལ་སོགས་པ་མེད་ན་ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་ལ་སོགས་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་སྟེ། རབ་ཏུ་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་(རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་)ཡང་(དྲི་མས་)ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་སྣང་བ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

487

ལམ་གྱི་སྐབས།

ཞེས་བྱའོ། །དེ་བས་ན་གཟུགས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་དག་པ་སྣང་བའོ། ༧༨༧། ཞེས་བྱ་བ་(རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང་གློ་བུར་དྲི་བྲལ་གཉི་ག་ལ་བཤད་དུ་རུང་བ་)གསུངས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་མ་མཆིས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྲོས་པའི་དྲི་མ་རྣམས་སྤངས་པ་ནི། སླར་ཉིང་མཚམས་མི་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་དྲི་མ་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་དག་པས་ན་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་མེད་པ་(རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང་གློ་བུར་དྲི་བྲལ་གཉི་ག་ལ་བཤད་དུ་རུང་བ་)ཞེས་བྱའོ། །ཤཱ་རིའི་བུ་(འགོག་བདེན་གྱི་)གཟུགས་ལ་འཕོ་
བ་མེད་པས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་མེད་པ་ནི་རྣམ་པར་དག་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཀུན་བརྟགས་(པ་གློ་བུར་)པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་རྣམས་ནི་ཡང་འཕོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང་གློ་བུར་དྲི་བྲལ་གཉི་ག་ལ་བཤད་དུ་རུང་བ་)ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། བཅོམ་ལྡན་འདས་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མ་མཆིས་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྲིན་དང་། ན་བུན་དང་། ཁུག་སྣ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་(རང་གི་ངོ་བོ་)ནམ་མཁའ་ལྟར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །ཞེས་བཤད་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ་ནི། འཐོབ་པ་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མ་མཆིས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་གཉིས་ཡོད་ན་འཐོབ་པ་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་(འི་ཆོས་)གཉིས་ཡོད་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

488

ན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་དེ་ལ་ཀུན་རྟོག་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་(གཞན་དབང་)རྣམས་མེད་པ་ཙམ་(གྱི་གཞི་)ལ། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པ། ཞེས་རྣམ་པར་གཞག་པའི་ཕྱིར་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ་དེ་ལ་(ཐོབ་བྱ་ཐོབ་བྱེད་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཀྱི་)འཐོབ་པའམ་(རྟོགས་བྱ་རྟོགས་བྱེད་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཀྱི་)མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡང་མེད་དོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་དག་པ་ནི་མངོན་པར་མ་གྲུབ་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཀུན་བརྟགས་པ་དང་། རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་(གཞན་དབང་གི་)གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)མངོན་པར་གྲུབ་པ་མེད་པ་ལ་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱ་བར་རྣམ་པར་གཞག་པའི་ཕྱིར(ཆོས་རྣམས་)མངོན་པར་གྲུབ་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །རྣམ་པར་དག་པ་ནི་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་རྣམས་ཀུན་བརྟགས་པ་སྟེ། གང་གི་ཚེ་དེ་རྣམས་སུ་མི་སྐྱེ་ཞིང་མི་འབྱུང་བ་དེ་ལ་རྣམ་པར་དག་པ། ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་བས་ན་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ༧༨༨། ཞེས་བྱ་བ་(རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང་གློ་བུར་དྲི་བྲལ་གཉི་ག་ལ་བཤད་དུ་རུང་བ་)གསུངས་སོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་གནས་(སྐབས་)ཀྱི་ཚེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཕྱིར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་ལ། གནས་གྱུར་པའི་ཚེ་ཡང་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་སྔོན་མ་བྱུང་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

489

ལམ་གྱི་སྐབས།

བའི་རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། (རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ངོ་བོ་སྔར་)ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མ་ཡིན། (ཕྱིས་)རྣམ་པར་བྱང་བ་(འི་ངོ་བོ་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་)མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་(གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དོན་)གསུངས་སོ། ༧༨༩། ཞེས་ཀུན་བརྟགས་གཞན་དབང་གི་གཟུགས་སོགས་ཀྱིས་སྟོང་ཞིང་དབེན་ལ་དག་པའི་གཞི་གང་ཡིན་པ་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་ལ་གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་དོན་དུ་གསུངས་ཏེ་རྒྱས་པར་འགྲེལ་ཆེན་དེ་ཉིད་(ངེས་པར་)བལྟ་དགོས་སོ། །

༡༨ དེ་རྣམས་གནས་ལུགས་ཀྱི་སྔགས་དང་རྒྱུད་དང་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ཕྱག་རྒྱ་ལ་སོགས་པར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ།
༈ དེ་ལྟར་གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་(སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བར་)ཐམས་ཅད་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཡིན་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྔགས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྒྱུད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། དཀྱིལ་འཁོར་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཕྱག་རྒྱ་(མཁའ་ཁྱབ་)ལ་སོགས་པར་ཡང་གདོད་ནས་རང་བཞིན་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་བཞུགས་པ་ཡིན་
ལ།
(༣)ཁམས་གསུམ་དང་དུས་གསུམ་ལས་འདས་པའི་གཟུགས་
སོགས་ཀྱང་དེ་དང་མཚུངས་ཚུལ།
༈ ཡང་དེ་རྣམས་ཉིད་ཁམས་གསུམ་དང་དུས་གསུམ་ལས་འདས་པའི་ཕུང་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

490

པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་(མཁའ་ཁྱབ་)ལ་སོགས་པར་ཡང་ཡུམ་ལས་གསུངས་ཏེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་བསྔོ་བའི་སྐབས་སུ་ཇི་ལྟར(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)གཟུགས་འདོད་པའི་ཁམས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ཆུད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ཁོངས་སུ་ཆུད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདས་པ་ཡང་མ་ཡིན་མ་འོངས་པ་ཡང་མ་ཡིན། ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། ༧༩༠། ཞེས་སོགས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་དུ་སྦྱར་ཞིང་མི་ཉམས་པའི་ཆོས་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་རྟག་ཏུ་བཏང་སྙོམས་སུ་གནས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)ལ་ཡང་སྦྱར་ནས། དེ་རྣམས་བསྔོ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཡང་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དེ་ལྟར་(འགོག་བདེན་གྱི་)གཟུགས་གང་འདོད་པའི་ཁམས་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ཆུད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདས་པ་ཡང་མ་ཡིན། མ་འོངས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མཚན་མའི་ཚུལ་ལམ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བར་མི་ནུས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལ་རང་བཞིན་མེད་དོ། །གང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའོ། །དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པས་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བར་མི་ནུས་སོ། ༧༩༡། ཞེས་སོགས་རྣམ་མཁྱེན་(མཁའ་ཁྱབ་)གྱི་བར་དང་མི་ཉམས་པའི་ཆོས་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་རྟག་ཏུ་བཏང་སྙོམས་སུ་གནས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)ལ་ཡང་སྦྱར་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་རྣམས་ནི་མགོན་པོ་མ་ཕམ་པས། ཁམས་གསུམ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་དང་། ༧༩༢། ཞེས་པར་བསྡུས་ལ། སྔར་བསྟན་པའི་རྣམ་དག་ལེའུ་ཡི་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

491

ལམ་གྱི་སྐབས།

གཟུགས་སོགས་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་དང་(གཤིས་ཀྱི་)གནས་ལུགས་སྔགས་ཀྱི་ལྷ་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་དང་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཆད་སྟོང་དང་བེམས་སྟོང་(གང་ཡིན་པ་རང་སྟོང་)ལས་རིང་དུ་གྱུར་པའི་སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །(འབུམ་དུ་གཟུགས་ནས་མ་འདྲེས་བཅྭ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དགེ་བ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ། ཟག་པ་མེད་པ། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ། རྣམ་པར་བྱང་བ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ། འདུས་མ་བྱས་པ་སྟེ་གང་དང་ཡང་བྲལ་བས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་སོ་སོ་ལ་ཕྱེ་སྟེ་གསུངས་པ་དང་། ཡུམ་བར་མར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་དགེ་བ་ཞེས་པ་ནས། འདུས་མ་བྱས་པ་སྟེ། གང་དང་ཡང་བྲལ་བས་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའི་བར་དུ་བསྡུས་ནས་གསུངས་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པས་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་ཡང་སྦྱར་དུ་རུང་ཞིང་།ངེས་དོན་གྱི་གནད་ཟབ་ཡངས་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་འདི་འདྲ་ལའང་ཐུག་གོ།)

(༤) དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་ན་རང་སྟོང་བསྒོམས་པས་སངས་རྒྱས་
མི་ཐོབ་པར་བསྟན་པ།
༈ དེ་ལྟ་བས་ན་རང་རང་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ལས་ལྷག་པའམ་གཞན་པའི་སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོ་མེད། ཅེས་འདོད་པ་རྣམས་ནི་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་ལས་རིང་དུ་གྱུར་བ་སྟེ། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོར། སྲིད་གསུམ་ཕྲ་རབ་གཟུགས་མིན་(ཏེ་དོན་དམ་བདེན་པ་མེད་ཀྱི་)འདིར(སྲིད་གསུམ་འདི་)ནི་རྣམ་པར་ཤེས་(པ་ཙམ་ཡིན་)པའོ་དེ་བཞིན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད་ཉིད་(ཀྱང་གཤིས་ལ་མེད་)དེ། །(དེ་ལྟར་ཡུལ་སེམས་གང་ཡང་མེད་པས་)སངས་རྒྱས་ཤེས་རབ་གང་དུའང་(མ་གྲུབ་པས་ཅིར་ཡང་)གནས་པ་མ་ཡིན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

492

ཞེས་པའི་ཚིག་ནི་སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་སྟོན་པར་འགྱུར། །གང་གིས་འགྱུར་མེད་(མཆོག་གི་བདེ་བ་)དང་བྲལ་(ཁ་)མི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་(ཀ་)སྟོང་པ་ཉིད་དེ་(ཡིད་ལ་)(ག་)བཟུང་ནས་(ཐམས་ཅད་རང་རང་ངོ་བོས་)སྟོང་པར་ལྟ་བྱེད་པ་(ལས་ཆད་ལྟ་དང་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བར་འགྱུར་བ།) ། །དེས་ན་(ཉེས་པ་དེ་སྤངས་བའི་དོན་དུ་)གཙོ་བོས་གང་ཞིག་འཕོ་མེད་(རང་བཞིན་དང་ཞུ་བདེ་འགྱུར་མེད་)ལྷན་སྐྱེས་(བདེན་གཉིས་ཀྱི་)ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་དག་ནི་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པར་བསྟན། ༧༩༣། ཞེས་དང་། (རླུང་སེམས་ཐིག་ལེ་འཆིངས་པ་)གང་གིས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ(མངོན་དུ་འགྱུར་བ་དང་)བསྐྱེད་ཅིང་ཉིན་ཞག་སོ་སོ(རྣམས་སུ་ ོགོམས་པ་)འི་དབང་ལས་(ལམ་བདེན་ཡེ་ཤེས་)གང་གིས་མངལ་ནས་(སྐྱེས་པ་ལ་སོགས་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་ཡང་ཡང་འཁོར་བ་ལས་)ངེས་པར་འབྱུང་། །(བ་འགྱུར་མེད་བདེ་བའི་)སྐད་ཅིག་གང་གིས་(རླུང་སེམས་ཐིག་ལེ་)འགྱུར་བ་དག་དང་རྣམ་པར་བྲལ་བ་གྲུབ་ཅིང་(རླུང་སེམས་ཐིག་ལེ་)གཡོ་བ་(ནི་)གཡོ་བ་མེད་གྱུར་པ། །སངས་རྒྱས་བྱ་བ་དེ་སྤངས་ནས་ནི་བདེ་མཉམ་དང་བྲལ་སྟོང་པ་(དོན་དམ་གཞན་སྟོང་ལས་)གཞན་ (པ་ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་)དག་(ཏུ་)གང་ཞིག་སྒོམ་བྱེད་པ། །དེ་ཡི་(ལྷ་བསྒོམ་)བསྐལ་པ་བྱེ་བ་དུ་མ་རྣམས་ཀྱིས་(བདེན་གཉིས་ཀྱི་)སངས་རྒྱས་ཉིད་དང་(རང་བཞིན་དང་ཞུ་བདེ་འགྱུར་མེད།) ལྷན་སྐྱེས་བདེ་བ་དག་ཀྱང་རིང་(སྟེ)། །(དཔེར་ན་)ནིམ་པའི་ཤིང་ལས་རྒུན་འབྲུམ་(འབྱུང་བ་)མིན་ཏེ་དུག་ལས་བདུད་རྩི་དང་ནི་ཚངས་པའི་ཤིང་(རྒྱ་སྐྱགས་ཀྱི་ཤིང་)ལས་འདམ་སྐྱེས་(པད་མ་མི་འབྱུང་བ་)དང་། །(མཚུངས་པར་ཐམས་ཅད་རང་རང་ངོ་བོས་)སྟོང་(པར་ལྟ་ཞིང་བསྒོམ་)པ་ལས་ནི་(མི་གནས་པའི་)མྱང་འདས་བདེ་བ་(མི་འཐོབ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

493

ལམ་གྱི་སྐབས།

པོ། །)(དེ་བཞིན་དུ་)མི་དགེའི་དབང་ལས་བདེ་བ་(མི་འཐོབ་)སྲོག་ཆགས་གསོད་ལས་གྲུབ་པ་རྣམས་(མི་འཐོབ)། །(ཕྱུགས་གསོད་པའི་)མཆོད་སྦྱིན་དག་ལས་ཕྱུགས་རྣམས་མཐོ་རིས་(སུ་མི་འགྲོ་བ་)དང་ནི་དབང་པོ་འགོག་(ཙམ་ཞི་གནས་རྐྱང་པ་)ལས་མཆོག་ཏུ་ཞི་བ་(དོན་དམ་པ་)འི་གོ་འཕང་(འཐོབ་པ་)མིན། །(མུ་སྟེགས་པའི་)རིག་བྱེད་ (གོམས་པ་)ལས་ནི་ཀུན་མཁྱེན་གསུང་(སྐད་ཐམས་ཅད་པའི་བདག་ཉིད་མི་འཐོབ་པ་)དང་འགྱུར་མེད་བདེ་བ་གཡོ་མེད་(ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ནི་རླུང་སེམས་ཐིག་ལེ་)འགྱུར་བ་(ཅན་)མ་དག་(པའི་)སེམས་ལས་(འཐོབ་པ་)མིན། ༧༩༤། ཞེས་སོགས་དང་། འཇམ་དཔལ་གྱི་རང་གི་ལྟ་བའི་འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པར་ཡང་། ཕུང་པོ་(རྣམས་)རྣམ་ (པར་)དཔྱད་(ན་རང་རང་ངོ་བོས་)སྟོང་པ་རྣམས་(བཅོས་མ་གློ་བུར་པ་ཡིན་པས)། །ཆུ་ཤིང་ཇི་བཞིན་སྙིང་པོ་མེད། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཆོག་ལྡན་པའི། །སྟོང་ཉིད་(མ་བཅོས་གཉུག་མ་ནི་སྙིང་པོ་མེདེ་པ་)དེ་ལྟར་འགྱུར(བ་)མ་ཡིན(གྱི་སྙིང་པོའི་མཆོག་ཡིན་པས། །དེ་ནི་)ིསྐྱེས་པ་མེད་པ་འགགས་མེད་པའི། །ཤེས་བྱ(གཞན་མཆོག་ཕ་རོལ་)གང་ཞིག་འདིར(ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་)མཐོང་བ། །(ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་)སྟོང་པའི(གཞིའི་)དངོས་པོའི་སྟོང་པ་(ཆོས་)ཉིད། །(དེ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)ཕུང་པོ་རྣམས་རྣམ་(པར་)དཔྱད་(ན་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་ཙམ་ཆད་པའི་སྟོང་)པ་མིན། ༧༩༥། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་མང་པོས་རང་སྟོང་ལས་གཞན་པའི་སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོ་(མཐར་ཐུག་)ཡང་ཡང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

494

(༥) དེ་རྣམས་ལ་ལུང་འགལ་མང་པོ་སྤངས་ནས་ཡིན་ལུགས་

གཏན་ལ་དབབ་པ།

༈ གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་སོགས་པ་རང་སྟོང་མ་ཡིན་ན། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱིས་སྟོང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་ནི་ཡང་དག་པའི་མཐས་སྟོང་། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་དབྱིངས་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་དབྱིངས་ཀྱིས་སྟོང་། ༧༩༦ཞེས་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པས་སྟོང་སྟེ། གང་སྟོང་པ་དེ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་པ་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་སྟེ། གང་སྟོང་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་མེད་དོ་༧༩༧ཞེས་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཉིད་ཀྱང་། ཤིན་ཏུ་མེད་ན། དེ་ལ་འགྲོ་བའམ་འོང་བ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད། ༧༩༨ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་དྲང་བའི་དོན་དུ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་སྟེ། དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བའི་མདོར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས། སྐྱེ་བ་མ་མཆིས་པ་ཉིད་དང་། འགག་པ་མ་མཆིས་པ་ཉིད་དང་། གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས་ཏེ་ཐེག་པ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

495

ལམ་གྱི་སྐབས།

ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་སྨོས་པའི་ཚུལ་གྱིས། ཆེས་ངོ་མཚར་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་བསྐོར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་དེ་ཡང་བླ་ན་མཆིས་པ་སྐབས་མཆིས་པ་དྲང་བའི་དོན་རྩོད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལགས་སོ། ༧༩༩། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ། འཁོར་ལོ་བར་པའི་གཞུང་གཞན་དང་གཞན་དུ་ཡང་། རང་སྟོང་མ་ཡིན་པ་ལ་རང་སྟོང་དུ་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་དྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་ཉིད་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་སྟེ། ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་མན་ངག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོན་མེ་ལ་བརྟེན་ནས་སོ། །འདིར་དེ་ལྟར་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་སོགས་པ་དེ་དང་དེར་འཛིན་པ་དང་འདུ་ཤེས་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ངེས་དོན་ཡིན་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ནི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་སོགས་པ། གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམས་ཉིད། མཐར་ཐུག་གི་སངས་རྒྱས་སྐུ་བཞི་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཡེ་ཤེས་ལྔ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཨེ་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། བྷ་ག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཆོས་འབྱུང་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཆུ་སྐྱེས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གསང་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གསང་ཆེན་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཨ་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། སྣ་ཚོགས་ཡུམ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེ་ཕག་མོ་(མཁའ་ཁྱབ་)ལ་སོགས་པ་དང་། ཝཾཾ་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། བདེ་བ་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཐིག་ལེ་(མཁའ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

496

ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཧེ་རུ་ཀ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རང་བྱུང་གི་སངས་རྒྱས་(མཁའ་ཁྱབ་)ལ་སོགས་པ་དང་། རྡོ་རྗེ་འཆང་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཨེ་ཝྃྃ་ཡི་གེ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེའི་དབང་ཕྱུག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། འཁོར་ལོ་སྡོམ་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། གསང་བ་འདུས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཀྱེའི་རྡོ་རྗེ་(མཁའ་ཁྱབ་)ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པའི་ལྷ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། སྔགས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་རྒྱུད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། དཀྱིལ་འཁོར་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཕྱག་རྒྱ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཐམས་ཅད་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། (དོན་དམ་གྱི་སྐུ་བཞི་ཡེ་ཤེས་ལྔ་ལ་སོགས་པ་སྔར་སྨོས་པ་)དེ་རྣམས་ཉིད་ཀྱང་། ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་(དང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་)ལ་སོགས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་རྣམས་རང་སྟོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་(དོན་དམ་གྱི་)སྟོབས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་མི་འཇིགས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)ལ་སོགས་པ་མཐའ་ཡས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་དགོངས་གཞི་ནི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་སུ་འཛིན་པ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་སྐད་གསུངས་པ་སྟེ། གཟུགས་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ། ཚན་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་ལས། རང་སྟོང་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀུན་བརྟགས་གཞན་དབང་གིས་གཟུགས་སོགས་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །(འདིར་ཀུན་བརྟགས་དང་གཞན་དབང་དུ་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཉིད་ནི་དེའི་དོན་སྤྱི་དང་དེར་རྟོགས་པ་ལ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

497

ལམ་གྱི་སྐབས།

ཆོས་ཉིད་ཀྱི་མིང་གིས་བརྟགས་པར་རིགས་པར་བྱའོ། །)དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མེད་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྔོན་གྱི་མཐར་མི་དམིགས་སོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་དབྱིངས་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྔོན་གྱི་མཐར་མི་དམིགས་སོ། ༨༠༠། ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་། སྔ་མ་བཞིན་དུ་དྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཆོས་དབྱིངས་དེ་བཞིན་ཉིད་མེད་པ་མ་ཡིན་ཡང་། དེ་ལ་གློ་བུར་བའི་ཆོས་རྣམས་དབྱེར་མེད་དུ་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་(ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་)དེ་སྐད་གསུངས་ཏེ། (དགོས་པ་ནི་)དེ་དང་དེར་འདུ་ཤེས་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཞི་བར་བྱ་བའི་དོན་དུའོ། །དེ་བཞིན་དུ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྔོན་གྱི་མཐར་མི་དམིགས་སོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་དབྱིངས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྔོན་གྱི་མཐར་མི་དམིགས་སོ། ༨༠༡། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་། ཆོས་དབྱིངས་དེ་བཞིན་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོ་མེད་པ་ལ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་གྱི། གཞན་གློ་བུར་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་སྐད་གསུངས་ཏེ། འདིར་ཡང་དགོས་པ་ནི། སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་ངེས་དོན་ཡིན་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ནི། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ཉིད་ལས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱུང་ཡང་རུང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་མ་བྱུང་ཡང་རུང་སྟེ། ཆོས་དེ་དག་གི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། མ་ནོར་བ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

498

དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། གཞན་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དང་། ཆོས་ཉིད་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། ཆོས་ཀྱི་གནས་ཉིད་དང་ཆོས་སྐྱོན་མེད་པ་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་དབྱིངས་ནི་དེ་བཞིན་དུ་(ནམ་ཡང་གང་ནའང་)གནས་ཏེ་དེ་ལ་(ཀུབ་རྫོབ་ཀྱི་)བདག་ཀྱང་མེད། (ཀུབ་རྫོབ་ཀྱི་)སེམས་ཅན་དང་སྲོག་དང་འགྲོ་བ་དང་གསོ་བ་དང་། སྐྱེས་བུ་དང་གང་ཟག་དང་། ཤེད་ཅན་དང་ཤེད་བདག་དང་། བྱེད་པ་པོ་དང་། ཚོར་བ་པོ་དང་། ཤེས་པ་པོ་དང་། མཐོང་བ་པོ་ཡང་མེད་ན། དེ་ལ(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)གཟུགས་ལྟ་ག་ལ་ཡོད་ཅེས་པ་ནས། (ཀུབ་རྫོབ་ཀྱི་)རྒ་ཤིའི་བར་དུ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ལྟ་ག་ལ་ཡོད་དེ། (ཀུབ་རྫོབ་ཀྱི་)ཆོས་དེ་དག་མེད་ན་(ཀུབ་རྫོབ་ཀྱི་)འགྲོ་བ་ལྔའི་འཁོར་བ་གང་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་དགྲོལ་བར་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་དག་ལྟ་ཡང་ག་ལ་ཡོད་༨༠༢ཅེས་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད་དུ་ཡང་། གཞན་ཡང་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་(དོན་དམ་)ནི་(གཤིས་ལ་)ཡོད་དོ། །འདི་ན་(ཀུབ་རྫོབ་ཀྱི་)བདག་དང་སེམས་ཅན་དང་སྲོག་དང་སྐྱེས་བུ་དང་གང་ཟག་གོ། ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་(གཤིས་ལ་)མེད་དོ་༨༠༣ཞེས་གསུངས་པའོ། །འདིས་སྟོང་གཞི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ནམ་ཡང་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལ་ཀུན་བརྟགས་གཞན་དབང་གི་ཆོས་རྣམས་གདོད་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པར་བསྟན་ཏེ། དེས་ན་གཞན་སྟོང་ངོ་། །ཚུལ་འདིས་ནི། ཡུམ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

499

ལམ་གྱི་སྐབས།

རྣམས་བྱུང་ཡང་རུང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་མ་བྱུང་ཡང་རུང་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་གནས་ཉིད་དང་། ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་དང་ཆོས་སྐྱོན་མེད་པ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་མ་ནོར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་གཞན་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ནི་(ཇི་ལྟར་སྔར་བཞིན་ཕྱིས་)དེ་བཞིན་དུ་(ནམ་ཡང་གང་ནའང་)གནས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཆོས་དེ་དག་གི་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་༨༠༤ཅེས་བྱ་ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར་ཡང་(ཆོས་ཀྱི་གནས་ཉིད་ལ་སོགས་པ་)དེ་དག་ལ་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་གཞན་རྣམས་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་པ་དེ་ཉིད་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་(རྣམས་ཀྱིས་)སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། ༨༠༥། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་ལུགས་ནི་རང་གིས་མི་སྟོང་ལ་ཆོས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་གཞིར་གྱུར་པའོ། །འདིར་ཆོས་ཀྱི་གནས་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཅན་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ནི། སངས་རྒྱས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་རུང་མ་བྱོན་རུང་། གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་རུང་མ་རྟོགས་རུང་མཐོང་རུང་མ་མཐོང་རུང་ནམ་ཡང་གཞོམ་དུ་མེད་ཅིང་སྤང་དུ་མི་རུང་བར་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་མེད་ཅིང་སྔ་ཕྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་རྟག་ཏུ་ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་ཀུན་ཁྱབ་ཏུ་བཞུགས་པ་སྟེ། དེ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་མི་སྟོང་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ནི་(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)བདག་དང་སེམས་ཅན་དང་སྲོག་དང་འགྲོ་བ་དང་གསོ་བ་དང་སྐྱེས་བུ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

500

བརྟགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་ཞིང་། གཞན་དབང་གི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་དང་། འགྲོ་བ་ལྔའི་འཁོར་བར་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གདོད་ནས་སྟོང་པ་ནི་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་དོན་ཡིན་ལ། གང་ཞིག་གང་ན་མེདེ་པ་དེ་དེས་སྟོང་པ་དང་། སྟོང་པའི་ལྷག་མའམ་གཞི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནམ་ཡང་ཡོད་པའི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་འདིས་ནི། ཡུམ་ཉིད་ལས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྔོན་གྱི་མཐར་མི་དམིགས་སོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་དབྱིངས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྔོན་གྱི་མཐར་མི་དམིགས་སོ། ༨༠༦། ཞེས་གསུངས་བའི་སྟོང་ཚུལ་ཡང་(རང་གི་མི་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་དུ་)ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་བཞིན་དུ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དབེན་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྔོན་གྱི་མཐར་མི་དམིགས་སོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་དབྱིངས་དབེན་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྔོན་གྱི་མཐར་མི་དམིགས་སོ། །༨༠༧ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ཡང་། རང་གིས་དབེན་པ་མ་ཡིན་ཡང་གཞན་གྱིས་དབེན་པའི་ཚུལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་ཞིང་། མ་གྲུབ་པ་དང་དག་པ་དང་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། འགགས་པ་དང་འགོག་པ་དང་། ཟད་པ་དང་། བྲལ་བ་དང་། རྣམ་པར་བྲལ་བ་དང་། རྣམ་པར་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

501

ལམ་གྱི་སྐབས།

བྱང་བ་དང་། སྤངས་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་མང་པོར་ཡང་ལེགས་པར་བཤད་པའི་མན་ངག་གི་གནད་ཟབ་མོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འདི་ཡང་དང་ཡང་དུ་དྲན་པར་བྱས་ནས་རང་གི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དང་། སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མི་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་ཙམ་དང་། སྟོང་པའི་གཞི་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཅན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །
དེ་བཞིན་དུ། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་༨༠༨ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་བཅུ་དང་། མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅྭ་བརྒྱད་ཤིན་ཏུ་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་ན། དེ་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད་༨༠༩ཅེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཤིན་ཏུ་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་ན་དེ་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད་༨༡༠་ཅེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་རྣམས་དང་མི་འཇིགས་པ་རྣམས་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

502

རྣམས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་རྣམས་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་སྟེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་རྣམས་ཀྱི་བར་དུ་མེད། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མེད་དོ་༨༡༡ཞེས་སོགས་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྔོན་གྱི་མཐར་མི་དམིགས་སོ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དབེན་པ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྔོན་གྱི་མཐར་མི་དམིགས་སོ། ༨༡༢། ཞེས་སོགས་རྣམས་ལ་ཡང་། རང་སྟོང་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། གཞན་སྟོང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལེགས་པར་རྟོགས་དགོས་སོ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། སྟོབས་དང་མི་འཇིགས་པ་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་རྣམས་དང་། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་ན་ཐུབ་པའི་བཀའ་ལ་མི་རྨོངས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་དོན་དམ་པའི་སྟོབས་བཅུ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཐར་ཐུག་འགོག་པའི་བདེན་པའོ། །ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྟོབས་བཅུ་ལ་སོགས་པ་ནི་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་ལམ་གྱི་བདེན་པར་གཏོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་སྟོང་ངོ་ཞེས་པ་དོན་ལ་གནས་པའོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་རང་སྟོང་དུ་གནས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

503

ལམ་གྱི་སྐབས།

པ་རྣམས་རང་སྟོང་དུ་སྟོན་པ་ལ་ནི་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅིང་། རང་སྟོང་མ་ཡིན་པ་ལ་རང་སྟོང་དུ་གསུངས་པ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་སྔར་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་དྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས་འཕགས་པ་རྔ་བོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་མདོར་ཡང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྟོན་པའི་མདོ་མང་དུ་མཆིས་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། (ཐམས་ཅད་རང་རང་ངོ་བོས་)སྟོང་པ་ཉིད་སྟོན་པ་གང་ཅི་ཡང་རུང་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་(དྲང་དོན་)དགོངས་པ་ཅན་དུ་རིག་པར་བྱ་ལ། (སྟོང་ཉིད་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་མི་སྟོང་དུ་འབྱེད་པར་སྟོན་པ་)བླ་ན་མེད་པའི་མདོ་འདི་ལྟ་བུ་འདི་དག་ནི་(དྲང་དོན་)དགོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། ༨༡༣། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་གཏོགས་པ་ནི། ཡུམ་ཆེན་མོར། རབ་འབྱོར་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་། གཟུགས་མེདེ་པའི་ཁམས་དང་། གཞན་ཡང་དེ་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་(ལམ་བདེན་གྱི་)དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བཞི་དང་ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་བཞི་དང་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་བཞི་དང་། དབང་པོ་ལྔ་དང་། སྟོབས་ལྔ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་དང་། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་དང་། ཚད་མེད་པ་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་བཞི་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་དང་། མཐར་གྱིས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

504

གནས་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་དང་མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྨོན་པ་མེད་པ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་དང་། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཐམས་ཅད་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་དང་། གཟུངས་ཀྱི་སྒོ་ཐམས་ཅད་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་བཅུ་དང་། མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་དང་། བྱམས་པ་ཆེན་པོ་དང་། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅྭ་བརྒྱད་དག་སྟེ། དེ་དག་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་བྱའོ། ༨༡༤། ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིར་འདུས་བྱས་ཀྱི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རང་སྟོང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་ཡབ་སྲས་མཇལ་པའི་མདོར་ཡང་། (ལམ་བདེན་དུ་གཏོགས་པའི་)སངས་རྒྱས་བརྡ་ཙམ་ཉིད་ལགས་ཏེ། །དེ་བཞིན་སྟོབས་དང་ཡེ་ཤེས་དང་། །མི་འཇིགས་བཞི་ཡང་དེ་བཞིན་དུ། །ཀུན་རྫོབ་ཅེས་ནི་ཐུབ་པས་གསུངས། ༨༡༥། ཞེས་དང་། ཡུམ་ལས་ཀྱང་(ལམ་དང་གཞུང་)ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མི་རྟག་པ་སྟེ་གང་དང་ཡང་བྲལ་བས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅྭ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་མི་རྟག་པ་སྟེ། གང་དང་ཡང་བྲལ་བས་མ་ཡིན་ནོ། ༨༡༦། ཞེས་སོགས་དང་། སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅྭ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་ནི། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་མི་རྒྱའོ། །(ཞེས་པ་ལམ་བདེན་དེ་དག་འགོག་བདེན་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

505

ལམ་གྱི་སྐབས།

གྱི་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ་)རབ་འབྱོར་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་(ལམ་བདེན་གྱི་)ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདུས་བྱས་པ་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ་སྟེ་འདུས་བྱས་པ་དང་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་ནི་(འགོག་བདེན་གྱི་)རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་(དབྱེར་མེད་དུ་)ཐོབ་པར་མི་ནུས་སོ། །(ཞེས་པ་ལམ་བདེན་དང་འགོག་བདེན་ངོ་བོ་གཅིག་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་དོ་)རབ་འབྱོར་འོན་ཀྱང་ཆོས་དེ་དག་ནི། ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལམ་སྒྲུབ་པ་དང་། ལམ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་སྟེ་(དྲི་མ་བྲལ་བའི་)འབྲས་བུ་(འགོག་བདེན་)ཐོབ་པ་(དང་ཐོབ་བྱེད་ལམ་བདེན་ངོ་བོ་གཅིག་པ་)འི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་༨༡༧ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དོན་དམ་འདུས་མ་བྱས་འགོག་པའི་བདེན་པས་བསྡུས་པའི་སྟོབས་བཅུ་ལ་སོགས་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གི་ཞལ་སྔ་ནས། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ནི་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་མ་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པར་མཛད་པའོ། །ཆོས་འབྱུང་གི་སྒྲས་ཀྱང་དེ་བརྗོད་དེ། ཆོས་འབྱུང་གང་ལས་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ {ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ} འབྱུང་བར་འགྱུར་བའོ། །རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་སྟོབས་བཅུ་དང་མི་འཇིགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་རྣམས་སོ། །དེ་རྣམས་འབྱུང་བར་གྱུར་པ་ནི་ཆོས་འབྱུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ངོ་། །སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཏེ་བདེ་བའི་གནས་དང་སྐྱེ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

506

བའི་གནས་སོ། །གང་ལས་ཁྲག་དང་གཅི་བ་དང་ཁུ་བ་རྣམས་འབྱུང་བ་དེ་ནི། ཆོས་འབྱུང་མ་ཡིན་ནོ། །འདིར་འཁོར་བ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆགས་པ་དང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཞིང་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆོས་འབྱུང་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་སྣ་ཚོགས་ཡུམ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་འཁྱུད་པ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའོ། ༨༡༨།
ཞེས་སོགས་དང་། རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། དང་པོའི་སྐུ་ནི་སྟོབས་ལ་སོགས། །བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ལྡན། ༨༡༩། ཞེས་ཆོས་སྐུ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་གློ་བུར་དྲི་མ་བྲལ་བ་ཙམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་ཏེ་འདིར་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ནི་གཙོ་བོ་བསྡུས་པའོ། །རྣམ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་ནི་བགྲང་བ་ལས་འདས་ཤིང་མཐའ་ཡས་པར་གསུངས་ཏེ། འོད་གསལ་བྱས་མིན་དབྱེར་མེད་པར། །འཇུག་ཅན་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་ནི། །རྡུལ་ལས་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །ཆོས་རྣམས་ཀུན་དང་ལྡན་པ་ཉིད། ༨༢༠། ཅེས་དང་། རྣམ་དབྱེ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། །བླ་མེད་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་མ་ཡིན། ༨༢༡། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར་ཡང་། དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ནི་རྣམ་པར་དབྱེར་ཡོད་པ། བྲལ་ཤེས་པ། ཉོན་མོངས་པའི་སྦུབས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་སྟོང་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པ། བྲལ་མི་ཤེས་པ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་གང་གཱའི་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

507

ལམ་གྱི་སྐབས།

ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ལས་འདས་པས་ནི་མི་སྟོང་ངོ་། །༨༢༢ཞེས། དཔལ་ཕྲེང་གི་མདོ་དྲངས་ཤིང་། རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་ཆོས་ཕྱིར། ༨༢༣། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། དེ་ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་(འགོག་བདེན་དུ་གཏོགས་པ་)ནི་(མཐའ་)གཅིག་ཏུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ས་ལ་ཡང་(བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དང་)རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པར། ཆོས་ཉིད་སྔ་ཕྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་གནས་འདི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་སྟེ། ༨༢༤ཞེས་དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ (འགོག་བདེན་དུ་གཏོགས་པའི་)ཆོས་འབྱུང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་མ་སྣ་ཚོགས་ཡུམ་ཆོས་དབྱིངས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་ཅིངའབྲལ་མི་ཤེས་ལ། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)རང་བཞིན་མེད་པའི་(གཞིར་གྱུར་པའི་)སྟོབས་བཅུ་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ངམ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ལས་འདས་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་ཡང་དག་པའི་མཐའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་སྟོང་མ་ཡིན་གྱི། སྟོང་གཞི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མི་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །ཡུམ་ཆེན་མོར་(རྒྱས་འབྲིང་དུ་)ཡང་། རབ་འབྱོར་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འཇིག་པ་མེད་པ་དང་། གནས་པ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་པ་མེད་པ་སྟེ་འདོད་ཆགས་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱི་)ཟད་པ། ཞེ་སྡང་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱི་)ཟད་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

508

པ། གཏི་མུག་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱི་)ཟད་པ་(འི་གཞིར་གྱུར་པ་)དེ་བཞིན་ཉིད། མ་ནོར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད། གཞན་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་ཆོས་སྐྱོན་མེད་པ་ཉིད། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་དབྱིངས། ཡང་དག་པའི་མཐའ་སྟེ་རབ་འབྱོར་དེ་དག་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་བྱའོ། ༨༢༥། ཞེས་དང་། (ཡུམ་བར་མར་ཡང་)ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་ར་དྭ་ཏིའི་བུ་གཞན་ཡང་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་པའི་)ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)དགེ་བ། (འགོག་བདེན་དོན་དམ་པའི་)ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེདེ་པ། (འགོག་བདེན་དོན་དམ་པའི་)ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཟག་པ་མེད་པ། (འགོག་བདེན་དོན་དམ་པའི་)ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ། (འགོག་བདེན་དོན་དམ་པའི་)ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)རྣམ་པར་བྱང་བ། (འགོག་བདེན་དོན་དམ་པའི་)ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ། (འགོག་བདེན་དོན་དམ་པའི་)ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)འདུས་མ་བྱས་པ་སྟེ། (གཉེན་པོས་སྤང་བྱ་)གང་དང་ཡང་བྲལ་བས་(རྣམ་པར་བྱང་བ་ལ་སོགས་པ་)མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་(དང་ཡུམ་རྒྱས་པར་ནི་གཟུགས་ནས་མ་འདྲེས་བཅྭ་བརྒྱད་ལ་ཐུག་པ་སོ་སོ་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས་)པས་༨༢༦རང་བཞིན་གྱིས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་ཤིང་རྣམ་པར་བྱང་བ་(ལ)། དོན་དམ་པའི་དགེ་བ། འདུས་མ་བྱས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ལས་འདས་པ། ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་དག་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའི། འདི་དག་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

509

ལམ་གྱི་སྐབས།

དུ། དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་མདོར་ཡང་། དགེ་སློང་དག མ་སྐྱེས་པ་དང་། མ་བྱུང་བ་དང་། མ་བྱས་པ་དང་། མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པ་དང་། མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་(འི་གཞི་དེ་བཞིན་ཉིད་)ནི་(གཤིས་ལ་)ཡོད་དེ། དགེ་སློང་དག མ་སྐྱེས་པ་དང་། མ་བྱུང་བ་དང་། མ་བྱས་པ་དང་། མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པ་དང་། མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་(འི་གཞི་དེ་བཞིན་ཉིད་)ནི(གིཤིས་ལ་)མེདེ་པ་མ་ཡིན་ནོ། ༨༢༧། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་
ཡང་སྔར་བཤད་པ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

(༦) དེ་རྣམས་ཐོབ་པ་ལ་མ་དག་པའི་ཕུང་པོ་འདི་རྣམས་
འགག་དགོས་པར་བསྟན་པ།
༈ དེ་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོབས་བཅུ་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་(ལས་འདས་པ་)ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་ཚང་བའི་བདག་ཉིད། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་ནི། གློ་བུར་དྲི་མའི་གཟུགས་སོགས་འགགས་པས་ཐོབ་པར་གསུངས་ཏེ། མྱ་ངན་འདས་ཆེན་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཀུན་ཤེས་ཀེའུ་དི་ནྱ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །(སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་)གཟུགས་ནི་མི་རྟག་པ་སྟེ། (སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་)གཟུགས་(ལམ་བདེན་གྱིས་)འགགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་(འགོག་བདེན་གདོད་ནས་)རྣམ་པར་གྲོལ་བ་རྟག་ཏུ་གནས་པའི་གཟུགས་(མཁའ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

510

ཁྱབ་)ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །(སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་)ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་མི་རྟག་པ་སྟེ་(སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་)རྣམ་པར་ཤེས་པ་(ལམ་བདེན་གྱིས་)འགགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་(འགོག་བདེན་གདོད་ནས་)རྣམ་པར་གྲོལ་བ་རྟག་ཏུ་གནས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཀེའུ་དི་ནྱ་(སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་)གཟུགས་ནི་སྡུག་བསྔལ་བ་སྟེ། (སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་)གཟུགས་(ལམ་བདེན་གྱིས་)འགགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་(འགོག་བདེན་གདོད་ནས་)རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་གཟུགས་བདེ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཀོའུ་དི་ནྱ་(སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་)གཟུགས་ནི་ (རང་རང་ངོ་བོས་)སྟོང་པའོ། །སྟོང་པའི་གཟུགས་འགགས་པའི་(ལམ་བདེན་གྱིས་)རྐྱེན་གྱིས་(རང་རང་ངོ་བོས་)སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའི་(འགོག་བདེན་གྱི་)གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཀོའུ་དི་ནྱ་(སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་)གཟུགས་ནི་བདག་(གཉིས་)མེད་པའོ། །(སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུནའབྱུང་གི་)གཟུགས་(ལམ་བདེན་གྱིས་)འགགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་(འགོག་བདེན་གྱི་)རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་གཟུགས་ཡང་དག་པའི་བདག་(མཁའ་ཁྱབ་)ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཀོའུ་དི་ནྱ་(སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་)གཟུགས་ནི་ཡོངས་སུ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

511

ལམ་གྱི་སྐབས།

མ་དག་པའོ། །(སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་)གཟུགས་(ལམ་བདེན་གྱིས་)འགགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་(གདོད་ནས་)རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་གཟུགས་(འགོག་བདེན་གདོད་ནས་)ཡོངས་སུ་དག་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཀོའུ་དི་ནྱ་(སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་)གཟུགས་ནི་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བའོ། །(སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་)གཟུགས་(ལམ་བདེན་གྱིས་)འགགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་(འགོག་བདེན་གདོད་ནས་)རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་གཟུགས་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་མ་ཡིན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཀོའུ་དི་ནྱ་(སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་)གཟུགས་ནི་མ་རིག་པའོ། །(སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་)གཟུགས་(ལམ་བདེན་གྱིས་)འགགས་པའི་རྐྱེན་གྱི་(འགོག་བདེན་གདོད་ནས་)རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་གཟུགས་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་པ་(འི་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་མཁའ་ཁྱབ་)ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཀོའུ་དི་ནྱ་(སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་)གཟུགས་ནི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ། །(སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་)གཟུགས་(ལམ་བདེན་གྱིས་)འགགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་(འགོག་བདེན་གདོད་ནས་)རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་གཟུགས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

512

པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཀོའུ་དི་ནྱ་(སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་)གཟུགས་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིའི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ། །(སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་)གཟུགས་(ལམ་བདེན་གྱིས་)འགགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་(འགོག་བདེན་གདོད་ནས་)རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་གཟུགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཀོའུ་དི་ནྱ་(སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་)གཟུགས་ནི་མི་དགེ་བའི་ཆོས་ཚད་མེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་ཕོ་དང་མོ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་དང་། ཟས་ལ་འདོད་པ་དང་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་དང་སེར་སྣ་དང་ཕྲག་དོག་དང་མི་དགེ་བའི་སེམས་དང་འཇུངས་བའི་སེམས་དང་། བཅངས་པའི་ཟས་(ཏེ་ཁམས་གྱི་ཟས་)དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཟས་དང་བསམས་པའི་ཟས་དང་རེག་པའི་ཟས་(ལ་རྟེན་དགོས་པ་)དང་། སྒོ་ང་ལས་སྐྱེས་པ་དང་མངལ་ནས་སྐྱེས་པ་དང་། དྲོད་གཤེར་ལས་སྐྱེས་པ་དང་བརྫུས་ཏེ་སྐྱེས་པ་དང་འདོད་པ་ལྔ་དང་སྒྲིབ་པ་ལྔ་ལ་སོགས་བའི་ཆོས་ནི་(སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་)གཟུགས་ལས་གྱུར་ཏོ། །(སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་)གཟུགས་(ལམ་བདེན་གྱིས་)འགགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ (འགོག་བདེན་གདོད་ནས་)རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་གཟུགས་ཉེས་པའི་སྐྱོན་ཚད་མེད་པ་དེ་སྙེད་མེད་པའི་ལུས་(མཁའ་ཁྱབ་)འཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཀོའུ་དི་ནྱ་(སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་)གཟུགས་ནི་འཆིང་བས་རྣམ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

513

ལམ་གྱི་སྐབས།

པར་བཅིངས་པའོ། །འཆིང་བའི་(སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་)གཟུགས་(ལམ་བདེན་གྱིས་)འགགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་(འགོག་བདེན་གདོད་ནས་)རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་གཟུགས་བཅིངས་པ་མེད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཀོའུ་དི་ནྱ་(སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་)གཟུགས་ནི་(སྡུག་བསྔལ་)རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །(སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་)རྒྱུན་གྱི་གཟུགས་(ལམ་བདེན་གྱིས་)འགགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་(འགོག་བདེན་གདོད་ནས་)རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་གཟུགས་ (སྡུག་བསྔལ་གྱི་)རྒྱུན་མ་ཡིན་པ་(བདེ་བའི་རྒྱུན་མཁའ་ཁྱབ་)ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཀོའུ་དི་ནྱ་(སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་)གཟུགས་ནི་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་(འམ་གནས་)མ་ཡིན་ནོ། །(སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་)ིགཟུགས་ (ལམ་བདེན་གྱིས་)འགགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་(འགོག་བདེན་གདོད་ནས་)རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་གཟུགས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་(འི་གནས་མཁའ་ཁྱབ་)ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཀོའུ་དི་ནྱ་(སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་)གཟུགས་ནི་རྨ་ལྟ་བུའོ། །(སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་)གཟུགས་(ལམ་བདེན་གྱིས་)འགགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་(འགོག་བདེན་གདོད་ནས་)རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་གཟུགས་རྨ་མེདེ་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེདེ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

514

དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཀེའུ་དི་ནྱ་(སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་)གཟུགས་ནི་རབ་ཏུ་ཞི་བ་མ་ཡིན་ནོ། (སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་)གཟུགས་(ལམ་བདེན་གྱིས་)འགགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་(འགོག་བདེན་གདོད་ནས་)ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གཟུགས་རབ་ཏུ་ཞི་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཀེའུ་དི་ནྱ་(སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་)གང་ཟག་སུ་ཞིག་ (བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་)དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་དུ་ཤེས་ན་དེ་ནི་དགེ་སྦྱོང་ཞེས་ཀྱང་བྱ། བྲམ་ཟེ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། དེ་ནི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཆོས་དང་བྲམ་ཟེའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །ཀེའུ་དི་ནྱ་(སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་)སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་གཏོགས་པར་ལོག་ཤིག་ན་དགེ་སྦྱོང་མེདེ་བྲམ་ཟེ་མེདེ་དེ་དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེའི་ཆོས་ཀྱང་མེད་དོ། །མུ་སྟེགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་བརྫུན་དུ་སྨྲ་བར་ཟད་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་སྤྱོད་པ་མེད་དོ། །(དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེ་)རྣམ་པ་དེ་གཉིས་ལྟར་ཚུལ་འཆོས་མོད་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གནས་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེའི་ཆོས་མེད་པར་ཅིའི་ཕྱིར་དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེ་ཡོད་དོ་ཞེས་སྨྲ། ངས་ཀྱང་རྟག་ཏུ་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་(དོན་དམ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)འདིར་སེང་གེའི་སྒྲ་བསྒྲགས་ཀྱིས་ཁྱེད་ཀྱང་རྟག་ཏུ་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོར་(དོན་དམ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)སེང་གེའི་སྒྲ་སྒྲོགས་ཤིག་༨༢༨ཅེས་གསུངས་ཏེ། འདིར་དགག་བྱའི་གཟུགས་སོགས་དེ་རྣམས་ནི་སྤང་དུ་རུང་བའི་དྲི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་སྟོང་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

515

ལམ་གྱི་སྐབས།

ངོ་། །དེ་རྣམས་(ལམ་བདེན་གྱིས་)འགགས་པའི་གཞི་ལ་རྟག་ཏུ་བཞུགས་པ་ཐོབ་བྱ་དོན་དམ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་གཟུགས་སོགས་ནི་སྤང་དུ་མི་རུང་བས་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཞན་སྟོང་ངོ་། །

(༧) དེ་རྣམས་ཐོབ་ན་གཞན་ཨེ་ཝཾཾ་ལ་སོགས་པ་གནས་ལུགས་
ཟབ་མོ་ཀུན་ཐོབ་པར་བསྟན་པ།
༈ དེ་ལྟར་མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པ་དང་མ་དག་པ་དང་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད། གློ་བུར་དྲི་མའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུན་འགགས་པས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ། དོན་དམ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་གཟུགས་སོགས་ནི་ཕྱི་ནང་ཀུན་རྫོབ་(འདི་)ལས་གཞན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེ་པད་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེའི་ཁུ་རྡུལ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེའི་ཟླ་ཉི་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེའི་ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེའི་ཨཱ་ལི་ཀཱ་ལི་(མཁའ་ཁྱབ་)ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་སྟོང་པ་ཆེན་པོ་འགྱུར་མེད་ལྔ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ཐིག་ལེ་སྟོང་པ་འགྱུར་མེད་དྲུག་(མཁའ་ཁྱབ་)གདོད་ནས་དབྱེར་མེད་རོ་མཉམ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་ཨེ་ཝཾཾ་ (མཁའ་ཁྱབ་)ཡི་གེའི་བདག་ཉིད་དུ་གསུངས་ཏེ། རྒྱུད་འགྲེལ་ཆེན་པོར། འདིར་སྟོང་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་སྟེ་ཐིག་ལེ་མཆོག་དང་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་ཞེས་པའི་ཡི་གེ་བཅུ་བཞི་པོ་འདིས་སྟོང་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་མིང་རྣམས་ཀྱིས་ཁམས་དྲུག་གི་སྐྱེས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

516

བུ་ཆེན་པོའི་གང་ཟག་(གཞན་དོན་དམ་གྱི་གང་ཟག་)འདི་བསྡུས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་(གཞན་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་)དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་(གཞན་མི་བསྐྱོད་པ་)དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་(གཞན་སྣ་ཚོགས་ཡུམ་)དང་ནམ་མཁའི་ཁམས་(གཞན་རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཕྱུག་མ་)དང་། ཡིདི་(གཞན་ཀུན་བཟང་)དང་། རྣ་བ་(གཞན་ཕྱག་རྡོར་)དང་སྒྲ་(གཞན་སྒྲ་རྡོ་རྗེ་མ་)དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་(གཞན་ཆོས་ཁམས་རྡོ་རྗེ་མ་)དང་མཆོག་གི་དབང་པོ་(གཞན་གནོད་མཛེས་)དང་བྷ་ག་(གཞན་གཙུག་ཏོར་)དང་དྲི་ཆུ་འཛག་པ་(གཞན་ཤིན་ཏུ་སྔོན་མོ་)དང་། ཁུ་བ་འཕོ་བ་(གཞན་དྲག་སྤྱན་མ་)འོ། །འདི་རྣམས་(གདོད་ནས་)སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དང་(གདོད་ནས་)རོ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་(གདོད་ནས་)གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་གྱུར་པ་(དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་དབྱིངས་)ཉིད་ལ་སྟོང་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །(སྟོང་པ་ཟེར་ཡང་)ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པ་(རང་སྟོང་ཆད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་)ནི་མ་ཡིན་ཏེ་རྣལ་འབྱོར་པས་(གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་)རང་རིག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །(དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་དབྱིངས་)དེ་ཉིད་ནི་(ཆོས་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་པའི་དབྱིངས་ཉིད་ཡིན་པས་)རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཞོམ་དུ་མེད་པར་གསུངས་ཏེ་གཞོམ་དུ་མེད་པ་(དེ་ཉིད་གཞན་ལ་བསྟན་པར་དཀའ་ཡང་)འདིའི་མིང་གི་མཚན་མ་(འི་སྒོ་ནས་སྟོན་པ་)ནི་ལྷོ་དང་བྱང་དང་ཤར་དང་ནུབ་ཀྱི་དབུས་སུ་གྲི་གུག་གི་རྣམ་པ་རི་མོ་ཙམ་(སྟ་ེ�ེདབྱངས་གསལ་བྱེད་མ་ཡིན་པས་མིང་གི་མཚན་མ་ཡང་)བརྗོདོ་དུ་མེདེ་པ་སྟེ་སྟོང་པ་ཆེན་པོ་འགྱུར་མེདེ་དང་པོ(ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་)འོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ཞེས་པ་འདིར་ཀྱང་ཡིག་ནི་སྡུད་པའི་དོན་དུ་བསྟན་ཏེ་སྡུད་པའི་དོན་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡེ་ཤེས་ཞེས་པའི་མིང་འདིས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

517

ལམ་གྱི་སྐབས།

སྟོང་པ་(ཆེན་པོ་འགྱུར་མེད་)གསུམ་པ་ཞེས་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་འདི་ལྟ་སྟེ་ཚོར་བའི་ཕུང་པོ་(གཞན་རིན་འབྱུང་)དང་མེའི་ཁམས་(གཞན་གོས་དཀར་མོ་)དང་མིག་(གཞན་ས་སྙིང་)དང་རོ་(གཞན་རྡོ་རྗེ་མ་)དང་ལག་པ་(གཞན་སྨུགས་བྱེད་)དང་འགྲོ་བ་(གཞན་རྨུགས་བྱེད་མ་)འོ། །འདི་རྣམས་(གདོད་ནས་)སྒྲིབ་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་(གདོད་ནས་)རོ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་(གདོད་ནས་)གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་གྱུར་པ་(དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་དབྱིངས་)ཉིད་ནི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་སྟོང་པ་ཆེན་པོ་འགྱུར་མེདེ་གསུམ་པ་(མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་)འོ། །འདིའི་

མིང་གི་མཚན་མ་ནི་དབུས་མ་གཞོམ་དུ་མེད་པའི་མཚན་མའི་ལྷོ་རུ་ཐིག་ལེ་གཉིས་ཏེ་བརྗོད་དུ་མེད་པའོ། །ཐིག་ལེ་ཞེས་པའི་མིང་འདིས་སྟོང་པ་(ཆེན་པོ་འགྱུར་མེད་)བཞི་པ་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ་སྔ་མའི་ཀྱང་ཡིག་གི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་(གཞན་འོད་དཔག་མེད་)དང་ཆུའི་ཁམས་(གཞན་མཱ་མ་ཀཱི་)དང་ལྕེ་(གཞན་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་)དང་གཟུགས་(གཞན་གཟུགས་རྡོ་རྗེ་མ་)དང་རྐང་པ་(གཞན་ཁེངས་བྱེད་)དང་ལེན་པ་(གཞན་ཁེངས་བྱེད་མ་)འོ། །འདི་རྣམས་(གདོད་ནས་)སྒྲིབ་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་(གདོད་ནས་)རོ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་(གདོད་ནས་)གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་གྱུར་པ་(དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་དབྱིངས་)ཉིད་ནི་ཐིག་ལེ་སྟེ་སྟོང་པ་ཆེན་པོ་འགྱུར་མེད་བཞི་པ་(སོ་སོར་རྟོག་པའ་ི�ིཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་)འོ། །འདིའི་མིང་གི་མཚན་མ་ནི་དབུས་ཀྱི་མཚན་
མའི་བྱང་དུ་ཐིག་ལེ་གཅིག་སྟེ་བརྗོད་དུ་མེད་པའོ། །མཆོག་དང་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་ཞེས་པ་མཆོག་དང་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་ནི་མཆོག་དང་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་སྟེ་གཅིག་བཟླས་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྔར་གྱི་ཀྱང་ཡིག་ལས་གསུམ་པོ་འདི་སྟོང་པ་(ཆེན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

518

པོ་)འི་མིང་དུ་འགྱུར་རོ། །མཆོག་དང་པོའི་མིང་གིས་སྟོང་པ་གཉིས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་(གཞན་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་)དང་རླུང་གི་ཁམས་(གཞན་སྒྲོལ་མ་)དང་སྣ་(གཞན་ནམ་མཁའི་སྙིང་པོ་)དང་རེག་བྱ་(གཞན་རེག་བྱ་རྡོ་རྗེ་མ་)དང་ངག་གི་དབང་པོ་(གཞན་བགེགས་དགྲ་)དང་བཤང་པ་འཛག་པ་(གཞན་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་མ་)འོ། །འདི་རྣམས་(ཀྱང་གདོད་ནས་གྲོལ་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡིན་པས་གདོད་མ་ཉིད་ནས་)སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དང་རོ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་གྱུར་པ་(དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་དབྱིངས་)ཉིད་ནི་མཆོག་སྟེ་སྟོང་པ་ཆེན་པོ་འགྱུར་མེད་གཉིས་པ་(བྱ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་)འོ། །འདིའི་མིང་གི་མཚན་མ་ནི་དབུས་མ་གཞོམ་དུ་མེད་པའི་ཤར་
དུ་དབྱུག་པའི་རྣམ་པ་རི་མོ་ཙམ་བརྗོད་དུ་མེད་པའོ། །མཆོག་གཉིས་པའི་མིང་གིས་སྟོང་པ་(ཆེན་པོ་འགྱུར་མེད་)ལྔ་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་(གཞན་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་)དང་སའི་ཁམས་(གཞན་སྤྱན་མ་)དང་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ (གཞན་སྒྲིབ་པ་རྣམ་སེལ་)དང་དྲི་(གཞན་དྲི་རྡོ་རྗེ་མ་)དང་བཤང་ལམ་(གཞན་རེངས་བྱེད་)དང་བརྗོད་པ་(གཞན་རེངས་བྱེད་མ་)འོ། །འདི་རྣམས་(གདོད་ནས་)སྒྲིབ་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་རོ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་གྱུར་པ་(དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་དབྱིངས་)ཉིད་ནི་མཆོག་སྟེ་སྟོང་པ་ཆེན་པོ་འགྱུར་མེད་ལྔ་པ་(མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་)འོ། །འདིའི་

མིང་གི་མཚན་མ་ནི་དབུས་མ་གཞོམ་དུ་མེདེ་པའི་ནུབ་ཏུ་ཐོད་པའི་རྣམ་པ་བརྗོདོ་དུ་མེད་པའོ། །དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་རིམ་པས་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་གྱུར་པ་ལྔ་ནི་སྟོང་པ་ཆེན་པོ་འགྱུར་མེད་ལྔ་པ་(གྲི་གུག་ལུས། དབྱུག་པ། རྐང་པ་། ཐོད་པ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

519

ལམ་གྱི་སྐབས།

མགོ་བོ། རྣམ་བཅད་སྟེང་དུ། ཟླ་ཚེས། དེའི་སྟེང་དུ་ཐིག་ལེ་སྟེ་)ཝཾཾ་ཡིག་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་(རྟེན་པ་)རྡོ་རྗེར་བརྗོད་དོ་ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་ཝཾཾ་ཡིག་ནི་སྟོང་པ་ཆེན་པོ་འགྱུར་མེད་ལྔ་པ་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྙིང་རྗེའི་(དོན་དམ་བདེ་བ་)བདག་ཉིད་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལས་འདས་པ་པྲ་ཕབ་པའི་རང་བཞིན་དང་མཚུངས་པ་(རྡོ་རྗེའི་)རྣལ་འབྱོར་པས་(གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་)རྟོགས་པར་བྱ་བའོ་༨༢༩ཞེས་དང་། སྟོང་པ་ཆེན་པོ་འགྱུར་མེད་ལྔ་ནི་(དོན་དམ་གྱི་ལྷ་)སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་དེ་དེ་ཉིད་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྡོ་རྗེར་གསུངས་སོ། །དེ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པའོ། །ཐིག་ལེ་སྟོང་པ་འགྱུར་མེད་དྲུག་ནི་(ཝཾཾ་ཡིག་གི་རྟེན་)ཨེ་ཡིག་ཆོས་འབྱུང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་སོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་(གཞན་)དང་ནམ་མཁའི་ཁམས་(གཞན་)དང་རྣ་བ་(གཞན་)དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་(གཞན་)དང་བྷ་ག་(གཞན་)དང་ཁུ་བ་འཕོ་བ་(གཞན་)སྟེ་འདི་རྣམས་(གདོད་ནས་)སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །དབུས་མ་གཞོམ་དུ་མེད་(པ་གྲི་གུག་གི་རྣམ་)པའི་སྟེང་དུ་འདིའི་མིང་གི་མཚན་མ་ཀ་སྡེའི་བདག་ཉིད་(མཚོན་པ་)ཀ་ཡིག་གསལ་བྱེད་(དབྱངས་མེད་པས་)བརྗོད་དུ་མེད་པ་སྟེ་ཐིག་ལེ་སྟོང་པ་(འགྱུར་མེད་)དང་པོའོ། །འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་(གཞན་)དང་རླུང་གི་ཁམས་(གཞན་)དང་སྣ་(གཞན་)དང་རེག་བྱ་(གཞན་)དང་ངག་(གཞན་)དང་བཤང་པ་འཛག་པ་(གཞན་)སྟེ་འདི་རྣམས་(གདོད་ནས་)སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བ་(དོན་དམ་པ་)རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

520

ཤར་གྱི་མཚན་མ་(དབྱུག་པའི་རྣམ་པ་)འི་ཤར་དུ་འདིའི་མིང་གི་མཚན་མ་ཙ་
སྡེའི་བདག་ཉིད་ཙ་ཡིག་གསལ་བྱེད་(དབྱངས་མེད་པས་)བརྗོད་དུ་མེད་པ་སྟེ་ཐིག་ལེ་སྟོང་པ་(འགྱུར་མེད་)གཉིས་པའོ། །ཚོར་བའི་ཕུང་པོ་(མཆོག་)དང་མེའི་ཁམས་ (མཆོག་)དང་མིག་(མཆོག་)དང་རོ་(མཆོག་)དང་ལག་པ་(མཆོག་)དང་འགྲོ་བ་(མཆོག་)སྟེ་འདི་རྣམས་(གདོད་ནས་)སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བ་(དོན་དམ་)རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །ལྷོའི་མཚན་མ་(ཐིག་ལེ་གཉིས་པོ་)འི་ལྷོར་འདིའི་མིང་གི་མཚན་མ་ཊ་སྡེའི་
བདག་ཉིད་ཊ་ཡིག་གསལ་བྱེད་བརྗོད་དུ་མེད་པ་སྟེ་ཐིག་ལེ་སྟོང་པ་འགྱུར་མེད་གསུམ་པའོ། །(ཕ་རོལ་གྱི་)འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་(ཕ་རོལ་གྱི་)ཆུའི་ཁམས་དང་(ཕ་རོལ་གྱི་)ལྕེ་དང་(ཕ་རོལ་གྱི་)གཟུགས་དང་(ཕ་རོལ་གྱི་)རྐང་བའི་དབང་པོ་དང་ (ཕ་རོལ་གྱི་)ལེན་པ་སྟེ་འདི་རྣམས་(གདོད་ནས་)སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བ་(དོན་དམ་)རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །བྱང་གི་མཚན་མ་(ཐིག་ལེ་)འི་བྱང་དུ་འདིའི་

མིང་གི་མཚན་མ་པ་སྡེའི་བདག་ཉིད་པ་ཡིག་གསལ་བྱེད་བརྗོད་དུ་མེད་པ་སྟེ་ཐིག་ལེ་སྟོང་པ་(འགྱུར་མེད་)བཞི་པའོ། །(དོན་དམ་པའི་)གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་(དོན་དམ་པའི་)སའི་ཁམས་དང་(དོན་དམ་པའི་)ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་(དོན་དམ་པའི་)དྲི་དང་ (དོན་དམ་པའི་)བཤང་ལམ་དང་(དོན་དམ་པའི་)བརྗོད་པ་སྟེ་འདི་རྣམས་གདོད་ནས་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །ནུབ་ཀྱི་མཚན་མ་ (ཐོང་པའི་རྣམ་པ་)འི་ནུབ་ཏུ་འདིའི་མིང་གི་མཚན་མ་ཏ་སྡེའི་བདག་ཉིད་ཏ་ཡིག་གསལ་བྱེད་བརྗོད་དུ་མེད་པ་སྟེ་ཐིག་ལེ་སྟོང་པ་(འགྱུར་མེད་)ལྔ་པའོ། །(མཐར་ཐུག་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

521

ལམ་གྱི་སྐབས།

བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་)ིཡེ་ཤེས་ཕུང་པོ་དང་(མཐར་ཐུག་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་)ིཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དང་(མཐར་ཐུག་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་)ིཡིད་དང་(མཐར་ཐུག་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་)ིསྒྲ་དང་(མཐར་ཐུག་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་)ིམཆོག་གི་དབང་པོ་དང་(མཐར་ཐུག་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་)ིདྲི་ཆུ་འཛག་པ་སྟེ་འདི་རྣམས་(གདོད་ནས་)སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །དབུས་མ་གཞོམ་དུ་མེད་པའི་མཚན་མའི་འོག་ཏུ་འདིའི་མིང་གི་མཚན་མ་ས་སྡེའི་བདག་ཉིད་ས་ཡིག་གསལ་བྱེད་བརྗོད་
དུ་མེད་པ་སྟེ་ཐིག་ལེ་སྟོང་པ་འགྱུར་མེད་དྲུག་པའོ། །(དེ་ལྟར་སྟོང་པ་དྲུག་གི་དབུས་ན་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཝཾཾ་ཡིག་བཞུགས་པ་ནི་སྔགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་ཟ་མ་ཏོག་གོ་)དེ་ལྟར་ན་ཐིག་ལེ་སྟོང་པ་འགྱུར་མེད་དྲུག་(ཕྱོགས་དྲུག་ན་མི་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་)ནི་ (ཟུར་གསུམ་དང་ལོགས་གསུམ་གྱི་ཚུལ་ཅན་)ཆོས་འབྱུང་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་ཨེ་ཡིག་སྟེ་སྟོང་པ་ཉིད་དམིགས་པ་(འམ་སྣང་བ་)དང་བཅས་པ་པྲ་ཕབ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ནོ

(དེ་ལྟར་
དབྱངས་རྣམས་ལས་གསལ་བྱེད་ཝཾཾ་དང་གསལ་བྱེད་རྣམས་ལས་ཀྱང་དབྱངས་ཨེ་ཡིག་གྲུབ་པ་ལས་

ནི་བདེ་སྟོང་གཉི་ག་ཡང་གཉི་གའི་རང་བཞིན་རིས་མེད་པ་དང་མ་ནིང་དུ་གྲུབ་པོ)། ༧༣༠། ཞེས་དང་། འདིར་སྟོང་པ་ཆེན་པོ་འགྱུར་མེད་ལྔ་ནི་(དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་)དབྱངས་ཀྱི་ཚོགས་ཏེ་ཁུ་བ་དང་ཟླ་བ་(གཞན་)ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཐིག་ལེ་སྟོང་པ་འགྱུར་མེད་དྲུག་ནི་(དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་)གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚོགས་ཏེ་རྡུལ་དང་ཉི་མ་(གཞན་)ཞེས་བརྗོད་དོ། །འདིར་ཁུ་བ་དང་ཟླ་བ་(གཞན་)ནི་ཝཾཾ་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ་རྡོ་རྗེའོ། །རྡུལ་དང་ཉི་མ་(གཞན་)ནི་ཨེ་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ་པད་མའོ། །(དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་)རྡོ་རྗེ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

522

དང་པད་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)འདི་གཉིས་གཅིག་པ་ཉིད་ནི་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ། (མི་ཕྱེད་)རྡོ་རྗེ་ནི་མཆོག་གི་བདེ་བ་དང་ཤེས་པ་(གཞན་)དང་(ཟླ་བ་དང་)ཁུ་བ་(གཞན་ནམ་དམ་པ་སྐུ་རྡོ་རྗེ་)འོ། །སེམས་དཔའ་(སྲིད་གསུམ་གཅིག་པ་)ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གཟུགས་དང་ཤེས་བྱ་(གཞན་)དང་(རྡུལ་དང་)ཉི་མ་(གཞན་གསུངས་རྡོ་རྗེ་)སྟེ་(དེ་དག་རོ་མཉམ་པ་ནི་)ཡེ་ཤེས་(རྡོ་རྗེ་)དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་(ཐུགས་རྡོ་རྗེ་)ས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་དང་(གདོད་ནས་)སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བ་དང་(གདོད་ནས་)གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་གྱུར་པ་དང་(སྔགས་ཀྱི་)དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པ་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཡིན་ནོ། ༨༣༡། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་(ཕྱི་ནང་ཀུན་རྫོབ་རྣམ་ཤེས་འདི་ལས་)གཞན་ནང་གི་རིག་པ་(འགྱུར་མེད་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་)ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་མ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བའི་གཟུགས་ཅན་མ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རྒྱུ་མཐུན་པར་རྫོགས་པའི་གནས་སྐབས་(མཁའ་ཁྱབ་)ཏེ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུམ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་མཆོག་གི་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་རང་བཞིན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་ཆོས་ལས་འདས་པ་མེ་ལོང་གི་པྲ་ཕབ་པ་དང་རྨི་ལམ་དང་མཚུངས་པ་ (དོན་དམ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)དེ་ནི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་(དོན་དམ་སྟོང་ཆེན་ཤེས་རབ་ཆོས་སྐུ་དང་དོན་དམ་བདེ་ཆེན་ཐབས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དག་)ལྷན་ཅིག་(དབྱེར་མེད་དུ་)སྐྱེས་(པ་ཡང་ཡིན་ལ་མ་སྐྱེས་པ་ཡང་ཡིན་)པའི་སྐུར་གསུངས་ཏེ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཕྱིར་རོ། །

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

523

ལམ་གྱི་སྐབས།

འདིར་འགྱུར་མེད་རྣམས་ནི་(འགོག་བདེན་གྱི་)གཟུགས་དང་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེདེ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་(གདོད་ནས་)སྒྲིབ་པ་མེདེ་པ་རྣམས་འགྱུར་མེད་(མཁའ་ཁྱབ་)ལྔ་སྟེ་སྟོང་པ་ཆེན་པོར་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་(འགོག་བདེན་གྱི་)ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་དང་ནམ་མཁའི་ཁམས་(གདོད་ནས་)སྒྲིབ་པ་མེད་པ་རྣམས་འགྱུར་མེད་(མཁའ་ཁྱབ་)ལྔར་གསུངས་སོ། །(དེ་རྣམས་ནི་ཤེས་བཅུ་རྣམ་དག་བདག་ཉིད་དོ་)འགྱུར་མེད་དྲུག་ནི་(འགོག་བདེན་གྱི་)མིག་དང་རྣ་བ་དང་སྣ་དང་ལྕེ་དང་ལུས་
དང་ཡིད་(གདོད་ནས་)སྒྲིབ་པ་མེད་པ་རྣམས་ཏེ་སོ་སོ་རང་རང་གི་ཡུལ་འཛིན་པ་སྤངས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་(འགོག་བདེན་གྱི་)གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་(གདོད་ནས་)སྒྲིབ་པ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱང་འགྱུར་མེད་དྲུག་ཏུ་གསུངས་(ཤིང་དེ་རྣམས་ནི་བདེན་དོན་བཅུ་གཉིས་)ཏེ་(འགོག་བདེན་གྱི་)ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་འདི་རྣམས་(གདོད་ནས་)གཅིག་ཏུ་རོ་མཉམ་པར་གྱུར་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་ཐིག་ལེ་སྟོང་པར་འགྱུར་རོ། །ཐིག་ལེ་དེ་ཡང་མི་འཕོ་བར་གྱུར་ན་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བར་བརྗོད་དོ། །མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་ཡང་ཨ་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ་ཨ་ཡིག་(མཁའ་ཁྱབ་)ལས་བྱུང་བ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་(མཁའ་ཁྱབ་)ཤེས་རབ་(ཆོ་སྐུས་)དང་ཐབས་(ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དབྱེར་མེད་)ཀྱི་བདག་ཉིད་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་མ་ནིང་གི་གོ་འཕང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐུ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་བརྗོད་དེ། (འགོག་བདེན་གྱི་)ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་བདག་ཉིད་(འགོག་བདེན་གྱི་)རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་(གདོད་ནས་)དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་བཅོམ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

524

ལྡན་འདས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་གོ་འཕང་ངོ་། ༨༣༢། ཞེས་དང་། འདིར་སྟོང་པ་ཆེན་པོ་འགྱུར་མེད་(མཁའ་ཁྱབ་)ལྔ་ནི་(མཁའ་ཁྱབ་)རྡོ་རྗེའོ། ༨༣༣། ཞེས་དང་། ཐིག་ལེ་སྟོང་པ་འགྱུར་མེད་དྲུག་ཅེས་པ་ནི་(རྡོ་རྗེའམ་ཐིག་ལེ་)འདིའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་འབྱུང་(མཁའ་ཁྱབ་)སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་(མཁའ་ཁྱབ་)ཀྱི་མཚན་ཉིད་(ཅན་)ཁམས་གསུམ་དང་དུས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་དུ་(ཁྱབ་པར་)འཇུག་པ་(འམ་ཁམས་གསུམ་གཞན་དང་དུས་གསུམ་གཞན་དམ་པ་)འོ། འདིའི་འགོག་པའི་(བདེན་པའི་)ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་དྲུག་དང་ཁམས་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་དང་(ཁྱབ་བྱེད་)འགྱུར་བའི་(རྣམ་པ་ཅན་མི་འགྱུར་བའི་)ཡེ་ཤེས་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་པ་སྟེ་འདི་རྣམས་སྒྲིབ་པ་(གདོད་ནས་)མེད་པ་(འི་གཞི་མཁའ་ཁྱབ་)ཉིད་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་(མཁའ་ཁྱབ་)ཆོས་འབྱུང་(མཁའ་ཁྱབ་)དུ་བརྗོད་ཅིང་རྡོ་རྗེ་བཞི་ནི་འགྱུར་མེད་ལྔ་སྟེ་འདི་དག་གི་སྤྲུལ་པ་ནི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་རྫུ་འཕྲུལ་སྣ་ཚོགས་སྟོན་པར་བྱེད་པའོ། །ཆོས་སྟོན་པ་པོའི་སྒྲ་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)འོ། ༨༣༤། ཞེས་པ་སྟེ།

(༨)ཐོབ་བྱ་དེ་ཉིད་ཕྱི་ནང་ཀུན་རྫོབ་འདི་ལས་གཞན་མཆོག་
ཕ་རོལ་ཡིན་པར་བསྟན་པ།
༈ གདོད་ནས་སྒྲིབ་བྲལ་དབྱེར་མེད་རོ་མཉམ་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་ཕུང་པོ་ཁམས་སོགས་དེ་རྣམས་ནི་ཕྱི་ནང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཁམས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

525

ལམ་གྱི་སྐབས།

སོགས་(འདི་)ལས་གཞན་ནམ་མཆོག་གམ་ཕ་རོལ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྩ་རྒྱུད་འབུམ་ལྔར། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་(གདོད་ནས་)འགགས་པ་ཡིས། །(དེའི་གཞི་ནི་)སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་ཐེ་ཚོམ་མེད། །(མཐར་ཐུག་གི་སངས་རྒྱས་ནི་)རྡུལ་མེད་རྡུལ་བྲལ་དྲི་མ་མེདེ། །ཉེས་པ་སྤངས་པ་སྐྱོན་མེདེ་པ། །(ཡེ་ཤེས་)ཤིན་ཏུ་སད་པ་(ཡང་ཡིན་ལ་)སད་པས་བདག །(ཀྱང་ཡིན་ཞིང་)ཀུན་ཤེས་ཀུན་རིག་དམ་པ་པོ(འང་ཡིན་ནོ)། །(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་(གདོད་ནས་)འགགས་པ་ཡིས། །རྒྱལ་བའི་དབང་པོའི་སྐུ་ (ཀུན་རྫོབ་ལས་)གཞན་(ནམ་མཆོག་)ཡིན། །སྐུ་གསུང་ཐུགས་དང་བདེ་བ་(འང་ཀུན་རྫོབ་ལས་)གཞན་(ནམ་མཆོག)། །(དོན་དམ་གྱི་)ཕུང་པོའི་ཚོགས་ནི

(ཀུན་རྫོབ་འདི་ལས་)གཞན་
ཡིན་ཏེ། །(དོན་དམ་གྱི་)ས་ཡི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་(ཀུན་རྫོབ་འདི་ལས་)གཞན(ཡིན་ཞིང)། །(དོན་དམ་གྱི་)ཡུལ་དང་དབང་པོ་རྣམས་དང་ནི། །དེ་བཞིན་(དོན་དམ་གྱི་)ལས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། །(དོན་དམ་གྱི་)ལས་ཀྱི་དབང་པོའི་བྱ་བ་(ཀུན་རྫོབ་འདི་ལས་)གཞན། །(ཡིན་ལ་དེ་ཡང་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་པའམ་ཀུན་ནས་པ་ཡིན་པས་)ཀུན་ནས་ཕྱག་དང་(ཀུན་ནས་)ཞབས་ལ་སོགས། །ཀུན་ནས་སྤྱན་དང་(ཀུན་ནས་)ཞལ་དང་(ཀུན་ནས་)དབུ། །ཀུན་ནས་ཐོས་ལྡན་འཇིག་རྟེན་དུ། །ཐམས་ཅད་དུ་ནི་(ནམ་མཁའ་ལྟར་)ཁྱབ་པར་བཞུགས། ༨༣༥། ཞེས་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཕུང་པོ་རང་སྟོང་དུ་གནས་པ་འདི་རྣམས་འགགས་པས་ཕུང་པོ་གཞན་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་འདིས་ཀྱང་རང་སྟོང་ལས་གཞན་པའི་ཕུང་པོ་ཁམས་སོགས་ (གཤིས་ལ་)ཡོད་པར་གསུངས་ལ། དེ་རྣམས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཡང་གསུངས་པའི་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

526

ཕྱིར་རང་སྟོང་ལས་གཞན་པའི་སྟོང་ཉིད་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་དེ་ཡང་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀུན་ནས་ཕྱག་དང་ཞབས་ལ་སོགས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐབས་ཤེས་(རབ་)ཟུང་འཇུག་དབྱེར་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་(པའམ་ཀུན་ནས་)པར་བསྟན་ཅིང་། དེ་ཉིད་ཀུན་ཁྱབ་ཏུ་བཞུགས་པར་ཡང་བསྟན་ཏེ། དེ་ནི་གཙང་བདག་བདེ་དང་རྟག་པར་(ཡང་ཡང་མདོ་མང་པོར་)གསུངས་པའི་ཆོས་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་དང་གཅིག་གོ། དོན་དེ་རྣམས་ཉིད། བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོར་ཡང་། གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སའི་ཁམས་(གཞན་)ཡིན་མོདོ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྲ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་(པས་འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེདེ་ཡིན་)ནོ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཆུའི་ཁམས་(གཞན་)ཡིན་མོད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་བརླན་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་(པས་འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེད་ཡིན་)ནོ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མེའི་ཁམས་(གཞན་)ཡིན་མོད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྨིན་པར་བྱེདེ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་(པས་འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེདེ་ཡིན་)ནོ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རླུང་གི་ཁམས་(གཞན་)ཡིན་མོད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གཡོ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་(པས་འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེད་ཡིན་)ནོ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མིག་གི་ཁམས་ (གཞན་)ཡིན་མོད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལྟ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་(པས་འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེད་ཡིན་)ནོ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣ་བ་དང་སྣ་དང་ལྕེ་དང་ལུས་དང་ཡིད་

དང་། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་སྣའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྕེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ཡིད་ཀྱི་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

527

ལམ་གྱི་སྐབས།

རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་(གཞན་)ཡིན་མོད་ཀྱི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་(གྲངས་བཞིན་དུ་)ཉན་པ་དང་སྣོམ་པ་དང་མྱང་བར་བྱེད་པ་དང་སྣོམ་པ་དང་། རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། གཟུགས་རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། སྒྲ་རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། དྲི་རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། རོ་རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། རེག་བྱ་རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། ཆོས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་(པས་འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེད་ཡིན་)ནོ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་སྒྲ་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་(གཞན་)ཡིན་མོད་ཀྱི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་རྣ་བ་(འི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་)དང་སྣ(འི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་)དང་ལྕེ

(འི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་)དང་ལུས་(ཀྱི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་)དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་མ་ཡིན(པས་འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེད་ཡིན་)ནོ། ༨༣༦། ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་སོ་སོར་སྦྱར་བས་མདོ་དེ་ཉིད་བལྟ་དགོས་(དེ་འདིར་ནི་བསྡུས་ནས་བརྗོད་པས་)སོ། །དེ་བཞིན་དུ། དཔལ་རྙོག་པ་མེད་པའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་། ཕུང་པོ་གཞན་(དང་ཁམས་གཞན་ལ་)སོགས་ (ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་)མཐོང་བའི་ཕྱིར། །(དོན་དམ་གྱི་)ཚོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་(མཁའ་ཁྱབ་)ཞེས་བྱར་གསུངས། ༨༣༧། ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་ལེའུར་ཡང་། (དོན་དམ་)རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་གཅིག་པུ་(མཁའ་ཁྱབ་)འདི་ནི་དུས་མཐའི་སྤྲིན་དང་མཚུངས་པ་ཧེ་རུ་ཀར་ནི་བྱུང་བར་གྱུར(པ)། །གདུག་པ་རྣམས་ནི་སྨིན་པའི་དོན་ཏེ་དེ་ཡང་དམ་ཚིག་རྒྱལ་བ་རྨོངས་པ་རྣམས་ནི་བདེ་བའི་དོན། །རིན་ཆེན་དབང་པོ་སྡུག་བསྔལ་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཡང་པད་འཛིན་ཆགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆགས་པའི་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

528

སླད། །བགེགས་རྣམས་དག་ནི་གཞོམ་པའི་དོན་དུ་ཕྱག་གི་པད་མ་རལ་གྲི་དོན་ཡོད་གྲུབ་པར་བྱུང་བར་གྱུར། །ཞེ་སྡང་ལས་ནི་སྣ་ཚོགས་ཡུམ་གང་དུས་མཐའི་རྩེ་མོ་ཅན་མཚུངས་དེ་ནི་མཁའ་འགྲོ་མར་བྱུང་གྱུར། །གཏི་མུག་དག་ལས་སྤྱན་མ་ཞེས་བྱ་མཆོག་གི་སྙིང་རྗེ་མཱ་མ་ཀཱི་ནི་ང་རྒྱལ་རྒྱུ་ལས་སོ། །ཆགས་ལས་དེ་ནི་གོས་དཀར་ཞེས་བྱ་མཐའ་དག་ཡོན་ཏན་གཏེར་ཏེ་སྒྲོལ་མ་ཡང་ནི་ཕྲག་དོག་ལས། །སྣ་ཚོགས་གཟུགས་ཅན་གཉིས་པོ་འདི་དག་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཞན་རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་བྱུང་བར་གྱུར། ༨༣༨། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་སྔར་གསུངས་པའི་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དེ་ཉིད་གཅིག་པུ་འདི་ནི་དུས་མཐའི་སྤྲིན་དང་མཚུངས་པ་ནག་པོའི་ཧེ་རུ་ཀར་ནི་བྱུང་བར་གྱུར(པ)། །འཕོ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞན་(འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་ཤེས་)དེ་ནི་ཧེ་རུ་ཀ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ་དེ་ཡང་གདུག་པ་རྣམས་ནི་སྨིན་པའི་དོན་དུ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔས་སྤྲོས་པ་(ཡང་ཡིན་ལ་སྤྲོས་མེད་ཀྱང་ཡིན་པས་འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེད་པ་)འོ། །(དོན་དམ་)རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དེ་ཡང་རྨོངས་པ་རྣམས་སྨིན་པའི་དོན་དུ་གཟུགས་གཞན་(འགོག་བདེན་གྱི་གཟུགས་)དེ་ནི་དམ་ཚིག་རྒྱལ་བ་སྟེ་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་(མཁའ་ཁྱབ་)དུ་བྱུང་བར་གྱུར་ཏོ། །(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་)དེ་ཡང་རིན་ཆེན་དབང་པོ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་(བདེ་བ་)སྦྱིན་པའི་དོན་ཏེ་འཕོ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཚོར་བ་གཞན་(འགོག་བདེན་གྱི་ཚོར་བ་)དེ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་(མཁའ་ཁྱབ་)དུ་བྱུང་བར་གྱུར་ཏོ། །(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་)དེ་ཡང་པད་འཛིན་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

529

ལམ་གྱི་སྐབས།

ཆགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆགས་པའི་སླད་དུ་སྟེ་འཕོ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱིས་འདུ་ཤེས་གཞན་(འགོག་བདེན་གྱི་འདུ་ཤེས་)གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཕོ་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་སྟེར་བར་བྱེད་པ་པོ་མཁའ་ཁྱབ་སྣང་བ་མཐའ་ཡས་སུ་བྱུང་བར་གྱུར་ཏོ། །(དོན་དམ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་)དེ་ཡང་བགེགས་རྣམས་རྣམ་པར་གཞོམ་པའི་དོན་དུ་ཕྱག་གི་པད་མ་རལ་གྲི་སྟེ་འཕོ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་གཞན་(འགོག་བདེན་གྱི་འདུ་བྱེད་)གང་ཡིན་པ་དེ་དག་རྣམས་སེམས་སྒྲིབ་པ་མེད་པར་བྱེད་ཅིང་བདུད་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་འཇོམས་པར་བྱེད་པ་དོན་ཡོད་གྲུབ་པར་(མཁའ་ཁྱབ་)བྱུང་བར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་པ་སྟེ། (དོན་དམ་གྱི་)སངས་རྒྱས་(མཁའ་ཁྱབ་)ལྔ་(གདོད་ནས་)རྣམ་པར་དག་པའོ། །ད་ནི་(དོན་དམ་གྱི་)ཁམས་(མཁའ་ཁྱབ་)ལྔ་རྣམས་གསུངས་པ། ཞེ་སྡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་འདིར་ཐ་མལ་པའི་ཞེ་སྡང་(གདོད་ནས་)ཟད་པའི་(གཞི་)ཞེ་སྡང་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)ལས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་མ་སྟོང་པ་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་སྣ་ཚོགས་ཡུམ་(མཁའ་ཁྱབ་)གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་མ་རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་མར་བྱུང་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་(ཐ་མལ་པའི་)གཏི་མུག་(གདོད་ནས་)ཟད་པའ་ི�ི(གཞི་)གཏི་མུག་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)ལས་སྤྱན་མའོ། །མཆོག་གི་སྙིང་རྗེ་མཱ་མ་ཀཱི་ནི་(ཐ་མལ་པའི་)ང་རྒྱལ་(གདོད་ནས་)ཟད་པའི་ (གཞི་)ང་རྒྱལ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བར་གྱུར་ཏོ། །(ཐ་མལ་པའི་)ཆགས་པ་(གདོད་ནས་)ཟད་པའི་(གཞི་)ཆགས་པ་ཆེན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)ལས་དེ་ནི་གོས་དཀར་མོ

(མཁའ་

ཁྱབ་)འོ། །(ཐ་མལ་པའི་)ཕྲག་དོག་(གདོད་ནས་)ཟད་པའི་(གཞི་)ཕྲག་དོག་ཆེན་པོ་(མཁའ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

530

ཁྱབ་)ལས་དེ་ནི་མཐའ་དག་ཡོན་ཏན་གཏེར་སྒྲོལ་མར་བྱུང་བར་གྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ (དེ་བཞིན་གཤེགས་མ་ལྔ་ནི་)ནམ་མཁའི་ཁམས་གཞན་དང་། སའི་ཁམས་གཞན་དང་ཆུའི་ཁམས་གཞན་དང་མེའི་ཁམས་གཞན་དང་། རླུང་གི་ཁམས་གཞན་ནོ། །ཞེས་པ་(འགོག་བདེན་གྱི་)ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་སྒྲིབ་པ་(གདོད་ནས་)མེད་པའི་གཟུགས་དང་མི་འཕོ་བའི་བདེ་བ་ལས་(སྤྲོས་)སོ། །ཞེས་གྲུབ་པོ། །(དོན་དམ་)དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་སྣ་ཚོགས་ཡུམ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གཅིག་ཏུ་(གདོད་ནས་)འདྲེས་པར་གྱུར་པ་སྣ་ཚོགས་གཟུགས་ཅན་(སྟོང་ཆེན་བདེ་ཆེན་)གཉིས་པོ་འདི་དག་ནི་ཡུལ་(གཞན་)དང་ཡུལ་ཅན་གཞན་རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་བྱུང་བར་གྱུར་ཏེ་(འགོག་བདེན་གྱི་)དྲི་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་གཞན་དེ་དག་(སེམས་དཔའ་དྲུག་)རྣམས་དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ཅན་གཞན་དེ་དག་(སེམས་མ་དྲུག་)རྣམས་དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)ངག་དང་ལག་པ་ལ་སོགས་པ་(ལས་ཀྱི་དབང་པོ་)གཞན་རྣམས་(ཁྲོ་བོ་དྲུག་)དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)ལས་ཀྱི་དབང་པོའི་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་རྣམས་(ཁྲོ་མོ་དྲུག་)ཏེ། དེ་ལྟར་ན་(འགོག་བདེན་གྱི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ནི་)ཀུན་ནས་ཕྱག་དང་(ཀུན་ནས་)ཞབས་ལ་སོགས། །ཀུན་ཏུ་སྤྱན་དང་(ཀུན་ནས་)དབུ་དང་ (ཀུན་ནས་)ཞལ། །ཀུན་ཏུ་ཐོས་ལྡན་འཇིག་རྟེན་དུ། །ཐམས་ཅད་ཁྱབ་པར་བྱས་ཏེ་བཞུགས། (པ་ནི)། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་ནི་)བདག་རིག་གཞན་རིག་(རྣམ་པ་དང་དབང་པོ་)ཐམས་ཅད་པ། །ཀུན་ལ་ཕན་པའི་གང་ཟག་མཆོག(གམ་གཞན་འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེད་ཡིན་པས)། །འཇིག་རྟེན་དཔེ་ལས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

531

ལམ་གྱི་སྐབས།

འདས་པ་སྟེ། །(འགོག་བདེན་གྱི་)ཤེས་དང་ཤེས་བྱའི་བདག་པོ་མཆོག ༨༣༩། ཅེས་དང་། སྒྲུབ་ཐབས་ལེའུར་ཡང་། འདིར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་(གདོད་ནས་)འགགས་པར་གྱུར་པ་ན་གཞན་འདུ་བྱེད་(མཁའ་ཁྱབ་)ལ་སོགས་པ་དེ་དག་རྣམས་སོ། །དེས་ན་(འགོག་བདེན་གྱི་)འདུ་བྱེད་རྣམ་པར་དག་པ་(འི་གཞི་)ནི་དོན་ཡོན་གྲུབ་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ་(དེ་གང་ཟག་གིས་ཐོབ་པ་ནི་)འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་(ལམ་བདེན་གྱིས་)ཟད་པས་སོ། (ལམ་དང་བྲལ་ན་ནི་སངས་རྒྱས་བཞུགས་ཀྱང་མི་ཐོབ་སྟེ་འདི་ནི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དྲན་དགོས་སོ)། (འགོག་བདེན་གྱི་)ཚོར་བ་ནི་དྲི་མེད་ནོར་བུའི་ཕྱག་ཅེས་པ་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་ (མཁའ་ཁྱབ་)ཏེ་དང་ཡིག་ནི་སྡུད་པའི་དོན་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་(འགོག་བདེན་གྱི་)འདུ་ཤེས་ནི་སྣང་བ་མཐའ་ཡས་སོ། །(འགོག་བདེན་གྱི་)གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནི་འཁོར་ལོ་ཅན་༨༤༠ཞེས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམ་པར་སྣང་མཛད་དོ། །(ཕུང་པོ་གཞན་)འདི་དག་ནི་སླར་ཡང་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་རི་བོང་ཅན་ཞེས་པ་ཁུ་བ་(གཞན་)དང་། སྟོབས་ཞེས་བྱ་བ་ཤ་(གཞན་)དང་ཁྲག་(གཞན་)དང་གཅི་བ་(གཞན་)དང་བཤང་པ་(གཞན་)སྟེ་འདི་རྣམས་(གདོད་ནས་)རྣམ་པར་དག་ཅིང་སྒྲིབ་པ་(གདོད་ནས་)མེད་པས་(འགོག་བདེན་གྱི་)རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ(གཞན་)ལྔ་(གདོད་ནས་)རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་(འགོག་བདེན་གྱི་)ལྷ་མོ་དྲུག་ཅེས་པ་སྣ་ཚོགས་ཡུམ་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་། རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་སྒྲོལ་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་གོས་དཀར་མོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་མཱ་མ་ཀཱི་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་སྤྱན་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ་ཁམས་(གཞན་)རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་པ་(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)ཡེ་ཤེས་དང་ནམ་མཁའ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

532

དང་རླུང་དང་མེ་དང་ཆུ་དང་སའི་ཁམས་རྣམས་(གདོད་ནས་)འགགས་པས་གཞན་ (འགོག་བདེན་གྱི་)ཁམས་(དྲུག་པོ་)དེ་དག་རྣམས་(གདོད་ནས་)རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་རོ། །ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་པ་(འགོག་བདེན་གྱི་)གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་དྲུག་དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)མིག་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ཅན་(གདོད་ནས་)རྣམ་པར་དག་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་དང་གཞན་མིག་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་(གདོད་ནས་)རྣམ་པར་དག་པ་ནི་(འགོག་བདེན་གྱི་)གཟུགས་རྡོ་རྗེ་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)ལ་སོགས་པ་དྲུག་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་(འགོག་བདེན་གྱི་)སའི་སྙིང་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)ལ་སོགས་པ་དྲུག་སྟེ་(འགོག་བདེན་གྱི་)བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཕྱག་རྒྱར་བཅས་པ་དག་པའོ། །(འགོག་བདེན་གྱི་)ཁྲོ་བོ་ལྔ་ནི་(འགོག་བདེན་གྱི་)སྟོབས་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་པ་(འགོག་བདེན་གྱི་)དད་པའི་སྟོབས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)དྲན་པའི་སྟོབས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་(མཁའ་ཁྱབ་)ཏེ་དད་པ་མེད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་མེད་པ་དང་། དྲན་པ་མེད་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་མེད་པ་དང་། ཤེས་རབ་མེད་པའི་སྒྲིབ་པ་(གདོད་ནས་)ཟད་པས་(འགོག་བདེན་གྱི་)དད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོབས་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་སུ་འགྱུར་ཏེ། (འགོག་བདེན་གྱི་)སྟོབས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་(མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྣམས་གདོད་ནས་)རྣམ་པར་དག་པ་ནི་(འགོག་བདེན་གྱི་)གཙུག་ཏོར་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ (འགོག་བདེན་གྱི་)བགེགས་མཐར་བྱེད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(འགོག་བདེན་)ཤེས་རབ་མཐར་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

533

ལམ་གྱི་སྐབས།

བྱེད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)པད་མ་མཐར་བྱེད་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)གཤིན་རྗེ་མཐར་བྱེད་(མཁའ་ཁྱབ་)དེ་(འགོག་བདེན་གྱི་)ཁྲོ་བོའི་རྒྱལ་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་(གདོད་ནས་)དག་པའོ

(དེ་རྣམས་ནི་འགོག་བདེན་གྱི་ཐུགས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་སྟེ་གཙུག་ཏོར་
ནི་མ་གཏོགས་སོ)། །ངེས་པར་སླར་ཡང་གཞན་པ་ཞེས་པ་(འགོག་བདེན་གྱི་)གནོད་མཛེས་རྒྱལ་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)དབྱུག་པ་སྔོན་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ (འགོག་བདེན་གྱི་)འདོད་པའི་རྒྱལ་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)མི་གཡོ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)སྟོབས་པོ་ཆེ་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་(འགོག་བདེན་གྱི་)བྷ་ག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)ངག་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)ལག་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ (འགོག་བདེན་གྱི་)རྐང་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)བཤང་ལམ་གྱི་ལས་ཀྱི་དབང་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)ལྔ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཏེ། (འགོག་བདེན་གྱི་)ལས་ཀྱི་དབང་པོའི་བྱ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་ཀྱིས་(འགོག་བདེན་གྱི་)དྲག་སྤྱན་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་(གདོད་ནས་)ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །(དེ་རྣམས་ནི་གཙུག་ཏོར་དང་ལྷན་ཅིག་སྐུ་དཀྱིལ་གྱི་ཁྲོ་བོ་ཁྲོ་མོ་རྣམས་སོ། །དེ་ནས་གསུང་དཀྱིལ་དུ་)(འགོག་བདེན་གྱི་)ཙཱ་མུཎ་ཌཱ་སོགས་(འགོག་བདེན་གྱི་)ཐུན་(ཚོད་)བརྒྱད་ཀྱིས་སོ། (འགོག་བདེན་གྱི)། པད་མ་(བརྒྱད་པོ་)འི་འདབ་མར་གནས་པ་(འགོག་བདེན་གྱི་)འཇིགས་མ་(མཁའ་ཁྱབ་)ལ་སོགས་པ་(འགོག་བདེན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མ་དྲུག་ཅུ་པོ་)རྣམས་(འགོག་བདེན་གྱི་)ཉི་མའི་དུས་སྦྱོར་(ཏེ་དུས་སྦྱོར་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་)ཆུ་ཚོད་དྲུག་ཅུ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །(ལྷག་མ་)བཞི་ནི་སྟོང་པའི་འདབ་མ་(བཞི་གདོད་ནས་)རྣམ་པར་དག་པས་སོ། །(ལྟེ་བ་)སྤྲུལ་པའི་འཁོར་ལོའི་སྒྲིབ་པ་(གདོད་ནས་)ཟད་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

534

པས་གཞན་ཙཱར་ཙི་ཀཱ་ལ་སོགས་པ་(གཙོ་མོ་བརྒྱད་)དང་གཞན་འཇིགས་མ་ལ་སོགས་པ་(འཁོར་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་)འོ་ཞེས་པ་(གདོད་ནས་)དག་པའོ། །(སྐུ་དཀྱིལ་དུ་འགོག་བདེན་གྱི་)ལྷ་མིན་ལ་སོགས་ཞེས་པ་(འགོག་བདེན་གྱི་)བདེན་བྲལ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ (འགོག་བདེན་གྱི་)རླུང་(ལྷ་)མཁའ་ཁྱབ་དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)མེ་(ལྷ་)མཁའ་ཁྱབ་དང་ (འགོག་བདེན་གྱི་)གདོང་དྲུག་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)རྒྱ་མཚོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ (འགོག་བདེན་གྱི་)ཚོགས་ཀྱི་དབང་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)བརྒྱ་བྱིན་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)ཚངས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)དྲག་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)གནོད་སྦྱིན་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)ཁྱབ་འཇུག་ (མཁའ་ཁྱབ་)དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)གཤིན་རྗེ་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་ནི་(འགོག་བདེན་གྱི་)ནག་པའི་ཟླ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)ས་གའི་ཟླ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)སྣྲོན་གྱི་ཟླ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)ཆུ་སྟོད་ཀྱི་ཟླ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ (འགོག་བདེན་གྱི་)གྲོ་བཞིན་གྱི་ཟླ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)ཁྲུམས་སྟོད་ཀྱི་ཟླ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)ཐ་སྐར་གྱི་ཟླ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)སྨིན་དྲུག་གི་ཟླ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)མགོའི་ཟླ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་ (འགོག་བདེན་གྱི་)རྒྱལ་གྱི་ཟླ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)མཆུའི་ཟླ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)དབོའི་ཟླ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ་བཅུ་གཉིས་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་(གདོད་ནས་)ཟད་པས་དག་པའོ། །(ལྷ་བཅུ་གཉིས་པོ་)དེ་རྣམས་ཀྱི་པད་མའི་འདབ་མར་གནས་(པ་སུམ་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་རྩ་བརྒྱད་པོ་)རྣམས་(ཐུགས་དཀྱིལ་གྱི་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

535

ལམ་གྱི་སྐབས།

མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་)སྒེག་མོ་ལ་སོགས་པ་(བཅུ་གཉིས་)དང་ལྡན་པ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ནི་ཆུ་ཚོད་(གཅིག་གི་)དབུགས་ཀྱི་གྲངས་ཀྱི་སྟེ་གསུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུའི་)ཉིན་ཞག་ (གཞན་)རྣམས་ཀྱིས་ཏེ། ཉིན་ཞག་སུམ་རྒྱ་དྲུག་ཅུའི་སྒྲིབ་པ་(གདོད་ནས་)ཟད་པས་དག་པ་གཞན་(འགོག་བདེན་གྱི་)ལྷ་(གཙོ་བོ་བཅུ་གཉིས་པོ་)དེ་རྣམས་དང་གཞན་འདབ་མའི་ལྷ་མོ་(སྒེག་སོགས་དང་བཅས་པ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་པོ་)དེ་རྣམས་སོ་ཞེས་པ་(གདོད་ནས་)དག་པའོ། །(འགོག་བདེན་གྱི་)གསང་བར་མི་བདག་(སྟེ་བཅུ་དྲུག་)ཉིས་འགྱུར་ (གྱི་)ཆུ་ཚོད་(གཞན་)རྣམས་ཀྱིས་(འགོག་བདེན་གྱི་)ཀླུ་(བརྒྱད་)རྣམས་དང་ནི་གཏུམ་མོ་ (བརྒྱད་)རྣམས་ཀྱང་(གདོད་ནས་)རྣམ་པར་དག་ཅེས་པ་(ཀླུ་དང་གཏུམ་མོ་བཅུ་དྲུག་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་)ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཉིས་འགྱུར་(སུམ་བཅུ་རྩ་གཉིས་)ཉིད་དོ། །དེ་བཞིན་འདོད་མ་ལ་སོགས་ཞེས་པ་ནི་འདིར་(འགོག་བདེན་གྱི་)འདོད་མ་སུམ་བཅུ་རྩ་དྲུག་དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)ཕྱིར་འདོད་མ་སུམ་བཅུ་རྩ་དྲུག་སྔར་(གསུང་དཀྱིལ་དང་སྐུ་དཀྱིལ་གྱི་སྟེགས་བུ་ལ་)གསུངས་པ་རྣམས་རང་བཞིན་ཡོན་ཏན་དབང་གིས་ (འགོག་བདེན་གྱི་)ལུས་ཀྱི་བྱ་བས་རྣམ་པར་དག་སྟེ་ལུས་ཀྱི་བྱ་བའི་སྒྲིབ་པ་(གདོད་ནས་)ཟད་པས་གཞན་(འགོག་བདེན་གྱི་)འདོད་མ་(རྣམས་)ལ་སོགས་པ་(འི་སྒྲས་ཕྱིར་འདོད་མ་)དེ་རྣམས་དག་པའོ། །(འགོག་བདེན་གྱི་)སྐྲ་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་ཀྱིས་ནི་(འགོག་བདེན་གྱི་)གྲུབ་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)མཐའ་དག་གོ། སྒྲིབ་པ་(གདོད་ནས་)མེད་པའི་(འགོག་བདེན་གྱི་)བ་སྤུ་བྱེ་བ་ཕྲག་ཕྱེད་དང་བཅས་པའི་གསུམ་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)རྣམས་ཀྱིས་(འགོག་བདེན་གྱི་)དུར་ཁྲོདོ་དུ་(འགོག་བདེན་གྱི་)འབྱུང་པོའི་ཚོགས་(གདོད་ནས་)རྣམ་པར་དག་པ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

536

སྟེ། དེ་ལྟར་གཞན་གྲུབ་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དེ་རྣམས་དང་གཞན་འབྱུང་པོ་(མཁའ་ཁྱབ་)དེ་རྣམས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། (ཕྱི་ནས་རེ་རེའི་དབྱེ་བ་ཡིས། །ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནི་)དག་པའོ། །(འགོག་བདེན་གྱི་)དེ་ཉིད་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་སྒྲིབ་པ་(གདོད་ནས་)མེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་(འགོག་བདེན་གྱི་)གཙོ་བོའི་མཚོན་ཆ་རྡོ་རྗེ་(རལ་གྲི་རྩེ་གསུམ་)ལ་སོགས་པ་རྣམས་(གདོད་ནས་)དག་པ་སྟེ། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་(གཞི་ཡིན་པའི་)ཕྱིར་རོ། །རང་བཞིན་ཡོན་ཏན་དབང་གིས་ཞེས་པ་ལ་རང་བཞིན་ནི་(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)ས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་ཀྱི་ཚོགས་སོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི་(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)ཡུལ་དྲུག་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་(གདོད་ནས་)ཟད་པ་ལས་གཞན་(དོན་དམ་གྱི་)དྲི་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་རྣམས་ཀྱིས་(འགོག་བདེན་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་)ཕྱིའི་ཕྱག་རྒྱ་(འཁོར་ལོ་རྣ་ཆ་མགུལ་རྒྱན་གདུ་བུ་སྐ་རགས་ཐལ་བའི་དོན་ཕར་ཕྱིན་)དྲུག་(གདོད་ནས་)རྣམ་པར་དག་པའོ། །རྡོ་རྗེ་ཞེས་པ་(འགོག་བདེན་གྱི་)སྐུ་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)གསུང་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་། ཐུགས་(མཁའ་ཁྱབ་)དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)ཡེ་ཤེས་(མཁའ་ཁྱབ་)ཀྱི་རྡོ་རྗེ་སྟེ། སད་པ་དང་རྨི་ལམ་དང་ཤིན་ཏུ་གཉིད་ལོག་པ་དང་བཞི་པའི་མཚན་ཉིད་(གདོད་ནས་)རྣམ་པར་དག་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པ་(གདོད་ནས་)མེད་པའི་ཕྱིར། ནང་གི་ཕྱག་རྒྱ་རྣམས་(གདོད་ནས་)དག་པ་སྟེ། གཞན་(དོན་དམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་)སྐུའི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་པོ་དེ་རྣམས་(གདོད་ནས་)རྣམ་པར་དག་པའོ། །རྡོ་རྗེ་འཛིན་པའི་ཐུགས་ཁར་ཞེས་པ་ (འགོག་བདེན་གྱི་)དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོའི་ཐུགས་ཁར་ཟླ་བའི་སྟེང་དུ་ཡང་དག་པར་གནས་པའོ། །(འགོག་བདེན་གྱི་)དཔལ་ལྡན་རྡོ་རྗེ་ཅན་ནི་(དོན་དམ་སྟོང་ཆེན་དང་)ལྷན་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

537

ལམ་གྱི་སྐབས།

ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་(དོན་དམ་བདེ་ཆེན་)མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་མེད་པའོ། །(འགོག་བདེན་གྱི་)སྣ་ཚོགས་ཡུམ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དུས་གསུམ་(དུས་མེད་)གཟིགས་པ་སྟེ་འཕོ་བའི་བདེ་བ་བརྟགས་པའི་སྒྲིབ་པ་(གདོད་ནས་)ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་(གདོད་ནས་)དག་པའོ། །རྣམ་གསུམ་སྲིད་གནས་

ཞེས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་(འགོག་བདེན་གྱི་)ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་(གདོད་ནས་)རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་(གདོད་ནས་)ཟད་པའི་ (གཞི་ཡིན་པའི་)ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ངེས་པའོ། །དེ་ལྟར་སྲིད་པ་

(གཞན་ཡེ་ཤེས་རང་རིག་གིས་)ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་(ཆེན་པོ་)ཞེས་བརྗོདོ་དོ། ༨༤༡། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་རང་སྟོང་དུ་གནས་པའི་ཕུང་པོ་ཁམས་སོགས་ལས་གཞན་པའི་ཕུང་པོ་ཁམས་སོགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷ་ཡང་ཡིན་ལ་སྟོང་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རང་སྟོང་ལས་གཞན་པའི་སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོ་(གཤིས་ལ་)ཡོད་པར་གྲུབ་པོ། །དེ་བཞིན་དུ་གློ་བུར་དྲི་མའི་ཕུང་པོ་ཁམས་སོགས་རང་སྟོང་དུ་གནས་པ་རྣམས་འགགས་པས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་ཕུང་པོ་ཁམས་སོགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷར་བཞུགས་པ་རྣམས་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་འདིས་ཀྱང་སྦྱང་བྱ་དྲི་མ་ཟད་པས་སྦྱང་གཞི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་མི་ཟད་པར་བསྟན་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པ་རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)དངོས་པོའི་འཆིང་བ་དེ་ཡིས་(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མིག་ལ་སོགས་པ་བཅིངས་པའོ། །དེ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་ནི་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

538

(སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་)ིཡུལ་དང་དབང་པོ་དེ་རྣམས་(ལམ་བདེན་གྱིས་)འགགས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ(འི་གཟུང་འཛིན་རང་སྟོང་དུ་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་དེའི་གོ་མི་ཆོད་པ་)འོ། ༨༤༢། དེ་བས་ན་དངོས་པོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་(ཞེས་གསུངས་
པ་)ནི

(འགོག་བདེན་མཐོང་བའི་)ལྷའི་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་(འགོག་བདེན་གྱི་)འདས་པ་དང་(འགོག་བདེན་གྱི་)མ་འོངས་པའི་ཡུལ་(ཡང་ཡིན་ལ་དུས་གསུམ་ལས་འདས་པ་ཡང་ཡིན་པས་འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེད་)རྣམས་མཐོང་བས་(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)རྣམ་པར་ཤེས་པ་དྲུག་(གི་འཆང་བ་)དག་(ལས་)གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །(གྲོལ་བའི་གཞིར་གྱུར་བའི་)རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ནི་(འགོག་བདེན་ཡིན་པས་ཀུན་རྫོབ་འདི་ལས་)གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པས་སོ

(ཡང་ན་དེ་རྣམས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཉིད་དུ་བཤད་པར་

བྱའོ)། །དེ་བཞིན་དུ་(འགོག་བདེན་གྱི་)གཟུགས་(དང་ཚོར་བ་)ལ་སོགས་པ་(ཕུང་པོ་ཁམས་སོགས་མཁའ་ཁྱབ་)དེ་དག་ཀྱང་(ཀུན་རྫོབ་འདི་ལས་)གཞན་(ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་འདི་མ་འདྲེས་)ཞེས་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་(དེ་ལྟ་བུའི་འགོག་བདེན་དེ་ནི་)ཐམས་ཅད་དུ་ནི་ཕྱག་དང་ཞབས། །ཐམས་ཅད་དུ་ནི་སྤྱན་ཞལ་དབུ། །འཇིག་རྟེན་ཀུན་སྒྲ་གསན་དང་ལྡན། །ཐམས་ཅད་ལ་ནི་(ནམ་མཁའ་ལྟར་)ཁྱབ་པར་བཞུགས་(ཀྱང་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་མི་སྲིད་དོ)། ༨༤༣། ཞེས་གསུངས་ཏེ། (སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་གི་)ཡུལ་དང་དབང་པོ་རྣམས་(ལམ་བདེན་གྱིས་)མ་འགགས་ན་བཅིངས་པ་དང་། འགགས་ན་གྲོལ་བར་བསྟན་ཅིང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞན་ལ་སོགས་པ་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་ཀུན་ཁྱབ་ཏུ་བཞུགས་པར་གསུངས་པ་འདི་ཡང་རང་སྟོང་ལས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

539

ལམ་གྱི་སྐབས།

གཞན་པའི་སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོ་ཡིན་ནོ། །དཔལ་ལྡན་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་འོད་དུ་ཡང་། ས་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་གི་དབུས་སུ་(འགོག་བདེན་གྱི་)རྡོ་རྗེ་ཅན་ནི་རང་བཞིན་མིན་ཞིང་རྣམ་འགྱུར་མིན་ཏེ་ཁྱབ་བྱེདེ་རང་བཞིན་མེདེ་པའོ། །གང་གི་ཕྱིར་འཁོར་བའི་བག་ཆགས་ལས་(གདོད་ནས་)གྲོལ་བའི་(འགོག་བདེན་གྱི་)སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་གང་སེམས་(གཤིས་ལ་)ཡོད་པའི་སེམས་(རང་བཞིན་འོད་གསལ་)དེ་ནི་(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)སེམས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཁོར་བའི་སེམས་དང་(གདོད་ནས་)བྲལ་བ་(རང་བཞིན་གྱིས་)མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་(ཆེན་པོ་)འི་སེམས་གཞན་(ཞིག་གཤིས་ལ་)ཡོད་པ་ནི་རྡོ་རྗེ་ཅན་གྱི་མིང་གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། ༨༤༤།ཞེས་དང་།
མཁའ་ཁྱབ་མཁའ་ཡི་རྡོ་རྗེ་ཅན་ནི་(སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་)ཡུལ་དང་རྣམ་བྲལ་(འགོག་བདེན་གྱི་ཡུལ་ཏེ་དེ་ཡང་ཟླ་ཉིའི་)ཡོན་ཏན་(བརྒྱད་པོ་གདོད་ནས་)མེད་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་(འི་གཞི་)འོ། ༨༤༥། ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱས་པར་བླ་མ་(ས་བཅུ་པ་)འི་མན་ངག་ལས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་དེ་ཉིད་དུ། འདིར་(འགོག་བདེན་གྱི་)སེམས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་བཞི་(གདོད་ནས་)རྣམ་པར་དག་པ་ནི་(འགོག་བདེན་གྱི་)སྐུ་བཞིའི་མཚན་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཟློག་པར་དཀའ་བའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་དྲི་མས་ཀུན་ནས་བསྒོས་པ་བྷ་ག་དང་དབང་པོ(སྦྱོར་བ་)འི་བདག་ཉིད་བཞི་པའི་སེམས་ཀྱི་དངོས་པོ་(གདོད་ནས་)མེད་པའི་(གཞིར་གྱུར་པ་འགོག་བདེན་གྱི་བཞི་པའི་)སེམས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་མཁའ་ཁྱབ་སྟེ་(རྒྱུད་དུ་)ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་པ་(འི་མིང་གིས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

540

གསུངས་པ་)འོ། །མུན་པས་ཟིལ་གྱིས་མནན་པ་ཤིན་ཏུ་གཉིད་ལོག་པའི་སེམས་ཀྱི་དངོས་པོ་(གདོད་ནས་)མེད་པའི་(གཞི་འགོག་བདེན་གྱི་གཉིད་སྟུག་གི་)སེམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ་(རྒྱུད་དུ་)ཡེ་ཤེས་སྐུ། ཞེས་པ་(འི་མིང་གིས་གསུངས་པ་)འོ། །སྲོག་(སྟེ་རླུང་)གིས་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་རྨི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་དངོས་པོ་(གདོད་ནས་)མེད་པའི་(གཞི་འགོག་བདེན་གྱི་རྨི་ལམ་གྱི་)སེམས་ནི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ (མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ་(རྒྱུད་དུ་)ཉིན་མོར་བྱེད་པའི་སྐུ་ཞེས་པ་(འི་མིང་གིས་གསུངས་པ་)འོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་དུ་མའི་དངོས་པོའི་འདུ་ཤེས་སད་པའི་སེམས་ཀྱི་དངོས་པོ་(གདོད་ནས་)མེད་པའི་(གཞི་འགོག་བདེན་གྱི་སད་པའི་)སེམས་ནི་སྤྲུལ་བའི་སྐུ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ་(རྒྱུད་དུ་)པད་མའི་འདབ་མ་རྒྱས་པའི་སྤྱན་ཞེས་པ་(འི་མིང་གིས་གསུངས་པ་)འོ། ༨༤༦། ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་དག་གིས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་རང་སྟོང་དང་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་བསྟན་ཞེ་ན་(སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་)ིབཞི་པའི་སེམས་ཀྱི་དངོས་པོ་ནི་གློ་བུར་དྲི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་སྟོང་ངོ་། །དེ་མེད་པའི་གཞི་དོན་དམ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་འགྱུར་མེད་བདེ་བའི་སེམས་(འགོག་བདེན་གྱི་བཞི་པ་)ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་སྟེ་ནམ་ཡང་མེད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་གཙང་བ་དང་བདེ་བ་དང་རྟག་པ་དང་བདག་གི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་སྟོང་ནི་མ་ཡིན་ལ་སྟོང་པ་ཆེན་པོ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཞུང་འདིས་ཀྱང་དོན་དམ་པ་གཞན་སྟོང་དུ་གྲུབ་པོ། །དེ་བཞིན་དུ་(སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་)གཉིད་སྟུག་དང་རྨི་ལམ་དང་སད་པའི་སེམས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་རང་སྟོང་ངོ་། །དེ་རྣམས་མེད་པའི་གཞི་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

541

ལམ་གྱི་སྐབས།

དོན་དམ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་ཐུགས་དང་གསུང་དང་སྐུའི་སེམས་(འགོག་བདེན་གྱི་གཉིད་སྟུག་དང་རྨི་ལམ་དང་སད་པ་)རྣམས་ནི་(རིམ་པ་ལྟར་)ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་(དོན་དམ་གྱི་)ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་དང་སྤྲུལ་བའི་སྐུ་དོན་དམ་པས་བསྡུས་པ་དག་སྟེ་དེ་རྣམས་ཀྱང་གཞན་སྟོང་ངོ་། །འདིར་སེམས་ཀྱི་དངོས་པོ་མེདེ་པའི་སེམས་ཞེས་པ་ལན་བཞི་གསུངས་པ་འདི་རྣམས་ཀྱང་སྔར་སྨོས་པའི། གང་ཞིག་གང་ན་མེད་པ་དེ་དེས་སྟོང་ངོ་། །དེ་ལ་ལྷག་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྟག་ཏུ་ཡོད་དོ། །ཞེས་སོགས་དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན་ཏེ་(གཤིས་ལ་)ཡོད་མེད་ཤེས་ཚུལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །འདི་དག་གིས་ནི་སྦྱང་བྱའི་དྲི་མ་དང་སྦྱང་བའི་གཞི་ཐ་དད་པར་ཡང་བསྟན་ཞིང་། དེ་ཡང་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་ཙམ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བཅོས་མ་གློ་བུར་བ་དང་རང་བཞིན་གཉུག་མའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐའ་དང་དབུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་བྱུང་དང་རང་བྱུང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་བརྟགས་གཞན་དབང་དང་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་།
སྡུག་བསྔལ་དང་བདེ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་སྐུའི་ཡོན་ཏན་མ་ཚང་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

542

བ་དང་ཚང་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞོམ་དུ་རུང་བ་དང་མི་རུང་བ་ལ་སོགས་པ་ཁྱད་པར་ཆེས་ཆེ་བ་མང་པོའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་(ཡུམ་ལ་སོགས་པར་)སེམས་གང་ཞིག་(གཤིས་ལ་)ཡོད་(པ་དོན་དམ་)པའི་སེམས་དེ་ནི་(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)སེམས་(སུ་)མེད་པ་ཞེས་རང་བཞིན་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་པ་ལས་ཀྱང་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གསུངས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་དེ། འདིར་དོན་དམ་གྱི་སེམས་ནི་(གཤིས་ཀྱི་)གནས་ལུགས་ལ་ཡོད་པའི་སེམས་སོ། །ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སེམས་ནི་(གཤིས་ཀྱི་)གནས་ལུགས་ལ་མེད་པའི་སེམས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་གང་ཞིག་ཡོད་པའི་སེམས་ཞེས་པ་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་(སེམས་ཆུང་ངུ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སེམས་ལ་ཁྱབ་པའི་)སེམས་ཆེན་པོ(དོན་དམ་གྱི་སེམས་དེ་ནི)། །རང་བཞིན་(གྱིས་)དག་ཅིང་དྲི་མ་མེད། །ཅེས་(གསང་འདུས་སུ་)གསུངས་པ་ཡང་(འགོག་བདེན་གྱི་སེམས་)དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)སེམས་མེད་པ་ཞེས་པ་རང་གི་ངོ་བོར་སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད་པ་
སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་རང་སྟོང་གི་སེམས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞི་ལ་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་སེམས་རང་བཞིན་པ་རྟག་ཏུ་བཞུགས་པར་དགོངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)སེམས་མེད་པའི་ (གཞི་དོན་དམ་གྱི་)སེམས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་སྔ་མ་དང་མཐུན་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སེམས་མེད་པའི་གཞི་སེམས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

543

ལམ་གྱི་སྐབས།

ཀྱི་རྡོ་རྗེ་ནི་རྡོ་རྗེའི་སེམས་ཏེ། མི་ཆོད་པ་དང་མི་ཤིགས་པ་ཆེན་པོ་དོན་དམ་པའི་སེམས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལུས་མེད་ལུས་དང་སྲིད་མེད་སྲིད་པ་དང་གཟུགས་

མེད་གཟུགས་བཟང་དང་རྣམ་པ་ཀུན་ལྡན་རྣམ་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་གསུང་མང་པོས་སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་ཟབ་མོ་འཇིག་རྟེན་དཔེ་ལས་འདས་པ་ཡང་ཡང་བསྟན་ལ། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་པའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་། མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་དང་། །རྣམ་པར་ཤེས་དང་མིང་དང་གཟུགས། །སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དང་རེག་པ་དང་། །ཚོར་བ་དང་ནི་སྲེདེ་པ་དང་། །ཉེར་ལེན་སྲིད་པ་སྐྱེ་བ་དང་། །རྒ་ཤི་ཞེས་བྱ་རིག་མ་ཡིན། །ང་རྒྱལ་(དང་)ཆེ་བའི་ང་རྒྱལ་དང་། །ངའོ་སྙམ་པའི་(ང་རྒྱལ་དང་)མངོན་(པའི་)ང་རྒྱལ་(དང)། །གཞན་ཡང་ང་རྒྱལ་(ལས་ཀྱང་)ང་རྒྱལ་དང་། །ཅུང་ཟད་(སྙམ་པའི་)ང་རྒྱལ་(དང་)ལོག་པར(འི་ང་རྒྱལ་དང་)བཅས་(པ)། །འདི་དག་(ལ་ཡང་བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་དགོས་ཤིང་དོན་དམ་གྱི་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་)རྡོ་རྗེའི་མཐའ་ཅན་(ནམ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་མཐའ་ཅན་ལ་སོགས་པས་གསུངས་ཏེ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཐམས་ཅད་ལས་)མཆོག༨༤༧(དང་གཞན་དང་ཕ་རོལ་ལོ་)ཅེས་དང་། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དཔལ་འདུས་པར་ཡང་། མདོར་ན་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་པའི་)ཕུང་པོ་ལྔ་རྣམས་ནི། །(འགོག་བདེན་གྱི་)སངས་རྒྱས་ལྔར་ནི་རབ་ཏུ་བསྒྲགས། །རྡོ་རྗེའི་སྐྱེ་མཆེད་(མཁའ་ཁྱབ་)ཉིད་དག་ཀྱང་། །(འགོག་བདེན་གྱི་)བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དཀྱིལ་འཁོར་མཆོག་༨༤༨ཅེས་དང་། (འགོག་བདེན་གྱི་)ས་ནི་སྤྱན་(མ་)ཞེས་བྱ་བ་ཡིན། །(འགོག་བདེན་གྱི་)ཆུ་ཡི་ཁམས་ནི་མཱ་མ་ཀཱི། །(གོས་)དཀར་(མོ་)དང་སྒྲོལ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

544

མ་ཞེས་བྱ་བ། །(འགོག་བདེན་གྱི་)མེ་དང་རླུང་དུ་རབ་ཏུ་བསྒྲགས། །(འགོག་བདེན་གྱི་)མཁའ་དབྱིངས་རྡོ་རྗེའི་དམ་ཚིག་ནི། །རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)དེ་ཉིད་ཡིན། ༨༤༩། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་བཅོས་མ་གློ་བུར་བའི་ཕུང་པོ་ཁམས་སོགས་ཀྱིས་གདོད་ནས་སྟོང་པའི་གཞི་རང་བཞིན་གཉུག་མ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཁམས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཏེ། གཞན་དང་མཆོག་དང་ཕ་རོལ་དང་དམ་པའོ། །
དེ་ལྟར་དོན་དམ་བདེན་པ་ནི་ཕྱི་ནང་ཀུན་རྫོབ་དམན་པ་འདི་ལས་གཞན་ནམ་ཕ་རོལ་ཏེ་དམ་པ་དང་མཆོག་གོ། དེ་ཡང་། རྒྱུད་སྡེ་ཁྱད་འཕགས་དག་ཏུ། ཇི་ལྟར་ཕྱི་རོལ་དེ་བཞིན་ནང་། །ཇི་ལྟར་ནང་ལ་དེ་བཞིན་གཞན། ༨༥༠། ཞེས་འབྲུའི་ཤུན་པའི་ཕྱིའི་ཆ་དང་ནང་གི་ཆ་དང་འབྲུའི་སྙིང་པོ་རྣམས་ངོ་བོ་མི་གཅིག་ཀྱང་རྣམ་པ་མཚུངས་པར་གནས་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ། ཕྱི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འདི་དང་ནང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་འདི་དང་(འདི་དག་ལས་)གཞན་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་ངོ་བོ་མི་གཅིག་མོད་ཀྱི་རྣམ་པ་མཚུངས་པར་གསུངས་ལ། ཚུལ་འདི་ནི་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་གཞུང་གཞན་དག་ཏུ། ཇི་ལྟར་སྣང་བ་འདི་ཁོ་ན། །ཀུན་རྫོབ་གཞན་ནི་གཅིག་ཤོས་ཡིན། ༨༥༡། ཞེས་(དབུ་མ་བདེན་གཉིས་ལས་)གསུངས་པ་དང་ཡང་དོན་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་སྣང་བ་འདི་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་ཕྱི་ནང་འདི་ཀུན་རྫོབ་པོ། །འདི་ལས་གཞན་ནི་ཞེས་པ་ཆོས་ཀུན་རྫོབ་པ་འདི་ལས་གཞན་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་པ་སྟེ་ཕ་རོལ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

545

ལམ་གྱི་སྐབས།

ལམ་མཆོག་གམ་དམ་པའོ། །དེ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ལས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་གཅིག་ཤོས་དོན་དམ་བདེན་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་གཅིག་ཤོས་ཡིན་ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟར་དོན་དམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཀུན་རྫོབ་ལས་གཞན་དུ་གསུངས་པ་འདིས་ཀྱང་འགའ་ཞིག་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་དུ་འདོད་པ་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །
ཡང་ཁ་ཅིག་རྣམ་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་དངོས་པོ་འདི་ཀུན་རྫོབ་དང་། དེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཆ་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་རྣམས་ནི་ཤིན་ཏུ་འཁྲུལ་ཏེ། རང་སྟོང་གང་ཡིན་པ་དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་མི་སྲིད་ཅིང་། དོན་དམ་བདེན་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་རང་སྟོང་ཡིན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་དེ་དག་གི་ཤེས་བྱེད་རྣམ་
དག་མང་དུ་བཤད་ཅིང་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྣང་བ་གང་ཡིན་ཀུན་རྫོབ་དང་སྟོང་པ་གང་ཡིན་དོན་དམ་དུ་འདོད་པ་ཡང་བབ་བཅོལ་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་སྣང་སྟོང་གཉིས་དང་། དོན་དམ་ལ་ཡང་སྣང་སྟོང་གཉིས་ཚང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྣང་བ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། ཀུན་རྫོབ་སྟོང་ཉིད་ཀྱང་དོན་དམ་ཡིན་པར་ཧ་ཅང་ཐལ་བས་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་གི་ཤེས་བྱེད་གཞན་ནི་མན་ངག་གཞན་དུ་ཡང་བསྟན་པར་བྱའོ། །
(༩) དེ་རྣམས་རང་སྟོང་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་དོགས་པའི་
མཐའ་མང་པོ་བསལ་བ།
༈ གལ་ཏེ་རང་སྟོང་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་ན། དཀོན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

546

མཆོག་བརྩེགས་པར། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དབྱེར་མེད་པར་བསྟན་པའི་མདོར།
བཙུན་པ་ཤཱ་ར་དྭ་ཏིའི་བུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་(གཞན་)དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་(གཞན་དེ་)ཉིད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་(སོ་སོ་རང་རིག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་)ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་བྱང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ་༨༥༢ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་དྲང་ཞེ་ན། འདི་ཡང་སྔར་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དམ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་སྟེ། དགོངས་པ་ནི་སྔར་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོར། (འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ཉོན་མོངས་པ་འདི་དག་(སོ་སོ་རང་རིག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་)རྟོགས་པའི་ཕྱིར་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)བྱང་ཆུབ་སྟེ། (འགོག་བདེན་དོན་དམ་ཀྱི་)ཉོན་མོངས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དེ་འདི་ལྟ་བུར་དྲན་པ་མངོན་དུ་གཞག་ཀྱང་གང་ལ་ཡང་ཉེ་བར་མི་གཞོག །རབ་ཏུ་མི་འཇོག་རྣམ་པར་མི་འཇོག །ཆོས་ཉིད་དེ་དག་(གཤིས་ལ་)གནས་པར་རབ་ཏུ་ཤེས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་(གཤིས་ལ་)གནས་པ་ཞེས་བྱའོ། ༨༥༣། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་སྟེ། དགོས་པ་ནི་སྔར་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ། ཡབ་སྲས་འཇལ་བར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་འདི་ནི་(ཆོས་)ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

547

ལམ་གྱི་སྐབས།

སུ་སོང་བ་ལགས་ཏེ། ཆོས་གང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མ་ལགས་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་(གཤིས་ལ་)མ་མཆིས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)བྱང་ཆུབ་ཅེས་བགྱི་བ་འདི་ནི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་སྟེ། (འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)བྱང་ཆུབ་གང་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)ཆོས་ཐམས་ཅད་(ཀྱི་)རང་བཞིན་མ་མཆིས་པ་(འི་གཞི་ཆོས་ཉིད་)ནི། བྱང་ཆུབ་ལགས་པར་རིག་པར་བགྱིའོ། །ཐ་ན་ (འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)མཚམས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་པོ། །དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)བྱང་ཆུབ་ནི་རང་བཞིན་མ་མཆིས་པ་(འི་གཞི་)སྟེ། (འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)མཚམས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱང་(བྱང་ཆུབ་)དེའི་རང་བཞིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་(འགོག་བདེན་གྱི་)ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཕུང་པོ་མ་ལུས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ཏེ། (འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)མཚམས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱང་དེའི་རང་བཞིན་ནོ། ༨༥༤། ཞེས་པ་ཡང་མཚམས་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་དག་མཐའ་འམ། ཡང་དག་པའི་མཐའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་སྟེ། འདིར་ཡང་དགོས་པ་ནི་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བསྟན་པའི་མདོར་ཡང་། ལྷའི་བུས་སྨྲས་པ། འཇམ་དཔལ་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བ་ནི་གང་ཡིན། འཇམ་དཔལ་གྱིས་སྨྲས་པ། ལྷའི་བུ་དོན་དམ་པར་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། ཤིན་ཏུ་མི་སྐྱེ་བ་གང་དང་མཉམ་པ་དོན་དམ་པར་ན་མཚམས་མེད་པ་ལྔ་པོ་དག་ཀྱང་དེ་དང་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

548

མཉམ་མོ། །དོན་དམ་པར་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། ཤིན་ཏུ་མི་སྐྱེ་བ་གང་དང་མཉམ་པ་དོན་དམ་པར་ན་ལྟ་བར་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་མཉམ་མོ། །དོན་དམ་པར་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་ཤིན་ཏུ་མི་སྐྱེ་བ་གང་དང་མཉམ་པ་དོན་དམ་པར་ན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་མཉམ་མོ་༨༥༥ཞེས་(ཀུན་རྫོབ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་དུ་མེདེ་པར་མཉམ་ཞེས་)དང་། འཇམ་དཔལ་གྱིས་སྨྲས་པ། དོན་དམ་པར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་མི་འབྱུང་བར་མཉམ་པ་དང་། དོན་དམ་པར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་མི་སྐྱེ་བར་མཉམ་པ་དང་། དོན་དམ་པར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་དངོས་པོ་མེད་པར་མཉམ་པས་ལྷའི་བུ་དོན་དམ་པར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་(མཉམ་པའི་ཚུལ་དེ་འདྲས་)མཉམ་མོ། །དེ་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལྷའི་བུ་དོན་དམ་པར་ན་ཤིན་ཏུ་མི་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་(དོན་དམ་པར་ན་འབྱུང་མི་འབྱུང་)ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་མེད་དོ། །ལྷའི་བུ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། ཁམ་པའི་སྣོདོ་ཀྱི་ནང་གི་ནམ་མཁའ་གང་ཡིན་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་སྣོད་ཀྱི་ནང་གི་ནམ་མཁའ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ནམ་མཁའི་ཁམས་(གཅིག་པ་)ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དོན་དམ་པར་ན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་མེད་དོ། །ལྷའི་བུ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པར་ན་(རི་བོང་གི་རྭ་དང་ཁྱད་མེད་པས་)ཤིན་ཏུ་མི་འབྱུང་བ་ཉིད་དོ། །རྣམ་པར་བྱང་བ་(འགོག་བདེན་)གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དོན་དམ་པར་ན་(མེད་པ་མ་ཡིན་ཡང་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་)ཤིན་ཏུ་མི་འབྱུང་བ་ཉིད་དོ། །རྣམ་པར་བྱང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དོན་དམ་པར་ན་ཤིན་ཏུ་མི་འབྱུང་བ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

549

ལམ་གྱི་སྐབས།

ཉིད་དོ། །དོན་དམ་པར་ན་འཁོར་བ་ཡང་(རི་བོང་གི་རྭ་དང་ཁྱད་མེད་པས་)ཤིན་ཏུ་མི་འབྱུང་བ་ཉིད་དོ། །དོན་དམ་པར་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་(ཆེན་པོ་)འི་བར་དུ་ཡང་ (ངོ་བོ་ཡོད་རུང་མེད་རུང་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་)ཤིན་ཏུ་མི་འབྱུང་བ་(ར་མཉམ་པ་)ཉིད་དོ། །འདི་ལ་དོན་དམ་པར་ན་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་དམ་པར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་(ངོ་བོ་ཡོད་རུང་མེད་རུང་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་)ཤིན་ཏུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ཡང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ཆོས་རྣམས་དང་ཉོན་མོངས་རྣམ་བྱང་དང་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་སྟེ། འདིར་ཡང་དགོས་པ་ནི་སྔར་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འདའ་ཀ་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པར། (དོན་དམ་པའི་)སེམས་རྟོགས་ན་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་གསུངས་པ་རྣམས་༨༥༦སེམས་སེམས་ཀྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་ལ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ཙམ་གྱིས་དེར་མི་འགྱུར་ཏེ། གལ་ཏེ་འགྱུར་ན་དབུགས་ཀྱི་རྒྱུན་མ་འགགས་བཞིན་དུ་སེམས་སེམས་ཀྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན་རྒྱུད་སྡེ་ཟབ་མོ་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་དང་རིགས་གསུམ་མགོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ས་བཅུ་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་(འདའ་ཀ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལུང་)འདི་ཡང་དོན་དམ་པའི་སེམས་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྤྱོད་བསྡུས་སྒྲོན་མར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྦ་ཀློང་དུ་ལྷུང་བར་གྱུར་ཅིང་སྐྱབས་མེད་པ། དཔུང་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

550

གཉེན་མེད་པ་རྣམས་ལ་གཟིགས་ནས། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་(དང་པོར་)ཉོན་མོངས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་(རང་སྟོང་ཉིད་དུ་)ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་ཉོན་མོངས་པ་(རགས་པ་ཙམ་)རྣམ་པར་དག་པར་མཛད་ཅིང་། (དེ་ནས་ཉོན་མོངས་རང་སྟོང་དུ་ཤེས་པ་)ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་(ར་གཏོགས་པ་དེ་)ཡང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་(མཐོང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་)ས་རྣམ་པར་སྦྱངས་ནས་ཡང་དག་པའི་ཚུལ་གྱིས་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཡང་དག་པར་འཇོག་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། ༨༥༧། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཉོན་མོངས་པའི་ངོ་བོ་རང་སྟོང་དུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དག་པར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རེ་ཤིག་ཉོན་མོངས་པ་རགས་པའི་རྩེ་འཇིལ་བའམ་མགོ་གནོན་པ་ལ་དགོངས་པ་སྟེ། མཐར་ནི་ཉོན་མོངས་རང་སྟོང་དུ་ཤེས་པ་ཀུན་རྫོབ་པ་དེ་ཡང་དོན་དམ་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྦྱང་དགོས་པར་གཞུང་འདི་ཉིད་ནས་ཀྱང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ། (ཀྱེའི་རྡོ་རྗེ་ལས་དོན་དམ་གྱི་)དངོས་པོ་(ངོ་བོ་མཐོང་བ་)ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་གྲོལ་ཞིང་། །(སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་གི་)དངོས་པོའི་འཆིང་བས་འཆིང་བར་འགྱུར། །(འགོག་བདེན་)དེ་(མངོན་སུམ་དུ་)ཡོངས་(སུ་)ཤེས་པས་གྲོལ་བ་ཡིན། ༨༥༨། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཡང་ (འགའ་ཞིག་འདོད་པ་ལྟར་)དངོས་པོ་རང་སྟོང་དུ་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་གྲོལ་བ་ནི། མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་རླུང་སེམས་འགྱུ་བ་ལས་གྲོལ་ན་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་ཞིང་། འཁྲུལ་པ་འཁྲུལ་སྣང་དང་བཅས་ཏེ་ཡལ་ནས་ཡེ་ཤེས་རང་སྣང་མངོན་དུ་འགྱུར་ཏེ་རྒྱས་པར་འཕགས་པ་རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོའི་འགྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་སེམས་འགྲེལ་ཟབ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

551

ལམ་གྱི་སྐབས།

མོ་མན་ངག་དང་བཅས་པ་ལས་རིག་པར་བྱ་ཞིང་། ངོ་ཤེས་པས་གྲོལ་བ་ལྟར་སྟོན་པ་གཞན་དང་གཞན་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འཆིང་བ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བདག་འཛིན་གྱི་བཞོན་པ་དབུགས་ཀྱི་རྒྱུན་འགགས་ན། འཆིང་བ་མཐའ་དག་ལས་གྲོལ་ཞིང་། སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པའི་བདག་ཉིད་ཐོབ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རང་སྟོང་དུ་གནས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞི་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་དངོས་སུ་གསལ་བར་བསྟན་པའམ་ལྡེམ་པོ་ངག་གིས་བསྟན་པ་ཡང་རུང་སྟེ་གསུང་རབ་ཟབ་མོ་རྣམས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོར། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་ངའི་(འགོག་བདེན་)དོན་དམ་པ་རྟག་པ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་(རྒྱུ་གཞན་)དོན་དམ་པའི་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་སྟེ། (ཀུན་བརྟགས་གཞན་དབང་)ཡོད་པ་དང་(བྲལ་བ་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་)མེད་པ་དང་བྲལ་བ། འཕགས་པ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་(རིག་བྱ་དོན་ལ་གནས་པའི་)མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའོ། །དོན་དམ་པའི་ཡེ་ཤེས་(སྟོང་ཉིད་གཟུགས་བརྙན་འཛིན་པ་)རྒྱུར་གྱུར་པས་ན་རྒྱུ་དང་ལྡན་པའོ། །ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་བྲལ་བས་ན་མ་བྱས་པའི་ནམ་མཁའ་དང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་། འགོག་པའི་དཔེ་དང་ཆོས་འདྲ་བས་རྟག་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་(དོན་དམ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)འདི་ནི་མུ་སྟེགས་བྱེད་པ་རྟག་པ་དང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་སྨྲ་བ་དང་མཐུན་པ་མ་ཡིན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

552

ནོ། །བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་རྟག་པ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་(འི་དབྱིངས་)འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འཕགས་པ་སོ་སོ་རང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ། ༨༥༩ཞེས་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་གསུང་རབ་ཟབ་མོ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བཤད་ཅིང་འཆད་པར་འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱང་ངོ་། །སོར་ཕྲེང་གི་མདོར་ཡང་། འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ནི་འདི་འདྲ། དེ་འདྲའོ། །ཞེས་ལོག་པར་ལྟ་བཞིན་དུ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཐར་པ་དང་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའམ་(བདག་མེད་པའི་གཞི་ལ་དགོངས་པའི་)ལྡེམ་པོ་ངག་མི་ཤེས་པས་བདག་མེད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚིག་གོ་ཞེས་མུར་འདུག་བྱུང་བ་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་གོ། རྗེས་སུ་དཔག་པས་ཚུགས་པའི་འཇིག་རྟེན་པ་ལ་ཡང་ (བདག་ཏུ་ལྟ་བས་)གཏི་མུག་གི་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་སོང་ངོ་། །འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ལ་(བདག་མེད་གསུངས་པ་)ཡང་(བདག་མེད་པའི་གཞི་ལ་དགོངས་པའི་)ལྡེམ་པོ་ངག་ཏུ་བཤད་པ་མི་ཤེས་པས་(གཤིས་ལུགས་ཟབ་མོ་)ཤེས་པ་ཉམས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་(རྟག་ཆད་ཀྱི་)ཕྱོགས་གཉིས་སྤངས་ཏེ་(དོན་དམ་གྱིས་)བདག་ཏུ་གཏོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་(དོན་དམ་གྱི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐེག་པ་དབུ་མའི་ལམ་དུ་བསྟན་ཏོ། །དབུ་མའི་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བླ་དྭགས་སོ། ༨༦༠། ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ།

༡༠ ཐོབ་བྱ་དེ་ལ་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕན་ཡོན་རླབས་ཆེན་བསྟན་པ།

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

553

ལམ་གྱི་སྐབས།

༈ ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐར་ཐུག་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་ཐེག་པ་ཡིན་པས། དེ་
ལ་ཡིད་ཆེས་ཤིང་དང་བ་བསྐྱེད་ན་སྒྲིབ་པ་མང་པོ་བྱང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་བསྡུས་འཇོམས་ཀྱི་མདོ་ལས། ཀུན་ཏུ་དཔའ་བོ་གང་ལ་ལ་ཞིག་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་རབ་ཏུ་དང་བ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་བསྐལ་བ་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་ཏུ་ངན་འགྲོ(འི་དམའ་ཤོས་དམྱལ་བ་)ར་འགྲོ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །བསྐལ་པ་སྟོང་ཕྲག་ལྔར་བྱོལ་སོང་གི་སྐྱེ་གནས་སུ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡི་དྭགས་རྣམས་སུ་ཡང་ངོ་། །བསྐལ་བ་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔར་ལྷའི་འཇིག་རྟེན་དང་། ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། ༨༦༡། ཞེས་དང་། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པར་ཡང་། བསོད་ནམས་ཆུང་ངུས་(མཐར་ཐུག་ཟབ་མོའི་)ིཆོས་འདི་ལ། །ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་ཡང་མི་འགྱུར། །ཐེ་ཚོམ་སྐྱེས་པ་ཙམ་ཞིག་གིས། །སྲིད་པ་ཧྲུལ་པོར་བྱས་
པར་འགྱུར། ༨༦༢། ཞེས་དང་། གཞན་དག་ཏུ་ཡང་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ལ་སྔར་ཡང་མང་དུ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་སྐུར་བ་མི་འདེབས་ཤིང་ཡིད་ཆེས་པས་གཞན་
དག་ལ་སྟོན་པ་དང་འཛིན་འཆང་ཀློག་པ་ལ་སོགས་པས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་ནི་སངས་རྒྱས་མང་པོ་ལས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། མྱང་འདས་ཆེན་པོར་རིགས་ཀྱི་བུ་སེམས་ཅན་གང་ཞིག་ཆུ་ཀླུང་དགའ་སྐྱེད་ཀྱི་བྱེ་མ་སྙེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ལས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ན། དེས་ནི་དུས་ངན་པའི་ཚེ་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་)མདོ་འདི་སྡེ་འཆང་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

554

བ་དང་འཛིན་པར་འགྱུར་ཏེ་སྐུར་པ་མི་འདེབས་སོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་སེམས་ཅན་གང་ཞིག་ཀླུང་གང་གཱ་གཅིག་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ལས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ན། དེས་ནི་དུས་ངན་པའི་ཚེ་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་)ཆོས་འདི་ལ་མི་སྐུར་ཅིང་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་)མདོ་སྡེ་འདི་ལ་མོས་པར་འགྱུར་ཏེ། གཞན་ལ་རྣམ་པར་འབྱེད་ཅིང་སྟོན་ནི་མི་ནུས་སོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་སེམས་ཅན་གང་ཞིག་ཀླུང་གང་གཱ་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་མ་སྙེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ལས་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ན། དེས་ནི་དུས་ངན་པའི་ཚེ་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་)ཆོས་འདི་ལ་མི་བཀུར་ཏེ་དད་ཅིང་མོས་པ་དང་འཆང་ཞིང་འཛིན་པ་དང་ཀློག་པ་དང་འདོན་པར་འགྱུར་ཏེ། གཞན་ལ་རྒྱས་པར་སྟོན་ནི་མི་ནུས་སོ། །སེམས་ཅན་གང་ཞིག་ཀླུང་གང་གཱ་གསུམ་གྱི་བྱེ་མ་སྙེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ལས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ན། དེས་ནི་དུས་ངན་པའི་ཚེ་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་)ིཆོས་འདི་ལ་མི་སྐུར་ཏེ་འཆང་བ་དང་འཛིན་པ་དང་ཀློག་པ་དང་འདོན་པ་དང་གླེགས་བམ་དུ་འབྲི་བར་འགྱུར་ཏེ་གཞན་ལ་སྟོན་མོད་ཀྱི་དོན་ཟབ་མོ་ནི་མི་ཤེས་སོ། །སེམས་ཅན་གང་ཞིག་ཀླུང་གང་གཱ་བཞིའི་བྱེ་མ་སྙེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ལས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ན། དེས་ནི་དུས་ངན་པའི་ཚེ་ན(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་)ཆོས་འདི་ལ་མི་སྐུར་ཏེ་འཆང་བ་དང་འཛིན་པ་དང་ཀློག་པ་དང་འདོན་པ་དང་གླེགས་བམ་དུ་འབྲི་བར་འགྱུར་ཏེ་དེས་ནི་གཞན་དག་ལ་དོན་ཟབ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

555

ལམ་གྱི་སྐབས།

མོ་བཅུ་དྲུག་གི་ཆ་གཅིག་ཙམ་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །སྟོན་ཅིང་འཆད་མོད་ཀྱི་དེ་ཡང་རྫོགས་པར་ཤེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་གང་ཞིག་ཀླུང་གང་གཱ་ལྔའི་བྱེ་མ་སྙེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ལས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེདེ་ན། དེས་ནི་དུས་ངན་པའི་ཚེ་ན(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་)ཆོས་འདི་ལ་མི་སྐུར་ཏེ་འཆང་བ་དང་འཛིན་པ་དང་ཀློག་པ་དང་འདོན་པ་དང་གླེགས་བམ་དུ་འབྲི་བ་དང་གཞན་ལ་ཡང་དོན་ཟབ་མོ་བཅུ་དྲུག་གི་ཆའི་ཆ་བརྒྱད་སྟོན་ནུས་པར་འགྱུར་རོ། །སེམས་ཅན་གང་ཞིག་ཀླུང་གང་གཱ་དྲུག་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ལས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ན་དེས་ནི་དུས་ངན་པའི་ཚེ་ན་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་)ཆོས་འདི་ལ་མི་སྐུར་ཏེ་འཆང་བ་དང་འཛིན་པ་དང་ཀློག་པ་དང་འདོན་པ་དང་གླེགས་བམ་དུ་འབྲི་བ་དང་གཞན་ལ་ཡང་བཅུ་དྲུག་གི་ཆའི་ཆ་བཅུ་གཉིས་སྟོན་ནུས་པར་འགྱུར་རོ། །སེམས་ཅན་གང་ཞིག་ཀླུང་གང་གཱ་བདུན་གྱི་བྱེ་མ་སྙེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ལས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ན་དེས་ནི་དུས་ངན་པའི་ཚེ་ན་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་)ཆོས་འདི་ལ་མི་སྐུར་ཏེ་འཆང་བ་དང་འཛིན་པ་དང་འདོན་པ་དང་ཀློག་པ་དང་གླེགས་བམ་དུ་འབྲི་བ་དང་གཞན་ལ་ཡང་བཅུ་དྲུག་ཆའི་ཆ་བཅུ་བཞི་སྟོན་ནུས་པར་འགྱུར་རོ། །སེམས་ཅན་གང་ཞིག་ཀླུང་གང་གཱ་བརྒྱད་ཀྱི་བྱེ་མ་སྙེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ལས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ན། དེས་ནི་དུས་ངན་པའི་ཚེ་ན་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་)ཆོས་འདི་ལ་མི་བཀུར་ཏེ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

556

འཆང་བ་དང་འཛིན་པ་དང་ཀློག་པ་དང་འདོན་པ་དང་གཞན་ལ་ཡང་གླེགས་བམ་དུ་འབྲི་བར་བསྐུལ་བ་དང་བདག་ཀྱང་ཉན་ཅིང་འཛིན་ལ་གཞན་དག་ཀྱང་ཉན་པ་དང་འཛིན་པ་དང་ཀློག་པ་དང་འདོན་པ་དང་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་པར་བསྐུལ་བ་དང་འཇིག་རྟེན་ལ་སྙིང་བརྩེ་བའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་སྲུང་ཞིང་(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་)མདོ་སྡེ་ལ་མཆོད་པ་བྱེད་པ་དང་གཞན་དག་ཀྱང་མཆོད་པ་དང་རིམ་གྲོ་དང་བཀུར་སྟི་དང་ཕྱག་བྱ་བ་དང་ཀློག་པ་དང་འདོན་པའི་བར་དུ་བསྐུལ་བ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེས་དོན་ཟབ་མོ་ཡང་རྫོགས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། (དོན་དམ་གྱི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་རྟག་ཏུ་གནས་པའི་ཆོས་ཅན་མི་འགྱུར་པ་མཐར་བདེ་བ་དང་སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་རྒྱས་པར་འཆད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཏེར་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་དེ་དག་ལ་མཆོད་པ་བྱས་ནས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པའི་ཆོས་འདི་དག་འཆང་བ་དང་འཛིན་པ་དང་སྐྱོབ་པ་དང་རྣམ་པར་གཞག་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །གང་ཞིག་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ན། གང་ཟག་དེ་ནི་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་ཡང་དག་པའི་ཆོས་འདི་འཆང་བ་དང་འཛིན་པ་དང་སྐྱོབ་པར་འགྱུར་ཞིང་ངེས་པར་ཡང་དག་པའི་ཆོས་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་བས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་མ་འོངས་པའི་དུས་ངན་པའི་ཚེ་དམ་པའི་ཆོས་བསྲུང་བར་འགྱུར་བ་དག་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་ནི་མ་འོངས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

557

ལམ་གྱི་སྐབས།

པའི་དུས་སུ་གདོན་མི་ཟ་བར་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པའི་ཆོས་དག་སྲུང་ཞིང་འཛིན་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། ༨༦༣། ཞེས་སོ། །

༤༽དེ་རྣམས་ལ་ལོག་རྟོག་སྣ་ཚོགས་བསལ་ནས་དོན་ཇི་ལྟར་
ཡིན་པ་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ།

༈ གལ་ཏེ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས། ལྷའི་བུ་དག་གཟུགས་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྟེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱང་གཟུགས་སོ་ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྟེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའོ་༨༦༤ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་སོགས་རང་རང་ངོ་བོས་སྟོང་པ་གང་ཡིན་པའམ་དེ་ལྟར་ངོ་ཤེས་ཤིང་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རྣམ་མཁྱེན་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་སྐད་གསུངས་པར་མདོ་དེ་ཉིད་ན་ཡང་གསལ་བར་བཞུགས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གཟུགས་ཉིད་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དོ། །ཚོར་བ་ཉིད་དང་། འདུ་ཤེས་ཉིད་དང་། འདུ་བྱེད་ཉིད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅྭ་བརྒྱད་ཉིད་ཀྱི་བར་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་གཟུགས་ཀྱི་དེ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

558

བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དང་།
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་གཅིག་པའོ། །ཚོར་བ་དང་ཞེས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅྭ་བརྒྱད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་གཅིག་པའོ། ༨༦༥། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ལ་དགོངས་ནས་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཤེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མདོ་དང་རྒྱས་པ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཏུ། གང་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཕྱིར་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ༨༦༦། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རྟེན་འབྲེལ་གང་ཡིན་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་དགོས་ལ་རྟེན་འབྲེལ་གང་ཡིན་རང་སྟོང་ཡིན་པས་སྟོང་ཉིད་ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་འགའ་ཞིག་སེམས་པར་གྱུར་ན་དེའི་ཕྱིར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ལུང་དེས་རྟེན་འབྲེལ་གང་ཡིན་སྟོང་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་རྟེན་འབྲེལ་དུ་གསུངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པར་འདོད་ན་ནི། དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་སོགས་པ་སྟོང་གཞིའི་རྣམ་གྲངས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་བརྫུན་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

559

ལམ་གྱི་སྐབས།

པ་བསླུ་བ་ལ་སོགས་པར་ཡང་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས། རབ་འབྱོར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཚད་མར་བྱས་ན་ཏེ་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དགོད་པ་བསྟན་གྱི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པས་ནི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དགོད་པ་བསྟན་པར་མི་ནུས་སོ། ༨༦༧། ཞེས་སོགས་དང་། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོར་ཡང་། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་བཞིན་ཉིད་དོན་དམ་པ་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་ནི་རྒྱུ་ལས་འབྲེལ་ཏེ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ལ། འདུས་བྱས་མ་ཡིན་ཏེ་དོན་དམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། དོན་དམ་པ་དེ་ལས་དོན་དམ་པ་གཞན། ཡོངས་སུ་བཙལ་བར་མི་བྱ་སྟེ། རྟག་པ་རྟག་པའི་དུས་དང་། ཐེར་ཟུག་ཐེར་ཟུག་གི་དུས་སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱུང་ཡང་རུང་མ་བྱུང་ཡང་རུང་སྟེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད། ཆོས་གནས་པའི་དབྱིངས་དེ་ནི་(ནམ་ཡང་གང་ནའང་འགྱུར་མེད་དུ་)འདུག་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་(འགྱུར་བ་)མ་ཡིན་ནོ། ༨༦༨། ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་རྣམས་དང་། འགལ་བའི་ཉེས་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟེན་འབྲེལ་ལས་མ་འདས་ན་མཐར་ཐུག་འགོག་པའི་བདེན་པ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་ལས་མ་འདས་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་འདུས་བྱས་ལས་མ་འདས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་ཡང་མི་རྟག་པ་དང་བརྫུན་པ་དང་བསླུ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་། མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་གནས་མ་ཡིན་པར་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔལ་ཕྲེང་གི་མདོར། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་འདི་དག་ལས་བདེན་པ་གསུམ་ནི་མི་རྟག་པ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

560

ལགས་སོ། །བདེན་པ་གཅིག་ནི་རྟག་པ་ལགས་སོ། །དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདེན་པ་གསུམ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གཏོགས་པའི་སླད་དུ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གཏོགས་པ་དེ་ནི་མི་རྟག་པ་ལགས་སོ། །
གང་མི་རྟག་པ་དེ་ནི་བརྫུན་པ་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་བརྫུན་པ་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་དེ་ནི་མི་བདེན་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལགས་ཏེ་སྐྱབས་མ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟ་ལགས་པས་འཕགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་འགོག་པར་འགྲོ་བའི་ལམ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཡང་། ཡང་དག་པར་ན་མི་བདེན་པ་དང་། མི་རྟག་པ་ལགས་ཏེ་སྐྱབས་མ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལ་བདེན་པ་གཅིག་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ལགས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་དེ་ནི་རྟག་པ་ལགས་སོ། །གང་རྟག་པ་(འི་སྐྱབས་གནས་)དེ་ནི་མི་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་མི་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་(འགོག་བདེན་)དེ་ནི་(དོན་དམ་དུ་)བདེན་པ་དང་རྟག་པ་དང་སྐྱབས་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟ་ལགས་པས་འདི་ལ་སྡུག་བསྔལ་འགོག་པའི་བདེན་པ་ཉིད་ནི་ཡང་དག་པར་ན་བདེན་པ་དང་རྟག་པ་དང་སྐྱབས་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་སྡུག་བསྔལ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

561

ལམ་གྱི་སྐབས།

འགོག་པའི་བདེན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཤེས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ལགས་སོ། ༨༦༩། ཞེས་དང་།དབུ་མ་རྩ་ཤེར་ཡང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་གང་ཞིག །བསླུ་བ་དེ་ནི་བརྫུན་ཞེས་གསུངས། །འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སླུ་བའི་ཆོས། །དེས་ན་དེ་དག་བརྫུན་པ་ཡིན། ༨༧༠། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བ་(སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་སོགས་པས་མཛད་པ་)རྣམས་སུ་ལུང་དྲངས་པ་ཡང་། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་བརྫུན་པ་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ནོ། ༨༧༡། ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་བས་ན་འདུས་བྱས་རྟེན་འབྲེལ་གང་ཡིན། སྟོང་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཀྱང་། སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འདོད་པ་ནི་འཁྲུལ་ཏེ་དོན་དམ་སྟོང་ཉིད་རྟེན་འབྲེལ་ལས་འདས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མཐར་ཐུག་པའི་སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་(བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་འགྲེལ་བར་)ཀུན་རྫོབ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད། །སྟོང་ཉིད་ཁོ་ན་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། །བྱས་དང་མི་རྟག་པ་བཞིན་དུ། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། ༨༧༢། ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། སྐབས་དེའི་སྟོང་ཉིད་ནི་རྟེན་འབྲེལ་རང་སྟོང་ཡིན་ལ་དེ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་དང་ཁྱབ་མཉམ་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པར་བསྟན་ཅིང་དེ་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་མི་སྟོང་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་དང་དེའི་དགོངས་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་མི་འགལ་ཞེ་ན། ཀུན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

562

བརྟགས་ལ་ངོ་བོ་མེད་པ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཙམ་མམ་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བས་ཀྱི་(གྲུབ་པ་ཙམ་ལས་)ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའམ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མ་གྲུབ་པོ། །གཞན་དབང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བའི་ངོ་བོར་ཡོད་ཀྱང་རང་ལས་སྐྱེ་བའི་ངོ་བོར་མེད་ཅིང་ཡང་དག་པར་ན་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་དེ་གཉིས་ནི་རང་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་གི་ངོ་བོ་མེད་པའོ། །དེ་གཉིས་མེད་པའི་གཞི་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཡང་དེ་ལས་གཞན་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུའམ་རང་བཞིན་པའི་སྐུ་རང་བཞིན་འོད་གསལ་རང་བཞིན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་རང་བཞིན་ལྷུན་གྲུབ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་སོ། །ངོ་བོ་མེད་ལུགས་དེ་ལྟར་ཤེས་ན་ཡོད་མེད་དང་རྟག་ཆད་དང་སྒྲོ་སྐུར་གྱི་མཐར་མ་ལྷུང་བའི་དབུས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དབུ་མའི་ལམ་ལས་མི་ཉམས་པར་གསུངས་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་དུ། ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཆོས་རྣམས་མ་སྐྱེས་དང་། །ཆོས་རྣམས་མ་འགགས་ཆོས་རྣམས་གཟོད་ནས་ཞི་བ་དང་། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མྱ་ངན་འདས་པར་ནི། །དགོངས་པ་མེད་པར་མཁས་པ་སུ་ཞིག་སྨྲ་བར་བྱེད། །མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དང་། །དོན་དམ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་ངས་བཤད་དེ། །མཁས་པ་གང་ཞིག་དགོངས་པ་དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ནི། །ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་དུ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

563

ལམ་གྱི་སྐབས།

དེ་མི་འགྲོ། ༨༧༣། ཞེས་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ་དགོངས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བདག་ཉིད་ལས་མི་འབྱུང་བ་དང་། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་མེད་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མི་གནས་པ་དང་། བྱིས་པས་བཟུང་བ་བཞིན་དུ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཡང་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ། མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། གཞན་གྱི་དབང་ལ་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ལ་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ༨༧༤། ཞེས་དང་། དེ་དང་གནད་གཅིག་པ་རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཤེས་ཤིང་། །དེ་བཞིན་ཡོད་པའི་སྟོང་ཉིད་དང་། །རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཤེས་ན། །སྟོང་པ་ཤེས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། ༨༧༥། ཞེས་ཀུན་བརྟགས་གཞན་དབང་བཅོས་མ་གློ་བུར་པ་ཡིན་པས་རང་གི་ངོ་བོ་མེད་པ་རང་སྟོང་དང་། ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་རང་བཞིན་གཉུག་མ་ཡིན་པས་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་མེད་པ་གཞན་སྟོང་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པས་ཆོས་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོ་མེདེ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་དབྱེར་མེད་དུ་འདོད་པ་ལ་ནི་ལུང་རིགས་ཀྱི་གནོད་པ་དཔག་ཏུ་མེད་དོ། །ཅི་སྟེ་འགའ་ཞིག་ཏུ། ཆོས་ཉིད་ངོ་བོ་མེད་པར་གསུངས་པ་བྱུང་སྲིད་ནའང་དེ་ལ་གཞན་གྱི་
ངོ་བོ་མེད་པར་དགོངས་ནས་དེ་སྐད་གསུངས་སོ། །ཞེས་རིག་པར་བྱའི་རང་གི་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

564

ངོ་བོ་མེད་པ་ནི་གཏན་ནས་མི་སྲིད་དེ། མཐར་ཐུག་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉེར་ལེན་གྱི་ཆོས་རྣམས་མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་སྟོང་པ་བདག་མེད་མི་གཙང་པར་གསུངས་པས་ཀྱང་། དོན་དམ་ཆོས་སྐུ་གཙང་བདག་བདེ་དང་རྟག་པར་གསུངས་པ་ལ་མི་གནོདོ་དེ།
དཔལ་གྱི་ཕྲེང་བའི་མདོར། བཅོམ་ལྡན་འདས་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་(གཤིས་ལུགས་ཀྱི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དད་པས་རྟག་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་བདེ་བར་འདུ་ཤེས་པ་དང་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་གཙང་བར་འདུ་ཤེས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་(ལྟ་བ་)ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་བ་མ་ལགས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་ལགས་སོ། །དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཉིད་རྟག་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་བདེ་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་བདག་གི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་གཙང་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལགས་པའི་སླད་དུའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་སེམས་ཅན་གང་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་(གཙང་བདག་བདེ་དང་རྟག་པ་)དེ་ལྟར་མཐོང་བ་དེ་དག་ནི་ཡང་དག་པ་མཐོང་བ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡང་དག་པ་མཐོང་བ་གང་དག་ལགས་པ་དེ་དག་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྲས་ཐུགས་ལས་སྐྱེས་པ་དང་ཞལ་ནས་སྐྱེས་པ་དང་ཆོས་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་ལ་སྤྱོད་པ་ཞེས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

565

ལམ་གྱི་སྐབས།

བགྱིའོ། ༨༧༦། ཞེས་དོན་དང་མཐུན་པར་ལྟ་བ་ལ་སྐྱོན་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྟག་ཆད་དུ་ལྟ་བ་ཞེས་པ་ཡང་དོན་དང་མི་མཐུན་ན་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་གྱི་མཐུན་ན་ནི་སྐྱོན་མེད་པར་མདོ་དེ་ཉིད་དུ་གསུངས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་གཉིས་མཐར་ལྟ་བ་ཞེས་བགྱི་སྟེ་གཉིས་གང་ཞེ་ན། ཆད་པར་ལྟ་བ་དང་རྟག་པར་ལྟ་བ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་མི་རྟག་པར་ལྟ་ན་དེ་ནི་དེའི་ཆད་པར་ལྟ་བ་མ་ལགས་ཏེ། (དོན་དང་མཐུན་པར་ལྟ་བས་ན་)དེ་ནི་དེའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་(ཆེན་པོ་)ལ་རྟག་པར་ལྟ་ན་དེ་ནི་དེའི་རྟག་པར་ལྟ་བ་མ་ལགས་ཏེ། (དོན་དང་མཐུན་པར་ལྟ་བས་ན་)དེ་ནི་དེའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ལགས་སོ། ༨༧༧། ཞེས་པ་(འི་ལུང་འདི་རྒྱུད་བླ་མའི་འགྲེལ་བར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སོང་བ་ནི་མི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་བཅོས་པར་མངོན་པ་)སྟེ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྐབས་སུ་དོན་གྱི་གནས་ལུགས་དང་མཐུན་པར་ལྟ་ཡང་མཉམ་གཞག་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་སྐབས་སུ་ནི་ཅིར་ཡང་མི་ལྟ་བ་དགོས་པར་བཤད་ཟིན་ལ་དེ་དང་དེ་དག་འགལ་བའི་སྐྱོན་ཡང་མེད་དེ་སྐབས་སོ་སོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་འདུས་བྱས་ཡིན་པས་ཤེར་ཕྱིན་དང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་འདུས་བྱས་ཡིན་ལ་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་རྣམ་གྲངས་སུ་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན་(དེ་ལྟ་)མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་དང་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ལམ་གྱི་བདེན་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

566

རབ་དང་ཡེ་ཤེས་ནི་འདུས་བྱས་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ཡང་འགོག་པའི་བདེན་པར་གཏོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ཡེ་ཤེས་ནི་དོན་དམ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ལ་དེ་དང་ཆོས་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ(དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་དང་རིག་པ་དང་བློ་ལ་ཡང་བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་དགོས་སོ)། །གལ་ཏེ་ཆོས་ཉིད་ནི་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡུལ་ཡིན་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ནི་དེ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་པར་མི་འཐད་དེ་གཟུགས་དང་མིག་ཤེས་བཞིན་ནོ། །ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་མི་གཅིག་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་གཞན་རིག་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་རང་རིག་གི་ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་རང་གིས་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེ་དབྱེར་མེད་དང་། ཐབས་ཤེས་(དབྱེར་མེད་)དང་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་གཅིག་ཏུ་སྦྱོར་བ་མ་ནིང་གི་གོ་འཕང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཨེ་ཝཾཾ་དང་ཨ་ཧཾཾ་དང་ཧཾཾ་ཀྵ་དང་ཨཱ་ལི་ཀཱ་ལི་དང་ཐིག་ལེ་གྲུ་གསུམ་དང་། རྡོ་རྗེ་བྷ་ག་དང་། རྡོ་རྗེ་པད་མ་དང་། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དང་། རྡོ་རྗེའི་ཟླ་ཉི་དང་། རྡོ་རྗེའི་ཁུ་རྡུལ་དང་། རྡོ་རྗེའི་ཉིན་མཚན་དང་། རྡོ་རྗེའི་ཕྱོགས་གཉིས་དང་། རྡོ་རྗེའི་བགྲོད་པ་གཉིས་དང་། ཀཱ་ལ་ཙཀྲ་དང་། ཧེ་བཛྲ་དང་། འཁོར་ལོ་སྡོམ་པ་དང་། གསང་བ་འདུས་པ་དང་། སྒྱུ་འཕྲུལ་དྲ་བ་དང་། རྡོ་རྗེ་གདན་གཞི་དང་། རྡོ་རྗེ་ཧཱུཾཾ་མཛད་དང་། རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་དང་། མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཚོ་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་གྱི་ལྷ་ཡབ་ཡུམ་དང་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

567

ལམ་གྱི་སྐབས།

དབྱེར་མེད་རོ་མཉམ་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་རང་སྟོང་མ་ཡིན་པར་གཞན་སྟོང་ཡིན་ན་དེ་ཉི་ཚེ་བའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པས་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་སུ་འགྱུར་ཏེ། (སྲིད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོང་ཡེ་སྟོང་པ་སྟེ་)ཉི་ཚེའི་སྟོང་ཉིད་མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཉི་ཚེ་བའི་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་ན། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྟོང་པར་འགྱུར་ཏེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པ་མི་སྲིད་དེ་ཆོས་
ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞི་ནི་
སྲིད་དེ་ཆོས་ཉིད་དོ། །ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞི་ནི་མི་སྲིད་དེ་(ཆོས་ཉིད་ཀུན་འགྲོ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པ་)ཧ་ཅང་ཐལ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པས་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པ་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ནི་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། གནས་ལུགས་ལ་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་ཡང་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་མི་སྟོང་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་དང་ཐ་དད་གཏན་མེད་དུ་འདོད་པ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་ངོ་བོ་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འོ་ན་དགོངས་འགྲེལ་དུ། འདུ་བྱེད་ཁམས་དང་དོན་དམ་མཚན་ཉིད་དག །(ངོ་བོ་)གཅིག་དང་(ངོ་བོ་)ཐ་དད་བྲལ་བའི་མཚན་ཉིད་དེ། །(ངོ་བོ་)གཅིག་དང་ (ངོ་བོ་)ཐ་དད་ཉིད་དུ་གང་རྟོག་པ། །དེ་དག་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཞུགས་པ་ཡིན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

568

(ཏེ་ངོ་བོ་རོ་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ)། ༨༧༨། ཞེས་བདེན་གཉིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ལུང་དེས་ནི་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ་(གཤིས་ཀྱི་)གནས་ལུགས་ལ་དོན་དམ་གྱི་ངོ་བོ་གྲུབ་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལས་གཞན་དུ་(ངོ་བོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་ལྡོག་པ་གཅིག་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་སུ་)འཆད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ལ་བདེན་ལུགས་གཉིས་དང་སྣང་ལུགས་གཉིས་དང་སྟོང་ལུགས་གཉིས་དང་དེ་དག་མེད་པར་འདོད་ན་ཆད་པར་ལྟ་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཏན་ནས་མ་ཕྱེདེ་པར་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པའི་དུག་གིས་མྱོས་པའི་བརླབ་བཅོལ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་རིགས་ཤིན་ཏུ་མང་བར་ཡོད་དེ་འདིར་ཡི་གེ་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པའི་སྦུབས་ལས་གྲོལ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་མ་ཡིན་ཏེ།
ཇི་སྐད་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་འདི་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་སྦུབས་ལས་མ་གྲོལ་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བགྱིའོ། ༨༧༩། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་དུ་འགའ་ཞིག་སེམས་པར་གྱུར་ན་དེའི་ཕྱིར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་གང་ཟག་སོ་སོ་རེ་རེའི་གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་ཁྱབ་པར་བཞུགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མ་དག་པ་དང་མ་དག་དག་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་ཏུ་གསུངས་ཀྱང་སྤྲིན་ཚོགས་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཡུལ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

569

ལམ་གྱི་སྐབས།

ལ་ཁྱབ་པའི་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་(རྒྱུད་དབང་བཙན་དུ་བྱས་ཏེ་)གཅིག་ཏུ་དག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞིང་(ངོ་བོ་དབང་བཙན་དུ་བྱས་ཏེ་)གཅིག་ཏུ་མ་དག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་དྲི་མ་ཡོད་མེད་གྱི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་བཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་གང་ཟག་གི་དབང་གིས། འགའ་ཞིག་ལ་དྲི་བཅས་སུ་བཞུགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད། གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་འགའ་ཞིག་ལ་དྲི་མེདེ་དུ་བཞུགས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དབྱེ་བ་མེད་དེ། སྤྲིན་ཡོད་མེད་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དོན་གཅིག་པར་གསེར་འོད་དམ་པ་ལས་གསུངས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་རང་བཞིན་གྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་། བདག་གི་དབྱིངས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་གྲངས་སུ་མྱང་འདས་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པར་གསུངས་ལ། བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དང་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་རྣམ་གྲངས་སུ་ལང་ཀར་གཤེགས་པར་ཡང་གསུངས་ཤིང་། དོན་དམ་པའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་བརྗོད་པའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་། རྡོ་རྗེའི་སྙིང་པོ་དང་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་སྙིང་པོ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྙིང་པོ་རྣམས་དོན་དམ་གྱི་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོར་ཡང་། རྒྱལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་རང་བྱུང་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་ཆུད་མི་ཟ་བའི་ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་གཏེར་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་བདེ་གཤེགས་ཀྱི་ལུས་དང་རྒྱལ་བའི་སྐུ་མཉམ་པར་གཞག་པ་དང་དེ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

570

བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་དང་ཆོས་ཉིད་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རིན་པོ་ཆེ་དང་རང་བཞིན་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས་ཤིང་། རྒྱུད་བླ་རྩ་འགྲེལ་དུ་ཡང་། ཆོས་སྐུ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་དང་མྱང་འདས་ཆེན་པོ་རྣམས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས་ལ། (དེ་དག་གི་ལུང་ཕལ་ཆེར་གཞུང་འདིར་ཡང་དྲངས་ཤིང་གཞུང་)གཞན་དག་དུ་ཡང་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོན་གཅིག་ལ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་གང་དུ་བརྗོད་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་དོ། །

༥༽དེ་ལྟར་དོན་བཞིན་རྟོགས་པའི་ཡང་དག་ལྟ་བས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
ཐམས་ཅད་སྤོང་ཚུལ།
༈ དེ་ལྟར་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བས་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་ (དོན་ལ་)ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ་མྱང་འདས་ཆེན་པོར། རིགས་ཀྱི་བུ་གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་གང་(ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་)བདག་ཡོད་པ་ལ་བདག་མེད་པར་ལྟ་བ་དང་། (ཀུན་བརྟགས་གཞན་དབང་གི་)བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཡོད་པར་ལྟ་བ་དང་། (མཐར་ཐུག་གི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་)རྟག་པ་ལ་མི་རྟག་པར་ལྟ་བ་དང་། (རང་སྟོང་གང་ཡིན་ཆོས་སྐུ་ཡིན་ན་འདུས་བྱས་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་སྐུ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས་)མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་(དོན་གྱིས་)ལྟ་བ་དང་། (དོན་དམ་དོན་དམ་གྱིས་སྟོང་ན་དོན་དམ་གྱི་)བདེ་བ་(དོན་དམ་དུ་བཞུགས་པ་)ལ་མི་བདེ་བ་(སྟེ་དོན་དམ་དུ་བདེ་བ་མ་གྲུབ་པ་)ར་ལྟ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

571

ལམ་གྱི་སྐབས།

བ་དང་། (འཁོར་བ་འདི་མྱང་འདས་དང་དབྱེར་མེད་དུ་འདོད་ན་)མི་བདེ་བ་ལ་བདེ་བར་ལྟ་བ་དང་། (བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་ལྟ་བུ་)ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པར་ལྟ་བ་དང་། (འཁོར་བ་འདི་མྱང་འདས་དང་དབྱེར་མེད་དུ་འདོད་པ་ལ་སོགས་)ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་ལ་ཡོངས་སུ་དག་པར་ལྟ་བ་དང་། (འཁོར་བ་འདི་མྱང་འདས་དང་དབྱེར་མེད་དུ་འདོད་པ་ལ་སོགས་)མི་འགོག་པ་ལ་འགོག་པར་ལྟ་བ་དང་། (བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་ལྟ་བུ་)འགོག་པ་ལ་མི་འགོག་པར་ལྟ་བ་དང་། (གཤིས་ལ་སངས་རྒྱས་མེད་པར་འདོད་པ་ལྟ་བུ་)སྡིག་པ་ལ་མི་སྡིག་པར་ལྟ་བ་དང་། (དག་པའི་བདག་འདོད་ན་མུ་སྟེགས་དང་འདྲ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་)མི་སྡིག་པ་ལ་སྡིག་པར་ལྟ་བ་དང་། (བཅས་པ་ཕྲ་མོ་འགའ་ཞིག་ལ་སྡིག་ཆེན་དུ་ལྟ་བ་ལྟ་བུ་)སྡིག་པ་ཡང་པ་ལ་ལྕི་བར་ལྟ་བ་དང་། (གཤིས་ལ་སངས་རྒྱས་མེད་པར་འདོད་པ་ལྟ་བུ་)སྡིག་པ་ལྕི་བ་ནི་ཡང་བར་ལྟ་བ་དང་། (བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་ལྟ་བུ་)ཐེག་པ་ལ་ཐེག་པ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་དང་། (གཤིས་ལ་སངས་རྒྱས་མེད་པར་འདོད་པ་ལྟ་བུ་)ཐེག་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཐེག་པར་ལྟ་བ་དང་། (མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་དབུས་མི་སྲིད་ཞེས་སོགས་)ལམ་ལ་ལམ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་དང་། (ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་དུ་ཤེས་པས་གྲོལ་ཞེས་སོགས་)ལམ་མ་ཡིན་པ་ལ་ལམ་དུ་ལྟ་བ་དང་། (བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་ལྟ་བུ་)བྱང་ཆུབ་ཡང་དག་པ་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་དང་། (སྟོང་ཚད་ཆོས་སྐུར་འདོད་པ་ལྟ་བུ་)བྱང་ཆུབ་མ་ཡིན་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། (དུག་ལྔ་ཡེ་ཤེས་ལྔར་འདོད་པ་ལ་སོགས་)སྡུག་བསྔལ་ལ་སྡུག་བསྔལ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་དང་། (དག་པའི་བདག་འདོད་ན་མུ་སྟེགས་དང་འདྲ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་)སྡུག་བསྔལ་མ་ཡིན་པ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

572

ལ་སྡུག་བསྔལ་དུ་ལྟ་བ་དང་། (རྣམ་རྟོག་ཆོས་སྐུ་ཡིན་ཞེས་སོགས་)ཀུན་འབྱུང་ལ་ཀུན་འབྱུང་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་དང་། (བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་ལྟ་བུ་)འགོག་པ་ལ་འགོག་པ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་དང་། (དག་པའི་བདག་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་ལྟ་བུ་)བདེན་པ་ལ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་དང་། (རང་སྟོང་གང་ཡིན་དོན་དམ་དུ་འདོད་ན་)ཀུན་རྫོབ་ལ་དོན་དམ་པར་ལྟ་བ་དང་། (རང་བཞིན་འོད་གསལ་མི་རྟག་པར་འདོད་པ་ལྟ་བུ་)དོན་དམ་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། (དོན་དམ་གཞན་སྟོང་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་ལྟ་བུ་)སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་(འི་གནས་)ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་(འི་གནས་)མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་དང་། (རང་སེམས་རྣམ་ཤེས་འདི་སངས་རྒྱས་སུ་འདོད་པ་ལ་སོགས་)སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་(འི་གནས་)མ་ཡིན་པ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བར་(བྱ་བའི་གནས་སུ་)ལྟ་བ་དང་། (མྱང་འདས་ཆེན་པོ་བཀའ་འགྱུར་དུ་མི་འབྲི་བ་ལ་སོགས་)སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡང་དག་པ་ལ་ནི་བདུད་ཀྱི་ཚིག་ཅེས་ (དོན་གྱིས་)ཟེར་བ་དང་། (བོད་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་རྒྱུད་ལ་སོགས་)བདུད་ཀྱི་ཚིག་ཡང་དག་པ་(སྟེ་ཡིན་ངེས་)ལ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཞེས་ཟེར་བ། དེ་ལྟ་བུའི་དུས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གདོད་ཡོངས་སུ་མྱང་ངན་ལས་འདའ་བའི་མདོ་འདི་གསུངས་ངོ་། ༨༨༠། ཞེས་དང་། རིགས་ཀྱི་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། (ཀུན་རྫོབ་སྟོང་པ་མ་ཡིན་གྱི་)དོན་དམ་པ་སྟོང་པའོ། །དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ནི་(རང་བྱུང་)ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་(རང་རང་ངོ་བོས་)སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ (རང་རང་ངོ་བོས་)སྟོང་པ་དང་(རང་རང་ངོ་བོས་)མི་སྟོང་པ་གཉི་ག་མི་མཐོང་བ་(ར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ཆད་པ་)འོ། །ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་ནི་(རང་རང་ངོ་བོས་)སྟོང་པ་(ཀུན་རྫོབ་)དང་(རང་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

573

ལམ་གྱི་སྐབས།

རང་ངོ་བོས་)མི་སྟོང་པ་(དོན་དམ་)དང་(དོན་དམ་)རྟག་པ་དང་(ཀུན་རྫོབ་འདུས་བྱས་)མི་རྟག་པ་དང་(ཁམས་གསུམ་འདི་)སྡུག་བསྔལ་བ་དང་(ཁམས་གསུམ་གཞན་)བདེ་བ་དང་(དག་པའི་)བདག་(དོན་དམ་)དང་བདག་མེད་པ་(ཀུན་རྫོབ་སྟེ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་)ཀུན་ (ཇི་ལྟ་བར་)མཐོང་ངོ་། །
(རང་རང་ངོ་བོས་)སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཁོར་བ་ཐམས་ཅད་དོ། །(རང་རང་ངོ་བོས་)མི་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་(ཆེན་པོ་)འོ། །(མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་)བདག་མེད་པའི་བར་དུ་འཁོར་བའོ། །(རྟག་པ་དང་བདེ་བ་དང་དག་པའི་)བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)སྟེ་(དེ་ལྟར་རྟོགས་ན་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་དབུ་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་)ཐམས་ཅད་སྟོང་པར་མཐོང་ལ། སྟོང་པ་མ་ཡིན་པ་མི་མཐོང་བ་ནི་(མེད་པ་དང་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་མཐར་ལྷུང་བས་)ལམ་དབུ་མ་ཞེས་མི་བྱ། ཐམས་ཅད་(མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་)བདག་མེད་པའི་བར་དུ་མཐོང་ལ་(རྟག་པ་དང་བདེ་བ་དང་དག་པའི་)བདག་མི་མཐོང་བ་ནི་(མེད་པ་དང་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་མཐར་ལྷུང་བས་)ལམ་དབུ་མ་ཞེས་མི་བྱའོ། །ལམ་དབུ་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་(མཐའ་དེ་གཉིས་སྤངས་པའི་དབུས་གང་ཡིན་པ་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་སྟེ་)སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། །དོན་དེ་ལྟ་བས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་རྟག་པ་མི་འགྱུར་ཞིང་འཕོ་བ་མེད་པ་(མཁའ་ཁྱབ་ཏུ་བཞུགས་པ་)སྟེ། མ་རིག་པས་ཁེབས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་བར་མ་གྱུར་ཏོ། །ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པར་མཐོང་སྟེ། མི་སྟོང་པར་མི་མཐོང་བ་ནས་ཐམས་ཅད་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

574

(མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་)བདག་མེད་པའི་བར་དུ་མཐོང་སྟེ། (རྟག་པ་དང་བདེ་བ་དང་དག་པའི་)བདག་ཏུ་མི་མཐོང་ངོ་། །
དེ་བས་ན་དོན་དམ་པའི་སྟོང་པ་མ་ཐོབ་པོ། །དོན་དམ་པའི་སྟོང་པ་(རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་མཁའ་ཁྱབ་)མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ལམ་དབུ་མ་མི་སྤྱོད་ལམ་དབུ་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་མི་མཐོང་ངོ་༨༨༡ཞེས་དང་། རིགས་ཀྱི་བུ་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རྟག་པ་མེད་པ་བདག་མེད་པ་བདེ་བ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་མེད་པར་མཐོང་བ་དང་། ཆོས་མ་ཡིན་པ་ (དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་)ཐམས་ཅད་ལ་རྟག་པ་མེད་པ་བདག་མེད་པ། བདེ་བ་མེད་པ། ཡོངས་སུ་དག་པ་མེད་པར་མཐོང་བ་དེས་ནི། (ཆད་པའི་མཐར་ལྷུང་བའི་ཕྱིར་)སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་མི་མཐོང་ངོ་། །དེ་ལ་(ཆོས་)ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་འཁོར་བའོ། །(ཆོས་)ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པ་(སྟེ་ཆོས་ཉིད་)ནི་(དོན་དམ་གྱི་)དཀོན་མཆོག་གསུམ་སྟེ། (མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་དབུས་མའམ་བར་མ་ཕུང་པོ་གསུམ་པར་བཞུགས་པའོ་)ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་དང་། བདག་མེད་པ། བདེ་བ་མེད་པ། ཡོངས་སུ་མ་དག་པར་མཐོང་། ཆོས་མ་ཡིན་པ་(དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་)ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་མི་རྟག་པ། བདག་མེད་པ། བདེ་བ་མེད་པ། ཡོངས་སུ་མ་དག་པར་མཐོང་སྟེ། དོན་དེ་ལྟ་བས་ན་(ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་བས་)སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་མི་མཐོང་ངོ་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་བཅུ་པས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་རྟག་པ། བདག་མེདེ་པ། བདེ་བ་མེདེ་པ། ཡོངས་སུ་དག་པ་མེདེ་པར་མཐོང་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

575

ལམ་གྱི་སྐབས།

ལ། ཆོས་མ་ཡིན་པ་(དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་)ཐམས་ཅད་ལ་ནི་རྟག་པ་དང་། བདག་དང་། བདེ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པར་ཕྱོགས་ཙམ་ཞིག་མཐོང་སྟེ་དོན་དེ་ལྟ་བས་ན་བཅུ་ཆ་གཅིག་ཙམ་མཐོང་ངོ་། །སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་(ཕྱོགས་སུ་མ་ལྷུང་བ་རྫོགས་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད་པས་)ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་རྟག་པ།
བདག་མེད་པ། བདེ་བ་མེད་པ། ཡོངས་སུ་དག་པ་མེད་པར་གཟིགས་ལ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་(དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་)ཐམས་ཅད་ལ་རྟག་པ་དང་། བདག་དང་། བདེ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པར་གཟིགས་ཏེ་དེ་ལྟ་བས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལག་མཐིལ་དུ་སྐྱུར་རུ་རའི་འབྲས་བུ་གཞག་པ་ལྟར་གཟིགས་སོ། །དོན་དེ་ལྟ་བས་ན་དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་མཐར་ཐུག་པ་ཞེསབྱའོ། ༨༨༢། ཞེས་དང་། བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས། བདག་ལ་བདག་མེདེ་པར་འདུ་ཤེས་པ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གོ། (དེ་དག་རྒྱས་པར་བཤད་ན་)འཇིག་རྟེན་པ་ཡང་(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)བདག་ཡོད་པར་སྨྲ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཡང་(དོན་དམ་གྱི་)བདག་ཡོད་པར་སྨྲ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་པ་དག་བདག་ཡོད་པར་སྨྲ་མོད་ཀྱི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་(དག་པའི་བདག་)ཡོད་(པར་རྟོགས་)པ་མ་ཡིན་པས་དེ་ནི་(ཀུན་རྫོབ་)བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་སྟེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅེས་བྱའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ (ཉིད་)ཀྱི་བདག་ཡོད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། །འཇིག་རྟེན་པ་དག་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་བདག་(གང་ཡང་)མེད་ཅེས་སྨྲ་སྟེ། དེ་བས་ན་(ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)བདག་ལ་བདག་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་༨༨༣ཞེས་བྱའོ་ཞེས་དང་། མུ་སྟེགས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

576

ཅན་གྱི་ཆོས་ལ་ནི་ངེས་པར་(ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)བདག་(སྟོན་པ་)མེད་དོ། །གང་(ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་(དོན་དམ་གྱི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)སྐུ་མཐའ་ཡས་པ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་དྲ་བ་མེད་པ་(རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་)མི་བྱེད་པ་(སྲིད་པ་ཉེ་བར་)མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རྟག་པ་ཞེས་བྱའོ། ༨༨༤།
ཞེས་དང་། དེ་ལ་ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། (དོན་དམ་གྱི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་རྟག་པ་དང་། བདེ་བ་དང་། བདག་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པར་ལྟ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་ལྟ་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཉིས་(གཉིས་)སུ་ལྟ་སྟེ། འདི་ལྟར(རང་གི་ངོ་བོས་)སྟོང་པ་(ཀུན་རྫོབ་)དང་(རང་གི་ངོ་བོས་)སྟོང་པ་མ་ཡིན་པ་(དོན་དམ་)དང་(དོན་དམ་)རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་(ཀུན་རྫོབ་)དང་། (དོན་དམ་)བདེ་བ་དང་(རང་བཞིན་གྱི་)བདེ་བ་མེད་པ་(ཀུབ་རྫོབ་)དང་། (དག་པའི་)བདག་(དོན་དམ་)དང་། བདག་མེད་པ་(ཀུན་རྫོབ་)དང་། (གདོད་ནས་)ཡོངས་སུ་དག་པ་(དོན་དམ་)དང་། (གདོད་ནས་)ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་(ཀུན་རྫོབ་)དང་། ཆོས་ཐ་དད་པ་གཅད་དུ་རུང་བ་(ཀུན་རྫོབ་)དང་། ཆོས་ཐ་དད་པ་གཅད་དུ་མི་རུང་བ་(དོན་དམ་)དང་། ཆོས་ཐ་དད་པ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་བ་(ཀུན་རྫོབ་)དང་། ཆོས་ཐ་དད་པ་རྐྱེན་ལས་མི་སྐྱེ་བ་(དོན་དམ་)དང་། ཆོས་ཐ་དད་པ་རྐྱེན་ལས་འབྲས་བུར་གྱུར་པ་(ཀུན་རྫོབ་)དང་། ཆོས་ཐ་དད་པ་རྐྱེན་ལས་འབྲས་བུར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་(པ་དོན་དམ་སྟེ་དེ་ལྟར་བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་ལེགས་)པར་རྟོགས་པ་ནི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ

(གཞན་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ)། ༨༨༥། ཞེས་དང་། དེའི་ཚེ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

577

ལམ་གྱི་སྐབས།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སློང་རྣམས་ལ་བཀའ་བསྩལ་པ། ལེགས་པར་ཉོན་ལ་ཤིན་ཏུ་ཡིད་ལ་ཟུང་ཤིག ཁྱེད་ཀྱིས་མི་ར་རོ་བ་ལ་དཔེ་བླངས་པ་ནི་ཚིག་
དང་འབྲུ་ཙམ་ཤེས་པར་ཟད་ཀྱི་དོན་ནི་མ་རྟོགས་སོ། །དེ་ལ་དོན་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཞེ་ན། དཔེར་ན་མི་ར་རོ་བས་ཉི་ཟླ་ལ་སོགས་པ་མི་འཁོར་བ་(ལ་)འཁོར་བར་འདུ་ཤེས་པ་དང་འདྲ་བར། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་མ་རིག་པས་ཡོངས་སུ་ཁེབས་པས་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)བདག་ལ་བདག་མེད་པར་འདུ་ཤེས། (དོན་དམ་སྟོང་ཉིད་)རྟག་པ་ལ་མི་རྟག་པར་འདུ་ཤེས། (དོན་དམ་སྟོང་ཉིད་)ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པར་འདུ་ཤེས། (དོན་དམ་སྟོང་ཉིད་)བདེ་བ་ལ་སྡུག་བསྔལ་བར་འདུ་ཤེས་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པས་ཡོངས་སུ་ཁེབས་པས་དེ་འདྲ་བར་འདུ་ཤེས་མོད་ཀྱི། དོན་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པས་མི་ར་རོ་བ་དེ་(ཉི་ཟླ་)འཁོར་བའི་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་འཁོར་བར་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །(དག་པའི་)བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་(དོན་དམ་གྱི་)སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །(ཆོས་ཉིད་)རྟག་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །(ཆོས་ཉིད་)བདེ་བ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་(ཆེན་པོ་)ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །(ཆོས་ཉིད་)ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་(དོན་དམ་གྱི་)ཆོས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་དགེ་སློང་ཁྱོད་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་ནི་ང་རྒྱལ་ཅན་ཡིན་ཏེ་འཁོར་བ་ན་འཁོར་རོ་ཞེས་སྨྲ། ཁྱོད་སྨྲ་བ་ལྟར་ན་བདག་(ཅག་)ཀྱང་མི་རྟག་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། བདག་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡང་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

578

དག་པར་དོན་མེད་དོ། །ནན་ཏན་བྱེད་པ་(མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་བདག་མེད་དེ་)གསུམ་པོ་དེ་ལ་ཡང་དག་པའི་དོན་མེད་པས་དེ་མ་ཡིན་པ་ནན་ཏན་བྱེད་པའི་ཆོས་(མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་བདག་མེད་དེ་)གསུམ་པོ་ལས་ལྷག་པ་ངས་བཤད་པར་བྱའོ། །(འཁོར་བ་)སྡུག་བསྔལ་ལ་བདེ་བར་འཛིན་པ་དང་། (མྱང་འདས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)བདེ་བ་ལ་སྡུག་བསྔལ་དུ་འཛིན་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཆོས་(སུ་མཚུངས་)སོ། །(འཁོར་བ་)མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་འཛིན་པ་དང་། (མྱང་འདས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)རྟག་པ་ལ་མི་རྟག་པར་འཛིན་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཆོས་(སུ་མཚུངས་)སོ། །(འཁོར་བ་)བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། (མྱང་འདས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)བདག་ལ་བདག་མེད་པར་འཛིན་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཆོས་(སུ་མཚུངས་)སོ། །(འཁོར་བ་)ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་ལ་ཡོངས་སུ་དག་པར་འཛིན་པ་དང་། (མྱང་འདས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པར་འཛིན་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཆོས་ (སུ་མཚུངས་)སོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཆོས་རྣམ་པ་བཞི་པོ་འདི་ནི་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བར་ནན་ཏན་བྱ་བ་གང་ཟག་གིས་མི་ཤེས་སོ། ༨༨༦། ཞེས་དང་། འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་རྟག་པ་དང་། བདེ་བ་དང་། བདག་དང་ཡོངས་སུ་དག་པ་(ར་བརྟགས་པ་ཙམ་)ཡོད་དོ། །འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ལ་ཡང་རྟག་པ་དང་བདེ་བ་དང་བདག་དང་ཡོངས་སུ་དག་པ་(དོན་དམ་)ཡོད་དོ། །འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་ནི་བརྗོད་དུ་ཡོད་ལ་དོན་མེད་པའོ། །འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ནི་བརྗོད་དུ་ཡང་ཡོད་ལ་དོན་ཡང་ཡོདོ་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་དང་བཅས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

579

ལམ་གྱི་སྐབས།

པས་དོན་མི་རྟོགས་སོ། །དེ་ཇི་ལྟ་ཞེ་ན། འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་། སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་། ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གསུམ་གྱིས་འཇིག་རྟེན་པ་ནི་(མྱང་འདས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)བདེ་བ་ལ་སྡུག་བསྔལ་དུ་ལྟ་བ། (མྱང་འདས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)རྟག་པ་ལ་མི་རྟག་པར་ལྟ། (མྱང་འདས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)བདག་ལ་བདག་མེདེ་པར་ལྟ། (མྱང་འདས་བདེ་གཤེགས་པ་སྙིང་པོ་)ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པར་ལྟ་སྟེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅེས་བྱའོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་པས་ན་འཇིག་རྟེན་པས་ནི་ཚིག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཤེས་ཀྱི་དོན་མི་ཤེས་སོ། །
དེ་ལ་དོན་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཞེ་ན། བདག་མེད་པ་ནི་འཁོར་བ་ཞེས་བྱའོ། །བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའོ། །མི་རྟག་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་སོ། །རྟག་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུའོ། །སྡུག་བསྔལ་བ་ནི་མུ་སྟེགས་ཅན་ཐམས་ཅད་དོ། །བདེ་བ་ནི་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ། །ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་ནི་འདུས་བྱས་པའི་ཆོས་སོ། །ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་ཆོས་(ཉིད་)ཡིན་ཏེ། (དེ་ལྟར་ལེགས་པར་ཕྱེ་སྟེ་རྟོགས་པ་)དེ་བས་ན་(འདུ་ཤེས་དང་སེམས་དང་ལྟ་བ་)ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་(འདུ་ཤེས་དང་སེམས་དང་ལྟ་བ་)ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་ཚིག་ཏུ་བརྗོད་པ་ཡང་ཤེས་ལ་དོན་ཡང་ཤེས་སོ། །གང་ཞིག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་པོ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བར་འདོད་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་དུ་(མྱང་འདས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)རྟག་པ་དང་བདེ་བ་དང་བདག་དང་ཡོངས་སུ་དག་པར་རིག་པར་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

580

བྱའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ལྷའི་ཟླ་བས་བསྒྱུར་བའི་མྱང་འདས་ཆེན་པོར། ཡང་དེའི་ཚེ་བསླབ་པའི་གཞི་ལྔ་བླངས་ཤིང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་གོ་ཆ་དང་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་དགེ་བསྙེན་འོད་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་དགེ་བསྙེན་གང་གཱའི་ཀླུང་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་མ་སྙེད་ཐམས་ཅད་ཟུང་དང་ཟུང་དུ་ཤེས་པར་འདོད་པ་ཤ་སྟག་སྟེ། (འཁོར་བ་)སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། (མྱང་འདས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)བདེ་བ་དང་། (མྱང་འདས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)རྟག་པ་དང་། (འཁོར་བ་)མི་རྟག་པ་དང་(མྱང་འདས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)བདག་ཡོད་པ་དང་། (འཁོར་བ་)བདག་མེད་པ་དང་ (འཁོར་བ་)སྟོང་པ་དང་། (མྱང་འདས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)སྟོང་པ་མ་ཡིན་པ་དང་(མྱང་འདས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)དེ་ཁོ་ན་དང་། (འཁོར་བ་)དེ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པ་དང་། (མྱང་འདས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)སྐྱབས་དང་(འཁོར་བ་)སྐྱབས་མ་ཡིན་པ་དང་། (འཁོར་བ་)སེམས་ཅན་དང་། (མྱང་འདས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)སེམས་ཅན་མེད་པ་དང་(མྱང་འདས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)བརྟན་པ་དང་། (འཁོར་བ་)བརྟན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། (མྱང་འདས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)ཞི་བ་དང་(འཁོར་བ་)ཞི་བ་མ་ཡིན་པ་དང་(འཁོར་བ་)འདུས་བྱས་དང་(མྱང་འདས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)འདུས་མ་བྱས་དང་། (མྱང་འདས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)ཐེར་ཟུག་དང་ (འཁོར་བ་)ཐེར་ཟུག་མ་ཡིན་པ་དང་། (མྱང་འདས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་(རང་བཞིན་གྱིས་)འདས་པ་དང་། (འཁོར་བ་)ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་དང་། (དེ་དག་གི་ནང་ནས་གཙང་བདག་བདེ་དང་རྟག་པའི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཤེས་པར་འདོད་པ་ཤ་སྟག་སྟེ།

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

581

ལམ་གྱི་སྐབས།

༨༨༧ཞེས་དང་། ཁྱེད་(འཁོར་བ་)སྟོང་པ་དང་(མྱང་འདས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའམ། (མྱང་འདས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)རྟག་པ་དང་(འཁོར་བ་)མི་རྟག་པའམ། (མྱང་འདས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)སྐྱབས་དང་(འཁོར་བ་)སྐྱབས་མ་ཡིན་པའམ། (འཁོར་བ་)འགྲོ་བ་དང་(མྱང་འདས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)མི་འགྲོ་བའམ། (མྱང་འདས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)རྟེན་དང་(འཁོར་བ་)རྟེན་མ་ཡིན་པའམ། (མྱང་འདས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)ཐེར་ཟུག་དང་(འཁོར་བ་)ཐེར་ཟུག་མ་ཡིན་པའམ། (མྱང་འདས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)བརྟན་པ་དང་(འཁོར་བ་)བརྟན་པ་མ་ཡིན་པའམ། (འཁོར་བ་)སེམས་ཅན་དང་(མྱང་འདས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པའམ། (མྱང་འདས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)ཡང་དག་པ་དང་(འཁོར་བ་)ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའམ། (མྱང་འདས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)བདེན་པ་དང་(འཁོར་བ་)བདེན་པ་མ་ཡིན་པའམ། (བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་)མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་(འཁོར་བ་)མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མ་ཡིན་པའམ། (མྱང་འདས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)གསང་བ་དང་(འཁོར་བ་)གསང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། (འཁོར་བ་གཟུང་འཛིན་)གཉིས་དང་(མྱང་འདས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)གཉིས་སུ་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་རྣམ་པ་དུ་མ་དག་ལ་སོམ་ཉིའམ་ཡིད་གཉིས་སམ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཅི་དང་ཅི་ཡོད་པ་དེ་དང་དེ་དག་ཞུས་ཤིག་དང་(ཐེ་ཚོམ་གྱི་དྲ་བ་)ཐམས་ཅད་གཅད་པར་བྱའོ། །(མྱང་འདས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)བདུད་རྩིའི་མཆོག་ཀྱང་ཁྱེད་ལ་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ་དེའི་འོག་ཏུ་
ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་བྱའོ། ༨༨༨། ཞེས་སོགས་དང་།
རྒྱུད་བླ་མའི་འགྲེལ་པར། དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ནི།

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

582

ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དག་ལ་བརྗོད་དེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་རྟག་པ་ཉིད་དུ་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་(ཡིན་པ་)ལས། སླར་དེ་རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་བསྒོམ་པ་ལས་བཟློག་ནས་མི་རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་བསྒོམ་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ཉིད་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་བདེ་བར་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་(ཡིན་པ་)ལས་སླར་བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་སྒོམ་པ་ལས་བཟློག་ནས་སྡུག་བསྔལ་བའི་འདུ་ཤེས་སུ་སྒོམ་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་བདག་ཏུ་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་(ཡིན་པ་)ལས་སླར་དེ་ལ་བདག་གི་འདུ་ཤེས་སྒོམ་པ་ལས་བཟློག་ནས་བདག་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་སྒོམ་པ་ལ་དགའ་བ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་གཙང་བར་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་(ཡིན་པ་)ལས་སླར་དེ་ལ་གཙང་བའི་འདུ་ཤེས་སྒོམ་པ་ལས་བཟློག་ནས་མི་གཙང་བའི་འདུ་ཤེས་སྒོམ་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་གྲངས་འདིས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཐོབ་པ་དང་འགལ་བའི་ལམ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་ཕྱིར། མཆོག་ཏུ་རྟག་པ་དང་བདེ་བ་དང་བདག་དང་སྡུག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཁམས་(ཏེ་དབྱིངས་)དེ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་(བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)དེ་(ཉན་རང་)ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ (ཐམས་ཅད་)མི་རྟག་པ་དང་(ཐམས་ཅད་)སྡུག་བསྔལ་བ་དང་(ཐམས་ཅད་)བདག་མེད་པ་དང་(ཐམས་ཅད་)མི་སྡུག་པའི་འདུ་ཤེས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དེ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

583

ལམ་གྱི་སྐབས།

ལྟར་རྒྱས་པར་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྫིང་གི་ཆུའི་ནོར་བུའི་དཔེས་རབ་ཏུ་བསྒྲུབས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དགེ་སློང་དག་དཔེར་ན་སོ་ཀའི་དུས་ལ་བབ་པ་ན་སྐྱེ་བོ་དག་ཁྲུས་རས་བཅིངས་ཏེ། རང་རང་གི་རྒྱན་དང་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་དག་གིས་ཆུ་ལ་རྩེའོ། །དེ་ནས་དེར་གཅིག་གིས་རིགས་དང་ལྡན་པའི་ནོར་བུ་བཱཻཻ་ཌཱུརྱ་ཆུའི་ནང་དུ་བཞག་པ་དང་། དེ་ནས་བཱཻཻ་ཌཱུརྱ་དེ

(ལེན་པ་)འི་དོན་དུ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྒྱན་བཞག་ནས་ཞུགས་པར་
གྱུར་ཏོ། །རྫིང་གི་ཆུ་དེ་ཡང་ནོར་བུའི་མཐུས་ནོར་བུའི་འོད་དང་འདྲ་བར་སྣང་ངོ་། །དེ་དག་དེ་ལྟར་སྣང་བའི་ཆུ་དེ་མཐོང་ནས་ཨེ་མའོ་ནོར་བུའོ་སྙམ་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་འདུ་ཤེས་རབ་ཏུ་ཞུགས་སོ། །དེ་ནས་(རྫིང་)དེ་ན་ཡོད་བའི་གསེག་མའམ་གྱོ་མོ་དེ་དག་ལ་ནོར་བུའོ་སྙམ་ནས་(ལག་པས་)བཟུང་སྟེ་བདག་གིས་ནོར་བུ་རྙེད་དོ་སྙམ་ནས་(ཕྱིར་)ཕྱུང་ངོ་། །ཕྱུང་ནས་ཀྱང་རྫིང་བུའི་འགྲམ་དུ་བལྟས་པ་ན་འདི་ནི་ནོར་བུ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པའི་འདུ་ཤེས་རབ་ཏུ་འཇུག་གོ། དེ་ནས་དེ་ལ་ཐབས་མཁས་ཤིང་ཡིད་གཞུངས་པ་གཅིག་གིས་ནོར་བུ་དེ་ཡང་དག་པར་
རྙེད་པར་གྱུར་ཏོ། །དགེ་སློང་དག་དེ་བཞིན་དུ་(རྫིང་གི་གསེག་མ་ལ་)ནོར་བུ་(འོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་)ལྟར་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་མི་ཤེས་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་དང་། ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་དང་ཐམས་ཅད་མི་སྡུག་པའོ། །ཞེས་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྒོམས་ཤིང་བསྒོམས་པ་མང་དུ་བྱས་ཤིང་མང་དུ་བྱས་པས་ཉེ་བར་གཞག་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་(མཐར་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

584

ཐུག་གི་)དོན་མེད་དོ། །དགེ་སློང་དག་དེའི་ཕྱིར་(ནོར་བུར་བློས་བཟུང་ཡང་དོན་ལ་)རྫིང་གི་གསེག་མ་དང་གྱོ་མོར་རྣམ་པར་གནས་པ་ལྟར་མི་འགྱུར་བར་ཁྱེད་ཅག་ཐབས་ལ་མཁས་པར་གྱིས་ཤིག དགེ་སློང་དག་ཁྱེད་ཀྱིས་གང་དང་གང་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་དང་། ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་དང་། ཐམས་ཅད་མི་གཙང་བའོ་ཞེས་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྒོམས་ཤིང་བསྒོམས་ལ་མང་དུ་བྱས་པ་དེ་དང་དེ་ཉིད་ལ་རྟག་པ་དང་བདེ་བ་དང་བདག་དང་སྡུག་པ་(འི་མཐར་ཐུག་པ་རྟོགས་པ་དང་མཐོང་བ་དང་ཐོབ་པ་)ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྒྱས་པར་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོན་དམ་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་བསྟན་པ་ནི་མདོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་(དོན་དམ་)སྟོང་པ་ཉིད་ལས་སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་ནི་ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་(དོན་དམ་)སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་གྱི་ཚུལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་(མཐོང་ཞིང་རྟོགས་པ་)ལས་ཉམས་པ་དག་ལ་བརྗོད་དོ། ༨༨༩། ཞེས་གསུངས་སོ། །

(གསུམ་པ།) བཤད་པའི་དོན་བསྡུས་ཏེ་གདམས་
ཤིང་སྨོན་ལམ་གདབ་པ།
༈ དེ་ལྟ་བས་ན་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་པས་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་དང་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་དུ་ལེགས་པར་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

585

ལམ་གྱི་སྐབས།

རྟོགས་དགོས་ཏེ་དོན་དང་མཐུན་པར་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དོན་ནི་བདེན་པ་གཉིས་དང་འཁོར་འདས་གཉིས་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དང་གློ་བུར་དྲི་མ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ནམ་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་གནས་པ་སྟེ་འགའ་ཞིག་ནི་མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པ་དང་མི་གཙང་བ་ལ་སོགས་པར་གནས་ལ། འགའ་ཞིག་ནི་དེ་རྣམས་ལས་བཟློག་པར་ཡང་གནས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་སྟོང་དང་། གཞན་སྟོང་དང་། རང་བྱུང་གཞན་བྱུང་དང་། རང་རིག་གཞན་རིག་དང་། རང་རིག་ལ་ཡང་རྣམ་ཤེས་རང་རིག་དང་། ཡེ་ཤེས་རང་རིག་དང་། ཡེ་ཤེས་རང་རིག་ལ་ཡང་རང་བྱུང་གཞན་བྱུང་ངམ་འགོག་བདེན་ཡེ་ཤེས་དང་ལམ་བདེན་ཡེ་ཤེས་སམ་ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་ (ཀྱི་རང་རིག་)དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་རིག་གམ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་ཀྱི་རང་རིག་གི་ཁྱད་པར་དང་ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་གཅིག་མི་གཅིག་དང་། རྣམ་ཤེས་ཡེ་ཤེས་གཅིག་མི་གཅིག་དང་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་གཅིག་མི་གཅིག་དང་། སྲིད་གསུམ་གཅིག་མི་གཅིག་དང་སྲིད་གསུམ་སྐྱེ་
འཇིག་ཡོད་མེད་དང་། སྲིད་གསུམ་སྐད་ཅིག་ལས་འདས་མ་འདས་དང་། ཀུན་
ནས་དང་བ་ཡིན་མིན་གྱི་སྲིད་གསུམ་དང་སངས་རྒྱས་སམ་ཆོས་སྐུ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁམས་གསུམ་(དང་སྲིད་གསུམ་)ལ་སོགས་པ་དང་བདེན་གཉིས་དབྱེར་ཡོད་དབྱེར་མེད་དང་། བདེན་བཞི་དབྱེར་ཡོད་དབྱེར་མེད་དང་། སྐུ་གསུམ་དབྱེར་ཡོད་དབྱེར་མེད་དང་། འཁོར་འདས་དབྱེར་ཡོད་དབྱེར་མེད་དང་། རྒྱུ་འབྲས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

586

དབྱེར་ཡོད་དབྱེར་མེད་དང་། གཞི་འབྲས་དབྱེར་ཡོད་དབྱེར་མེད་དང་། གཟུང་འཛིན་དབྱེར་ཡོད་དབྱེར་མེད་དང་། རྣམ་ཤེས་ཡེ་ཤེས་དབྱེར་ཡོད་དབྱེར་མེད་དང་། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དབྱེར་ཡོད་དབྱེར་མེད་དང་། བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་དབྱེར་ཡོད་དབྱེར་མེད་དང་། དབྱངས་དང་གསལ་བྱེད་དབྱེར་ཡོད་དབྱེར་མེད་དང་། ཕུང་པོ་ཁམས་སོགས་དབྱེར་ཡོདོ་དབྱེར་མེདེ་(དང་གཙོ་འཁོར་དབྱེར་ཡོདོ་དབྱེར་མེདེ་དང་།དུས་གསུམ་དབྱེར་ཡོད་དབྱེར་མེད་དང་། ཁམས་གསུམ་དབྱེར་ཡོད་དབྱེར་མེད་དང་།ཐེག་གསུམ་དབྱེར་ཡོད་དབྱེར་མེད་དང་།སྐྱབས་གསུམ་དབྱེར་ཡོད་དབྱེར་མེད་དང་། འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་དབྱེར་ཡོད་དབྱེར་

མེད་)ལ་སོགས་པ་དང་། འགལ་འདུས་སྐྱོན་ཡོད་སྐྱོན་མེདེ་དང་། (ཡོད་པར་རྟོགས་པ་ལ་སྐྱོན་ཡོད་སྐྱོན་མེད་དང་།མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་སྐྱོན་ཡོད་སྐྱོན་མེད་དང་། རྟག་པར་རྟོགས་པ་ལ་སྐྱོན་ཡོད་སྐྱོན་མེད་དང་།ཆད་པར་རྟོགས་པ་ལ་སྐྱོན་ཡོད་སྐྱོན་མེད་ལ་སོགས་པ་དང་)དངོས་འགལ་ལ་ཕུང་གསུམ་ཡོད་མེད་དང་(གཤིས་ཀྱི་)གནས་ལུགས་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ལས་འདས་མ་འདས་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་ལས་འདས་མ་འདས་དང་། སྐ་ཅིག་གི་ཆོས་ལས་འདས་མ་འདས་དང་། རྟོག་གེའི་ཆོས་ལས་འདས་མ་འདས་དང་། འཇིག་རྟེན་དཔེ་ལས་འདས་མ་འདས་དང་། (དངོས་པོར་ཡོད་མེད་ལས་འདས་མ་འདས་)ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་དང་། རང་བཞིན་གཉུག་མ་དང་བཅོས་མ་གློ་བུར་བའི་ཁྱད་པར་དང་། རྣམ་པར་དག་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་དང་། གཉེན་པོས་དག་པར་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བྲལ་བ་དང་གཙང་བ་དང་ཞི་བ་དང་དབེན་པ་དང་འགགས་པ་དང་སྤངས་པ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

587

ལམ་གྱི་སྐབས།

དང་ཟད་པ་དང་ནུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་གཉིས་གཉིས་སུ་གནས་པ་དང་། དེ་ལྟར་སྤངས་པ་དང་གནད་གཅིག་པའི་རྟོགས་པ་ལ་ཡང་ཚུལ་གཉིས་གཉིས་སུ་གནས་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་གསུངས་པ་ལ། གང་མེད་པ་དང་དེའི་ལྷག་མ་གང་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་དང་བདག་དང་སེམས་ཅན་དང་སྲོག་དང་གསོ་བ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་གསུངས་པ་ལ་གང་མེད་པ་དང་དེའི་ལྷག་མ་གང་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མ་སྐྱེས་པ་དང་མཚན་མ་མེད་པ་དང་སྤྲོས་པ་མེད་པ་དང་མཐའ་དང་བྲལ་བ་(དང་སྐྱེ་འགག་འཕོ་འགྱུར་དང་བྲལ་བ་)ལ་སོགས་པ་དང་དག་པ་དང་བྲལ་བ་(དང་དབེན་པ་)ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་གང་མ་སྐྱེས་པ་ནས་གང་དང་བྲལ་བའི་བར་དང་། དེའི་གཞིའམ་ལྷག་མ་གང་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་དང་། དབུ་མ་ལ་སྣང་བཅས་སྣང་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། སེམས་ཙམ་ལ་དོན་དམ་ཀུན་རྫོབ་(དང་)རང་བཞིན་བཅོས་མ་ (དང་)གཉུག་མ་གློ་བུར་བའི་ཁྱད་པར་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་མེད་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་(གསུམ་མམ་གཉིས་)དང་། གནས་གྱུར་པ་ལ་གྱུར་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་(ངོ་བོ་འགྱུར་མི་འགྱུར་)དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དམ་རང་གི་དངོས་པོ་དང་། གཞན་གྱི་དངོས་པོས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། རྨི་ལམ་སྒྱུ་མ་སོགས་དང་འདྲ་བར་གསུངས་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་འདྲ་ཚུལ་དང་དོན་དམ་འདྲ་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་དང་། ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་འདྲ་ཚུལ་དང་དོན་དམ་འདྲ་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་དང་། ཅི་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

588

ཡང་མེད་པར་གསུངས་པ་ལ་གློ་བུར་དྲི་མ་མེད་ཚུལ་དང་། བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ལ་མེད་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་དང་། ཡོད་མེད་ལས་འདས་པར་ཡང་གསུངས་ལ་ཡོད་པར་ཡང་གསུངས་པ་དང་། རྟག་ཆད་ལས་འདས་པར་ཡང་གསུངས་ལ་རྟག་པར་ཡང་གསུངས་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པར་ཡང་གསུངས་ལ་རང་བཞིན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཡང་གསུངས་པ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་ཡང་གསུངས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པར་ཡང་གསུངས་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་སུ་ཡང་གསུངས་ལ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་གཉི་ག་ལས་འདས་པར་ཡང་གསུངས་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་སུ་ཡང་གསུངས་ལ་ཆོས་གང་ཡང་མི་གནས་པར་གསུངས་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་པར་ཡང་གསུངས་ལ་ཆོས་གང་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་གསུངས་པ་དང་། རྟེན་དང་བརྟེན་པར་ཡང་གསུངས་ལ་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་མེད་པར་ཡང་གསུངས་པ་དང་། བདག་མེད་པར་ཡང་གསུངས་ལ་བདག་ཡོད་པར་ཡང་གསུངས་པ་དང་། སྟོང་པར་ཡང་གསུངས་ལ་མི་སྟོང་པར་ཡང་གསུངས་པ་དང་། ཡོད་པར་ཡང་གསུངས་ལ་མེད་པར་ཡང་གསུངས་པ་དང་། སྐྱེ་བར་ཡང་གསུངས་ལ་མི་སྐྱེ་བར་ཡང་གསུངས་པ་དང་། (བྱུང་བར་ཡང་གསུངས་ལ་མ་བྱུང་བར་ཡང་གསུངས་པ་དང་)འགགས་པར་ཡང་གསུངས་ལ་འགག་པ་མེད་པར་ཡང་གསུངས་པ་དང་། འགྱུར་བར་ཡང་གསུངས་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པར་ཡང་གསུངས་པ་དང་། སྤྲོས་པར་ཡང་གསུངས་ལ་སྤྲོས་པ་མེད་པར་ཡང་གསུངས་པ་དང་། སྤྲོ་བསྡུ་མེད་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

589

ལམ་གྱི་སྐབས།

པར་ཡང་གསུངས་ལ་སྤྲོ་བ་དང་བསྡུ་བར་ཡང་གསུངས་པ་དང་། དབྱེ་བ་མེད་པར་ཡང་གསུངས་ལ་དབྱེ་བ་མང་པོར་ཡང་གསུངས་པ་དང་། དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་ཡང་གསུངས་ལ་དམིགས་པ་མེད་པར་ཡང་གསུངས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་རྣམ་ཤེས་ལ་སྣང་བར་ཡང་གསུངས་ལ་མི་སྣང་བར་ཡང་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་པར་རིག་པར་ཡང་གསུངས་ལ་རྣམ་རིག་མེད་པར་ཡང་གསུངས་པ་དང་། ཁས་ལེན་དམ་བཅའ་མེད་པར་ཡང་གསུངས་ལ་ཡོད་པར་ཡང་གསུངས་པ་དང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མེད་པའམ་མི་བདེན་པར་ཡང་གསུངས་ལ་ཡོད་པའམ་བདེན་པར་ཡང་གསུངས་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་ཡང་གསུངས་ལ་ཐོབ་པ་མེད་པར་ཡང་གསུངས་པ་དང་། ཆོས་བྱར་ཡོད་ཀྱང་གསུངས་ལ་བྱར་མེད་ཀྱང་གསུངས་པ་(དང་ལམ་དང་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཡང་གསུངས་ལ་མེད་པར་ཡང་གསུངས་པ་)ལ་སོགས་པ་འགལ་འགལ་འདྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་མི་འགལ་ཞིང་མཐུན་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། ཀུན་གཞི་ལ་ཡེ་ཤེས་དང་རྣམ་ཤེས་སུ་འབྱེད་པའམ་སྦྱང་གཞི་དང་སྦྱང་བྱར་འབྱེད་པ་དང་། རིགས་ལ་ཡོད་པ་དོན་དམ་རང་བཞིན་གྱི་རིགས་དང་། མེད་པ་ཀུན་རྫོབ་རྒྱས་པའི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། ལམ་ལ་རྟོག་བཅས་རྟོག་མེད་དང་། ཉེ་རིང་དང་། མཉམ་རྗེས་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་དང་། འབྲས་བུ་ལ་བྲལ་འབྲས་བསྐྱེད་འབྲས་(དང་)རང་དོན་གཞན་དོན་ (དང་)དོན་དམ་ཆོས་སྐུ་ཀུན་རྫོབ་གཟུགས་སྐུའི་ཁྱད་པར་དང་། སྤང་བྱའམ་སྦྱང་བྱ་ལ་ཀུན་བརྟགས་(མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་)ལྷན་སྐྱེས་(སྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་)དང་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

590

ཉོན་སྒྲིབ་ཤེས་སྒྲིབ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་དང་། དེ་དག་གི་རྩ་བ་དང་བཞོན་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། གཉེན་པོ་ལ་མཉམ་གཞག་གི་ཤེས་རབ་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་དང་། དེ་དག་གི་གནད་དམ་རྩ་བ་གང་ཡིན་པ་དང་། བདེན་པ་གཉིས་དང་བཞི་དང་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། སྦྱང་གཞི་སྦྱང་བྱ་སྦྱོང་བྱེད་སྦྱངས་འབྲས་སྦྱོང་མཁན་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་དང་། གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་། ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་དྲང་དོན་ངེས་དོན་དང་། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་དང་བསླབ་པ་གསུམ་དང་། བཀའ་འཁོར་ལོ་གསུམ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་དང་། ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་དང་། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་མདོ་དང་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་གནས་ཚུལ་གང་ཡིན་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ལེགས་པར་རྟོགས་ན་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བར་འགྱུར་གྱི་ (དེ་དག་ལས་)གཞན་དུ་(ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའམ། དོན་དམ་དུ་ཅིང་ཡང་མ་གྲུབ་ཅིང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཇིག་རྟེན་གྲགས་སྡེའམ། སེམས་ཙམ་པའམ། མདོ་སྡེ་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ཞེས་སོགས་དང་།ཉོན་མོངས་རྣམ་རྟོག་ངོ་ཤེས་ན་ཡེ་ཤེས་དང་ཆོས་སྐུ་ཡིན་ཞེས་སོགས་སུ་ལྟ་)ན་(ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་)དེར་མི་འགྱུར་རོ། །
དེ་ལྟ་བས་ན་མདོ་རྒྱུད་ཟབ་མོ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ནམ་དུ་ཡང་མི་འབྲལ་བར་གྱུར་ཅིག དེ་ལྟར་རྣམ་པ་དུ་མར་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ཀྱང་

591

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

མཉམ་གཞག་ཟབ་མོའི་སྐབས་སུ་ནི་རྟོག་མེད་སྤྲོས་བྲལ་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་འཇོག་དགོས་ཤིང་། གྲོགས་སྤྱོད་པ་དང་དམ་ཚིག་གི་ཚོགས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་ཚང་དགོས་ཏེ། ལོགས་ཤིག་ཏུ་བསྟན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །(དུང་དཀར་པོར་གནས་པ་ལྟ་བུ་)གནས་ལུགས་(དང་དེ་སེར་པོར་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་)འཁྲུལ་ལུགས་(གང་ཡིན་)ཇི་བཞིན་ལེགས་རྟོགས་ནས། །(མཁྲིས་ནད་འཇོམས་པའི་སྨན་མཆོག་བསྟེན་པ་ལྟ་བུ་)འཁྲུལ་པ་བཟློག་པའི་ཐབས་ཀྱི་མཆོག་གྱུར་པ། །ཤིན་ཏུ་དག་པའི་ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་པ་རྣམས། །བདག་གཞན་ཀུན་གྱིས་མྱུར་དུ་རྫོགས་བྱེད་ཤོག །
ལམ་གྱི་སྐབས་སོ། །རྣམ་དག་ལེགས་པའི་ལམ་གྱི་སྐབས་སོ།། །།

འབྲས་བུའི་སྐབས།

༼༣༽ ལམ་དེས་བྲལ་བ་དང་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། དང་པོ། ཐེག་ཆེན་འབྲས་བུ་སྤྱིར་བསྟན་པ།
༈ དེ་ལྟར་ཡང་དག་པའི་ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་པས་ལམ་ཚོགས་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་སྤང་བྱ་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཟད་པ་ལས་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་འཐོབ་སྟེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དུ། (སྔར་ལམ་བསྒྲུབ་པ་ལ་)དཀའ་སྤྱོད་དཔག་མེད་བརྒྱ་ཕྲག་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

592

དང་། །དཔག་མེད་དགེ་བ་བསགས་པ་དང་། །(དེ་ཡང་)དཔག་ཏུ་མེད་པའི་དུས་ (སུ་འབད་པ་)དང་ནི། །དཔག་མེདེ་སྒྲིབ་པ་(ཀུན་ནས་གཉེན་པོས་)ཟད་པའི་ཕྱིར། །སྒྲིབ་པ་ཀུན་གྱི་དྲི་མེད་པ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་(དག་པ་གཉིས་ལྡན་)འཐོབ། །རིན་ཆེན་སྣོད་ནི་ཕྱེ་བ་ལྟར། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་ཡང་དག་བསྟན། །(དེ་ཉིད་བཤད་ན་)ངལ་བརྒྱས་རྨད་(དུ་)བྱུང་(བའི་)ིདཀའ་(བ་)སྤྱད་(ཅིང་)དགེ་ཀུན་བསགས། །སྐལ་མཆོག་(གི་)དུས་རིང་(དུ་)སོང་བ་(འི་)སྒྲིབ་ཀུན་ཟད། །(ས་དང་)སར་གཏོགས་ (པའི་)སྒྲིབ་པ་ཕྲ་(མོ་རྣམས་)བཅོམ་(པ་)སངས་རྒྱས་ཏེ། །དེ་ནི་མཐུ་ཆེན་རིན་ཆེན་སྣོད་ཕྱེ་བཞིན། ༨༩༠། ཞེས་དང་། གང་ལ་ཉོན་མོངས་(དང་)ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་ས་བོན་དུས་རིང་(དུ་)རྟག་ལྡན་པ། །སྤོང་བ་(འི་ཐབས་)ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེན་རྣམ་པ་ཀུན་གྱིས་རབ་ཏུ་བཅོམ་གྱུར་ཞིང་། །(གློ་བུར་དྲི་མའི་སྣང་བ་ཟད་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་འབའ་ཞིག་སྣང་བས་ངོ་བོ་མི་འགྱུར་བའི་)གནས་གྱུར་ཆོས་དཀར་(པོའི་)ིཡོན་ཏན་མཆོག་རབ་ལྡན་པ་ཐོབ་པ་སངས་རྒྱས་ཉིད། །དེ་ནི་མི་རྟོག་(པའི་ཤེས་རབ་)རབ་དག་ཤིན་ཏུ་(རྣམ་དག་དང་རྗེས་ཐོབ་ཤེས་བྱ་མང་པོའི་)ིཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ལམ་གྱིས་འཐོབ། ༨༩༡། ཅེས་དང་། རྒྱུད་བླ་མར་ཡང་། རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཞེས་བརྗོད་གང་ཡིན་ཉི་དང་མཁའ་བཞིན་གློ་བུར་གྱི། །ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱའི་སྤྲིན་ཚོགས་སྟུག་པོའི་སྒྲིབ་པ་ཡིས་ནི་བསྒྲིབས་གྱུར་པ། །དྲི་མེད་སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན་རྟག་བརྟན་གཡུང་དྲུང་སངས་རྒྱས་ཉིད། །དེ་ནི་ཆོས་ལ་མི་རྟོག་རྣམ་འབྱེད་ཡེ་ཤེས་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འཐོབ། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་དབྱེར་མེད་པ། །དག་པའི་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

593

འབྲས་བུའི་སྐབས།

ཆོས་ཀྱིས་རབ་ཕྱེ་བ། །ཉི་མཁའ་བཞིན་ཏེ་ཡེ་ཤེས་དང་། །སྤངས་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། ༨༩༢། ཞེས་དང་། ཐོག་མ་དབུས་མཐའ་མེད་ཅིང་རྣམ་དབྱེར་མེད། །(མཐའ་)གཉིས་མེད་(ཅིང་ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་སྙོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་)གསུམ་ (དང་)བྲལ་དྲི་མེད་རྣམ་རྟོག་མེད། །ཆོས་དབྱིངས་རང་བཞིན་གང་ཡིན་རྟག་ (ཏུ་)གནས་པ་(མཉམ་གཞག་མེད་པས་མི་མཐོང་གི)། །མཉམ་པར་གཞག་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་ཡིས་མཐོང་། །གཞལ་མེད་གང་གཱའི་བྱེ་མ་ལས་འདས་པ། །བསམ་མེད་མཉམ་མེད་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ལྡན(པ)། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དྲི་མེད་དབྱིངས་དེ་ནི། །བག་ཆགས་བཅས་པའི་ཉེས་པ་རྣམ་སྤངས་པ་(དོན་དམ་ཆོས་སྐུ་ཐོབ་པ་)འོ། །(དེའི་བྱིན་རླབས་ལས་བྱུང་བའི་གཟུགས་སྐུ་ནི་)སྣ་ཚོགས་དམ་ཆོས་འོད་ཟེར་མངའ་བའི་སྐུས། །འགྲོ་བའི་རྣམ་གྲོལ་དོན་སྒྲུབ་ལ་བརྩོན་པ། །མཛད་པ་ཡིད་

བཞིན་ནོར་བུའི་རྒྱལ་བཞིན་ཏེ། །སྣ་ཚོགས་དངོས་(རྣམས་སུ་སྣང་བ་)དང་དེ་ཡི་རང་བཞིན་(དུ་གྲུབ་པ་)མིན(ཏེ་སྣ་ཚོགས་གཟུགས་ཀྱི་ནོར་བུ་བཞིན་ཞེས་པ་ལོངས་སྐུའོ། །སྤྲུལ་སྐུས་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བསྟན་ནས)། །འཇིག་རྟེན་ཞི་བའི་ལམ་ལ་འཇུག་པ་དང་། །(ཐེག་ཆེན་ལ་)རབ་ཏུ་སྨིན་(པ་)དང་(བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་)ལུང་སྟོན་(པའི་)རྒྱུ་ཡི་གཟུགས། །གང་ཡིན་(པའི་སངས་རྒྱས་)དེ་ཡང་(དོན་དམ་ཆོས་སྐུ་)འདིར་ནི་རྟག་གནས་ཏེ། །ནམ་མཁའི་ཁམས་སུ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་(གནས་པ་)བཞིན་ནོ། ༨༩༣། ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་རྨད་དུ་གྱུར་པའི་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་དང་། ཡོན་ཏན་དང་འཕྲིན་ལས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཚད་མེད་ཅིང་གཞལ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

594

དུ་མེད་ལ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ནམ་མཁའ་ལྟར་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཡིད་བཞིན་
གྱི་ནོར་བུ་དང་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ལ་སོགས་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདོད་དགུའི་འབྱུང་གནས་དམ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ། དེའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་དྲུག །

དང་པོ། ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བའི་སྐུ་ཕུན་ཚོགས་བཤད་པ་ལ་དྲུག །
(དང་པོ།)ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་བ་ལ་གྲགས་པའི་སྐུའི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ།
༡ གནས་ལུགས་ཟབ་མོའི་སྐུ་གཅིག་ཏུ་བབས་ཚུལ།

༈ དེ་ལ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐུ་གཅིག་དང་གཉིས་དང་གསུམ་དང་བཞི་ལ་སོགས་པར་གང་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་ན་ཐུབ་པའི་བཀའ་ལ་མི་རྨོངས་པར་འགྱུར་རོ། །འདིར་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པའི་སྐུ་གཅིག་ཉིད་དུ་ཟད་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་སྐུ་སྟེ། མྱ་ངན་འདས་པ་བདེན་གཅིག་པུ། ༨༩༤། ཞེས་དང་། གང་བྱང་ཆུབ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མེད་དོ། ༨༩༥། ཞེས་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པ། །འདི་ལྟར་ཆོས་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ། ༨༩༦། ཞེས་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་སྐུ་མ་གཏོགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཤིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་མེདེ་པར་གསུངས་པ་དང་། གཅིག་པུ་སྲ་མཁྲེགས་རྡོ་རྗེའི་བདག །༨༩༧ཅེས་དང་། བདེན་པ་གཅིག་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

595

འབྲས་བུའི་སྐབས།

སྟེ་གཉིས་པ་མེད། ༨༩༨། ཅེས་དང་། བདེན་པ་ནི་གཅིག་པུ་གཉིས་མ་ཡིན་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འགོག་པའི་བདེན་པའོ། ༨༩༩། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་གང་གསུངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་གནས་ལུགས་ལ་བདེན་པ་གཅིག་པུ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་(སྐུ་གཅིག་པུ་)ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་(སྤྱན་གཅིག་པུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་ལ་སོགས་པ་)སྟེ་དཔེ་ཟླ་མེད་པ་དང་འབའ་ཞིག་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་དུ་མ་རོ་གཅིག་པ་དང་། ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་གཅིག་པའི་སྐུའོ། །

༢ བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ།
༈ དེ་ལ་སྐུ་གཉིས་ནི་དོན་དམ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་ཀུན་རྫོབ་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་སྟེ་རང་གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་གནས་སོ། །དེ་ཡང་། (རྒྱུད་བླ་མར་)རང་དོན་གཞན་དོན་(གྱི་སྐུ་)དོན་དམ་(ཆོས་)སྐུ་དང་ནི། །དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ (གཟུགས་)སྐུ་ཉིད་དེ། །(དྲི་མ་)བྲལ་(བས་ཐོབ་པ་)དང་(ངོ་བོ་)རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་ཡི། །ཡོན་ཏན་དབྱེ་བ་དྲུག་ཅུ་བཞི་འདི་དག(དང་ལྡན་ནོ)། །(དེ་དག་བཤད་ན་)བདག་ཉིད་ཀྱི་ནི་འབྱོར་བའི་གནས། །དམ་པའི་དོན་གྱི་སྐུ་ཡིན་ཏེ། །དྲང་སྲོང་རྣམས་ཀྱི་བརྡ་ཡི་སྐུ(གཟུགས)། །(སྐུ་ནི་)ཕ་རོལ་(ལ་)ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་(འབྱུང་བ་)འི་གནས་སོ། །(དེ་ལ་)དང་པོའི་སྐུ་(དོན་དམ་གྱི་སྐུ་)ནི

(དོན་དམ་གྱི་)སྟོབས་ལ་སོགས། །བྲལ་
བའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ལྡན། །གཉིས་པ་(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྐུ་ནི་)སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན། །རྣམ་སྨིན་ཡོན་ཏན་(ཀུན་རྫོབ་པ་)དག་དང་ལྡན། ༩༠༠། ཞེས་བྲལ་འབྲས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

596

ཆོས་སྐུ་གང་ཡིན་པ་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ལ་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་(དོན་དམ་གྱི་)སྟོབས་ལ་སོགས་པ་ཚང་བ་དང་སྐྱེད་འབྲས་གཟུགས་སྐུ་གང་ཡིན་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡོངས་གྲུབ་དང་ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་ལྡན་པ་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་མཚན་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །འདི་དག་གིས་ནི་ཁ་ཅིག་ཆོས་སྐུའང་བསྐྱེད་འབྲས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་གཟུགས་སྐུའང་བྲལ་འབྲས་དོན་དམ་དུ་འདོད་པ་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །སྐུ་གསུམ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོར་ཡང་། ཕུང་པོར་བཅས་པའི་མྱ་ངན་འདས། །ཐུབ་སྐུ་ (གཟུགས་སྐུ་)གཉིས་ལ་གཞག་པ་ཡིན། །(འདུས་བྱས་ཀྱི་)ཕུང་པོ་ཀུན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་(འདུས་བྱས་ཀྱི་)ཕུང་པོ་མེད། ༩༠༡། ཅེས་སོ། དེ་བཞིན་དུ་ཁ་ཅིག་ཆོས་སྐུའང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དང་པོ་ནས་མེད་པར་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་གཟུགས་སྐུའང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དང་པོ་ནས་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་འཁྲུལ་ཏེ། གཏེར་དང་འབྲས་བུའི་ཤིང་བཞིན་དུ། ༩༠༢(རིགས་ཏེ་རྣམ་གཉིས་ཤེས་བྱ་སྟེ། །ཐོག་མེད་རང་བཞིན་གནས་པ་དང་། །ཡང་དག་བླངས་པ་མཆོག་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་(སྔར་དྲངས་པ་)འི་ཕྱིར་རོ། །

༣ བདེན་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སྐུ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ།
༈ དེ་ལ་སྐུ་གསུམ་ནི། ཆོས་དང་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་དང་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་སྟེ། བདེན་པ་གཉི་གས་བསྡུས་པའོ། །དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་དབྱེ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

597

འབྲས་བུའི་སྐབས།

བ། །རང་བཞིན་པའི་སྐུ་དང་)ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་(འི་སྐུ་)དང་། །གཞན་ནི་སྤྲུལ་བའི་སྐུ་ཡིན་ཏེ། །དང་པོ་(ཆོས་སྐུ་ནི་གཟུགས་སྐུ་)གཉིས་པོའི་རྟེན་ཡིན་ནོ། ༩༠༣། ཞེས་དང་། སྐུ་གསུམ་དག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །སྐུ་བསྡུས་པར་ནི་ཤེས་བྱ་སྟེ། །སྐུ་གསུམ་དག་གིས་རང་གཞན་གྱི། །དོན་(མཛད་པའི་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་པོ་)འདི་རྟེན་(དོན་དམ་ཆོས་སྐུ་)དང་བཅས་པར་བསྟན། ༩༠༤། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དང་གསེར་འོད་དམ་པ་ལ་སོགས་པར་རབ་ཏུ་གསལ་བ་སྟེ་དོན་དམ་གྱི་སྐུ་གཅིག་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་སོ། །འོག་མིན་གྱི་ཕོ་བྲང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སེམས་ཀྱི་མདོར་ཡང་། (དོན་དམ་གྱི་)སྟོབས་དང་མི་འཇིགས་པ་དང་མ་འདྲེས་པ་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་(བགྲང་ཡས་)འདུས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་ཐ་མི་དད་པར་གྱུར་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུའོ། །དེའིེི་བྱིན་རླབས་ལས་བྱུང་བ་(ཆོས་སྐུ་)དེའིེི་གཞི་ལ་བརྟེན་པ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུའོ། །(ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་)དེའི་བྱིན་རླབས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་གདུལ་བྱ་ལ་ཇི་ལྟར་མོས་པར་(སྐུ་སྣ་ཚོགས་)འབྱུང་བ་ནི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ཡིན་ནོ། ༩༠༥། ཞེས་སོ། །མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དུ། ངོ་བོ་ཉིད་(ཀྱི་སྐུ་)ལོངས་རྫོགས་བཅས་དང་། །དེ་བཞིན་གཞན་པ་སྤྲུལ་པ་ནི། །ཆོས་སྐུ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ། །རྣམ་པ་བཞིར་ནི་ཡང་དག་བརྗོད། ༩༠༦། ཅེས་པའི་དོན་འཕགས་པ་རྣམ་གྲོལ་སྡེ་ལ་སོགས་པ་སྐུ་གསུམ་ཡིན་པར་བཞེད་ཅིང་གཞན་དག་ནི་སྐུ་བཞི་ཡིན་པར་ཡང་བཞེད་ལ། (འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་)རང་གི་ལྟ་བའི་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

598

འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པར་ཡང་། སྐུ་བཞིའི་སྐབས་དང་སྦྱར་བར་མངོན་མོད་ཀྱི། དོན་དམ་གྱི་སྐུ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དང་ཆོས་སྐུར་མ་ཕྱེ་བ་དང་། ཕྱེ་བའི་ཁྱད་པར་ཙམ་དུ་ཟད་པས་གང་ལྟར་བྱས་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་པར་གསལ་ལོ། །དེ་ལྟར་སྐུ་གསུམ་མམ་སྐུ་བཞི་གང་ལྟར་བཞག་ཀྱང་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་བརྡའི་སྐུ་སྟེ་དོན་དམ་གྱི་སྐུ་གཅིག་གམ་གཉིས་དང་ལྷན་ཅིག་སྐུ་གསུམ་དང་སྐུ་བཞིར་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་འདི་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་(གྲགས་པ་)འོ། །

(གཉིས་པ།)ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གསང་སྔགས་ཀྱི་སྐུའི་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས།
༡ སྐུ་གཅིག་ནས་ལྔའི་བར་དུ་དབྱེ་བ།
༈ ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི། རྡོ་རྗེའི་སྐུའམ་སྔགས་ཀྱི་སྐུ། དེ་བཞིན་ཉིད་བདག་དག་པའི་བདག་གང་ཡིན་པ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ངམ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་གཅིག་ཉིད་ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་གཅིག་པའི་སྐུ་སྟེ་སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེ་དང་། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་མ་ནིང་གི་གོ་འཕང་དེ་ཉིད་མཐར་ཐུག་གི་སྐུ་གཅིག་ཀྱང་ཡིན་ལ་(དོན་དམ་གྱི་)ཐབས་ཤེས་རབ་དང་(དོན་དམ་གྱི་)སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེ་ལ་སོགས་པས་ཕྱེ་ན་(དོན་དམ་གྱི་)སྐུ་གཉིས་ཀྱང་ཡིན་ཞིང་(དོན་དམ་གྱི་)ཐུགས་གསུང་སྐུ་དང་(དོན་དམ་གྱི་)དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སོགས་པས་ཕྱེ་ན་ (དོན་དམ་གྱི་)སྐུ་གསུམ་ཡང་ཡིན་ལ། (དོན་དམ་གྱི་)རྡོ་རྗེ་བཞི་དང་(དོན་དམ་གྱི་)མཁྱེན་པ་བཞི་དང་(དོན་དམ་གྱི་)མངོན་བྱང་བཞི་ལ་སོགས་པས་ཕྱེ་ན(དོན་དམ་གྱི་)སྐུ་བཞི་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

599

འབྲས་བུའི་སྐབས།

ཡང་ཡིན་ཞིང་། (དོན་དམ་གྱི་)ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་དང་ལྔར་ཕྱེ་ན་(དོན་དམ་གྱི་)སྐུ་ལྔར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། (དོན་དམ་གྱི་)སངས་རྒྱས་(དོན་དམ་གྱི་)སྐུ་ལྔའི་བདག་ཉིད་ཅན། །ཁྱབ་བདག་ཡེ་ཤེས་ལྔ་ཡི་བདག༩༠༧། ཅེས་པའོ། །

༢ དེ་རང་བཞིན་གྱི་རིགས་དང་དོན་གཅིག་ཚུལ།
༈ དེ་ལྟར་དེ་རྣམས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་རིགས་གཅིག་དང་། གཉིས་དང་། གསུམ་དང་། བཞི་དང་། ལྔ་སྟེ། རིགས་གསུམ་དང་ནི་རིགས་ལྔ་ཉིད། །རང་བཞིན་གཅིག་དང་རིགས་བརྒྱའོ། ༩༠༨། ཞེས་དང་། སེམས་ནི་ཆེན་པོ་གཅིག་ཉིད་ལས། །ལྔ་ཡི་གཟུགས་ཀྱིས་རྣམ་པར་མཚོན། །རིགས་ནི་ལྔ་པོ་དེ་ཉིད་ལས། །སྟོང་ཕྲག་དུ་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད། །དེ་ཕྱིར་འདི་དག་རང་བཞིན་གཅིག །བདེ་ཆེན་མཆོག་ཏུ་ཕན་པ་ཉིད། ༩༠༩། ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྔར་བསྟན་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རིགས་དྲུག་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྔར་གཞིའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པ་ལྟར་འབྲས་བུའི་སྐབས་འདིར་ཡང་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱི་རིགས་ལ་དབྱེ་བསྡུ་ཇི་སྙེད་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དབྱེ་བསྡུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

(གསུམ་པ།)དེ་དག་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་
ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་ཚུལ།
༈ དེ་བཞིན་དུ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་རང་གི་ལྟ་བའི་འདོད་པ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

600

མདོར་བསྟན་པར། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་སེང་གེ་ཡིས། །སེམས་ཅན་བསམ་པའི་དབང་དག་གིས། །སྐུ་ནི་གཅིག་གཉིས་གསུམ་དང་ནི། བཞི་དང་ལྔ་རུ་གསུངས་པ་སྟེ། །སངས་རྒྱས་ཐོག་མ་ཐ་མ་མེད། །དང་བོའི་སངས་རྒྱས་རིགས་མེད་པ། །ཡེ་ཤེས་མིག་གཅིག་དྲི་མ་མེད། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡེ་ཤེས་(འབའ་ཞིག་པའི་)ིསྐུ(སྟེ་གཤིས་ལུགས་ཀྱི་སྐུ་གཅིག་ཏུ་བས་པའོ)། །ཇི་ལྟར་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་དང་ནི། །དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཆོས་སྐུ་སྟེ། །སེམས་ཅན་བསམ་པའི་དབང་གི་ཕྱིར། །བསྟན་བཅོས་སྐྱབས་གནས་གསུམ་པོས་(སྐུ་གཉིས་སུའང་)གསུངས། །ཐུགས་གསུང་སྐུ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡིས། །སྐུ་གསུམ་དུ་ནི་རབ་ཏུ་བསྒྲགས་(ཏེ་རིམ་པ་ལྟར)། །ཆོས་དང་ལོངས་སྤྱོད་(རྫོགས་པ་དང་)སྤྲུལ་པ་རྣམས། །སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་མི་ཡིས་བསྒྲུབ་ (ཅེས་པ་སྐུ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སོ)། །ངོ་བོ་ཉིད་(སྐུ་)ལོངས་རྫོགས་བཅས་དང་། །དེ་བཞིན་གཞན་པ་སྤྲུལ་པ་དང་། །ཆོས་སྐུ་མཛད་པར་བཅས་པ་སྟེ། །རྣམ་པ་བཞིར་ནི་ཡང་དག་བཤད་(དེ་སྐུ་བཞིའི་སྐབས་སོ)། །སངས་རྒྱས་སྐུ་ལྔའི་བདག་ཉིད་ཅན། །ཁྱབ་བདག་ཡེ་ཤེས་ལྔ་ཡི་བདག །སངས་རྒྱས་ལྔ་བདག་ཅོད་པན་ཅན། །སྤྱན་ལྔ་ཆགས་པ་མེད་པ་འཆང་(ཞེས་པ་སྐུ་ལྔའི་སྐབས་སོ)། །(དེ་ལ་སྐུ་ལྔ་ནི་དོན་དམ་གྱི་)གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མཐའ་ཡས་པ། །(སངས་རྒྱས་)བདག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་(གཞན་ནམ་)མཆོག་གོ། (དོན་དམ་གྱི་)སྒྲ་ཡི་ཕུང་པོ་མཐའ་ཡས་པ། །བདག་གི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུ་ (གཞན་ནམ་)མཆོག །(དོན་དམ་གྱི་)ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མཐའ་ཡས་པ། །བདག་གི་ཆོས་ཀྱི་སྐུར་རབ་བསྒྲགས། །(དོན་དམ་གྱི་)ཡེ་ཤེས་ཕུང་པོ་མཐའ་ཡས་པ། །བདག་གི་ཡེ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

601

འབྲས་བུའི་སྐབས།

ཤེས་སྐུར་རབ་བསྒྲགས། །(དོན་དམ་གྱི་)བདེ་བའི་ཕུང་པོ་མཐའ་ཡས་པ། །བདག་གི་བདེ་སྐུ་འགྱུར་མེད་མཆོག(སྟེ་དོན་དམ་གྱི་སྐུ་ལྔའོ)། (ཆོས་དུ་མ་)བསྡུས་པ་(ནི་ཆོས་ཀྱི་)ཕུང་པོ་(ཡིན་ལ་)དེ་བཞིན་(དུ་ཆོས་ཀྱི་)སྐུ(འི་དོན་ཡང་དོན་དམ་གྱི་ཆོས་དུ་མ)། །ཡང་དག་བསགས་པར་ཡོངས་སུ་བསྒྲགས། ༩༡༠། ཞེས་གསུངས་སོ། །

(བཞི་བ།)ལོངས་སྐུ་དང་སྤྲུལ་སྐུ་ལ་བདེན་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ།
༈ འདིར་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་དང་སྤྲུལ་བའི་སྐུ་ལ་ཡང་བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་ན་ཐུབ་པའི་བཀའ་ལ་མི་རྨོངས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་གཟུགས་སྐུ་རྣམ་པ་གཉིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་དང་། སྤྲུལ་བའི་སྐུ་སྟེ་ཐུན་མོང་དུ་རབ་ཏུ་གྲགས་པའོ། །དོན་དམ་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་དང་སྤྲུལ་བའི་སྐུ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཚང་སྟེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་མཐར་ཐུག་དོན་དམ་གྱི་སྐུ་བཞི་དང་རྡོ་རྗེ་བཞི་དང་དགའ་བ་བཞི་དང་། མཁྱེན་པ་བཞི་དང་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་བཞི་དང་། སེམས་དཔའ་བཞི་དང་། ཧེ་རུ་ཀ་བཞི་དང་། ཡུམ་བཞི་དང་ཨེ་ཝཾཾ་མ་ཡཱ་བཞི་དང་། ཀཱ་ལ་ཙཀྲ་བཞི་དང་། སྐ་ཅིག་མ་བཞི་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཞི་དང་། མཚན་མ་བཞི་དང་། ཚངས་པའི་གནས་བཞི་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་བཞི་དང་། རྡོ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་བཞི་དང་། འཕགས་པའི་གང་ཟག་བཞི་དང་། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དང་། སྡེ་པ་བཞི་དང་། རྡོ་རྗེའི་གདན་བཞིའམ་གནས་བཞི་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཉིད་བཅུ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

602

དྲུག་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ཡང་གསང་སྔགས་ཟབ་མོ་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་སུ་དེ་ལྟར་གསལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མི་རྨོངས་ལ་གང་དུ་དེ་ལྟར་མི་གསལ་བ་དེར་དེ་ལ་རྨོངས་པར་འགྱུར་ཡང་། དོན་ནི་གཅིག་པ་ཁོ་ན་སྟེ། ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། །དེས་ན་དོན་དམ་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་དང་། སྤྲུལ་བའི་སྐུ་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་གྲགས་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དྲང་དོན་ཡིན་ན་དོན་དམ་གྱི་སྐུ་བཞི་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱང་དྲང་དོན་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་དྲང་དོན་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ནི་འཕགས་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་མ་གསུངས་ཤིང་། ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་མི་འདོད་ལ། མིང་གཞན་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་མིང་ལས་འཁྲུལ་བར་མི་བྱ་སྟེ། དོན་ལ་རྟོན་པ་ཉིད་ལས་སོ། །

(ལྔ་བ།)དོན་དམ་བདེན་པ་ཉིད་གནས་ལུགས་ཀྱི་སྐུ་བཞིར་
བཞུགས་ཚུལ་ལ་གསུམ།

ཀ །བསྟན་པ་ལ་གཉིས།
༡ གནས་ལུགས་ཟབ་མོའི་སྐུ་བཞི་བསྟན་པ།
༈ དེའི་ཕྱིར་སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་སྐུ་བཞི་ནི་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

603

འབྲས་བུའི་སྐབས།

བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་སྐུ་བཞི་སྟེ། དེ་ཡང་། ཡེ་ཤེས་ལེའུར། ཤེས་རབ་(རྐྱང་པ་)མ་ཡིན་ཐབས་(ཉིད་)ཀྱང་མིན་པ་(མ་ནིང་གི་གོ་འཕང་)འདི་ནི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐུ་སྟེ་(དེ་ཉིད་)ཆོས་ཀྱི་སྐུར་གྱུར་པ(འང)། །ཤེས་རབ་ཐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་(གདོད་ནས་འདྲེས་པ་)ངེས་པར་(རྣམ་ཤེས་ཀྱི་)མུན་པ་དང་བྲལ་(བའི་གཞི་)ཡེ་ཤེས་དང་ནི་རྣམ་ཤེས་(གཞན་གྱི་)དབྱེ་བ་ལས(ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དང་ཐབས་ཤེས་རབ་ཏུ་གནས་པའོ)། །(དོན་དམ་)འདི་ནི་(ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་(ཡང་ཡིན་པ་)སྟེ་(དེ་ཡང་)སྒྲ་བརྙན་ལྟ་བུ་སེམས་ཅན་དུ་མའི་དོན་ནི་བྱེད་པ་པོ(གཞོམ་དུ་མེད་པའི་རང་སྒྲའོ)། །སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སྨིན་པའི་སླད་དུ་སླར་ཡང་(དོན་དམ་)འདི་ནི་(དོན་དམ་གྱི་)སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྤྲུལ་བའི་སྐུ་རུ་འགྱུར། ༩༡༡། ཞེས་དོན་དམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་བཞི་གསུངས་པ་དེ་ཉིད། རྡོ་རྗེ་བཞིར་ཡང་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་དུ། (གཤིས་ལུགས་ཀྱི་)རྒྱལ་བའི་སྐུ་ཡི་རྡོ་རྗེ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་(འབྲེལ་པ་རྣམ་ཤེས་)རྣམས་ཀྱི་བགྲོད་བྱ་མིན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་(རྣམ་པ་མེད་)པ(ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་སོ)། །(གཤིས་ལུགས་ཀྱི་)གསུང་གི་རྡོ་རྗེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་(རང་གི་)སྙིང་(ལ་རང་རང་གི་)སྐད་རྣམས་དག་གིས་ཆོས་ནི་གོ་བར་བྱེད་པའོ

(གཞོམ་དུ་མེད་པའི་རང་སྒྲའོ)། །རྡོ་རྗེ་ཅན་གྱི་ཐུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་(ནི་)སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་(ཁྱབ་བྱེད་)སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ (འོད་གསལ་)མཐའ་དག་ས་ལ་(སྟེ་བརྟན་གཡོ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར་)གནས(སོ)། །དྲི་མེད་ནོར་བུ་(དངོས་པོ་གང་ལ་རེག་ཚད་ནོར་བུར་འགྱུར་བ་)ལྟ་བུ་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་(འགྱུར་མེད་བདེ་བའི་)འཛིན་བྱེད་གང་ཡིན་དེ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེའོ། ༩༡༢། ཞེས་དང་། རྗེ་བཙུན་གྱི་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

604

ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ལྡན་པའི། །སྐུ་ནི་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་ལས། །རང་རང་བསམ་པས་སེམས་ཅན་གྱིས། །མཐོང་བ་སྤྲུལ་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །གང་ཞིག་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྒྲས། །རྫུ་འཕྲུལ་བདག་ཉིད་རབ་གསལ་བྱེད། །སེམས་ཅན་བསམ་པའི་དབང་གིས་འདི། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུའི་མཚན་ཉིད་དོ། །མི་རྟག་པ་མིན་རྟག་པའང་མིན། །གཅིག་མིན་དུ་མའི་མཚན་ཉིད་མིན། །དངོས་མིན་དངོས་པོ་མེད་པའང་མིན(དེ་ལྟར་འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེད་ཕུང་པོ་གསུམ་པ)། །འདི་ནི་རྟེན་བྲལ་ཆོས་སྐུའོ། །(སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་)སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེ་དབྱེར་མེད་ཅིང་། །ཆགས་(པ་དཀར་ཕྱོགས་)དང་ཆགས་བྲལ་(ནག་ཕྱོགས་)རྣམ་པར་སྤངས་(པའི་དབུས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་དགའ)། །ཤེས་རབ་(རྐྱང་པ་)མ་ཡིན་ཐབས་(ཉིད་)ཀྱང་མིན(པ་མ་ནིང)། །འདི་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་(སྟེ་དེ་དག་ནི་ཀུན་རྫོབ་འདི་ལས་)གཞན། །དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་གྲགས་པ། །སྐུ་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཞི་བ་ལ། །དངོས་པོ་ཀུན་གྱིས་ཕྱག་འཚལ་ཏེ། ༩༡༣། ཞེས་དང་། གང་ལ་རྒྱུ་དང་(ཞི་བ་)མཚན་ཉིད་མེད(པ་དང)། །གཡོ་(བ་མེད་པ་)དང་དེ་བཞིན་རིམ་མེད་པས། །(རིམ་པ་ལྟར་)ཀཱ་ལ་ཙཀྲར་མངོན་བརྗོད་པ། །གཉིས་མེད་(ཡེ་ཤེས་)དེ་ལ་བཏུད་བྱས་ཤིང་། །གང་ཞིག་ཀཱ་སོགས་ཡི་གེ་(བཞི་)རྣམས་ཀྱིས་(སྐུ་བཞི་སྟོན་ཏེ་ཀཱ་ཡིག་ལས་ནི་རྒྱུ་ཞི་བ་)སྤྲུལ་པ་དང་། །(ལ་ཡིག་འདི་ལ་ཐིམ་པ་ཉིད་)ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་དང་(ཙ་ཡིག་ལས་ནི་གཡོ་བའི་སེམས་)བཟང་པོའི་ཆོས་དང་(ཀྲ་ཡིག་རིམ་པ་བཅིངས་ལས་སོ་)དག་པ་ཡི

(སྐུ་སྟེ)། །སྐུ་བཞི་གསུང་བ་དང་
པོའི་སངས་རྒྱས་རིས་མེད་པ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་ལ་སྤྱི་བོས་རབ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

605

འབྲས་བུའི་སྐབས།

ཏུ་འདུད། ༩༡༤། ཅེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཉིད་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་གི་སྐུ་བཞིར་གསུངས་ཏེ། འདུས་བྱས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ནི་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་གི་སངས་རྒྱས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

༢ དེ་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ།
༈ དེ་ཡང་རྗེ་བཙུན་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས། (གཤིས་ལུགས་ཀྱི་)སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་(ནི་)གཟུགས་ཀྱི་སྐུར་མི་འགྱུར་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རང་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པ་ཀུན་ལྡན་རྣམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། (བཅུ་དྲུག་གི་ཕྱེད་ཀྱི་ཕྱེད་)ཐིག་ལེ་བཞི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། (ནག་ཕྱོགས་ཀྱི་)ཆ་(ལ་ཞུགས་པ་)མེདེ་(དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་)ཆ་ལས་འདས་པ་(ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་དགའ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་)འི་ཕྱིར་དང་། དགའ་བ་བཞི་པའི་རྩེ་མོ་(རང་བཞིན་འགྱུར་མེད་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་དགའ་)འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆགས་བྲལ་(གྱི་)དང་པོ་ (ཆགས་པའི་མཐའ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་དགའ་)ཆགས་པ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། བདག་གིར་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ངར་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁམས་ཐམས་ཅད་མི་ཟད་པའི་ཕྱིར་དང་། གསང་སྔགས་དོན་ཀུན་སྐྱེད་པ་པོའི་ཕྱིར་དང་། ཐིག་ལེ་ཆེན་པོ་ཡི་གེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོང་པ་ཆེན་པོ་འགྱུར་མེད་ལྔའི་ཕྱིར་དང་། ཐིག་ལེ་སྟོང་པ་འགྱུར་མེད་དྲུག་གི་ཕྱིར་དང་། མཁའ་ལྟར་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། ༩༡༥། ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འདུས་བྱས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

606

སྐ་ཅིག་མ་དང་ནུས་པ་ཉི་ཚེ་བ་དང་རྟེན་འབྲེལ་ལས་འདས་པར་ཡང་གྲུབ་ཅིང་། མཐར་ཐུག་གི་སངས་རྒྱས་གང་ཡིན་པ་དེ་གཟུགས་སྐུ་མ་ཡིན་པར་ཡུམ་དང་མྱང་འདས་ལ་སོགས་པ་གསུང་རབ་གཞན་མང་པོར་ཡང་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ། །
ཁ། གཉིས་པ། རྒྱས་བཤད་ལ་བཅུ།
༡ གནས་ལུགས་དེ་ཉིད་སྐུ་བཞི་དང་བཅུ་དྲུག་ལ་སོགས་
པར་བཞུགས་ཚུལ།
༈ དེ་བཞིན་དུ། རྣམ་པར་བཅས་ཀྱང་རྣམ་མེད་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཤེས་རབ་(ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་)མ་སྟེ་དེ་ཡིས་འཁྱུད། །སྐྱེ་འཇིག་སྤངས་པའི་འགྱུར་མེད་བདེ་བ་དང་ལྡན་རྒོད་པ་(ལྟ་བ་ལག་བཅངས་)ལ་སོགས་(ཀྱི་)བདེ་བ་སྤངས(པའི་རང་བཞིན་འགྱུར་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་སྟེ་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པ)། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེད་མཛད་(གཙོ་བོ་སྟེ་)སྐུ་(ལྷག་མ་)གསུམ་རྣམས་དང་ལྡན་ཞིང་དུས་གསུམ་ཡང་དག་རིག །ཀུན་མཁྱེན་མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་གཉིས་མེད་ (ཡེ་ཤེས་)དེ་ཉིད་ལ་ཕྱག་འཚལ། ༩༡༦། ཞེས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཡོངས་གྲུབ་གང་ཡིན་པ་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་སྟེ། དོན་དམ་གྱི་སྐུ་ལྷག་མ་གསུམ་དབྱེར་མེད་རོ་གཅིག་ཏུ་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་སྐུ་བཞིའོ། །དེ་ཡང་། (མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དུ་)སྔ་མ་(དྲི་བཅས་དང་)ཕྱི་མར་ (དྲི་མེད་ལ་ངོ་བོ་)ཁྱད་མེད་ཀྱང་། །སྒྲིབ་པ་ཀུན་གྱི་དྲི་མེད་པ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

607

འབྲས་བུའི་སྐབས།

སངས་རྒྱས་འདོད། །དག་པ་མ་ཡིན་མ་དག་མིན། ༩༡༧། ཞེས་དང་། (རབ་ཏུ་ཞི་བ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མདོར(ཁྱེའུ་བཞིའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མདོར་དཔེ་མི་

འདྲ་)གང་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ༩༡༨། ཞེས་དང་། (རྒྱུད་བླ་མར་)དྲི་བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དྲི་མ་མེད། ༩༡༩། ཅེས་སོགས་གསུངས་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་གང་ལ་དྲི་བཅས་སུ་བཞུགས་པ་དེ་དག་པ་གཅིག་ལྡན་དང་། གང་ལ་དྲི་བྲལ་དུ་བཞུགས་པ་དེ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འགའ་ཞིག་ལ་གཞིའི་ངོ་བོར་བཞུགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་འགའ་ཞིག་ལ་འབྲས་བུའི་ངོ་བོར་བཞུགས་ཤིང་། །འགའ་ཞིག་ལ་འབྲས་བུའི་ངོ་བོར་བཞུགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་འགའ་ཞིག་ལ་གཞིའི་ངོ་བོར་ཡང་བཞུགས་པ་ཉིད་ལས་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཇི་ལྟར་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་སྤྲིན་ཚོགས་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གཅིག་ཏུ་དག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་གཅིག་ཏུ་མ་དག་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་(དང་)ཡེ་ཤེས་སྐུ་དང་ཉིན་མོར་བྱེད་པའི་སྐུ་སྟེ་པད་མའི་འདབ་མ་རྒྱས་པའི་སྦྱན། །སངས་རྒྱས་༩༢༠ཞེས་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་དུ་གང་གསུངས་པ། དེ་ཡང་གདོད་ནས་གྲོལ་བ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་བཞིར་ (འགྲེལ་ཆེན་དུ་)གསུངས་པ། ཀུན་མཁྱེན་(དང་)ཡེ་ཤེས་སྐུ་ནི་(རིམ་པ་ལྟར་)རྒྱལ་བའི་བདག་པོའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་(སྐུ་)དང་དེ་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་སྐུ(ཡིན་ལ)། །ལོངས་སྤྱོད་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

608

རྫོགས་དང་སྤྲུལ་བའི་སྐུ་ཡང་(གྲངས་བཞིན་དུ་)ཉིན་བྱེད་སྐུ་དང་པད་མའི་འདབ་མ་རྒྱས་པའི་སྤྱན(ཡིན་ཞིང་དེ་རྣམས་ཀྱང་རྡོ་རྗེའི)། །རྣལ་འབྱོར་དག་པ་(བཞི་དང་)རྣམ་པར་ཐར་(པ་བཞི་)དང་སྲིད་བྲལ་(གྱི་)སྲིད་(གསུམ་ཀུན་ནས་དང་བར་)གནས་(པ་)སྐུ་གསུང་ཐུགས་(དང་)ཆགས་(པ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་སྟེ་དེ་ཐམས་ཅད་)ཤེས་རབ་དང་། །ཐབས་ནི་གཉིས་མེད་གང་ཞིག་ལྷ་མི་ལྷ་མིན་གྱིས་བསྟོད་(པའི་འོས་སུ་གྱུར་པ་)དང་པོའི་སངས་རྒྱས་(ཏེ་)དེ་ལ་འདུད། ༩༢༡། ཅེས་པ་སྟེ་(རྒྱུད་དུ་)ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་(སྐུ་)བཞི(འི་མིང་གཞན་གསུངས་པ་)ནི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐུ་བཞི་དང་དག་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་སོགས་པ་རྡོ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་བཞི་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་ཐར་བའི་སྒོ་བཞི་དང་། རྡོ་རྗེའི་སྐུ་ལ་སོགས་པ་རྡོ་རྗེ་བཞིའི་བདག་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་རོ་གཅིག་པ་ཡིན་ཡང་མིང་ཙམ་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་དང་དེ་དག་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཞིང་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐབས་ཤེས་གཉིས་སུ་དབྱེར་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྲིད་ཞི་དབྱེར་མེད་འགལ་འདུས་སྐྱོན་
མེད་ཀྱི་སྲིད་པར་གནས་པས་དཔེར་བྱ་ཀུན་ལས་འདས་པ་ཁམས་གསུམ་པའི་
སངས་རྒྱས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱས་སེང་གེའི་ཁྲིར་བཞུགས་(པ་ནི་ཨེ་ལ་ཝཾཾ་བཞུགས་པ་སྟེ་དེ་ཉིད་)རྡོ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་(གདོད་ནས་)རྣམ་པར་དག་པ་སྲིདི་པ་གསུམ་
གྱིས་མཆོད། །དེ་ཉིད་གཅིག་པུ་སྐུ་ཡི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་སྲིད་

མེད་སྲིད་པར་གནས། །ཤེས་(པ་གཞན་)དང་ཤེས་བྱ་(གཞན་གདོད་ནས་)གཅིག་གྱུར་རྒྱལ་བ་མཆོག་གི་དམ་ཚིག་ཡན་ལག་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི། །བདེན་དོན་བྱང་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

609

འབྲས་བུའི་སྐབས།

ཆུབ་སེམས་ནི་རྒྱལ་བའི་རྡོ་རྗེའི་གནས་གྱུར་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་ཕྱག་འཚལ།༩༢༢། ཞེས་པ་ཡང་། དོན་དམ་སྟོང་ཆེན་ལ་དབྱེར་མེད་དུ་བཞུགས་པའི་དོན་དམ་བདེ་ཆེན་དེ་ཉིད་གཅིག་པུ་རྡོ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་བཞི་དང་། རྡོ་རྗེའི་སྐུ་བཞིར་བཞུགས་ཤིང་སྐུ་རེ་རེའང་དོན་དམ་གྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་དང་། ཡེ་ཤེས་སམ་དོན་དམ་གྱི་དགའ་བ་བཞི་བཞིར་རྟག་ཏུ་བཞུགས་པའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་རིག་པ་ཤེས་པ་གཞན་དང་བདེན་དོན་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ལྡན་པ་ཤེས་བྱ་གཞན་ཏེ་དེ་དག་དབྱེར་མེད་གཅིག་ཏུ་གདོད་ནས་འདྲེས་པ་(མ་ནིང་)དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྒྱལ་བའི་རྡོ་རྗེའི་གནས་སུ་གྱུར་ཅིང་འཇིག་རྟེན་དཔེ་ལས་
འདས་པ་སྲིད་གསུམ་གཞན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ། (དོན་དམ་གྱི་)ཡེ་ཤེས་(ནི་)སྟོང་ཉིད་ (ཀྱི་རྣམ་ཐར་གྱི་)ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། །ལེགས་(པར་)དག་(པ་)རྣམ་དག་འགྱུར་བ་མེད(པའི་རྣལ་འབྱོར་རོ)། །(དོན་དམ་གྱི་)སེམས་ནི་མཚན་མེདེ་(རྣམ་ཐར་གྱི་)ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། །ལེགས་ (པར་)དག་(པ་)གཉིས་མེདེ་ཆོས་(ཀྱི་)བདག་ཉིད(ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་རོ)། །(དོན་དམ་གྱི་)ངག་ནི་སྨོན་མེད་(རྣམ་ཐར་གྱི་)ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། །དག་པ་གསང་སྔགས་མི་ཟད་སྒྲ(སྟེ་སྔགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་རོ)། །དེ་བཞིན་(དོན་དམ་གྱི་)ལུས་(ནི་)མངོན་(པར་)འདུས་མ་བྱས(པའི་རྣམ་ཐར་གྱི)། །ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དག་(ཅིང་)དྲི་མ་མེད(པ)། །དབྱིབས་(ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་)ཏེ་རྫུ་འཕྲུལ་བགྲོད་པ་ཅན(ནོ)། །(དེ་བཞི་ཀའང་)ཤེས་རབ་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་(གཅིག་ཏུ་)སྦྱོར(བ་སྟེ་དེ་རྣམས་ལ)། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་(གྲངས་བཞིན་དུ་)རྡོ་རྗེ་སེམས(དཔའ་དང)། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་(དང་)སེམས་དཔའ་ཆེ(དང)། །དམ་ཚིག་སེམས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

610

དཔར་གསུངས་པ་གང་། །དངོས་དང་དངོས་མེད་ཟད་པའི་གཙོ། །ཐོག་མཐའ་མེད་ཅིང་ཞི་བ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ། ༩༢༣། ཞེས་སྔར་བསྟན་པ་དོན་དམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་དེ་ཉིད་ཐོག་མཐའ་མེད་ཅིང་གདོད་ནས་ཞི་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཏེ། དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་དབུས་(ཕུང་པོ་གསུམ་པ་)གང་ཡིན་པ་དོན་དམ་པའི་གཙོ་བོའམ་གཙོ་བོ་གཞན་ནོ། །
དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཡེ་ཤེས་དང་། སེམས་དང་ངག་དང་ལུས་རྣམས་དོན་དམ་པའི་རྣམ་ཐར་སྒོ་བཞིའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གདོད་ནས་དག་པ་རྡོ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་བཞི་དང་སེམས་དཔའ་བཞིའི་བདག་ཉིད་དེ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་གདོད་ནས་གཅིག་ཏུ་སྦྱོར་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ། སྔར་བསྟན་པའི་དེ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གསལ་བར་མཛད་ནས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཨེ་ཝཾཾ་གསུངས་པ། སྤྲུལ་བ་ཡི་ནི་སྐུ་གསུང་ཐུགས། །ཡེ་ཤེས་(རྣམས་)གཅིག་ (ཏུ་)སྦྱོར་(ཞིང་)སྡོམ་པ་(སྤྲུལ་པའི་དགའ་བ་བཞི་)དང་། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས། །ཡེ་ཤེས་གཅིག་སྦྱོར་སྡོམ་པ་(ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་དགའ་བ་བཞི་)དང་། །དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས། །ཡེ་ཤེས་གཅིག་སྦྱོར་སྡོམ་པ་(ཆོས་སྐུའི་དགའ་བ་བཞི་)དང་། །ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས། །ཡེ་ཤེས་གཅིག་སྦྱོར་སྡོམ་པ་(ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགའ་བ་བཞི་)ནི། །སད་(པ་དང་)རྨི་(ལམ་དང་)གཉིད་སྟུག་(དང་)བཞི་པ་ཡི། །(གནས་སྐབས་)དབང་པོ་གཉིས་སྐྱེས་(ཀྱི་)བདེ་(བ་)མིན་ཞིང་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

611

འབྲས་བུའི་སྐབས།

ཡེ་ཤེས་(དང་)སེམས་དང་ངག་དང་ལུས(ཀྱི)། །གནས་(ལྟེ་བ་སྙིང་ཁ་མགྲིན་པ་དཔྲལ་བ་སྟེ་)བཞིར་(འབྲེལ་ནས་)ཡང་དག་མི་གནས་ཏེ། །ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཡོངས་དོར་ཞིང་། །ཡེ་ཤེས་ཕྱག་རྒྱ་རྣམ་པར་སྤངས། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེ་ལས་ཡང་དག་སྐྱེས། །ལྷན་སྐྱེས་གཞན་དང་འགྲོགས་པ་མིན། །རྣམ་རྟོག་སྒོམ་པ་ལས་འདས་པ། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མི་འགྱུར་བདེ། །གཟུང་དང་འཛིན་པ་དབྱིབས་དག་དང་། །རྟོག་དང་བརྗོད་པ་རྣམ་པར་སྤངས། །དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་རྣམ་པ་དང་། །པྲ་ཕབ་པ་ཡི་རང་བཞིན་ཅན། །ཐབས་དང་ཤེས་རབ་བདག་ཉིད་སྦྱོར། །ཨེ་ཝཾཾ་ཡི་གེ་དེ་ལ་འདུད། ༩༢༤། ཅེས་པ་ལ་རང་བཞིན་གཉུག་མ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དེ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ནི། ཀུན་རྫོབ་གློ་བུར་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལས་གདོད་མ་ཉིད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་འདས་པའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པའི་གནས་སྐབས་བཞི་དང་ཐིག་ལེ་བཞི་དང་། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྒོམ་བཟླས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་དང་གདོད་ནས་བྲལ་བའི་གཞི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་པྲ་ཕབ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་པ་ནི་དངོས་པོ་གཞན་དང་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་པས། ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་སྤངས་ཀྱང་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བདག་ཉིད་གདོད་ནས་རྟག་ཏུ་སྦྱོར་བ་མ་ནིང་གི་གོ་འཕང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལས་སྐྱེས་པ་སྟེ། མ་སྐྱེས་པའི་སྐྱེས་པ་ཞེས་པ་འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེདེ་འཇིག་རྟེན་དཔེ་ལས་འདས་(པའི་སྐྱེས་)པའོ། །དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་གཞན་དོན་དམ་གྱི་འབྲས་བུ་འགྱུར་མེད་བདེ་ཆེན་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་རྒྱུ་གཞན་དམིགས་བཅས་སྟོང་ཉིད་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

612

མོ་ལས་སྐྱེས་ཀྱང་འདུས་བྱས་མ་ཡིན་ཏེ་རྒྱུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་གང་ལས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས། (དུས་འཁོར་)རྩ་བའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་། (ཐབས་ཤེས་བདེ་སྟོང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེ་ལ་སོགས་)ཕན་ཚུན་འཁྱུད་པ་ཞི་བ་སྟེ། །མ་ནིང་གི་ནི་གོ་འཕང་མཆོག །ཤེས་རབ་(སྟོང་ཆེན་ནི་)རྒྱུ་ལས་མ་བྱུང་ཞིང་། །ཤེས་རབ་(སྟོང་ཆེན་གྱི་)རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་(བདེ་ཆེན་)འབྲས(བུ་སྟེ)། །ཤེས་རབ་(སྟོང་ཆེན་)རྒྱུ་(གང་)ལས་(ཀྱང་)མ་སྐྱེས་ཕྱིར། །ཤེས་རབ་ལས་སྐྱེས་(པ་བདེ་ཆེན་དོན་དམ་ནི་)རྒྱུ་སྐྱེས་མིན། །དེ་ཕྱིར་(རང་བྱུང་)ཡེ་ཤེས་རྒྱུ་སྐྱེས་མིན(པས་དོན་དམ་གྱི)། །ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་བླ་ན་མེད། ༩༢༥། ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་བཞིན་དུ(གཤིས་ལུགས་ཟབ་མོའི་)ིམཁྱེན་པ་བཞི་དང་། ཧེ་རུ་ཀ་བཞི་དང་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་བཞི་དང་། སྐད་ཅིག་མ་བཞི་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཞི་ལ་སོགས་པ་མཐར་ཐུག་དོན་དམ་གྱི་སྐུ་བཞི་དང་དོན་གཅིག་ཀྱང་མིང་ཐ་དད་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་ཕྱེ་བའི་སྐུ་བཞི་ཡིན་གྱི་ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡོངས་གྲུབ་ལས་ཕྱེ་བའམ། གཟུགས་སྐུ་ཉིད་ལས་ཕྱེ་བའམ། ཆོས་སྐུ་གཟུགས་སྐུ་ཚོགས་པ་ལས་ཕྱེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

613

འབྲས་བུའི་སྐབས།

༢ དེ་ཉིད་སྐུ་ལྔ་ཡེ་ཤེས་ལྔའི་བདག་ཏུ་ཀུན་ལ་
ཁྱབ་པར་བཞུགས་ཚུལ།

༈ དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་གྱི་སྐུ་བཞི་དང་སྐུ་ལྔ་དང་ཡེ་ཤེས་ལྔའི་བདག་ནི་སྤྲིན་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡི་ནམ་མཁའ་ལྟར་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱང་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་དང་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་རྟག་ཏུ་བཞུགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཐར་ཐུག་གི་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

༣ དེ་ཉིད་ཕྱོགས་དང་བྲལ་བའི་མྱང་འདས་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་དུ་བཞུགས་ཚུལ།
༈ རྗེ་བཙུན་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས། དེའིེི་ཕྱིར་རང་བཞིན་མེདེ་པའི་ཕྱོགས་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཕྱོགས་མེད་པར་གསུངས་སོ། །ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་། ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པ་དང་། གཅིག་དང་གཅིག་མ་ཡིན་པ་དང་། རྟག་པ་དང་ཆད་པ་དང་། སྲིད་

པ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་། གཟུགས་དང་གཟུགས་མ་ཡིན་པ་དང་། སྒྲ་དང་སྒྲ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྐད་ཅིག་དང་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པ་དང་། ཆགས་པ་དང་ཆགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཞེ་སྡང་དང་ཞེ་སྡང་མ་ཡིན་པ་དང་། གཏི་མུག་དང་གཏི་མུག་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་ཕྱོགས་ཏེ་ཕན་ཚུན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

614

ལྟོས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱོགས་འདི་དག་དང་བྲལ་བ་(འི་དབུས་མའམ་བར་མ་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེད་མ་ནིང་གི་གོ་འཕང་འཇིག་རྟེན་དཔེ་ལས་འདས་

པ་)ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་(འི་གཞི་)སྟེ་(ཤེས་པ་ཡིན་ཡང་)སྐད་ཅིག་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་(བཅུ་དྲུག་རིག་)ཅེས་གསུངས་སོ(ལུང་འོདིས་
ཀྱང་ཁ་ཅིག་ཤེས་པའམ་རིག་པ་གང་ཡིན་འདུས་བྱས་སུ་འདོད་པ་བསལ་བ་ཡིན་ནོ)། །༩༢༦

༤ དེ་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དགའ་བ་བཞི་དང་
བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཡང་བཞུགས་ཚུལ།
༈ དེ་ཉིད་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་སེམས་ཀྱི་བསམ་པའི་དབང་གིས་ (འགོག་བདེན་གྱི་དགའ་བ་)རྣམ་པ་བཞི་དང་(དེ་ཉིད་)རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཡང་སོ་སོར་སྣང་སྟེ་(དེ་ལ་དང་པོ་ནི་)དགའ་བ་དང་མཆོག་དགའ་དང་ཁྱད་པར་དགའ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་(དགའ་བའི་)ིདབྱེ་བས་(དོན་དམ་གྱི་དགའ་བ་)རྣམ་པ་བཞིའོ། །དེ་ནས་ (གཉིས་པ་ནི་འགོག་བདེན་གྱི་)སྐུའི་དགའ་བ་དང་། གསུང་གི་དགའ་བ་དང་། ཐུགས་ཀྱི་དགའ་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དགའ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐུའི་མཆོག་དགའ་དང་། གསུང་གི་མཆོག་དགའ་དང་། ཐུགས་ཀྱི་མཆོག་དགའ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཆོག་དགའ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐུའི་ཁྱད་པར་དགའ་བ་དང་། གསུང་གི་ཁྱད་པར་དགའ་བ་དང་། ཐུགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དགའ་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དགའ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐུའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་། གསུང་གི་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

615

འབྲས་བུའི་སྐབས།

ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་། ཐུགས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་(འགོག་བདེན་གྱི་)དེ་ཉིད་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གང་གི་ཚེ་རྣལ་འབྱོར་པས་རིག་པ་དེའི་ཚེ་དེ་ཉིད་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་རིག་ཅེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །༩༢༧

༥ དེ་ཉིད་སྐུའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་
ཡང་བཞུགས་ཚུལ།

༈ (འགོག་བདེན་དོན་དམ་)དེ་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ལ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐུ་ཞེས་བརྗོད་དེ། དེའི་འོག་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་དེའི་འོག་ཏུ་(དོན་དམ་གྱི་)ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་དང་། དེའིེི་འོག་ཏུ་(དོན་དམ་གྱི་)སྤྲུལ་པའི་སྐུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་(དོན་དམ་གྱི་)ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་གསུང་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཐུགས་དང་། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་གསུང་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཐུགས་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། (དོན་དམ་གྱི་)ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་གསུང་དང་། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་ཐུགས་དང་། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། (དོན་དམ་གྱི་)སྤྲུལ་པའི་གསུང་དང་། སྤྲུལ་པའི་ཐུགས་དང་། སྤྲུལ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། དེ་ལྟར་དེ་ཉིད་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ལྷག་པར་མོས་པའི་དབང་གིས་རབ་ཏུ་སྣང་ངོ་། །༩༢༨

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

616

༦ དེ་ཉིད་རྣམ་ཐར་བཞི་དང་རྣལ་འབྱོར་བཞི་ལ་སོགས་
པར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ།

༈ (འགོག་བདེན་དོན་དམ་)དེ་ཉིད་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐུ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པས་(གདོད་ནས་)རྣམ་པར་དག་པ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་བརྗོད་དོ། །(འགོག་བདེན་དོན་དམ་)དེ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མཚན་མ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པས་(གདོད་ནས་)རྣམ་པར་དག་པ་ཐུགས་རྡོ་རྗེ་ཡེ་ཤེས་སྐུ་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་བརྗོད་དོ། །(འགོག་བདེན་དོན་དམ་)དེ་ཉིད་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་སྨོན་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པས་(གདོད་ནས་)རྣམ་པར་དག་པ་གསུང་རྡོ་རྗེ་ཉིན་མོར་བྱེད་པའི་སྐུ་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྔགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་བརྗོད་དོ། །(འགོག་བདེན་དོན་དམ་)དེ་ཉིད་སྤྲུལ་བའི་སྐུ་མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པས་(གདོད་ནས་)རྣམ་པར་དག་པ་སྐུ་རྡོ་རྗེ་པད་མའི་འདབ་མ་རྒྱས་པའི་སྤྱན་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དབྱིབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་བརྗོད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྡོ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམ་པ་བཞི་པོ་འདི་སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེས་ཞུས་སོ། །༩༢༩

༧ དེ་ཉིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་སྐུ་བཞིའི་རྣམ་གྲངས་
དང་རྡོ་རྗེ་བཞིར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ།

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

617

འབྲས་བུའི་སྐབས།

༈ (འགོག་བདེན་དོན་དམ་)སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པས་(གདོད་ནས་)རྣམ་པར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྟེ་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །(འགོག་བདེན་དོན་དམ་)མཚན་མ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པས་(གདོད་ནས་)རྣམ་པར་དག་པ་ཐུགས་རྡོ་རྗེ་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་སྐུ་སྟེ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བས་གནས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །(འགོག་བདེན་དོན་དམ་)སྨོན་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པས་(གདོད་ནས་)རྣམ་པར་དག་པ་གསུང་རྡོ་རྗེ་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ལམ་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པ་ནི་ཉིན་མོར་བྱེད་པའི་སྐུ་སྟེ་མཐའ་ཡས་པ་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་སྐད་ཀྱིས་ཅིག་ཅར་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་པོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །(འགོག་བདེན་དོན་དམ་)མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པའི་(གདོད་ནས་)རྣམ་པར་ཐར་པས་(གདོད་ནས་)རྣམ་པར་དག་པ་སྐུ་རྡོ་རྗེ་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྤྲུལ་བའི་སྐུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པ་ནི་པད་མའི་འདབ་མ་རྒྱས་པའི་སྤྱན་ཏེ་མཐའ་ཡས་པ་མཐའ་ཡས་པའི་སྤྲུལ་བའི་སྐུ་རྣམས་ཀྱིས་ཅིག་ཅར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྐུའི་བཀོད་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་སྤྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །༩༣༠

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

618

༨ དེ་ཉིད་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་བཞི་དང་དོན་ཀུན་གཟིགས་
པ་ལ་སོགས་པ་བཞིར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ།
༈ དེ་བཞིན་དུ། (འགོག་བདེན་དོན་དམ་)སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་སྟེ་དོན་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་(མཁའ་ཁྱབ་འོ། །(འགོག་བདེན་དོན་དམ་)རྣམ་པ་ལྔས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ནི་ཐུགས་རྡོ་རྗེ་སྟེ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་(མཁའ་ཁྱབ་)འོ། །(འགོག་བདེན་དོན་དམ་)རྣམ་པ་ཉི་ཤུས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ནི་གསུང་རྡོ་རྗེ་སྟེ་བདེན་དོན་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐད་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་པ་(མཁའ་ཁྱབ་)འོ། །(འགོག་བདེན་དོན་དམ་)སྒྱུ་འཕྲུལ་དྲ་བས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ནི་སྐུ་རྡོ་རྗེ་སྟེ་དེ་ཉིད་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་རིག་པ་མཐའ་ཡས་པའི་སྒྱུ་འཕྲུལ་དྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲོས་པའི་སྐུ(མཁའ་ཁྱབ་)འོ། ༩༣༡། ཞེས་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་གྱི་དགའ་བ་བཞི་དང་། དེ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་མང་པོའི་མིང་གིས་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཤིང་།

༩ དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བཞི་ལ་བཞུགས་
ཚུལ་ལ་བཅུ་བདུན།
༡ དེ་རྣམས་ཉིད་བརྗོདོ་དུ་མེད་པའི་ཨཱ་ལི་ཀཱ་ལི་ལ་སོགས་པར་བཞུགས་ཚུལ།

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

619

འབྲས་བུའི་སྐབས།

༈ དེ་བཞིན་དུ། འཕགས་པ་རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། (དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་)དཔྲལ་བར་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ཨཱ་ལི

(ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུ་)འོ། །(དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་)མགྲིན་པར་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ཀཱ་ལི(

ིཆོས་ཉིད་ལོངས་སྐུ་)འོ། །(དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་)སྙིང་ཁར་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ཤེས་རབ་(ཆོས་སྐུ་གྲུབ་)པོ། །(དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་)ལྟེ་བར་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ཐབས་(ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་བཞུགས་)སོ། །༩༣༢

༢ དེ་རྣམས་ཉིད་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་སྐུ་བཞིར་
ཡང་བཞུགས་ཚུལ།

༈ ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐུ་ནི་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ལྟེ་བར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)སྙིང་ཁར་རོ། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ནི་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)མགྲིན་པར་རོ། །སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ནི་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)དཔྲལ་བར་རོ། །༩༣༣

༣ དེ་རྣམས་ཉིད་གནས་སྐབས་གཞན་དོན་དམ་གྱི་གནས་
སྐབས་བཞིར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ།
༈ ལྟེ་བར་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)བཞི་པ་(ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་)འོ། །སྙིང་ཁར་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ཤིན་ཏུ་གཉིད་ལོག་པ་(ཆོས་སྐུ་)འོ། །མགྲིན་པར་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)རྨི་ལམ་(ལོངས་སྐུའོ་)ོམོ། །དཔྲལ་བར་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)སད་པ་(སྤྲུལ་སྐུ་)འོ། །༩༣༤

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

620

༤ དེ་རྣམས་ཉིད་སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་
གི་རྡོ་རྗེ་བཞིར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ།
༈ (འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)དཔྲལ་བར་སྐུ་རྡོ་རྗེའོ། །(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)མགྲིན་པར་གསུང་རྡོ་རྗེའོ། །(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)སྙིང་ཁར་ཐུགས་རྡོ་རྗེའོ། །(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ལྟེ་བར་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེའོ། །༩༣༥

༥ དེ་རྣམས་ཉིད་ཆོས་སྐུའི་ཨེ་ཝཾཾ་མ་ཡ་དང་ཡུམ་བཞིར་
ཡང་བཞུགས་ཚུལ།
༈ (དོན་དམ་གྱི་)ལྟེ་བར་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ཨེ་ཡིག་(ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དག་)གོ། སྙིང་ཁར་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ཝཾཾ་ཡིག་(ཆོས་སྐུ་དག་)གོ། མགྲིན་པར་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)མ་ཡིག་(དོན་དམ་གྱི་ལོངས་སྐུ་དག་)གོ། དཔྲལ་བར་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ཡཱ་ཡིག་(དོན་དམ་གྱི་སྤྲུལ་སྐུ་དག་)གོ། (འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ལྟེ་བར་སྤྱན་མ་(ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་)འོ། །(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)སྙིང་ཁར་མཱ་མ་ཀཱི་(ཆོས་སྐུ་)འོ། །(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)མགྲིན་པར་གོས་དཀར་མོ་(དོན་དམ་གྱི་ལོངས་སྐུ་)འོ། །(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)དཔྲལ་བར་སྒྲོལ་མ་(དོན་དམ་གྱི་སྤྲུལ་སྐུ་)འོ། །(དེ་ལྟར་འགོག་བདེན་གྱི་)དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་རྣམས་སོ་ཞེས་པའོ། །༩༣༦

༦ དེ་རྣམས་ཉིད་སྐད་ཅིག་གཞན་དཔེ་བྲལ་དབུ་མའི་
སྐད་ཅིག་མ་བཞིར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ།

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

621

འབྲས་བུའི་སྐབས།

༈ (འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)སྐད་ཅིག་མ་བཞི་རྣམས་ནི་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་ནི་(དོན་གྱི་སྤྲུལ་སྐུ་སྟེ་)དཔྲལ་བར་རོ། །(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)རྣམ་པར་སྨིན་པ་ནི་(དོན་དམ་གྱི་ལོངས་སྐུ་སྟེ་)མགྲིན་པར་རོ། །(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)རྣམ་པར་ཉེད་༩༣༧པ་ནི་(ཆོས་སྐུ་སྟེ་)སྙིང་ཁར་རོ། །(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)མཚན་ཉིད་དང་བྲལ་བ་ནི་(ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་སྟེ་)ལྟེ་བར་རོ། །༩༣༨

༧ དེ་རྣམས་ཉིད་དགའ་བ་གཞན་རང་བཞིན་འགྱུར་
མེད་ཀྱི་དགའ་བ་བཞིར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ།
༈ དེ་བཞིན་དུ་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)དགའ་བ་ནི་(དོན་དམ་གྱི་སྤྲུལ་སྐུ་སྟེ་)དཔྲལ་བར་རོ། །(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)མཆོག་དགའ་ནི་(དོན་དམ་གྱི་ལོངས་སྐུ་སྟེ་)མགྲིན་པར་རོ། །(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ཁྱད་དགའི་དགའ་བ་ནི་(ཆོས་སྐུ་སྟེ་)སྙིང་ཁར་རོ། །(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་ནི་(ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་སྟེ་)ལྟེ་བར་རོ། །༩༣༩

༨ དེ་རྣམས་ཉིད་བདེན་བཞི་གཞན་ཆོས་སྐུ་བདེན་པ་
བཞིར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ།
༈ དེ་བཞིན་དུ་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ནི་(དོན་དམ་གྱི་སྤྲུལ་སྐུ་སྟེ་)དཔྲལ་བར་རོ། །(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ནི་(དོན་དམ་གྱི་ལོངས་སྐུ་སྟེ་)ེམགྲིན་པར་རོ། །(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)འགོག་པའི་བདེན་པ་ནི་(ཆོས་སྐུ་སྟེ་)སྙིང་ཁར་རོ། །(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི་(ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་སྟེ་)ལྟེ་བར་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

622

རོ། །༩༤༠

༩ དེ་རྣམས་ཉིད་གནས་ལུགས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཞིར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ།
༈ དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཞི་རྣམས་ཏེ། (འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་(དོན་དམ་གྱི་སྤྲུལ་སྐུ་སྟེ་)དཔྲལ་བར་རོ། །(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)སྔགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་(དོན་དམ་གྱི་ལོངས་སྐུ་སྟེ་)མགྲིན་པར་རོ། །(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ལྷའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་(ཆོས་སྐུ་སྟེ་)སྙིང་ཁར་རོ། །(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་ (ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་སྟེ་)ལྟེ་བ་ལའོ། །༩༤༡

༡༠ དེ་རྣམས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངར་བྱེད་པ་དང་སྒྲ་བརྗོད་པ་ལ་
སོགས་པ་བཞིར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ།
༈ དཔྲལ་བར་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ངར་བྱེད་པ་(ནི་དོན་དམ་གྱི་སྤྲུལ་སྐུ་)འོ། །མགྲིན་པར་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)སྒྲ་བརྗོད་པ་(ནི་དོན་དམ་གྱི་ལོངས་སྐུ་)འོ། །སྙིང་ཁར་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ཐམས་ཅད་སེམས་པ་(ནི་ཆོས་སྐུ་)འོ། །ལྟེ་བར་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)བདེ་བ་མྱོང་བ་(ནི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་)འོ། །༩༤༢

༡༡ དེ་རྣམས་ཉིད་སྡེ་བ་གཞན་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྡེ་བ་བཞིར་ཡང་
བཞུགས་ཚུལ།

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

623

འབྲས་བུའི་སྐབས།

༈ སྡེ་པ་བཞི་རྣམས་ཏེ། (འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)གནས་བརྟན་པ་(ནི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་སྟེ་)ལྟེ་བར་རོ། །(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་(ནི་ཆོས་སྐུ་སྟེ་)སྙིང་ཁ་ནའོ། །མགྲིན་པར་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ཀུན་གྱིས་བཀུར་བ་(ནི་དོན་དམ་གྱི་ལོངས་སྐུ་)འོ། །དཔྲལ་བར་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)དགེ་འདུན་ཕལ་ཆེན་པ་(ནི་དོན་དམ་གྱི་སྤྲུལ་སྐུ་)འོ། །༩༤༣

༡༢ དེ་རྣམས་ཉིད་རང་བཞིན་གཉུག་མའི་ཟླ་ཉི་སྒྲ་གཅན་ལ་
སོགས་པར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ།
༈ འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ཟླ་བ་ནི་(དོན་དམ་གྱི་སྤྲུལ་སྐུ་སྟེ་)དཔྲལ་བར་རོ། །(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ཉི་མ་ནི་(དོན་དམ་གྱི་ལོངས་སྐུ་སྟེ་)མགྲིན་པ་ནའོ། །སྙིང་ཁར་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)སྒྲ་གཅན་(ནི་ཆོས་སྐུ་ཡིན་)ནོ། །ལྟེ་བར་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)དུས་མེ

(ནི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་)འོ། །༩༤༤

༡༣ དེ་རྣམས་ཉིད་འཕོ་བ་གཞན་འགལ་འདུ་སྐྱོན་མེདེ་ཀྱི་འཕོ་བ་
བཅུ་དྲུག་ལ་སོགས་པར་བཞུགས་ཚུལ།
༈ དཔྲལ་བར་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)འཕོ་བ་བཅུ་དྲུག་(ནི་དོན་དམ་གྱི་སྤྲུལ་སྐུ་)རྣམས་སོ། །མགྲིན་པར་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་(ནི་དོན་དམ་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་)སོ། །སྙིང་ཁར་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)བརྒྱད་(ནི་ཆོས་སྐུ་)རྣམས་སོ། །ལྟེ་བར་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)འཕོ་བ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་(ནི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་)རྣམས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

624

སོ། །༩༤༥

༡༤ དེ་རྣམས་ཉིད་ཐུན་མཚམས་གཞན་རང་བཞིན་འོད་གསལ་གྱི་
ཐུན་མཚམས་བཞིར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ།
༈ སྔར་བཤད་པའི་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ཐུན་འཚམས་བཞི་རྣམས་ཏེ། (འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)སྔ་མའི་ཐུན་མཚམས་ནི་(དོན་དམ་གྱི་སྤྲུལ་སྐུ་སྟེ་)དཔྲལ་བར་རོ། །(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ཉིན་གུང་གི་ཐུན་མཚམས་ནི་(དོན་དམ་གྱི་ལོངས་སྐུ་སྟེ་)མགྲིན་པར་རོ། །(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ཉིན་མོའི་ཕྱི་མའི་ཐུན་མཚམས་ནི་(ཆོས་སྐུ་སྟེ་)ེསྙིང་ཁར་རོ། །(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)མཚན་ཕྱེདེ་ཀྱི་ཐུན་མཚམས་ནི་(ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་སྟེ་)ལྟེ་བ་ལའོ། །༩༤༦

༡༥ དེ་རྣམས་ཉིད་ཀུན་སྤྱོད་གཞན་རང་བཞིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་
ཀུན་སྤྱོད་བཞིར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ།
༈ (ཀུན་སྤྱོད་བཞི་རྣམས་ཏེ་)ེདཔྲལ་བར་ནི་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ལོངས་སྤྱོད་(དེ་དོན་དམ་གྱི་སྤྲུལ་སྐུ་ཉིད་)དོ། །མགྲིན་པར་ནི་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)དབང་བྱེད་(དེ་དོན་དམ་གྱི་ལོངས་སྐུ་ཉིད་)དོ། །སྙིང་ཁར་ནི་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ཐིམ་པ་(སྟེ་ཆོས་སྐུ་)འོ། །ལྟེ་བར་ནི་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)བདག་པོ་(སྟེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་)ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་(དོན་དམ་སྐུ་བཞིའི་རྣམ་གྲངས་)ཐམས་ཅད་བཞི་(བཞི་)འོ། །༩༤༧

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

625

འབྲས་བུའི་སྐབས།

༡༦ དེ་རྣམས་ཉིད་དོན་དམ་འགོག་བདེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་
ཆོས་རྣམས་སུ་ཡང་བཞུགས་ཚུལ།
༈ (འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་(ཁྱབ་བྱེད་བཏང་སྙོམས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་གི་ལྷག་མ་)སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་རྣམས་དང་། (འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ཁམས་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་རྣམས་སྔར་བཤད་པའི་ཆ་(བཞི་)བཞིར་བྱས་ནས་ཐམས་ཅད་བཞི་བཞིར་གྲངས་ཇི་ལྟ་བར་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)འཁོར་ལོ་བཞི་རྣམས་ལ་(དབྱེར་མེད་དུ་)སྦྱར་བར་བྱ(ཞིང་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བཞི་ལ་དབྱེར་ཡོད་དུ་བཞུགས་པ་)འོ། ༩༤༨། ཞེས་གསུངས་ཏེ། །

༡༧ དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྡུས་ཏེ་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་གཉིས་
རྣམ་དབྱེ་ཤེས་དགོས་པར་གདམས་པ།
༈ འདིར་ཡང་གནས་སྐབས་བཞི་དང་བདེན་པ་བཞི་དང་སྡེ་བ་བཞི་དང་། ཟླ་ཉི་སྒྲ་གཅན་དུས་ཀྱི་མེ་དང་། ཐུན་མཚམས་བཞི་དང་ཀུན་སྤྱོད་བཞི་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དོན་དམ་གྱི་གནས་སྐབས་བཞི་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཚན་ཐམས་ཅད་གཞི་འབྲས་དབྱེར་མེད་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་སྐུ་བཞི་ལ་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་དུ་མ་གསུངས་པར་རྣལ་འབྱོར་པས་རིག་པར་བྱའོ། །

༡༠ འཁོར་ལོ་བཞིར་དབུགས་ཀྱི་རྒྱུན་འགགས་པས་དེ་རྣམས་ཐོབ་ཚུལ།

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

626

༈ དེ་བཞིན་དུ། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་ཕྱི་མར་ཡང་། སྲོག་རླུང་(གདོད་ནས་)འགགས་པས་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ཕྱག་གཉིས་དགྱེས་རྡོར་ཞི་བ་འདིར་ནི་ང་རྒྱལ་འཇོམས་པ་རྡོ་རྗེ་སེམས། །སྲོག་རླུང་(གདོད་ནས་)བཀག་པས་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ཕྱག་བཞི་པ་ཡི་དགྱེས་རྡོར་བྱིན་ཟ་ཞེ་སྡང་འཇོམས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས། །(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)དགྱེས་པའི་རྡོ་རྗེ་འདོད་ཆགས་འཇོམས་པ་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོར་འགྱུར། །(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ཞལ་བརྒྱད་(ཕྱག་བཅུ་དྲུག་)པ་ལ་ཞབས་བཞི་གཏི་མུག་འཇོམས་པ་ཚངས་པ་བདེ་བ་དང་བཅས་དམ་ཚིག་སེམས། །ལྟེ་བར་སྲོག་རླུང་(གདོད་ནས་)བཀག་པས་དྲི་མ་གསུམ་བྲལ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)སངས་རྒྱས་ཉིད། །སྙིང་ཁར་(གདོད་ནས་དབུགས་)བཀག་པས་དྲི་མ་གསུམ་བྲལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)རང་རྒྱལ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །མགྲིན་པར་ཉི་མ་དེ་ནི་དྲི་མ་གསུམ་བྲལ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ཉན་ཐོས་ཉིད་དུ་འགྱུར། །དཔྲལ་བར་རླུང་གི་དབང་པོ་(གདོད་ནས་)འགགས་པས་བདེ་བ་དང་བཅས་དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)སྟོན་པའི་སྲས། །༩༤༩ཞེས་ཞི་བ་དང་བྱིན་ཟ་དང་ཚངས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་། སངས་རྒྱས་དང་རང་རྒྱལ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ལ་ཡང་བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དོན་དམ་པའི་ཞི་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཚན་ཇི་སྙེད་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཧེ་རུ་ཀ་བཞི་ལ་སོགས་པ་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

627

འབྲས་བུའི་སྐབས།

དབྱེར་མེད་ཀྱི་སྐུ་བཞིའི་རྣམ་གྲངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་(དེ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་གྱི་
འཁོར་ལོ་བཞི་ལ་དབྱེར་མེད་དུ་བཞུགས་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བཞི་ལ་དབྱེར་ཡོད་དུ་བཞུགས་ཀྱང་དབུགས་མ་འགགས་བར་ལ་མི་འཐོབ་ཅིང་།དབུགས་འགགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཐོབ་པ་ཡང་རིག་པར་

བྱའོ་)འབུམ་ཕྲག་ལྔ་པར། བཞི་ཚན་གཞན་ཡང་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏེ། ལུང་ནི་སྔར་གཞིའི་སྐབས་སུ་དྲངས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །

ག །དོན་བསྡུ་བ།
༈ དེ་བཞིན་དུ། འཇམ་དཔལ་གྱི་རང་གི་ལྟ་བའི་འདོད་པ་རྗེ་ནཱ་རོ་པཎ་ཆེན་དང་། སློབ་དཔོན་ཨ་ཙ་ལ་གརྦྷས་དྲངས་པ་ཡང་། (འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)གཟུགས་ཀྱི་ཚོགས་པ་མཐའ་ཡས་པ། །བདག་གི་སྤྲུལ་བའི་སྐུ་མཆོག་གོ། (འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)སྒྲ་ཡི་ཕུང་པོ་མཐའ་ཡས་པ། །བདག་གི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུ་མཆོག །(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མཐའ་ཡས་པ། །བདག་གི་ཆོས་ཀྱི་སྐུར་རབ་བསྒྲགས། །(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)བདེ་བའི་ཕུང་པོ་མཐའ་ཡས་པ། །བདག་གི་བདེ་སྐུ་འགྱུར་མེད་མཆོག །བསྡུས་པ་ཕུང་པོ་དེ་བཞིན་སྐུ། །ཡང་དག་བསགས་པར་ཡོངས་སུ་བསྒྲགས། ༩༥༠། ཞེས་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་སྐུ་བཞིར་གསུངས་ཏེ། སྔར་བསྟན་པ་དོན་དམ་གྱི་བཞི་ཚན་རྣམས་དང་དོན་གཅིག་ཅིང་། དེ་ཐམས་ཅད་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་བསལ་བཞག་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཉིད་ལས་ཕྱེ་བ་(སྐུ་ནི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་ཁྱབ་དང་གཟུགས་མེད་རྟག་པ་ཉིད། ཅེས་རྒྱུད་བླ་མར་གསུངས་པ་ལྟར་)ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

628

སྐུ་བཞི་རྣམ་པ་མང་པོས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

(དྲུག་པ།)ཆོས་ཉིད་སྐུ་ལྔ་དང་རིགས་དྲུག་ལ་རྨོངས་མི་
རྨོངས་ཁྱད་པར་བསྟན་པ།
༈ དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་སངས་རྒྱས་སྐུ་ལྔའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡང་གསུངས་ཏེ། དོན་དམ་པའི་སྤྲུལ་པ་དང་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་དང་ཆོས་དང་ཡེ་ཤེས་དང་བདེ་བའི་སྐུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་བ་རིགས་དྲུག་དང་ཡུམ་དྲུག་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པའི་རོ་དང་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་དང་། དོན་དམ་པའི་ཕུང་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་ལ་སོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཉིད་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དོན་ལ་མི་གནས་ན་དེ་རྣམས་ཀྱང་དོན་ལ་མི་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དང་དེ་རྣམས་དོན་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་ལྟར་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་དང་མ་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་མ་རྨོངས་པ་དང་རྨོངས་པའི་ཁྱད་པར་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དོན་གཅིག་ན་ཡང་༩༥༡(མ་རྨོངས་དང་)ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཇི་ལྟར་རི་བོ་མཐོན་པོ་དག་ལ་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་མཐོན་པོ་ནས་ལྟ་བ་དང་འོག་གམ་ཐད་ཀ་ནས་ལྟ་བའི་ཁྱད་པར་བཞིན་ནོ

(དེ་ལྟར་འདུས་མ་བྱས་
ཀྱི་སྐུ་བཞི་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་ཏེ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་དྲུག་གམ་འགོག་བདེན་གྱི་སྐུ་ལྔ། ལམ་བདེན་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

629

འབྲས་བུའི་སྐབས།
གྱིས་བསྡུས་པའི་སྐུ་གཉིས་ཏེ། དེ་ལྟར་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་བདུན་དུ་ཡང་བཞུགས་པས་དེ་རྣམས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག)། །

གཉིས་པ། ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཕུན་ཚོགས་བཤད་པ་ལ་གསུམ། (༡)རང་བྱུང་གཞན་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་མདོར་བསྟན་པ།

༈ དེ་ལྟར་དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ལྔའི་སྐུ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ལྔར་རྟག་ཏུ་བཞུགས་པའོ། །ཀུན་རྫོབ་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ནི་ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡོངས་གྲུབ་དང་ལྡན་པ་སྟེ་ཐེག་ཆེན་མི་སློབ་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐ་ཅིག་ལས་མ་འདས་པ་དང་ལྡན་པའོ། །

(༢) དེ་དག་སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

(༡)གཞན་བྱུང་ཡེ་ཤེས་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ།
༈ དེ་ཡང་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དུ། མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་མི་གཡོ་སྟེ། །ཡེ་ཤེས་(ལྷག་མ་)གསུམ་ནི་དེ་ལ་བརྟེན། །མཉམ་པ་ཉིད་དང་སོ་སོར་རྟོག །བྱ་བ་སྒྲུབ་པ་ཁོ་ན་(སྟེ་དེ་གསུམ་ནི་སྔ་མ་ལ་བརྟེན་པ་དང་གཡོ་བ་)འོ། །མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་(ནི་)ང་ཡི་མེད(པ་དང)། །(ཡུལ་)ཡོངས་སུ་མ་ཆད་(པ་དང་དུས་)རྟག་ཏུ་ལྡན། །ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་(སྒྲིབ་པ་མེད་པས་)མ་རྨོངས་ལ། །རྟག་ཏུ་དེ་ལ་མངོན་ཕྱོགས་མིན(ཏེ་རྣམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ)། །(དེ་ནི་)ཡེ་ཤེས་ཀུན་གྱི་རྒྱུ་མཚན་ཕྱིར། །ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་ཆེན་པོ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

630

འདྲ། །(དེ་ནི་)ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད(ཀྱང་ཡིན་ལ)། །ཡེ་ཤེས་ (ཀྱི་)གཟུགས་བརྙན་འབྱུང་(བའི་)ཕྱིར་(ཡེ་ཤེས་)ཏེ

(མེ་ལོང་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱའོ)། །(ཁ་)སྒོམ་
པ་དག་པས་(ཀ་)སེམས་ཅན་(རྣམས་)ལ། །མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་(ག་)ཡེ་ཤེས་(དེ་ཐོབ་པར་)འདོད་(དེ་རྒྱུ་གང་གིས་ཐོབ་པའོ)། །མི་གནས་ཞི་བར་ཞུགས་པ་ནི། །མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་འདོད(འདི་ནི་ཐོབ་བྱ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོའོ)། །དུས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་བྱམས་པ་དང་། །ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དག་དང་ལྡན(པ་ནི་གྲོགས་དང་ལྡན་པའོ)། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མོས་པ་བཞིན། །སངས་རྒྱས་སྐུ་ནི་ངེས་པར་སྟོན(པ་ནི་ལས་སོ)། །སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། །ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་རྟག་མི་ཐོགས། །ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་གཟུངས་རྣམས་ཀྱི། །གཏེར་དང་འདྲ་བ་ཁོ་ན་ཡིན། །འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་སུ་ནི། །འབྱོར་བ་ཐམས་ཅད་སྟོན་མཛད་པ། །ཐེ་ཚོམ་ཐམས་ཅད་གཅོད་པ་ཡི། །ཆོས་ཆེན་ཆར་ནི་རབ་ཏུ་འབེབས། །བྱ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། །(འཇིག་རྟེན་གྱི་)ཁམས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་(རྣམ་པ་)སྣ་ཚོགས་ཤིང་། །དཔག་མེད་བསམ་ཡས་སྤྲུལ་པ་ཡིས། །སེམས་ཅན་ཀུན་དོན་སྒྲུབ་པའོ། །སངས་རྒྱས་(ཀྱི་)སྤྲུལ་བ་དེ་ (ནི་)རྟག་ཏུ། །མཛད་པ་འགྲུབ་པའི་བྱེ་བྲག་དང་། །གྲངས་དང་ཞིང་གི

(སྒོ་ན་)ས་

རྣམ་(པ་)ཀུན་ཏུ། །བསམ་མི་ཁྱབ་པར་ཤེས་པར་བྱ། ༩༥༢། ཞེས་གསུངས་པའི་ཡེ་ཤེས་བཞི་ནི་ཀུན་རྫོབ་འདུས་བྱས་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡོངས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ལྔ་ལས་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་བཞི་པོ་དེ་རྒྱུ་གང་ལས་འབྱུང་ན། (ཐོས་པའི་ཆོས་རྣམས་)འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

631

འབྲས་བུའི་སྐབས།

(སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་)སེམས་མཉམ་ཕྱིར(དང)། །ཡང་དག་ཆོས་རབ་སྟོན་ཕྱིར་དང་། །(ཕན་བདེའི་)བྱ་བ་སྒྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །(རིམ་པ་བཞིན་དུ་)ཡེ་ཤེས་བཞི་པོ་ཡང་དག་འབྱུང་། ༩༥༣། ཞེས་གང་གསུངས་པའོ། །སངས་རྒྱས་གཟུགས་སྐུའི་ཡེ་ཤེས་འདི་དག་ལ་དགོངས་ནས། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་ལ་སོགས་པར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་བཅུ་དང་མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅྭ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་རྣམས་འདུས་བྱས་སུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
(༢)རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་རྒྱུ་མེད་རྐྱེན་མེད་བཤད་པ་ལ་བདུན།
༡ ཕུང་པོ་གཞན་རང་བཞིན་གྱིས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་ཕུང་པོ་རྣམས་ཡེ་ཤེས་ལྔར་བཞུགས་ཚུལ།
༈ རྒྱུད་སྡེ་ཟབ་མོ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྔ་ནི་དོན་དམ་འདུས་མ་བྱས་འགོག་པའི་བདེན་པ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཡོངས་གྲུབ་སྟེ་ཆོས་ལྔ་ལས་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། །དེ་ཡང་། མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པར། ཉན་ཐོས་དང་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་འདི་རྣམས་ཀྱི་(ཁ་)མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ (ཀ་)སྙིང་པོ་(ག་)བཅོམ་ལྡན་འདས་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་ནི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན་ཏོ། །འདིའི་དོན་མི་ཤེས་པ་བླ་མ་དམ་
པ་མ་ཡིན་པ་(ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ལས་)ཉམས་པ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་ (ལས་)ཉམས་པ་རྣམས་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ་(ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

632

པ་)རྣམ་པར་ཉམས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་(ཐར་པའི་ལམ་ལས་)ཉམས་པར་བྱེད་དོ། །དེས་ན། རྩ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་ལྔའི་བསྟོད་པ་ལས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ལྔས་རྣམ་པ་ལྔའི་སྒོམ་པ་(འམ་ངོ་བོ་)བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། (ནམ་མཁའ་)སྟོང་པ་ལ་ནི་དངོས་པོའི་ཚོགས། །བརྟགས་པའི་གཟུགས་སྤངས་བེམས་པོ་མིན། །འདི་ནི་མཐོང་སྟེ་མེ་ལོང་ལ། །པྲ་ཕབ་གཞོན་ནུ་མ་ཡིས་བཞིན། ༩༥༤། ཞེས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)འདས་པ(འགོགས་བདེན་དོན་དམ་པ་)འི་བདེན་པ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ (གཞན་)མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །(ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)དངོས་ཀུན་མཉམ་པ་ཉིད་གྱུར་ནས། །དངོས་པོ་(འམ་ངོ་བོ་)གཅིག་ཏུ་མི་འགྱུར་གནས། །མི་འགྱུར་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བ། །ཆད་པ་མ་ཡིན་རྟག་པའང་མིན། ༩༥༥། ཞེས་པ་ནི་ཚོར་བའི་ཕུང་པོ་(གཞན་)མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །(དོན་དམ་གྱི་)མིང་གི་བདག་ཉིད་ཡི་གེ་ཀུན། །ཨ་ཡིག་རིགས་ལས་ཡང་དག་བྱུང་། །མི་འགྱུར་ཆེན་པོའི་གནས་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཐོབ་པ། །(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)མིང་མེད་མིང་ཅན་དག་ཀྱང་མེད(པའི་གཞི)། ༩༥༦། ཅེས་པ་ནི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་(གཞན་)སོ་སོར་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །(རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་)སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པ་(དོན་དམ་པ་)ཡི་ཆོས། །(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)འདུ་བྱེད་བྲལ་བ་(འི་གཞི་)རྣམས་ལ་ཡང་། །(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)སངས་རྒྱས་ཉིད་མེད་བྱང་ཆུབ་མེད། །སེམས་ཅན་མེད་ཅིང་སྲོག་ཉིད་མེད། ༩༥༧ཅེས་པ་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་(གཞན་)བྱ་བ་ནན་ཏན་གྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོས་ཉིད་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

633

འབྲས་བུའི་སྐབས།

(ལས་)འདས། །(རང་བྱུང་)ཡེ་ཤེས་དག་པ་(དྲི་མས་གདོད་ནས་)གོས་པ་མེད། །རང་བཞིན་འོད་གསལ་(གྱི་)ཆོས་(གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་ལས་འདས་པ་)རྣམས་ནི། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་བགྲོད་པར་གནས། ༩༥༨། ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་ (གཞན་)ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །

༢ གཟུགས་གཞན་གཟུགས་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་
པ་རྒྱལ་བ་རྣམས་སུ་བཞུགས་ཚུལ།

༈ དེ་བཞིན་དུ། བསྡུས་པའི་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། ལེའུ་ལྔ་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱིས་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)འཁོར་ལོའི་མཚན་མ་ལ་སོགས་པ་དང་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་གསུངས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། འཁོར་ལོ་(ནི་)སྲིད་གསུམ་ཀུན་ནས་དང་

བ་ཞེས་པ(གཟུགས་གཞན་ནམ་དམ་པ་)འོ་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)བདེ་བ་(ནི་)རིན་ཆེན་ (ཏེ་ཚོར་བ་གཞན་ནོ་)(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)འདི་ཡི་ཆགས་པ་ཉིད་དག་ནི། །པད་མ(སྟེ་འདུ་ཤེས་གཞན་ནམ་དམ་པ་)འོ་ཉོན་མོངས་ཟད་པ་རལ་གྲི་(སྟེ་འདུ་བྱེད་གཞན་ནོ་)རྡོ་རྗེ་དག་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་སྐུ་ཆེན་རྣམ་པར་མི་ཕྱེད་པ་(རྣམ་ཤེས་གཞན་ནམ་དམ་པ་)འོ། །མི་ཤེས་གཅོད་པ་གྲི་གུག་(སྟེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གཞན་ནོ་དེ་ལྟར་)མཆོག་གི་(རྒྱལ་བ་)རིགས་དྲུག་རྣམས་ཏེ་(མཚན་མ་དྲུག་པོ་)འདི་དག་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་གང་ཡིན་པ། །(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ཕུང་པོ་ཁམས་དང་དབང་པོ་ལ་སོགས་མཁའ་བཞིན་རོ་མཉམ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

634

(པའི་ལྷ་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་ལ་སོགས་པ་)དེ་དག་རྣམས་ཀྱང་(མཚན་མ་དྲུག་གམ་རྒྱལ་བ་དྲུག་པོ་)དེ་བཞིན་རིག་པར་བྱ(སྟེ)། །གང་དུ་ངེས་པར་རིགས་ཀྱི་གཟུགས་ནི་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཉམས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་(འི་གཞི་)དེ་ནི་(སྟོང་པ་)ཆེན་པོ(འགྱུར་མེད་ལྔ་པ་)འི་གཟུགས་སུ་གསུངས། །གང་དུ་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཉམས་པ་(འི་གཞི་)ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དེ་ནི་ཚོར་བ་ཆེན་པོ(སྟོང་ཆེན་འགྱུར་མེད་གསུམ་པ་)ར་གསུངས་པ་སྟེ། །གང་དུ་འཁོར་བའི་འདུ་ཤེས་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཉམས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་(འི་གཞི་)དེ་ནི་རྡོ་རྗེའི་འདུ་ཤེས་ཆེན་པོ(སྟོང་ཆེན་འགྱུར་མེད་བཞི་པ་)འོ། །གང་དུ་འཁོར་བ་འཕེལ་བ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཉམས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་(འི་གཞི་)དེ་ནི་རྡོ་རྗེའི་འདུ་བྱེདེ་(སྟོང་ཆེན་འགྱུར་མེདེ་གཉིས་པ་)ཁོ་ནའོ། །གང་དུ་གཉིད་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཉམས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་(འི་གཞི་)དེ་ཡང་(རྡོ་རྗེའི་)རྣམ་པར་ཤེས་པ(སྟོང་ཆེན་འགྱུར་མེད་དང་པོ་)ར་གསུངས། །གང་དུ་ཤེས་པ་མིན་པ་(མ་རིག་པ་)འི་དངོས་པོ་(གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་)ཉམས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་(འི་གཞི་)དེ་ནི་ཐུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད(དེ་འདི་ཡང་སྟོང་ཆེན་འགྱུར་མེད་དང་པོར་འདུས་སོ)། །(དོན་དམ་གྱི་ཕུང་པོ་)འདི་རྣམས་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ལ་སོགས་དམ་པའི་རྒྱལ་བ་མཆོག་ནི་རྣམ་པ་དྲུག་སྟེ་རིགས་དྲུག་རྣམས། །༩༥༩

༣ ཁམས་གཞན་ཆོས་ཉིད་གཉུག་མའི་ཁམས་རྣམས་བདེ་བར་
གཤེགས་མ་རྣམས་སུ་བཞུགས་ཚུལ།

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

635

འབྲས་བུའི་སྐབས།

༈ དེ་རྣམས་ལས་)གཞན་(ཡུམ་དྲུག་)ནི་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ཁམས་དྲུག་དབྱེ་བ་རྣམས་ཏེ་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་དང་ནམ་མཁའ་(དང་)ཞི་བ་(ཡེ་ཤེས་)རྣམས། ༩༦༠། ཞེས་པའོ། །

༤ དོན་དམ་པའི་མཚན་བརྗོད་ཀྱིས་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ལྔ་
རྒྱས་པར་བསྟན་ཚུལ།
༈ དེ་བཞིན་དུ། མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པའི་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་པོར་གྱུར་པ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དང་བཅས་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་བསྟན་ཏོ། ༩༦༡། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་།

༥ སྟོང་པ་ཆེན་པོ་ཡི་གེ་ལྔས་ཀྱང་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ལྔ་
གསལ་བར་བསྟན་ཚུལ།
༈ དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་དུ་ཡང་། (གཤིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་)གང་ལ་ཐོག་མཐའ་དབུས་མེད་གནས་དང་འཆི་དང་སྲིད་པ་དང་ནི་སྒྲ་དང་དྲི་དང་རོ་དག་དང་། །རེག་བྱ་ (དང་)གཟུགས་དང་སེམས་མེད་རང་བཞིན་(ཉེར་བཞི་)དང་ནི་(ཉེར་ལྔ་པ་)སྐྱེས་བུ་མེད་ཅིང་འཆིང་དང་གྲོལ་དང་བྱེད་པོ་མེད། །ས་བོན་དང་ནི་གསལ་བ་(ངེས་པར་)དུས་(གསུམ་གྱི་དུས་)མེད་(ཅིང་)མཐའ་དག་སྲིད་པའི་སྡུག་བསྔལ་(དང་)བདེ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

636

བ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད(པའི་གཞི)། །མྱ་ངན་འདས་པ་(ཆེན་པོ་)མཚན་མ་མེད་ཅིང་བྱེད་པ་རྣམ་བྲལ་(ཟླ་ཉིའི་)ཡོན་ཏན་(བརྒྱད་པོ་)མེད་(ཀྱང་ཆོས་སྐུའི་ཡོན་ཏན་དཔག་མེད་ལྡན་)པ་(སྟོང་ཆེན་འགྱུར་མེད་དང་པོ་)དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །དུས་(འཁོར་ལོ་)དང་སྣ་ཚོགས་(ཡུམ་)ལ་སོགས་(མིང་དང་རྣམ་པ་མང་པོ་ཅན་)རྡོ་རྗེ་(པད་མ་)དང་ནི་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)སྐྱེས་བུ་དཔེ་མེད་ཀུན་འགྲོ་སྤྲོས་པ་མེད་པ་སྟེ། །ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་(ཤིང་ཀུན་ནས་)སྙན་དང་ཤངས་དང་ཞལ་དང་སྤྱན་དང་དབུ་དང་ཕྱག་དང་ཞབས་ནི་ཐམས་ཅད་པ། །འབྱུང་པོའི་(མཐའ་མ་ཡོད་པའི་)མཐའ་སྟེ་འབྱུང་པོའི་མགོན་པོ་མཆོག་གི་སྲིད་པ་གསུམ་འཛིན་(ཅིང་འཁོར་འདས་ཀྱི་)རྒྱུ་རྣམས་དག་གི་
རྒྱུ(སྟེ་གཞི་)ར་གྱུར་པ། །(གཞན་ནང་གི་)རིག་པ་(འགྱུར་མེད་དང་ཤེར་ཕྱིན་)ལ་སོགས་(མིང་མང་པོ་ཅན་)རྣལ་འབྱོར་དག་གི་རྟོགས་བྱ་(ཡིན་གྱི་རྟོག་གེའི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན་པ་)མཆོག་བདེའི་གོ་འཕང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་(སྟོང་ཆེན་འགྱུར་མེད་གཉིས་པ་)ལ་ཕྱག་འཚལ། །(ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷ་ཚོགས་)སྤྲོ་བྱེད་ནུས་(མ་ཁམས་གསུམ་)པའི་གཟུགས་ཅན་གློག་གི་མེ་དང་མཚུངས་ཤིང་(རྡོ་རྗེ་)ཉི་མ་(བདེན་དོན་)བཅུ་གཉིས་དག་གི་གཟི་བརྗིད་ཅན། །ཡེ་
ཤེས་རྡོ་རྗེའི་སྣང་བ་མཆོག་གི་གོ་འཕང་(དུ་)བགྲོད་བྱེད་རྣམ་པར་བཅད་པ་(སྟོང་ཆེན་འགྱུར་མེད་གསུམ་པ་)དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །(ཐིག་ལེ་)ེདཀར་པོ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་མགོན་པོ་རི་བོང་འཛིན་པ་(གཞན་)ལས་འཛག་(ཅིང་)འཇིག་རྟེན་(ཀུན་གྱི་)སྤྱི་བོར་
ཡང་དག་གནས། །བདུད་རྩི

(འི་རང་བཞིན་)འཆི་བ་སེལ་ཞིང་སྲིད་པའི་འཇིགས་
པ་འཇོམས་པར་བྱེད་པ་ཐིག་ལེའི་གཟུགས་(སྟོང་ཆེན་འགྱུར་མེད་བཞི་པ་)ལ་ཕྱག་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

637

འབྲས་བུའི་སྐབས།

འཚལ་ལོ། །(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)སེམས་ཙམ་སྔགས་ཀྱི་ངོ་བོ་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ལྷ་ཡིས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་བ་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)སྡུག་བསྔལ་དང་ནི་བདེ་བའི་རང་བཞིན་ཏེ། །(ཉེ་རིང་མེད་ཀྱང་)དམ་པ་རྣམས་ལ་ཞི་བའི་གཟུགས་ (སུ་སྣང་བ་)ནི་རང་གིས་བྱས་པའི་(ལས་དང་མཐུན་པར་)ཉམས་(སུ་)མྱོང་(ལ་དེ་བཞིན་དུ་)མི་བཟད་(པ་)རྣམས་ལ་མི་བཟད་(པར་སྣང་)པ(ཡང)། །(གང་ཟག་)གང་གིས་ལས་ (གང་དང་)གང་རབ་(ཏུ་)བྱས་(པ་དེ་དང་འཚམ་པར་)རང་གི་སེམས་ལ་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་ (ལས་)དེ་ཡི་འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེད་པ(འི་གཞིར་གྱུར་པ)། །འཇིག་རྟེན་དབང་པོ་སྣ་ཚོགས་
གཟུགས་ཅན་སྲིདི་གསུམ་(གཞན་)བསྐྱེདེ་མཛད་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་(སྟོང་ཆེན་འགྱུར་
མེད་ལྔ་པ་)ལ་ཡང་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །༩༦༢

༦ ཐིག་ལེ་སྟོང་པ་འགྱུར་མེདེ་དྲུག་ཀྱང་དེ་དང་
དབྱེར་མེད་པར་བསྟན་པ།
༈ གཅིག་དང་དུ་མ་དག་ཀྱང་གཅིག་ཅིང་མཉམ་དང་མི་མཉམ་པ་ཡང་མཉམ་པ་གཡས་གཡོན་མདུན་རྒྱབ་དང་། །སྟེང་འོག་ཀུན་ནས་དཀར་ལྗང་སྣ་ཚོགས་ཁ་དོག་ཆེན་པོ་གཅིག་གི་གཟུགས་ཏེ་ཐུང་ངུ་རིང་པོ་དང་། །ཤིན་ཏུ་རིང་པོ་ཡོན་ཏན་མེད་ཅེས་ཡོད་ཏན་དང་བཅས་བུད་མེད་སྐྱེས་པའང་སྐྱེས་པ་བུད་མེད་མིན། །གང་ཞིག་ཀུན་གྱི་རྟེན་གཅིག་བྷ་ག་བཟང་མོ་མཆོག་གི་བྷ་ག་ཁྱོད་ལ་འདུད་དེ་ཁྱོད་ལ་འདུད། ༩༦༣། ཅེས་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ལྔའི་བདག་ཉིད་རྡོ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

638

རྗེ་རྩེ་ལྔ་པ་དང་དེའི་རྟེན་པད་མའམ་བྷ་ག་སྟེ་སྟོང་པ་ཆེན་པོ་འགྱུར་མེད་ལྔ་དང་། ཐེག་ལེ་སྟོང་པ་འགྱུར་མེད་དྲུག་པའོ། །

༧ དེ་རྣམས་ཉིད་དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་
པར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ།
༈ ཀྱེའིེི་རྡོ་རྗེར་ཡང་། དེ་ཉིད་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་གཟུགས། །བདེ་ཆེན་བཟང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་མ། །དེ་ཉིད་དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་ལོ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལྔ་ཡི་རང་བཞིན་ཅན། །དེ་ནི་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་གཟུགས། །མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་དངོས་པོ་ཅན། །ཡང་དག་གྱུར་པ་སོ་སོར་རྟོག །དེ་ཉིད་བྱ་བ་ནན་ཏན་ཏེ། །ཆོས་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་པ། །དེ་ཉིད་དཀྱིལ་འཁོར་བདག་པོ་དང་། །དེ་ཉིད་བདག་མེད་རྣལ་འབྱོར་མ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན། ༩༦༤། ཞེས་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་རང་བཞིན་ལྷན་སྐྱེས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་ཡངས་པ་དེ་ཉིད་རང་བྱུང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྔར་གསུངས་སོ། །
(༣) དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་གསུང་རབ་དང་མཐུན་ཚུལ་ལ་བཞི།
༡ སངས་རྒྱས་ལྟར་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་བདེན་གཉིས་ཀྱི་
རྣམ་དབྱེ་ཤེས་དགོས་པར་བསྟན་པ།
༈ དེ་ལྟ་བས་ན་སངས་རྒྱས་ལ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་དགོས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

639

འབྲས་བུའི་སྐབས།

པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་ན་ཐུབ་པའི་བཀའ་ལ་མི་རྨོངས་པར་འགྱུར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་མདོར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཤིན་ཏུ་འདུས་ལ་བཀའ་བསྩལ་པ། ཤིན་ཏུ་འདུས་ཆོས་ལྔས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་བསྡུས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པ་(དེ་བཞིན་ཉིད་)དང་། མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དང་། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། བྱ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་(ཏེ་ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་བཞི་རྣམས་)ཀྱིས་སོ། ༩༦༥། ཞེས་སོ་སོའི་རྒྱས་བཤད་ཞིབ་མོ་དང་བཅས་པ་བཀའ་བསྩལ་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་བཞི་ནི་མདོ་སྡེའིེི་རྒྱན་ལ་སོགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དང་དོན་གཅིག་ཅིང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྔ་སྟེ་རྒྱུད་སྡེ་ཟབ་མོ་རྣམས་སུ། གསལ་བར་མཛད་པ་དོན་དམ་པའི་ཕུང་པོ་ལྔའམ་ཁམས་ལྔའོ། །དེ་ཡང་། འཕགས་པ་རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས། མེ་ལོང་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་དང་། །གསུམ་པ་སོ་སོར་རྟོག་པ་སྟེ། །བྱ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེདེ་པ་གཞན། །ཆོས་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ། །(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)གཟུགས་དང་ཚོར་བ་འདུ་ཤེས་དང་། །འདུ་བྱེད་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད། །(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་ནི། །རླུང་དང་ལྔ་པ་སྟོང་པ་སྟེ། (འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི)། ཡེ་ཤེས་ལྔ་པོ་རྣམ་དག་པ། །མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་རྣམ་པ་ལྔ། །(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ཤེས་བཅུ་རྣམ་དག་བདག་ཉིད་ཅན། །ཤེས་བཅུ་རྣམ་དག་འཆང་བ་པོ། ༩༦༦། ཞེས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

640

གསུངས་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་དོན་གཅིག་ན་ཡང་མ་རྨོངས་དང་། ༩༦༧ཞེས་གང་གསུངས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ལྔ་ཡིན་པར་རྟོགས་ན་མ་རྨོངས་པ་དང་མ་རྟོགས་ན་རྨོངས་པར་འགྱུར་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་དོན་ནི་གཅིག་པ་ཁོ་ན་སྟེ་གསང་སྔགས་ཟབ་མོ་རྣམས་སུ་གསལ་བར་མཛད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྔའམ་སྟོང་པ་ཆེན་པོ་འགྱུར་མེད་ལྔའི་དོན་རྡོ་རྗེ་རྩེ་ལྔ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་མདོ་རྒྱུད་ཟབ་མོ་ཐམས་ཅད་ལས་མཐུན་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༢ བདེན་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་ཡོངས་གྲུབ་
གཉིས་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ།
༈ དེ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཡོངས་གྲུབ་འདུས་མ་བྱས་སུ་གསུངས་པ་ཡང་གསང་སྔགས་ཟབ་མོ་རྣམས་སུ་གསལ་བར་མཛད་པའི་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ལྔ་དང་དོན་གཅིག་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡོངས་གྲུབ་འདུས་བྱས་སུ་གསུངས་པ་དང་ནི་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལ་སོགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཡེ་ཤེས་བཞི་དོན་གཅིག་གོ།

༣ ཡང་དེ་དག་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
དོན་དུ་ཡང་གནས་ཚུལ།
༈ དེ་བཞིན་དུ་མིང་དང་མཚན་མའམ་རྒྱུ་མཚན་དང་རྣམ་པར་རྟོག་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

641

འབྲས་བུའི་སྐབས།

པ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་(ཆོས་ལྔ་དང་ནི་རང་བཞིན་གསུམ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཉིད་དང་། །བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་དངོས་པོར་ནི། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཐའ་

དག་འདུས། །ཞེས་)ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ཆོས་ལྔ་གསུངས་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་གསང་སྔགས་ཟབ་མོའི་ཡེ་ཤེས་ལྔ་དང་དོན་གཅིག་ལ། ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་མདོ་ལ་སོགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཡེ་ཤེས་བཞི་དང་དོན་གཅིག་སྟེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་ཆོས་སྐུ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་ཀུན་རྫོབ་གཟུགས་སྐུ་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །

༤ དེས་ན་སངས་རྒྱས་ལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དགུའམ་
བཅུ་བཞི་མངའ་བར་བསྟན་པ།
༈ དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་དོན་དམ་ཁོ་ན་ཡིན་ཡང་མེ་ལོང་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བཞི་ལ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱང་ཡོད་ཅིང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་ཡོད་པས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་ཡོད་ལ་དོན་དམ་ཡང་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱ་དགོས་ཏེ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བས། ཡེ་ཤེས་བརྒྱད་དུ་ཡང་འགྱུར་ལ། གཞན་བྱུང་ཡེ་ཤེས་བཞི་དང་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ལྔ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་དགུར་ཡང་འགྱུར་ཞིང་། རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ལྔ་པོ་ཉིད་ལ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབྱེ་བས་གནས་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་པའམ་ཡེ་ཤེས་བཅུར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་འདུས་བྱས་བཞི་དང་སྡོམ་ན་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཡེ་ཤེས་བཅུ་བཞིར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དོན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

642

ལ་མེད་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སྟོང་པ་ཆེན་པོ་འགྱུར་མེད་ལྔ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དོན་ལ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དང་དེ་དག་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ། ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བའི་ཡོན་ཏན་ཕུན་ཚོགས་བཤད་པ་ལ་ལྔ།

ཀ །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་བདེན་གཉིས་སུ་བསྡུས་ཏེ་
བཤད་པ་དངོས་ལ་གཉིས།
༡ དོན་དམ་ཆོས་སྐུའི་ཡོན་ཏན།
༈ དེ་ལྟར་དོན་དམ་པའི་སྐུ་ལ་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)སྟོབས་བཅུ་དང་མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅྭ་བརྒྱད་དེ་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཚང་བར་(རྒྱུད་བླ་མ་ལ་སོགས་པར་)གསུངས་པ་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་གཙོ་བོ་བསྡུས་པ་ཡིན་གྱི་རྒྱས་པར་ནི་(དྲི་མེད་འོད་ལ་སོགས་པར་)ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཞེས་པ་དང་། (དཔལ་ཕྲེང་ལ་སོགས་པར་)བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་གཾཾ་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ལས་འདས་པ་ཞེས་པ་དང་། (སོར་ཕྲེང་ལ་སོགས་པར་)སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབྱིངས་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་མཐའ་ཡས་པས་བརྒྱན་པ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་མང་པོས་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ཡོན་ཏན་ཚད་མེད་པར་གསུངས་ཤིང་འགའ་ཞིག་སྔར་བསྟན་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་བ་བྱམས་པས། ཆོས་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུའི་ཡོན་ཏན་དང་དེ་དག་ཐོབ་པའི་མཚན་ཉིད་གསུངས་པ། མདོ་སྡེའི་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

643

འབྲས་བུའི་སྐབས།

རྒྱན་དུ། རང་བཞིན་(པའི་)སྐུ་ནི་(དུ་མ་རོ་གཅིག་པས་)མཉམ་པ་དང་། །(ཤེས་པར་དཀའ་བས་)ཕྲ་ཞིང་(ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུ་)དེ་དང་འབྲེལ་བ་དང་། །(ཇི་ལྟར་)དགྱེས་དགུར་ལོངས་སྤྱོད་བསྟན་པ་(ར་བྱ་བ་)ལ། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་(པའི་)འབྱོར་(པའི་)རྒྱུར་འདོད་དོ། ༩༦༨། ཞེས་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་དུ། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ནི། །ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག(གཤིས་ལ་གནས་པ་དེ་དག)། །ཐོབ་འགྱུར་རྣམ་ཀུན་རྣམ་དག་པ། །དེ་དག་རང་བཞིན་(མ་བཅོས་པར་གནས་པའི་)མཚན་ཉིད་ཅན(ཡིན་ནོ)། །(ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་དེ་དག་གང་ཞེ་ན་)བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་(སོ་བདུན་དང་)ཚད་མེད་(བཞི་)དང་། །རྣམ་པར་ཐར་(པ་བརྒྱད་)དང་མཐར་གྱིས་ནི། །སྙོམས་འཇུག་དགུ་ཡི་བདག་ཉིད་དང་། །ཟད་པར་བཅུ་ཡི་བདག་ཉིད་དང་། །ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ནི། །རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རྣམ་བརྒྱད་དང་། །ཉོན་མོངས་མེད་དང་སྨོན་(ནས་)མཁྱེན་(པ་)དང་། །མངོན་ཤེས་(དྲུག་དང་)སོ་སོ་ཡང་དག་རིག(པ་བཞི་དང)། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་(ཡོངས་སུ་)དག་(པ་)བཞི་དང་། །དབང་བཅུ་དང་ནི་སྟོབས་བཅུ་དང་། །མི་འཇིགས་པ་ནི་བཞི་དག་དང་། །བསྲུང་བ་མེད་པ་རྣམ་གསུམ་དང་། །(མ་འདྲེས་པའི་)དྲན་པ་ཉེར་གཞག་རྣམ་གསུམ་དང་། །བསྙེལ་བ་མི་མངའི་ཆོས་ཉིད་དང་། །བག་ཆགས་ཡང་དག་བཅོམ་པ་དང་། །སྐྱེ

(བོ་

ཀུན་)ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། །ཐུབ་པ་ཁོ་ནའི་མ་འདྲེས་ཆོས། །བཅྭ་བརྒྱད་བཤད་པ་གང་ཡིན་དང་། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་(ཀྱང་ཞེས་པར་རུང་ཞིང་བདེ་)དང་། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། ༩༦༩། ཞེས་(ཆོས་དེ་རྣམས་འདུས་པ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

644

ཆོས་སྐུར་གསུངས་པས་འགོག་བདེན་གྱི་ཆོས་རྣམས་སུ་གོ་དགོས་པ་)དང་། ཡེ་ཤེས་ལེའུར་ཡང་། གཙོ་བོའི་སྐུ་ཡི་མཐུ་ལས་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་དག་གི་མཆོག་གི་ལུས་ལ་ལྷ་ཡི་སྤྱན་དུ་འགྱུར། །(གཙོ་བོ་)དེ་ཡི་གསུང་གི་མཐུ་ལས་(ལྷའི་)རྣ་བ་(གཙོ་བོ་)དེ་ཡི་ཐུགས་(ཀྱི་མཐུ་)ལས་གཞན་གྱི་སྙིང་ལ་གནས་པ་(མངོན་སུམ་དུ་)ཤེས་པར་འགྱུར། །ཤེས་རབ་(མའི་)སྐུ་ཡི་མཐུ་ལས་རྣམ་གསུམ་སྲིད་པ་ལ་གནས་སྔོན་གྱི་
སྐྱེ་བ་(མང་པོ་)རྗེས་སུ་དྲན་པར་འགྱུར། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ནི་གསུང་གི་མཐུ་ལས་མཁའ་མཉམ་ཐམས་ཅད་དུས་སུ་ཀུན་འགྲོའི་རྫུ་འཕྲུལ་དུ་རབ་འགྱུར། །ཤེས་རབ་ཐུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལས་ནི་གང་ཞིག་བདེ་མཉམ་ཐམས་ཅད་དུས་སུ་གཞོམ་དུ་མེད་པ་(ཟག་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་མངོན་ཤེས་ཐོབ་པ་)ར་འགྱུར། །ལྷ་ཡི་སྤྱན་གྱི་མཐུ་ལས་(ཕལ་བའི་)མིག་གིས་མ་མཐོང་བ་དང་སྲིད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡང་

མཐོང་བར་འགྱུར། །ལྷ་ཡི་རྣ་བའི་མཐུ་ལས་སྲོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་ཁ་ཡིས་བརྗོད་(པ་ཉེ་རིང་ཀུན་)དང་སྙིང་(པོ་དོན་དམ་མཐར་ཐུག་)གི་སྒྲ་ནི་ཐོས་པར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དག་ལས་མི་ཡི་བདག་པོ་(འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)རེག་བྱ་ལ་སོགས་ཐམས་ཅད་(མངོན་དུ་)འགྱུར། ༩༧༠། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པའི་མདོར་ཡང་། དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་གང་ཞེ་ན། (འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ནི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་གནས་གྱུར་པ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ། དྲི་མ་མེད་པ། (འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)གཟུགས་སྣ་ཚོགས་ཅན། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པ་ཐ་དད་(ཀྱང་ངོ་བོ་རོ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

645

འབྲས་བུའི་སྐབས།

གཅིག་)པ། (འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)གཟུགས་དང་བྱད་དང་དབྱིབས་སྣ་ཚོགས་པ། (འགོག་བདེན་དོན་དམ་གྱི་)སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་(ཡེ་ཤེས་ལ་)སྣང་བ་འདི་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱའོ། ༩༧༡། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་ལ་ཆོས་སྐུའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་གདོད་ནས་རང་བཞིན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་། དབྱེར་མེད་དུ་ཚང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་དེ་རྣམས་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཉིད་ལས་མ་འདས་སོ། །

༢ ཀུན་རྫོབ་གཟུགས་སྐུའི་ཡོན་ཏན།
༈ ཀུན་རྫོབ་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ཡོན་ཏན་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཞེས་(རྒྱུད་བླ་མ་ལ་སོགས་པར་)གང་གསུངས་པ་དེ་ཡང་གཙོ་བོ་བསྡུས་པ་སྟེ་རྒྱས་པར་ནི་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུ་དང་། རི་མོའི་རྗེས་ཀྱི་མཚན་བརྒྱད་ཅུ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་དུ་མར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དུ། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་(འི་སྐུ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་)ཁམས་ཀུན་དུ། །འཁོར་(དག་པ་)ཡོངས་(སུ་)སྡུད་(པ་)དང་(སངས་རྒྱས་ཀྱི་)ཞིང་དང་མཚན་(དང)། །སྐུ་དང་ཆོས་ (ལ་)རྫོགས་(པར་)ལོངས་སྤྱོད་(པ་)དང་། །མཛད་པ་དག་གིས་ཐ་དད་དོ། ༩༧༢། ཞེས་དང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དུ། (ཀུན་རྫོབ་ལམ་བདེན་གྱིས་བསྡུས་པའི་)མཚན་ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་(ཚང་བ་)དང་། །དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུའི་བདག་ཉིད་(ཚང་པའི་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

646

སྐུ་)འདི། །ཐེག་ཆེན་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་ཕྱིར། །ཐུབ་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུར་བཞེད། །ཕྱག་ཞབས་(ཀྱི་མཐིལ་ལ་རྩིབས་སྟོང་ལྟེ་བ་དང་བཅས་པའི་)འཁོར་ལོའི་མཚན་དང་རུས་སྦལ་(གྱི་ལྟོ་ལྟར་མཉམ་པའི་)ཞབས(མཐིལ་ཅན)། །ཕྱག་དང་ཞབས་(ཀྱི་)སོར་ (མོ་རྣམས་ངང་བའི་ལྟར་)དྲ་བས་འབྲེལ་བ་དང་། །ཕྱག་ནི་ཞབས་བཅས་འཇམ་ཞིང་གཞོན་ཤ་ཆགས། །འདི་ཡི་སྐུ་ནི་(བོལ་གོང་གཉིས། ཕྱག་གི་རྒྱབ་གཉིས། ཕྲག་གོང་གཉིས། ལྟག་པའི་ཕྱོགས་ཏེ་)བདུན་དག་མཐོ་བ་དང་། །སོར་མོ་རིང་(བ་)དང་རྟིང་(པ་)ཡངས་ (པ་དང་)སྐུ་ཆེ་(ཞིང་)དྲང་(བའི་ཚད་ནི་ཡུམ་ལས། སྐུ་ལག་པ་བདུན་དུ་འཕགས་ལ་དྲང་བས་སྐུ་ཆེ་ཞིང་དྲང་བ་ཞེས་སོ)། །ཞབས་འབུར་(ལུང་བུ་)མི་མངོན་སྤུ་(རྣམས་ཀྱི་རྩེ་མོ་)ནི་གྱེན་དུ་ཕྱོགས(ཤིང་གཡས་སུ་འཁྱིལ)། །བྱིན་པ་(གཙང་གཞུག་ཆུང་ཞིང་འདྲིལ་བ་སྨྱིག་མ་དང་ལྡུམ་བུ་དར་བ་ལྟར་ཟླུམ་པ་)ཨེ་ན་ཡ(ཤ་བ་)འི་(བྱིན་པ་)འདྲ་(བ་དང་སྐུ་མ་བཏུད་ཀྱང་)ཕྱག་(མཐིལ་གྱིས་པུས་མོའི་ལྷ་ང་ལ་སླེབ་པར་)རིང་(ཞིང་)མཛེས། །འདོམས་ཀྱི་སྦ་བ་(གླང་པོ་ཆེའི་ལྟར་)སྦུབས་སུ་ནུབ་པའི་མཆོག །པགས་པ་གསེར་མདོག་པགས་པ་སྲབ་པ་དང་། །(བ་སྤུའི་བུ་ག་རེ་རེ་ལས་)སྤུ་ནི་རེ་རེ་ནས་གཡས་(འཁྱིལ་དུ་)ལེགས་འཁྲུངས་དང་། །ཞལ་(གྱི་སྨིན་མའི་དབུས་སུ་)མཛོད་སྤུ(རས་བལ་གྱི་སྐུད་པ་ལྟར་དཀར་ཞིང་ཕྲ་བ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བ་)ས་བརྒྱན་(པ་དང་)རོ་སྟོད་(ཆེ་བ་)སེང་གེའི་འདྲ། །འདི་ཡི་དཔུང་པའི་མགོ་ཟླུམ་ཐལ་གོང་རྒྱས། །འདི་ལ་རོ་མི་ཞིམ་པ་རོ་མཆོག་སྣང་། །སྐུ་ནི་ནྱ་གྲོ་ད་ལྟར་ཆུ་ཞེང་གབ། །གཙུག་ཏོར་(གདུགས་ལྟར་ཡོངས་སུ་གྱུར་ཅིང་མཐོ་བའི་)དབུར་ལྡན་ལྗགས་(ཀྱིས་དབུ་སྐྲ་དང་སྙན་གྱི་བར་དུ་ཁྱབ་པས་)རིང་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

647

འབྲས་བུའི་སྐབས།

(ཞིང་)མཛེས་པ་དང་། །ཚངས་(པའི་)དབྱངས་(ཀྱིས་འཁོར་མཐའ་ཡས་པ་ལ་ཕྱི་ནང་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་པ་དང་)འགྲམ་པ་སེང་གེའི་འདྲ་དང་ཚེམས། །ཤིན་ཏུ་དཀར་དང་ཚད་མཉམ་ཐགས་བཟང་དང་། །གྲངས་ནི་བཞི་བཅུ་ཐམ་པ་ཚང་བ་དང་། །སྤྱན་ནི་མཐོན་མཐིང་སྤྱན་(གྱི་)རྫི་(མ་)བ་མཆོག་གི །འདྲ་བ་(སྟེ་ཁྱུ་མཆོག་གི་ལྟར་སྤྱན་གྱི་སྟེང་དང་འོག་ནས་བྱུང་བའོ། །དེ་ལྟར་)འདི་དག་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་མཚན། ༩༧༣། ཞེས་དང་། ཐུབ་པའི་སེན་མོ་ཟངས་མདོག་དང་། །(སེན་མོའི་)ིམདོག་སྣུམ་(སེན་མོ་)མཐོ་དང་སོར་མོ་རྣམས། །ཟླུམ་རྒྱས་བྱིན་གྱིས་ཕྲ་བ་དང་། །རྩ་མི་མངོན་དང་(རྩ་ལ་)མདུད་པ་མེད། །ལོང་བུ་མི་མངོན་ཞབས་མཉམ་དང་། །སེང་གེ་གླང་ཆེན་བྱ་(ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་)དང་ནི། །ཁྱུ་མཆོག་(གི་)སྟབས་(སུ་)གཤེགས་(ཤིང་)གཡས་ཕྱོགས་(སུ་ལྡོག་ཅིང་གཤེགས་པ་)དང་། །མཛེས་(པར་)གཤེགས་(ཤིང་)དྲང་(པོར་གཤེགས་པ་)དང་(སྐུ་)འཁྲིལ་བག་ཆགས། །བྱི་དོར་བྱས་འདྲ་རིམ་པར་འཚམ། །གཙང་དང་འཇམ་དང་དག་པའི་སྐུ། །མཚན་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། །(ཁྲུ་ལྔ་གྲུ་བཞིར་མཉམ་པའི་)སྐུ་ཡི་ཁོ་ལག་ཡངས་ཤིང་བཟང་། །གོམ་(པ་)སྙོམས་པ་དང་སྤྱན་གཉིས་ནི། །དག་དང་(སྐུ་)གཞོན་ཤ་ཅན་ཉིད་དང་། །སྐུ་ཞུམ་མེད་དང་རྒྱས་པ་དང་། །ཤིན་ཏུ་གྲིམས་པའི་སྐུ་ཉིད་དང་། །ཡན་ལག་ཤིན་ཏུ་རྣམ་འབྱེས་དང་། །གཟིགས་པ་སྒྲིབ་མེད་དག་པ་དང་། །དཀུ་ཟླུམ་(ཕྱལ་གྱི་)སྐབས་ཕྱིན་(ཕྱལ་)མ་རྙོངས་དང་། །(ཕྱལ་)ཕྱང་ངེ་བ་(འམ་ཕྱམ་མེ་བ་)དང་ལྟེ་བ་ནི། །ཟབ་དང་གཡས་ཕྱོགས་ (སུ་)འཁྱིལ་པ་དང་། །ཀུན་ནས་ལྟ་ན་སྡུག་པ་དང་། །ཀུན་སྤྱོད་གཙང་དང་སྐུ་ལ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

648

ནི། །སྨེ་བ་ནག་བག་མེད་པ་དང་། །ཕྱག་ནི་ཤིང་བལ་ལྟར་འཇམ་དང་། །ཕྱག་རིས་(སྣུམ་པའི་)མདངས་ཡོད་(ཕྱག་རིས་)ཟབ་(ལ་)རིང་(བ་)དང་། །ཞལ་ནི་ཧ་ཅང་མི་རིང་དང་། །མཆུ་ནི་བིམ་པ་ལྟར་དམར་དང་། །ལྗགས་མཉེན་པ་དང་སྲབ་པ་དང་། །(ལྗགས་)དམར་དང་འབྲུག་གི་སྒྲ་ཉིད་དང་། །གསུང་མཉེན་འཇམ་དང་མཆེ་བ་ཟླུམ། །རྣོ་དང་དཀར་དང་མཉམ་པ་དང་། །བྱིན་གྱིས་ཕྲ་དང་ཤངས་མཐོ་དང་། །(ཤངས་)མཆོག་ཏུ་དག་པ་དག་དང་ནི། །སྤྱན་ཡངས་པ་དང་རྫི་མ་སྟུག །པད་མའི་འདབ་མ་འདྲ་བ་དང་། །སྨིན་ཚུགས་རིང་དང་(སྨིན་མ་)འཇམ་པ་དང་། །(སྨིན་མ་)སྣུམ་དང་(སྨིན་མའི་)སྤུ་ནི་མཉམ་པ་དང་། །ཕྱག་རིང་རྒྱས་དང་སྙན་མཉམ་དང་(འདིར་མདོ་ལས་སྙན་ལེགས་ཤིང་སྙན་ཤལ་རིང་བ་ཞེས་གསུངས་པས། སྙན་ལེགས་རྒྱས་དང་སྙན་མཉམ་དང་།ཞེས་པར་བྱུང་ན་འཐད)། །(སྙན་གྱི་དབང་པོ་)ཉམས་པ་རྣམ་པར་སྤངས་པ་དང་། །དཔྲལ་བ་ལེགས་པར་འབྱེས་པ་དང་། །(དཔྲལ་བའི་)དབྱེས་ཆེ་བ་དང་དབུ་རྒྱས་དང་། །དབུ་སྐྲ་བུང་བ་ལྟར་ནག་དང་། །(དབུ་སྐྲ་)སྟུག་དང་འཇམ་དང་མ་འཛིངས་དང་། །མི་བཤོར་དྲི་ཞིམ་སྐྱེས་བུ་ཡི། །ཡིད་ནི་འཕྲོག་པར་བྱེད་
པ་དང་། །(ཕྱག་ཞབས་)དཔལ་གྱི་བེའུ་དང་བཀྲ་ཤིས་ནི། །གཡུང་དྲུང་འཁྱིལ་པས་བརྒྱན་པ་སྟེ། །སངས་རྒྱས་དཔེ་བྱད་བཟང་པོར་བཞེད། ༩༧༤། ཅེས་དང་། འཇམ་དཔལ་གྱིས་དྲིས་པའི་མདོར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་ལ་རི་མོའི་རྗེས་ཀྱི་མཚན་བརྒྱད་ཅུ་གསུངས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། གདུགས་དང་། རྒྱལ་མཚན་དང་། དཔལ་བེའུ་དང་། ཕྲེང་བ་དང་། ཀྱོ་བ་ཐང་དང་། ཅོད་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

649

འབྲས་བུའི་སྐབས།

པན་དང་། དབྱིག་ཏོ་དང་། བུམ་པ་དང་། གླང་པོ་དང་། རྟ་དང་། སྟག་དང་། ཆུ་སྲིན་དང་། ཉ་དང་། རུས་སྦལ་དང་། རྨ་བྱ་དང་། ཀ་ལ་པིང་ཀ་དང་། ཤང་ཤང་ཏེའུ་དང་། (སྲོག་ཆགས་)ཙཱ་ཤ་དང་། ངུར་པ་དང་། ནེ་ཙོ་དང་། ངང་པ་དང་། ཐི་བ་དང་། ནས་དང་། སྨན་ཆེན་པོ་དང་། འོད་མ་དང་། བ་མེན་དང་། ཀླུ་དང་། ར་དང་། ཁྱུ་མཆོག་དང་། བིལ་བ་དང་། (ལྗོན་)ཤིང་དང་། རི་དྭགས་ནག་པོ་དང་། ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རལ་གྲི་(སྟེ་རལ་གྲི་)མཆོག་དང་། རྡོ་རྗེ་དང་། གཞུ་དང་། མདའ་དང་། ཤཱཀ་ཏི་དང་། མདུང་རྩེ་གསུམ་པ་དང་། བཤོལ་དང་། གཏུན་དང་། སྟ་རེ་དང་། ཞགས་པ་དང་། གྲུ་དང་། མུ་ཏིག་གི་རྒྱན་དང་། སྤྲིན་དང་། ཚངས་པ་དང་། དབང་པོ་དང་། འཁོར་སྲུང་པོ་(སྟེ་ཡུལ་འཁོར་སྲུང་)དང་། ཆུ་ཡི་ལྷ་དང་། འཕགས་སྐྱེས་པོ་དང་། མིག་མི་བཟང་དང་། ནོར་སྦྱིན་དང་། དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་དང་། དཔལ་དང་། ཉི་མ་དང་། ཟླ་བ་དང་། མེ་དང་། རླུང་དང་། པད་མོ་དང་། གཡུང་དྲུང་དང་། གྲུ་གསུམ་དང་། དགེ་བའི་སྟན་དང་། མེ་ལོང་དང་། རྔ་ཡབ་དང་། ཙྭ་དུར་བ་དང་། པུ་རོ་ད་ཤ་དང་། ཁྱེའུ་དང་། བུ་མོ་དང་། རྔ་དང་། དུང་དང་། མྲི་ཏང་ག་དང་། གདུ་བུ་དང་། དཔུང་རྒྱན་དང་། རྣ་ཆ་དང་། སོར་གདུབ་དང་། རྣ་ཆ་འཕྱང་སྤྲུལ་ཅན་དང་། མེ་ཏོག་བཟང་པོ་དང་། དཔག་བསམ་ཤིང་དང་། འཁོར་ལོའི་དཔུང་(སྟེ་དབུས་)གི་སེང་གེ་དང་། འདི་རྣམས་ནི་རི་མོའི་རྗེས་ཀྱི་མཚན་བརྒྱད་ཅུ་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཕྱག་དང་ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་ལ་འབྱུང་ངོ་། ༩༧༥། ཞེས་སོ། །ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་མང་པོ་གསུངས་པ་གཞན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

650

རྣམས་ནི་འདིར་(ཡི་གེ་མངས་སུ་དོགས་ནས་)མ་བྲིས་སོ། །ཀུན་རྫོབ་སྤྲུལ་བའི་སྐུ་ནི། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དུ། སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་པ་(འི་བྱེ་བྲག་)དཔག་མེད་པ(སྟོན་པ་ནི)། །སྤྲུལ་བའི་སྐུར་ནི་འདོད་པ་སྟེ། །(རང་གཞན་གྱི་)དོན་གཉིས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་(ཀྱང་རང་བཞིན་གྱི་སྐུ་དང་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུ་སྟེ་)ེགཉིས་ལ་གནས། །(པི་ཝང་བསྒྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་)བཟོ་(སྤྲུལ་པ་)དང་(སྣ་ཚོགས་སུ་)སྐྱེ་(བ་སྤྲུལ་པ་)དང་བྱང་ཆུབ་ཆེ(ན་པོ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་པ་དང)། །མྱ་ངན་འདས་པ་རྟག་སྟོན་པས། །སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་བའི་སྐུ་འདི་ནི། །རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཐབས་ཆེན་པོ(ཡིན)། ༩༧༦། ཞེས་དང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དུ་ཡང་། གང་གིས་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར། །འགྲོ་ལ་ཕན་པ་སྣ་
ཚོགས་དག །མཉམ་དུ་མཛད་པའི་སྐུ་དེ་ནི། །ཐུབ་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་རྒྱུན་མི་འཆད། ༩༧༧། ཅེས་གསུངས་སོ། །

ཁ། དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་བརྒལ་ལན་གྱིས་དགོངས་པ་ཟབ་མོ་ཕྱེ་སྟེ་བསྟན་པ་ལ་ལྔ།༡ སངས་རྒྱས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་ཁས་ལེན་
མེད་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པ།
༈ གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་གཅིག་ཡིན་ནམ་མང་པོ་ཡིན་ཞེ་ན། གཅིག་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ་མང་པོ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟར་བལྟ་ཞེ་ན་གཟུགས་སྐུ་གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། སྔོན་གྱི་ལུས་རྗེས་འབྲངས་པའི་སྐུ་ཐོབ་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་སྐུ་མང་པོ་མ་ཡིན་ཏེ་འདུས་བྱས་ཀྱི་ལུས་མེདེ་ཅིང་ཆོས་དབྱིངས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

651

འབྲས་བུའི་སྐབས།

རོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་། དབུ་མ་ཆེན་པོ་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དུ། ཟག་མེད་དབྱིངས་ན་སངས་རྒྱས་རྣམས། །མཁའ་ལྟར་ལུས་ནི་མེད་ཕྱིར་དང་། །སྔོན་གྱི་ལུས་རྗེས་འབྲང་བའི་ཕྱིར། །(གཟུགས་སྐུ་)གཅིག་མིན་(ཆོས་སྐུ་)མང་པོ་ཉིད་མ་ཡིན། ༩༧༨། ཞེས་པ་སྟེ་གཅིག་དང་དུ་མར་བརྗོད་དུ་མེད་ཅིང་ཁས་ལེན་མེད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་ཤན་འབྱེད་པའི་སྐབས་སུ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། ལ་ཟློ་བའི་སྐབས་སུ་ནི་སྨྲ་བསམ་བརྗོད་མེད་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་ན་ཡོད་པའི་མཐར་ལྷུང་བར་འགྱུར་ལ་མེད་ཅེས་བརྗོད་ན་མེད་པའི་མཐར་ལྷུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། ཡོད་པ་དང་མེད་པར་མི་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟར་བལྟ་ཞེ་ན། གཤིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་དོན་དམ་ཆོས་སྐུ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་བདག་དག་པའི་བདག་ཏུ་གྱུར་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་བདག་ (ནམ་ཡང་)མ་ཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
(གཤིས་ཀྱི་)གནས་ལུགས་ལ་ཀུན་རྫོབ་གཟུགས་སྐུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་གང་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་བདག་དེ་ཡང་སེམས་ལ་(དབྱེར་མེད་དུ་)ཡོད་པར་མི་བརྗོད་ཅིང་ཡེ་ཤེས་ལ་(དབྱེར་མེད་དུ་)མེད་པར་མི་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཡོད་དང་མེད་པར་མི་བརྗོད་དོ། །
དེ་ཡང་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དུ། སྔ་མ་ཕྱི་མར་ཁྱད་མེད་ཀྱང་། །སྒྲིབ་པ་ཀུན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

652

གྱི་དྲི་མེད་པ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་སངས་རྒྱས་འདོད། །དག་པ་མ་ཡིན་མ་དག་མིན། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་རྣམ་དག་ན། །བདག་མེད་མཆོག་གི་བདག་ཐོབ་པས། །སངས་རྒྱས་དག་པའི་བདག་ཐོབ་ཕྱིར། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་བདག་ཏུ་འགྱུར། །དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཡོད་མིན་ཞིང་། །མེད་པར་ཡང་ནི་མི་བརྗོད་དོ། །དེ་ལྟས་སངས་རྒྱས་(ཡོདོ་དམ་མེདེ་ཅིས་)དེ་སྐད་འདྲི(ན)

ི། །(ཡོདོ་མེདེ་གང་དུའང་)ལུང་
མ་བསྟན་པའི་ཚུལ་དུ་(ཡོད་པའང་མ་ཡིན་མེད་པའང་མ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པར་)འདོད(དེ)། །ཇི་ལྟར་ལྕགས་ལ་ཚ་བ་(ཞི་བ་)དང་། །མིག་ལ་རབ་རིབ་ཞི་བ་ལྟར། །སངས་རྒྱས་སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་ལ། །(གྲངས་བཞིན་དུ་)ཡོད་དང་མེད་པར་མི་བརྗོད་དོ། ༩༧༩། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཁས་ལེན་མེད་པར་གསུངས་པ་མང་པོའི་དགོངས་པ་ཡང་ཤན་འབྱེད་པའི་སྐབས་སུ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། ལ་ཟློ་བའི་སྐབས་སུ་ནི་སྨྲ་བསམ་བརྗོད་མེད་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་སྣང་བ་ཡིན་ནམ་མི་སྣང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། སྣང་བ་མ་ཡིན་ཞིང་མི་སྣང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་(ལུང་མ་བསྟན་པའི་ཚུལ་དུ་)བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེའི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་མཐོང་བའི་སྐལ་བ་ཡོད་མེད་ལས་སོ། །དེ་ཡང་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དུ། ཇི་ལྟར་མེ་ནི་གཞན་དུ་འབར། །གཞན་དུ་ཞི་བར་འགྱུར་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཡང་། །(སྐལ་ལྡན་ལ་)སྣང་དང་(སྐལ་མེད་ལ་)མི་སྣང་ཤེས་པར་བྱ། ༩༨༠། ཞེས་དང་། ཇི་ལྟར་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་རྣམས། །སྤྲིན་ལ་སོགས་པས་བསྒྲིབས་པར་འདོད། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཡེ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

653

འབྲས་བུའི་སྐབས།

ཤེས་རྣམས། །སེམས་ཅན་གྱི་ནི་ཉེས་པས་བསྒྲིབས། ༩༨༡། ཞེས་དང་། ཇི་ལྟར་ཆུ་ཡི་སྣོད་ཆག་ན། །ཟླ་བའི་གཟུགས་བརྙན་མི་སྣང་བ། །དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་(སྐལ་བ་)ངན་པ་ལ། །སངས་རྒྱས་གཟུགས་ཀྱང་མི་སྣང་ངོ་། ༩༨༢། ཞེས་དང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དུ་ཡང་། ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོས་ཆར་ཕབ་ཀྱང་། །ས་བོན་ (དུ་)མི་རུང་(བ་རུལ་པ་ལྟ་བུ་ལས་མྱུ་གུ་)མི་འཁྲུང་ལྟར། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ (འཇིག་རྟེན་དུ་)བྱུང་གྱུར་ཀྱང་། །སྐལ་བ་མེད་པས་བཟང་མི་མྱོང་། ༩༨༣། ཞེས་དང་། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་གྱིས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་མཐོང་སྟེ། །ཇི་ལྟར་ཡི་དྭགས་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །རྒྱ་མཚོ་སྐམས་པར་མཐོང་བ་བཞིན། །དེ་བཞིན་མི་ཤེས་པས་བསྒྲིབས་པས། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་མེད་པར་བརྟགས། །དམན་པ་བསོད་ནམས་དམན་པ་ལ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཅི་བགྱིར་མཆིས། །ཇི་ལྟར་དམུས་ལོང་ལག་པ་རུ། །རིན་ཆེན་མཆོག་ནི་གཞག་པ་འདྲ། །སེམས་ཅན་བསོད་ནམས་བྱས་རྣམས་ལ། །འོད་ཀྱིས་གསལ་ཞིང་དཔལ་ལྡན་པའི། །སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་མཚན་འབར་བ། །སངས་རྒྱས་དེ་ཡི་མདུན་ན་བཞུགས། ༩༨༤། ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་བཞིན་དུ། གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དོན་དམ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཡང་རྣམ་ཤེས་ལ་མི་མངོན་མི་སྣང་གསལ་བྱེད་མིན་ཞེས་པས་སྣང་བར་མི་བརྗོད་ཅིང་། ཡེ་ཤེས་ལ་སྣང་བ་ཆེན་པོ་གསལ་བ་ཆེ་༩༨༥ཞེས་པས་མི་སྣང་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

654

བར་མི་བརྗོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ། དག་པ་མ་ཡིན་མ་དག་མིན། ༩༨༦། ཞེས་དང་། ཉོན་མོངས་མ་ཡིན་མི་མོངས་མིན། ༩༨༧། ཞེས་དང་། སྟོང་པ་མ་ཡིན་མི་སྟོང་མིན། ༩༨༨། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་། དེ་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་མེད་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡང་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །དབུ་མ་རྩ་ཤེར། སྟོང་ངོ་ཞེས་ཀྱང་མི་བརྗོད་དེ། །མི་སྟོང་ཞེས་ཀྱང་མི་བྱ་ཞིང་། །གཉིས་དང་གཉིས་མིན་མི་བྱ་སྟེ། ༩༨༩ཞེས་པ་མཉམ་གཞག་ཟབ་མོའི་སྐབས་ལ་དགོངས་ཤིང་། གདགས་པའི་དོན་དུ་བརྗོད་པར་བྱ། ༩༩༠། ཞེས་པ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྐབས་ལ་དགོངས་སོ། །རྩོད་པ་ཟློག་པར། གལ་ཏེ་ངས་དམ་བཅའ་འགའ་ཡོད། །དེས་ན་ང་ལ་སྐྱོན་དེ་ཡོད། །ང་ལ་དམ་བཅའ་མེད་པས་ན། །ང་ནི་སྐྱོན་མེད་ཁོ་ན་ཡིན། ༩༩༡། ཞེས་དང་།
བཞི་བརྒྱ་པར་ཡང་། ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་ཅེས། །གང་ལ་ཕྱོགས་ནི་ཡོདོ་མིན་པ། །དེ་ལ་ཡུན་ནི་རིང་པོ་ནའང་། །ཀླན་ཀ་བརྗོད་པར་ནུས་མ་ཡིན། ༩༩༢། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡང་མཉམ་གཞག་ཏུ་རྟོག་མེད་སྤྲོས་བྲལ་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་(གཤིས་ལ་)དངོས་པོར་ཁས་ལེན་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་དང་མི་མཐུན་པའི་ཁས་ལེན་མེད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པར། (གཤིས་ལ་)དངོས་པོར་ཁས་ལེན་ཡོད་ན་ནི། །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་འབྱུང་བ་ཡི། །ལྟ་བ་མི་བཟད་མ་རུངས་འབྱུང་། །དེ་ལས་བྱུང་བའི་རྩོད་པར་འགྱུར། །དེ་ནི་ལྟ་བ་(ངན་པ་)ཀུན་གྱི་རྒྱུ། །དེ་མེད་ཉོན་མོངས་མི་སྐྱེ་སྟེ། །དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་ཡོངས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

655

འབྲས་བུའི་སྐབས།

ཤེས་ན། །ལྟ་དང་ཉོན་མོངས་ཡོངས་སུ་འབྱུང་། ༩༩༣། ཞེས་སོགས་དང་།དབུ་མ་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མར་ཡང་། སློབ་དཔོན་(ཀླུ་སྒྲུབ་)གྱི་ཞལ་སྔ་ནས། །(གཤིས་ལ་)དངོས་པོར་ཁས་ལེན་ཡོད་ན་ནི། །དེ་ལ་ཆད་སོགས་འཇིགས་པ་འབྱུང་། །(གཤིས་ལ་)དངོས་པོར་ཁས་ལེན་མེད་རྣམས་ལ། །ཆད་སོགས་འཇིགས་པ་ག་ལ་འབྱུང་། །གལ་ཏེ་(གཤིས་ལ་)དངོས་(པོ་འདུས་བྱས་)ཤིག་ཡོད་ན་ནི། །དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་མཐའ་ཡོད་དང་། །
མཐའ་མེད་ལ་སོགས་པར་ཡང་འགྱུར། ༩༩༤ཞེས་དང་། གལ་ཏེ་(གཤིས་ལ་)དངོས་(པོ་འདུས་བྱས་)ཤིག་ཡོདོ་ན་ནི། །ཁས་ནི་བླང་བར་བྱ་དགོས་ན། །(གཤིས་ལ་)དངོས་པོ་སྐྱེ་བ་མེད་ཉིད་ལ། །ཁས་བླང་བར་ནི་ཇི་ལྟར་བྱ། ༩༩༥ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་དང་།
ཁས་བླངས་པ་ཡི་དངོས་པོ་ནི། །ཕྲ་རབ་ཙམ་ཡང་(གཤིས་ལ་)ཡོད་མིན་ཏེ། །གདོད་ནས་སྐྱེ་བ་མེདེ་པའི་ཕྱིར། །མོ་ཤམ་གྱི་ནི་བུ་བཞིན་ནོ། །དཔེར་ན་བུད་མེད་མོ་ཤམ་ལ། །ཁྱོད་ཀྱི་བུ་ནི་གང་ཡིན་དྲིས། །དེ་ལ་དེ་ནི་ཡོད་མིན་པས། །སྨྲ་བར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ།༩༩༦། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཁས་ལེན་དམ་བཅའ་མེད་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་(རྗེས་ཐོབ་ཏུ་དོན་དང་མི་མཐུན་པའི་ཁས་ལེན་མེད་ཅིང་མཉམ་གཞག་ཏུ་དོན་དང་འཐུན་པའི་ཁས་ལེན་ཡང་མེད་པ་)དེ་ལྟར་མཐོང་ན་དགོངས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་ཡང་དག་པར་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི་གཞན་དག་གི་འདོད་པ་ལྟར་གནས་ལུགས་ལ་ཅི་ཡང་མ་གྲུབ་པས་ཁས་ལེན་དམ་བཅའ་གང་ཡང་མེད་ཅེས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

656

འཆད་པ་ནི་དོན་དང་མི་མཐུན་ཏེ་སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་ཡོན་ཏན་སྔར་སྨོས་པ་ཐམས་ཅད་(གཤིས་ཀྱི་)གནས་ལུགས་ལ་ནམ་ཡང་བཞུགས་(པར་གསུངས་)པའི་ཕྱིར་རོ། །

༢ གནས་ལུགས་ལ་ཡོངས་གཅོད་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་
མེད་པར་འདོད་པ་སྤངས་པ།
༈ དེ་བཞིན་དུ་(གཤིས་ཀྱི་)གནས་ལུགས་ལ་རྣམ་གཅོད་མེད་དགག་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་ཡོངས་གཅོད་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་དང་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །
ཞེས་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་འཁྲུལ་ཏེ། གནས་ལུགས་ཟབ་མོ་ལ་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅིང་མ་གྲུབ་པས་རྣམ་གཅོད་དང་དགག་པ་དང་སྤངས་པ་རང་བཞིན་པ་ཚང་ཞིང་། དེ་དག་གི་གཞི་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་ཚང་བས་ཡོངས་གཅོད་དང་སྒྲུབ་པ་དང་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོགས་པ་རང་བཞིན་པ་གདོད་ནས་ཚང་བར་ཡང་ཡང་བཤད་ཅིང་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་བསྟོད་པ་སློབ་དཔོན་མ་ཊི་ཙེ་ཊ(མའི་ཁོལ་པོ་)ས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། དེ་ཕྱིར་མི་མངའ་ཞེས་བྱ་བའི་དགག་པ་འདི་ནི་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་སྟེ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རིགས་དེ་དག་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། དེས་དབེན་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

657

འབྲས་བུའི་སྐབས།

གྱིས་འོད་གསལ་བ་ནི་མངའ་བས་སོ། ༩༩༧། ཞེས་སློབ་དཔོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བའི་སྲས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། །

༣ མྱང་འདས་ཆེན་པོ་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་
ཀྱི་དོན་དུ་བསྟན་པ།
༈ གལ་ཏེ་མྱང་འདས་ཆེན་པོ་གནས་ལུགས་ལ་གྲུབ་ན་མྱང་འདས་བརྟག་པའི་རབ་བྱེད་ལ་སོགས་པར་མྱང་འདས་བདེན་པར་འདོད་པ་སུན་ཕྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེའི་དགོངས་པ་ལ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མཁས་དགོས་ཏེ། རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཏུ། གང་ཞིག་(གཉེན་པོས་སྤང་བྱ་)སྤོང་དང་འགགས་པ་ལས། །མྱ་ངན་འདའ་བར་འགྱུར་བར་འདོད(པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མྱང་འདས་གཤིས་ལ་མ་གྲུབ་ཅིང་གཤིས་ཀྱི་མྱང་འདས་ནི་གཉེན་པོས་སྤང་བྱ)། །སྤངས་པ་མེད་པ་(ཡོན་ཏན་སྔར་མེད་)ཐོབ་མེད་པ། །ཆད་པ་མེད་པ་རྟག་མེད་པ། །འགག་པ་མེད་པ་སྐྱེ་མེད་པ་(འི་གཞི་དོན་དམ་བདེན་པ)། །དེ་ནི

(རིགས་པས་

མི་གནོད་པའི་)མྱ་ངན་འདས་པར་འདོད། ༩༩༨། ཅེས་མྱང་འདས་གཉིས་གསུངས་པ་ལས་སྔ་མ་ལ་དོན་དམ་(པ་རྣམ་པར་དཔྱོད་)པའི་རིགས་པས་གནོད་ཅིང་། ཕྱི་མ་ (མྱང་འདས་ཆེན་པོ་)ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པས་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱང་བཞེད་ལ། དེ་ཡང་སྲིད་ཞི་དབྱེར་མེད་དམ་འཁོར་འདས་
དབྱེར་མེད་ཀྱི་དོན་དུ་བཞེད་དེ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པར། སྲིད་པ་དང་ནི་མྱ་
ངན་འདས་(ཀུན་རྫོབ་པ)། །གཉིས་པོ་འདི་ནི་(གཤིས་ལ་)ཡོད་མ་ཡིན། །སྲིད་པ་(གཞན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

658

རང་རིག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་)ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཉིད། །མྱ་ངན་འདས་(པ་ཆེན་པོ་)ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད། ༩༩༩། ཅེས་དང་། དྲི་མེད་འོད་དུ་ཡང་། སྲིད་པ་(གཞན་རང་རིག་ཡེ་
ཤེས་ཀྱིས་)ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་(ཆེན་པོ་)ཞེས་བརྗོད་དོ། ༡༠༠༠། ཞེས་དང་། ཀྱེའི་རྡོ་རྗེར་ཡང་། (དོན་དམ་གྱི་)ཨེ་ཝྃྃ་རྣམ་པའི་རང་བཞིན་ཅན། །(དོན་དམ་གྱི་)བདེ་བ་སྲུང་བ་(འམ་སྐྱོང་པ་)ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །(ཆོས་དབྱིངས་ལ་)བདེ་བ་ཅན་ཞེས་རབ་ཏུ་བསྒྲགས། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། །རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱི་གནས། །(འགོག་བདེན་ཆོས་དབྱིངས་)འདི་ཉིད་(རྣམ་པ་)འཁོར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། །(འགོག་བདེན་ཆོས་དབྱིངས་)འདི་ཉིད་(ངོ་བོ་)མྱ་ངན་འདས་པ་ཉིད། །འཁོར་བ་(འི་རྣམ་པ་)སྤངས་ནས་གཞན་དུ་ནི། །མྱ་ངན་འདས་པ་རྟོགས་མི་འགྱུར། །འཁོར་བ་གཟུགས་དང་སྒྲ་ལ་སོགས། །འཁོར་བ་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ། །འཁོར་བ་དབང་པོ་རྣམས་ཉིད་དེ། །འཁོར་བ་ཞེ་སྡང་ལ་སོགས་པ། །འདི་རྣམས་(ཀྱི་)ཆོས་ (ཉིད་འཁོར་བའི་རྣམ་པ་ཅན་)ནི་མྱ་ངན་འདས། །རྨོངས་ཕྱིར་འཁོར་བའི་གཟུགས་ཅན་ཉིད། །རྨོངས་མེད་(ཀྱི་)འཁོར་བ་(གདོད་ནས་)དག་པས་ནི། །འཁོར་བ་(འི་རྣམ་པ་དེ་ཉིད་)མྱ་ངན་འདས་(པ་ཡིན་)པར་འགྱུར་(ལ་དེ་ཉིད་དོན་དམ)། །བྱང་ཆུབ་སེམས་(ཡིན་ཏེ་དེ་)ནི་མྱ་ངན་འདས། །ཀུན་རྫོབ་དོན་དམ་(དབྱེར་མེད་ཀྱི་)ཚུལ་ཅན་ནོ(དོན་ོདམ་ཀུན་རྫོབ་

ཚུལ་ཅན་ཞེས་པར་བྱུང་ནའང་ལེགས)། ༡༠༠༡། ཞེས་དང་། རྩ་བ་ཤེས་རབ་དང་། རང་འགྲེལ་ག་ལས་འཇིགས་མེད་དུ་ཡང་། འཁོར་བ་མྱ་ངན་འདས་པ་ལས། །ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཡོད་མ་ཡིན། །མྱ་ངན་འདས་པའང་འཁོར་བ་ལས། །ཁྱད་པར་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

659

འབྲས་བུའི་སྐབས།

ཅུང་ཟད་ཡོད་མ་ཡིན། །(དེའི་དགོངས་པ་ནི་)མྱ་ངན་འདས་(པའི་ཡང་དག་པའི་)མཐའ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་འཁོར་བའི་(ཡང་དག་པའི་)ིམཐའ་ཡིན་ཏེ། །(འཁོར་འདས་ཀྱི་ཡང་དག་མཐའ་)དེ་གཉིས་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ནི། །ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའང་ཡོད་མ་ཡིན། །མྱ་ངན་འདས་པ་དང་འཁོར་བའི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་མཐའ་དང་ཡང་དག་པའི་མཐར་ཐུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་(རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་)དམིགས་སུ་མེདེ་པར་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོདོ་པ་མ་ཡིན་ན་(ཞེས་དང་། ཕུང་པོ་རྣམས་མི་འབྱུང་བ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་)ཞེས་དང་། ༡༠༠༢དམ་པ་དང་པོའི་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། ཁམས་གསུམ་པོ་ནི་མ་ལུས་པའི། །སངས་རྒྱས་གཟུགས་ནི་བསྒོམ་པར་བྱ། ༡༠༠༣། ཞེས་དང་། བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ་དུའང་། ཁམས་གསུམ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་༡༠༠༤གཟུགས་ཞེས་སོགས་དང་། དོན་དམ་པའི་མཚན་མང་པོ་གླུར་བླངས་པར་ཡང་། སྡུག་གུ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་མཆོག༡༠༠༥། ཅེས་དང་། སྡུག་གུ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་མཛེས་པ། ༡༠༠༦། ཞེས་སོགས་དང་། (དཀྱིལ་འཁོར་ཆོ་ག་ཉི་ཤུ་ལ་སོགས་པ་གཞུང་)གཞན་དུ་ཡང་། (དོན་དམ་
གྱི་)སྲིད་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དག །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྲིད་བྲལ་བྱས། །རང་བཞིན་དག་
པའི་སེམས་ལྡན་པའི། །(དོན་དམ་གྱི་)སྲིད་པ་དམ་པ་(ཐོབ་པར་)བྱེད་པར་འགྱུར།
༡༠༠༧། ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཟབ་མོ་ནི་བླ་མ་དམ་པའི་མན་ངག་ལས་(འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དོན་)ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའོ། །

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

660

༤ དེ་ཡང་འགལ་འདུ་སྐྱོན་མེདེ་ཕུང་པོ་གསུམ་པའི་
དོན་དུ་བསྟན་པ།
༈ དེ་བཞིན་དུ། སྲིད་མེད་སྲིད་པ་དང་། སྲིད་གསུམ་གཅིག་པ་ལ་
སོགས་པ་འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེད་མང་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡང་། མྱང་འདས་ཆེན་པོར་(གཤིས་ཀྱི་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ནི་(འདུས་བྱས་ཀྱི་)སྐུ་མ་ཡིན་པའི་(ཆོས་)སྐུ་མི་སྐྱེ་མི་འགོག་པ༡༠༠༨(འི་འགོག་བདེན་)ཞེས་དང་། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)སེམས་དང་བྲལ་བ་(དོན་དམ་གྱི་)སེམས་དང་བྲལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ། སེམས་མཉམ་པ་མེད་པ། མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ། (ངོ་བོ་)སོང་བ་དང་འོང་བ་མེད་པ། (རྣམ་པ་)སོང་བ་དང་འོང་བ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ། ༡༠༠༩ཞེས་དང་། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)བདག་པོ་མེད་པ། (དོན་དམ་གྱི་)བདག་པོ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ། (ཀུན་རྫོབ་ཏུ་)ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་(དོན་དམ་དུ་)མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། ༡༠༡༠ཞེས་དང་། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)ཡི་གེ་མ་ཡིན་(དོན་དམ་གྱི་)ཡི་གེ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)ཏིང་ངེ་འཛིན་མ་ཡིན་ཏེ་(དོན་དམ་དུ་)ཏིང་ངེ་འཛིན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། (རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་)བལྟར་མེད་པ། (ཡེ་ཤེས་ལ་)མངོན་པར་སྣང་བ། (འབྲེལ་ཏེ་)གནས་མེད་པ། (མ་འབྲེལ་བར་)གནས་མེད་པ་མ་ཡིན་པ། (འབྲེལ་ཏེ་)རྟེན་མེད་པ། (མ་འབྲེལ་བར་)རྟེན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ། མུན་པ་མ་ཡིན་པ། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)སྣང་བ་མ་ཡིན་པ། ཞི་བ་ (ཉན་རང་)མ་ཡིན་མ་ཞི་བ་(འཁོར་བ་)མ་ཡིན། (སྐྱོན་)ཇི་ཡང་མེད་པ། (ཡོན་ཏན་)ཇི་ཡང་མེདེ་པ་མ་ཡིན་པ། ༡༠༡༡ཞེས་དང་། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)ཆོས་མ་ཡིན་པ་(དོན་དམ་དུ་)ཆོས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

661

འབྲས་བུའི་སྐབས།

མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་(འདུས་བྱས་)མ་ཡིན་པ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་༡༠༡༢ཞེས་དང་། (དོན་དམ་)སྟོང་པ་(ཡིན་པ་)ཉིད་(ཀུན་རྫོབ་)སྟོང་པ་ཉིད་(ཡིན་པ་)དང་བྲལ་བ། (ངོ་བོ་)རྟག་ཏུ་གནས་པ། (རྣམ་པ་)རྟག་ཏུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་༡༠༡༣ཞེས་དང་།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱས་པ་(འི་རྟོག་པ་)མེད་པ། སེམས་ཅན་རྣམ་པར་བཀྲོལ་ཡང་རྣམ་པར་བཀྲོལ་བ་(འི་རྟོག་པ་)མེད་པ། སེམས་ཅན་མངོན་པར་འཚང་རྒྱ་བར་མཛད་ཀྱང་མངོན་པར་འཚང་རྒྱ་བ་(འི་རྟོག་པ་)མེད་པ་༡༠༡༤ཞེས་དང་རྟག་ཏུ་ཐེག་པ་གཅིག་ལ་སྤྱོད་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱིས་གསུམ་དུ་མཐོང་བ། (འདུས་བྱས་ཀྱི་)མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་(འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་)མཚན་ཉིད་ལ་གནས་པ་༡༠༡༥ཞེས་དང་(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)ཕུང་པོ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཁམས་མ་ཡིན་པ། (དོན་དམ་གྱི་)ཕུང་པོ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན། འཕེལ་བ་མ་ཡིན། འབྲི་བ་མ་ཡིན། བཟང་པོ(འི་རྟོག་པའམ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བཟང་པོ་)མ་ཡིན། ངན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ནི་དེ་ལྟར་ཡོན་ཏན་ཚད་མེད་པ་དང་ལྡན་ཏེ་(རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་)ཤེས་པ་མེད་ཅིང་(ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་)མི་ཤེས་པ་ཡང་མེད། (ཀུན་རྫོབ་)མཐོང་བ་མེད་ཅིང་(དོན་དམ་)མི་མཐོང་བ་ཡང་མེད། འདུས་བྱས་མ་ཡིན། འདུས་མ་བྱས་(ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ནུས་པ་དང་རྣམ་པ་དང་ཡེ་ཤེས་མེད་)པ་ཡང་མ་ཡིན། (ངོ་བོ་)འཇིག་རྟེན་མ་ཡིན། (རྣམ་པ་)འཇིག་རྟེན་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན། (ངོ་བོ་)བྱས་པ་མ་ཡིན། (རྣམ་པ་)མ་བྱས་པ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

662

ཡང་མ་ཡིན། (ཆོས་རྣམས་ལ་འབྲེལ་ཏེ་)གནས་པ་མ་ཡིན། (མ་འབྲེལ་བཞིན་དུ་)མི་གནས་པ་ཡང་མ་ཡིན། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་འབྱུང་བ་)ཆེན་པོ་བཞི་མ་ཡིན། (དོན་དམ་གྱི་འབྱུང་བ་)ཆེན་པོ་བཞི་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན། རྒྱུ་(ཀུན་རྫོབ་པ་)མ་ཡིན། རྒྱུ་(གཞན་འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་)མེད་པ་མ་ཡིན། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)སེམས་ཅན་མ་ཡིན། (དོན་དམ་གྱི་)སེམས་ཅན་མེད་པ་མ་ཡིན། (འདུས་བྱས་ཀྱི་)སྐུ་མ་ཡིན་པ། (འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་)སྐུ་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ། ༡༠༡༦ཞེས་དང་། (གཟུགས་སྐུ་)མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་(སྟེ་མི་རྟག་པར་སོང་བ་)ན། (ཆོས་སྐུ་)མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བ་(ཞེས་པ་འདིར་མི་རྟག་པར་མི་འགྲོ་བ་)སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་ཚད་མེད་པ་དམ་པ་དང་ལྡན་ནོ། །འོད་སྲུང་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉག་གཅིག་གིས་མཁྱེན་གྱི། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ༡༠༡༧། ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་སྟེ་མན་ངག་ཟབ་མོ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །
དེ་བཞིན་དུ། སྤྲིན་ཆེན་པོའི་མདོར་ཡང་། (རྣམ་པ་)མི་མཉམ་ཞིང་ཤིན་ཏུ་མི་མཉམ་ལ་(ངོ་བོ་)མི་མཉམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། (རྣམ་པ་)སྡུག་བསྔལ་ཞིང་མི་བདེ་ལ་(ངོ་བོ་)བདེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། (གཞན་དབང་གིས་)སྟོང་ཞིང་ (ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་)ཤིན་ཏུ་སྟོང་ལ་(ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱིས་)སྟོང་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། (རྣམ་པ་)མི་རྟག་ཅིང་ཤིན་ཏུ་མི་རྟག་ལ་(ངོ་བོ་)ཤིན་ཏུ་རྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་)བདག་མེད་པར་གྱུར་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་(དོན་དམ་གྱི་)བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། (རྣམ་པ་)མི་སྡུག་ཅིང་ཤིན་ཏུ་མི་སྡུག་ལ་(ངོ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

663

འབྲས་བུའི་སྐབས།

བོ་)ཤིན་ཏུ་སྡུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། ༡༠༡༨ཞེས་སོགས་དང་། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དུ་ཡང་། (ཆོས་རྣམས་)མེད་པ་གང་ཡིན་དེ་ཉིད་(ཀྱི་གཞི་)ནི། །(ཆོས་ཉིད་)ཡོད་པ་ཡི་ནི་དམ་པ་ཡིན། །(ཀུན་རྫོབ་)རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མི་དམིགས་པ། །(དོན་དམ་)དམིགས་པ་ཡི་ནི་མཆོག་ཏུ་འདོད། །སྒོམ་པ་རྣམ་པར་མི་ལྟ་བའི། །(ཡེ་ཤེས་ནི་)སྒོམ་པ་དམ་པར་འདོད་པ་སྟེ། །ཐོབ་པར་ལྟ་བ་(འི་རྟོག་པ་)མེད་རྣམས་ཀྱི། །(ཆོས་ཉིད་)ཐོབ་པ་ཡང་ནི་དམ་པར་འདོད། ༡༠༡༩། ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཤིང་། མདོ་རྒྱུད་ཟབ་མོ་གཞན་རྣམས་དང་། སེམས་འགྲེལ་ཁྱད་འཕགས་རྣམས་སུ། དེ་དང་དེ་འདྲ་བ་དག་གི་འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེད་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་ཆེས་མང་བར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡང་དོན་ལ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ།

༥ དེ་ལྟར་ཤེས་ན་རྒྱལ་སྲས་དགོངས་ཆེན་མཐོང་བའི་
རྟགས་སུ་བཤད་པ།

༈ དེ་ལྟར་མཐོང་ན་ཡང་དགོངས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་མཐོང་བ་ཡིན་ཞིང་། བརྩེ་དང་སྙན་པར་སྨྲ་བ་དང་། (བློ་)ོབརྟན་པ་ཉིད་དང་(སྦྱིན་པ་ལ་)ལག་བརྐྱང་ཉིད། །དགོངས་པ་ཟབ་མོ་ངེས་འགྲེལ་བ། །འདི་དག་བློ་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་རྟགས། ༡༠༢༠། ཞེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟགས་ལྔ་(རྒྱལ་བ་བྱམས་པས་)གསུངས་པ་ལས་ཀྱང་འདི་ལྔ་པ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

664

ག །ཐེག་ཆེན་ལ་ཐུན་མོང་དུ་གྲགས་པའི་སྐུ་གསུམ་གྱི་
ཤེས་བྱེད་དང་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ།
༈ དེ་ལྟར་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སྐུ་གསུམ་ནི། གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོར་ཡང་། རིགས་ཀྱི་བུ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲུལ་བའི་སྐུ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་སྤྱོད་པ་མཐུན་པའོ། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་དགོངས་པ་མཐུན་པའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་སྐུ་མཐུན་པའོ། ༡༠༢༡། ཞེས་དང་། རིགས་ཀྱི་བུ་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ལ་བརྟེན་ཏེ་མངོན་པར་སྣང་ངོ་། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་བརྟེན་ཏེ་མངོན་པར་སྣང་ངོ་། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་ཡང་དག་པ་སྟེ་ཅི་ལ་ཡང་(འབྲེལ་ཏེ་)ེམི་གནས་པའོ། ༡༠༢༢། ཞེས་དང་། རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་ལ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཕྱིར་འཆིང་བ་དང་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པས་སྐུ་གསུམ་ལས་རིང་དུ་གྱུར་ཏོ། །
གསུམ་གང་ཞེ་ན། ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །མཚན་ཉིད་དེ་རྣམས་ (རིམ་པ་ལྟར་)ཤེས་པ་དང་འགོག་པ་དང་དག་པར་མ་གྱུར་པ་དེའི་ཕྱིར་སྐུ་གསུམ་མ་ཐོབ་བོ། །དེ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་ཤེས་པ་དང་འགོག་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བར་གྱུར་པས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་སྐུ་གསུམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་ཏོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

665

འབྲས་བུའི་སྐབས།

ཤེས་པ་གསུམ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་སྐུ་གསུམ་ལས་རིང་དུ་གྱུར་ཏོ། །
གསུམ་གང་ཞེ་ན། དངོས་པོ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་(ཚོགས་དྲུག་)དང་། ཀུན་གཞི་ལ་གནས་པའི་(ཉོན་)ཡིད་དང་། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་
པའོ། །ལམ་སྦྱོང་བ་དག་ལ་གནས་པས་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ (དྲུག་)སྦྱོང་ངོ་། །གཅོད་པའི་ལམ་ལ་གནས་པས་ཀུན་གཞི་ལ་གནས་པའི་ཡིད་

སྦྱོང་ངོ་། །མཆོག་ཏུ་རྒྱལ་བའི་ལམ་ལ་གནས་པས་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྦྱོང་ངོ་། །འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྦྱངས་ན་སྤྲུལ་བའི་སྐུ་མངོན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཀུན་གཞི་ལ་གནས་པའི་ཡིད་སྦྱངས་པས་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་སྟོན་
ཏོ། །ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྦྱངས་པས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་འཐོབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་སྐུ་གསུམ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། ༡༠༢༣། ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་རིགས་ཀྱི་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་དག་པས་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་དག་པས་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་དག་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན་(ནམ་མཁའ་)སྟོང་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་གློག་འབྱུང་ངོ་། །གློག་ལ་བརྟེན་ཏེ་འོད་སྣང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་སྣང་ངོ་། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་སྣང་ངོ་། །དེ་ལ་རང་བཞིན་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་སྣང་ངོ་། །ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པས་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

666

པའི་སྐུ་སྣང་ངོ་། །ཏིང་ངེ་འཛིན་རྣམ་པར་དག་པས་སྤྲུལ་པའི་སྐུར་སྣང་ངོ་། ༡༠༢༤ཞེས་དང་། ཡང་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་བཀའ་བསྩལ་བ། རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་ལ་ཇི་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ། དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པའི་(རང་བྱུང་)ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཙམ་དུ་གནས་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བྱའོ། །སྐུ་སྔ་མ་(གཟུགས་སྐུ་)དེ་གཉིས་ནི་བརྟགས་པ་ཙམ་མོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་ཡང་དག་པ་སྟེ་ (གཟུགས་)སྐུ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་བྱེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་གུད་ན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ནི་ཡེ་ཤེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་མཐར་ཕྱིན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་རྣམ་པར་དག་པ་བརྙེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཏོ། །གཞན་ཡང་རིགས་ཀྱི་བུ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་སྟེ་དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་ནི་བདག་གི་དོན་མཛད། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་གཞན་གྱི་དོན་མཛད་དོ། །བདག་དང་གཞན་ལ་ཕན་པའི་དོན་མཛད་པ་ལ་མངའ་བརྙེས་པའི་ཕྱིར་མཛད་པ་མཐའ་ཡས་པ་སྣ་ཚོགས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པོ། ༡༠༢༥། ཞེས་པ་སྟེ་འདིར་དེ་བཞིན་ཉིད་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

667

འབྲས་བུའི་སྐབས།

ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞན་དོན་མཛད་པར་གསུངས་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་དེ་རང་བྱུང་ཡིན་ན་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་པས། དུས་འཁོར་དུ། ཆོས་སྐུས་གཞན་དོན་མཛད་པར་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་ཅིང་། ཡེ་ཤེས་དེ་གཞན་བྱུང་ཡིན་ན། རྒྱུད་བླ་མར། ཆོས་སྐུ་རྣམ་གཉིས་ཤེས་བྱ་སྟེ། །ཆོས་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་དྲི་མེདེ་དང་། །དེ་ཡི་རྒྱུ་མཐུན་ཟབ་པ་དང་། སྣ་ཚོགས་ཚུལ་ནི་སྟོན་པའོ། ༡༠༢༦། ཞེས་ཆོས་སྐུ་མཚན་ཉིད་པ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆོས་དབྱིངས་(ཡིན་)ཏེ། དེའི་བྱིན་རླབས་ལས་བྱུང་བའི་ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཟབ་རྒྱས་བསྟན་ནས་གཞན་དོན་མཛད་པར་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ།

ང་། ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་རྨད་དུ་བྱུང་བ་གཞན་ཡང་བསྟན་པ།
༈ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་མེདེ་པ་དང་། སྨོན་ནས་མཁྱེན་པ་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་ནི་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་དག་པ་བཞི་དང་། སྟོབས་བཅུ་དང་། མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་གསུམ་དང་། བསྲུང་བ་མེད་པ་གསུམ་དང་། སྙིང་རྗེ་ཆེན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

668

པོ་དང་། བསྙེལ་བ་མི་མངའ་བའི་ཆོས་ཉིད་དང་། བག་ཆགས་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་མཆོག་མཁྱེན་པའོ། ༡༠༢༧། ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ལ། གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་འབྱོར་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡང་། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དུ། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་འབྱོར་བས་ནི། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ཟིལ་གྱིས་གནོན། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་པ་ཡིས། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཡང་ཟིལ་གྱིས་གནོན། །དེ་ཡིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡི། །འབྱོར་པའི་ཆར་ཡང་མི་ཕོད་དོ། །དེ་ཡིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡི། །འབྱོར་པའི་ཆར་ཡང་མི་ཕོད་དོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་འབྱོར་པ་ནི། །(གང་ཟག་)གང་གི་(དོན་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་)གང་དུ་(དང་ཚུལ་)ཇི་ལྟར་དང་། །(མང་ཉུང་)ཇི་ཙམ་(པ་དང་)དུས་གང་(དུ་)འཇུག་པ་(རྣམས་)ནི། །(རེ་རེ་ཞིང་ཡང་)བསམ་ཡས་དཔག་ཏུ་མེད་པར་འདོད། །དབང་པོ་ལྔ་རྣམས་གཞན་གྱུར་ན། །(དབང་པོ་ཀུན་)དོན་ཀུན་(ལ་)འཇུག་ (པ་)དང་(དེ་)ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་(སོ་སོར་)འབྱུང་(བ་ལ)། །འབྱོར་པ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །(ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་)ཡིདི་ནི་གཞན་དུ་གྱུར་
པ་ན། །འབྱོར་(པ་)དང་མཐུན་(པའི་)སྤྱོད་(པ་རྣམ་པར་)མི་རྟོག་པའི། །ཡེ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་དྲི་མེད་ལ། །འབྱོར་པ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །དོན་(ལྔ་དང་)བཅས་(པའི་)འཛིན་པ་(དབང་ཤེས་ལྔ་)གཞན་གྱུར་ན། །ཇི་ལྟར་འདོད་བཞིན་ལོངས་སྤྱོད་དག །བསྟན་ཕྱིར་ཞིང་ནི་དག་པ་ལ། །འབྱོར་བ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །རྣམ་རྟོག་(ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་)གཞན་དུ་གྱུར་ན་ནི། །དུས་རྣམས་རྟག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་དང་། །(ཕྲིན་)ལས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

669

འབྲས་བུའི་སྐབས།

རྣམས་ཀུན་ལ་ཐོགས་མེད་ལ། །འབྱོར་པ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །རྟེན་(ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་)ནི་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ན། །སངས་རྒྱས་དྲི་མེད་གནས་ལ་ནི

(སྟེ་ཟག་མེད་ཀྱི་
དབྱིངས་སུ་སྲིདི་ཞི་གང་ལ་ཡང)། །མི་གནས་མྱ་ངན་འདས་པ་ཡི། །འབྱོར་བ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །འཁྲིག་པ་གཞན་དུ་གྱུར་ན་ནི། །སངས་རྒྱས་(ཀྱི་)བདེ་བར་གནས་པ་དང་། །(བུ་)མོ་(མཛེས་པ་)མཐོང་(ཡང་)ཉོན་མོངས་(སྐྱེ་བ་)མེད་པ་ལ། །འབྱོར་པ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ནམ་མཁའི་འདུ་ཤེས་གཞན་གྱུར་ན(ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་ནས་གང)། །བསམས་པའི་དོན་ནི་འབྱོར་པ་དང་། །(ཇི་ལྟར་འདོད་བཞིན་ནམ་མཁའ་ལ་)འགྲོ་(བ་དང་)གཟུགས་(ཀྱི་གོ་)རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལ། །འབྱོར་པ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །དེ་ལྟར་(ན་)སངས་རྒྱས་(རྣམས་ཀྱི་)དྲི་མེད་པའི། །གནས་(ཟག་མེད་ཀྱི་དབྱིངས་)ན་གཞན་(དུ་)གྱུར་(པ་ཡང་)དཔག་མེད་པས། །བསམ་ཡས་བྱ་བ་སྒྲུབ་པ་ཡི། །(ཕྲིན་ལས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་)འབྱོར་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཐོབ། ༡༠༢༨།
(འདིར་གནས་གྱུར་གྱི་དོན་ནི་རྣམ་ཤེས་འགགས་པའི་ཤུལ་དུ་གཞན་བྱུང་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་ཞིང་། རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པས་དེ་དང་དེའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ་འདི་ན་དེ་ལས་གཞན་དུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ནི་དགོངས་

པ་མ་ཡིན་ནོ་)ཅེས་གསུངས་ཤིང་། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པར་ཡང་། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལས་བྱུང་བའམ་གཟུགས་ཀྱི་སྐུའི་མཐུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་སྐུ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པ། རྒྱུ་མཐུན་པའི་སྐུ་གང་དག་སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་རྒྱུས་བྱུང་བ་དེ་དག་ལ་ཡང་མཐུའི་ཁྱད་པར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་མངའ་བར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། ཐུབ་དབང་དུས་གཅིག་ཁོ་ནར་དེའི་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

670

རྒྱུ་མཐུན། །གཟུགས་སྐུ་གཅིག་ལ་རང་གི་སྐྱེ་གནས་སྐབས། །སྔར་འགགས་གསལ་དང་མ་འཆོལ་བྱུང་ཚུལ་ནི། །མ་ལུས་ཀྱིས་བཀྲ་མཐའ་དག་སྟོན་པར་མཛད། ༡༠༢༩། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྔ་རོལ་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པར་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས་འགགས་ཟིན་པ་བྱུང་(བའི་)མཐའ་མ་ལུས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གསལ་བ་དང་མ་འཆོལ་བ་སྟེ། ཕན་ཚུན་མ་འདྲེས་པར་བྱུང་ཚུལ་དུ་མས་བཀྲ་བར་གྱུར་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་ཁོ་ནར་མེ་ལོང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ལྟར་རྒྱུ་མཐུན་པའི་སྐུ་གཅིག་ཉིད་ལ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །འདི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱད་པའི་བྱུང་ཚུལ་གང་དག་གང་དུ་ཇི་ལྟར་གང་གི་དོན་དུ་བྱུང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྐུ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་སྟོན་པར་སྤྱོད་པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། སངས་རྒྱས་ཞིང་ཅི་འདྲར་ཐུབ་དབང་དེ་དང་། །དེ་དག་སྐུ་སྤྱོད་མཐུ་སྟོབས་ཅི་འདྲ་དང་། །ཉན་ཐོས་དགེ་འདུན་ཇི་སྙེད་ཇི་ལྟ་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་རྣམས་དེར་གཟུགས་ཅི་འདྲ་དང་། །ཇི་འདྲའི་ཆོས་དང་དེ་བདག་ཇི་འདྲ་དང་། །ཆོས་ཐོས་སྤྱོད་པ་གང་ལ་སྤྱད་པ་དང་། །སྦྱིན་གང་ཇི་ཙམ་དེ་དག་ལ་ཕུལ་བ། །དེ་ནི་མ་ལུས་སྐུ་གཅིག་ལ་སྟོན་མཛད། ༡༠༣༠། བཅོམ་ལྡན་འདས་སྔོན་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་པ་ན། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་རྣམས་ལ་བསྙེན་བཀུར་མཛད་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བཻཻ་ཌཱུརྱ་དང་། པད་མ་རཱ་ག་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

671

འབྲས་བུའི་སྐབས།

དང་། ཨན་ད་རྙིལ་དང་། ཤེལ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་རིན་པོ་ཆེའི་ལྗོན་ཤིང་ལ་སོགས་པས་མཛེས་པར་བྱས་པ། ཆུ་དང་ཞེང་དང་ཀུན་ནས་ཟླུམ་པ་དང་བཅས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཉེ་བར་མཛེས་པ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་ན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་བལྟམ་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པར་མཛད་པ་དེ་མ་ལུས་པར་སྐུ་གཅིག་ལ་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །
སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དག་གི་སྐུ་དང་། སྤྱོད་པ་དག་གི་མཐུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་གི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་འདུས་པར་གྱུར་པ་ཇི་སྙེད་པའམ་ཇི་ལྟ་དང་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ནན་ཏན་རྣམ་པ་གང་གིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་དེར་གྱུར་པ་དང་། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དག་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱིས་ལུས་སྤྲས་པ། དབྱིབས་དང་ལྡན་པ་ཆོས་གོས་དང་ཟས་དང་གནས་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་པ་ཅི་འདྲ་བ་དེ་དག་ཡོད་པར་གྱུར་པ་དང་། ཅི་འདྲ་བའི་ཆོས་དང་སྟེ། ཐེག་པ་གཅིག་དང་གསུམ་གྱི་རྟེན་ཅན་བསྟན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྐུ་གཅིག་ལ་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །དེ་བདག་ཅི་འདྲ་དང་སྟེ་བྲམ་ཟེ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་གཟུགས་དང་བློ་དང་ལྡན་པ་ཁྱིམ་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་གྱུར་པ་དང་ཆོས་ཐོས་ནས་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་དང་། ལྷག་མ་མེདེ་པའི་བསླབ་པ་ཁས་བླངས་ཏེ་སྤྱོད་པ་གང་ལ་སྤྱད་པ་དང་སྦྱིན་པ་གང་ཇི་ཙམ་དེ་དག་ལ་ཕུལ་བ་སྟེ།

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

672

སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་དེ་དག་ལ་བཟའ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་ཆོས་གོས་དང་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་གང་ཕུལ་བ་དང་ཅི་ཙམ་སྟེ་དུས་ཅི་ཙམ་པ་དང་། ཚད་ཇི་ཙམ་ཕུལ་བ་དེ་མ་ལུས་པར་སྐུ་གཅིག་ལ་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །
སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་བྱུང་མཐའ་འདི་ཇི་ལྟར་སྟོན་པ། དེ་བཞིན་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་བརྩོན་ཏིང་འཛིན་དང་། །ཤེས་རབ་སྤྱོད་ཚེ་སྔར་གྱི་གནས་སྐབས་གང་། །མ་ཚང་མེད་དེ་དག །མ་ལུས་སྐུ་གཅིག་ལ་སྟོན་མཛད། ༡༠༣༡ཅེས་གོང་མ་དང་སྦྱར་རོ། །སྐུ་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་ལྟ་ཞོག་གི་འོན་ཀྱང་། ཉིད་སྤྱོད་པ་ཀུན། སྐུ་ཡི་བ་སྤུའི་ཁུང་བུར་འང་གསལ་བར་སྟོན། ༡༠༣༢བདག་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཁོ་ན་སྟོན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་གང་དག་འདས་དང་འབྱུང་འགྱུར་གང་། །གང་དག་ད་ལྟར་ནམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་པར། །གདངས་མཐོན་ཆོས་སྟོན་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་བཟུང་པའི། །འགྲོ་དབུགས་འབྱིན་ཅིང་འཇིག་རྟེན་བཞུགས་པ་དང་། །དང་བོའི་ཐུགས་གཟུང་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོའི་བར། །དེ་དག་སྤྱོད་ཀུན་དངོས་རྣམས་མིག་འཕྲུལ་གྱི། །རང་བཞིན་མཁྱེན་ནས་བདག་བཞིན་བ་སྤུ་ཡི། །ཁུང་བུར་དུས་གཅིག་ལ་ནི་གསལ་བར་སྟོན། ༡༠༣༣། རེ་ཞིག་མིག་འཕྲུལ་གྱི་ཚུལ་ཤེས་པ་ཐ་མལ་པ་དག་ཀྱང་སྔགས་ཀྱི་མཐུ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཙམ་ཞིག་གིས་རང་གི་ལུས་ལ་དངོས་པོ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་གནས་པར་སྟོན་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

673

འབྲས་བུའི་སྐབས།

ནུས་ན་ཅི་འགྲོ་བའི་དབང་ཕྱུག་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་མིག་འཕྲུལ་གྱི་རང་བཞིན་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ཐ་མི་དད་པ་མཁྱེན་ནས་མི་སྤྱོད་པར་འགྱུར་རམ་ (ཅི་)དེའི་ཕྱིར། མཁས་པ་གང་ཞིག་(སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་ལ་)སོམ་ཉི་ཟ་བར་(ཇི་ལྟར་)འགྱུར། །དེའི་ཕྱིར་མཁས་པས་དཔེ་འདིའི་སྒོ་ནས་གསལ་བར་
(སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རླབས་པོ་ཆེ་)འདི་ལ་ལྷག་པར་མོས་པར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཞན་གྱི་སྤྱོད་པ་དག་དུས་གཅིག་ཏུ་རང་ཉིད་ཀྱི་བ་སྤུའི་ཁུང་བུར་སྟོན་པར་མཛད་པ། དེ་བཞིན་དུས་གསུམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། །རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་མ་ལུས་ཀྱི། །སྤྱོད་དང་དེ་ལྷག་སྐྱེ་བོའི་གནས་སྐབས་ནི། །ཐམས་ཅད་བ་སྤུའི་ཁུང་བུར་གཅིག་ཚེ་སྟོན། ༡༠༣༤། སྐུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བརྗོད་ནས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མི་མངར་ཟིན་ཀྱང་བཞེད་པ་ལ་མངའ་བར་གྱུར་པ་ཉིད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བཤད་པ་དག་པ་འདི་ནི་བཞེད་པ་འཇུག་པ་ཡིས། །རྡུལ་གཅིག་ཡུལ་ལ་མཁའ་གཏུགས་འཇིག་རྟེན་དང་། །འཇིག་རྟེན་མཐའ་ཡས་ཕྱོགས་ཁྱབ་རྡུལ་སྟོན་མོད། །རྡུལ་རགས་མི་འགྱུར་འཇིག་རྟེན་ཕྲ་མི་འགྱུར། ༡༠༣༥། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བཞེད་པའི་སྒོ་ནས་ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་པའི་འཇིག་རྟེན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཅིག་གི་ཡུལ་ལ་སྟོན་པར་སྤྱོད་དེ། འཇིག་རྟེན་ཕྲ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ཞིང་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རགས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

674

ལ། བཞེད་པ་(ཙམ་)ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟར་གནས་པར་ཡང་དེ་ལྟར་ཡང་དག་པར་སྟོན་ཏོ། །
འཇིག་རྟེན་མཐའ་ཡས་ཕྱོགས་ཁྱབ་རྡུལ་ཡང་སྟོན་ཏེ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ནི་བཞེད་པ་ཙམ་གྱིས་མཐའ་ཡས་ཕྱོགས་ཏེ་འཇིག་རྟེན་མ་ལུས་པའི་འཇིག་རྟེན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཅིག་གིས་ཁྱབ་པར་ཡང་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ། རྣམ་རྟོག་མི་མངའ་ཁྱེད་ཀྱི་སྲིད་མཐའི་བར། །སྐ་ཅིག་དེ་རེ་རེ་
ལ་སྤྱོད་(པ་)སྣ་ཚོགས། །ཇི་སྙེད་སྟོན་པ་དེ་སྙེད་འཛམ་བུའི་གླིང་། །མ་ལུས་རྡུལ་གང་དེ་དག་ལ་གྲངས་མེད།
༡༠༣༦། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མི་མངའ་བ་ཁྱོད་འཁོར་བའི་བར་དུ་སྐ་ཅིག་དང་སྐ་ཅིག་ལ་སྤྱོད་པ་སྣ་ཚོགས་སྟོན་པའི་ཚད་གང་ཡིན་པའི་ཚད་དེའི་གྲངས་ནི་འཛམ་བུའི་གླིང་མ་ལུས་པ་ན། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདི་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཕུལ་དུ་བྱུང་བར་བརྗོདོ་པའི་སྒོ་ནས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བསྟོད་པ་ཡིན་ནོ། །(འདི་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་མེད་པར་འདོད་པ་དང་།ཡེ་ཤེས་མེད་པར་འདོད་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མེད་པར་འདོད་པ་དང་། རང་སྟོང་ངོ་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཐོབ་ཀྱང་དེའི་ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ལ་སོགས་ལྟ་ངན་གྱི་ཟང་ཟིང་མང་པོ་འདི་རྣམས་བསལ་བ་ཡིན་

ནོ། །)ཞེས་སོ། །

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

675

འབྲས་བུའི་སྐབས།

ཅ། དེ་ཐམས་ཅད་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅིང་ངོ་མཚར་བར་བསྟན་པ།
༈ དད་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱག་རྒྱའི་མདོར་ཡང་། འཇམ་དཔལ་འདི་ལྟ་སྟེ། (བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་)དཔེར་(བྱས་ནས་དོན་རླབས་པོ་ཆེ་སེམས་ཅན་གྱི་བློ་ལས་འདས་པ་བསྟན་)ན་མཚོ་དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྲག་ལྔ་པ་བྱ་རོག་གིས་བཏུང་དུ་རུང་བར་མུ་དང་ཁ་ད་ཆད་དུ་གྱུར་པ། པད་མའི་འདབ་མས་གཡོགས་པ་ཞིག་ཡོད་(པའི་དབང་དུ་བྱས་)ལ། དེ་ལ་སྐྱེས་བུ་ལ་ལ་ཞིག་གིས་ལྕགས་ཀྱི་ཤིང་རྟ་ཕང་ལོའི་རྩིབས་མ་སྟོང་ཡོད་པ་ནམ་མཁའ་ལྡིང་གི་མགྱོགས་པ་བས་ཀྱང་ལྷག་པའི་རྟ་དེ་ལྟ་བུར་མགྱོགས་པས་ཤིང་རྟ་དྲངས་ཏེ། དེ་ལྟར་མགྱོགས་པའི་ཤིང་རྟ་དྲངས་ནས་ཕང་ལོ་ལའང་ཆུས་མི་རེག རྟའི་རྨིག་པས་ཀྱང་པད་མའི་འདབ་མ་མི་རྟོལ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཤིང་རྟ་དེ་དྲངས་པ་ལས་མཚོ་ཆེན་པོ་དེ་ནས་སྦྲུལ་གདུག་པ་ཞིག་སྟེང་དུ་བྱུང་སྟེ། སྐ་ཅིག་གང་ལ་ཤིང་རྟ་བསྒྱུར་བའི་སྐ་ཅིག་དེ་ལ་སྦྲུལ་གདུག་པ་དེས་ཤིང་རྟ་དེ་ལན་བཅུར་བསྐོར་ཏེ། འཇམ་དཔལ་སྐ་ཅིག་གང་གིས་སྦྲུལ་གདུག་པས་ཤིང་རྟ་དེ་ལན་གཅིག་བསྐོར་བའི་སྐད་ཅིག་དེ་ལ་དགེ་སློང་ཀུན་དགའ་བོས་ཆོས་རྣམ་པ་བཅུ་བསྟན་པ་བཤད་དེ། དོན་ཀྱང་རིག་པར་བྱེད་དོ། །དགེ་སློང་ཀུན་དགའ་བོས་སྐ་ཅིག་གང་ལ་ཆོས་གཅིག་བསྟན་པ་བཤད་པའི་སྐ་ཅིག་དེ་ལ་དགེ་སློང་ཤཱ་རིའི་བུས་ཆོས་རྣམ་པ་སྟོང་བསྟན་པ་བཤད་ནས་
དོན་ཀྱང་རིག་པར་བྱེད་དོ། །དགེ་སློང་ཤཱ་རིའི་བུས་སྐད་ཅིག་གང་ལ་ཆོས་
གཅིག་བསྟན་པ་བཤད་པའི་སྐད་ཅིག་དེ་ལ་གནས་བརྟན་མོའུ་འགལ་གྱི་བུས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

676

འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་ཁྲི་(རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་)འདའ་འོ། །གནས་བརྟན་མོའུ་དགལ་གྱི་བུས་སྐད་ཅིག་གང་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་འདས་པའི་སྐད་ཅིག་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རབ་འབྱམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གླིང་རེ་རེར་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ན་གནས་པ་ལས་འཕོ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་དང་། མངོན་པར་འབྱུང་བ་དང་། དཀའ་བ་སྤྱོད་པ་དང་། སྦྱོར་བ་(སྟེ་རྣལ་འབྱོར་མཛད་པ་)དང་། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོར་བཞུད་པ་དང་། བདུད་འདུལ་བ་དང་། མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་དང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་(སྟོན་པ་)དང་། ཆོས་གནས་པ་དང་། ཆོས་ནུབ་པ་ (འི་བར་ཐམས་ཅད་)དུས་གཅིག་ཏུ་སྟོན་ཏོ། །མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་གནས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་། སྐྱེས་པའི་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་དུས་གཅིག་ཏུ་སྣང་ངོ་། ༡༠༣༧། ཞེས་སོགས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་ཞིང་རྨད་དུ་གྱུར་པ་གསུངས་སོ། །(འདི་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་སྣང་ཚད་སྤྲུལ་སྐུ་དང་། སྟོང་ཚད་ཆོས་སྐུ་དང་།རིག་ཚད་ལོངས་སྐུ་དང་།དབྱེར་མེད་ཚད་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུར་འདོད་པས་ཁམས་གསུམ་འདི་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་བ་སྐུ་གསུམ་མམ་སྐུ་བཞིར་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བ་མཐོན་པོར་འདོད་པ་འདི་རྣམས་ལྟ་བའི་སྙིགས་མ་བརྡོ་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་གསལ་བར་བྱས་སོ། །)

བཞི་པ། ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བའི་ཕྲིན་ལས་ཕུན་ཚོགས་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

༡ ཕྲིན་ལས་དང་དེའི་འབྱུང་གནས་མདོར་བསྟན་པ།

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

677

འབྲས་བུའི་སྐབས།

༈ དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་རྟོག་པ་དང་རྩོལ་བ་མི་མངའ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་ཕན་པ་སྣ་ཚོགས་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་ཕྱོགས་དུས་རབ་འབྱམས་ཀུན་ཏུ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇུག་པའི་ཕྲིན་ལས་མངའ་སྟེ། དེ་ཡང་། རྒྱུད་བླ་མར། གདུལ་བྱའི་ཁམས་(གང་ཞིག་)དང་(དེ་)འདུལ་བའི་ཐབས་(མང་པོ་གང་དག་)དང་ནི། །གདུལ་བྱའི་ཁམས་ཀྱི་གདུལ་བའི་བྱ་བ་(མང་པོ་)དང་། །དེ་ཡི་ཡུལ་དང་དུས་སུ་གཤེགས་པ་ལ། །ཁྱབ་བདག་རྟག་ཏུ་(མི་རྟོག་ཅིང་འབད་མེད་)ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇུག༡༠༣༨། ཅེས་དང་། གཞན་(གདུལ་བྱ་རྣམས་)གྱི་དབང་གིས་(སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་)ངེས་(པར་)འབྱུང་(བ་)དང་། །བདག་དང་སེམས་ཅན་མཚུངས་གཟིགས་དང་། །མཛད་པ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་(ཏེ་རྫོགས་པ་མི་སྲིད་པའི་)ཕྱིར། །འཁོར་བ་
(ཇི་)སྲིད་དུ་མཛད་(པ་རྒྱུན་)མི་འཆད། ༡༠༣༩། ཅེས་དང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དུ་ཡང་། དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་(དུ་སངས་རྒྱས་)འདིའི། །
(ཕྲིན་)ལས་ནི་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འདོད། ༡༠༤༠། ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡི་ཕྲིན་ལས་ནི། །རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་དུ་བཞེད། ༡༠༤༡། ཅེས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་དང་། གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོར་ཡང་། རིགས་ཀྱི་བུ་ཇི་ལྟར་ན་ཆོས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མི་མངའ་བཞིན(དུ)། ཕྲིན་ལས་ལ་མངའ་བརྙེས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རིགས་ཀྱི་བུ་དཔེར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཀྱང་སྨོན་ལམ་ལ་མངའ་བརྙེས་པས་ཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཛད་དེ། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

678

དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པར་མངའ་མཛད་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། ༡༠༤༢། ཞེས་སོགས་དང་། མདོ་སྡེའི་རྒྱུན་དུ་ཡང་། སྟོབས་སོགས་སངས་རྒྱས་(ཀྱི་)ཆོས་རྣམས་ལ། །བྱང་ཆུབ་(ཆེན་པོ་ནི་)རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ (དང་)འདྲ། །འགྲོ་བའི་དགེ་བའི་ལོ་ཐོག་(སྤེལ་བ་)ལ། །སྤྲིན་ཆེན་དང་ཡང་འདྲ་བར་འདོད། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་(ཀྱི་ཆ་ཤས་རྣམས་)རབ་རྫོགས་ཕྱིར། །ཟླ་བ་ཉ་བ་ལྟ་བུར་འདོད། །ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། །ཉི་མ་ཆེན་པོ་འདྲ་བར་འདོད། །ཇི་ལྟར་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི། །འོད་ཟེར་དཔག་ཏུ་མེད་འདྲེས་ཤིང་། །རྟག་ཏུ་ (སྨིན་པ་དང་སྐེམས་པ་ལ་སོགས་པ་)བྱ་བ་གཅིག་(པ་སྟེ་མཐུན་པ་)ལ་འཇུག །འཇིག་རྟེན་ལ་ཡང་སྣང་བར་བྱེད། །དེ་བཞིན་ཟག་མེད་དབྱིངས་ན་ཡང་། །སངས་རྒྱས་དཔག་ཏུ་མེད་(པ་གཅིག་ཏུ་)འདྲེས་ཤིང་། །མཛད་པ་(ཐམས་ཅད་གཞན་ཕན་དུ་)གཅིག་ (པ་)ནི་མཛད་པ་ལ། །ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་མཛད་པར་འདོད། །དཔེར་ན་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གཅིག །བྱུང་ན་འོད་ཟེར་ཀུན་འབྱུང་བ། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡང་། །ཡེ་ཤེས་(དུས་གཅིག་ཏུ་)འབྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱ། །ཇི་ལྟར་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དག །(སྨིན་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་)འཇུག་(པ་)ལ་བདག་གིར་བྱ་བ་མེདེ། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་། །འཇུག་ལ་བདག་གིར་མཛད་མི་མངའ། །ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གཅིག་བཏང་བས། །འགྲོ་བ་སྣང་བར་བྱེད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ། །སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཅིག་ཅར་སྣང་། ༡༠༤༣། ཞེས་དང་།

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

679

འབྲས་བུའི་སྐབས།

༢ དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།
༈ འདི་ན་འཇིག་རྟེན་ཕྱོགས་ཕྱོགས་(སུ་)རྒྱལ་བའི་ལེགས་བཤད་པས། །དགེ་བ་(བསགས་ནས་)འཕེལ་བའི་འཇིག་རྟེན་(རྣམས་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་ནས་)རྣམ་དག་མཆོག་ཏུ་འགྲོ། །དགེ་བ་མ་བསགས་(པ་རྣམས་ནི་)དགེ་བ་འཕེལ་བའི་མཆོག་ཏུ་འགྲོ། །དེ་ལྟར་མ་སྨིན་(པ་རྣམས་ནི་)སྨིན་པ་(དང་སྨིན་པ་རྣམས་ནི་གྲོལ་བར་)རྟག་(ཏུ་)འགྲོ་འང་(འཇིག་རྟེན་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་གཅིག་ཀྱང་)མ་ལུས་(པར་འགྲོ་བ་)མིན(ནོ)། །དེ་ལྟར་ (ན་)འཇིག་རྟེན་ཕྱོགས་ཕྱོགས་(སུ་)བརྟན་(པ་རྒྱལ་སྲས་)རྣམས་རྟག་པར་དུས་ཀུན་དུ། །བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་དཀའ་ཡོན་ཏན་མཆོག་ལྡན་རྨད་བྱུང་ཅན། །རྟག་ (ཅིང་)བརྟན་(ལ་མི་འགྱུར་བ་གང་ཞིག་སེམས་ཅན་)སྐྱབས་མེདེ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས་གང་ཡིན་པ་ཐོབ་པ་དེ། །ཡ་མཚན་ཆེ་ལ་(རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་དེ་དང་མཐུན་པའི་ལམ་)ཚུལ་བཟང་ (པོ་)སྤྱད་ཕྱིར་ཡ་མཚན་ཆེ་བ་མེད(དེ་རྒྱུ་དེ་ལ་འབྲས་བུ་དེ་ལས་འོས་མེད་པས་སོ)། །དེ་ནི་ཅིག་ཅར་(དུ་ཡུལ་དུས་)ལ་ལར་སྒོ་མང་བརྒྱ་(སྟོང་མཐའ་ཡས་པ་)ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་(བསྐོར་བ་)དང་། །(ཡུལ་དུས་)ལ་ལར་སྐྱེ་བ་མི་སྣང་(ཡུལ་དུས་)ལ་ལར་(སྐྱེས་རབས་ཀྱི་)སྐྱེ་བོའི་སྤྱོད་པ་སྣ་ཚོགས་དང་། །(ཡུལ་དུས་)ལ་ལར་བྱང་ཆུབ་ཐམས་ཅད་ (མངོན་པར་སངས་རྒྱས་པ་དང་ཡུལ་དུས་)ལ་ལར་(སངས་རྒྱས་)དེ་ནི་མྱ་ངན་འདས་(པ་སྟེ་གྲོངས་པའི་ཚུལ་)སྟོན་ཀྱང་། །དེ་ནི

(ཟག་མེད་ཀྱི་)གནས་(སམ་དབྱིངས་)དེ་ལས་(ཐམས་ཅད་)ཀྱང་རྣམ་པར་གཡོ་མི་མངའ་ལ་(ཕྲིན་ལས་)ཐམས་ཅད་(ཀྱང་)མཛད། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་འདི་སྙམ་(དུ་)ལུས་ཅན་འདི་ནི་བདག་གིས་(སྔར་)སྨིན་པར་བྱས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

680

ཞེའམ། །འདི་ནི་(ད་)རབ་ཏུ་སྨིན་བྱ་(ཞེའམ་)གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་སྨིན་པར་བྱེད་སྙམ་དུ། །འདུ་མཛད་(པ་)མི་མངའ་བར་ཡང་ཕྱོགས་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་རྟག་པར་ (ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་)སྒོ་གསུམ་ནས། །དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྐྱེ་བོར་རབ་ཏུ་སྨིན་པར་འགྱུར་བ་ཉིད། །ཇི་ལྟར་ཉི་མ་འབད་མེད་ཕྱོགས་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་འོད་ཟེར་དག །རབ་འབྱམས་གསལ་བ་མང་པོས་ལོ་ཐོག་རྣམས་སྨིན་(པར་)བྱེད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་(དུ་)ཆོས་ལྡན་(གྱི་)ཉི་མའང་རབ་ཞི་བྱེད་པ་ཆོས་ཀྱི་འོད། །རབ་འབྱམས་དག་གིས་ཕྱོགས་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་སེམས་ཅན་རྣམས་སྨིན་མཛད། །ཇི་ལྟར་མར་མེ་གཅིག་ལས་མར་མེའི་ཚོགས་རབ་མང་། །དཔག་མེད་གྲངས་མེད་བྱུང་ཡང་དེ་ལ་ཟད་པ་མེད། །དེ་བཞིན་སྨིན་པ་གཅིག་ལས་སྨིན་པའི་ཚོགས་རབ་མང་། །གྲངས་མེད་དཔག་མེད་བྱུང་ཡང་དེ་ལ་ཟད་པ་མེད། །ཇི་ལྟར་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་འདི་ནི་ཆུ་ཡིས་ངོམས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། །ཆུ་ཆེན་མང་པོ་རབ་ཏུ་འབབ་པས་འཕེལ་བར་ཡང་ནི་མི་འགྱུར་བ། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཁམས་(ཏེ་དབྱིངས་)ཀྱང་དག་པ་འཇུག་པ་རྟག་རྒྱུན་མི་འཆད་པས། །(ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་གོ་སྐབས་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་)ངོམས་པ་མི་མངའ་(དེ་ལས་ལྷག་པར་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་)འཕེལ་བར་མི་འགྱུར་(བ་)ཏེ་འདིར་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་མཆོག༡༠༤༤། ཅེས་དང་། ཇི་ལྟར་ (ལྷའི་)རྔ་དག་མ་བརྡུངས་པར། །སྒྲ་ནི་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་རྒྱལ་བ་གཟའ་(འམ་འཛིན་པ་སྟེ་རྣམ་རྟོག་)(བྷོ་ག་ཞེས་པ་འབད་པ་ལའང་འཇུགས་པས་འདིར་དེ་ངོས་ལེགས།) མེད་པར། །(སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་)བཤད་པ་དག་ནི་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་། །ཇི་ལྟར་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

681

འབྲས་བུའི་སྐབས།

ནོར་བུ་འབད་མེད་པར། །རང་གི་འོད་ནི་སྟོན་པ་ལྟར། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱང་གཟའ་(འམ་འཛིན་པ་སྟེ་རྣམ་རྟོག་བྷོ་ག་ཞེས་པ་འབད་པ་ལའང་འཇུག་པས་འདིར་དེ་ངོས་ལེགས།) མེད་པར། །དེ་བཞིན་མཛད་པ་ངེས་པ་སྟོན། །ཇི་ལྟར་མཁའ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི། །བྱ་བ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་སྣང་། །དེ་བཞིན་ཟག་མེད་(དོན་དམ་གྱི་)དབྱིངས་ན་ཡང་། །རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་རྒྱུན་མི་འཆད(ཇི་ལྟར་མཁའ་ལ་རྟག་ཏུ་ནི། །བྱ་བ་ཉམས་ཞིང་འབྱུང་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཟག་མེད་དབྱིངས་ན་ཡང་། །སངས་རྒྱས་ཕྲིན་ལས་སྐྱེ་ཞིང་འབྲི)། ༡༠༤༥། ཅེས་དང་། (ཆུ་)ཀླུང་དག་ས་ཡི་འོག་ཏུ་མ་སོང་བ(རྣམས)། །གནས་རྣམས་ཐ་དད་ཆུ་ཡང་ཐ་དད་ལ། །ཆུ་ཡང་ཆུང་ཞིང་བྱ་བ་ཐ་དད་བྱེད། །ཆུ་གནས་སྲོག་ཆགས་ཕྲ་མོ

(ཉུང་ངུ་)འི་ཉེར་སྤྱད་འགྱུར། །རྒྱ་མཚོར་སོང་བར་གྱུར་ན་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་། །གནས་རྣམས་གཅིག་ཅིང་ཆུ་ཡང་ཆེ་ལ་གཅིག །བྱ་བ་གཅིག་ཅིང་ཆུ་ལ་གནས་པ་ཡི། །སྲོག་ཆགས་མང་པོའི་རྟག་ཏུ་ཉེར་སྤྱད་ཆེ། །(དེ་བཞིན་དུ་)སངས་རྒྱས་(ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་)ཉིད་དུ་མ་ཞུགས་(བར་གྱི་)བརྟན་པ་(རྒྱལ་སྲས་)རྣམས། །རྟེན་(ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་)ཀྱང་ཐ་དད་བློ་གྲོས་ཐ་དད་ཅིང་། །རྟོགས་(པ་)ཆུང་(ཞིང་རང་)རང་གི་བྱ་བ་ཐ་དད་(བྱེད་)ལ། །སེམས་ཅན་ཉུང་དོན་རྟག་ཏུ་ཉེར་སྤྱད་འགྱུར། །སངས་རྒྱས་ (ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་)ཉིད་དུ་ཞུགས་ན་དེ་དག་ཀུན། །རྟེན་(ཀུན་གཞི་ཡེ་ཤེས་)ཡང་གཅིག་ཅིང་རྟོགས་པ་ཆེ་ལ་གཅིག །མཛད་པ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་ཤིང་རྟག་པར་ཡང་། །སེམས་ཅན་ཚོགས་ཆེའི་ཉེ་བར་སྤྱད་པ་ཆེ། ༡༠༤༦། ཞེས་སོགས་དང་། ཡེ་ཤེས་ལེའུར་ཡང་། སྐྱེ་བ་སྔ་མར་(སེམས་ཅན་རང་)རང་གི་སྙིང་གིས་(ཏེ་སེམས་ཀྱིས་)བསྐྱེད་པའི་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

682

ཞི་(བ་)དང་ཆགས་པ་(དང་ཁྲོ་བ་)ལ་སོགས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ནི། །བག་ཆགས་སྟོབས་ཀྱིས་(ཆོས་ཉིད་ཀྱི་)འཁོར་ལོ

(སྲིད་གསུམ་ཀུན་ནས་དང་བ་)ར་གནས་པ་(འི་སངས་རྒྱས་བདེ་བ་ཆེན་པོར་རོ་)གཅིག་(པ་དེ་ཉིད་)ནི

(རྣམ་པ་)དུ་མར་མཐོང་སྟེ་(གདུལ་བྱའི་སྔོན་
གྱི་)སྨོན་ལམ་(གྱི་)ཡོན་ཏན་དབང་གིས་སོ། །དོན་གཅིག་(ཉིད་ལ་)དུ་མའི་སྐད་ནི་ (སེམས་ཅན་)རང་རང་(གི་བསམ་པའམ་ཁམས་ཀྱི་)དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་(གདུལ་བྱར་གྱུར་པའི་)སྲོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་ལ་(མཐུན་པར་)རབ་ཏུ་འཇུག །(ཁྱིམ་ན་)གནས་ (པ་)ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་(སྤེལ་བའི་)སླད་དུ་(ཆོས་ཀྱི་)འཁོར་ལོ

(སྲིད་གསུམ་

ཀུན་ནས་དང་བ་)ར་གནས་པ་(འི་སྤྲུལ་པ་)བསོད་སྙོམས་ལ་ནི་རྣམ་པར་རྒྱུ་རུ་གཤེགས། །དུད་འགྲོ་(དང་)ཡི་དྭགས་(དང་)ལྷ་མིན་རྣམས་དང་ལྟོ་འཕྱེ་(ཆེན་པོ་ཀླུ་དང་)ལྷ་དང་མི་ནི་འཕགས་པ་(འི་ཡུལ་རྒྱ་གར་དང་)བོད་(དང་རྒྱ་ནག་)ལ་སོགས་(པ་མཐའ་ཡས་པ་)རྣམས་ལ། །(ཆོས་)བྱུང་(བ་འདས་པ་)དང་འབྱུང་འགྱུར་(མ་འོངས་པ་དང་)ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམ་པ་གསུམ་(གྱི་ཆོས་ཀུན་རྫོབ་པ་རྟག་ཏུ་བརྫུན་པ་)དང་(དོན་དམ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)རྟག་ཏུ་བདེན་པའི་ཆོས་ནི་གསུང་བྱེད་ཅིང་། །རང་རང་སྐད་གཞན་དག་གིས་སྲིདི་པ་གསུམ་པོ་མ་ཚང་མེདེ་པ་(ཐར་པའི་)ིལམ་ལ་ཡང་དག་འགོདོ་བྱེདེ་པ། །འདི་ནི་(གདུལ་བྱ་ལ་)བདེ་མཉམ་(གྱི་)འབྲས་བུ་སྟེར་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་སྟེ་(ལེགས་པར་སྦྱར་བ་)ལྷ་ཡི་སྐད་ཀྱང་མ་ཡིན་(ཞིང་ཀྱང་གི་སྒྲས་ཉི་ཚེ་བའི་སྐད་གཞན་རྣམས་ཀྱང་མ་ཡིན་)ནོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིའང་རྟོགས་བྱ་མིན་པ་(ཞེས་པ་ལ་དོར་བའི་ཚིག་སྟེ་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ་)དཔག་མེད་ཡོན་ཏན་(ནི་བྲལ་བ་དང་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

683

འབྲས་བུའི་སྐབས།

ཡོན་ཏན་རྣམས་ཏེ་དེ་རྣམས་)དང་ལྡན་(པ་)སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་བ་སྒྱུ་མ་(ལྟ་བུ་)ནི། །སྲིད་

པ་གསུམ་གྱི་གནས་སུ་བདག་ཉིད་སྟོན་པར་བྱེད་དེ་(དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལ་)བརྒྱ་བྱིན་གཞུ་ནི་ཇི་བཞིན་ཉིད་དུའོ། །(སྐུ་དང་གསུང་གི་རྣམ་འགྱུར་དང་རིང་བསྲེལ་ལ་སོགས་པའི་སྣང་བ་)སྣ་ཚོགས་(ཀྱི་)དངོས་(པོ་)རྣམས་ཀྱིས་ཕྱེ་(བའི་)རྒྱལ་བ་དང་བཅས་(པ་)ལྷ་མི་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་སེམས་ལ་རབ་ཞུགས་པ(འི་སྣང་བ)། །འདི་ནི་(སྐྱེས་པ་ལྟར་སྣང་ཡང་)མ་སྐྱེས་ཆོས་ཏེ་(དཔེར་ན་)ཆུ་(དང་བ་)ལ་ནམ་མཁའ་(འི་ཁ་ཏོག་སྣང་བ་)བཞིན་དུ་འདིར་ནི་(སྐྱེ་བ་མེད་ཀྱང་)སྐྱེ་བ(ལྟ་བུ་)ར་འཁྲུལ་པ་སྟེར་བའོ། ༡༠༤༧། ཞེས་དང་། (ཆོས་སྐུ་ཐོབ་པ་)དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྫུ་འཕྲུལ་རབ་ཏུ་གསལ་བྱེདེ་ཆེན་པོ་དུ་མ་སྤྲུལ་བའི་སྐུ(འཕྲོ་བས་གཞན་དོན་མཛད་དེ་འདི་ལྟར)། །རྡོ་རྗེ་འབར་བ་འཕྲོ་བ་ (ཁྲོ་བོ་)རྣམས་ཀྱིས་འདོད་པའི་ཁམས་ན་གནས་པ་(གདུག་པའི་ལྷ་དང་)ལྷ་མིན་དང་ནི་མི་རྣམས་(ཀྱི་དོན་མཛད་པ་)དང་། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ(འི་སྐུ་)ས་གཟུགས་ཅན(ཞེས་པ་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་)རྣམས་དང་(ནམ་)མཁའ་ལ་རྒྱལ་བའི་སྲས་(རྣམས་དང་)སོགས་(ཀྱི་སྒྲས་རང་རྒྱལ་དང་)དགྲ་བཅོམ་རྣམས་ལ་ཆོས་སྐུ་ཡིས(དོན་མཛད་དོ)། །(བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཁམས་ལྔར་གནས་པ་ལས་)སྟོང་པའི་ཆ་ཡིས་(ནི་)སྲིད་གསུམ་

མཐའ་དག་སྟོང་པའི་ཟད་པར་(དུ་སྟོན་ཅིང་དེ་བཞིན་དུ་)རླུང་(གི་ཆ་)རྣམས་ཀྱིས་ནི་(སྲིད་གསུམ་མཐའ་དག་)རླུང་གི་ཟད་པར་(དུ་སྟོན་)ཏེ། །མེ་ཡི་ཆ་ཤས་རྣམས་ཀྱིས་(སྲིདི་གསུམ་མཐའ་དག་)མེ་ཡི་ཟད་པར་(དུ་སྟོན་ལ་)ཆུ(འི་ཟད་པར་)ཡང་འགྲོ་ལ་སྤྲོས་(ནས་སྟོན་)པ(ནི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)འི་ཆུ་ཡི་ཆ་རྣམས་ཀྱིས(སོ)། །འཛིན་མ་(སྟེ་ས་)འི་ཆ་ཤས་རྣམས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

684

ཀྱི་(སྲིད་གསུམ་མཐའ་དག་)ས་ཡི་ཟད་པར་(དུ་སྟོན་ལ་)ཚོགས་པའི་ཡུལ་(གཟུགས་སོགས་གཞན་)རྣམས་ཀྱིས་ནི་(གཟུགས་སོགས་)དངོས་པོའི་རང་བཞིན་(གཞན་)ཀུན། །ཀུན་ནས་ནམ་མཁའ་དག་དང་མཚུངས་པ་(ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་)གཅིག་གི་བདག་ཉིད་འདི་ནི་དག་པའི་ས་(སྟེ་སེམས་དག་པ་)ལ་སྟོན་པར་མཛད། །དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་སྐུར་གྱུར་བདེ་བ་གཅིག་པུ(རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུ་)འི་རང་བཞིན་(ཡིན་པའི་)ཕྱིར་ན་(སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་)འཆི་བར་ཡང་ནི་མི་འགྱུར་རོ། ༡༠༤༨། ཞེས་དང་། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་(ཉ་བའི་འོད་)དང་ནི་(ནོར་བུ་)ཟླ་བ་ཆུ་ཤེལ་(ཕྲད་པ་)རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལས་ནི་ཆུ་འབྱུང་བ། །དེ་བཞིན་(དུ་)འཇིག་རྟེན་དུ་ནི་རྒྱལ་བའི་བདག་པོ(རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)འི་ཕུང་པོ་(རྣམས་)ལ་བརྟེན་(ནས་)ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཆོས་འཛག་སྟེ

(དེ་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པའི་དབང་གིས་དུ་མའོ)། །(ཇི་ལྟར་)ཆུ་ནི་ས་བོན་ (སྣ་ཚོགས་ཀྱི་)ཁམས་(དང་ཕྲད་པ་)ལ་ཀུན་ཏུ་བརྟེན་ནས་(ཆུ་དང་ས་བོན་དུ་མ་)རོ་མཉམ་ (དུ་)འགྱུར་(ཞིང་དེ་ལ་མྱུ་གུ་སྣ་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་དུ་མར་འགྱུར་)བ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་(སངས་རྒྱས་ཀྱི་)ཆོས་དག་ནི། །(གདུལ་བྱ་)སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དག་པའི་སེམས་(སྣ་ཚོགས་)ཀྱི(དབང་གི་)ས་རྣམ་པ་མང་པོར་འགྱུར་ཏེ་(སེམས་དག་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་དེ་ཡང་)སྔོན་གྱི་ལས་(བཟང་པོ་སྣ་ཚོགས་)ཀྱི་མཐུ་ལས་སོ། ༡༠༤༩། ཞེས་དང་། དྲི་མེད་འོད་དུ་ཡང་། དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་གཞན་གྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རྨི་ལམ་དུ་མ་སྐྱེས་པའི་ལུས་(སྣང་བ་)བཞིན་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐུའི་སྣང་བ་དང་གསུང་གི་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་རྨི་ལམ་དུ་སློབ་མ་རྣམས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

685

འབྲས་བུའི་སྐབས།

ཀྱིས་མཁན་པོ་མཐོང་ནས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་དོན་འདྲི་བར་བྱེད་ཅིང་། མཁན་པོས་ཀྱང་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་བྱེད་ཀྱང་དེ་ན་མཁན་པོ་མེད་དེ་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྣང་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་(སངས་རྒྱས་མཐོང་བ་ནི་)སེམས་ཅན་བསོད་ནམས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་འགགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ༡༠༥༠། ཞེས་དང་།

༣ དཔེ་ཤིན་ཏུ་མང་པོས་རབ་ཏུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།
༈ རྒྱུད་བླ་མར་ཡང་། ཇི་ལྟར་བཻཻ་ཌཱུར་(ཡ་)དག་པ་ཡི། །རང་བཞིན་(དུ་)ས་སྟེང་འདིར་འགྱུར་ཏེ། །གང་ཕྱིར་ལྷ་ཡི་དབང་པོ་དེར། །ལྷ་ཡི་བུ་མོའི་ཚོགས་དང་བཅས། །རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་དང་། །ལྷ་གནས་དེ་ལས་གཞན་དག་དང་། །དེ་ཡི་གཞལ་ཡས་(ཁང་)སྣ་ཚོགས་དང་། །ལྷ་རྫས་རྣམས་མང་(གི་གཟུགས་བརྙན་ཤར་བ་)དེ་མཐོང་ངོ་། །དེ་ནས་སྐྱེས་པ་བུད་མེད་ཚོགས། །ས་ཡི་སྟེང་ན་གནས་པ་རྣམས། །(གཟུགས་བརྙན་གྱི་)སྣང་བ་དེ་ནི་མཐོང་གྱུར་ཏེ། །ངེདེ་ཀྱང་རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར། །ལྷ་དབང་འདི་འདྲར་གྱུར་ཅིག་ཅེས། །དེ་འདྲའི་སྨོན་ལམ་འདེབས་བྱེད་ཅིང་། །དེ་ཐོབ་དོན་དུ་དགེ་བ་ནི། །ཡང་དག་བླངས་ཏེ་གནས་པར་གྱུར། །དེ་དག་དགེ་བའི་ལས་དེས་ནི། །འདི་(ལྷ་དབང་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་)སྣང་ (བ་)ཙམ་(ཡིན་གྱི་དངོས་མ་ཡིན་)ཞེས་དེ་ལྟ་བུར། །ཤེས་པ་མེད་ཀྱང་ས་སྟེང་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

686

ནས། །འཕོས་ཏེ་ལྷར་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །(གཟུགས་བརྙན་གྱི་)སྣང་བ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་། །རྟོག་པ་མེད་ཅིང་གཡོ་བ་མེད། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ན། །དོན་ཆེན་གྱིས་ནི་ཉེ་བར་གནས། །དེ་བཞིན་དད་སོགས་དྲི་མེད་ཅན། །རང་སེམས་དད་སོགས་བསྒོམས་པ་ལ། །སྣང་བ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི། །མཚན་དང་དཔེ་བྱད་དང་ལྡན་པ། །འཆག་པ་དང་ནི་བཞེངས་པ་དང་། བཞུགས་པ་དང་ནི་གཟིམས་པ་དང་། སྤྱོད་ལམ་སྣ་ཚོགས་མཛད་པ་ཅན། །ཞི་བའི་ཆོས་ནི་གསུང་བ་དང་། །མི་གསུང་མཉམ་པར་གཞག་གྱུར་པ། །ཆོ་འཕྲུལ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་དག །མཛད་པ་གཟི་མདངས་ཆེན་པོ་ཅན། །(བསོད་ནམས་བསགས་པའི་)སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བར་འགྱུར། །དེ་མཐོང་ནས་ཀྱང་(སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་)འདོད་(པ་དང་)ལྡན་པ(འི་ཕྱིར)། །སངས་རྒྱས་ཉིད་(ཐོབ་པའི་)ཕྱིར་(དུ་ལམ་ལ་)རབ་སྦྱོར་ཏེ། །དེ་ (འཐོབ་པའི་)རྒྱུ་(ཚོགས་གཉིས་)ཡང་དག་བླངས་ནས་ནི། །འདོད་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱེད། །(སངས་རྒྱས་གཟུགས་སྐུའི་)སྣང་བ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་། །རྟོག་མེད་གཡོ་བ་མེདེ་པ་ཉིད། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན། །དོན་ཆེན་པོས་ནི་ཉེ་བར་གནས། །འདི་ནི་རང་སེམས་(དག་པ་ལ་)སྣང་བ་ཞེས། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་མི་ཤེས་མོད། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་(སངས་རྒྱས་ཀྱི་)གཟུགས་མཐོང་(བ་)དེ། །(མཐོང་མཁན་)དེ་དག་ལ་ནི་དོན་ཡོད་འགྱུར(ཏེ)། །རིམ་གྱིས་དེ་མཐོང་ལ་བརྟེན་ནས། །ཐེག་པ་འདི་ལ་གནས་པ་རྣམས། །ནང་གི་དམ་པ་ཆོས་སྐུ་ནི། །ཤེས་རབ་མིག་གིས་མཐོང་བར་འགྱུར། །(དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི་)ཇི་ལྟར་ས་ཀུན་ཉམ་ངའི་གནས་གཞན་དང་བྲལ་དྲི་མེད་བཻཻ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

687

འབྲས་བུའི་སྐབས།

ཌཱུརྱ། །གསལ་མཛེས་ནོར་བུའི་ཡོན་ཏན་དྲི་བྲལ་དཔལ་ལྡན་(སའི་)སྟེང་ནི་མཉམ་གྱུར་བ། །དག་(ཅིང་དྭངས་པའི་)ཕྱིར་དེར་ནི་ལྷ་བདག་(གི་)གནས་ཚོགས་(དང་)ལྷ་དབང་(དང་འཁོར་)ལྷ་ཡི་(བུ་མོ་སོགས་ཀྱི་)གཟུགས་ཤར་ཏེ། །རིམ་གྱིས་ས་ཡི་ཡོན་ཏན་(ཤིན་ཏུ་དྭངས་པ་དེ་དང་)བྲལ་ཕྱིར་དེ་ནི་སླར་ཡང་མི་སྣང་འགྱུར། །དེ་དངོས་ཐོབ་ཕྱིར་བསྙེན་གནས་བརྟུལ་ཞུགས་ངེས་པར་སྦྱིན་སོགས་(དགེ་བ་)ལ་ཕྱོགས་པ། །བུད་མེད་སྐྱེས་(པ་ལ་)སོགས་སྨོན་པའི་སེམས་ཀྱིས་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་འཐོར་བ་ལྟར། །དག་པའི་བཻཻ་ཌཱུརྱ་འདྲའི་སེམས་ལ་སྣང་བའི་ཐུབ་དབང་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །རབ་དགའི་སེམས་ལྡན་རྒྱལ་བའི་སྲས་རྣམས་དེ་བཞིན་(བྱང་ཆུབ་ཏུ་)སེམས་རབ་སྐྱེད་པར་བྱེད། །(དོན་བསྡུས་པ་ནི་)ཇི་ལྟར་བཻཻ་ཌཱུར་ས་གཞི་གཙང་མ་ (དྭངས་པ་)ལ། །ལྷ་དབང་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་སྣང་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་འགྲོ་སེམས་(དག་པའི་)ས་གཞི་གཙང་མ་ལ། །ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྐུ་ཡི་གཟུགས་བརྙན་འཆར། །འགྲོ་བར་(ཆོས་སྐུའི་)ིགཟུགས་བརྙན་(གཟུགས་སྐུ་)འཆར་(བ་དང་)ནུབ་ (པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་)རྙོག་མེདེ་དང་། །རྙོག་པའི་རང་སེམས་རབ་(ཏུ་)འཇུག་(པའི་)ིདབང་གིས་འཇུག །ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་དག་ན་(གཞི་དྭངས་པ་ལ་)གཟུགས་(བརྙན་)སྣང་(ཞིང་བཟློག་པ་ལ་མི་སྣང་བ་)ལྟར། །དེ་བཞིན་(རང་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་ལས་གཞན་པའི་སངས་རྒྱས་)ཡོད་དང་ཞིག་(ནས་མེད་)ཅེས་(མཁས་པ་)དེ་མི་ལྟ(སྟེ་སྐུའི་སྣང་བའོ)། །(དེ་བཞིན་དུ་གསུང་གི་སྣང་བ་ཡང་)ཇི་ལྟར་ལྷ་(ཡུལ་)ན་ལྷ་རྣམས་ཀྱི། །སྔོན་གྱི་(ལས་)དཀར་པོའི་མཐུ་ཡིས་ནི། །འབད་དང་གནས་དང་ཡིད་གཟུགས་དང་། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་བཞིན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

688

དུ། །མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་བདག་མེདེ་དང་། ཞི་བའི་སྒྲ་ཡིས་(འདོད་ཡོན་ལ་)བག་མེདེ་པའི། །ལྷ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཡང་ནས་ཡང་། །ཆོས་ཀྱི་རྔས་ནི་སྐུལ་བྱེད་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཁྱབ་བདག་འབད་སོགས་དང་། །བྲལ་ཡང་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །སངས་རྒྱས་གསུང་གིས་ཁྱབ་མཛད་དེ། །སྐལ་ལྡན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །(དེ་ཉིད་བཤད་པ་)ཇི་ལྟར་ལྷ་(ཡུལ་)ན་ལྷ་རྣམས་ཀྱི། །རྔ་སྒྲ་རང་གི་ལས་(བཟང་པོ་)ལས་བྱུང་། །དེ་བཞིན་འཇིག་རྟེན་(དུ་)ཐུབ་པའི་ཆོས། །གསུང་བ་(གདུལ་བྱ་)རང་གི་ལས་(བཟང་པོ་)ལས་བྱུང་། །འབད་གནས་ལུས་དང་སེམས་བྲལ་བའི། །(རྔ་)སྒྲ་དེ་ཇི་ལྟར་(བག་མེད་)ཞི་(བ་)སྒྲུབ་(པ་)ལྟར། །དེ་བཞིན་(འབད་ནས་ལུས་སེམས་)དེ་བཞི་དང་བྲལ་བའི། །(སངས་རྒྱས་ཀྱི་)ཆོས་འདི་(ཉོན་མོངས་)ཞི་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད། །(རབ་ཏུ་བཤད་པ་ནི་)ཇི་ལྟར་ལྷ་ཡི་གྲོང་ན་རྔ་སྒྲའི་རྒྱུས་བྱུང་མི་འཇིགས་སྦྱིན་པ་ནི། །ཉོན་མོངས་(ལྷ་མིན་དང་)གཡུལ་དུ་འཇུག་ཚེ་ལྷ་མིན་(གྱི་)དཔུང་(ལས་)རྒྱལ་(ཞིང་)རྩེདེ་མོ་ (ལ་བག་མེད་པ་)སེལ་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་འཇིག་རྟེན་དག་ན་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ལ་སོགས་རྒྱུས་བྱུང་བ། །སེམས་ཅན་ཉོན་མོངས་སྡུག་བསྔལ་རབ་འཇོམས་ཞི་བ་བླ་མེད་ལམ་ཚུལ་བརྗོད། །(ཀུན་ནས་འདྲ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་)གང་ཕྱིར་ (སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ནི་)སྐྱེ་(བོ་)ཀུན་(ལ་སྙོམས་)པ་ཉིད་དང་། །ཕན་བདེ་ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ་ལྡན་པ། །དེ་ཕྱིར་ཐུབ་དབྱངས་ལྷ་རྫས་ཀྱི། །སིལ་སྙན་རྣམས་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས། །(སྐྱེ་ཀུན་པའི་རྒྱས་བཤད་ནི་)ལྷར་ནི་རྔ་ཡི་སྒྲ་ཆེན་པོ། །སར་གནས་རྣམས་ཀྱི་རྣར་མི་འགྲོ། །སངས་རྒྱས་(གསུང་གི་)རྔ་སྒྲ་འཁོར་བ་ཡི། །ས་འོག་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

689

འབྲས་བུའི་སྐབས།

འཇིག་རྟེན་དག་ཏུ་འགྲོ། །(ཕན་བདེའི་རྒྱས་བཤད་ནི་)ལྷར་ནི་ལྷ་ཡི་སིལ་སྙན་བྱེ་བ་མང་། །འདོད་མེ་མངོན་པར་འཕེལ་བའི་དོན་དུ་སྒྲོགས། །ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་རྣམས་ཀྱི་དབྱངས་གཅིག་ཀྱང་། །སྡུག་བསྔལ་མེ་རབ་ཞི་བའི་དོན་དུ་འཇུག །ལྷར་ནི་མཛེས་ཤིང་ཡིད་འོང་སིལ་སྙན་སྒྲ། །སེམས་ཀྱི་རྒོད་པ་འཕེལ་
བར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ། །ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་། །ཏིང་འཛིན་(ལ་)སེམས་གཏོད་(པ་ལ་སོགས་པ་དགེ་བ་རྣམས་ལ་)བསམ་པ་སྐུལ་བྱེད་ཉིད(དོ)། །(དོན་བསྡུས་ནས་གདམས་པ་ནི་)མདོར་ན་མ་ལུས་འཇིག་རྟེན་ཁམས་སུ་ཡང་། །ལྷ་དང་ས་(སྟེང་ན་གནས་པ་ལ་སོགས་པ་)ཡི་བདེ་བའི་རྒྱུ་གང་ཡིན(པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབྱངས)། །དེ་ནི་མ་ལུས་འཇིག་རྟེན་(ཁམས་རྣམས་ལ་)ཁྱབ་སྣང་བས། །(སངས་རྒྱས་ཀྱི་)དབྱངས་ཉིད་ལ་ནི་རབ་ཏུ་བརྟེན་པར་མཛོད། །(འཇིག་རྟེན་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་ཀྱང་ལ་ལས་མི་ཐོས་ཏེ་)ཇི་ལྟར་རྣ་བ་དང་བྲལ་བས། །ཕྲ་མོའི་སྒྲ་ནི་མི་ཐོས་བཞིན། །(སྒྲ་)ཐམས་ཅད་ལྷ་ཡི་རྣ་བར་ཡང་། །རྣ་ལམ་དུ་ནི་མི་འགྲོ་བཞིན། །དེ་བཞིན་ཆོས་ཕྲ་(ཞིང་ཟབ་ལ་)མཆོག་ཏུ་ནི། །ཞིབ་མོའིོི་ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་ཡུལ་ཡང་། །ཉོན་མོངས་མེད་ཡིད་འགའ་ཞིག་གི །རྣ་བའི་ལམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན(གྱི་དེ་ལས་གཞན་གྱིས་མི་ཐོས་སོ)། །(མཁྱེན་བརྩེས་ཁྱབ་ཚུལ་ནི་)ཇི་ལྟར་དབྱར་གྱི་དུས་ན་སྤྲིན། །ལོ་ཐོག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྒྱུ། །ཆུ་ཡི་ཕུང་པོ་འབད་མེདེ་པར། །ས་ལ་རྒྱུན་དུ་འབེབས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཐུགས་རྗེའི་སྤྲིན་ལས་ནི། །རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་ཆུ་ཡི་ཆར། །འགྲོ་བའི་དགེ་བའི་ལོ་ཐོག་རྒྱུ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་འབེབས། །(དེ་ཉིད་བཤད་པ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

690

ནི་)ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་དགེ་བའི་ལམ་(དུ་)འཇུག་(པས་ལོ་ལེགས་ཀྱི་སྐལ་བ་ཡོད་པ་)ལ། །ཀླུང་སྐྱེས་(བའི་)ཆུ་ཆར་སྤྲིན་གྱིས་འབེབས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་བརྩེ་(བའི་ཆུ་)ཀླུང་འགྲོ་(བའི་)དགེ་(བ་)མངོན་སྤེལ་ཕྱིར། །སངས་རྒྱས་སྤྲིན་ལས་དམ་ཆོས་ཆར་པ་འབེབས། །སྲིད་ལ་མཁྱེན་དང་བརྩེ་ཆེན་འགྱུར་བ་དང་། །མི་འགྱུར་མ་
གོས་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་གནས་པ། །ཏིང་འཛིན་གཟུངས་ཆུ་དྲི་མེད་སྙིང་པོ་ཅན། །ཐུབ་དབང་སྤྲིན་ནི་དགེ་བའི་ལོ་ཐོག་རྒྱུ། །ཇི་ལྟར་བསིལ་ཞིམ་དངར་དང་འཇམ་པ་དང་། །ཡང་བའི་ཆུ་ནི་སྤྲིན་དེ་ལས་འཐོན་པ། །ས་ལ་(ལྷུང་ནས་)བ་ཚྭ་ལ་སོགས་(ཀྱི་)གནས་(དང་)འབྲེལ་བས། །ཤིན་ཏུ་མང་བོའི་རོར་ནི་འགྱུར་བ་བཞིན། །དེ་བཞིན་འཕགས་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཆུའི་ཆར། །རབ་ཡངས་བརྩེ་སྤྲིན་(བདེ་གཤེགས་)སྙིང་པོ་ལས་འཐོན་པ། །འགྲོ་བའི་རྒྱུད་ནི་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལས། །རྣམ་པ་མང་པོའི་རོ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར། ༡༠༥༡། ཞེས་དང་། (སྤྲུལ་པ་སྟོན་ཚུལ་ནི་)ཇི་ལྟར་ཚངས་པ་ཚངས་པ་ཡི། །གནས་ནས་འཕོ་བ་མེད་བཞིན་དུ། །ལྷ་ཡི་གནས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། །སྣང་བ་འབད་མེད་སྟོན་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཐུབ་པ་ཆོས་སྐུ་ལས། །བསྐྱོད་པ་མེད་པར་ཁམས་ཀུན་ཏུ། །སྐལ་ལྡན་རྣམས་ལ་འབད་མེད་པར། །སྤྲུལ་པ་དག་གིས་(ལམ་)སྟོན་པར་མཛད། །(དེའི་རྒྱས་བཤད་ནི་)ཇི་ལྟར་ཚངས་(པ་)རྟག་(ཏུ་རང་གི་)གཞལ་ཡས་ཁང་ལས་མི་གཡོ་(བཞིན་དུ་)འདོད་ཁམས་ (ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་)ཞུགས་པ་དེ། །ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་(ལ་ཚངས་པ་)དེ་མཐོང་(བའི་ལྷ་)དེ་ཡང་ཡུལ་ལ་དགའ་བ་སྤོང་བྱེདེ་ལྟར། །དེ་བཞིན་བདེ་གཤེགས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

691

འབྲས་བུའི་སྐབས།

ལས་མི་བསྐྱོད་(བཞིན་དུ་)འཇིག་རྟེན་ཀུན་དུ་དེ། །སྐལ་ལྡན་གྱིས་མཐོང་(ལ་)དེ་མཐོང་(བ་)དེའི་ཡང་རྟག་ཏུ་དྲི་མ་ཀུན་སེལ་བྱེད། །(རབ་ཏུ་བཤད་པ་ནི་)སྔོན་གྱི་(ཚངས་པ་)རང་ཉིད་(ཀྱི་)སྨོན་ལམ་དང་། །ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནི་དགེ་བའི་མཐུས། །ཇི་ལྟར་ཚངས་པ་འབད་མེད་(དུ་ལྷ་གནས་ཀུན་ཏུ་)སྣང་། །རང་བྱུང་(སངས་རྒྱས་ཀྱི་)སྤྲུལ་སྐུ་དེ་བཞིན་ནོ། །(དགའ་ལྡན་ནས་)འཕོ་དང་(ཡུམ་གྱི་)ལྷུམས་(སུ་)འཇུག་(པ་དང་སྐུ་)བལྟམ་ (པ་)དང་ཡབ་ཀྱི་ཁབ་(ཏུ་)གཤེགས་(པ་)དང་། །(བཙུན་མོའི་འཁོར་ལ་)དགྱེས་རོལ་བ་དང་དབེན་པར་སྤྱོད་དང་བདུད་བཅོམ་དང་། །བྱང་ཆུབ་ཆེ་བརྙེས་ཞི་བའི་གྲོང་ཁྱེར་ལམ་སྟོན་(པ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་)དག །བསྟན་ནས་ཐུབ་པ་སྐལ་མེད་མིག་གི་ལམ་མི་འགྱུར། །(ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བའི་ཚུལ་ནི་)ཇི་ལྟར་ཉི་མས་གདུངས་པས་དུས་གཅིག་ཚེ་ཉིད་ལ། །པད་སོགས་རྒྱས་དང་ཀུ་མུད་ཏ་ནི་རབ་ཟུམ་པ། །ཆུ་སྐྱེས་(ཁ་)ཕྱེ་(བ་)དང་(ཀུ་མུད་ཏ་)ཟུམ་པའི་ཡོན་ཏན་(དང་)སྐྱོན་དག་ལ། །ཉི་མ་རྟོག་མེདེ་(དུ་འཆར་བ་ལྟར་)འདིར་ནི་འཕགས་པའི་ཉི་(མ་)དེ་བཞིན(དུ་སེམས་ཅན་གྱི་རྐྱེན་ཡོན་ལ་མི་རྟོག་པར་འཆར་རོ)། །ཇི་ལྟར་ཉི་མ་རྟོག་མེད་པར། །རང་འོད་ཅིག་ཅར་འཕྲོས་པ་ཡིས། །པད་མ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང་། (ལོ་ཐོག་ལ་སོགས་པ་)གཞན་དག་སྨིན་པར་བྱེད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་(དུ་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡི། །ཉི་མ་དམ་ཆོས་འོད་ཟེར་དག །གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོའི་པད་མ་ལ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་འཇུག །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་གཟུགས་(ཀྱི་སྐུ་)དག་གིས། །བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོའི་མཁར་ཤར་བ། །ཀུན་མཁྱེན་ཉི་མ་འགྲོ་བར་ནི། །ཡེ་ཤེས་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བར་མཛད། །གང་ཕྱིར་གདུལ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

692

བྱ་དག་པ་ཡི། །ཆུ་ཡི་སྣོད་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། །བདེ་གཤེགས་ཉི་མའི་གཟུགས་བརྙན་ནི། །དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཅིག་ཅར་འཆར། །རྟག་ཏུ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ། །ཆོས་དབྱིངས་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་དུ་ནི། །སངས་རྒྱས་ཉི་མ་གདུལ་བྱ་ཡི། །རི་ལ་ཇི་ལྟར་འོས་པར་འབབ། །ཇི་ལྟར་རྒྱ་ཆེན་འོད་ཟེར་སྟོང་ལྡན་ཉི་ཤར་འདིར། །འཇིག་རྟེན་ཀུན་ཏུ་སྣང་བར་བྱས་ནས་རིམ་གྱིས་ནི། །མཆོག་དང་བར་མ་དམན་པའི་རི་ལ་འབབ་(པ་)དེ་བཞིན(དུ)། །རྒྱལ་བའི་ཉི་མ་སེམས་ཅན་ཚོགས་ལ་རིམ་གྱིས་འབབ། །(ཀུན་ནས་མཚུངས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་)ཞིང་ཀུན་(དང་)ནམ་མཁའི་མཐར་འཕྲོ་(བ་)ཉི་མ་ལ་མེད་ལ(སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡོད)། །མི་ཤེས་(པའི་)མུན་ (པས་)བཀབ་(པ་བསལ་ནས་)ཤེས་བྱའི་དོན་སྟོན་པ་ཡང་(ཉི་མ་)མིན(ཞིང་རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཏེ)། །ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་སྣ་ཚོགས་མདོག་བཀྱེའི་འོད་ཚོགས་ཀྱིས། །གསལ་བ་དག་ནི་འགྲོ་ལ་ཤེས་བྱའི་དོན་སྟོན་མཛད་(ཏོ)། །སངས་རྒྱས་གྲོང་དུ་གཤེགས་ཚེ་མིག་དང་མི་ལྡན་པ་ཡི་སྐྱེ་བོ་རྣམས། །མཐོང་ཞིང་དོན་མེད་ཚོགས་བྲལ་དོན་(སངས་རྒྱས་)དེ་མཐོང་བ་ལས་ནི་(ཆོས་ཉིད་ཉམས་སུ་)མྱོང་བ་དང་། །གཏི་མུག་གིས་ལྡོངས་སྲིད་པའི་མཚོར་ལྷུང་ལྟ་བའི་མུན་པས་བསྒྲིབས་
པ་རྣམས། །སངས་རྒྱས་ཉི་མའི་འོད་ཀྱི་བློ

(འི་)སྣང་(བ་ཐོབ་ནས་སྔར་)མ་མཐོང་བ་ཡི་གནས་(ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་)མཐོང་(བར་)འགྱུར། །(ཐུགས་མི་རྟོག་བཞིན་དུ་འདོད་དགུ་སྩོལ་བ་ནི་)ཇི་ལྟར་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་(དབང་གི་རྒྱལ་པོ་)ནི། །རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་ཅིག་ཅར་
དུ། །སྤྱོད་ཡུལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི། །བསམ་ཀུན་སོ་སོར་རྫོགས་བྱེད་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

693

འབྲས་བུའི་སྐབས།

ལྟར། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཡིད་བཞིན་(ནོར་མཆོག་)ལ། །བརྟེན་ནས་བསམ་པ་
ཐ་དད་རྣམས། །སྣ་ཚོགས་ཆོས་ནི་ཐོས་འགྱུར་ཡང་། །དེ་ནི་དེ་ལ་རྣམ་མི་རྟོག །ཇི་ལྟར་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་རྟོག་མེད་འདོད་པའི་ནོར། །འབད་པ་མེད་པར་གཞན་པ་དག་ལ་རབ་སྟེར་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཐུབ་པ་འབད་མེད་ཇི་ལྟར་འོས་པར་ནི། །གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་རྟག་ཏུ་བཞུགས། །གང་ཕྱིར་རྒྱ་མཚོ་ས་
འོག་གནས་དེ་ལ་འདོད་པས། ཇི་ལྟར་ནོར་བུ་བཟང་པོ་འགྲོ་འདིར་རབ་རྙེད་དཀའ། །དེ་བཞིན་འགྲོ་བ་ཤིན་ཏུ་སྐལ་ངན་ཉོན་མོངས་ཟིན(པ་རྣམས་ཀྱི)། །ཡིད་

འདིར་བདེ་གཤེགས་མཐོང་བ་རྙེད་དཀར་ཤེས་པར་བྱ(གསུང་གི)། །(འཆར་ཚུལ་ནི་)ཇི་ལྟར་སྒྲ་བརྙན་གྱི་ནི་སྒྲ། །གཞན་གྱི་རྣམ་རིག་ལས་བྱུང་བ། །རྣམ་རྟོག་མེད་ཅིང་བཟོ་བ་མེད། །ཕྱི་དང་ནང་ན་མི་གནས་ལྟར། །དེ་བཞིན་(དུ་)དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་། །གཞན་གྱི་རྣམ་རིག་ལས་བྱུང་བ། །རྣམ་པར་རྟོག་མེད་བཟོ་མེད་ཅིང་། །ཕྱི་དང་ནང་ན་གནས་མ་ཡིན། །(སྐུ་ཡིས་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་ཚུལ་ནི་འདུས་བྱས་)ཅུང་ཟད་མེད་ཅིང་(རྣམ་ཤེས་ལ་)སྣང་བ་མེད། །དམིགས་པ་(འམ་འཛིན་པ་)མེད་ཅིང་རྟེན་མེད་ལ། །མིག་གི་ལམ་ལས་རབ་འདས་པ། །གཟུགས་མེད་བསྟན་དུ་མེད་པ་ཡི། །(འདུས་མ་བྱས་ནམ་)མཁའ་ལ་ཇི་ལྟར་མཐོ་དང་དམའ། །མཐོང་ཡང་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མིན། །དེ་བཞིན་(དུ་མཐོ་དང་དམའ་བ་ལ་སོགས་པ་)ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ལ། །མཐོང་ཡང་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མིན། །(དཀར་པོའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་ཚུལ་ནི་)ཇི་ལྟར་ས་ལས་སྐྱེ་བ་ཀུན། །རྟོག་མེད་ས་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། །འཕེལ་དང་བརྟན་དང་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

694

ཡངས་འགྱུར་ལྟར། །དེ་བཞིན་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ས། །རྣམ་རྟོག་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །འགྲོ་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ནི། །མ་ལུས་པ་ནི་འཕེལ་བར་འགྱུར། ༡༠༥༢། ཞེས་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྡུས་པ། གང་ཞིག་བརྒྱ་བྱིན་རྔ་དང་སྤྲིན་བཞིན་དང་། ཚངས་ཉི་རིན་ཆེན་ཡིད་བཞིན་ནོར་རྒྱལ་བཞིན། །སྒྲ་བརྙན་
ནམ་མཁའ་ས་བཞིན་སྲིད་པ་(ཇི་སྲིད་གནས་པ་)འི་བར་(དུ)། །འབད་མེད་གཞན་དོན་བྱེད་དེ་རྣལ་འབྱོར་(པས་)རིག(གི་རྟོག་གེའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་འདས་སོ)། །(དེ་རྣམས་བཤད་པ་སྣང་བ་)སྟོན་པ་(ནི་)རིན་ཆེན་(གྱི་གཞི་ལ་ཤར་བའི་)ལྷ་དབང་(གི་)གཟུགས་བརྙན་བཞིན། །ལེགས་པར་འདོམས་མཛད་ལྷ་ཡི་རྔ་དང་འདྲ། །ཁྱབ་བདག་(གི་)མཁྱེན་དང་བརྩེ་ཆེན་(གྱི་)སྤྲིན་ཚོགས་ནི། །མཐའ་ཡས་འགྲོ་བ་སྲིད་རྩེའི་བར་དུ་(ཀུན་
ལ་)ཁྱབ། །ཚངས་བཞིན་ཟག་མེད་གནས་ལས་མ་བསྐྱོད་པར། །སྤྲུལ་པ་རྣམ་པ་དུ་མ་རབ་ཏུ་སྟོན། །ཉི་བཞིན་ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་རབ་འཕྲོ་གང་། །རྣམ་དག་རིན་ཆེན་
ཡིད་བཞིན་ནོར་འདྲའི་ཐུགས། །རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་དེ་བྲག་ཆ་བཞིན་དུ་ཡི་གེ་མེད། །སྐུ་ནི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་ཁྱབ་དང་གཟུགས་མེད་རྟག་པ་ཉིད། །ས་བཞིན་འགྲོ་བའི་དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱི་སྨན་རྣམས་མ་ལུས་པའི། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་གཞིར་གྱུར་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ས་ཡིན་ནོ། །དགེ་བ་བཻཻ་ཌཱུརྱ་འདྲ་ཡི། །སེམས་ལ་སངས་རྒྱས་མཐོང་བའི་རྒྱུ། །དེ་དག་ལ་ནི་མི་བཟློགས་པའི། །དད་པའི་དབང་པོ་རྟས་པ་ཉིད། །དགེ་བ་སྐྱེ་དང་འཇིག་པས་ན། །སངས་རྒྱས་གཟུགས་ནི་སྐྱེ་དང་འཇིག །བརྒྱ་བྱིན་བཞིན་དུ་ཐུབ་པ་ནི། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡི་སྐྱེ་འཇིག་མེདེ། །དེ་བཞིན་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

695

འབྲས་བུའི་སྐབས།

དུ་ནི་འབད་མེད་པར། །སྐྱེ་མེད་འགག་མེད་ཆོས་སྐུ་ལས། །སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་

གནས་བར་དུ། །སྟོན་པ་ལ་སོགས་མཛད་པ་འཇུག །༡༠༥༣ཅེས་དང་། (མཚུངས་ལ་མི་མཚུངས་པས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ནི་)སངས་རྒྱས་(ཀྱི་སྐུ་ནི་ལྷ་དབང་གི་)གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུ་སྟེ། །(གཟུགས་བརྙན་དེ་ལ་)དབྱངས་དང་མི་ལྡན་ (པས་)དེ་(དང་)འདྲ་(བ་)མིན། །(ལེགས་པར་འདོམས་པ་)ལྷ་ཡི་རྔ་བཞིན་(ཡིན་ལ་རྔ་དེ་ཞིང་ཁམས་)ཐམས་ཅད་དུ། །དོན་བྱེད་(པ་)མིན་པ་(ས་)དེ་འདྲ་མིན། །(མཁྱེན་བརྩེ་)སྤྲིན་ཆེན་དང་མཚུངས་(ལ་)དོན་མེད་པའི། །ས་བོན་སྤོང་མིན་དེ་འདྲའང་མིན། །(སྤྲུལ་པ་སྟོན་པ་)ཚངས་ཆེན་བཞིན་ཏེ་ཀུན་ཏུ་ནི། །སྨིན་པར་བྱེད་མིན་དེ་འདྲའང་མིན། །(ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ཟེར་)ཉི་མའི་གཟུགས་བཞིན་གཏན་དུ་ནི། །མུན་པ་འཇོམས་མིན་དེ་འདྲའང་མིན། །(ཐུགས་)ཡིད་བཞིན་ནོར་འདྲ་འབྱུང་བ་ནི། །རྙེད་
པར་མི་དཀའ་དེ་འདྲའང་མིན། །(གསུང་)སྒྲ་བརྙན་བཞིན་ཏེ་རྐྱེན་ལས་ནི། །བྱུང་བ་དེ་འདྲ་བ་ཡང་མིན། །(སྐུ་)ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་དགེ་བ་ཡི། །གཞི་མིན་དེ་དང་འདྲ་བའང་མིན། །འཇིག་རྟེན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ། །འགྲོ་བའི་ཕུན་ཚོགས་མ་ལུས་པ། །དེ་གནས་པ་ཡི་རྟེན་ཡིན་ཕྱིར། །ས་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་དག་དང་འདྲ། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ལ་བརྟེན་ནས། །འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་ལམ་འབྱུང་ཕྱིར། །དགེ་བའི་ལས་ལམ་བསམ་གཏན་དང་། །ཚད་མེད་པ་དང་གཟུགས་མེད་འབྱུང་། །༡༠༥༤ཞེས་དང་། །རྒྱལ་སྲས་ཞི་བ་ལྷས་ཀྱང་། གང་ཚེ་དངོས་དང་དངོས་མེད་དག །བློ་ཡི་མདུན་ན་མི་གནས་པ། །དེ་ཚེ་རྣམ་པ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

696

(དེ་ལས་)གཞན་(པའི་ཆོས་)མེད་པས། །(ཆོས་གང་ཡང་)དམིགས་པ་མེད་པར་(རྣམ་ཤེས་)རབ་ཏུ་ཞི(བའི་གཞིའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་ནས་གཞན་དོན་མཛད་དེ་དཔེར་ན)། །ཡིད་བཞིན་ནོར་
བུ་དཔག་བསམ་ཤིང་(གིས)། །ཇི་ལྟར་རེ་བ་ཡོངས་སྐོང་བ། །དེ་བཞིན་(དུ་)གདུལ་བྱ(འི་དབང་དང་)སྨོན་ལམ་གྱི། །དབང་གིས་རྒྱལ་བའི་སྐུར་སྣང་ངོ་། །དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལྡིང་གི་ནི། །མཆོད་སྡོང་བསྒྲུབས་ནས་(སྒྲུབ་མཁན་)འདས་གྱུར་པ། །(སྒྲུབ་མཁན་)དེ་འདས་(ནས་)ཡུན་རིང་ལོན་ཡང་(མཆོདོ་སྡོང་)དེ། །དུག་ལ་སོགས་པ་ཞི་བྱེད་བཞིན། །བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་རྗེས་མཐུན་པས། །རྒྱལ་བའི་མཆོད་སྡོང་བསྒྲུབས་པ་ཡང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མྱ་ངན་ལས། །འདས་ཀྱང་དོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཛད། །(ལུང་འདི་དག་སངས་རྒྱས་དང་ཡེ་ཤེས་མེད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་འདྲེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་ལུང་སྤྱི་བབས་ཀྱི་དོན་མ་གོ་བར་བསྟན་ཏོ། །)སེམས་མེད་པ་(འི་མཆོད་རྟེན་སོགས་)ལ་མཆོད་བྱས་པས། །ཇི་ལྟར་འབྲས་བུ་ལྡན་པར་འགྱུར(སྙམ་ན)། །གང་ཕྱིར་(སངས་རྒྱས་མ་གྲོངས་པར་)བཞུགས་པའམ་མྱ་ངན་འདས། །(ཏེ་གྲོངས་པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་མཆོད་ན་བསོད་ནམས་)མཚུངས་པ་ཉིད་དུ་བཤད་ཕྱིར་རོ། ༡༠༥༥། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལྔ་པ། ཞིང་ཁམས་དང་གླེང་གཞིའི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ།

༈ དེ་ལྟར་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་རྨད་དུ་གྱུར་བའི་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་དང་ཡོན་ཏན་དང་ཕྲིན་ལས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་ཤིང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་བདག་ཉིད་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

697

འབྲས་བུའི་སྐབས།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་ལ་ཡང་བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་དགོས་ལ། དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་རང་བཞིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཝཾཾ་ཡིག་ཡིན་པས་དེའི་ཞིང་ཁམས་ཨེ་ཡིག་ཆོས་འབྱུང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གཞན་ནོ། །ཀུན་རྫོབ་གཟུགས་སྐུའི་ཞིང་ཁམས་ནི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་ཉིད་དེ། དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་རྣམས་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པར་གཏོགས་(པར་གསུངས་)ལ། མ་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་རྣམས་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་སྐུའི་ཞིང་ཁམས་གང་ཡིན་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། ཆོས་སྐུའི་ཞིང་ཁམས་གང་ཡིན་པ་དོན་དམ་གྱི་བདེན་པར་གཏོགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ། མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་གླེང་གཞི་ལ་ཡང་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་དང་། གཙོ་འཁོར་ (དང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་)ལ་སོགས་པ་(མང་པོ་ལ་ངོ་བོ་)ཐ་དད་དང་ཐ་མི་དད་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་དགོས་ཏེ། བླ་མ་དམ་པའི་མན་ངག་བཞིན་དུའོ། །

དྲུག་པ། ཁྱད་པར་གཞན་ཡང་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པ་ལ་བཅུ་དྲུག །
༡ གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ལ་རྩོད་པ་སྤངས་ནས་
སྐུ་གཉིས་ཐོབ་ཚུལ་བསྟན་པ།

༈ གལ་ཏེ་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཡིན་ན་ལམ་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེ་ན། འདིར་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཅེས་པ་ཡང་། དོན་དམ་ཆོས་སྐུའི་དབང་དུ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

698

བྱས་ཀྱི། ཀུན་རྫོབ་གཟུགས་སྐུ་ཡི

(དབང་དུ་བྱས་པ་)ནི་མ་ཡིན་ལ། ལམ་མི་དགོས་
པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ཆོས་སྐུ་གདོད་ནས་བཞུགས་པའི་དྲི་མ་བྲལ་བར་བྱེད་ཅིང་། རྗེས་ཐོབ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་གཞན་དོན་བརྡའི་སྐུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རྒྱུད་བླ་མར། ཆུ་མཚོ་སོགས་བཞིན་འདོད་ཆགས་སོགས། །གློ་བུར་ཉོན་མོངས་དག་པ་ནི། །མདོར་ན་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི། །འབྲས་བུ་ཡིན་པར་རབ་ཏུ་བརྗོད། །རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ལྡན་པ། །སངས་རྒྱས་སྐུ་ནི་ངེས་ཐོབ་པ། །དེ་ནི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པ་ཡི། །ཡེ་ཤེས་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་བསྟན། ༡༠༥༦། ཞེས་པ་དང་། དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་དུ་ཡང་། ཆུ་ཁམས་གསེར་དང་ནམ་མཁའ་རྣམས། །དག་པ་བཞིན་དུ་དག་པར་འདོད། ༡༠༥༧། ཅེས་དང་། །འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས། (རིན་ཆེན་ཕྲེང་བར་)སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་སྐུ་འདིར། །བསོད་ནམས་ཚོགས་ལས་འཁྲུངས་པ་སྟེ། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་(མངོན་དུ་གྱུར་པ་)མདོར་བསྡུ་ན། །རྒྱལ་པོ་(ཀྱེ་)ཡེ་ཤེས་ཚོགས་ལས་འཁྲུངས། །དེ་ལྟ་བས་ན་ཚོགས་འདི་གཉིས། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་ཐོབ་པའི་རྒྱུ། ༡༠༥༨། ཞེས་དང་། (རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པར་)བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བའི། །(གཟུགས་སྐུ་དམ་པ་དང་ཆོས་སྐུ་དམ་པ་སྟེ་)དམ་པ་གཉིས་པོ་ཐོབ་པར་ཤོག༡༠༥༩། ཅེས་གསུངས་ལ།

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

699

འབྲས་བུའི་སྐབས།

༢ དྲི་མ་སྦྱོང་ཚུལ་དང་ས་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ།
༈ གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོར་ཡང་། རིགས་ཀྱི་བུ་དཔེར་ན་གང་ལ་ལ་ཞིག་གསེར་འདོད་དེ། གནས་ཀུན་དུ་བཙལ་བ་ལས་གསེར་གྱི་སྦྲམ་བུ(རྡོ་དང་འདྲེས་པ་)རྙེད་ནས་སྦྲམ་བུ་དེ་ཞིབ་ཏུ་བཏགས་ཏེ་སྙིང་པོ་བཞུ་ཞིང་སྦྱངས་ནས་རྣམ་པར་བྱང་བར་གྱུར་པ་དང་། གསེར་དེ་གདུ་བུ་ལ་སོགས་པ་རྒྱན་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཡིད་བཞིན་དུ་བསྒྱུར་ཏེ་སྤྱད་ཀྱང་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་ནི་མི་འགྱུར་
རོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་འཇིག་རྟེན་གྱི་དགེ་བ་སྤྱོད་པར་མོས་པ་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཁོར་དག་མཐོང་སྟེ་ཉེ་བར་བསྙེན་ནས་དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དགེ་བ་ནི་གང་། མི་དགེ་བ་ནི་གང་། ཡང་དག་པའི་སྒྲུབ་པ་གང་བགྱིས་པས་རྣམ་པར་དག་པའི་སྤྱོད་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་དང་དེའི་འཁོར་དག་གིས་དེ་སྐད་ཅེས་འདྲི་བ་དེ་ལ་འདི་སྙམ་དུ་དགོངས་ཏེ་རིགས་ཀྱི་བུ་དང་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་འདི་དག་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ཉན་པར་མོས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་འདོད་པ་སྟེ་འདི་དག་ལ་ཡང་དག་པའི་ཆོས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཐོས་ནས་ཀྱང་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱས་ཏེ་ནན་
ཏན་གྱི་བསམ་པ་སྐྱེས་ཤིང་བརྩོན་པར་གྱུར་པའི་མཐུས་ལེ་ལོའི་སྒྲིབ་པ་དང་སྡིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསལ་ཏེ་བསླབ་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་རབ་ཏུ་གུས་པར་གནས་ཤིང་སེམས་བྱིང་བ་དང་རྒོད་པ་དག་བསལ་ཏེ་ས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

700

དང་པོ་ལ་འཇུག་གོ། ས་དང་པོའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་མང་པོའི་དོན་ལ་བརྩོན་པའི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པས། ས་གཉིས་པ་ལ་འཇུག་གོ། ས་དེ་ལས་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་ནས། ས་གསུམ་པ་ལ་འཇུག་གོ། ས་དེ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་སྦྱོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པ་སྤངས་ནས། ས་བཞི་པ་ལ་འཇུག་གོ། ས་དེ་ལས་ཐབས་མཁས་པའི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་ནས་ས་ལྔ་པ་ལ་འཇུག་གོ། ས་དེ་ལས་དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་ནས་ས་དྲུག་པ་ལ་འཇུག་གོ། ས་དེ་ལས་མཚན་མ་དང་སྤྱོད་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་ནས་ས་བདུན་པ་ལ་འཇུག་གོ། ས་དེ་ལས་མཚན་མ་འགོག་པར་ཡང་མི་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་ནས་ས་བརྒྱད་པ་ལ་འཇུག་གོ། ས་དེ་ལས་མཚན་མར་སྐྱེ་བར་ཡང་མི་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་ནས་ས་དགུ་པ་ལ་འཇུག་གོ། ས་དེ་ལས་དྲུག་མངོན་པར་ཤེས་པའི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་ནས་ས་བཅུ་པ་ལ་འཇུག་གོ། ས་དེ་ལས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་དང་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྦྱངས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་ལ་འཇུག་གོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་ནི་རྣམ་པར་དག་པ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱའོ། །
གསུམ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། མཚན་མ་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ། ཇི་ལྟར་གསེར་བཟང་པོ་བཞུ་ཞིང་བཏུལ་ཏེ་སྦྱངས་པ་ལ་རྡུལ་དང་དྲི་མས་ཕྱིར་མི་གོས་ཤིང་རང་བཞིན་རྣམ་པར་དག་པའི་གསེར་ཉིད་དུ་སྣང་སྟེ་གསེར་གྱི་དངོས་པོ་རྣམ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

701

འབྲས་བུའི་སྐབས།

པར་དག་པ་ཡང་མེད་པར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དཔེར་ན་ཆུ་རྙོག་མ་ཅན་དྭངས་ཏེ་རྣམ་པར་དྭངས་ནས་ཆུའི་རང་བཞིན་ཉིད་གསལ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་གྱི་ཆུ་དེ་ཉིད་མེད་པར་གྱུར་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་སྣ་ཚོགས་འདུས་པ་སྤངས་ནས་བག་ཆགས་མ་ལུས་པར་བསལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་སྣང་བར་གྱུར་པ་ཡིན་གྱི་དངོས་པོ་མེད་པར་གྱུར་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལ་དུ་བ་དང་སྤྲིན་དང་རྡུལ་དང་ན་བུན་གྱིས་བསྒྲིབས་པ་དེ་མེད་པར་གྱུར་ན་ནམ་མཁའི་ཁམས་དེ་རྣམ་པར་དག་པར་གྱུར་པ་ཡིན་གྱི་ནམ་མཁའ་དེ་ཉིད་མེད་པར་གྱུར་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱའི། སྐུ་ཉིད་མེད་པར་གྱུར་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ༡༠༦༠། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་སྐུ་ནི་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ༡༠༦༡། (ལུང་ཟབ་མོ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། ཁ་ཅིག་རང་སྟོང་གང་ཡིན་དོན་དམ་དང་ཆོས་སྐུ་ལ་སོགས་པར་འདོད་པ་དང་།ཆོས་སྐུ་དང་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་དུ་མེད་པར་འདོད་པ་དང་། རྣམ་རྟོག་ངོ་ཤེས་ན་ཆོས་སྐུ། དུག་ལྔ་ངོ་ཤེས་ན་ཡེ་ཤེས་ལྔ། ཞེས་སོགས་སུ་འདོད་པ་ལ་གནོད་དོ)ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཤིང་། ས་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པ་ནི་འདིར་མ་བྲིས་ཏེ་རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

702

༣ ས་ལམ་བགྲོད་པ་ལ་དབུགས་ཀྱི་རྒྱུན་འགག་དགོས་པར་བསྟན་པ།
༈ དྲི་མ་ཟད་པས་ཆོས་སྐུ་འཐོབ་པ་ལ་ཡང་ངེས་པར་དབུགས་འགག་དགོས་པར་ནི་གསང་སྔགས་ཟབ་མོ་རྣམས་ལས་གསུངས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ལེའུར། (ལམ་བདེན་ཟབ་མོ་བསྒོམས་པས་)སྲོག་དང་ཐུར་སེལ་འགགས་པར་གྱུར་ན་རི་བོང་འཛིན་པ་(ཧཾཾ་ཡིག་ཞུ་ནས་)བསྐྱོད་པ་(ར་བྱེད་པའི་)ཉི་མ(ཤེས་རབ་མ་)འི་གཟུགས་སུ་རབ་ཏུ་(གསལ་བར་)འགྱུར། །རྡོ་རྗེ་(བདེ་བ་ཆེན་པོ་)པད་མ(སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་)ས་རབ་ཏུ་སད་ན་སླར་ཡང་(ཟླ་བ་ཧཾཾ་ཡིག་)འདི་ནི་ཉི་མའི་གཟུགས་ཀྱི་མེ་ལྕེ

(གཏུམ་མོ་ཨ་ཡིག་གི་)ས་ཞུ་བར་བྱེད། །རླུང་དང་ཟླ་བ་(ཁུ་བ་དང་)ཉི་མ་(རྡུལ་)འགགས་པར་གྱུར་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ནི་ཡེ་ཤེས་(ཏེ་གཟུང་འཛིན་ནམ་ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་)གཅིག་ཏུ་འགྱུར། །དེ་ལྟ་(རླུང་འགག་ཅིང་སྟོང་གཟུགས་མཐོང་བ་དང་)དེ་ལྟར་(གཏུམ་མོའི་མེས་ཧ་ཾ�ཾཡིག་བཞུ་པ་)དང་ནི་དེ་བཞིན་དེ་ལྟར་(ཟླ་ཉི་རྣམ་ཤེས་འགགས་པ་སྟེ་)རྣམ་(པ་)གསུམ་དུ་འགྱུར་(བས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་འཐོབ་ཀྱི་དེ་ལས་)གཞན་(པའི་ཐབས་)ནི་ཅུང་ཟད་ཡོད་མ་ཡིན། །(གནམ་སྟོང་གི་མཐར་)ཟླ་བ་ (དང་)ཉི་མའི་གཟུགས་ནི་(སྒྲ་གཅན་གྱིས་)ཟོས་ན་མཁའ་ལ་ཉིན་མོ་དང་ནི་མཚན་མོ་ནམ་ཡང་མིན་པ་ཉིད(ཀྱི)། །ཐུན་མཚམས་(ཇི་ལྟ་བ་)དེ་ནི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་དབུས་སུ་(ཟླ་ཉི་འགགས་པས་ཉིན་མཚན་ནུབ་ནས་)དུས་ཀུན་(ཏུ་)བདུད་རྩི

(འཆི་བ་

མེད་པ་)འི་གོ་འཕང་(ཟླ་བའི་ཆ་བཅུ་དྲུག་)ལ་གནས་པའོ། །(དཀར་པོ་དང་ནག་པོའི་)ིཕྱོགས་ཟད་(པ་གནམ་སྟོང་གི་མཐར་)ཟླ་བ་མཁའ་ལ་གནས་པ་ཉི་མའི་གཟུགས་ལ་རོ་ནི་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

703

འབྲས་བུའི་སྐབས།

མཉམ་པར་འགྱུར་བ་ཇི་ལྟར་བར། །སྲོག་དང་ཐུར་སེལ་ཟད་པར་གྱུར་ན་གསལ་བར་ཡང་ནི་ལུས་ལ་དངོས་གྲུབ་དུས་སུ་(ཉི་ཟླ་)དེ་འགག་གོ། (དེ་ལྟར་)ཟླ་བ་(དང་)ཉི་མའི་རྒྱུ་བ་(ཞེས་པ་ཁུ་རྡུལ་ལམ་སྲོག་ཐུར་སེལ་གྱི་རྒྱུ་བ་)ཉམས་ཤིང་(གཡས་གཡོན་གྱི་)ལམ་ནི་གཉི་ག་ཡི་ཡང་སྲོག་གི་རླུང་ནི་ཆེན་པོ་འགགས། །ཆུ་སྐྱེས་རྡོ་རྗེ་(དབྱེར་མེད་ཐབས་ཤེས་ཟུང་འཇུག་གདོད་ནས་བཞུགས་པ་)རབ་ཏུ་སད་ཅིང་(ལྟེ་བའི་ཨ་ཡིག་གཏུམ་མོའི་མེས་སྤྱི་བོའི་ཧཾཾ་ཡིག་)རི་བོང་ཅན་ཞུ་(བའི་བདེ་ཆེན་)ཉི་མ(སྟོང་པ་)འི་གཟུགས་ཆེན་ལ་ནི་རབ་ཏུ་ཞུགས། །དངོས་དང་དངོས་མེད་གཅིག་(ཏུ་)གྱུར་(པའི་འོད་གསལ་)རྣམ་གསུམ་
སྲིད་པ(འི་རྣམ་པ་)ར་གནས་པའི་གཞོམ་མེད་(བདེ་བ་ཆེན་པོ་རང་རིག་གིས་)ལེགས་པར་རབ་ཏུ་རྟོགས་གྱུར་པ། །དེ་ཡི་དུས་སུ་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་(བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)གང་ལ་(གཟུང་འཛིན་སོགས་)གཉིས་(ཆོས་ཐམས་ཅད་)ནི་ཅུང་ཟད་(ཀྱང་)མེད་པ་(ཕ་རོལ་ལམ་གཞན་ནམ་)མཆོག་གི་གོ་འཕང་(དུ་)འགྲོ། །(དེའི་ཚེ་)ཁྲོ་བོ་(བཅུ་)སངས་རྒྱས་ (ལྔ་)ལྷ་མོ་དང་བཅས་(པ་དང་)ངེས་པར་རོ་ཡི་རྡོ་རྗེ་(སྟེ་རྡོ་རྗེ་མ་དྲུག་)རྣམས་དང་ས་ཡི་སྙིང་པོ་སོགས(བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ)། །རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ཐུགས་(ཅན་)རྣམས་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་(ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་)གྲུབ་པའི་དུས་སུ་ནམ་མཁའ་ལ་ནི་མངོན་སུམ་ (དུ་)འགྱུར(ཞིང)། །(རྣལ་འབྱོར་པ་)དེ་ཡི་འདོད་པའི་དངོས་གྲུབ་(མཆོག་ཐོབ་པའི་དུས་ནི་)རི་བོང་ཅན་གྱི་(ཉ་གང་བའི་)ཞག་གི་ཐོ་རངས་དང་ནི་མཚན་མོ་ཕྱེད་(སྟེ་ཆ་བཅུ་དྲུག་པའི་དུས་)ལ་(ཐོབ་པར་)འགྱུར། །(ཐོབ་པའི་དུས་ན་)རིན་པོ་ཆེའམ་མེ་ཏོག་ཆར་ནི་མཆོག་གྱུར་(དུས་འགགས་པའི་)ིདུས་ཀྱི་སྦྱོར་བས་ས་ཡི་སྟེང་དུ་འབབ་པར་འགྱུར། །(མཆོག་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

704

བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཐོབ་པའི་)ལུས་ནི་(ཤིན་ཏུ་)དང་ཞིང་རྡུལ་ཕྲན་ཉམས་པ་(སྟེ་རྡུལ་མེད་རྡུལ་བྲལ་)ནམ་མཁའ་དང་མཚུངས་(པའི་)མཚན་(དང་དཔེ་བྱད་)ལ་སོགས་པ་ (པྲ་ཕབ་པ་ལྟ་བུ་མཐའ་ཡས་པ་)རྣམས་ཀྱིས་རབ་རྫོགས་འགྱུར། །སྣ་ཚོགས་འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་(གཞན་)ཉིད་ནི་དང་ཞིང་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་བྲལ་བ་རྨི་ལམ་བཞིན་དུ་སྣང་། །(ཆོས་སྟོན་པའི་གསུང་གི་)སྐད་ནི་(ཕྱོགས་སུ་)ཀུན་ནས་ཆད་པ་མེད་ཅིང་(འགྲོ་བ་)དུ་མའི་སྐད་གཞན་(དང་གཞན་མཐའ་ཡས་པ་)དག་གིས་(གདུལ་བྱ་)གཞན་གྱི་སྙིང་ལ་(བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་)འཇུག་པ་སྟེ། །སེམས་ནི་དམ་པའི་བདེ་བས་གང་ཞིང་ (ཅུང་ཟད་ཀྱང་)མི་གཡོ་(ལ་)ཐམས་ཅད་དུས་སུ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ(འི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་)ས་འཁྱུད་པའོ། ༡༠༦༢། ཞེས་སོགས་དང་། སེམས་འགྲེལ་ཁྱད་འཕགས་རྣམས་སུ་ཡང་། དབུགས་རྣམས་འགགས་པས་བདུད་བཞི་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འགགས་ནས་ས་(བཅུ་གཉིས་པོ་)རྣམས་ཐོབ་ཚུལ་དང་འཕོ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་(ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་)རྣམས་འགགས་ནས་འཕོ་མེད་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་(ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་)རྣམས་རྫོགས་པས་ས་རྣམས་ཐོབ་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་ལ། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པར་ཡང་། རླུང་ནི་ཐམས་ཅད་འགོག་པ་ཡང་། །ཡང་དག་རིག་པ་བདག་གིས་བཤད། ༡༠༦༣ཅེས་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རླུང་(གཡས་གཡོན་དང་སྟེང་འོག་)གཉིས་ནི། །(ལམ་མཆོག་བསྒོམས་པ་)དེ་ནས་རྣམ་པར་བཅད་ནས་(ཐར་པ་ཆེན་པོའི་གྲོང་དུ་)འགྲོ། །རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་རླུང་ཆེན་པོ། །(དབུ་མའི་རླུང་ཡང་)སྐུ་གསུང་(ཐུགས་ཀྱི་)རྡོ་རྗེ་བཅད་ན་ནི། །རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

705

འབྲས་བུའི་སྐབས།

བདེ་བ་སྟེར(བ)། །སྔགས་ཀྱི་དེ་ཉིད་(བསྒོམས་པ་ཉིད་)ཀྱིས་ནི་ཐོབ། ༡༠༦༤། ཅེས་གསུངས་ཤིང་། དཔལ་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བའི་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། རྡོ་རྗེ་བཟླས་པར་རབ་སྦྱོར་བས། །རླུང་གི་མཚན་ཉིད་(མན་ངག་བཞིན་དུ་)ཤེས་ནས་ནི། །རྣམ་རྟོག་རླུང་རྣམས་རྣམ་པར་གཅོད། །སེམས་ལ་དམིགས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །བདག་ལ་(བདག་ཉིད་ཀྱིས་)བྱིན་རླབས་རིམ་པས་ཀྱང་། །དངོས་གྲུབ་བརྒྱད་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར(དཔེ་ཁ་ཅིག་འགྲུབ་པར་འགྱུར)། ༡༠༦༥། ཞེས་གསུངས་ལ། དཔལ་ས་ར་ཧ་པས་ཀྱང་། མིག་མི་འཛུམས་པར་ལྟ་དང་མི་བསམ་དང་། །རླུང་འགོག་པ་ནི་བླ་མ་དམ་པའི་གསུང་། །༡༠༦༦ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་སྤང་བྱའི་རྒྱུན་འགག་པ་ལ་དབུགས་ཀྱི་རྒྱུན་འགག་དགོས་ཚུལ་རྒྱ་ཆེ་དུ་མར་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་ཡི་གེ་མངས་སུ་དོགས་ནས་འདིར་མ་བྲིས་སོ། །

༤ དེ་འགག་པས་མཐར་ཐུག་གི་གནས་གྱུར་ཟབ་མོ་ཐོབ་ཚུལ།
༈ དེ་ལྟར་དབུགས་རྣམས་འགགས་པས་གློ་བུར་དྲི་མ་རྣམས་འགགས་ཀྱང་དོན་དམ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་འགག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མཐར་ཐུག་གི་གནས་གྱུར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །(མཐར་ཐུག་གི་གནས་གྱུར་)དེ་ནི་ངོ་བོ་མི་འགྱུར་ལ་གློ་བུར་དྲི་མ་མི་སྣང་བར་གྱུར་ཅིང་དེ་བཞིན་ཉིད་འབའ་ཞིག་སྣང་བར་གྱུར་པ་ལ་གསུངས་ཏེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་རྩ་འགྲེལ་དུ། དོན་མེད་པ་དང་དོན་ཡོད་དག །མི་སྣང་སྣང་བ་ཉིད་དེ་ནི། །གནས་གཞན་གྱུར་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ། །འདོད་དགུར་སྤྱོད་ཕྱིར་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

706

ཐར་པ་ཡིན། ༡༠༦༧། དོན་མེད་པ་མཚན་མ་མི་སྣང་བ་ཉིད་དང་དོན་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་སྣང་བ་ཉིད་ནི་གནས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེས་(ན་དྲི་མ་དང་སྙིང་པོ་)དེ་དག་(རིམ་པ་ལྟར་)མི་སྣང་བ་དང་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། །(གནས་གྱུར་)དེ་ཉིད་ཐར་པ་ཡིན་པར་ཡང་རིག་པར་བྱའོ་༡༠༦༨ཞེས་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་དུ་ཡང་། དེ་ལ་(གནས་གྱུར་གྱི་)ངོ་བོ་འཇུག་པ་ནི། །གློ་བུར་པ་ཡི་དྲི་མ་དང་། །དེ་བཞིན་ཉིད་(དག་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་)མི་སྣང་བ་དང་། །སྣང་བའི་དོན་དུ་(གྱུར་པས་)དེ་བཞིན་ཉིད། །དྲི་མ་མེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། ༡༠༦༩། ཞེས་གློ་བུར་དྲི་མ་མི་སྣང་ཞིང་དེ་བཞིན་ཉིད་སྣང་བ་ལ་གནས་གྱུར་གྱི་ངོ་བོར་གསུངས་ཤིང་། དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་རྩ་འགྲེལ་དུ་ཡང་། ཆུ་ཁམས་གསེར་དང་ནམ་མཁའ་རྣམས། །དག་པ་བཞིན་དུ་དག་པར་འདོད། ༡༠༧༠། གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་ལ་(གནས་གྱུར་གྱི་དོན་དུ་)བྱའི་(དེ་བཞིན་ཉིད་)དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ༡༠༧༡། ཞེས་ངོ་བོ་མི་འགྱུར་ཡང་དྲི་བཅས་དྲི་མེད་དུ་སོང་བ་ལ་མཐར་ཐུག་གི་གནས་གྱུར་དུ་གསུངས་ཏེ། ནམ་མཁའ་སྤྲིན་དང་བཅས་པ་ལས་སྤྲིན་མེད་པར་སོང་བ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཁ་ཅིག་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔར་གྱུར་(པ་སོགས་ཁམས་རྣམས་ཡུམ་རྣམས་སུ་གྱུར། དུག་ལྔ་ཡེ་ཤེས་ལྔར་གྱུར་)ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ངོ་བོ་འགྱུར་བའི་གནས་གྱུར་དང་སྔར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་ལ་མི་རུང་སྟེ། མཐར་ཐུག་གི་ལྷ་དང་སྔགས་དང་རྒྱུད་དང་དཀྱིལ་འཁོར་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

707

འབྲས་བུའི་སྐབས།

དང་ཕྱག་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས། སངས་རྒྱས་གཟུགས་སྐུ་(འཇིག་རྟེན་དུ་)བྱོན་རུང་མ་བྱོན་རུང་ནམ་ཡང་གང་ནའང་ཅིས་ཀྱང་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་རྟག་པར་བཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དུ་ཡང་། རྟག་ཏུ་གཉིས་བྲལ་འཁྲུལ་པའི་རྟེན་གང་ཡིན་དང་གང་ཞིག་རྣམ་ཀུན་ཏུ། །བརྗོད་པར་ནུས་མ་ཡིན་ཞིང་སྤྲོས་པ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་དེ་ཁོ་ན། །ཤེས་བྱ་སྤང་བྱ་རང་བཞིན་དྲི་མེད་འདོད་གང་རྣམ་པར་སྦྱང་བྱ་སྟེ། །དེ་ནི་ནམ་མཁའ་གསེར་དང་ཆུ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་ལས་རྣམ་དག་འདོད། ༡༠༧༢། ཅེས་རྟག་ཏུ་གཉིས་དང་བྲལ་ཡང་གཉིས་སུ་སྣང་བ་གང་ཡིན་པ་ཀུན་བརྟགས་ནི་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། འཁྲུལ་པའི་རྟེན་གང་ཡིན་པ་གཞན་དབང་ནི་སྤང་པར་བྱ་བ་དང་། སྤྲོས་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གང་ཡིན་པ་ཡོངས་གྲུབ་ནི་དྲི་མ་སྦྱང་བའི་གཞིར་གསུངས་པ་ལས་ཀྱང་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ན། ངོ་བོ་མི་འགྱུར་བའི་གནས་གྱུར་ཐོབ་པ་ཡིན་པར་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་དཔེ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །གལ་ཏེ་ཆུ་དང་གསེར་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་པས་ངོ་བོ་མི་འགྱུར་བའི་དཔེར་མི་རུང་ངོ་སྙམ་ན། འདིར་དེ་གཉིས་སྐད་ཅིག་གིས་འགྱུར་ཡང་དེའི་ཆ་ནས་དཔེར་མི་སྦྱོར་གྱི་དྲི་མ་ཡོད་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་རྒྱུན་མི་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ཉིད་དུ། ཇི་ལྟར་ཆུ་རྙོག་པ་ལས་དྭངས་བ་ན། །དྭངས་བ་ཉིད་དེ་དེ་ལས་སྐྱེས་མིན་གྱི། དེ་ནི་དེ་ལ་དྲི་མ་བྲལ་བར་ཟད། །དེ་བཞིན་རང་སེམས་དག་(པ་)ལ་ཚུལ་དེ་ཉིད། །སེམས་ནི་རྟག་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

708

ཏུ་རང་བཞིན་འོད་གསལ་འདོད། །དེ་ནི་གློ་བུར་ཉེས་པས་མ་རུང་བྱས། །ཆོས་ཉིད་སེམས་ལས་གཞན་པ་སེམས་གཞན་ནི། །འོད་གསལ་མ་ཡིན་རང་བཞིན་ལ་བརྗོད་དོ། ༡༠༧༣། ཞེས་དང་།
དེའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། ཇི་ལྟར་ཆུ་རང་བཞིན་གྱི་དྭངས་བ་ལས། གློ་བུར་གྱི་རྙོག་པས་རྙོག་པ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བར་འདོད་པ་ལས། གློ་བུར་གྱི་ཉེས་པས་མ་རུང་བར་བྱས་སོ། །ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ལས་མ་གཏོགས་པ། སེམས་གཞན་ཏེ་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ཉིད་དུ་མི་བརྗོད་དོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་(རང་བཞིན་འོད་གསལ་བའི་)སེམས་ནི་འདིར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ཁོ་ན་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ་༡༠༧༤(གཞན་དབང་གི་སེམས་རང་བཞིན་འོད་གསལ་མ་ཡིན་པར་གསུང་པ་འདིས་ནི་ཁ་ཅིག་རང་

སྟོང་གང་ཡིན་རང་བཞིན་འོད་གསལ་དུ་འདོད་པ་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །)ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་གློ་བུར་གྱི་ཉེས་པས་མ་རུང་བར་བྱས་ན། རང་བཞིན་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དེ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པ་དང་། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུར་མཁྲེགས་པ་དང་མི་ཆོད་པ་མི་ཤིགས་པ་བདེན་པ་སྲ་བ་བརྟན་པ་ལ་སོགས་པར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ་རང་བཞིན་འོད་གསལ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་གནོད་པ་མ་བྱས་ཀྱང་། དེ་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་གེགས་བྱས་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་སྐད་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུད་བླ་མར་ཡང་། འོད་གསལ་བྱས་མིན་༡༠༧༥ཞེས་དང་། གློ་བུར་དྲི་མས་དེ་ཉོན་མོངས་མི་འགྱུར། ༡༠༧༦། ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ཡིན་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

709

འབྲས་བུའི་སྐབས།

ནོ། །

༥ དེ་ཐོབ་པའི་ཚེ་སྦྱང་བྱ་དྲི་མ་ཟད་ཀྱང་སྦྱང་གཞི་དོན་དམ་
མི་ཟད་པར་བསྟན་པ།
༈ དེ་བཞིན་དུ་ལྗོན་ཤིང་རྙིང་པ་དང་། མར་མེ་ཟད་པ་དང་། ལྕགས་གྲངས་ (བརྟག་)པ་དང་། ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པ་དཔེར་མཛད་ནས། གློ་བུར་དྲི་མ་ཟད་ཀྱང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་མི་ཟད་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་། སྐད་ཅིག་ལས་འདས་མ་འདས་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆ་ནས་དཔེར་མི་སྦྱོར་ཡང་། མཚུངས་པའི་ཆོས་གཞན་ཡོད་པའི་ཆ་དེ་དཔེར་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་མྱང་འདས་ཆེན་པོར་བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔེར་ན་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ཕྱི་རོལ་ན་ཤིང་ས་ལའི་ཚལ་གྱི་ནང་ན་ཤིང་གཅིག་སྔར་སྐྱེས་ཏེ་ལོ་བརྒྱ་ལོན་ནོ། །དེའི་ཚེ་ཚལ་གྱི་བདག་པོ་དེ་དུས་དུས་སུ་ཆུ་འཆུ་ཞིང་ལས་བགྱིད་དོ། །ཤིང་དེའི་ཤུན་པ་རུལ་ནས་ཤུན་པ་དང་ལོ་མ་དང་ཡལ་ག་ཀུན་ས་ལ་ལྷུང་སྟེ། ནང་གི་སྙིང་པོ་འབའ་ཞིག་ལུས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། ཇི་ཙམ་དུ་རུལ་བར་གྱུར་པ་(དང་འདྲ་བར་དྲི་མ་)ཐམས་ཅད་ཟད་ནས་ཡང་དག་པའི་ཆོས་འབའ་ཞིག་ལུས་སོ། ༡༠༧༧། ཞེས་དང་། རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སྐྱེས་པའམ་བུད་མེད་ཅིག་མེ་མར་འཛུགས་ན་མེ་མར་གྱི་སྣོད་ཆེ་ཆུང་ལས་མར་གྱིས་བཀང་སྟེ་གཟུགས་སོ། །ཇི་སྲིད་མར་ཡོད་ཀྱི་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

710

བར་དུ་ནི་སྣང་བ་ཡང་ཡོདོ་དོ། །ཇི་ལྟར་མར་ཟད་ན་སྣང་བ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །སྣང་བ་མེད་པར་གྱུར་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པ་ལྟ་བུའོ། །སྣང་བ་ཟད་དེ་མེད་པར་སོང་ཡང་མེ་མར་གྱི་སྣོད་མེད་པར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་ཟད་དེ་མེད་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་རྟག་ཏུ་ཡོད་དོ། ༡༠༧༨། ཞེས་དང་། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་དག་པར་འགོག་པ་ཟད་དོ་སྙམ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་མཐར་ཟད་པ་མ་ཡིན་པས་རྟག་ཏུ་གནས་པའི་ཆོས་ཅན་མི་འགྱུར་མི་འཕོ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སོ། ༡༠༧༩། ཞེས་དང་། ལྷའི་ཟླ་བས་བསྒྱུར་བར་ཡང་། ཇི་ལྟར་ལྕགས་ཀྱི་མེ་གྲངས་བར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་། བསྐལ་བ་མང་པོ་གྲངས་མེད་པ་བྱེ་བ་སྙེད་དུ་བསགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཟད་ནས་(ཆོས་སྐུ་)རྟག་པ་དང་བརྟན་པ་དང་ཐེར་ཟུག་པ་(ཐོབ་པ་)ར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཡང་དག་པར་གྲོལ་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་རྟག་པ་དང་བརྟན་པ་དང་ཐེར་ཟུག་པ་ཡིན་ནོ། ༡༠༨༠། ཞེས་དང་། དབང་མདོར་བསྟན་པར་ཡང་། ཇི་ལྟར་ཟླ་(བའི་དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་)ཤར་(བའི་)རིམ་པ་ཡིས། །ཆ་(བཅྭ་ལྔ་)རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྫོགས་པར་འགྱུར་(བ་དེ་སྔར་བསྒྲིགས་པའི)། །གྲིབ་མ་(བཅྭ་ལྔ་རིམ་གྱིས་)ཉམས་པ་(ལས་ཟླ་བའི་ཆ་རྣམས་)རྫོགས་པ་ (སྣང་བ་)སྟེ། །ཟླ་བ་(འི་དཀྱིལ་འཁོར་ནག་པོའི་ཕྱོགས་ལ་)ཆད་(པ་)དང་(དཀར་ཕྱོགས་ལ་སྐྱེས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

711

འབྲས་བུའི་སྐབས།

ནས་)རྫོགས་པ་མིན། །དེ་བཞིན་(དུ་ལམ་བདེན་གྱི་)ཡེ་ཤེས་ཤར་(པའི་)རིམ་པས། །ས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་(འགོག་བདེན་)རྫོགས་པ(ཐོབ་པ་)ར་འགྱུར་(བ་དེ་ཡང)། །ཉོན་མོངས་ལ་སོགས་(སྒྲིབ་པ་)ཉམས་པ་(ལས་འགོག་བདེན་)རྫོགས(པ་ཐོབ་ཀྱི་རང་བྱུང)། །ཡེ་ཤེས་ (དྲི་བཅས་ཀྱི་དུས་ན་)ཆད་(པ་)དང་(དྲི་མེད་ཀྱི་དུས་ན་གསར་དུ་སྐྱེས་ནས་)རྫོགས་པ་མིན། ༡༠༨༡། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དཔེ་མང་བོས་གསུངས་པ་དང་གཞན་ཡང་སྔར་སྨོས་པའི་སྙིང་པོ་དང་དྲི་མའི་དཔེས་བསྟན་པ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་གནས་གྱུར་ཐོབ་པའི་ཚེ་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་ཤུལ་ན་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ནམ་ཡང་མི་ཟད་པར་བཞུགས་པའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་མི་འགྱུར་བའི་གནས་གྱུར་ཟབ་མོ་མཐར་ཐུག་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་ཞིང་། །

༦ དེ་དག་ཟད་མི་ཟད་ཀྱི་དཔེ་རྣམས་ལས་ནམ་མཁའ་
ཉིད་མཆོག་ཏུ་བསྟན་པ།
༈ དེ་དག་ལས་ཀྱང་ནམ་མཁའི་དཔེ་ནི་སྐད་ཅིག་ལས་འདས་པ་དང་ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་ཀུན་ཁྱབ་ལ་སོགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། རྔ་བོ་ཆེའི་མདོར། ནམ་མཁའ་ལ་བརྟེན་པའི་ཁང་བའམ་རི་གང་དང་གང་ཡིན་པ་ཞིག་ཀྱང་ནམ་མཁའ་ནི་མི་འཇིག་པ་ལྟར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། ༡༠༨༢། ཞེས་དང་། སྔར་དྲངས་པ། ཇི་ལྟར་བུམ་པ་ཞིག་གྱུར་ཀྱང་། ༡༠༨༣། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནམ་མཁའི་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

712

དཔེས་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འདིར་ཡང་དྲན་པར་བྱའོ། །

༧ སྦྱང་གཞི་མི་ཟད་པར་གྲུབ་པས་ཡེ་ཤེས་རྒྱུན་ཆད་པར་འདོད་པ་
ལ་སོགས་པ་ཡང་ཁེགས་པར་བསྟན་པ།
༈ གསུང་རབ་འདི་དག་གིས་ནི་མཐར་ཐུག་གི་སངས་རྒྱས་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུན་ཆད་པར་འདོད་པ་དང་སྦྱང་བྱ་ཟད་པས་སྦྱང་གཞིའང་ཟད་པར་འདོད་པ་རྣམས་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །༨ འཁྲུལ་བ་ཟད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཁྲུལ་སྣང་འདི་མི་འཆར་བར་བསྟན་པ།
༈ དེ་བཞིན་དུ་གློ་བུར་ཁམས་གསུམ་པའི་ཆོས་འདི་རྣམས་འཁྲུལ་པ་ཟད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྣང་བར་འདོད་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། འཁྲུལ་པ་ཟད་པ་ལ་འཁྲུལ་སྣང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁམས་གསུམ་པའི་སྣང་བ་འདི་ཡང་འཁྲུལ་སྣང་
ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་། འཕགས་པ་ལྷའི་ཞལ་སྔ་ནས། (བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)ཡོདོ་ལ་མེདེ་པར་འཁྲུལ་དང་(སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འདོད་ན་དོན་དམ་ཡང་)མི་རྟག་ཉིད་ལ་(དུ་)འཁྲུལ། །(གང་ཤར་ཆོས་སྐུར་འདོད་ན་ཁམས་གསུམ་འདི་ཡང་ཆོས་སྐུར་ཡོད་དགོས་པས་)མེད་ལ་ཡོད་པར་འཁྲུལ་དང་རྟག་པ་ཉིད་དུ་འཁྲུལ། །(ལྟ་བ་)འཁྲུལ་པས་(གང་ཟག་)འཁྲུལ་པ་སླུ་ཞིང་བསླུས་པས་(སླར་ཡང་)འཁྲུལ་པ་(ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་)འགྲུབ། །(བློ་)ོའཁྲུལ་པའི་དབང་གིས་ཡང་དག་དོན་ལ་སེམས་ཅན་འཁྲུལ། །རྒྱུ་ལ་འཁྲུལ་ཏེ་(ལས་ངན་བསགས་པས་)འབྲས་བུ་ངན་སོང་གསུམ་དུ་འཁྲུལ། ༡༠༨༤།

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

713

འབྲས་བུའི་སྐབས།

ཞེས་དང་། (སློབ་དཔོན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་)འཁྲུལ་པ་ཟློག་པའི་གཏན་ཚིགས་གྲུབ་པར་ཡང་། དེ་ལ་འཁྲུལ་པའི་དབང་གིས་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་འཁྲུལ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་རྟག་པར་རྟོག་པ་བཞིན། ༡༠༨༥ཞེས་སོགས་དང་། (འཁྲུལ་པའི་དབང་གིས་ཡི་དྭགས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་)ཁབ་མིག་ཁ་དང་རྟ་རྔའི་མགྲིན། །ལྟོ་བ་རི་ཡི་གཏོས་ཙམ་ཉིད། །རྐང་ལག་ཐུར་མ་བཞིན་དུ་ཕྲ། །ཤིང་རྟ་འཁྲོལ་འདྲ་དུད་པ་འཐུལ། །ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཟས་
དང་སྐོམ། །བཀོད་པ་ལྟས་ནས་ལག་(པས་)བརྙབས་ན། །རབ་འཇིགས་སྐྱེས་བུ་གོ་ཆ་ཅན། །མཚོན་རྣོན་(དང་)དབྱིག་པ་ཐོགས་པ་ཡིས། །བརྒྱབ་ནས་རྡུལ་བཞིན་(དུམ་བུ་མང་པོར་)འགྱུར་(པ་)མཐོང་ནས། །(ཟས་སྐོམ་སྟེ་)ལེན་པའི་དབང་མེད་བཀྲེས་(པས་)གདུངས་(པར་)འགྱུར། །ལ་ལས་བཟའ་བཏུང་ཁར་བཅུག་པ། །མེ་ལྕེ་འབར་ཞིང་(ཁ་དང་ལུས་ཀུན་)འཚིག་འགྱུར་ཏེ། །ལ་ལར་རྣག་ཁྲག་དྲི་ང་ཡང་། །མི་རྙེད་ལུས་ལས་བཙགས་ལས་འདོན། །ལ་ལས་བཟའ་བཏུང་མི་མཐོང་ཞིང་། །མི་ཐོས་ཕྱོགས་བཅུར་རྒྱུག་པར་འགྱུར། ༡༠༨༦། ཞེས་དང་། (འཁྲུལ་པའི་དབང་གིས་དམྱལ་བར་སྡུག་བསྔལ་བ་ནི་)ཉེས་སྤྱད་རྣམ་སྨིན་མ་ཟད་བར། །དེ་དག་(བསད་ཀྱང་)འཆི་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། །(དེ་དག་གི་གཟུགས་)བྲིས་(པ་)མཐོང་(བ་དང་)བཤད་(པ་)ཐོས་(པ་དང་ཡི་གེར་བྲིས་པ་)ཀླགས་(པ་དང་)དྲན་(པ་ལ་)ཡང་། །འཇིགས་(པ་ཆེན་པོ་)སྐྱེ་(ན་རང་རྒྱུད་ལ་)ཉམས་(སུ་)མྱོང་(བ་ལྟ་)ཅི་ཞིག་སྨོས། །འཇིག་རྟེན་ཁམས་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་གང་། །མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཡོད་དོ་ཅོག །གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པས་དམྱལ་བ་ཡི། །སྡུག་བསྔལ་གང་ཆུང་(བའི་)འབུམ་གྱི་ཆ་(ཡང)། །མི་ཕོད་ཅུང་ཟད་(ཙམ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

714

ཡང་)དེ་(དང་)མི་མཚུངས་(པ་དེ་ཙམ་དུ་སྡུག་བསྔལ་བ)། །དེ་ཀུན་མ་རིག་ལྟ་ལས་བྱུང་། །དེ་ཕྱིར་ངན་སོང་གསུམ་དུ་འཁྲུལ། ༡༠༨༧། ཞེས་དང་། (སློབ་དཔོན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་)རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལག་པའི་ཚད་ལས་ཀྱང་། །དེ་ཕྱིར་མཁས་པས་(ཁམས་གསུམ་འདི་)འཁྲུལ་པ་ཙམ(དུ་རྟོགས་ཀྱི)། །ཡང་དག་དོན་དུ་མིན་པར་བརྟག །(རྒྱུ་ལ་)འཁྲུལ་ནས་(འབྲས་བུ་)དེ་ཡང་མ་དག་ཕྱིར། །(ཁམས་གསུམ་འདི་)ཇི་ལྟར་སྣང་བ་དེ་ལྟར་(གཤིས་ལ་)མེད། །དོན་ཡོད་(པ་)མ་ཡིན་(བཞིན་དུ་)སྣང་བ་ནི

(འཁྲུལ་སྣང་ཡིན་

པས)། །ཇི་ལྟར་(དོན་བདེན་པ་)དེ་ཡི་བདག་ཉིད་(དུ་)འགྱུར། །གང་ཞིག་ཞིབ་མོའི་བློ་ཡིས་ནི། །(ཀུན་རྫོབ་)ཐམས་ཅད་བརྟགས་པ་ཁོ་ནར་ཤེས(པའི)། །བློ་ལྡན་དེས་ནི་ཆགས་(པ་)ལ་སོགས། །བདེ་བར་(རྟོག་པ་)སྦྲུལ་གྱིས་སྐྲག་བཞིན་སྤོང་། ༡༠༨༨། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཁམས་གསུམ་པ་འདི་དག་ཀུན་བརྟགས་པ་དང་། མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་འཁྲུལ་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་ལ་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པར་ཡང་། མ་རིག་རྐྱེན་གྱིས་འཇིག་རྟེན་ཞེས། །གང་ཕྱིར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གསུང་། །དེ་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་འདི་དག་ཀྱང་། །རྣམ་པར་རྟོག་པར་ཅིས་མི་འཐད། །མ་རིག་འགགས་པར་གྱུར་ན་ནི། །སྐྱེ་བ་གང་རྣམས་འགག་གྱུར་པས། །དེས་ན་(འཇིག་རྟེན་འདི་དག་)མི་ཤེས་(པས་)ཀུན་བརྟགས་པར། །ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་གསལ་མི་འགྱུར། ༡༠༨༩། ཞེས་འཇིག་རྟེན་འདི་དག་མ་རིག་པས་ཀུན་བརྟགས་པའི་འཁྲུལ་སྣང་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་དང་ཀུན་བརྟགས་ཟད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འདི་དག་སྣང་བར་མི་རིགས་ཏེ། མིག་སྐྱོན་མེད་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

715

འབྲས་བུའི་སྐབས།

པར་གྱུར་པ་ལ་སྐྲ་ཤད་འཛག་པ་དང་དུང་སེར་པོ་ལ་སོགས་པར་མི་སྣང་བ་བཞིན་ནོ། །འཕགས་པ་ལྷའི་དབུ་མ་འཁྲུལ་པ་འཇོམས་པར་ཡང་། གང་གི་ཚེ་བློ་གྲོས་ཀྱི་མིག་བྱེ་བར་གྱུར་ཅིང་། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་གཉིད་དང་བྲལ་བ་གྱུར་ནས་སད་པ་དང་འདྲ་བར་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དྲི་མ་མེད་པ་ཤར་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་ན་(ཁམས་གསུམ་)ཅི་ཡང་མི་གཟིགས་ཏེ། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ༡༠༩༠། ཞེས་དང་།
སྟོང་པ་ཉིད་དང་མཚན་མ་མེད་པ་དང་སྨོན་པ་མེད་པ་ཤེས་པའི་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཉི་མ་ཤར་ནས་མི་ཤེས་པའི་བག་ཆགས་དང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་བསལ་བའི་ཚེ་ན། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་སྤྱོད་ཡུལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་དངོས་པོ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མ་གཟིགས་ཤིང་མི་དམིགས་ཏེ། བླ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཤར་བ་ན་དབུགས་ཕྱིན་པ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་རིགས་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྨི་ལམ་དང་སྐྲ་ཤད་འཛིངས་པ་དང་མིག་འཕྲུལ་ལྟ་བུར་བསྟན་ལ། དོན་དམ་པར་(ཀུན་རྫོབ་)དེ་དག་(གི་)དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། འོད་གསལ་བ་དང་(རྣམ་ཤེས་ལ་)སྣང་བ་མེད་པ་དང་། སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བར་བསྟན་ནས། དེ་ནི་ལུང་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུར་སྟོན་ཏེ། སློབ་དཔོན་(ཀླུ་སྒྲུབ་)གྱི་ཞལ་སྔ་ནས། རབ་རིབ་བྲལ་བར་གྱུར་བའི་མིག །རྣམ་དག་དྲི་མ་མེད་པ་ལ། །སྐྲ་དང་སྦྲང་བུ་ཟླ་གཉིས་དང་། །རྨ་བྱའི་མདོངས་དག་མི་སྣང་ལྟར། །མཁས་པ་ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ཡི། །སྒྲིབ་མུན་རབ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

716

རིབ་བྲལ་གྱུར་ཅིང་། །ཡང་དག་མཁྱེན་སྤྱན་དྲི་མེད་ལའང་། །དེ་བཞིན་(འཁྲུལ་པ་)ཅི་ཡང་སྣང་བ་མེད། །དཔེར་ན་གཉིད་ལོག་གཉིད་དབང་གིས། །བུ་དང་བུད་མེད་གཞལ་མེད་ཁང་། །གནས་ལ་སོགས་པ་མཐོང་གྱུར་པ། །སད་ནས་དེ་ཡིས་མི་མཐོང་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཀུན་རྫོབ་(དང་དེའི་)ཤེས་པ་དག །བློ་གྲོས་མིག་ནི་ཕྱེ་གྱུར་ཅིང་། །མི་ཤེས་གཉིད་དང་བྲལ་གྱུར་ནས། །སད་པའི་ཚེ་ན་མི་གཟིགས་སོ། །དཔེར་ན་མཚན་མོ་མུན་ཁྲོད་ན། །འབྱུང་བོ་ཡང་དག་མིན་མཐོང་བ། །ཉི་མ་ཤར་ཅིང་མིག་ཕྱེའི་ཚེ། །སྣང་བར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ལྟར། །དེ་བཞིན་མཁས་པས་ཡང་དག་གི །ཤེས་པའི་ཉི་མས་མི་ཤེས་པའི། །བག་ཆགས་མ་ལུས་བཅོམ་པའི་ཚེ། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཡུལ་(དང་བཅས་པ་)མི་གཟིགས། ༡༠༩༡། ཞེས་གཉིད་སངས་པའི་ཚེ་རྨི་ལམ་གྱི་སྣང་བ་ཡལ་བ་དང་མིག་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་ཚེ་སྐྲར་སྣང་ལ་སོགས་པ་ནུབ་པ་ལྟར་མ་རིག་པའི་གཉིད་སངས་ཤིང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ལ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་ཁམས་གསུམ་པའི་ཆོས་རྣམས་མི་སྣང་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་དེ་རྣམས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་འགགས་ཤིང་ཟད་ལ་ནུབ་པའི་ཕྱིར་རོ

(སྐྱབས་འགྲོ་བདུན་ཅུ་པར་ཡང་། མ་རིག་གཉིད་ཀྱིས་ལོག་པ་ཡི། །འགྲོ་ལ་གང་གང་སྣང་
དེ་དེ། །བརྫུན་ཏེ་རྨི་ལམ་ལྟ་བུར་འདོད། །མ་རིག་གཉིད་ནི་རྒྱུན་ཆད་ཅིང་། །ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་ངེས་འབྱུང་བས། །གང་ཞིག་རྣམ་སད་དེ་སངས་རྒྱས། །སྐྱེས་བུ་གཉིད་སད་ཇི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །)། །

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

717

འབྲས་བུའི་སྐབས།

༩ དེ་ཙམ་གྱིས་ཆད་པར་ལྟ་བའི་སྐྱོན་དུ་ཡང་
མི་འགྱུར་བར་བསྟན་པ།
༈ དེ་ཙམ་གྱིས་ཆད་པར་སྨྲ་བའི་སྐྱོན་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། དབུ་མ་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མར། དོན་དམ་པའི་ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་བ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་མདུན་ན་ (ཀུན་རྫོབ་)ཅི་ཡང་མེད་པས་ཆད་པར་སྨྲ་བ་ཡང་མ་ཡིན་༡༠༩༢ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གློ་བུར་དྲི་མ་ཁམས་གསུམ་པ་འདི་ཟད་ཀྱང་། ཁམས་གསུམ་གཞན་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཟད་པར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༡༠ འཁྲུལ་བ་ཟད་པ་ལ་མི་སྣང་ཡང་མ་ཟད་པ་ལ་སྣང་བ་
མི་འགལ་བར་བསྟན་པ།
༈ དེ་ལྟར་ཆོས་ཉིད་ཐོབ་པ་ལ་ཁམས་གསུམ་པའི་སྣང་བ་འདི་ཟད་ཀྱང་དེ་མ་ཐོབ་པ་རྣམས་ལ་མ་ཟད་པར་སྣང་བ་ཡང་མི་འགལ་ཏེ་དུང་དཀར་པོ་དང་སེར་པོར་སྣང་བའི་གང་ཟག་བཞིན་ནོ། །རྣམ་བཤད་རིགས་པར་ཡང་། མ་རིག་གཉིད་ལས་སངས་ཕྱིར་དང་། །ཤེས་བྱ་ལ་ཡང་བློ་རྒྱས་ཕྱིར། ༡༠༩༣། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་མ་རིག་པའི་གཉིད་སངས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་མ་རིག་པའི་སྣང་བ་ཁམས་གསུམ་པ་འདི་མི་སྣང་བར་གྲུབ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་པ་འདི་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་ཡིན་ལ་རྣམ་ཤེས་གང་ཡིན་པ་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབུམ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

718

པ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དུ་ཡང་། དེ་ལ་རྨི་ལམ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྨི་ལམ་ན་མཐོང་བའི་ཆོས་རྣམས་གཉིད་སངས་བའི་ཚེ་དེ་ལྟར་མི་སྣང་བ་བཞིན་དུ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་མ་རིག་པའི་གཉིད་ཀྱིས་ལོག་པའི་ཚེ་སྣང་བ་རྣམས་མ་རིག་པ་སྤངས་ཏེ་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཐོབ་པའི་ཚེ་དེ་ལྟར་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། ༡༠༩༤། ཞེས་གཉིད་ནང་དུ་ཤར་བའི་རྨི་ལམ་གྱི་སྣང་བ་རྣམས་གཉིད་སངས་པའི་ཚེ་ཡལ་བ་དེ་བཞིན་དུ། མ་རིག་པའི་གཉིད་སངས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་རྨི་ལམ་ལྟ་བུའི་ཁམས་གསུམ་པ་འདི་མི་སྣང་བར་གསུངས་ཤིང་། ཡང་དེ་ཉིད་དུ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་ཆོས་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཀུན་བརྟགས་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པ་དང་དུས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའོ། ༡༠༩༥། ཞེས་ཁམས་གསུམ་པ་དུས་གསུམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་པར་ཡང་ཡང་གསུངས་ལ། ཡུམ་རྒྱས་པ་དང་བར་མ་ལ་སོགས་པའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། འདོད་པའི་ཁམས་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་དག་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ཀུན་བརྟགས་པ་ལས་བྱུང་བར་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། ༡༠༩༦། ཞེས་དང་། གཟུགས་ནི་སྣང་བ་མེད་པ་སྟེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཀུན་བརྟགས་པའི་གཟུགས་ནི་རི་བོང་གི་རྭ་བཞིན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྣང་བ་མེད་དོ། ༡༠༩༧། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པས་ནི་སེམས་སམ། འདོད་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

719

འབྲས་བུའི་སྐབས།

ཆགས་སམ་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་སམ་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་མི་གཟིགས་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཀུན་བརྟགས་པ་དེ་ཤིན་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ༡༠༩༨། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཀུན་བརྟགས་ཁམས་གསུམ་པ་འདི་གནས་ལུགས་ལ་རི་བོང་གི་རྭ་བཞིན་གཏན་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར། གནས་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་མི་སྣང་བར་གསུངས་ཏེ། མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ལ་རི་བོང་གི་རྭ་མི་སྣང་བ་བཞིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་ལ་འཇུག་པར་ཡང་། གང་ཚེ་དངོས་དང་དངོས་མེད་དག །བློ་ཡི་མདུན་ན་མི་གནས་པ། །དེ་ཚེ་རྣམ་པ་གཞན་མེད་པས། །དམིགས་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་ཞི། ༡༡༠༠། ཞེས་རབ་ཏུ་ཞི་བ་མཐར་ཐུག་གི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཁམས་གསུམ་པའི་དངོས་པོ་འདི་མི་སྣང་བར་གསུངས་ལ།

༡༡ ཡེ་ཤེས་ལ་སྣང་བ་དེ་རྣམ་ཤེས་ལ་མི་སྣང་ཞིང་རྣམ་ཤེས་ལ་
སྣང་བ་དེ་ཡེ་ཤེས་ལ་མི་སྣང་བར་བསྟན་པ།
༈ ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་དུ་ཡང་། དེ་སྣང་ཆོས་ཉིད་མི་སྣང་ཞིང་། །དེ་མི་སྣང་བས་ཆོས་ཉིད་སྣང་། །ཞེས་ཆོས་སྣང་བའི་ཤེས་པ་དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་མི་སྣང་ཞིང་། ཆོས་ཉིད་སྣང་བའི་ཤེས་པ་དེ་ལ་ཆོས་མི་སྣང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ལ་ཁམས་གསུམ་པའི་ཆོས་འདི་སྣང་ན། ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་མི་སྣང་བར་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

720

ཡང་ཡེ་ཤེས་དེས་ཁམས་གསུམ་པའི་དངོས་པོ་འདི་གཟིགས་ན། འཁྲུལ་པ་གཟིགས་པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡང་མ་ཡིན་པར་དབུ་མ་སྒོམ་རིམ་དུ་(འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་)གསུངས་པ་འཕགས་པས་འཁྲུལ་པ་མ་གཟིགས་ཤིང་༡༡༠༡ཞེས་སོ། །ཡང་(སྒོམ་རིམ་)དེ་ཉིད་དུ། ཇི་ལྟར་(གཤིས་ལ་)གནས་པའི་དངོས་པོ་ནི། །དེ་ལྟར་འཕགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན། །ཇི་ལྟར་བྱིས་(པ་)ལ་མི་སྣང་བ། །དེ་ལྟར་མཁས་ (པ་འཕགས་མཆོག་)ལ་སྣང་བ་ཡིན། ༡༡༠༢། ཞེས་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་མཁས་པ་འཕགས་མཆོག་རྣམས་ལ་སྣང་བ་གཅིག་མ་ཡིན་གྱི་ཐ་དད་པར་གསུངས་པ་དང་། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དུ་ཡང་། བྱིས་པ་ཡང་དག་ཉིད་བསྒྲིབས་ནས། །ཡང་དག་མིན་པ་ཀུན་དུ་སྣང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་(ཡང་དག་མིན་པའི་སྣང་བ་)དེ་བསལ་ནས། །ཡང་དག་ཉིད་ནི་ཀུན་ཏུ་སྣང་། ༡༡༠༣། ཞེས་དང་། དོན་མེད་པ་(ཀུན་རྫོབ་)དང་དོན་ཡོད་(པ་དོན་དམ་)དག །(རིམ་པ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་ལ་)མི་སྣང་(བ་དང་)སྣང་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ། ༡༡༠༤། ཞེས་རྣམ་ཤེས་ལ་སྣང་བ་གང་ཡིན་པ་ཆོས་ཁམས་གསུམ་པ་འདི་ནི་དོན་ལ་མེད་པ་དང་ཡང་དག་མིན་པར་གསུངས་ཤིང་། ཡེ་ཤེས་ལ་སྣང་བ་གང་ཡིན་པ་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་ནི་དོན་ལ་ཡོད་པ་དང་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་ལ།
༡༢ ཡེ་ཤེས་དེས་དོན་ལ་མེད་པའི་ཁམས་གསུམ་འདི་གཟིགས་ན་དོན་ལ་
གནས་པའི་ཆོས་ཉིད་མི་གཟིགས་པར་ཧ་ཅང་ཐལ་བ།
༈ ཡང་དེ་ཉིད་དུ་། གང་ཞིག་(གཤིས་ལ་)ཡོད་པ་(དོན་དམ་)མི་མཐོང་(བར་གཤིས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

721

འབྲས་བུའི་སྐབས།

ལ་)མེད་(པ་ཀུན་རྫོབ་)མཐོང་བ། །འདི་འདྲའི་མུན་ནག་རྣམ་པ་དེ་གང་ཞིག(ཡིན་ཏེ་མུན་པས་ནི་ཡོད་པ་མི་མཐོང་བར་བྱེད་ཀྱང་མེད་པ་མཐོང་བར་མི་བྱེད་པས་སོ)། ༡༡༠༥ཅེས་དང་། འགྲོ་བ་དག་ན་(ཆོས་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་)དེ་ལས་གཞན་ཡང་ཅུང་ཟད་(གཤིས་ལ་)ཡོད་མིན་ལ། །འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་ཡང་(ཆོས་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་)དེ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པའི་བློས། །(གཤིས་ལ་)ཡོད་པ་(ཆོས་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་)ཀུན་ནས་སྤངས་ཏེ་(གཤིས་ལ་)མེད་(པ་ཀུན་རྫོབ་)ལ་མངོན་ཞེན་གང་ཡིན་པ། །འཇིག་རྟེན་རྨོངས་པའི་རྣམ་པ་ཚབས་ཆེན་འདི་ཀོ་ཇི་ལྟ་བུ། ༡༡༠༦། ཞེས་དོན་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཉིད་མི་མཐོང་བར། མེད་པའི་ཆོས་ཁམས་གསུམ་པ་མཐོང་བའི་རྣམ་ཤེས་ནི་མུན་པ་ལྟ་བུ་དང་རྨོངས་ཚབས་ཆེན་པོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་འགགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་དེའི་སྣང་བ་ཡང་འགགས་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པོ། །སངས་རྒྱས་ཕལ་པོ་ཆེར་ཡང་། རྣམ་པར་རྟོག་ལ་སྤྱོད་པ་ཡི། །མིག་ནི་ཤིན་ཏུ་འཁྲུལ་བ་ཡིན། །འཁྲུལ་པས་མཐོང་བ་ལོག་པ་སྟེ། །སངས་རྒྱས་ལ་ནི་ལོག་མི་མངའ། ༡༡༠༧། ཞེས་འཁྲུལ་སྣང་ཁམས་གསུམ་པ་འདི་སྣང་མི་སྣང་ལ་ལོག་མ་ལོག་ཏུ་གསུངས་ལ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་བསྟོད་པར་ཡང་། ཡུལ་དྲུག་སྣང་བ་མེད་པར་ནི། །ཡང་དག་ཇི་བཞིན་རིག་གྱུར་པའོ། ༡༡༠༨། ཞེས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་སུམ་གྱིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཡུལ་དྲུག་སྣང་བ་མེདེ་པར་གསུངས་ཤིང་། (སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལས་)དབུ་མ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྣང་བར་ཡང་། ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་བྱུང་བ་ན། མུན་པ་བཞིན་དུ་(འཁྲུལ་པ་)དེ་སྤོང་ངོ་། ༡༡༠༩། ཞེས་དང་། (འཁྲུལ་སྣང་)མ་སྤངས་(ན་)ཕྱིན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

722

ཅི་ལོག་གྱུར་ཅིང་། །སྤངས་པས་རྣལ་འབྱོར་ཅན་དུ་འགྱུར། ༡༡༡༠ཞེས་དང་། རྨོངས་བྱེད་སྒྱུ་མའི་མཁན་པོ་འདྲ། ༡༡༡༡། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས། རྨོངས་པ་དག་པས་ཡེ་ཤེས་ལ་ཁམས་གསུམ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཆོས་མུན་པ་ལྟ་བུ་འདི་མི་སྣང་བར་གསུངས་སོ། །

༡༣ རྣམ་ཤེས་ལས་མ་འདས་པའི་ཁམས་གསུམ་འདི་སྣང་ན་
དེ་རྣམ་ཤེས་ལས་མ་འདས་པར་ཧ་ཅང་ཐལ་བ།
༈ གཞན་ཡང་ཁམས་གསུམ་པ་འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་མོ་༡༡༡༢ཞེས་ལེགས་པར་བཀའ་བསྩལ་པ་ལས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཁམས་གསུམ་པ་འདི་མི་སྣང་བར་གྲུབ་པོ། །

༡༤ ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཁམས་གསུམ་འདི་སྣང་ན་དེ་ཡང་དག་
མཐོང་བའི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཧ་ཅང་ཐལ་བ།
༈ གལ་ཏེ་(ཁམས་གསུམ་)འདི་(རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་)དེ་ལ་སྣང་ན་དེ་འཆིང་བ་དང་བཅས་པ་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། བུད་ངྷ་པཱ་ལི་ཏའི་འགྲེལ་པར།
ཡང་དག་མ་ཡིན་མཐོང་བ་འཆིང་། །ཡང་དག་མཐོང་བ་རྣམ་པར་གྲོལ། ༡༡༡༣། ཞེས་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་དུ་ཡང་། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། །གཉིས་དང་ཇི་ལྟར་མངོན་བརྗོདོ་པར། །སྣང་བ་ཡང་དག་མ་ཡིན་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

723

འབྲས་བུའི་སྐབས།

པའི། །ཀུན་རྟོག་པ་སྟེ་མེད་སྣང་ཕྱིར། །དེས་ན་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་ཅིང་། །རྟོག་ཙམ་ཡིན་པས་ཀུན་རྟོག་པའོ། ༡༡༡༤། ཞེས་དང་། མེད་པ་སྣང་ཕྱིར་འཁྲུལ་བ་ནི། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། །སྒྱུ་མའི་གླང་ཆེན་སོགས་སྣང་བཞིན། །ཡོད་པ(ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་པ་)འང་སྣང་བ་མིན་ཕྱིར་རོ། །མེད་(པ་དང་)སྣང་(བ་)དག་ལས་གང་རུང་ཞིག །མེད་ན་འཁྲུལ་དང་མ་འཁྲུལ་(གཉིས་)དང་། །དེ་བཞིན་(དུ་)ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་། །རྣམ་པར་བྱང་བ་ (གཉིས་)མི་འཐད་དོ། ༡༡༡༥། ཞེས་དང་། མེདེ་པའི་ཆོས་རྣམས་སྣང་བའི་དཔེ། །སྒྱུ་མ་རྨི་ལམ་ལ་སོགས་བཞིན། །གནས་ཡོངས་གྱུར་པ་དཔེར་བྱ་ན། །ནམ་མཁའ་གསེར་དང་ཆུ་སོགས་བཞིན། ༡༡༡༦། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཀུན་རྫོབ་ཁམས་གསུམ་པ་རྣམས་ཀུན་བརྟགས་པ་དང་། འཁྲུལ་པ་དང་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཟད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དེ་དག་མི་སྣང་བར་བསྟན་ཏོ། །

༡༥ སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་འདི་སྣང་ན་སྲིདི་པའི་ས་བོན་དང་གཉིས་སྣང་
རྣམས་མ་འགགས་པར་ཧ་ཅང་ཐལ་བ།

༈ གཞན་ཡང་ཁམས་གསུམ་པ་འདི་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་དང་བརྒྱད་ལས་མ་འདས་པར་གསུངས་པ་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེདེ་ཞབས་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་(ཆོས་མངོན་པར)། སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་བའི་གནས་ཀྱིས་ཀྱང་རིག་པར་བྱའོ། ༡༡༡༧། ཞེས་དང་། དེའི་རྒྱུ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

724

ཀུན་འབྱུང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་གཏན་ནས་ཟད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྣང་བ་ཡང་ཟད་པར་རིགས་ལ། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་(ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་བསྟོད་པར)། བདག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་མཐོང་
ན། །སྲིད་པའི་ས་བོན་འགག་པར་འགྱུར། །༡༡༡༨ཞེས་དང་། གང་ཕྱིར་གཉིས་
ནི་བྱིས་པས་བརྟགས། །དེ་ཡི་གཉིས་མེད་རྣལ་འབྱོར་གནས། ༡༡༡༩། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྲིད་པའི་ས་བོན་འགགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གཉིས་ཆོས་དང་གཉིས་
སྣང་འགགས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཡང་གཉིས་ཆོས་དང་གཉིས་སྣང་ལས་མ་འདས་པའི་སྲིད་པ་འདི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་མི་སྣང་བར་རིགས་སོ། །ཚུལ་འདི་ལ་ལུང་
དང་རིགས་པ་རྣམ་དག་གཞན་ཡང་ཤིན་ཏུ་མང་བར་སྣང་སྟེ་འདིར་ཡི་གེ་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་ཤིང་། འགའ་ཞིག་ནི་སྔར་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁྲོད་ན་ཡང་ཡོད་པས་དེ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལྷག་མ་མ་ལུས་པར་རྟོགས་དགོས་སོ། །

༡༦ དེ་རྣམས་ལ་སྐྱོན་མེད་སྐྱོན་དུ་མཐོང་བའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བ་ལ་བཅུ་གསུམ།༡ ལུང་དང་འགལ་བར་འཁྲུལ་བའི་ལོག་རྟོག་དགོད་པ།
༈ གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་པའི་ཆོས་རྣམས་མི་མཁྱེན་པར་འགྱུར་ལ། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་ལ་སོགས་པར་ཡང་། སེམས་བསྡུས་པ་དང་སྤྲོས་པ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟ་བ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

725

འབྲས་བུའི་སྐབས།

བཞིན་མཁྱེན་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།

༢ མི་འགལ་བར་ལུང་ཉིད་ཀྱིས་ལེགས་པར་སྒྲུབ་པ།
༈ སྐྱོན་མེད་དེ་མི་སྣང་བཞིན་དུ་མཁྱེན་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པས་མཁྱེན་པ་ལ་སྣང་བས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་བསྐལ་པ་མང་པོས་ཆོད་པའི་འདས་མ་འོངས་དང་བདག་མེད་པ་(འི་མེད་དགག་)ལ་སོགས་པ་མི་སྣང་ཡང་མཁྱེན་པ་བཞིན་ནོ། །ཡུམ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་སེམས་ཡང་དག་ཏུ་མ་གྲུབ་པས་དེའི་སྤྲོ་བསྡུ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡང་དག་པར་མ་གྲུབ་ཅིང་དབེན་པར་མཁྱེན་པ་ལ་སེམས་སྤྲོ་བསྡུ་ལ་སོགས་པ་མཁྱེན་པའི་དོན་དུ་གསུངས་ཏེ། ཡུམ་དེ་རྣམས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་སེམས་བསྡུས་པ་དང་སྤྲོས་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གཟིགས་པས་སེམས་བསྡུས་པ་དང་སྤྲོས་པ་རྣམས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ཞིང་མེད་པར་མཁྱེན་པ་ལ་སེམས་བསྡུས་པ་དང་སྤྲོས་པ་མཁྱེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །༡༡༢༠ཞེས་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་ཉིད་དང་། འགགས་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་། སྤོང་བའི་ཆོས་ཉིད་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དབེན་པར་མཁྱེན་པ་ལ་སེམས་དེ་དག་མཁྱེན་ཞེས་བཤད་དོ། ༡༡༢༡། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབེན་པའི་གཞི་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

726

ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་དངོས་སུ་སྣང་ནས་མཁྱེན་པས་ཆོས་རྣམས་མེད་པར་ཤུགས་ལ་མཁྱེན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་གསུངས་ཏེ་དེ་ལྟར་མཐོང་ན་ཡང་དགོངས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་ཡང་དག་པ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །

༣ དེས་མ་མཐོང་བ་ཉིད་མཐོང་བར་གསུང་བའི་དགོངས་པ་
ཡང་གསལ་བར་གྱུར་ཚུལ།
༈ དེ་ལྟར་མི་སྣང་བཞིན་དུ་མཁྱེན་པ་འདི་དག་ལ་དགོངས་ནས། །(མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དུ་)ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །མཁྱེན་ནས་ཆོས་རྣམས་མ་གཟིགས་ཕྱིར།༡༡༢༢། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་རྣམས་མི་སྣང་བཞིན་དུ་མཁྱེན་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །
དེ་བཞིན་དུ་(ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་སྡུད་པར་ཡང་)གཟུགས་རྣམས་མི་མཐོང་ཚོར་བ་དག་ཀྱང་མི་མཐོང་ཞིང་། །འདུ་ཤེས་མཐོང་བ་མེད་ལ་སེམས་པ་མི་མཐོང་ཞིང་། །གང་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་དང་སེམས་ཡིད་མཐོང་མེད་པ། །འདི་ནི་ཆོས་
མཐོང་ཡིན་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན། །ནམ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་སེམས་ཅན་ཚིག་ཏུ་རབ་བརྗོདོ་པ། །ནམ་མཁའ་ཇི་ལྟར་མཐོང་སྟེ་དོན་འདི་བརྟག་པར་གྱིས། །དེ་ལྟར་ཆོས་མཐོང་བ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན། །མཐོང་བ་དཔེ་གཞན་གྱིས་ནི་བསྙད་པར་ནུས་མ་ཡིན། །གང་གིས་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་དེ་ཡིས་ཆོས་ཀུན་མཐོང་། ༡༡༢༣། ཞེས་དང་། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དུ་ཡང་། །རྣམ་པ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

727

འབྲས་བུའི་སྐབས།

ཀུན་ཏུ་མི་དམིགས་པ། །དམིགས་པ་ཡི་ནི་མཆོག་ཏུ་འདོད། ༡༡༢༤། ཅེས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་མདོར་ཡང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། མཐོང་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། ༡༡༢༥། ཞེས་དང་། འཕགས་པ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པའི་མདོར་ཡང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་མེད་པ་ནི་མཐོང་བ་དམ་པ་ཡིན་ནོ། ༡༡༢༦། ཞེས་སོགས་མ་མཐོང་བ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ནི་དགག་བྱའི་ཆོས་མ་མཐོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་དགག་གཞི་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་དང་། འཁྲུལ་ངོར་སྣང་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པར་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་གསུངས་པ་སྟེ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་མཁྱེན་པའོ། །སློབ་དཔོན་ཙནྟྲ་གོ་མིས་འཇམ་དབྱངས་ལ་བསྟོད་པར་ཡང་། ཁྱོད་ནི་ཆོས་ལམ་ཉེ་བར་སྟོན་ལ་མཁས་ཀྱང་ཆོས་འདི་འགའ་ཡང་གཟིགས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཁྱོད་ནི་སེམས་ཅན་ཕན་ལ་དགྱེས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཉིད་ནི་འགའ་ཡང་དམིགས་པར་གྱུར་མ་ལགས། ༡༡༢༧། ཞེས་སོགས་མ་མཐོང་བ་ཉིད་མཐོང་བར་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་གསུང་རབ་ཟབ་མོ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་སུན་ཕྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

༤ ལྷག་མཐོང་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་ཡང་
མི་གཅིག་པར་བསྟན་པ།

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

728

༈ སངས་རྒྱས་ཕལ་པོ་ཆེར་ཡང་། ལྷག་མཐོང་མེདེ་པར་མཐོང་བ་ནི། །ཆོས་རྣམས་ངན་པར་(ཏེ་ངན་པའི་ཆོས་རྣམས་)མཐོང་བ་སྟེ། །ལྷག་མཐོང་གིས་ནི་(ཆོས་ཉིད་)མཐོང་གྱུར་ན། །(ཁམས་གསུམ་པ་)ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་མེད་པ་ཡིན། ༡༡༢༨། ཞེས་ལྷག་མཐོང་ཡོདོ་མེདེ་ལ་སྣང་བ་བཟང་ངན་དང་། ལྷག་མཐོང་མེདེ་པ་ལ་སྣང་བ་དེ་ལྷག་མཐོང་ལ་མི་སྣང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཁམས་གསུམ་པ་འདི་མི་སྣང་བར་གྲུབ་སྟེ་འདི་ནི་ལྷག་མཐོང་མེད་པ་ལ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

༥ མཁྱེན་པ་ལ་ཆོས་དེ་སྣང་དགོས་ན་ཧ་ཅང་
ཐལ་བའི་གནོད་ཚུལ།
༈ གལ་ཏེ་མཁྱེན་པ་ལ་ཆོས་དེ་ངེས་པར་སྣང་དགོས་ན། བདག་མེད་པ་དང་སེམས་ཅན་མེད་པ་དང་སྲོག་མེད་པ་དང་གསོ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་པོའི་མེད་དགག་རྣམས་དང་། དུས་རིང་པོས་ཆོད་པའི་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ལ་སྣང་བར་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེས་དེ་རྣམས་མཁྱེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དེས་དེ་རྣམས་མི་མཁྱེན་པར་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ་དེ་རྣམས་དེ་ལ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

༦ ཡེ་ཤེས་ལ་ཆོས་ཉིད་མི་སྣང་བ་ལ་སོགས་པར་འཁྲུལ་
བའི་འཁྲུལ་གཞི་བསྟན་པ།

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

729

འབྲས་བུའི་སྐབས།

༈ དེའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་དེས་དགག་པའི་ཆོས་རྣམས་མི་སྣང་བཞིན་དུ་མཁྱེན་པ་དང་། དགག་གཞི་ཆོས་ཉིད་སྣང་ནས་མཁྱེན་པར་གསུངས་པ་འདི་ནི་དོན་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཁ་ཅིག་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་མི་སྣང་བར་འདོད་པ་དང་། དེས་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་ཤུགས་རྟོགས་སུ་འདོད་པ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྣང་བ་ཆེན་པོ་གསལ་བ་ཆེ། ༡༡༢༩། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། པྲ་བརྒྱད་ཕབ་པ་ལ་སོགས་པའི་དཔེས་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་དངོས་སུ་སྣང་བར་ཡང་ཡང་བཀའ་བསྩལ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཉིད་ནི་སྟོང་གཞི་དང་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་གྱི་སྟོང་ཙམ་དང་མེད་དགག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འཁྲུལ་བ་འདི་དག་ནི། ཆོས་ཉིད་དང་རང་སྟོང་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། གནས་ལུགས་ལ་ཡོངས་གཅོད་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་གང་ཡང་མེད་ཅེས་འཁྲུལ་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་ཡིན་ན་རང་སྟོང་གང་ཡིན་མེདེ་དགག་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་སྒྲུབ་ཆོས་ཙམ་གྱིས་དོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༧ དོན་ལ་གནས་པ་བསྟན་པས་ལོག་རྟོག་
གཞན་ཡང་སེལ་ཚུལ།
༈ དེ་ལྟ་བས་ན་དོན་དམ་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ (གཤིས་ལ་)ཡོད་པར་མཁྱེན་པ་ལ་དངོས་རྟོགས་(ཚད་མ་)དང་། ཆོས་རྣམས་(གཤིས་ལ་)མེད་པར་མཁྱེན་པ་ལ་ཤུགས་རྟོགས་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཚད་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

730

མ་ལ་ཤུགས་རྟོགས་མེད་པར་སྨྲ་བ་ནི་མུན་སྤྲུལ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་དཔལ་ལྡན་བླ་མ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་རྣམས་གསུང་བ་ཤིན་ཏུ་མད་པར་སྣང་ངོ་། །(ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དུ་ཡང་། གཅིག་དམིགས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ལས། །འདི་ནི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་དང་། །མ་དམིགས་སོ་ཞེས་རྟོག་ཅན་གྱི། །བློ་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་དང་། རང་བཞིན་ཁྱད་པར་ཅན་མྱོང་ལས། །གཞན་བསལ་བ་ནི་གཞན་མ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་དེ་མི་དམིགས་པ་ཡང་། །དེ་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དམིགས་ཉིད། །ཅེས་དགག་གཞི་དག་པ་སྣང་ནས་དངོས་སུ་རྟོགས་པས་དགག་བྱའི་ཆོས་མེད་པ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་

རོ། །ོཡང་ཁ་ཅིག་)རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་སྐ་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་བཅད་ཤེས་དང་ཚད་མིན་དུ་སྨྲ་བ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །(གཤིས་ཀྱི་)གནས་ལུགས་ལ་ཆོས་ཉིད་ཡོད་པ་དང་ཆོས་རྣམས་མེད་པ་འདི་ནི། ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་ལ་སོགས་པ་གཞུང་ལུགས་རྣམ་དག་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་མང་པོ་ལས་གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་ཡོད་ལ་ཀུན་རྫོབ་མེད་པ་དང་། མྱང་འདས་(ཆེན་པོ་)ཡོད་ལ་འཁོར་བ་མེད་པ་དང་། (དོན་དམ་)འགོག་བདེན་ཡོད་ལ་བདེན་པ་གཞན་གསུམ་མེད་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཡོད་ལ་རང་བཞིན་གཞན་རྣམས་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཡོད་ལ་ཆོས་གཞན་རྣམས་མེད་པ་དང་། ཕྱི་ནང་གློ་བུར་དྲི་མ་མེད་ལ་གཞན་མཆོག་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པ་(གཤིས་ཀྱི་)གནས་ལུགས་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ལ་མཁས་ན་ཡོད་མེད་ལེགས་པར་ཕྱེ་སྟེ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

731

འབྲས་བུའི་སྐབས།

༨ ལུང་གིས་མི་གནོད་ཀྱང་གནོད་པར་འཁྲུལ་བའི་
ལོག་རྟོག་བསལ་བ།
༈ གལ་ཏེ་ཁམས་གསུམ་པ་འདི་རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ལ་མི་སྣང་ན། (མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དུ་)ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གཅིག་བཏང་བས། །འགྲོ་བ་སྣང་བར་བྱེད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ། །སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཅིག་ཅར་སྣང་། ༡༡༣༠། ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་མཁྱེན་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་སྐད་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞུང་དེས་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་སྣང་བར་གསུངས་ཀྱི་རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་སྣང་བར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིར་སྣང་བ་ཞེས་པ་ཡང་ཉི་མའི་དཔེ་དང་གཟུགས་ཅན་སྦྱར་བ་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཆོས་ཉིད་སྣང་ནས་མཁྱེན་པ་དང་ཆོས་རྣམས་མི་སྣང་ཞིང་མེད་པར་མཁྱེན་པ་ལ་ཆོས་རྣམས་མཁྱེན་པའི་དོན་དུ་སྔར་ལུང་གིས་བསྒྲུབས་ཟིན་ཏོ། །

༩ དེས་ན་སེམས་ཅན་ལ་སྣང་བ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ལ་
སྣང་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ།

༈ གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཁམས་གསུམ་པ་འདི་རྣམས་སེམས་ཅན་ལ་སྣང་བ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་སྣང་ན། (ཐེག་ཆེན་བསྡུས་པར་)དམྱལ་བ་ཡི་དྭགས་དུད་འགྲོ་དང་། །ལྷ་རྣམས་ཇི་ལྟར་རིགས་རིགས་སུ། །དངོས་གཅིག་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

732

ཡིད་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། ༡༡༣༡། ཞེས་དང་། (དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་)གང་དག་ས་ལ་དཔག་བསམ་ཤིང་དང་རོ་(བཅུད་)དང་མཆོག་གི་རོ་(བཅུད་)དང་སྨན་དང་རོ་ཡི་དབང་པོ་གཞན(དང་གཞན)། །མཐའ་དག་ནད་འཕྲོག་རྡུལ་ཕྲན་རྣམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བསྐྱེད་པ་དེ་རྣམས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མི་མཐོང་སྟེ། །གང་ཞིག་ཕལ་བའི་རྩྭ་དང་ཤིང་དང་ཆུ་དང་རྡུལ་དང་རྡོ་བ་དང་ནི་ལྕགས་རྣམས་(སུ་)མཐོང་བར་འགྱུར། །ཡི་དྭགས་རྣམས་ཀྱིས་ཆུ་ནི་མེ་ཆེན་(དུ་མཐོང་ལ་)དམྱལ་བར་སོང་བའི་མི་རྣམས་དག་གིས་ཀུན་ནས་གཅོད་འབིགས་(ལ་སོགས་པར་མཐོང་བས་)སོ། ༡༡༣༢། ཞེས་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་ཀྱང་ལས་མི་འདྲ་བའི་སེམས་ཅན་མང་པོ་ལ་སྣང་བ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་འཆར་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དེ་རྣམས་གང་དང་མཐུན་པར་རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྣང་།

༡༠ དེས་ན་ལས་སྣང་ཁམས་གསུམ་པ་འདི་གནས་ལུགས་ལ་
སྣང་བ་ཙམ་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པ།
༈ དེས་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་སྣང་འཁྲུལ་བ་འདི་ནི་སེམས་ཅན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོས་ཆོས་ཡིན་གྱི་(གཤིས་ཀྱི་)གནས་ལུགས་ལ་རི་བོང་གི་རྭ་དང་མོ་ཤམ་གྱི་བུ་དང་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པ་ལྟར་གཏན་ནས་མི་སྲིད་པའི་
ཕྱིར། (གཤིས་ཀྱི་)གནས་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བ་ཙམ་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་ལ་འཁྲུལ་ངོར་སྣང་བས་ནི་གནས་ལུགས་ལ་སྣང་བའི་གོ་མི་ཆོད་དོ། །འདི་དག་ལ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

733

འབྲས་བུའི་སྐབས།

དགོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པ་དང་སྣང་བ་མེད་པ་དང་དམིགས་སུ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་མང་པོ་ཡང་ཡང་གསུངས་སོ། །

༡༡ གནས་ལུགས་ལ་མི་སྣང་ཡང་འཁྲུལ་ལུགས་ལ་སྣང་བ་
མི་འགལ་བར་བསྟན་པ།
༈ གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་སྤྱོད་འཇུག་ཏུ། ཇི་ལྟར་མཐོང་ཐོས་ཤེས་པ་དག །འདིར་ནི་དགག་པར་བྱ་མིན་ཏེ། །འདིར་ནི་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུར་གྱུར་པ། །བདེན་པར་རྟོག་པ་བཟློག་བྱ་ཉིད། ༡༡༣༣། ཅེས་གཟུང་འཛིན་གྱི་སྣང་བ་འདི་དགག་བྱ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ནི་(གཤིས་ཀྱི་)གནས་ལུགས་ལ་མི་བདེན་ཡང་འཁྲུལ་ངོར་སྣང་བ་མི་འགལ་བས། ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་དེའི་སྣང་བ་ལ་སྐུར་པ་མི་འདེབས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་གནས་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བར་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཇི་སྲིད་འཁྲུལ་པ་མ་འགགས་པ་དེ་སྲིད་དུ་

འཁྲུལ་སྣང་འགག་པར་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༡༢ མཉམ་བཞག་རིག་པའི་ཤེས་པ་ལ་གང་སྣང་དེ་
དོན་དམ་དུ་བསྟན་པ།
༈ དེ་ལྟ་བས་ན་རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཁྱེན་པ་ལ་ཆོས་དེ་སྣང་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས། (ཐེག་ཆེན་བསྡུས་པར་)ཡེ་ཤེས་རྒྱུ་བ་རྟོག་མེདེ་ལ། །དོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་མི་སྣང་ཕྱིར། །དོན་མེདེ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

734

ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ། །དེ་མེད་པས་ན་རྣམ་རིག་མེད། ༡༡༣༤། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་དེས་དོན་རྣམས་མི་མཁྱེན་པའམ་ཡང་ན་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་དོན་རྣམས་སྣང་བ་ཡིན་པར་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ་དེ་འདོད་ན། དོན་གྱི་དངོས་པོ་དེ་རྣམས་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། མཉམ་བཞག་རིག་པའི་ཤེས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ལ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

༡༣ མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་གོ་སྐབས་སངས་རྒྱས་ལ་
མི་སྲིད་པར་བསྟན་པ།

༈ གལ་ཏེ་རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཉམ་བཞག་ལ་མི་སྣང་ཡང་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་དོན་རྣམས་སྣང་ངོ་ཞེ་ན། །ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་མཉམ་བཞག་ཁོ་ནར་ཟད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། (འདུལ་བ་ལུང་ལས་)གླང་ཆེན་བཞེངས་ཀྱང་མཉམ་པར་བཞག༡༡༣༥། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་མཉམ་བཞག་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་པ་ལྷའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་དུས་ཀུན་ཏུ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག །བརྗོད་དུ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་དེར། །འཇུག་པའམ་ལྡོག་པ་ཡོད་པ་མིན། །ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཀྱང་ཇི་ལྟ་བུ། །མཉམ་བཞག་རྗེས་ཐོབ་ག་ལ་ཞིག །གལ་ཏེ་(སངས་རྒྱས་)དེ་ལ་(རྗེས་ཐོབ་)དེ་མངའ་ན། སར་ཞུགས་(སློབ་ལམ་པ་)རྣམས་དང་ཁྱད་ཅི་ཡོད། ༡༡༣༦། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

735

འབྲས་བུའི་སྐབས།

ནམ་ཡང་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ནང་དུ་ཡང་དག་འཇོག་ལས་བཞེངས་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལས་བཞེངས་ཏེ་ཞེས་སོགས་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་བཞེངས་པར་སྣང་བ་སྟོན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ལ་ནི་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཐུགས་མི་མངའ་སྟེ། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་གཏན་ནས་ཟད་ཅིང་དབུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུན་འགགས་ལ། སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་གཏན་ནས་ཟད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལུང་དེ་འདྲ་བ་གཞན་དག་གི་ཡང་དགོངས་པ་ལ་མཁས་དགོས་ཤིང་། རྗེས་ཐོབ་གཞན་གྱི་དགོངས་པ་ལ་ཡང་མཁས་དགོས་སོ། །

གསུམ་པ། ཕྱག་འཚལ་ཞིང་ཉེ་བར་བསྡུ་བ།

༈ ད་ནི་དེ་དག་ཉིད་ལ་བསྟོད་ཅིང་ཕྱག་འཚལ་བའི་སྒོ་ནས་ཉེ་བར་བསྡུ་བ་བརྗོད་པ། (དུས་འཁོར་རྒྱུད་ཕྱི་མར་)གང་དུ་ཡང་དག་(པའི་མཐའ་)ཡིན་ཞེས་(དོན་དམ་དུ་)བདེན་པ་དཀར་པོ་དགེ་བའི་ཚོགས་རྣམས་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ། །ཆོས་ལས་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་སྟེ་མཐའ་དག་སྐད་ཀྱི་ཚོགས་སོ་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་རྣམས་ཀྱི་ནི། །ཕུང་པོ་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་སྟེ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་ཡི་བདེ་བ་(ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཡིན་གྱི་)ཆོས་སྐུ་མ་ཡིན་དེ་ཡི་ཕྱིར། །སྐུ་(བཞི་)རྣམས་ཀྱི་ནི་མཚན་ཉིད་གང་དེ་འདིར་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་དང་འཕགས་པ་ཀླུས་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

736

བོད་ཀྱིས་ཀྱང་(གསུངས་པ་)ནི། །(ཆོས་དབྱིངས་)གང་ཞིག་(རྣམ་པ་)གཅིག་མིན་(ངོ་བོ་)དུ་མ་ཡང་མིན་རང་དང་གཞན་ལ་ཕན་པ་ཕུན་ཚོགས་ཆེན་པོའི་གཞིར་གྱུར་པ། །དངོས་མེད་ཉིད་མིན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་(པའི་ཕུང་བོ་གསུམ་པ་)ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་རོ་མཉམ་(རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་)རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་རང་བཞིན་ཅན། །(དྲི་མས་)གོས་པ་མེད་ཅིང་(ངོ་བོ་)རྣམ་(པར་)འགྱུར་(བ་)མེད་པ་ཞི་ཞིང་མི་མཉམ་(པ་སྐྱེད་པའི་ཆ་དང་)མཉམ་(པ་སྡུད་པའི་ཆ་སྟེ་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་ཀུན་)ལ་ཁྱབ་པ་རབ་ཏུ་སྤྲོས་མེད་པ། །སོ་སོ་རང་(རིག་ཡེ་ཤེས་མཆོག་)གིས་རིག་བྱ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་(འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེད་ཡིན་པས་)དཔེ་མེད་དེ་ལ་བདག་ནི་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །གང་ཞིག་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ལེགས་བྱས་བརྒྱ་ཡི་བདག་ཉིད་འབྲས་བུ་འབྱོར་པ་ནི། །རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཆེན་པོ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་བློ་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་དགའ་བའི་རྒྱུར་ནི་རྒྱས་མཛད་ཅིང་། །འཇིག་རྟེན་ཀུན་དུ་དམ་པའི་ཆོས་སྒྲ་རྒྱ་ཆེན་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་རབ་ཏུ་སྤྲོ་མཛད་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུ་འདིར་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད་ཆེན་པོར་གནས་པ་དེ་ལ་བདག་
ནི་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །(སྤྲུལ་པ་)གང་ཞིག་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སྨིན་པའི་སླད་དུ་འགའ་ཞིག་དག་ཏུ་མེ་བཞིན་འབར་བར་སྣང་བྱེད་ཅིང་། །གང་ཞིག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་(བསྐོར་བ་དང་)ལ་ལར་ཡང་ནི་སླར་ཡང་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ (མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་)སྟོན། །སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་འཇིགས་པ་འཕྲོག་པ་སྣ་ཚོགས་ཐབས་ཚུལ་རྣམས་ཀྱིས་(གཞན་དོན་ལ་)རྣམ་པ་དུ་མར་རབ་འཇུག་པ། །ཐུབ་པ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

737

འབྲས་བུའི་སྐབས།

རྣམས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུ་དོན་ཆེན་ཕྱོགས་བཅུ་རྣམས་སུ་རྗེས་སུ་སོན་པ་དེ་ལ་ཕྱག་
འཚལ་ལོ

(ཞེས་པ་སྐུ་གསུམ་ལ་བསྟོད་པ་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་གསུངས་པའོ)། །འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་པ་ལས་གྲོལ་ནམ་མཁའ་(དང་རྒྱ་)མཉམ་པར་གནས་པ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་(རྣམ་པའི་)རང་བཞིན(ཅན)། །(གདོད་ནས་)དག་པ་ཞི་ཞིང་རྣམ་པར་དབེན་ལ་མཆོག་ཏུ་ཞི་བའི་རང་བཞིན་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་(ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་)རྟོགས་བྱ་ཉིད། །(རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་)རྟོགས་པར་དཀའ་ཞིང་རྣམ་པར་དཔྱད་དཀའ་རང་དང་གཞན་ལ་ཕན་པ་(བརྟན་གཡོ་ཀུན་ལ་)ཁྱབ་པ་མཚན་མེད་རྣམ་རྟོག་དང་། །(གདོད་ནས་)བྲལ་བ་(དཔེ་ཟླ་མེད་པས་)གཅིག་པུའི་སྐུ་ནི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་མི་མཉམ་(པ་ཤེས་རབ་དང་)མཉམ་པ་(ཐབས་ཏེ་དེ་དག་དབྱེར་མེདེ་པ་)བདེ་བའི་སྐུ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ(ོཞེས་

པ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ལ་བསྟོད་པ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའོ)། །(མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དུ་)སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་(ཉེ་རིང་མེད་པར་)བརྩེ་བ་ཅན། །(སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཕན་བདེ་དང་)ཕྲད་ (པར་བཞེད་པ་)དང་(དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་)བྲལ་བ(ར་བཞེད་པ་)འི་དགོངས་པ་ཅན། །(ཕན་བདེ་དང་)མི་འབྲལ་བ་(ར་བཞེད་པ་)འི་དགོངས་པ་ཅན། །(ཏེ་དེ་ལྟར་བཏང་སྙོམས་དང་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་དང་དགའ་བ་སྟེ་ཚད་མེད་པ་བཞིས་སེམས་ཅན་ལ་)ཕན་བདེ་དགོངས་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ(ཡང་ན་འགྲེལ་པ་ལྟར་བཤད་དོ)། །ཐུབ་པ་སྒྲིབ་ཀུན་(ལས་)ངེས་པར་གྲོལ(བ་རྣམ་ཐར་དང)། ༡༡༣༧། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་(པའི་སྐྱེ་མཆེད་དང)། །ཁྱོད་ཀྱི་མཁྱེན་པས་ཤེས་བྱ་ཁྱབ(པ་ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་བརྙེས་པས་དེ་རྣམས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས)། །ཐུགས་གྲོལ་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །(ཉོན་མོངས་པ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

738

མེད་པ་ནི་)སེམས་ཅན་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ཉོན་མོངས་མ་ལུས་ཐམས་ཅད་འདུལ། །ཉོན་མོངས་(སྐྱེདེ་པ་དེ་དག་གཉེན་པོས་)འཇོམས་མཛད་(སེམས་ཅན་)ཉོན་མོངས་ (པ་ཅན་)ལ། །བརྩེར་བཅས་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །(སྨོན་ནས་མཁྱེན་པ་ནི་)ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་(པར་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་)ཅིང་ཆགས་(པ་)མི་མངའ(བར་མངོན་གྱུར་པ་དང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ)། །ཐོགས་པ་མི་མངའ་(བ་དང་)རྟག་པར་ནི། །མཉམ་པར་བཞག་ཅིང་འདྲི་ཀུན་གྱི། །ལན་ལྡོན་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །(སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་ལས་)རྟེན་(ཆོས་)དང་བརྟེན་པ་(དོན་ནི་)བཤད་བྱ་(ཡིན་པ་)དང་། །གསུང་(ངེས་ཚིག་)དང་མཁྱེན་པ་(སྤོབས་པ་ནི་)འཆད་བྱེད་(ཡིན་)ལ། །(སངས་རྒྱས་ཀྱི་)བློ་གྲོས་རྟག་ (ཏུ་)ཐོགས་(པ་)མི་མངའ་བ། །ལེགས་སྟོན་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །(མངོན་ཤེས་དྲུག་ལས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་གདུལ་བྱའི་དྲུང་དུ་)གཤེགས་ནས་(གཞན་སེམས་ཤེས་པས་ཕ་རོལ་གྱི་)སྤྱོད་པ་མཁྱེན་མཛད་དེ། །(ལྷའི་རྣ་བས་སེམས་ཅན་)དེ་དག་(གི་)སྐད་(ཤེས་པ་ཉིད་)ཀྱིས་(སྔོན་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པས་)སེམས་ཅན་(སྔོན་)གྱི(མཐའ་ནས་འདིར)། །འོང་(བ་)དང་(འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་ཤེས་པས་འདི་ནས་གཞན་དུ་)འགྲོ་(བ་)དང་(ཟག་ཟད་ཤེས་པས་འཁོར་བ་ལས་)ངེས་འབྱུང་ལ(གདམས་ངག)། །ལེགས་འདོམས་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ལུས་ཅན་ཀུན་གྱིས་(མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པ་)ཁྱོད་མཐོང་ན། །སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལགས་པར་འཚལ། །མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་(སེམས་)རབ་(ཏུ་)དང་བར། །མཛད་པ་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །(ཡོངས་སུ་དག་པ་བཞི་ལས་རྟེན་ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་ལུས་)ལེན་(པ་)དང་གནས་ (པ་)དང་གཏོང་བ་(ལ་དབང་བ་)དང་། །(དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་མེད་པ་)སྤྲུལ་(པ་)དང་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

739

འབྲས་བུའི་སྐབས།

(ཡོད་པ་)ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་བ་(ལ་དབང་བ་)དང་། །(ཐུགས་ཡོངས་སུ་དག་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་)ཏིང་ངེ་འཛིན་(ལ་དབང་བ་)དང་(ཤེས་རབ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་)ཡེ་ཤེས་ལ། །(དབང་བས་དེ་རྣམས་ལ་)མངའ་བརྙེས་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །(སྟོབས་བཅུ་ལས་དང་པོས་)ཐབས་(ལ་སླུ་བའི་བདུད་)དང་(གཉིས་པས་)སྐྱབས་(ལ་སླུ་བའི་བདུད་)དང་(བདུན་པས་)དག་པ་(ལ་སླུ་བའི་བདུད་)དང་། །(ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་)ཐེག་ཆེན་(ལམ་གྱིས་)ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་རབ་སླུ་བའི། །བདུད་འཇོམས་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །(མི་འཇིགས་པ་བཞི་ལས་)རང་(དོན་དང་)གཞན་དོན་དུ་(གཉིས་གཉིས་ཏེ་དང་པོ་ནི་)ཡེ་ཤེས་དང་། །སྤངས་(པ་)དང་(གཉིས་པ་ནི་)ངེས་འབྱུང་(དང་)བགེགས་བྱེད་པ། །སྟོན་(པར་)མཛད་(པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་ཐོབ་པས་)མུ་སྟེགས་གཞན་དག་གིས། །མི་རྫི་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །(འཁོར་གྱི་ནང་དུ་)བསྲུང་(བ་)མེད་(པ་གསུམ་དང་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གིས་)བསྙེལ་བ་མི་མངའ་བ(སྟེ)། །(སྲུང་བ་མེད་པས་)འཁོར་གྱི་ནང་ན་བག་བརྐྱང་(སྟེ་)གསུང་། །(བསྙེལ་བ་མི་མངའ་བས་)ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་(ཆགས་སྡང་)གཉིས་སྤངས་པའི

(སྒོ་ནས)། །འཁོར་སྡུད་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །(བག་ཆགས་ཡང་དག་བཅོམ་པ་ནི་)ཀུན་མཁྱེན་ཁྱོད་ལ་རྒྱུ་བ་(སྟེ་གཤེགས་པ་)དང་། གནས་པ་(སྟེ་བཞུགས་པ་)ཀུན་ལ་རྟག་པར་ནི། །ཀུན་མཁྱེན་མིན་(པའི་)སྤྱོད་(པ་)མི་མངའ་བ། །ཡང་དག་དོན་ལྡན་ཁྱོད་ཕྱག་འཚལ། །(བསྙེལ་བ་མི་མངའ་བ་ནི་)སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་བྱ་བ་ལ། །ཁྱོད་ནི་དུས་ལས་མི་འདའ་བས། །མཛད་པ་རྟག་ཏུ་དོན་མངའ་བ། །མི་བསྙེལ་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །(ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་)འཇིག་རྟེན་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

740

ཀུན་ལ་(སུ་ནི་ཉམས་སུ་ནི་འཕེལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་)ཉིན་(ལན་གསུམ་)མཚན་(ལན་གསུམ་)དུ(གཟིགས་པས)། །ལན་དྲུག་ཏུ་ནི་སོ་སོར་གཟིགས། །ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ། །ཕན་དགོངས་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །(སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་)སྤྱོད་པ་(ས་བསྡུས་པ་དྲུག་)དང་ནི་རྟོགས་པ་(ས་བསྡུས་པ་དྲུག་)དང་། །ཡེ་ཤེས་(ཀྱིས་བསྡུས་པ་གསུམ་)དང་ནི་ཕྲིན་ལས་ཀྱིས(བསྡུས་པ་གསུམ་ཏེ་དེ་ལྟར་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས)། །ཉན་ཐོས་རང་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི(འང)། །བླ་མ་(ར་གྱུར་པས་གཞན་ཐམས་ཅད་ལས་ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་)ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །(རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ནི་)སྐུ་གསུམ་དག་གིས་(རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་)བྱང་ཆུབ་ཆེ(ན་པོའི)། །རྣམ་པ་ཀུན་བརྙེས་(པའི་ཕྱིར་དང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་)ཐམས་ཅད་དུ(མཁྱེན་པའི་ཕྱིར)། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཐེ་ཚོམ་དག །གཅོད་པ་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །(ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་ལ་)འཛིན་པ་མེདེ་ཅིང་ཉེས་མི་མངའ། །(ཁོང་ཁྲོས་)རྙོག་པ་མེདེ་ཅིང་ (རྟོགས་པ་ངན་ངོན་ཙམ་ལ་)མི་གནས་པ། །(རྣམ་གཡེང་གིས་)མི་གཡོ་(ཞིང་)ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་(རྟོག་པའི)། །སྤྲོས་མེད་(དེ་དེ་ལྟ་གྲངས་བཞིན་དུ་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་རྫོགས་པ་)ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །(སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཚུལ་ནི་)དམ་པའི་དོན་ནི་(དྲི་མ་བྲལ་བས་)གྲུབ་པ་(ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཐོབ་པ་)སྟེ། །(དེ་ཡང་)ས་ཀུན་ལས་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་(ནས)། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྣམ་གྲོལ་མཛད། །ཡོན་ཏན་མི་ཟད་མཉམ་མེད་(རྣམས་དང་)ལྡན། །འཇིག་རྟེན་(གྱི་ཁམས་སྣ་ཚོགས་)དག་(ཏུ་སྣང་བ་སྤྲུལ་སྐུ་)དང་(འཁོར་གྱི་)དཀྱིལ་འཁོར་ནའང་། །སྣང་(བ་ལོངས་སྐུ་ཡིན་)ལ་(ཆོས་ཉིད་ངོ་བོ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

741

འབྲས་བུའི་སྐབས།

ཉིད་སྐུ་ནི་ཡེ་ཤེས་མ་སྐྱེས་པའི་)ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱིས། །རྣམ་པ་ཀུན་དུ་མི་མཐོང་(ཞིང་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་གིས་མཐོང་)བ(སྟེ)། །(དེ་ལྟར་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་)རྒྱལ་བ་ཀུན་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་། །མཆོད་སྤྲིན་རྒྱ་མཚོས་མཆོད་པ་དང་། །བཀའ་བཞིན་སྒྲུབ་པ་རྩེ་གཅིག་ལ། །དུས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་བརྩོན་པར་ཤོག(ཅེས་པ་ཚིགས་བཅད་ཕྱི་མ་འདི་ནི་རང་གི་སྨོན་ལམ་མོ)།
འབྲས་བུའི་སྐབས་སོ། །ལམ་གྱིས་དྲི་མ་བྲལ་བ་དང་ངོ་བོ་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུའི་སྐབས་སོ།། །།
(གསུམ་པ།)དེ་རྣམས་ཉེ་བར་བསྡུས་ཏེ་གདམས་པ།

༈ དེ་ལྟར་དོན་དམ་ཆོས་སྐུའི་གཞི་འབྲས་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་དུ་གཅིག་ཅིང་གློ་བུར་དྲི་མ་འཇོམས་བྱེད་ནི་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་འཁོར་དང་བཅས་པ་སྟེ། ནམ་མཁའ་ལ་སྤྲིན་འཐོར་བའི་རླུང་བཞིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཡིད་

བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་སྦྱོང་བའི་དཔེས་གསུངས་པ་ཡང་སྔར་བཤད་ཅིང་སླར་ཡང་རྒྱུད་བླ་མའི་འགྲེལ་པར་མདོ་དྲངས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་དཔེར་ན། ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་བཻཻ་ཌཱུརྱ་རིན་ཐང་མེད་པ་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ། ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་དག་པ། ཤིན་ཏུ་དྲི་མ་མེད་པ་འདམ་དུ་བཅུག་སྟེ་ལོ་སྟོང་ཕྲག་གནས་པར་གྱུར་ལ། དེ་ལོ་སྟོང་འདས་ནས་འདམ་དེ་ལས་ཕྱུང་སྟེ། སྦྱངས་ཤིང་བྱི་དོར་བྱས་ཏེ་ལེགས་པར་བཀྲུས། ལེགས་པར་སྦྱངས། ལེགས་པར་བྱི་དོར་བྱས་པ་ན་དྲི་མ་མེད་པ་

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

742

ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་མི་འདོར་རོ། །
བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་(ཁྱབ་བྱེད་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལྟ་བུའི་)སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བར་རབ་ཏུ་ཤེས་ཏེ། འོན་ཀྱང་(གང་ཟག་)དེ་གློ་བུར་གྱི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པས་ཉོན་མོངས་(ཤིང་ཉམས་ཐག་)པར་མཐོང་ངོ་། །དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་འདི་དག་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་(ཁྱབ་བྱེད་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལྟ་བུའི་)སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བར་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་(ཞིང་རོ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་མ་ཡིན་)ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་འདི་དག་ནི་(བཅོས་མ་)གློ་བུར་བ་སྟེ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པས་བསྐྱེད་པ་(ཡིན་པས་གཉེན་པོ་བསྟེན་ན་སྤང་དུ་རུང་བ་)འོ། །(དེ་ལྟ་བས་ན་)བདག་གིས་སེམས་ཅན་འདི་དག་གི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་བསྟན་པར་ནུས་སོ་སྙམ་སྟེ། དེ་ལྟར་(གློ་བུར་དྲི་མ་བསལ་ནས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སྟོན་པ་)དེ་ལ་ཞུམ་པའི་སེམས་མི་སྐྱེ་བའོ། །དེ་ནི་ལན་མང་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཐད་དུ་འགྲོ་བའི་སེམས་སྐྱེ་བའོ། །དེ་འདི་སྙམ་དུ་ཡང་སེམས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་འདི་དག་ལ་སྟོབས་སམ་མཐུ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་འདི་དག་ནི་མཐུ་སྟོབས་ཆུང་བའོ། །འདི་དག་ལ་ཡང་དག་པའི་གནས་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །ཉོན་མོངས་པ་འདི་དག་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་བརྟགས་པ་ན་ཁྲོ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་ཁོ་བོས་

743

ཅི་ནས་ཀྱང་(ཤེས་རྒྱུད་ལ་)འབྲེལ་བར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་སོ་སོར་བརྟག་པར་བྱའོ། །ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་ནི་མ་འབྲེལ་ན་ལེགས་ཀྱི་འབྲེལ་ན་ནི་(ལེགས་པ་)མ་ཡིན་ནོ། ༡༡༣༨། ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཤིང་། སྙིང་པོ་དང་དྲི་མའི་དཔེ་གཞན་དང་གཞན་མང་པོས་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་དོན་དམ་གྱི་གཞི་འབྲས་(གཤིས་ལུགས་ཀྱི་)འགོག་བདེན་དུ་ངོ་བོ་གཅིག་ཚུལ་དང་། དྲི་མ་འཇོམས་བྱེདེ་ལམ་བདེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཚུལ་དང་། དེས་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་དག་པའི་ཚེ་གནས་གྱུར་ཐོབ་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ངོ་བོ་མི་འགྱུར་བའི་དཔེ་(འདུས་མ་བྱས་)ནམ་མཁས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཀུན་རྫོབ་གཟུགས་སྐུའི་གཞི་ནི་དེ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་དང་པོ་(ལ་སོགས་པ་)སྟེ་རྒྱས་པའི་རིགས་སོ། །ལམ་ནི་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ། ཕལ་ཆེར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་དང་། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྣམས་དང་། དཀོན་མཆོག་གི་རྟེན་གསུམ་བཞེངས་ཤིང་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ཞིག་རལ་གསོ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་བའི་ཞིང་ལས་དགེ་བའི་ལོ་ཐོག་སྤེལ་བ་དང་། མགོན་མེད་ཅིང་ཉམ་ཐག་པ་རྣམས་ལ་འདི་དང་གཞན་དུ་(རིམ་པ་ལྟར་)བདེ་བ་དང་ཕན་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཅན་གྱི་ཞིང་ལས་ཀྱང་དགེ་བའི་ལོ་ཐོག་(རྒྱ་ཆེར་)སྤེལ་ནས་སྨོན་ལམ་རླབས་ཆེན་སྒྲུབ་པ་(ལ་འབད་པ་)སྟེ། སློབ་པའི་ལམ་དུ་གཏོགས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཤས་ཆེ་བའོ། །འབྲས་བུ་ནི་དེ་དག་གིས་བསྐྱེད་པའི་སངས་རྒྱས་གཟུགས་སྐུ་(ཡང་དག་)ཡེ་ཤེས་དང་ཡོན་ཏན་དང་ཕྲིན་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

744

ལས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་བདག་ཉིད་སྔར་བསྟན་པ་རྣམས་དང་། གཞན་ཡང་མདོ་རྒྱུད་ཟབ་མོ་རྣམས་ལས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་(ལྟར་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་ཁ་ཅིག་སྣང་ཚད་སྤྲུལ་སྐུ་སྟོང་ཚད་ཆོས་སྐུ་རིག་ཚད་ལོངས་སྐུར་འདོད་པ་ལ་སོགས་ནི་བོདོ་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་རྒྱུད་མང་པོས་མགོ་བོ་བསྐོར་བའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་རིག་པར་བྱ་)འོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་སློབ་ལམ་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་གཞིའི་ཁོངས་སུ་བསྡུས་ནས་གསུངས་པ་ནི་༡༡༣༩ཉུང་གཞི་ཞེས་པ་ལྟར་སྐྱེད་བྱེད་ལ་གཞིར་གསུངས་པ་སྟེ། །(དེ་ནི་)རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་སུ་བསྡུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་ཚེ་ནི་རྒྱུ་ཉིད་ལ་གཞི་དང་ལམ་དུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་(གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་)གསུམ་དུ་ཕྱེ་བ་དང་(རྒྱུ་འབྲས་)གཉིས་སུ་བསྡུས་པ་ལ་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅིང་དོན་གཅིག་(ཡིན་)ལ་གཟུགས་སྐུའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ཐེག་ཆེན་མི་སློབ་པའི་ལམ་དུ་གཏོགས་པ་རྣམས་ལམ་བདེན་ཡིན་ཡང་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་ཡ་གྱལ་གྱི་ལམ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སློབ་ལམ་ཡིན་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བསྟན་པ་རྣམས་ལ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཤེས་ནས་ཉམས་སུ་བླང་བར་བྱ་བ་ནི་ཚོགས་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ལམ་རྣམ་དག་(གང་ཡིན་པ་)སྟེ། འབྲས་བུ་ནི་ཐོབ་བྱར་དམིགས་པ་དང་སྐྱབས་གནས་དང་ཕྱག་མཆོད་(བསྐོར་བ་)ལ་སོགས་པ་དད་གུས་ཀྱི་བྱ་བ་(རྣམ་པ་མང་པོ་དཔག་ཏུ་མེདེ་པ་)རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཉིད་(དང་སྡིག་བཤགས་ཀྱི་ཡུལ་

745

དང་གསོལ་བ་གཏབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཉིད་)དུ་གསུངས་པས་དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་གཙོ་བོར་ལམ་ཚོགས་གཉིས་སྒྲུབ་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ། བཤད་པའི་དགེ་བ་བསྔོ་བ།

༈ དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཟབ་མོ་བཟང་དགུའི་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་ནི། །རིགས་གསུམ་མགོན་སོགས་རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་གྱི་གདམས་པ་ཟབ་མོ་ཡིས། །གསལ་བར་མཛད་ལས་རྗེ་བཙུན་བླ་མའི་དྲིན་གྱིས་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་འདི། །རི་ཁྲོད་དབེན་པར་ཟབ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་རི་ཆོས་ཏེ། །རྣམ་པར་དག་པའི་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ངེས་དོན་ཆུ་བོ་མ་ལུས་འདུས་ཕྱིར་འདི་ནི་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ་ཡང་(ཡིན་ལ)། །གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་ཇི་སྙེད་པ་དང་ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་པའང་ཇི་སྙེད་པའི། །མཐར་ཐུགས་ཐུན་མོང་མིན་པ་སྟོན་ཕྱིར་འདི་མིང་དོན་དང་ལྡན་པ་ལགས། །དགོངས་པ་ཟབ་མོ་ངེས་པར་འགྲེལ་སླད་འདི་ནི་རྒྱལ་བའི་དགོངས་འགྲེལ་ཏེ། །རྡོ་རྗེའི་ཚིག་ཀུན་ངེས་པར་འགྲེལ་སླད་རྡོ་རྗེའི་ཚིག་གི་མདུད་འགྲོལ་ཡང་(ཡིན་ཞིང)། །(ཀུན་འགྲོ་ཡིན་མིན་གྱི་སྟོང་ཉིད་དང་། དོན་དམ་ཡིན་མིན་གྱི་སྟོང་ཉིད་དང་།དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་མིན་གྱི་སྟོང་ཉིད་དང་། ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་མིན་གྱི་སྟོང་ཉིད་དང་།ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡིན་མིན་གྱི་སྟོང་ཉིད་དང་། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ཡིན་མིན་གྱི་སྟོང་ཉིད་དང་།ཆོས་ཉིད་ཡིན་མིན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་སོགས་

པར་ལེགས་པར་ཕྱེ་ནས་)ཆོས་ཉིད་ཟབ་མོ་གསལ་བར་སྟོན་ཕྱིར་བདེ་གཤེགས་སྙིང་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

746

པོ་(གསལ་བར་སྟོན་པ་)འི་སྒྲོན་མེ་དང་། །ལུང་རིགས་མན་ངག་ཟབ་དགུ་འདུས་ཕྱིར་
ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་མཆོག་ཀྱང་ཡིན། །དེ་སླད་འདི་ན་རང་རིགས་རྒན་པོའི་ངག་ཙམ་དབང་དུ་བྱེད་པ་དང་། དང་པོར་གང་ཐོས་དེ་ལ་ཞེན་སླད་ཕྲ་མ་སྔ་བཙན་དབང་སོང་དང་། །རྟོན་པ་བཞི་བྲལ་འདོད་མི་མང་བས་བདེན་པར་འཇོག་པའི་མི་རྣམས་དང་། །མཐུན་པ་དཀའ་མོད་སྲས་བཅས་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་དོན་དང་མཐུན། །འདི་ལ་གང་གིས་ཐུགས་དགོངས་བཟང་པོས་ཡང་ཡང་བསྐུལ་བར་མཛད་རྣམས་དང་། །མཐུན་པའི་གྲོགས་དང་ལོངས་སྤྱོད་བཟང་པོ་འབུལ་བར་མཛད་པ་ལ་སོགས་པ། །འགྲོ་བ་ཀུན་གྱིས་དྲི་མ་མེད་པའི་མདོ་རྒྱུད་མན་ངག་ཟབ་མོའི་དོན། །མཐོང་ཞིང་རྟོགས་ནས་མྱུར་བར་ཐོབ་སྟེ་གཞན་དོན་རླབས་ཆེན་བྱེད་པར་ཤོག །གནས་སྐབས་ཀུན་ཏུ་སངས་རྒྱས་དགྱེས་པའི་དད་བརྩོན་ཤེས་རབ་སྙིང་རྗེ་དང་། །སྙིང་སྟོབས་ཡིད་གཞུངས་

ངོ་ཚ་ཁྲེལ་ཡོད་འཚོ་བ་མཆོག་དང་གཏོང་ཕོད་དང་། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཏིང་འཛིན་དམ་ཚིག་བཞི་དྲུག་བརྒྱད་དང་བཅུ་དང་བཅུ་དྲུག་གི །སྤྱོད་པ་བཟང་པོས་རྟག་ཏུ་གནས་གྱུར་ནམ་ཡང་ཉམས་པར་མ་གྱུར་ཅིག །འདི་ནི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་དང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་གི་ནོར་བུར་གྱུར་པ་མཁན་ཆེན་ཇོ་གདན་ (བསོད་ནམས་གྲགས་)པ་དཔོན་སློབ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་གིས་ཡང་ཡང་བསྐུལ་བ་དང་། ལེགས་པར་སྦྱར་བའི་སྐད་ཀྱིས་བརྡ་སྤྲོད་ཅིང་ལུང་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མང་པོ་དང་ལྡན་པའི་བླ་མ་ལོ་ཙཱ་བ(བློ་གྲོས་དཔལ་བ་)འི་གསུང་གིས་

747

བསྐུལ་བ་དང་། གཞན་ཡང་བླ་མ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་(གློ་བོ་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་)ལ་སོགས་པ་མཁས་བཙུན་བཟང་པོའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོ་དང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་དམ་པ་བསམ་སྡིངས་ཅོག་པུ་(དཔལ་ལྡན་དབང་ཕྱུག་ཤེས་རབ་)པ་ལ་སོགས་པ་ངེས་དོན་གྱི་སྒྲུབ་པ་པོ་བཟང་པོ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་གིས་བསྐུལ་བ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་པས་བརྒྱ་འབུལ་བཟང་པོ་དང་བཅས་པའི་བསྙེན་བཀུར་གྱིས་ལེགས་པར་བཏེག་ཅིང་དོས་ཆེན་པོ་མཛད་དེ། རྒྱལ་ཁམས་པ(རྟོན་པ་བཞི་ལྡན་གྱི་)ས་ངེས་དོན་ཟབ་མོ་མཐར་ཐུག་གི་ལུང་རིགས་མན་ངག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཇོ་ནང་དཔལ་གྱི་གནས་ཆེན་དུ་བཀོད་པ་སྟེ། །བློ་ལྡན་གཟུ་བོར་གནས་ཤིང་ངེས་དོན་ཆོས་ཉིད་བསྒོམས་པའི་ཉམས་མྱོང་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ལ་བསྟན་དུ་མི་རུང་བའི་བཀའ་རྒྱ་དམ་པོ་ཡོད་པས་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་མཛད་པར་ཞུ། ཅི་སྟེ་དེ་ལས་འདས་ན་དམ་ཚིག་ལས་འདས་སོ།། །།
ༀ་ཨཱཿཿ ཧུཾཾ་ཧོཿཿཧཾཾ་ཀྵཿཿ གཅིག་ཞུས། འདི་ནི་ཆོས་ཟབ་མོ་སྣོད་མིན་ལ་བསྟན་དུ་མི་རུང་བར་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པས་སྡིག་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་བ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི་སེར་སྣ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པའི་སློབ་མ་མཆོག་ལ་བསྟན་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུང་མཆོག་མཆན་བུས་གསལ་བར་བྱས་འདིས་ཀྱང་། །དམན་པའི་ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་པ་རབ་སྤངས་ནས། །ཡང་དག་ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་པ་རླབས་ཆེན་གྱིས། །སྐུ་གཉིས་ཐོབ་ནས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་ཤོག །ཨ་ལ་ལ་ཧོ།

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས།

748

ཨ་ཧཾཾ། གཞུང་འདིའི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པས་མཆན་བུ་འདི་ཡང་ངེས་པར་དགོས་
སོ། །མངྒ་ལཾཾ། བྷ་ཝཾཾ་ཏུ། ཡང་གཅིག་ཞུས།
མཁན་པོ་དངོས་གྲུབ་དཔལ་གྱིས་རི་ཆོས་ཀྱི་ས་བཅད་འདི་རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་ཇོ་ནང་དེབ་ཕྲེང་ཐོག་མར་བསྒྲིགས་སྐབས་བཀོད་པའོ། །

749

༄༅། །རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོའི་ས་བཅད་བཞུགས།

སྟོན་པའི་ཞལ་ནས་བྱུང་བ་སྐྱེ་བོའི་མིག་གི་རབ་རིབ་ཞི་བར་མཛད་པ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི། །འབྱུང་གནས་སེམས་ལ་ཞོག་ཤིག་གང་ཕྱིར་འདི་ནི་ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྣ་བའི་བདུད་རྩི་དང་། །ཉོན་མོངས་པ་ཡི་ནད་ཀུན་ཞི་བར་མཛད་པ་ཡིན་པས་དེ་དོན་ཡང་དག་བསམ་པར་རིགས། །རྒྱུ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་གུས་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་གསུང་དག་མཉན་པར་བྱ་བའི་རིགས། །
ༀ་ཨཱཿཿ ཧཱུཾཾ་ཧོཿཿཧཾཾ་ཀྵཿཿ ན་མཿཿ རྗེ་བཙུན་བླ་མ་དམ་པ་དང་། སྟོང་གཞི་དོན་དམ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས། འདིར་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་པའི་གསུང་རབ་ཟབ་དགུའི་སྙིང་པོ་བསྡུས་པའི་མན་ངག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འདི་བཤད་པ་ལ་གསུམ། བཤད་པ་ལ་འཇུག་པ། (ༀ་གུ་རུ་)ཞུགས་པའི་བཤད་པ་དངོས། བཤད་པའི་དགེ་བ་བསྔོ་བའོ། །(དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་)བཤད་པ་དངོས་ལ་གསུམ། གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་མདོར་བསྟན་པ། དེ་རྣམས་སོ་སོར་རྒྱས་པར་བཤད་པ། དེ་རྣམས་ཉེ་བར་བསྡུས་ཏེ་གདམས་པའོ། །(དེ་ལྟར་དོན་དམ་)དང་པོ་ལ་གསུམ། ངེས་དོན་གྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་བསྡུས་ནས་བསྟན་པ། (འདིར་ཐར་པའི་མཆོག་)དེ་རྣམས་ལུང་གིས་གྲུབ་ཚུལ་བསྡུས་ནས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོའི་ས་བཅད།

750

བསྟན་པ། (འདིར་དེ་དག་དེ་ལྟར་ཡིན་)སྐུ་གཉི་ཀའི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་བསྡུས་ནས་བསྟན་པའོ། །(དེ་ལྟར་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་)སོ་སོར་རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ། གཞི་ལ་དོན་དམ་གྱི་སངས་རྒྱས་གདོད་ནས་བཞུགས་ཚུལ། དེ་ཐོབ་པར་ནུས་པའི་ལམ་མཆོག་ཟབ་མོ་བསྟེན་ཚུལ། ལམ་གྱིས་བྲལ་བ་དང་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཚུལ་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ལ་བདུན། ཆོས་ཉིད་ཟབ་མོ་ཀུན་གཞི་ཡེ་ཤེས་སུ་བསྟན་པ། (ད་ནི་དེ་)དེ་རྣམ་དག་ལུང་གིས་ལེགས་པར་སྒྲུབ་པ། ལུང་ལ་མི་མཁས་པས་བརྟགས་པའི་ལྟ་ངན་སྤང་བར་གདམས་པ། དེ་ལ་མ་དད་པའི་ཉེས་དམིགས་སྤང་བར་གདམས་པ། དེ་ལ་དད་པའི་ཕན་ཡོན་བླང་བར་གདམས་པ། དེ་ལ་འཆལ་པའི་ལོག་རྟོག་སྣ་ཚོགས་སྤང་བ། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྡུས་ནས་བསྟོད་ཅིང་ཕྱག་འཚལ་བའོ། །(གནས་ལུགས་ཟབ་མོ་)གཉིས་པ་ལ་བཅུ་བཞི། དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ལྷ་ཐམས་ཅད་བརྟན་གཡོ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར་བཞུགས་ཚུལ། དེ་ལྟར་བཞུགས་པ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ག་ཡིན་ཚུལ། (འདིར་དོན་དམ་གྱི་)ཡང་དེ་ཉིད་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཡིན་ཚུལ་དཔེ་དོན་མང་པོས་བསྟན་པ། (གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་)ཡང་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ། (དབུ་མ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་)ཡང་དེ་ཉིད་རྒྱུད་སྡེར་གསུངས་པའི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བསྡུ་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ། (རིགས་དེ་ཡང་)ཡང་དེ་ཉིད་ཆོས་ཉིད་ཟབ་མོའི་རྒྱུད་དང་རྡོ་རྗེའི་རིགས་སུ་བཞུགས་ཚུལ།

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོའི་ས་བཅད།

751

(དེ་བཞིན་དུ་རང་)ཡང་དེ་ཉིད་ནམ་མཁའ་ལྟར་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་བཞུགས་ཚུལ། (དེ་བཞིན་དུ་གཞི་)ཡང་དེ་ཉིད་དོན་དམ་ཆོས་སྐུའི་གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་བཞུགས་ཚུལ། (ཡང་དེ་ཉིད་དུ་མ་དག་)ཡང་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་བཞུགས་ཚུལ། (འབུམ་པ་རྒྱ་ཆེར་)ཡང་དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་སྔགས་ཀྱི་རིགས་དུ་མར་བཞུགས་ཚུལ། (དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་)ཡང་དེ་ཉིད་གཞི་འབྲས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་མྱང་འདས་དང་ཆོས་སྐུ་ལ་སོགས་པར་བཞུགས་ཚུལ། (མྱང་འདས་ཆེན་པོར་)ཡང་དེ་ཉིད་གཞི་འབྲས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་བཞུགས་ཚུལ། (དེ་བཞིན་དུ་ལང་ཀར་)ཡང་དེ་ཉིད་དོན་དམ་ཆོས་སྐུ་དང་དེའི་ཡོན་ཏན་ཀུན་འདུས་སུ་བཞུགས་ཚུལ། (དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་)དོན་དེ་ལྟར་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱང་བཞེད་པར་བསྟན་པའོ། །(གལ་ཏེ་གཞན་)དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས་གསུངས་ཚུལ། (དེ་ཡང་ཐེག་པ་)འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་གསང་སྔགས་ཟབ་མོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལོ། །(དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་ཀྱེ་)ལུང་ལ་མི་མཁས་པས་བརྟགས་པའི་ལྟ་ངན་སྤང་བར་གདམས་པ་ལ་བཅུ་གཅིག །དགོས་པ་བསྟན་པ་ལས་དྲང་དོན་དུ་འཁྲུལ་བའི་སྡིག་ལྟ་སྤང་བ། བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དོན་ལ་མེད་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་ཤེས་བྱེད་དགོད་པ། (གལ་ཏེ་བདེ་གཤེགས་)དག་པའི་བདག་སོགས་དོན་ལ་མེད་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་ཤེས་བྱེད་དགོད་པ། (གལ་ཏེ་བདག་གི་)བདག་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པ་འགལ་བར་སྣང་ཡང་སྐྱོན་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་པ། (སྔར་བདག་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོའི་ས་བཅད།

752

མེད་གསུངས་)དག་པའི་བདག་དང་ཨ་ཧཾཾ་ལ་སོགས་པ་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ། (དེ་བཞིན་དུ་ཕྱག་རྒྱ་)དག་པའི་བདག་གི་དབྱིངས་དང་ཤེར་ཕྱིན་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ། (དེ་བཞིན་དུ་ཡུམ་)གནས་ལུགས་ལ་མི་མཁས་པ་བཀག་ནས་གཞི་ཇི་བཞིན་པའི་བཞུགས་ཚུལ་བསྟན་པ། (དེ་བཞིན་དུ་ཨུ་དུམ་)བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ས་བོན་ལ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བསྟན་པ། (གལ་ཏེ་བདེ་གཤེགས་)དེས་ན་དོན་དམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཚང་བར་བཞུགས་ཚུལ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ། (དེ་བས་ན་ཆོས་)དེ་ལྟར་གཞི་ལ་རྟག་ཏུ་བཞུགས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་ལ་མི་སྣང་བའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་པ། (དེ་ལྟ་ན་ཡང་སེམས་ཅན་)དེ་ལྟར་མི་བཞུགས་ན་དོན་དམ་ཡང་མེད་པར་ཧ་ཅང་ཐལ་བས་གནོད་ཚུལ་ལོ། །(གལ་ཏེ་བདེ་གཤེགས་)དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱུད་བླ་མར་དགོས་པ་བསྟན་པ་ལས་དྲང་དོན་དུ་འཁྲུལ་བའི་སྡིག་ལྟ་སྤང་བ་དང་། (གལ་ཏེ་རྒྱུད་བླ་)ལང་ཀར་གཤེགས་པར་དགོས་པ་བསྟན་པ་ལས་དྲང་དོན་དུ་འཁྲུལ་པའི་སྡིག་ལྟ་སྤང་བའོ། །(དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་)དེ་ལ་མ་དད་པའི་ཉེས་དམིགས་སྤང་བར་གདམས་པ་ལ་གཉིས། ཉེས་དམིགས་མང་པོ་སྤང་བར་གདམས་པ་དང་། (དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཉེས་)དེའི་ཐབས་ལ་གུས་པར་གདམས་པའོ། །(དེ་ཡང་མྱང་འདས་)དེ་ལ་དད་པའི་ཕན་ཡོན་བླང་བར་གདམས་པ་ལ་གཉིས། ཕན་ཡོན་རླབས་ཆེན་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་། (དད་ཅིང་གུས་པ་དང་)དེའིེི་ཐབས་ལ་བརྩོན་པར་གདམས་པའོ། །(དེ་ལྟར་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་)དེ་ལ་འཆལ་པའི་ལོག་རྟོག་སྣ་ཚོགས་སྤང་བ་ལ་གསུམ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤངས་རྟོགས་ཚང་བར་ཐལ་བ་སྤང་བ། (གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་)སེམས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོའི་ས་བཅད།

753

ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཚོགས་གཉིས་བསགས་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ། (ཡང་སེམས་ཅན་ལ་)སྦྱང་གཞི་སྦྱང་བྱ་ལ་སོགས་ལ་འཁྲུལ་པའི་ལོག་རྟོག་སྤང་བའོ། །(གལ་ཏེ་སྦྱང་གཞི་)གཞིའི་སྐབས་སོ། །
(གཞི་ལ)དེ་ཐོབ་པར་ནུས་པའི་ལམ་མཆོག་ཟབ་མོ་བསྟེན་པ་ལ་གསུམ། ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་རྣམ་བཞག་སྤྱིར་བསྟན་པ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བ་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པ། བཤད་པའི་དོན་བསྡུས་ཏེ་གདམས་ཤིང་སྨོན་ལམ་གདབ་པའོ། །(དེ་ལྟ་བས་ན་ཡང་དག་)དང་པོ་ལ་བཅུ། ལམ་རྣམ་དག་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་པ། (དེ་ལྟར་དོན་དམ་)རང་སྟོང་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རྣམ་དག་བསྟན་པ། (དེ་ལ་ཡང་དག་པའི་)རྟོག་མེད་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་སྒོམ་པ་རྣམ་དག་བསྟན་པ། (དེའི་ངང་ལ་)དེ་ལ་མན་ངག་གི་གནད་ཟབ་མོ་དགོས་པར་བསྟན་པ། (དེ་ལྟར་མི་སྒོམ་པའི་)ཐུན་མོང་གི་སྒོམ་པ་དང་སྤྱོད་པ་རྣམ་གཉིས་གཞན་དུ་བསྟན་པ། (བྱམས་སྙིང་རྗེ་)འདིར་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པ་ལེགས་པར་ཕྱེ་ནས་ངོ་སྤྲད་པ། (དེ་ལྟར་ལུས་སེམས་)དེ་ལ་འཁོར་ལོ་གསུམ་དང་སྔགས་ཀྱི་དོན་ཤེས་དགོས་པར་བསྟན་པ། (དེ་ཅིའི་ཕྱིར་)འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱིས་དྲི་མ་རིམ་གསུམ་སྦྱོང་ཚུལ་དཔེ་ཡིས་བསྟན་པ། (དེ་ལ་འཁོར་ལོ་)འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ལེགས་པར་ཕྱེ་སྟེ་གཏན་ལ་དབབ་པ། (འཁོར་ལོ་གསུམ་ལ་)དེ་ལ་འཁྲུལ་པའི་ལོག་རྟོག་མང་པོ་བསལ་བའོ། །(འདིར་ཁ་གཅིག་)ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བ་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་དང་། (དེའི་ཕྱིར་འཁོར་ལོ་)བཤད་པའི་དོན་དངོས་སོ། །འདི་ལ་ལྔ། སྟོང་མི་སྟོང་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོའི་ས་བཅད།

754

དང་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པར་གསུངས་པས་རང་སྟོང་འདི་ལས་གཞན་པའི་སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོ་གྲུབ་ཚུལ། སྟོང་གཞིའི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རང་སྟོང་འདི་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཉིད་གྲུབ་ཚུལ། རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གསུངས་པས་རང་སྟོང་ལས་གཞན་པའི་དོན་དམ་གྲུབ་ཚུལ། དེ་རྣམས་ལ་ལོག་རྟོག་སྣ་ཚོགས་བསལ་ནས་དོན་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ། (གལ་ཏེ་རྒྱལ་བའི་)དེ་ལྟར་དོན་བཞིན་རྟོགས་པའི་ཡང་དག་ལྟ་བས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཐམས་ཅད་སྤོང་ཚུལ་ལོ། །(དེ་ལྟར་ཡང་དག་པའི་)དང་པོ་ལ་གཉིས། སྟོང་ཚུལ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་དུ་མ་མདོར་བསྟན་པ། དེ་དག་གི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པས་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་མི་སྟོང་དུ་དབྱེ་བ། (དེ་ཡང་ཨུ་དུམ་ཝ་རའི་)དེ་ཉིད་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་དང་མི་སྟོང་པའི་སྟོང་པར་གསུངས་ཚུལ། (གཞན་ཡང་ཐམས་ཅད་)ཡང་དེ་ཉིད་གློ་བུར་དྲི་མ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་སྟོང་ཚུལ་དུ་གསུངས་པ། (ཡང་མདོ་དེ་ཉིད་)དེ་དག་ལས་གསང་སྔགས་ཟབ་མོའི་སྟོང་ཆེན་ཁྱད་པར་དུ་ངོས་གཟུང་བའོ། །(དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་)དེ་དག་གི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པས་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་དགུ། གང་གིས་སྟོང་པ་དང་སྟོང་པའི་གཞི་གང་ཡིན་གཏན་ལ་དབབ་པ། (དེ་ལྟར་རང་སྟོང་)དེ་ཉིད་གཤིས་ལ་ཡོདོ་པ་དང་མེད་པའི་དོན་དུ་གསུངས་ཚུལ། (གཞན་ཡང་ཡང་)དེ་ལྟར་རྟོགས་ན་ཡོད་མེད་རྟག་ཆད་སྒྲོ་སྐུར་ལས་འདས་ཚུལ། (འདིར་ཡོདོ་མིན་)སྟོང་ཚུལ་དེ་ཉིད་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་བསྟན་པ། (འབུམ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོའི་ས་བཅད།

755

པ་རྒྱ་ཆེར་)སྟོང་ཚུལ་དེ་ཉིད་བསལ་བཞག་མེད་པ་དང་སྟོང་མི་སྟོང་གི་དོན་དུ་གསུངས་ཚུལ། (རྒྱུད་བླ་མ་རྩ་)སྟོང་ཚུལ་དེ་ཉིད་གནས་ལུགས་ལ་ཡོད་མེད་དང་སྤངས་རྟོགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་ཚུལ། (མྱང་འདས་ཆེན་པོ་)སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་ལ་ལུང་འགལ་གྱི་ལོག་རྟོག་བསལ་བ། (འདིར་གལ་ཏེ་)སྟོང་གཞི་དེ་ཉིད་གནས་ལུགས་ཟབ་མོའི་སྟོང་ཉིད་ཆེན་པོར་གསུངས་ཚུལ། (གཞན་ཡང་དོན་དམ་)དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ལ་སྒྲོ་སྐུར་སྤང་བའོ། །འདི་ལ་བཅུ། འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་སེམས་ཙམ་དུ་འདོད་པ་ལ་ཤེས་བྱེད་མེད་ཅིང་གནོད་བྱེད་ཡོད་པར་བསྟན་པ། (གལ་ཏེ་བཀའ་)དེའི་དགོངས་འགྲེལ་ཟབ་མོ་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་འཐུན་པར་བསྟན་པ། (དེ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་)ཁྱད་པར་དུ་དབུས་མཐའ་སེམས་ཙམ་དུ་འདོད་པ་ལ་ཡང་སྐྱོན་དེ་མཚུངས་པར་བསྟན་པ། (དེ་བཞིན་དུ་དབུས་)སེམས་ཙམ་ལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མ་ཤེས་པས་འགའ་ཞིག་འཁྲུལ་བར་བསྟན་པ། (དེ་བཞིན་དུ་ལང་ཀར་)དོན་དམ་གྱི་སེམས་ཙམ་གསང་སྔགས་ཟབ་མོ་རྣམས་སུ་ཡང་བསྟན་ཚུལ། (དེ་དང་རྗེས་སུ་)འགའ་ཞིག་ཏུ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སེམས་ཙམ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བསྟན་པ། (ཡང་གལ་ཏེ་འདི་)མངོན་པ་ལ་སོགས་པ་གཞུང་གཞན་ལ་ཡང་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་སྐྱོན་བསལ་བ། (དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་མངོན་)གནས་སྐབས་སུ་སེམས་ཙམ་སྟོན་པས་དེའིེི་རང་གཞུང་དུ་འགྱུར་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། (གལ་ཏེ་གནས་སྐབས་)རྒྱུད་སྡེ་རྣམས་ཀྱང་སེམས་ཙམ་དུ་འདོད་ན་དེའི་དགོངས་པ་མ་ཤེས་པར་བསྟན་པ། (དེ་བཞིན་དུ་དུས་འཁོར་)དེས་ན་ཤན་འབྱེད་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོའི་ས་བཅད།

756

པའི་མན་ངག་ཡོད་མེདེ་ཀྱི་ཕན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་བསྟན་པའོ། །(དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་གནས་)སྟོང་གཞིའི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རང་སྟོང་འདི་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཉིད་གྲུབ་ཚུལ་ལ་གཉིས། རྣམ་གྲངས་དངོས་དང་། རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དགོས་པའོ། །(དེ་ལྟར་དོན་གཅིག་)དང་པོ་ལ་གཉིས། རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཅན་གྱི་སྟོང་ཆེན་ཟབ་མོ་མདོར་བསྟན་པ། (དེའི་ཕྱིར་ལྟ་བ་)རང་སྟོང་དང་དོན་དམ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་གྲངས་སུ་འདོད་པ་ལ་གནོདོ་བྱེདེ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །འདི་ལ་བཅུ་གསུམ། རང་སྟོང་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། (གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་)རང་སྟོང་དང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། (དེ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་)རང་སྟོང་དང་མཚན་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། (དེ་བཞིན་དུ་རང་སྟོང་)རང་སྟོང་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། (དེ་བཞིན་དུ་རང་སྟོང་)རང་སྟོང་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། (དེ་བཞིན་དུ་རང་སྟོང་)རང་སྟོང་དང་དོན་དམ་བྱང་སེམས་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། (གཞན་ཡང་དོན་དམ་)དེ་རྣམས་ལ་ཉེས་སྤོང་གི་ལན་ཡང་སྐབས་ཇི་ལྟ་བར་དགག་པ། (གལ་ཏེ་སྡིག་པ་)གནས་ལུགས་ཀྱི་བྷ་ག་དང་རང་སྟོང་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། (གཞན་ཡང་མཐར་ཐུག་)གནས་ལུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་དང་རང་སྟོང་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། (གཞན་ཡང་རྒྱུད་སྡེ་)གནས་ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལ་སོགས་པ་དང་རང་སྟོང་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། (གཞན་ཡང་རང་སྟོང་ལས་)གནས་ལུགས་ཀྱི་གསང་པ་གསང་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོའི་ས་བཅད།

757

ཆེན་ལ་སོགས་པ་དང་རང་སྟོང་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། (གཞན་ཡང་དཔལ་)གནས་ལུགས་ཀྱི་གྲུ་གསུམ་ཆོས་འབྱུང་ལ་སོགས་པ་དང་རང་སྟོང་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། (གཞན་ཡང་དཔལ་)དོན་དམ་གྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་མང་པོ་གསུངས་པ་ཡང་རང་སྟོང་ལས་གཞན་དུ་བསྟན་པའོ། །
འདི་ལ་གསུམ། སྤྱོད་བསྡུས་སྒྲོན་མར་གསུངས་པ་ཡང་རང་སྟོང་ལས་གཞན་དུ་བསྟན་པ། (དེ་བཞིན་དུ་སློབ་དཔོན་)དོན་དམ་གྱི་མཚན་བརྗོད་དུ་གསུངས་པ་ཡང་རང་སྟོང་ལས་གཞན་དུ་བསྟན་པ། མྱང་འདས་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པར་གསུངས་པ་ཡང་རང་སྟོང་ལས་གཞན་དུ་བསྟན་པའོ། །(དེ་བཞིན་དུ་མྱང་འདས་)བར་པ་ལ་བཅུ་གསུམ། ཞུས་ལན་གྱི་སྐབས་སུ་གསུངས་པ། (དེ་ཡང་དཔལ་)སྔགས་ཀྱི་རིགས་དྲུག་ལ་གཟིགས་པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་པ། (གསང་སྔགས་མཐའ་)སྒྱུ་འཕྲུལ་དྲ་བས་བྱང་ཆུབ་པར་གསུངས་པ། (སྔགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་)རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོར་གསུངས་པ། (ཨ་ལས་བྱུང་)ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་གསུངས་པ། (སངས་རྒྱས་ཆེན་)མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་སུ་གསུངས་པ། (རྡོ་རྗེ་འཇིགས་)སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་གསུངས་པ། (ཡང་དག་)མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་གསུངས་པ། (འདོད་པའི་དོན་)བྱ་བ་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་གསུངས་པ། (སངས་རྒྱས་ཀུན་)ཡེ་ཤེས་ལྔ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བར་གསུངས་པ། (མཆོག་སྦྱིན་)དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་གཞན་སྟོང་དུ་གཅིག་པར་བསྟན་པ། (དེའི་ཕྱིར་རྒྱུད་)དེ་ལ་ཀླན་ཀ་སྤངས་ནས་དོན་ལ་གནས་པ་བསྟན་པ། (གལ་ཏེ་མཐར་ཐུག་)གདམས་པའི་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོའི་ས་བཅད།

758

ཚུལ་གྱིས་མཇུག་བསྡུ་བའོ། །(དེ་ལྟ་བས་ན་)རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གསུངས་པས་རང་སྟོང་ལས་གཞན་པའི་དོན་དམ་གྲུབ་ཚུལ་ལ་བཅུ། རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་མདོར་བསྟན་པ། (དེ་ལྟར་རྣམ་གྲངས་)དེ་རྣམས་སྔགས་དང་སྦྱར་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ཁམས་གསུམ་དང་དུས་གསུམ་ལས་འདས་པའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་དེ་དང་མཚུངས་ཚུལ། (ཡང་དེ་རྣམས་ཉིད་)དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་ན་རང་སྟོང་བསྒོམས་པས་སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་པར་བསྟན་པ། (དེ་ལྟ་བས་ན་རང་)དེ་རྣམས་ལ་ལུང་འགལ་མང་པོ་སྤངས་ནས་ཡིན་ལུགས་གཏན་ལ་དབབ་པ། (གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་)དེ་རྣམས་ཐོབ་པ་ལ་མ་དག་པའི་ཕུང་པོ་འདི་རྣམས་འགག་དགོས་པར་བསྟན་པ། (དེ་ལྟར་རང་བཞིན་)དེ་རྣམས་ཐོབ་ན་གཞན་ཨེ་བཾཾ་ལ་སོགས་པ་གནས་ལུགས་ཟབ་མོ་ཀུན་ཐོབ་པར་བསྟན་པ། (དེ་ལྟར་མི་རྟག་)ཐོབ་བྱ་དེ་ཉིད་ཕྱི་ནང་ཀུན་རྫོབ་འདི་ལས་གཞན་མཆོག་ཕ་རོལ་ཡིན་པར་བསྟན་པ། (གདོད་ནས་སྒྲིབ་བྲལ་)དེ་རྣམས་རང་སྟོང་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་དོགས་པའི་མཐའ་མང་པོ་བསལ་བ། (གལ་ཏེ་རང་སྟོང་)ཐོབ་བྱ་དེ་ལ་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕན་ཡོན་རླབས་ཆེན་བསྟན་པའོ། །(ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་)ིགཉིས་པ་ལ་བཅྭ་བརྒྱད། རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྣམས་རྒྱལ་བ་ལྔ་དང་ཡེ་ཤེས་ལྔར་རྟག་ཏུ་བཞུགས་ཚུལ། (དེ་ལ་རྣམ་པར་དག་)རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་དོན་དམ་གྱི་རྒྱལ་སྲས་རྣམས་སུ་བཞུགས་ཚུལ། (དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་)རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་དྲུག་པོ་དོན་དམ་གྱི་སེམས་མ་རྣམས་སུ་བཞུགས་ཚུལ།

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོའི་ས་བཅད།

759

(དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་)རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཕུང་པོ་སུམ་བཅུ་རྩ་དྲུག་དོན་དམ་གྱི་རྒྱལ་བ་རྣམས་སུ་བཞུགས་ཚུལ། (དེ་བཞིན་དུ་གདོད་)རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཁམས་དྲུག་པོ་དོན་དམ་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་མ་དྲུག་ཏུ་བཞུགས་ཚུལ། (ད་ནི་སྔར་འཆད་)རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་དོན་དམ་གྱི་ས་དང་བདེན་དོན་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པར་བཞུགས་ཚུལ། (དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་བརྟགས་)རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་རྣམས་དོན་དམ་གྱི་ནུས་མ་དང་རིག་མ་དང་མཁའ་འགྲོ་མ་དང་ཕྱག་རྒྱ་མར་བཞུགས་ཚུལ། (དེ་བཞིན་དུ་སྦྱིན་)རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་གྱི་ལྷ་དང་སྙིང་རྗེ་དང་བདེ་བ་ཆེན་པོར་བཞུགས་ཚུལ། རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་གྱི་ལྷ་དང་རྒྱུད་དང་གནས་ལ་སོགས་པར་བཞུགས་ཚུལ། (དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་)རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་འཕགས་པའི་བདེན་བཞི་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་གྱི་ལྷ་རྣམས་སུ་བཞུགས་ཚུལ། (དེ་བཞིན་དུ་བཅོམ་ལྡན་)མ་དག་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་ནི་རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ། (དེ་ལྟ་བས་ན་ཡང་དག་)ཚུལ་དེ་ལྟར་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་དག་གིས་ཀྱང་མདོ་རྒྱུད་སྦྱར་ནས་གསུངས་ཚུལ། (དེ་ལྟར་མདོ་སྔགས་)རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཆགས་སོགས་དང་དུས་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་གྱི་ལྷར་བཞུགས་ཚུལ། (དཔལ་མཆོག་)རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བདག་དང་སེམས་ཅན་ལ་སོགས་པ་ཡང་དོན་དམ་གྱི་ལྷ་རྣམས་སུ་བཞུགས་ཚུལ། (དེ་བཞིན་དུ་བདག་དང་)རང་བཞིན་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོའི་ས་བཅད།

760

འོད་གསལ་གྱི་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་སྔར་བསྟན་པ་རྣམས་དང་དོན་ཅིག་ཚུལ། (དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་རང་བཞིན་)འཕོ་འགྱུར་དང་སྐྱེ་འགག་མེད་པའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་སྔར་བསྟན་པ་དང་དོན་གཅིག་ཚུལ། (གཟུགས་ལ་འཕོ་བ་མེད་)དོན་དེ་དག་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་ལ་སོགས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་བསྟན་པ། (ཡུམ་རྒྱས་པ་)དེ་རྣམས་གནས་ལུགས་ཀྱི་སྔགས་དང་རྒྱུད་དང་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ཕྱག་རྒྱ་ལ་སོགས་པར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ་ལོ། །(དེ་ལྟར་གདོད་ནས་)བརྒྱད་པ་ལ་ལྔ། སྟོང་ཉིད་ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་གཞན་སྟོང་གཉིས་སུ་ལེགས་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ། (དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་ཉིད་)དེ་དག་ལས་སྟོང་གཞི་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་གྱི་ལྷ་དང་སྙིང་རྗེ་ལ་སོགས་པར་བཞུགས་ཚུལ། (རྒྱུད་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་)དེ་ལྟར་རྟོགས་ན་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་དབུས་སམ་བར་མ་མ་ནིང་དང་དཔེ་བྲལ་དང་ཕུང་པོ་གསུམ་པར་རྟོགས་ཚུལ། (དེ་རྟོགས་ན་)དེ་ལ་འཁྲུལ་པའི་ལོག་རྟོག་མང་པོ་སྤངས་ནས་དོན་ཡིན་ལུགས་བཞིན་བསྟན་པ། (གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་)སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེ་ཇི་སྙེད་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་ཚུལ་གཉིས་གཉིས་སུ་བསྡུས་ནས་བསྟན་པའོ། །(དེ་ལྟར་སྟོང་པ་)ལམ་གྱི་སྐབས་སོ། །
(རྣམ་དག་)ལམ་དེས་བྲལ་བ་དང་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཐེག་ཆེན་འབྲས་བུ་སྤྱིར་བསྟན་པ། (དེ་ལྟར་ཡང་དག་པའི་)ིདེ་ཡི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ཕྱག་འཚལ་ཞིང་ཉེ་བར་བསྡུ་བའོ། །(ད་ནི་དེ་དག་ཉིད་ལ་)བར་བ་ལ་དྲུག །ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བའི་སྐུ་ཕུན་ཚོགས་བཤད་པ། ཡེ་ཤེས་ཕུན་ཚོགས་བཤད་པ། ཡོན་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོའི་ས་བཅད།

761

ཏན་ཕུན་ཚོགས་བཤད་པ། ཕྲིན་ལས་ཕུན་ཚོགས་བཤད་པ། ཞིང་ཁམས་དང་གླེང་གཞིའི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ། (དེ་ལྟར་ཆེས་ཤིན་ཏུ་)ཁྱད་པར་གཞན་ཡང་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་དྲུག ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་བ་ལ་གྲགས་པའི་སྐུའི་དབྱེ་བ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གསང་སྔགས་ཀྱི་སྐུའི་དབྱེ་བ། དེ་དག་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་ཚུལ། (དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་)ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་དང་སྤྲུལ་སྐུ་ལ་བདེན་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། (འདིར་ལོངས་སྤྱོད་)དོན་དམ་བདེན་པ་ཉིད་གནས་ལུགས་ཀྱི་སྐུ་བཞིར་བཞུགས་ཚུལ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ལྔ་དང་རིགས་དྲུག་ལ་རྨོངས་མི་རྨོངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པའོ། །(དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཉིད་)དང་པོ་ལ་གསུམ། གནས་ལུགས་ཟབ་མོའི་སྐུ་གཅིག་ཏུ་བས་ཚུལ། (དེ་ལ་སངས་རྒྱས་)བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། (དེ་ལ་སྐུ་གཉིས་ནི་)བདེན་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སྐུ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའོ། །(དེ་ལ་སྐུ་གསུམ་ནི་)ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གསང་སྔགས་ཀྱི་སྐུའི་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། སྐུ་གཅིག་ནས་ལྔའི་བར་དུ་དབྱེ་བ་དང་། (ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་)དེ་རང་བཞིན་གྱི་རིགས་དང་དོན་གཅིག་ཚུལ་ལོ། །(དེ་ལྟར་དེ་རྣམས་)དོན་དམ་བདེན་པ་ཉིད་གནས་ལུགས་ཀྱི་སྐུ་བཞིར་བཞུགས་ཚུལ་ལ། བསྟན་པ། བཤད་པ། བསྡུ་བ་གསུམ་ལས། (དེ་བཞིན་དུ་འཇམ་དཔལ་)དང་པོ་ལ་གཉིས། གནས་ལུགས་ཟབ་མོའི་སྐུ་བཞི་བསྟན་པ་དང་། (དེའི་ཕྱིར་སྟོང་གཞི་)དེ་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའོ། །(དེ་ཡང་རྗེ་བཙུན་)རྒྱས་བཤད་ལ་བཅུ། གནས་ལུགས་དེ་ཉིད་སྐུ་བཞི་དང་བཅུ་དྲུག་ལ་སོགས་པར་བཞུགས་ཚུལ། (དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོའི་ས་བཅད།

762

པར་)དེ་ཉིད་སྐུ་ལྔ་ཡེ་ཤེས་ལྔའི་བདག་ཏུ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར་བཞུགས་ཚུལ། (དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་)དེ་ཉིད་ཕྱོགས་དང་བྲལ་བའི་མྱང་འདས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་བཞུགས་ཚུལ། (རྗེ་བཙུན་འདི་ཉིད་ཀྱི་)དེ་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དགའ་བ་བཞི་དང་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཡང་བཞུགས་ཚུལ། (དེ་ཉིད་སེམས་ཅན་)དེ་ཉིད་སྐུའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཡང་བཞུགས་ཚུལ། (དེ་ཉིད་ཁོ་ན་)དེ་ཉིད་རྣམ་ཐར་བཞི་དང་རྣལ་འབྱོར་བཞི་ལ་སོགས་པར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ། (དེ་ཉིད་ལྷན་ཅིག་)དེ་ཉིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་སྐུ་བཞིའི་རྣམ་གྲངས་དང་རྡོ་རྗེ་བཞིར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ། (སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་)དེ་ཉིད་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་བཞི་དང་དོན་ཀུན་གཟིགས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ། (དེ་བཞིན་དུ་སྐ་ཅིག་)དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བཞི་ལ་བཞུགས་ཚུལ། འཁོར་ལོ་བཞིར་དབུགས་ཀྱི་རྒྱུན་འགགས་པས་དེ་རྣམས་ཐོབ་ཚུལ་ལོ། །(དེ་བཞིན་དུ་དུས་ཀྱི་)དགུ་པ་ལ་བཅུ་བདུན། དེ་རྣམས་ཉིད་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཨཱ་ལི་ཀཱ་ལི་ལ་སོགས་པར་བཞུགས་ཚུལ། (དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་)དེ་རྣམས་ཉིད་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་སྐུར་བཞིར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ། (ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་)དེ་རྣམས་ཉིད་གནས་སྐབས་གཞན་དོན་དམ་གྱི་གནས་སྐབས་བཞིར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ། (ལྟེ་བར་བཞི་པ་)དེ་རྣམས་ཉིད་སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་རྡོ་རྗེ་བཞིར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ། (དཔྲལ་བར་སྐུ་)དེ་རྣམས་ཉིད་ཆོས་སྐུའི་ཨེ་ཝྂྂ་མ་ཡ་དང་ཡུམ་བཞིར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ། (ལྟེ་བར་ཨེ་)དེ་རྣམས་ཉིད་སྐད་ཅིག་གཞན་དཔེ་བྲལ་དབུ་མའི་སྐད་ཅིག་མ་བཞིར་ཡང་བཞུགས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོའི་ས་བཅད།

763

ཚུལ། (སྐད་ཅིག་མ་)དེ་རྣམས་ཉིད་དགའ་བ་གཞན་རང་བཞིན་འགྱུར་མེད་ཀྱི་དགའ་བ་བཞིར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ། (དེ་བཞིན་དུ་དགའ་)དེ་རྣམས་ཉིད་བདེན་བཞི་གཞན་ཆོས་སྐུའི་བདེན་པ་བཞིར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ། (དེ་བཞིན་དུ་སྡུག་)དེ་རྣམས་ཉིད་གནས་ལུགས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཞིར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ། (དེ་ཁོ་ན་ཉིད་)དེ་རྣམས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངར་བྱེད་པ་དང་སྒྲ་བརྗོད་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ། (དཔྲལ་བར་ངར་)དེ་རྣམས་ཉིད་སྡེ་བ་གཞན་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྡེ་པ་བཞིར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ། (སྡེ་བ་བཞི་)དེ་རྣམས་ཉིད་རང་བཞིན་གཉུག་མའི་ཟླ་ཉི་སྒྲ་གཅན་ལ་སོགས་པར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ། (ཟླ་བ་ནི་)དེ་རྣམས་ཉིད་འཕོ་བ་གཞན་འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་འཕོ་བ་བཅུ་དྲུག་ལ་སོགས་པར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ། (དཔྲལ་བར་འཕོ་)དེ་རྣམས་ཉིད་ཐུན་མཚམས་གཞན་རང་བཞིན་འོད་གསལ་གྱི་ཐུན་མཚམས་བཞིར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ། (སྔར་བཤད་པའི་)དེ་རྣམས་ཉིད་ཀུན་སྤྱོད་གཞན་རང་བཞིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་བཞིར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ། (དཔྲལ་བར་ནི་)ིདེ་རྣམས་ཉིད་དོན་དམ་འགོག་བདེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་ཆོས་རྣམས་སུ་ཡང་བཞུགས་ཚུལ། (བྱང་ཆུབ་ཀྱི་)དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྡུས་ཏེ་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་དགོས་པར་གདམས་པའོ། །(འདིར་ཡང་གནས་སྐབས་)ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཕུན་ཚོགས་བཤད་པ་ལ་གསུམ། རང་བྱུང་གཞན་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་མདོར་བསྟན་པ། (དེ་ལྟར་དོན་དམ་པའི་)དེ་དག་སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་གསུང་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོའི་ས་བཅད།

764

རབ་དང་འཐུན་ཚུལ་ལོ། །བར་པ་ལ་གཉིས། གཞན་བྱུང་ཡེ་ཤེས་རྒྱུ་དང་བཅས་པར་བཤད་པ། (དེ་ཡང་མདོ་སྡེ་)རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་རྒྱུ་མེད་རྐྱེན་མེད་བཤད་པའོ། །འདི་ལ་བདུན། ཕུང་པོ་གཞན་རང་བཞིན་གྱིས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཕུང་པོ་རྣམས་ཡེ་ཤེས་ལྔར་བཞུགས་ཚུལ། (རྒྱུད་སྡེ་ཟབ་མོ་)གཟུགས་གཞན་གཟུགས་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་བ་རྣམས་སུ་བཞུགས་ཚུལ། (དེ་བཞིན་དུ་བསྡུས་པའི་)ིཁམས་གཞན་ཆོས་ཉིད་གཉུག་མའི་ཁམས་རྣམས་བདེ་བར་གཤེགས་མ་རྣམས་སུ་བཞུགས་ཚུལ། (གཞན་ནི་ཁམས་དྲུག་)དོན་དམ་པའི་མཚན་བརྗོད་ཀྱིས་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ལྔ་རྒྱས་པར་བསྟན་ཚུལ། (དེ་བཞིན་དུ་མཚན་)སྟོང་པ་ཆེན་པོ་ཡི་གེ་ལྔས་ཀྱང་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ལྔ་གསལ་བར་བསྟན་ཚུལ། (དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་དུ་)ཐིག་ལེ་སྟོང་པ་འགྱུར་མེད་དྲུག་ཀྱང་དེ་དང་དབྱེར་མེད་པར་བསྟན་པ། (གཅིག་དང་དུ་མ་དག་ཀྱང་)དེ་རྣམས་ཉིད་དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ་ལོ། །(ཀྱེའི་རྡོ་རྗེར་ཡང་)དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་གསུང་རབ་དང་མཐུན་ཚུལ་ལ་བཞི། སངས་རྒྱས་ལྟར་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་དགོས་པར་བསྟན་པ། (དེ་ལྟ་བས་ན་)བདེན་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ། (དེ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་)ཡང་དེ་དག་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོན་དུ་ཡང་གནས་ཚུལ། (དེ་བཞིན་དུ་མིང་དང་)དེས་ན་སངས་རྒྱས་ལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དགུའམ་བཅུ་བཞི་མངའ་བར་བསྟན་པའོ། །(དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་)ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བའི་ཡོན་ཏན་ཕུན་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོའི་ས་བཅད།

765

ཚོགས་བཤད་པ་ལ་ལྔ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་བདེན་གཉིས་སུ་བསྡུས་ཏེ་བཤད་པ་དངོས། དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་བརྒལ་ལན་གྱིས་དགོངས་པ་ཟབ་མོ་ཕྱེ་སྟེ་བཤད་པ། ཐེག་ཆེན་ལ་ཐུན་མོང་དུ་གྲགས་པའི་སྐུ་གསུམ་གྱི་ཤེས་བྱེད་དང་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ། (དེ་ལྟར་བདེན་པ་)ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་རྨད་དུ་བྱུང་བ་གཞན་ཡང་བསྟན་པ། (བྱང་ཆུབ་སེམས་)དེ་ཐམས་ཅད་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅིང་ངོ་མཚར་བར་བསྟན་པའོ། །(དད་པའི་སྟོབས་)དང་པོ་ལ་གཉིས། དོན་དམ་ཆོས་སྐུའི་ཡོན་ཏན་དང་། (དེ་ལྟར་དོན་དམ་)ཀུན་རྫོབ་གཟུགས་སྐུའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །(ཀུན་རྫོབ་གཟུགས་)དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་བརྒལ་ལན་གྱིས་དགོངས་པ་ཟབ་མོ་ཕྱེ་སྟེ་བསྟན་པ་ལ་ལྔ། སངས་རྒྱས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་ཁས་ལེན་མེད་པའི་དགོངས་པ་བཤད། (གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་གཅིག་)གནས་ལུགས་ལ་ཡོངས་གཅོད་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་མེད་པར་འདོད་པ་སྤང་། (དེ་བཞིན་དུ་གནས་)མྱང་འདས་ཆེན་པོ་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དོན་དུ་བསྟན། (གལ་ཏེ་མྱང་འདས་)དེ་ཡང་འགལ་འདུས་སྐྱོན་མེད་ཕུང་པོ་གསུམ་པའི་དོན་དུ་བསྟན། (དེ་བཞིན་དུ་སྲིད་མེད་)དེ་ལྟར་ཤེས་ན་རྒྱལ་སྲས་དགོངས་ཆེན་མཐོང་བའི་རྟགས་སུ་བཤད་པའོ། །(དེ་ལྟར་མཐོང་ན་)ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བའི་ཕྲིན་ལས་ཕུན་ཚོགས་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཕྲིན་ལས་དང་དེའི་འབྱུང་གནས་མདོར་བསྟན་པ། (དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་)དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། (འདི་ན་འཇིག་རྟེན་)དཔེ་ཤིན་ཏུ་མང་པོས་རབ་ཏུ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །(རྒྱུད་བླ་མར་)ཁྱད་པར་གཞན་ཡང་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པ་ལ་བཅུ་དྲུགགཞི་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོའི་ས་བཅད།

766

འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ལ་རྩོད་པ་སྤངས་ནས་སྐུ་གཉིས་ཐོབ་ཚུལ་བསྟན་པ། (གལ་ཏེ་གཞི་འབྲས་)དྲི་མ་སྦྱོང་ཚུལ་དང་ས་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ། (གསེར་འོདོ་དམ་པ་)ས་ལམ་བགྲོད་པ་ལ་དབུགས་ཀྱི་རྒྱུན་འགག་དགོས་པར་བསྟན་པ། (དྲི་མ་ཟད་པས་)དེ་འགག་པས་མཐར་ཐུག་གི་གནས་གྱུར་ཟབ་མོ་ཐོབ་ཚུལ། (དེ་ལྟར་དབུགས་)དེ་ཐོབ་པའི་ཚེ་སྦྱང་བྱ་དྲི་མ་ཟད་ཀྱང་སྦྱང་གཞི་དོན་དམ་མི་ཟད་པར་བསྟན་པ། (དེ་བཞིན་དུ་ལྗོན་ཤིང་)དེ་དག་ཟད་མི་ཟད་ཀྱི་དཔེ་རྣམས་ལས་ནམ་མཁའ་ཉིད་མཆོག་ཏུ་བསྟན་པ། (དེ་དག་ལས་ཀྱང་)སྦྱང་གཞི་མི་ཟད་པར་གྲུབ་པས་ཡེ་ཤེས་རྒྱུན་ཆད་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཁེགས་པར་བསྟན་པ། (གསུང་རབ་འདི་དག་)འཁྲུལ་པ་ཟད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཁྲུལ་སྣང་འདི་མི་འཆར་བར་བསྟན་པ། (དེ་བཞིན་དུ་གློ་བུར་)དེ་ཙམ་གྱིས་ཆད་པར་ལྟ་བའི་སྐྱོན་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་བར་བསྟན་པ། (དེ་ཙམ་གྱིས་ཆད་)འཁྲུལ་པ་ཟད་པ་ལ་མི་སྣང་ཡང་མ་ཟད་པ་ལ་སྣང་བ་མི་འགལ་བར་བསྟན་པ། (དེ་ལྟར་ཆོས་ཉིད་)ཡེ་ཤེས་ལ་སྣང་བ་དེ་རྣམ་ཤེས་ལ་མི་སྣང་ཞིང་རྣམ་ཤེས་ལ་སྣང་བ་དེ་ཡེ་ཤེས་ལ་མི་སྣང་བར་བསྟན་པ། (ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་)ཡེ་ཤེས་དེས་དོན་ལ་མེད་པའི་ཁམས་གསུམ་འདི་གཟིགས་ན་དོན་ལ་གནས་པའི་ཆོས་ཉིད་མི་གཟིགས་པར་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། (ཡང་དེ་ཉིད་དུ་)རྣམ་ཤེས་ལས་མ་འདས་པའི་ཁམས་གསུམ་འདི་སྣང་ན་དེ་རྣམ་ཤེས་ལས་མ་འདས་པར་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། (གཞན་ཡང་ཁམས་གསུམ་)ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཁམས་གསུམ་འདི་སྣང་ན་དེ་ཡང་དག་མཐོང་བའི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་བར་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། (གལ་ཏེ་འདི་)སྡུག་བསྔལ་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོའི་ས་བཅད།

767

ཀུན་འབྱུང་འདི་སྣང་ན་སྲིད་པའི་ས་བོན་དང་གཉིས་སྣང་རྣམས་མ་འགགས་
པར་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། (གཞན་ཡང་ཁམས་གསུམ་)དེ་རྣམས་ལ་སྐྱོན་མེད་སྐྱོན་དུ་མཐོང་བའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའོ། །
འདི་ལ་བཅུ་གསུམ། ལུང་དང་འགལ་བར་འཁྲུལ་བའི་ལོག་རྟོག་དགོད་པ། (གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་)མི་འགལ་བར་ལུང་ཉིད་ཀྱིས་ལེགས་པར་སྒྲུབ་པ། (སྐྱོན་མེད་ཏེ་)དེས་མ་མཐོང་བ་ཉིད་མཐོང་བར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་གསལ་བར་གྱུར་ཚུལ། (དེ་ལྟར་མི་སྣང་)ལྷག་མཐོང་ཡོདོ་མེད་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་ཡང་མི་གཅིག་པར་བསྟན་པ། (སངས་རྒྱས་ཕལ་པོ་)མཁྱེན་པ་ལ་ཆོས་དེ་སྣང་དགོས་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བས་གནོད་ཚུལ། (གལ་ཏེ་མཁྱེན་)ཡེ་ཤེས་ལ་ཆོས་ཉིད་མི་སྣང་བ་ལ་སོགས་པར་འཁྲུལ་བའི་འཁྲུལ་གཞི་བསྟན་པ། (དེའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་)དོན་ལ་གནས་པ་བསྟན་པས་ལོག་རྟོག་གཞན་ཡང་སེལ་ཚུལ། (དེ་ལྟ་བས་ན་དོན་དམ་)ལུང་གིས་མི་གནོད་ཀྱང་གནོད་པར་འཁྲུལ་བའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བ། (གལ་ཏེ་ཁམས་གསུམ་)དེས་ན་སེམས་ཅན་ལ་སྣང་བ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ལ་སྣང་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། (གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་)དེས་ན་ལས་སྣང་ཁམས་གསུམ་པ་འདི་གནས་ལུགས་ལ་སྣང་བ་ཙམ་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པ། (དེས་ན་སེམས་ཅན་)གནས་ལུགས་ལ་མི་སྣང་ཡང་འཁྲུལ་ལུགས་ལ་སྣང་བ་མི་འགལ་བར་བསྟན་པ། (གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་)མཉམ་བཞག་རིགས་པའི་ཤེས་པ་ལ་གང་སྣང་དེ་དོན་དམ་དུ་བསྟན་པ། (དེ་ལྟ་བས་ན་)མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་གོ་སྐབས་སངས་རྒྱས་ལ་མི་སྲིད་པར་བསྟན་པའོ། །(གལ་ཏེ་རྒྱལ་བའི་)འབྲས་བུའི་སྐབས་

རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོའི་ས་བཅད།

768

སོ། །(ལམ་གྱིས་དྲི)། །
ས་བཅད་ཅེས་བྱ་གཞུང་དོན་ཚན་ཚན་དུ། །བསྡུས་ནས་འབྱེད་པ་སྡོང་ཆེན་ལྟ་བུ་ཡིན། །དེ་ཡི་ཡལ་ག་སོ་སོར་འགྱེས་པ་ལ། །ཡི་གེ་གྲངས་མཉམ་དགོས་ཤེས་མཁས་གཞན་བཞེད། །དེ་དང་རྗེས་འཐུན་བདག་གིས་གཞན་དུ་བཀོད། །འདིར་ནི་རྗེ་བཙུན་དག་གིས་ཞལ་སྔ་ནས། །ཚིག་ལ་མི་རྟོན་དོན་ལ་རྟོན་ཅིག་ཅེས། །ལེགས་པར་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ཡིན། །གཙོ་བོའི་དོན་དེ་དངོས་སུ་སྨོས་པ་ཡིས། །འཁོར་དུ་གཞན་ཡང་ཞོར་ལ་འབྱུང་སྲིད་

མོད། །གཙོ་བོ་དེ་ཉིད་སྨོས་པ་མཁས་པའི་ལུགས། །སླ་བའི་གནས་སུ་ཕྲ་མོར་མ་ཕྱེ་ཡང་། །བློ་ལྡན་རྣམས་ལ་གགས་སུ་འགྱུར་བ་མེད། །འདིར་འབད་དགེ་བ་རབ་དཀར་རྒྱ་ཆེན་དེས། །འཁྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་མྱུར་དུ་རབ་འགགས་ཤིང་། །མ་འཁྲུལ་གནས་ལུགས་ཟབ་མོ་མྱུར་ཐོབ་ཤོག། །།ༀ་ཨཱཿཿ ཧཱུྃྃ་ཧོཿཿཧྂྂ་ཀྵཿཿ ཞུས་དག་གོ།

769

དཔར་བྱང་སྨོན་ཚིགརྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་ཀླུང་། །ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྲུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི། །
དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་བོའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ། །
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྔའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །
ཅེས་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་རྣམ་འདྲེན་ཤཱཀྱ་སེང་གེའི་རིང་ལུགས་སྒོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས་ནས།ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་རྣམས་དཔར་དུ་བསྐྲུན་དང་བསྐྲུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྔོའི་སྨོན་ཚིག་ཏུ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྨྲ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ། །